BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
13
14 P
1
~~C. 56. e.~~
C. 65. e.
13-21. A. 13

MARIANA.

HIPPOLYTI DE MARSILIIS BONONIENSIS V. I. D.

CELEBERRIMI SINGVLARIA SEPTINGENTA, TAM VETERA, NOVA, QVAM RECENTISSIMA, EX POSTREMA AVTHORIS RECOGNITIONE,

QVIBVS, PRAETER OMNIVM HACTENVS *aditiones, nouæ, acceſſerunt Additiones plurimæ, ſub hoc ſigno* * *præfixæ, viris iuriſprudentiæ ſtudioſis vtilitatem non mediocrem allaturæ, cum Repertorio dictorum memorabilium aucto ſupra modum, fœliciter exeunt.*



VENETIIS.

M D L V.

Conv.i S.tæ M.æ de Scala Urbis.

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

HIPPOLYTVS DE MARSILIIS
IVRIS VTRIVSQVE DOCTOR BONONIENSIS, ETC.

PRISCORVM *conſuetudo conditorum mos eſt, in quacunque diſciplina opus ſuum cuipiam principi ſeu inſigni viro illud dirigere dedicareq́;, ne quodammodo id operis laboresq́; vigiliæq́;, ſuæ abſq; nomine in medium producantur. Quapropter ego aliorum mores & veſtigia ſequi cupiens, præſens hoc opuſculum ſeptingentorum Singulariũ meorum alicui nuncupatum dicare conſtitui. Quod iam diu mente reuoluens cui illud in primis aſsignare debeam, decreui id non Militi, non Comiti, non Duci, non Regi, Imperatoriq́;, ac Papæ, ſed longe digniori excellentioriq́; creaturæ dedicare, hæc ſupra Reges, Principes, & cuiuſcunque generis dominos eminet, cui nulla eſt aliorum comparatio. Huic equidem debeo plurimis & immenſis gratijs beneficijsq́; cumulatus, hæc beata quippe eſt & immaculata virgo Maria omniũm principum terreſtrium, cœleſtiumq́; regina, & vnica omnium Imperatrix. Cuius laudes & præconia in toto terrarum orbe notiſsima omitto, cum humani hominis non ſit ea perſtringere, quæ ſi mihi ſint centum linguæ, oraq́; centum, ferreo vox, poſſem nullo percurrere cantu. Huic enim a tenere vnguiculis corpus, vitam, animaq́; dirigens, ſpiritum dedicaui meum. Sic in præſenti vna meis cum operibus omnibus nouum dirigo, & nomini eius ac numini incompræhenſibili aſcribo opuſculum, rogans & obſecrans vt dignetur ex inſita pietate, & miſericordia ſeruulum me ſuum regere dirigereq́;, vt his mihi in ſingularibus cæterisq́; operibus meis recta & vera loqui fas ſit, quibus vnigenito ipſius nato valeam, necnon auditoribus gratificari ad laudem & maieſtatis ſuæ gloriam, cui me & animo & corde flexis genibus magnopere commendo &c.*

REPERTORIVM

AD OMNIA SINGVLARIA EXCELLENTISSIMI I. V. INTERPRETIS profundiſsimi do. Hippolyti de Marſi. Bononien. ſecundum ſeriem elementorũ alphabeti ordinatiſsime diſtributum.

ABSOLVTIO reus nõ debet abſolui diffinitiue, ſed tantum ab obſeruatione iudicij qñ actor nõ probauit intẽtionem ſuã ſi dilatio ad probandum fuit data ipſi actori in abſenti rei in ſing. 169. inci. Nota eſt &c.

Fauorabiliores ſumus abſoluendũ, quam ad cõdemnãdũ in ſing. 90. inci. Fauorabiliores.

Quilibet qualitas appoſita in accuſatione vel inquiſitione debet ꝓbari per accuſantẽ vel inquirẽtẽ, alias debet ſequi abſolutio in ſingu. 187. inci. Qualitas &c.

❡Acceptatio. Acceptatio eſt magne importãtie & magni effectus in ſingu. 315, incipien, Acceptatio.

❡Acceſſoriũ. Acceſſorium ſequitur naturam ſui principalis quod tñ fallit qñ non eſt eadem ratio in acceſſorio quæ eſt in principali, in ſing. 17. inci. Acceſſoriũ. de qua materia etiã hr. in ſing. inci. 52. Prorogatio. & in ſingu. 126. inci. In multis ciuitatibus. & in ſing. 175. inci. Conceſſo vno.

❡Accuſatio. In accuſatione vel inquiſitione debet poni locus & tps. quod tñ fallit in crimine falſi, in ſing. 163. inci. Crimẽ falſi &c.

Accuſatio redditur ſuſpecta ſi accuſato multũ inſtetit ad accuſandum in ſing. 284. incipiẽ. Tolle moras in fi.

❡Actor & acta. Actore nõ probante reus debet abſolui diffinitiue qđ tamen limita niſi ſit data dilatio actori ad probandũ intentionem ſuam abſente reo, in ſing. 169. inci. Nota eſt regula.

Acta facta in iudicio ſummario nõ nocent in plenario. in ſing. 257. incip. Nemo.

Actor ſi deducit vnã cauſam in libello & poſtea probat de alia ſuccũbit in ſing. 272. inci. In hac inclyta ciuitate.

Quando cã eſt cognoſcenda de equitate vel ſola facti veritate inſpecta ſi actor deducit vnã cauſam in libello & probat aliam debet obtinere in ſingu. 272. incipien. In hac inclyta ciuitate.

❡Adminiculũ. Adminicula dñt vehemẽtia iudicia. in ſing. 205. inci. Vehemens.

❡Adminiſtrator. Quilibet adminiſtrator tenetur reddere rõnem adminiſtrationis ſue. in ſing. 493. inci. Iuſtum & equum eſt.

Adminiſtrator qui ſemel reddidit adminiſtrationẽ, an teneatur illam vlterius reddere in ſing. 493. inci. Iuſtum & equum eſt.

❡Aduocatus. Aduocatus ſi fouet iuſtam cauſam poteſt conuincere aduerſariũ ſuũ cum malitia. in ſing. 177. inci. Malitijs hominum poſt prin.

Aduocatus ſi fouet iniuſtã cauſam, & facit ſuccũbere fouentẽ iuſtitiã tenetur ei ad omne intereſſe. in ſing. 181. incip. Mandans in fi.

❡Adulterium. Si mulier cõmiſit adulterium non perdit dotẽ ſuã, ſi eo tempore maritus ſuus tenebat concubinas & ſimiliter cõmittebat adulterium. in ſingu. 234. incip. Paria delicta.

Si mulier propter adulteriũ perdit dotem, ita etiã perdit bona parafernalia. in ſingu. 234. incip Paria delicta.

Si per donationẽ pecunie inducitur mulier ad cõmittendũ adulterium, tunc inuita reputatur cõmiſiſſe illud, & ille qui dedit ſibi pecuniam punitur pœna ſtatuti quæ imponitur adulterãti mulierem inuitã. in ſing. 353. incip. Datio pecunie.

❡Affinitas. Affinitas repellẽs teſtem a teſtimonio & admittẽs ad agendũ ſine mandato debet eſſe per lineam aſcendentẽ, nec ſufficit eſſe per lineã tranſuerſalẽ. in ſing. 133. incip. Affinitas,

Coniũctio ſanguinis aliqualiter excuſat cõſanguineum, ſi nõ accuſat cõſanguineũ de crimine leſe maieſtatis in ſing. 164. incip. Nemo debet &c. in fi. verbis.

Ex illicito coitu, cõtrahitur affinitas, ꝙ intellige quo ad impediendũ matrimoniũ, ſecus autẽ quo ad puniendũ aliquem de inceſtu, in ſing. 154. inci. Ex illicito coitu.

❡Afflictio, non debet addi afflicto, & ideo ſi quis fuerit ſpoliatus bonis ſuis ꝓpter guerrã nõ poteſt poſtea inſolidũ conueniri a creditoribus ſuis. in ſing. 241. inci. Non debet

addi afflictio afflicto.

¶ Agẽs & agere. Agẽs in iudicio nomine alieno ſi dubitatur de mandato non admittitur ſine cautione de rato. in ſing. 228. inci. Agẽs. quod tamen limita vt ibi.

Poteſt quis agere ad declarationem iuris ſui quando dubitat moleſtari. in ſing. 280. inci. Licet.

Nõ habẽs ius in re, licet habeat poſſeſsionem rei nõ poteſt agere ad declarandũ illũ, ſimiliter ius non habentẽ nullũ ius habere in ipſa re. in ſing. 280. inci. Licet &c.

Attẽditur ꝙ principaliter agitur in ſing. 247. incip. Principale.

¶ Alienatio. Valet alienatio rerũ ſubiectarũ, reſtitutione fideicõmiſsi qñ fit ab ignorante. in ſing. 31. inci. Valet alienatio.

In alienatione rerũ eccleſiaſticarũ requiritur ſolẽnitas, de qua in c. fine exceptione xij. q. ij. cũ ſimi. fallit in duobus caſibus poſitis. in ſing. 132. incip. In alienatione.

¶ Alienatio. Alienatio rei facta per carceratũ q̃ tenetur a tyranno in carcere vt ab eo extorqueat pecuniã non valet. In ſing. 305. inci. Materia carcerati. circa medium.

Res prohibita alienari non põt deuenire in fiſcũ. in ſing. 314. inci. Prohibito alienationis quod tamen limita vt ibi.

In generali alienatione nõ veniũt illa q̃ ſunt ſub pœna prohibita alienari vel obligari. in ſing. 314. incip. Prohibitio.

Alienatio ſi eſt prohibita pignoris obligatio. in ſing. cccxiiij. incip. Prohibitio.

Res prohibita alienari nõ poteſt deuenire in fiſcũ quod eſt verũ quo ad dominiũ directũ ſed ſecus eſt quo ad dominium vtile quia illud bene poteſt deuenire in fiſcũ. in ſingu. 314. inci. Prohibitio.

Prohibitus alienare rẽ nõ eſt prohibitus illam relinquere in teſtamẽto. in ſingu. 465. incip. Aliqua ſunt prohibita.

Licet adultus ſine curatore nõ poſsit in vita alienare res ſuas immobiles ſine authoritate curatoris & decreto iudicis tamẽ poteſt in teſtamẽto dare licẽtiã executoribus ſuis alienandi res immobiles ſine curatore & ſine decreto iudicis in ſingu. 465. incipi. Aliqua ſunt prohibita.

Bona minoris immobilia poſſunt alienari a patre habẽte legitimã adminiſtrationẽ in bonis filij ſine decreto in ſing. 498. incip. Bona mino.

¶ Alimẽta. Quãdo aliquis fundus relinquitur ꝑ alimẽtis venit ẽt ꝓprietas & trãſmittitur ad hæredes in ſing. 414. inci. Teſtator.

Si quis tenetur aliquẽ alere ſufficit ſi faciat eũ recipi in aliquo hoſpitali vel domo dei vel ꝓcuret ei aliquã præbendã in ſing. 420. incip. Extat &c. quod intellige vt ibi.

¶ Altiare. Cuilibet licitum eſt domum ſeu parietẽ ſuũ altiare vſque ad celum, quod tamẽ limita tribus modis. vt in ſingu. 154. incip. Cuilibet.

¶ Amicus & amicitia. Amicus magna amicitia equiparatur coniuncto & amicitia idem operatur quod coniunctio ſanguinis. in ſing. 351. incip. Amicitia.

Amicitia facit ꝙ ex teſtamento minus ſolenni quæcunque legata debeantur. in ſingu. 351. incip. Amicitia &c.

Si quis etiam cũ authoritate iudicis velle me ſpoliare poſſeſsione mea iuris ordine nõ ſeruato amici poſſunt illum percutere impune & obuienr tali ſpoliationi. in ſingu. 456. incip. Habuiſti.

¶ Anima. Fauore animæ in dubijs durior interpretatio fiẽda eſt, ſecus in alijs. in ſingu. 151. incip. Semper in dubijs.

Vbi tractatur de fauore animæ probationes poſſunt ſumi de domo rei. in ſing. 271. inci. Probationes.

¶ Animal. Inſultatus ab animali bruto poteſt iſtud pro ſua defenſione occidere. in ſingu. 375. inci. Stulti &c.

¶ Appellatio. Ea quæ fiunt poſt x. dies a tẽpore probationis & ante interpretationem appellationis per iudicẽ ſeu executorẽ valent & tenẽt nec poſſunt reuocari per viam attẽtati ſeu nullitatis ſed bene poſſunt reuocari per viam iniuſtitiæ docto & cognito de hoc in cauſa appellationis in ſingu. 87. incipien. Licet &c.

Cõdemnatus ex præſumptione iuris & de iure non poteſt apppellare quia habetur pro confeſſo & conuicto. in ſingu. 116. incipien. Præſumptio.

Dicenti ſentẽtiã nullam ex probabili ratione non currit tẽpus interim ad appellãdum. in ſing. 152. inci. Succumbens.

Non auditur creditor appellãs ne cadauer debitoris ſepeliatur. in ſing. 199. incip. In iure expreſſum eſt. circa fi.

Tertius nõ põt appellare pro reo capitaliter cõdẽnato qui ſpõte cõfeſſus eſt crimẽ, quod alias eſt ſecus. in ſing. 201. inci. In cõfeſſum.

Quando res eſt tẽpore peritura valet attentatũ per iudicẽ appellatione pendente. in ſingu. 258. incip. Plura.

Si procurator bona fide nõ appellauit qa putabat ſententiam iuſtã, tunc dñs non poteſt appellare nec habere regreſſum cõtra procuratorẽ ẽt ſi eſt ſoluẽdo. in ſing. 287. incip.

Tetigit ibi.

Appellari nõ poteſt ad ſentẽtiã iudicis dati cũ clauſula appellatione remota.in ſingu.289. inci. Dolus quod limita vt ibi.

Confeſsio procuratoris etiã vera non facit ꝙ dominus non poſsit appellare.in ſing. 290. Confeſsio.

Neglĩgẽtia ꝓcuratoris nõ appellãdo præiudicat domino.in ſing.290.inci. Cõfeſsio in fi.

Appellatio. A futuro grauamine nõ appellatur, qđ fallit vbi tractatur de præiudicio irreparabili, vtputa ſi pronũciatur quem fore torquendum.in ſingu.349.incip.In his in quibus.

Regula, nõ deductũ deducã, & nõ probatũ ꝓbabo, in cauſa appellationis, qũo intelligatur.in ſing.360.inci.Scribitur.

Licet verus cõtumax excludatur ab appellãdo tñ hoc fallit in muliere minore, & ruſtico.in ſing.377.incip.Contumax.

Tẽpus exercẽde appellationis non currit niſi dato ſeu conſtituto iudice ipſius appellationis.in ſing.423.inci. Compromiſſum.

Quãdo ſtatutũ arctat aliquos ad cõpromiſſum tunc a laudõ ſecuto poteſt appellari in ſing. 457.inci.Viget ſtatutũ.poſt med.

Qui nõ appellat a ſentẽtia vř ſententiã confirmare.in ſing.487.inci. Nota.& vulgaris.

Apocha priuata nullo adminiculo ſuffulta nõ probat, quod tñ fallit in apocha antiqua quæ facit ſemiplenã probationẽ, licet non ſit ſuffulta aliquo adminiculo in ſingu.436. inci.Late ſatis &c.

Apoſtata dř nedum qui fugit de monaſterio ſed ẽt ille qui habet animũ fugiendi. in ſingu.53.inci. Debitor &c. circa med.

Approbatio ſtatim facta per ſuperiorem ad hoc vt validet ipſum ſtatutũ requiritur ꝙ ſit facta ex certa ſciẽtia ſuperioris. in ſingu. 37.inci.Approbatio &c.

Arbiter licet ex forma ſtatuti poſsit cognoſcere de cauſa non obſtante aliqua iuris ſolennitate non tamẽ poterit procedere abſque citatione partis in ſing.25. incip. Citatio eſt &c.ante fi.

Arbiter ſeu iudex cui data eſt poteſtas procedendi de facto ſeu ſententiandi de iure poterit plene procedere teſtibus nõ iuratis. in ſing.434.inci. Alias.

Arbitri nõ poſſunt ferre laudũ partibus non citatis licet dictũ ſit in compromiſſo ꝙ poſſint ferre laudũ abſentibus partibus. in ſingu. 163.inci.Fiunt quotidie.

Arbitriũ. Si eſt datũ arbitriũ iudici in criminalibus tũc ſolũ vř ſibi datũ in illis in quibus pœna non eſt expreſſa, ſed ſecus in illis in quibus pœna eſt expreſſa.in ſing.397.incip.Arbitrium.

In cõmiſsis arbitrio iudicis, iudex debet ſeruare equitatẽ.in ſing.397.inci. Arbitrium.

Minor magiſtratus cui datũ eſt arbitriũ in criminalibus nõ tamẽ poterit bona confiſcare & pœnã corporalẽ imponere, ſecus in maiori magiſtratu, in ſing.397.incip. Arbitriũ.

Arbitro nõ creditur in forma teſtis in his quę acta ſunt coram eo in cauſa in qua iudicauit.in ſing.197.incip.Quo ad hoc.

Si duobus arbitris concordantibus tertius aſſumatur eius ſolius tertij ſentẽtię parendũ eſt.in ſing.262.inci.Quod potui.

Argumentũ a cõiter accidentibus validum eſt in iure.in ſing.1.incip. Argumentum.

Argumentũ a cõiter accidentibus non ſolum in ciuili ſed ẽt in criminalibus validum eſt. in ſing.1.incip.Argumentum.

Locus a communiter accidentibus facit indicium indubitatum.in ſing.1.incip. Argumẽtum.in fin.

Validũ eſt argumentũ de matrimonio carnali ad matrimoniũ ſpirituale, niſi ſit dãnoſum vel contrariũ eccleſię.in ſing.215. incipien. Validum.

Aſcribẽs ſibi aliquid in teſtamẽto incidit in pœnã falſi, quod tñ fallit in prælato aſcribẽte aliquid de bonis teſtatoris eccleſie ſue.in ſing.174.inci. Ille qui ſibi aſcribit.

Aſſeſſor electus a populo habet iuriſditionẽ ordinariam, ſed electus a poteſtate habet delegatam.in ſing.56.incip. Ad validitatem inſtrumenti.in fi.

Atteſtationes inualide poſſunt validari conſenſu partium. in ſingu. 92. incip. Licet teſtis &c. in fi.

Auaritia eſt mater omniũ malorũ. in ſingu. 190.inci. Iudices &c.

Authoritas. Non valet interpoſitio authoritatis iudicis in contractu minoris vel mulieris ſi non ſint appoſita iſta verba, videlicet ꝙ iudex adhibuit cauſe cognitionẽ & reperit illũ contractum cedere in vtilitatẽ minoris vel mulieris. in ſingu. 399. incip. Multi ſunt iudices.

Auxilium. An præſtans auxilium vel fauorem maleficio puniatur eadem pœna qua committens maleficium ſtãte ſtatuto ꝙ præbentes auxilium, conſilium, vel fauorẽ, maleficio puniantur eadem pœna qua committentes.in ſingu.15. incip. Statuta communiter extant.

Auxiliũ. Ad hoc vt aliqui dicãtur auxiliatores vel ſocij alicuius delinquentis oportet quod ad hoc fuerint principaliter adunati

aliter ſi apparet oēs pariter fuiſſe i rixa omnes ſunt puniēdi prout delinquerunt in ſingu.400.incip.Sepius iudices.

Abſolutio a iuramēto poſito in contractu non facit quod abſolutus poſsit venire cōtra talē contractum qñ ipſe contractus erat validus & perfectus ēt ſine iuramēto ſecus quādo ſolū ſubſtinebatur propter iuramentum in ſing.529.inci.non omnes.

Abſolutus de delicto in foro cōſcientie pōt tñ de eodē delicto accuſari in foro contētioſo qđ tñ fallit niſi penitētia fuerit publica quia tūc non poterit accuſari in foro contentioſo in ſing.639.inci.abſolutus.

Proptiores ſumus ad abſoluendū ꝗ̄ ad cōdēnandū in ſing.639.inci.abſolutus in fine.

Abſolutus vel habilitatus a iuramento poſito ſuper aliquo cōtractu vel inſtrumēto nō poteſt de cōtētis in tali cōtractu vel inſtrō litigare corā alio iudice quā corā illo qui habilitauit a tali iuramēto in ſing.654.inci. multos iam vidi &c.

¶Acta.acta facta in iudicio ſummario non faciūt fidē in plenario quod tñ fallit in cōfeſſione quę probāt in vtroque in ſing.580.incip.acta.

Acta iudicii ſunt ſienda corā iudice & nō ſufficit ea facere corā notario in ſing.590.incip.licet acta.

¶Actio in cauſis criminalibus per confeſsionē rei actio fit trāſitoria ad hæredes qđ eſt verū qñ proceſſum eſt per viā accuſatio.ſed aliter eſt qñ per viā inquiſitionis i ſing.513.inci.in cauſis criminalibus.

¶Accuſatio.accuſatio & inquiſitio fraternizāt adeo quod ſolēnitates quæ requiruntur in accuſatione requirūtur in inquiſitione & ecōtra in ſing.524.inci.inquiſitio.

¶Aduerſatiua præcedētia repetita eſſe intelligūtur in aduerſatiua exceptis illis quibus aduerſatur expreſſe in ſing.603.incip.præcedentia &c.

¶Alimēta.alimenta relinqui non poſſunt dānato ad perpetuos carceres in ſing.665.incip.dubitarunt.

¶Animus in his quę depēdēt ab animo ſtatur dicto aſſerētis cū iuramēto ſuo in ſing.534.inci.attēde ad vnū & in ſing.635.incip.memorie teneo.

Iura volētia quod in his quę dependet ab aīo ſtetur aſſertioni dicētis cum iuro ſuo habēt locū vbi agitur de modico præiudicio ſed ſecus eſt vbi agitur de magno prēiudicio in ſing.635.inci.memorie teneo &c.

¶Antiquū.in antiquis fama facit plenā probationē in ſing.505.inci.antiqua.

Apocha priuata nō inſulta teſtibus nec cōparatione literarū in antiquis probat ſemiplene in ſing.505.incip.antiqua.

In antiquis poſſeſsio præſumitur fuiſſe apud cōſtituentē ſe præcario poſsidere nomine alicuius quod ſecus eſt in nō antiquis in ſingu.521.inci.ille qui vult fundare.

In antiquis nō eſt neceſſe probare quod notarius deſcriptus fuerit notarius in ſing.587.inci.qualitas extrinſeca &c.

¶Appellatio licet ex diſpoſitione legis vel ſtatuti in cauſa appellationis vel nullitatis non recipiantur noue probationes tñ poterūt recipi ſi de nouo emergāt ne fruſtra ſint orta in ſing.512.inci.adduxi &c.

Appellatio debet fieri in ſcriptis infra decem dies a ſentētia pōt fieri coram notario iudicis qui tulit ſententiā præcipue qñ non pōt haberi copia illius iudicis in ſing.590.inci.licet acta.

Non ſolū a dicto ſed ēt a facto poteſt appellari in ſing.612.inci.aliqui ſunt &c.

¶Apocha.apocha priuata nullo adminiculo teſtamentū nec cōparationis literā inſulta.in antiquis probat ſemiplena in ſing.505.incip.antiqua.

¶Apoſtata.apoſtata dr etiam ille quæ ſe præparat ad fugiendū de monaſterio in ſingu.638.inci.præparatio.

¶Auctoritas.omnia noſtra facimus quibus auctoritatē noſtrā impartimur in ſing.567.incip.omnia noſtra &c.

Auctoritas iudicis ſi debet interponi in cōtractu fiēdo per minorē & talis minor ſit clericus debebit interponi per iudicē eccleſiaſticum & non per ſecularem in ſing.667.inci pien.ſepiſsime &c.

B

BAnnitus.Si bannitus captus qui recognouit bannū opponit exceptionem que ſi fuiſſet oppoſita a principio ante bannū ipſe bannitus nō fuiſſet cōpulſus ſuſcipere iudiciū tūc iudex debet declarare iudicium & bannum eſſe nullum.in ſing.72.inci.Per totam.circa medium.

Bānitus qui toleratur per ciuitatē a ſuperiore nō poteſt impune offendi, quia talis tolerātia ſuperioris facit eū haberi pro non bannito. in ſingula.77. incipien. Patientia &c. poſt prin.

Bannitus licet ex forma ſtatuti poſsit impune offendi & occidi,attamē hoc fallit in bānito capto & carcerato.in ſing.150.incip.Acceſſus &c.circa medium.

Bannitus ſi eſt captus & carceratus & debet pro delicto ſuſpendi ſi eius affines eū vene-

nant in carceribus debēt puniri tanquã parricide.in ſing.150.incip. Acceſſus &c. vltra medium.

Bannitus rebãniendus de proximo, an poſsit impune offendi,& quid de nõ bannitc ſed de proximo banniẽdo in ſing. 106. incipiẽ. qui de proximo.

Bãnitus ſi habuit gratias & fuerit rebannitus, & ſoluit illud quod ſoluere tenebatur tamẽ omnibus his peractis niſi actualiter & cum effectu fuerit cancellatus de banno poterit impune occidi ſtante ſtatuto ꝙ bãnitus poſſit impune occidi.in ſingula.340.incip.Caute agant. quod tñ limita vt ibi poſt med.

Non ſufficit ꝙ bannitus ſit cancellatus devno libro bannitorũ,ſed debet cãcellari de omnibus libris ad hoc vt vigore banni non poſsit offendi. in ſingula.340.incipen.Caute agant.

Bãnitus indebite cãcellatus de banno hr̃ pro bannito & poteſt impune offendi. in ſingu. 340.inci.Caute agant &c.circa medium.

Bãnitus cancellatus de bãno verbis tantũ nõ poteſt impune occidi quandoq; in ſing.340 inci.Caute agant. vltra medium.

Bãnitus qui toleratur a ſuperiore hr̃ pro non bannito & nõ põt impune offendi. in ſing. 340.inci.Caute agant.in fi.

An pax vel treugua facta bannito ſit ei ſeruãda & an illã rũpẽs cadit in penã conuẽtionalẽ vel ſtatutariã i ſing.352.inci.Sepius vidi.

Quãdo iudex procedit cõtra occidẽtẽ bannitũ qui ex forma ſtatuti poterit impune occidi tunc quilibet de populo põt cõparere coram iudice & petere ꝙ cõtra eũ non procedat & debet admitti in ſing.372.inci.Capias vnum.

Statutum permittens bannitum poſſe impune occidi,non cõprehendit bannitũ per cõtumaciam,ſed ſolum bannitum ex veris probationibus delicti.in ſing.372.incip.Capias vnum .

Caueãt bãniti recognoſcẽtes bannũ ne confiteãtur contenta in bãno eſſe vera,quia poſſent puniri ſecundũ tenore banni ẽt ſi tale bannũ eſſet nullũ & hoc propter dictã confeſſionẽ ſpõtaneã quæ validat proceſſum in ſing.374.inci.Bene & diligenter.

Bãnita muliere prægnãte natus ex ea non eſt bãnitus & ſi bãniuntur oẽs homines de tali progenie non cõprehendũtur exiſtentes in vtero in ſing.426.inci.Partus.

Bannũ.Qgomodo bãnitus recognoſcat bannũ.vide in ſing.72.inci.Per totam in prin.

Bannũ reſoluitur in vim ſimplicis citationis bãnito cõparente in termino ſibi in banno aſsignato.in ſing.72.inci.per totã &c.

Si in bãno iudex errauit qa debebat dicere ꝙ bãniebat Titiũ de Mutina, & dixit Titiũ de Ferraria, tamẽ valet tale bannũ ſi cõſtat de corpore,& de maleficio per eũ cõmiſſo in ſing.144.incip. Error.

Bannũ generale vel ſpeciale inordinate vel ſine cã factum,vel datum alicui nõ habet vim legis vel ſententie.in ſingula.293. incipien. Statutum .

Barrataria nõ dr̃ committi per iudicem qñ ipſe iudex poſt ſententiã accipit pecuniam a parte.in ſing.190.inci.Iudices.

Si ante ſententiam promittatur pecunia iudici poſt ſententiã, an hoc caſu ſi iudex tulit ſentẽtiã in fauorẽ promittẽtis dicatur commiſiſſe barratariã.in ſingu.190.inci.Iudices poſt medium.

Barrataria nõ tollitur per penitẽtiã ẽt re integra in ſing.326.inci. Patientia.

Baſtardus & ceteri qui patiũtur defectũ natalium ſunt incapaces beneficiorũ eccleſiaſticorũ.in ſing.193.inci.Baſtardus &c.

Baſtardus.Pater non tenetur aliquid relinquere filio ſuo baſtardo,põt tñ ſi vult ei aliquid relinquere pro alimẽtis.in ſing.358.inci.Pater &c. & poteſt relinquere dotẽ filie baſtarde quæ dos ſuccedit loco alimentorũ vt in d.ſingu.

Si pater in teſtamento expreſſe prohibuiſſet hæredibus ſuis vt non darẽt alimenta filio ſuo baſtardo,tñ tali prohibitione non obſtãte hæredes tenebũtur ſibi dare alimenta in ſing.358.inci.Pater.

Beneficiũ eccleſiaſticũ.Beneficiorũ eccleſiaſticorũ ſunt incapaces baſtardi & ceteri qui patiuntur defectum natalium.in ſingu.193. inci. Baſtardus.

Habilitatio papæ facta generaliter alicui ad quacunq; dignitatẽ non amplectitur cõceſſionem beneficiorũ eccleſiaſticorũ niſi ſpecialiter ſit hoc expreſſum in ſing.193.incip. Baſtardus.

Beneficia principũ ſunt late interpretanda niſi reſpiciãt præiudiciũ vel iniuriã tertij qa tunc ſtricte interpretantur.in ſing.483.inci. Beneficia principum.

Beneficiũ eccleſiaſticũ ſi ſit alicui collatũ per papã cum clauſula nõ obſtãte collatione alteri facta intelligitur de collatione inualida non de valida.in ſing.483.inci. Beneficia.

Bona feudalia ſeu emphyteoticalia quę trãſeunt in filium vt filium,etiam ſi non ſit hæres patris nõ cõputãtur ſibi in quartã debitam iure nature nec in Trebellianicam vel Falcidiã.in ſing.32.incip. Bona feudalia.

Bona immobilia minoris poſſunt ſine decreto alienari per patrem ipſius minoris, habentē legitimā adminiſtrationē bonorū ipſius minoris. in ſing. 498. inci. Bona minorum.

¶Bononia. In materia ſtricta cōſtitutio emanās ſuper prouincia Tuſcie, Lōbardie, Romandiole, & Marchie Triuiſane nō includit Bononiā, quia eſt ſita in confinio iſtarū quatuor prouinciarū in ſingu. 238. incipien. Differunt.

Bannitus terminus datus ad omnē defenſionē faciendā licet ſit elapſus bannito tñ poteſt ipſe bannitus non obſtāte dicto lapſu termini opponere nullitatē banni & debet audiri in ſing. 562. incip. aduertas ad vnum &c.

¶Benemerita nō ſtatur dicto patris de benemeritis filij erga ipſum patrē quod tñ limita niſi eſſent præſumptiones & coniecture de aſſertis meritis in ſingu. 610. incipi. non ſtatur &c.

¶Bona. bona quæſita differūt a bonis querendis in ſing. 518. incip. in aliquibus &c.

C

CAlor iudicij. Propter calorem iudicij promiſſo facta in iudicio habet executionē paratam ſicut inſtrumētum guatentigiatū. in ſing. 394. incip. Calor iudicij.

¶Calumnia. Aduerſus calumniam quis poteſt ſe defendere cū calumnia. in ſing. 177. incip. Malitijs hominum. in prin.

¶Cancellatio. Si cācellatio nō habet cauſam non valet. in ſingu. 340. incip. Caute agant circa medium.

Cancellatio banni facta verbis tantum quandoque valet. in ſingu. 340. incipien. Caute agant. vltra medium.

¶Canon. Remiſsio canonis nedū debet fieri propter ſterilitatē ſed ēt quando percepti ſunt fructus qui ſine culpa coloni ſed vitio territorij ſunt corrupti in ſingu. 85. incipiē. Tu ſcis.

Propter ſterilitatē fit remiſsio canonis, ſed ſi augetur introitus caſu fortuito non tamē augetur penſio ſeu canon in ſing. 134. incipiē. Tu ſcis.

¶Capitulū, ſi qs ſuadente diabolo. xvij. q. iiij. loquēs in offendēte clericū habet locū ēt in faciente ſibi violentiā in veſtibus vel aliter ſpuendo ſibi in faciē. quod limita tamen vt in ſing. 188. incip. Capitulum.

¶Captura. Licet ſine indicijs qui nō poſsit poni ad torturā tamē poteſt capi per iudicem ſine indicijs, & iudex non cadit in pœnam. in ſing. 93. inci. Iudex.

In ciuilibus cauſis iudex non poteſt incipere a captura, alias contra eum poteſt agi actione iniuriarum. in ſing. 93. inci. Iudex.

Captura rei principalis non liberat fideiuſſorem ſed imo poteſt vterque capi. in ſingu. 398. incip. Dixi tibi.

¶Carcer & carceratus. Carceratus exiens de carceribus vt vadat ad implendum votum non dicitur fugiſſe de carcere. in ſingu. 149. incip. Vouentes.

Carceratus non poteſt offendi etiam ſi ſit bannitus qui ex forma ſtatuti poſſet impune offendi. in ſing. 150. incip. Acceſſus.

Iniuſte carceratus promittens cuſtodi redire ad carceres poteſt licite nō ſeruare promiſſionem & non redire. in ſing. 177.

Carceratus, an poſsit contrahere cum carcerāte vel cum alio. in ſingu. 306. incip. Materia carcerati.

Bis carceratus pro eodem delicto amplius nō debet relaxari ēt ſtāte aliquali cōſtitutione ꝙ carcerati debeāt relaxari. in ſing. 378. incip. Geminatio.

¶Cardinalis. Si cardinalis obuiat reo criminis dum ducitur ad mortem poteſt illum liberare. in ſingu. 273. incipien. Notiſsimum circa fin.

¶Cauſa ciuilis magna equiparatur cauſe criminali. in ſing. 109. incip. Infamis.

Obligatio vel alia diſpoſitio non cōtinēs cauſam eſt inefficax, quod habet locū non ſolū in ciuili, ſed etiā in criminali. in ſingu. 219. incip. obligatio.

Iuſta cā eſt magne importātie & multum operatur. de quo in ſingu. 231. inci. Iuſta cauſa.

Obligatio ſine cauſa probat ſemiplene in ſingu. 219. inci. Obligatio.

¶Cauſa. In cauſis breuioribus probatio per vnū teſtem, vel per famā dicitur plena probatio. in ſing. 433. in ci. Trita.

In cauſis ciuilibus ſufficit ſemiplena probatio vna cū fama, ſecus in criminalibus. in ſing. 437. incip. In teſtibus.

Cauſa criminalis, & cauſa matrimonialis in qua agitur de matrimonio diſſoluendo equiparantur. in ſing. 437. inci. In cauſis.

¶Cauſa criminalis. In cauſis criminalibus numerus nō ſupplet defectū teſtium. in ſingu. 437. incip. In cauſis.

¶Certa ſciētia principis in dubio nō pręſumitur. in ſing. 37. incip. Approbatio.

Ceſsio. Ad inſtāntiā ceſsionarij nō poteſt fieri executio perſonalis cōtra debitorē cedētis niſi primo de ceſsione diſcutiatur ēt ſtāte ſtatuto ꝙ ad inſtātiā creditoris poſſit capi debitor vel homo cautū ſit ex forma inſtrumenti, in ſingu, 26. incip. Licet ex for-

ma ſtatuti.

Ceſſio facta ſine cauſa nõ valet, quod tamẽ limita vt in ſing.45.inci.Tu ſcis.

¶Cingẽdus.Qui de proximo eſt cingẽdus habetur pro cincto.quod amplia in ſing. 166. inci.Qui de proximo.

¶Citatio & citatus.Citãda eſt pars,ĩ vno quoque actu alias iudiciũ eſt nullum, quod tamẽ fallit in duobus caſibus.in ſing.30. inci. Tu ſcis.

Actus factus alia hora quã hora citationis eſt nullus ex quo ſequitur maximus effectus, de quo in ſing.48.inci.Actus factus.

Licet ex forma ſtatuti cõtra ſentẽtiam nõ poſſit opponi aliqua exceptio poterit tñ opponi exceptio citationis nõ factę in ſing.75.incip.Citatio.

Si ſtatutũ vult quod arbitri poſſint cognoſcere nõ obſtãte aliqua iuris ſolennitate,nõ tñ poterunt procedere abſque citatione. in ſingu.71.incip. Citatio eſt,ante ſi.

Papa non poteſt procedere parte nõ citata niſi facit de plenitudine poteſtatis.in ſing.75. incip.Citatio eſt.

Citatio partiũ requiritur ad validitatẽ laudi licet ſit dictũ in compromiſſo quod arbitri poſſit ferre laudũ partibus abſentibus in ſingu.173.inci.Fiunt quotidie.

Nemo priuandus eſt poſſeſsione ſua niſi primo citetur,etiam ſi ſit prædo.in ſing..195.in cip.Nemo priuandus.

Vaſallus nõ petens inueſtituram tẽpore debito nõ priuatur feudo ſine citatione. in ſing. 195.inci.Nemo.

Ad validitatem proceſſus vel cuiuslibet actus cauſe non ſolũ requiritur citatio partis, ſed etiam requiritur qđ iudex cõmittẽs citationẽ exprimat perſonã vel nomẽ nũcij ꝑ quẽ vult ꝙ fiat talis citatio, alias ſi generaliter cõmitteret partẽ citari & nõ exprimeret per quẽ nũcium nõ valeret citatio.in ſingu. 235.inci.Procuratores &c.

Citatio generalis valet vbi cõtradictor eſt incertus,ſecus vbi eſt certus, quia tũc nõ valet.in ſing.259.inci.Generalis citatio.

Nõ ſufficit proclama generale ꝙ qui vult eſſe hæres cõpareat,ſed debẽt citari illi quos ꝓxima cauſa ſucceſsionis tangit,in ſing.259. incip.Generalis citatio.

Quãuis erratũ ſit in modo citãdi ſeu in forma a iure traditis atñ ſi ille cuius intereſt habuit notitiam eius citationis per quã nõ legitime citabatur,ita eũ ligat talis citatio illegitima vna cũ notitia ſubſecuta ſicut citatio legitime emanãs,in ſing.259. incip. Generalis citatio.

¶Citatus.Citatus a duobus vel tribus iudicibus,an teneatur cõparere.in ſing.309.inci. Habuiſti a me.

Citatus ad locũ non tutũ ratione perſone vel cauſe nõ tenetur cõparere per ſe nec ꝑ procuratorẽ.in ſing.311.inci.Citatus.

Citatus alter ꝙ ſecundũ ſtylum curie non dicitur cõtumax ſi nõ comparet. in ſing. 118. incip.Stylus curie.

Citatus ſemel perſonaliter põt poſtea citari ꝑ edicta quod non procedit qñ ſumus in loco in quo poteſt faciliter perſonaliter citari ipſe citandus, ſecus in illo qui longe abeſt in ſing.260.incip. Citatus eſt.

Exceptio loci nõ tuti excuſat citatũ a comparẽdo in loco vbi eſt citatus.in ſing.261.incip.Exceptio.

¶Clauſula.Renũciatio facta cum clauſulis cuius importãtiã ignorat renũciãs talis renũciatio eſt nulla.in ſingu.18.inci.Quotidie.

Clauſula nõ obſtante, requiritur in reſcripto quãdo ſuperior vult auferre ius tertij.in ſingu.25.inci.Papa.

Clauſula omni meliori modo, eſt magne importãtie,nã validat teſtamẽtum inualidum & dicta clauſula licet non ſit appoſita in teſtamẽto patris facto inter filios tñ ſub intelligitur.in ſing.36.inci.Clauſula omni.

Clauſula omni meliori modo, facit valere teſtamentũ in quo filius nihil eſt relictũ iure inſtitutionis.in ſing.36.inci. Clauſula.

Clauſula ſummarie & de plano ſine ſtrepitu & figura iudicij eſt magne importantie, de qua in ſing.102.inci Clauſula.

Inferior a principe nõ põt cõmittere cauſam cognoſcendã ſummarie & de plano ẽt ſi ſit legatus de latere.in ſing.102.inci.Clauſula.

Clauſule cõſuete poſſunt apponi in inſtrumẽto a notario,licet nõ ſit ſibi dictũ a partibus quod limita vt in ſing.123.incip.In iure clarum eſt.

Clauſula ſi preces veritate nitãtur,eſt magne importãtie,de qua in ſing.153.inci.Clauſula ſi preces.& ideo ſi papa mãdat certum quid fieri ſub pœna excõicationis late ſententie, & illud nõ fiat non incurritur excõmunicatio nõ obediendo ſi narrata non ſunt vera. in d.ſingu.153.

De clauſula, ſi qua mihi iuſta cauſa. vide in ſing.229.inci.Sententia.

De clauſula,ſola facti veritate inſpecta.in ſingu.272.inci. In hac.

De clauſula,appellatiõe remota.vide in ſing. 289.inci.Dolus.& ĩ ſing.295.inci.Clauſula.

De clauſula,recuſatione remota. vide in ſing. 292.inci.Nihil eſt.

Inferior a principe & ēt legatus de latere non poſſunt apponere clauſulam appellatione remota. in ſing. 295. incip. Clauſula.

Licet princeps committat alicui vniuerſitates cauſarum cum plena & omnimoda poteſtate, non tñ per hoc intelligitur cōceſſa poteſtas ſubdelegandi cū clauſula appellatione remota. in ſing. 295. inci. Clauſula.

Clauſula appellatione remota, extenditur ſolum ad partes nominatas in reſcripto nō autem ad tertiū. in ſing. 295. inci. Clauſula.

Clauſula ex certa ſcientia, nunquam operatur niſi quando princeps vtens dicta clauſula fuit certificatus de damno quod fiebat alteri ex actu quem faciebat cū dicta clauſula. in ſingu. 440. incip. Princeps.

De clauſula, rato manente pacto. vide in ſing. 479. incip. Clauſula rato ma. pac.

Clericus non ligatur ſtatutō laicorum quo cauetur quod debitum nō poſsit probari per teſtes etiam ſi cauſa tractetur in curia ſeculari. in ſing. 29. incip. Statuta.

Clericus debitor laici ſi aufugit, poteſt capi a creditore laico ſine incurſu excōicationis. in ſing. 43. incip. Debitor.

Clericus torqueri non poteſt ēt ſtantibus indicijs contra eum, niſi alias ſit infamis. in ſing. 55. incip. Aduertas ad vnum.

Clericus licet ſit degradatus, tñ nō poteſt percuti ſine incurſu excōicationis. in ſing. 107. incip. Priuilegium.

Clericus licet ſit ipſo iure priuatus, non tamē debet expelli ſine cauſa cognitione. in ſing. 195. inci. Nemo priuandus. ante med.

Nedum eſt excōicatus percutiens clericū, ſed etiam eſt excōicatus percutiens conſanguineum ipſius clerici, deſpectu ipſius clerici. in ſingul. 204.

Mutilati membris vel corpore vitiati, nō poſſunt teſtificari contra clericos in cā criminali. in ſing. 379. inci. Clericorum priuilegia.

Clericus incedens ſine habitu & tonſura, an & quando perdat ſuum priuilegium. in ſingu. 383. incip. Clericus.

Clericus licet incedat ſine habitu & tonſura tamen propter hoc non perdit priuilegium fori licet perdat priuilegiū. c. ſi quis ſuaden. xvij. q. iiij. in ſing. 383. inci. Clericus.

Clerici poſſunt vti ſtatutis laicorum cōtra laicos. in ſing. 453. inci. Odia.

Clericus qui dimiſit habitum & tonſuram ſi committit delictū, & commiſſo delicto reaſſumat habitum & tonſuram recuperare priuilegium clericale. in ſingul. 480. incipien. Apud doctores.

¶ Codicillis. Hæreditas dari nec adimi poteſt in codicillis, ex quo infertur ad notandum dictum. in ſing. 59. incip. Hæreditas.

¶ Coitus. Ex illicito coitu contrahitur affinitas, quod eſt verū quo ad impediendum in matrimonium, ſecus autem quo ad puniendum aliquem de inceſtu. in ſingul. 254. incipien. Ex illicito.

¶ Collatio papæ de beneficio præfertur collationi ordinarij cæteris partibus. in ſingula. 319. incip. Hora.

¶ Colonus vel inquilinus non poteſt expelli ab emptore rei ſine ſibi ſatisfaciat de expēſis vtiliter factis in ipſa re. in ſing. 321. incip. Credo te ſcire. ante fi.

¶ Commodum. Eum ſequūtur commoda quē ſequuntur incommoda. in ſingu. 149. incip. Eum ſequuntur.

¶ Communio. Nemo cogitur ſtare in communione etiam ſi diſpoſitio teſtatoris hoc mandet. in ſing. 9. incip. Nemo.

¶ Propter cōionem vel ſocietatem inhabilis gaudet beneficio habilium. quod amplia vt in ſing. 108. incip. Plura.

¶ Compenſatio nō eſt proprie ſolutio ſed differt a ſolutione. in ſing. 208.

¶ Compromiſſum. Tempus compromiſsi nō poteſt prorogari pluſquam fuerat primū cōpromiſſum. in ſing. 52. inci. Prorogatio.

Compromiſſum finitur per mortem litigatorum vel vnius ex litigatoribus niſi dictum ſit qd tranſeat ad hæredes litigātium quod habet locum vbi factum eſt compromiſſum in merum arbitrium, ſecus ſi in arbitratorē, quia tunc non finitur morte vnius ex litigātibus ſed tranſit ad hæredes etiam extraneos. in ſing. 54. incip. Compromiſſum.

Compromiſſum factū per prælatum eccleſiæ non finit per eius mortem. in ſing. 45.

Compromiſſum nō habet effectum niſi fuerit acceptatum & tempus in eo poſitū non currit niſi a die acceptationis. in ſing. 423. inci. Compromiſſum.

Habens iura ceſſa ab aliquo affine tenetur facere compromiſſum cum affine, ſicut tenebatur affinis qui ceſsit vigore ſtatuti cogentis affines ad compromittendum. in ſingulari 335. incip. Communiter.

¶ Conceſsio. Conceſſo vno omnia videntur conceſſa per quæ deuenitur ad illud. quod amplia vt in ſing. 175. inci. Conceſſo vno.

Si conceditur alicui licentia aliquid faciendi poteſt ſecum ducere ſocios vel amicos ſine quibus non poſſet tunc illam rem facere, nec tales ſocij vel amici puniuntur ſicut nec ipſe. in ſing. 175. incip. Conceſſo.

¶ Concluſum in cauſa. Etiam poſt concluſum

in cauſa iudex poteſt interrogare partes.in ſing.155.incip. Doctrina.

Illud quod dicitur quod poſt cõcluſum in cauſa iudex poteſt interrogare partes limitatur dummodo interroget circa ea quæ acta ſunt ante concluſionem in cauſa, ſecus autem in alijs.in ſing.155.incip. Doctrina.

Condemnatio. Paria ſunt quem eſſe cõdemnatum vel de proximo condemnandum. in ſing.106.incip.Qui de proximo.

Vbi pœna corporalis imponitur ſi quis certũ quid non ſoluerit vel non fecerit tunc ſi illud non poteſt facere quia ſe nimis arctauerit non tamen punietur pœna corporali.in ſing.265.incip.Monitus.

Conditio reſolutiua matrimonij impedit & annullat matrimonium.in ſingula.286.incipien. Capias,

Confeſsio. Non auditur quis veniens cõtra illud quod proprio ore confeſſus eſt , quod habet locũ nedum in cõfeſsione propria & vera,ſed ẽt in confeſsione p̃ſumptiua, vt puta ex contumacia.in ſing.12.inci.Noſti.

Cõfeſsio offenſi,an & qñ noceat vel proſit offendendi.in ſing.22.inci. Confeſsio offenſi.

Confeſsio vulnerati morientis & dicentis ſe mori ex defectu medici non prodeſt percuſſori.in ſing.22.incip.Confeſsio offenſi.

Confeſsio mulieris confitentis ſe contraxiſſe matrimonium cũ accuſato de adulterio ſecõmiſſo an ei proſit.in ſin.22.inci.Cõfeſsio.

Non ſtatur confeſsioni exiſtẽtis in mortis articulo.in ſing.22.

Confeſsio offenſi operat vt inculpatus de offenſa non poſsit torqueri ẽt exiſtẽtibus indicijs contra eum.in ſing.22.incip.Confeſsio.

Confeſsio,an ſit probatio. in ſing.10.incipien. Communis opinio.

Differt inſtrumentum confeſsionis debiti ab inſtrumento debiti.in ſing.135.

Confeſsio hoc modo facta,confiteor me occidiſſe hominem ad meam defenſionem, fundat intentionem curie adeo quod ſequi debet condemnatio ſi inquiſitus nõ probat feciſſe ad ſuam defenſionem.in ſing.185.

Licet per cõfeſsionem inquiſiti confitentis ſe occidiſſe ad ſui defenſionem ſit fundata intẽtio curie,ſi aliter non conſtat de homicidio niſi ex dicta confeſsione inquiſitus, non debet puniri pœna mortis,licet non probet feciſſe ad ſuam defenſionem.in ſing.185.

In confeſſum nulle ſunt partes iudicis , niſi in condẽnando.in ſing.201.inci. In confeſſum.

Confeſſus etiam ſuper inordinato proceſſu poteſt condemnari.in ſing.201.inci. In confeſſum.quod limita ſingulariter vt ibi.

Si reus confitetur crimen ſub ſpe indulgentiẽ ſibi promiſſe a iudice non põt ex tali cõfeſſioni puniri.in ſing.201.incip.In confeſſum.

Confeſsio facta ſuper proceſſu nullo non valet, quando nullitas prouenit ex defectu iuriſditionis iudicis. in ſingula.201.incipien. In confeſſum.

Confeſsio facta abſente parte non probat regulariter , fallit tamen in caſibus notatis in ſing.22.incip. Tu ſcis.

Cõfeſsio facta abſente parte facit ſemiplenam probationem.in ſing.202.

Confeſsio facta abſente parte , an probet de equitate canonica.in ſing.202.

Confeſsio facta in iudicio ſummario nocet cõfitenti in iudicio plenario. in ſing.257.inci. Nemo audiendus.

Confeſsio non nocet confitenti qñ contra ipſam confeſsionem ſententiatum eſt. in ſing. 257.incip.Nemo audiendus.

Confeſsio procuratoris vera & non ficta præiudicat domino.in ſing.290.

Confeſsio procuratoris ẽt vera non nocet domino,quin ipſe dñs non poſsit appellare. in ſing.290.incip.Confeſsio.

Confeſsio procuratoris facta in vno iudicio non nocet domino in alio iudicio.in ſingulari 290.inci. Confeſsio.licet ſit ſecus in confeſsione domini, vt ibi.

Confeſsio facta corã duobus iudicibus ex tribus non valet vt confeſsio iudicialis.in ſingu.309.Habuiſti a me.

Confeſsio extraiudicialis facit indiciũ ad torturã,ſed cautela eſt vt reuocetur, quia tunc non faciet indicium.in ſingul.310.incipien. Credo te ſcire.

Plures caſus not. in quibus confeſsio non nocet confitenti ponuntur.in ſingu.329.incip. Plures ſunt caſus.

Ex confeſsione tacita reſultante ex ſtatuto qđ contumax habeatur pro confeſſo , ita validatur proceſſus nullus ſicut ex confeſsione expreſſa.in ſin.387.inci. Taciti & expreſsi.

Confeſsio non iurata non probat.in ſing.402. inci. Quinte vtilitatis.in ti.

Ille cui aliquid dr̃ in confeſsione cum iuramẽto ſi non eſt ſacerdos, ſi producit in teſtẽ nõ obſtante iuramento tenetur illud reuelare. in ſing.424.inci. Accipe quæſo.

Confeſsio facta in inſtrõ guarentigie põt reuocari tanq̃ erronea ẽt poſt factum præceptũ guarentigie. in ſing.452.inci. Inſtrumẽtum guarentigie.quod intellige ſolutis expenſis. vt ibi.Item limita niſi talis confeſsio fuiſſet acceptata per partem.vt ibi.

Confeſsio facta abſente parte, licet plene non

probet hoc fallit in confeſsione redacta in ſcriptis, vt puta in mercatore ſcribente in eius libro aliquid abſente parte. in ſingula. 459. incip. Vox viua.

¶ Confinatus. Qui promiſit ſub pœna nõ exire confinia, ſi tñ exiuit vt iret ad complendum votum non cadit in pœnam. in ſingul. 149. incip. Vouentes.

¶ Confirmatio. Si ſuperior iurat ſeruare ſtatuta ciuitatis per tale iuramentum dicitur cõfirmare ſtatuta ciuitatis. in ſingul. 17. incip. Iuramentum.

Confirmatio ſuperioris tollit omnem defectũ præterquam defectum iuris naturalis. in ſingu. 79. incip. Confirmatio.

Confirmatio ſuperioris tollit oẽm defectum, quod fallit quando in re confirmabili eſt vitium non purgabile etiam a principe. in ſingu. 79. incip. Confirmatio.

Confirmatio licet ſuppleat defectum exiſtentem in confirmato, tamen fallit qñ illud qđ confirmatur eſt falſum, quia tunc illud non confirmatur etiam cum quacunq; clauſula. in ſing. 163. incip. Crimen falſi.

Confirmatio ſuperioris validat inualidum. in ſing. 196. inci. Confirmatio.

Vbi concurrunt actus validi & inualidi cõfirmatio ſuperioris ſuper illis extenditur tantum ad actus validos in dubio. & ſic potius confirmat validum quam validet nullum. in ſing. 196. inci. Confirmatio.

Confirmatio ſuperioris facta ex certa ſcientia nunq̃ operaẗ niſi qñ ipſe princeps fuit certificatus de iniuria quæ fiebat alteri ex tali cõfirmatione. in ſin. 440. inci. Princeps &c.

¶ Coniectura. In his quæ ſunt difficilis probationis admittitur probatio per coniecturas. in ſingul. 1.

Per coniecturas quæ arbitrio iudicis committuntur probatur quod qui fecerit vulnus ad ſuam defenſionem vel homicidium. in ſing. 19. incip. Tu ſcis.

¶ Connexum. Connexorum idem eſt iudiciũ, quod amplia pluribus modis, vt in ſing. 251. incip. Connexorum.

¶ Conſanguineus. Cõiunctio ſanguinis aliqualiter excuſat conſanguineum, ſi nõ accuſaẗ conſanguineum de crimine læſæ maieſta. in ſing. 164. inci. Nemo debet.

¶ Conſcientia. Quando aliquid committiẗ cõſcientie alicuius non valet eius dictum vel ſententia ſine iuramento. in ſing. 402. incip. Quinte vtilitatis.

¶ Conſenſus. Nõ præſumiẗ ꝙ in contractu interuenerit cõſenſu propinquorũ requiſitus etiam ex diuturnitate tpis ſi aliter nõ appareret. in ſing. 323. inci. Diuturnitas. in fi.

¶ Conſentire. Per dationẽ fideiuſſoris de iudicio ſiſti, & de iudicato ſoluendo quis non dicitur conſentire in iudicem. quod limita vt in ſing. 227. incip. Per dationem.

Actus factus ex neceſsitate non infert conſenſum. in ſingul. 227.

¶ Conſors. Cui competit ius recuperandi rem alienatam a conſorte, an poſsit tale ius alteri vendere vel cedere. in ſingula. 64. incip. In multis.

Statutum tollens omnẽ exceptionem contra inſtrũ non tollit exceptionem cõpenſationis. in ſing. 208. inci. Compenſatio &c.

¶ Conſtitutio præcarij appoſita in inſtrumento eſt maxime importantie, vt in ſing. 496. incip. Conſtitutio.

Conſtitutio prẹcarij appoſita ſuper re incerta nihil operaẗ. in ſing. 496. incip. Conſtitutio.

¶ Conſuetudo. Iudex poteſt ex cauſa augere & minuere pœnam inductam a conſuetudine. in ſingu. 182.

Propter conſuetudinẽ delinquendi augeẗ pœna. in ſing. 378. inci. Geminatio actus.

Conſuetudo vel perſeuerantia referẗ ad duas vices. in ſing. 378. incip. Geminatio.

¶ Contemptum. Non faciens in contemptum non incurrit pœnam legis quæ vtitur verbis denotantibus dolum. in ſingu. 287. incipien. Tetigi tibi.

¶ Contractus. Faciens contractũ cum aliquo intelligitur præſtare conſenſum illi contractui licet hoc expreſſe non exprimat. vt in ſing. 447. incip. Faciens contractum.

Contractus ſimulatus licet non firmeẗ iuramẽto, tñ hoc fallit niſi in tali contractu ſit appoſitum iuramentum ſuper hoc quod omnia contenta in dicto inſtrũ fuerint & ſint vera, quia tunc valet talis contractus. in ſingula. 474. inci. Contractus ſimulatus.

In contractibus attenditur quod fieri ſolet. in ſing. 495. incip. In contractibus.

Contractus cenſualis differt a contractu emphyteotico, ideo ille qui tenetur ſoluere cẽſum, licet ſtet per multum tempus quod nõ ſoluit non tamen cadit a iure ſuo. in ſing. 95. incip. Contractus.

Contractus in dubio magis præſumitur cẽſuarius quam emphyteoticarius. in ſingul. 96. incip. Contractus. in fi.

In contractibus maſculinum non concipit fœmininum. in ſing. 191. incip. Sepius.

¶ Contrahens ſi renunciat iuri ſibi competenti quod non intelligit vel renunciat clauſulis cuius importantiam non intelligit, talis renunciatio eſt nulla. in ſing. 18.

¶Contumax. Ad hoc vt quis dicatur contumax requiritur trina citatio vel vna peremptorie, quod tñ fallit qñ par citat parē, quia tunc ſufficit vna citatio. in ſing. 55. incip. Ad hoc vt quis &c, quod etiam limita qñ citatꝛ perſona potens, quia tunc ſufficit ēt vnica citatio. in ſing. 91. incip. Regulariter.

Cōtumax licet ex forma ſtatuti habeatur pro confeſſo, tñ quando iudici liquetꝛ talem contumacem non eſſe culpabilem, licet ſit contumax iudex non poteſt neo debet eum cōdemnare. in ſing. 72. inci. Per totam.

Contumax non dicitur qui non comparet, eo quia non fuit citatus ſecundum ſtylum curie. in ſing. 118. incip. Stylus.

Contumax ſeu moroſus non pōt allegare pendentiam litis. quod amplia vt in ſingul. 239. incip. Contumax.

Contumax non auditur niſi refectis expenſis & illis refectis non auditur ēt tunc ſi opponit exceptiones peremptorias. in ſing. 377. incip. Contumax. quod limita vt ibi.

Licet verus contumax excludatur ab appellando, hoc tñ fallit in minore muliere & ruſtico. in ſing. 377. inci. Contumax.

Contumax in primo mandato ſi ſecundo mandato paret, an euitet pœnam primi mandari. in ſing. 491. incip. Pluries.

¶Copula carnalis ſequēs poſt ſponſalia de futuro operatur vt talia ſponſalia efficiantur de præſenti. in ſing. 500. inci. Sponſalia.

Copula carnalis præcedens ante ſponſalia de futuro ita facit talia ſpōſalia tranſire in ſpōſalibus de præſenti ſicut facit ipſa copula poſt ſponſalia de futuro. in ſingul. 500. incipien. Sponſalia.

¶Corpus mortuum. Quando ſacerdos eſſet ſpoliatus. corpore mortuo iam ſepulto non eſt ante omnia reſtituendus. in ſing. 199.

Non auditur creditor appellās ne corpus debitoris mortui ſepeliatur. in ſing. 164. incip. Nemo debet.

¶Creditor licet aliquo caſu poſsit cogi recipere pecuniam ſibi debitam ante tēpus, hoc tamē fallit qñ debet recipere aliquid ꝙ curſu temporis deterioratur, quia nunꝙ̄ hoc caſu cogitur accipere ante tempus. in ſingula. 146. incip. Creditor.

Creditor habēs inſtrumentum debiti quo cautum eſt quod debitor capi poſsit ad omnem inſtantiam creditoris poteſt cum licētia iudicis ſequeſtrare corpus mortuum debitoris ne ſepeliatur. in ſingulari 199. incipiente. In iure.

Creditor negans rem eſſe ſibi pignoratam videtur repudiare ius pignoris. in ſingul. 242. incipien. Tu habes.

Sicut licet creditori capere debitorem fugientem, ita hoc licet eius procuratori. in ſingul. 243. incip. Satis notum.

Creditor ſi dicit debitori ſuo ꝙ ſoluat debitū ſuum alicui tertio, ſi talis debitor non ſoluit ſed promittit ſoluere illi tertio etiam per ſtipulationem non liberatur a creditore. in ſingu. 265. incip. Fines.

Creditor habens duos reos obligatos inſolidum poteſt cōuenire quem vult. quod limita vt in ſing. 278. incip. Habens.

Creditores qui fuerunt negligentes in conſequendo creditum ſuum non poſſunt poſtea agere contra bonorum poſſeſſores. in ſingu. 360. incip. Scribitur &c. in fi.

Creditor non poteſt conuenire illum qui receptauit debitorem ſuum, fallit tñ in domo vt illum exhibeat vel ſoluat intereſſe. in ſing. 166. incip. Aliqua tibi dixi.

Si ſunt plures tertij bonorum poſſeſſores in quos ſit facta bonorum alienatio a debitore in fraudem creditorū hoc caſu creditor poteſt eligere vnum ex illis poſſeſſoribus quē velit & eum inſolidum cōuenire, quatenus ad eum peruenit nec tenentur omnes poſſeſſores pro rata ſimul conuenire. in ſingul. 390. incip. Tu ſcis.

Creditor qui fecit carcerare debitorem ſuum poteſt etiam petere ſe immitti in poſſeſsionem bonorum ſuorum, quia iſta duo tendūt ad eundem effectum. in ſingul. 398. incip. Dixi &c. idem dicas econtra, vt ibi.

Creditor ſi dirigit nuncium debitori ſuo cum ſchedula ꝙ mittat ſibi pecuniam vel rem ſibi mutuam, ſi debitor dat pecuniam vel rem debitam illi nuncio, ſi aufugit non eſt liberatus debitor. in ſingula. 430. incip. Cauti & oculati.

Creditor habens malum debitorem ſi remittit ſibi partem debiti vt cōſequatur reliquū poteſt tamē repetere illud quod remiſit per conditionem ob turpem cauſam. in ſingula. 432. incip. Sepe contingit.

¶Crimen læſæ maieſta. incurritur per ſolam ſcientiam ſine reuelatione, quod limita niſi talis ſcientia non poſsit probari quia tunc non incurritur per ſolam ſcientiam ſine reuelatione. in ſing. 164. inci. Nemo debet.

Crimen læſæ maieſt. committiꝛ ſolum contra Imperatorē vel Papam non aūt contra inferiores. in ſing. 164. inci. Nemo debet.

Crimen temporis curſu abolitur. in ſing. 454. incip. Curſus temporis.

Calor. calor iracundie multa operatur de quibus in ſing. 626. incip. calor iracundie.

¶Calumnia.calumnioſe petita non ſunt exau dienda in ſing.680.inci.calūnioſe petita.

Vbi agitur de præiudicio irreparabili petita etiam per calumniam ſunt audienda in ſingu.689.incip.calumnioſe petita.

¶Carcer.an condemnatus ad perpetuos carceres poſsit facere teſtamentum & quis poſſit damnari ad perpetuos carceres in ſingu, 565.incip.dubitarunt.

¶Cardinalis, licet ſolus papa poſsit creare cardinales attamen ipſe ſolus papa non poteſt cardinales deponere in ſing.669.incip, iura volunt &c.

Cauſa licet iuſta cauſa excuſet a pœna & ab obligatione tñ non excuſat a pœna conuentionali in ſing 598.inci.iuſta cauſa &c.

¶Cauſa non turpis cōcurrens cum cauſa turpi facit valere actum in ſing.617.incip. memor ex iſto in ſi.

¶Cauſæ cognitio de cauſæ cognitione vide plura in ſing.648.inci.cauſæ cognitio.

Præceptum iudicis pœnale factum ſine cauſæ cognitione non valet in ſing.648,incip.cauſæ cognitio.

Præceptum iudicis factum ſine cauſæ cognitione habetur pro nuda citatione in ſingul, 648.incip.cauſæ cognitio &c.

¶Citatio. citatio partis eſt neceſſaria adeo qđ licet iudex vel arbiter poſsit ſentētiare partibus abſentibus tamen non valet ſententia vel laudum ſi partes non fuerint citatę ad eam audiendam in ſing.633.incipien. materia citationis.

¶Clauſula.clauſula codicillaris ſuſtinet teſtamentum etiam quando hæres mortuus eſt ante teſtatorem in ſing.544.incip.omnibus iuris profeſſoribus.

Clauſula non obſtantibus aliquibus in contrarium facientibus licet tollat omnia in contrarium facientia etiam ſi talia cōtraria haberent clauſulam derogatoriam,attamen ſi in ſtatuto vel reſcripto principis ſit clauſula generalis non obſtante aliquo priuilegio debet intelligi de priuilegio in corpore iuris ſcripti non clauſo quia illa quæ nō ſunt in corpore cōis vel ſtatutorum clauſa non intelliguntur ſublata in ſingu.558.incipien, clauſula &c,

Clauſula poſita in literis,papæ,videlicet nulli igitur hominum lice:t contra has literas auſu temerario contrahire,alioquin indignationem apoſtolorum Petri & Pauli ſe nouerit incurſurum &c,importat pœnā arbitrariam in ſing.559.inci.ſæpe in literis.

Clauſula peto mihi ius & iuſtitiam miniſtrari eſt tāte potentie & virtutis quod ſtante ſemiplena probatione iudex poteſt abſq; alia petitione partis deferre iuramentum in ſupplementum probatio.in ſingu.620.incip.in cauſa poſſeſſorij &c.

Clauſula rati apposita in mādato facto procuratori operatur vt valeant geſta per procuratorem in abſentia cōſtitutū anteq̃ habuerit mādatum vel fuerit certificatum de ipſo mandato in ſing.637.inci.officium.

Clauſula ſi ſenſeris te grauatum compareas recepturus iuſtitiæ complementum eſt magne importantię & plura operatur in ſing.643. incip.magne operationis &c.

Clauſula ſi ſenſeris te grauatum &c. appoſita in præcepto nullo nihil operatur in ſingul. 643.incip.magne operationis.

Clauſula ſi ſenſeris te grauatum &c. poſita in præcepto reſoluitur in vim citationis citato comparente in ſing.643.inci.magne operationis &c.

Pręceptū iudicis priuans aliquem poſſeſſione vel re ſua ſine cauſæ cognitione non valet licet in eo ſit appoſita clauſula ſi ſenſeris te grauatū in ſin.643.inci.magne operationis.

Clauſule ſolite apponi in inſtrumētis poſſunt apponi a notario in inſtrō licet nō ſit ſibi dictum a partibus,quod eſt verum qñ inſtrm eſt in fieri ſed ſecus eſt in inſtrumento iam facto.in ſing.663.incip.notarius.

Clauſula in reſcripto poſita videlicet facias vt tibi viſum fuerit expedire operatur vt non requiratur de neceſsitate aliqua probatio in ſing.695.incip. clauſula appoſita.

¶Clericus licet clericus non ſit priuatus ipſo iure beneficio etiam ſi commiſit cauſam ꝓpter quam poſsit priuari niſi ſequatur ſentētia declaratoria tñ quam primum commiſit cauſam propter quam meruit priuari beneficio efficitur indignus & ſit malefidei poſſeſſor & ſic ab illo tempore retro tenetur ad omnes fructus reſtituendos in ſing.525. incipien.clericus.

Clericus delinquens poteſt a quocunque detineri in loco vbi deliquit vt ſatiſfaciat nec tali caſu detinens cum incurrit aliquam excōicationem in ſin.537.inci.qui manus &c.

Clericus ſi eſt minor xxv.ann.& in contractu per eum fiendo requiritur authoritas iudicis talis authoritas debet interponi per iudicem eccleſiaſticum & nō ſecularem in ſingu.667.incipien.ſepiſsime.

Clericus non pōt legitimari a comite palatino ſeculari in ſing.667.incip.ſepiſſime.

Si parochiani nō dant presbytero parochiali oblationes debitas poteſt ipſe presbyter eis denegare diuina officia, in ſingulari 682,

incipien.ſcribitur in c.&c.

Propter ſcandalum euitandum poteſt clericus priuari beneficio ſuo in ſing.683.incip. alias in repeti.

Conſuetudo aufert priuilegium clericis in minoribus ordinibus conſtitutus qui per iudicem ſecularem puniri poſſunt ſi delinquũt propter conſuetudinem in ſingul.690.incipien.magni valoris.

Quilibet proceſſus factus per iudicem laycũ contra clericum eſt nullus & quælibet ſententia eſt nulla quamuis nemo pro eo comparuerit ad allegandum priuilegium clericale in ſing.694.inci.apud omnes &c.

Si clericus eſt artifex alicuius artificij poteſt conueniri ſub iudice layco illius artificij in ſing.694.incip.apud omnes &c.

Iudex laycus põt cognoſcere de cauſa clerici quãdo clericus comparet vt tertius & non vt principalis in ſin.694.inci.apud oẽs &c.

¶Collatio ſi conceditur alicui poteſtas conferendi beneficia ſuorũ familiarium & aliqui eorum deſinunt eſſe familiares an ceſſet poteſtas cõferendi in ſing.657.inci.plura &c.

¶Collecta.collectæ ſunt diminuendæ ei cuius patrimoniũ aduerſa fortuna eo lapſum eſt in ſing.619.inci.emergens &c.

¶Colonus.colonus q diu laborauit bene fundum datũ in emphitheoſim ſi expellatur ab emphitheota debet ipſe emphitheota priuari emphitheoſi in ſing.548.inci. rei ſuæ &c.

¶Commodatarius. periculum rei commodatæ an pertineat ad commodantem vel ad commodatariũ.i ſin.607.inci. ſuperioribus &c.

¶Commodum.eum ſequuntur commoda quẽ ſequuntur incommoda quod amplia vt in ſing.632.incip.occurrit &c.

¶Condemnatus ille qui eſt condemnatus pro delicto ſuo in pœna pecuniaria vel in fuſtigatione ſi eſt ſoluendo & velit potius fuſtigari quam ſoluere iudex non debet eum audire ſed debet eum cogere ad ſoluendũ & capere eius bona & illa vẽdere pro tali condemnatione ſoluenda in ſing.651.incip.puto te ſcire &c.

¶Conditio.conditio mulierũ in aliquibus eſt deterior quam conditio virorum in ſingul. 611.incip.adduxi tibi &c.

Si duo ſunt patroni vnius beneficij videlicet maſculus & fœmina & ſint diſcordes in pręſentando tunc præſentatus a maſculo præfertur in ſing.611.inci.adduxi tibi &c.

¶Conductor. conducens fundum ſterilem ſi eum facit fructuoſum ex labore ſuo locatio ſibi facta de dicto fundo ad tempus efficitur perpetua & tranſit ad hæredes extraneos nec finitur tertia generatione in ſingu. 550.incip.ſtatui.

Si conductor fundi promiſit in fundo plantare vites & dare medietatem fructuum dño ſi plantauit alias arbores ſimiliter tenet dare medietatem fructuum domino licet de alijs arboribus non fuerit dictum in ſingul. 582.incip.accipere &c.

¶Communio.cõio operatur vt inhabilis gaudeat priuilegio habilis cũ quo concurrit in cõione in ſing.502.incip.iritum &c.

¶Confeſsio.confeſsio facta in iudicio ſummario facit fidem in plenario in ſing.580.inci. acta facta &c.quod limita dummodo talis cõfeſsio fuerit facta ſuper libello vel ſuper proceſſu valido vt ibi.

Confeſsio plus operatur q̃ alia ſpecies probationis in ſing.580.incip.acta facta.

Confeſsio. incidenter facta & non principaliter non nocet cõfitenti quod tñ fallit in cõfeſsione falſi in ſing.581.inci.vt dixi.

Confeſsio facta coram notario actorum dicit facta in iudicio in ſingu.590.inci.licet acta.

Confeſsio extraiudicialis ſi eſt veriſimilis nõ ſolum facit indicium ad torturam ſed etiam facit plenam probationem in ciuilibus & in criminalibus in ſing.594.inci.ſicut.

Confeſsio facta inter perſonas inter quas eſt prohibita donatio non valet niſi concurrat præſumptio pro ipſa confeſsione in ſingul. 610.inci.non ſtatur aſſertioni.

Cõfeſsio facta abſente parte de equitate canonica plene probat in ſing.627.inci.materia.

Confeſsio facta ex abrupto etiã in iudicio poteſt etiam ex interuallo temporis reuocari aliter non probat de errore in ſing.689.incipi.dicit vulgare prouerbium.

Confeſsio ſolenniter facta per reum criminis in iudicio ſi reuocatur extra iudiciũ in carcere vel in loco ſupplicij talis reuocatio nihil operat in ſing.697.inci. plura dixi tibi.

¶Conferre licet filij & alij deſcendentes qui volunt ſuccedere aſcendentibus teneantur bona inuicẽ conferre non tñ tenentur aſcendẽtes conferre bona inſimul qñ volunt ſuccedere deſcendentibus in ſingu.579.incip. correlatiuorum.

¶Coniunctus. coniunctus admittitur pro coniuncto ſine mandato in ſingu.636.incipien. clarum eſt.

Præſentia coniunctorum facit ceſſare pręſumptionem. metus in ſingu.673.incip.nonnulla &c.quod limita vt ibi.

Statutum faciens mentionem de cõiunctis intelligitur de proximioribus in ſing.678.incipien.ſiunt paſsim.

¶Compromiſſum. compromiſſum nō dicitur ante acceptationem & per tale compromiſſum ante acceptationem non ſuſpenduntur tempora appellationis in ſing.679. incipi. compromiſſum.

¶Contractus. cōtractus facti inter principem & ſubditum raro valēt quia præſumunť meticuloſi in ſing.645.inci.aduertant.

Cōtractus ad hoc vt dicatur celebratus inſcriptis ſufficit quod cōuentum fuerit inter partes quod fiat inſtrumentum inſcriptis in ſingu.666.incip.pendet nunc.

¶Conſtitutum. ille qui fundat ſe in conſtituto tenetur probare quod tēpore conſtituti poſſidere ille qui eius nomine cōſtituit ſe poſſidere alias non iuuatur ex tali conſtituto in ſing.521. incip.ille qui vult &c. quod tamen limita vt ibi.

¶Conſuetudo non crediť doctori dicenti aliquid eſſe vel non eſſe de conſuetudine niſi illud probet in ſing.678.inci.fiunt paſsim.

Conſuetudo poteſt dare iuriſditionem laycis in clericos in minoribus ordinibus conſtitutos & auferre priuilegium clericis qui per iudicem ſecularem puniri poſſunt ſi delinquunt propter conſuetudinem in ſing.690. incip.magni valoris &c.

¶Conſulens. cōſulens maleficium ei qui alias erat facturus non punitur eadem pœna qua principalis quod tñ fallit in enormibus delictis in ſingulari 665.quod incipit niſi me mea fallat &c.

¶Correlatiua. correlatiuorum eadem eſt natura & poſitum in vno cenſetur poſitum in alio in ſing.579.incip.correlatiuorum.

¶Creditor. creditor poteſt eſſe teſtis pro debitore ſuo in ſingu.662.incipien.accipe nota verbum &c.

D

Damnum quod quis ſua culpa ſentit ſibi imputet.in ſing.350.inci. Dānū.

¶Debitor fugitiuus poteſt capi per creditorem & duci ad iudicem nedum qñ eſt in fuga ſed etiam qñ ſunt aliqua ſigna euidentia ꝙ vult fugere.in ſing.43.

Debitor fugiens ſi ſit clericus pōt capi a creditore laico ſine incurſu excōmunicationis. in ſing.43.incip.Debitor.

Occultans ſcienter debitorem alienum nō tamen tenetur ad ſoluendum debitum creditori.in ſing.43.incip.Debitor.

Notificans debitori ꝙ aufugiat quia creditor vult facere eum capi ſi debitor aufugiat talis nunciās tenetur creditori ad ſoluendum debitum.in ſing.137.incip.Clarum.

Debitor ſi legat creditori confunditur actio, quod tñ limita in ſing.162.inci.Tu ſcis.

Debitor fugitiuus ſicut pōt capi per creditorem ita capi poteſt per eius procuratorem. in ſing.243.incip.Satis notum.

Debitor debitoris non poteſt capi ad petitionem creditoris forenſis etiam ſtante ſtatuto ꝙ debitor debitoris capiatur ad petitionē creditoris.in ſing.253.inci.Forenſes.

Ad capiendum debitorem ſuſpectum quæ & quot requirantur ex parte creditoris.in ſingu.282.incip.Creditor.

Licet plura requirātur fieri & doceri per creditorem ad hoc vt poſsit capi facere debitorem ſuſpectum de fuga, tñ ſufficit eius iurm̄ ꝙ habet ipſum ſuſpectum de fuga, licet & aliter non faciat fidem de alijs requiſitis.in ſingula.282.incip.Creditor.

Debitor ſuſpectus de fuga non poteſt capi niſi talis ſuſpicio emerſerit poſt contractum vel obligationem, ſecus ſi antea.in ſing.284.incip.Tolle moras.

Debitor ſuſpectus non poteſt capi propter ſuſpicionem fuge qñ præſumptionē ſuperuentam creditor ſciuit & tacuit per multū tempus.in ſing.284.inci.Tolle mores. Et quantum ſit multum tempus vide ibi.

Debitor in diem non poteſt cogi ſoluere ante diem, quod tñ fallit in fiſco qui propter ſuas neceſsitates occurrentes poteſt cogere debitores ſuos ante diem. in ſingula.355.incipien.Debitor.

Debitor fugitiuus poteſt capi ante diem ſolutionis fiende.in ſing.355.ibidem.

Tertius inuito creditore non poteſt ſoluere pro debitore canonem emphyteoticum, niſi volens ſoluere prętēdat aliquid intereſſe. in ſing.368.inci.Licet tertius.

Debitor non liberatur ſi dat rem debitā nuncio creditoris habenti ſchedulam creditoris, in qua dicitur quod mittat ſibi pecuniā vel aliam rem debitam, nam ſi ille nuncius aufugiat cū re debita non eſt liberatus debitor. in ſing.430.inci.Cauti & oculati.

¶Decretum. Si iudex reperit ſe deceptum in interpoſitione decreti poteſt illud motu ꝓprio ex ſuo mero officio reuocare.in ſingu. 320.incip.Sepe contingit.

Vbi reperitur decretum iudicis interpoſitum cū cauſæ cognitione ceſſat pręſumptio fraudis.in ſing.399.inci.Multi iudices.& in ſingu.438.incip.Lex.

Illud quod dicitur quod præſumitur pro decreto iudicis habet locum in maioribus iudicibus, ſecus autem eſt in minoribus.in ſingu.438.incip.Lex.

¶Defenſio. Illud quod quis occiderit vel vul

nerauerit

ne rauerit ad ſuam defenſionē probatur per te ſtes deponentes de credulitate. in ſingu. 19.incip.Tu ſcis.

Feciſſe ad defenſionē ſuā probatur per cōiecturas q̄ iudicis arbitrio cōmittūtur.in ſing. 19.inci.Tu ſcis clarum eſſe,in fin.

Confitens feciſſe homicidiū ad ſui defenſionē nō debet puniri pœna mortis, ſi aliter non conſtat de ipſo maleficio niſi per dictā ſuam confeſsionē. in ſingu.185.incipiē.Confeſsio inquiſiti.

Defenſio non pōt tolli ēt a principe in cauſis criminalibus ēt de plenitudine poteſtatis.in ſing.388.inci.Defenſio.

Defenſio in criminalibus nō pōt tolli per aliquod ſtatutū, per aliquā conſtitutionē, nec per aliquā conceſsionē arbitrij & iudex debet dare terminū defenſionis reo ēt ipſo nō petente.in ſing.388.incip. Defenſio.

¶Delictum,& delinquens.In dubio delictum non præſumitur quod tamen fallit vbi tractatur de vtilitate animæ.in ſing.151.incipi. Semper in dubijs.

Delinquēs vltra propoſitū,an puniatur.in ſingu.176.inci. Voluntas.

Delictū cōmiſſum ſine dolo,an puniatur.vide latius remiſsiue.in ſing.176. incip. Volūtas poſt prin.

Delictum ſi aliter non eſt probatū niſi per cōfeſsionē rei dicentis confiteor me occidiſſe ad mei defenſionē, delinquēs ipſe non poteſt puniri pœna mortis.in ſingu.185. incip. Confeſsio.

In delictis ad fauorē rei attenditur initium & non finis.in ſing. 225.

Paria delicta mutua cōpenſatione tollūtur.qđ amplia vt in ſing.234.inci.Paria.

Propter enormitatē delicti licitū eſt iura träſgredi,qđ limita & reſtringe ſolū locū habere in maioribus magiſtratibus. vt in ſingu. 244.incip. Tu ſcis illud.

¶Detētator qui nō habet poſſeſsionē ciuilem nec naturalē ſed ſolā detentationē habet officiū iudicis,vt ſibi reſtituatur detētatio ablata vel vt in ea defendatur.in ſing.406.incip.Capias.

¶Dictio,pluries, verificatur in duabus vicibus.in ſing.368.inci.Geminatio.

¶Dignitas.Priuilegiū durat ēt finita dignitate.qđ amplia vt in ſing.107.inci.Priuilegiū, de quo ēt in ſing.179.incip. Viget communiter ſtatutum.

Dignitas quæſita vxori per maritum durat ēt mortuo marito.in ſing.179.inci. Viget communiter ſtatutum.

¶Dilatio, petēs dilationē ad ſoluendū vī ap-probare ſententiā & renūciare appellationi quod ēt procedit ſi talis dilatio ſit petita a procuratore & non a dño.in ſing. 186.incip. Tu ſcis.

Dilatio petatur ab vna parte ad producendū teſtes de longinquis partibus debet dari,licet excedat terminumſtatuti de finienda cā poteſt tamē dari dictus terminus cū commi natione quod ſi nō probauerit mulctabitur in ſing.384.inci.Dixi tibi &c.

¶Diſpoſitio.Illi qui nō poſſunt diſponere nō poſſunt pœnam adijcere diſpoſitioni.in ſingu.312.inci.Illi qui non poſſunt.

Diſpoſitio teſtatoris facta in vno caſu porrigitur ad alium caſum ex tacita & veriſimili mente teſtatoris.in ſing.499.inci. Licet diſpoſitio.quod tamen limita vt ibi.

¶Diuiſio.In diuiſione bonorū feudalium nō ſufficit vnū vaſallū ꝓuocare,ſed debēt omnes vaſalli cōcordare & conuenire ad diuiſionē.in ſing.9.inci Nemo.

¶Diuturna præſtatio facta ex mera liberalitate non inducit obligationē,quod tamen fallit in præſtatione diuturna quæ fit in piam cauſam quia ex tali præſtatione quis obligatur in ſing.192.inci. Diuturna præſtatio.

¶Diuturnitas tēporis operatur vt omnia pręſumantur ſolenniter facta,quod tñ fallit in mandato ad vendendū,emēdū, cōpromittēdū vel ſimilia,quæ nunquā præſumitur ex diuturnitate tēporis ēt ex curſu centū annorū.in ſing.323.inci.Diuturnitas &c. & vide etiam de hac diuturnitate tēporis in ſingu. 463.incip.Late ſatis.

Diuturnitas tēporis nō operatur vt in actu vel contractu præſumatur qđ interuenerit conſenſus propinquorū reqſitus niſi aliter probetur.in ſing.323.inci.Diuturnitas.

¶Doctor. Illi qui nō poſſunt conſtituere vel auferre ſalariū doctoribus nō poſſunt imponere legem penalem depoſitario ne ipſis doctoribus ſoluat.in ſing.32.incip.Illi qui non poſſunt.

¶Dolus.Cōſtitutio puniēs dolū vel temeritatem,non cōprehendit hominē ſimplicē cōtrauenientē ſine dolo.in ſing.287. incipien. Tetigi tibi.

Dolus futurus nunquā intelligitur remiſſus. in ſing.289.inci.Dolus.

Si iudex in ſententiando fuit in dolo poterit a ſententia ſua appellari, etiam ſi ſit factus iudex in illa cauſa cum clauſula appellatione remota.in ſing.289.incip.Dolus.

Ad hoc vt contractus reſcindatur ratione doli adhibiti debet eſſe dolus qui cadat in prudentem virum, vel qui caperet prudentem

virum,alias non reſcindit cõtractum.in ſingu.407.incip.Non omnis

¶Domus.Licet quis inuitus non poſſit extrahi de domo ſua,fallit niſi talis domus minetur ruinam,quia tunc poterit inuitus extrahi.in ſing.189.inci. Tu audiuiſti.

Habens domũ ruinoſam ex qua deformatur ciuitas ſi non pôt eam reformare vel alteri vendere iuſto precio poteſt petere a republica tantũ quãtũ ſufficiat ad reparationẽ.in ſing.470.inci.Habens domum.

¶Donatio inter virum & vxorem eſt prohibita regulariter,fallit in vno caſu poſito. in ſing.59.inci.Donatio.

Donatio in dubio nõ pręſumitur qñ poteſt cogi alius ſenſus.& ideo inſertur ad notan.verbum.in ſing. 57.incip. Non præſumitur.

Donatio cauſa mortis reuocatur per penitentiam,quod tamẽ fallit niſi donans decedat ſine hærede,quia tunc nõ reuocatur per penitentiã.in ſing.63.inci.Donatio cã mortis.

Donatio cauſa mortis ad ſui confirmationem non requirit aditionẽ hæreditatis. in ſing. 63.inci.Donatio.

An in donatione habeat locũ diſpoſitio l.quoties C.de rei vẽd.in ſingu.82. incipiẽ. Volo tibi. in fi.

Donatio cã mortis,an ſit cõtractus vel vltima volũtas.in ſing.136.inci.Longa profecto.

Donatio cauſa mortis reuocatur ſi inter donãtem & donatariũ veniãt inimicitię. in ſing. 136.incip. Longa.

Donatio cã mortis reuocatur ſi donãs voluntarie nulla neceſſitate cogẽte rẽ donatã alienauerit.in ſing.136.incip.Longa.

Donatio facta inter cõiuges licet firmet̃ morte donantis,attamen ſi inter ipſos coniuges ſit facta donatio propter merita,tũc ad hoc vt valeat debebunt probari merita nec ſtabitur aſſertioni donantis.in ſing.262.incip. Quod potui.

Prohibitio donationis factę filiofamil.non extẽditur ad filiũfa.ſenatoris vel alterius dignitatis.in ſing. 273.inci.Notiſſimum.

Donatio cã mortis facta per maritũ vxori operatur q̃ ſi poſtea maritus cõmittat delictum propter q̃ bona ſua debeãt confiſcari q̃ nõ confiſcabuntur,ſed poterũt defendi ab vxore.in ſing.316.incip.Accipe notabile.

Donatio alias inualida eſt valida ſi ſit reciproca,vel viciſſitudinaria.in ſing.333.incipien. Pactum.

Donatio remuneratoria non poteſt reuocari propter ingratitudinem.in ſing.333.incipiẽ. Pactum.

Donans tenetur de euictione quando donatio eſt remuneratoria.in ſing.333. incipien. Pactum in fin.

Donatio inducitur per taciturnitatẽ,& ideo ſi vnus fratrũ dat dotẽ filię ſue de bonis communibus & fratres ſunt præſentes & tacẽt videtur donare illi nepti dictã dotẽ.in ſing. 344.inci.Taciturnitas.circa fi.

¶Dormiẽs.Statutũ ſeu lex puniẽs offendẽtẽ aliquẽ in veſtibus non habet locum in offendente dormientẽ in veſtibus.in ſing.188. incip. Capitulum.

¶Dos data a patre vſurario filię ſue non pôt poſt mortem vſurarij repeti a creditoribus ipſius vſurarij ab ipſa filia ſeu a marito in ſingu.67.incip.Mulier recipiens &c. quod tamen limita vt ibi.

Statutum vel pactum de lucrãda dote nõ habet locum vbi matrimonium eſt illicitũ. in ſing.129.incip.Dum eſſem.

In dote lucranda inſpicitur domiciliũ viri & nõ vxoris in ſing.297.inci. Dubia ꝓbatio.

Dos licet ſit priuilegiata,tamẽ ſi cõcurrit cum re magis priuilegiata dos ſuccũbit. in ſing. 324.incip.Mulier.

Dos data filię proprie ꝑ vnũ fratrẽ de cõibus bonis fratrum in præſentia fratrum ſi tacẽt videntur illam dotẽ ei donare & nihil proteſtentur.in ſingu.344. incipien. Taciturnitas &c.in fi.

Si maritus eſt confeſſus habuiſſe & recepiſſe dotẽ vxori a patre vxoris vel ab aliquo affine,pôt ſi nõ ſoluatur opponere exceptionẽ nõ numeratę dotis tẽpore debito, ſecus ſi confeſſus ſit habuiſſe & recepiſſe dotem a quodã tertio extraneo,q̃a tũc non poterit opponere.in ſing.345.inci.Martius.

Verba enũciatiua in dote probãt & diſponũt in ſing.442.inci. Vulgata iuris regula.

Dos probatur per pręſumptiones & cõiecturas.in ſing.442.inci.Vulgata iuris regula.

Statutũ generaliter diſponẽs circa inſtrumenta nõ cõpræhẽdit inſtrumẽta dotalia.in ſingu.442.inci.Vulgata iuris regula &c.

¶Duo rei.Habẽs duos reos obligatos inſolidũ non poteſt vnũ ſolum conuenire niſi primo alium etiam requiſiuerit & fuerit in mora.in ſing.278.inci.Habens.

Datia contra fraudãtes datia ſeu gabellas ſufficiunt probationes per coniecturas in ſingu.698.inci.aduertant.

¶Damnatus.damnatus in metallum non habet teſtamenti factionem in ſing.565.incip. dubitarunt.

Damnato ad perpetuos carceres non poſſunt relinqui alimenta. in ſingu.565. incipiente dubitarunt.

¶Debitor. ſi debitor promittit creditori ſoluere bononie mutine ferrarie florentie vel alibi vbiq; locorũ vbi cõtinget poſtulari a creditore non dr̃ in mora nec cadit in pœnã donec nõ fuerit facta electio loci per creditorẽ vbi velit quod fiat ſolutio in ſing. 523. inci. inter alios effectus &c.

Sicut debitor fugitiuus poteſt capi quãdo eſt in fuga ita põt capi quando præparat ſe ad fugam in ſing. 638. incip. præparatio.

Deceptio deceptus nõ tenetur ſtare deceptioni ſed poteſt venire contra illud quod fecit dum fuit deceptus in ſingu. 641. incipiente deceptus.

¶Defenſio vbi tractatur de defenſione rei teſtes nõ reddẽtes rationẽ dicti ſui ẽt non interrogati probãt in ſing. 658. incip. teſtis in cauſis criminalibus.

¶Delictum differt delictum in committẽdo a delicto in obmittendo. in ſing. 628. incip. his temporibus.

Abſolutus a delicto in foro conſciẽtie põt nõ accuſari in foro cõtẽtioſo quod limita niſi pœnitẽtia in foro cõſcientie fuerit publica quia tunc nõ poſſet accuſari in foro contentioſo. in ſing. 639. inci. abſolutus.

Magis puuitur delictũ publicũ quã occultum in ſing. 639. inci. abſolutus.

Quis nõ tenetur obuiare delicto qd̃ tamẽ limitatur in enormi delicto vt in parricidio & ſimilibus in ſing. 665. inci. niſi me mea fallat.

¶Dicere. nõ ſufficit dicere ſed qd̃ dicitur debet ꝓbari in ſing. 570. inci. aduertas ad vnũ.

¶Illud quod in cõtractu nõ dicitur pro nõ intellecto habẽtur in ſing. 582. incip. accipe.

¶Diuiſio. diuiſio bonorũ paternorũ facta per patrẽ inter filios non valet quia cẽſetur quędã donatio quæ eſt prohibita inter patrem & filiũ. in ſing. 674. inci. aliqui ſunt patres.

¶Doctor. doctores non poſſunt torqueri pro delicto licet habeã contra eos inditia ſufficientia ad torturã nec valet conſuetudo in contrarium quod tamen fallit in crimine leſe maieſtatis in ſing. 556. incip. plura vt credo &c. & caſu quo poſſet torqueri debent tamen primo degradari vt ibi.

Doctor legitime degradatu nunquam poſtea poteſt aſpirare a doctoratum in ſingu. 556. incip. plura &c.

Non creditur doctori dicenti aliquid eſſe vel non eſſet de conſuetudine niſi illud probet in ſing. 678. incip. ſiunt paſsim.

¶Dominus dominus non tenetur pro delicto famuli commiſſo extra illud exercitium ad quod eum adoperabat in ſingu. 560. incipi. habemus.

Donatio donatio omnium bonorum præſentium valet ſecus aũt in donatio bonorum futurorum quia illa non valet in ſingu. 517. incip. donatio &c.

¶Dos ſufficit quod pater relinquat dotem filie licet non dicat iure inſtitutionis quia tunc filia non dicitur præterita nec exheredata in ſingulari 547. incipiente clariſſimum.

Sicut non valet ſtatutum impediens matrimonium. ita non valet ſi impedit dependentia ab eo vt eſt dos in ſingu. 589. incipien. alias de anno.

E

Eccleſia. Bona eccleſie ſi ſunt ab aliquo pignorata Hebreis. debẽt reſtitui ipſi eccleſie ſine aliqua expenſa nec priuilegium Iudęorum habet locum in talibus bonis eccleſiaſticis Hebreis pignoratis. in ſing. 13. incip. Volo.

Eccleſia debet eſſe cultrix iuſtitie. in ſing. 82. incip. Volo tibi.

Eccleſia ſi eſt ſubſtituta filius naturalis eam non excludit. in ſing. 131.

Eccleſiaſtica res non poteſt alienari ſine ſolẽnitate. quod tamen fallit in duobus caſibus poſitis in ſingula. 132. incipiente In alienatione &c.

Tenens notorie eccleſiam iniuſte nõ debet citari ſed ab epiſcopo poteſt ſpoliari de facto ſicut de facto ſe ingeſsit. in ſingu. 182. incip. Nemo priuandus, circa med.

¶Emologatio laudi operatur vt emologans non poſsit vlterius venire contra laudum, quod tamen fallit in eccleſia. in ſing. 161. incip. Emologatio.

¶Emphyteoſis & emphyteota. Emphyteota alienans partem ſuam in alium emphyteotam irrequiſito domino nõ cadit a iure ſuo, licet alias ſecus. in ſingula. 28. incipiente Emphyteota.

Emphyteota alienãs rem irrequiſito dño non cadit a iure ſuo quando alienatio eſt nulla. in ſing. 28. incip. Emphyteota.

Emphyteoſis ſimpliciter recepta ab aliquo intelligitur pro ſe & filijs maſculis, licet de illis nulla ſit facta mẽtio. in ſing. 160. inci. Pater & filius.

Emphyteota non ſoluens canonẽ intra biennium vel triennium cadit a iure ſuo. quod amplia vt in ſingu. 226. incipiente Emphyteota &c.

¶Emphyteota. Tertius nõ poteſt ſoluere canonẽ pro emphyteota inuito domino niſi ipſe tertius prætendat aliquod intereſſe. in ſing. 368. inci. Licet tertius.

Emphyteota nõ ſoluẽs canonẽ per triennium nõ cadit a iure ſuo qñ in illo triennio ſolũ percepit vnũ recollectũ rei emphyteotice, in ſing.409.incip.Tu ſcis.

Emphyteota ſi ex pacto conuento cũ dño rei tempore locationis vult finita emphyteoſi eleuare & aſportare ſua melioramẽta non poteſt ſi dñs offert ſibi preciũ non obſtante dicto pacto.in ſing.410.incip. Quidã nobilis ciuis.

Emphyteota ſeu cõductor perpetuus alienãs rẽ irrequiſito dño cadit a iure ſuo quod intellige dũmodo rem tradiderit vel cõſtituerit ſe precario nomine emptoris poſsidere in ſing.412.incip.Plures ſunt cauſe.

Emphyteota qui alienauit rem irrequiſito domino,illam rẽ emat,non propterea per hoc euitat caducitatẽ a iure ſuo.in ſing.412.incip. Plures ſunt. & in ſingu. 443. incipien. Poſtquam.

Emphyteoſis quando eſt finita propter generationẽ finitã & res eſt reuerſa ad dominũ, tũc deſcendentes emphyteote poſſunt petere illã rẽ ſibi cõfirmari,& ſi dñs hec eis denegauerit poſſunt appellare ad ſuperiorem in ſing.419.inci.Licet in re ſua.

In cõtractibus emphyteoticis ſemper attenditur cõſuetudo, ideo ſimplex promiſsio facta a domino rei emphyteotice intelligitur ſecundũ quod eſt conſuetum.in ſingu.425. incip.Contractibus.

Emphyteota licet nõ poſsit rẽ emphyteoticã alienare inuito vel inſcio dño tamen poteſt ipſam rem emphyteoticã dare in dotẽ filie ſue vel filio in donationẽ propter nuptias. in ſing.443.inci. Poſtquam ſum.

Emphyteota qui non ſoluit canonẽ debito tẽpore,an poſsit moram purgare.in ſing.463. incip.Rigore iuris.

Res ſimpliciter data in emphyteoſi per prelatum tñ cenſetur data in tertiam generationẽ ſi ita eſt conſuetum.in ſing.495.incip. In contractibus.

Conceſsio facta in emphyteoſi ſimpliciter pro ſe & filijs intelligitur ẽt de naſcituris ſi ita erat conſuetum.in ſing.495. incipien.In cõtractibus.

¶Emptio & vẽditio requirit precium, & teſtes deponẽtes ſuper ea non probãt niſi deponant de certo precio.in ſing.38.inci.Emptio.de quo ẽt in ſing.105.inci. Vbicunque.

Emptio fundi locati rũpit locationẽ, quod tñ limita vt in ſing.321.inci.Credo te ſcire.

Regula,ꝙ nemo poteſt cogi emere, limitatur multis modiſ, de quibus in ſingu.441.incipien.Licet.

Habentes curã fertilitatis poſſunt impedire emptionẽ & venditionẽ fructuum. in ſingu. 441.inci.Licet.

¶Enorme.Propter enormitatem delicti licitum eſt iura tranſgredi quod locum habet in maioribus magiſtratibus tantum. in ſin. 244.inci. Tu ſcis.

¶Epiſcopus ſi mandauit ꝙ vni conferatur beneficio nõ poteſt variare ẽt re integra.in ſingu. 166.inci.In conſtantia.

Equalitas eſt ſeruanda in iudicijs, & ideo ſi actor datur dilatio ad probandum intentionẽ ſuam debet ſimiliter reo dari dilatio ad probandũ ſuã exceptionẽ nõ obſtãte ſtatuto ꝙ reus non poſsit opponere aliquam exceptionem contra inſtrumentum. in ſingu. 168.inci.Equalitas.

¶Equitas.De equitate iuris canonici auditur poſt biennũ volẽs ꝓbare pecuniã nõ fuiſſe numeratã.in ſing.463.inci.Rigor.

De equitate canonica põt purgari mora vbi eſt dies & pena ẽt cum iuramento. in ſing. 463.inci.Rigor iuris.

De equitate canonica põt cõpelli ꝓmiſſor,vt arbitrio boni viri adimpleat promiſſa incerta.in ſing.463.incip.Rigor iuris.

Error in nomine appellatiuo nõ vitiat actum dummodo de corpore conſtet.in ſing. 144. incip.Error.

¶Euictio.Promittẽs de euictione qualitercũque res euincatur nõ tenetur,ſi fuit res euicta per ſentẽtiã iudicis qui nõ ſeruauit ordinẽ iuris in ſing.354.inci.In dubio.

¶Exceptio cedendarũ actionũ poteſt ſemper opponi cõtra inſtrumentũ nõ obſtãte ſtatuto ꝙ cõtra inſtrumentũ non poſsit opponi aliqua exceptio in ſing.7.

Exceptio prouenιẽs ex defectu iuriſditionis poteſt quandocũq; opponi ẽt poſt tres ſentẽtias conformes.quod tamẽ limita vt in ſing. 10.incip.Tu ſcis.

Exceptio cauſata a iure naturali nõ intelligitur eſſe ſublata licet ſtatutũ tollat oẽs exceptiões.in ſing.79.inci.Cõfirmatio.poſt me.

De exceptionibus impedientibus litis ingreſſum.vide in ſing. 83.

Renũcians oĩbus exceptionibus nõ intelligitur renũciare & excludere exeptionẽ que habet ortũ a facto aduerſarij. in ſing.96.

Exceptio competens principali cõpetit fideiuſſori.quod tamẽ limita vt in ſing. 125. incip.Tu ſcis regulam.

Exceptionum reſeruatio operatur ꝙ ſi poſtea pateat de veritate ipſarum exceptionũ omnia retro facta ſunt nulla.in ſing.198.

Exceptio non nume. pecu. poteſt opponi in-

tra biennium etiam ſi renunciatũ ſit ipſi exceptioni, in ſing. 222. inci. Exceptio.

Ex cõfeſsione partis in qua confitetur ſe habuiſſe & recepiſſe cũ renunciatione exceptionis non numeratæ pecuniæ oritur p̃ſumptio iuris & de iure contra confitentẽ q̃ vere habuerit & receperit, cõtra quã non admittitur probatio in contrarium niſi per cõfeſsionem partis, in ſing. 22.

Licet poſt bienniũ non poſsit opponi exceptio non nume. pecu. attamẽ poteſt implorari officiũ iudicis, in ſing. 277. inci. Licet.

Exceptio nõ nume. pecu. licet nõ poſsit opponi poſt bienniũ tamẽ bene poteſt opponi exceptio doli, quia dolo & fraude petit vel dicit ſolutam pecuniam non numeratã, in ſingu. 277. inci. Licet.

Exceptio nõ numera. pecu. poteſt opponi etiã poſt bienniũ niſi per iudicẽ ſit interlocutũ partẽ vlterius nõ eſſe audiendam. in ſingu. 283. incip. Lapſus.

Exceptio nõ numeratæ pecuniæ tollitur iuramento. in ſing. 327. inci. Exceptio.

Exceptio non nume. pecu. licet nõ poſsit opponi ab illo qui confeſſus eſt habuiſſe & recepiſſe cum iuramẽto, tamen & ĩ hoc caſu ſubuenitur allegando ſimulationẽ contractus in ſing. 327. inci. Exceptio.

Exceptio nõ numeratæ dotis non poteſt opponi ab illo qui cõfeſſus eſt habuiſſe & recepiſſe dotẽ ab extraneo, ſecus ſi a coniuncto. in ſing. 345. inci. Maritus.

De exceptione requirẽte altiorem indaginem vide in ſing. 365. incip. Exceptio.

Quid operetur reſeruatio exceptionũ quã facit iudex dicens interloquor eſſe ad vlteriora procedẽ. ſaluis exceptionibus. in ſing. 365. inci. Exceptio.

❡Excõicatio. Excõmunicatus licet non audiatur agẽdo ſed defendẽdo non ẽt auditur ſe defendendo ſi contẽpſit excõicationem nec procurauit abſolui, in ſingu. 360. incipi. Scribitur.

❡Excuſsio nedũ in bonis principalis debitoris, ſed ẽt in bonis fideiuſſoris requiritur, ad hoc vt ad carcerationem principalis debitoris poſsit deueniri. in ſingu. 3. incipien. Ad hoc.

Excuſsio cõtra principalem debitorẽ fienda eſt nõ obſtante q̃ alias ſit facta excuſsio cõtra eũ quãdo de nouo ei ſuperuenerũt bona in ſing. 142.

❡Executio p̃ſonalis nõ põt fieri cõtra debitorẽ cedẽtis ad inſtãtiã ceſsionarij niſi prius de ceſsione diſcutiatur citato debitore, etiã ſi cautũ ſit a ſtatuto vel ex forma inſtrumẽti q̃ ad merã voluntatẽ creditoris debitor capiatur. in ſing. 26. inci. Licet ex forma.

❡Executor. Merus executor nõ tenetur exequi ſententiã quã videt iniuſtã, quod intellige in cauſa criminali vbi tractatur de dãno ſeu prẽiudicio irreparabili. in ſing. 349. incipien. In his in quibus &c.

❡Eximẽs debitorẽ recte captũ de manibus familiæ tenetur creditori ad ſoluendũ debitũ tanquã ſi pro eo fideiuſsiſſet. quod amplia vt in ſing. 137. incip. In iure.

Eximens reum criminis de manibus familiæ punitur pœna mortis. in ſing. 273. inci. Notiſsimum, in vlti. col.

❡Exititij terratũ nõ tenetur cõparere in loco a quo ſunt expulſi. ĩ ſing. 311. inc. Citatus.

❡Expẽſe. Victus victori debet condemnari in expenſis, quod amplia vt in ſing. 207. incip. Victus.

Si eſt ſtatutũ in loco quod victus victori condemnetur in expẽſis iudex in ſentẽtia non poteſt abſoluere victũ ab expẽſis, & ſi eum abſoluerit nõ valet ſententia. in ſingu. 207. incip. Victus.

Expẽſe cõuẽtionales differunt ab expenſis iudicialibus. in ſing. 237. inci. Expenſe.

Habens iuſtam cauſam litigandi non excuſatur a penis conuentionalibus. in ſing. 237. incip. Expenſe.

Si iudex abſoluit partes ab expẽſis intelligitur ſolum ab expenſis iudicij, nõ autem ab expenſis conuentionalibus, in ſingu. 237. incip. Expenſe.

❡Expenſe. Licet victus victori debeat condẽnari in expẽſis tñ hoc non habet locum vbi actor probat per vnũ teſtem & ſupplet per iuramentũ ſibi delatũ in ſupplementum probationis ſi reus ẽt habet vnum teſtẽ pro ſe vel ſaltẽ aliquã præſumptionẽ, nam tali caſu reus ſuccũbens non debet condemnari ĩ expẽſis. ĩ ſing. 485. inci. Memini me &c.

❡Extenſio. Licet extẽſio fiat de vno caſu ſimili ad aliũ caſum hoc eſt verum qñ tractatur de rebus, ſecus qñ tractatur de perſonis in ſing. 499. inci. Licet diſpoſitio.

Eccleſia eccleſiaſtica perſona dicitur ille qui eſt infra annum profeſsionis, in ſing. 534. incip. attende &c.

Eccleſia poteſt perpetuo opponere exceptio. non numeratæ pecuniæ nec ſibi currit tempus in ſingula. 622. incipiẽ. priuilegia eccleſiæ &c.

Violator priuilegiorũ eccleſiæ põt impune occidi perinde ac ſi eſſet bannitus in ſing. 650. inci. bannitus.

Emptor & emptio periculum rei vẽdite per-

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ſecta emptione pertinet ad emptorẽ quod fallit niſi incontinenti ſuperueniat quia pertinet tunc ad venditorem in ſing.614. inci. vulgata eſt regula.

Emphyteoſis & emphytheota ſi in contractu emphytheotico dicatur quod emphytheota poſſit vendere ſua melioramenta tamen hoc nõ poterit facere dño irrequiſito in ſingu.510.incip.verba.

Emphytheota expellẽs colonũ qui diu bene laborauit rem emphytheoticã & aliũ ſubrogans in locum illius debet priuari emphytheoſi in ſing.548.inci.rei ſue.

Enorme enormia alterans regulas iuris & ſtatuta in ſing.601.incip. enormia & in ſingu. 665.inci.niſi me mea fallat.

Vbi tractatur de probãdo enorme crimẽ recipiuntur teſtes ante litem cõſta. & parte nõ citata in ſing.601.inci.enorme.

Præſentia cõiunctorũ non tollit præſumptionẽ metus vbi apparet de enormi leſione in ſing.603.incip.nonnulla.

Propter enormem leſionẽ tollitur diſpoſitio c.quamuis de pactis in vj.in ſing.673.incip. nonnulla.

¶Equitas,equitas præfertur rigori quod amplia vt in ſing.613.inci.vltima opi. & in ſingu.685.incip.equitas.

Vlti.opi.in dubio cẽſetur approbata quod tñ fallit niſi prima opi.ſapiat equitatem & vltima ſapiat rigorem.in ſingu.660. incip.dicit text.

¶Euictio ſi vẽditor in inſtrumẽto vẽditionis dicit quod non vult teneri de euictione tñ tenetur ad preciũ re euicta in ſing.656.inci. venditor &c.quod tamen limita vt ibi.

Si in inſtrõ venditionis vẽditor dicit qđ ſolũ vult teneri ex cã ſua vel ex facto ſuo tantũ an hoc nõ obſtante teneatur ẽt ex facto ſui auctoris in ſing.656.incip.venditor &c. qđ tamen limita & extende vt ibi.

¶Exceptio opponens exceptionẽ ſolutionis non vĩ confiteri debitũ præceſsiſſe quando aduerſarius negat talem ſolutionẽ eſſe factã in ſing.522.inci.opponens.

Exceptio non nu.pecu.poteſt perpetuo opponi per eccleſiã in ſingu.622. incipien. priuilegia eccleſie &c.

Exceptionũ reſeruatio quã facit iudex interloquẽdo & procedendo ad vlteriora operatur qđ ſi poſtea appareat exceptiones fuiſſe legitimas quod tunc proceſſus redditur retro nullus & omnia poſtea facta ſunt nulla in ſing.696.inci.reſeruatio &c.

¶Expenſe.victus victori debet condẽnari in expẽſis niſi habuerit iuſtã cauſam litigandi in ſing.545.inci.litigantes.

Sñtia abſolutoria expenſarum propter iuſtã cauſam litigandi nõ valet niſi in ea ſit expreſſa illa iuſta cauſa litigãdi in ſing.545.incip.litigantes.

Cõdemnatio ſeu abſolutio facta de expẽſis generaliter in cã appellationis intelligitur nõ ſolum de expenſis cauſe appellationis ſed etiam de expenſis cauſe principalis in ſing. 684. inci. circa materiam.

¶Extẽſio lex odioſa extẽditur ſicut lex fauorabilis qñ eius extẽſio tendit ad fauorẽ rei publice in ſing.591.inci. extãr quandoque.

F

Facere. Illi qui tenetur aliqđ facere ſub pœna non cadit in pœnã ſi hoc nõ facit,niſi fuerit interpellatus ad faciendũ,quod fallit niſi etiam ſtatutum eũ arctet ad faciendũ vltra particularẽ obligationẽ.in ſing.341.inci.Ille qui tenetur,

Si eſt in arbitrio priuati aliquẽ actũ facere nõ poterit illũ facere poſtquã eſt ſibi oppoſitũ ꝙ non fecit illũ.in ſing.489.inci. Quando a lege vel a ſtatuto.

¶Factũ de facto,de facto reuocatur. in ſingu. 195.incip.Nemo.

¶Fallere & fallẽtia. Statutũ volẽs qđ bona filiorũ & vxoris poſsint capi pro fallẽtia patris vel mariti valet.in ſing.224.inci.Filius non tenetur &c.& ibi vide rationem.

¶Falſum.Crimẽ falſi eſt enorme deteſtabilius alijs criminibus.i ſing.163.inci. Crimẽ falſi.

¶Fama. Ad hoc vt inquiſitio poſsit formari cõtra aliquẽ oportet ꝙ fama ſeu diffamatio præcedat contra eum. quod tamen limita vt in ſing.14.inci.Ad hoc vt inquiſitio.

Fama ſola nõ facit indiciũ ad torturã, fallit in vehemẽti fama,& in fama quæ habuit ortũ ab honeſtis perſonis.in ſing.97.inci. Fama.

Fama ſi eſt nuda & reus propter illam tortus confiteatur & perſeueret non valet talis cõfeſsio.in ſing.97.inci.Fama.

Fama vehemens quæ dicatur relinquuntur arbitrio iudicis.in ſing.97.

Ad probandum famã laicus admittitur cõtra clericum.in ſing.98.inci. Laicus.

Fama ville non ſufficit vbi in villa non ſunt niſi duo vel tres homines tantum.in ſingu. 232.incip.Capias vnum.

¶Fama.Teſtes non dicentes a quibus audierint licet nõ probẽt famã tamẽ faciunt magnã fidẽ.in ſing.477.inci. In teſtibus.

¶Familiaris. Familiares repelluntur a teſtimonio,quod tamen fallit in duobus caſibus politis.in ſingu.5.

¶Famulus qui non habet ſalarium admittitur

ad teſtificandum pro domino.in ſing.5.incipien.Regula.

Si mitto tibi famulū meū cum pollice, in qua ſcribo tibi quod mittas mihi veſtē meam,ſi tu das illā veſtem illi famulo meo & aufugiat cum illa re mea tu non es liberatus. in ſing.430.inci.Cauti & oculati.

¶Feudū. Bona feudalia ſeu emphyteoticalia quæ tranſeūt in filiū vt filium, etiam ſi non eſſet hæres patris non computantur ſibi in quartam debitam iure nature, nec in Trebellianicam vel Falcidiam,in ſing.32.incip, Bona feudalia.

In feudis non habet locum diſpoſitio l. quoties C.de rei vendica.in ſing.82.

Feudatarius non perdit feudum propter delictum domini,imo vaſalli propter delictum domini efficiuntur franchi,in ſing.122.inci. Vaſallus.

Feuda non confiſcantur propter delictum domini in præiudiciū feudatarij.in ſingu.122, incip. Vaſallus.

Feudum ſimpliciter receptum ab aliquo vel emphyteoſis intelligitur receptum pro ſe & filijs maſculis, licet in inueſtitura nulla de filijs ſit facta mētio,in ſing.160.inci, Pater & filius.

Licet regulariter mulier ſeu femina non ſuccedat in feudo. hoc limitatur duobus modis.in ſing.411. inci.Femine.

¶Fideiuſſor.Si plures rei debēdi conſtituuntur & in rei veritate ad vnū tantū peruenit pecunia ille habetur loco principalis debitoris,alij vero loco fideiuſſorū habētur & gaudent beneficio fideiuſſorum. in ſing.2.

Fideiuſſoria obligatio trāſit ad hæredes,quod fallit in fideiuſsione facta pro maleficio quę extinguitur morte fideiuſſoris.quod tamen limita vt in ſing.159.incip.Obligatio.

Fideiuſſor habet regulariter beneficiū excuſſionis,quod beneficiū intantū operatur ꝙ ſi principalis debitor eſt forenſis & in domicilio ſuo eſt idoneus ſoluēdo, ad hoc vt fideiuſſor poſsit cōueniri in loco vbi fideiuſsit neceſſe eſt vt primo fuerit facta excuſsio in bonis principalis etiam ſitis extra territoriū iudicis vbi iudiciū agitur in ſing.220.incip.Fideiuſſor quod tamen limita vt ibi.

Per dationē fideiuſſoris de iudicio ſiſti, & de iudicato ſoluendo ſatiſdans nō dr̄ conſentire iudicem,adeo ꝙ poſtea nō poſsit opponere exceptionē declinatoriam. quod tamē limita vt in ſing.227.

Fideiuſſor carcerati ſi promittit ſoluere illud quod reſtabit debitor carceratus facta rōne vel calculo,ſi carceratus moriatur antequā faciat rationē vel calculū fideiuſſor eſt liberatus.in ſing.304.inci. Animaduertant.

Fideiuſſor qui ꝓmiſit pro actore ſi ſuccubuerit in cauſa.tūc ſi iudex pronūciat inſtantiā cauſe eſſe peremptā fideiuſſor non tenetur ad aliquid.in ſing.313.inci.Diligenter.

Fideiuſſor ſi promittit ſoluere libere ſine aliqua exceptione,per hoc tamen intelligitur renūciaſſe beneficio de fideiuſſoribus quin prius debeat executi principalis quā ipſe fideiuſſor.in ſing.332.inci.Credo te ſcire.

Iurās non fideiubere,pro aliquo, pōt pro aliquo fideiuſſore cōiuncto in neceſsitate conſtituto & valet fideiuſsio.in ſingu,359.inci. Iuramentum.

¶Fideicōmiſſum.Valet alienatio rei ſubiectę reſtitutioni fideicommiſsi qū fit ab ignorāte.in ſing.31.inci. Valet.

¶Fides.Frāgēti fidē fides frangatur eidē qđ ēt habet locū nedū in ꝓmiſsione ſimplici ſed etiā in promiſsione iurata.in ſing.42.incip. Frangēti fidē.Et limita prædictā regulā. vt in ſing.145.inci.Frangenti fidem.

Graue eſt fidē fallere,& Deus ēt obligatur ex fide.in ſing.148.Nullus eſt dolus ſi fides ꝑdonibus non ſeruatur. in ſing.177.

¶Filius. Filiorū appellatione in pœnalibus non venit naturalis tantum.in ſing.139. incip.Dixi tibi.

Filius præſens & tacēs obligatur ex matrimonio cōtracto per parētes,quod limita niſi cā cognita cōſtaret filiū vel filiā ob reuerentiā parentum vel alterius ipſorum tacuiſſe. in ſing.147.inci.Filius.

Filius non tenetur ſoluere debita patris nec ecōtra,& ſtatutū aliter diſponēs non valet. in ſing.224.inci.Filius non tenetur.

Statutū volēs,ꝙ bona filiorū & vxoris & ēt ipſi filij poſsint capi pro debito fallētie patris valet.in ſing.224.inci.Filius.

Filiorū appellatione regulariter cōprehendūtur nepotes,quod fallit in aliquibus caſibus poſitis in ſing.303, inci. Filiorū appellatione.in ſing.317.incip.Filiorum,

Filiorum appellatione cōprehendūtur maſculi & femine regulariter,quod limita pluribus modis vt in ſingu.317.incip. Filiorū appellatione.

Filiorū appellatione,an veniāt nepotes ex filijs,vide in ſing.317.inci.Filiorum.in fi.

Filiorū appellatione nō cōprehendūtur adoptiui in cōceſsione emphyteoſis.in ſing.350 inci.Damnum.quod limita tū vt ibi &c.

Filius tenetur reddere rationem adminiſtrationis de his quæ viuente adhuc patre adminiſtrauit, licet pater illam nō petierit.

ſing.493.inci.Filiorum in fin.

Filius naturalis quot modis legitimetur, vide infra in verb.legitimatio.

Filius naturalis nō pōt legitimari per reſcriptū principis quoties poteſt legitimari per ſubſequēs matrimoniū.i ſing.120.inci.Dixi.

Filius naturalis excludit ſubſtitutū, quod tamē fallit niſi eccleſia ſit ſubſtituta.in ſingu.131.incip.Tu ſcis.

Filius naturalis ſi facit offenſam inimico patris, cū quo ipſe pater fecit pacē, & promiſit ſub pœna pro ſe & filijs de illo nō offendendo, hoc caſu pater non tenetur. in ſing.139.incip.Dixi tibi.

Filius naturalis nō legitimatur per ſubſequēs matrimoniū, ſi alij filij legitimi & naturales adſunt niſi tēpore ſecuti matrimonij fiāt inſtrumenta dotalia.in ſing.250.incipien.In materia.

Filio baſtardo non poteſt aliquid relinqui recta via.in ſing.143.inci.Filio baſtardo.

Licet legitimus natus ex ſpurio poſsit inſtitui non tn̄ habet locū hoc in nepote nato ex inceſtuoſo, quia talis a nullo ex parētibus inſtitui pōt.in ſing.143.inci. Filio baſtardo.

¶Filiusfamilias nō poteſt eſſe in iudicio ſine conſenſu patris.in ſing.40.inci. Filiusfami.

Filiusfamilias pōt vendi a patre propter famē, quod tamen fallit in filio presbytero.in ſing.101.incip.Pater poteſt.

Si nō valet actus factus a filiofamil. ſine conſenſu patris, & nepos vult facere contractū validum requiritur conſenſus aui & nō patris.in ſing.120.

¶Fiſcus poteſt intra quinquēnium petere bona derelinquens ſibi confiſcata, alias elapſo quinquennio nō poteſt illa petere, in ſingu.137.inci.Bona.

Res prohibita alienari non poteſt deuenire in fiſcū.in ſing.314.inci.Prohibitio alienationis &c. quod tamen limita vt ibi &c.

Iura quæ nō poſſunt in extraneū hæredē trāſire non poſſunt etiā tranſire in fiſcū.in ſingu.314.inci. Prohibitio alienationis. quod tamen limita vt ibi.

Cautelam vt fiſcus excludatur a bonis delinquentis.vide in ſing.316.inci. Accipe not.

Fiſcus propter ſuas neceſsitates occurrentes poteſt exigere ſuos debitores ante diem.in ſing.355.incip.Debitor.

¶Fulmē publicū nō venit appellatione vie vel ſtrate publice, ſecus aūt in ponte ipſius fluminis. in ſing.69.inci.Statuto cauetur.

¶Forenſis. Forenſium bona ſi ſunt furto ſubſtracta & Iudeis pignorata debent eis reſtitui ſine aliqua ſolutione non obſtante priuilegio Iudeorum, ꝙ hoc caſu ceſſat in forēſibus in ſing.13.inci. Volo tibi dare.

Forenſis non eſt de populo & ſic ius populi non debet tueri, licet ſciat conſpirationem & eam non reuelet non debet puniri.in ſingu.164.

Forenſes nō ligantur ſtatuto ciuitatis nec gaudent beneficio ſtatuti ipſius ciuitatis.in ſingu.253.incip.Forenſis.

Statutū arctans communitatē ad emēdationē damni alicui dati non arctat eam qn̄ paſſus damnum eſt forenſis.in ſingu.253.incipien. Forenſis.

¶Fornarius. Si fornarius ſe obligauit coquere panē vel alicuius familie, ſi illa familia augetur non poteſt petere maius ſalarium in ſing.134.inci.Tu ſcis.

¶Forum ſortitur pluribus modis & ex pluribus cauſis, & etiam ſortitur ſolum ex mandato ad delinquendum.in ſingu. 404. inci. Forum.

Ad cognoſcendū ad quē forū ſpectet cognitio delicti, attenditur ſtatus in quo quis erat tēpore delicti.in ſingula.480.incipien. Apud doctores.

¶Frater non poteſt occidere fratrē bannitum ſtante ſtatuto ꝙ bannitus poſsit impune occidi.in ſing.210.

Si vnus fratrum eſt ſolicitus recipere omnes introitus ipſorum fratrum tūc ipſe tenetur reſtituere dotem fratrum quam dederunt vxores ipſis fratribus, quia præſumitur ꝙ ipſe eam habuerit.in ſingu.336.incip. Argumentum a ſolitis.

Fratres mendicātes ſunt incapaces bonorum immobiliū, quod intellige verū quò ad retinendū talia bona, ſecus autem ſi illa volunt vendere & conuertere pecuniā in ſuis neceſsitatibus quia poſſunt.in ſingu.32.incip. In alienatione.

Fratres ſi ſunt præſentes quando vnus fratrū dotat cuius filiam de bonis cōmunibus & non contradicūt vīr eis donare dictā dotē. in ſing.344.inci. Taciturnitas.

Frater duo vel ſocij ſi habēt domum communem, & vnus ipſorū vult eā habitare alius vult eam locare quis præferatur. in ſingu.369.incip. Mille hominum.

Frater qui ſtetit in communione cum fratribus & omnia bona adminiſtrauit quando volunt ſe diuidere tenetur reddere rationē adminiſtrationis.in ſingula.493. incipiente Iuſtum &c.

¶Frequenter. Illud dr̄ frequenter fieri qđ bis fit.in ſing.379.incip.Geminatio.

Per frequentationē vie oritur indiciū contra

frequentantem de maleficio commiſſo in di
cta via. in ſing.378.inci.Geminatio.circa fi.
¶Fuga nõ ſemper facit indicium ad torturã, vtputa qñ quis aufugit poſtꝙ fuit accuſatus vel inquiſitus.in ſing.119.inci.Fuga.
Fuga caſu quo inducat aliquam præſumptionem vel indicium contra aliquem tunc talis præſumptio taliter inducta per fugã tollitur per iuramentum ipſius fugientis.in ſing. 115.incip.Fuga.circa fin.
Fuga nõ facit indiciũ ad torturam qñ fugiens iam erat inquiſitus vel accuſatus de delicto, ſecus ſi aufugit ante inquiſitionem vel accuſationem quia tunc facit indicium ad torturam, & idem eſt qñ erat timor vel ſuſpicio de inquiſitione vel de accuſatione fienda quia tunc fuga non facit indicium.in ſingul. 497.incip.Sepiſsime.
¶Fur,& furtum. Promittens furi ꝙ ſi indicat fures non agetur contra eum tamẽ ſi fur indicat fures poterit agi contra eum non obſtante tali promiſsione.in ſing.177.incipiente Malitijs.
Si non poſſum a te recuperare rem meam poſſum equalem rem furtiue accipere.in ſingu. 177.incip.Malitijs.
Ille qui hodie furatus eſt vnam rem vilẽ cras aliam,& ſic ſucceſsiue, ratione talis conſuetudinis & reiterationis poterit furca ſuſpendi.in ſing.378.inci.Geminatio.
Quando res furata reperitur pœnes vnum facit contra illum indiciũ ad torturam ꝙ ipſe eam furatus ſit.in ſing.392.incip. Aduertas ad vnum.quod limita vt ibi.
¶Furioſus non põt facere actum validũ nec contra eum poteſt fieri actus validus. Item non punitur de homicidio nec ualet eius cõfeſsio nec poteſt intrare religionẽ nec obligatur iuramento.Itẽ equiparatur abſenti & mortuo.Item non habet teſtamenti factionẽ etiam ad pias cauſas ſi tñ facit actum rite & recte vt faceret diligens paterfamilias valet,vt in ſing.380.inci.Furioſus.
Falſum contra fabricantem falſum inſtrm̃ poteſt inquiri & procedi ẽt poſt tempus datũ a ſtatuto ad inquirendum de maleficijs & hoc quia crimen falſi intelligitur exceptũ a ſtatuto in ſing 507.inci.viget quandoq;.
Crimẽ falſi eſt deteſtabilius omnibus alijs criminibus & ideo cõfeſsio falſi incidenter facta nocet cõfitenti licet ſecus ſit in alijs criminibus.in ſing.581.inci.vt dixi.
¶Fama in antiquis fama facit plenam probationem in ſing.505.inci.antiqua.
¶Fœmina. fœmina regulariter non ſuccedat in feudo nec poteſt eſſe teſtis in cauſa feudali in ſing.611.inci.adduxi tibi.
Maior honeſtas requiritur in fœmina ꝙ in maſculo.in ſing.688.incip.fornicatio.
¶Feudum.filij legitimati & filij adoptiui non ſuccedunt in feudo quod fallit in filijs legitimatis per ſubſequens matrimonium in ſingu.542.incip.tex.eſt in c.j.
Fœmina non ſuccedit in feudo in ſing.611.incip.adduxit ibi &c.
¶Fideiuſſor,fideiuſſor promittens pro aliquibus facientibus pacem nõ intelligitur promiſiſſe niſi pro illis quos ipſe nominauit licet aliquis eorum ſe obligauerit pro alijs in ſing.583.inci.titius fecit pacem &c.
¶Filius & filia,filius natus ex muliere adultera quæ habet maritum præſumitur potius mariti ꝙ adulteri quod tamen fallit quãdo talis filius eſſet corpore vitiatus quia tunc præſumitur filius adulteri in ſing.530.inci. propter peccata.
Filij legitimati nec filij adoptiui ſuccedunt in feudo quod tñ limita in legitimato per ſubſequens matrimonium quia ille ſuccedit in ſing.542.incip.tex.in c.
Si pater relinquit dotem filiæ valet teſtamentum licet nõ dixerit iure inſtitutionis in ſingu.547.incip.clariſsimum.
Si alicui relinquenti debet imponi aliqua pœna propter quam filij ſui infantes fame perirent debet mitigari pœna.in ſing.602. inci. ex delicto &c.
Licet inter patrem & filium in poteſtate non poſsit eſſe lis tñ ſi pater diſsipat bona ſua propria tunc filius poteſt implorare officiũ iudicis contra patrem & petere vt ſibi aſsignet legitimam vel tot bona ex quibus poſſit alimenta percipere in ſing.613. incipien. clarum &c.
Licet filiusfami.regulariter non obligetur ex mutuo propter ſenatuſconſultum macedonianum tñ hoc fallit in mutuo facto ipſi filiofa.propter neceſsitatem ipſius filijfamil. in ſing.670.incip.neceſsitas &c.
Filij nati ex coitu adulterino non ſuccedunt matri.in ſing.688.inci.fornicatio.
¶Frater, frater admittitur in teſtem pro fratre contra fiſcum ad purgandũ fratrem de delicto.in ſing.508.incip.tractant doctores.
Frater tertij ordinis eſt ſub iuriſditione iudicis laici.in ſing.534.inci.attende ad vnum.
¶Fundus dotalis. fundus dotalis vel aliæ res dotales eſtimatæ datæ in dotem poſſunt alienari per maritum quod tñ fallit qñ maritus non eſſet ſoluendo quia tunc non poteſt illa alienare.in ſing.691.inci.fundus &c.
¶Furtum ex noua cõtractatione noua oritur

actio furti hoc eſt verum ſi furtum moram trahit in loco ad minus per vnam diem ſecus autem ſi momento temporis trahit moram in loco vtputa per tranſitum quia tunc nõ oritur noua actio furti.in ſing.677.inci. a teneris vſq; annis &c.

G

GAbella. Stãte ſtatuto ꝙ pro quolibet equo tranſeunte per ciuitatẽ debeat ſolui tãtũm, pro gabella, non tñ debet ſolui pro equo quem quis equitat.in ſing.86.incip.Statutum.

Stante ſtatuto ꝙ de pretio cuiuſcunq; rei abducte in contractum ſoluatur gabella intelligitur de emptione tñ.in ſingul.105.incip. Vbicunque.

Emptores gabellarum pro neceſsitate reipublice poſſunt exigi ante tempus dimiſſo tamen eis interuſurio medij temporis.in ſing. 355.incip.Debitor.

¶Geminatio.Licet ex forma legis vel ſtatuti pro aliquo crimine eſſet imponenda pœna pecuniaria tñ ſi accuſatus de tali delicto cõuincitur ꝙ illud alias commiſit & frequentauit & ſic geminauit, tunc talis reus habebit puniri pœna vltimi ſupplicij.in ſingula. 378.incip.Geminatio.

Genus maſculinum concipit fœmininũ quod non procedit qñ genus maſculinum profertur a lege vel ſtatuto in materia indifferenti,quæ non conuenit vtriq; ſexui,ſed ſolum maſculino,nam tunc maſcu.nõ concipit fœmininum.in ſing.20.inci.Maſculinum.

In contractibus maſculinum non concipit fœmininum,in ſing.191.inci.Sepius.

¶Giuntatores qua pœna puniuntur, vide in ſing.318.incip.Fui interrogatus.

¶Gloſſa quæ nihil allegat non eſt tenenda. in ſing.243.incip.Satis.

Gabella contra fraudantes gabellas & datia ſufficiũt probationes per coniecturas in ſingu.563.incip.datiarij.

¶Generalitas,generalitas reſtringitur ad habilia quod amplia limita & reſtringe. vt in ſing.630.inci.generalitas.

¶Genus,genus maſculinum non concipit fœmininum in priuilegio ſeu in conceſsione legitimandi ſpurios.in ſingul.539.incip.habuiſti iam &c.

H

HAbitantes. Si ſit mentio de habitantibus in certa regione vel prouincia, non comprehenduntur habitantes in confinibus.in ſingulari 228.incipien.Differunt.

¶Hæres. Verba teſtatoris dicentis ꝙ legat domum vxori ſue, & poſt mortẽ vxoris vult ꝙ talis domus perueniat ad hæredes ſuos an talia verba intelligãtur de hæredibus ipſius teſtatoris, an vero de hæredibus vxoris.in ſingul.21.

Hæres & defunctus cenſentur vna & eadem perſona.in ſingu.475.incipien.Non eſt tibi nouum &c.

¶Homicida punitur pœna mortis.in ſingulari 270.incip.Homicida.

Homicida expectet illud quod alteri fecit, in ſing.270.incip.Homicida.

¶Homicidium. Mandans fieri homicidiũ punitur vt faciens.in ſingu.181.incipien. Mandans.in prin.

Nuncius portans ſcienter literas homicidij tenetur pœna homicidij.in ſing.181.incipien. Mandans.

Licet pro homicidio imponatur pœna mortis,tamen pro homicidio antiquo non imponitur pœna mortis.in ſing.454.incip. Curſus temporis.

¶Homo.Si apud hominem bone conditionis & fame reperiantur res furate hoc nõ facit indicium contra eum ad torturam, ſecus ſi non eſt bone conditionis & fame.in ſingul. 392.inci. Aduertas ad vnum.

¶Hora in inſtr̃is eſt maxime importantie, nã facit quod vnum dicitur prius altero, & ſic in reſcriptis.in ſing.319.inci.Hora &c.

¶Hoſtis.Quomodo intelligatur illud quod ẽt hoſti fides eſt ſeruanda.in ſing.177.inci.Malitijs hominum.

Hæres licet hæres & defunctus cenſeatur vna & eadem perſona attamen iuramentũ præſtitum a defuncto non egreditur eius perſonam adeo quod hæres veniens contra tale iuramentum non erit periurus etiam ſi non petit aliquam abſolutionem & tali iuramẽto.in ſing.546.inci.licet hæres &c.

Hæres poſt mortem teſtatoris non poteſt iurare nomine ſeu vice teſtatoris in aliquo caſu in quo ex forma legis vel ſtatuti deberet ſtari iuramento ipſius teſtatoris. in ſingula. 546.incip.licet hæres &c.

¶Homicida.homicida nõ ſolum punitur pœna mortis, ſed etiam debet condemnari in eo quod potuiſſet ſuperlucrari occiſus ſingulo anno & debet fieri eſtimatio a peritis & a cognoſcentibus eum quot annis potuiſſet ẽt naturaliter viuere. & in ſing.585.inci. proximis ſuperioribus diebus &c.

Committens homicidium extra domicilium ſuum an poſsit in loco originis accuſari vel inquiri & puniri.in ſing.576.inci.retroactis temporibus.

In terris eccleſiæ iudex non poteſt inquirere contra ſubditum ratione originis de homicidio vel alio delicto cõmiſſo extra domicilium. in ſing.576.inci. retroactis tẽporibus.

Sicut licitũ eſt occidere aggreſſorem pro defenſione ſua ita licitum eſt occidere ſe præparantem ad inſultandum vel occidendum antequam inſultet vel occidat, in ſing.638. incip.præparatio.

Homicidium ſtatutum imponens pœnam pecuniariam pro homicidio non valet & ca ſu quo vt valeret non haberet locum in parricidio. in ſingulari 667. incipiente niſi me mea fallat.

I

INcendium. Licet præſumatur ortũ culpa & defectu inhabitãtium tñ quando inhabitantes erant ſoliti eſſe vigiles & prudentes, tunc ſi alia indicia contra eos nõ appareant non tenetur de incendio. in ſing. 593.incip.Regula.

Incertitudo regulariter vitiat omnem diſpoſitionem. quod tamen fallit in vno caſu poſito in ſing.206.inci.Incertitudo.

Quando plures fuerũt in rixa & neſcitur quis intulerit vulnus ex quo vulneratus eſt mortuus tunc nemo ipſorum rixãtium propter incertitudinem debet puniri pœna mortis. in ſing.217.inci.Ter vel quater.

Incertitudo licet regulariter vitiet omnem diſpoſitionem tñ de equitate canonica cõpelli poteſt promiſſor in arbitrio boni viri vt adimpleat promiſſa incerta. in ſing.223.incip.Nonnulla.

Incertitudo operatur vt qñ plures fuerunt in rixa, & vnus fuit mortuus vel vulneratus & neſcitur a quo ꝙ nemo puniatur. in ſing. 403.incip.Superioribus annis. quod limita tamen vt ibi.

Inconſtantia reprobatur in qualibet perſona maxime in principibus. quod amplia vt in ſing.166.incip.Inconſtantia.

Indefinita nõ equipollet vniuerſali in dicto teſtium.& in alijs de quibus in ſing.171.incip.Audiuiſti.

Inditio debet apponi in Inſtrumentis, alias non valet inſtrumẽtum, attamen ſi ſit appoſita & corrupta valet. in ſing.431.

Indicium. Per ſola indicia probatur mala fides alicuius. in ſing.34.inci.Mala fides.

Fama ſola regulariter non facit indiciũ ad torturam fallit in vehementi fama & in fama quæ habuit originem ab honeſtis perſonis. in ſing.97.incip.Fama.

Laicus contra clericum facit indicium ad torturam, licet eius dictum non admittatur ad faciendam plenam probationem. in ſingul. 98.incip.Laicus contra clericum.

Varietas facit indicium ad torturam. in ſingu. 103. incip. Varietas.

Mendacium facit indicium ad torturam. in ſingu.103.inci.Varietas. in fi.

Teſtis qui non debet examinari, an examinatus facit indicium. in ſing.198.incip. Teſtis qui non debet.

Minor qui ratione ætatis non debet examinari, examinatus facit indicium. in ſingul.198. incip.Teſtis qui non debet.

Dictum ſocij criminis non facit indicium ad torturam etiam in caſibus in quibus ſocius poteſt interrogari de conſocijs niſi contra reum alia ſint indicia. in ſing.209.incip.Socius criminis.

Vnus teſtis integer deponens de ipſo maleficio facit indicium ad torturam, ſecus ſi deponat ſuper remoto a maleficio. in ſingulari 279.incipien.Alias dixit &c. quod limita vt ibi.

Licet confeſsio extraiudicialis faciat indiciũ ad torturam, cautela eſt ꝙ reuocetur talis confeſsio quia tunc non faciet indicium. in ſing.310.incip.Credo te ſcire.

Locus a communiter accidentibus ſeu a ſolitis facit indicium ad torturam. in ſing.336. incip.Argumentum a ſolitis &c. in fi.

Teſtis omni exceptione maior ſi eſt ſolus non facit indicium ad torturam niſi concurrant ſecum alia indicia. in ſingu.342.inci. Quando teſtis.

Si res furate reperiantur pœnes hominem bone conditionis & fame talis inuentionis tantum rerum non facit contra eum indicium ad torturam, ſecus autem eſt ſi reperiantur pœnes alium hominem qui non ſit bone cõditionis & fame, quia tunc facit indicium ad torturam. in ſingul.392.incipien.Aduertas ad vnum.

Præſumptiones poſſunt eſſe tales ꝙ facient indicium ad torturã, & econtra poſſunt eſſe ita leues ꝙ nihil operantur. in ſingu.451. incip.Decreui.

Illud quod dicitur ꝙ dictum vnius teſtis de viſu facit indicium ad torturam eſt verum ſi eſt omni exceptione maior, alias non. in ſingul.476.incip. Audiuiſti.

Teſtes non omni exceptione maiores probãt indicium remotum a maleficio. in ſing.476. incip.Audiuiſti.

Inducie. Inducie deliberatorie licet dentur reo in cauſa ciuili tamen non dantur reo in cauſa criminali. in ſingula.437. incipiente. In cauſis.

¶Infamis, & infamia. Infamie effectus durat etiam finita cauſa infamie. in ſing. 107. inci. Priuilegium.

Infamis infamia facti in totum non repellitur a teſtimonio in cauſa ciuili, fallit in cauſa ciuili ardua in qua totum repellitur. in ſingu. 109. quod incip. Infamis.

Licet teſtimonium infamis infamia iuris vel facti non ſit ſufficiens ad aliquem condemnandum, tñ eſt ſufficiens ad inquiſitionẽ & torturam. in ſing. 457. inci. Teſtimonium.

¶Inferior. Inferior a principe non poteſt committere cauſam cognoſcẽdam ſummarie de plano ſine ſtrepitu et figura iudicij ẽt ſi ſit legatus de latere. in ſing. 102. inci. Clauſula.

¶Ingratitudo. Ingratitudo eſt vitium enorme & deſiccat fortem pietatis & operatur plures effectus, vt habetur in ſingul. 413. incip. Ingratitudo.

Pater poteſt reducere filium legitimatũ in priſtinam illegitimationem propter ingratitudinem. in ſing. 413. inci. Ingratitudo.

Iudex ordinarius ſi ſit ingratus põt propter ĩgratitudinem tanq̃ ſuſpectus recuſari. in ſingu. 413. incip. Ingratitudo.

Filius ingratus non ſuccedit patri in feudo. in ſing. 413. inci. Ingratitudo.

Gratitudo ſuperueniens tollit ingratitudinem præcedentẽ. in ſing. 413. inci. Ingratitudo.

Ingreſſus religionis tollit ingratitudinẽ, adeo ꝙ filius ingratus patri ſi ingrediatur monaſterium non poterit propter præcedentem ingratitudinem exhæredari. in ſing. 413. incip. Ingratitudo.

¶Inhabilis. Inhabilis ſuſtẽtatur per habilem. quod amplia vt in ſingul. 180. incipien. Plura & plura.

Caſum in quo inhabilis non ſuſtentatur per habilem. vide in ſing. 196. inci. Cõfirmatio.

¶Inhibitoria. Ille qui nõ dedit iuriſditionem iudici non poteſt ipſi iudici inhibere ne ꝓcedat in aliqua cauſa. in ſingula. 490. incip. Mos iudicum.

Inhibitoria an poſsit fieri parte non citata, & an & qñ iudex eccleſiaſticus poſsit inhibere iudici ſeculari. in ſingul. 490. incip. Mos iudicum.

¶Initium & non finis in delictis ad fauorẽ rei attenditur. in ſing. 225. inci. In delictis.

¶Iniuria. Iniuriarũ remiſsio facta in foro conſcientie licet non operetur in foro contẽtioſo, tñ fallit quando iniuriam paſſus dicit ſe facere plenam remiſsionem iniurie. in ſing. 246. incip. Remiſsio iniuriarum.

¶Inimicus, Inimicus repellitur a teſtimonio ꝙ habet locum nedũ in inimico publico & manifeſto, ſed ẽt in eo apud quem eſt cauſa inimicitie contra illũ cõtra quem producit, licet ipſe contra quem producitur neſciat illã cauſam. in ſing. 178. inci. Inimicus.

¶Iniuſtitia equiparatur nullitati. in ſing. 473. incip. Memini.

¶Iniuſtum. Iniuſtum videtur ineptum. in ſing. 473. incip. Memini &c.

¶Innocens, & Innocentia. Innocentibus iura ſubueniunt & ſtatutũ excludens oẽs exceptiones non excludit exceptionẽ innocentie. in ſing. 59. incip. Innocentibus.

Si poſt confeſsionem & condemnationem liquet de innocentia rei non debet fieri contra eum executio corporalis. in ſing. 72. incipien. Per totam.

¶Inquiſitio. Ad hoc vt inquiſitio poſsit formari per iudicem cõtra aliquem de delicto oportet ꝙ fama ſeu diffamatio prçcedat. q̃d limita vt in ſing. 14. incip. Ad hoc.

Inquiſitio vel accuſatio de furto non procedit ſi ſimpliciter in eã dicitur ꝙ res furata pertinebat ad talem, ſed eſt neceſſe quod dicatur iure dñij vel quaſi, alias debet ſequi abſolutio. in ſing. 275. inci. Statut omnino.

Inquiſitio non valet niſi primo iudex antequã eam formet citet offenſum et interroget eũ, an velit accuſare reum necne. in ſingul. 305. incip. Iudex maleficiorum.

¶Inſtantia. Inſtantia cauſæ appellationis currit a die interpoſite appellationis ſi tñ ſtatutum dicit ꝙ debeat eligi certus iudex non currit tempus appellationis anteq̃ eligatur dictus iudex ẽt ſi pars ſtaret per xxx. ann. in ſing. 51. incip. Inſtantia cauſæ.

Perempta inſtãtia fideiuſſor qui promiſit pro reo ſi ſuccubuerit eſt liberatus. in ſing. 313. incip. Diligenter.

¶Inſtrumentum. Inſtrumentum ſine teſtibus non valet quod tñ fallit in vno caſu poſito. in ſing. 56. incip. Ad validitatem.

Inſtrã debent produci parte præſente vel citata alias non probant. in ſing. 81. inci. Aduertas &c. itẽ debet peti dari copia parti cũ termino ad opponendũ, alias non ꝓbat. vt ibi.

Inſtrumentum confeſsionis debiti non habet executionem paratam ſtante ſtatuto ꝙ inſtrumentum debiti habeat executionem paratam. in ſing. 135. incip. Quæro.

Inſtrumentum in quo eſt appoſitum iuramentum habet executionem paratam. in ſingul. 356. incip. Iuramentum.

Inſtrumentum in quo non eſt indicium nõ valet ſi tamen ſit appoſita & corrupta valet. in ſing. 431. inci. Dixi tibi.

Inſtrumentum guarentigiatum habet execu-

tionem paratam.in ſing.452.inci.Inſtrm.

Inſtrm habẽs executionem paratam ſi ſit perditum,& examinati ſint teſtes de continentia dicti inſtri, & factum ſit de hoc inſtrumẽtum an tale inſtrumentum ſit factũ habebit executionem paratam ſicut primum inſtrumentum.in ſing.484.inci.Verſi.loqui.

¶Intruſus. Etiam intruſus non debet priuari poſſeſsione ſua niſi primo citetur. in ſingul.195.incipien.Nemo &c.quod amplia & limita vt ibi.

¶Inualidũ.Inualida ſeu nulla non ſunt in conſideratione & nihil operantur. in ſing.274.incip.Licet.

Inualida non ſunt in conſideratione & nihil operantur, quod tñ fallit in tribus caſibus. in ſing.386.inci.Inualida.& in alio caſu poſito in ſing.431.inci.Dixi.

¶Ipſo iure.Priuatus ipſo iure nõ debet expelli ſine citatione & ſine cauſæ cognitione. in ſing.195.inci.Nemo priuandus.

¶Irregularitas.Quo ad irregularitatem incurrendam ratihabitio non equiparatur mãdato.in ſing.184.inci.Ratihabitio.

¶Iudei.Iudeorũ priuilegia ꝙ poſsint mutuare ſub vſuris ẽt ſuper rebus alienis & nõ teneantur illa pignora reſtituere veris dominis ſine pecunia & vſuris limitantur & reſtringuntur non habere locũ in Iudeis ſcientibus talia pignora & bona eſſe aliena,quia tunc ſi præſtant pecuniam ſuper talibus rebus nõ gaudent priuilegio de quo ſupra ſed tenẽtur illas reſtituere vere domino ſine pecunia.in ſing.13.inci. Volo tibi.

Iudeus non poteſt eſſe teſtes contra Chriſtianum nec ei poteſt deferri iuramentum in litem,vel in ſupplementum probationis contra Chriſtianũ.in ſing.41.inci.Iudeus.

Iudeus conuerſus ad fidem Chriſti & baptizatus non poteſt eſſe teſtis contra Chriſtianũ ſicut antea non poterat.in ſing.107.inci.Priuilegium. poſt med.& in ſing.273.incipien. Notiſsimum.

Iudex ex officio poteſt & debet recipere ꝓbationes innocentie inquiſiti.in ſing.59.incip.Innocentibus.

¶Iudex.Quando nihil conſtat iudici ipſe iudex non poteſt aliquid mandare reo. in ſingu.83.incip.In ore vulgi.

Iudex vnius territorij mandat executioni ſententiam iudicis alterius territorij literis mediantibus.quod limita & reſtringe vt in ſingu.138.inci.Iudex.

Iudex non debet eſſe clementior lege. in ſing.182.incip.Iudex.

Iudex ex cauſa poteſt augere vel minuere pœnam.in ſing.182.incip.Iudex.

Iudices debẽt habere manus puras & nitidas. in ſingul.190.incip.Iudices.

Iudici in forma teſtis non creditur de geſtis coram eo in cauſa in qua iudicauit. ĩ ſing.197. incip.Quo ad hoc.

Iudex extra territorium ſuum non habet aliquam iuriſditionem fallit tñ in caſu no.poſito in ſing.203.inci.Iudex extra.

Iudex ordinarius ſi proceſsit ut delegatus non valet eius ſententia.in ſingul.262.incipien. Quod potui &c.

Iudex debet iudicare ſecundum allegata & probata.in ſing.226.inci.Iudex.

Iudex poteſt ẽt moueri ad iudicandum ex aliqua confeſsione corã eo facta viua voce & nõ ſcripta in actus.in ſin.266.inci.Iudex.

Iudex ſi eſt datus de voluntate partium cum clauſula appellatione remota, attamẽ ſi fuit in dolo vel in lata culpa poterit a ſententia ſua appellari.in ſing.289.inci.Dolus.

Iudex maleficiorum qui habet plenas probationes delicti contra reum & voluit etiã habere confeſsionem rei ex quo fecit reũ torqueri,tunc ſi ipſe reus perſeuerat in tortura negando,debilitantur probationes quę erãt contra reum,adeo ꝙ iudex amplius non poterit eum condemnare ex dictis probationibus vt antea poterat.in ſingu.262.incipien. Quod potui.

Si iudici maleficiorum vt priuato conſtat de maleficio, an poſsit illud punire.in ſingula. 266.incip.Iudex.

In poteſtate iudicis eſt non condemnare homicidam pœna mortis ſed eum deportare,qñ iracundia orta etiã aliter ꝙ̃ ex facto offenſi ipſum homicidã impulit ad committeñ.homici.in ſing.270.inci.Homicida.

Iudex laicus de cauſis ſpiritualibus nõ poteſt cognoſcere,fallit tñ vbi ſummaria eſt cognitio.in ſing.70.inci.Iudex laicus.

Si coram iudice laico oppoſite ſint exceptiones reſpicientes forum eccleſiaſticũ poteſt ipſe iudex laicus remittendo opponentem ad forum eccleſiaſticum ſtatuere ſibi terminum ad producendum coram eo capitula ꝗ vult probare in curia eccleſiaſtica, & ſic vt videat an talia capitula releuent & ſi nõ releuant poteſt ad vlteriora procedere.in ſingu.70.incip.Iudex.

¶Iudex & iudex delegatus. Iudex delegatus ſi moriatur tñ cauſa illa non reuertitur ad ordinarium loci,ſed delegãs habet ſe intromittere & de illa cauſa diſponere.in ſingul. 301.incip.Dixi tibi &c.

Iudex ſi reperit ſe deceptũ in interpoſitione

decreti pōt proprio motu ex ſuo mero officio illud reuocare. in ſing.320. incipien. Sepe contingit.

Iudex ſi tenet ad aliquid facien. ſub pœna nō cadit in pœnam ſi nō fecit quia non fuit interpellatus. in ſingu.341. incip. Ille qui tenetur. ꝙ limita vt ibi.

In dubio pręſumitur pro iudice, quod eſt verum, qñ ſeruauit debitum iuris ordinem in procedendo, alias ſecus. in ſingu.354. incip. In dubio &c.

Iudex procedens extra ordinē dr̄ procedere de facto. in ſing.354. inci. In dubio &c.

Iudex laicus pōt cognoſcere de nullitate abſolutionis a iuramento factæ per iudicē eccleſiaſticum nec tenetur ſtare dictæ abſolutioni. in ſing.367. inci. Nemo prudens &c.

Iudex laicus non tenet exequi præceptū iudicis eccleſiaſtici ſi ſcit uel ſuſpicat de eius iniuſtitia. in ſing.367. inci. Nemo prudēs &c.

Iudex cui commiſſa eſt cauſa ſecundum veritatem & equitatem non debet ferre ſniam pro vtente pręſidio vſucapionis vel pręſcriptionis. in ſing.370. inci. Vſucapio &c.

Iudex ſi ſuſpicatur ꝙ vna pars per calumniā petat terminum ad producendum teſtes de longinquis partibus vltra tempus ſtatuti datum ad finiendū cauſam debet dare talē terminum commitnatione quod ſi nō probauerit mulctabit. in ſing.184. inci. Dixi tibi &c.

Iudex qñ interponit authoritatem in cōtractu minoris vel mulieris debet adhibere cauſę cognitionem & dicere in contractu ꝙ reperit illum contractum cedere in vtilitatē minoris vel alterius alias non valet. in ſingul. 399. inci. Multi ſunt iudices &c.

Ille cui cōmiſſa eſt cauſa ſola facti veritate ſuſpecta poteſt credere probationi perſuaſiue & non concludenti neceſſaria. in ſing.494. incip. Probationes &c.

¶ Iudicium. Filiusfamil. nō poteſt eſſe in iudicio ſine conſenſu patris. in ſing.40. incip. Filiusfa. non poteſt.

¶ Iudicium ſummarium. Acta facta in iudicio ſummario non nocent in plenario. in ſingu. 257. inci. Nemo audiendus. qđ limita vt ibi.

¶ Iudicare. Iudicandi munus neceſſarium eſt, quod limita vt in ſing.127. inci. Iudicandi.

¶ Iuramentum. Quis non tenetur obſeruare iuramētum in quo promiſit ſtare in cōione cum aliquo. in ſing.9. inci. Nemo cogitur.

Iuramentum non defertur in ſupplementum probationis in cauſis magne quantitatis, qđ tñ fallit niſi ſit pluſquam ſemiplene probatum. in ſing.27. inci. Iuramentum.

Iuramentum præſtitum a filiofamilias ſine cōſenſu patris ad ipſum obliget. in ſing.40. incip. Filiusfamil. non poteſt.

Iuramentum in litem vel in ſupplementū probationis non poteſt deferri Iudeo contra Chriſtianum. in ſing.41. inci. Iudeus.

Iuramentum nō refertur in ſupplementū probationis qñ ſemiplena probatio nō probat vere vel neceſſario, ſed præſumptiue; vel quādo ipſa ſemiplena probatio eſt eliſa aliqua præſumptione in contrarium. in ſingul. 83. inci. In ore vulgi.

Iuramentum in ſupplemētum probationis nō tm̄ venit deferēdum vbi eſt ſemiplene probatum ſed ēt vbicunq; acto habet pro ſe tales teſtes qui ſolum præſumptionē inducūt vel aliquas coniecturas propter quas iudex inducatur ad ſuſpicandū vel opinandū pro parte actoris. in ſingul.83. incip. In ore &c.

Iuramentū fugientis tollit iudiciū ſeu præſumptionē fuge reſultantē ex ipſa fuga cōtra ipſum fugientē. in ſing.115. inci. Fuga in fi.

Iuramentum operatur ꝙ poſſit probari contractus per teſtes, licet ſtatutum prohibeat probationem fieri per teſtes. in ſing.126. incip. In multis.

Iuramentum perpetuat actionē & operatur ꝙ ſi eſt oppoſitum in inſtr̃o facit ꝙ non currit præſcriptio. in ſing.141. inci. Audiuiſti.

Iuramentum ꝙ præſtatur in ingreſſu iudicij eſt magis iuramentū calumnie, ꝙ̄ iuramentum probationis. in ſing.170. incipien. Animaduertant.

Super iuramento iam præſtito non poſſunt diſponere laici, ſed ſecus eſt ſuper iam præſtādo. in ſing.184. inci. Magna eſt.

Ad hoc vt perueniri poſſit ad deferendū iuramentum in ſupplementum probationis factæ per vnum teſtem neceſſe eſt ꝙ ille teſtis ſit integer & omni exceptione maior. in ſingu.83. incip. In ore vulgi. ante fi. & in ſingu. 197. incip. Quo ad hoc.

Pars in cuius fauorem depoſuit iudex vel arbiter de geſtis corā eis poteſt iurare in ſupplementum probationis licet dictum ipſius iudicis vel arbitri non probet. in ſing.197. incip. Quo ad hoc. circa med.

Quilibet minimus defectus in teſte impedit ut non poſſit parti deferri iuramentum in ſupplementum probationis. in ſing.197. incip. Quo ad hoc. poſt prin.

Si quis petit iuramētum deferri aduerſario caſu quo iudex nolebat eū deferre tñ ex quo pars voluntarie petijt tale iuramentum deferri non poteſt poſtea reſcindere ſniam ex nouis probationibus ſuperuenientibus, in ſing.213. incip. Viam.

Iuramētum requiritur in teſte & in omni alio cuius dicto ſtandū eſt, alias nō valet eorum dicto.in ſing.214.incip.Ad validitatem.

Quando committitur aliquid conſcientię alicuius ad hoc vt eius ſnīa valeat requiritur ꝙ ante eius ſnīam iuret ꝙ ita dictat ſibi conſcientia ſua, alias non ſtatur ſententiæ ſuæ. in ſing.214.inci.Ad validitatem.

Iuramentum,an & qn̄ & in quibus reguletur ſecundum naturam contractus,in ſing.226. incip.Emphyteota.

Iuramentum calumnie eſt tante importātie ꝙ ille qui recuſat pręſtare ipſum iuramētum perdit cauſam.in ſing.252.inci.Iuramentū.

Iuramentum in ſupplementū probationis non poteſt deferri ſpurio qui ſemiplene probauit.in ſing.273.incip.Notiſsimum.

Iuramentum ſupplementum probationis non defertur feneratori q ſemiplene probauit. in ſing.273.inci.Notiſsimum.

Iuramentum aſſertorium minoris poſitum in cōtractum excludit ipſum a reſtitutione in integrum non autem a beneficio nullitatis allegando.In ſing.299.inci.Aduertas.ſecus autem eſt iuramento confirmatorio. vt ibi.

Iuramentum non intelligitur prorogatū prorogato compromiſſo vbi erat appoſitū iuramentum niſi de nouo ſit iuratum.in ſingula. 300.incip.Prorogatio.

Iuramentum in ſupplementum probationis licet non deferatur non præcedente ſemiplena probatione, tn̄ fallit in caſu noſtro poſito.in ſing.322.incip.Iuramentum.

Iuramentum excludit exceptionē non numeratę pecu.in ſing.327.inci.Exceptio.

Iuramentum non validat contractum ſimulatum..in ſing.327.incip.Exceptio.in fi.

Iuramentum habet executionem paratam.in ſing.356.incip.Iuramentum.

Ex iuſta cauſa poteſt qui iurauit venire cōtra iuramentum & valet quod agitur.in ſingu. 359.incip.Iuramentum.

Vbi tractatur de iuramēto illa cauſa debet agitari coram iudice eccleſiaſtico & non ſeculari.in ſing.367.incip.Nemo prudens.

Iudex ſecularis poteſt cognoſcere de nullitate abſolutionis a iuramēto facta a iudice eccleſiaſtico nec tenetur ſtare dictæ abſolutioni.in ſing.366.inci. Nemo prudens &c.

Quando ex aliqua diſpoſitione debet ſtari dicto alicuius non ſtatur ſine eius iuramento. in ſing.401.inci.Quantę vtilitatis.

Iuramentum debet habere formalem expreſſionem & ideo non ſufficit ꝙ iurans referat ſe ad illud iuramentum quod fecerit, in ſingu,415.inci,Iuramentum.

Iuramentum an requirat tactum ſcripturarū. in ſing.415.incip.Iuramentum.

Quis poteſt propria authoritate venire cōtra iuramentum abſq; abſolutione qn̄ periculū eſt in mora & non poteſt haberi copia ſuperioris a quo petatur abſolutio.in ſingu.421. incip.Quando periculum.

Iuramentū iniuſtum vel captioſum debet per epiſcopum relaxari.in ſingu.450. incipien. Simplicitati.

Iuramentum licet repreſentet quem maiorem non tn̄ fingit eum prudentem & ſagacem. in ſing.450.inci.Simplicitati.

Iuramentū in ſupplementū probationis nunꝗ̄ defertur vbi præſumptio eſt contra probantem per vnū teſtē.in ſing.451.inci.Decreui.

Iuramentum in ſupplementū probationis non defertur etiam ſtante ſemiplena probatione quando veriſimiliter debent poſſe inueniri plures teſtes illius rei,in ſing.461.incipien. Regulariter.

Iuramento non creditur niſi in defectum aliarum probationum.in ſingula.461.incipien. Regulariter.

¶Iuriſditio.Exceptio proueniens ex defectu iuriſditionis poteſt quandocunq; opponi.in ſing.10.incip.Tu ſcis.

Papa de plenitudine poteſtatis pōt ratificare ſententiam latam a iuriſditione carente.in ſing.10.incip.Tu ſcis.

Iuriſditio delegati poteſt præueniri per ordinarium dūmodo litere delegatorię non fuerint primo pręſentatę iudici delegato.in ſingu.296.incip.Alias practicaui.

Iuriſditio ordinaria eſt fauorabilis ſed delegata eſt extraordinaria & reſtringenda.in ſingu.296.incip.Alias practicaui.

Iuriſditio eſt fundamentum fundamentorum iudicij.in ſing.10.incip.Tu ſcis.

¶Ius. Magna differentia eſt inter ius quæſitū & ius quærendum.in ſingu.194.incip. Magna eſt differentia.

Iura ſanguinis nullo iure ciuili dirimi poſſunt. quod amplia,vt in ſing.210.Iura.

¶Ius dicere.Sibi ius dicere quando liceat.in ſing.405.incip.Ius ſibi dicere.

¶Ius naturale.Statutum tollens exceptiones non tollit exceptionem deſcendentem ſeu prouenientem a iure naturali.in ſingul.79. incip.Confirmatio.

¶Iuſtitia.Iuſtitia non debet eſſe venalis.in ſingul.190.incip.Iudices.

Dans pecuniam iudici non cauſa eum corrumpendi, ſed cauſa iuris ſui conſeruandi poteſt ipſam repetere, in ſingulari 190.incip. Iudices.

¶ Ignorantia. Ignorantia probatur iuramento quod intellige ſolum vbi tractatur de modico præiudicio ſecus vbi tractat̃ de magno iudicio. in ſin.635.inci. memorie teneo &c.

¶ Incontinenti. quæ incontinenti fiunt videntur ineſſe quod amplia. vt in ſingul.614.incipien.vulgata.

¶ Inhabilis. licet inhabilis ſuſtentetur per habilem qñ ſimul concurrunt hoc intellige verum qñ inhabilis non eſt in totum inhabilis qm̃ ſi in totum eſt inhabilis non iuuatur per habilem in ſingu.554.incip. memini &c. de qua materia etiam habetur in ſing.617.incipien.inemor ex iſto &c. Item limita etiam prædictam regulam niſi ſtatutum requireret ambos habiles, quia tunc ſi eſſet vnus inhabilis non iuuaretur per habilem. vt in ſing.676.inci.dixi tibi alias &c.

¶ Iudicium licet in cauſa propria nemo ſit teſtis idoneus iſtud eſt verum quo ad faciendum probationẽ, ſed ſecus eſt quo ad faciendum indicium quod intellige in conſtituto in mortis articulo. in ſing.516.incip. teneas perpetuo fixum cordi.

¶ Iniuria ille qui iniuriat̃ aliquem coram iudice in forma iudicij põt ſtatim ab ipſo iudice puniri in ſing.549.inci.litigantes.

Iniuria quæ fit a coniuncto vel a propinquo grauius toleratur quam illa quæ fit ab extraneo & ignoto in ſing.573.inci.grauior.

Dicens verba iniuriosa alicui ſi eum penitet ſibi non nocent talia verba. in ſing.626.incip.calor iracundie.

¶ Immunitas. immunitas conceſſa hominibus certi loci comprehẽdit etiam iudeos ibi habitantes in ſingula.540. incipien. hodie fui interrogatus.

Immunitas alicui conceſſa propter numerũ liberorũ non expirat ſi aliqui ipſorũ filiorum moriantur in ſing.657.inci.plura notabilia.

¶ Iracundia. calor iracundie multa operat̃ vt in ſing.626.inci.calor iracundie.

¶ Inſtrumentum. idem operatur promiſsio faciendi inſtr̃m quod operatur ipſum inſtrumentum in ſing.666.incip.pendet nunc.

Quando inſtrumentum deficit ratione ſolennitatis ꝓbatorie tunc nõ iuuatur prætextu iuramenti in eo poſiti in ſing.700.inci.quanuis iuramentum.

¶ Iudicium. idem debet eſſe iudex iudicij præparantis & iudicium præparati. in ſingula.654.incip. multos iam vidi.

¶ Inualidum. inualida qñq; ſunt in conſideratione in ſing.503.incip.ex pace.

¶ Iudex inquirens ſuccedit loco accuſatoris in ſing.524.inci.inquiſitio &c.

Iudex põt ſtatim punire iniuriantem aliquem coram ipſo ſedente pro tribunali in ſingul.549.inci.litigatens.

Iudici vt iudici debet conſtare delictum alias non poteſt delictum punire in ſing.549.incip.litigantes.

Iudex originis non poteſt in terris eccleſię inquirere cõtra ſubditum ratione originis de delicto per eum commiſſo extra territoriũ ipſius iudicis in ſingul.576.incip. retroactis temporibus.

Si iudex reperit ſe deceptũ in interpoſitione decreti põt motu proprio ex mero officio ſuo illud reuocare ĩ ſin.641.inci. deceptus.

Iudex poteſt conueniri in ſindicatu pro ſentẽtia iniqua licet talis ſententia fuerit bis confirmata item licet deſerta ſit appellatio itẽ non obſtante quod non fuerit appellatum a tali ſententia in ſingula.646.incip. iudices inique agentes.

Iudex non debet audire reum condemnatum pro crimine ad ſoluendam pœnam pecuniariam vel fuſtigationem ſi ipſe reus eſt ſoluẽdo & velit fuſtigari ſed ipſe iudex debet cogere ipſum reum ad ſoluendam pœnam pecuniariam & debet pro hoc capere de bonis ipſius rei & illa vendere pro tali condẽnatione ſoluenda in ſingulari 651.incipien. puto te ſcire.

Iudex præparati debet eſſe iudex præparãtis ne indiciorum cõnexitas diuidatur in ſing.654.inci.multos iam vidi.

Iudex incompetens non poteſt facere executionem delicti notorij etiam per confeſsionem in ſing.659.inci.ſatis notum.

Si iudex facit aliquem ſuum locumtenentem quotiens eum abeſſe contigerit & veniat caſus quo ipſe iudex principalis vna die abſens ſit & vna die ſit præſens valent acta coram ipſo locumtenente facta ẽt illo die quo ipſe iudex principalis præſens fuerit ne ex iſta modica variatione partes decipiãtur in ſing.671.inci.in repeti.mea.

Præcipitata voluntas iudicis dicitur nouerca iuſtitie in ſingu.680.incipien.dicit vulgare prouerbium.

Iudex debet habere ſalarium ſuum etiã ſi partes non expectata ſententia ſe concordarũt inſimul in ſing.693.inci.vulgariter &c.

¶ Iudeus. iudeus comprehenditur in immunitate conceſſa hominibus certi loci ubi habitat ipſe iudeus in ſingu.540.incip.hodie fui interrogatus.

Saluus conductus conceſſus alicui & ſocijs cõprehendit etiam iudeum ſecum euntem in ſing.540.inci.hodie fui interrogatus.

Priuilegia iudeorũ quę hñt qđ credatur libris eorũ intelligũtur ſolũ ſuper pignoribus & nõ circa alia in ſing.560.incip.habemus.
Iudæus petẽs vſuras ſibi debitas non auditur niſi reddat vſuras ab a lijs extortas in ſing. 609.incip.aduertas ad vnum.
¶Iudicium ſummarium probationes factę in iudicio ſummario nõ probant in plenario niſi in iudici o ſummario factę fuiſſent plenarie nã tunc probationes & ſententia præiudicãt in plenario. in ſingu.555.incipi. Tu ſcis &c.
¶Interpellatio. interpellatio extraiudicialis cõſtituit debitorẽ in mora.itẽ facit reũ tene ri ad expenſas.in ſing.538.inci.per interpel lationem.
¶Interpretatio,interpretatio ſemper ſiẽda eſt vt actus magis valeat quã pereat. in ſingu. 662.incip. ſienda &c.
¶Iuriſditio.iuriſditiones & poteſtates ſunt di ſtinctę.in ſing.599.inci. poteſtates &c.
¶Iuramẽtũ.iuramentũ habet vim clauſule co dicillaris adeo qđ veniẽtes ab inteſtato itel ligũtur rogati.ĩ ſing.504.inc.virtus iuri &c.
Iuramẽtũ non eſt legitima probatio. in ſing. 570.inci.aduertas.
Iuramentũ præſtitum die feriata non valet.in ſing.624.inci.aduerte quæſo.
Iuramentũ in ſupplementũ probationis nõ de fertu r in cauſis criminalibus.in ſing.635.incip.memorie teneo.
Iuramentũ in ſupplementũ probationis non defertur in cauſis magni præiudicij.in ſing. 635.incip.memorie teneo.
Iuramentũ in ſupplementũ probationis nõ de fertur in cauſa præſcriptionis cum ſit odio ſa.in ſing.635.inci.memorie &c.
Vbi petita eſt abſolutio vel habilitatio iuramẽti poſiti ſuper aliquo inſtrumẽto ibi etiã debet diſputari de viribus ipſius inſtrumen ti & non corã alio iudice ne continẽtia ca u ſe & iudicij diuidatur in ſingu.654. incipi. multos iam vidi &c.
Iuramentũ non obſtat vbi interuenit enormis leſio .in ſing.672.inci. nonnulla.
Quãdo actus vel cõtractus vel inſtrumentum deficit ratione ſolennitatis probatorie tunc nõ iuuatur ex iuramẽto ſuper eo poſito. in ſing.700.incip. quamuis iuramentum.
Iuramenttum nõ ſupplet conſenſum. in ſingu. 700.incip.quamuis iuramentum.

L

LAicus cõtra clericum non admittitur in teſtem in cauſa criminali quod limita ad plenã probationẽ faciendã, ſecus quo ad indiciũ ad torturam, in ſing.98.incip.Laicus.
Laicus contra clericũ admittitur ad probandũ famam.in ſing.98.incip.Laicus.in ſi.
Laicus exiſtẽs in communione vel ſocietate clerici gaudet priuilegio clerici. in ſingu. 180.incip.Plura & plura.
Laici nõ poſſunt diſponere ſuper iuramento præſtito,ſecus ſuper iuramẽto præſtãdo.in ſing.194.incip. Magna eſt differentia.
Laici licet non poſſunt diſponere ſuper iure quæſito eccleſie tamen poſſunt diſponere ſuper iure querẽdo ipſi eccleſie.in ſing.194 incip.Magna &c.
¶Laudũ.Ille qui emologauit laudũ nõ poteſt poſtea venire cõtra ipſum ꝗ tamẽ fallit in eccleſia.in ſing.161.inci.Emologatio.
¶Legatum.In gaudimentũ alicuius rei trãſit ad hæredes.in ſing.414.inci. Teſtator.
Legatum factum alicui de aliqua re in gaudimentum tranſmittitur ad hæredes.in ſingu. 414.incip. Teſtator.
Legatum reuocatur ſi teſtator voluntarie alie nat rem legatã.in ſingu.136.incip.Longa.
Legatum reuocatur ſi inter teſtatorẽ & legata riũ ſuperueniãt inimicitie.in ſing. 136.inci. Longa.in ſi.
Legatum ſi eſt factũ monaſterio nec apparet cui in dubio,intelligitur factum monaſterio monialium & non monachorũ.in ſing.248. incip.Conditio.
¶Legatus nõ committit cauſam ſublato iuris ordine.in ſing.295.inci.Clauſula.
Legatus de latere nõ poteſt apponere clauſulam appellatione remota niſi hoc habeat ex ſpeciali commiſsione.in ſingu.295.incipiẽ. Clauſula.
Legatus de latere non põt cõmittere cauſam cognoſcendam.ſimpliciter & de plano. in ſing.295.incip. Clauſula.
¶Legitimatio. Filij naturales pluribus modis legitimantur.de quibus.in ſingu.121.incipi. Credo te ſcire.
Licet pater contrahat matrimoniũ cũ matre ſi lij naturalis non legitimatur nepos qñ tale matrimoniũ contraxit pater poſt mortem ſi lij.in ſing.121.incip.Credo te ſcire.
Filius naturalis quoties poteſt legitimari per ſubſequens matrimoniũ nunquã poteſt legi timari per reſcriptũ principis.in ſingu.130. incip.Dixit tibi.
Filius naturalis nõ legitimatur per ſubſequẽs matrimoniũ qñ alij legitimi & naturales ad ſunt niſi tẽpore ſecuti matrimonij fiant inſtrumenta dotalia.in ſingu.256. incipien.In materia.
Statutum dicens ꝙ ſtantibus filijs maſculis ſi-

lie femine non ſuccedāt, an habeat locū in filijs maſculis ſpurijs legitimatis. in ſingu. 303. incip. filiorum appellatione. in fi.

In ſupplicatione quę fient pro aliqua perſona legitimāda debent exprimi oēs qualitates il legitimatis, alias legitimatio tanquā ſubreptitia non valet. in ſingu. 492. incip. In legitimatione.

¶Lex, quoties. C. de rei vendi. limitatur pluribus modis. de quibus in ſing. 82. inci. Volo tibi dare. & an. d. l. habeat locum in donatione, vide ibi in fin.

Lex, manifeſte turpitudinis. ff. de iureiur. quō intelligatur & quomodo limitatur. in ſing. 83. incip. In ore.

Lex, ſi. ff. de iuriſ. omn. iudi. limitatur vt in ſingu. 124. inci. Vidiſtis &c.

Lex, edem. C. loca. volēs ꝙ dominus rei locate poſsit rem locatam ad ſe aduocare propter ſuam neceſsitatē, an habeat locū in re data in emphyteoſim. in ſing. 94. incipien. Tu habes.

Lex, ſi quis in tantam C. vnde vi. limitatur vt in ſing. 167. inci. Violentus.

Lex, ad ſolutionē C. de re iudi. nedum habet locū in principali ſed ēt in procuratore. in ſing. 186. inci. Tu ſcis.

Lex vel ſtatutū puniens facientē violentiā in veſtibus alicui non habet locū ſi talis violētia fiat in veſtibus dormientis. in ſing. 188. incip. Capitulum.

Lex, plerique ff. de in ius vocan. limitatur niſi domus mineiur ruinam. in ſing. 186. inci. Audiuiſti.

De materia l. fina. ff. de rei vēdicat. vide in ſingu. 242. inci. Text. habes &c.

Lex, ait pretor. §. ſi debitore ff. quæ in frau. credi. limitatur aliquibus modis. de quibus in ſing. 245. incip. Satis notum.

Lex, Quod non dixit lex nec nos dicamus. in ſing. 389. inci. Tu ſcis.

Lex. ij. C. de iure emphy. limitatur vno modo de quo in ſing. 409. incip. Tu ſcis.

¶Libellus. Ineptitudo libelli vitiat libellū & de ipſa ineptitudine poteſt opponi, nedum vſque ad ſententiam, ſed ēt poſt ſententiam in ſing. 119. incip. Ineptitudo.

¶Libellus generalis & incertus non admittitur ſi a parte opponatur, ſecus ſi nō opponatur. in ſing. 348. inci. Libellus &c. quod eſt verū in cauſis ciuilibus, ſecus aūt in criminalibus quia tunc ēt ſi pars nō opponat non admittitur. in ſing. 348. inci. Libellus.

Quando requiritur libellus in aliqua cauſa ſi actor vadit ad notariū & dicat ſcribas quod ego peto a Titio centum ex tali cā tūc quāuis notarius hoc ſcribat in actis per hoc nō videtur libellū in ſcriptis obtuliſſe. in ſing. 364. incip. Libellus.

¶Liber rationū debet habere diē & conſulē alias non probat quod eſt verū vt ꝓbet ꝓ ſcribēte, ſed ſecus eſt cōtra ſcribentē q contra eū probat licet nō habeat diē neq; conſulē. in ſing. 429. incipi. Liber rationum.

Liber mercatoris, an & qn̄ faciat fidem pro ſe vel contra ſe in ſingu. 458. incipien. Liber mercatoris.

Si ex forma ſtatuti vel cōſuetudinis debet ſtari libro mercatoris tale ſtatutū vel cōſuetudo debet intelligi accedente conſenſu iudicis, & ſi iudici videbit conſiderata qualitate mercatoris & quantitate & conditione cauſe. in ſing. 458. incip. Liber.

¶Libera poteſtas. Si data eſt alicui libera poteſtas procedēdi ꝓut ſibi videbitur intelligitur tn̄ iuris ordine ſeruato. in ſing. 328.

¶Liberatio. Fauorabiliores ſumus ad liberādū quā ad condēnandū. in ſing. 90. incip. Fauorabiliores. & in ſing. 151. inci. Semper.

¶Litera. Si ſcribo tibi literam in qua dico te eſſe debitorē meū, & tu lecta litera taces & nō contradicis probata eſt intentio mea. in ſing. 344. inci. Taciturnitas.

Si ſcribo tibi literā in qua cōfiteor me eſſe debitorem tuū in mille, ſed antequā iſta litera tibi præſentetur ego moriar, hoc caſu talis litera non nocebit hæredibus meis. in ſing. 373. incip. vt noſti.

¶Litis conteſtatio. Reus conteſtans litē per verba generalia dicendo nego narrata ꝓut narrantur non cadit in pœnam negantis. in ſingu. 242.

¶Locatio rei rumpitur ſuperueniēte vēditione dicte rei. quod tamē fallit in vno caſu. in ſing. 321. incip. Credo te ſcire.

¶Locus non tutus excuſat citatū a comparēdo in loco vbi citatur. Itē operatur qđ promittens ſoluere vbicunque non poterit tn̄ conueniri in loco ſibi nō tuto. in ſingu. 261. incip. Exceptio.

Laicus ſi committit delictū & poſtea ſtatim ingrediatur religionē. attamen poterit puniri per iudicē laicū quod tamen fallit niſi ante delictum feciſſet votū intrandi religionem. quia tunc non poſſet puniri a iudice laico. in ſing. 534. inci. attende ad vnum.

Laicus poteſt cognoſcere de cauſa clerici quādo clericus comparet vt tertius & non vt principalis, in ſingu. 694. incipien. apud omnes &c.

¶Legitima pater in vita ſua poteſt aſsignare legitimam ſuam filijs ſuis. in ſing. 674. inci.

aliqui ſunt patres.

Legitimatio & legitimatus. illegitimus cõtrahens matrimoniũ cũ legitimo efficitur legitimus. in ſing. 501. inci. ititum.

Comes palatinus habens priuilegiũ legitimandi ſpurios nõ poterit legitimare ſpurias. in ſing. 536. inci. habuiſti tam.

Legitimatio quæ fit per ſubſequens matrimoniũ eſt nobilior & potẽtior alijs legitimationibus. in ſing 542. incip. tex. in c. primo.

Legitimari nõ põt clericus a comite palatino ſeculari. in ſing. 667. incip. ſepiſsime.

¶Liga, ſi aliqui ſunt in liga inſimul & debent ſe adiuuare adinuicem tunc poſſunt ſe adiuuare antequam offendantur ſi eorũ inimici præparant ſe ad offenſam eorum. in ſingu. 638. incip. præparatio &c. in fi.

¶Locator, & locatio ſi alicui fiat locatio alicuius fundi ſterilis ad tẽpus tunc ſi conductor laborat taliter dictũ fundũ quod ex labore ſuo efficiatur fructuoſus tunc talis locatio facta ad tẽpus efficitur ꝑpetua & trãſibit ad hæredes extraneos nec finietur tertia generatione licet hoc in inſtrumẽto non dicatur. in ſing. 550. incip. ſtatui tibi tradere.

Neceſsitas ſuperueniẽs locatori rumpit locationem domus locate & ita in neceſsitate ſuperueniente conductori. in ſing. 615. inci. neceſsitas.

¶Locũtenẽs. locumtenens licet poſsit omnia quæ põt principalis eũ cõſtituẽs tamẽ non poteſt imponere pœnã mortis nec membri mutilationẽ. in ſing. 649. inci. ſepe contingit quod tamen limita vt ibi.

¶Ludus. tantũ punitur qui ſtat ad videndum ludere ad ludũ prohibitũ quantum ille qui ludit. in ſing. 552. inci. ſepius.

M

Magiſtratus minores magiſtratus nõ poſſunt imponere pœnã corporalem nec bona confiſcare licet eis ſit datũ arbitriũ in criminalibus. in ſing. 397. inci. Arbitrium.

¶Maior pars, Quod maior pars facit valet ꝗ omnes facere videntur, & ideo ſi committitur aliquid poteſtati antianis quod facit poteſtas cũ vno vel duobus antianis tanquam factum a maiori parte valet. in ſingu. 376. incip. Quod maior.

¶Mala fides alicuius ꝓbatur per ſola indicia in ſing. 34. inci. Mala fides.

¶Maleficiũ. Volũtas & propoſitũ diſtinguũt maleficia. in ſing. 176. incip. Voluntas.

¶Malitia. Malitijs hominum eſt obuiandum nedum recta via ſed ẽt cũ malitijs. in ſingu. 177. incip. Malitijs.

¶Malus. Semel malus. ſemper præſumitur malus. in ſing. 217. incip. Ter vel quater. & in ſing. 74. incip. Tu habes.

¶Malus. Regula ſemel malus. habet locum econuerſo, vt ſemel bonus ſemper præſumatur bonus. in ſing. 393. inci. Regula.

¶Mandãs & mandatarius eadẽ pœna puniũtur. in ſing. 181. incip. Mandans. in prin.

¶Mandatũ. Re integra finitur morte mandantis, quod tamẽ fallit in tribus caſibus poſitis in ſingu. 44. inci. Mandatum &c.

Mandatũ non finitur morte mandantis quãdo mandãs tenebatur de neceſsitate facere illud quod mãdauit mãdatario. in ſingu. 44. incip. Mandatum. in fi.

Mandatũ de ſoluẽdo põt reuocari re integra, quod tñ fallit niſi creditor acceptauerit pro debitore mandatarium, quia tũc ẽt nulla facta ſolutione non poteſt tale mandatum reuocari. in ſing. 56. inci. Si dedi.

Quando dubitatur de mãdato admittitur agẽs cũ cautione de rato, quod fallit niſi dñs pro quo quis vult agere ſit intra ciuitatẽ vel in loco propinquo, ita ꝙ faciliter poſsit haberi eius præſentia & poſsit ipſe tollere dubitationẽ circa mandatũ, nã tũc agens nõ admittitur ẽt cũ cautione de rato. in ſing. 228. incip. Agens.

In mandato alicui facto intelligitur contineri connexum. in ſing. 251.

Fines mandati diligenter ſunt cuſtodiendi. in ſing. 265. incipien. Fines mandati. quod amplia vt ibi.

Mandatum ad vendendum, emendum, compromittendum vel ſimilia, nunquam pręſumatur ex diuturnitate temporis etiam ex curſu centum annorum. in ſingu. 323. incipi. Diuturnitas.

Exceptio mandati poteſt quandoque opponi ẽt poſt ſententiã, quia reddit iudicium retro nullum. in ſing. 323. inci. Diuturnitas.

Mandatũ ſuperioris factũ alicui vt aliquid faciat intelligitur ſeruatis ſeruandis & cã cognita. in ſing. 328. inci. Multi ſunt.

¶Maritus. Si maritus diu ſtetit quod nõn petijt vſuras dotis mulieris non poterit vlterius eas petere ꝓ tẽpe pręterito. in ſin. 360.

¶Maſculinũ genus cõcipit femininũ. qđ tamẽ limita vt in ſing. 20. inci. Maſculinum. & in ſing. 39. incip. Capias vnum.

In contractibus maſculinũ nõ concipit femininũ. in ſing. 191. incip. Sepius.

¶Mater non petens intra annum tutorem filijs ſuis priuatur ſucceſsione eorum, quod tamen fallit in vno caſu poſito in ſing. 302. inci. Mater non petens.

¶Matrimoniū. In cauſa matrimoniali poſſunt produci teſtes ēt poſt dicta teſtificata, qđ eſt verū ſi pars iurat illos teſtes quos vult producere nō ſubornaſſe, alias non poſſunt produci. in ſing. 128.

Vbicunq; matrimoniū eſt illicitum non habet locū pactum de lucrāda dote ſecundū ſtatutum. in ſing. 129. incip. Dum eſſem.

Filius præſens & tacēs obligatur ex matrimonio cōtracto per parētes ſuos, qđ tñ limita niſi cā cognita conſtaret filiū vel filiā ob reuerentiā parētū vel alterius ipſorū tacuiſſe in ſing. 147. inci. Filius præſens.

Matrimoniū perfectū licet nō poſsit ēt a papa dirimi, tñ ſi vir duxit ſciēter vxorē non cognoſcibilē, licet non debeant ſeparari, ſi tñ epiſcopus videt eum ſuſpectum de incontinētia pōt prouidere vt contrahat cū alia & primam alimentet. in ſing. 165.

Validū eſt argumentū de matrimonio carnali ad matrimonium ſpirituale. in ſing. 215. incip. Validum.

Conditio reſolutiua matrimonij impedit & annullat ipſum matrimoniū. in ſingu. 286. incip. Capias.

Matrimoniū metu contractū eſt nullū & non valet, quod eſt verū qñ metus eſt talis qui caderet in conſtantē virum. in ſing. 347. incip. Matrimonium.

Matrimoniū carnale non inualidatur ꝓpter metū reuerētialem patris, quod ſecus eſt in matrimonio ſpirituali, quia illud inualidatur propter metū reuerētialē patris vel parentū. in ſing. 347. inci. Matrimonium.

Cauſa criminalis & cauſa matrimonialis in qua agitur de matrimonio diſſoluēdo equiparātur. in ſing. 437. incip. In cauſis.

¶Mendaciū facit indiciū ad torturam. in ſingu. 103. incip. Varietas.

¶Meretrix. Acceſſus ad publicas meretrices non nuptas eſt impunibilis, quod limita niſi ſint carcerate. i ſing. 150. inc. Acceſſus &c.

Licet meretrix maritata nō poſsit pro debito carcerari, tñ fallit niſi maritus ſuus ſit leno, qm̄ tūc poterit. in ſing. 279. inci. Dixi.

¶Miniſtralis. Si miniſtralis literarū ignarus facit ſibi ſcribere denunciā a notario qui illā facit falſam nō debet puniri miniſtralis, ſed ille notarius qui illam facit, in ſing. 391. incip. Pœna.

Si miniſtralis ſub pœna debet probare contēta in ſua denuncia ſi probauit per teſtes qui fuerunt reprobati ex aliqua cauſa non debet condemnari. in ſing. 444. incip. Statutum eſt in ciuitate.

¶Minor qui ratione etatis non debet examinatus facit indicium. in ſingu. 198. inci. Teſtis qui non debet.

Minor ſi confeſſus ſit delictū de quo aliter nō conſtabat niſi per ſuā confeſsionē debet reſtitui aduerſus dictam ſuam confeſsionem, quia ex ea eſt leſus. in ſingu. 445. incipien. Minor.

Minor habēs curatorē licet nō poſsit in vita alienare res immobiles ſine authoritate curatoris & ſine decreto iudicis tñ in teſtamēto poteſt dare licentiam executoribus ſuis alienandi res immobiles ſine curatore & ſine decreto iudicis. in ſingu. 465. incipi. Aliqua ſunt &c.

Statutū an cōprehendat minores ſicut maiores. vide in ſing. 481. inci. Cōmunis opinio.

Statutū exorbitās a regulis iuris communis licet generaliter loquatur non tñ comprehēdit minores. in ſingu. 481. incipiē. Communis opinio.

¶Modicum. Modica non ſunt in conſideratione. quod tamen limita vt in ſing. 276. incipi. Parum.

¶Monialis. Statutū excludens filias feminas extantibus filijs maſculis, an habeat locum in filiabus monialibus. in ſing. 303. incip. Filiorum appellatione. ante fi.

Si filia propter metū reuerentialem patris efficiatur monacha, talis ingreſſus religionis non valet ſed vitiatur. in ſingu. 347. incipi. Matrimonium.

¶Monitus & monitio. Monitus ſeu cōdemnatus ad aliquid facieñ. ſi illud non fecit propter caſum ſibi ſuperuenientē ſine eius culpa excuſatur. in ſing. 263. incip. Monitus.

Vbi ad perdendū aliquod priuilegiū clericale iura requirunt trinā monitionē fiendam ipſis clericis non rite viuentibus, oportet ꝙ illa monitio apprehendat clericos & nō ſufficit generalis monitio ꝙ oēs ſe abſtineāt in ſing. 259. incip. Generalis monitio.

¶Mora. Quādo periculū eſt in mora multa tolerantur quæ alias non tolerarentur, in ſingu. 421. incip. Quando periculum.

Mora poteſt purgare de equitate iuris canonici ēt vbi eſt dies & pœna cum iuramento in ſing. 461. inci. Rigore iuris.

Quādo datū eſt pignus cū pacto ꝙ ſi nō eſt ſolutū debitū tali tēpore pignus ſit creditoris adueniēte tēpore & nō ſit ſolutū admittitur more purgatio. in ſingu. 468. incipi. Sciunt communiter.

¶Mortuus. Titius mortuus non dr̄ amplius Titius in ſing. 373. inci. Vt noſti.

¶Motus proprius principis operatur magis quā conceſsio vel actus ad poſtulationē pa-

tris.in ſing.14.inci. Ad hoc.

¶Mulier. Mulierum conditio in pluribus caſibus eſt melior & fauorabilior conditione vtrorum.in ſing.248.

Mulier nõ poteſt carcerari pro debito, qđ limita vt in ſing.248.

Mulier recuſans redire cũ viro ſuo poteſt perſonaliter cogi.in ſing. 248.inci. Conditio.

Mulier non põt cogi perſonaliter comparere in illis caſibus in quibus quis põt cogi in iudicio pſonaliter cõparere.in ſingu.248.

Mulier inuenta cũ armis ẽt ſi non inueniat fideiuſſorem non debet duci ad palaciũ, ſed debet relaxari iuratorie cautioni. in ſingu. 248.incip. Conditio.

Mulier prẽfertur in dote alijs creditoribus, quod limita vt in ſing.324.incip. Mulier.

Mulier ſi fuit percuſſa a viro quia nolebat cõſentire cõtractui fiẽdo per virũ, ſi poſtea ex interuallo conſentiat non valet quod agitur, quia præſumitur durare idẽ metus donec durat dictum matrimonium.in ſing.325 incip. Dixi tibi.

Mulier quæ habet virũ cui fuerũt omnia bona cõfiſcata põt propria authoritate ponere manus ad res ſuas ne occupentur per fiſcum.in ſing.405.incip.Ius ſibi dicere.

Mulier ſi per traditionẽ pecunie inducitur ad cummittendũ adulteriũ, tunc inuita reputatur cõmiſiſſe illud, & ille qui dedit ſibi pecuniam punitur pœna ſtatuti quo imponitur pœna adulterãti ad mulierẽ inuitam.in ſing.253.incip. Datio pecunie.

¶Mutilati mẽbris vel corpore vitiati nõ poſſunt eſſe teſtes cõtra clericos in cã criminali.in ſing.379.inci. Clericorũ priuilegia.

Maritus qui non ſuſtinet onera matrimonij non lucratur partem dotis delatam marito moriente vxore ſine filijs.in ſing. 514.incipien.viget.

Maritus implicans ſe pluribus fideiuſsionibus dr̃ male vti ſubſtantia ſua adeo quod eius vxor poteſt repetere dotẽ conſtãte matrimonio.in ſing.574.inci.mulier.

Maritus promittẽs reſtituere totã & integrã dotẽ priuatur lucro ſibi obueniente ex forma ſtatuti.in ſing.687.inci.verbũ integre.

Maritus põt alienare fundũ dotalẽ eſtimatũ & alias res dotales datas in dotẽ quod fallit qñ maritus nõ eſt ſoluẽdo quia tunc non obſtante eſtimatione nõ poteſt alienare. in ſing. 691.inci.fundus dotalis.

¶Matrimoniũ. matrimonia debẽt eſſe libera & ideo nõ valet ſtatutum per quod impeditur matrimoniũ vel per quod tollitur libera facultas cõtrahendi matrimonium, in ſing.589.inci.alias de anno.

Valet matrimoniũ ſine cõſenſu patris de iure canonico.in ſingu.589.incip.alias de anno.

In matrimonio attẽditur ius canonicum.in ſingu.589.inci.alias de anno.

¶Membra. nemo eſt dñs membrorũ ſuorũ & ideo nemo põt ſe obligare ad pœnã corporalẽ pro alio.in ſing.651.inci.puto te ſcire.

Ille qui propter delictũ ſuum eſt condẽnatus in pœna pecuniaria vel ad fuſtigationem ſi eſt ſoluẽdo & velit potius fuſtigare ꝙ ſoluere iudex non debet eũ audire ſed debet eũ cogere ad ſoluẽdum & debet ipſe iudex vẽdere de bonis ipſius rei pro ſoluẽda tali condemnatione inuito dicto reo. in ſingu. 651.inci. puto te ſcire.

¶Metus. metus non probatur ẽt per duos tẽſtes qñ in contractu qui dicitur metu factus interuenit preſentia cõiunctorũ.in ſing.528 incip.dixi tibi &c.

Metus ad hoc vt operetur vires metus debet eſſe talis qui cadat in conſtantẽ virum vel in conſtantẽ mulierẽ alias non operatur vires metus quod fallit in metu illato teſtibus vt minãs perdat cãm nam tunc ſufficit omnis metus.in ſing. 578.incip. metus.

Blandicie potentũ inducũt iuſtũ metum.in ſingu.645.inci.aduertant.

Præſentia coniunctorũ facit ceſſare præſumptionẽ metus.in ſing.673.inci.nõnulla qđ tamen limita vt ibi.

¶Miles. milites non poſſunt pro delicto torqueri ẽt ſi contra eos extẽt indicia ſufficientia ad torturã nec valet cõſuetudo in cõtrarium quod tñ non habet locũ in crimine leſe maieſtatis in ſing.556.incip.plura vt credo & caſu quo poſsint torqueri debet tamẽ primo degradari.vt ibi.

¶Mine. licitum eſt occidere minantẽ qñ ipſe minãs eſt in actu offendẽdi minatũ.in ſingu. 640.inci.examinaui alias ſed per ſolas minas nõ licet occidere minantem vt ibi.

¶Minor. minor effectus maior ſi ignorauit ſe fuiſſe leſum tẽpore minoris etatis & ſteterit etiam per centum annos quod non petierit reſtitutionẽ in integrũ tñ poterit eã ſemper petere quando peruenerit ad notitiam ſuã talis leſio. in ſingula.572.incipien.multa & quam plura.

¶Minor delinquẽs ad hoc vt de delicto puniatur vera pœna delicti tanꝗ maior requiritur quod ſit doli capax eſt proximus pubertati alias ſi iſta duo in eo non concurrũt nõ poteſt de iure puniri vera pœna delicti tanquam maior.in ſingu.628.incip. his temporibus.

Minor delinquēs in omittendo vel negligēdo etiam ſi ſit doli capax non punitur. in ſing. 628.inci.his temporibus.
Auctoritas iudicis ſi debet interponi in cōtractu minoris & talis minor ſit clericus debebit interponi auctoritas a iudice eccleſiaſtico.in ſing.667.inci. ſepiſſime.
ℭMomentum.momentanea nō ſunt in cōſideratione.in ſing.671.inci.in repe.mea.
ℭMonitio.monitio iudicis facta parti ad agēdū vel ad docendū de iuribus ſuis nō conſtituit talē partē in mora adeo quod non poſſit poſt terminū agere vel docere de iuribus ſuis niſi talis monitio fuerit bina in ſingu.616.inci.ſolent ſepe.
ℭMora per interpellationē extraiudicialem debitor cōſtituitur in mora.in ſing.538.inci. per interpellationem.
Quando periculū eſt in mora multa concedūtur ſeu permittuntur quę aliter non permitterentur.in ſing.543.inci.male ficijs.
Quando periculū eſt in mora valet præceptū iudicis factū ſine cauſe cognitione.in ſingu. 648.inci.cauſe cognitio.
ℭMulier.Mulier illegitima ſi ſit viro legitimo & naturali ipſa ēt efficitur legitima. in ſing.501.inci.tritum.
Mulier conſtante matrimonio poteſt dotem ſuā repetere a marito quādo incip.male vti ſubſtantia ſua & vergere ad inopiam & dr̄ male vti ſubſtantia ſua quando implicat ſe pluribus fideiuſsionibus & tunc mulier habet legitimam cauſam repetendi dotem. in ſing. 574.incip.mulier &c.
Mulier cōtrahendo ſecundū matrimoniū dicitur honeſte viuere & ſeruare voluntatem viri qui in teſtamento dixit lego vxori nec ſi caſte viuet.in ſing.567.inci.mulier.
Mulier contrahendo tertiū matrimonium nō dicitur caſte nec honeſte viuere & ideo perdit legatū ſibi factū ſi caſte & honeſte vixerit in ſing.577.inci.mulier &c.circa fi.
Si vxor ſit relicta vſufructuaria a marito in bonis ſuis nō perdit vſumfructū ſi trāſit ad ſecūda vota.ī ſing.577.inci.mulier &c.in fi.
Mulier in dubio non præſumitur dare omnia bona ſua in dotem.in ſingu. 588. incipiē. de iure communi.
Mulier nō poteſt eſſe teſtis in ſcriptura priuata.itē poteſt eſſe procuratrix arbiter nec iudex.in ſing.611.inci.adduxi tibi &c.
Mulier luxurioſe viuēs non pōt ſtare in iudicio ſine curatore.ī ſing.688.inci.fornicatio.
Mulier luxurioſe viuēs priuatur tutela filiorū in ſing.688.inci.fornicatio.
Mulier luxurioſe viuēs priuatur ſucceſsione filiorū.in ſing.688.inci.fornicatio.
Mulier ꝓ rebus eſtimatis datis in dotē habet rei vendicationem vtilem quando maritus non eſt ſoluendo.in ſing.691. incipien.fundus dotalis.
ℭMutuū.mutuās ſtatim conſumpturo eū nō obligat ad reſtitutionē.in ſingu.564. incipi. mutuans.
Mutuās ſub turpi cōditione pecuniā nō pōt illā repetere.in ſing.564.inci.mutuans.
Mutuās filioſa.nō pōt petere mutuū obſtante macedoniano quod tamē fallit in mutuante filioſa.propter neceſsitatem ipſius filijfa. in ſing.670.inci. neceſsitas &c.
Ille qui probauit mutuū ſed non pōt probare quantitatem mutui ſtabitur iuramēto ipſius mutuantis in ſing.689.inci.nuper interrogatus &c.poterit tamen iur. mentū ſuum moderari per iudicem vt ibi.

N

Naufragium in cā naufragij teſtes poſſunt examinari parte non citata. in ſing.24.inci.Clarum eſt in iure.
ℭNegās narrata prout narrantur generaliter ſi conuincatur nō punitur de mēdacio.in ſing. 242.inci. Tex.habes.
ℭNegligentia in pluribus eſt damnoſa. vt in ſing.360.inci.Scribitur &c.
ℭNepos & neptis. Neptis ex filio maſculo dr̄ ex linea maſculina ipſi auo, & ideo ſi qs accipit emphyteoſim pro ſe & heredibus ſuis deſcēdentibus per virilē ſexū comprehēditur neptis femina ex filio maſculo licet non cōprehendatur filius maſculus ex filia femina.in ſing.33.inci. Neptis ex filio.
Nepos ex filio eſt ī poteſtate aui & nō patris viuēte auo.in ſing.120.inci. Nepos ex filio.
Nepos ex filio naturali nō legitimatur ꝑ ſubſequens matrimoniū contractū inter auū & autā poſt mortē ipſius filij naturalis.in ſing. 121.inci.Credo te ſcire.
Nepotes ex filio regulariter veniunt appellatione filiorū,qđ fallit in aliquibus caſibus. in ſing.302.inci. Filiorum appellatione.
ℭNotarius pōt apponere in inſtr̄o clauſulas cōſuetas licet nō ſit ſibi dictū a partibus,qđ limita vt in ſing.123.inci.In iure.
Notarius conficiēs inſtrumentū vſurariū punitur,vt in ſing.181.
Notarius banchi publici vbi redditur ius nō pōt eſſe ſpurius,& ſi eſt nō valet proceſſus ſed omnia corruunt.in ſing.273.
ℭNotarius.Non creditur notario niſi de his quę corā eo fiūt.in ſing.462.inci. Notario.
Notarius ſi hodie conficit inſtrumentū mutui & aſſerit ꝙ heri in ſua preſentia fuit nume-

ſi rata pecunia nihil probat de numeratione, in ſing.462.inci. Notario.

Notarius ſi aliquid ſcripſit in protocollo, & poſtea illud cācellauit, & in margine ſcripſit, hoc fuit cancellatū de volūtate partium nec de tali cācellatione ibi appoſuit teſtes, tūc non creditur notario & talis cācellatio non valet. in ſingula.466.incipiente. Quoniam multi.

Notarius nunq̃ debet ſcribere vel ordinare teſtamentū alicuius, & poſtea ipſum legere teſtatori, ſed debet permittere q̄ teſtator illud ordinet ore ꝓprio, & poſtea ipſum legere corā teſtatore & teſtibus alias nō valet, in ſing.499.inci. Teſtamenta.

¶Nouatio. Licet trāſactio ſit facta animo nouandi, & ex ea pignus datū ſit, ſi tñ tranſactio nō ſeruatur, pignus non reſtituitur, ſed pro obligatione nouata retinetur. in ſingu. 145.incip.Frangenti.

¶Nouū.Quæ de nouo emergunt nouo indigēt auxilio.quod amplia vt in ſing.142. incip.Cautum.& in ſing.233.

Teſtes de nouo reperti admittuntur ēt poſt cōclusum in cauſa.in ſing.297.inci.Teſtes.

¶Nullitas operatur q̄ dicēti ſententiā nullā ex probabili ratione interim nō currit ſibi tempus appellandi. in ſingu.152. incipien. Succumbens.

¶Nūcius portans literas homicidij ſciēter punitur pœna homicidij.in ſing.181.

Notarius priuatus officio tabellionatus propter delictum non poteſt amplius creari tabellio.in ſing.556.inci. plura &c.

Notarius ſcribens inſtrumentū ſimulato punitur pœna manus & eſt perpetuo infamis. in ſing.563.inci.parum.

Notarius priuatus officio tabellionatus ſi ſcribit relicta ad pias cauſas nō valet eius ſcriptura.in ſing.569.incip.pia cauſa.

In antiquis nō eſt neceſſe probare q̄d ille qui reperitur ſcriptus ꝓ notario ſi notarius ga ex tali facto antiquo oritur præſumptio q̄d fuerit notarius.in ſing.587.inci. qualitas.

Notarius cōdēnatus de falſo nō pōt vlterius facere inſtrumēta.in ſing.593. inci. tu ſcis.

Si partes requirūt notariū falſarium ſuper cōfectione inſtrumēti ſi tale inſtrumentū non valebit vt inſtrumentū valebit ſaltē vt cōfeſsio.in ſing.593.inci.tu ſcis.

Quando notarius perdidit prothocolū alicuius inſtrumēti de quo fuit rogatus quo remedio ſibi ſuccurratur.in ſing.596.inci. notarij quandoque.

Notarius condemnatus de falſo per contumaciam poterit etiam conficere inſtrumenta, in ſingulari.604.incipiente in materia contumacie.

Si notarius aſſerit ſi in inſtrō ſe certioraſſe mulierem de beneficio velleiani ſi poſtea interrogatur quid ſit tale beneficium & neſciat corruit inſtrumentū quod tñ limita vt in ſing.661.inci.examinauit ſibi &c.

Notarius tanquā perſona publica poteſt alteri ſtipulari quod intellige verū quando eſt in actu cōficiēdi inſtrumēti de quo rogatur a partibus ſecus autem eſt quando non eſt in actu rogitus inſtrumenti.in ſing. 663.incip.notarius &c.

Notarius pōt apponere clauſulas cōſuetas in inſtrumēto licet ſibi non ſit dictum a partibus hoc eſt verū qñ inſtrumentum eſt in fieri ſecus autē eſt in inſtrumēto iam facto. in ſing.663.inci.notarius.

¶Notificatio nedum interpellatio extraiudicialis conſtituit debitorē in mora. ſed ēt ſola notificatio debiti eū conſtituit in mora.in ſing.538.inci. per interpellationem.

¶Notorium in notorijs licet non ſit ſeruatus ordo iuris tñ valet proceſſus & ſentētia. in ſing.511.inci.notoria ſunt.

In notorijs ſolēnitates iuris relaxātur quod tamen limita in ſolennitate cōpetentie iudicis quæ competentia iudicis requiritur ad exequendū notoriū.in ſing.659.incipi.ſatis notum.

¶Nouum quæ de nouo emergunt nouo indigent auxilio quod amplia.vt in ſing.619.incip.emergens.

¶Nullitas, nullitas poteſt proponi licet ſit lapſus terminus datus ad omnem defenſionē faciendā.in ſing.562.inci.aduertas. & in ſingu.592.inci.nullitas.

Licet appellatio ſit ſublata per clauſulā appellatione remota tñ tunc poteſt proponi nullitas.in ſing.592.inci.nullitas.

¶Nuntius nō creditur nuntio niſi in his quæ pertinent ad eius officium vnde ſi dicat citatū dixiſſe ſibi iniuriam ſibi non creditur. in ſing.560.inci.habemus &c.

O

Oblatio ad hoc vt valeat, & operetur vires oblationis debet fieri cū denarijs in manibus & non ſufficit q̄ verbaliter fiat, quod tamen fallit in pacto de retrouendendo in quo ſufficit etiam oblatio verbalis in ſingu.479. incip. Oblatio.

¶Obligatio fideiuſſoria trāſit ad heredes q̄d fallit in fideiuſſore dato ꝓ maleficio.in ſingu.159.inci.Obligatio, quod tamen limita & intellige vt ibi.

Obligatio ſine cauſa probat ſemiplene, in ſingu.249.inci.Obligatio.

¶Obligatio.Qui promittit ſe obligare ad decē,poteſt ſtatim ad decē cōueniri abſq; alia obligatione vt euitetur circuitus. in ſingu. 469.inci.Dixi profecto.

¶Obligatio ſine cauſa licet nō valeat,tñ quādo eſt facta ex certa ſcientia valet. in ſing. 482.inci. Nedum docti.

¶Obſcurū.Semper in obſcuris debemus inclinare in miniorē partē.qd tamē limita pluribus modis vt in ſing.218.inci. Regula.

¶Occidēs aggreſſorē ſe defendēdo non tenetur de occulto.in ſing.106.inci.Occidens.

Licet occidens aggreſſorem ſe non defendendo ſed aliter, puniatur & nō excuſetur, tñ mitius punitur,& ideo ſi percuſſus inſequatur vulnerantē qui fugiebat & eū occidat non tenetur vt homicida,quia eſt potius in culpa,ꝙ in dolo.in ſing.100. inci. Occidēs.

Occidēs iudicem qui eum torſit ſine indicijs non punitur pœna mortis.in ſing.455.inci. Difficilimum.

¶Occidere.Sicut mihi licet occidere inſultātē me cum armis, ita mihi licet occidere inſultantē amicū meū magna amicitia coniunctū cū armis.in ſing.351.inci.Amicitia.

¶Occultās ſciēter debitorē alienū, non tamē tenetur ad ſoluēdū debitū creditori.in ſing. 43.inci.Debitor.

¶Officialis qui de proximo remotus eſt ab officio,an gaudeat beneficio officialis.i ſingu.179.incip. Viget communiter.

Officialis prohibitus a ſtatuto aliquē bāni re vel abſoluere poteſt pronunciare illū banitū vel abſoluēdum. in ſing.200.

Officialis ſi inuenit aliquē cū armis cōtra proclama & eū non apprehendit,tñ facit ſcribi in actis qualiter talē tali loco & tempore inuenit cū armis,vigore talis ſcripturę ille poterit puniri,licet nō fuerit captus. in ſingu. 365.inci.Dubitarunt.

¶Officium iudicis.Imploratio officij iudicis non vr̄ prohibita ſtāte ſtatuto,quod contra laudū vel contra ſententiā nō poſsit opponi aliqua exceptio.in ſingu.88.incip.Stante ſtatuto. in princip.

Prohibitus excipere nō prohibetur officiū iudicis implorare.in ſing.277.inci.Licet.

¶Omne nimiū vertitur in vitiū.in ſing. 385. inci.Dicit quoddam prouerbium.

¶Ordo.Sicut omiſsio ordinis iudiciarij reddit proceſſum nullū in ordinarijs iudicijs, ita omiſſo qualiſqualis ordinis in extraordinarijs iudicijs vitiat ipſum iudiciū.in ſingu.256.incip.Eadem ratio.

¶Ordo.Vbi nō eſt ordo deficit ſubſtantia.in ſing.342.inci.Quando teſtis.

Preſumitur pro iudice qñ ſeruauit debitū iuris ordinē,alias ſecus.in ſing. 354. incipien. In dubio.

Cognoſcere iuris ordine nō ſeruato eſt ius alterius auferre.in ſing.364.inci.In dubio.

Iudex procedēs extra ordinem dr̄ procedere de facto.in ſing.354.inci.In dubio.

Occidere ſicut licitū eſt occidere aggreſſorē pro defenſione ſua ita licitū eſt occidere ſe præparantē ad inſultandū vel occidendū. in ſing.638.incip. præparatio.

Licitum eſt occidere minantē dum ipſe eſt in actu offendēdi minatum.in ſingu.640.inci. examinaui alias.

Si non poſſum aufugere quod me non percutias niſi te interficiā licite poſſum te interficere.in ſing.692.inci.vim vi.

¶Offenſio. offenſio facta illi cū quo eſt facta pax in dubio pręſumitur facta ex noua cā nō ex antiqua.in ſing.503.inci.ex pace &c.

¶Officialis,ſi officiali eſt datū liberum arbitriū & promiſſum qđ non teneatur ſtare ad ſindicatū,tali caſu vr̄ ſibi ſolū remiſſa leuis & leuiſsima culpa,nō autē dolus & lata culpa in ſing.595.inci. plures ſunt.

Officialis iurās die feriato de ſeruādis ſtatutis ciuitatis vel loci nō tenetur ſeruare tale iuramentū ſed poteſt cōtrauenire impune in ſing.624.incip.aduerte quæſo.

Officialis ſuccedens alteri officiali in officio bene aduertat ne permittat ipſum officialē cui ipſe ſuccedit recedere ſine ſindicatu qa ſi permittat eū recedēre tenetur omni pœna qua tenebatur ille officialis cui ſucceſsit.in ſing.652.incip. diligenter aduertant.

¶Onera. qui non ſuſtinet onera in ciuitate non gaudet beneficijs ſtatutorum ciuitatis in ſing.519.inci. ille qui nō ſuſtinet &c. qđ tamen non habet locum in ciuibus non ſuſtinentibus onera ex priuilegio vt ibi.

¶Opinio. vltima opinio in dubio cenſetur approbata quod tamē fallit niſi vltima ſaperet rigorē & prima ſaperet equitatem quia tunc cenſetur approbata.in ſing. 631.incip. vltima opinio.

¶Ordo litere,ordo littere non attēditur qđ ſi attenderetur actus redderetur nullus. in ſing.672.inci. ſlenda eſt.

P

Pactum licet ex pacto nudo non oriatur actio, ſi tamen pro illo aliquid petatur non debet denegari iuſtitia,quia procedit ſecundum præcepta iuriſgentium. in ſing.148.incip.Graue.

Pactum de futura ſucceſsione reciprocum ſeu viciſsitudinarium valet.in ſingula.333.incipien.Pactum.

Ex pacto nudo non oritur actio. quod amplia vt in ſing.464.inci.Ex pacto nudo.

¶Papa præſumendum eſt regulariter pro facto Papæ, quia ipſe ſemper præſumitur moueri ex iuſta cauſa. quod limita in ſing.8.incip.Præſumendum.

Papa de plenitudine poteſtatis poteſt ratificare ſententiam latam a iuriſditione carente. in ſing.10.incip.Tu ſcis.

Papa in his in quibus habet liberam adminiſtrationem, vtputa in beneficialibus poteſt auferre ius tertij & tertio præiudicare etiã ſine clauſula non obſtante, ſecus in alijs.in ſing.25.incip.Papa.

Papa non poteſt procedere parte non citata, niſi hoc faciat de plenitudine poteſtatis. in ſing.75.incip.Citatio.

Papa non poteſt diſpenſare ꝙ teſtis inferendo teſtimonium in iudicio non debeat iurare. in ſing.214.incip.Ad validitatem.

Papa an ſine iuſta cauſa poſsit diſpẽſare circa ius poſitiuum.in ſing.230.inci.Antiqua.

Papa ſi ſemel reſeruauit ſibi collationẽ alicuius beneficij non reddit poteſtas conferẽdi illud ad ordinarium, quouſq; prouiſio illius beneficij virtute reſeruationis non habuit effectum.in ſing.301.inci.Dixi tibi.

Collatio papæ de beneficio præfertur collationi ordinarij cæteris paribus. in ſing.316. incip.Hora.

Creditur dicto aſſertioni papę. in ſing.44.incip.Princeps.

Papa ſi confert alicui beneficium eccleſiaſticum cum clauſula non obſtante collatione alteri facta, intelligitur de collatione inualida, non autem de valida.in ſing.483.incip. Beneficia principum.

¶Paries. Cuilibet licet parietem ſuum altiare vſq; ad cœlum, quod limita tribus modis ut in ſing.154.incip.Cuilibet.

¶Partus eſt pars viſcerũ matris & qualis eſt mater talis erit partus.in ſing.426.inci.Partus. quod eſt verum in fauorabilibus, ſed ſecus eſt in odioſis.vt ibi.

¶Parum & nihil equiparantur. quod amplia vt in ſing.276.incip.Parum.

¶Pater poteſt exhæredare filiũ nedum propter aliquam cauſam de cõtentis in.§.aliud quoq; capitulũ.in authen.vt cũ de appel.cogno. ſed ẽt ſi cõmittat maiorẽ cauſam illis, licet nõ numeretur in d.§.aliud quoq; capitulum.in ſing.78.inci.Plures.

Pater poteſt vendere filium propter neceſsitatem famis, quod tñ fallit in filio presbytero quem pater non poteſt vendere propter famem.in ſing.101.incip.Pater.

Pater tenetur alere filium, ẽt ſi ſibi aſsignauit alimenta, & filius illa ludendo diſsipauit.in ſing.104.incip.Pater tenetur.

Pater põt filiũ tradere monaſterio inuito auo ſub cuius poteſtate ipſe pater & filius ſunt. in ſing.120.inci.Nepos ex filio.

Pater non tenetur de iniuria facta per filiũ naturalem tñ inimico ſuo cum quo fecit pacẽ licet promiſerit pro omnibus filijs ſuis q̃d eum non offenderit.in ſing.239.incip.Dixi.

Pater & filius cenſentur vna & eadem perſona.quod amplia vt in ſing.160.inci.Pater.

Pater ſi reliquit filie mille ſi nupſerit, & 600. ſi religionem intrauerit, ſi intrat religionẽ, debet habere mille.in ſin.217.inci. Validũ.

Pater ſi in teſtamento ſuo expreſſe prohibuiſſet hæredibus ſuis, vt non deberent dare alimenta filio ſuo baſtardo, tñ tali prohibitione non obſtante, hęredes tenebuntur ſibi dare alimenta.in ſing.358.inci.Pater.

Pater contrahens cum filio intelligitur pręſtare conſenſum filio ad faciendum illum contractum abſq; eo quod hoc aliter exprimat. in ſing.447.inci.Faciens contractum.

Pater & filius cenſentur vna & eadem perſona.in ſing.448.inci. Habens poteſtatẽ.in fi.

Pater habens legitimam adminiſtrationẽ bonorum filij minoris poteſt alienare bona ipſius filij minoris ſine decreto.in ſingul.498. incip.Bona minorum.

¶Patientia cum taciturnitate inducit conſenſum.in ſing.77.incip.Patientia.

Patientia inducit mãdatum & ei equiparatur. in ſing.77.inci.Patientia.poſt med.

Patientia. Licet patientia cũ taciturnitate inducat conſenſum, hoc tñ fallit vbi requiritur ſcriptura, quia in illis patientia, cum taciturnitate non inducit conſenſum, in ſing. 330.incip.Si ſis bene maior.

¶Pauperes Chriſti. In pauperibus Chriſti nõ habet locum diſpoſitio.l.quoties.C. de rei vendi.in ſing.82.inci. Volo tibi.

¶Paupertas. Ille qui dat cauſam paupertati ſue non iuuatur propter ipſam paupertatẽ. in ſing.104.incip.Pater.

¶Pax. Mandatũ factum per vulneratũ ad faciendũ pacẽ non finitur morte mandantis ẽt re integra.in ſing.44.inci.Mandatum.

Pax facta de vulnere, an intelligatur facta de morte, ſequuta morte, in ſingu.46.incipien. Quidam fuit.

Pax. Faciens pacem cum aliquo ſi illum non offendit, ſed offendit eius conſanguineum

dicitur rupiſſe pacem. in ſing.331.incip. Pacem faciens.
Si duo fecerunt pacem & promiſerũt ſub pœna ſe non offendere tunc primus offendens alium incidit in pœnam & alius poſtea põt ipſum impune offendere ẽt ſi ĩ inſtrumẽto pacis ſit clauſula rato manente pacto.in ſingu.337.incip.Secutis homicidijs.
Si facio pacẽ Titio & ſocijs ſuis vel adherentibus,an cenſeat̃ rupta ſi vnus ſociorum vel adherentiũ offendat̃ anteꝗ̃ ipſam pacẽ rati ficet.in ſingu.337.incip.Secutis homicidijs.
An quilibet teneatur inſolidum de pace rupta ſi omnes ſe obligarunt inſolidum.in ſingul. 337.incip.Secutis homicidijs.
An inferens metũ dicatur rumpere pacem. in ſing.337.incip.Secutis homicidijs.
Si ſtatutum imponit pœnam non habenti pacem ab offenſo non habet locũ vbi non eſt offenſus a quo pax haberi poſsit.in ſingul. 339.incip.Cui non conueniunt.
An pax facta bannito vel treuga ei ſit ſeruanda,& eam rumpens, an cadat in pœnã conuentionalem vel ſtatutariam.in ſing.352.incip.Sepius vidi.
¶Peccatum. Vbi agitur de peccato euitando creditur teſti vltro ſe offerẽti,quod ſecus eſt in alijs.in ſing.140.inci. Teſtis.
¶Pecunia. Datio pecunię ſeu interuentus pecunię inducit delictum vbi alias non eſſet. in ſing.353.inci.Datio pecunię.
Quod debet fieri gratis ſi fiat per pecuniã turpiter fit.in ſing.353.inci.Datio pecunię.
Pecunia excecat oculos ſapiẽtum & facit nolentẽ velle.in ſing.353.inci.Datio pecunię.
¶Pœna. A pœna talionis excuſatur vnus teſtis.in ſing.47.inci.In ore duorum.
Iudex ex cauſa poteſt augere vel minuere pœnam & moderare ſtatutum.in ſingu.192.incipien.Iudex.
Conſtitutio quæ extenditur ex identitate rationis nunquam extenditur reſpectu pœnę. in ſing.192.incip.Iudex.
Pœna non intelligitur prorogata ſi eſt prorogatum compromiſſum ubi erat appoſita pœna.in ſing.300.incip.Prorogatio.
Pœna vbi imponit̃ ipſo iure tunc nihil operat̃ pœnitentia.in ſing.326.inci.Pœnitentia.
Pœna debet tenere ſuos authores non alios.in ſing.391.incip.Pœna.
Si miniſtralis literarũ ignarus facit ſibi ſcribere denunciam maleficij ꝙ̃ ſit falſa, nõ debet puniri ille miniſtralis,ſed ille qui ſcripſit talem denunciam.in ſing.391.inci.Pœna.
Quo ad pœnam conuentionalẽ nihil operatur clauſula rato manente pacto,in ſingul,482, inci.Clauſula rato manente pacto.
Qui non parit primo mandato ſi parit ſecũdo, an euitet pœnam primi.in ſingula.491.incipien.Pluries.
Iudex comminando maiorem pœnam vĩ recedere a minori.in ſing.491.inci.Pluries.
¶Pœnitentia in delictis re integra operat̃ vt ille qui propoſuit delinquere nõ puniatur, quod tñ fallit in baratatia. in ſing.326.inci. Pœnitentia.Item fallit quando pœna imponitur ipſo iure.vt ibi &c.
¶Perire plura conceduntur quando res eſt tẽpore peritura quæ alias non concederẽtur. in ſing.258.inci.Plura.
¶Periti in arte non poſſunt compelli ad aſſumendum officium referẽdi iudicium ſuum. in ſing.177.incip.Iudicandi.
¶Periurus. Semel periurus perdit beneficiũ iurandi,nec vlterius admittitur ad iurandũ. in ſingu.74.
Periurus etiam poſt peractam pœnitentiã non poteſt eſſe teſtis ſicut nec antea poterat. in ſing.273.incip.Notiſsimum.
Periurium non committitur ſine dolo.in ſing. 287.incip.Tetigi.
¶Perſona eccleſiaſtica.In perſona eccleſiaſtica non habet locum diſpoſitio.l.quoties.C. de rei vendi.in ſing.82.inci.Volo tibi.
¶Pertinere. Verbũ pertinere,latiſsime ſumit̃, & comprehendit etiam illum cui debetur actione perſonali.in ſing.275.inci.Statui.
¶Pia cauſa. In cauſa pia mandatum non finit̃ morte mandantis.in ſing.44.incip.Mandatum.circa prin.
Præſtatio diuturna facta ex mera liberalitate non producit obligationem, fallit tamen in præſtatione diuturna quæ fit in piam cauſam,quia ex illa quis obligatur.in ſing.192. incip.Diuturna.
Diſpoſitio teſtatoris facta ad piam cauſam nõ poteſt mutari vel alterari ab epiſcopo vel ab alio citra papam,quod eſt verum in voluntate iam executa,ſecus eſt in non executa.in ſing.194.inci.Magna eſt.
¶Pignus.Si datum eſt pignus creditori cũ pacto ꝙ ſi tali tempore nõ erit ſibi ſoluta eius pecunia ꝙ pignus ſit ſuum, attamen ſi tali tempore nõerit ſoluta pecunia poterit mora purgari per debitorem.in ſing.468.inci. Sciunt communiter.
¶Plenam.De verbo,plenam,vide in ſingula. 247.incip.Remiſsio iniuriarum.
¶Pluralitas in dubio non præſumitur in aliquibus rebus.in ſing.439.inci.Pluralitas.
Pluralitas ſeu reiteratio in delictis non præſumitur,in ſing.439.inci.Pluralitas.

¶Pons fluminis venit appellatione vie vel ſtratæ publice licet ſecus ſit in ipſo flumine, in ſing.68.inci.Statuto cauetur.in fin.

¶Poſitio. Poſitiones fieri poſſunt publicatis atteſtationibus ſuper articulis ſuper quibus non poſſunt produci teſtes ad probandũ. in ſing.110.inci.Communis doc.opi.

Poſitio licet principalis per ſeipſum & non ꝑ procuratorem debeat reſpondere poſitionibus, hoc tñ fallit in homine ſimplici & groſſo in quo eſſet præſumptio ꝙ de leui caperetur in reſpondendo, quia tunc admittit ad reſpondendũ talibus poſitionibus eius procurator vel aduocatus.in ſingul.450.incip. Simplicitati.

¶Poſſe.Quod potui nolui, quod volui adimplere nequiui. quod amplia vt in ſing.262. incip.Quod potui.

¶Poſſeſsio. Nemo priuandus eſt poſſeſsione ſua niſi primo citetur etiã ſi ſit prædo. quod amplia vt in ſing.195.inci.Nemo.

Qui perdidit titulum ſed non poſſeſsionẽ non eſt ſine ordine iuris ſpoliandus.in ſing.195. incip.Nemo.

¶Poſſeſsio.Etiam poſſeſſori datur officiũ iudicis quod eſt vtilius, ꝙ̃ agere interdicto vnde vi;vel vti poſsidetis.in ſing.406.incipien.Capias &c.

Si aliquis vult ſpoliare me indebite poſſeſsione mea iuris ordine non ſeruato, tunc amici & vicini mei poſſunt illum impune percutere ne me expellat, etiam ſi per magiſtratum fuerit miſſus talis executor. in ſing.456.incip.Habuiſti.

¶Poſſeſſor ſeu poſsidens.Poſsidẽs rem & negans illam poſsidere ſi conuincitur de mendacio priuetur ſtatim de poſſeſsione & trãſfertur in aduerſarium. quod tamẽ limita vt in ſing.242.inci.Tex.habes.

Poſſeſſor verus cum titulo etiam cum errore iuris vel facti facit fructus ſuos.in ſing.268. incip.Verus poſſeſſor.

Licet quis ſit verus poſſeſſor etiam cum titulo, attamen ſi ſcit quod propter aliquod delictum vel aliquam cauſam debet priuari illa re & poſſeſsione tanꝗ̃ indignus, tunc tenetur ad reſtitutionem fructuum non obſtante eius titulo & poſſeſsione. in ſing.268.incip.rus poſſeſſor.

Poſsidens rem quam tamen reſtiturus eſt non poteſt denegare; reſtitutionem opponendo exceptionem de iure tertij. in ſingula.280. incip.Licet.

¶Potentia.Idem operatur potentia in habitu quod operatur potentia in actu.in ſing.325. incip.Dixi tibi alias.

¶Præcarium. Conſtitutio præcarij poſita in inſtrumento venditionis tollit remedium.l. quoties.C.de reſcin.vendi.in ſing.82.incip. Volo tibi dare &c.ante med.

Cõſtitutio præcarij eſt magni effectus.de quo in ſing.158.inci.Hodie.

Conſtitutio præcarij poſita in inſtrumẽto operatur ꝙ debitor qui pro obſeruatione contractus conſtituit ſe omnia bona ſua nomine creditoris poſsidere, ꝙ ſi poſtea ipſe debitor alienat aliqua bona, ꝙ poterit creditor adueniente caſu tanꝗ̃ poſſeſsione priuatus agere contra poſſeſſorem nulla facta excuſsione contra debitorem principalem.in ſingu.158.inci.Hodie communiter.

Præcariũ licet poſsit ad voluntatẽ concedẽtis reuocari hoc fallit niſi concedens vellet ſine cauſa reuocare præcariũ cum damno illius cui conceſsit. in ſing.363.incipien.Credo te ſcire.

Pręcarium appoſitũ ſuper re incerta nihil operatur.in ſing.496.inci.Conſtitutio.

¶Pretium. Vbicunque ſit mentio de pretio in dubio præſumitur emptio.in ſing.105.incipien.Vbicunque.

¶Prælatus eccleſiæ poteſt præiudicare eccleſiæ obtinendo vel acquirendo, ſecus in obtẽto vel acquiſito. in ſing.194.inci.Magna.

¶Præiudiciũ irreparabile. Vbi tractat̃ de præiudicio irreparabili recedimus a regulis iuris cõis.in ſing.349.inci.In his.

¶Presbyter. Filius presbyter nõ põt vendi a patre ꝓpter famem.in ſing.101.inci. Pater.

¶Præſcriptio. Iuramentum appoſitum in contractu tollit præſcriptionem in ſingul.141. incip.Audiuiſti.

Pręſcriptio interrumpitur per citationem etiã ſi citatio ſit vnica & non peremptoria dummodo ſit valida. in ſingulari 291.incipien. Præſcriptio.

Citatio ad hoc vt interrumpat præſcriptionẽ non ſolum requiritur quod ſit legitima, ſed etiã ſi fuit valida a principio, & poſtea fuit circunducta aliquo modo non intelligitur interrupta præſcriptio.in ſingul.291.incip. Præſcriptio.

Citatio facta tempore feriato aut ſi eſſet defectus perſonæ citate vt quia eſſet minor non induceret interruptionem præſcriptionis. in ſingu.281.

Eo caſu quo per citationẽ interrumpitur præſcriptio tũc non curat̃ an libellus fuerit male formatus, dummodo citatio fuerit legitime facta.in ſing.291.inci.Præſcriptio.

Præſcriptio interrũpit̃ pluribus modis & ẽt ꝑ citationẽ, qđ eſt verũ ſi appet de ipſa citatiõe.

per relationem nūcij ſcriptam in actis, alias ſecus. in ſing. 246. inci. Præſcriptio.

Præſcriptio dicitur eſſe contra equitatem naturalem & eſt præſidium impium, & ideo præſcripsio eſt reſtringenda tanq̄ odioſa. in ſing. 370. incip. Vſucapio dicitur.

Spurius non pōt præſcribere niſi ſpatio longiſsimi tēporis. in ſing. 478. inci. Spurius.

¶ Præſtatio diuturna facta ex mera liberalitate nō obligat quod fallit in proteſtatione quæ fit in piam cauſam, nam ex tali præſtatione diuturna quis obligatur. in ſing. 192.

¶ Præſumptio iuris & de iure eſt magne importātie. de quo ī ſing. 116. inci. Prçſumptio.

Præſumptio iuris quam quis habet in re, excuſat violentum inuaſorem ipſius rei a pœna & a dolo. in ſing; 162. incip. Violentus.

Præſumptio qualiſqualis operatur quod ſtantibus probationibus paribus ille obtinebit qui habet iſtam qualemqualē præſumptionem pro ſe. in ſing. 371. incip. Teſtis.

Vbi eſt præſumptio contra probantem nunq̄ ex vno teſte defertur iuramentum in ſupplementum probationis. in ſingul. 451. incipien. Decreui.

Vbi veritas haberi non poteſt, ſtatur prçſumptioni. in ſing. 451. inci. Decreui.

Teſtis non idoneus efficitur idoneus ſi habet præſumptionem pro ſe. in ſingula. 451. incipien. Decreui.

Quando præſumptio eſt pro allegante aliqd, ipſe illud allegans releuatur ab onere probandi. in ſing. 451. inci. Decreui.

Præſumptiones poſſunt eſſe tales quod faciūt indicium ad torturā, & econtra poſſunt eſſe tales, & ita leues quod nihil operantur, in ſing. 451. in fin.

¶ Præſentia coniunctorum vel affinium tollit præſumptionem metus doli vel fraudis, & alia etiam operatur, vt in ſingul. 417. incip. Præſentia.

Præſentia ſeu decretum iudicis tollit præſumptionem fraudis & metus. in ſingul. 417. incip. Præſentia.

Præſentia honeſtorum virorū tollit præſumptionem metus. in ſing. 417. inci. Prçſentia.

¶ Præmordium veritatis adiuuat notarium a pœna falſi & plures alios operatur effectus. de quo in ſing. 35. incip. Ille qui nunq̄. & in ſing. 179. inci. Viget communiter.

¶ Princeps. In principe ſemper prçſumit' iuſta cauſa adeo, ꝙ non admittatur probatio in contrarium. quod tamen limita vt in ſing. 6. incip. In principe.

Conſcientia principis ſupplet omnem defectū ſeu omnem ſolennitatem. in ſingu, 14. incip. Ad hoc vt inquiſitio.

Princeps in dubio non videtur velle vti plenitudine poteſtatis, quod intellige verum qñ actus quem facit poteſt valere abſque plenitudine poteſtatis, ſecus ſi actus non pōt valere abſq; plenitudine poteſtatis, quia tunc in dubio videtur vti plenitudine poteſtatis. in ſing. 84. inci. Princeps.

Princeps debet habere vnū calamum & vnā linguam, non aūt plures calamos, & plures linguas. in ſing. 166. inci. Inconſtantia.

¶ Princeps non poteſt ſine cauſa tollere ea q̄ ſunt de iure naturali. in ſin. 292. inci. Nihil.

Princeps licet poſsit de plenitudine poteſtatis tollere defenſionem in cauſa ciuili & pecuniaria, tamen hoc non poteſt facere in cauſa criminali. in ſing. 388. inci. Defenſio.

Princeps non præſumitur velle tollere ius alterius. in ſing. 440. inci. Princeps.

Beneficia principum ſunt latiſsime interpretāda niſi reſpiciāt præiudicium vel iniuriam tertij, quia tunc ſtricte interpretantur. in ſingu. 483. inci. Beneficia principum.

Si princeps in legitimatione vtitur aliquibus generalibus clauſulis includentibus omnes qualitates illegitimatis ſuper quibus diſpēſat legitimatio non vitiat, licet in ſupplicatione nō fuerint expreſſe omnes qualitates illegitimationis. in ſingula. 492. incipien. In legitimatione.

¶ Priuatio. Si lata eſt ſñia contra aliquem per quam pronunciat' ipſum commiſiſſe crimen dignum priuatione, tñ propter hoc non eſt priuatus, niſi hoc exprimatur in ſententia, in ſing. 200. circa fin.

Priuatus ipſo iure non debet expelli ſine citatione & cauſæ cognitione. in ſing. 291.

¶ Priuilegium. Curſus tanti tēporis cuius initij memoria non eſt in contrarium equiparatur ſpeciali priuilegio, quod fallit niſi aſſerens ſe habere tale priuilegium eſſet illius incapax in ſing. 80. inci. Tu habes.

Priuilegium dignitatis durat etiā finita dignitate. quod amplia vt in ſingu. 107. incipien. Priuilegium.

Priuilegiatus contra pariter priuilegiatū non vtitur priuilegio ſuo. quod amplia vt in ſingu. 99. inci. Priuilegiatus.

¶ Probatio. In his quæ ſunt difficilis probationis admitti' probatio ꝑ cōiecturas. in ſing. 2

Probationes debent produci parte præſente vel citata & debet peti dari copia parti cū termino ad opponendum alias nihil operat' talis productio. in ſing. 81. inci. Aduertas.

Probatio per confeſsionem aduerſarij poteſt fieri poſt lapſas oēs dilationes datas ad pro-

bandū.in ſing.110.inci.Cōis opinio.

Probatio qñ eſt prohibita fieri niſi per inſtrm publicū, tñ hoc caſu poterit fieri probatio per quinq; teſtes & erit plena & valida .p. batio non obſtāte ſtatuto prohibente.in ſin gu.157.incip. Volo te docere.

Inſtrumentum debiti productum ante lit.conteſtæ. non facit probationem niſi tempore probatorio iterum producatur.in ſing.170. incip. Animaduertant.

Probatio debet eſſe conformis accuſationi,& ideo ſi aliquis accuſat aliquem ꝙ interfecit aliquem, ſi poſtea probat ꝙ hoc fecit per alium accuſans ipſe debet ſuccumbere . in ſing.187.incip.Qualitas.

Si ſtatutum requirit aliquid probari per teſtes optime opinionis,tunc ad hoc vt inducatur probatio debet articulari & probari bona opinio ipſorum teſtium.in ſingul.187.incip. Qualitas.circa med.

Si probatio eſt verificabilis & concluſiua in omni intellectu prodeſt probanti , licet habeat ambiguos intellectus.in ſing.206.inci. Incertitudo.

Regula non probatum probabo,& nō deductum deducam quomodo intelligatur.in ſin gu.240.incip.Regula.

Dubia probatio ſemper interpretatur contra producentem, quod amplia vt in ſing.267. incip.Dubia.

Probationes non debent ſumi de domo rei. in ſingula.271.

Lapſus termini dati ad probandum non præcludit viam probādi,niſi iudex interloquaē terminum fore lapſum,& illum amplius audiri non deberi.in ſing.283.inci Lapſus.

Probatio ēt fieri poteſt poſt terminum conuētionalem.in ſing.283.inci.Lapſus.

Poſt terminum ſtatutarium aſsignatū ad probandum poteſt fieri probatio per inſtrumēta publica.in ſing.283.inci.Lapſus.

Licet dubia probatio nō releuet probantem, tamen ſi duo rixarunt adinuicē & vnus fuit percuſſus ab alio,& teſtes ſuper hoc dicunt ꝙ non viderunt qñ fuit facta percuſsio, ſed ꝙ viderunt eos inuicem rixantes, & ſtatim dimiſſa rixa viderunt illum eſſe percuſſum, certe ex hoc reſultat indicium indubitatū ꝙ ille vulnerauerat ſeu percuſſerit illum ex quo poterit deueniri ad condemnationē, in ſing.288.incip.Dixi tibi.

Probatio debiti reſultat ex taciturnitate illius, cui directe fuerunt litere in quibus ſcribens dicit illum eſſe ſuum debitorem, ſi ipſe lecta litera non contradicit, in ſing.344. incip.Taciturnitas.

Si pars petijt terminum ad probandum per teſtes de longinquis partibus,& ſuſpicatur ꝙ petat per calumniam debet ſibi dari cū cōminatione ꝙ ſi nō probabit in termino mul ctabitur.in ſing.384.inci.Dixi tibi.

Probatio ſi eſt fienda ſub pœna & facta ſit per teſtes qui ſint reprobati probans non cadit in pœnam.in ſing.444 inci.Statutum.

Quando præſumptio eſt pro allegante aliqui, tunc talis allegans releuatur ab onere probandi.in ſing.451.inci.Decreui.

Probationes debent de neceſsitate concludere.in ſing.494.inci.Probationes.

Probationi ſolum perſuaſiue & non concludēti poteſt credere ille cui committitur cauſa ſola facti inſpecta veritate.in ſing.494. incip.Probationes.

¶Procurator. An procurator ſimpliciter conſtitutus habeat poteſtatem ſubſtituendi maxime qñ dominus releuans eū ab onere cautionis dicit ꝙ ipſum procuratorem ſeu ſubſtitutum ab eo releuat ab onere cautionis. ſing.60.incip. Titius conſtituit.

Procurator ſi petit dilationem ad ſoluendum præiudicat domino,adeo ꝙ dominus videtur approbare ſententiam & renunciare appellationi.in ſing.186.

Sicut in cauſa criminali procurator interueni re non poteſt,ita non poteſt interuenire ad petendum reſtitutionē in integrum aduerſus ſententiam latam in cauſa capitali cōtra minorem.in ſing.221.incip.Reſtitutio.

Si ego procurator tuus ſatiſdedi de iudicio ſiſti,& de iudicato ſoluendo,& poſtea tu effi ciaris non ſoluendo, poſſum iuſte recuſare defenſionem & vlterius nō litigare pro te, in ſing.233.

Procurator non admittitur etiam cum cautione de rato qñ dubitatur de mādato, vbi agitur de magno præiudicio,& propter quam cautionem non eſſet ſufficienter prouiſum. in ſing.245.inci.Quando dubitatur.

Procurator ſi bona fide ceſſauit appellare,tūc dñs non poteſt appellare nec habere regreſſum contra procuratorem,ēt ſi ſit ſoluendo. in ſing.287.incip.Tetigi tibi.

Confeſsio procuratoris etiam vera nunquam præiudicat domino. in ſing.250.inci. Confeſsio.etiam in appellando vt ibi.

Negligentia procuratoris in non appellando præiudicat dño.in ſing.290.inci.Cōfeſsio.

Procurator ſi lata ſit ſnīa cōtra falſum procuratorem & dñs non appellauit, non tñ per hoc dominus videtur approbare ſententiā, ideo ex quo non conſtat de mandato poterit dñs vſq; ad mille annos dicere de nulli-

tate dictæ ſententiæ.in ſing.487.incip.Nota.& vulgaris.

¶Proditor. Proditores ſunt odio Deo & hominibus,ac etiam iuri,& non gaudent priuilegio alijs cōceſſo. i ſin;16.inci.Proditores.

Stante ſtatuto ꝙ bannitus poſsit impune occidi ille qui illum occidit proditorie non gaudet beneficio ſtatuti, ſed imo debet puniri. in ſing.16.incip.Proditores.

Quot modis quis dicatur proditor.vide in ſingu.16.inci.Proditores.

¶Productio copie ſeu exempli facta in termino ſufficit,licet in illo tempore non ſit productum originale.in ſingu.113.incipien.Dictum teſtis.in fin.

Productio probationum debet fieri poſt litem conteſta.tempore probatorio,alias non valet ſi fiat ante litem conteſtatam niſi poſtea tempore habili repudiatur.in ſing.170.incipien.Animaduertant.

¶Promiſsio facta in iudicio habet executionem paratam ſicut inſtrumentum guarentigiatum.in ſing.394.inci.Calor iudicij.

Quelibet promiſsio non oblig t promittentē. in ſing.464.inci.Ex pacto nudo.

Promiſsio ſine cauſa facta ex certa ſcientia,valet & tenet.in ſing.482.inci.Nedū docti.

¶Proprius vſus. Quid operet proprius vſus, vide in ſing.86.incip.Statutum.

¶Prorogatio compromiſsi nō poteſt fieri maioris temporis ꝙ̄ fuerit primum tempus ipſius compromiſsi.in ſingula.52.incipiente. Prorogatio.

Prorogatio intelligitur fieri cū omnibus qualitatibus rei prorogate.in ſing.300.incipien. Prorogatio.

Eadem ſolennitas requiritur in prorogatione compromiſsi vel alterius actus quæ requiritur in primo compromiſſo fiendo.in ſingu. 300.inci.Prorogatio.

¶Proxeneta cōtractus vſurarij,tenetur ad reſtitutionem vſurarum.in ſing.181.inci.Mandans.circa med.

¶Prouocatus.Si prouocatus delinquit mitius puniť.in ſing.455.inci.Difficillimum.

¶Publicatio. Publicatis atteſtationibus non poſſunt idem teſtes examinari, ſuper nouis capitulis qn̄ a principio ipſi teſtes iurarunt ſimpliciter dicere veritatem ſuper tota cauſa.in ſing.23.inci.Publicatis.

Publicatio teſtium licet non obſtet in criminalibus iſtud eſt verum ad defenſam, ſecus autem ad offenſam,quia tūc publicatio obſtat.in ſing.95.inci.Fauorabiliores.

Publicatis atteſtationibus non poſſunt ſuper eiſdem capitulis teſtes recipi, fallit in teſtimonio medicorum ſeu peritorum in arte.in ſing.66.incip.Publicatis.

Publicatis atteſtationibus poſſunt fieri poſitiones etiam ſuper articulis ſuper quibus non poſſunt produci teſtes ad probandum.in ſingu.110.inci.Communis doct.opi.

Publicatis atteſtationibus poſſunt teſtes produci in cauſa matrimoniali. quod limita & reſtringe vt in ſing.128.inci.Teſtes.

Papa. illud quod dicitur quod papa eſt ſupra ius poſitiuum eſt verum quo ad ius poſitiuū iuris canonici,non autem eſt verum quo ad ius poſitiuum iuris ciuilis quia non pōt tollere ius ciuile non inducens peccatū. in ſingu.599.inci.poteſtates &c.

Licet papa poſsit tollere ius quæſitū ſubditis ſuis tñ non poteſt tollere ius quæſitum non ſubditis.in ſing.599.inci.poteſtates.

Papa non poteſt diſpenſare contra legem poſitiuam habētem in ſe aliquam rationem diuinam vel naturalē prout eſt lex prohibens pluralitatem beneficiorum. vt in ſing.599. incip.poteſtates.

An papa ſine cauſa poſsit diſpenſare cōtra ius poſitiuum.in ſing.599.inci.poteſtates.

Papa in beneficialibus habet omnimodā poteſtatem & in illis poteſt ad libitum diſponere vt ſibi placet & in illis eſt ſibi pro ratione voluntas.in ſing.534.inci.credo te ſcire.

Licet papa poſsit ad libitum ſuum aliquē priuare beneficio ſuo tamen tenetur ei prouidere de eque idoneo.in ſing.634.incipien. credo te ſcire.

Licet ſolus papa poſsit creare cardinales tū ipſe ſolus papa non poteſt cardinales deponere.in ſing.669.inci.iura volunt.

Papa poteſt deponi ratione ſcandali euitādi. in ſing.683.incip.alias in repe.mea.

¶Pater.pater emancipās filium poteſt ſibi retinere dimidium vſusfructus bonorum filij quod intellige verum in bonis quæſitis ſecus autem in bonis quærendis. in ſingu.518. incip.In aliquibus.

Sufficit quod pater relinquat dotem filie licet non dicat iure inſtitutionis quia tunc nō dicitur præterita nec exhæredata & valet teſtamentum.in ſing.547.inci.clariſsimum.

Pater non poteſt remittere iniuriam factā filio a propinquo vel cōiuncto ſine conſenſu ipſius filij ſecus ſi iniuria ſit facta filio ab extraneo quia illam poteſt remittere ſine conſenſu filij.in ſing.573.inci.grauior.

Inter patrem & filiū in poteſtate regulariter non poteſt eſſe lis in ſing.613.inci.clarum.

Pater ſi facit diuiſionem bonorū ſuorum inter filios talis diuiſio non valet quia ſeparet do-

nationẽ.in ſing.674.inci.aliqui ſunt patres.
Pater in eius vita poteſt aſsignare legitimam ſuam filijs ſuis. in ſingula.674.incip. aliqui ſunt patres.
Patria poteſtas, patria poteſtas extinguit per ingreſſum religionis, in ſingula.668.incip. ingreſſus.
¶Patronus.ſi duo ſunt patroni vnius benefi. cij.ſ.maſculus & fœmina ſi ſunt diſcordes in præſentando præſentatus a maſculo præfertur.in ſing.611.inci.adduxi tibi ſupra.
¶Pauper.de paupertate vide aliqua in ſingu. 619.inci.emergens.
¶Pax.rumpens pacẽ ex noua cauſa nõ cadit in pœnam contentã in pace.in ſing.503.inci.pi.ex pace quod habet locũ etiam ſi talis noua cauſa non eſſet iuſta cã offendẽdi vt ibi.
In dubio offenſa præſumitur facta ex cauſa de nouo ſuper venta & ſic licite & non ex antiqua.in ſing.503.inci.ex pace.
Si facta eſt pax in vno loco & coram vno iudice ſi pars vna offendat aliam in loco valde remoto extra iuriſditionẽ illius iudicis coram quo fuit facta dicta pax tũ illa pars incurrit pœnas de quibus in ipſa pace.in ſingu.532.inci.ſuperioribus diebus.
Faciens pacẽ & promittens aliquem nõ offendere ſi offendit affinem ſuum cadit in pœnã tanꝙ ſi offendiſſet illum cum quo fecit pacem.in ſing.653.inci.affinitas.
Peccatum propter peccata veniunt aduerſa. in ſing.530.inci.propter peccata.
¶Pœna.licet pœna legalis poſsit per iudicem ex cauſa minui vel mutari hoc habet locũ qñ iudex procedit per denunciationem vel per inquiſitionem ſed ſecus eſt qñ procedit per accuſat.in ſing.524.inci.inquiſitio.
Pœna debet tenere ſuos authores & nõ alios. in ſing.551.incip. pœna.& in ſing.602.inci. ex delicto.
Pœna homicide non ſolũ eſt pœna mortis ſed etiam debet puniri in bonis nam debet fieri eſtimatio a peritis quot annis ẽt ipſe occiſus potuiſſet viuere & ſuperlucrari ſingulo anno & in tm̃ debet in bonis condemnari filijs occiſi vel hæredibus & ſic in damnis & intereſſe. in ſing.575.incip. proximis ſuperioribus diebus.
Pœna debet mitigari vel commutari illi qui habet plures filios & filias infantes qui filij fame perirẽt ſi patri imponeretur vera pœna delicti.in ſing.602.inci.ex delicto.
¶Percuſsio. abuſiua percuſsio dicitur illa ꝙ fit cum pugnis in ſing.535.inci.abuſiua.
¶Pia cauſa.pia cauſa habet multa priuilegia. vt in ſing.569.inci.pia cauſa.
Si notarius eſt priuatus officio tabellionatus & ſcribat relicta ad pias cauſas non propterea valet talis ſcriptura.in ſingu.569.incip. pia cauſa.
¶Poſitio.quis non põt ſe iuuare expoſitione negata.in ſing.522.inci.opponens.
Ille qui fuit contumax in reſpondẽdo poſitionibus & ſic habet̃ pro confeſſo ex forma ſtatuti ſi talis moriatur ante ſnĩam pœna non trãſibit in hæredẽ.in ſing.625.inci.materia.
Vbi libellus eſt ineptus vel male formatus tũc dato quod reus fuerit contumax in reſpondendo poſitionibus non poterit haberi pro confeſſo.in ſing.525.inci.materia.
¶Poſſeſſoriũ. cauſa poſſeſſorij dicitur cauſa parui præiudicij. in ſingul.620.incip. cauſa poſſeſſorij.
In cauſa poſſeſſorij ſufficiũt ſemiplene ꝓbationes. in ſing.630.inci.in cauſa poſſeſſorij.
In cauſa poſſeſſorij ſtãte ſemiplena probatione defert̃ iuramentũ in ſupplementũ probationis.in ſing.620.inci.in cauſa poſſeſſorij.
¶Poteſtas. poteſtas non tenetur pro delicto ſuorum officialium ex eorum officio.in ſingu.560.incip.habemus.
¶Præceptum.præceptum iudicis factum ſine cauſæ cognitione non valet & non obediẽs ei non cadit in pœnam. in ſingu.648.incip. cauſæ cognitio.
Præceptum iudicis factum ſine cauſę cognitione habetur pro nuda citatione.in ſing.648. incip.cauſæ cognitio.
¶Presbyter parochialis.presbyter ſeruiẽs altario de altario viuere debet adeo quod ſi parochiani ſui non dant ſibi oblationes debitas poteſt eis denegare diuina officia. in ſing.682.inci.ſcribitur in c.
¶Præparatio.præparatio ad actum idem operatur quod ipſe actus in ſingu.638.incipien. præparatio.
¶Præſcriptio.in cauſa vbi agitur de præſcriptione non deferr̃ iuramentũ in ſupplementum probat.in ſing.635.inci.memoriæ.
¶Princeps.in principibus nõ ſuccedunt ꝓximiores ſed ſuccedunt illi de domo ipſorum principũ.in ſing.605.inci. i ſucceſsionibus.
Princeps ſi aufert rem ſuam alicui cum cauſa vel ſine cauſa hoc non põt facere gratis ſed tenetur ſibi dare pretium vel rem equiualẽtem.in ſing.634.inci.credo te ſcire.
Si princeps habet rem communem cum alio etiam diuiſibilem ſicut poteſt partem ſuam vendere ad libitum ſuum.item etiam ſimul cum illa poteſt vendere partem ſocij etiam ſine cauſa ſoluto ei pretio. in ſing.655.inci. dicit quoddam &c.

¶ Priuilegium. q̃n priuilegium principis ſeu ſuperioris tranſiit in contractum non põt reuocari, quod tñ fallit propter publicam vtilitatem. in ſing. 531. inci. vtilitas publica.

Priuilegiatus contra pariter priuilegiatũ non vtitur priuilegio ſuo quod amplia vt in ſingu. 681. inci. tradidi &c.

Priuilegia conceſſa pupillis cenſentur cõceſſa alijs qui per adminiſtratores regũtur, in ſingu. 699. incip. priuilegia.

¶ Probatio ad probandum quod pecunia ſoluta ex aliqua cauſa pluribus correis peruenerit ad manus vnius ipſorum correorũ tantum poterit alius vel alij correi adduci in teſtes & hoc probabunt quia non principaliter tractatur de intereſſe ſuo, in ſingu, 509. incip. alias dixi &c.

Probationes nouiter orte in cauſa appellationis vel nullitatis poſſunt produci licet ex forma ſtatuti vel iuris cõis ſit prohibitum in tali cauſa appellatio. vel nullitatis ꝓducere probationes. in ſing. 512. inci. adduxi.

Probatio irregularis requirit perſonas omni exceptione maiores & ideo ſtante ſtatuto quod de damno dato ſtetur ſac. damnũ paſſi hoc caſu cum talis probatio ſit irregularis requiritur quod paſſus damnum ſit omni exceptione maior. in ſingu. 539. incipien. probatio &c.

In his quæ ſunt difficilis probationis admittitur probatio per coniecturas. in ſingu. 584. incip. pluries.

Vbi eſt maxima difficultas probationis tunc ſtatur iuramẽto maxime ſi res eſt parui præiudicij. in ſing. 584. inci. pluries.

Probationes diuerſi generis non coniungunẽ ad faciendum plenam probationem niſi q̃n quelibet probatio eſt de per ſe perfecta in eſſe ſuo. in ſing. 585. inci. probationes.

Probationes ſunt fiende iudici & non in notario. in ſing. 590. inci. licet acta.

¶ Procurator. vxor poteſt conſtituere procuratorem pro marito carcerato. in ſing. 636. incip. clarum eſt in iure.

Officium vel exercitium procurandi nõ competit procuratori in beneficio cõſtituto antequam recipiat mandatum vel hoc ſit ſibi intimatum per nuntium vel epiſtolam dñi in ſing. 637. inci. officiũ quod limita vt ibi.

¶ Proſeneta. proſeneta licet non poſſit eſſe teſtis altera parte inuita hoc tamen fallit q̃n veritas aliter ſciri non poteſt quia tunc admittitur etiam parte inuita in ſing. 533. incipien. ſatis prolixe &c.

¶ Publicatio. publicatis atteſtationibus non poſſunt vlterius produci teſtes quod habet locum etiam ſi nõ ſint examinati teſtes ſed tantum iurauerint de veritate dicẽda in ſingu. 623. incip. ex diſpoſitione &c.

¶ Pugnus. ſtatutum puniens verberantẽ non intelligitur de illo qui uerberat cum pugnis in ſing. 535. inci. abuſiua percuſſio.

Q

Qualitas appoſita in accuſatione vel inquiſitione debet probari, alias debet ſequi ſententia abſolutoria. in ſing. 187. inci. Qualitas.

¶ Quarta. Bona feudalia ſeu emphyteoticalia quæ tranſeunt in filium vt filium, etiam ſi non eſſet hæres patris non computantur ſibi in quartam debitam iure naturæ, nec etiã in Trebellianicam vel Falcidiam. in ſingu. 32. incip. Bona.

¶ Qualitas. qualitas adueniens qualificat illud & reponit in diuerſa ſpecie. in ſing. 530. incipi. qualitas quod amplia vt ibi.

Qualitas extrinſeca non præſumitur in dubio quod tñ fallit in antiquis in ſingul. 587. inci. qualitas extrinſeca.

R

Raptor mulieris non dicitur, ille qui per vim eam cognoſcit, ſed ille qui eam abducit per vim de loco ad locum, & eam carnaliter cognoſcit. in ſing. 65. inci. Statuto.

Mulier ſemel volũtarie carnaliter cognita ab aliquo non auditur, ſeu ſibi non creditur dicendo ſe raptam, & cognitam per vim ab aliquo. in ſing. 74. inci. Tu habes regulam.

¶ Ratihabitio equiparatur mandato, ꝙ fallit quo ad irregularitatem contrahendã. in ſingu. 184. inci. Ratihabitio.

¶ Ratio. Eadem ratio eſt de toto quo ad totũ quę eſt de parte quo ad partem. in ſing. 256. incip. Eadem ratio.

¶ Receptans. Ille qui receptauit debitorẽ fallitum alicuius in domo, non tamen propter hæc poteſt conueniri vt illum debitorem exhibeat, alias teneatur ad intereſſe. in ſing. 366. inci. Aliqua tibi dixi.

¶ Recurſus. Statutum tollens oẽm exceptionem contra laudum vel contra ſententiam non tamen tollit recurſum ad ſuperiorẽ. in ſing. 88. inci. Stante ſtatuto.

Caſu quo habeat locum recurſus ad ſuperiorẽ contra ſententiam q̃do tunc reguletur talis recurſus. in ſing. 88. inci. Stante ſtatuto.

Intra quantum tempus poſſit qui grauatur habere recurſum ad ſuperiorem. vide in ſing. 88. incip. Stante ſtatuto.

Quando ſtatutum prohibet appellationẽ vel recurſum, tunc intelligitur ſublatus omnis modus,

modus,& omnis regreſſus contra ſententiã in ſing.289.

❡Recuſare.Princeps non poteſt committere cauſam recuſatione remota.in ſing.292. incip.Nihil.

Recuſatio iudicis videtur de iure naturali. in ſing.262.incip.Nihil.

Licet valeat cõmiſsio principis facta alicui iudici notorie ſuſpecto ẽt ex certa ſcientia,tñ intelligitur reſeruatum parti ius recuſationis,in ſing.292.inci.Nihil.

Quando princeps commiſit cauſam iudici notorie ſuſpecto cũ clauſula non obſtante exceptione recuſationis,tunc intelligitur ſublata recuſatio,quia vr vti plenitudine poteſtatis.in ſing.292.

❡Reductio ad arbitriũ boni viri nõ põt peti ſed intelligitur eſſe ſublata ſtante ſtatuto ꝙ contra laudũ nõ poſsit opponi aliqua exceptio.in ſing.62.inci.Reductio.

❡Relatio.Præſcripio interrũpitur per citationẽ ſi apparet de ea p relationẽ nuncij apud acta.in ſing.346.inci. Præſcriptio.

❡Relatiuũ.Vnũ relatiuum prçſupponit aliud in ſing.308.inci.Dicunt.

❡Remiſsio canonis fit nedũ ꝓpter ſterilitatẽ, ſed ẽt qñ fructus percepti ſine culpa coloni ſed vitio territorij vbi ſunt nati corrupti ſunt in ſing 85.inci.Tu ſcis.

❡Remittere.Remittẽs partẽ debiti vt conſequetur reliquũ põt petere illud quod remiſit per conditionẽ ob turpẽ cauſam. in ſing. 432.inci.Sepe contingit.

❡Remotus de ꝓximo ab officio , an gaudeat beneficio officialis.in ſingu.179.incip. Viget communiter.

❡Renũciatio.Renũciãs omnibus exceptionibus non intelligitur renunciare & excludere exceptionem quæ habet ortum ex facto aduerſarij.in ſing.96.inci. Renuncians.

❡Renũciatio.Non ſolũ quis põt renũciare fauori ſuo in damnũ ſuũ ſed ẽt in damnũ alterius,& ideo ſtãte ſtatuto ꝙ extantibus maſculis filia femina nõ ſuccedat,tunc ſi extat filius & femina poterit filius maſculus renunciare illi ſtatuto & filiam ſecũ admittere, & ſic poterit præiudicare creditoribus ſuis.in ſing.361.inci. Extat iuris regula.

❡Res inter alios acta tertio præiudicat, attñ ſnia inter alios lata cõtra tertiũ operať qualequale prçiudiciũ,qđ qualequale prçiudicium equipollet ſemiplene probationi habili ad deferendũ iuramentũ in ſupplementũ probationis.in ſing.276.inci. Parum.

Res inter alios acta tertio nõ prçiudicat, qđ limita vt in ſin.435.inci.Res inter alios acta. Res trãſit cũ onere ſuo ad quecunq; vadat. in ſing.334.inci.Pendet nunc.

❡Reſcriptũ non operatur vires ſuas antequã fuerit præſentatũ.in ſingu.301.inci.Dixi tibi circa ſi.

❡Reſeruatio operatur effectũ cõſeruatiuum actus perinde ac ſi ſuo tempore factus eſſet quo ad omnia.in ſing.198.inci. Teſtis.

Reſeruatio exceptionũ operatur quod ſi poſtea pateat de veritate ipſarum omnia retro facta ſunt nulla.in ſing.198.inci.Teſtis.

Reſeruatio beneficij facta p Papã ſibi de collatione illius nõ redit poteſtas cõferẽdi ad ordinariũ quouſq; prouiſio illius virtute dicte reſeruationis nõ habuerit effectũ. in ſingu.301.inci.Dixi tibi &c.

❡Reſtitutio in integrum retinet naturã prime cauſe.in ſing.221.inci.Reſtitutio in integrũ.

Reſtitutio in integrum eſt concedenda minori qui confeſſus eſt delictũ de quo aliter non cõſtabat niſi per ſuã cõfeſsionẽ.in ſing.445 inci.Minor leſus.

❡Reus criminis,an poſsit diffinitiue condemnari ad mortẽ, vel ad mẽbri mutilationẽ ſi nõ vult cõfiteri delictũ,ſtantibus probationibus de ipſo maleficio contra eũ. in ſingu. 108.inci.Alias.

❡Reus.Licet vbi tractatur de pena corporali imponẽda debeat reus ſtare detentus,nec ſit relaxandus fideiuſſoribus,atñ poteſt relaxari ante ſententiã qñ apparet ipſum reũ fore abſoluendũ ꝙ apparet publicato proceſſu.in ſing.381. inci.Licet.

❡Rixa.Inceptor rixe punitur de delictis ſequutis qñ nõ cõſtat qui cõmiſerint illa delicta.in ſing.403.inci. Superioribus annis.

Religio ingreſſus religionis nõ priuat ingreſſum vſufructu quẽ habebat ad vitã in ſing. 668.inci.ingreſſus.

Ingreſſus religionis extinguit patriã poteſtatẽ in ſing.668.inci. ingreſſus religionis.

❡Remediũ.de remedio.c.reintegrãda.iij. q.j. vide in ſing.600.inci. materia.

Ad hoc vt ꝓcedat iudiciũ in materia c.reintegrãda.iij.q.j.non ſufficit generaliter dicere in libello quod libellãs fuerit ſpoliatus poſſeſsione ſue rei ſed eſt neceſſe ſpecialiter exprimere ſpeciẽ ſpoliationis alias ſuccũbet ipſe libellãs ſpoliatus.in ſing.600.incipien. materia.

Quãdo remediũ c.reintegrãda habeat locum & cum quibus perſonis & in eo an requiratur litis conteſtatio & mẽſis ſpoliationis & an tale remediũ cõpetat laicis itẽ an ſit perpetuũ & an cõpetat malefidei poſſeſſori. in ſing.600.inci.materia.

¶Renūtiatio renūtiatio teſtiū examinandorū nō extēditur ad teſtes quos tēpore renūtiationis renūtians ignorabat poſſe producere in ſing.512.inci.adduxi.

¶Reſtitutio in integrū,reſtitutio in integrum pōt peti ēt poſt centū annos a minore effecto a maiore de leſione ſibi facta tēpore minoris etatis qñ ipſe ignorauit talē leſionem in ſing.572.inci. multa.

Reſtitutio in integrū cōpetit vniuerſitatibus caſtrorū & villarū ſicut minoribus & reipublice in ſing.699.inci.priuilegia.

¶Res.in rebus ſuis quilibet eſt moderator & arbiter in ſing.598.inci.alias de anno.

Vbi imminet damnū irreparabile in rebus licitū eſt occidere pro defenſione earum.in ſing.692.inci.vim vi.

¶Reſeruatio, reſeruatio exceptionū quā facit iudex interloquēdo qñ procedat ad vlteriora operatur quod ſi poſtea appareat exceptiones eſſe legitimas tūc proceſſus redditur retro nullus & omnia inde facta ſuntnulla.in ſing.696.inci.reſeruatio &c.

¶Ruſticus.ſi ruſticus promittit domino plantare vites & dare quartā partem ipſi dño ſi plantauit alias arbores tenetur eodē modo dare quartā partem fructuum dño licet de alijs arboribus nihil fuerit dictum.in ſingu.582.inci.accipere &c.

S

SAcerdos ſpoliatus corpore mortuo iā ſepulto ante omnia non eſt reſtituendus. in ſing.199.inci.In iure expreſſum eſt.

¶Sāguis interfectorū ſemper clamat ad Deū in ſing.270.inci.Homicida.

¶Scriptura. An cōſenſu partiū fieri poſſit ꝙ adhibeatur fides priuatę ſcripturę alicuius nō ſolēniter cōfecte.in ſin.69.inci.Tu ſcis.

Si officialis inuenit aliquē cum armis & eum nō apprehendit,ſi tamē eum facit ſcribi in actis notarij qualiter tali tēpore eū inuenit cum armis,talis ſcriptura ſine captura operabitur vt talis inuentus cum armis & non captus poterit puniri.in ſingu.395.in·ipi. Dubitarunt.

Si Titius ſcribit apodiſſam obligationis Seij de mandato ipſius Seij,an ſtetur dicto Titij ꝙ de mandato Seij illud ſcripſit.in ſin.471.

Scriptura Titij facta de mandato Seij obligat ipſum Seium,ac ſi ipſe illam ſcripſiſſet manu ſua propria.in ſingu.471.incipien. Sepe contingit.

Scripture debent produci parte præſente vel citata,alias nō probāt.in ſing.81.incip.Aduertas &c.& debet peti dari copia parti cū termino ad opponendum,vt ibi.

¶Sentētia lata cōtra vnū nunꝗ̄ præiudicat alteri ēt caſu quo ſentētia cōtra vnū lata præiudicat alteri ſi lata fuerit in contumaciam partis ſe nō defendētis, quia tunc præſumptio iuris eſt ꝙ talis ſententia ſit lata ꝓpter contumaciā non aūt propter ius. in ſing.4.

Sentētia ferri poteſt & valet ſine porrectione libelli & ſine litis cōteſtatione qñ in reſcripto eſt poſita clauſula ſummarie & de plano.in ſing.102.inci.Clauſula.

Sententia iudicis vnius territorij mittitur executioni per iudicem alterius territorij mediātibus literis.in ſing.138.inci.Iudex quod limita vt ibi.

Sententia non dicitur venalis nec pōt iudex puniri de barataria ſi data eſt pecunia iudici poſt ſententiam.in ſing.190.inci. Iudices poſt prin.

Sentētia condemnatoria differt a ſentētia qua pronunciatur quem condemnandū. in ſing. 200.inci. Differt.

Sentētia dicēs pronūciamus talē condemnandū,non condemnat niſi adijciat, & ideo iubemus vt ſoluat.in ſing.200.inci.Differt.

Si lata eſt ſententia cōtra aliquē in qua dr̄ ipſum cōmiſiſſe crimē dignū priuatione,propter hoc ille nō eſt priuatus niſi hoc exprimatur.in ſing.200.incip. Differt.

Sentētia validata per reſcriptū principis nunquam nocet tertio.in ſingu.216.incipi. Vbi agitur.

Sententia quæ trāſiuit in rē iudicatā non retractatur prætextu inſtrumentorū nouiter repertorū,quod limita vt in ſing.229.

Sentētia inter alios lata cōtra tertiū operatur qualequale præiudiciū quod præiudicium equipollet ſemiplene probationi habili ad deferendū iuramentū in ſupplementū probationis. in ſing.275.inci.Parum.

Sententia lata ex cōſilio ſapiētis nunquā tranſit in rem iudicatam.in ſingu.427.incipien. Plures ſunt.

Quando apparet notorie ſententiā eſſe iniuſtā debet reuocari,non obſtāte ꝙ ab ea nō fuerit appellatū.in ſing.473.inci. Memini.

Sententia continens manifeſtam iniquitatem eſt ipſo iure nulla. in ſingulari. 473.incipi. Memini.

Sententia licet non valeat ſine probationibus hoc fallit niſi ſit data poteſtas iudici iudicādi de facto ſola facti veritate inſpecta, quia tunc valet ſine aliqua probatione &c.in ſingu.486.inci.Communiter ſciunt.

Si lata fuit ſentētia cōtra falſum procuratorē & dñs non appellauit, non tñ dñs per hoc vr̄ approbare ſentētiā,& ideo poterit vſq;

ad mille annos dicere de nullitate. in ſingu. 487.inci.Nota.& vulgaris.

❡Seruitus.Actio perſonalis differt a ſeruitute. in ſingula. 334. incipiente. Pendet nunc de facto.

❡Simplicitas.Succurrendū eſt ſimplicitati.in ſing.450.inci. Simplicitati.

❡Syndicus.Conſtitutio ſyndici legitima non probatur licet in inſtrumento dicatur,tales monachi conſtituerunt ſyndicū,quia per illa verba non probatur ꝙ fuerit conſtitutus ab omnibus vel a maiori parte. in ſing.171 inci.Audiuiſti.

❡Societas ſeu cōmunio operatur quod inhabilis gaudet beneficio habilium. quod amplia vt in ſing.180.

❡Socius. Si duo ſocij vel duo fratres habent fundū cōmunē pro indiuiſo,& vnus ipſorū qui eſt rixoſus non vult partē ſuā ſeminare nec colere,ſed vult quod ſtet inculta, ſi alter ſocius vel frater facit totā colere & ſeminare non tenebitur alteri reſpondere de fructibus ēt pro parte dominica.in ſing.369 inci.Mille hominum ſpecies.

Si ſocius cōis domus nō reficit partē expenſe facte in reparatione ipſius domus ſocio qui fecit expēſam intra quatuor mēſes,tota domus acquiritur ſocio qui refecit. in ſingula. 369.incip.Mille hominum ſpecies.

Socius tenetur de culpa & de negligētia,adeo ꝙ ſi ſocius præpoſitus ſocietati fuit in negligētia exigēdi debitores ſocietatis dū erant ſoluēdo ſi efficiantur non ſoluendo aſsignabuntur ipſi ſocio negligenti tēpore diuiſionis ſocietatis in eius partē. in ſingu. 281. incip.Socius.

❡Socius criminis.Dictū ſocij criminis non facit indiciū regulariter contra ſociū criminis in ſing.209.inci. Socius.

Socius criminis in quibus caſibus poteſt interrogari de cōſocijs.vide in ſing.209.inci. Socius.

Socius criminis in quibus caſibus poteſt interrogari de cōſocijs,tale dictū ſocij non facit indiciū ad torturā cōtra ipſum ſociū niſi cōtra eum alia ſint indicia.in ſingu.209.incip. Socius.

Socius criminis ſi dixit ꝙ Seius fuit eius ſocius ad committendū delictū,poſtea condēnatus ad mortē,dū eſt ſuper furca exculpat dictum Seium,an talis exculpatio tollat indicium iam exiſtens cōtra eum ex dicto dicti ſocij criminis.in ſing. 382. incip. Aliqui ſunt caſus.

Ad hoc vt credatur ſocio criminis ēt in criminibus exceptis vltra alia adminicula & cōiecturas,requiritur ꝙ vel ex numero teſtiū vel ex qualitate deponentiū,vel ex perſona eorum contra quos deponitur veriſimile ſit eos non mentiri.in ſing.396.incip. Veriſimilitudo.

❡Solēnitas.Quādo actus poteſt fieri ſine certa ſolēnitate,ſi illa ſolenitas interueniat minus legitime non vitiatur actus.in ſing.285. incip.Multi.in fi.

❡Solitum.Argumentum a ſolitis eſt validum in iure. in ſing. 336.incip. Argumentum.

In contractibus & in alijs diſpoſitionibus attēditur quod fieri ſolet.in ſingu.485.incip. In contractibus.

❡Spiritualis cā.Cauſe ſpirituales nō poſſunt cognoſci a iudice laico quod fallit vbi eſſet ſummaria cognitio.in ſing.70.inci. Iudex.

❡Spoliatus ante omnia eſt reſtituendus.qđ limita vt in ſing.199. inci.In iure.

❡Sponſa.Stante ſtatuto ꝙ muliere decedēte in matrimonio ſine liberis vir lucretur certam partē dotis,non habet locum in ſponſa per verba de præſenti.in ſing.106.inci.Qui de proximo.

Sponſalia de futuro efficiuntur de præſenti ſi ſequatur copula carnalis.in ſingu.500.inci. Sponſalia.

Sponſalia per verba de futuro,ita efficiuntur de præſenti per copulam carnalē præcedētē,ſicut per copulā carnalē ſubſequentē. in ſing.550.inci.Sponſalia.

❡Spōtaneus actus Spontanea ſolutio purgat vitiū violentie adhibitū tpe ꝓmiſsionis.qđ tamē limita vt in ſing.89.inci.Solutio.

❡Spurius cenſetur infamis, quod procedit ēt ſi legitimetur. in ſingu.273.inci. Notiſsimū in j. colum.

Non pōt deferri iuramentū ſpurio in ſupplementū probationis qñ ipſe ſemiplene probauit.in ſing.273.inci.Notiſsimum.

Spurius legitimatus aſsimilatur homini medicato a morbo cui remanſit aliqua cicatrix. in ſing.283.inci.Notiſsimum.

Spurius bone cōditionis & fame habetur pro legitimo quo ad probationem. in ſing. 173. inci.Notiſsimum.

Spurius religioſus hr̄ pro legitimo.in ſin.273.

Spurius nobilis magne conditionis & excellētie habetur pro non ſpurio.in ſingu.275.incip.Notiſsimum.

Spurius nō pōt eſſe notarius ad banchū publicū iuris,& ſi fuit omnia per eū ſcripta corruūt.in ſin.275.inci. Notiſsimū.in vlti. col.

❡Spurius. Statutum excludens filias feminas extantibus filijs maſculis, an habeat locum extantibus filijs maſculis ſpurijs, ſed

legitimatis in ſingu.303. incip.Filiorum ap
pellatione.

Spurius nō pōt præſcribere niſi ſpatio lōgiſ-
ſimi tēporis.in ſing.478.inci.Spurius.

¶Statutū.Statuta laicorū in præiudiciū cleri
corū non valent.in ſingu.29. incip.Statuta
laicorum.

Stante ſtatuto quod ſolutio debiti non poſſit
probari per teſtes,clericus nō ligabitur hoc
ſtatuto ēt ſi cauſa tractetur in curia ſeculari.
in ſing.29.inci.Statuta.

Statutū arctās mulierē decedentē ſine liberis
ad relinquēdū certam partē dotis fratribus
ſuis,an ſi nō habet fratres teneatur vigore
dicti ſtatuti relinquere illā partē ſororibus.
in ſingu.39.

Stante ſtatuto qđ contra laudū nō poſſit op-
poni aliqua exceptio intelligitur ſublata re
ductio ad arbitriū boni viri.in ſing. 72.

Si ex forma ſtatuti vicinus ſeu cōiunctus non
pōt vendere rem niſi primo interpellat vi-
cinū vel coniunctum,ſi facta eſt vēditio ſine
interpellatione prædicta intra quē tempus
poteſt ipſe coniunctus vel vicinus offerre
precium emptori & petere dictam rem. in
ſing.64.inci.In multis.

Si ſtatutū vult qđ rapiens mulierē puniatur pe
na mortis,non punietur ille qui cepit mulie
rē & eam per vim carnaliter cognouit, nōn
adducendo eā de loco ad locū. in ſingu.65.
inci.Statuto cauetur.

Statutū puniēs offendentē aliquē in via publi
ca vel ſtrata nō habet locum in offendente
aliquē in flumine publico.in ſingu.68.

Statuta dicūtur eſſe confirmata a ſuperiore ſi
ipſe ſuperior iurat illa ſtatuta ſeruare.in ſin
gu.71.inci.Iuramentum.

Stante ſtatuto quod de damno dato ſtetur ſa-
cramēto damnū paſſi nō ſtabitur ſacramēto
illius qui alias iurauit falſum.in ſing.74.in-
cip.Tu habes regulam.

Statutū tollēs oēs exceptiones nō tollit exce-
ptiones cauſatas ſeu prouenietes a iure na-
turali.in ſing.79.inci. Confirmatio.

Statutū prohibēs portare frumentū extra ci-
uitatē ſub pœna,nō habet locū in portante
pro vſu ſuo.in ſing.86.incip.Statutum ſit.&
ſtatur iuramēto ſuo,an portauerit pro victu
ſuo.vt ibi.

Statutū volēs ꝙ muliere decedēte in matrimo
nio ſine filiis vir lucretur certā partē dotis,
nō habet locū in ſpōſa per verba de pſenti
in ſing.106.inci. Qui de proximo.in prin.

Statutū dās premiū occidēti bannitū cōprehē
dit ēt occidentē bannitū extra territoriū ſta
tuentis,in ſing.124.inci, Vidiſti,

Si ſtatutum prohibet probationē fieri niſi per
inſtrumentū & nō per teſtes nō habet locū
vbi appoſitū eſt iuramentū.in ſing. 126.

Statutū vel pactū de lucrāda dote nō habet lo
cū quando matrimoniū eſt illicitū. in ſingu.
129.inci.Dum eſſem.

Stāte ſtatuto ꝙ inſtrm̄ dedit guarētigiati ha-
beat executionē paratā,inſtrumētū confeſ-
ſionis debiti nō habebit executionē paratā
in ſing.135.inci.Quæro.

Stāte ſtatuto quod accuſatio dāni dati probe-
tur per iuramentū,nō ſufficit ipſe producte
accuſationis iurare cauſam eſſe verā & nō
calūnioſam,ſed debet iterū iurare poſt litē
conteſt.in ſing.170.

Si ex forma ſtatuti affines fecerunt compro-
miſſum ꝙ eſt expiratū,an iterū poſſint co-
gi ad compromittendum.in ſing.172.

Statuti verba debēt intelligi cū effectu.in ſin-
gu.172.inci.Habeo.

Statutū pœnale ex cauſa poteſt moderari a iu
dice.in ſing.182.

Si ſtatutū requirit aliquid probari per teſtes
optime opinionis,ad hoc vt inducatur pro
batio per illos teſtes debet articulari & ꝓ-
bari de optima opinione ipſorū.in ſing.187
inci.Qualitas circa med.Et idē ēt in ſtatuto
puniēte abducentē mulierē honeſtā bone
conditionis vite & fame, quia iſte qualita-
tes ſunt probande vt ibi,alias ſi nō proba-
rentur abducens nō debet condēnari pœna
ſtatuti,ēt ſi ipſe cōfiteatur ſe abduxiſſe talē
mulierē de qua ſtatutū loquitur.vt ibi.

Licet ſtatutū permittat occidere bannitū im-
pune, tñ non licet fratri impune occidere
fratrē bannitū.in ſing.210.inci.Iura.

Statutū puniens cognoſcentē mulierē nuptam
habet locū in cognoſcentē monialem.in ſin
gu.215.inci. Validum.

Statutū volēs quod bona filiorū & vxoris poſ
ſint capi pro debito fallētie patris vel mari
ti valet in ſing.225.inci. Filius non tenetur.
& ibi allegatur ratio.

Si ſtatutū permittit occidere animalia aliena
reperta dare damnū in fundo proprio, ſi qs
reperierit aliquod animal in fundo ſuo, &
volens illud occidere animal aufugit extra
fundū poterit tunc illud extra fundū pro-
priū occidere.in ſing.221.inci.In delictis.

Vltimū ſtatutū tollit primū. quod tamē limita
vt in ſing.231.inci.Iuſta.

Statutū volēs quod villa teneatur ad emenda
tionē dāni,non cōprehēdit villā in qua nō
ſint quinq; homines qui ſint patresfami. in
ſingu.232.incip.Capias.

Si ſtatutū dicit quod quis puniatur tanquā fal

ſarius non debebit puniri pœna legis Cornel. de falſis. ſed alia pœna arbitraria. in ſingu. 236.

Si ſtatutū punit leuantes rumorē, & vnus per cuſsit inimicū ſuū ex quo incidēter ſecutus fuit rumor, hoc caſu talis non debet puniri pœna ſtatuti. quia ille principaliter non intēdebat offendere rē publicā nec leuare rumorē. in ſing. 247. inci. Principale.

Stāte ſtatuto ꝙ nullus audiatur cōtra inſtrm. itē ꝙ nullus magnas ingrediatur palatiū nō habebit locū in muliere volente vti beneficio Velleiani contra inſtrumentū. in ſingu. 248. incip. Conditio.

Stante ſtatuto ꝙ filij bannitorū expellātur de ciuitate, tamē non expellentur filie femine. in ſing. 248. inci. Conditio.

Statutū arctās cōitatē ad emēdationē dāni dati alicui, nō arctat eū qñ damnū paſſus eſt forēſis. in ſing. 253. inci. Forenſes.

Stante ſtatuto ꝙ cōtractus minorū nō valeāt niſi fiant in præſentia & cū conſenſu conſanguineorū ſi conſtituatur aliquis procurator per minorem, puta ad vendendū nomine ipſius minoris certe ille procurator dū contraheret debit obſeruare eadem ſolennitatem quā ſeruare deberet ille minor principalis ſi ipſe contraheret in ſing. 255. incip. Subrogatus.

Stāte ſtatuto ꝙ muliere decedēte in matrimonio ſine filijs vir lucretur dimidiā partē dotis, tali caſu ſi pater mariti ſuſtinet onera matrimonij faciēdo expēſas filio & vxori ſue & decedat ipſa vxor filij ſine filijs tale lucrum dimidie dotis acquiretur patri & non marito. in ſingu. 624. incip. Eum ſequuntur commoda.

Si ex forma legis vel ſtatuti debet ſtari indicijs quantū ad plenā probationē, tūc eſt neceſſe ꝙ tale indiciū ꝓbetur per duos teſtes in ſing. 269. inci. Alias tibi dixi.

Statutū puniēs facientē aliquid doloſe vel temerarie, nō cōprehēdit hominē ſimplicem contrauenientē ſine dolo vel preſumptione in ſing. 287. inci. Tetigi tibi.

Si ſtatutū prohibet appellationē vel recurſum intelligitur ſublatus omnis modus & omnis regreſſus contra ſententiā. in ſingu. 389. incip. Dolus.

Statutū tollēs oēs exceptiones nunquā tollit exceptiones prouenietes ex alio ſtatuto. in ſin. 393. incip. Statutum.

Si ſtatuto cauetur ꝙ poteſtas teneaꝛ ſeruare certā formā in banniēdo aliquē delinquētē, alio ſtatuto cauetur ꝙ ſi poteſtas ceperit bānitum intra triduū faciat illū decapitari nulla exceptione obſtante, tūc ſi poteſtas cepit bannitū nō poterit facere illū decapitare ſi nō fuit ſeruata forma primi ſtatuti in banniēdo eū. in ſing. 293. inci. Statutum.

Vnū ſtatutū ſuppletur & limitatur per aliud ſtatutū. in ſing. 293. inci. Statutum.

Si ſtatutū dat premiū occidēti cōprehēdit etiā occidentē bannitum extra territorium ſtatuētis. in ſing. 294. inci. Odia.

Vbi pro delicto per ſtatutū imponitur aliqua pœna ſpecialis, tale ſtatutū nō extēditur ad delictū cōmiſſum per ſubditum extra territoriū in ſing. 294. inci. Odia.

Statutū remouēs appellationē in executionibus ſententiarū & inſtrumentorū, nō includit tertios cōparentes cum ſuo intereſſe, ſed ſolū nominatos in ſentētijs vel in inſtrumētis. in ſing. 295. inci. Clauſula.

Stante ſtatuto ꝙ extantibus filijs filie femine nō ſuccedāt, tale ſtatutū ēt habet locū ſi extant nepotes ex filijs. in ſing. 303. inci. Filiorum circa med.

Stāte ſtatuto ꝙ extātibus filijs filie femine nō ſuccedāt, an tale ſtatutū habeat locū in filiabus monialibus. in ſing. 303. incip. Filiorum ante fin.

Stāte ſtatuto ꝙ ſi quis per vim rapuerit filium nō ſuum capite puniatur, tūc ſi quis rapuerit filium carentē patre & ſic nō alienū non incidit in pœnam. in ſingu. 308. inci. Dicunt doctores.

Si extat ſtatutū in loco ꝙ extātibus agnatis femine nō ſuccedant, tunc inſtitutio filiorum facta a patre intelligitur ſecundū mentē ſtatuti valet, de maſculis, tantum, non ſi ſit facta ab extraneo. in ſing. 317. incip. Filiorum appellatione.

Statutū volēs ꝙ de dāno dato ſtetur ſacramēto damnū paſsi intelligitur ꝙ ſtetur ſacramēto damnū paſsi, quo ad eſtimationē damni, nō autē quo ad dānum, & ideo paſſus dānum debebit primo probare damnū eſſe datum. in ſing. 338. inci. Extant ſtatuta.

Stāte ſtatuto ꝙ de dāno dato ſtetur ſacramento damnum paſsi, tū non ſtabitur ſacramento damnum paſsi, ſi alius quā ille qui dedit damnum tenetur illud emendare, vtputa ſi villa vel alius tenetur emēdare damnum in ſing. 338. inci. Extant ſtatuta.

Si ſtatutū dicit ꝙ turbās aliquē in poſſeſsione ſua puniatur pena centū, & ablata reſtituat, tūc ſi aliquis turbat aliquem in poſſeſsione ſua & nihil auferat, nō incurrit pœnā dicti ſtatuti. in ſing. 339. inci. Cui nō cōcurrunt.

Si ſtatutū dicit ꝙ bāniti rebānīātur per quoſdam ſapientes tunc licet bannū non ſit can-

cellatũ tamẽ tales banniti non poterũt impune occidi,quia tũc bannum propter tale ſtatutũ redditur ineffficax.in ſing.340. inci. Caute agant vltra med.

Statutũ continẽs id quod commune ius debet aliquid operari vltra ius cõmune. in ſingu. 341.inci.Ille qui tenetur ad ſi.

Si ſtatutũ dicit ꝙ de damno dato ſtetur ſacramento damnũ paſsi vel ſacramẽto ſaltuarij, hoc tamẽ debent intelligi niſi contrariũ probetur in ſing.357.inci.Extant ſtatuta, quod tamen limita vt ibi.

Si extat ſtatutũ ꝙ extãtibus filijs maſculis ſi lia femina nõ ſuccedat ſi extat filius & filia poterit filius maſculus renũciare tali ſtatuto & ſecum admittere filiam & ſic prӕiudicare creditoribus ſuis.in ſing.361.inci. Extat iuris regula.

Statutũ volẽs ꝙ pater teneaẽ ꝓ delicto filij nõ habet locum in delicto facto a filio pupillo etate.xiiij.an & infra in ſing.362. incipien. Statutum.

Statutũ volens ꝙ pater teneatur pro delicto filij ad pœnã pecuniariam,valet & tenet.in ſing.362.inci.Statutum volens.

Statutũ ꝙ conſors teneatur pro delicto cõſortis,valet,& tenet.in ſing.362.inci.ſtatutũ.

Statutũ permittens bannitum poſſe impune occidi non cõprehendit bannitũ per contumaciã ſed ſolũ bannitũ ex veris probationibus delicti.in ſing.372.incip.Capias vnũ.

Statutũ quod diſponit ꝙ a ſentẽtia lata ſuper executione inſtrumẽti guarẽtigiati cõtra debitorẽ non poſsit appellari,tale ſtatutũ extẽditur vt verſa vice ſi pronuncietur cõtra actorẽ petentẽ executionẽ inſtrumẽti prӕdicti,& ſic in fauorẽ rei,puta inſtrumentum non eſſet exequendũ,nõ poterit ſimiliter ipſe actor appellare.in ſing.389.inci. Tu ſcis.

Statutũ ſi punit portantẽ rẽ prohibitã,an tũc requiratur apprehenſio perſonӕ.in ſing.395 incip.Dubitarunt.

Statutũ generaliter loquẽs de inſtrumẽtis non cõprehendit in inſtrumẽta dotalia,in ſingu, 442.inci. Vulgata iuris regula.

Stãte ſtatuto ꝙ mulier non poſsit cõtrahere ſine conſenſu propinquorum & contingat ꝙ mulier vendat aliqua bona vni ex propinquis cũ cõſenſu alterius propinqui valebit cõtractus & dicetur ſatiſfactũ ſtatuto , quia propinquus cõtrahẽdo cũ ipſa muliere intelligitur cõſentire illi contractui, in ſingu, 447.inci.Faciens aliquem contractum.

Statutũ laicorũ non ligat clericos,quod intellige verum in prӕiudicialibus ipſis clericis, ſed ſecus eſt in eius fauorabilibus, in ſingu. 453.incip.Odia.

Statutũ laicorũ indifferẽs laicis & clericis ꝓdeſt ẽt clericis.in ſing. 453.inci. Odia.

Non eſt abſurdũ ꝙ clerici gaudeant beneficio ſtatutorũ populi.in ſing.453.incip.Odia.

Statutũ diſponẽs ꝙ omni ſcripture mercatoris credatur non valet quia daret materiã delinquẽdi.in ſing.458.inci. Liber.

Stante ſtatuto ꝙ libris mercatorũ adhibeatur plena fides pro ſcribẽte debet intelligi & limitari niſi mercator eſſet alias infamis, vel ſuſpecte vite.in ſing.458.inci.Liber.

Statutũ ꝙ inter affines fiat cõpromiſſum non habet locũ vbi alter affinium petit aliquid ab altero vigore inſtrumẽti iurati.in ſingu. 467.inci. Viget ſtatutum.

Statutũ prӕdictũ non habet locũ qñ res eſt liquida nec qñ pars habet aliquã exceptionẽ impedientem litis ingreſſum. Item non habet locum contra illum qui habet inſtrumẽtum habens executionẽ paratam. Item non habet locum vbi eſt quӕſtio de articulo meri iuris. Item non habet locum in cauſis criminalibus. Item nec in quӕſtione tutele. Itẽ nec in cã appellationis. Itẽ prӕdictũ ſtatutũ non arctat clericos.in d. ſing.467.

Statutũ aſtringens affines ad cõpromiſſum,an habeat locum qñ aliqui ſunt legitimi,aliqui non,& an habeat locũ in minoribus.in ſingu.467.inci. Viget vltra med.

Stante ſtatuto ꝙ de litibus inter affines fiat cõpromiſſum ſi vnus ipſorũ dicit rẽ eſſe liquidam alius dicit cõtrariũ,an ſuper ꝙ hoc ſit liquida vel non fiet compromiſſum.in ſing. 467.vltra med.

Licet extet ſtatutũ in ciuitate ꝙ inter affines fiat cõpromiſſum tamẽ non debebit fieri niſi hoc petatur ab altero affiniũ.in ſing.467 inci. Viget ſtatutum poſt med.

Stante ſtatuto ꝙ inter affines fiat compromiſſum tale ſtatutũ eſt fauorabile.in ſing. 467. incip. Viget ante fi.

Statutũ ſi cogit affines ad compromittendum tunc ſi vnus ipſorũ affiniũ cedit iura ſua alteri ẽt ille ceſsionarius tenebitur facere cõpromiſſum ſicut tenebatur ipſe cedens. in ſing.467.ante fi.

Quãdo ſtatutũ cogit affines ad cõpromiſſum, an hoc poſsit peti poſt concluſum in cauſa. in ſing. 467.inci. Viget &c.in fi.

Statutũ,an cõprehendat minores ſicut maiores.in ſing.481.inci. Communis opinio.

Statutũ diſponẽs ꝙ filia dotata non ſuccedat non habet locũ in illa quӕ remanet infans, & ideo fratres volẽtes eã dotare non excludent eam a ſucceſsione.in ſingu.481.incip.

Communis opinio.

Statutū exorbitās a regulis iuris cōis licet generaliter loquatur nō tñ cōprehēdit minores in ſing.481.inci. Communis opinio.

❡Sterilitas. Propter ſterilitatē fit remiſsio canonis, & ſi augetur introitus rei locate non tñ augetur penſio, in ſing.134.inci. Tu ſcis.

❡Stylus curie debet attendi. quod amplia vt in ſing.118.inci. Stylus.

❡Stultus. Stulti non debent eſſe melioris conditionis quā ſint ſapientes, & ideo licitum eſt occidere ſtultū irruentē contra aliquem cum armis, ſicut liceret occidere prudentē ſic irruentem. in ſing.375. inci. Stulti.

❡Stuprū quod dicatur. vide in ſing.65.incip. Statuto cauetur.

❡Subrogatus debet ſapere naturam illius in cuius locum ſubrogatur. in ſingu.255.incip. Subrogatus.

❡Subſtitutio. In ſubſtituto caſu quo maſculus non naſcatur pōt haberi iſta conditio pro impleta ēt ante partum ſi ex vehementi cōiectura fetus femineus ſit in vtero. in ſingu.205.inci. Vehemens.

❡Succeſsio. Agnati tranſuerſales vltra decimum gradū non admittuntur ad ſucceſsionem, quod tamen fallit in ſucceſsione illuſtriū perſonarū, puta Comitū & Baronum in ſing.422.inci. Agnati.

❡Superior iurās ſeruare ſtatuta dr̄ illa confirmare. in ſing.71.inci. Iuramentum.

❡Supplicās debet ſpecifice omnia narrare & exponere principi, alias reſcriptū nō valet qđ amplia vt in ſing.111.inci. Supplicans.

❡Suſpicio. Idē operatur ſuſpicio qđ operatur ipſa res. in ſing.497.incip. Sepiſsime.

Salariū iudex debet habere ſalāriū ſentētie ſi partes ſe concordant nō expectata ſentētia in ſing.693.inci. vulgariter.

❡Saluus conductus, ſaluus conductus factus alicui de omnibus debitis nō extēdit ſe ad debita iurata in ſing.515.inci. contigit.

Saluus cōductus alicui cōceſſus & ſocijs comprehendit ēt iudæū ſecū incedentē in ſingu.540.inci. hodie fui interrogatus.

❡Scandalū. qñ dubitatur de ſcandalo futuro quia duo volunt accipere poſſeſsionē alicuius rei tunc iudex debet ad ſe aduocare illam poſſeſsionē & inhibere partibus ne ad illam accedāt &c. quod eſt verū qñ neutra pars eſt in poſſeſsione illius rei ſed ſecus eſt ſi vna pars eſt in poſſeſsione alia non quia tunc iudex non debet ad ſe aduocare illam poſſeſ. in ſing.543.inci. malitijs.

Quando dicitur futurum eſſe ſcandalum & petitur vt iudex ad hoc prouideat debet primo parte citata cōſtare iudici eſſe verū qđ ſcandalum ſit futurū nec ſtaretur etiam in hoc verbis iudicis niſi hoc appareret ex actis in ſing.543.inci. maleficijs.

Propter ſcandalum euitandum poteſt clericus priuari beneficio ſuo, in ſing. 683.inci. alias in repe. mea.

Ratione ſcandali euitādi papa pōt deponi, in ſing.683.inci. alias in repe. mea.

❡Sententia. ſi ſententia fuit dicta nulla & poſtea expreſſe fuerit confirmata meretur executionē ēt ſi fuiſſet dicta nulla ex defectu iuriſditio. iudicis, in ſingulari.502. incipiente ſententia.

Si apparet ſententia lata de antiquo licet non appareāt aliqua acta præceſsiſſe tamen talis ſententia valet & probat acta præceſsiſſe. in ſing.505.inci. antiqua.

Sentētia debet ſcribi & legi ore proprio iudicis, alias non valet in ſing.527.inci. ad validitatem &c. quod amplia vt ibi.

Sententia lata ex falſa cauſa eſt nulla niſi cū falſa cauſa concurrat cauſa vera quia tunc ſententia propter cauſam verā ſuſtinetur in ſing.517.inci. memor exiſto.

Licet ſententia debeat eſſe conformis libello tñ iudex poteſt condemnare ſpoliatorē etiā in fructibus perceptis licet nihil dictum vel petitum fuerit de illis in libello in ſing.629 inci. tres ſunt regule.

Non valet ſentētia niſi feratur ad inſtantiam partis. in ſing. 629.inci. tres ſunt regule.

Sentētia lata partibus non citatis nō valet etiā ſi poterat ferri partibus abſentibus in ſing.633.inci. materia citationis.

❡Simulatio. notarius ſcribens inſtrumentum ſimulatum punitur pœna manus & eſt perpetuo infamis in ſingulari, 563. incipiente parum &c.

❡Sindicus. ſindici qui debēt ſindicare officialem nō ſe impediat de geſtis extra illud officium. in ſing.560.inci. habemus.

Sindicatus ſi datum eſt liberum arbitrium poteſtati cum promiſsione quod non teneatur ſtare ad ſindicatum tali caſu videtur ſibi remiſſa leuis culpa & leuiſsima non autem dolus nec lata culpa in ſingu.595.incipien. plures.

Iudex poteſt conueniri in ſindicatu licet eius ſententia fuerit bis confirmata, & licet appellatio ſit deſerta & eidem ſi non eſt appellatum ab eius ſententia in ſing.646.inci. iudices inique agentes.

❡Societas, ſeu communio operatur vt inhabilis gaudeat priuilegio habilium. in ſing.501. incip. tritum.

¶Sodomia.coitus contra naturã improbiſſimus & abominabilis eſt vltra omnia alia vitia & ſodomita punitur pœna mortis itẽ eſt infamis,itẽ non poteſt facere teſtamentũ in ſing.597.inci. coitus.

¶Solitũ. faciẽs illud quod eſt ſolitũ fieri non eſt in dolo nec in culpa quãuis illud ſit illicitum in ſing.642.incip. ſolita.

Quod fit ab omnibus non eſt vitioſum in ſing. 642.inci.ſolita &c.

¶Solutio.ſoluẽs alicui vt tali ſi ille poſt ſolutionẽ non reperitur talis poteſt repetere illud quod ſoluit. in ſingula, 641. incipiente deceptus.

¶Solennitates.eadẽ ſolẽnitas quę requiritur in faciẽdo requiritur in reuocãdo. in ſingu. 669.incip.iura volunt.

¶Statutũ.ſtatutũ volẽs qđ maritus lucretur certã partẽ dotis vxore decedẽte in matrimonio ſine filijs non habet locũ in marito non ſuſtinẽte onera matrimonij in ſing.514 incip.vigent.

Statutoriũ beneficia non gaudent illi qui non ſuſtinent onera in ciuitate vel in loco ſtatuti in ſingu.519.incipi. ille qui non ſuſtinet quod limita vt ibi.

Statutũ repellẽs accuſatorẽ repellit ẽt iudicẽ inquirentẽ,in ſing.524.inci.inquiſitio.

Stãte ſtatuto qđ de dãno dato ſtetur ſacramẽto damnũ paſsi ſi datũ fuit damnũ in bonis teſtatoris poſt mortẽ ſuã nõ ſtabitur ſacramẽto heredis ſui,in ſin.546.inci.licet heres.

Statutũ volẽs quod ſi vnus ruſticus nõ eſt ſoluẽdo debitũ ſuum exigatur ab alijs ruſticis ville nõ valet in ſing.551.incip.pœna.

Statutũ volens quod credatur libro mercatoris intelligitur ſolũ in illis quæ pertinẽt ad artem mercantie & non in alijs in ſing.560. inci.habemus.

Statutũ dicens quod conſules artiũ cognoſcãt de cauſis intelligitur de cauſis ſpectantibus ad illam artem in ſingulari. 560. incipiente habemus &c.

Statuta alicuius collegij confirmata a ſuperiore poſſunt per collegiũ reuocari nõ obſtãte confirmatione in ſing.567.inci. omnia nr̃a.

Statutũ requirens certas ſolẽnitates ad validitatẽ teſti nõ habet locũ in teſtamẽto ad pias cauſas in ſing.569.inci. pia cauſa.

Statutum dans premium accuſanti intelligitur ſi ipſe accuſans probauerit contenta in accuſatione in ſingu. 570. incip. aduertas ad vnum.

Si ſtatutum dicit quod debeat ſtari allegationi alicuius debet intelligi & probationi,in ſing.570,inci,aduertas ad vnum.

Statutũ volens quod mulier intelligatur date omnia bona ſua in dotẽ. non habet locũ in muliere minore xxv.annis nubẽte. in ſing. 588.inci.de iure communi.

Non valet ſtatutũ per qđ impeditur matrimoniũ vel per quod tollitur libera facultas cõtrahendi matrimonium. in ſingu. 589. inci. alias de anno.

Statutum arctãs patrem ad aſsignandũ legitimã filij delinquentis fiſco non habet locũ in auo quo ad nepotem in ſing.591.inci.extant quandoque.

Stante ſtatuto quod extantibus maſculis feminę nõ ſuccedant ab inteſtato condito vero teſtamento filie ſint contente quocunque relicto ſibi facto a patre hoc vltimum debet etiam intelligi ſtantibus filijs in ſing.603.incip.præcedentia.

Si ſtatutum dicit quicunque occiderit aliquẽ quouis modo vel cauſa ſiue qualitercunq; decapitetur tunc quilibet occidens decapitabitur nec fiet diſtinctio vtrũ dolo vel culpa vel ſe defendendo occiderit in ſing.630. inci.generalitas.

Statutũ debet ſemper reſtringi vbicunque ſi nõ reſtringeretur reſultaret abſurdũ.in ſingu.630.inci. generalitas.

Statutũ debẽt potius intelligi vt ſint ſuperflua quã quod quis in debite damnum patiatur in ſing.630.inci.generalitas.

Statuto volens quod bannitus pœna capitali poſsit impune occidi valet,in ſing.650.inci. bannitus.

Statutum imponens pœnã pecuniariam pro homicidio nõ valet & caſu quo valeret nõ haberet locum in paticidio in ſing.665.incip.niſi me mea fallat.

Statutum loquens in homicidio non habet locum in homicidio qualificato in ſing. 665. incip.niſi me mea fallat.

Statutũ volẽs quod in contractibus minorum debeãt interuenire duo affines vel coniuncti tale ſtatutum intelligitur de proximioribus & nõ de remotis & minus propinquis vel coniunctis in ſing.678.inci.ſiũt paſsim.

¶Stipulatio.ſi ſtipulor hoc mõ promittis mihi recipiẽti pro eo quem declarabo poſtea neminẽ declaro nõ vitiatur ſtipulatio quia præſumitur hoc caſu quod pro me & heredibus meis fuerim ſtipulatus in ſingu.589. inci.imperſonalitas &c.

¶Subditus ſi ſubditus remittit ſuperiori debitũ pro modico non tenet talis remiſsio in ſing.645.inci. aduertant principes.

¶Subrogatus nõ poteſt ſubrogari aliquis in loco alicuius officialis niſi ſit p̃ſona q̃ poſſet

eſſe principalis officialis & ideo ciuis alicuius ciuitatis nõ põt ſubrogari loco poteſtatis illius ciuitatis ſi ipſe poteſtas eſt abſens in ſing.553.inci.vidi alias.

¶Succeſsio in ſucceſsionibus regum vel principum non atteditur proximitas ſed illi qui ſunt de domo ſuccedunt ipſis principibus etiam ſi aliqui alij ſint proximiores ſanguine in ſing.605.inci.in ſucceſsionibus.

Succeſſor alicuius officialis in eius officio tenetur omni pœna qua tenebatur ille prædeceſſor ſuus ſi eum permiſit recedere & non ſtare ad ſindicatum in ſing.652.inci.diligenter aduertant.

¶Subſtitutus, ſubſtitutus poſt mortem Titij non admittitur ad bona per mortem ciuilem ipſius Titij ſed requiritur mors naturalis & ideo ſi ingreditur religionem non admittitur ſubſtitutus in ſingu.668.incipien. ingreſſus &c.

¶Supplicatio remota appellatione non intelligitur remota ſupplicatio in ſing.647.incipien.remota &c.

Supplicatio poſt binam appellationẽ non admittitur in ſing.647.

T

TAbellio. Ille qui alias fuit tabellio ſi ſit depoſitus ab officio tabellionatus & faciat inſtrumenta non debet puniri pœna mortis, quia iuuatur primordio veritatis,ſecus in illo qui nunꝗ fuit tabellio.in ſing.35.inci. Ille qui nunꝗ.& in ſing.179.inci. Viget communiter.

¶Tacitum.Taciti & expreſsi idem eſt iudicium.in ſing.387.inci.Taciti.

¶Taciturnitas eſt magni effectus. de quo in ſingul.344.

Taciturnitas inducit probationem.in ſingul. 344.incip.Taciturnitas.

¶Tanquam,dictio,eſt nota improprietatis.in ſing.236.incip.Dictio.

¶Temporis curſu crimen aboletur.in ſingul. 454.incip.Curſus temporis.

¶Tempus.Ea quæ fiunt poſt decem dies a tẽpore prolationis ſententiæ & ante interpoſitionem appellationis per iudicem ſeu executorem valent & tenent,nec poſſunt reuocari per uiam attentati vel nullitatis,ſed bene poſſunt reuocari per viam iniuſtitiæ docto & cognito de hoc in cauſa appellationis.in ſing.87.incip.Licet.

Quinquennium dicitur multum tempus.in ſingu.284.incip.Tolle.

¶Tempus. Curſus temporis eſt magni effectus.vt in ſing.454.inci.Curſus tẽporis.

Tempus legis vel ſtatuti indeterminatum appoſitum alicui actui finiendo per aliquẽ priuatum licet ſit collatum in arbitrio facere debentis,attamẽ poſtquam eſt ſibi oppoſitum ꝙ illud non fecit eſt ſibi præcluſa via ad illud faciendum,adeo ꝙ vlterius nõ poterit illud facere.in ſing.489.inci.Quando a lege vel a ſtatuto.

¶Terminus.Lapſus termini præcludit viam contumaci.in ſing.283.inci.Lapſus.

Lapſus termini dati ad probandum non præcludit viam probandi niſi per iudicem fuerit interlocutum terminum fore lapſum,& per conſequens eum amplius audire nõ debere.in ſing.283.incip.Lapſus.

Lapſus termini dati iudici ad expediendum cauſam non præcludit viam ipſi iudici ꝙ non poſſit ipſam cauſam cognoſcere & expedire poſt dictum terminum.in ſingu.283. incip.Lapſus.

Terminus præfixus ab homine iuriſdictioni iudicis vel inſtantiæ cauſę non ſolum habet vim peremptorij ad probandum,ſed etiam habet vim termini peremptorij ad audiendam ſententiam,in ſingula.428.incip.Materia citationis.

¶Territorium. Licet iuriſditio iudicis non extendatur extra territorium, tamen iſtud fallit in fauorabilioribus.in ſingul.194.incipien.Odia.

Si ſtatutum dat pręmium occidenti bannitum comprehendit etiam occidẽtem bannitum extra territorium ſtatuentis. in ſingul.294. incipien.Odia.

Vbi per ſtatutum imponitur aliqua pœna ſpecialis pro delicto non extenditur ad delictũ cõmiſſum per ſubditum extra territorium ſtatuentis.in ſing.294.inci.Odia.

¶Tertius.Ad hoc vt tertius comparens in iudicio merito ſit audiendus tanquam ſua intereſt,ſufficit ꝙ de iure ſuo doceat apparenter,licet excipiatur vel replicetur de nullitate ipſius iuris ſui.in ſing.274.incip. Licet regulariter.

Exceptio de iure tertij non poteſt opponi ab eo qui poſſidet rem quam tamen reſtiturus eſt volens hoc prætextu denegare reſtitutionem.in ſing.280.inci.Licet quis.

Clauſula appellatione remota nõ extenditur ad tertium, ſed ſolum ad partes nominatas in reſcripto.in ſing.285.inci.Clauſula.

Statutum remouens appellationem in executionibus inſtrumentorum & ſententiarum non includit tertios comparentes pro ſuo intereſſe, ſed ſolum nominatos in ſententijs vel inſtrumentis.in ſing.295.inci.Clauſula.

¶Teſtamentum. In teſtamento inter liberos

ſubintelligitur ſemper clauſula omni meliori modo.in ſing.36.inci.Clauſula.

Ad probandum teſtamentum requiruntur ſeptem teſtes,tñ ſi ipſa ſcriptura teſtamenti facta coram ſeptem teſtibus ſit deperdita ſufficit probare cauſam amiſsionis & continentiam ipſius per duos teſtes,& tunc erit probatum ipſum teſtamentum.in ſing.156,

℄Teſtamentum.Teſtamenta debent eſſe libera & non metu facta,alias non valent.in ſingu.499.inci.Teſtamenta.

Teſtamentum non debet ordinari nec cõponi a notario vel ab affinibus teſtatoris , & poſtea legi teſtatori , ſed debet ipſe teſtator ipſum facere & hæredes & legatarios ore proprio nominare,alias non valet teſtamẽtum.in ſing.449.incip.Teſtamenta.

℄Teſtator.Teſtatoris diſpoſitio facta in vno caſu extẽditur ad alium caſum ex tacita & veriſimili mente teſtatoris.in ſing.499.incipi.Licet diſpoſitio &c.qđ limita tñ vt ibi.

℄Teſtes familiares repelluntur a teſtimonio regulariter,quod tñ fallit ĩ duobus caſibus. in ſing.5.incip.Regula eſt.

Teſtis deponens de credulitate non probat,ẽt ſi dicat ſe pro certo credere, niſi adijciat rationem credulitatis.quod tñ limita vt in ſingu.19.inci.Tu ſcis clarum. de quo etiam in ſing,183.incip.Diffuſe,

Teſtes examinati parte nõ citata regulariter non probant.fallit in pluribus caſibus poſitis in ſing.24.incip.Clarum eſt in iure.

Iudeus non poteſt eſſe teſtis contra Chriſtianũ nec ei poteſt deferri iuramentum in litẽ vel in ſupplementum probationis contra Chriſtianum.in ſing.41.

In ore duorum vel trium ſtat omne verbum, quod fallit quandoque , quoniam etiam dictum vnius multum operatur. in ſingul.47, incip.In ore.

Teſtes domeſtici & minus idonei probant innocentiam.in ſing.59.

Dictum duorum teſtium præfertur cæteris paribus dicto vnius, quod tñ fallit in caſu nota.poſito in ſing.61.inci.Dictum.

Quomodo intelligatur illa regula,quod ubi teſtes idonei haberi non poſſunt admittuntur inhabiles vt veritas habeatur.in ſing.73.incip.Plures.

Teſtis in parte verus, & in parte falſus,in totum reputatᷣ falſus.quod limita vt in ſingul. 76.inci.Communis concluſio.

Si teſtis negàt illud & dicit falſum ſuper eo , quod ſi confeſſus eſſet eum non repelleret, valet eius dictum,in ſing.76,incip, Communis concluſio,

Teſtis licet ſit inhabilis,tamen probat ſi eſt rogatus a partibus. in ſingulari 92.incipi. Licet teſtis.

Teſtis inhabilis poteſt conſenſu partium validari ſeu habilitari, in ſingulari 92,incipi. Licet teſtis.

Quando partes conſentiunt in teſtem nõ poſſunt aliquid contra eum opponere quod eſt verum qñ cõſentiunt in perſonam, & dicto teſtis,ſecus ſi conſentiunt in perſonam tantum,quia tũc poſſunt opponere dicto.in ſingu.92.inci.Licet teſtis.

Teſtis laicus contra clericum non admittitur in criminalibus , quod intellige ad plenam probationem facieñ.ſecus ad faciẽdum indicium ad torturam.in ſing.98.inci.Laicus.

Teſtis varius non probat imo vigore ſue atteſtationis iudex nullo modo poteſt procedere ad ſententiam ferẽdam pro ea parte pro qua ipſe primo teſtificatus eſt.in ſingul.103. incip.Varietas.

Teſtis varius poteſt torqueri.in ſing.103.incipien.Varietas.

Teſtis infamis infamia facti,an admittatur in teſtem.in ſing.109.

Vnus teſtis tantum non probat , quod tamen fallit quando quis deponit contra illum qui eum corrupit pecunia.in ſingula.112. incip. In ore duorum.

Teſtis dictũ trahitur ad diem iuramenti,quod etiam amplia procedere in productione inſtrumentorum.in ſingulari 113.incipien.Dictum teſtis.

Teſtes ſingulares non probant , & tantũ probant mille teſtes ſingulures quantum vnus. in ſingul.114.incip.Vulgatum . fallit tamen in vno caſu poſito in ſing.19.incip. Quo ad hoc.poſt med.

Si teſtes ſingulares ſunt ita nobiles ꝙ iudicem adducant ad indubitatam fidem iudex non debet curare de illa ſingularitate, ſed ſecundum eoſdem iudicare.in ſing.114.incipien. Vulgatum.Etiam ſi teſtes probant ſecundũ verba eorum ſi tamen iudici videatur illis non eſſe credendum aliqua de cauſa poteſt illis teſtibus non credere,debet tamen cauſam exprimere in actis ne teneatur poſtea in ſyndicatu.in ſingul.114.incipien. Vulgatum.circa fin.

Teſtis qui repellitur propter affinitatem debet eſſe affinis per lineam aſcendentem vel deſcendentem , nec ſufficit ꝙ ſit affinis per lineam tranſuerſalem,& idem in affine volente admitti ſine mandato ad agendum , in ſing.133.incip.Affinitas.

Teſtis qui vltro ſe offert ad teſtificandum cõ-

tra aliquem nō probat tanquam ſuſpectus, quod limita non procedere vbi agitur de peccato euitando.in ſing.140.inci.Teſtis.

Quinq; teſtes ſubrogantur loco inſtrumēti publici.in ſing.157.

In teſtibus indefinita non equipollet vniuerſali.in ſingul.171.

Teſtis inimicus repellitur a teſtimonio, quod amplia nedum in inimico publico, ſed etiā in eo apud quem eſt.cauſa inimicitie contra illum contra quem producitur,licet ille cōtra quem producitur neſciat illam cauſam. in ſingulari 178.Inimicus &c.& in ſingulari 273.incip.Notiſsimum.

Licet teſtis dicat non habere inimicitiam vel odium aliquod cum illo contra quem teſtificatur,attamen repellitur & ei non creditur ſi ſubeſt cauſa inimicitie.in ſingul.178.incipien.Inimicus.

Licet teſtis de credulitate non probet, attamē ſi tale dictum eſt iunctum cum ratione vel prȩſumptione inferente ita credi debere, dictum talis teſtis probat.in ſing.183.inci.Diffuſe ſatis.

Si dictum teſtis deponentis per verbum iudicio ſuo,eſt iūctum cum ratione vel prȩſumptione inferente ita credi debere,probat.in ſingulari 183.

Teſtis qui facit ſemiplenam probationem ad hoc vt poſsit deferri iuramentum in ſupplementum probationis debet eſſe integer & omni exceptione maior,alias nō poteſt deferri iuramentum in ſupplementum probationis.in ſingul.197.incip.Ad hoc.in princ. quod limita vt ibi.

Quilibet minimus defectus in teſte impedit ut non poſsit deferri iuramentū in ſupplementum probationis.in ſing.197.inci.Quo &c. quod limita vt ibi.

Iudici vel arbitro in forma teſtis non creditur de geſtis coram eis in cauſa in qua iudicarunt.in ſing.197.inci.Quo ad hoc.

Teſtis qui non debet examinari examinatus non facit indicium.in ſing.198.inci. Teſtis.

Teſtis examinatus poſt terminum datum ad probandum facit aliquod indicium.in ſing. 198.incip.Teſtis.poſt prin.

Teſtis qui non debebat examinari examinatus facit indicium, quod limita niſi fuerit a principio oppoſita exceptio antequam examinaretur ſue inhabilitatis, quoniam tunc examinatus non facit indicium.in ſing.198. incip.Teſtis qui non debet.circa med.

¶Sufficit ꝙ teſtes in eundem rei finem concordent licet per diuerſa verba.in ſingul.206. incip.Incertitudo.

Teſtes examinati a iudice incompetenti non faciunt fidem coram competenti, quod fallit in vno caſu poſito in ſingulari 211.incipien.Teſtes.

Si teſtis dicit vnum in iudicio ſolenniter, & aliud extra iudicium, ſtatur dicto iudiciali. in ſing.112.incip.Communis omnium.

Dictum teſtis extra iudiciū operatur, ſi eſt factum poſt depoſitionem iudicialem, ꝙ tunc iudex non poterit procedere ad ſniam ſecūdum dictum iudicialiter factum.in ſing.212. incip.Communis omnium.

Papa non poteſt diſpēſare ꝙ dictum teſtis valeat ſine iuramento.in ſing.214.inci. Ad validitatem.

Teſtes ſi dixerunt ſe fuiſſe prȩſentes rapine interrogati in cauſa ſcientie dixerunt quia viderunt rem auferri de manibus accuſantis per accuſatum per hoc non probatur rapina.in ſing.267.inci.Dubia probatio.

Teſtis ſi eſt ſpurius nō facit ſemiplenam probationem adeo ꝙ in ſupplementum probationis poſsit deferri iuramentum illi, qui examinauit pro ſe illum teſtem ſpurium. in ſing.273.inci.Notiſsimum.

Teſtis ſi eſt vſurarius non facit ſemiplenam probationem,adeo ꝙ poſsit deferri iuramētum in ſupplementū ei,qui illum produxit. in ſing.273.incip.Notiſsimum.

Iudeus non poteſt eſſe teſtis contra Chriſtianum,etiam ſi efficiatur Chriſtianus. in ſing. 273.incip.Notiſsimum.

Teſtis ſpurius qui alias eſt bone cōditionis & fame probat ſicut alius teſtis.in ſingul.273. incip.Notiſsimum.

Teſtis ſpurius effectus religioſus probat plene.in ſingul.273.

Frater religioſus poteſt eſſe teſtis pro fratre. in ſing.273.in ij.col.

Licet non credat teſti deponenti nō veriſimile,tñ hoc non procedat in teſtibus valde dignis.in ſing.273.inci.Notiſsimum.

Teſtium dicta recepta inter alias perſonas faciunt quo ad alios ſemiplenam probationē. quod limita vt in ſing.276.inci.Parum.

Teſtes inſtrumentarij cōtradicendo inſtrumēto,an & quando reddant ipſum ſuſpectum. in ſing.285.incip.Multi.

Si aliqui teſtes deſcripti in inſtrumento cōtradicunt ipſi inſtrumento tamen ſi remanent firmi tot teſtes pro inſtrumento ꝙ ſufficiant ad validitatem inſtrumenti tunc non obſtante contradictione illorum inſtrumentū non vacillat ſed remanet firmum. in ſingul.275. incip.Multi ſunt. & ibi etiam videas aliud not.verbum in materia teſtium.

Teſtes ſi ſint examinati ſuper aliqua percuſſione vel vulnere facta inter duos rixantes, & dicunt ꝙ non viderunt qn̄ fuit facta percuſsio ſeu vulnus ſed viderunt eos inuicem rixantes, & ꝙ ſtatim dimiſſa rixa dicunt ꝙ viderunt illum eſſe percuſſum vel vulneratum certe ex hoc reſultat indicium indubitatū ꝙ iſte vulnerauerit vel percuſſerit illū, ex quo deueniri poterit ad condemnationem.in ſing.288.inci.Dixi tibi.

Teſtes de nouo reperti admittuntur extra tēpus probatorium & poſt concluſionem in cauſa.in ſing.297.incip.Teſtes.

Si iudex dedit licentiam Titio producēdi teſtes poſt concluſum in cauſa cum conditione iurauerit eos ſibi nouiter notos,et poſtea probetur eos antea fuiſſe ſibi notos, examinatio in totum corruit, quia ſub illa conditione ſi iurauerit eos ſibi nouiter notos ſub intelligitur alia conditio tacite,videlicet,& ita ſit.in ſing.297.inci.Teſtes de nouo.

Magis creditur dicto teſtis cum iuramento ꝙ̄ ſine iuramento, quod fallit niſi pro dicto ſine iuramento ſint præſumptiones,& pro dicto cum iuramēto non ſint præſumptiones. in ſing.268.inci.Remotum.

Licet teſtis poſsit corrigere dictum ſuum ante aperturam proceſſus & antequā loquatur cum parte,hoc tamen fallit niſi ſua teſtificatio fuerit per partem acceptata.in ſing.315. incip.Acceptatio.

Teſtis non rite examinatus licet ſit omni exceptione maior in cauſis ciuilibus non facit ſemiplenam probationem , & in criminalibus non facit indicium.in ſingul.342.incip. Quando teſtis.

Teſtis omni exceptione maior non facit indicium ad torturam ſi eſt ſolus, & ſecum non concurrant alia indicia.in ſingu.342.incip. Quando.

Magis creditur paucis teſtibus veriſimiliora deponentibus, ꝙ̄ multis deponentibus non veriſimilia.in ſing.343.inci.Veriſimilitudo.

Teſtis dictum factum parte non citata,ſi tn̄ eſt veriſimile debet apud bonos & graues viros concludere.in ſing.eo.

Teſtis non idoneus ſi deponit veriſimilia, vel habet præſumptionem pro ſe efficitur idoneus.in ſingu.343.inci.Veriſimilitudo.& in ſing.451.inci.Decreui.

❡Teſtis de auditu.Auditus licet non probet, tamē facit qualemqualem præſumptionem ſeu coniecturam.in ſing.371.inci.Teſtis.

Si teſtis laborat aliquo defectu ex toto nō repellitur, ſecus ſi contra eum plura laborāt, quia tunc in totum repellitur.in ſingul.385. incip.Dicit quoddam.

Teſtes ſeptem ſi deponunt pro teſtamento & ſint conteſtes & interrogati , an alij fuerint præſentes vnuſquiſq; ipſorum dicit ſe non recordari , tn̄ plene probant teſtamentū. in ſing.401.inci.Neſcio aliquem contractum.

Teſtis examinatus dicit aliquid factum fuiſſe præſente tali ille,autem examinatus an fuerit præſens illi actui,dicit quod non, attamē per talem contradictionem non annullatur dictum vnius teſtis.in ſingul.408.incipiente.Attende.

Dicta teſtium ſunt adiuuanda , & non impugnanda nec cauillanda.in ſingu.418.incip. Dicta teſtium.

Teſtis qui audiuit,ſi dicit ꝙ vidit, ſaluabitur eius dictum.in ſing.418.inci.Dicta teſtium.

Si producitur in teſtem laicus cui fuit aliquid dictum in ſecreto & in confeſsione & cum iuramento tenetur illud reuelare non obſtante iuramento, in ſingula.414.incip.Accipe quæſo.

Plures ſunt caſus in quibus valet dictū vnius teſtis & facit plenam probationem. in ſing. 433.incip.Tria.

In cauſis ſummarijs & breuioribus & in iudicijs poſſeſſorijs per vnum teſtem vel per famam fit plena probatio. in ſingul.433.incipien.Tria.

Teſtis non iuratus nō probat,nec papa poteſt diſpenſare ꝙ teſtis non iuret.quod tn̄ limitatur in ſing.434.incip.Alias.

Si teſtes omnes concordant in dicto ſuper quo deponunt,licet aliter non appareat ꝙ omnes eodem tempore fuerunt præſentes , tamen in dubio præſumuntur conteſtes.in ſingu.436.incip.Pluralitas.

Dictum teſtis ſine iuramento non valet , quod limita in teſte cuius fides eſt approbata ab vtraq; parte,nam dictum talis teſtis probat ſine iuramento. in ſing.460.incip.Notiſsimum fore opinor.

In teſtibus quod deficit in fide ſupplet numerus.in ſing.477.incip.In teſtibus &c.quod tamen limita in criminalibus vt ibi.

Si vnus teſtis contradicit alteri neutri credit, quod fallit niſi vnus ipſorum ſit melior vel dignior altero intantum ꝙ prouocaret iudicem ad deferendum iuramentum in ſupplementum probationis, quia hoc poterit facere iudex.in ſing.489.inci.Dignitas.

❡Timor.Si apparent acta extrinſeca timoris & violentiæ, tunc licet timens violentiam inferri faciat actum animo leto & iocundo præſumit tamen per metum facere.in ſing. 325.incip.Dixi tibi &c.ante fin.

Fuga facta per illum qui timebat accuſari vel inquiri de delicto, non facit indicium contra eum ad torturam.in ſingula.497.incip. Sepiſsime.

Idem operatur timor rei quod operatur ipſa res.in ſingul.eo.

¶ Tortura probatur a communiter accidentibus.in ſing.1.inci. Argumentum.

Reus poteſt poni ad torturam præcedentibus indicijs contra eum, quod tñ fallit in clerico.in ſing.55.inci. Aduertas.

Ad torturam perueniri non poteſt niſi indicia præcedant,quod tamen fallit in uno caſu,de quo in ſing.117.inci.Ad torturam.

Torture nemo ſe ſubijci debet nec carceribus.in ſing.164.inci.Nemo debet.in princ.

Si iniuſte tortus occidit iudicem qui eum torſit,non punitur pœna mortis.in ſingul.455. incip.Difficillimum.

Tranſactio generalis facta ſuper re de qua litigabatur licet extendatur ad cõnexa & acceſſoria, non tamen extenditur ad expẽſas. in ſingul.251.

Tranſuerſales agnati vltra decimum gradum non admittuntur ad ſucceſsionem,quod tamen fallit in ſucceſsione illuſtrium perſonarum,puta Comitum & Baronum.in ſingul. 422.incip.Agnati.

¶ Tutor.Quando tutores vel curatores faciũt aliquem actum in rebus pupillorum debent eſſe cauti & illa facere cum cõſenſu matris pupillorum & attinentiũ,quoniam licet male ſuccedat ipſe tutor non tenebitur. in ſingu.417.incip.Præſentia.

Terra.ſi terra arida efficiatur lacus uel ſtagnũ ex aliqua cauſa tunc præſcriptio incepta dicitur interrupta quia prima qualitas eſt mutata mutato elemento & ita econtra ſi primo erat aqua & poſtea ſit terra in ſing.520. incip.qualitas.

¶ Terminus.aſsignatio termini facta per iudicem parti quod agat vel quod doceat de iure ſuo non arctat niſi fuerit bina aſsignatio in ſing.616.incip.ſolent iudices.

¶ Teſtator.ſi teſtator legat uxori ſue vſumfructum fundi cum hoc quod proprietatẽ alienare nõ poſsit tunc eiuſdem fundi etiã proprietatem cenſetur reliquiſſe eidem vxori in ſingul.561.incip.capias &c.

Quod teſtator non loquitur velle non præſumitur & non ſufficit teſtatorem velle niſi diſponat in ſing.577.inci.mulier.

Coniecturata voluntas teſtatoris tacita habetur pro expreſſa & attendenda eſt in ſingu. 577.incip.mulier.

¶ Teſtamentum,ſi aliquis facit teſtamentũ & inſtituit ſuum hæredem puta titium & aliquis alius puta gayus blandis verbis induceret dictum teſtatorem ad reuocandũ illud teſtamentum & ad eum inſtituendum hæredem tunc primus inſtitutus reuocabit a ſecundo hæreditatem per actionem de dolo vel in factum in ſingul.526.inci.licitum eſt.

Vltimum teſtamentum tollit primum nõ obſtante quod in primo fuerit facta inſtitutio vel legatum ad pias cauſas in ſing.566.inci pi.regula eſt trita.

Teſtamentum ad pias cauſas non requirit ſolennitates ſtatutorum in ſingulari 569.incipien.pia cauſa.

Teſtamẽtum patris inter filios licet ſit imperfectum tamen valet ſed teſtamẽtum filij inter patrem vel alios aſcendentes imperfectum non valet in ſing.579.incipien.correlatiuorum &c.

¶ Teſtis in teſtibus plurimum conſiderantur qualitates perſonarum & ideo illi qui aſcẽdunt cacumina edificiorũ pro illis reficiendis ſi examinantur in teſtes eis diminuit de fide in ſing.506.inci.in teſtibus.

Teſtimonium fratris contra fiſcum valet ad purgandum eum a delicto in ſing.508. inci. tractant doc.

Renuntiatio teſtium examinandorum nõ extenditur ad teſtes quos tempore renũtiationis renuntians ignorabat poſſe producere in ſing.512.incip.adduxi.

Duo teſtes non probant metum qñ contractus eſt factus in præſentia coniunctorum.in ſingu.528.incip.dixi tibi.

Plus creditur duobus teſtibus affirmantibus quam decẽ negantibus quod tñ fallit in criminalibus quia plus creditur duobus negãtibus me deliquiſſe quam totidem affirmantibus in ſing.541.inci.abſolutio.

Licet teſtis inhabilis ſubſtineat per teſtem habilem quando ambo ſunt examinati ſuper eiſdem capitulis iſtud eſt verum quando ille teſtis inhabilis nõ eſt in totum inhabilis ſed ſecus ſi ſit in totum inhabilis quia tunc non ſubſtentatur per habilem in ſing.554.incipien.memini.

Teſtis de audita licet non probus tamen facit indicium & præſumptionem quæ transfert onus probandi in aduerſarium in ſing.557. incip.tu ſcis quod teſtes.

Teſtis ſi primo dixit quod tali actui fuit præſens titius & gayus poſtea in fine ſui dicti dicit quod nemo aderat illi contractui non cadit in pœnã falſi quia debet intelligi quod nemo aderat exceptis illis quos primo dixit ad fuiſſe i ſing.571.inci.adiuuaut ſemel.

Si vnus teſtis deponit de veritate & de fama alius deponit de fama tm̃ tales teſtes cõiun guntur vt plene probent quaſi ſint duo teſtes de fama in ſing.585.inci.probationes.

Teſtis non iuratus non probat quod tñ fallit in perſonis in dignitate conſtitutis.in ſingu.606.incip.in pluribus.

Teſtis dicens falſum non poteſt puniri de falſo ſi illud quod depoſuit audiuit ab homine bone conditio.& fame in ſing.608.inci. cumulaui alias.

Fœmina nõ poteſt eſſe teſtis in cauſa feudi in ſing.611.incip.adduxi tibi.

Maſculus præfertur fœminæ inferendo teſtimonio in ſing.611.inci.adduxi tibi.

Variatio teſtium ſuper acceſſorijs & non ſuper principali non vitiat dictum teſtis quod fallit in teſtibus ſuſpectis in ſingul.618.incipien.variatio.

Variatio teſtis ſuper acceſſorijs & non ſuper principali facit ut minus credat talibus teſtibus in ſing.618.incip.variatio.

In teſtibus magne importantie eſt redditio rationis in ſingulari 621.incipien.magne importantie.

Redditio rationis facta per teſtem reſtringit declarat & ampliat dictum ipſius teſtis in ſing.621.incip.magne.

Teſtis deponens de valore rei non probat niſi reddat rationem dicti ſui in ſing.621.incipi. magne importantie.

Teſtis non reddens rationem dicti ſui nõ debilitat dictum teſtis reddentis rationem dicti ſui adeo quod non poſsit deferri iuramentum in ſupplementum probatio,ei qui produxit teſtem reddentem rationem dicti ſui in ſing.621.incip.magne.

In cauſis criminalibus nõ creditur teſtibus niſi reddant rationem dicti ſui etiam non interrogati in ſingulari 621.incipien.magne importantie &c.quod amplia vt ibi & limita vt in ſing.658.incip.teſtis.

Inſtrumentarij teſtes vel non inſtrumentarij non præiudicant inſtrumento niſi reddant rationem dicti ſui etiam non interrogati in ſing.621.incip.magne.

Teſtes vlterius produci non poſſunt publicatis atteſtationibus quod habet locum nõ ſolum ſi ſint examinati teſtes ſed etiam ſi non ſunt examinati dummodo iurauerint dicere veritatem in ſingula.623.incipien.ex diſpoſitione.

In dicto teſtis ſemper præſumitur ratio viſus ſi teſtis non eſt interrogatus in cauſa ſcientie quia ſemper tacite ſubintelligitur efficax cauſa ſcientie in teſte vt eius dictũ magis valeat quam pereat in ſingu.644.incip. tradidi tibi ſupra &c.

In cauſis criminalibus teſtes debent reddere rationem etiam non interrogati alias non probant quod eſt verum qñ deponunt contra reum ad offenſam ſecus ſi deponũt pro reo ad defenſam ſuam quia tunc probant licet non reddant aliquam rationem dicti ſui in ſing.658.inci.teſtis in cauſis.

Creditor poteſt eſſe teſtis in cauſa ſui debitoris nec dr̃ ſuſpectus in ſing.662.inci.accipe.

V

VArietas eſt maxime importantie in teſte.de quo in ſingul.103. incipien. Varietas.

¶ Vaſallus perdit feudum ex pluribus cauſis.de quibus in ſingu.122.incipien. Vaſallus.

Vaſallus propter delictum domini non priuatur feudo,imo vaſalli propter delictum domini efficiuntur frãchi.in ſingulari 122.incipien.Vaſallus.

Vaſallus qui non petijt inueſtituram debito tempore non tñ eſt priuandus feudo ſine citatione.in ſing.195.inci.Nemo.

Vaſallus non poteſt occidere dñm impune,& ſi ſit bannitus dominus,& ſtatutum permittat bannitũ occidi a quocunq;.in ſingu.210. incip.Iura ſanguinis.in fi.

¶ Vehemens opinio conſona veritati idẽ operatur quod certitudo.in ſingula.205.incipi. Vehemens.

Vehemens adminiculum ſupplet ſemiplenam probationem.in ſing.205.inci.Præterito.

Vehemens infamia etiam ſine alio indicio ſufficit ad torturam.in ſing.eo.

¶ Venditio.Aliud eſt vendere & aliud facere pactum de vendendo.in ſing.469.inci. Dixi profecto.

¶ Venditor rei licet promittat in venditione pro dicto & facto ſuo tantum,attamen tenetur etiam de facto illius cuius eſt hæres. in ſing.475.inci.Non eſt tibi nouum.

¶ Verba.Cui non conueniunt verba legis nõ conueniunt eius diſpoſitio.in ſing.339.inci. Cui non conueniunt.

Verba enunciatiua emiſſa propter aliud non probant nec diſponunt.in ſingul.442.incipien.Vulgata iuris regula &c.quod fallit in dote.vt ibi.

¶ Veriſimile. Remotum a veriſimili dicitur quædam falſitatis imago, & veriſimilitudo eſt magne importantie.in ſingula.298.incipien.Remotum.

Vnum veriſimile additum pluribus veriſimilibus facit plenam probationem.in ſingula-

ti 396.incip.Veriſimilitudo.

Magis creditur paucis teſtibus uеriſimilia deponentibus ꝙ multis deponentibus non veriſimilia.in ſing.343.inci. Veriſimilitudo.

Veriſimilitudo eſt magne importantie. vt in ſing.343.incip.Veriſimilitudo.

¶ Veritas vbi haberi nō poteſt ſtatur pręſumptioni.in ſing.451.incip.Decreui.

¶ Via publica.Appellatione vie publice non venit flumen publicum.in ſing.68.inci.Statuto cauetur. ſecus autem eſt in pōte ipſius fluminis vt ibi.

Viam quā quis eligit ſibi patere debet. quod amplia vt in ſing.213.inci. Viam.

¶ Vice gerens papæ non pōt diſpenſare contra ius poſitiuum ſine cauſa licet papa hoc poſſet facere.in ſing.230.inci.Antiqua.

¶ Victus victori debet condemnari in expenſis.quod amplia vt in ſingula.207.incipien. Victus.

¶ Victualia. Incantans victualia & offerens plus debito vt alij plus emans punitur crimine ſtellionatus. in ſingula.441.incipien. Licet de iure &c.

¶ Vidua committens ſtuprum ita perdit dotē & actionē ad repetendam dotem ſicut vxor committens adulterium viuente marito. in ſing.416.incip.Plures profecto.

Vidua habens tutelam filiorum ſi committit ſtuprum ita perdit tutelam filiorum perinde ac ſi tranſiret ad ſecundas nuptias,in ſingu.416.incip.Plures profecto.

¶ Vindicta.An ille cui permittatur facere vindictam poſsit illam alteri demandare. in ſingu.175.incip.Conceſsio.poſt med.

Habens poteſtatem a lege faciendi vindictam in aliquo caſu,non poteſt illam mandare alteri,quod tñ fallit in filijs quibus pater poteſt mandare talem vindictam.in ſing.448. incip.Habens.

¶ Violētus inuaſor punitur pœnis de quibus in l.ſi quis in tantam.C.vnde vi,quod limita vt in ſing.167.inci.Violentus.

¶ Votum.Si alicui ſint aſsignata cōfinia & ipſe promittit non exire de cōfinibus ſub pœna,ſi tamen exit de confinibus vt vadat ad complendum votum non cadit in pœnam. in ſing.149.incip. Vouentes.

¶ Vox viua,eſt dignior voce mortua , & illi præfertur.in ſing.459.inci.Vox viua.

Vſurarius eſt infamis. in ſingulari 273.incipi. Notiſsimum.

Vſurario inſtituto dicitur inſtituta turpis perſona.in ſing.273.inci.Notiſsimum.

¶ Vulneratus. Si vulneratus moriens dicat ſe mori ex defectu medici talis eius confeſsio non prodeſt vulneranti.in ſingulari 22.incip.Confeſsio.

¶ Vendere . ſi princeps habet rem communē etiam diuiſibilem cum alio poteſt vendere ad libitum partem ſocij cum parte ſua,tenetur tñ dare pretium partis ſue illi cuius erat pars rei in ſing.655.inci.dicit quoddam.

Venditor an & quando teneatur de euictione in ſing.656.incip.venditor.

Si venditor vendidit pluſquam fuerat ſibi dictum a domino rei illud plus ad quem ſpectat an ad venditorem an ad dominum rei quando per dominum fuit promiſſum venditori quod illud plus eſſet ſuum in ſingula. 664.incip.audias quæſo.

¶ Verba,verba in dubio ſunt intelligenda ſecundum ſubiectam materiam in ſingul.510. incipien.verba.

Verba illa appoſita in literis papæ videlicet nulli igitur hominum liceat contra has literas auſu temerario contraire alioquin indignationem apoſtolorum Petri & Pauli nouerit ſe incurſurum &c. important pœnam arbitrariam in ſing.559.in cip.ſæpe.

Cui non conueniunt verba legis nō conuenit eius diſpoſitio in ſing.582.incip.accipe nota.verbum.

Verbum nullatenus appoſitum in lege ſtatuto vel diſpoſitione importat clauſulam decreti annullatiuam & tollit facultatē diſpēſandi in ſing.675.inci.anno præterito.

Verbum integre intelligitur ſine aliqua diminutione in ſingulari 687.incipien. verbum integre.

¶ Veriſimile ſicut non veriſimilia non attenduntur ita veriſimilia ſunt magne importātie in ſing.594.incip.ſicut &c.

Confeſsio extraiudicialis veriſimilis non ſolum facit indicium ad torturā ſed etiam facit plenam probationem in ciuilibus & in criminalibus in ſingul.594.incip. ſicut non veriſimilia.

Vice gerens quamuis vice gerens poſsit facere ea quæ facere poterat principalis eū conſtituens tamen nō poteſt imponere pœnam mortis nec mutilationem in ſing.649. inci. ſepe contingit &c.quod limita vt ibi.

¶ Violator, violator priuilegiorum eccleſiæ poteſt impune occidi vigore ſtatuti permittentis bannitum poſſe impune occidi perinde ac ſi eſſet bannitus in ſingu.650.incip. bannitus.

Violator priuilegiorum eccleſiæ habetur pro bannito in ſing.650.incip.bannitus.

¶ Vis.vim vi repellere licet cū moderamine inculpate tutele in ſing.692.inci.vim vi.

¶ Vltima, vltima derogant prioribus adeo quod ſi aliquis fecit teſtamentum coram ſeptem teſtibus & in eo fecit aliquod legatũ pium poſtea ingreſſus religionẽ fecit aliud teſtamentum coram duobus teſtibus valet vltimum non obſt. quod in primo fuerit factum aliquod legatum pium in ſingul. 566. incip. regula eſt.

¶ Vniuerſitas, vniuerſitas caſtrorum & villarum habent reſtitutionem in integrum ſicut minores & res publica in ſing. 699. incipien. priuilegia.

¶ Vſusfructus ſi vxor ſit relicta a marito vſufructuaria bonorũ ſuorum non perdit vſum fructum ſi tranſit ad ſecunda vota in ſingul. 577. incip. mulier.

Vſufructuarius non priuatur vſufructu quem habebat ad vitam per ingreſſum religionis in ſing. 668. incip. ingreſſus quod tamen limita in vſufructu quẽ pater habebat in bonis filij reſpectu patrie poteſtatis vt ibi.

¶ Vſura vſurarius petens vſuras ſibi debitas nõ auditur niſi ipſe reſtituat vſuras ab alio extortas in ſingulari 609. incipien. aduertas ad vnum.

¶ Vtilitas publica, vtilitas publica eſt magne importantie & magne potentie in ſing. 531. incip. vtilitas publica.

¶ Vxor. vxor poteſt conſtituere procuratorem pro marito capto & carcerato ad agendum & defendendum pro eo in ſingu. 636 incip. clarum eſt &c.

FINIS.

EXCELLENTISSIMI V. IVR.
INTERPRETIS D. HIPPOLYTI DE MARſilijs Bononienſis omnia Singularia noua & vetera, cum Additionibus eiuſdem ad Singularia vetera alias impreſſa, ſuo loco vbiq; politis, & hæc vltra Singularia Ludo. Roma. Matth. de Matheſi. Franc. de Crema, do. Ant. Corſe. & vltra cautelas d. Bartho. Cæp. & finaliter vltra Singularia & notabilia omnium antiquorum & modernorum, fœliciter incipiunt.

Ad laudem & gloriam clementiſſimi Dei, ac beatiſsimæ Virginis Mariæ.



D. HIPPOL. DE MARSI

1 ARGVMENTVM a communiter accidentibus validum eſt in iure. l. certi condictio. §. ſi nummos. ff. ſi cer. pet. l. certi iuris. C. de iud. l. iuriſgẽtium. §. pactorum. ff. de pac. l. palã. §. ſi qua cauponam. ff. de ritu nuptia. notab. eſt tex. in l. in fideicommiſsi. poſt princ. ff. de vſur. & in l. ſi pactum. in fi. ibi, plerunq;. ff. de proba. c. prudentiam. verſi. vt ſolet. extra de offi. dele. gl. in l. neq; natales. C. de probat. gl. & ibi Bal. in l. cum dotem. C. de iure dot. Bal. in l. conuent culam. C. de epiſ. & cle. & in auth. habita. C. ne filius pro patre. cum ſimi. & tenseas mẽti ꝙ hæc regula eſt adeo vera ꝙ nõ ſolum habet locum in ciuilibus cauſis, ſed
✱ etiam in criminalibus, (Vide Bal. conſi. xx. in verſi. inci. Duo fratres vnus maior. & Soci. conſ. xlvj. inci. In præſenti cõſultatione.)

Et ideo dixit ſingulariter Pe. de Ancha. in eleganti conſi. ſuo xxiij. inci. Viſa inquiſitione formata contra Phil. in ij. col. ver. præterea. aduertendum ſe habuiſſe de facto ꝙ quidam erat confeſſus maleficium per tormenta, & tamen poteſtas & eius curia dicebant ꝙ confeſſus erat ſpõte ſine tormento, iſte autem tortus non poterat probare torturam, quia quando fuerat tortus nemo aderat niſi famuli poteſtatis. dicit ibi Pe. de Ancha ꝙ Bald. conſuluit in contingentia facti quem ipſe etiam ſequitur ꝙ ille fuerat tortus, & hoc per argu. a cõiter accidentibus, nam iſti poteſtates terrarum cõiter ponunt homines ad torturam nocturno tẽpore ne-
✱ mine ibi exiſtente quod eſt valde no. (& faciunt etiam not. verba Bald. in l. obſeruare. in. §. proficiſci. in xiij. q. v. de offic. procon. ibi videas. & idem dixit Alexan. in conſil. clxxxix. inci. In cauſa et lite. in iij. col. in vj. vol.) Et iſtud conſilium Bald. in ordine eſt. cccccclxix. & inci. Pręmittendum eſt ꝙ interdum tortura &c. in vj. volu. & idem conſuluit ipſe Bal. & melius & clarius in conſi. ſuo clxxj. in eo. volumi. incip. Tres ſunt caſus &c. Et illud conſilium Pe. de Ancha. refert & ſequitur d. Alex. in conſ. ſuo cclxxv. ſecũdum ord. meum inci. Viſo themate. circa fi. Et d. Par. de Puteo in trac. ſuo ſynd. in xcvj. char. in iij. col. verſic. quidam fuit tortus. Et pro hoc dicto faciunt optime dicta p Bal. in l. j. C. ne ex delic. defunc. vbi dixit ꝙ aſſeſſores videntur homicide, quia in camera torquent & poſtea ad banchum faciunt
✱ ſcribi ꝙ ſponte confeſſus eſt. (pro quo facit not. verbum Bald. in l. ij. C. de cuſto. reor. in verſi. & ideo aſſeſſores. vbi dicit ꝙ q̃n ſcriptura dicit ꝙ reus eſt ſponte confeſſus ꝙ talis ſcriptura vt plurimũ eſt falſa.) Et faciũt dicta per Barba. in conſi. ſuo lxx. inci. Viſo
2 puncto iij. col. in iiij. vol. et faciunt dicta per

Bal.in addi.Spe.in ti.de appel.in iiij.col.in prin.& per Salyc.in l.in illa ſtipulatione.in fi.ff.de verb.obli.Facit etiam, nam ad probandum torturam,& ſic confeſsionem coactam & non ſpontaneam, cum iſtud ſit diffi cile valde,vt dixi, admittitur probatio per coniecturas,ſecundum d.Ant.in c.veniens. el j.extra de teſti.in vlt.col.& lo.de Imo.in *c.veniens.de verb.ſig.(& Bal.in auth.quas actiones.in vlt.col.C.de ſacroſan.eccleſi.& Alex.in conſi.lxxvij.incip.In cauſa.in fi.in vij.vol.)de quo latiſsime dixi in repe.mea. l.fi.C.de proba.in lxvj.char.circa med.vbi videas.quæ omnia tene menti,quia ſunt quo tidiana, & ego alias pluries habui in facto dum eſſem ſyndicator officialiũ ducis Mediolani &c. Et teneas etiam menti ꝙ adeo eſt vera iſta regula,videlicet & argumentũ a cõiter accidentibus validum eſt in iure,ꝙ locus a cõiter accidentibus facit indicium indubitatum:ita ſing.dixit Bal. in addi.Spe cu.in ti.de ſenten.in antepe.col.in verſi.ad mortem.quod eſt ſingul.not.ad multa.

2 Si plures fideiuſſores intercedunt pro aliquo oẽs pariter ſunt obligati niſi renunciauerit beneficio epiſtolæ diui Hadriani, vel bñficio noue conſtitutionis de duobus reis, vt habetur in l.iij.C.de fideiuſſ.in auth.hoc habita.C.de duo.reis.& per Spe.in ti.de re nun.ſi.concluſione.circa med. Scias tñ ꝙ ſi plures rei debendi conſtituerentur, attamẽ ſi in rei veritate ad vnum tm̃ peruenit pecunia, alij habentur in loco fideiuſſorum, & gaudent beneficio fideiuſſorum,ita ſingulariter dixit Guil.de Cu.in l.ſed iulianus.§. idem ait ſi duos.per illum text.ff.ad Mace. ad quod alle.etiam gl.in auth.de fideiuſſ.§. j.quod dictum refert pro valde nota.refert & ſequitur Lud.Ro.in cõſi.ſuo cxiiij.inci. Vtiis ſupra conſultis &c.in princi.quod eſt no.& idem firmat Ioan. de Ana.in cõſi.ſuo ix.incip.In quæſtione iſta.vbi no.loquitur, & alia in hac materia ibi dicit quæ videas omnino,& idem tenet Alex.in l.marcellus. ff.de fideiuſſ.& d.Franciſ.Aret.in conſi.ſuo xxxiij.incip.Conſultatio præmiſſa.in j.col. quod dictum tñ limita & reſtringe vt per eundem do.Fran.Are. in prædicto conſilio ſuo xxxiij.in v.col.in verſi. prima eſt ꝙ li *cet &c. (Et vide quæ dixi in repe.mea rubri.ff.de fideiuſſ.in xij.col.poſt med.)

3 Ad hoc vt ad carcerationem debitoris peruenire poſſit eſt non ſolum neceſſaria excuſsio ipſius debitoris,ſed etiam fideiuſſoris eius,cum et fideiuſſoris facultates quo ad effectum ſolutionis eius debiti pro quo fideiuſſit facultates ipſius debitoris aggregatae cẽſeatur.iſte eſt tex.valde no.in l.ſi plu res. in.§.præterea.el ij.ff.de fideiuſſ.quem tex.ad hoc propoſitum allegauit Lud.Ro. in conſi.ſuo cccxx.inct.Hæc iſtorum quinque &c.in prin.

4 Quamuis aliquo caſu ſentẽtia contra vnũ lata præiudicet alteri,tamen tene mẽti perpetuo ꝙ talis ſententia nunꝗ̃ præiudicabit alteri ſi lata fuerit in cõtumaciam partis ſe non defendentis, quia tunc pr̃ſumptio iuris eſt ꝙ talis ſententia ſit lata propter contumaciam,non aũt propter ius.iſte eſt text. in l.præſes.C.de pig.& in l.ſi ideo.ff.de eui. & in l.papinianus.§.meminiſſe.& in l.repu diantis.§.fin.ſde inof.teſt.& in c.ſi.de emp. & vendi.quæ iura ad hoc alleg.Lud.Ro.in conſi.ſuo cccxxix.incip. Præſens conſultatio.in pe.col.& alle.etiam Bart.in l.ſæpe.ff. de re iud.& Bal.in l.res inter alios.C.quib. res iudi.non nocet.& d.Anto.in c.quanuis. de re iudi.pro quibus optime faciunt dicta per d.Fely.in c.fraternitatis. in ij.col.verſi. Tertio fallit. de here.(vbi videas. Et per eundem in c.in litteris.in x.col.verſicu. Pro quo optime facit de conſt.& per Bal.in l.j. circa fi.C.de calum.quem vide.& per Soci. in conſi.ſuo xviij.incip. Proſequendo &c. *in vj.col.(Vide omnino Bal.in l.fi.in verſi. quæro hic ſi tabellio.C.de fide inſtr.& omnino Bal.ſuper ſtatutis.in verbo, bannitus. in viij.col.in vlt.verſi.vide Cor.in conſilio xlij.inci. Videtur.in j.võl.in vlt.col.& quæ dixi in conſi.meo inci. Scientiarum omniũ elargitor &c.in iij.& iiij.char.& d.Alex.in repe.l.ſæpe.in xix.col.ff.de re iudi.vbi no, loquitur in materia.) Quæ omnia tamen limita & reſtringe,vt per Pau.de Caſt.in con ſi ſuo cccxxv.incip. Dicta ſubſtantia. circa fi.& per Nellum in trac.banni.in j.par.primi tempo.in viij.q.circa med.& in eo.trac. in iiij.parte primi tempor.in ij.q.& in eod. trac.in j.parte ſecundi tempo.in iiij.q.circa med.& in eo.trac.in eadem j.parte ſecundi tempõ.q.xxxiiij.& ibidem omnino in qõ. xlix.inci. Quæro an tales. per totam illã.q. & per d.Fely.in c.cauſam quæ. in ij.col.de teſti.Et per gl.in l.ij.in ver.abſens.C.de cõtrario iud.tut.& Ioan.de Ana.in d.c.fraternitatis.Et hic adde in materia iſta plura ſingularia dicta cumulata per d.Fely.in c.cum Bertholdus. in ix.col.de re iudi.vbi omnino videas, quia prædicta limitat pluribus modis vt ibi per eum, & vide Math.nota. xxv.inci.Nota regulam &c.Eiuſdem.

5 Regula eſt ꝙ familiares repelluntur a te-

ſtimonio l.ij.C.de teſti.l.eos eod.titu.l.idonei.& l.teſtes.ff.eo.tit. & in c. ſi teſtes.§.itē eos.iiij.q.iij.cum ſimi.Limita tamen hāc regulā duobus modis.Primo, non habere locum in famulo non habente ſalarium,quia talis famulus admittitur ad teſtificandum pro domino,ita ſingulariter dixit Specu.in titu.de teſte.§.j.verſi.Sed de quo mercenario &c.quod dictum refert & ſequitur Ludo.ro.in conſi.ſuo ccccxx.incip.Præpoſita quęſtio &c.Et non ſunt adhuc duo mēſes, quibus ego habui in facto, hoc eſt oſtendi Spec.& Ludo.Ro.in dictis locis, quia pars aduerſa hoc negabat. Pro quibus faciūt optime dicta per d.Felyn. in c.cum a nobis. in vlti.col.circa fi.extra de teſtib.Eiuſdē. Secundo limitata prædictā regulam non habere locum in familiaribus honeſte vite,quia tales admittuntur ad teſtificandum non obſtante familiaritate. Ita dicit tex. glo.& Inno.in c.literis.extra de teſtib.& Bald.in d. l.ij.C.de teſti.& Lud.Ro.in d. ſuo ccccxx. inci.Præpoſita quæſtio.in ij.colum. Ad primum tamen dictum vide d.Fely.in c. in literis in ij.colum.ver.Ex quo datur intelligi &c.extra de teſti.Eiuſdem.

6 In principe ſemper præſumitur iuſtitia ſeu iuſta cauſa, adeo quod non admittitur probatio in contrarium,vt ſingulariter dixit Cyn.in l.reſcripta.C.de precib.impera. offer.& in l.fi.C. ſi contra ius vel vti. pub. & do.Anto.in c.quæ in eccleſiarum.de con

* ſti.Et ibi do.Fely.in xxj.colū. (Idem dixit d.Floria.in l.ſi irruptione.in.§. ad officium in ij.colum.ff.finium reg.vide latiſsime per do.Fran.cur.in conſi.ſuo l.incip.Memoriæ. nu.cxxx.per vnam colum.) Et Ludo. Ro. in conſi.ſuo ccccxxxvj. quod indultum.in iiij.colum.quod tamen intellige eſſe verum vbi ipſe princeps ſtatuit generaliter vel vbi aliquid facit ſpecialiter motu proprio. Sed vbi aliquid reſcriberet ad alterius poſtulationem,tunc illa præſumptio ceſſat,quia tali caſu magis præſumitur ad importunitatē poſtulantis ſcripſiſſe quam ex ſua voluntate. Ita ſingulariter dixit Ludo.Roma.in d. cōſi.ſuo ccccxxxvi. incipien.Quod indultū &c. in iiij.colum. allegat quæ habentur in l.j.C.de pet.bo.ſubla.lib.x. quod eſt no. ꝙ etiam firmat d.Fely.in d.c.quæ in eccleſiarum in xxij.col.ver. Limita quinto &c.

* (Et vide omnino Iaſ.in l.ſi teſtamentum in j.colum.C.de teſta.& omnino Soci. in conſil.lxij.inci.Viſis.in penul.colum.in iiij. volu.& idem dixit Ludo.Ro.in repe.l.ſi uero in.§. de uiro.in xxiiij. fallen. circa med.ff. ſolu.matri.& Soci.in conſi.cxx.incip. Memini &c.in viij.col.in iij.volu.)

7 Communiter per Italiam viget ſtatutum quod contra inſtrumentum guarentigiatū nulla poſſit opponi exceptio &c. Sed tu ſcias ꝙ non obſtante tali ſtatuto fideiuſſor ſeu correus ex eo inſtrumēto conuentus poterit opponere exceptionem cedendarum actionum,quia nunquam intelligitur ſemota exceptio quæ deſcendit ex eo fonte, ex quo petitio & ipſi petitioni ineſt. Ita ſingu. dixit Bald.in l.prædijs.C.de eui.& in auth. præſente.C.de fideiuſ.quam doc.pro no. refert & ſequitur Ludo.Roma. in conſi. ſuo. xlij.incip. Viſis &c.in ij.colum. & in conſi. cccclxxij.inci.In eo quod queritur. & Barba.in cap.j.in xliij.colum.de offic. ordi. de quo latius ſcripſi in l.ij.C.de exe. rei iudi.

8 Præſumendum eſt regulariter pro facto papæ, vt habetur in c.propoſuit.de conceſ. præb.per do.Anto.in c. quæ in eccleſiarū. de conſti.per doc.in l.reſcripta.C. de preci. impe.offe.Nā ipſe ſemper præſumitur moueri ex iuſta cauſa,vt in dictis locis,hoc tamen limita non procedere nec eſſe verum vbi papa facit aliquid contra conſtitutionē reſpicientem generalem ſtatutum eccleſiæ, nam tunc non eſt ſubſtituēdus niſi faciat cū cauſa magna alijs no.& eſt neceſſe illā probari & ex primi,quia alias nō præſumitur, Iſtud fuit ſingulare dictum Inno.in c.quanto extra de conſue.quod dictum pro ſingu. alleg.& ſequitur Ludo.Roma. conſi.cccclxxxiij.incip.Dubitatur in penul. colū.vbi pro hoc alleg.gl.in c.literas.de reſti. ſpo. & in d.c.propoſuit.de conceſ. præben. idē ēt dixit ipſe Ludo.Ro.in conſi.ſuo ccccxcix. incip.In præmiſſa.in fi.penul.colum. vbi alleg.Innoc.ſed corrupte.nam hoc dicit in d. cap.quanto de conſue.& ibi vide Barba. in xiiij.col.Et vide ēt d.Fely.in c.nulli.de ſenten.excom.per totum c.

9 Nemo cogitur ſtare in communione l.fi. C.communi diui.l.ſi non ſortem.§.ſi centū. ff.de cōdi.indebi.l.in hoc iudicium.§.ſi cōueniant.ff.communi diui. cum ſi. Quinimo non valet etiam diſpoſitio teſtatoris in qua mandat hæredibus ſuis quod ſemper ſtēt in communione & in ſocietate d.§. ſi conueniat.& ita dixit Pau.de Caſt. in d.§. ſi centum & do.Alex.in conſi.cccxxxiiij. ſecundum ordi.meum,incip. Circa primum &c. in iij.colum.nec etiam cogitur quis ſtare in communione etiam ſi iuraſſet ſtare, ſecūdū Old.conſi.ccxlj.incip. Factum tale eſt, paterfamilias. Scias tamen vnum ꝙ licet in

diuiſione bonorũ ſufficiat vnũ ex ſocijs ꝓ-
uocare vt habetur in dictis iuribus, & in ro-
to ti. ff. commũ diui. Attamen in diuiſione
bonorũ feudalium ſecus eſt, quia non ſuffi-
cit prouocatio iuris vaſalli, ſed debent oẽs
conuaſalli conuenire & concordare, alias
non poteſt fieri diuiſio. ita probat tex. vni-
cus & ſing. in c. imperialẽ. §. præterea duca-
tus. de ꝓhi. feu. alie. per Fed. in verbo, ſi cõ-
ſortes voluerunt, ita illum tex. pro ſingu. ad
hoc propoſitum alleg. Abb. in conſilio ſuo.
lxxxij. incip. Conditor omnium in vj. colũ.
verſi. Ego tñ notanter dico vbi etiam addu
cit glo. iuncto tex. in cle. ſepe. de verb. ſign.
quod eſt not. Et iſtud dictũ Abb. refert & ſe-
quitur d. Felyn. in c. quæ in eccleſiarum in
xxxv. col. de conſti. ver. Secũdo limitatur.
Et illũ tex. ad hoc ẽt alle. d. Alex. in cõſ. ſuo
vij. incip. In conſultatione pręmiſſa in prin
cip. in v. volu.

10 Tu ſcis ꝙ exceptio proueniens ex defe-
ctu iuriſdictionis põt quandocunque oppo-
ni, & etiam poſt tres ſententias conformes
gloſſ. eſt ſingulariter in clemen. prima de
ſequeſt. poſſeſ. & fruc. quam ſequitur ibi
Petrus de Ancha. & Ioannes de Imola &
alij, & illam dixit ſingularem, & eam ſe-
quitur Petrus de Anchara. in conſilio ſuo
cclxxij. incipien. De tribus in vltima co-
lum. circa med. & Petrus de Ancha. in con
ſilio ſuo ſexageſimoprimo, incipien. Dupli
ci reſpectu in fin. & illam ſequitur etiam
ipſe Petrus de Anchar. in conſilio clxiiij.
incipien. De viribus & efficacia in vltima
colum. & in conſilio clxvj. incipien. Viſis
diligenter in princi. & Petrus de Ancha. in
clemen. prima de re iudica. Et Baldus in l.
ſi quis filio. §. quod ſi quis ff. de iniuſt. teſta-
men. & Abb. in capitu. epiſcopi in prima co
lum. extra de rebus eccleſiæ non alienan.
& Angel. in conſilio ſuo clix. incipien. Di
cta interlocutoria in fin. & Angel. in conſi-
lio cclviij. incipien. Super primo quæſito
& illam gloſ. refert & ſequitur Abb. in con
ſilio ſuo xcvij. incipien. Attingẽtia iuris or
dinem, & Ludo. Roma. in conſilio xliij. in-
cip. Viſis quæ &c. & Barba. in conſil. xx.
incipien. Viſo puncto & his quæ agitata &c.
in iij. colum. in iij. volumi. & Pau. de Caſt.
in l. fina. C. de arbi. & Abb. in conſi. lxxxij.
incip. Conditor omnium in fin. quinta co-
* lum. (Et Floria. in l. quædam mulier circa
fi. ff. fami. herciſcund. & Corſe. in not. inci-
pien. Statuto cauetur quod quod a ſenten
tijs &c. ſub verbo, ſtatutum.) Et Angel.
de Aret. in rubr. inſti. de excep. in xv. co-
lum. & in. §. appellantur in ix. colum. eodẽ
titu. quem omnino vide Alexand. in l. j. §.
& parui in j. colum. circa med. vbi late lo-
quitur ff. quod vi aut clam. pro qua glo. &
eius materia vide Ludo. Roma. in d. conſil.
xliij. & in conſil. cxv. in fin. Ioan. de Ana. in
conſi. l. in penul. colum. Bald. in addi. Spec.
in titu. de ſenten. in ij. char. verſicu. ſenten-
tia lata a iudice incompetenti &c. Alexan.
in conſil. lxxvij. in v. vj. & vij. colum. in ij.
volum. Barba. in c. cum in iure. in penul.
char. in vlti. col. de offic. deleg. d. Franc. de
Are. conſilio xlv. incip. Diligenter & matu
re in vij. columen. verſicu. Primo quidem
Bald. in l. prima C. ne liceat in vna eadem-
que cau. Angel. in l. j. C. quando prouo. non
eſt neceſ. Angel. & Imo. in l. de pupillo. §.
qui opus ff. de operis noui nunciatio. Lan-
franc. in capitu. quoniam contra. de proba.
Bald. ſuper ſtatutis in verſicu. bannitus in
xij. colum. in iiij. verſicu. Bald. in l. teſta-
menta omnia in principio C. de teſta. Et
domi. Fely. in cap. paſtoralis in fin. iij. colũ.
& in principio iiij. colum. de excep. vbi al-
leg. plures alias gloſ. dicentes illud idem ꝙ
glo. in dicta clemen. j. de ſequeſt. poſſeſ. &
fruc. & alia di. it in hac materia de quibus
* ibi per eum, quem omnino videas. (Et ad-
de quod dicta exceptio incompetentiæ po-
teſt opponi non obſtante ſtatuto excluden
te omnes exceptiones, ſecundum Bald. in
l. exceptionem circa fin. verſicu. ſed pone
ſtatutũ C. de probationib. & alios quos ad
ducit do. Philip. Decius in conſil. xxxviij.
incipien. Circa primum in penul. colum.)
Quinimo dicit Innocen. in capitulo ex ra-
tione de appellatio. & Bald. in Marga. ſua,
in verſicu. agens, quod etiam poſt exceptio
nem ſententiæ poteſt hoc ventilari, Et ra-
tio prædictorum poteſt eſſe quia iuriſdictio
eſt fundamentum fundamentorum iudicij,
ſecundum Bald. in conſilio ſuo xv. incip.
Iſta cauſa &c. in principio in primo volu-
mi. & Ludo. Bolo. in ſuo conſilio viij. in ff.
prima colum. Tene tamen ſingulariter mẽ-
ti vnum in hac materia ꝙ papa de plenitu-
dine poteſtatis poteſt ratificare ſententiam
latam a iuriſdictione carente ſecundum In-
nocen. in cap. prudentiam de offic. deleg. in
gloſ. quæ incip. ſed quid ſi iudex. quam do
ctrinam pro valde nota. refert & ſequitur
Angel. in l. obſeruare in. §. poſt hęc ff. de of-
fic. præſid. vbi ad hoc etiã alleg. glo. no. in
capitu. nulius el j. ix. quæſtio. ij. & text. in
cap. hoc quippe tertia quæſtio. vj. & etiam
eam refert & ſequitur do. Felyn. in capitu.

ea quæ. circa fin. de re iudic. Et vide omnino quæ dixi infra in ſingu. ccj. incip. In confeſſum &c. poſt med. vel circa. Et circa ſupradictam materiam faciunt dicta per domi. Felyn. in c. cum cauſam in xiiij. colum. in verſicu. Fallit ſecundo &c. de teſtib. vbi dixit quod licet alias atteſtationes inualidæ poſſunt conſenſu partium validari, tamen hoc fallit niſi ſint inualide, quia receptæ a iuriſdictione carente, ad quod alleg. d. de Rota & alia de quibus ibi per eum. Quæ omnia tene menti quia materia dictæ gloſſæ eſt quotidiana, & ego infinitis vicibus eam habui in facto, & forte non facile alibi inuenies ad materiam dictæ glo. tot ſimul cumulata.

11 Regula vulgata eſt apud omnes ꝙ ſpoliatus ante omnia eſt reſtituendus, de qua in l. ſi quis a ſe fundum C. ad leg. iuliam de vi. & late per Alexand. in l. naturaliter. §. nihil commune ff. de acquirend. poſſeſ. vbi ponit multas fallentias & limitationes ad hanc regulam, de quibus etiam late per Bertha. in reper. ſuo in verſicu. ſpoliatus. Sed tene menti quod inquantum docto. dicunt dictam regulam non habere locum quando apparet ſpoliatum nullum ius habere, de quo in capitulo cum eccleſia. de cauſ. poſſeſ. & proprie in capitu. ſuper eo. eodem titu. & in capitu. decimas de reſtitutio. ſpolia. in vj. & per Bald. in l. penul. in vlti. colum. C. ſi a non compe. iudi. hæc ſua limitatio limitatur & reſtringitur habere locum in ſpiritualibus tantum, ne detur materia peccandi, ſecus in profanis. ita ſingulariter dixit Oldr. in conſilio ſuo j. incip. In cauſa in ij. column. alleg. ad hoc cap. ſignificaſti. de diuor. & not. per Innoc. in c. conſtitutus de filijs præsby. & capitu. literas de reſtitu. ſpolia. & alia de quibus ibi per eum, ad quod vide etiam Angel. in l. paulus. §. primo ff. quib. modis pign. vel hypo. ſolut.

12 Noſti ꝙ nemo poteſt venire contra illud quod ore proprio confeſſus eſt text. eſt in l. generaliter C. de non nume. pecu. & in capitulo per tuas de probationib. Et tene menti quod iſtud habet locum nedũ in confeſſione ore proprio facta, ſed etiam habet locum in confeſſione præſumpta puta ex contumacia, vt ſi ſtatutum dicit quod contumax habeatur pro confeſſo. ita ſingu. dixit Oldrad. in conſilio cccxx. incip. Breues allegationes &c. in prima colum. ad quod allegat l. conſiliarios C. de aſſeſſo. & l. locorum C. de omni agro deſer. libr. xj. & . §. ſi vero quidam in authenti. de exhiben. reis &c.

13 Volo tibi dare auream & ſingularem doctrinam, quæ, vt puto, poſſet tibi dare de lacte & lana, ideo animaduertas, Tu ſcis quod communiter per totam Italiam ſunt ſtatuta & priuilegia Iudeorum volentia quod ipſi Iudei poſſint mutuare ſub vſuris pecuniam ſuper re furto ſubtracta, nec teneantur illam reſtituere vero domino niſi ſibi ſoluatur pecunia ſua vna cum vſuris. Sed ſcias tu quod tale ſtatutum ſeu eorum priuilegium limitatur non habere locum in Iudæis mutuantibus pœcuniam ſuper re aliena ſcientibus ipſis Iudæis illam rem eſſe alienam vel furto ſubtractam, quia tunc tenentur illam reſtituere vero domino ſine pecunia per eos exburſata & ſine vſuris iſte eſt caſus valde ſingulariter in lege ſeruus cuiuſdam ff. de conditione indebi. vbi Baldus & doctor. hoc volunt quod etiam melius & apertius firmat Ioannes de Anania in conſilio ſuo ſeptuageſimo incipien. Viſis & ponderatis &c. vbi ſingulariter loquitur, & idem firmat Baldus in conſilio nonageſimoſecundo incip. Tria poſſunt &c. in quarto volumine. Et dominus Felynus in capitulo cauſam quæ. in nona columna poſt medium verſicu. interpretatio priuilegij &c. de reſcriptis. Et illum text. etiam magnificauit Baldus in l. eos C. de furt. dicens eum eſſe nota. contra receptantes res furtiuas ſcienter, & illum textum etiam ſumme nota. ipſe Baldus in rubrica C. de conditione ob turpem cauſam, & Angelus de Aretio in tractatu maleficiorum in verſic. & veſtem celeſtem in quinta charta verſicu. quid ſi quis emit ſcienter. * (Et vide Iaſo. omnino in dicta l. ſuus, vbi nota. loquitur in materia, & vide quæ dixi in practica mea cauſ. criminal. in. §. aggredior. numero xxxj.) Limita & ſecundo dictum ſtatutum, ſeu priuilegium Iudæorum, videlicet niſi bona furto ſubtracta eſſent eccleſiæ vel alicuius forenſis qui non eſſet ſuppoſitus iuriſditioni ſtatuentium vel eius qui fecit tale priuilegium Iudæis, quia tales non obligantur tali priuilegio vel ſtatuto, ſed ſunt in terminis iuris communis, ita ſingulariter dixit do. Abb. in capitu. quod clericis de foro competen. in ix. colum. verſi. Et hoc infero, & Barba. latius in conſilio lxxv. incipien. Viſo puncto circa tertia charta in verſicu. tuj. facit in tertio volumi. vbi alia plura allegat in * propoſito.) Vide do. Rochum in cap. fin.

ſn cxxv.col.circa fi.de conſue.) Ad quæ ēt
optime faciunt dicta per do.Alex.in conſil.
ſuo xliiij.incip. Videtur &c.in iij.& iiij.co
lum.in v.vol.vbi videas.Et vide etiā Abb.
idem tenentem in c. eccleſia ſancte Marie.
de conſti.in repe.in vlti.char.in ver.ex hoc
infero &c. & ibi do.Fely.in xlvj.col.circa
me.& Barba.in d.ſuo conſi.lxxv.inci.Viſo
puncto.in vj.col.in iij.volu.Quę omnia te-
ne perpetuo mēti,ego alias in ciuitate Cu-
marum practicaui primā limitationē,& ex
ea conſecutus ſum decus & lucrum.

14 Ad hoc vt inquiſitio poſsit formari per
iudicem de delicto cōtra aliquē oportet ꝙ
fama ſeu diffamatio,præcedat,aliter iudex
non poteſt procedere cōtra aliquem, vt ha
betur in c.qualiter & quando.& in c.inqui
ſitionis.de accuſ.& ibi hoc no. Inno. & Io.
And.& alij,& voluit Ange.in repe.l.ſi va-
cantia.C.de bo.vac.& Bart.in l. de minore
.§.tormenta.ff.de quæſtio.& in l.fi.& in l.j.
* in princip.eo.ti.(Vide omnino Alex. cōſi.
clxxix.incip. In cauſa Angelorum in pen.
col.in ij.vol.& vide in meo reper.ad literā
I.in xxv.char.in iij.nota.) hoc tamen ſcias
non procedere nec locum habere qñ inqui
ſitio emanat de conſcientia principis, quia
tūc non requiritur quod procedat fama ſeu
diffamatio vel indicia,nam cōſcientia prin
cipis ſupplet omnem ſolennitatem. ita di-
xit ſingulariter Inno.in c.cum oporteat.de
accuſ.& Bal. eum ſequendo in l. nullus.C.
ad l.iul.maieſt.& Angel. Are.in tracta. ma
lefi.in verſi.fama publica.verſic.aduertēdū
autem &c.& do.Bartho.Cæp.in conſil.ſuo
xvij.incip.Viſa.in vlti.col.Quam tamen li
mitationē ſane intelligas quando inquiſitio
formatur de mandato ſeu ex conſcientia
principis ex motu proprio ipſius principis
nam tunc nō requiritur diffamatio nec alia
ſecus ſi ad poſtulationem alterius princeps
hoc mandat.iſta eſt glo.ſing. in c.ij.de accu.
lib.vj.alias etiam limitationes ad prædicta
vide per Spe.in tit.de inquiſitio.§.nunc tra
ctemus.verſic. hoc autem ṅota.& ibi Ioan.
And.in addi.& vide latius per Domini. de
ſancto Gemi.poſt Io.And. & Archi. in d.c.
ij.& per docto.in d.c.cum oporteat.& in c.
fi.de accuſ.

15 Statuta communiter extant per Italiam
diſponētia ꝙ præbētes auxilium, conſiliū,
vel fauorem maleficio,puniantur eadē pœ-
na qua cōmittentes,quod etiā videtur cau
tum de iure ciuili,vt habetur in l. ſi quem-
quam C.de epiſ.& cle.& in l.quiſque C.ad
l.iul.maieſt.& in l.iij.ff.ad l.corne,de ſicca,
cum ſi.Attamen tene menti ꝙ ſi quis pręſti
terit opem,auxilium, vel fauorem malefi-
cio,non debet puniri eadem pœna qua ipſe
principaliter committēs maleficiū, ſed de-
bet mitius puniri.ita ſingulariter dixit Sa-
ly.in l.j.C.de rapt.virg. quem refert & ſe-
quitur d.Barth.Cæpo. in conſil. ſuo xxvij.
incip.Requiſitus.in vlti.colū.vbi ſubdit ꝙ
talia ſtatuta ex quo loquuntur ſimpliciter
de præſtantibus auxilium,conſiliū, vel fa-
uorē,debent interpretari ſecundū ius com-
mune,per l.ij.C.de iure.deli.& ſic vt teneā
tur eadem pœna in caſibus in quibus de iu
re communi tenerentur eadem pena,videli
cet ſi dediſſent cām morti,& quando nō eſ-
ſet nudū auxiliū vel conſiliū,& quādo hoc
expreſſe conſtaret & nō per præſumptio-
nes.Secus ſi nō dediſſent cām morti vel eſ-
ſet auxilium vel cōſilium nudū, quia tunc
nō oportet ꝙ tenerētur eadē pœna per præ
dicta quod eſt mēti tenendū propter prædi
cta ſtatuta quæ communiter vbiq; vigent.
Pro quibus facit nota.verbum Bal. in l. cū
ancillis in j.col.verſicu.item noſ.ex hac le-
ge &c.C.de ince.nup.vbi dicit ꝙ mitius pu
nitur ille in cuius domo fit aliquid eo pa-
tiēte quam ipſe deliquēs principalis. & fa-
ciūt dicta per Ioan.de Ana.in c.ad falſario-
rū.de crimi.fal.in fi.ij.colum. Et optime ēt
faciunt dicta per Gandi.in ſuo trac. malefi.
in ti.de homi.in ij.colum.in verſi. itē pone
quod Titium &c. Et illud idē quod tenet
Saly.in d.l.j.& Cæpo.in d.conſil.xxvij.te-
nuit Gandi.in trac.ſuo malefic. ſub rub. de
furt.& latro.in v.col.circa med. ver. Et ſic
no.&c.Et pro iſtis optime facit glo.ſing.in
c.periculoſe.de peni.diſti.j.quæ dixit ꝙ vbi
factum ſequitur grauius eſt peccatum. quā
glo.refert & ſequitur Bald.in l.data opera.
in xvij.colum.C.qui accu.non poſ.& ibi di
* xi latius.(Et vide Alex.in conſi.clx.incip.
Viſis.in vlti.col.in vij.volu.)

16 Proditores ſunt odio nedū deo & homi-
nibus,ſed ēt ſunt odio iuri,adeo ꝙ eorū filij
ſunt incapaces ſucceſsionis tā ex teſtamēto
ꝙ̄ ab inteſtato,vt hr̄ in l.quiſquis C.ad l.iul.
maie.Itē ille qui Incepit adminiſtrare bona
alicuius ſtatim ipſo effecto ꝓditore perdit
dictā adminiſtrationē,ſecūdū Cyn.in l.fi.C.
ad l.iul.maie.Et dixit Bal.per illū tex.in l.
ſi quos.C.de poſtli.reuer.ꝙ proditores rei-
publice nō gaudēt beneficijs iuris. Et dicit
ēt Bald.in c.j.in ti.an ille qui interfe. fratrē
dñi ſui in j.co.ꝙ proditor nō debet ſtare an
te principē nec pōt ſtare in curia principis.
& dicit tex.valde not.in c.careat iij.q. ix.

ꝙ vox proditoris non eſt audienda. Et dixit Bald.in l.& militibus C.de teſt.mili.qđ proditori condemnato capitaliter non pōt reſeruari factio teſtamēti, quod ēt ſentit gl. ibi & hr in l.ex militari.in princ.ff.e.item licet alias nobilis delinquēs nō debeat furca puniri,vt hr in l.capitaliū §.j.&.§.ſolent.ff.de pen.& voluit Bar. in l. deſertorē.ff.de re mili.tamen hoc nō habet locū ſi talis nobilis fuerit proditor.ita dixit Bal.in c.cū quidā.de iureiu. & dicit vulgare prouerbiū ꝙ proditiones placent principibus,ſed nō proditores, & ideo quidā ita he princeps, cui quidam proditor fecerat quoddā beneficiū per proditionē dabat ei quoddā ſtipendiū ſingulo mēſe, & dū ipſe proditor ibat ad accipiendū dictū ſtipendiū ſoluētes pro principe ex mādato ipſius nolebant dictū ſtipendium ſibi ſoluere recta via,ſed erat neceſſe vt ipſe proditor verteret manus poſt terga & eo modo acciperet pecuniā & ſtipēdiū ſue proditionis.Et ideo tene mēti perpetuo ꝙ ſtāte ſtatuto ꝙ bannitus vel alius dānatus de crimine poſsit impune occidi ille qui talē bannitū occidit ꝓditorie non iuuatur tali ſtatuto.ita ſingu. dixit Ang.per illum tex.in l.fin.C.de delato. lib.x.niſi eſſet bannitus vel condemnatus crimine leſe maieſtatis quā doctrinā ꝓ valde no.refert & ſequitur d.Barth. Cæpo. in conſi.ſuo xxxiiij.incip.ſi vnquā.in iij.colū. ✱ ver.Præterea &c.quod eſt ſing.not.(Vide tamē Bal.tenentē contrarium in cōſil. ccccxlv.incip.Super eo quod quæritur. in vlti. col.in vj.volu.& vide Ange.in l.j.in.§.non fuit ff.de dolo.& vide omnino d. Rochum cur.in c.ſi.in xxiij.col.de cōſue.& vide omnino d.Phi.Dec.in conſi.cccxxvij.inci. Viſo caſu &c.nu.ij.& nu.v.) Et alios caſus in quibus occidēs bannitum ſtatuto permittēte occidere bannitū nō iuuatur tali ſtatuto, vide per do.Fely.in c.quæ in eccleſiarū. in iij.col.de conſti.& in materia vide d.Io. Bapti.de Cazalupis in ſua repe.l.omnes populi ff.de iuſti.& iur.in xxx.char.in j. colū.in ver.xiiij &c.Quot autē modis quis dicatur proditor vide Bald in cōſi.ſuo cclx. incip. Quidā dixit &c.in iiij.vo.& glo.no in c.clericus xlvj.diſt.& Bal.in c.j.in vij.col.verſi. Qđ de rebus quib.mo.feu.amit.& vide omnino d.Nellū in tract.bannitorū in ij.parte ſecundi tempo.in queſtio.x.incip. Decimo quæritur &c.

17 Acceſſoriū ſequitur naturam ſui principalis,itā regu.acceſſoriū.de regu.iur.in vj.l. ſi.C.de non nu.pe.l.ſi.ff.de cōſt.pec.& ideo dixit ſing.Bar.in l.iij.in vlti.col.ff.de ali.& ciba.leg.ꝙ ſi ſtatutū dicit ꝙ in cauſis dānorū datorū ſufficiat probatio per iuramentū ꝙ quicquid illam cauſam quoquomodo incidēter tangit pōt per iuramentū probari ꝑ l.cū hi ff.de tranſac.in prin.Idem tenet Bal. & Pau.de Caſt.in l.j.in j.col.ver. ſed pone ſtatutū C.de reb.cre.quos refert & ſequitur d.Barth.Cæp.in conſi.ſuo lxxiiij.inci.Viſo ſtatuto in ij.co.vbi pro alleg.quod no.Bar. in extrauag.ad reprimen.in verbo,ſummarie in v.col.in ver.de ſecundo &c.vbi dicit ꝙ ſi cā principalis eſt ſummaria oēs eius articuli ſunt ſummarij.(Vide Iaſ.in l. quāuis in vlti.colū.C.de edi.diui Hadri.tol. & do. Phi.Dec.conſi.xliiij.in vlti.col.& vide omnino Bal.qui innuit contrariam in l.ij.in ij. col.ver.ex his reſultat deciſio.C.de bo.poſ. ſecundum tab.& vide Soci.in conſil.lxxx. incip.Præſens conſultatio in iiij.col.in iiij. volu.& omnino Iaſ.in l.ſi.in j.& ij.colū.ff. de conſti.prin.& Alex.in conſi. cxcvj.inci. Perſpectis in ij.col.in vj.volu.Flo. in l. quā pater in ſi.ff.fami.hercif.)Et idē tenet Ioā. de Imo.in conſi.ſuo cxxxix.inci. Præfatus ſimus &c.in iij.col.& d.Alex.in l.ſi quis ex argentarijs §.rationē in ſi.ff.de eden.& do. Nellus in trac.ſuo bani.in iij.parte ſecundi tēpo.in xlij.q.in ſin.Quibus adde dicta per Bal.in l.j.in iiij.col.ver.quæro vtrū iuramētum C.de inoffic.dona. vbi not. loquitur in materia,& inter alia dicit ꝙ vbi reſcinditur conuentio principalis reſcinditur penalis & quęlibet acceſſoria.Scias tñ ꝙ acceſſoriū nō ſequitur naturā ſui principalis qñ nō eſt eadem ratio in acceſſorio quæ eſt in principali ex placito C.de rer.permu.l.ſi is a quo C.de præd.mino.no.Bar.in l.non dubiū poſt glo.in ſi.C.de legi.& voluit Alex. in conſi.iiij.inci.Circa primū in vj.col. in j. vol. & vide quę dixi infra in ſingu.126.incip.In multis ciuitatibus &c.in ſing.52.incip.Prorogatio.& in ſingu.175.inci. Cōceſſo vno &c.& in conſi.meo xxj.incip.Impone dñe &c.in ſi.ij.char.& in repe.mea rub. C.de proba.in materia iuramēti circa ſi. & circa hanc materiam vide not. verba d.Fely.in c.quę in eccleſiarum in xvj.col.de cōſti. poſt me.& in c.eccleſia ſanctę Marię in ✱ xiij.col.poſt prin.circa med.eo.titu.(Vide Alex.in conſil.clxxij.incip. in cauſa & lite in iiij.colum.in vj.volu.) Et vide quæ dixi in conſi.meo xliiij.incip.In cauſa præſenti in ij.char.circa med.verſi.Ad quod adduco &c.& vide etiam d.Fely.in c. ſuper literis in xiij.col.de reſcrip.& Ange.de Are.in

.§.duplum in iij.colū.in fin.inſti.de act.vbi ponit caſum not.l.ediles aiunt.in prin.ff.de edil.edic.in quo habetur quod propter aſſeſſoriū vitioſum poteſt principale redhibe ri. Et adde etiam not.verbum Bal. in rub. C.de fruc.& lit.expen.vbi dixit ꝙ ſi iudex in ſententia ſimpliciter dicat cōdemno te vt reſtituas rem,intelligitur ēt condemnare in fructibus qui de iure venirēt, quod dictum pro valde not. refert & ſequitur d.Iaſ.in.§. omniū in fi.verbis,inſti.de act.& vide omnino d.Phil.de peru.in c.paſtoralis in xiiij. col.ver.Sexto quæritur &c.de app. & do. Alex.in l.fi.ff.de lit.iur.& vide quæ dixit Barb.in c.in ordinando in prin.de ſimo. & Soci. in conſil. lxv.incip.Circa primam in viij.col.& infra in ſing.46.inci. Quidā fuit vulneratus.Et ad prædicta adde etiam ꝙ ſi iudex ſecularis eſt iudex cauſe,ita eſt iudex omnium quæ dicte cauſe abeſſe debēnt,ſecundū Bal.in l.teſtamēta.C.de teſta.de quo latius per Soci.in conſi.cj.in noua impreſſione quod inci.Viſis &c.& vide Bal.in au thē.ſi dicatur in vlt.colū.C.de teſti.Bart.& ✱ Alexā.in l.in quęſtio.ff.ad l.iul.maieſt.(Et circa hanc materiā adde ꝙ adeo eſt verum ꝙ acceſſorium ſequitur naturā ſui principalis,ꝙ iſtud eſt verū ēt ſi acceſſorium ſit dignius principali.ita dixit tex.in l. & ſi non ſint in.§.pueniamus ff.de aur.& argen.leg. quod etiam illum tex.firmat Ludo. Ro. in conſi.ſuo cccxxx.inci.Circa primum in an tepe.col.& Pau. de Caſt.in l. procuratoris in.§.non autem ff.de tribu.& vide Paul. de Caſt.in l.ſi ita ſtipulatus §.Chryſogonus in ij.col.ver.iiij.not.ff.de verbo.oblig.& quę ego dixi in l.penul.in xj.col.ff.de quæſtio. & vide Bal.in l.ij.in verſic.ij.inducit.C.de epiſ.& cle.& vide Alexand.in conſilio ſuo cclxxij.incip.Viſo in penul.& vlti.colum. & vide Iaſ.in l.fi.in vlti.col.in verſi.nec eſt bonum fundamentum C.de pac.)

18 Quotidie fiunt contractus a ruſticis & a mulieribus, & ab alijs qui non intelligunt penitus importantiam clauſularum quę apponuntur in ipſis contractibus.Et ideo tene menti ꝙ ſimiles perſone faciunt contractum & in eo apponuntur clauſule quas veriſimiliter nō intelligunt,vt puta ſi apponatur clauſula,videlicet, ꝙ Titius renunciauit condictioni, indebiti, condic. ſine cauſa,& omni alij iuris auxilio, talis renunciatio nullum præiudicium facit ipſi taliter renuncianti & neſcienti & non intelligenti importantiam dictorum verborum.ita ſingu.dicit Bar.per illum tex.in fi.§.idem quæ ſtuit ff.de condi.indebi.quod dictum valde refert Alex.in conſi.ſuo xliij.inci. Super pmiſſo in iiij.col.in j.vol.vbi pro hoc etiam ✱ alleg.l.doli.ver.diuerſum ff.de noua. (Vide omnino d.Phil.dec.in conſi.clxxx. inci. Viſa in v.col.poſt med.)Ego ſuit̄ vltra do. Alexan.dico ꝙ pro hoc dicto optime facit quod voluit Old.in conſil.cccxxiij.incip. Factum tale eſt in ij.col.& facit glo. in l.tutor ff.de bo.poſ.ti generali,quam alleg.do. Car.in ſimili in c.fin.de maio.& obe. & faciunt in dicta per mo.in proe.Greg.in §.fane,& per Io.de Imo.in l. hæredes palam ff. de teſt.& in c.auditis.poſt d.Ant. ibi de pcur. & per Ioan.And.& Archi.in c. vt circa.de elec.in vj.& ibi per Gemi.& per ſcribentes in l.diem proferre.§.coram ff.de ar bi.& in l.coram ff.de verb.ligni.& per Bal. in l.fi.ff.de aqua plu.arcen.& per Bar. in l. j.ff.de verb.obli.& in l.j.§.fin.ff.de auth.tu to.& per Bal.in c.ex parte de confeſ.in vj. col.ver.item adeo, & faciunt;optime dicta per do. Alex.poſt Ang.& Io.de Imo.ibi in l.qui rome in §.duo fratres in xxvj.col. cū ſeq.ff.de verbo.obli.& per Abb.in diſp.ſua incip.Stāte ſtatuto condito in Italiam in ij. char.in vlti.col.poſt prin.& facit glo. multum not.in prin ij.q.j.in ver. pręſente ad ꝗ vide omnino pulchre dicta per quædam inſignem doc.d.Vitalē de Cābanis protonotarium in ſuo ſolenni trac.clauſularum,ſub rub.an legib.inſinua. requiren. poſſit renū. in vij.col.vide Barba.in c. auditis de in integ.reſti.Et vide glo. in c.cupiētes in prin. in ver.notitiā de elec.in vj.& d.Fely.i c.cū cām in viij.col.de teſti.& quę ego ēt dixi in l.qui ignorans vltra me.ff.de fal.quę omnia tene mēti,quia ego recordor alias dum eſſem ſcholaris Barb.eū audiuiſſe plures viua voce dicētē ſe propter hoc feciſſe plures contractus factos ab ignorantibus importātiam verborum ſeu clauſularum, vt ſupra, annullare & caſſare.

19 Tu ſcias clarū eſſe in iure ꝙ teſtes deponēs de credulitate nō pbat,ſcdm Cy.& docto.in l.teſtiū poſt gl.C.de teſti.& Specu.in ti.de teſte.§.j.ver.itē quod depoſuit de credulitate,& hr in l.ij.§.idem labeo. vbi plene no.ff.de aqua plu.arcen. & plene per docto.in cap.quoties extra de teſti.vbi do.Anto.in fin.verbis dixit ꝙ teſtis deponens de credulitate non dicitur verus teſtis. & eum refert & ſequitur d.Alex. in conſil. lxx. in iij.col.in ij.volu.quinimo etiam ſi teſtis dixit ſe pro certo credere non probat ēt præſumptiue ſcdm Bart.in l. ſiue poſſideris. in

pe.col.verſi.ſed quæro &c.C.de proba.niſi adijciat rationē credulitatis & originē.alle. c.tertio loco.& c.literis.de præſump.& no. in l.diē proferre.§.ſi plures.ff.de arbi.quod dictum refert & ſequitur d.Alex.in d.cōſil. ſuo lxx.inci.Viſo pceſſu.in j.vol.& in eo. vol.in conſi.cjx.inci.Viſis.in ij.col.inci.Viſo proceſſu.in iiij.col.in ij.volu.& in conſi. cxxxiiij.inci.In cauſa & lite.in ij.col.quīnimō dixit ſing.d.Ant.in c.j.de app.ꝙ nō valet conſuetudo volens ꝙ teſtibus deponentibus de credulitate plene credat, Teneas tamen perpetuo menti ꝙ licet teſtis deponens de credulitate non probet, vt dixi, tñ iſtud fallit in teſte deponente ꝙ; aliquis occiderit vel vulnerauerit aliquem ad ſui defenſionem ſuo credere, quia hoc caſu talis teſtis probat, ita ſing.dixit Bar.in conſi.ſuo inci.Raynutius Petri, quem refert & ſequit̃ d.Alex.in conſi.ſuo lxxvj.inci.Viſa inquiſitione.in vlt.col.in ſi.in j.vol.& in cōſi.ſuo cix.in iij.char.in ij.& iij.colū.illius conſilij, in eo.vol.quod etiam videtur velle Bal.in l.ſolam.in vlt.col.C.de teſti.& ibi Sal.poſt eum in iij.col.vbi ambo allegant Bar.in d. ſuo conſil.pro quo dicto optime facit text. quem ibi no.d.An.in c.vnico.extra de ſcrutinio.in ver.quantum humana fragilitas no*ſce ſciuit &c.(In hac materia vide Cornetū in conſi.ſuo clxij.inci.In hac conſultatione. in ij.col.in j.vol.& ibi in conſi.ccuij.incip. Pro deciſione.in iij.col.Item pro delictis facit, nam teſtis deponens de credulitate non probat, fallit niſi deponeret in materia de ſui natura certitudinaliter non cognoſcibili, ſecundum Cy.& Bal.in d.l.teſtium.C.de teſti.& Ioan.And.in addi.Spe.in ti.de teſte. §.j.verſi.item quod depoſuit de credulitate.& d.Ant.in c.quoſdam.in fi.de pręſump. Bar.in l.ſumma.§.labeo.i fi.ff.de aqua.plu. arcen.Abb.& d.Ant.in c.quotiēs.de teſti.& tex.& ibi d.An.in c.literis.& in c.tertio loco.de præſump.& Bal.in d.l.ſolam.in v.q. item pro dicto Barto.optime facit ꝙ voluit Bal.in l.vnica.in princ.xj.col.C.de confeſſ. vbi ſingu.dixit ꝙ feciſſe ad defenſionē probatur per coniecturas quæ iudicis arbitrio committuntur, quod dicit eſſe not.dignum, quæ omnia tene menti quia quotidiana nec forte alibi ita diffuſe tradita inuenies licet ego de his latius et diffuſius valde loquutus ſim in repe.mea.l.fi.C.de proba.ī xj.& xij. char.vbi videre poteris.

20. Maſculinum genus cōcipit fœmininum, l.j.ff.de verb.ſig.l.ſi ita ſcriptum.ff.de lega. ij.de quo in l.quiſqs.C.ad l.iul.maie.in c.ſi quis ſuadente.xv.q.iiij.in ſi.§.quare.ff.de uen.in poſ.mit.cum ſi.tñ limita hoc nō procedere nec locū habere qñ genus maſculinum proferretur a lege vel ſtatuto in materia indifferenti quæ non conuenit vtriq; ſexui ſed ſolū maſculino, nam tunc maſculinū non concipit fœmininū, ita no.dixit Pau.de Leaz.& poſt eū ibi Domi.de ſancto Gemi. in c.generali.de elec.in vj.& Car.in clem. j.de elec.quos refert & ſequit̃ d.Alex.in cōſi.ſuo cxxxv.inci.Circa primū.in pe.col.in j.vol.vbi dixit ſe dixiſſe in d.l.j.de ven.in poſ.mitten.De quo ēt vide Lud.Ro.in conſi.ſuo xxxv.inci. Viſa facti.& Raph.Cu.in cōſil.clxvj.inci.Viſa copia teſtamenti.& in conſi.lxxxiiij.inci.Præſuppoſito caſu.circa fi.& Raph.Fulg.in cōſi.xviij.inci.Solomutia.& in cōſ.xxxviij.inci.In propoſita quęſtione.& in conſi.lxiij.inci.Blaſius.in ij.col. & in conſi.cxxj.inci. Suppoſita bulla.& in conſi.ccij.incip.Viſo.

21 Alias interrogatus fui, teſtator fecit teſtm̃ in quo erant talia verba, videlicet qui teſtator voluit ꝙ dicta domus ſemper remaneat ad vſum & habitationem do.Agnetis vxoris ipſius teſtatoris toto tempore vitæ ſuæ, ipſa manente in viduitate, & poſt mortem ipſius ad hęredes eius & ſucceſſores voluit peruenire, vtrum iſta verba, hæredes eius, intelligantur de hęredibus ipſius do.Agnetis vxoris teſtatoris, an vero de hæredibus ipſius teſtatoris ? pulchra eſt quæſtio, reſpōdi intelligi debere de hæredibus ipſius teſtatoris & non vxoris ſuæ, iſtud probatur ex gloſ.in l.ex facto.& ibi docto.in princi. ff.ad trebellia.& hoc voluit Barto.in l.cum in teſtamento per illum textū.ff.de auro & argento lega.& ita in terminis firmat domi. Alexan.in conſi.xxiij.incip. Conſideratis. in j.colum.in ij.volu.

22 Confeſsio offenſi, qñq; nō prodeſt offendenti, ſecundum Bart.& Ang.in l.inter oēs. in.§.recte.ff.de fur.& Bald.in l.falſus.in iij. oppo.C.de fur.vbi dicunt ꝙ ſi dñs rei ſubtracte dicit furem commiſiſſe dictum furtū in re ſua de voluntate ipſius dñi quod ei nō creditur, nec propter hoc ipſe fur euitat pœnam.& idem dixit Abba.in c.dudum.el ij. de elec.in vj.col.& d.Alexan.in conſil.ſuo ccxxiij.incip.Viſo proceſſu.circa vj.colū. Pro quibus facit etiam, nā accuſatus quod carnaliter cognouit mulierem non tuuatur nec excuſatur ſi ipſa mulier confiteatur ſe primo contraxiſſe matrimonium cum illo, niſi cū hac confeſsione concurrant alia indicia, ſecūdum Bal.& alios in l.pe.vbi gl.not.

C.de fideiuſ.Bal.in l.j.C.de collu.dete.in l.
quicunque C.de ſer.fugi.circa vij.col.& in
l. vnica.C. de confeſ. in l. tranſigere circa
iiij.col.C.de tranſac.de quo per Alexãd.in
conſi.ccxxiiij.incipien.Viſo proceſſu in ij.
char.in vlt.col.& in conſi.ccxxxvij.incip.
Ponderatis &c.& per Bald.in l. eam quam
in x.col.C.de fideicõ.& per Ang.de Are.in
li.maleſi.in verſi.che hai adulterata in viij.
char.in verſi.Pone ꝙ quidam & Cæp.cau.
xliiij.& in conſi.ſuo lvij.incip.Super que-
rela.Pro quibus faciũt dicta per Pe.de An-
cha.in c.fin.de ſucceſ.abinte.vbi ſing.dixit
ꝙ ſi vulneratus moriẽs dixit ſe mori culpa
me dici tñ per hoc non iuuat percuſſorem
ſi aliter hoc non appareat,quod dictum re-
fert & ſequitur d.Fely.in c.literas in pe. co
lum.extra de præſump. Item nec confeſſio
ipſius offenſi non nocet offendẽti,ſeu accu-
ſato,vel inquiſito de offenſa, etiam ſi ipſe
offenſus ſit cõſtitutus in mortis articulo,ſe-
cundum Bar. Angel.& alios in l.ſi quis in
graui §.ſi quis moriẽs.ff.ad ſyll. & Ang. de
Are.in d.trac.maleſi.in verſi.Qui iudex ad
probationẽ ſuæ inquiſitionis &c.in ij. colũ.
& Bald.in conſil.ſuo cccciij.incip.Quidam
fuit &c.in j.col.in iij.volu.Et facit glo.not.
in l.mater.C.de calũ. de quo etiã per Alex.
* in d.conſi.ccxxxvij.(Vide tñ Soci.in cõſi.
liiij.incip.Viſis &c.in pe.col.ad fi.in iij.vo-
lu.vbi dicit ꝙ talis cõfeſſio facit aliqualem
præſump.ad quod alleg.Bald.in d.l.mater
& vide Iac.de belui.in ſua practi.iudi.cau-
ſarũ cri.ſub rub.de quæſtio.in v.col.vbi di
cit ꝙ talis cõfeſſio offenſi facta in mortis ar
ti.facit indicium ad torturam quod eſt no-
ta.) Teneas tñ mẽti caſum in quo confeſſio
offenſi prodeſt offendenti. Nam ſi aliquis
fuit vulneratus & ipſe dicit ꝙ non fuit vul
neratus a tali inculpato,accuſato,vel inqui
ſito de tali vulnere ꝙ talis cõfeſſio & ex-
culpatio ipſius vulnerati prodeſt ipſi incul
pato ſeu inquiſito,adeo ꝙ ipſe non poterit
torqueri ex indicijs exiſtentibus contra eũ,
qui habet indicium innocente pro ſe,ita ſin
gul.dixit Bald.in l.prima in vlti. colum.in
verſicu.pone teſtator.C.communia de leg.
alleg.l.Paulus.§.j.ff.de bo.liber.quam doc.
refert & ſequitur d.Alex.in cõſi.ſuo xciiij.
incip.Animaduerſis in vj.col.in ij.vol.& in
conſi.ccxxxvij.inci.Ponderatis narratis in
themate circa prin.& in cõſi.ccxxiiij. inci.
Viſo proceſſu in ij.char.in vlti.col.Sed vl-
tra do. Alex. dico ꝙ idem firmat Bald.met
in Margarita ſua in ver.maleficiũ in j.verſi.
*(Et Bal.in reper.ſuo i verbo,vulneratus,in
j.ver.de quo etiam per Iaſ.in l.j.in ij.col.ff.
de eo per quem fac.erit. & illam doctr.Bal.
etiam refert & ſequitur Alex.in l.ſi quis in
graui.in.§.ſi quis moriens.ff.ad Silla.& in
conſi.cxxiiij.inci.Quoniam abunde &c.ad
fi.in vj.vol.de quo etiam per Iaſ.in l.j.in ij.
col.ff.de eo per quem fact.erit.& illam do-
ctrinam Bal.etiam refert & ſequitur Alexã.
in conſi.xxx.incip.Ex allegatis &c.in vlti.
col.in vij.vol.) Et d.Fely.in c.j.circa fin.de
præſump. & in c.literas.in v.col.eo.titu.Et
idem nuper reperi tenuiſſe Gandi.in tracta.
maleſi.ſub rub.de tranſac.& pac.in maleſi-
cijs.in vj.col.in vlt.ver.ſed pone ꝙ quidam
mortifere vulneratus &c.& vide Iaſ.in d.l.
j.in fi.C.commu.deleg.Quæ omnia tene mẽ
ti quia iſta ſepiſsime occurrunt in facto.

23 Publicatis atteſtationibus poſſunt idem
teſtes examinari ſuper nouis capitulis eiuſ-
dem cauſæ.c.fraternitatis.de teſti.cle. teſti-
bus.eo.titu.Iſtud tñ ſingul.limita niſi teſtes
examinati a principio iurauerint ſimplici-
ter dicere veritatem ſuper tota cauſa , quia
hoc caſu poſt atteſtationes publicatas non
poterunt ſuper alijs nouis capitulis exami-
nari.ita ſing.dixit Inno.& poſt eum d.Ant.
in c.fraternitatis.præalleg.quod dictum re-
putat mirabile Ang.in l.per hanc.C.de tem
po.app.quod dictum etiam refert & ſequi-
tur d.Alex.in conſi.ſuo lxj.inci. Viſo pro-
ceſſu.in iij.col.in ij.vol.

24 Clarũ eſt in iure ꝙ teſtes examinati par-
te non citata non probant,vt habetur in l.ſi
quando.C.de teſtib.& in auth.ſi quis aliqd.
eo.tit.& facit l.de vnoquoq;.ff.de re iudi.l.
nam ita diuus.ff.de adop.cum infinitis ſimi.
Attamen tene menti duos caſus no.in qbus
valet examinatio teſtium parte non citata.
primus eſt vbi recipiunt teſtes in cauſa nau
fragij vel periculi in partibus longinquis
vel remotis, nam tunc valet talis examina-
tio ſine citatione partis,ita dixit Bar.in l.ij.
C.de naufra,lib.xj.& Ioan.de Ana.in c.ex-
communicationi.in antepe.col.extra de ra-
pto.pro quo faciunt quæ dixi infra in ſing.
ccxj.inci.teſtes examinati &c.Alius eſt ca-
ſus,videlicet vbi lex in aliquo actu nõ exi-
git plenam probationem,ſed cõtentatur ſo
lis articulis vel adminiculis, nam tunc in ta
li caſu poſſunt recipi teſtes parte nõ citata,
ita ſing.dixit Domi.poſt Hoſti.in c.pro hu-
mani.§.fi.in antepe.col.de homi.lib.vj.pro
quo facit in ſimili quod dixit Ang.in l.fi.C.
de teſti. Alios etiã caſus in quibus valet di-
ctum teſtis parte non citata ponit Lud.Ro.
in ſingu,ſuo ſecundum ord.meum cccxcix.

incl. Vnus ex vobis &c. ſed nō ponit iſtos ſed ego vltra Lud. Roma. in d. ſing. poſui ꝙ plures alios in repe. mea. l. ſi. C. de proba. in xxxvij. char. vbi videas. & vide etiā infra ſing. xxx. inci. Tu ſcis &c.

25 Papa nō poteſt auferre ius tertij & ei prę iudicare ſine iuſta cauſa niſi apponat clauſu lam non obſtante. l. quoties. & l. reſcripta. C. de preci. imper. off. ita habetur in dictis legibus, & in c. quæ in eccleſiarum. de conſti. vbi latiſsime per d. Fely. in iij. char. & in l. ſi priuatus. ff. qui & a quib. & in l. toties. ff. de polli. & in l. ſi. C. ſi contra ius vel vtili. public. hoc tñ fallit vbi papa diſponeret in his in quibus habet liberam adminiſtratio-nem, vtputa in beneficialibus in quibus ha bet plenitudinem poteſtatis & liberam ad-miniſtrationem, vt in cle. j. ad ſi. vt lit. pend. nam in illis põt auferre ius tertij & ei præ-iudicare ſine clauſula non obſtante. ita not. dixit do. Anto. & poſt eum Ioan. de Imo. in d. c. quæ in eccleſiarum. de conſti. & in d. cle men. j. vt lit. penden. & in c. ij. de præben. in vj. quos refert & ſequitur d. Alexan. in con ſi. ſuo lxxxvij. incip. Viſis codicillis. in vlti. colum. in v. volu.

26 Licet ex forma ſtatuti vel inſtrumenti ad inſtantiā creditoris capi poſsit debitor nul-la præcedente citatione, tñ hoc nunꝗ fieri poteſt ad inſtantiam ceſsionarij quia prius de ceſsione diſcuti oportet citato debitore. ita no. inquit Bal. in l. per diuerſas. in x. q. C. mand. vbi allegat no. per Inno. in c. quia V. de iudi. quod dictū refert & ſequitur do. Alex. in conſi. ſuo xcv. inci. Viſis proceſsi-bus. in iiij. col. & in conſi ſuo ccccxliij. inci. Viſis narratis in themate &c. in ij. colum. & Ludo. Ro. in conſi. ſuo cxliij. inci. Quod ceſ-ſionarius &c. circa ſi. pro quo dicto dico ꝙ optime faciunt dicta per Bal. in l. j. in ſi. ver-bis. C. de iur. & fac. ign. Et ego alias hic Bo no. in foro mercātie practicaui hanc doctri-nam in quadam litera cambij in cauſa ſatis vrgenti. Et vide quæ dixi legendo in l. ſi ꝗ-ramus. ff. de teſtib. & in l. ſi quis ne quæſtio. in iij. col. verſi. Adde etiam. ff. de quæſtio.

27 Iuramentum in ſupplementum probatio nis non defertur in cauſis magne quantita-tis, vt tenent doc. in l. bone fidei. C. de reb. cred. & in l. admonendi. ff. de iureiur. Tamē iſtud limitaṫ niſi ex parte actoris eſſet pluſ-quam ſemiplene probatum, quia tunc etiā ſi cauſa ſit magne qñtitatis poteſt deferri iu-ramentum in ſupplementum probationis. ita no. dixit Abb. in c. mulieri. circa x. colū. de iureiur. per id quod habetur in c. ſi. §. ſi. eo. ti. quod dictū refert & ſequitur d. Alex. in conſi. ſuo cxxij. inci. Viſo proceſſu in iij. col. vbi dicit hoc etiam fuiſſe de mēte Ho-ſti. in ſumma de iureiur. & Archi. in c. vtile ſ el j. in fin. xxvij. q. j. & dicit ꝙ hoc voluit Bal. i d. l. in bone fidei. & Saly. i d. l. admonē di circa pe. col. & Ludo. Roma. ibi poſt me dium in ver. in eadem. ibi, & in delictis &c.

✳ (Idem dixit Alex. in conſi. ſuo clxxxv. in-cip. viſo proceſſu in ſi. in vii. volu. Et idem firmat ipſe do. Alexand. in l. admonendi in pen. col. in ſi. & d. Bartho. Soci. in conſi. ſuo cxxxvi. incip. Præſtantiſſime doctor &c. in iiij. colum. de quo ē per d. Franc. de Are. in conſi. ſuo lxxi. incipien. Diligenter & ma-ture. in v. col. in ſi.

28 Emphyteota alienans rem emphyteoti-cam irrequiſito domino cadit a iure ſuo, vt habetur in l. fin. C. de iure emphy. niſi eſſet nulla talis alienatio, quia tunc non cadit a iure ſuo, vt voluit Bal. in l. ii. C. de epiſ. au-dien. in ii. col. iſtud tamen limita ſing. nō ha bere locum in emphyteota alienante partē ſuam in alium emphyteotā irrequiſito do-mino, quia tunc non cadit a iure ſuo ita te-net Bar. & Ang. in l. domus. ff. de leg. j. & in l. cum hi. §. ſi vni. ff. de tranſac. licet hoc in-deciſum reliquerit Bar. in l. pater in. §. quo-niam ff. de leg. iii. & idem tenet do. Alexā. in conſi. clxxxviii. inci. viſo & mature &c. in iii. col. in ſi. volu.

29 Statuta laicorū in præiudicium clerico-rū non valent c. ſi. de immu. eccle. in vi. Bar tol. in l. j. ff. de his quæ pe. no. doc. in l. j. ff. de in ius vocā. infinitis ſi. Et ideo tene mēti ꝙ ſtatuto cauetur ꝙ ſolutio debiti non poſſit probari per teſtes, tamē nō ligabitur cleri-cus volēs debitum probare per teſtes etiā ſi cauſa tractetur in curia ſeculari. ita no. di xit Io. cal. in diſputatione ſua incip. Statuto ciuitatis cauetur. & Pe. de Anc. ſequēdo eū in repe. c. ea quæ. in ſi. de reg. iu. in vi. quos refert & ſequitur d. Alex. in conſil. ccix. in-cip. Ponderatis his in pen. col. in ij. volu. de quo latius dixi in repet. rubri. ff. de fideiuſ-ſo. in v. char. vbi videas quia poſui ibi quā plura priuilegia clericorū. Et in repe. mea rubri. C. de prob. in x. col. in materia ſtatuti prohibentis probationem fieri per teſtes ver. v. limitat &c.

30 Tu ſcis regulā illam generalem & vul-garē ꝙ ad validitatem actus requiritur cita tio partis l. de vnoquoq; ff. de re iudi. l. nam ita diuus ff. de adop. l. ſi. C. de leg. l. tres de-nunciationes C. qñ & quando iud. cle. ſe-pe. de verbo. ſign. c. conſtitutionē de ſenten.

excom.in vj.cum multis, ſimi. & dixi ſupra
in ſing.xxiiij.incip.Clarum eſt &c.Tene ta
men menti duos caſus in quibus valet actus
parte nõ citata.Primus eſt qñ pars quæ de-
bebat citari fuiſſet præſens ſeu citata nõ po
tuiſſet aliquid in contrarium allegare, nam
tunc valet talis actus factus ſine citatione
partis.ita optime probat tex.in l.ſi cum ſer
uum.§.j.&.§.fi.ff.de fideicom.liber. & tex.
in l.recuſare.in princ.ff.ad trebel.quæ iura
ad hoc alleg. Ludo. Ro.in conſil.ſuo ccxij.
incip.Quo ad primum.idem firmat Bart.in
l.ij.in.§.de frumentaria.ff.de admini.rer.ad
ciui,perti.& Oldra,in conſi.ſuo xcv.incip.
Ex forma iſtius ſtatuti.in fi.verbis.& Abb.
poſt Ioan.And.in c.cum olim. de re iudi.in
vj.col.verſi.ij.&c.in c.cauſam quæ.in j.co-
lum.poſt do.Anto.ibi de reſcrip.& in c.au-
ditis.in iij.col.de procura.& ſentit Abb.in
c.accepta.in fi.de appel.& uoluit Abb.in c.
bone.el j.in iiij.col.verſi.item no. de electi.
Idem etiam tenet Ioan,Cal.in cõſi.ſuo viij.
incip.Quod ſtatutum.& Pau.de Ca.in con-
ſi.ccxvj.incip.Circa primum. in pe.colum.
idem firmat Ioan.And.in addi.ad Spe.in ti,
de ſenten.§.ſpecies.in addi.incip.Habeo de
præcepto &c.circa med.& d.Alexan.refe-
rens Ioan.And.in l.ſi pacta quo pœnam .in
*j,col.verſi.limita tamen.C.de pac.(Et Ale-
xan.in conſi.ij.incip.Viſis codicillis. in fin.
in j.vol.& Barba.in cõſi.lxx.inci.vbi Chri
ſtus &c.in v.col.in fi.in iiij.vol.) Secundus
caſus eſt in quo actus non eſt nullus quando
pars non eſt citata, imo eſt validus qñ ipſi
non citato non facit præiudicium. ita dixit
Bal.in l.ab eo.C.quomo.& quando iudex.
& Innoc.in c.humilis.de maio.& obedi. &
Bal.in l.fi.§.cum igitur.verſi. Quæro igitur
nunquid de neceſsitate.C.de iure deliber.
& in authen.ſi omnes.C.ſi vt ſe ab hæredi.
abſti. Et hanc partem firmat do.Alexan. in
conſil.ſuo lxxxvj.incipi. Viſis dubitationi-
bus.in ij.vol.pro quibus optime faciunt di-
cta per Oldra.in conſi.ccxcix.incip.Quidã
Hugo:& per Pau.de Caſt.in conſi.ij.incip.
Videtur dicendum. in ij.colum. de quibus
omnibus ego plenius dixi in repet.mea.l.fi.
C.de probatio. in xxxix.char.vbi videas.
*(Adde hic alium caſum in quo non requiri
tur citatio partis. quem ponit do.Franc.de
Curte in conſi.ſuo j.in xij.col.& alium po-
nit Iaſ.in l.j.in vlt.col.C.qñ lib.prin.detur.
vide Soci.conſi.iiij.ſuper quæſtione.in vij.
col.in tij.vol.& ibi in conſi.lxxxvtj.incip.
Viſis.in ij.colum.

31 Valet alienatio de aliquibus rebus, ſubie
ctis reſtitutioni fideicom. qñ fit ab ignorãte
fideicommiſſum, & tunc pretium im venit
in reſtitutione fideicom. tex. eſt ſing.in l.fi.
ff.de lega.ij.per quem tex.ita cõiter tenent
Dy.Cy.Bar.& alij in auth.res quæ.C.cõia
de leg.& ibi Ray.refert Dyn.ita dixiſſe, &
ita etiam no.Bart.& Saly.in l.fi.§.ſin autem
ſub conditione.C.cõia de leg.& iſtud etiam
voluit Ang.in d.l.fi.§.ſed quia noſtra.eo.ti.
vbi ſubdit ꝙ ſemper debet eſſe cautus ad-
uocatus actoris vt ſemper deducat ſcientiã
alienantis,alias ſuccumberet ſecundum eũ.
quos omnes vt ſupra refert & ſequitur Ale
xan.in conſi.ſuo ccxxvj.inci. Viſo proceſ-
ſu &c.ſecundum ordinem meum,quem vi-
de.Et Socin.in conſil.ſuo xlix.incip.Capto
primam &c.in penul. col.

32 Bona feudalia ſeu emphyteoticalia quæ
tranſeunt in filiũ vt filium,et ſi non eſſet hæ
res patris nunꝗ computãtur ſibi in quartã
debitam iure naturæ nec in Trebellianicã
vel Falcidiã.ita ſing.dixit Ang.in l.ſi patro
ni,in prin.per gl.ibi.ff.ad treb. & dicit hũc
eſſe caſum quotidianũ & notandum.& hoc
etiã tenet ibi Pau.de Ca,in lect.paduana.&
idẽ tenuit Ang.in.§.optime. in aut.de nup.
per gl.ibi quos refert & ſequitur d.Alex.in
cõſi.ſuo ccxxxj.inci. Viſis ſubtiliſsimis&c.
in iij.col.vbi dicit pro hoc facere qđ voluit
Bal.ĩ l.hac edictali.i fi.prin.C.de inceſ.nup.

33 Neptis ex filio maſculo dicitur ex linea
maſculina ipſi auo,ita colligitur ex gl.not.
in l.gallus.in.§.nunc de lege.in ver.nam &
ſi.ff.de liber.& poſthu,quam ibi ponderat
Bal.& alij poſt eum dicentes per illam glo.
ꝙ ſi quis acceperit fundũ in emphyteoſ.in
pro ſe & ſuis hæredibus deſcendentibus ꝑ
virilem ſexum ꝙ comprehendetur neptis
fœmina ex filio maſculo licet non compre-
hendatur nepos maſculus ex filia fœmina.
quam partem etiam approbat ibi.d.Alexã.
dicens ita conſuluiſſe. & eam etiam appro-
bat d.Alex.in conſi.ſuo cclxvj.inci. Conſi-
deratis.in j.col.vbi pro hoc allegat tex.in l.
lege duodecim tabularum.in verſicu.huius
itaq; legis.C.de legi.hære.& text.in.§.item
vetuſtas.inſti.de hæred. quæ ab inteſta.de-
ferun.quod tene menti, quia quotidianum.
& ego iſtis proximis diebus habui in facto
& bis conſului ſuper hoc.De quo etiã vide
Alex.in l.venia.C.de in ius voc.& Math,in
no.ſuo cxxxiiij.incip.Nota vnum ſingula-
re.& vide etiam Rapha. Fulgo.in conſi.ſuo
lxxxvj.incip. Ex facto proponitur &c. &
aliquid per d.Alex.in l.ex facto.in.§.ſi.poſt
prin,ff.ad treb,& per Soci.in cõſi.ſuo xxv.

inci.Do.Fran.in j.col.& d.Ioan.Crotum in repe.l.ſi filiusfa.§.diui.in v.col.ver.Secun-
*da fit concluſio.ff.de leg.j.(Et vide Soci.in conſi.cxxij.inci.Circa primum.in j.& ij.co lum.in iij.uol.& Iaſ.in l.ij.in lxxv.col.C.de iure emphy.& Soci.in conſi.xciiij.inci.Pro clariori.in j.col.ante fi.& in conſi.lj.incipi. Viſa facti.in ij.col.in iiij.vol.& Iaſ.in l.maritus.in ij.col.C.de procur.vbi omnino videas Alex.in conſi.liij.inci. Conſideratis.in ij.col. in vj.volu.)

34 Mala fides alicuius probat̃ per ſola indicia.tex.eſt multum not.& ibi Bal.in l.pe.C. de euic.& no.Ang.in l.j.C.de vſucap.tranſfor.& in l.ſuper longi.C.de præſcrip.longi tempo.& voluit Alex.in conſi.cclxix.inci. Circa præſentis.in vlti.col.

35 Ille qui nunquam fuit tabellio creatus ſi cõficit inſtrumentum tanquam tabellio punitur pœna mortis,vt habetur in l.eos.in fi. ff.de fal.& per Bal.in l.data opera.in xviij. col.ver.dubitatur de eo &c.C.qui accuſ.nõ poſſ. Attamen ſecus eſt in illo qui alias fuit creatus tabellio, & poſtea fuit priuatus officio tabellionatus , qui ſi talis poſt priuationem facit inſtrumentum tanquam tabellio non punitur pœna mortis,ita ſingula. dixit Bal.vbi ſupra,& in l.ſi quis.C.de aqueduc. lib.xj.rationem alleg.quia iſte qui alias fuit tabellio iuuatur primordio veritatis,argu. not.in.§.quia vero.in authenti.de non alie. quod dictum refert & ſequitur do.Alexan. in conſi.ccclxxiij.incip.Ponderatis.in pen. colum. quod eſt no.ſed tu adde ꝙ idem dixit Bal.in l.data opera.in xvj.colum.C.qui accuſ.non poſ.quem ad hoc refert & ſequitur d.Felyn.in c.quæ in eccleſiarum .in ix. char.in j.colum.de conſtitu.vbi plura ſimilia adducit.Et eum etiam refert & ſequitur do.Fely.in c.ſuper literis , in xxj.colum.de
*reſcrip.(Et Iaſ.in l.præſcriptione.in vj.col. C.ſi contra ius vel vti.publi.in contrarium tamen facit gl.in c.miniſtri.lxxxj.diſtin. & dicta per Berth.verſ.filius baſtardus.in xij. verſ.vbi videas.)Et facit etiam ꝙ dixit do. Fely.in c.conſuluit.verſic.Secundo no.&c. extra de iude.vbi dixit ꝙ iudei tolerantur ab eccleſia nõ autem heretici.ratio eſt,quia fides iudeorum habet primordium veritatis,ſecus in fide hereticorum.alleg.gloſ.in l. nullus.C.de ſum.tri.& fide catho.pro quibus etiam faciunt quæ dixi infra in ſingul. cvij.incip.Priuilegium &c. vbi videas . Et facit ſing.verbum Inno. in c.cum veniſſent. de teſti. relatum a d.Felyn.in c.cæterum.in xj.col.extra de reſcrip.

36 Clauſula omni meliori modo &c.eſt maxime importantie, de qua per Pe.de Anch. in conſil.ſuo lxxij. Viſis omnibus & ſingulis.& per Alex.in l.ſi cum nulla.ff.de re iudi.& per doc.in l.miles qui deſtinauerat.ff. de teſta.mili.& in l.quidam cõſulebat.ff.de re iudi.et in l.idem vulpianus.ff.de exc.tut. & per d.Ant.in c.examinata. circa med.de iudi.& in c.literas.de dila.& per Bal.in l.vinum.in antepe.col.ff.ſi cer.peta.& per Ioã. de Imo.in l.nemo poteſt.in v.col.ff.de leg. j.& per d.Fran.Are.in conſi.ciij.inci.In cauſa.in iiij.col.& per d.Bartho.Cæpo.in conſi.ſuo j.circa fin.& per Alex.in conſi.lxxx. inci.Viſo themate. in ij.col.in v. volu.& in conſi.clxxvj.incip.Viſo proceſſu.in ij.col. in eo.vol.& ibidem in conſi.clxxxviij.incipi.Perſpectis.in iii.col.& in cõſ.cccxxxvj. incip.Poſt redditum &c.Et ideo tene menti ꝙ licet ad validitatem teſtamenti requiratur quod pater relinquat filio aliquid iure inſtitutionis, vt in.§.aliud quoq; capitulũ. in authen.vt cum de app.cog.tñ ſi teſtator reliquit particulariter filio & non dixit iure inſtitutionis & addidit ꝙ volebat teſtamentũ valere omni meliori modo &c. perinde eſt ac ſi expreſsiſſet ꝙ relinquebat iure inſtitutionis prout relinqui debet.ita di-
*xit Bal.in l.quoties.C.de hære.inſti. (Vide Baueriam in lxv.priuilegio iuramenti.) Et dixit etiã Pau. de Ca.in conſi.ſuo cccxlvij. inci. Super primo puncto quo quæritur an teſtamentum:ꝙ ſi teſtator in teſtamento mãdat filiam ſuã dotari & poſtea dicit ꝙ vult valere teſtamentum omni meliori modo ꝙ perinde eſt ac ſi filiæ reliquiſſet iure ſeu titulo inſtitutionis. quam doctrinã Bal.& Pau. de Caſt.referr & ſequitur do.Alex.in d.ſuo cõſi.cccxxxvj.inci.Poſt redditum.& in d. conſi.lxxx.incip.Viſo themate. in ij.c ol.in
*v.vol.(Et in conſi.l.inci.In cauſa.in vlt.col. in vij.volu.& ibi in conſil.cv.incipi. Super his &c.in ij.col.) Et ſcias ꝙ etiam ſi teſtator teſtando inter liberos non expreſsiſſet dictam clauſulam omni meliori modo &c. quod iñ tunc illa ſubintelligitur.iſta eſt gl. no.in l.coheredi.§.cum filiæ.in verſi. Non valuit.ff.de vulg.& pup.quam ad hoc multum commendat Ioan.de Imo.& ibi d.Ant. poſt eum.Io.de Imo.ĩ c.raynutius. in xviij. col.extra de teſta. Ad idem eſt glo.in l.filij. C.fami.herci.in verbo,inteſtato.quã gl.ad hóc allegauit d.Alexã.in conſi.clxxvj.inci.
*Viſo proceſſu.in ij.col.in v.volu.(Vide infra in ſing.lxxxiiij.inci.Princeps.& in ſingu.cccccxlvij.inci.Clariſsimũ eſt in iure.)

37 Approbatio ſtatuti facta per ſuperiorem ad hoc vt valeat & valideт ipſum ſtatutum requiritur ꝙ ſit facta ex certa ſcientia ſuperioris, ita in ſpecie dicit Inno. in c. j. in gl. in ver. infirmatur. de tranſact. quod dictum refert & ſequitur d. Alex. in conſ. ccclxxxiij. incip. Viſo ſtatuto. in iiij. col. vbi ipſe addit quod habetur in c. j. de confir. vti. vel inuti. & adducit Bal. hoc voluiſſe in l. priuilegia. C. de ſacroſan. eccle. & in l. ſi conſtat. de appel. & ſubdit ꝙ certa ſcientia non præſumitur ſecundum Inno. & doc. in c. porrecta. de confir. vti. vel inuti. & facit c. ij. de conſti. in vj. De qua clauſula vide plene per d. Fely. in c. cum inter priorem. in princ. cum pluribus col. ibi ſeq. de excep.

38 Emptio & venditio non poteſt contrahi ſine pretio. inſti. de emptio. & vend. §. pretium. l. ij. ff. de contrahen. emp. l. empti. & l. fi. C. eod. ti. & tene menti ꝙ non ſolum ipſa emptio & venditio requirit pretium, ſed ẽt in diſpoſitione teſtium volentium probare venditionem per famam, non probant ipſam venditionem per famam niſi deponãt de certo & limitato pretio. ita ſing. no. Iaco. de Are. & Ray. in l. j. C. de contrahen. & cõmit. ſtip. & hoc per id quod habetur in d. §. pretium. quod dictum refert & ſequitur do. Alex. in conſil. ſuo ccclxiiij. incipi. In cauſa appellationis. in vj. col. vbi dicit ꝙ pro hoc dicto faciunt no. per Bar. in l. ſciendum. in j. col. de verb. obli. quod tene menti. nã pauci ſunt dies ꝙ iſtud euenit in cã ſatis ardua.

39 Capias vnum de pane lucrãdo, in hac celeberrima ciuitate Bononiæ extat ſtatutum ſub rubr. de dotib. reſtituen. quo cauetur ꝙ mulier maritata veniens ad mortem nõ habens filios teneatur relinquere tertiam partem bonorum ſuorũ fratribus ſuis, & ſi non reliquerit poſsit tñ dicti fratres petere dictã tertiam partem. Modo mulier quędam non habens fratres ſed ſorores venit ad mortẽ an teneatur dictis ſororibus relinquere dictam tertiam partem, & ſi non reliquerit an poſsit dictæ ſorores petere? videretur dicẽdum ꝙ non, quia in exorbitantibus & odioſis maſculinum non concipit fœmininum. l. j. §. quare. ff. de ven. in poſſ. mitten. l. quiſqs. cum gl. C. ad l. iul. mate. no. in l. ſi quis in tantam. C. vnde vi. ſed in contrarium eſt veritas, quia ipſa mulier veniens ad mortę ſine filijs tenetur relinquere dictam tertiam partem ipſis ſororibus, & ſi non reliquerit poterunt ipſe ſorores petere dictam tertiã partem, ita ſing. & eleganter conſuluit d. Alex. in conſi. ſuo ccccxxxij. ſecũdum ordi. meũ, quod incipit, Animaduerſis &c. in j. ij. & iij. colũ. & quaſi per totum. & idem conſuluit Bal. in conſi. ſuo cccxxij. incip. Factum tale eſt ſtatuto cõis Aretij &c. in iiij. vol. pro quibus faciunt dicta per Pe. de Anch. in conſil. iij. incip. ſuperſtite dña Auanita &c. & vide Bal. in l. tres fratres. ver. Secundo oppono. ff. de pac. Et faciunt optime dicta per Bald. in conſi. ſuo ccccxvj. inci. Ioan. de Albinzana. in vlt. col. in iij. vol. (Circa hanc materiã ✳ vide Alex. in conſi. cciij. inci. Viſo themate. in ij. col. in vij. vol.) Quæ perpetuo tene mẽti quia nõ ſunt quatuor dies ꝙ fui de tali caſu a quodam egregio ciue interrogatus.

40 Filiusfamilias non poteſt eſſe in iudicio ſine conſenſu patris. l. fin. §. neceſsitatem. C. de bo. quæ lib. cum ſi. Sed ego quæro an iuramentum præſtitum a filiofamil. ſine conſenſu patris valeat & ipſum obliget? Bald. multum no. dicit ꝙ non, in d. l. fi. §. filijs. authen. de bo. quę libe. De quo tamen dicto vide Ioan. de Imo. in conſil. ſuo j. in iij. col. vbi refert hoc dictum Bal.

41 Iudeus non poteſt eſſe teſtis contra Chriſtianum, vt habetur in l. qm̃ multi. C. de here. & in cle. j. de iudeis. et in c. iudei. de teſti. & in c. pagani. et in c. ſi hereticus. ij. q. vij. de quo per Spe. in ti. de teſte. in. §. j. ver. item ꝙ eſt iudeus. Et Bar. in l. cunctos populos. verſi. Nono oppono. in fi. C. de ſum. tri. & fide catho. Et tene menti ꝙ ſicut iudeus non poteſt teſtificari cõtra Chriſtianum, ita nec iudeo poteſt deferri iuramentum in litem cõtra Chriſtianum, nec iuramentum in ſupplementum probationis. ita ſing. dixit Ioan. de Imo. in conſi. ſuo ij. inci. In caſu ꝓpoſito &c. poſt prin. alleg. in ar. ea quæ no. per gl. in c. cum in cunctis. de elec. circa princ. & not. in auth. multomagis. de ſacroſan. eccl. Et idem voluit d. Alex. in l. admonendi. in fi. verbis. ff. de iureiur. & d. Ioan. Bapti. de Cazalupis in repe. d. l. admonendi. in xvij. char. in ij. colum. verſi. xxviij. Pro quibus faciunt dicta per Barba. in l. in illa ſtipulatione ſi calendis. in xviij. col. ff. de ver. obli. quod no. contra Iudeos. Et vide in materia iſta do. Par. de Puteo in tract. ſuo ſyndi. in xciiij. char. in verſi. fui ſemel &c. vbi late loquitur. & Soci. in cõſi. ſuo lxx. inci. In p̄ſenti &c. in j. col.

42 Frangenti fidem fides frangatur eidem. l. quæro. §. inter locatorem. ff. loca. habetur in l. ſi quis maior. C. de tranſa. & in l. cũ proponas. eo. ti. cum multis ſi. Et ſcias ꝙ hæc regula eſt vera nedum in ſimplici promiſsione, ſed etiam in promiſsione iuramento firmata, nã ſi mihi promittis ſimpliciter quic-

quam, et ego propter illud promitto tibi da
re decem, & huic promiſsioni appono iura
mentum, ſi tu non ſeruas mihi illam promiſ
ſionem ſimplicem ego teneor ſeruare tibi
promiſsionem iuratam, ita no. dixit Ioã. de
Imo. in conſi. ſuo lxxxj. inci. In caſu pręmiſ
ſo &c. poſt prin. alleg. nota. in l. cum propo-
nas. C. de pac. & in l. ſiue apud acta. C. de trã
*ſa. & in c. iij. de iureiur. (Vide d. Phil. Deci.
in conſi. cclxv. incip. In inſtrumento. in ij. co
lum. & Baueriam in lxxij. priuilegio iura-
menti.) Pro quibus optime faciũt dicta per
Bar. in Margarita ſua, in verſi. iurans aliqd
dare. vbi tenet idem eſſe in duabus promiſ-
ſionibus factis cum iuramẽto, de quibus ibi
latius per eum qui plura alle. in materia. &
vide Oldra. in conſil. ccxciiij. incipi. Vltra
iam dicta. in fin.

43 Debitor fugitiuus poteſt capi a creditore
& duci ad iudicẽ, vt in l. ait prætor. §. ſi de-
bitorem. ff. quæ in frau. credi. & in auth. vt
iudi. ſine quoquo ſuffra. §. neceſsitatem. &
in l. extat. ff. ꝙ met. cau. & in l. quæſitũ. ff. de
pigno. & inſti. de actio. in prin. Et tene men
ti ꝙ hoc procedit nedũ qñ ipſe debitor eſt
in fuga ſed etiam habet locum ſi non eſt in
fuga, ſed ſunt aliqua ſigna euidentia quali-
ter vult aufugere, nam tunc etiam põt capi,
ita ſing. dixit Ang. per glo. ibi in l. pignoris
cauſa. C. de pig. actio. Pro quo dicto facit qđ
voluit Bal. in d. l. pignoris. vbi dixit ꝙ illud
quod operatur fuga in actu operat᷑ in prom-
ptu. Et pro iſtis optime faciunt etiam dicta
per Bal. in c. ad noſtram. de appel. vbi quæ-
rit an ille dicatur apoſtata qui non fugit de
monaſterio, ſed habet animum fugiendi: &
dicit ꝙ ſic. alleg. pro hoc tex. & gl. ſing. in l.
quid ſit fugitiuus. §. apud celſum. ff. de edili.
edic. & idem tenet Barb. in d. c. ad noſtram.
in ij. col. Et dixit ſing. Inno. in c. vt fama. de
ſenten. excom. ꝙ ſi debitor fugiens ſit cleri
cus poteſt capi a creditore laico ſine incur-
ſu excõicationis. de quibus etiã vide do. Pa
ridem de Pute. in trac. ſyndi. in xxiiij. char.
in iij. col. in ver. Intellige ꝙ poteſt capi &c.
*(Et idem dixit Iaſ. in l. vnũ. in iiij. col. poſt
med. ff. ſi cer. peta. & Bal. in Margarita ſua,
in verſi. clericus. in ij. col. in vj. verſi. incip.
clericus etiam fugiens. & infra in ſingula.
cccccxxxvij. incip. Quin manus &c.) Et ad
prædicta vide etiam do. Alexã. in conſi. ſuo
cclxxxviij. inci. Et ſi celeberrime. in vlt. co
lum. Et quæ ego dixi in repeti. mea. l. fin. C.
de probat. in lxvij. char. & infra in ſingula.
ccxliij. quod inci. Satis notum. Et vide Bal.
in conſi. ſuo ccxx. incip. In quæſtione. in iij.
col. in princ. in iij. volu. vbi dixit ꝙ ille qui
ſcienter occultat debitorẽ alienum non ta-
men tenetur ad ſoluendum debitum credi-
tori, vide tamen quæ dixi infra in ſingula.
cxxxv. incip. In iure. Eiuſdem.

44 Mandatum re integra finitur morte mã
dantis l. mandatum. C. manda. l. fi. ff. de ſolu.
§. item ſi adhuc. inſti. mand. cum ſim. Sed tu
limita hanc regulam ſing. tribus modis. Pri
mo non habere locum in cauſa pia, quia in
cauſa pia mandatum non finitur morte mã
dantis, etiam re integra, ſed mandatarius po
teſt adimplere mandatum mortuo mandan
te. tex. eſt ſing. in l. ſi ego. in. §. j. ff. de iur. do.
quem tex. dixit ſing. Bal. in c. j. in fi. qui ſuc-
ceſ. tene. & Bal. in l. ſicut. in fi. C. de actio. &
obli. & in l. qui in alienam. in. §. quanquã. ff.
de neg. geſt. & Bal. in d. l. mandatum. in iiij.
col. & in authẽ. ſi qua mulier. in viij. col. C.
de ſacroſan. eccl. & Bal. in c. cum veniſſent.
de teſti. & Lud. Rom. in l. ſi pecuniam. circa
ix. col. ff. de condi. ob cau. & Lud. Ro. in l. j.
in v. col. ff. ſo. ma. & in repeti. authen. ſimili-
ter. in xj. col. verſi. xvij. C. ad l. fal. Secundo
modo limita non procedere hanc regulã fa
uore pacis, & ideo ꝓcurator vulnerati con
ſtitutus ad pacem facieñ. poterit facere pa-
cem poſt mortem vulnerati. Ita ſingul. dixit
Bal. in addi. Spec. in ti. de homi. in vlt. addi.
quam doctrinam nõ memini me alibi legiſ-
ſe. Tertio limita hanc regulam non habere
locum qñ mandans tenebatur de neceſsita-
te facere illud quod mandauit mandatario,
quia tũc mandatarius poterit poſt mortem
exequi tale mãdatum, etiam re integra. tex.
eſt no. coniuncta gloſ. in l. fundi venditor. ff.
de acquir. poſ. & facit text. in c. ſi ſuper gra-
tia. de offi. deleg. in vj. quæ iura ad hoc alle-
gauit. d. Alex. in conſi. clxix. incip. Circa pri
mum. in pe. col. in ij. vol. & Lud. Ro. tenens
hanc partem in conſi. ccij. incip. Non eſt du
bium &c. Et Bal. & Pau. de Caſt. in l. ſi quis
cum procuratorio. in prin. ff. de procu. & vi
de etiam aliam limitationem ad hoc per So
cin. in conſi. ſuo lxxxvij. incip. In præſenti.
*poſt prin. (Vide etiam alias limitationes ad
hanc regulam in trac. violantes. in ver. mor
tui. in xj. col. verſi. & dictis &c.)

45 Tu ſcis ꝙ ceſsio iurium non valet niſi in
inſtrumento appareat cauſa propter quam,
vtputa ex cauſa venditionis, vt habetur la-
te in l. ꝑ diuerſas. & in ab Anaſtaſio. C. man
da. hoc tñ fallit niſi debitor contra quem ha
beo iura quæ cedo alteri eſſet in præſentia
& non contradiceret, nam tunc non poterit
vnquam opponere exceptionẽ ſimulatio-

nis contra talem ceſſionem. ita ſingul. dixit Bal. in l. cum eſſent. §. fi. ff. de ſerui. ruſti. prædi. per illum text. ꝙ no. quia nūc ego habeo in facto in cauſa propria.

46 Quidam fuit vulneratus de quo vulnere fecit pacem, poſtea ex dicto vulnere ſecuta eſt mors, an hoc caſu intelligatur etiam facta pax de morte? In quo videtur dicendum ꝙ non. nam aliud eſt vulnus & aliud mors, & ex ſeparatis non infertur. l. papinianus exuli. ff. de mino. cum ſimi. Attamen dicas contrarium ſecundum Bal. ſing. in addi. Spe. in ti. de accuſa. in ij. col. in verſi. pax facta de vulnere. vbi dicit ex hoc inferri ꝙ poteſt fieri pax de morte ante mortē, quod ✱no. (Vide quæ dixi in reper. meo. in litera P. in xxij. char. in iij. no.) Pro quibus optime faciunt dicta per Soci. in conſi. lxv. inci. Circa primam &c. in viij. colū. & ſupra in ſing. xvij. inci. In acceſſorium &c.

47 In ore duorum vel trium ſtat omne verbum. l. vbi numerus. ff. de teſti. c. in omni ne✱gotio, extra de teſtib. c. licet. eo. ti. (Vide infra in ſing. ccccxxxiij. inci. Trita &c. in ſingu. cccccxxviij. inci. Dixi &c.) Et non reperitur regulariter loquēdo aliqua cauſa quæ ſit contenta vnico teſte, vt in dictis iuribus. Scias tñ ꝙ dictum vnius ſolius teſtis operatur mirabilem effectum. nam dictum vnius teſtis excuſat accuſatorem a pœna talionis. ita ſing. dixit Bal. in addi. Spe. in ti. de accuſa. in iiij. parte. in verſi. penul. ꝙ dicit eſſe nota. dignum. pro quo optime faciūt dicta per Bar. & Ang. in l. ſi præſes. C. ſi ſeruus aut liber. lib. x. & per Bal. in l. fi. in ij. col. verſicu. quærit ipſe &c. C. de proba. Alios autem caſus in quibus dicto vnius teſtis ſtatur vide per d. An. & Moder. in c. veniens. de teſtib. & in l. j. §. fi. vbi per doct. ff. de verb. oblig. & per Specu. in titu. de teſte. §. reſtat. verſi. hoc tamen fallit &c.

48 Actus factus alia hora q̃ hora citationis eſt nullus & non valet, quia hoc caſu dicitur factus parte nō citata, ita dixit Bart. per illum tex. in l. fi. § fi. & ibi Ange. ff. ꝙ vi aut clam. Bar. in l. ſi finita. §. iulianus. in v. colū. verſic. Quæro virum primum decretum. ff. de dam. infec. & Bar. in conſi. ſuo incip. Iudex. & Bal. in l. j. in pe. col. verſi. Modo hic vlterius quæro. C. quomo. & qñ iud. Bal. in l. ſi vt proponis. la ij. eo. ti. Bal. in l. terminato. in iij. col. verſ. Sed nunquid. C. de fruc. & lit. expen. Bal. in c. j. in vj. col. de iud. de quo latius dixi in repet. mea. l. fi. in xxxix. char. ✱C. de proba. (Vide omnino quæ dixi in repe. mea. l. de vnoquoq;. ff. de re iudic. in xij. col. ad fi. & in xlj. col. poſt med. in ver. dicit poſtea ipſe Bal. &c.) Et ideo tene mēti vnū no. verbum ꝙ ſi iudex dixit ſe velle facere actum vel ferre ſnīam tali die, & ego conſtituo procuratorem ad illum actum pro illa die, vtputa ad audiendā ſnīam, & iudex illo die non tulit ſnīam ſed alio die citato, tñ dicto procuratori meo talis ſnīa nō valet, ſed dicitur lata parte non citata, quia mandatū per me factum illi procuratori meo pro illo die finito ipſo die expirauit. ita ſingu. determinat Ioan. And. in addi. Spe. in ti. de procura. §. ratione forme. verſi. quid ſi conſtitutus eſt. quod dictum refert & ſequitur Paul. de Caſt. in l. ſi procurator. in fi. C. de procu. vide tñ tex. & ibi Abb. in c. conſuluit. de offi. dele. & Barb. ibidem. & d. Alex. in cōſi. ſuo ccxij. inci. Viſo & opportune &c. in iij. col.

49 Hæreditas directe dari nec adimi poteſt in codicillis. l. hæreditatem. C. de codi. §. pe. inſti. eo. cum ſi. ideo tene menti ꝙ ſi filius in teſtamento fuit inſtitutus in re certa pro ſua legitima, talis inſtitutio non poterit reuocari in codicillis, licet facta in teſtamento poſſint reuocari in codicillis, vt habet' in l. hæredes palam. §. ſi quis poſt. ff. de teſta. ratio autem eſt, quia ſi valeret talis reuocatio filius remaneret præteritus, & ſic teſtamentū eſt nullum, ſed non poteſt annullari in codicillis dando vel auferendo hæreditatē, vt dixi. ita ſing. determinat Iac. de Belui. in authen. de hære. & fal. & ita conſuluit in facto ipſe Iaco. vt refert eum & ſequitur Pau. de Caſt. in l. omnimodo. in fi. C. de inof. teſta.

50 Donatio inter virum & vxorem regulariter eſt prohibita, vt in toto ti. de donatio. inter vir. & vxor. Tene tñ perpetuo menti ꝙ ſi coniuges faciant ſibi inuicem reciprocā donationem ſi contingat alterum præmori non dicitur donatio prohibita, ſed valebit & non indigebit confirmatione per mortē, & etiam non interueniente traditione poſt mortem poterunt bona peti, ita ſingulariter dixit Cy. & poſt eum. Pau. de Caſt. in l. ſi pater puellæ. in fi. C. de inof. teſta. quod dictum multum exclamat ibi Paul. de Ca. dicens ꝙ frequenter poteſt contingere de facto.

51 Inſtantia cauſæ appellationis currit de iure cōi a die interpoſitæ appellationis, vt in cle. ſicut. de appel. & in l. ij. §. illud. cum glo. C. de tempo. app. Tene tñ menti ꝙ ſi ſtatutū diſponeret ꝙ debeat eligi certus iudex appellationis de numero confidentium ſi poſt interpoſitam appellationem partes ſtarent xxx. annis ad faciendum dare iudicem appellationis nunquam currit tempus inſtantiæ appel-

tie appellationis, quia non adeſt iudex, ad quem iri poſſit vt ipſa appellatio exerceatur, ita not. conſuluit do. Chriſtofo. de caſtellio. per not. in l. ſi in diem ff. de condi. & demon. quem refert & ſequitur do. Lanfran. brixien. in ſuo notab. tracta. de arbi. in ij. char. in iij. col. pro quo optime faciunt quę late dixi in l. ſi cauſam. in vlti. char. C. de exe. rei iud. vbi plura ſimilia poſuit, & vide quæ dixi infra in ſingul. ciij. incip. Succumbens &c.

52 Prorogatio compromiſſi non poteſt fieri maioris temporis quam fuerit primum tēpus compromiſſi, ita ſing. dixit Bal. in cōſi. ſuo ccxxix. inci. Nobiles viri Hēricus &c. in j. vol. in vlti. col. quod dictū refert & ſequitur do. Lanfran. brixien. in d. ſuo tracta. de arbi. in v. char. in ij. col. in prin.

53 Ad hoc vt quis conſtituatur ſeu dicatur contumax requiritur ꝙ citetur ter vel ſemel peremptorie l. conſentaneum C. quomodo & quando iud. l. tres denunciationes eo. titu. cum ſimi. Scias tamen ꝙ iſtud non habet locum vbi par citat ſeu requirit parem, quia tunc ſufficit vnica requiſitio generaliter, & non perēptorie. ita ſing. dixit glo. in cle. j. de hære. in verſi. requiruntur. & idē dixit Bald. allegans eandem glo. in l. ad peremptoriū circa fi. ff. de iudi. & ideo ſi ſunt duo arbitri & vnus velit ferre laudum vel facere aliquem actum debet requirere ſeu citare conſocium arbitrum & ſufficiet vnica citatio generalis & non peremptoria. quā glo. etiam refert & probat do. Lanfran. brixien. in ſuo trac. de arbi. ſub rubri. quot modis compromiſſum ſeu arbitramentum annulletur in xj. col. circa med. quod ſepe cōtingit in facto. & vide quę dixi infra in ſingu. xcj. incip. Regulariter.

54 Compromiſſum finitur per mortem litigatorum vel vnius ex litigantibus, niſi dictum ſit ꝙ tranſeat ad hæredes litigatorum l. diem proferre §. j. ff. de arbi. & in c. fin. de arbi. habetur etiam in l. ſed & ſi interpellatū §. j. ff. de arbi. & no. Innoc. in c. fin. extra de arbi. Aduertas tamen ꝙ hoc procedit vbi compromiſſum eſt factum in merum arbitrium, quia tunc finitur morte vnius ex litigantibus, ſed ſecus eſt ſi ſit factum in arbitratorem, quia tunc compromiſſum non finitur morte vnius ex litigatoribus, ſed tranſit ad hæredes etiam extraneos. ita dixit Vbertus de bobio quem refert & ſequitur Spe. in titu. de arbi. §. finitur verſi. ſed nunquid arbitramentum ꝙ etiam voluit Ang. in c. quintaualiis de iureiur. quos refert & ſequitur do. Lanfran. brixien. in tract. ſuo de arbi. ſub rub. quot modis finitur compromiſſum in j. colum. alios etiam modos quibus finitur compromiſſum vide per Spec. in d. titu. de arbi. in d. §. finitur in d. trac. de arbi. ſub dicta rub. quot modis finitur compromiſſum. vbi videre poteris, & ſcias diuerſum eſſe in compromiſſo facto per prælatum nomine ſue eccleſie, quia non finitur per eius mortem ſed tranſit ad eius ſucceſſorem in dignitate. Caſus eſt ſing. & not. in c. præſentia. extra de teſti. & ibi hoc no. ſcribentes de quo etiam in d. trac. ſub dicta rub. in j. columna.

55 Aduertas ad vnum ꝙ forte paucis eſt notum ꝙ vere iam mihi bis fecit honorē. Tu ſcis ꝙ qn̄ procedunt legitima indicia cōtra reum poteſt ipſe reus ſeruatis ſeruandis poni ad torturam, vt habetur in toto tit. ff. & C. de quæſtio. & late per Angel. de Are. in trac. maleſi. in verbo, fama publica. hoc tamen limita & reſtringe procedere & habere locum in laicis, ſecus autē in clericis, nā contra clericum non poteſt procedi ad torturam exiſtentibus contra eum quibuſcunque in indicijs, niſi ipſe clericus alias ſit infamis. ita ſing. dixit Abb. antiquus in c. grauis. extra de depoſito. & ibi eum ſequitur Pau. de Leaza. & eum etiam refert & ſequitur Ioan. de Ana. in c. j. circa v. colū. de cle. percuſ. & d. Abb. in c. cum in contemplatione de reg. iur. & do. Alex. in l. fi. ff. de quęſt. in apoſtil. ver. veniamus ad indicia. & in l. milites. C. eo. de queſt. Et idem tenet Barba. in c. ſi conſtiterit in iij. col. de accuſ. quod dictum habui in facto, & practicaui in ciuitate Cumarum, ex quo conſecutus fui apud peritos maximum honorem ſed parum lucri, quia ille clericus quem liberaui a tortura erat pauper, & promiſit mihi ſatisfacere de miſſis & orationibus. Nuper autem inueni d. Fely. referentē illud dictum Abb. & eum ſequentem in c. veniens in ij. col. extra de teſti. vbi etiam ipſe alleg. Abb. & Ioā. de Ana. in dictis locis & dicit iſtud dictum eſſe

* in ſingu. (Et pro hoc dicto facit optime qd̄ voluit Bald. in l. presbyteri in princ. C. de epiſc. & cle.) Idem tenet do. Fely. in c. vniuerſitatis de ſenten. excom. & in c. de hoc in j. colum. verſi. ſecundo limita. de ſimo. & in c. cum oporteat in penul. colum. de accu. Ideo tene eum perpetuo menti, licet ipſe do. Fely. teneat opinionē Abb. cōtrariam in d. c. grauis in c. olim in iij. col. verſic. tertius caſus de reſcrip.

56 Ad validitatem inſtrumenti requirūtur

teſtes,alias inſtrumẽtum eſſet inutile & nul
lam fidẽ faceret,vt habetur in l. contractus
C.de fide inſtr. & per glo. in l. generali.C.
de tab.lib. x.& in toto ti.de fide inſtru.Sed
ego volo tibi dare vnum caſum not. in quo
valet inſtrumentũ ſine appoſitione teſtium
qui caſus eſt quando aliquod inſtrumentũ
fit in publico parlamento vel coram popu-
lo.Nam tunc valet ſine appoſitione teſtiũ,
iſtud fuit ſing.dictum Vberti de bobio.quẽ
refert & ſequitur Spe.in ti.de inſtru.edi.§.
reſtat in vij.col.ver.ſed cũ literis quod di-
ctũ refert & approbat Abb.in c.j.in iij. co-
lum.de fide inſtr.& Barb.in repe.rub.de fi
de inſtr.in xxiiij.char.in ij.colum. vbi ipſe
adducit in ſimili dictum Ioan.And. in addi.
Spec.in ti.de aſſeſſore.§.officiũ in prin.vbi
dicit aſſeſſores electos a populo habere iu-
riſditionem ordinariam, ſed electos a pote-
ſtate habere delegatum,de quibus ibi latius
per eum.

57 Non præſumitur donatio in dubio, ma-
xime quã verba poſſunt trahi ad alium ſen-
ſum l.ſi cum aurũ.ff.de ſol.l.cũ de indebito
ff.de proba.Et hoc eſt adeo verũ ꝙ etiã pa-
ter in dubio vr̃ potius committere filio quã
donare,ſecundũ Bal.in l.executorem in x.
col.ver.modo quęro quid ecõtra.C.de exe.
rei iudi.& ideo ſi tu petis a me ꝙ ego donẽ
tibi talem rem,& ego reſpondeo & dicõ nõ
tantũ iſtud ſed quicquid tibi placet, an intel
ligatur ꝙ tibi donauerim dictam rem per
dictam reſponſionẽ: dicas ꝙ nõ.iſtud fuit ſin
gulare verbũ Bal.in c.cũ veniſſent de inſti-
tutio.circa fi.quod dictũ pro valde ſingulari
refert & approbat Ludo.Ro.in repe. rubr.
de arbi.in j.char.in iij.col.verſi. nono pone
* & do.Fely.in c.cũ iuramento de homi. (Et
Iaſ.in l.dedi.in.§.ſi liber.ff.de condi.cau.da
ta cauſa non ſequu.)Et do.Alex.in l.ita ſti-
pulatus in j.col.vltra med.ff.de verb. obli,
& in materia vide bonũ text. & ibi Bar. in
l.ſi mercedem.§.fina.ff.de actio. emp. quod
tene menti quia in prima facie quilibet di-
ceret contrarium.

58 Si dedi tibi mandatũ de ſoluẽdo credito
ri meo poſſum illud reuocare re integra.l.
ſi cũm cornelius ff.de ſol.Teneas tamẽ mẽ
ti perpetuo ꝙ ſi dedi tibi tale mandatum,
& tu illud ſignificaſti creditori meo qui ac-
ceptauit te pro debitore,ꝙ licet non ſolue-
ris ſibi pecuniam vt tibi mandaui,tñ poſt
talem acceptationẽ ſuã non poſſum reuoca
re tale mandatum tibi factum,ita ſingulari-
ter dixit Ioan.And.in addi.Specu.in tit. de
depoſi.quem ſequitur Angel.in l. qui vſum
fructum ff.de verb.obli.& Pau. de Caſt. in
d.l.ſi cum cornelius.& do.Alex. in d.l. qui
vſumfructum.vbi de hoc dicto facit magnũ
feſtum,& dicit ꝙ non poſſet eſſe notabilius
verbũ.ideo tene mẽti, & vide quæ dixi in-
fra in ſingula.cclxv.incip.Fines mandati.&
in l.nomen quoque C.quæ res pigno.oblig.
non poſſ.poſt prin.

59 Innocentibus iura fauẽt & merito. Ideo
ſcias ꝙ ſtante ſtatuto excludente oẽs exce-
ptiones innocentie, ita dixit ſing. Bal. in l.
edita.in repe.Paduana in pe.col.C. de edẽ.
quod dictum refert & ſequitur pro valde
eleganti Io.de Ana.in conſi.ſuo lix.inci. Vi
ſa inquiſitione in j.col.& do.Alex.in conſi.
ſuo cxiij.inci.Viſo themate in ij. colũ. in v.
volu.vbi dicit ꝙ hoc ẽt voluit Bal. in l.j.§.
officius in penut.col.ff. ne quis eũ qui in ius
voc.eſt vi exi.& Ange.in conſi.clxxiiij. in-
cip.In facto proponitur ꝙ Baldaleri. & idẽ
firmat Alex.in apoſtil.ad Bar.in l.j.§.& par
ti.circa fi.ff.ꝙ vi aut clã.& ſubdit Ioan. de
Ana.in d.conſi.ꝙ etiam ipſa innocẽtia põt
probari per domeſticos, & ꝑ teſtes minus
idoneos.ad quod alleg.Spe.in titu.de inqui
* ſitione.§.j.verſic.Sed nunquid eas &c.(Et
voluit Alex.in conſi.ſuo xxiiij. incip. Ani-
maduertis in xiij.col.in fi.in ij.vol. Et dicit
ꝙ imo iudex ex officio ẽt inquiſito nõ pe-
tente põt & debet recipere probationes ad
probandã innocẽtiam. alleg.Bar. in l.j.§. ſi
quis vltro ff.de queſt.& in l.ſi non defendã
tur ff.de pe.pro quibus etiam facit ſecundũ
eũ,quod hr̃ ij.q.v.c.omnibus ad fi. ad quod
not.in c.cũ in iuuentute.de purg.cano.& in
c.cũ P.extra de accuſ.in quibus habetur ꝙ
clericus põt probare innocẽtiã ſuam ẽt per
laicos & etiã per feminas, quæ omnia tene
menti ad adiuuandum innocentes, & vide
quæ dixi infra in ſing.lxxij. inci.Per totam
fere Italiam.

60 Titius conſtituit procuratorem & ei in
inſtrumento mandati non dedit ſpecialiter
poteſtatẽ ſubſtituendi alium; ſed poſtea in
eodẽ inſtrumento quando ipſe Titius rele-
uat procuratorẽ ab onere cautionis dicit ꝙ
dictũ procuratorẽ ſeu eius ſubſtitutum rele
uat ab omni onere cautionis, vnde pro eis
cauet & promittit,an per iſta verba videa-
tur ſibi dediſſe mandatũ ſubſtituẽdi & quili-
bet diceret ꝙ ſic,quia alias illa verba pro-
cura.ſeu eius ſubſtitutum &c.nihil operarẽ
tur contra §.quibus in j.cõſt.C.& l.amplio
rem.§.in refutatorijs.C.de app.cum ſimi.&
contra doctrinam Bal.in rub.C.de contrah.
emp.in ix.q. vbi dicit ꝙ vnumquodque ẽt

minimum verbū appoſitū in inſtrumēto de
bet aliquid operari. Contrariū tñ decidunt
dñi de Rota in antiquis deci. in tit. de ꝓcu.
in xxiij. deciſio. inci. Si in ꝓcuratorio &c.
& idem firmat Domi. de ſancto Gemi. in c.
j §. licet de procur. in vj. & do. Alex. eos re-
ferens in conſil. ſuo cxxvj. incip. Viſis his
in ij. col. in v. volu.

61 Dictum ſeu teſtimoniū duorū teſtiū præ-
fertur dicto vnius tantū ſtante paritate ipſo
rum teſtiū l. iij §. eiuſdem quoque in ver. nu
merus ff. de teſti. hr in c. venerēs extra de te-
ſti. & facit c. j. de treug. & pace. & auth. ita-
que C. commu. de ſucceſ. cū multis ſi. Tene
tñ perpetuo mēti vnum ſingulare verbum
in quo dictum vnius teſtis præfertur dicto
duorum. Nam ſi duo ſunt teſtes qui cōtra-
dicant inſtrumento & vnus tantū teſtis qui
deponat pro inſtrumēto ꝙ hoc caſu nō erit
reprobatū inſtrumentū, ſed ſuſtentabitur ex
dicto illius teſtis, & ex fidę tabellionis, vn-
de erunt tunc neceſſarij tres teſtes ad re-
probandum ipſum inſtrumentum, ita ſing.
dixit Io. de Imo. in c. cū Ioannes de fide in-
ſtru. circa pen. col. quod dictum pro no. re-
fert & ſequitur d. Alex. in conſil. ſuo xciij.
inci. In cauſa & lite in vlti. col. in v. volu. &
dicit iſtud dictum non reperiſſe dictum ſeu
ſcriptum ab aliquo alio præterquā a Io. de
Imo. ibi quod ipſe reputat valde not.

62 Reductio ad arbitriū boni viri peti non
poteſt, ſed intelligitur eſſe ſublata ſtāte ſta-
tuto ꝙ cōtra laudum non poſſit opponi ali
qua exceptio ita ſing. dixit Bal. in addi. Spe
cu. in titu. de arbi. in vij. col. in verſi. Sed qd
ſi ſtatutū, quod dictū refert & ſequitur do.
Alex. in conſi. ſuo cxiij. incip. Viſo themate
in vlti. col. in v. vol. & in l. j. §. & parui. ff. ꝙ
vi aut clā. in apoſtillis, ad Bar. in vlt. col. Et
idē dixit Bald. & clarius in Margarita ſua,
in verbo ſtatutū in vlti. ver. de quo dixi in
l. ſi cauſa in ix. col. C. de exe. rei iud.

63 Donatio cauſa mortis reuocatur per pe-
nitentiam, quia ambulatoria eſt volūtas de
functi vſq; ad mortē l. iij. in fi. cū l. ſeq. ff. de
adi. leg. Quod tñ limita niſi donās ſine hęre
de decedat, quia tūc talis donatio per peni-
tētiā non reuocatur ita ſing. dixit Ang. in l.
qui rome. §. flauius hermes ff. de verb. obli.
alleg. l. j. iuncta glo. ff. de his qui ſine manu
ad liber. perue. & idē dixit ipſe Ang. in di-
ſpu. ſua incipien. Aſtenſis miles & in l. circa
§. ſi cui. ff. ad l. fal. & in l. ij. ff. de leg. j. &
ſubdit ipſe Ang. in d. §. flauius. ꝙ ratio hu-
ius dicti eſt quia prædicta donatio ad ſui cō
firmationem non requirit aditionē hæredi-
tatis, vt no. glo. in l. filię. C. fami. herciſc. ad
quod eſt melior. glo. iuncta tex. ſcdm Io. de
Imo. videlicet in l. legatū. §. pe. ff. de his qb.
vt indig. quia talis donatio nō eſt mere vlt.
voluntas, ſed ſapit naturā contractus, vt in
l. tam his. §. j. cum ibi nota. ff. de dona. cau.
mor. & hanc partem ēt firmat d. Alex. in l.
non omnis ff. ſi cer. peta. in d. l. qui Rome. §.
flauius, vbi latius loquitur allegans prædi-
cta. & ibi etiam ponit vnā limitationē & re
ſtrictionē ad hanc doctrinam de qua ibi per
eū, quā doctrinā tene mēti, quia eſt no. & di
cit Angel. in d. §. flauius. ꝙ iſta doctrina ſeu
iſtud dictum eſt inauditum fortaſſe &c.

64 In multis partibus & ciuitatibus Italie
eſt ſtatutum ſeu prouiſio quibus cauetur ꝙ
coniunctus ſeu vicinus nō poſſit rem immo
bilē alienare, niſi primo interpellet ipſum
coniunctū vicinū vel conſortem, an velit di
ctam rem emere. Et ſi dicta res fuerit aliena
ta non ſeruata tali denunciatione vel requi
ſitione, venditio & alienatio ſit nulla, & ni-
hilominus poſſit coniunctus vel vicinus di
ctam rē vendicare ab emptore dato ſibi ꝑ-
cio ꝙ exburſauit in emptione ipſius rei, qḋ
quidē ſtatutū valet. ſecūdū Bal. in l. dudum
C. de contrah. emp. & Bar. in l. ij. C. de debi.
ciui. lib. xj. in fi. pe. col. ver. tñ no. & Inooc.
in c. conſtitutus. de in inte. reſti. & Alex. in
conſi. ſuo lij. incip. Viſo themate in j. col. in
* j. vol (Vide in hac materia d. Phi. Dec. in
conſi. ccxxij. inci. Viſo puncto in iij. & iiij.
colū.) Modo operepreciũ eſt ſcire intra
quantum tēpus pōt ipſe coniunctus vicinus
ſeu cōſors offerre precium emptori, & talē
rē venditam ſine eius requiſitione vendica
re & acquirere, in quo dicas ꝙ ipſe coniun
ctus ſeu vicinus habet ad hoc terminū vnius
anni tantum quo elapſo non poterit dictam
rem vendicare etiā precio oblato, dictum
eſt ſing. Bald. non omnibus notum in c. j. §.
ſi titius per illum tex. in ti. ſi de feu. fue. con
tro. inter do. & agn. in vſib. feu. quod dicit
ipſe mēti tenendum, quia niſi ipſi cōiuncti
vel conſortes intra annum conſequantur rē
alienatam contractus ipſe factus in extra-
neum ſilentio confirmatur, & ideo dicit ibi
Bald. coniunctos ſeu conſortes debere eſſe
circa hoc benes aduiſatos, quod dictum re-
fert & ſequitur d. Iaſ. in l. ij. in viij. col. C. de
* iur. emph. (Et in l. prætor ait in §. ſi aliquā
do in pen. & vlt. col. de ope. no. nuncia. &
Dec. in conſil. cclxxvj. incip. In vlti. verbis;
& in conſi. ccxxviij. incip. In caſu in j. co-
lum.) Et idē tenet Barba. in c. pleruncq; in v.
colum, de reſcriptis vbi refert ſe pro hac

parte conſuluiſſe Ceſene in facti contingentia & illud dictum Bal. etiam refert & ſequitur domi. Felyn. in c. quæ in eccleſiarum in xxxiiij. col. verſi. tamẽ quia in hoc. de conſti. An autẽ proximior vicinus vel conſors cui cõpetit ius recuperandi talem rem poſſit tale ius alteri vendere vel cedere? dicas ꝙ non, ſecundũ Alber. de roſa. in j. parte ſtatu. q. lxxxix. inci. Sed an proximo. & vide in materia iſtorum conſortium no. dicta Soci. in conſi. ſuo lxxiiij. incip. In præſentium in v. colum. Tene menti quia quotidianum eſt.

65 Statuto cauetur ꝙ rapiens mulierem puniatur pœna mortis vt etiam eſt cautum de iure communi l. j. C. de rap. virgi. l. raptores C. de epiſ. & cle. Modo pone aliquis cepit per vim quandam virginem, & eam proſtrauit in terram, & ibi eam carnaliter cognouit, an iſte ſit puniẽdus pœna mortis & ſic pœna raptus? dicas ꝙ non quia ſtatutum loquitur de rapiente, ſed iſte non rapuit, quia raptus eſt quando mulier per vim capitur & tranſducitur de loco ad locũ, vt habetur in d. l. vnica. C. de rap. virg. & in l. qui cetu §. vacantẽ ff. ad l. iul. de vi publi. Sed ſi per vim vigore capiatur & carnaliter cognoſcatur & non rapiatur, tũc eſt proprie ſtuprũ & non raptus, vt colligi poteſt inſti. de publi. iudi. §. item lex iulia de adul. &. §. itẽ lex iulia. de vi. ver. Si autẽ per vim, ita ſingu. dicit Albe. de roſa. in iij. parte ſtatutorũ in q. xxx. incip. Item pone quæſtionẽ quam

* narrat Gandi. (Idem expreſſe dicit Pau. de Caſt. in d. l. raptores in j. col.) Et hanc partẽ tenuit conſulendo ſuper contingentia facti. Raph. cuma. in conſi. ſuo xcv. inci. Chriſtophorus &c. vbi idem tenet & firmat per rationes & iura Alberi. & per alia de quibus ibi per eum. Et idem expreſſe firmat Albe. Gandi. in tract. ſuo malefi. ſub rub. de multis quæſtio. dependen. ſtatu. in ij. char. in iij. col. ver. Itẽ pone quæſtionẽ de facto. ad quæ optime faciũt dicta per Bal. in conſilio ſuo cccvj. incip. Statuto Placentie &c. in iij. volu. quem omnino vide.

66 Publicatis atteſtationibus non poſſunt ſuper eiſdẽ capitulis teſtes recipi. cle. teſtibus de teſti. c. fraternitatis eo. ti. cũ ſi. hoc tñ fallit in teſtimonio medicorũ deponẽtium ſuper cicatrice remanſura vel non, quia ſi fuiſſent recepti teſtes ſuper hoc an cicatrix ſit remãſura necne, & eorũ dicta ſint publicata, tñ adhuc alij ſuper eodẽ poſſunt recipi tam ad petitionẽ alicuius partis ꝙ̃ ex mero officij iudicis. Ita ſingulariter dixit Bal. in c. cauſam in j. colum. de proba. quod dicit eſſe notan.

67 Mulier recipiẽs dotẽ a patre ſuo ſciẽter in fraudẽ creditorũ tenetur illã reſtituere, tex. not. in l. fi. §. j. ff. quę in frau. cre. Sed ego quero de quæſtione quotidiana, Quidã vſurarius qui nihil habet in bonis niſi illud qđ extorſit per vſurariã prauitatẽ, tradit filiam ſuã nuptui, dando ei dotẽ amplam, virum mortuo patre ipſi debẽtes recipere vſuras poſſint petere dictã dotẽ & mitti in poſſeſſionẽ dictæ dotis? certe videretur dicendum ꝙ ſic, arg. illius. §. j. ſed dicas cõtrariũ, ſingularis eſt deciſio Fed. de ſe. in conſi. ſuo lxiij. incip. Queſtio talis eſt quidã vſurarius. vbi ſing. loquitur & mouetur pluribus iuribus & rationibus de quibus ibi per eum. & dicit ꝙ idẽ voluit Hoſtien. in c. tuã. de vſur. ꝙ̃ doctrinam Feder. refert & ſequitur Angel. in l. lucius titius ff. qui mod. pig. vel hyp. ſol. ſubdens ꝙ hoc caſu nec mulier nec etiã maritus poterit conueniri, & hoc dicit eſſe verum qñ quãtitas eſt data in dotẽ, ſi autẽ eſſet datus fundus extortus ex vſuris tũc nõ potuiſſet dari in dotẽ niſi cũ cã ſua, & ideo maritus tũc poterit cõueniri tanquã quilibet poſſeſſor. quod eſt ſingulare dictũ ſecũdũ Ang. ibi. tene menti, quia modernis temporibus ſepe conſtituũtur dotes filiabus ex vſuris & rapinis quandoque etiam ex bonis turpiori modo quæſitis.

68 Statuto cauetur ꝙ offendẽs aliquem in via publica vel in ſtrata, puniat̃ pœna mille, Modo Titius offendit Semproniũ in flumine publico, an debeat puniri pena mille? dicas ꝙ non, ita ſing. dixit Bal. per illũ tex. in l. fi. i fi. ff. de ſerui. ruſt. præd. Secus aũt dicit eſſe in ponte fluminis, quia offendẽs aliquẽ in ponte fluminis dr̃ eum offendiſſe in via publica ſeu in ſtrata publica, & puniretur pœna prædicti ſtatuti, quod tene mẽti.

69 Tu ſcis ꝙ priuata ſcriptura regulariter nõ facit fidẽ ſeu probõnem. Sed an conſenſu partiũ fieri poſſit ꝙ priuatæ ſcripturæ alicuius non ſolenniter confectæ adhibeatur fides? dicas ꝙ nõ. ita ſing. dicit Inno. in c. cũ P. tabellio. de fide inſtr. quẽ refert Bal. in l. de quibus ff. de legi. & Lud. Ro. cõſi. cciiij. inci. Pro diſcutienda in j. col. vbi ſubdit ſecus eſſe de conſuetudine. de quo vide etiam per Barb. in rub. de conſue. in pe. colum. in prin. vide tñ ad prędicta ꝙ̃ dixi circa hoc in l. inſtrumẽta. C. de prob. & i repe. mea rub. C. de ꝓba. in materia ſcripturæ priuatæ.

70 Iudex laicus de cauſis ſpiritualibus regulariter non poteſt cognoſcere nec ſe intro-

mittere c.decernimus & c.quāto.de iudi.&
in c.bene quidē xcvj.diſt.l.omni nouatione
C.de ſacroſan.eccl.cū ſi.& per d.Alexā. in
l.titia.ff.ſolu.mat.Scias tamē ꝙ vbi ſumma
ria eſt cognitio nō eſt iudici laico de ſpiri-
tualibus ꝓhibita cognitio ita no.dixit Spe.
in tit.de primo decreto.§.reſtat.verſi.Quid
ſi agatur actione priuilegiata,& idem nota.
Bal.in l.ij.C.de carbo.edic.in authē.ei qui
iurat C.de bo.auth.iudi.poſ. & Ludo. Ro.
referens prædicta in conſi.ſuo xcix.inci. In
propoſita in j.col.Et teneas etiā mēti perpe
tuo ꝙ iudex ſecularis corā quo exceptio-
nes reſpiciētes forū eccleſiaſticum opponū-
tur,remittendo tales exceptiones ad iudicē
eccleſiaſticū debent opponēti ſtatuere ter-
minum ad producendū coram eo capitula
quæ vult probare in curia eccleſiaſtica, vt
videat an capitula releuēt,& ſi non releuāt
poteſt ad vlteriora procedere ita conſuluit
Ioā.cald. & Io.de lig.quē refert & ſequitur
do.Alexan.in d.l.titia in iij.col.ff.ſolu.mat.
& eſt nota.

71 Iuramētum firmat actū ſuper quo inter-
ponitur vt melius valeat quo valere poſſit
l.cū pater.§.filius matrē.ff.de leg.ij. & ideo
tene menti ꝙ ſi ſuperior iurat ſeruare ſtatu
ta ciuitatis,per tale iuramentum talia ſtatu-
ta dicūtur eſſe ab eo confirmata ita ſing.di-
xit Bal.in conſi.ſuo cclxxiiij.incip.Per ſta-
tutum in j.vol.

72 Per totā fere Italiam viget ſtatutum,ma-
xime in criminalibus, quod contumax ha-
beatur pro cōfeſſo.Sed ego,quæro, aliquis
fuit bannitus ex delicto per cōtumaciā,ſtan
te bāno fuit captus a poteſtate qui poteſtas
fecit eū recognoſcere bannū,ſcilicet fecit ip
ſum apud acta confiteri ſe eſſe illū hominē
qui in illo banno cōtinetur vt ſeruat cōmu
nis practica.de quo pulchre & ſubtiliter ꝑ
Ang.in l.inter ſtipulantē.§.j.ff.de verb.obli
ga.& in l.ij.ff.de lib.& poſth.& per Ang.de
Are.in.§.quadrupli.in ij.col.inſti. de act. &
per domi.Alexā.in d.l.ij.ff.de lib.& poſth.
Vtrū tales bānitus ſit audiēdus volēs oppo
nere aliquā exceptionē contra bannum? in
quo dicēdū vr̄ ꝙ nō, quia bannū extingui-
tur & bannitus auditur, qn̄ cōparet in ter-
mino ſibi ſn banno aſſignato. nam tunc tale
bannū reſoluitur in vim ſimplicis citationis
ſecūdū Bar.in l.j.in fi.ff.de reg.reis & Bald.
in l.j.C.de poſt.& Bar.in l.quiſquis.C. ad l.
* iul.maieſt.& in l.diuus ff.de cuſto. reo.(Et
Alex.in conſi.xxx.inci.ex allegatis &c. in
vlt.verbis in vij.volu.) Et dicit ipſe Bart.
in d.l.quiſquis,ꝙ bannū quod datur hodie
ſecūdū ſtatuta terrarū Italie eſt mortale, &
lapſo termino banni non daretur venia ve
niēti & cōpetēti ad mādata, pro quibus ēt
faciunt dicta per Bal.in l.ita demū. circa fi.
C.de procu.& faciūt dicta per Bald. in ſuo
elegāti conſi.clxvij.incip. Titius accuſatus
denūciatus vel inquiſitus in vj.vol.Sed te-
ne tn̄ mēti perpetuo ꝙ licet bannitus mil-
lies cōfitetur ſe eſſe illū de quo in citatione
& banno fit mētio,tn̄ ſi tunc opponit exce-
ptionē q̄ ſi fuiſſet oppoſita a principio ante
bannum ipſe bannitus iudiciū ſuſcipere nō
fuiſſet cōpulſus ꝙ tūc iudex declarabit iu-
diciū & bannū eſſe nullū,ita ſing.dixit Bar.
in l.nō vr̄ quæ eſt l.iij.in fi.ff.de iudi. Quod
dictū refert & ſequitur do.Nellus in tracta.
banni in ſecūda parte primi tēporis in ij.q.
in fine. Pro quo dicto faciunt adducta per
Alex.ibi in apoſtillis.& vide Pau. de Caſt.
in ſuo excellētiſſimo conſi.xxxiij.incip. ſu
per primo quęſito &c.in ij.col. vbi dicit ꝙ
ſi poſt terminū banni comparet bannitus &
negat ſe cōmiſiſſe delictum quod videbatur
tacite confeſſus ex cōtumacia ex forma ſta
tuti ꝙ ipſe eſt audiendus alleg.quāplura de
quibus ibi per eū.Et idē clarius dixit Iaſ.in
l.is qui.in iij.col.verſi.& ex iſto tex.C.qui
* teſt.face.poſ.vbi latius loquitur. (Et circa
materiā iſtā vide omnino d.Bonifacium de
vitallinis in ſuo trac.maleſi.ſub rub. de for
ma accu.porrecte per ſyndicū in ij.col.ver.
ſed quid mihi accuſatus &c.& Iaſo.no. lo-
quētē in l.is qui.in iij.colū.C.qui teſta.face.
poſ.) Et per d.Nellū in tracta.bannitorū in
* ij.parte ſecūdi tēporis q.xxxiiij.(Et ibi in
q.lxiiij.in fi.) Scias ēt tn hac materia aliud
not.videlicet ꝙ licet ex forma alicuius ſta-
tuti cōtumax debeat haberi pro confeſſo,
attamen qn̄ iudici liquet talē contumacem
nō eſſe culpabilē,vel nullū delictū cōmiſiſ-
ſe licet ſit cōtumax,iudex nō p̄t nec debet
eū cōdēnare,ita ſingu.colligitur ex verbis
Bal.in rub.C.de manu.vindi. & hoc voluit
Bar.in cōſi.ſuo c.inci.a dño Cy. &c.in vlti.
col.in princ.& hoc per l.ſi nō defendantur
ff.de pe.& per alia iura per eos allegata, ꝓ
quibus faciūt optime dicta per Iaſo.in d.l.is
qui in dicta iij.col.& ſing.dixit Innocē.in c.
ſignificantibus in ſi.de purga.vulg.ꝙ ſi poſt
confeſſionē & condemnationē liquet de in-
nocētia rei non debet contra eū fieri execu-
tio corporalis,quod ēt tenet ſequendo Inn.
Bal.in l.vnica in vlti.col.C.de confeſ.& Sa
ly.in l.fi.in iij.col.ver. ex quo colligi.C. de
quæſtio.in fi.& vide Cep.in conſil.ſuo xx.
inci.Quidā dū eſſet &c.in vlti.col.in conſi.

B 3

xx.incip.Viſo proceſſu &c.in vij.& viij.co
lum.& in conſil. ſuo xlix.incip. Quanq̃ in
fi.& eundem Cæpo.in cautela ſua ccxxiij.
incip.Similem cautelam &c.in fi.& ſupra
in ſing.lix.incip.Innocẽtibus &c.Quę om
nia tene menti quia ſepe occurrunt in facto
& ſunt de pane lucrando, & ego hanc vlti
mam doctrinam practicaui dum aſſiderẽ in
ciuitate Fauentie.

73 Plures ſunt qui allegant illã iuris regulã
videlicet vbi teſtes idonei non poſſunt ha-
beri,admittuntur inhabiles vt veritas ha-
beatur,de qua per Saly.in l.ea quidem in ij.
col.ver.ad quintam quęſtionẽ C.de accu.&
per Ang.in trac.maleſi.in ver. memitor di
mal dadi in j.col.& per Inno.in c.cũ Ioã.&
And.de reiudi.& p me latiſſime forte vltra
alios in repe.mea l.fi.C.de ꝓb.in iiij.char.
circa med.ſed hanc regulam non intelligũt.
Ideo ſcias tu quod dicta regula quod teſtes
inhabiles admittuntur quando veritas ali-
ter ſciri non poteſt, intelligitur procedere
& habere locum, quando ex natura illius
facti ſeu negotij alij teſtes nõ poſſunt occur
rere,vtputa,ſi loquamur in ciuili ad probã
dum ea quæ aguntur,in c.canonicorum.nã
ipſi canonici erunt idonei teſtes,& idem in
vniuerſitate c.veniens el ij.§.fi.de teſti not.
glo.in c.dilecti in verſic. & ſi tres extra de
elec.licet alias tales teſtes non eſſent idonei
quo ad plenam probationẽ maxime quan-
do tractatur de commodo ſingularium per
ſonarum ſecundũ do.Anto.in c.cum nũcius
de teſti.Ioan.And.in addi.Spec. in ti. de te-
ſte.§.j.verſi.ſed nunquid in cauſa vniuerſi-
tatis,& voluit do.Alex.in conſi.ſuo lxviij.
incip.Viſo & diſcuſſo in ij.col.in ij.volu.&
in eo.volu.in conſi.cxxxvj.incip. In cauſa
& lite in v.colum.pro quibus facit,nam ea
quæ fiunt in domo poſſunt probari per eos
qui habitant in domo l.conſenſu C. de re-
pu.Secus autem ſi alij teſtes idonei ex na-
tura illius negotij & rei poterant adeſſe &
occurrere licet caſualiter non interfuerint
nam tunc teſtes minus idonei non admittũ
tur etiam ſi veritas aliter ſciri nõ poteſt,ita
ſingu.dixit do.Anto.in c.tertio loco.de ꝓ-
* ba. (Idem dixit do. Philip.dec.in conſilio
cxxxiij.incip.Viſo in vlti.col.& in conſil.
cccx.viſis in ij.colum.)Et idem voluit ip-
ſe do.Anto.in conſi.ſuo xxiiij.incip.Quæ-
ſtio dubia vulgaria habet &c. circa ſiu. &
ibi dicit quod illa iura quæ dicunt poſſe re-
cipi teſtes qui reperiuntur vbi alia deficit
probatio,intelliguntur & loquuntur in acti.
bus in quibus habitu & actu attento com-
muni curſu alij teſtes non habentur. Sed
vbi actus actu & habitu & communi cur-
ſu ſic ſe habet quod poſſunt alij teſtes habe
ri, licet forte non habeantur actu, tunc ad
plenam fidem non ſufficiunt tales teſtes nõ
integri,alias ſequeretur ꝙ ſemper teſtes ẽt
non integri ſufficerent,quia ſemper litigan
tes allegarent ſe alias probationes non ha-
bere,ideo tales non admittuntur vt plene
probent,ſed vt faciant qualem probationẽ
vt no.etiam glo.in l.etiam matris ff. de ꝓ
ba.ita formaliter dixit do.Anto.in d.conſi.
ſuo xxiiij.quẽ refert & ſequitur do.Alexã.
in conſi.ſuo lxiiij.incip. Viſo themate in j.
vol.pro quo ipſe alleg.tex.cũ glo.in c.fi.de
teſti.cog.vbi dicit Abb.ſecundũ eũ in ij.no
ta.ꝙ in defectum probationis ſi ex negotij
aut actus natura nõ põt haberi probatio,
admittitur probatio minus legitima, item
alleg.ẽt Abb.in c.decetero de teſti. vbi etiã
videas do.Felyn.in j.col. & idem dixit do.
Alex.in conſi.ſuo cliij.incip.Viſo proceſſu
in vj.col.in v.vol.& ſcias ꝙ qñ teſtes nõ in
tegri debeant admitti,quãdo veritas aliter
ſciri non poteſt,eo caſu debet primo cõſta
re ꝙ alie probationes deficiant,alias nõ de
bent admitti,ita no.dixit do.Alex. in dicto
conſi.ſuo lxiiij.in vlti.col. vbi ad hoc alle-
* gat iura de quibus ibi per eum.(Vide do.
Phili.dec.in ſuo conſi.cccxlij.inci. In cauſa
in j.& ij.col.)Quæ omnia tene menti, quia
quotidie occurrunt in facto, & ego alias fe
ci reprobare plures & plures teſtes minus
idoneos.& vide quæ in hoc latiſſime dixi
in repe.mea l.fi.C.de prob.in v.char. circa
prin.vbi latius loquutus ſum.

74 Tu habes regulam vulgatiſſimam, ꝙ ſe
mel malus ſemper præſumitur malus in eo
dẽ genere mali.de qua in regula, ſemel ma-
lus cũ concor.de reg.iur.in vj.Sed pro am-
pliatione ipſius regule volo tibi tradere ali
quas not.doctrinas,& primo ſcias ꝙ ſtante
ſtatuto ꝙ de damno dato ſtetur ſacramen-
to damnum paſſi,ꝙ ſi eſt damnum datũ ali-
cui qui alias iurauit falſum , & ſic periuro,
non ſtabitur hoc caſu eius ſacramento, ſed
erit ſibi neceſſe ꝓbare aliter de damno ſuo
quã per ſacramentũ,non obſtante prædicto
ſtatuto.Ita ſingulariter dixit Io.And.in ad-
di.Spe.in titu.de teſt.§.j.in iiij.charta in ad
di.incip.allegat Pig.quod etiam expreſſus
dicit Barba.in c.per tuas per glo. ibi extra
de ſimo.per tex.& glo.in c. paruuli xxij.q.
v.quem tex.& gl.ẽt allegauit Barba. in tra
cta.char.in ij.q.ſui tracta.in ix.colũ.ver.iiij.
limita, pro quibus etiam facit quod dixit.

Bal.in auth.& qui iurat in prin.C.de bo.au
tho.iudi.poſ.vbi per illum tex.dicit ꝙ ille
qui releuatus fuit a ſatiſdatione per iurato-
riam cautionem perdit illud priuilegium ſi
ſemel præſtitit iuratoriam cautionẽ & fuit
periurus,quod & voluit Lud.Roma.in l.ij.
in prin.in ix.col.ver.ꝙ autem ſi debens ca-
uere ff.ſolu.mat.& voluit Moder.in l.ij.§.
quod diximus ff.ſi quis cau.Et iſtis adde ſin
gulare & aureum dictũ, iudicio meo, Pau.
de Caſt.in conſi.ſuo ccciij.incip.Viſo dicto
ſtatuto vbi conſuluit quod ſtante ſtatuto ꝙ
rapiens mulierem per vim puniatur pœna
mortis, ꝙ ſi quis rapuit mulierem ſolutam
quæ fuit alias tacta ſeu deflorata ab aliquo
non cadit in pœnã ſtatuti, quia non præſu-
mitur ꝙ eã rapuerit per vim cũ alias cõſen
ſerit alteri,quod eſt ſing. not.& idẽ voluit
Albe.de roſa.in ij.parte ſtatu.in q.xcij. in-
cip.Sed pone aliquis &c.& Albe.Gandi.in
tracta.ſuo maleficio.ſub rubr. de aliquibus
quæſtio.in varijs maleficijs in ſ.col.in ſi.ver
ſi.Quæro de facto.Pro quo faciunt dicta per
Iac.But.in addi.ad tractatum Albe. Gandi.
de maleficijs ſub rub.quoquomodo de ma-
leficio cogno.per inquiſitionẽ in iij.col.ver.
vnde quãquam,& faciunt dicta per Ange.
in l.qui iudicio ff.de accu.& glo.in l.caſſius
ff.de ſenato.& glo.in l.in ciuilem C.de fur.
& in l.cum allegas C.de vſur. & faciũt di-
cta per Ludo.Roma.in cõſi.ſuo clxvij. vbi
adducit in arg.l.qui ſemiſſes de vſur.& c.il
lo vos de pigno.Et faciunt dicta nota.Bald.
in auth.cui relictũ in iij.col. poſt prin.C. de
indic.vidui.tollen.& in Spec.in ti.de inſtr.
edic.§.inſtrumentum in vij.col. & per do.
Alex.in conſi.ccclxiij.inci.In cauſa in iiij.
col.& Ludo.Ro. in conſil.iiij. incip. Viſis
circa fi.& Cazalupũ in repe.l. admonendi
in prin.vij.col.de excep.ver. Limita ſecũ-
do & in c.j. de officio ordina. & vide quæ
dixi in repetitio.mea l.ſi.C.de probatio. in
x.char. circa fi.Contra prædicta tamen fa-
ciunt dicta per Cyn.Bal.& alios in l.j.in ſi.
C. de proba. vbi videas. Et vide quæ dixi
in ſingula.ccxvij.incipien. Ter vel quater.
circa fin.& ſcias ꝙ ſicut ſemel malus ſem-
per præſumitur malus,vt in dictis iuribus,
ita econuerſo ſemel bonus ſemper præſu-
mitur bonus,& ideo dixit ſingulariter Bal.
in conſi.ſuo cxj.incip. Quidam nomine Re
ſtorus de Cortonio in v.vol.ꝙ vbi habitan
tes in domo erant conſueti eſſe vigiles, ſi
alia indicia contra eos non apparent nõ te
netur de incendio,licet alias incẽdium præ
ſumatur ortum culpa habitantium,quod di
ctum pro not.refert & ſequitur do.Alex.in
l.ſi quis ex argentarijs in.§.prætor ait in vl
ti.col.ff.de eden.

75 Citatio eſt maximi effectus, ideo iura vo
lunt quod de vnoquoque actu fiendo pars
citetur, alias actus ſit nullus.l. de vnoquoq;
ff.de re iud.l.nam ita diuus ff.de adop.cum
in ſimilibus,& tene menti quod adeo
lex fauet citationi & eam requirit ꝙ ſtante
ſtatuto quod contra ſententiam non poſſit
opponi aliqua exceptio, poterit tñ opponi
exceptio citationis non factæ, ita ſingulari-
ter dixit Ioã.calde.in conſil. ſuo viij. quod
incipit,An ſententia lata cõtra abſentem.&
eſt in ti.de re iudi.& idem dixit Pet.de An
cha.in conſi.ſuo ccxij.incip.de iure commu
ni &c.vltra med. & idem dixit Abb.in cõ-
ſil. ſuo xcij.incip.attingam iuxta ordinẽ in
ij.col.ante medium in iij.volu.Pro quo fa-
cit quod voluit Ludo. Ro. in repe. rub.ff.
de arbi.in vij.col.ver.xvij.&c.vbi dixit ꝙ
ſtante ſtatuto ꝙ arbiter poſſit cognoſcere
non obſtante aliqua iuris ſolennitate ꝙ ta-
men non poterit procedere abſq; citatione
partis,ad quod allegat Bar.in extrauaganti
ad reprimendum,in ver.videbitur. & in l.
j.ff.de teſta.mili. & in l. filiusfamilias ff. de
dona.& dixit no.Hoſtien.in c.veſtra de .p
cu.& ibi Io.And.quod etiam Papa non po
teſt procedere parte non citata niſi hoc fa-
cit de plenitudine poteſtatis, pro quibus
faciunt quæ ego latiſſime dixi in hac mate-
ria in repetitione l. fina.C. de probatio. in
xxxviij.char.

76 Communis cõcluſio doctorum eſt quod
teſtis in parte verus & in parte falſus in
totum reputetur falſus, vt tenuit Bartolus
Bald. & ſcribentes in l. ſi ex falſis C. de
tranſactio. Baldus in l. certi condictio.§.
quoniam ff. ſi certum peta.in penul.colum.
verſicu. Decimus.Bald. in capitulo primo
in ſecunda colum.de conſtitutio. Baldus in
capitu.cum adeo in prima colum.de reſcri-
ptis Abb.in capitu.tertio in fin. de fide in-
ſtrumen.Cardi.in celemen.prima in fin. de
teſtib.gloſ.in capitu.ſi ad ſcripturas ix. di-
ſtinctio. Baldus in l. fina.in iiij. contrario.
C.de edicto diui Hadria. tollend. Bald. in
l. ſecunda C.de fideicom.liber.Bald.& An-
gel.in l.prima in.§.ſi quis ſimpliciter ff. de
verbo.obliga.& ibi Imo.in vlti.colum.Bal
dus in l.ſi vteris C.de fide inſtrumen. circa
finem glo.in capit. quid ergo xxiij.q.v.In-
nocen. in cap. fraternitatis de hæreti. Sed
tene tamen menti vnum ſingulare ver-
bum, videlicet quod licet teſtis in parte

falſus in totum reputetur falſus,vt dictũ eſt attamen ſi teſtis in ſuo teſtimonio negat illud & dicit falſum ſuper eo quod ſi cõfeſſus eſſet eum nõ repelleret a teſtimonio qđ hoc caſu eius dictũ valet & nõ reprobatur, ſed probat,ita ſingulariter dicit Iac. But.in l. lucius.ff. de infa. vbi dicit qđ ſi aliqs ſit meus affinis aliqua affinitate qua no.& manifeſta nõ repelleret eũ a ferẽdo teſtimonio ꝓ me, ſi tñ in eius depoſitione dictã affinitatẽ negauit mẽtiẽdo,nõ tñ per hoc eius dictũ annullatur,licet propter mẽdaciũ poſſit puniri crimine ſtellionatus. quod dictum pro valde no.refert & ſequitur Ange.in conſil. ſuo cxciiij.incip.vilis proceſſibus cauſe. in * fi.ij.col.quod dicit eſſe no.dignum. (Et Iaſ. in l.ſi ex falſis.in vlti.col.C.de tranſac.& in l.ſi quis nec cauſam in pe.col.verſi. adde ẽt xxv.ff.ſi cert.peta. & in l.ſi duo patroni in .§.idẽ iulia.in vlti.co.ff.de iureiur.vide omnino Alex.in conſi.cliiij.incip.viſo themate in ij.col.in v.volu.)De quo dixi latius in repeti.l.fi.C.de prob.in xlv.char.poſt prin. vbi videas,& faciunt dicta per do.Felyn.in c.ſuper literis in ij.col.de reſcri.ver.Prima concluſio,& ibi in vj.col.ante finẽ.& faciũt ẽt dicta per eundem in c.in noſtra in xvj. * col.circa princi.de reſcrip.(Et faciũt optime dicta per Ludo. Roma. in conſilio ſuo cccixix.incip.circa primum in penul.colũ. ante finem.

77 Patiẽtia ſeu tolerãtia cũ taciturnitate inducit conſenſum ſecundũ Bal.& Ange.in l. filius C.de peti.hære.& in l.qui in aliena.§. quod ſi nõ adierit.ff.de acquirẽ.hære.& Inno.in c.illud de præſump.& per Bar.in l.ſiue poſſideris C.de probat. & in l.poſt mortẽ ff. de adop.& in l.j.C. qui admitti.& per Archi.in c.nemo de cõſecra.diſtin.j. & per do.Cardi.in c.requiſiſti.de teſta. per Ludo. Ro.in l.ſciendum ff.de verbo.obl.& Abb. in c.licet hely.de ſimo.per Pet.de Anch. in cle.j.de priuile.& per doct.in d.c. illud per Barba.in repe.rub.C.qui admitti in iij.col. ver.limito.& per eundem in repe.rubri.de fide inſtrumen.in xxix.char.in ij.iij. & iiij. * colũ.(Vide ſingu.verbum Alex.in conſilio cxxviij.incipien.ſentio inſuper ad fi.in vj. vo.)Et ex hoc tene mẽti nota.& ſing. verbũ Saly.videlicet quod ſtãte ſtatuto ꝙ banniti poſſint impune offendi quod bannitus qui toleratur per ciuitatẽ a ſuperiore nõ poterit impune offendi,quia talis patientia & tolerantia ſuperioris inducit conſenſum ipſius principis ſeu ſuperioris volentis ipſum * haberi pro non bannito,(Vide Decium in conſi.cccxxvij.incip.viſo caſu.in vlt. colũ. Iaſ.in l.omnes populi nu.xlvij.de iuſti.& iure.) Ita ſing.dixit Saly.in l.nullus C. de iudæis.quod dictum refert & ſequitur Ioã.de Ana.in c.ſicut iudæi. in iiij. colũ.de iude.& ibi do.Fely.in penul.col.& illud dictum ẽt refert & ſequitur do.Alex.in conſi.ſuo primo in viii.col.in ij.vol. ad quod alleg.l.j.§. ſcientiam ff.de tribu.& l.j.§.magiſtrũ.ff.de exercito.per quem tex.dicit Gul.de cu. ſecundũ eũ in l.j.in prin.ff.de exercito.quod ſi quis geſſit ſe pro locũtenente alicuius ſuperioris ſciente & patiente ipſo ſuperiore, quod videtur ſibi tacite mandaſſe vt ſe gereret pro ſuo locumtenẽte, pro quo facit ẽt ſecundũ eũ ibi quod voluit Innocẽ.in c.ex parte decani. in princip. de reſcrip.& in c. in noſtra.de procuratio.Archi.in cap.qui ad agendũ de procu.in vj. licẽ illud dictũ Saly. in d.l.nullus refert & ſequitur do. Alexan. in conſi.cvij.incip.Pro inueſtigatione in vlti.col.vbi ẽt pro hoc alleg.not.glo. & doct. in c.quia circa de conſan.& affi.& illud dictum etiam & ſequitur do.Alexã. in l. fi.ff. * de adul.(Et in conſi.ſuo viij.in ij.col.in vj. volu.) Et do.Fely.in c.quæ in eccleſiarum in iij.ver.Quartus caſus de conſti. & in c.j. * in vij.col.de treug.& pace.(Et Iaſ.in l. omnes populi.in vlti.char.in fi.ff.de iuſti.& iure.& in l.vbi pactum in vj.col.verſi.aduerte etiam C. de tranſac.) Pro quo dicto facit glo.quam nemo allegat ad hoc in c.cũ Ioã. & And.in verſi.potuerunt de re iudi. & faciunt dicta per Ang.in l.ſi duo ff. de acquirẽ.hære.& dicta per Salyc.met in l.j.ante fi. C.de teſta. quẽ refert & ſequitur Barba. in repe.rubri.de fide inſtru. in xxvij. char. in iij.col.ante fi.& facit ſing.verbum Archi.in c.nemo.de conſecratio. diſtinct.j. vbi dicit quod quando dubium eſt an in fundatione eccleſiæ interuenerit authoritas epiſcopi quod tunc præſumendum eſt ꝙ interuenerit quando locus pro eccleſia longo tempore culta fuit,quod dictum refert & ſequitur plura addendo Soci,in conſi.ſuo cclxx. incip.conſyderatis &c.in ij. col.in fi. & facit not.verbum Bal.in l.ij.in ij.col.ver. Iſta regula eſt vera C. quæ ſit lon. conſue. vbi dixit quod patientia principis habet vim priuilegij ſeu confirmationis, & faciunt optime dicta per domi. Nellum in tracta. bannito,in tertia parte ſecundi temporis quæſtio.lxxxiiij. quem videas omnino, & faciunt etiam dicta per Abb. in conſilio ſuo vij.incipien.Tria circa princ.in ij.columm. & ibi in iij.col.ver,Imputandum eſt .n.&c.

Vide quæ pro iſto dicto Saly.ego vltra omnes cumulaui in repeti.mea.l.fi.C.de probatio.in xlvij.char.& in ſeq.char.ibidem, & vide infra in ſing.cclxxxiiij.incip.tolle moras.(Vide infra in ſingu.cccxxx.inci.ſi bene.& in materia iſta patientie cum taciturnitate, vide d.Phil.Deci.in conſil.ſuo lxvj.inci.de duobus.in vj.col.in fi.vbi ponit ſingu.verbum.& do.Fran.de Are.in conſil.xj.inci.procedēdum.in pe.col.poſt prin.& vide Inno.in c.illud.& ibi Ioan.And.de præſump. quos refert & ſequitur Bald.in l.ſiue poſsideris.in iiij.oppo.C.de probat.& vide quę dixi in reper.meo,in litera P.in xxviij.char.in v.not.Soci.conſi.lxiij.inci.in cauſa.in ij.col.in iiij.vol. & quæ dixi in l.j.in.§.ſi quis dicatur.in pe.col.de quæſtio.& Socin.in conſil.lxvj.incip.viſo compromiſſo.in j.colum.in iiij.volu.

78 Plures ſunt cauſæ propter quas pater poteſt exhæredare filiū, de quibus in.§.aliud quoq; capitulum.in authen.vt cum de app.cog.& per gl.in c.quintauallis.de iuretur.ā; ſed vltra cauſas enumeratas in dictis locis ſcias quod ſi filius aliquem cauſam maiorē illis committat contra patrem poterit exhęredari licet talis cauſa non numeretur in dictis locis,ita ſing.dixit Ang.in l.lex cornel.in prin.ff.de iniur. quod eſt no.nec memini me alibi vidiſſe hoc dictum,de quo feci mētionem in repe.mea.l.fi.in lxxiiij.char.C.de proba.& in l.vnius.in.§.cogniturum. circa fi.ff.de quæſtio.& vide etiam Bal.in l.pen.C.de ſponſa.& do.Fely.in c.paſtoralis.in j.col.ante medium.de reſcrip.

79 Cōfirmatio ſuperioris ſupplet defectum forme,ſupplet defectū perſonæ, ſupplet defectum ſolennitatis,& alios defectus,ſecundum Bald.in l.fi.ff.de teſta.tu.& ſecundum Oldra. latius in conſil.ſuo cclvij.inci.Factū tale eſt.in iiij.col.quod tñ intellige omnem defectum, ſcilicet iuris ciuilis, non aūt iuris naturalis,ita dixit Ang.in l.adoptio nō iure facta.ff.de adop.quem refert & ſequit̃ Alexan.in conſi.cccclxix.incip.viſo puncto.in vij.col.idem dixit d.Cardi.in cle.j.in pe.colum.verſi.xxiiij.de elect.idem dixit Spe.in ti.de lega.§.nunc oſtendendum.verſi.xviij.& Ioan.de Imo.in l.quidam conſulebant.in viij.col.ff.de re iudi.& d.An.in c.j.de tranſa.& voluit d.Alex.in conſi.ſuo lxxxix.incip.Circa primum &c.in vij.col.in j.volu.ubi dicit de hoc eſſe tex.in cle.paſtoralis.in §.cæterum.de re iudi.& in c.illa.& ibi no.Ant.de Bu.de elec.hanc etiam partē firmat do.Fran.de Are.in conſi.ſuo viij.inci.Abū de fatis.in ij.col.& Bal.in addi.Spe.in dicto ti.de leg.in ij.col.verſi.ſupplentes.vbi dicit illud dictum Spec.ibi eſſe no.dignum. hanc etiam partem tenuit Pe.de Ancha.in conſi.ſuo clxvj.incip.viſis diligenter.in fi.pe.col.& d.Barth.Cæp.in conſi.ſuo xvij.inci.viſa.in fi.verbis.pro quo faciunt optime dicta p Ang.in conſi.ſuo cxvij.inci.In facto proponitur.circa fi.vbi dixit quod ſtatutū excludens oēs exceptiones non cōprehendit exceptiones cauſatas ſeu prouenientes a iure naturali. quod conſilium refert do.Alex.in conſi.ſuo cxiij.incip.viſo.in ij.col.in v.vol.& in materia iſta etiā vide aliquid per Bal.in l.& ſi certarum.ff.de teſta.milit.& in l.j.C.de teſta.tu.& late per d.Fely.in c.ſciſcitatus.in iiij.col.de reſcrip.& adde idē eſſe in his quæ ſunt de iure diuino ſecundum Bal.Ang.et Imo.in l.filius a patre.§.fi.ff.de libe.& poſthu.quos refert & ſequitur d.Fely.in c.poſtulaſti.in xviij.col.de reſcri.Et ſcias ēt quod confirmatio ſuperioris licet cōfirmet omnia & ſuppleat omnem defectum, vt ſupra dixi. attamen hoc fallit qñ in re confirmabili eſt vitiū non purgabile etiam a principe,puta defectū citationis. ita dixit Abb.in c.ea quæ. de re iudi.quem ibi in vlti.col.refert & ſequitur do.Fely.allegans pro hoc dictum Hoſti.in c.j.de tranſa.& dicit de hoc eſſe tex.in cle.paſtoralis.ad fi.ibi,nec prædicta ſuppletio.de re iudi.& facit no.verbum Ioan.And.in addi.Spe.in ti.de reſcri.pręſentatione.in.§.ratione quoq; impetrantis.verſi.item quod impetrauit.vbi dixit ꝙ impetratio facta ab excōicāto eſt nulla etiā ſi impetraſſet de conſenſu aduerſarij.quod dictū refert & ſequitur d.Fely.in c.venerabilem.in j.col. in fi.de excep.vbi dicit ꝙ idē dixit do.Ant.in c.cæterum.in vlt.col.de reſcri.& vide quæ dixi infra in ſing.clxiij.incip.crimen falſi.circa fi.& infra in not.hic ſeq.

80 Tu habes ꝙ curſus tanti temporis cuius initij memoria non extat operatur idem ꝙ priuilegium c.ſuper quibuſdam. de verbo.ſig.Iſtud tñ fallit niſi præſcribens eſſet incapax,ita ſingul.dixit Ioan.monachus in c.ij.de præben. in vj.quem ſequitur Abb.in c.cauſam.de præſcrip.& in c.quanto.in j.no.de conſue.& in c.nouit.in xij.col.de iudi.et in c.ad aures.de præſcri.& d.Ant.in c.peruenit.in vj.col.de cenſi.& Bal.in l.oēs.in fi.C.de præſcrip.xxx.anno.& Domi.in c.catholica.xj.diſt.& Abb.& ioan.de Ana.in c.ad hæc.de ſimo.& Cardi.in conſi.lviij.inci.propoſita quæſtio.& do.Fely.qui prædicta ponit in d.c.cauſam,de præſcri.in j.col.ver

ſicu.ſigna theoricā.& vide dicta in præcedē
ti no.Hippo.de Marſi.I.V.D.&c.

81 Aduertas ad vnum ad quod pauci ,pcura
tores & aduocati animaduerterunt,& ſcias
q oēs ſcripture & inſtrumēta vel alie pro-
bationes debēt produci parte præſente vel
citata,alias non probant.iij.q.ix.c.charte.l.
iudices.& ibi Bal.in iiij.no.C.de fide inſtr.
l.properandum.§.ſinautem reus.& ibi not.
Ang.C.de iud.no.Bal.in l.item illa.ff.de cō
ſti.pecu.& Ang.in l.omnium.C.de teſta. &
facit l.ſi quem.& ibi Bald.C.de teſti.voluit
d.Alex.in conſi.ſuo cclxxxviij.incip. Et ſi
celeberrime &c.in pen.col.& faciunt dicta
per do.Alex.in conſi.ccccxvij.incip. Circa
id &c.Sed fortius ſcias quod ad hoc vt ſcri
pture,inſtrumenta, vel alie probationes pro
ducte in iudicio probent & fidē faciant non
ſolum eſt neceſſe quod producantur parte
præſente vel citata,vt tam dixi,ſed eſt etiā
neceſſe q detur copia parti cū termino ad
opponendum,ita ſing.dixit Bar.in extraua
ganti,ad reprimendum,ſuper verbo, de pla
no,quod dictum refert & ſequitur Ange.de
Are.in.§.appellantur.in vltimis verbis. in-
ſti.de exceptio.& Lud.Ro.in l.qui ante ca
lendas.ff.de verbo.obli.& idem Ludo.Ro.
in conſi.ſuo clvj.inci. Honorande dñe . vbi
alle.Bal.in duobus locis approbantem hoc
dictum Bar.& pro eo allegantem tex.in d.
c.charte.iij.q.ix.quod dictum Bar. etiam re
fert & ſequitur Ludo.Roma.in conſil.ſuo
cccccxix.inci.In caſu propoſite &c.d.Ale-
xan.in l.ſi.in apoſtillis.C.de fide inſtru.quæ
omnia tene mēti,quia vt dixi , pauci ad hoc
animaduerterunt,& iſta tñ quotidie veniūt
in facto.Et alias de hoc dicto Bar.& ſequa-
cium cōſecutus ſum maximum honorem
in ciuitate Ianue,nō tñ inter ruſticos & im-
peritos ſed profecto in cetu peritorum, &
aliqui fuerūt qui admirati ſunt de dicto Bar
to.dum ſibi illud oſtendit.Et in hac materia
productionis inſtrumentorum , vide Gemi.
in cōſi.Lxcviij.incipien.ſaluatoris &c. qua-
ſi per totum.

82 . Volo tibi dare aliquas notabiles & vti-
les limitationes . Tu habes l.quoties.C.de
rei vend.quæ vult q ſi vendita eſt res duo-
*bus,ille prefertur qui eſt in poſſeſsione.(Vi
de Bal.in l.ſenatus.ante ſi.C.qui accuſ.non
poſ.& Bar.& Alex.in l.ſepulchri uiolati.ff.
de ſepul.viola.) Attamen d.l.limita primo-
non habere locum in feudis, quia ſi datū eſt
primo vni aliquid in feudū, & poſtea illud
idem detur alteri,& iſte vltimus apprehen
dat poſſeſtionem,tñ non obſtante quod ha-
beat poſſeſsionē admittitur primus. Ita per
plura iura concludit Lud.Ro.in conſil.ſuo
lxx.incip.Viſo themate &c.in ij.col.Secun
do limita.d.l.non habere locum in perſona
eccleſiaſtica vendente,quia primus emptor
primo habuerit poſſeſsionem.Ita ſing.dixit
Ioan.And.& Hoſti. in c.cōtinebatur.de his
quæ fiunt a præla. ſine conſenſu capi.alle-
gant c.cum autem . de iure patrona.& c.cū
inter canonicos . de elect.quod dictum pro
valde nota.refert & ſequitur Lud.Rom.in
dicto conſi.ſuo lxx.& illud etiam refert &
ſequtur pro valde notabili,idem Lud.Ro.
in conſil. ſuo ccxcviij.incip.Circa præmiſ-
ſam &c. in vlti.col.vbi dicit q ratio huius
dicti eſt ſecundum Ioan.And.quia eccleſia
quæ tutrix & auctrix debet eſſe iuſtitie , vt
in c.j.§.ſed diuerſum.de alie.feu.non debet
in ſuis contractibus fraudem adhibere . de
donatio.c.per tuas.de renuncia. cle.cum il-
luſio.nec alicui laqueum præſtare.xxvij.q.
j.c.de viduis.el ij.& illud dictum etiam pro
valde not.refert & ſequitur Lud.Ro.in re-
peti.authen.ſimiliter.in iij.char.in j.col.ver
ſicu.duodecima.C.ad l.falci.vbi dicit quod
iſtud dictum eſt cōmuniter incognitum legiſtis
& canoniſtis,& illud etiam refert & ſequi-
tur do.Fely.in c.cum olim . in iij.colum.de
re iudi. Vide tñ d.Alexā.in conſi.ſuo cxxij.
incip. Viſo proceſſu &c.in vlt.col.in v.vol.
*(Et in conſil.lxxxiij.incip.in cauſa & lite.
in ij.col.in vij.vol.)Et do.Fely.in c.eccleſia
ſanctæ Mariæ.de conſti.in xxiiij.col.verſi.
ſimiliter per prædicta &c. Tertio limita.d.
l.quoties.quando venditor in prima vendi
tione conſtitueret ſe præcario nomine pri-
mi emptoris talem rem venditam poſside-
re, nam iſto caſu licet realiter non tradide-
rit poſſeſsionē primo emptori,ſi poſtea vni
alteri vendidit & tradidit poſſeſsionem ip-
ſius rei,attamen primus emptor propter di
ctam clauſulam erit potior , & ita d.l.quo-
ties.nō ſolum habet locum in traditione na
turali,ſed etiam in ficta. Ita ſingul.dixit Io.
And.in additio.Spe.in ti.de empto.& ven-
di.in.§.ſciendum.in xvj.col.in additio.inci
pi.Hic dubitatur ſi iſte vendat &c. & idem
expreſſe firmat Bal.in cōſi.ſuo cccccvj.in-
cip.venditor conſtituit &c. in iiij.volu. de
quo etiam per Bal.in rub.C.de contrahen.
emptio.in xvj.q.Quarto limita d.l.quoties.
quando primo vendita eſſet res perſonę pri
uilegiate, etiam ſi ſecundo emptori eſſet fa-
cta traditio,quia tunc præfertur ipſa perſo-
na priuilegiata vt eſt eccleſia vel eccleſiaſti
ca perſona.Ita dixit glo.not.in l.ſiue aūt.§.

ſi duobus.ff.de publiciana.et idem tenet gl. & Bar.in l.fi.C.de ſacroſan.eccle.& Bar.& doctor.in d §.ſi duobus. Quinto limita.d.l. quoties. non habere locum in pauperibus Christi, quia ſi tales pauperes primo emerūt, & poſtea alius emit, licet iſte poſterior emptor adeptus fuerit poſſeſsionem ipſius rei, attamen ipſi pauperes ſunt potiores & præferuntur ſecundo emptori. ita not.dixit Bal.in d.§.ſi duobus.& ibi Ange.poſt eum. Sexto limita d.l.quoties.nō habere locum in matrimonio, quia ſi vni promittitur puella conſentientes per verba de præſenti, & alteri primus contractus.tex.eſt in c.fi.de ſpōſa.quem tex.ad hoc allegat do.Felyn.in c.j. in ij.colum.vt lite nō conteſta.Item alias limitationes ad l.quoties.vide per do.Alex. in dicto.§.ſi duobus.& in d.l.quoties. & p Bertha.in repertorio ſuo.in verſic.emptor primus. Vnum tamen nō omitto in hac materia, videlicet ꝙ ſi venditor tempore primæ venditionis nullum ius habuiſſet in re, ſed poſtea facta ſecunda venditione & traditione ius ſuperueniſſet ipſi venditori tale ius ſuperueniens proderit ſecundo emptori cui facta eſt traditio,& non primo habēti ſolum titulum emptionis.Ita dixit Ludoui.Roma.in conſi.ſuo cclxx.in primis verbis. allegat ad hoc.ff.de rei vendi.l.ſi actio a contrario ſenſu. & l.cum vir prædium.ff. de vſucapio.& l.ſi quis alienam.ff.de actio. emp.& ad intellectum & materiam d.l.quoties. vide Ange.in conſilio ſuo xliij.incipi. Syndicus &c. Et vide Bald.in conſilio ſuo xxxvj.incip.Factum &c.in iij.vol.Et vide ad materiam.d.l.quoties.no. verbum Ioan. de Imol.in repetitione.c.cum contingat. in clxxxiiij.colum.de iureiuran.relatum a domino Anto.Corſeto in rubri.de iureiuran. in xlj.priuilegio iuramenti. An autem dicta l.quoties.habeat locum in donatione facta duobus de eadem re: dic ꝙ ſic, ſecundum domi.Alexan.in conſi.xliij.quod incip.circa primum.in fin.in j.volu.quæ omnia teneменti,quia alibi forte ita diffuſe non facile inuenies ſupradicta.

83 In ore vulgi eſt lex illa,manifeſte turpitudinis.ff.de iureiuran.quę dicit quod manifeſte turpitudinis eſt nolle iurare vel iuramētum referre.Sed licet plures eam allegent, attamē pauci ſunt qui eam recte & ſane intelligant.Ideo ſcias tu quod illa lex non intelligitur ita ſimpliciter, ſed tunc demū habet locum,quando actor habet aliquam iuris præſumptionem pro ſe vehementē vel aliquid ſemiplene probauit, quia tūc eſt turpitudinis manifeſte nolle iurare vel iuramētum referre, ſecus autem ſi ipſe actor nullā iuris præſumptionem habet pro ſe nec aliquid ſemiplene probauit,quia tunc reus nō eſt in manifeſta turpitudine nolle iurare uel iuramentum referre. Ita ſinguł.limitat d.l. manifeſte. Specu.in tit.de iura.dilatione.§. j.verſicu.ſinautem actor nihil omnino probat &c. Pro quo facit optime quod voluit Bald.in c.fin.quo tempore miles.allegando Inno.in c.ſolet.de ſenten.excommu. dicens ꝙ vbi actor nihil probauit nō poteſt iudex aliquid mandare reo,ergo nec poterit mandare quod iuret vel iuramētum referat. idē dixit ipſe Bal. in l.ſi.§.fin.ff.quod met.cauſa.& in l.cum hi.in.§.ſi prætor.ff.de tranſa. in princi.& in l.ictus fuſtium. in j.colum.ff. de his qui not.infa.(Et in conſi.ſuo cxlvij. incip. Viſo.in iiij.volumi.)Et hanc partem quam tenet Spe.in dicto loco ſequitur Abba.in c.ſi.in prin.in ij.col.verſi. Circa prædicta quęritur,de iureiuran.vbi refert illud dictum Specu. & dicit quod ex d.l.manifeſte.multi decipiuntur credentes quod indifferenter poſsit actor iuramentum deferre reo.Idem etiam firmat ipſe Abbas in c.ij.in j.no.de clan.deſpon.Et pro hac parte optime facit regula illa vulgata, videlicet ꝙ actore non probante reus debet abſolui. Et faciunt optime dicta per Pau.de Ca.& do. Alex. poſt eum ibi in l.ſi patronus.ff.de iureiuran.vbi dicunt ꝙ vbicunq; habes contra me aliquam exceptionem impeditiuam litis ingreſſum non teneor reſpondere libello nec lit.conteſt.de quibus exceptionibus habetur in l.nam & poſtea.in prin.ff.de iureiuran.vnde ſi vellem tibi deferre iuramētum vt iures vel referas aut ſoluas non cogeris ſubire iuramētum ſicut nec ſubire iudicium,de quo dicunt fore tex.no.ibi.& in l.in contractibus.§.illo.C.de non nume.pecu.Facit etiam pro illo dicto Spec.quod voluit Lud.Ro.in conſi.ſuo cviij.incipi.Idem in propoſita.vbi videtur firmare ſaltem tacite opi.Spec.inquantum allegat Inno.in dicto c.ſolet.de ſenten.excommuni. vbi dicit ꝙ quando nihil conſtat iudici ipſe iudex nihil poteſt mandare reo. Sed contra Specul. & ſequaces tenet domi.Alexan in l.manifeſte. & conatur reſpondere ad contraria, ideo cogita dictum Specu.fundatum eſt ſuper regulis iuris, & ſuper equitate, & ego plures in contingentia facti obtinui & practicaui dictum Specula.nam ſi nihil tecum habeo agere videtur du um & iniquum qđ

poſsis me cogere ad iurandum vel ad referendum. Tene etiam menti in materia iſta φ iuramentum non eſt deferendum in ſupplementum probationis qñ ſemiplena probatio non probatur vere vel neceſſario, ſed p̄ſumptiue, vel qñ ipſa ſemiplena probatio eſt eliſa aliqua præſumptione in cõtrarium. Ita ſingulariter dixit Lud.Ro.in conſil.ſuo xcj.inci.viſis & percunctatis, in pe.colum. & idem firmat Bald.in l.j.C.qui & aduerſ.quos.in verſi.ex hoc no.item vide d.Alex. in hac materia in conſi.ſuo liij.inci.in cauſa vertente.in iiij.col.in j.vol.vbi inter cæteta dicit quod iuramentum in ſupplementũ probationis non tm̃ venit deferendum, vbi eſt ſemiplene probatum, ſed etiam vbicũq; actor habet pro ſe tales teſtes qui ſolũ præſumptionem inducant vel aliquas coniecturas propter quas iudex inducatur ad ſuſpicandum vel opinandum pro parte actoris. allegat ad hoc no.in c.tam litteris.de teſt. & Bar.in l.admonendi.in v.col.ver. poſt limitationem.de iureiu. & Bal.poſt Iac.de Are. in l.fundum.C.de rei ven.Et teneas ēt menti quod dicta lex, manifeſte reſtringitur & limitatur niſi ſit elapſum tẽpus, nam elapſo tempore ſeu termino iuris nõ eſt manifeſtæ turpitudinis nolle iurare nec iuramentũ referre.text.& ibi Bal.qui eum ita ſummat in l.in contractibus.in.§.illo.C.de non nume. pecu.Quæ omnia tene menti,quia uere quotidiana ſunt & vtilia, vt de ſe patet.

84 Princeps in dubio nõ videtur velle vti plenitudine poteſtatis, ſecũdum Ioan.And. in c.innotuit.de elec.Innoc.& Ioan.And.in c.dudum.de decimis.& Bal.in l.bonorũ.C. qui admitti.& Ange.in l.bene a zenone.C. de quadrien.præſcri.& ſecundum doc.in l. quanquam.& in l.in teſtamento.C.de teſta. mili.de quo etiam per Alex.conſi.lx.in vij. col.in ij.vol.& in conſil.lxxxvij.in iij.col. in eod.vol.& in conſi.cvij.in fi.iij.col.& in conſi.ccxv.inci Nec arguendi.in iiſ.col.in * eo.vol.(Vide tamen Ludo.Roma.in ſingu. cccccccclxxxj.inci.dixi alias.)Tene tñ menti quod qñ princeps facit actum qui poteſt fieri abſq; plenitudine poteſtatis nunquam præſumitur vti plenitudine poteſtatis. Sed qñ princeps facit actum qui non poteſt valere, niſi fiat de plenitudine poteſtatis, tunc in dubio princeps præſumitur vti plenitudine poteſtatis, vt actus potius valeat quã pereat. Iſtud fuit ſingulare dictum Pau.de Ca. in conſi.ſuo cclxxxiiij.inci.In facto præſenti non intendo adulari. & idem dixit ipſe Pau.de Ca.in l.ex imperfecto.C.de teſta.& eum refert & ſequitur do.Alex.in l.ij.C.de teſta.mili.in ver.iuxta prædicta &c.Et do. Felyn.in c.j.in prin.ix.col.de conſti.& in c. cum inter priorem.de excep.in v.colum.in prin.& in c.in cauſis.in ij.col.circa fin.de re iudi.& do.Alex.in l.idem vulpianus.§.ſunt * & alij.in ſuis apoſtillis.ff.de excuſa.tu.(Idẽ in ſimili dixit Gemi.in conſi.ſuo xvij.inci. Pro declaratione.in fi.j.col.& d.Phil.Deci. in conſi.cxl.in ij.col.& faciunt in ſimili dicta per d.Phil.Deci.in conſi.lxxvij.inci.Viſo puncto.in fi.j.col.et illud conſi.in iiij.col. refert & ſequitur Pau.de Ca.in dictis locis. & idem dixit Alex.in conſi.xcij.incip.perſpectis.in viij.col.in vj.vol.& Deci.in conſi.cclxxxix.inci.nõ eſt.in pe.col.in fi.& vide ſupra in ſing.xxx.inci.clauſula &c.circa finem.)Idem vr firmare Bart.in l.præſes.C. ſi ſeruus vel liber.lib.x.& Old.in conſi.ſuo cccxxxij.inci.Ad idẽ.in ij.col.in princ.ver. Do vnam ſolutionem.Idem etiã firmat Pet. de Ancha.in conſi. ſuo ccxciij.incip.Vltra alia ſolenniter. circa med.pro quo optime faciunt dicta per Soci.in conſi.cxxx.incip. Viſa contingentia &c.in iiij.col.& quę ego dixi in l.j.§.ſi ſeruus.in iij.col.ff.de quęſtio. Et pro prædicta doctrina faciunt dicta per Pe.de Anch.in conſi.ſuo cccxxxvj.inci.Viſo diligenter &c.ante fin.& per enndem in conſi.lxviij.inci.Contra donationẽ factam. in ij.col.ver.licet ergo cauſa.Et faciũt optime dicta per d.Alex.in conſi.ſuo j.incip.circa primum.in iij.col.in fin.in ij.volu.& per Ludo.Ro.in conſi.ſuo cccvij.incip. In caſu propoſito. circa prin.Vide tamen notabilia verba do.Fely.in c.cauſam quæ.in vij.colum.extra de reſcrip.

85 Tu ſcis quod propter ſterilitatem fit remiſsio canonis.c.propter ſterilitatem.de loca.l.licet.eo.ti.l.ex conducto.in.§.fin. & l.ſi merces.§.vis maior.ff.loca. Sed ſcias quod non tm̃ eſt fienda remiſsio propter ſterilitatem, ſed etiã qñ percepti ſunt fructus & ſine culpa coloni propter vitium territorij in quo ſunt nati ſunt corrupti, vt puta qñ vinum eſt verſatũ taliter quod in totũ proijcitur, & ex eo nullum pretium inuenitur. Ita not.dicit Hoſti.in d.c.propter ſterilitatem. quem ibi ſequitur Ioan.de Imo.in xviij.colum.in ver.In gl.potuit occurrere &c.quod eſt ſumme not.ſecundum Imol.ibi. Sed ego valde dubito de hoc dicto propter tex.in l. ex conducto.§.ſi qua tñ.& ibi Bart.ff.loca. vbi habetur φ propter vitioſitatẽ fructuũ non fit remiſsio canonis.Ita dicit ibi Bar.& idem tenet ipſe in l.ſi merces, in.§.vis ma-

ior.eo.ti.& Bal.in l.licet.in vij.q.Ideo cogi
ta.C.eo.Et vide Soci.in ſuo conſi.c.inci. In
cauſa Baptiſte.circa fi.

86 Statutum fit a principe vel a ſuperiore ꝙ
qui portauerit frumentum extra ciuitatem
cadat in pœnam amputationis manus. mo-
do quidam portauit frumentum extra ciui
tatem pro vſu ſuo an cadat in pœnam? dic
quod non.iſtud fuit ſingul. verbum Ioan.de
Imo.in l.cætera.in.§.fi.ff.de le.j.& idem di-
xit Bald.in l.cum proponas.C.de nau.fœno.
pro quibus faciũt dicta per Ang.poſt Guil.
de Cu.in l.præſidis.ff.ſi cer.pet.vbi idem di
cunt & faciunt dicta per Alb.de Roſ.in l.ij.
in xij.col.C.de ſum.tri.& fide catho.& per
doc.in l.ſi quis poſt hac.C.de edifi.priua.&
in l.ij.in prin.ff.ſi cer.pet.Et ſcias quod hoc
caſu ſtabitur iuramento portantis bladum
extra ciuitatẽ an portauerit pro victu ſuo,
necne.ita dixit Ioan.de Imo.in d.l.cętera.§.
* fi.& Bal.in d.l.cum proponas.(Vide Bald.
in reperto.in verbo.gabella.in j.verſi.)Sed
iuxta prædicta quæro, conſtat ex prædictis
doctrinis & iuribus ꝙ extrahens frumentũ
pro vſu ſuo ſtante prædicto ſtatuto non ca-
dit in pœnam,modo pone aliquis extraxit
frumentum pro vſu ſuo,& poſtquam extra
xit mutauit propoſitum & illud vẽdidit,an
hoc caſu incidat in pœnam ſtatuti? dicas ꝙ
non,ita ſing.dixit Alb.de Roſ.in j.par.ſtatu
to.q.lxxix.inci.Item quæro ſtatuto cauetur
quod de rebus &c. & idẽ etiam ipſe tenuit
in ij.par. ſtatut.q.xxvj.inci. Præd cta etiã.
* quod profecto eſt valde no. (Idẽ tenet Bal.
in l.j.§.cum quæritur.ff.de exerci.)Et vide
in ſimili Bald.hoc tenentem in conſilio ſuo
clxxxvj.inci. Decreto domini. in j.vol.Et
adde etiam in materia proprij vſus de quo
ſupra dixi no.verbũ,videlicet ꝙ ſtante ſta-
tuto ꝙ pro vnoquoq; equo tranſeunte per
ciuitatem aliquam debeat ſolui tm̃ pro ga-
bella , ꝙ hoc caſu non debet ſolui pro equo
quem quis equitat pro vſu ſuo.ita ſingu.di-
xit Pe.de Anch.in conſi.ſuo cclxxv. incip.
Præmittendum eſt &c. quæ omnia tene mẽ
ti quia ſunt quotidiana & vtilia.

87 Licet ficte contumax poſsit a ſnĩa diffini
tiua intra x.dies a tpe ſententiæ computan-
dos appellare,vt habetur in cle.cauſam. de
elec.& in cle.ſi ante.de dolo et contu.Tene
tamen menti ꝙ ea quæ fiunt poſt x.dies a tẽ
pore prolationis ſnię & ante interpoſitionẽ
prædictæ appellationis per iudicẽ ſeu exe-
cutorem valent & tenent, nec poſſunt reuo
cari per viam attentati ſeu nullitatis,ſed be
nẽ poterunt reuocari per viam iniuſtitie do
cto & cognito de hoc ĩ cauſa appellationis.
Ita ſingu.dicunt dñi de Rota in ſuis deciſio
nib.nouis,i deci.ccclij.inci. Licet ficte &c.
quam doctrinam vidi alias practicari Vene
tijs a quodam delegato apoſtolico in quadã
cauſam non parui momenti.

88 Stante ſtatuto ꝙ contra laudum vel con-
tra ſnia non poſsit opponi aliqua exceptio.
tamen hoc caſu nõ videtur prohibita facul
tas implorandi officium iudi. vel habẽdi re
curſum ad ſuperiorem ſaltem vbi pars ali-
ter locupletaretur cũ aliena iactura. Ita ha-
betur in l.plane.& in l.fi.ff.de pet.hære. &
vtrobiq; hoc firmat Bald.& Ang.& voluit
do.Ant.in c.item cum quis.de reſtit.ſpol.&
Ioan.de Imo.in l.fi.ff.a quib.ap.non licet.&
Pe.de Anch.in repet.c.canonum ſtatuta. de
conſtit.& in cle.j.de ſequeſtr.poſ.& fruc.&
Bar.in l.j.§.parui.ff.quod vi aut clã.Et vo-
luit Lud.Ro.in conſi.ſuo cccxxv.inci.Quo
ad primum.in vlti.col.vbi dixit ꝙ quanuis
aliqua conſtitutio tollat & excludat genera
liter quodcunq; remedium,nunquam tñ in-
telligitur excludere implorationem officij
ſuperioris qui conſiderata equitate eius offi
cium & auxilium debet annuere. alle.l.j.§.
quantum.ff.de ſepara.& d.l.plane.& l.fi.de
pet.hæred.alleg.etiam tex.in l.iiij.§.j.ff.de
fideicom.liber.& l.ij.§.ſi bonorũ.ff.ad ter-
tul.& glo.in l.ij.in.§.expectandi. ſuper ver
bo,repudiauerit.de bono.poſ. ſecundũ tab.
Idem expreſſe firmat Pe.de Anch.in conſi.
ccix.inci.Iudex.in ij.col.& Abb.in c.ex li-
teris.in ij.col.de in integ.reſti.Ioan.de Imo.
in l.ex conſenſu.§.fi.ff.de appel.& Paul.de
Leaz.in cle.j.de ſequeſtr.poſ.& fruc.& Ra
pha.Fulg.in conſi.clxvij.incip.Viſis &c.&
do.Alex.in conſi.ſuo ccccxxxv.inci.In cau
ſa domine Bartholomee.in j.col.& in l.fi.in
antepe.col.C.de edic.diui hadri.& in cõſil.
ſuo cxiij.inci.Viſo &c.circa fi.in v.vol.pro
quibus faciunt dicta per Bar.in l.fi.in fin.C.
de ſenten.& in l.fi.C.de tempo.ap.& dicta
per Bal.in c.j.§.fi.in ij.col.quo tempore mi
les.& dicta per gl.in l.fi.C.vt lit.penden. &
quæ habentur in authẽ. quæ ſupplicatio.C.
de preci.impe.offe.& per Bal.in l.nemo.C.
de iuriſdi.om.iudi.& per d.Alex.in c.paſto
ralis.de appel.& per Ang.in l.j.C.de ſentẽ.
præfe.prçto.& per Ioan.de Imo.qui melius
& latius cæteris loquitur in conſi.ſuo cxlv.
incip.Viſis &c.cum duobus conſilijs ſeq.&
ibi etiam in conſil.ſuo cxliiij. de quo etiam
ego latiſsime ſcripſi in cõſil.meo xxxiij.in-
ci.Super eo.in vlti.char.Sed operepretium
eſt ſcire in caſibus in quibus habet locum

talis recurſus & obtinetur quõ tunc ipſe re
curſus regulabitur. in quo dicas ꝙ regulabi
tur ſecundũ quod regulatᷣ appellatio quan-
tum ad tempus exercitij & terminationis
eius. Ita ſing. dixit Bal. in trac. ſuo ſuper ſta-
tutis, in ver. Statutum. in vj. verſi. incip. Sta
* tutum quod permitti. (Nuper inueni Bal.
& Ang. idem tenentes in l. j. per gl. ibi. C. de
ſenten. præfe. præto. & vide Bal. in l. etiam.
C. de iure do. ad fin.) quod tene menti quia
non memini me hoc legiſſe alibi. de qua ma
teria plenius dixi in l. ij. in iij. char. in j. col.
C. de execu. rei iudi. Et intra quantum tem
pus poſsit qui grauatur habere recurſum ad
ſuperiorem. Vide do. Ioan. Bapti. de Cazalu
pis in ſua repe. l. oẽs populi. in xcij. col. in fi.
ff. de iuſti. & iure. & vide infra in ſingulari
* cclxxxix. incip. dolus. (Et vide do. Pari. de
Pnte. in ſuo trac. ſing. i xviij. char. in ij. col.)
89 Solutio ſpontanea purgat vitium violen
tie adhibitum tempore promiſsionis. l. ij. C.
quod met. cau. cũ ſi. Scias tñ vnum ꝙ nunq̃
ſoluens intelligitur approbare promiſsionẽ
præambulam qñ ſubeſt aliqua cauſa ex qua
neceſsitabatur promiſſor ad ſoluendum, pu
ta quia iurauit, nam iſto caſu ſi ſoluit non di
citur purgatum vitium violentie præceden
tis tẽpore promiſsionis. Ita ſing. dixit Ang.
in d. l. ij. in fi. uerbis. C. quod met. cau. dicens
hoc ſentire glo. ibi. & ſubdit quod ſi ex for
ma ſtatuti cõtra inſtrumentum guarentigie
non poteſt opponi exceptio doli vel metus
ꝙ ſi quis promittit per metum per inſtrumẽ
tum guarentigie, & deinde ſoluit, non vide
tur approbare dictum inſtrumentum, quod
dicit ibi Ang. eſſe nota. dignum, & idem vo
luit Barto. in l. j. §. hoc interdicto. ff. quod vi
aut clam. & d. Felyn. in c. quod ad conſulta-
tionem. in v. col. de re iudi. Et faciunt dicta
per Ioan. de Imo. in conſil. ſuo cxlvj. inci. In
cauſa nauis. in iij. col. verſic. ſecundo poteſt
dici. & in conſi. cxliiij. inci. Cepit dubitari.
& vide etiam per dicta do. Felyn. in c. cum
M. in xij. col. poſt prin. de cõſti. & per Bal.
in l. nouiſsime. ff. quod fal. tuto. autho.
90 Fauorabiliores ſumus ad liberandum q̃
ad condemnandum. l. arrianus. ff. de actio. &
obli. l. fauorabiliores. ff. de reg. iur. l. abſen-
* tem. ff. de pœn. cum ſim. (Vide infra in ſing.
cclxiij. inci. monitus. Et ideo dixit multum
no. Inno. in c. nouit. de offi. deleg. quod licet
legatus exiſtens extra prouinciam non poſ
ſit excõicare niſi faciat de conſenſu dioce-
ſani tñ poteſt excommunicatum abſoluere.
item dicit etiam ꝙ poteſt conferre præben
das, & ꝙ ſi due prouincie ſint ſibi commiſ-
ſe ꝙ negotia vnius poteſt in alia expedire.
quod dictũ refert & ſequitur pro no. Ange.
in l. ij. ff. de offi. præſi. quę omnia nota ad ma
teriam ſeu limitationem. l. fi. ff. de iuriſ. om.
iudi. Et ad prędicta etiam facit quod voluit
Saly. in l. fin. in vlt. col. C. de quæſtio. & do.
Franc. de Are. in c. fraternitatis. de teſtib. in
viij. char. vbi dixerunt ꝙ licet in criminali
bus non obſtet publicatio tñ hoc non pro-
cedit vbi petitur noua examinatio ad offen
ſam. quod dictum refert & ſequitur d. Fely.
in c. cum clamor. in iij. col. circa med. de te-
ſti. vbi etiam pro hoc alleg. no. verbum do.
de Rota quod ibi per te videas. de quo la-
tius dixi in l. j. in. §. fi. in ij. nota. poſito ibi a
Bar. ff. de quæſtio. & vide etiam Bal. in l. fi.
in vlt. col. ante fi. C. de proba. Tene menti
rogo, quia ſingularia ſunt & lucroſa.
91 Regulariter ad hoc vt quis dicatur con-
tumax requiritur trina citatio vel vna pe-
remptoria, vt habetur in l. cõſentaneum. C.
quomo. & qñ iud. & in l. tres denunciatio-
nes. eo. ti. Scias tñ quod vbi citatur perſona
potens ſufficit vnica citatio etiam non perẽ
ptoria. Ita ſing. dixit Ioan. And. in c. non mi
nus. de immu. eccle. quem ſequitur Bald. in
c. j. in prin. in ij. col. de milite vaſal. qui con-
tu. eſt. & do. Fely. in c. in nomine domini. in
v. col. de teſti. & vide quæ dixi ſupra in ſin-
gu. liij. inci. Ad hoc vt quis conſtituatur &c.
92 Licet teſtis ſit inhabilis tñ ſi eſt rogatus
a partibus creditur ſibi. gl. eſt ſingul. in. §. &
licet. in authen. de teſti. in ver. etiam ſuppli
cijs. quem ſequitur Bald. in l. parentes. C. de
teſti. & in. c. in nomine dñi. in j. col. de teſt. et
Bar. in l. ad teſtium. §. j. ff. de teſta. & do. Ale
xan. in conſi. ſuo cclxxviij. inci. Ponderatis
verbis. in vlti. verbis. Et dixi in l. j. in. §. ad
* quæſtionem. ff. de quæſtio. (Vide Alexan. in
conſi. xciij. incip. repentus in cauſa. in pen.
colum. in vj. vol. & in conſi. cij. incipi. ſuper
primo &c. in vlti. verbis, in vij. vol.) Quod
intellige niſi eſſet inhabilitas per partes nõ
remiſsibilis, ſecundum theoricam Bal. in l.
ſi quis teſtibus. in vlt. col. C. de teſti. Et ideo
dixit not. Ioan. And. in addi. Specu. in tit. de
teſte. §. ſæpe. in j. addit. quod teſtis inhabilis
poteſt conſenſu partium habilitari, & idem
voluit ipſe Ioan. And. in d. titu. de teſte. §. j.
verſic. Quid ſi vidit. & do. Anto. & Ioan. de
Imo. in c. cum dilectus, de conſue. & d. Ant.
in c. bonæ. de poſtu. præla. & Alexan. in cõ-
ſi. cxxij. in iij. colum. in ij. volu. Scias tamen
ꝙ licet quando partes cõſentiunt in teſtem
non poſsint aliquid contra eum opponere
per ſupradicta, tamen iſtud eſt verum quan

do conſentiunt in perſonam, & in dicto te-
ſtis, ſecus ſi conſentiunt in perſonam tantũ,
quia tũc poſſunt opponere dicto ſuo, ita ſin-
gulariter dixit Bald. in l. in bone fidei. in pe
nul. col. verſi. dubitatur de vno. C. de rebus
credi. quod dictum pro mirabili refert & ſe
quitur V. I. monarcha, do. Fely. in c. veniẽs.
in viij. colum. extra de teſti. Aliud etiam in
hac materia tene menti, videlicet ꝙ nedum
teſtes inhabiles conſenſu partium poſſunt
habilitari, ſed etiam atteſtationes inualide
poſſunt ratificari conſenſu partium, ita ſin-
gu. dixit Inno. in c. cum cauſam. extra de te
ſti. quem refert & ſequitur Salyc. in l. ſi quis
teſtibus. ff. de teſti. in j. col. & idem tenet d.
An. in c. fraternitatis. in j. col. extra de teſti.
quæ omnia ſunt nota. digna.

93 Iudex licet ſine indicijs non poſſit aliquẽ
ponere ad torturam, alias puniatur, vt l. fin.
ſupra de quæſtio. tamen iudex ſine indicijs
poteſt capi facere & carcerare aliquem, &
non cadit in pœnam, ita elegãter dixit Bal.
in l. & ſi certus. ff. ad Silla. & Bald. in l. ij. C.
de his qui latro. & Ange. in l. item apud la-
beonem. §. quæſtionis. ff. de iniur. & Ang. in
authẽ. vt iudi. ſine quoquo ſuffra. in. §. ſcien
tes. & ideo dixit Saly. in l. nullus. C. de exhi
ben. reis. & in maleficijs iudex ſtatim poteſt
capere malefactorẽ præhabita aliquali in-
formatione. Et iſta procedunt in criminali-
bus, ſecus autẽ in ciuilibus, quia in illis non
eſt incipiendum a captura, alias poſſet agi
actione iniuriarum, de quo per Alex. in con
ſi. xvij. incip. requiſitus in cauſa. in pen. col.
*in j. vol. (Ad materiam illam vide Catal. in
ſuo trac. ſyndi. in verſi. ccccxxj. inci. adde
ꝙ qui facit. & d. Phili. Deci. in conſilio ſuo
clxxxix. incip. Letatus ſum. in vlti. colum.
in fi.) Et iſta tene mẽti ad excuſandum iu-
dicem in ſyndicatu. Ego alias dum eſſem vi
carius generalis & ſyndicator officialium
ducis Mediolani habui hoc in facto in ciui-
tate Tortone in quodam iudice Aſteſe, cui
dabantur graues accuſationes per vnum ci
uem, quem ipſe capi fecerat pro maleficio
& carcerari, ego tandem eum ſententialiter
liberaui, Hippo. de Marſi. I. V. D.

94 Tu habes l. edem. C. locati. qua diſponi-
tur quod dñs rei locate poteſt rem alteri lo
catam propter ſuam neceſſitatem ad ſe ad-
uocare. Sed ego vellem ſcire quid in re da
ta in emphyteoſim, an dominus eodem mo
do poſſit propter eius neceſſitatẽ illam ad
ſe aduocare ? & certe videtur dicendum ꝙ
ſic, nam contractus locationis & contractus
emphyteoticus multum fraterniʒant, vt ha
betur per ſcribentes in l. j. C. de iure emph.
& etiam quia eadem videtur ratio in vno
caſu ſicut in alio. Attamen contrarium ſing.
determinat Ioan. And. in additio. Specu. in
titu. de loca. in. §. nũc aliqua. in verſ. iiij. &c.
quod dictum pro valde no. refert. & ſequi-
tur domi. Iaſ. in l. j. in fi. ix. colum. C. de iure
emphy. quod eſt multum notandum ad ma-
teriam d. l. edem. C. loca.

95 Contractus cenſualis differt a contractu
emphyteotico, de quo per docto. in l. j. C. de
iure emphy. & per Alex. in conſil. ſuo xviij.
in iij. colũ. in ij. volu. Et ideo ſcias ꝙ ille qui
tenetur ſoluere cenſum licet ſtet ꝙ non ſol
uat per biennium uel etiam per centum an-
nos non tamen cadit a iure ſuo vel a re cẽn-
ſuali. tex. eſt cum glo. in c. conſtitutus. de re-
ligio. do. & not. Bar. in l. j. §. j. ff. de publica.
& Bal. in titu. de pace conſtan. in verſi. per-
ſoluere fictum. & in authen. ei qui. in penul
ti. char. verſicu. quæro pone ex confeſſione
principis. C. de bo. autho. iudi. poſ. & Ioan.
de Imo. in c. propter ſterilitatẽ. in vlti. char.
in j. col. verſi. item aduerte. extra de loca. &
voluit Imo. in c. ad audientiam. el ſecundo
de rebus eccleſ. non alie. vbi facit magnum
feſtum de hoc, & dicit perpetuo menti tenẽ
dum, quia quotidie contingit de facto, &
idem tenet d. Batho. Soci. in conſi. ccviij. in-
*cip. Viſis actis. in vlti. col. (& in l. j. in xiiij.
col. in fi. eo. titu. alias in xj. col.) vbi alios al-
*legat hanc partem tenẽtes, (Idem dixit Bal.
in conſil. ccccvj. incip. talis eſt conſuetudo.
in iij. vo.) Sed quæro, pone reperitur quod-
dam inſtrumentum in quo dicitur ꝙ Titius
promiſit dare omni anno tali monaſterio
vnum ſaccum frumenti, & non dicitur tan-
quam emphyteota, vel tanquam cẽſuarius,
nec alio modo, nunquid iſte Titius ex ceſſa
tione ſolutionis per biennium poterit ex-
pelli ? in quo dicas ꝙ non, quia hoc caſu in
dubio magis præſumetur contractus cẽſua-
lis ꝗ̃ emphyteoticus vt ipſe Titius non ca
dat a iure ſuo, ita dixit ſing. Albe. de Roſa.
in l. j. in viij. col. verſi. quid de quæſtione a
me quæſita. C. de iure emphy. quam doctri-
nam pro valde nota. refert & ſequitur do.
Iaſ. ibidem in xv. colum. vbi dicit ꝙ moue-
tur ipſe Alber. per d. c. conſtitutus &c. &
idem etiam tenet domi. Iaſ. in l. j. in princip.
*xv. colum. de iure emphy. vbi videas. (Vi-
de domi. Philip. Deci. in conſil. cxxxviij. in
ij. colum. & in conſilio cxlvj. in j. colum. &
in conſil. lxxiiij. incip. non fuiſſet. in j. & ij.
colum. & vide infra in ſingu. ccccxlvj. inci.
magna profecto &c. (

96 Renuncians generaliter omnibus exceptionibus non intelligitur renũciare & excludere exceptionem quæ habet ortum ex facto aduerſarij. caſus eſt no. in l. qui officij. §. fi. ff. de contrahen. emp. quem ad hoc pro no. allegauit Lud. Ro. in cõſi. ſuo ccccIxxij. incip. in eo quod quæritur. vbi dixit ꝙ pro hoc etiam facit text. in l. cũ proponas. C. de nau. feno. Hipp. de Marſi. I. V. D.

97 Fama ſola non facit indicium ad torturã contra aliquem, ita dixit Ioan. And. in addi. Spe. in ti. de proba. §. videndum. verſi. xiij. iuxta fi. addi. idem tenet Bal. in l. milites. C. de quæſtio. ſequens Cy. in l. fi. eo. ti. Idem firmat Ioan. And. in addi. Spe. in ti. de noto. crimine. §. fama. ſuper verſicu. caſus. in fi. addi. quem refert & ſequitur d. Ant. in c. tertio loco. in pe. col. extra de proba. allegans etiam Ioan. And. in d. §. videndum. & in c. veniẽs. el j. in iiij. col. de teſti. Et hanc partem tenet Ang. de Are. in trac. malefic. in verbo, fama publica. in verſi. & an famæ. Idem etiam tenet Bal. in addi. Spec. in tit. de ſenten. in vlt. col. & d. Alex. in conſi. ſuo v. in ij. col. in prima parte conſiliorum. & hanc credo cõem opi. de qua etiam per Bar. in l. de minore. §. tormenta. alias in §. plurium. ff. de quæſtio. per Abb. in c. j. in fi. de purg. cano. p Imo. in l. fi. in vlt. col. ff. de hære. inſti. per Bal. in c. j. §. iniuria. de pace iura. Bar. in l. fi. ff. de qõ. per Abb. in c. cum in contemplatione. de regu. iur. per d. Domi. poſt gl. in c. nullus. in fi. xxiiij. diſt. per Bal. in l. ſi quis ex argẽtarijs. §. j. ff. de eden. per do. Ant. & alios in c. cum oporteat. in xij. col. de accu. per Abb. in c. j. in j. col. de depoſi. per Bald. in l. iij. §. eiuſdẽ. ff. de teſti. in ſuis addi. Et dixit no. Bal. ĩ ſuo conſi. cclxxv. inci. ad euidentiam. in j. col. in j. volu. ꝙ ſi fama eſt adeo nuda, ꝙ nulla habeat argumenta per ſe & per famã quis torqueretur & confiteretur & perſeueraret in confeſsione ꝙ talis confeſsio non valeret. Iſtud tñ ꝙ fama non eſt ſufficiens indicium ad torturam limita non procedere nec locũ habere in fama vehementi, quia talis vehemens fama eſt ſufficiens indicium ad torturam, ita ſing. dixit Bar. in conſi. ſuo cxcj. incip. dño Pact de Burgo ſancti Sepulchri. & idem tenet Bal. in c. j. §. furtum. de pace iur. fir. in v. col. verſi. ſed nunquid ex tali cõfeſſione. & volunt aliqui moderni in d. l. de minore. §. tormenta. & hoc ẽt tenet d. Fely. in c. venienť. in v. col. verſi. limita tertio. extra de teſti. licet non alleg. Bar. in dicto ſuo conſi. ſed alia allegat de quibus ibi per eũ. Item limita etiam quod fama non facit ſufficiens indiciũ ad torturam, fallit niſi conſtet quod ipſa fama habuerit originẽ ab honeſtis perſonis, nam tunc bene facit indicium ad torturam, ita vr̃ tenere Bald. in c. j. §. item ſi vaſallus. de contro. inueſti. in vli. feu. in vlt. colum. idem etiam voluit Salyc. in l. ea quidẽ. poſt Bald. ibi in materia famæ. C. de accuſa. quod etiã videtur probari ex tex. in c. qualiter. el ij. de accu. & in l. miles. §. mulier. & ibi Bar. ff. de adulte. quæ omnia tene menti, quia quotidiana, & non ſunt adhuc duo mẽſes quibus iſta habui in facto in quadã cauſa capitali. Et alias etiam habui in contingẽtia facti dum eſſem capitaneus vallis Lugani. &c. Quæ aũt dicatur vehemens fama dic ꝙ hoc relinquitur arbitrio iudi. ſecundum Bar. in d. conſi. cxcj. circa fi. & firmat etiam Bertha. in verbo, fama. in iiij. col. in j. verſic.

98 Laicus contra clericum non admittitur in teſtem in cauſa criminali. ita habetur. in c. veniens. el j. de teſti. ij. q. vij. c. laicos. & ibi glo. & c. ſeq. probatur etiam in ar. in c. fi. de teſti. cog. & hanc partem tenet Spe. in tit. de teſte. §. j. verſi. item quod eſt laicus. & habeť per Abb. in c. decetero. de teſti. & voluit Io. And. in c. prælatis. de homi. in vj. in verſic. querelam. Scias tñ quod licet laicus nõ admittatur contra clericum in cauſa criminali illud eſt verum ad plenam probationem faciendam: ſecus tñ eſt quo ad indicium quia dictum laici facit indicium ad torturam cõtra clericum, ita ſing. dixit Abb. in c. decetero. extra de teſti. Et ibi d. Fely. quod dictum refert & ſequitur d. Alex. in l. maritus. ff. de quæſtio. Pro quo facit quod voluit Bar. in l. fi. in fin. ff. de in litẽ iur. vbi dixit ꝙ quotieſcunq; probatio probat in ciuilibus, in criminalibus facit indicium ad torturam, ſed clarum eſt quod in ciuilibus teſtimonium laicorum plene probat contra clericum, ergo. Item ſcias etiam ꝙ licet laici non admittantur contra clericos in criminalibus, vt dictũ eſt, tñ admittuntur ad probãdam famam cõtra clericum. Ita dixit d. An. in c. tam literis. in vlt. col. extra de teſtib. de quo latius ego dixi in repe. mea. l. fi. C. de proba. in ix. charta vltra medium, vbi videas. Et etiam feci mentionem de prædicta doctrina Abb. in d. c. decetero. in l. maritus. ff. de quæſtio. in illa quæſtione, an teſtis qui non debet examinari examinatus faciat indicium. * (Adde etiam quod mutilati membris vel corpore vitiati nõ poſſunt teſtificari contra clericos in cauſis criminalibus, ita dixit Abb. antiquus in c. j. de excep. quem refert & ſequitur Bal. in margarita in verbo, mutilati, & idem dixit

glo, in

99 Priuilegiatus contra pariter priuilegiatum non vtitur priuilegio, vt habetur per Bar. in auth. quas actiones C. de ſac. ſan. eccle. & in l. ſed milites in prin. ff. de excu. tuto. in lec. Nico. de Neapo. & in l. verum. §. ſi. ff. de mino. & in l. j. C. ſi aduer. fiſcum, & Alex. in l. ſiue apud ff. de mino, & per cano. in c. ad aures de pręſcrip. Et per do. Fely. in c. in præſentia in xiiij. & xv. colū. de proba. & in c. cum pro cauſis in prin. de ſen. excō. Et ideo tene menti quod ſi pauper petit ab eo qui a iure priuilegiatus eſt vt non teneatur vltra quā facere poſſit, obtinebit actor pauper replicans de inopia cōtra exceptionē inopie, per l. ſed & milites in prin. ff. de excuſ. tut. & quia exaudiēdo reum pauperem eſſet cooperire vnū altare & aliud detegere, contra c. cum cauſam de præben. Itē quia creditor habet duo iura. ſ. actionem & replicationē & debitor habet ſolam exceptionem, ergo pręferendus eſt actor tanquā habens plura iura, vt habetur in authen. de conſangui. & vteri fratribus. §. j. ita ſing. determinat Guil. de cu. in l. ſi quis ff. de pac. & Albe. de roſa. Bald. & Paul. de Caſt. ibi ex quo infert ibi Bal. not. quod ſi mulier inops nondum conſummato matrimonio ingreditur religionē & repetit dotem datam marito, qui allegat ſe inopem & dicit ſe non teneri vltra vires &c. ꝙ mulier audiet, quia tractat de damno euitando, & maritus de lucro captando, quæ dicta tanquam notabilia refert & approbat do. Felyn. in c. dilecti filij, in ſi. iiij. colum, de excep. vbi refert prę-
* dicta. (Et vide do. Philip. Dec. in l. in re obſcura ff. de regu. iur.) quæ tene menti quia ſunt quotidiana, & non ſunt adhuc xv. dies quibus ego in hac materia pro hac parte ſcripſi in contingentia facti apud Ferrariam.

100 Occidens aggreſſorem ſe defendendo non tenetur de occiſo, ſecundum doc. in l. j. C. vnde vi. & in l. vt vim ff. de iuſti. & iure. & in l. j. C. quando liceat ſe ſine iu. vin. & in l. j §. ſed cum arietes ff. ſi quadr. pauper. feciſ. dicatur, & in l. is qui aggreſſorem C. de ſiccarijs. & per Angel. de Are. in tracta. maleſi. in verſicu. & dictus Titius ſe defendendo &c. & ibi latius in additio. ſecus tamē in eo qui occidit ſe non defendendo, vt per doc. in dictis locis. Et occidēs aliquem ſe defendendo nō dicitur committere maleficiū ſecundum Bald. in l. data opera in iiij. colū. C. qui accuſa. non poſ. Tene tamen menti ſingulare verbum Iac. de Are. quem refert & ſequitur do. Anto. in c. olim el. j. ad ſi. de reſtitu. ſpo. & ibi Abb. in x. col. vbi dicit ꝙ licet occidens aggreſſorem non ſe defendēdo non excuſetur, vt ibi, tamen mitius punitur, adeo ꝙ ſi percuſſus inſequatur vulnerātem qui fugiebat & eum occidat, non tenetur vt homicida quia eſt potius in culpa ꝙ̄ in dolo, quod dictum refert & ſequitur d. Fran. de Are. in conſi. ſuo xxxiiij. incip. viſis diligenter teſtibus &c. in ſi. & in conſil. ſuo lxxx. incip. ſicut decet &c. in fin. & idē tenet Ang. de Are. in tracta. maleſi. in d. verſicu. & dictus Titius ſe defendendo in ver. quæritur, Titius vulnerauit &c. Et pro hac parte in contingentia facti conſuluit Bald. in ciuitate Papie, vt refert Pau. de Caſt. in conſi. ſuo cxcij. inci. in cauſa incarceratorū in vlti. col. Et hanc partem videntur tenere Bal. & Saly. in d. l. j. C. vnde vi. pro quibus faciunt dicta per Alberi. in ij. parte ſtatu. q. cccclij. Et idem etiam firmat Io. And. in addi. Specu. in titu. de homici. ſuper rub. vbi dixi ꝙ licet excedens modum in ſe defendendo teneatur de culpa c. ſignificaſti el ij. de homici. tamen ſi illo exceſſu occidat aggreſſorem non tenetur vt homicida. Et hoc dictum Iac. de Are. do. An. & ſequacium refert & ſequitur do. Fely. in c. dilecti filij. in viij. col. de excep. vbi refert alios tenentes hanc partem. & alia pulchra pro hoc faciētia allegat ibi ſubdens ꝙ de hoc dicto nunquam obliuiſcaris quia vix poſſet eſſe notabilius. idem dixit ipſe in c. ſignificaſti. el. ij. de homici. in pen. colū. Ego dum eſſem poteſtas Citadelle apud Paduam habui hoc in facto, & propter prædicta iura & doctrinas abſolui illum qui occiderat aggreſſorē non tamen ſe defendendo, a pœna mortis, ſed eum banniui, & affines mortui ſe quęrelarunt de ſentētia mea apud illuſtriſſimam dominationem Venetorum, adeo ꝙ res iſta commiſſa fuit Paduæ cognoſcenda, finaliter ibi ſentētia mea fuit confirmata. Et pro prædictis faciūt quę dixi infra in ſing. clxx. incip. Homicida &c.

101 Pater poteſt vendere proprium filiū propter famen l. ij. & ibi doc. C. de pa. qui fil. diſtraxe. & voluit glo. c. ſi quis. extra de furt. & in c. diſcipulos. de conſecra. diſt. v. & Abbas in c. nonne in prin. vlti. col. de pręſump. Nam propter neceſſitatem famis permittitur illud quod alias non toleraretur, vt patet in d. c. ſi quis. extra de furt. & ideo dixit Bal. & Pau. de Caſt. in l. ij. §. cum in eadem naui. ff. ad leg. rho. de iactu. per illum tex. ꝙ ſi quis furatur panem tempore cariſtie non punitur de furto. Sed teneas tamen menti

ꝙ licet pater poſſit vendere filium propter neceſſitatem famis, vt in dictis iuribus, tamen iſtud non habet locum in filio preſbytero, quē pater etiam propter neceſſitatem famis vendere non poteſt. Ita ſingulariter dixit Hoſt. in c. iudæorum de eta. & quali. quem ibi ſequuntur ſcribentes. Quod dictū refert & ſequitur Io. And. in d.c. ſi quis in iſ. col. verſic. tu adde &c. extra de fur. & iſtud operatur ordo ſacer, ſeu ordo clericalis, de quo vide quæ latius dixi in repe. mea rubr. ff. de fideiuſſo. in xv. char. vbi plura poſui de ordine clericatus. Et ſcias ꝙ filius venditus a patre propter neceſſitatem famis poteſt agere contra patrem eū redimat, ſi pater peruenit ad pinguiorem fortunam, ita dixit Bal. in c. ex reſcripto in fi. de iureiur. quod dictum refert & ſequitur do. Felyn. in c. cum dilecta in xxvij. col. verſi. fallit octauo de reſcri. de quo etiā dixi in l. et ſi red hibitus in vlt. colū. ff. de quæſtio. Hippolytus de Marſilijs I. V. D.

102 Clauſula ſummarie de plano ſine ſtrepitu & figura iudicij in reſcripto appoſita eſt magne importantie, de qua per Bart. in extrauagan. ad reprimendum in verſi. de plano &c. & in l. a diuo pio. §. ſi ſuper rebus ff. de re iudi. & per eundem in l. ne quicquam. §. de plano. de offi. proconſu. & in l. iudices C. de iudic. & in l. conſtante in j. q. ff. ſolu. mat. & per docto. omnes in cle. ſepe. de ver. ſig. Et per Ludo. Ro. conſi. cc. incip. viſo pū cto. Et teneas menti ꝙ licet ad validitatem ſententie requiratur porrectio libelli & litis conteſtatio, alias ad ſententiam perueniri non poſſit, vt habetur in rubro & nigro extra vt lit. non conteſt. Attamen vbi in reſcripto eſt appoſita dicta clauſula, ſummarie de plano ſine ſtrepitu & figura iudicij &c. poterit omitti libellus & litis conteſtatio & valebit ſententia, ita ſing. dixit Io. mona. in c. fi. de hæreti. lib. vj. ſuper verbo, figura. dicens ꝙ vigore illius ſolius verbi. ſ. procedat iudex ſine figura iudicij, poteſt ipſe iudex incipere ab articulis quibus probatis ſtatim procedere poterit ad ſententiā quod dictum refert & ſequitur Ludo. Ro. in conſi. ſuo ccccxxix. incip. in caſu propoſite &c. in fi. vbi alleg. idem voluiſſe do. de Rota in deciſ. ſuis alleg. ibi per eū quod dictum eſt ſing. no. Ex quo dicto poteris limitare multum extra vt lit. non conteſt. cū ſua materia, & circa dictā clauſulam, ſummarie de plano ſine ſtrepitu & figura iudicij. ſola facti varietate inſpecta ſcias quod inferior a principe nō pōt cōmittere, etiam ſi ſit legatus de latere, cauſam cognoſcendā ſummarie de plano &c. & ſic non poteſt vti illa clauſula, ita dixit glo. no. in c. fi. de hæreti. in vj. in glo. magna ante fi. quā pro ſing. allegauit ad hoc Ang. de Are. in. §. appellatur. inſti. de exceptio. in verſi. xxiiij. Sed tu dicas quod idē voluit glo. in clemen. ſepe in prin. in ver. mandamus de verb. ſig. & nor. per Specu. in titu. de lega §. ſupereſt. verſi. ſed nunquid legatus ante finem j. colum. Et idem no. Bal. & Io. de Imol. in l. ex duobus. §. fi. ff. de vul. & pup. & voluit Cæpo. in cō ſi. ſuo xvij. incip. viſa commiſſione. in pen. col. de quo etiā per do. Fely. in c. j. in j. col. extra de reſcrip. Quæ omnia mēti cōmēda, quia hoc anno ego practicaui hic illud dictum Io. mona. & ſequacium, & obtinui in cōtingētia facti coram iudice Aquilie in cō miſſione ſibi facta.

103 Varietas in teſte eſt maxime importātie, nam operatur ꝙ vigore ſue atteſtationis iudex nullo modo poteſt procedere ad ſentē tiam ferendam pro ea parte qua ipſe primo teſtificatus eſt, ita not. Inno. in c. prǽterea de teſti. cogen. & do. Anto. in c. cum in tua. in vlti. col. de teſti. & Ang. in cōſi. cclx. incip. quedā domina Margarita. & voluit domi. Alex. referēs prædicta in cōſi. ſuo ccclxiiij. * incip. in cauſa appellationis in v. col. (Et in conſi. ij. incip. viſo proceſſu in iij. col. in vij. volu. in conſi. cxxvij. inci. viſo proceſſu. in ij. col. in vij. vol.) Itē et talis varietas in teſte operatur vt ipſe teſtis poſſit torqueri, vt hr̄ in l. ex libero. & ibi glo. ff. de quæſtionibus & per Inno. & alios in c. cū in contemplatione de reg. iur. per Dy. in regula, ſine culpa. de reg. iur. Cy. in l. fi. C. de quæſtio. Pau. de leaza, in commento c. grauis de depoſito. Bald. in l. milites C. de quæſtio. Bal. in l. iij. C. ad leg. iul. de adulte. do. Ant. in c. cum in tua de teſti. Bal. in c. j. §. j. in titu. quid ſit inueſti. Bal. in l. nullum. & ibi Salyc. C. de teſti. Ang. in d. conſil. cclxxv. do. Alex. conſil. lxiij. incip. bræuiter omiſſis in j. col. in j. parte conſiliorum. Habet etiam alium no. effectum ipſa varietas ſeu vacillatio, nam quando iudex maleficiorū habet reū in manibus quē ponit ad torturam præcedentibus indicijs ſi ipſe in ipſa tortura vadit variando, & vna die dicit vnū, & alio die dicit aliud, tunc ipſe iudex ſeu notarius non parcat calamo, ſed omnia dicta ſua & omnes variationes faciat ſcribi in actis, eo quia ſecure tunc ſepe & ſepius poterit eum repetere in tortura et alijs indicijs nō ſuperueniētibus ita ſingu. dixit Ang. de Are. in lib. malefi. in

verbo, fama publica in xvij. char. in ver. non quæro allegat hoc voluiſſe Bar. in l. de minore in. §. tormenta ff. de quæſtio. & Innoc. in c. quoniã cõtra de probatio. ex quo dicto dixit ipſe Ang. ibi ſe pluries conſecutum fuiſſe honorẽ, & maxime in vrbe Romana dum ibi aſſideret, pro quibus ẽt vide Ludo. Ro. conſil. viij. incip. viſo facto &c. vbi dicit mendaciũ eſſe ſufficiens indicium ad torturã, quod tene mẽti in practica. Nã ego alias hoc practicaui in quadã femina q̃ furto ſubtraxerat multa bona dum eſſe capitaneus vallis Lugani. Et adde ꝙ varietas dr̃ iniquitas text. eſt in l. ſi quis C. de rebus cred. & dicitur ẽt res erubeſcenda tex. eſt in l. fi. C. de modo mulctarum.

104 Pater tenetur alere filium maxime poſt trienniũ l. nec filiũ C. de pat. po. & ibi doc. l. pe. & fin. C. de alẽ. liber. Sed pone ꝙ pater aſſignauit filio alimenta qui illa diſſipauit in ludo vel in ſimili re profana, an pr̃ teneatur iterũ ſibi præſtare alimenta? dicas ꝙ ſic ita dixit Iac. de Are. in l. ſi libertus qui operarũ ff. de oper. liber. quem refert & ſequitur Barba. in c. ex parte in iij. col. de cõſue. & Bal. in l. j. §. ius naturale in ver. quæro qd ſi filius ff. de iuſti. & iure. Contra prædicta tñ faciunt ꝙ̃ plura adducta per do. Felyn. in c. quæ in eccleſiarũ in xxiiij. col. ver. & itaquantum de conſti. in quibus dr̃ ꝙ ille qui dat cauſam paupertati ſue nõ iuuatur propter ipſam, ſed reſponde ꝙ in illis iuribus eſt diuerſa ratio, nam in illis non concurrit naturalis obligatio, & naturalis ratio, vt hic in patre quo ad filium.

105 Vbicũque ſit mẽtio de precio ſemper in dubio præſumitur emptio. glo. eſt ſing. in l. cũ dotẽ in verbo, quis enim C. de iure dot. quã ibi ſumme not. Bal. & per eã dicit ꝙ ſi ſtatutum diſponit ꝙ de precio cuiuſcunque rei deducte in contractũ ſoluatur gabella ꝙ intelligitur de emptione tantũ propter verbum, precij, poſitum in ſtatuto. quod dictũ pro no. valde refert & ſequitur d. Iaſ. in l. j. in vij. col. C. de iure emphy. pro qua glo. & doctrina ipſe allegat ibi tex. no. in l. fi. C. de prædijs curialiũ lib. x. & doctrinã Bal. in l. qui ſe patris in x. col. in ver. ſcias C. vnde liberi. vbi dixit ꝙ ſi princeps pro feudo reciperet preciũ, & poſtea diceret indulgemus. vel aliquod ſimile verbum, non propterea eſſet feudum ſed emptio, & ideo reuocari nõ poſſet nec ei deberetur fidelitas. Quod dictũ ẽt refert & approbat do. Fely. in c. q̃ in eccleſiarũ in xviij. col. in ver. ij. confirmatur de conſtit. De quo ẽt per Bal. ſecũdũ eũ in l. gallus in. §. & quid ſi tm̃ ff. de lib. & poſthu. in ij. colũ. quã glo. tñ limitat ipſe Iaſon ibi vt procedat qñ fieret mẽtio de precio, & præciũ eſſet condignũ rei: nam tunc bene pręſumeretur emptio, alias ſecus, ſecũdũ Bal. in l. ex conuentione C. de pactis & hoc per glo. ꝙ̃ ipſe Bal. reputat ibi ſing. in l. j. §. j. ff. de ſuperficiebus.

106 Qui de proximo eſt cingendus habetur pro cincto l. pe. ff. de teſtamento militis l. itẽ legato ff. de leg. iij. l. ſi quis cum ſciret ff. de viuca. pro emp. §. fi. in authen. de exact. inſtan. doct. & voluit Bal. vbi not. loquitur in l. ſi non ſortem. §. adeo in prin. ff. de condi. ✳ indebi. (Vide Soci. in conſil. lxx. incipien. virũ &c. in pe. col. circa fi. in iiij. volumi. & Barb. in c. iurauit in xvj. col. de proba.) Et tene mẽti propter hanc regulã ſing. verbũ, nam habemus ꝙ ſtante ſtatuto ꝙ muliere decedente in matrimonio ſine liberis vir lucretur certã partem dotis vt communiter ſunt ſtatuta per Italiã, non habet locum in ſponſa per verba de præſenti matrimonio nondum carnali copula cõſummato, vt voluit Pe. de Anch. in repe. c. j. in xlviij. char. ver. Quæro de quæſtione quæ mihi occurrit &c. extra de conſti. vbi dicit ꝙ ſtatutũ quod loquitur de nupta non intelligitur de deſponſata tm̃ per verba de p̃ſenti, & ideo ibi ipſe refert ſe vna cũ dño Ant. cõſuluiſſe ꝙ ſtãte ſtatuto ꝙ filia nupta ſeu maritata nõ veniat ad ſucceſſionem, ꝙ hoc caſu filia deſponſata de præſenti non excluderetur, quia nõ dr̃ nupta. lic̃ hanc partẽ ꝙ pręductũ ſtatutum nõ habeat locũ in ſponſa tenet Bal. in l. nõ ſine in prin. C. de bo. quæ libe. & Bal. in auth. dos data in ij. co. C. de do. ante nup. Idẽ firmat d. Abb. in c. tertio loco. de præſum. dicẽs ſe cõſuluiſſe Senis pro hac parte. Quod conſiliũ ſuũ in hoc caſu habes in ij. vo. ſuorũ cõſiliorum in cõſil. lxxix. & inci. vr̃ primo &c. & idem ẽt ipſe tenet in conſi. cvij. incip. quatuor ſunt in fi. in iij. volu. idẽ etiam ipſe tenet in c. ex publico. de conuerſio. coniuga. & idem tenet Saly. in quodam ſuo conſil. incip. Iacobus promiſit Stephano &c. & Pet. de Anch. in conſi. xx. inci. ꝓ ſolutione dubiorum. vbi dicit ꝙ ſtatutũ puniens contrahentes matrimoniũ in certo caſu, intelligitur de matrimonio conſummato, & non ante. idem etiam tenet do. Abb. in c. ſi inter. de ſpon. & Pet. de Anc. in c. j. in vlti. colũ. de ſponſa. in vj. pro quibus facit glo. in cle. j. de conſan. & affi. & hanc partẽ etiam tenet Abb. in c. ij. per illum tex. extra de ſpon. duorũ. & iſta eſt cõmunis opi.

licet aliqui doc. vt Bal. variauerint in hoc, de quo latius per mod. in d.c. tertio loco. de præſum. (Vide decium in conſi. clx. incip. quæritur in ij. col.) Attamen tene menti ꝙ licet iſta ſit communis opi. & ſubſtentabilior, tamen ſi mulier eſſet ducta ad domum viri & viro coniungeretur & ante coniunctionem ipſa mulier decederet ꝙ hoc caſu vir lucraretur partem dotis debitã a ſtatuto, quia pro coniuncta & copulata habetur quæ de proximo copulanda eſt. ita ſing. dixit Saly. in l. cum te. in fin. verbis C. de dona. ante nup. quod dictum pro valde ſingulari refert & ſequitur do. Fely. in d.c. tertio loco in iiij. colum. ver. & retenta &c. Et in rub. extra de ſpon. in v. colum. circa med. * (Vide corſetum in not. ſuo ſub verbo, ſtatutum incip. licet hæres &c. & in verbo, donatio in ij. not. & ibi in apoſtilla. & Alexã. conſi. cxxix. incip. ſuper primo &c. in ij. colum. in vij. vol.) quod dictum tene mẽti, quia euenit in facto proximis ſuperioribus annis in ciuitate Senarum. Pro quo dicto faciunt optime dicta per Pau. de Caſt. in cõſi. ſuo ccxxxix. inci. videtur dicendum circa med. in ver. breuiter ego puto contrarium. Et vide quæ dixi in l. fin, C. quæ res pigno. obli. non poſ. circa ſecundam char. in verſi. & ſcias vnum. & ad ſupradictam materiã qui de proximo eſt cingendus. vide Pau. de Caſt. in l. iij. in. §. ſi ſeruus ff. de acqui. poſſeſ. vbi loquitur de bannito rebanniendo de ꝓximo, an poſſit impune offendi, & quid de non bannito ſed de proximo banniendo, vide ibi, & latius per do. Albertum de Cataneis dudum præceptorem meum in trac. ſuo violantes, in verbo, alij in penul. colũ. Et vide do. Fely. in c. fin. de Iudæis in j. not. not. vbi dicit ꝙ paria ſunt quem eſſe condẽnatum vel de proximo condemnãdũ. allegat hoc voluiſſe Pau. de leaza. in cle. paſtoralis de re iudic. Et in materia iſta adde hic omnino dicta per do. Fely. in c. ſicut. ex tua in fi. de homi. & in c. veniens in fi. j. colum. de accuſ. & in c. cum adeo in j. & ij. colũ, de reſcrip. & Pe. de Anc. in cle. ne Romani. §. ſane circa fin. de elec. & Ioan. de Ana. in c. nulli in ij. co. de iudeis. Et adde ꝙ ſi poſthumus naſcatur in quinque menſibus & non viuat niſi per mediam horam ꝙ non rumpit teſtamentum, ſecundum Raph. Fulg. in conſi. ſuo lxix. incip. punctus talis eſt, Marianus &c. vide tamẽ cõtra ſupertus dicta, videlicet qui de ꝓximo eſt cingendus not. verbũ Car. in cle. j. in fi. de baptiſ. & tex. in l. itẽ mela. §. celſus ff. ad l. aquil. & in l. huic ſcripture eo. ti. Et omnino do. Nellũ in tracta. bannitorũ in iiij. parte primi tempo. q. viij. inci. octauo quero quis puta, & ibi omnino in q. ſeq. Et quæ dixi in l. j. in princ. in xv. fallẽtia ff. de ſicc. & de illo articulo, an vir lucretur dotẽ vxore moriẽte ante conſummatũ matrimoniũ, vide Bal. in conſilio * cclxvj. incip. cõſuetudo in ij. vol. (Ad hanc materiã vide not. verba Iaſ. in l. quoniã circa fi. C. de teſta. & vide eũdẽ in l. non tantũ C. de lega. & omnino in auth. ſi qua mulier in vj. col. C. de ſacroſan. eccle. & in l. ſi is ꝗ pro emptore in xx. colũ. ff. de vſucapio. & omnino Iaſ. in l. diuortio. §. interdum in v. col. ff. ſolu. matrimo. & quæ ego dixi in repe. rub. ff. de fideiuſ. in xxxj. q. & Iaſ. in l. diuortio in prin. in fi. ij. col. ſolu. matri.

107 Priuilegiũ dignitatis durat finita dignitate ſecundũ Bal. in c. ſedes apoſtolica de reſcrip. qui ad hoc alleg. Inn. ibi, pro quo facit glo. in c. accedens l. diſ. quę ſingula. dixit ꝙ licet clericus ſit degradatus non tamen poteſt percuti, & percutiẽs eum incidit in canonẽ. allegat l. vnius in. §. ſeruus ff. de quæſtio. & c. oſtenditur de conſecra. diſt. iiij. idẽ voluit glo. in c. dictum lxxxj. diſt. pro quibus facit tex. in l. fi. in verſi. non eſſe torquẽdum in memoriam pręſtine dignitatis ff. de decurionibus vbi ille qui fuit conſiliarius, licet nũc nõ ſit nõ poteſt torqueri in memoriã priſtine dignitatis, & per illum tex. refert ibi Franc. tigri. ꝙ per illũ tex. Marti. de fano euaſit quendam qui fuerat cõdemnatus ad mortẽ & dũ appellauit oppoſuit corã iudice quod fuerat conſiliarius ſue ciuitatis, poteſtas tñ propter indicia contra eũ exiſtẽtia poſuit eum ad torturam, quo caſu non poterat torqueri, per illum tex. & ibi in tormentis confeſſus eſt maleficiũ. ex quo illa tortura nõ tenuit, eodẽ modo nõ tenuit confeſſio. quod eſt bene no. ſecundũ Barba, in d.c. ſedes apoſtolica in v. col. Et quia vt noſti contrariorũ eadẽ eſt diſciplina iuribus vulgaribus, ideo iſta addere potes ad gloſ. valde no. iunctam tex. in c. conſtituit xvij. q. iiij. quæ voluit ꝙ infamia remanet apud infamem extincta cauſa infamie, ideo dicit ꝙ iudæus in caſu quo non poteſt eſſe teſtis contra Chriſtianũ, non poterit etiam eſſe teſtis ſi efficiatur Chriſtianus, & ſic poſt baptiſmũ quẽ tex. & glo. allegat pro ſingulari Ludo. ro. in ſingu. ſuo 697. ſecundum ordi. meum, quod incip. veniamus ad lucrum panis circa quod etiam vide do. Fely. in c. eãte. in ix. col. de reſcrip. circa fi. Ita ecõtrario ſicut infamia nõ extinguitur extincta cau-

ſa infamie, ita priuilegium dignitatis nõ finitur finita dignitate, vt patet in dictis iuribus præalle. Et iſtis adde glo. not, in l. quicũ vno. §. ignominia ff. de re mili. quæ dicit ꝙ periurus ẽt poſt peractã penitentiã non poterit eſſe teſtis ſicut nec antea poterat. quã glo. pro no. alle. ad hoc Bal. in l. lucius in fi. ff. de infa. & allegat ẽt Archi. quẽ vide. Itẽ adde ꝙ inimicus ẽt poſt pacẽ ſeu reconciliationẽ non poteſt eſſe teſtis cõtra illum cum quo habebat inimicitiã. Ita dixit do. Alex. in conſi. ſuo xcix. incip. in cauſa inquiſitionis &c. ad quod alleg. bonũ tex. in c. accuſatores el. j. iij. q. v. de quo vide latius per me in repeti. mea. l. fin. C. de proba. in xvj. char. Et ad materiam ſupradictam vide do. Fely. in c. cum ſit. in princ. de iude. & in c. cum contingat in finalibus verbis de ſen.
* excom. (Vide omnino Alberi. de roſa. in ſecunda parte ſtatu. in xx. q. incip. quid ſi ſtatur &c. & do. Alexã. in l. fi. C. de decur. lib. x. in apoſtillis.) Et vide quæ dixi ſupra in ſing. 35. incip. ille qui nunquam &c. in princip. Hippolytus de Marſilijs I. V. Doct.

108 Alias fui interrogatus a quodam iudice maleficiorũ iuuene & tirone, vtrũ ipſe poſſet cõdemnare reũ quẽ habebat in fortijs, q non obſtantibus indicijs vrgentibus & etiã legitimis probationibus cõtra eũ exiſtentibus nolebat confiteri, crimẽ, ſed ſemper in tortura & extra perſeuerauit in negando delictum commiſiſſe. Cui latrũculatori reſpondi & dixi ꝙ poterat indubitanter eum diffinitiue condemnare ad mortem vel ad membri mutilationẽ non obſtante eius negatione & perſeuerantia. Et allegaui ſibi Bal. hanc quæſtionẽ ponentem in terminis, & hãc partẽ tenentem, per illum text. in c. ad noſtram extra de proba. circa fi. verſi. & no. & vltra Bal. allegaui ſibi tex. formalem de hoc in l. qui ſententiam C. de pen. & ibi doct. de quo tex. miror ꝙ Bald. non fecerit
* mentionem in d. c. ad noſtram. (Vide Angel. in l. ſi quis alicui in fi. C. ad l. iul. maieſt. & ibi Saly.) Nuperrime inueni. Bal. idẽ tenentẽ in l. j. in fi. C. de iura. calũ. & do. Alex. per illum tex. in l. vnius. §. reus ff. de quæſtio. & do. Franc. bru. in ſuo tracta. de indicijs & tortu. in x. char. in j. col. Vbi omnino videas & do. Barthol. Cæpo. in cõſi. xxxij. incip. Quidam ruſtici in ix. col. & vide infra in ſingu. 252. incip. Quod potui nolui. & vide Cardi. Alex. in c. j. §. publici latro. de pace tenen.

109 Infamis infamia facti in cauſis ciuilibus totum repellitur a teſtimonio licet nõ plene probet, vt habetur per docto. in l. j. C. de ſum. tri. & fid. catho. & in c. teſtimoniũ extra de teſti. & per Bar. in l. caſſius ff. de ſena. & per docto. in l. j. ff. de his qui not. infa. & per gl. in l. iij. §. due cauſe ff. de carbo. edic. & per Bal. in authẽ. presbyteri in princ. C. de epiſ. & cle. & per Spe. in tit. de teſte. §. j. ver. item quod eſt infamis de quo dixi latiſſime in repe. mea. l. fi. in vj. char. C. de proba. Scias tamen ꝙ talis infamis infamia facti in totum repellitur a teſtimonio, & dictum ſuum nihil probat, & hoc eſt in cauſa ciuili ardua. ita ſing. dixit Bal. in c. ad noſtram extra de proba. & allegat ad hoc c. licet cauſam extra de teſti. quod dictum pro not. refert & ſequitur do. Fely. in c. teſtimonium in v. col. in fi. extra de teſti. allegat rationem dicens, ꝙ ratio huius eſt, quia cauſa ciuilis magna equiparatur cauſe criminali c. j. de teſti. ſpol. in vj. l. propter litem §. j. ff. de excu. tut. & voluit hoc Bal. in l. parentes infra de teſti. quem refert & ſequitur Barb. in d. c. teſtimonium in x. char. in iij. col. Pro quibus optime faciunt quæ in hac materia ardue cauſe dixi ſatis late in dicta repeti.
* mea. l. fi. in vj. char. in fi. C. de probatio. (Et ſcias ꝙ infamia probatur etiam per teſtes non iuratos, ſecundum glo. in c. tua in ver. teſtimonio de coha. cle. & mulie. quam pro ſing. & not. refert & ſequitur ad hoc Bal. in reperto. ſuo. in verſi. infamis in j. colũ. vide Iaſ. in l. j. in xiij. col. C. de ſum. tri.) quæ omnia tene menti, quia quotidie infames infamia facti examinantur in cauſis. Et vide q̃ dixi infra in ſingu. ccxlv. incipien. quando dubitatur.

110 Cõmunis doctorũ opinio eſt ꝙ confeſſio non ſit probatio, ſed probationis reuelatio, de quo per ſcribẽtes in c. j. de confeſ. in vj. per d. Ant. in c. ſi ſacerdos in prin. de offic. ord. & per eundem poſt Inno. ibi in rub. extra de proba. per Ioã. And. in c. bone el. j. de elec. per do. Anto. & alios in c. licet cauſam in vj. col. extra de proba. & in c. in præſentia. de renũ. in ij. col. per Bal. in c. j. §. ſi vaſallus in ij. col. ſi de feu. fue. cõtro. inter domi. & agna. & in l. ij §. quod obſeruari C. de iura. calum. per Pau. de Caſt. in l. j. ff. de cõfeſ. & in l. publia. §. fi. ff. depoſi. per Ro. in l. admonendi in vj. char. de iureiur. & per d. Fely. late in rub. extra de prob. in iiij. col. verſi. vlterius ſecũdo loco &c. & ideo tene mẽti quod poſt lapſas oẽs dilationes põt pars probare per cõfeſſionẽ aduerſarij, ita ſing. dixit Inno. in c. vltra tertiã extra de teſti. & ibi eum ſequitur Bald. dicẽs ꝙ in quacũque

parte iudicij,imo poſt ſentētiā poſſunt fieri
confeſſiones.& alleg. glo. primam in l. iu-
lianus ff.de condi.inde.& in d.c. vltra ter-
tiā refert do.Cardi. ſe in facto cōſuluiſſe ꝙ
publicatus atteſtationibus poſſunt fieri po-
ſitiones,ēt ſuper articulis ſuper quibus non
poſſunt produci teſtes ad probandū, per c.
j.de confeſ.in vj.& per dictū Inno.ibi.de q-
bus doctrinis facit feſtū d.Fely.in d.c.vltra
tertiā in fin.quibus adde Bal.in authen.ſed
nouo iure.verſus ſi.C.ſi cer.pet.& Lud.ro.
in l.admonendi.in antepe.char. Quæ om-
nia tene mēti,quia ſunt quotidiana & vtilia
Hyppolytus de Marſi. I.V.D.

111 Suplicans debet ſpecifice omnia narrare
& exponere principi ēt cum omnibus qua
litatibus quæ faciunt ad rē de qua ſupplica
tur c.paſtoralis & c.ſuper eo de reſcrip. hꝫ
per ſcriben.in c.ſuper literis eo.titu. alias ſi
omnia ſpecialiter non exponat & obtineat
reſcriptum,tale reſcriptū eſt nullum & non
valet, vt in dictis locis. & ideo dixit Guil.
de cu.ſingu.verbum in l.iij.C.de epiſ. aud.
Titius occidit hominem,& a principe ob-
tinuit gratiam & indulgentiam vt nō puni
retur,poſtea occidit alium & iterum ſuppli
cauit principi pro gratia obtinenda, & ob-
tinuit,ſed in ſupplicatione non narrauit ſe-
riem facti,videlicet ꝙ aliū occiderat & in-
dulgētiam obtinuerat,dicit ibi Guil. de cu.
ꝙ tale reſcriptū ſecundæ indulgētiæ eſt nul
lum tanꝙ̄ ſurreptitium quod dictū pro val-
de no.refert & ſequitur ibi Bald.& Barba.
in c. ſuper literis in x.char. de reſcrip. vbi
ſubdit ſe vidiſſe hic Bononiæ decapitari
vnū qui occiderat duos homines & pro pri
mo habuit gratiā,& poſtea ēt habuit gratiā
pro ſecundo homicidio nō expreſſo primo
in ſupplicatione,& propter hoc ſecūda gra
tia & indulgentia fuit nulla,ideo fuit deca-
pitatus.Et ſubdit ēt ibi Barba.ꝙ ſi fuiſti cō
demnatus in mille pro homicidio & ſuppli
caſti principi pro cōpoſitione,& in ſuppli-
catione inſeruiſti ꝙ eras cōdēnatus in mil-
le,ſed cauſam & qualitatē condemnationis
nō expreſſiſti,qa veriſimile eſt ꝙ ſi expreſ-
ſiſſes te eſſe condemnatum pro homicidio
ſuperior tecū nō cōpoſuiſſet arg.l.iij.C. de
epiſ.aud.hoc caſu ſi ſuperior reſcribēdo cō
ponat tecū tale reſcriptū cōpoſitio eſt nul-
la.ad quod alleg.tex.in d.c.ſuper eo.in ver
ſi.literas quæ facti ſeriē non continent &c.
Et idem etiā dixit Barba.in c. dilectus in ij.
char.eo.ti.& in c.ad noſtram in vij. col. de
appel.in c.cū tanto in ij.colū. de cōſue. Et
d.Fely.in c.poſtulaſti in iiij.col. de reſcrip.
Et vide in propoſito not. verba.d. Fely. in
* c.veniēs in ij.col.de præſcrip. (Et vide d.
Rochū de curte in c.ſi.in ij.col.de cōſue.)

112 In ore duorū vel trium ſtat omne verbū
c.veniēs & c.licet vniuerſis extra de teſtib.
l.vbi numerus ff.eo cū concor. ibi alleg. &
teſtimonium vnius regulariter,non probat
plene,vt habetur in dictis iuribus. Tene tñ
menti perpetuo ꝙ ſi teſtis ſolus productus
ab eo cōtra quē fuerat corruptus ,pecunia
ne teſtimonium diceret cōtra corrumpen-
tem eum hoc deponat plene probat. verbū
fuit ſingulare Bal.in c.j.in ij.col. ſi de inue-
ſti.inter domi.& vaſal.lis oria.in vſib.feud.
quod dictū pro valde no.refert & ſequitur
d.Fely.in c.licet cauſam in v.colū.extra de
* proba.(Adde hic omnino gl.no.in auth. vt
iudi.ſine quoquo ſuffr.in.§.nos.n. in verſi.
oſtenderit.quę dicit ꝙ ēt per ſolum iuramē
tum probatur barataria cōmiſſa per iudicē
& vide Aug.i d.ti.ſin.§.oportet.qui no.loq
tur.vide tñ cōtra hoc dictū Bal.Pe.de Anc.
in conſi.ſuo xxiij.inci.viſa inquiſi.in j. col.
& Rapha.Ful.in conſi.ſuo clxxiij. incip. in
cauſa inquiſitionis in j. & ij. colum. & do.
Phili.decium in conſi.clxxxix.inci. Leta-
tus ſum in v.col.& Bal.in l. ſi quis teſtibus
C. de teſtibus.)

113 Dictū teſtis trahitur ad diē iuramēti,nam
ſufficit ꝙ in termino probatorio ipſi teſtes
iurauerint,licet non fuerint tūc examinati
ſed poſtea,& dictū ſuū refertur ad diē quo
iurarūt,ita voluit Bar.& alij in l. damni.§.
ſabini ff.de dam.infec.& Bald.& doc.in l.ſi
qñ C.de teſti.& hꝫ per canon.in c.licet cau
ſam de proba.& in c.pia.de excep.in vj.de
quo per Spec.in ti.de teſte.§.qualiter verſi.
is quoq;. & in ti.de dila.§.rurſus.verſic.ſed
quid ſi infra per Io.cald.in conſi.j. ſub rub.
de teſti.per Bal.in rub.C.ſi ex fal. inſtru.&
per Bal.in addi.Spe.in ti.de ſen.in pen.col.
ver.pone ꝙ poſt ſententiam per Lud. Ro.
conſi. ccccxliij.incip.quo ad primum in ij.
col.per Alex.in conſi.cclxv.incip. in cauſa
& lite in pen.colū.in ſi.de quo dixi in repe.
mea l.ſin.C.de proba. in xxviij.char. & te-
neas menti ꝙ idem eſt in termino dato ad
producēda inſtrumēta,nam ſtatuto termino
parti ad producēda inſtrumēta ſi in termino
ſibi ſtatuto nō producit originale ſed ſolū
producit exēplum ipſorū inſtrumentorum
elapſo vero termino, poſtea producit origi
nalia,talis ꝓductio ſufficit,& illa productio
originalium trahitur ad diem productionis
exemplorū ita ſing.dixit Bal.in c.j.in prin.
extra de ſi.inſtru. vbi dicit hoc eſſe not.di-

gnum,allegat bonum text. in l. ſi donatę.§. ſi ſponſus ff.de dona.inter vir.& vxo.quod dictũ pro valde no.refert & ſequitur Fely. in c.licet cauſam in xiij.colum.in princ. extra de proba.

114 Vulgatũ & tritũ eſt apud oẽs ꝙ teſtes ſingulares nõ probãt,vt hr̃ in c. bone de elec. in c.cũ dilectus eo.ti.in c. licet cauſam. vbi per oẽs de proba.in l.ob carmẽ ff.de teſt.in .§.fi.in l.qui falſa eo .ti.& in c. licet vniuerſis extra eo.vt hr̃ per Spe.in ti. de teſte.§.j. ver.itẽ ꝙ teſtes ſunt varij.de quo plene dixi in repe.mea l.fi.C.de prob.in xxiij.cha. circa med. Quinimo ẽt ſi eſſent mille teſtes ſing.non probarent, quia tantum probant mille teſtes ſingulares quantũ vnus, ſecundũ Bal.in l.iuſiurãdi.C.de teſti. & in c. tam literis extra eo.& in addi. Spe.in ti.de teſte * in.§.j.in iiij.col.ver.etiam mille.(Vide Deciũ in conſil.cccx.incip.viſis in vlti. colũ.) Scias tñ & nunꝙ obliuiſcaris ꝙ licet, vt dixi, teſtes ſingulares non probent, ſi tñ ſunt ita nobiles ꝙ iudicẽ adducant ad indubitatã fidẽ,iudex nõ debet curare illã ſingularitatẽ,ſed ſcdm eos debet iudicare ita ſing.& mirabiliter dixit Pau.de Caſt.in l.admonẽdi.ff.de iureiurã.& in l. lucius ff. de his qui not.infa.in ſuis recollectis Florẽtinis &.ſubdit illud dictũ eſſe notabile & verũ, licet quidã doc. proterui teneãt cõtrariũ & male,& dicit ꝙ iſtud dictũ ſuũ eſt de mẽte Bal. in d. l.lucius vbi Bar.ẽt ſingu.dixit, & Bald. ibi poſt eũ,ꝙ ẽt ſi teſtes probant ſecũdũ verba eorũ,& tñ iudici videatur nõ eſſe credẽdũ illis teſtibus aliqua de cauſa ꝙ põt illis teſtibus nõ credere,& debet cauſam exprimere in actis, ne forte poſtea teneretur in ſyndicatu.quod dictũ Bar.refert & ſequitur Barb.in cõſi.ſuo incip. Præclare ſcripſiſti in viij.col.quod conſiliũ eſt inſertũ inter cõſilia d.Lau.calca.in nu.lxiiij.& Socl.in cõſi. cclxij.inci.in cauſa magnifici in antepe.colum. Et illud dictũ Pau.de Caſt. refert & ſequitur pro valde ſing.d.Io.Bap.de Caſtalupis in repe.l.admonẽdi in vij.char.in ij.colũ.de iureiur.& quidã Modernus d.Franc. brun.de S.Seuerino in ſuo nota.tract.de indicijs & tortura in j.char. in iij.colũ. circa princ. quod eſt perpetua memoria dignum cũ ſit valde quotidianũ & practicabile &c. Pro quibus optime facit quod voluit d.Fely.in c.quia veriſimile in prin.vlti. colũ.de * præſum.quẽ vide.(Vide Soci.in conſi. xc. incipien.in cauſa in vj.col.in verſicu.confirmat &c.in iij.volu.& in conſi.xcviij. inci. iuſtiſſime iudex in iij.col.circa med,in iiij. volu.& in conſil.xxxvij.incip. viſo &c.in pe.col.in iij.volu.& omnino Alex. in cõſi. ccxxxvj.inci.perſpectis in j.col.in vj. vol. & in conſi.ij.in iiij.col.in vij.volu.

115 Fuga nõ ſemper facit indiciũ ad torturã, vtputa,ſi quis aufugit poſtquã fuit accuſatus vel inquiſitus,nã hoc caſu ſi aufugit ductus eſt iuſto timore,& talis fuga non facit indiciũ cõtra eũ,ſecus ſi aufugit antequam ſit accuſatus vel inquiſitus,quia tũc fuga facit indiciũ cõtra eũ,ſecũdũ Bart.in l.j.ff. de bo.eorũ qui mor.ſibi conſci.arg. illius tex. * (quẽ refert & ſequitur Iaſ.in l. admonendi in lxvij.col.in fi.de iureiur.in repe.& Dec. in conſi.ccxxxiiij.incip.in effectu in ij.co.) quod dictũ ſuũ refert & multũ commendat Ang.in l.fi.ff.de quæſtio.in pe.colũ.& Mathe.in not.ſuo cxxxv.inci.nota. ꝑ tota. & eũ ẽt refert & ſequitur Lud.Ro.in l.lex cornelia ff.ad ſylla.in ij.col.& Ange.de Are.in lib.maleſi.in ver.fama publica in ver.an fu * ga ſit ſufficiens &c.(Adde hic ꝙ fuga facit plenã probationẽ cõtra officialẽ fugientem tempore ſyndic.ſecundũ Iaſ.in l.j.in fi.pen. col.C.vt omnes iudi.tam ciui.ꝙ crimi.& in repeti.l.admonẽdi in lxvij.colũ.in prin. de iureiur. & omnino vide quæ dixi in repe. rub.C.de prob.in liiij.col.) Et alios etiã caſus ponunt doc.cum aliquibus limitationibus qñ fuga faciat indiciũ vel præſumptionẽ,& qñ non,de quibus per eos in l.admonendi ff.de iureiur. & in l. in bonæ fidei.C. eo.& in l.fi.ff.de quæſtio.& in d.l.lege cornel.& per Ange.de Are.in d.tracta. maleſi. in verſi.fama publica in vj. char.in ver. an fuga &c. & ibi per do.Aug. de Ari. & per Bal.in conſi.ccccij.incip.quidam fuit in ij. col.in iij.volu.& dixi late poſt alios in repeti.mea l.fi.C.de proba.in lxxx.char.Sed ad vnum aduerte ac erige aures quod caſu quo fuga inducat aliquam præſumptionem contra aliquẽ ſeu indicium tunc talis præſumptio taliter inducta per fugam tollitur per iuramentum ipſius fugiẽtis, ita ſing. & mirabiliter voluit Cy.in l.fi.C.de reg.reis, quod dictũ eſt nunquam obliuioni tradẽdũ quod dictũ pro valde no.refert & ſequitur d.Franc.brun.de S. Seuerino in d.ſuo trac. de indicijs & tortu.in iij.char.in ij.col.in fi. * verbis.(Et d.Caial.in tracta.ſuo ſynd.ver. ccccclxlij.incip.quia ſepe &c.ante fi.) quod tene menti ad adiuuandum amicum contra quem eſt indicium fuge.

116 Præſumptio iuris & de iure eſt maxime importantię.& operatur plura, vt habetur in l.fi.C.arbi.tut.& in l.antique C.ad velle.

parte iudicij,imo poſt ſententiā poſſunt fieri
confeſſiones,& alleg. glo. primam in l. iu-
lianus ff.de condi.inde.& in d.c. vltra ter-
tiā refert do.Cardi. ſe in facto cōſuluiſſe ꝙ
publicatis atteſtationibus poſſunt fieri po-
ſitiones,ēt ſuper articulis ſuper quibus non
poſſunt produci teſtes ad probandū, per c.
j.de confeſ.in vj.& per dictū Inno.ibi,de q̄-
bus doctrinis facit feſtū d.Fely.in d.c.vltra
tertiā in fin.quibus adde Bal.in authen.ſed
nouo iure.verſus fi.C.ſi cer.pet.& Lud.ro.
in l.admonendi.in antepe.char. Quæ om-
nia tene mēti,quia ſunt quotidiana & vtilia
Hyppolytus de Marſi. I.V.D.

111 Suplicans debet ſpecifice omnia narrare
& exponere principi ēt cum omnibus qua-
litatibus quæ faciunt ad rē de qua ſupplica-
tur c.paſtoralis & c.ſuper eo de reſcrip. hī
per ſcriben.in c.ſuper literis eo.titu. alias ſi
omnia ſpecialiter non exponat & obtineat
reſcriptum,tale reſcriptū eſt nullum & non
valet, vt in dictis locis. & ideo dixit Guil.
de cu.ſingu.verbum in l.iij.C.de epiſ. aud.
Titius occidit hominem,& a principe ob-
tinuit gratiam & indulgentiam vt nō puni-
retur,poſtea occidit alium & iterum ſuppli-
cauit principi pro gratia obtinenda, & ob-
tinuit,ſed in ſupplicatione non narrauit ſe-
riem facti,videlicet ꝙ aliū occiderat & in-
dulgētiam obtinuerat.dicit ibi Guil. de cu.
ꝙ tale reſcriptū ſecundæ indulgētiæ eſt nul
lum tanꝙ ſurreptitium quod dictū pro val-
de no.refert & ſequitur ibi Bald.& Barba.
in c. ſuper literis in x.char. de reſcrip. vbi
ſubdit ſe vidiſſe hic Bononiæ decapitari
vnū qui occiderat duos homines & pro pri
mō habuit gratiā,& poſtea ēt habuit gratiā
pro ſecundo homicidio nō expreſſo primo
in ſupplicatione,& propter hoc ſecūda gra
tia & indulgentia fuit nulla,ideo fuit deca-
pitatus.Et ſubdit ēt ibi Barba.ꝙ ſi fuiſti cō
demnatus in mille pro homicidio & ſuppli
caſti principi pro cōpoſitione,& in ſuppli-
catione inſeruiſti ꝙ eras cōdēnatus in mil-
le,ſed cauſam & qualitatē condemnationis
nō expreſſiſti,qa veriſimile eſt ꝙ ſi expreſ-
ſiſſes te eſſe condemnatum pro homicidio
ſuperior tecū nō cōpoſuiſſet arg.l.iij.C. de
epiſ.aud.hoc caſu ſi ſuperior reſcribēdo cō
ponat tecū tale reſcriptū cōpoſitio eſt nul-
la.ad quod alleg.tex.in d.c.ſuper eo.in ver
ſi.literas quæ facti ſeriē non continent &c.
Et idem etiā dixit Barba.in c. dilectus in ij.
char.eo.ti.& in c.ad noſtram in vij. col. de
appel.in c.cū tanto in ij.colū. de cōſue. Et
d.Fely.in c.poſtulaſti in iiij.col. de reſcrip.
Et vide in propoſito not. verba.d. Fely. in
* c.veniēs in ij.col.de præſcrip. (Et vide d.
Rochū de curte in c.fi.in ij.col.de cōſue.)

112 In ore duorū vel trium ſtat omne verbū
c.veniēs & c.licet vniuerſis extra de teſtib.
l.vbi numerus ff.eo cū concor. ibi alleg. &
teſtimonium vnius regulariter,non probat
plene,vt habetur in dictis iuribus. Tene tñ
menti perpetuo ꝙ ſi teſtis ſolus productus
ab eo cōtra quē fuerat corruptus ,pecunia
ne teſtimonium diceret cōtra corrumpen-
tem eum hoc deponat plene probat. verbū
fuit ſingulare Bal.in c.j.in ij.col. ſi de inue-
ſti.inter domi.& vaſal.lis oria.in vſib.feud.
quod dictū pro valde no.refert & ſequitur
d.Fely.in c.licet cauſam in v.colū.extra de
* proba.(Adde hic omnino gl.no.in auth. vt
iudi.ſine quoquo ſuffr.in.§.nos.n. in verſi.
oſtenderit.quę dicit ꝙ ēt per ſolum iuramē-
tum probatur barataria cōmiſſa per iudicē
& vide Ang.i d.ti.in.§.oportet.qui no.loq
tur.vide tñ cōtra hoc dictū Bal.Pe.de Anc.
in conſi.ſuo xxiij.inci. viſa inquiſi.in j. col.
& Rapha.Ful.in conſi.ſuo clxxiij. incip. in
cauſa inquiſitionis in j. & ij. colum. & do.
Phili.decium in conſi.clxxxix.inci. Leta-
tus ſum in v.col.& Bal.in l. ſi quis teſtibus
C. de teſtibus.)

113 Dictū teſtis trahitur ad diē iuramēti,nam
ſufficit ꝙ in termino probatorio ipſi teſtes
iurauerint,licet non fuerint tūc examinati
ſed poſtea,& dictū ſuū refertur ad diē quo
iurarūt.ita voluit Bar.& alij in l. damni.§.
ſabini ff.de dam.infec.& Bald.& doc.in l.ſi
qn̄ C.de teſti.& hī per canon.in c.licet cau
ſam de proba.& in c.pia.de excep.in vj.de
quo per Spec.in ti.de teſte.§.qualiter verſi.
is quoq;. & in ti.de dila.§.rurſus.verſic.ſed
quid ſi infra per Io.cald.in conſi.j. ſub rub.
de teſti.per Bal.in rub.C.ſi ex fal. inſtru.&
per Bal.in addi.Spe.in ti.de ſen.in pen.col.
ver.pone ꝙ poſt ſententiam per Lud. Ro.
conſi. ccccxliij.incip.quo ad primum in ij.
col.per Alex.in conſi.cclxv.incip. in cauſa
& lite in pen.colū.in fi.de quo dixi in repe.
mea l.fin.C.de proba. in xxviij.char. & te-
neas menti ꝙ idem eſt in termino dato ad
producēda inſtrumēta,nam ſtatuto termino
parti ad producēda inſtrumēta ſi in termino
ſibi ſtatuto nō producit originale ſed ſolū
producit exēplum ipſorū inſtrumentorum
elapſo vero termino, poſtea producit origi
nalia,talis ꝓductio ſufficit,& illa productio
originalium trahitur ad diem productionis
exemplorū ita ſing.dixit Bal.in c.j.in prin.
extra de fi.inſtru. vbi dicit hoc eſſe not.di-

gnum,allegat bonum text. in l. ſi donate.§.
ſi ſponſus ff.de dona.inter vir.& vxo.quod
dictū pro valde no.refert & ſequitur Fely.
in c.licet cauſam in xiij.colum.in princ. ex
tra de proba.

114 Vulgatū & tritū eſt apud oēs ꝙ teſtes ſin
gulares nō probāt,vt hr̄ in c. bone de elec.
in c.cū dilectus eo,ti.in c. licet cauſam. vbi
per oēs de proba.in l.ob carmē ff.de teſt.in
.§.fi.in l.qui falſa eo .ti.& in c. licet vniuer-
ſis extra eo.vt hr̄ per Spe.in ti. de teſte.§.j.
ver.itē ꝙ teſtes ſunt varij.de quo plene di-
xi in repe.mea l.fi.C.de prob.in xxiij.cha.
circa med. Quinimo ēt ſi eſſent mille teſtes
ſing.non probarent, quia tantum probant
mille teſtes ſingulares quantū vnus, ſecun-
dū Bal.in l.iuſiurādi.C.de teſti. & in c. tam
literis extra eo.& in addi.Spe.in ti.de teſte
* in.§.j.in iiij.col.ver.etiam mille.(Vide De
ciū in conſil.cccx.incip.viſis in vlti. colū.)
Scias tñ & nunꝗ obliuiſcaris ꝙ licet, vt di
xi, teſtes ſingulares non probent, ſi tñ ſunt
ita nobiles ꝙ iudicē adducant ad indubita-
tā fidē,iudex nō debet curare illā ſingulari
tatē,ſed ſcd̄m eos debet iudicare ita ſing.&
mirabiliter dixit Pau.de Caſt.in l.admonē-
di.ff.de iureiurā.& in l. lucius ff. de his qui
not.infa.in ſuis recollectis Florētinis &.ſub
dit illud dictū eſſe notabile & verū, licet q-
dā doc. proterui teneāt cōtrariū & male,&
dicit ꝙ iſtud dictū ſuū eſt de mēte Bal. in d.
l.lucius vbi Bar.ēt ſingu.dixit, & Bald. ibi
poſt eū,ꝙ ēt ſi teſtes probant ſecūdū verba
eorū,& tñ iudici videatur nō eſſe credēdū
illis teſtibus aliqua de cauſa ꝙ pōt illis te-
ſtibus nō credere,& debet cauſam expri-
mere in actis, ne forte poſtea teneretur in
ſyndicatu.quod dictū Bar.refert & ſequitur
Barb.in cōſi.ſuo incip. Præclare ſcripſit in
viij.col.quod conſiliū eſt inſertū inter cōſi-
lia d.Lau.calca.in nu.lxiiij.& Soci.in cōſi.
cclxij.inci.in cauſa magnifici in antepe.co
lum.Et illud dictū Pau.de Caſt. refert & ſe
quitur pro valde ſing.d.Io.Bap.de Cazalu-
pis in repe.l.admonēdi in vij.char.in ij.co-
lū.de iureiur.& quidā Modernus d.Franc.
brun.de S.Seuerino in ſuo nota.tract.de in
dicijs & tortura in j.char. in iij.colū. circa
princ. quod eſt perpetua memoria dignum
cū ſit valde quotidianū & practicabile &c.
Pro quibus optime facit quod voluit d.Fe-
ly.in c.quia veriſimile in prin.vlti. colū.de
* præſum.quē vide.(Vide Soci.in conſi. xc.
incipien.in cauſa in vj.col.in verſicu.confir
mat &c.in iij.volu.& in conſi.xcviij. inci.
iuſtiſſime iudex in iij.col.circa med.in iiij.
volu.& in conſil.xxxvij.incip. viſo &c.in
pe.col.in iij.volu.& omnino Alex. in cōſi.
ccxxxvj.inci.perſpectis in j.col.in vj. vol.
& in conſi.ij.in iiij.col.in vij.volu.

115 Fuga nō ſemper facit indiciū ad torturā,
vtputa,ſi quis aufugit poſtquā fuit accuſa-
tus vel inquiſitus,nā hoc caſu ſi aufugit du
ctus eſt iuſto timore,& talis fuga non facit
indiciū cōtra eū,ſecus ſi aufugit antequam
ſit accuſatus vel inquiſitus,quia tūc fuga fa
cit indiciū cōtra eū,ſecūdū Bart.in l.j.ff. de
bo.eorū qui mor.ſibi conſci.arg. illius tex.
* (quē refert & ſequitur Iaſ.in l. admonendi
in lxvij.col.in fi.de iureiur.in repe.& Dec.
in conſi.ccxxxiiij.incip.in effectu in ij.co.)
quod dictū ſuū refert & multū commendat
Ang.in l.fi.ff.de quæſtio.in pe.colū.& Ma-
the.in not.ſuo cxxxv.inci.nota. ꝙ tota. &
eū ēt refert & ſequitur Lud.Ro.in l.lex cor
nelia ff.ad ſylla.in ij.col.& Ange.de Are.in
lib.malefi.in ver.fama publica in ver.an fu
* ga ſit ſufficiens &c.(Adde hic ꝙ fuga facit
plenā probationē cōtra officialē fugientem
tempore ſyndic.ſecundū Iaſ.in l.j.in fi.pen.
col.C.vt omnes iudi.tam ciui.ꝙ crimi.& in
repet.l.admonēdi in lxvij.colū.in prin. de
iureiur. & omnino vide quæ dixi in repe.
rub.C.de prob.in liiij.col.) Et alios etiā ca
ſus ponunt doc.cum aliquibus limitationi-
bus qñ fuga faciat indiciū vel præſumptio
nē,& qñ non.de quibus per eos in l.admo-
nendi ff.de iureiur. & in l. in bone fidei.C.
eo.& in l.fi.ff.de quæſtio.& in d.l.lege cor-
nel.& per Ange.de Are.in d.tracta. malefi.
in verſi.fama publica in vj. char.in ver. an
fuga &c. & ibi per do.Aug. de Ari. & per
Bal.in conſi.cccciij.incip.quidam fuit in ij.
col.in iij.volu.& dixi late poſt alios in re-
peti.mea l.fi.C.de proba.in lxxx.char.Sed
ad vnum aduerte ac erige aures quod caſu
quo fuga inducat aliquam præſumptionem
contra aliquē ſeu indicium tunc talis præ-
ſumptio taliter inducta per fugam tollitur
per iuramentum ipſius fugiētis, ita ſing. &
mirabiliter voluit Cy.in l.fi.C.de reg.reis,
quod dictū eſt nunquam obliuioni tradēdū
quod dictū pro valde no.refert & ſequitur
d.Franc.brun.de S. Seuerino in d.ſuo trac.
de indicijs & tortu.in iij.char.in ij.col.in fi.
* verbis.(Et d.Catal.in tracta.ſuo ſynd.ver.
cccccxlij.incip.quia ſepe &c.ante fi.) quod
tene menti ad adiuuandum amicum contra
quem eſt indicium fuge.

116 Præſumptio iuris & de iure eſt maxime
importantie.& operatur plura, vt habetur
in l.fi.C.arbi.tut.& in l.antique C.ad velle.

& in l.fi.ff.quod met.cau.& in cap.is qui de ſpō.cū ſi.de quibus hr̄ late per do.Felyn.& alios in c.quanto in vlti.col. de præſum. & inter alios effectus quos operatur talis præ ſumptio iuris & de iure. Tene mēti ꝙ operatur vt condemnatus ex præſumptione iuris & de iure non poſſit appellare,quia habetur pro confeſſo,& conuicto, & confeſſus & conuictus non appellat,vt l.ij.C.quorum app.non recip.ita ſingu.dixit Bal.in l. ſi qui adulteri.C.de adult.quod dictum refert & ſequitur pro no.d.Fran.brun.in tracta.ſuo de indi. & tortura in vj. char. in ij. col.in princi. Sed tu dicas quod idem dixit Bald.in l.quædam mulier.ff.famil. h̄ rciſ. in additio.& hæc doctrina ſua probatur optime in d.l.ſi qui adulteri in fi.coniuncta d. l.ij.C.quorum appel.non recip.

117 Ad torturā peruenīri nō poteſt niſi indicia præcedant,vt habetur in l.j. in princ.ff. de quæſtio.& in l.milites C.eo.& in l.ſicut in fi.C.de fal.& hr̄ late per Ang. de Are. in tract.maleſi.in verſicu.fama publica.& per Alex.in conſi.lxv.incip. Habita ſuper contentis in j.vol.& per doc.in dictis locis pal- ✱ leg.(Et iſtud ēt habet locū in crimine leſe maieſta.in quo nō deuenitur ad torturā niſi præcedant indicia ita dixit Bal.poſt glo. in l.ſi quis alicui.C.ad l.iul.maie. Attamē tene mēti vnum caſum in quo poteſt deueniri ad torturam ſine indicijs,videlicet quādo accuſatus vel inquiſitus,quia non cōparuit fuit poſitus in banno propter contumaciā, nam ſi poſtea comparet & vult purgare cōtumaciam ſic forte permittēte ſtatuto poterit tunc poni ad torturam abſq; alijs indicijs propter præcedentē contumaciā,ſecundū Nico.de mata.& Bal.in l.j.in viij.col.C. de hered.inſti. quod eſt ſingulariter not. in practica.& iſtud dictū pro valde not.refert & ſequitur do.Frāci.brun.in ſuo tracta. de indicijs & tortura in xxxv.col.in prin.ver ſi.addo aliū &c. Alios etiā caſus in quibus peruenitur ad torturā nō præcedentibus indicijs,vide per glo.in c.quæſtionē xij.q. ij. & Bal.in l.quicunq; C.de ſer.fugi. vide tn̄ tex.in l.ſi quis alicui.& ibi.glo.Cy.Bald.& ✱ Saly.C.ad l.iul.maieſta.(De quo etiam per Iac.de Bel.in ſua practica iudiciaria in cauſis criminalibus ſub rubri.de criminoſo remiſſo in prin.& dixi in l.penul.in fin.ff. de quæſtionibus.

118 Stylus curie eſt attendendus & obſeruādus l.labeo.verſicu.morem agentium ſequi debemus &c.ff.de ſta.lib.habetur in c.quā graui.de crimi.fal.& ibi late per Ioan. de Ana.in pen.& vlti.col.per Bar.in l.iij.§.lege iulia.ff.de teſti. per Bald.in l.j.in fi.C.vt quæ deſunt aduo.par.iud.ſup.& faciunt dicta per do.Anto.in c.cum in tua.de ſponſa. & in c.fi.in pen.col.de conſue. & per Cyn. in l.ij.ver.Secūdo quæritur C. quæ ſit lōg. conſue.& per Ang.conſi. cccviij.incip. Factum tale eſt,Chriſtoforus &c.in vlti. colū. & per Old.cōſil.cccxxviij.inci.ad idē &c. in ij.col.Et ideo teneas menti ꝙ excuſatur a contumacia citatus qui nō comparuit, qn̄ citatus non erat ſecundū conſuetum ſtylū citandi,ita ſingulariter dixit Ang. in l. fi.C. de cano.præſtan.lib.x.quod dictum pro ſingulari refert & ſequitur do.Fely. in c. quoniam contra in vij.col.in fi. de proba. & in c.ex parte in viij.col.de reſcrip. de qua materia ſtyli vide eundem Fely. in c. ad hæc. de ſen.excommu.

119 Ineptitudo libelli vitiat ipſum libellum, vt habetur in l.j.§.labeo ff.de flu. & in cle. fi.de appel.& per ſcriben.in l.fi.ff. ſi menſ. fal.mo.dixe.& per Bald.& alios in l. edita. C.de eden.& per Angel.in l. titie textores ff.de lega.j.& habetur per docto.in l.j.ff.de offi.aſſeſ.& per Bal.in l.ij.C.de reſcin.vendi.in xiiij.q.& per Bar.in l.inſtar in fi.C.de iur.fiſ.lib.x.& per Inno.& Bal.in c.j.de offi.iud.& in c.ad aures de præſcrip. Et tenē menti quod de ipſa ineptitudine libelli poteſt ſemper opponi nedū vſq; ad ſententiā, ſed poſt ſententiā ad eam annullandam. ita dixit ſing.Pet.de Anch.in cle.cum a repulſione in j. col.de appel.per tex.not.in c.dilecti de emp.& vend.quod dictū pro valde not.refert & ſequitur do.Fely.in c. quoniā cōtra in xiiij.col.de proba.dicēs ꝙ idē voluit Bald.in l.ij.in xiiij.q.prælleg.C.de reſcin.vend.& remittit ſe ad dicta per eum in c.examinata. extra de iudi. vbi videas & adde qd̄ idem dixit Angel.in cōſi.ccxcvij. incip.quod exceptio & alleg. Guil. de Cu. hoc dicentem in l.ſi libertus patronū ff. de iureiu.& vide quæ dixi in repetitione mea l.fi.C.de proba.in lix.char. & adde hic dicta per Pet.de Anch. in conſil. ccclxxxiiij. incip.primo & ante omnia circa fin.

120 Nepos ex filio eſt in poteſtate aui & nō patris viuente auo,vt eſt text.inſti. de pat. poteſta.in.§.fin.& inſtitu.quib.mod. ius patrie poteſta.ſol.in princi.& habetur in l. ſic eueniet.ff.de adul.& in l.fin.C.de legi.tute. & in l.liber homo.§.fi.ff.de acquir.re do.& ideo ſic non valet actus factus a filio ſine cōſenſu patris ſi nepos vult facere contractum validum requiritur conſenſus aui &

non patris.l.filium habeo.ff.ad macedoni: l. filiusfamilias.ff.de acquiren.hęre. & voluit Lud.Ro.latius in conſi.cccccxij.incip. quo ad primum.Scias tñ quod licet auus habeat filium & nepotem in poteſtate, attamen filius etiam inuito patre poteſt filium ſuū, & ſic nepotem aut tradere monaſterio & religioni.Ita ſingul.dixit Inno.in c.ij.poſt prin. de regula. & Archid.in c.addidiſtis.xx.q.j. quos refert & ſequitur Lud.Ro.in d.conſi. cccccxij.incip.Quo ad primum &c.in ij.colum.ex quo dicunt Moder.in c.ſcripturę.in vlt.col.extra de vot.quod filius poteſt vouere cum conſenſu patris,licet auus contradicat,& iſta,vt puto, procedunt fauore religionis & animæ, quæ adde ad ea quæ dixi anno præterito in repeti.rubr.ff.de fideiuſſ. vbi plura adduxi de fauore religionis ſeu ordinis clericatus.

121 Credo te ſcire ꝙ filij naturales pluribus modis legitimantur, de quibus habetur in authen. quib.mod.nat.effi.legi.in princi.& quaſi per totum.& in l.cum quis.& in l.nuper.C.de natu.libe,& inſti.de hære.quæ ab inteſta.defe.in.§.j.& in.§.fi.inſti.de nup.Et inter alios modos legitimanť per ſubſequēs matrimonium, vt habetur in dictis iuribus.

✱ (Scias tñ ꝙ filius inceſtuoſis non legitimať per ſubſequens matrimonium contractū ex diſpenſatione papæ,niſi de eo ſit facta mentio, ſecundum Bald.in c.j.in.§.naturales.in vlti.col.ſi de feu.fue. contro.Inter domi.& vaſal.ad quod etiam vide Bar.in l.eum qui. ff.de ſta.homi. & ibi Alex.& Bald.in l.& ſi cōtra.C.de nup.& vide Alex.in conſi.lxx. inci.magnificus.in j.col.in vj.vol.)Sed tene menti ſingulare verbum in materia iſta, videlicet,ꝙ ſi filius naturalis moriatur antequam pater contrahat matrimonium cum matre ſua,licet poſtea contrahat, non iſi legitimať nepos ex illo filio naturali, nec tranſibit in poteſtatem aui.ita ſing.dixit Bal.poſt Guil. de Cu,in l.benignus.ff.de legi.quod perpetuo teneas menti.& illud dictum pro valde notabili referunt quidam Moderni in apoſtil.ad do.Andr.in c.tanta.extra qui fil.ſint legiti.in iij.col.poſt princ.idē dixit Io.And. in c.per venerabilē,qui fil.ſint legi.& Pau. de Caſt.in l.j.§.cæterum.ff.de acqui.poſſ.

122 Vaſallus perdit feudū ex pluribus cauſis, de quibus habetur in toto tit.quib.cau. feu.amit.in vſi.feud.Sed quæro ego,vtrum propter delictum dñi vaſallus priuetur feudo? dicas ꝙ non,nam hoc caſu propter delictum domini feuda non confiſcantur imo ipſa feuda per ipſum conceſſa firma manet, & quod plus eſt,uaſalli ipſi efficiuntur franchi.Ita ſingu.dixit Bal.per illum tex.in c.j. in v.col.in ti.hic fini.lex Corra.& inci.con ſuē.feudorum.in vſi.feud.quod dictum pro valde no.refert & ſequitur do.Iaſ.in l.fin.in ix.colum.in princi.C.de iure emphy.quod perpetuo tene menti.

123 In iure clarum eſt ꝙ notarius conficiens inſtrumētum pōt in eo apponere clauſulas conſuetas,etiam ſi ſibi non ſit dictum a partibus.l.ſi prius.§.plautius.& ibi Barto.ff.de aqua plu.arcen. facit text.& ibi hoc voluit Bal.in c.cum M.Ferrarien.de conſti. in vij. col.& Bal.in c.j.§.hoc quoq;.de ſucceſ.feu. in xlvij.col.Bar.in l.ex parte.in princ.ff.de verb.obli.& in l.ſi.in princ.ff.de his quæ in frau.cred.& in l.ſi procurator. in prin.ff.de iure fiſ.& in l.de die.in fi.princi.ff.qui ſatiſ. cog.(Vide Iaſ.late loquentem in hac materia in l.certi cōditio.in.§.ſi nummos.in v. & vj.col.ff.ſi cer.pet.Et habetur late per d. Felyn.in d.c.cum M.Ferrarien.in iij.col.& in c.j.ix.col.verſ.Secunda declaratio.vt lit. non conteſta.de quo dixi late vbi allegaui alia plura in repeti.mea.l.ſi.C.de probat.in illa quæſtione, an cōſuetudo excuſet quem a delicto,vbi videas.Sed tene menti ꝙ licet iſta ſint vera,tñ ſolum habent locum in notario qui fecit inſtrumentū,& de eo fuit rogatus,ſecus eſt autem in alio notario qui de ipſo inſtrumento non fuit rogatus, ſed habet officium ſeu authoritatem extendendi aliquod inſtrm a ſtatuto vel a ſuperiore, nā talis notarius non poterit in inſtro apponere clauſulas conſuetas apponi in ſimilibus inſtrumentis, ſi ille clauſule appoſite nō ſint in originali.Ita ſingu.dixit Bal.in rub.C.de fide inſtru.in vj.col.verſi.quarto quæritur. quod dictum pro valde not.refert & ſequiť d.Iaſ.in l.ſi.in xij.col.C.de iure emph. quod multum not, quia fere per totam Italiā obſeruatur contrarium. Limita et prædictam concluſionem ꝙ notarius poteſt apponere in inſtrumento clauſulas conſuetas apponi, etiam ſi ſibi non ſit dictū a partibus hoc eſſe verum qñ contractus ſeu inſtrm eſt in fieri, ſecus autem eſt in inſtrumento iam facto,qa in eo notarius non poterit apponere clauſulas conſuetas apponi ſi non fuerunt appoſite a partibus tempore celebrati contractus vel inſtrumenti.Ita not. dixit Barba.in c.ij. in ij.col.extra de præca.alleg. hoc voluiſſe Bart.in rub.C.de reuo.his quæ in frau.alie. ſunt.in vlti.col.pro quo facit text.in l.apud celſum.§.in hac.ff.de do.excep.de quo dixi etiam in repe.mea.l.ſi.C.de ꝓba.in xxxiij.

char.circa med,Item limita etiam prædicta ꝙ talis notarius non poterit apponere iuramentum in ipſo contractu,licet ſit de cõſuetudine apponi. ita dixit d.An.& Abb.in c.pe.de iureiur. de quo latius dixi in authen. quod obtinet ĩ lj.priui.iuramẽti.C.de ꝓba.

124 Vidiſti anno præterito.l.fi.ff.de iuriſdi.om.iudic.quæ ponit generalem regulam ꝙ nemo poteſt exercere iuriſditionẽ ſuã extra ſuum territorium,& hoc eſt clarũ. Sed ego quæro ſtatutũ iudicis.vel principis dat præmium occidenti bannitũ,an comprehẽdat ẽt occidentem bannitũ extra iuriſditionem ſeu territorium ſtatuentis? quilibet prima facie diceret ꝙ non, per d.l.fi.Attamen contrarium determinat Bal.multum ſing.in conſi.ſuo cccxcvij.inci.præmittendũ eſt ad euidentiam ꝙ quædam ſunt quæ requirũt.in vj.vol.quod volumen nondũ eſt ſtampatum,& non eſt apud hominẽ viuentem niſi penes me.& ibi dixit. Bal.ꝙ talis occidens bannitum extra territoriũ ſtatuentis debebit habere præmium.quod eſt not.maxime ad limi.d.l.fi.ff.de iuriſ.om.iudi.ad quod vide aliquid etiam per Bal.ſuper ſtatu.in verſi.bannitus.in ij.verſi.& vide omnino infra in ſing.ccxciiij.incip.Odia &c.

125 Tu ſcis regulam iuris eſſe ꝙ exceptiones competentes reo principali competunt fideiuſſori.l.omnes.ff.de excep.l.defenſiones.C.eo.l.ex pſona.ff.de fideiuſ.l.tam mandatori.C.de non nume.pec.cum ſi.Sed ſcias tñ vnum in practi.& ad limitationem dicte regu.ꝙ ſi reus principalis dixit inſtrm vſurarium coram iudice eccleſia.ſuo nomine,& nomine fideiuſſo.poſtea facta fuit inhibitio iudici ſeculari per iudicẽ eccleſiaſti.ne procederet ad capturam dicti rei hoc caſu, iſta inhibitio nõ proderit fideiuſſori aliquo modo, ſed poterit ipſe capi & grauari. ita ſing.dixit Bal.in l.j.in fi.C.de diuer.reſcri.alleg.l.creditor.in prin.in tex.& gl.ff.man.idem etiam videtur tenere Bal.cum vna limitatione,tãtum in d.l.tam mandatori.quã doctri.refert & ſequitur d.Franc.de Are.in conſi.ſuo xxxiij.incip.conſultatio &c.in j.col.in fi.quod tene menti in practica.

126 In multis ciuitatibus extat ſtatutum ꝙ venditio ſeu alius contractus excedẽs ſummam cẽtum non poſsit probari niſi per inſtrumentum publi.Sed quæro ego, pone ꝙ factus eſt cõtractus excedens dictã ſummã,& in eo eſt appoſitum iuramentum, ſed de ipſo cõtractu non fuit factum inſtrm,ſed ſolum interfuerunt teſtes,quo caſu contractus ipſe nõ poterit probari per dictos teſtes ex prohibitione dicti ſtatuti,an hoc caſu poterit probari iuramentum appoſitum in dicto contractu per teſtes? & dicas ꝙ ſic.Ita ſing.dixit Ioan.de Imo.in repe.c.cum cõtingat.in vj.char.de iureiur.quod dictum referi & ſequitur & exclamat d.Fely.in c.ſicut conſuetudo.in vj.col.de proba.verſi.Sexto intellige. Quod dictum tene perpetuo menti, quia eſt maximi effectus, nam licet agẽs ad obſeruantiam contractus nõ poſsit directo probare ipſum contractum per teſtes, tamẽ probando indirecte iuramentum coram iudice eccleſiaſtico per duos teſtes obtinebit, quia probato iuramẽto iudex coget ipſum iurantẽ ad obſeruantiam ipſius contractus. Pro quo faciũt optime dicta per Pau.de Ca.in conſi.ſuo ccxix.incip.In cauſa quæ vertitur.ante fi.ideo non obliuiſcaris. & iſta addes ad ea quæ dixi ſupra in ſing.xvij.incip.Acceſſorium &c.circa fi.

127 Iudicandi munus neceſſarium eſt.l.fi.§.iudicando.ff.de mu.& hono.l.prætor.§.qui autem.ff.de excu.mu.l.ſancimus.C.de aduo.diuer.iudi.habetur in authẽ.vt iud.non expec.ſac.iuſ.cum ſi. Scias tñ ꝙ hoc fallit in peritis in arte,quia tales periti compelli non poſſunt ad aſſumendum officiũ referendi ſuper aliqua re quid ſentiant. Ita not.dixit do.Abb.in c.cum dilectus.el j.extra de purg.cano.ꝙ dictum pro ſing.& valde not.refert & ſequitur ille iuris ampliſsimũ pelagus d.Fely.in c.propoſuiſti.in iij.col.ver.& ſcias.extra de probat.& ibi dicit hoc dictũ alibi non legiſſe niſi vbi ſupra.

128 Teſtes etiam produci poſſunt in cauſa matrimoniali poſt didicita teſtificata. text.eſt,& ibi habetur late per docto.in c.ſeries.extra de teſti.& hoc quia agitur de re periculoſa.& habetur etiam in c.iurauit. extra de teſti.Verũtamen ſcias ꝙ ille qui vult ꝓducere tales teſtes poſt didicita teſtificata debet prius iurare ꝙ dictos teſtes nõ ſubornauit, alias non admitteretur ad producendum dictos teſtes.iſtud fuit ſing.verbũ Bal.in c.iurauit.extra de teſti.in iij.col.verſi.nota quod matrimonium.quod not.quia forte aduenĩẽte caſu pauci procuratores vel aduocati animaduerterent ad hoc.Et iſtud dictum ibi magnifacit d.Fely.quem vide.

129 Dum eſſem alias in partibus Ianuenſiũ vbi moram traxi in officio fui interrogatus de tali caſu.Quædam mulier intrauit monaſterium monialiũ vt Deo ſeruiret, & in eo monaſterio fecit profeſsionẽ, poſtea vt plerunq; accidit inſtigante diabolo iſta monialis exiuit monaſterium & proiecto habitu

ſe tranſtulit ad diuerſas partes, tandē incognita in terris eccleſiæ, neſcio vbi iſta ſe tradidit nuptui, & marito dedit plura bona q̄ habebat in dotē poſtea per aliquod tempus mortua eſt hæc mulier ſine filijs & ab inteſtato, modo maritus petebat dimidiū dotis ſtante ſtatuto ꝙ mortua vxore in matrimonio vir lucretur medietatē dotis, venientes aūt ab inteſtato petebāt omnia bona iſtius mulieris, dubitabaŕ ad quē pertineret talis dos & talia bona. Reſpondi interroganti, ꝙ omnia bona ſua ſpectabāt ad monaſterium & nō ad venientes ab inteſtato nec ad maritum, nā venientes ab inteſtato erāt excluſi per aut. ingreſſi. C. de ſa. ſan. eccl. maritus aūt erat excluſus ab illa parte dimidia dotis q̄ marito dabat ſtatutū, eo quia ſtatutum vel pactū de lucranda dote non habet locū q̄n matrimoniū eſt illicitum habens perpetuam cām prohibitionis ēt ſi ignoranter ſit contractū, vt i caſu noſtro ſecundū Bal. multum ſing. in c. iurauit. in j. col. & ibi d. Fely. extra de proba. ꝙ ēt voluit idē Bal. in l. j. C. de condi. ob cau. & Ang. in. §. aſcripto. in authen. de nup. de quo per Ludo. Ro. in l. ſi cū dotē. §. ſi. ff. ſo. ma. & per Bal. aliquid in l. ſi. ff. de leg j. & per Ang. qui vr̄ contrariari in l. ſi adulteriū cum inceſtu. in. §. quare. ff. de adul. Et per iſta credo ꝙ poſtea monaſteriū ſucceſſerit in totū excluſo marito & excluſis venientibus ab inteſtato q vt intellexi conabanť ꝓbare q̄d illa iuridice non erat ꝓfeſſa, licet morā traxiſſet in monaſterio & detuliſſet habitū, ſed quid ſecutū fuerit i d. cā me latet, q̄a mea quoquo mō nō intererat.

130 Dixi tibi ſuperius in ſing. cxxj. ꝙ multis modis filij naturales legitimanť. Sed nūc dico tibi vnū, ꝙ filius naturalis quoties pōt legitimari per ſubſequens matrimoniū nunq̄ pōt legitimari per reſcriptum principis. Ita dixit ſing. Bal. in c. per tuas. de maio. & obe di. alleg. tex. ſing. in auth. quib. mo. nat. effi. legi. in. §. cum igitur. quod eſt notabile.

131 Tu ſcis ꝙ filius naturalis tantū excludit ſubſtitutū, vt hr̄ in l. ex facto. in. §. ſi quis rogatus. ff. ad trebel. & in l. cū pater. §. volo. ff. de leg. ij. & in l. j. C. de cond. inſer. & in l. generaliter. C. de inſti. & ſubſti. ſub condi. fac. Q̄d tñ limita niſi eccleſia eſſet ſubſtituta, q̄a ipſa eccleſi. ſic ſubſti. non excluderet per filios naturales tm̄. iſtud fuit ſing. dictū Bald. in c. in præſentia. in pe. col. extra de proba. & dicit hoc procedere ēt ſi talis filius naturalis eſſet legitimatus ab imperatore, & hoc propter dignitatē eccleſiæ. quod dictū multum cōmendat d. Fely. in d. c. in præſentia. in ix. col. & dicit ſe hoc dictum alibi non legiſſe.

132 In alienatione rerum eccleſiaſticarū immobiliū requiritur ſolennitas, de qua in c. ſine exceptione. xij. q. ij. & in authē. hoc ius porrectum. C. de ſa. ſan. eccle. Scias tñ quod duo ſunt caſus in quibus talia bona eccleſiaſtica poſſunt alienari ſine tali ſolēnitate. primus enim caſus eſt, nam fratres mendicātes ſunt incapaces bonorū immobilium, vt in cle. exiui. de verb. ſig. & legatū rerū immobilium eis factū non valet, niſi quantum ad eſtimationē, vt voluit Bar. & Bal. poſt Iac. de Are. in l. apud iulia. §. ſi. ff. de lega. j. & in l. ſi res. & in l. fideicom. §. ſi ſeruo. ff. de leg. iij. & Bart. in trac. minoricarū. in j. parte. & ego latius dixi in l. ſi in ſingulos. in pen. col. ff. de annu. leg. vbi videas. Et ideo ſubdunt doct. in dictis locis ꝙ licet fundus nō poſſit ſimpliciter mendicantibus relinqui tñ poterit eis relinqui vt illū vendant, & in neceſſitatibus ſuis pretium conuertant. ad quod al legant gl. no. in c. j. in verbo, domum. de relig. domi. li. vj. & idē tenet d. An. in c. in præſentia. in vij. col. verſi. Quintus caſus. de ꝓba. & Bald. in auth. ingreſſi. in vij. col. C. de ſacroſan. eccle. & in l. cum quæſtio. in fin. C. de leg. & Ludo. Ro. in l. antiſtius. §. fin. ff. de acqui. hære. Et hoc caſu in venditione taliū bonorum immobilium non requiritur ſolēnitas, c. ſine exceptione. Ita ſingu. dixit Bal. in authen. ſi qua mulier. in iiij. col. C. de ſacroſan. eccl. poſt Guil. de Cu. in d. auth. hoc ius porrectum. & Bal. in c. cum cauſa. circa ſi. extra de ſen. & re iudi. Alius eſt etiam caſus in quo dicta ſolennitas non requiriť, videlicet q̄n eccleſia eſſet coacta alienare rē, vtputa ſi eſſet grauata alienare fundum per fideicommiſſum, nam hoc caſu alienabit ſine ſolennitate alias requiſita. ita dixit multum no. Lap. alleg. xxvj. incip. diſputat primo &c. poſt me. quę dicta refert & ſequitur Fely. in c. in præſentia. in xxvj. col. in fin. de proba. non tñ alleg. Bal. in d. c. cū cauſa. quē ego ſolus in hac materia allego.

133 Affinitas repellēs a teſtimonio & admittens ad agēdum ſine mandato, iuxta l. ſed & hæc. ff. de procu. & l. exigendi. C. eod. debet eſſe per lineam aſcendentem vel deſcēdentem, non autem ſufficit eſſe per lineam trāſuerſalem. Ita ſing. dixit Inno. & Ioan. Andr. in c. nonnulli. de reſcript. quod dictum pro valde nota. refert & ſequitur Ang. in conſil. ſuo cxciiij. incip. Viſis proceſſibus &c. in ij. col. vbi dicit ꝙ ita intelligitur & limitatur. l. ſed & hæc. ff. de procu. quod eſt valde ✱no. in practica. (Et illud dictū Ang. refert &

ſequitur Iaſ.in repeti.l.admonendi.in lxxj. col.poſt medium.de iureiur.& in hac mate ria vide Alex.in conſil.clxj.inci.viſo.in pe. col.in ſi.in vj.volu.)

134 Tu ſcis ꝙ propter ſterilitatem cõducto ri fit remiſsio canonis, vt habetur in c.pro pter ſterilitatem. extra de loca.l.licet.cum vulgari.C.eo.ti.Sed pone quod augetur in troitus rei locatæ ipſi conductori aliquo mo do an tali caſu dñs poſsit petere maiorẽ pẽ ſionem? & videtur dicendum ꝙ ſic.primo, quia cõtrariorum eadem eſt natura,iuribus vulgaribus,ſed ſi venit ſterilitas et diminua tur introitus fit remiſsio canonis,et diminui tur penſio,vt in dictis iuribus,ergo creſcen te introitu debet creſcere penſio. Secundo, quia eum ſequuntur commoda quem ſequũ tur & incommoda,& econtra l.ſecundũ na turam.ff.de reg.iur.cum concor.ſed in con trarium eſt veritas ſecundũ Ang.ſing.in l.le gem.C.loca.vbi ſingu.dixit ꝙ penſio fundi locati non eſt augenda,etiam ſi fundus con ductus creuerit per alluuionem. quod dicit ibi Ang.eſſe not.dignũ.& dicit hoc voluiſſe ibi Cy.ꝙ teneas perpetuo menti ad limita tionem dictæ reg. eum ſequuntur commo da &c. licet contrarium teneant dicta per Ang.in auth.vt determi.ſit nume.cle.in fin. quem refert d.Fely.in c.cum M.Ferrariẽ.in prin.iij.col.de conſti.& vide etiam Ang.in l.ſi quo.in.§.& ſi fideiuſſores.ff.de peti.hæ redi.Et pro ampliatione huius limitationis adduci põt quod voluit Pau.de Ca.in conſi lio ſuo xvij.incip.in cauſa quæ vertit Par me.in vlt.col.verſi.Idẽ ſi pretium. Et Abb. in c.quãto.extra de cenſi. vbi dixit ꝙ ſi for narius ſe obligauit coquere panem alicuius familiæ pro x.in anno: & his ſtantibus au geatur familia aliquibus perſonis ꝙ non po teſt petere maius ſalarium,ratio eſt,qa iſtud pẽdebat a fortuna, & ideo ſi diminuta eſſet familia per mortem vel per abſentiam nõ deberet ipſe fornarius habere minus. Ita pa ri ratione dicendum eſt in dicto caſu allu uionis & in fornario,vt dixit Cyn.in l.non modus.C.de ſerui.& in l.placet.in fin.C.de ſacroſan.eccle.& Pe.de Ancha.in d.c.quan to.de quo vide latiſsime per d.Barth.Cæp. in trac.ſuo de ſerui.vrb.prædi.ſub rubri.de furno.in ij.col.verſi.Quinta quæſtio.&c.de quo dixi ego in repeti. rub.C.de probatio. in lxxxij.col. & in l.a vobis quoque.in iij. char.ff.de ann.leg.vbi late poſui materiam incertitudinis.& faciunt optime dicta ꝑ do. Alex.in conſil.ſuo incip. In occurrẽti caſu. in ij.col.ij.vol.& per Bar.in l.ſeio amico,in ſi.principij.Et ibi dixi.ff.de annu.leg.

135 Quæro de notabili & quotidiano dubio, ſtatuto cauetur ꝙ inſtrm̃ debiti guarentigia tum habeat executionem paratam,pone,tu petis a me centum ex aliqua cauſa,puta mu tui uel depoſiti,ego coram notario cõfiteor me debitorem tuum, ex illa cauſa notarius facit ſolẽne inſtrm̃ huius confeſsionis meæ, an tale inſtrumẽtum habebit executionem paratam vigore dicti ſtatuti? in quo breui ter dicas ꝙ non, nam iſtud non dicetur in ſtrumentum debiti,ſed potius inſtrm̃ confeſ ſionis debiti quod ſumit vires tm̃ a die talis confeſsionis & nõ antea.ita ſing.dixit Ang. in l.ſi fideiuſſor.poſt prin.C.de fideiuſ.quod nota.quia faciet tibi honorem ſi ſcies practi *care.(Vide tamen omnino quę dixi infra in ſing.ccccclxxxiiij.inci.ſi vera loqui fas eſt.)

136 Longa profecto diſputatio eſt inter do ctor.an donatio cauſa mortis ſit contractus vel vltima voluntas, de qua quæſtione ha betur per doc.in l.ſi.C.de dona.cau.mor.& in l.ij.ff.de do.præleg.& inſti.de donatio.in prin.& in l.vnica.ad ſi.C.de cadu.tol. & in l.quæ ſub conditione.§. hoc edictum.ff.de condi.inſtitu.& habetur late per d.Ioan.de Ana.in c.quia in omnibus.in xxj.col.in ver ſi.quarto quærit.extra de vſur.& per d.Ale xan.in l.ij.in prin.ff.de verb.obli. Sed pro opi.ꝙ ſit magis vlti.volun.ꝙ̃ cõtractus,quę videtur communior ſecundum Lud.Ro.in conſi.lxxv.inci. Neſcio &c.tene menti no. verbum,ꝙ ſicut legatum reuocatur ſi teſta tor voluntarie alienauit rem legatam,vt ff. de adi.leg.l.rem legatam. & l.fideicõm iſſa. §.ſi rem.ff.de leg.iij.ita etiam intelligit re uocata dona.cau.mortis,ſi ipſe donans rem donatam voluntarie nulla neceſsitate cogẽ te alienauerit.ita ſingu.dixit Dy.in l.ſtichũ qui meus erit.ff.de leg.j.quod dictum tene menti perpetuo,quia eſt aureum , ſecũdum Bal.in d.l.ſtichum.vbi dicit alibi non vidiſ ſe iſtud dictum,quod dictum etiam refert et ſequitur pro valde ſing.do.Alexan.in l.nõ omnis in prin.ff.ſi cer.peta.ſubdens ꝙ eadẽ ratione ſi ſuperuenerint inimicitie inter do nantem cauſa mortis & donatarium induce tur reuocatio dona.ſicut cõtingit in legato, vt in l.iiij.in ſi.cum l.ſeq.ff.de adi.leg.

137 In iure clarum eſt quod eximens aliquẽ de manibus familie tenet ipſe ad illud debi tum ſoluendum ad quod tenebatur captus tanꝙ ſi pro eo fideiuſsiſſet. text.eſt not.in l. quoties.C.de exac.tribu.lib.x.& ibi doc.et voluit Bald.in l.addictos.C.de epiſ.audi.& Ang.de Are.in.§.pœnales.inſti.de act.doct.

in l.j.ff.ne quis eũ qui in ius voc.eſt vi exi. & voluit Bar.Bal.Ang.& Pau.de Caſt.in l. ſed eximendi.& in l.ſeq.per illa ſura.ff.ne quis eũ qui in ius voc. Sed tene menti vnũ quod eſt fortius,videlicet ꝙ nedum ille qui de facto eximit recte captum de manibus ſamilie tenetur creditori ad ſolutionem illius debiti tanquam ſi fideiuſſiſſet,ſed etiam ille qui notificauit debitori alicuius ꝙ aufugere deberet, quia creditor ſuus ordinauerat facere eum capi & detineri,tenetur creditori ad ſoluendum debitum illud ſi talis debitor fugam arripuit.ita notabil'r dixit Pe.de Anch.in conſi.ſuo cccxlj.incip.viſo themate.in ſi.& Bar.in c.dilectis.in iij.col.de appel.& ibi Car.Alex.& Ioan.de Ana.in conſi.lv.incip.quia dubia &c.in ſi.ver.de quo dicto feci mentionem anno præterito in repe.mea. rub.ff.de fideiuſ.in vij.col.in prin. quod dictum non memini me alibi vidiſſe, ideo tene mẽti,quia quotidie occurrit in facto uide tñ quæ dixi ſupra in ling.xliij.inci. debitor. (Vide Iaſ.in l.j.§.quod prætor.in ij.col.ne quis eum &c.Barb.in conſi.lxxvj. incip.ſapienter.in iij.& iiij.col.in v.vol. & vide infra in ſing.ccclxvj.inci.aliqua.)Qua autem pœna puniatur eximens reum crimi nis vide Bal.in l.cuiuſque.ff.ad l.iul.maieſt. & Alexã.conſi.xxxv.inci.viſo themate.in ij. colũ.in ij.volu.& infra in ſingula.cclxxiij. incip.notiſsimum.

138 Iudex vnius territorij mandat executioni ſnĩam iudicis alterius territorij mediantibus literis ipſius iudicis qui tulit ſententiã, & hoc qñ bona ſunt ſita in territorio iudicis cui litere diriguntur.ita habetur in l.a diuo pio.§.ſnĩam.& ibi per doct.oẽs.ff.de re iudi.in l.ſi.ff.de iuriſ.om.iudic.in c.romana, §.contrahentes.de fo.compet.& ego alias ſententias infinitas mandaui executioni ad petitionem aliquorũ iudicum dum fui iuſdicens in pluribus & diuerſis locis ac ſepius ſententiæ meæ eodem modo in ſubſidiũ iuſtitiæ mediantibus literis meis fuerunt miſſe executioni,quia ita iura requirunt. (Vide in materia iſta Bart.in conſi.ccccl.incip. quidam in terra Burgi &c.in ij.vol.& Iaſo. in l.properandum.in.§.ſin autem reus, in ꝓ & ij.col.C.de iudi.)Pro quibus faciũt dicta per Alb.Gand.in ſuo trac.maleſi.ſub rubri. de cita.in maleſi.fac.in ij.col.verſi. ſed ego non puto.& vide Ang.in l.cum vnius.§.pe. ff.de bon.autho.iudi.poſ. Tene tñ menti ꝙ iſtud procedit & habet locum qñ iudex alterius territorij pronunciauit ſecundum leges, ſecus autem ſi pronunciauit & ſententiauit ſecundũ ſtatuta loci ipſius iudicis, quia tunc iudex alterius territorij non tenet' talem ſnĩam mittere executioni iſtud fuit ſingu.dictum Bal.in l.j.in ſi.uerbis.C.de cõſeſ. & eiuſdẽ Bal. licet non tam clare.l.j.in iiij. q.C.ne fil.pro pa.quam doc.pro valde not. refert & ſequitur d.Alex.in d.l.a diuo pio. §.ſnĩam.in j.addi.in iij.col.verſi.ſecundo limita.ff.de re iudic.& Paleotus in l.j.in ſi.ff. de offi.aſſeſſ.quod tene menti, quia poteris impedire executionem plurium ſententiarum ad quas iudices nõ animaduertunt. Et teneas menti ꝙ talis iudex alterius territorij, cui litere diriguntur vt in ſubſidium iuris exequatur talem ſnĩam, poteſt de iniquitate talis ſnĩæ cognoſcere, & ſi viderit talẽ ſententiam iniquam, aut de hoc vehemẽter ſuſpicetur,non debet illam executioni mãdare. ita dixit Ang.in l.ſi vt proponis.C.de execu.rei iudi.quod dixit eſſe valde quotidi num. ad quæ faciunt quæ dixi in l.j.§.ſi quis vltro.in vj.char.ff.de quæſtio.& in hac materia vide Pau.de Ca.in l.omnis.in.§.nihilominus.C.de epiſ.& cle.

139 Dixi tibi ſuperius ꝙ appellatione filiorum veniunt naturales tñ, & plures caſus in quibus tales filij naturales veniunt ponit do.Fely.in c.in præſentia. in x.col.de ꝓba. Tene tñ menti vnum not.caſum in quo appellatione filiorum non comprehendit' naturalis tm̃, nam ſi pater habet inimicitiã cũ aliquo,& ſecum facit pacem & præſtat cautionem pro ſe & filijs de illo non offendendo, non tenetur de offenſa poſtea illi illata per filium naturalem tm̃.ita ſing.dixit Cy. in l.cum pater.§.volo.ff.de leg.ij.quod dictum refert & ſequitur d.Fely.in d.c.in præſentia.in x.col.circa med.verſi.& adde ꝙ ſi pater.pro quibus faciunt optime dicta per d.Ant.in addi. Spe.in ti.qui fil.ſint legi.ſub rubri.vbi dicit ꝙ ſtatutum diſponens ꝙ pater teneatur emendare damnum datum per filium non comprehendit damnum datum per filium ſpurium. quod dictum ſequitur Albe.de Roſa.in j.parte ſtatu.q.xlix.incip. item ſuppoſito. & in q.lxi.incip.item quæro.in j.parte ſtatu.& in c.per venerabilem. in xxxij.col.qui fil.ſint legi.& Ioã.de Imo. in l.lucius.in.§.ſi.ff.de leg.ij.vbi plus etiam dicit ꝙ tale ſtatutum etiam non habebit locum in filio naturali tm̃, de quo etiam per eum in l.ex facto.in.§.ſi quis rogatus.ff.ad treb.& per Lud.Ro.in l.ſi filio.la ij.ff.ſolu. matri,& per d.Alex.qui alia plura refert in conſil.ſuo lx.incip.viſa legitimatione.in v. col.in ij.vol.vbi videas,licet contrarium fa

clant dicta per Ang. de Are. inſtitu. de hære. quæ ab inteſt. in. §. interdum, circa fi. & per Pet. de Ancha. in conſi. ſuo clxxxvij. incip. ✱ apud me quæſtio iſta. (Et dicta per Iaſ. in l. ſi is qui pro emptore. i lxix. col. ff. de vſuc.) Et vide plura ad materiam iſtam facientia per d. Alex. in l. fi. in apoſtil. C. de verb. ſig. Tene menti perpetuo quia ſingularia ſunt & de pane acquirendo.

140 Teſtis qui offert ſe ad teſtificandum cõtra aliquem præſumitur ſuſpectus, & ideo repellitur ſecundum Bar. in l. poſt legatū. §. his vero. ff. de his quib. vt indig. Iac. de Bel. in. §. ſi vero ignoti. per illum tex. in authen. de teſt. Bal. in auth. ſed nouo iure. in j. col. C. ſi cer. peta. & in l. qm liberi. in prin. C. de teſti. & Bar. in l. vxori. ff. de fal. & in l. quę omnia. ff. de procu. & Abb. in c. cū P. circa fi. de accuſ. Attamen limita & reſtringe hoc non habere locum qn̄ eſſemus in materia in qua ageretur de peccato euitando, quia tali caſu teſti ſe offerenti creditur. ita ſingul. dicit Ioan. de Imo. in c. iurauit. per illum text. de proba. quod dictum pro valde no. refert & ſequitur d. Fely. in c. ij. in viij. col. circa me. extra de teſti. vbi ſubdit ꝙ ita poteſt intelligi tex. in c. cum in tua. de ſpon. in verſi. ſponte oblata. & facit ſecūdum eum. c. prętęrea. el ij. eo. ti. & ibi ponit etiam aliam limita. nota. ad illud quod teſti ſe offerenti.

141 Audiuiſti forte alias a præceptoribus tuis ꝗ plures effectus iuramenti, ſed forte non audiuiſti vnū quem volo te docere tanquam pulchriorem & vtiliorē cæteris, ideo aduerte & tene menti ꝙ ſi iuramentum eſt appoſitum per debitorem vel per ſe obligātem in ipſa obligatione, tunc nunꝗ poteſt talis debitor opponere præſcriptionem, ita ſing. dixit Lud. Rom. in repe. l. j. in iij. char. verſi. & adde duas no. cautę. ff. de vſuc. vbi dixit quod ad hoc vt impediatur præſcriptio cautela eſt, ꝙ in fine inſtrumenti apponatur iuramētum, quia tunc eſt ſublata præſcriptio, nam iuramentum perpetuat actionem, alleg. tex. quem dicit ſing. in l. nā & poſtea. in. §. ſi damnetur. ff. de iureiur. quę tex. dixit ipſe ibi quod allegauit ad hoc Ang. in voce. & reſpondet ibi Ludo. Ro. ad ea quæ contra hoc dictum poſſent adduci quæ non refero breuitatis cauſa. Et ita alias iam pluribus annis elapſis habui & obtinui in contingentia facti in hac ciuitate, & fuit mihi neceſſe portare Lud. Ro. in pallatio in d. l. j. quia iudex noluit mihi credere quod hoc ✱ diceret Lud. Roma. (Idem dixit Baueria. in xxix. priuile. iuramētu, quem vide.) Sed poſtea inueni. d. Iaſ. hanc partem tenentē in. §. ſed aliqn̄. inſti. de vſucap. in ſuis addi. ad d. Chriſtofo. Por. in vj. addi. quæ incip. Adde vnum notabile in materia. Et ſubdit ibi ipſe ꝙ hoc colligitur ex no. per do. Anto. poſt Hoſti. in c. ſi diligenti. extra de præſcrip. & dicit ꝙ pro hoc faciunt not. per Bar. in l. nā & poſtea. §. ſi is qui. ff. de iureiur. & illud dictum ēt approbat d. And. Barb. in conſi. ſuo xx. inci. viſo puncto. in pe. col. in iiij. vol. Et do. Barth. Soci. in conſil. ſuo lxxxvj. inci. in cauſa cōmunitatis &c. in v. col. verſi. ſecundo probatur dicta concluſio. Quod dictū tene cordi, quia aureū & vtile eſt. de quo ego etiam dixi in repe. mea. l. fi. C. de probat. in xxxv. char. vbi plures notabiles effectus iuramenti cumulaui. Et ad prædicta faciūt dicta per d. Fely. in c. quoniam. in iiij. col. poſt prin. extra de præſcrip.

142 Cautum eſt de iure ciuili ac ēt conuenit iuri naturali ꝙ quæ de nouo emergunt nouo indigent auxilio, vulgata. l. de etate. §. ex cauſa. ff. de interrog. act. habetur in c. pe. de cle. non reſi. & in c. ſuſceſtum. de deci. & in l. ex facto. ff. de vulg. & pup. & facit optime tex. no. in l. ſi hominem. ff. man. cū multis ſi. ✱ (Vide infra in ſing. ccxxxiij. inci. quę de nouo &c. & omnino Deci. in conſil. cccxxxv. inci. viſo. in ij. col.) Et adeo eſt vera hæc regula, ꝙ licet exceptio excuſsionis ſit dilatoria, vt habetur in l. peremptorias. C. ſentē. reſcin. non poſ. & in c. inter monaſteriū. de re iudi. & in l. ita demum. C. de procu. cū ſi. & ſic debet opponi ante lit. conteſt. vt in dictis iuribus, attamē ſi prius fuit facta excuſſio contra debitorem principalē, & ipſo nō reperto ſoluendo creditor velit agere contra fideiuſſorē vel contra extraneos poſſeſſores, & interim ſuperuenianit bona de nouo debitori principali poterit ipſe fideiuſſor vel tertius poſſeſſor contra quem ageretur de hoc excipere & petere quod de nouo fiat excuſsio contra ipſum principalem, ita ſing. dixit Cy. poſt Pe. in auth. præſente. C. de fideiuſ. in pe. q. & Bal. & Pau. de Caſt. in l. fi. §. j. ff. ſi cer. pet. & Bal. in d. l. perēptorias. idem voluit d. Alex. in conſi. ſuo c. inci. diſcuſsis. in pen. col. in v. vo. & ibi alia not. ſubdit in materia, quæ vide, de quo latius dixi in conſi. meo lj. incip. ſuper articulo. in iiij. char. & dixi anno præterito in repe. rubri. ff. de fideiuſ. viij. col. vbi videas.

143 Filio baſtardo non poteſt recta via ſeu directe aliquid relinqui a patre. authē. licet. C. de natu. libe. l. fi. eo. ti. §. ne igitur. in auth. quomo. natu. effi. ui. habetur per ſcriben. in

c.cum haberet.extra de eo qui duxit in ma
tri.quam pol.per adul.ſecus autem eſt in ne
pote legitimo nato ex ipſo filio baſtardo,
vt volunt doc.in dictis locis.Sed ſcias tamē
quod licet legitimus natus ex ſpurio poſsit
inſtitui vel relinqui ab auo, iſtud tñ non
habet locū in nepote nato ex filio inceſtuo-
ſo qui a nullo ex parentibus inſtitui poteſt.
ita ſingu.dixit Bal.in c.in præſentia.in viij.
col.de probat.vbi dicit quod de hoc eſt ca-
ſus vnicus in iure in l.ſi quis inceſti.C.de
inceſt. nupti.

144 Error in nomine appellatiuo nō vitiat
actum ſeu diſpoſitionem dummodo de cor-
pore conſtet. ita habetur per ſcriben.in l.ſi
quis in fundi vocabulo.ff.de legat.j.& in l.
his verbis.§.fi.ff.de hære.inſti. & per doct.
poſt gl.in l.quæ extrinſecus.ff.de verb.obl.
Et ideo tene menti ꝙ ſi quis, puta Titius,
fuit exbannitus ex ciuitate propter homici
dium,& in banno iudex errauit,quia debe-
bat dicere ꝙ banniebat Titium de Mutina,
quia erat de Mutina, & dixit Titiū de Fer-
raria & ſic errauit in nomine patriæ , atta-
men valebit tale bannum ſi conſtat de cor-
pore & de maleficio per eum commiſſo.ita
ſingul.dixit Ang.in d.l.his verbis.§.fi.ff.de
hære.inſti.vbi refert alias quendam hic Bo
noniç fuiſſe decapitatū,quia erat deſcriptus
in numero bānitorum tanꝙ eſſet de vna ci-
uitate cum eſſet de alia,& ipſe propter hoc
nō credebat eſſe bannitum,attamen fuit ca
ptus & decapitatus & iuſte.ſecundum Ang.
ibi.ex quo conſtabat eum fore citatū & ma
leficium cōmiſiſſe. & iſtud dictum refert &
ſequitur pro ualde no.Barba.in c.ſignifican
te,in iiij.char.de reſcrip.

145 Frangenti fidem fides frangatur eidē.l.
quæro.§.inter locatorem.ff.loca.cum ſimi.
Attamen teneas menti ꝙ licet tranſactio ſit
facta animo nouandi & ex ea pignus datum
ſit, ſi tñ tranſactio non ſeruatur pignus non
reſtituitur,ſed pro obligatione nouata reti-
netur quod eſt valde notatu dignum.ita ſin
gu.dixit Ang.in l.eſt differentia.ff.in quib.
cau.pig.ta.contraha.& vide Ang.de Are.in
§.item ſeruiana.in iij.col.verſic.quæro an
inuecta &c.inſti.de act.

146 Creditor non pōt cogi ante tempus ad
recipiendā pecuniam ſibi promiſſam niſi i-
terſit debitoris,vt habet in l.ſi pecuniam.ff.
ſi cer.peta.& in l.titius.ff.quæ res pig.obli.
poſ.& in l.qui Romæ.in prin.ff.de verb.obl.
Scias tñ in hac materia ꝙ licet aliquo caſu
creditor cogi poſsit recipere pecuniam ſibi
debitam ante tēpus,attamen qñ aliquis de-
bet recipere aliquid ab aliquo ꝙ curſu tem
poris deteriorari pt, vt vinum,granū,oleū,
& ſimilia, nunꝙ hoc caſu cogitur recipere
ante tēpus.iſtud fuit ſing. dictū Guil.de Cu.
in l.comparationes.C.de fi.inſtr.quod dictū
pro valde not.refert & ſequitur Ang.in d.
l.titius.in fi.ff.quæ res pig.obli.poſ.de quo
etiam aliquid per Pau.de Ca.in l.item quia
in fi.ver.vltimo quæro.ff.de pact.

147 Filius præſens & tacens obligatur ex
matrimonio contracto per parentes ſuos.c.
vnico.de deſpon.impub.lib.vj.& hoc ꝓce-
dit & inductum eſt fauore matrimonij & fa
uore parentum , ſecus tñ eſt in alijs conſan-
guineis illius filij vel filiæ,quia licet ſit præ
ſens & tacens nō obligatur ex matrimonio
contracto per tales conſanguineos,ſecundū
Ioan.And.in d.c.vnico.in nouella.& d.Ab-
ba.in c.nonne.de præſum.& in c.j.in vlt.no
ta.extra de matri.contrac.contra interdict.
eccle.Sed hoc dictū limitatur,videlicet niſi
cauſa cognita conſtaret filium vel filiam ob
reuerentiam parentū vel alterius ipſorū ta-
cuiſſe,quia tunc filius qui tacuit non obliga
bitur tali matrimonio.ita ſing.dixit d.Abb.
in d.c.nonne.in vlt.col.de præſump. quod
dictum refert & ſequitur d.Felyn.ibi in iij.
col.& de eo facit magnum feſtum dicens ꝙ
nunꝙ obliuiſcaris hoc dictum,quia iſtud di
ctum ipſe alibi nō legit, & quod iſtud dictū
* eſt aptum infringere mille ſponſalia.(Vide
infra in ſing.ccxv.inci.validū eſt argu.& in
ſing.cccxlvij.incip.matrimonium &c.)

148 Graue eſt fidē fallere.l.j.ff.de conſt.pe-
cu.in prin.Et nihil tam congruum humanæ
fidei ꝙ pacta ſeruare.l.j.ff.de pac.l iuregen
*tium.§.prætor ait.eo.tit.(Vide Deci.in l.ea
eſt natura.ff.de reg.iur.ad fi.) Et ideo dixit
glo. & Bal.ibi poſt eam in l.a procuratore.
C.manda. quod nihil eſt melius bona fide,
& facit tex.i epiſtola inter claras.C.de ſum
ma trini.& fide catho.vbi dicit quod nil lu
ce præfulget ꝙ recta fides in principe. Et
ideo tene menti ſingulare verbum do.An-
dree nam tu ſcis ꝙ ex pacto nudo nō oritur
actio regulariter.l.iuriſgentium.§.ſed cum
nulla.ff.de pact.cum ſimi.attamen licet pa-
ctum nudum non pariat actionem de iure,
quia tamen procedit ſecūdum præcepta iu-
riſgentium nō debet denegari iuſtitia ſi pro
illo petatur.ita ſingu.dixit d.An.in c.quę in
eccleſiarum.de conſtitu.quod dictum refert
& ſequitur do.Alex.in l.quintus.in apoſtil.
ad Bar.ff.man.pro quo dicto ipſe do.Alex.
allegat aliqua ibi , de quo dicto vide eundē
Alexan.in dicto.§.ſed cum nulla.circa fi.&

pro iſtis facit quod dixit Bart.i d.l.quintus.
vbi inquit ꝙ verecũdia eſt denegare ꝙ pa-
cto nudo quis promiſit.& ideo dixit Bal.in
d.l.j.ff.de pac.in princ.quod Ariſtoteles di-
xit ad Alexandrum,o Alexander, ſerua fi-
dem. & ibi etiam refert magiſtrum ſenten-
tiarum dicẽtem ꝙ Deus obligatur ex fide.
& pro iſtis facit tex.in c.iuramenti.xxij.q.
ij.vbi dicitur ꝙ inter ſimplicem loquelam
& iuramentum Deus non facit differẽtiam.
quod etiam dixit gl.in c.j.extra de pac.et fa
ciunt dicta per doc.in l.digna vox.C.de le-
gi.attamen prædicta omnia ceſſant moder-
nis temporibus, quia vt experientia docet
fides in totum eſt annihilata, & infidi & im
probi ſunt in pretio,& alios antecedunt, &
æquam pluribus venerantur.

149 Vouentes tenentur vota adimplere ni-
ſi aliqua iuſta cauſa adſit vt habetur in toto
ti.extra de vot.facit illud,videlicet, Voue-
te & reddite &c.& iura fauent votis & vo
ta adimplere volentibus. Ideo tene mẽti ꝙ
ſi alicui ſint aſsignata cõfinia & ille promit
tat non exire de confinibus ſub pœna, ſi tñ
exit de confinibus vt vadat ad complendũ
votum non cadit in pœnam. tex.eſt,& glo.
ſing.in l.illud.ff.de offi.præſid.quæ iura ad
hoc allegant Moder.in c.literaturam.de uo
to.Et facit quod dicit Bal.in l.j.in iij.col.C.
de edil.act.vbi dicit ꝙ mulier exiens de car
ceribus vt vadat ad aliquam eccleſiam cau
ſa implendi votum nõ dicitur aufugiſſe de
carceribus. quod not.adde hic Pau.de Ca.
in l.ſi filiusfamilias.§.fi.ff.de procu.vbi di-
cit ꝙ facta religionis gratia excuſant facien
tem. Et facit dictum Rayn.de Forli,in l.qui
cum vno.§.fi.ff.de re mili.vbi dixit per il-
lum tex,ꝙ filio exiſtenti in religione licitũ
eſt illam exire pro alendo patrem, quod di
ctum refert & ſequitur Nellus in trac.ban-
nito.in j.parte ſecundi tempo.q.xlviij.inci.
Quæro an bannitus.in fi.

150 Acceſſus ad meretrices publicas nõ nu-
ptas eſt impunibilis de iure,vt habetur in l.
ſi vxor.& ibi per Bar.ff.de adul.& i l.ſi ea.
& in l.qui adulterium. & vtrobiq; per An-
ge.C.de adulte.& habetur in l.verum.ff.de
fur.vbi voluit hoc Bart.dicens ꝙ coitus cũ
meretrice eſt impunitus,alleg.l.j.C.de con-
cu.(Vide Alex.in conſi.xcix.incip.viſa in-
quiſi.in vj.vol,in vlt.col.i prin.)Et hoc vo- *
luit Alb.Gand,in ſuo trac.male.ſub rubri.
de aliquibus quæſtionibus varijs in malefi
cijs.in j.col.in fi.ver,quæſtio de facto.Do ta
men tibi caſum ſingularem in quo acceſſus
ad publicas meretrices etiam nõ nuptas &
habens rem ſecum punitur tanq̃ ſi acceſsiſ-
ſet ad mulierem honeſtam,qui caſus eſt quã
meretrix ipſa eſt carcerata, nam tunc acce-
dens ad eam & habens rem ſecum punitur
ac ſi acceſsiſſet ad mulierem honeſtam. Ita
ſing.dixit d.Par.de Pu.in ſuo ſolenni tract.
ſyndi.in xvj.char.ſub uerbo,adulterium.in
j.col.Mouetur ad hoc dicẽdum ratione no-
tabili,videlicet.Nam licet ex forma ſtatuti
bannitus poſsit impune occidi & offendi,
attamen iſtud fallit in bannito capto & car
cerato,quia talis bannitus & carceratus nõ
poteſt offendi,quia carcerati ſunt ſub prote
ctione curie.l.fi.C.de cuſto.reo.& offendẽs
talem bannitum debet puniri.itꝙ dixit Bar.
in l.in laqueum,ff.de acqui.rer.do.& in l.j.
.§.transfugas.ff.ad l.corne.de ſiccar.& in l.
legis iuliæ.ff.ad l.iul.de vi priua.Sed tu ad-
de quod idem tenet d. Nellus in tract.ban-
nito.in ij.parte ſecundi temporis.q.xxviij.
& ibi in qõ.xxiij.incip.quæro quidam. &
Bald.in l.libertas.ff.de ſta.ho.vbi ſubdit in
propoſito ꝙ ſi captus eſt bannitus & carce
ratus & debet ſuſpendi,ꝙ ſi affines ſui eum
venenant in carcere ne vituperentur ꝙ pu
niri debent tanq̃ parricide.idem dixit Io.
de Ana.in c.cum iuramẽto.in vlt.col.de ho
mi. & de bannito carcerato tenuit idẽ Bal.
in l.fi.C.de malefi. & mathe.& in l.fideicõ.
§.ſi quis.ff.de lega.iij.& in l.j.C.vnde vi.in
pe.col.& voluit Bar.in.§.arripiat,in authẽ.
vt oẽs obe.iudi.& Ioan.And.in addi. Spec.
in ti.de accuſa.in iiij.parte.in.§.ſequitur. in
addi.magna. in iij,col.& Ioan.de Imo.in l.
publius,§.j.de condi. & demon.& Ioan.de
Ana.in d.c.cum iuramento. & in c.j.in fin.
de ſortile.Et ſic ex hac ratione concluſit ip
ſe d.Par.in dicto ſuo trac,ꝙ licet meretrix
poſsit impune cognoſci, non tñ hoc habet
locum in meretrice carcerata ne fiat iniuria
caſtitati carcerum & loci qui eſt publicus,
per l.j.C.de offi.iudi.& per rationem auth.
nouo iure,C.de cuſt.reo.tene mẽti,quia ali-
bi non legi hoc dictum.Pro quibus etiam fa
cit quod voluit Pau.de Caſt.in conſilio ſuo
cxcvj.incip.viſo proceſſu.in ij.col.vbi di-
xit ꝙ etiam in bello licito non eſt licitum
occidere inimicum poſtq̃ eſt captus,per d.
l.libertas.& vide in trac.violantes. in ver-
bo,mortui.in iij.char.in iij.col.in fin.& ibi
* in ſeq.col.(Et idem dixit tex.in c.noli eſti-
mare.xxiij.q.j.)Et Alb.Gand.in tracta.ma
lefic.ſub rubri,de bannitis pro maleficio.in
vij.col.ver.vlti.duas qõnes.vbi melius om
nibus alijs examinat illud de bannito ca-
pto,an poſsit tunc impune occidi a priuato
vigore

vigore ſtatuti permittentis bannitum poſſe impune occidi.

151 Semper in dubijs & obſcuris benignior interpræiatio eſt fienda l.ſemper in obſcuris.de reg.iur.l.arrianus.ff.de act.& oblig.l.abſentem ff.de pen.l.merito ff.pro ſoc.cum infinitis ſimilibus.de quo ego late locutus ſum adducẽdo forte cẽtum doctrinas & pulchra dicta in repe.mea l.fin.C. de proba.in 50.char.Sed ſcias quod iſta regula non habet locum vbi agitur de vtilitate anime, quia tali caſu melius eſt præſumere delictũ quam non delic.ita ſing. dixit Pet.de Anc.in conſi.ſuo clxxix.incip. prima facie. vbi conſuluit, aliquis in teſtamento confeſſus eſt ſe eſſe vſurarium,vtrum iſta cõfeſſio referatur ad totum tempus prẹteritę vite,vel ad quantum adeo ꝙ poſſit agi contra heredem vt reſtituat.& concludit ꝙ refertur ad totum tempus vite cũ agatur de ſalute animarum,vnde ceſſat d.l.merito. & alia iura allegata,quia in foro anime timenda eſt culpa,etiam vbi culpa non eſt c. conſilium. de obſer.ieiu.& iſtud dictum pro valde no.allegat & ſequitur do.Fely.in c.dudum in v. col.in prin.de præſump.vbi pro hoc etiam allegat Innoc.in c.ad audientiam de homi. vbi dicit quod in foro anime debet quis in dubio præſumere ſe irregularem & allegat c.illud de cle.excom.mi.& glo.in c.conſulti.de regu.& illud dictum etiam refert & ſequitur do.Fely.in c.auditis.in antepen.col, de præſcrip.vbi ipſe ibi per duas colũ. ponit multa circa materiã dictę regule,ꝙ ſemper in dubijs &c.Et vide Cazalu.in repeti. l.admonẽdi in xix.char.in iij.col.verſi. qui nimo ff.de iureiur.& Bal.in c.j.in princ. in vj.col.circa prin.quib.cau.feu.amit.

152 Succũbens in cauſa habet x. dies ad appellãdum auth.hodie C.de appel. & in corpore,vnde ſumitur alias non appellando intra decem dies a tempore ſententie ipſa ſententia tranſit in rem iudicatam, vt in dictis iuribus habetur.Scias tamen vnum,ꝙ ſi aliquis agendo principaliter de nullitate dicit ſentẽtiam nullam & probabili ratione hoc facit,quod interim ei non currit tempus appellandi,ita multum not.dixit Bal.in l.contra maiores circa fin.C.de inoff. teſta.quod dictum pro valde not. & eleganti refert & ſequitur Ang.in l.paulus in.§.hæres rogatus in fi.j.col,ff.de vſur.& vide quæ dixi ſupra in ſing.ij.incip.inſtantia cauſe &c.

153 Clauſula ſi præces veritate nitantur, eſt magne importantie de qua per Hoſti.& doc.in c.ex partę el.j.de reſcrip,Bar,in l.a diuo pio.ff.de re iudi.& in l. iuſte poſſidet ff. de acquir.poſ.& in conſi.incipien.miſſus in poſſeſſionẽ per Inno.in c.cum noſtris de cõceſ.preben.per glo.& doc.in l.item quia ff. de pac.per Bal.in l.præſcriptione C.ſi contra ius vel vti.pub.per Hoſt. in ſum.in tit. de reſcrip.§.quod iuriſdictio, conferat, per Ang.in.§.ſed quod principi inſti.de iur.natu.in prin.vlti.col.Et in materia huius clauſule tene menti vnum ſing.verbum, videlicet ꝙ ſi papa mandat fieri certum quid ſub pœna excommunicationis late ſententie,& illud non fiat,non incurritur excommunicatio non obediẽdo,ſi narrata non ſunt vera.quia iſta conditio ſi prẹces veritate nitatur.quæ ſub intelligitur ſuſpendit excõmunicationem ante eius verificationem. iuxta not.in c.præterea de appel.ita ſingula.& egregie dixit Pe.de Anc.in conſi.ſuo ccxlj. incip.per prædicta &c.ad fi.quod dictũ refert & ſequitur pro valde no.d.Fely.in c.fi. in x.colũ.poſt med. de præſump.& in.c.ex parte in prin.v.col.de reſcrip.

154 Cuilibet licitum eſt parietem vel domũ ſuam tollere ſeu altiare vſque ad celum, vt habetur in l.altius C.de ſeruit.& aqua,& in l.fi.ff.de ſerui.& in l. fi.§.pe.ff. quod vi aut clam.& in l.cum eo.cum ſimi.ff.de ſerui.vrba.præd.Tamen limita hoc tribus modis, primo per caſum notabilem in l.fi.§.fin.C. de ſer.vrb.præd.Secundo limita ꝙ non licet altiare domum ſeu parietem quãdo præiudicaretur vſufructuario vicino.Ita not.dixit Angel.in l.ſi is qui.ff.de vſufr. vbi dicit hoc eſſe notandum contra illos qui locant domos vel vſumfructum earum cõcedunt vt nõ poſſint poſtea altius tollere edes ſuas per quas auferatur lumen domorum locatarum,quod dicit ibi Ang.eſſe no. quia quotidianum. Tertio limita niſi quis velit altiare edes ſuas vel parietem principaliter animo & intentione nocendi & non alia neceſſitate ductus,quia tunc non poteſt.ita no.dixit Ludo.Ro.in conſi.ſuo lij.incip. in quæſtione circa fi.allegat l.j.§.deniq; ff.de aqua plu.arc.& idẽ apertius firmat Pau.de Caſt. in d.l.de ſerui.vrb.præd.vbi dixit ꝙ cõſul-
* tus ita de facto reſpondit. (Vide Alexã. in conſi.ix.inci.conſyderatis in vj.vo.per totum.) Et pro hoc faciunt optime dicta per Saly.poſt Bal.in d.l.altius vbi dixit ꝙ etiã in proprio pariete quis non poteſt facere feneſtram ad emulationem alterius, puta vt inſpiciat religioſos,vel religioſas, vel vxorem,vel filiam vicini,ſecus autem ſi cõcurreret vtilitas ſua,quia tunc poſſet,licet tunc

vicinus damnum pateretur ita dicunt doct.
in dictis locis.tene menti prędicta,quia quo
tidiana,& alias dum fui in offi. pluries iudi
caui ſuper huiuſmodi feneſtris vel muris
fiendis vel non fiendis inter vicinos rixo-
ſos & nequiſſimos.quia ſepius proſequũtur
ſe capitali odio.vt docet experientia.

155 Doctrina ac cõcluſio communis doctorũ
ꝙ poſt cõcluſum in cauſa vſq; ad ſententiã
iudex poteſt interrogare partes ad clarificã
da dubia circa merita cauſe ẽt ſi procedat
ad vtilitatẽ priuatã,de quo habetur per do
cto.in c.paſtoralis de cauſa poſ. & ꝓprie.ꝑ
Bar.in l. ſi quid ex pamphila.in fi.ff.de leg.
ij.in l.j.C.de ſenten.quæ pro eo ꝙ inter.per
Bal.in c.eam te.in iij.col.de reſcrip. & in c.
ex parte in iiij.col.eo.ti.& in c.cum clamor
vbi per doct.de teſtib.& in l.ij.C.de reſcin.
vẽd.& in l.tranſigere in iiij.col.C. de trãſa-
ctio.& in l.præsbyteri in ij.colũ.de epiſ.&
cle.& in c.cum Ioannes.vbi bonus tex.ex-
tra de fi.inſtru.& in pluribus alijs locis quę
non refero breuitatis cauſa. Limitatur &
reſtringitur ſing.per Inno.procedere & ha
bere locum dũmodo iudex ipſe interroget
circa dubia eorum quæ acta ſunt ante con-
cluſionem in cauſa,ſecus autem ſi vellet de
alijs quærere vel interrogare quia nõ poſ-
ſet,ſecundum Inno.in d.c. cũ Ioãnes. quod
eſt multũ no.quod dictũ dicit ibi do.Card,
eſſe incognitũ ſeu ignotũ & ꝙ ipſe ſepe vi-
dit hoc dictum ignorari inter eos qui repu
tabantur peritiſſimi in iure.ideo eſt ſignan-
dum ſecundum ipſum.& iſtud dictũ cõme-
morat d.Fely.in d.c.cũ Ioannes.referẽs prę
dicta verba do.Card.ſubdens ꝙ ita ẽt dixit
Spe.in ti.depoſi.§.iiij.ver.ſed ſi ante & Bal.
in l.per hanc circa prin.C.de tẽp. appel. &
Pet.de Anch.dicens ſe ita conſuluiſſe in c.
j.in j.col.de cõfeſ.in vj.& Lud.Ro.in l.iiij.
§.hoc autẽ iudiciũ in vlti.col.ff.de dam. in
fec.& Domini. in c.ij.in vlti.col.de reſti.in
integ.lib.vj.& Spe.in ti.de teſte.§. ſatis.vti
liter verſic.Quid ergo ſi peto.& dicit ꝙ ita
cõſuluit d.Cardi.conſi.lxxiiij.incip.Tuius
& alia ibi adducit ad propoſitum not. quæ
* videas per te.(Vide tamen do.Alex.in d.l.
iiij.in d.§.hoc autẽ iudiciũ in iij.col. in ver.
tertio adducit ff.de dam.infec.vbi tenet ex
preſſe contrarium.)

165. Nemo prudens eſt qui neſciat ꝙ ad vali-
ditatem teſtamenti requiruntur ſeptem te-
ſtes,vulgata l.hac conſultiſſima in princ.C.
de teſta.inſti.eo.§.j.l.fi.in ti.C.de codicil.hẽ
in l.hæredes palam in §.pe.ff.de teſta. cum
ſimi.Tene tamen menti perpetuo ꝙ eſt da-
re caſum quo ſufficit probare teſtamentum
per duos teſtes. Nam licet regulariter te-
ſtamentum debeat probari per ſeptem te-
ſtes, vt dixi, tamen ſi ipſa ſcriptura teſtamẽ
ti facta fuit coram ſeptem teſtibus, & eſt
deperdita, ſufficiet hoc caſu probare per
duos teſtes caſum amiſſionis illius ſcriptu-
re & continẽtiam ipſius, ad hoc vt dicatur
eſſe plene probatum teſtamentum.Ita ſingu
lariter dixit Bal.per illum tex.in l. teſtiũ in
ij.colum.C. de teſti. quod eſt menti tenen-
dum ſecundum eum ibi.quod dictum ſequi
tur ibi Salyce. & illud refert & approbat
Ludo.Ro.in l.ij.C.de bono.poſſeſ.ſecundũ
tabu.& Raph.cuma.in d.l. hæredes palam
in prin.vbi dicit hoc dictum eſſe menti te-
nendum.de quo dicto etiam facit feſtum d.
Bapti. de S. Seueri.in repeti.ſua l. admonẽ
di in xliiij.col.in fi.ff.de iureiur.& d.Alex.
in d.l.ij.C. de bo.poſſeſ. ſecundum tab.vbi
plura bona dicta pro hoc dicto Bal.adducit
& idem do.Alex.in l. ſi vnus poſt princ.C.
de teſta.& in l.ij.§.diuus ff.de iur.fiſci.Pro
quo dicto optime faciunt dicta per Bald.in
l.j.§.fin.C.de cadu.tol.vbi dixit ꝙ perdito
volumine ſtatutorũ poteſt eorum tenor pro
bari per teſtes, quæ probatio eſt quoddam
notorium,quod dictum refert & ſequitur d.
Fely.in rub.de conſti.in ij.col.& faciunt di
cta per Bal.in capit.primo.§.ſacramentũ in
iij.colum.in fi.de conſue.rec.feu.& per eũ-
dem in c.j.§.ſi enim domino in prin.quid ſit
inueſti.& per eundem in c.j.in vlti. colum.
quot teſtes ſint neceſſarij.& per.Bal.in l. cõ
parationes ver.iij.not.C.de fi.inſtru. & per
domi.Alexand. in conſilio xlvij. in fin. pe-
nulti.colum. incip. abunde in ij. parte con
ſil.& in eo.volu.cõſi.cxcv.incip. viſo teſta
mento in ij. col.

157 Volo te docere ſingulare verbum & vti
lem doctrinam puram in materia probatio
num in quo tempore iuuentutis meæ dum
eram ſcholaris allegaui in voce & in ſcri-
ptis,poſtea doctor bis conſului & obtinui.
Sepenumero vigent in ciuitatibus ſtatuta
prohibẽtia probationem fieri in aliquibus
caſibus niſi per publicum inſtrumentũ, ta-
men etiam hoc caſu poterit fieri probatio
per teſtes non obſtante tali ſtatuto, nã hoc
loco inſtrumenti publici poterit fieri pro-
batio per quinque teſtes erit plena & vali-
da.iſtud fuit ſingu.dictum Cyn. in l. optimã
C.de contrahen.& commit.ſtip.alleg. text.
in l.teſtium C.de teſti.idem dixit d.Abb.re
ferens Cy.in d.l.optimam in c. ſicut cõſue-
tudo extra de proba.& in c.cum Ioan.in te

collectis Parmenſibus de fi.inſtru. quod dictum etiam commemorat d. Fely. in d. c.ſicut conſuetudo in v.colũ. de quo ẽt dixi in conſi.meo xliiij.quod inci.in cã præſenti in ij.char.poſt me.vbi videas.Et vide d.Fely. in c.ſi quando in x.colũ.in prin. de reſcrip. Quod dictum nõ tradas obliuioni, quia no. & lucroſum eſt,& ego cum habui in facto dum aſſiderem in ciuitate Albigane in partibus Iauuenſium.

158 Hodie cõiter in obligationibus apponitur conſtitutũ ſeu præcarium.nam debitor dicit ꝙ obſeruatione cõtentorũ in tali obligatione vel inſtrumẽto conſtituit ſe nomine creditoris omnia bona ſua poſſidere,iuxta l.quod meo l.interdum cum ſeq.ff.de acquir.poſ.quæ appoſitio conſtituti ſeu præcarij eſt maximi effectus.nam tũc ſi ipſe debitor alienat aliqua bona poteſt creditor iã quam poſſeſſione priuatus agere cõtra poſſeſſorem nulla facta excuſſione cõtra debitorem & poteſt agere conditione l.fi.C. de acqui.poſ.& fortius ẽt non excuſſis alijs ſi plures eſſent ad eundem debitũ obligati,ſecundũ Iac.But.in auth.hoc ſi debitor in fin. verbis C.de pigno.quod etiam voluit Ang. in l.exitus controuerſie.& ibi Raph. & Io. de Imo.ff.de acquir.poſ.idem firmat domi. Alex.ibi circa fi.dicens ꝙ hoc etiam voluit Iac.But.in l.fi.cum auth.ibi poſita C.de act. & obli.& Pet.de Anch.ibi in ſuis reportatis & Ang.in d.l.fi.C.de acquir.poſ.& Bal. in l.j.C.de reuo.his quæ in frau.cre.vbi dicit hoc eſſe verum quando intentatur cõditio d.l.fi.ſecus ſi agetur hypothecaria.idem voluit Ang.in l.ij.§.hac actione el.ij.in fi.ff. vi bo.rap.& Bal.in l.j.in fi.in reportatis antiquis ff.pro ſoc.Ita reſidet do.Alex. in d.l. exitus ſed vltra eum dicas ꝙ idẽ voluit do. Flo.in d.authen.hoc ſi debitor & Angel.de Are.in.§.itẽ ſi quis in fraudem in vj.colũ.in fi.ver.adde prędictis inſti.de act.quę omnia perpetuo teneas menti, quia ſepe & ſepius occurrunt in facto.

159 Obligatio fideiuſſoria tranſit in hæredes l.iiij.ff.de fideiuſ.l.fideiuſſoris C. eod. inſti. eo.§. fideiuſſor hr̃ in l. ex contractibus. & in l.ex depoſiti.ff.de act.& oblig.cum ſimi. Scias tamen & teneas menti ꝙ hoc fallit in fideiuſſione facta pro maleficio.nam talis fideiuſſio extinguitur morte fideiuſſoris & non tranſit ad hæredes.ita dixit gl. multum ſingularis inſti. de fideiuſ.in d.§. fideiuſſor. quã glo.ibi ſumme no.& exclamat Angel.de Are.ſubdens hoc eſſe verũ & procedere qñ fideiuſſit ſimpliciter pro furto, vel alio delicto,ſecus ſi promiſiſſet penã centũ,licet dicatur pro furto,quia tunc talis penalis ſtipulatio tranſit contra heredẽ & contra hereditatẽ iacentẽ quando fuit pura obligatio vel in diem,vt l.ad diem ff. de verb. oblig. & ibi Bar.Ang.& Imo.ſecus ſi ſit ſub conditione & ſic nullam ſubſiſtentiam incipit habere contra defunctũ. de quo ibi latius

* per Ang.quem vide(Vide infra in ſingula. 304.incip.animaduertant &c.

160 Pater & filius cẽſentur vna & eadẽ perſona l.cum ſcimus ad fi.C. de agri. & cenſi. lib.x.& in.§.authoritate xxv.q.iij. cum ſi. pro quo faciunt quæ habentur in l. iſti quidem ff.quod met.cau.Et ideo conſuluit do. Maria.Soci.in conſil.liij. incip. Magnifice capitanee &c. ꝙ non dr̃ quis liber relaxatus de carceribus quando cogitur filium re-

* linquere in carceribus ꝓ obſide.(Vide do. Philip.Dec.in conſi.ccxix.incip.viſo puncto in iij.col.in fi.& in conſi.cclxij.in cauſa in ii. col.ad fi.) & dixit Lud.ro.not.verbũ in l.j.ff.in ius vocan.vt eant &c.ꝙ vbi etiã electa eſt induſtria perſone poteſt quis ſeruire per filium.alleg.text. in l.ſciendum.§. legati.ff.de lega.Et dicit ſing.Inno. in c. cũ locum in prin.extra de ſpon. quod ſi patri ſit violentia corporalis,& filius aliquid fecit vt liberaret patrem ꝙ ille actus dicitur factus per metum,ac ſi illata fuiſſet filio,& dixit ſing.Bal.in l.ea lege in viij.colũ.C.de condi.ob cau.ꝙ prohibitus alienare in potentiorem.poteſt alienare in filium quãuis potentiorem,alleg.gloſ.in l.ſi ita quis .§.ea lege ff.de verbo.oblig.& dixit not.Albert. de roſa.in l.eum qui probabilem C.de epiſ. & cler.per illum tex.ꝙ ſi filius verberat patrem,& ſi pater ſtuprat filiam,nec ille filius nec ille pater præſumitur.Et adeo eſt verũ hoc ꝙ pater & filius cenſeantur vna & eãdem perſona ꝙ ſicut non valet cõfeſſio facta metu tormentorum ſeu renunciatio facta ob metum torquendi filium,ſecundum docto.poſt glo.in c.afferte de præſump.Itẽ etiam pro iſtis facit optime, nam vaſſallus non tenetur iuuare dominum contra proprium filium,ſecundum Bal.in c.j. de noua for.fideli.& in l.j. in ij.q.ff.de re. diui. & in l.j.§.ne autem C.de cadu.tol. pro quo facit tex.in.§.fin.inſti.de noxa.ibi,quis enim patitur filium ſuum &c. Et pro iſtis etiã optime faciunt alia ad hoc propoſitum adducta per domi. Felyn.in d.c. afferte in j. colum. & per eundem in c.ſi vero in j.col.ver.limita.extra de ſen. excom.Et adde hic Angel. in l.prima.§,ſi pater,el,ij, per illum text.ff.

ad ſylla.vbi dicit ꝙ vaſallus qui non iuuat
patrem domini ſui ille priuatur feudo ſicut
non iuuaſſet dominum ſuum,& adde etiam
hic no.verb.Ange.de Are.in lib.maleſic. in
verbo, & dictus Titius ſe defendendo in
iiij.char.ver.quæro ſicut.& vide Cæpol.in
conſi.lv.incip.Vnus &c.in ij.col. Et vltra
omnia ſupradicta & omnia adducta per d.
Fely.in dictis locis ego adduco no. & ſingu
lare verbum Bal.& And.de Iſer. poſt glo.
in c.j.ī prin.in ſi.verbis qui.mod. feu.coſti.
poteſt vbi dixit ꝙ feudum imp. recep. in-
telligitur receptum pro ſe & filijs ſuis ma-
ſculis,licet in inueſtitura de nullo hærede
ſit facta mētio.Et idem dicit eſſe in emphy
teoſi,quod dicit eſſe notabile & tenendum
cordi,ideo non tradas obliuioni idem dixit
And.de Iſer in c.j. quib.cau.feu. amit.& d.
Alex.in conſi.ſuo xviij.incip. attentis &c.
in ij.col.in v.volu.dixi ego in prælud. feu.
in ij.char.de quo ēt per d.Alex.late in l.quę
rome in.§.duo fratres ff.de verbo.oblig.in
xxxj.col.verſic.Sed circa hoc &c. vbi im-
probat hoc dictū Bal.quo ad emphyteoſim
de quo ibi per eum.Et in hac materia ꝙ pa
ter & filius &c.adde cōtingentiā facti not.
quam refert And.de Iſer.in c.j.§. publici la
trones in ſi.de pace tenen. vbi ponit ſeu re-
fert rem memoratu dignam quam non refe
ro breuitatis cauſa.

161 Emologatio ſeu approbatio laudi appro
batur vt quis non poſſit venire contra ip-
ſum laudum,quia nemo eſt audiendus con-
tra illud l. quod generaliter C. de non nu-
me.pecu.l.licut C.de act.& oblig.cum ſimi.
Scias tamen ꝙ eccleſia poteſt petere reſtitu
tionem in integrum aduerſus laudum enor
miter eam lędens ēt ſi tale laudū fuit emolo
gatum & etiam elapſo quadriennio,& etiā
ſi prædeceſſor prælati iurauerit in compro-
miſſo non contrauenire laudo. Ita ſing.con
cludit Ludo.Ro.in conſi.ſuo ccclix.incipi.
circa primū propoſite cōſul.in vj.col.quod
dictū pro valde not. refert & ſequitur do.
Felyn.in capitu.placuit in vij.colum. extra
de preſcrip. pro quo allegat alia de quibus
ibi per eum.

162 Tu ſcis ꝙ ſi debitor legat creditori con-
funditur actio quia intelligitur legaſſe ani-
mo cōpēſandi,vt hr̄ in l.licet C.ad l. fal.&
in l.cū ſecūdum C.de fideicom.& in l.debi-
tori.C.de pac.cū ſimi.Attā limita hoc ſing.
niſi ipſe debitor legādo creditori dixerit le
go tali creditori meo de bonis meis tm̄ &c.
quia hoc caſu ipſe creditor vltra creditum
ſuū poterit legatū petere nec hoc caſu intel
ligetur factū legatū animo cōpenſandi. Ita
multū egregie dixit Bal.in l.ſi cū dote in.§.
ſi pater in ſi.verbis ff.ſolu.mat.allegās ratio
nē dicēs ꝙ hoc operatur verbum de bonis
meis,quod importat & intelligitur deducto
ere alieno l.ſubſignatū.§.bona ff. de verbo.
ſign.qđ dictū refert & ſequitur d.Fely.in c.
quoniā in iiij.col. circa prin.extra de pſcri.

163 Crimē falſi eſt crimen enorme & aliqua
habet vltra alia crimina,ideo dixit Bald.in
l.lucius in ſi.ff.ad turpil.qđ in generali ſer-
mone remiſſionis delictorū nunquā cōpre-
henditur crimē falſi.idē dixit Pet.de Anch.
in repeti.c.j.in xxxix.char.ver.vnde ſi ſta-
tuto.de conſti.& Ang.in diſputa.ſua incip.
exorta guerra &c.Et dixit Ang.de Are.in
tract.maleſic.in verbo,falſario,in ver.Et te
ne mēti tu iudex inquirēs ꝙ licet regulari-
ter in accuſatione vel inquiſitione delicto-
rū debeat apponi locus & tēpus cōmiſſi de
licti,tñ hoc fallit in crimine falſi,quia in eo
nō requiritur apponi nec locus nec tempus
allegat ad hoc glo.in inſti.de publi.iudi.cir
ca prin.& Bal.in c.j.circa princ.quib.modi.
feu.amit.& idē dixit ipſe Ang.in d.trac.ma
leſi.in ver.in platea cōmunis in prin. Et vi
de not.verba Pau.de Caſt.in cōſi.ſuo clj.in
cip.Videtur dicendū poſt prin.& dicta per
d.Ioā.Bapti.de Cazal.in repeti.l.oēs popu-
li in cxj.col.verſi.quinto ſit ſtatutū de iuſti.
& iur. & vide omnino quæ dixi in l.j.§.ſi
ſeruus verſi. vltimo pro prędictis &c.ff. de
quæſtio.Et teneas menti ꝙ licet cōfirmatio
operetur ſupplementū defectus exiſtētis in
cōfirmato,vt hr̄ in c. quoties extra de pac.
& in c.j.de tranſac.& late per Old.in cōſi.
ſuo cclvij.inci.Factū tale eſt &c.in iiij. col.
& dixi ſupra in ſingu.79.incip. Confirma-
tio &c. tñ qñ illud quod confirmatur puta
priuilegiū reperitur falſum tūc cōfirmatio
facta cū quacūq; clauſula vel ex certa ſcien
tia vel motu proprio vel alio modo nō pro
deſt & nihil operatur ita ſing.dixit Abb.in
c.inter dilectos de fi.inſtru.& ibi do.Felyn.
poſt eū in v.col.quod eſt ſing.notandū,quia
pōt ſeruire ad multa,& iſtud ēt eſt de mēte
Inno.Io.And.d.Card.& d.Ant.in d.c. inter
dilectos & vide quæ dixi ſupra in d. ſingu.
lxxix. in fin.

154 Nemo debet ſe ſubmittere tormētis vel
carceribus vt hr̄ in l.iij.C.ad leg.iul.maieſt.
& in l.ſi.C.de accu.imo ſi vellet qs ſpōte ſe
ſubmittere tormētis non poſſet, quia nemo
eſt dn̄s mēbrorum ſuorū l.liber homo ff. ad
l.aquil.Et ideo tene ꝑpetuo mēti vnū ꝙ li-
cet per ſimplicē ſcientiā quis incidat in cri

mine leſe maieſtatis,vt in l. quiſquis ver.ſi. C.ad l.iul.maieſt.& ibi doct.& Bartol.in l. vtrũ ff.ad leg. pompe. de parricid. tñ iſtud eſt verũ qñ talis ſcientia eſſet probabilis, ſecus aũt ſi eſſet improbabilis, quia tũc quis non cadit in crimẽ leſe maieſtatis per ſimplicẽ ſcientiã ſine reuelatione.Ita ſing.dixit Bal.in cõſi.ſuo incip.quanquã allegata ſint multa,per plures rõnes & maxime per illã videlicet ꝙ nemo debet ſe ſubmittere tormẽtis vel ſupplicijs.Ad quid.n.tenetur quis reuelare qđ probare nõ poteſt,qui.n.ſolum audit & non reuelat,quia probare nõ põt, immunis eſt a delicto, vt hr̃ in l. noſtris C. de calũ.& iſtud dictũ Bal.refert & ſequitur Angel.de Are.in lib.maleſic.in verbo,Che hai tradita la tua patria.in ij.char. verſi. qđ crimẽ &c.vbi dicit qđ Bal.ex hoc infert ꝙ aſſeſſores ſequẽtes Bar.in d.l.vtrũ. & occidẽs homines ſolummodo quia nõ reuelãt ſecretũ nõ probabile oẽs ſunt homicide,quia viſus vidit,velit nolit auris audit, quia ſenſus corporis & primi motus nõ ſunt in poteſtate hominis,vt dicit glo.in l.j.§.ius naturale in verbo,coniugatio ff.de iuſti. & iur. & illud dictum Bald.etiã refert & ſequitur Ioan.de Ana. in rub.de his qui fil. occid.de quo ẽt per Ang.de Are.inſti.de publi. iud. in.§.publica.in fi.Et propter hoc ipſe Bal. in d.conſi.deplorat memoriã fideliſſimi militis domini Donati de Barbadoris qui ob hanc cauſam cum aliquibus alijs fuit decapitatus.& ſubdit ibi Bald. ꝙ anima Bar.eſt ſepulta in infernũ propter illud dictũ ſuũ. & dicit Ang.ibi ꝙ hoc refert Ioã.de platea doctor Bonoñ.inſti.de publi.iudi.§.publica aũt pro quo facit ſecũdũ eũ c.quia plerunq; ij.q.vij.Tu autẽ vltra Ang.adde ꝙ illud dictũ Bal.refert & ſequitur do.Fely.in c.decetero in vlti.col.de re iudi. & pro illo dicto Bal.cõtra Bar.eſt tex.& glo.quem ad hoc ego ſolus allego in cle.volẽtes in.§. notarij
* in ver.ea probare valeant &c. (& ibi glo. tenet hanc partem.& idem tenet glo.in c.ſi quis papa ſuperſtite lxxix.diſt.& vide Floria.in l.quoties ff.ad l.aquil.vbi limitat hãc doctrinam.) de hæreti. ex quo tex. colligit ibi do.Cardi.ꝙ qui non poteſt probare non tenetur nunciare licet d.Aug.de Ari.in ſuis addi.ad Ang.vbi ſupra ſequatur opi.Barto. in d.l.vtrũ dicẽs ꝙ idẽ dixit ipſe Bar. in l.j. §.occiſorũ ff.ad ſylla.& ibi Ange. & Abb. in c.j.de reſti.ſpo.ſed Lud.Ro.in d.§.occiſorũ dicit ꝙ contra Bar. & ſequaces cõſuluit Bal.Florentie & obtinuit licet Angel. in d. verbo,Che hai tradita la tua patria.dicat ꝙ opi.Bar.ſeruatur in practica quod mihi vr̃ durum & iniquiſſimum propter rationes Bal.& quia ſecũdũ opi.Bar.& ſequaciũ innocẽtes punirentur ex defectu probationũ quod remotũ eſt ab omni iuſtitia & equitate,& in hãc partẽ,& ſic pro opi.Bal. cõcurrit Ang.in l.frater.ff.ad leg.pompe.de parrici.vbi dicit ꝙ fuerunt decapitati plures ciues qui nõ reuelauerunt tractatum quẽ ſolũmodo ſciebãt & nõ fuerunt participes,& dicit ꝙ hoc fuit male factũ & inique, quia iura hoc non patiuntur.de quo ẽt per d.Fely.late in c.quante de ſen.excõ.& in c.ij.extra de hæreti.& ſubdit Ang.in d.l.frater.ꝙ pœna capitis eſt ſolũ qñ fieret tractatus cõtra principẽ & papam, & ſic cõtra eccleſiã
* vel imperiũ.(Vide Alex.in conſi.xiij.inci. cõſyderatis his in j.col.in vj.volu.)Et idem latius dixit d. Nellus in tracta.)bannitorum ĩ j.parte ſecũdi tẽporis q.xvj.inci.viſis &c. vide tñ Card.Alex.in c.j.in j.col.que ſint rega.in vſib.feu.& idem dixit Angel.de Are. inſti.de hæred. quæ ab inteſt.deſe.in §.interdum poſt prin.licet contrariũ dicat Pau. de Caſt.in l. nemo in ij.col.C.de epiſc. aud. Subdit etiam Ang.vbi ſupra ꝙ vnus forenſis qui nõ eſt de populo & ſic ius populi nõ debet tueri licet ſciat conſpirationẽ & non reuelet non debet puniri.& dicit ꝙ hoc tenet glo.in d.l.vtrũ in verbo, conſcios ad q̃ ẽt vide d.Aug.de Ari.in dictis ſuis addi.vbi ponit prædictas & tenet opi.Bar.& dicit ꝙ alias fecit vnũ potentem dñm decapitari de quo forte,vt puto,anima ſua paſſa eſt & patietur detrimẽtũ & afflictionẽ apud inferos in eterna ſecula.Et hic ẽt adde Bal.in cõſil. ſuo xxxiiij.inci.Caſus talis eſt, Guido &c. in fi.in iij.vol.& in conſil. ibi ſeq.vbi dicit ꝙ coniunctio ſanguinis aliqualiter excuſat cõſanguineũ ſi non accuſauit conſanguineũ de crimine leſe maie.Et plura ad excuſandũ cõſanguineũ aliquid facientẽ pro cõſanguineo,vide per d.Fely.in c.cũ quidã in pe. & vlti. col. de iureiur.& per Bar. in l.fi. in fi.ff. de hære.inſti.

165 Scriptũ eſt in c.ſunt qui dicunt xxvij.q. ij.& in c.an quod.& in c.pen.xxxiij.q.ij.& in c.inter corporalia de transla. epiſ. Quos Deus coniunxit homo nõ ſeparet,matrimoniũ enim perfectũ non poteſt ẽt a papa dirimi & ſeparari,quia papa nõ habet aliquam poteſtatẽ ſuper tali matrimonio,ſecũdũ Archi.in c.qua propter xxvij.q.ij.& Bal.in l. deo nobis in iij.col.ver.vlterius not.C. de epiſ.& cle.Licet ex maxima & vrgentiſſima cauſa poſſet ſuper matrimonio tam con

ſummato diſponere de plenitudine poteſtatis, ſecundũ Io. And. in regula, actus legitimi de reg. iur. in mercuria. & Bal. in l. ſi tibi filius ff. de adop. (Vide d. Philip. Dec. in cõſi. cxij. inci. In præſenti conſultatio. quaſi ꝑ totum.) & per Pe. de Anch. late in cõſi. ſuo ccclxxiiij. incip. reuocatur in dubiũ. & per d. Fely. in c. quæ in eccleſiarum in v. col. de conſti. vbi loquendo remiſſiue plures alios ad hoc alleg. Teneas tamen menti ꝙ ſi vir duxit ſcienter vxorem non cognoſcibilem licet non debeant ſeparari, tamen ſi epiſcopus qui ſatis eſt inferior papa videt eum ſuſpectum de incontinentia debet prouidere vt contrahat cum alia & primam tenebitur alere. Ita dixit Abb. in c. conſultationi. de frigi. & malefi. quod dictũ refert & ſequitur do. Fely. in c. lator. in ij. col. de re iudi. quod eſt mẽti tenendũ, quia ſepe iſta occurrũt in facto, & ego iã ſunt duodecim anni quibus vidi hinc caſum de facto hic Bononiæ.

166 Inconſtãtia reprobatur in qualibet perſona, & maxime in principibus. epiſtola inter claras C. de ſum. tri. & ſi. cath. & habetur in l. j. de conſti. pecu. & in c. j. de pac. cum ſi. & ideo dixit d. Cardi. in conſi. ſuo cxlvij. inci. Dominus papa, ꝙ ſi papa reuocat omnes ſuas conceſſiones non intelligitur reuocare a ſe initas per viam contractus. Et dixit idẽ Card. in conſi. cxlj. inci. punctus &c. ſanctiſſimus dominus noſter, quod reſcriptiũ contrarium primo non nocet geſtis iam legitime vigore primi. & dixit ſing. Bal. in conſi. ſuo vlti. in j. vol. in v. col. ꝙ varietas ſeu vacillatio eſt legibus inimica & doli mali materia, vnde maxime cõuenit regibus & imperatoribus illud verbũ, Semel locutus eſt Deus, & iterũ, Quod ſcripſi ſcripſi. vnde dicit ꝙ princeps debet habere vnum calamũ & vnam linguam & non plures calamos & plures linguas, quia ſcriptum eſt, Quæ proceſſerunt de labijs meis non faciã irrita. Et ideo debet eſſe immobilis ſicut lapis angularis & ſicut polus in cœlo. Et in materia ẽt tene menti no. verbum dominorum de Rota in antiquis deci. xxix. vbi dicunt ꝙ epiſcopus qui mandauit ꝙ vni conferretur beneficiũ nõ poteſt variare ẽt re integra. quod dictũ pro no. refert & ſequitur d. Fely. in c. cũ olim in iij. col. de re iud. vbi prædicta & alia quãplura ſimilia adducit ad hanc materiam quæ videre poteris.

167 Violentis inuaſor alicuius rei punitur, quia perdit omne ius ſi quod habebat in re & punitur alijs penis, de quibus in l. ſi quis in tantam C. vnde vi. Tene tamen menti ꝙ ſi quis occupat rem ratione præſumptionis iuris quod habet in re nõ ſolum in proprietate ſed etiam in ciuili poſſeſſione excuſatur a dolo & a culpa, & per conſequens a pœna d. l. ſi quis in tãtam C. vnde vi. ita ſingu. dixit Inno. in c. cum in officijs. extra de teſta. quod dictum pro valde no. refert & ſequitur Bal. in auth. licẽtiam in vlt. col. C. de epiſ. & cle. & do. Bartho. Cæpo. in conſilio ſuo iiij. incip. viſa quęrela &c. in fin. verbis Exemplum ponit Bal. in eccleſia dicẽs ꝙ ſi eccleſia occupat poſſeſſionẽ rei quæ re vera pertinet ad hæredẽ prælati ꝙ eccleſia non incidit in aliquã penã, quia ratione pręſumptionis iuris ꝙͥ habet eccleſia pro ſe excuſatur, vt ſupra, idẽ a patitate rationis dici poſſet in priuato quod eſt no. verbum Hippoly. de Marſi. &c.

168 Equalitas ſemper ſeruãda eſt in iudicijs, vt habetur in c. j. de re iudi. in vj. & in l. qui accuſare. C. de eden. & in c. cũ inter. de excep. & in c. nouit de iudi. & iij. q. ix. c. vlt. & iiij. q. iiij. c. ij. & l. non debet ff. de regu. iur. & ff. ꝙ quiſque iur. in rubro & nigro. cũ ſi. Et ideo teneas menti ꝙ ſtãte ſtatuto ꝙ reus non poſſit opponere aliquam exceptionem vel defenſionem cõtra inſtrumẽtũ vel eius executionem, ſi tamẽ actor qui petijt executionem inſtrumẽti non liquidi habuerit aliquam dilationem ad probandum & liquidandũ, tunc durãte tali dilatione poterit ſimiliter reus probare & allegare contra ipſam liquidationẽ & cõcernẽtia illa nõ obſtante dicto ſtatuto. ita multũ ſignanter dixit Bal. in l. ſi cauſam in vlt. colũ. C. de execu. rei iudi. quod dictũ pro valde not. refert & ſequitur do. Ioã. Bapt. de S. Seueri. in repe. l. admonendi in v. char. in iij. col. in ſi. ff. de iureiu. vbi ad hoc ẽt allegat. Barto. ibi & alios. & dicit ꝙ ad hãc doctrinam Bal. ſemper recurritur in palatijs & in foro per cauſidicos, & ideo rogat omnes tenere mẽti hãc doctrinam, quia faciet eam ſciẽtibus ſingularem honorem quia communiter ignoratur ſecũdum eum ibi. (Et illam doctrinam etiam refert & ſequitur do. Philip. Dec. in l. non debet ff. de reg. iur.) Sed tu vltra eum ibi addas Bal. in c. j. in ij. colũ. in ſi. extra de mu. peti. vbi dixit ꝙ ille tex. facit in arg. ꝙ ſi exceptio non poteſt probari per teſtes ex forma ſtatuti, ſimiliter non poterit probari per teſtes actio ſeu replicatio, quia iudex & iudiciũ non debet claudicare ſecundum eũ ibi, ad quæ etiam vide dicta do. Fely. in rubri. de reſcrip. in j. col. circa me. & per eundẽ in c. eccleſia ſancte Marie in xxxiij. colũ.

poſt prin.de cōſti.Itē ad materiā iſtam adde ꝙ ſi captus eſt bannitus cōdemnatus de ali quo delicto qui velit probare tunc ſuā inno centiam ꝙ eo tēpore ēt aduerſarius poterit probare nocētiam ipſius banniti nō obſtan te lapſu tēporis,ita ſingulariter dixit Guido de ſuza.in l.ſeruum quoq; in.§. publice in tereſt.ff.de procur.quem refert & ſequitur Io.And.in addi.Spec.in ti.de accu.in quar ta parte,in.§.fi.in addi.incipiē. ſunt ibi hæc verba in verſi.ſubdit demū.(Vide Iaſ. in l. j.in j.col.ver.adde ad hanc legem C.de iur. & fac.igno.& quæ dixi infra in ſing.389.in cip.tu ſcis &c.& Iaſ.in repeti.l. admonendi in vij col.de iureiu.& Soci.in conſi.cx. in cip.inſignis doctor &c.in fi.in iiij.volu.Pe. de Anch.in repe.c.canonum ſtatuta in cvij. col.verſi.ſubijcio ſimilē quæſtionem.de cō ſti.) Hippolytus de Marſilijs. I. V. D. Bo nonienſis &c.

169 Nota eſt regula illa &vulgata ꝙ actore nō ꝓbante reus debet abſolui l. q accuſare C.de eden.c.vnico vt eccleſiaſt.benefi.cum multis ſimi. Et intellige ꝙ debet abſolui.ſ. diffinitiue & non aliter,vt dixit glo.in au thē. qui ſemel C.quomo. & quando iud. in verbo,ꝙ locū in fi.teneas tū mēti ꝙ ſi acto ri fuit ſtatutus terminus ad probandum ab ſente reo,& ipſe actor nō probauit in termi no,ꝙ tunc licet reus debeat abſolui per iu ra prædicta,tamē non debebit hoc caſu ab ſolui diffinitiue,ſed abſoluetur ab obſerua tione iudicij,quia minus hoc caſu imputa tur actori,quia ſi reus fuiſſet præſens forte cōfeſſus fuiſſet petitionē actoris, ita ſing.di xit Inno.in c.prout,de do.& contu. in fi.qđ dictum pro valde no.refert & ſequitur Bal. in margarita ſua in verbo,actor. ver. actor ſi dato &c.& do.Io.Bapt.de S. Seue. in re pe.l.admonendi in vj.char.in iiij.col.verſi. quintus caſus,pro quo alleg. dictam glo. in d.auth.qui ſemel.quę optime facit,ſed ſi ve ra loqui fas eſt ego,& ſi minimus ſim, dico ꝙ prædicta doctrina Inno.& ſequaciū nun quam mihi placuit, maxime propter ratio nem per eū allegatam,videlicet,quia ſi prę ſens fuiſſet reus forte cōfeſſus fuiſſet.Tunc ego dico dato ꝙ nō fuerit pręſens tempore ſtatuti termini in quo potuiſſet confiteri. Iſtud nihil reuelat, quia ipſe actor in dicto termino ſibi ſtatuto ad probandū potuiſſet citari facere reū & eidem facere poſitiones ſeu interrogationes qbus reus coactus fuiſ ſet rñdere medio iuramēto ſuo,& potuiſſet tūc reus ſic cōfiteri intentionē actoris ſicut potuiſſet cōfiteri qñ fuit ſibi ſtatutus termi nus ſi fuiſſet pręſens tūc,& ſic per hoc mi hi vř ꝙ ratio Inno.& ſequaciū non militet. Ideo cogita quia dubiū eſt quotidianum & practicabile.Hippoly.de Marſi.&c.

170 Animaduertat rogo procuratores & qui verſantur in palatijs maxime tyrones ad vnā doctrinā notabilē quæ ſepiſſime occur rit.Nam dixi ſupra proxime ꝙ actore non probante reus debeat abſolui. Sed quæro, peto a te centū vigore cuiuſdā inſtrumenti publici quod effectualiter produco coram iudice,& eū dimitto in actis apud notariū, tu negas mihi teneri in aliquo,quo ſtāte iu dex ſtatuti mihi terminū ad probandum,in quo termino nihil produco ſciens me pro duxiſſe publicū inſtrumētum faciens plenā fidem & eū dimiſiſſe in actis apud notariū cauſe,an hoc caſu tale inſtrumentum ꝓbet, adeo ꝙ debeat ſequi ſentētia condemnato ria in mei fauorem abſq; eo ꝙ aliud faciam vel producam?in quo dicas breuiter ꝙ nō, imo tu debebis abſolui tanquā ego actor ni hil probauerim vel produxerim.Ratio aūt eſt,quia licet produxerim publicum inſtru mētum debiti probās plene debitū,attñ il lud produxi ante litem conteſtatā ad fun dandū intentionē ſeu petitionē meā,non au tē illud produxi ad probandū, quia eo tem pore quo produxi.ſ.ante lit.cōteſt.nō pote rāt fieri probationes, vt hr in rubro & ni gro extra vt lit.non conteſt.Et ideo tanquā nō ꝓbās debeo ſuccūbere,& tu debebis ab ſolui,ita ſing.dixit Fed.de ſen.in conſi. ſuo clx.inci.Caſus talis eſt do. Minus.vbi dicit ꝙ inſtrumētū ꝓductū ante lit.cōteſt.nō pro bat niſi poſt tpe probatorio itetū ꝓducatur & ideo cauti ꝓcuratores tēpore ꝓbatorio dicūt corā iudice pñte vel citata parte ꝓ duco ac reproduco oīa antea producta per me in tali cauſa,& tūc talia iura taliter re producta plene ꝓbāt alle.ipſe Fed. ꝓ dicto ſuo caſum quaſi ad literam ſcđm eū in c.ve niēs el ij.extra de teſt.& q̄ not. in c.cū dile ctus de ord.cog.in gl.& hāc doctrinā ꝓ val de no.refert & ſequit̄ d.Anto.in d.c.cū dile ctus in.§.nos igit̄ in vlti.col. & in c.j. extra de ꝓba.& i c.cū veniſſent.de reſti.in integ. & d.Fely.in c.cūm quæ in ij.col. de teſt.& in c.j.in pe.col.de ꝓba.vbi ponit no.reſtitu tionē ad hāc doctrinā quę vide poſt.d.Ant. ibi q dicit ꝙ ꝓductio inſtrumēti ante lit.cō teſt.nō ꝓdeſt ad merita cauſe niſi de nouo producatur,& alleg.Fed.in d.cōſi.clx.Sed ego vltra do.Fely. & alios dico ꝙ iſtud vř decidere glo.in l.quę oīa in j.glo.ibi oīa de nouo reiterari oportet ff.de ꝓcu.& optime

faciunt quæ voluit Bar.in l. mutari in prin. eo.ti.& idem expreſſe tenet Bal.in l.ait prę tor in prin.ver.circa ſecūdū ff. de iureiur. vbi loquitur in iuramēto,& dicit ꝙ iuramē tū quod præſtatur pro ingreſſu iudic.eſt ma gis iuramētū calumnie, ꝙ iuramentū ꝓba- tionis,& ideo nil facit ad probationē,cum nondum ſit tēpus probationis, & ideo quo ad probationē iterato iurandū erit,& idem dixit ipſe Bal.in addi.Spec.in tit.de primo & ſecundo decreto.verſi. qđ iuramentum. vbi ſing.dixit ꝙ iuramētum calūnie nō eſt loco probationis.Et ideo dicit ꝙ ſi ex for- ma ſtatuti accuſatio damni dati probatur p iuramentū ꝙ nō ſufficit tēpore producte ac cuſationis iurare cauſam eſſe verā & nō ca lumnioſam,quia iſtud eſt iuramentū calum nie non iuramentū probationis quæ debet fieri poſt reſponſionē rei,ideo nouo iuramē to opus eſt & debet præſtari intra terminū probādi,& dicit ꝙ ita de facto ſeruatur Pe ruſij in palatio.& idē expreſſe tenet domi. Alex.in conſi.ſuo iij.incip.in cauſa & lite. l.iiij.col.in ij.vol. Pro iſtis ēt optime faciūt dicta per Matheſi.in no.ſuo clxvij.inci.no. ſingularē doctrinā. Videas tñ Bal. qui vř te nere cōtrariū in conſi.ſuo cccxvj.inci. Præ ſuppoſito ſtatuto in fi.in iiij.vol.& in l. vnī ca.C.vt quæ deſunt aduo.par. vbi tñ remit tit cogitandū.(Cōtra dicta in hoc ſingulari faciūt dicta per Ang.in l.j.& in l. properan dum in .§.& ſi quidē C.de iudi.& per Bal. & Pau.de Caſt.in l.vnica C. vt quæ deſunt aduo.par.quos refert & ſequitúr Iaſ.in d.§. & ſi quidē in j.colum.in fi.ver. quarto limi ta &c.& circa hanc materiā vide in ſimili Iaſ.in repe.l.admonēdi in lv.col.de iureiu.) Tene menti prædicta quia quotidiana ſunt & practicabilia,nec ea forte ita diffuſe faci le alibi reperies.

171 Audiniſti alias regulā iſtā,videlicet ꝙ in definita eqpollet vniuerſali,vt hř in l.ſi plu ribus ff.de leg.ij.& i c.ſolite de ma. & obe. & in l.j.per gl.Bar.& alios ff.de reg.iur.At tamē ſcias ꝙ hæc regula fallit in teſtibus,qa in dicto teſtis indefinita nō equipollet vni- uerſali,ita dixit ſingu.Abb. in c. auditis in iiij.col.extra de reſcrip.poſt Inn.ibi in gl.ſu per verbo,exceptio.alleg. rationē dicens ꝙ hoc eſt quia ꝓbatio ſeu dictū teſtis debet de neceſſitate cōcludere c.in pñtia. de ꝓba. vnde ſi dicūt aliquē exercuiſſe iura epiſco- palia nō ꝓbāt qđ exercuerit omnia cū di- ctū eorū poſſit verificari in aliquibus iuri- bus tm̄.de quo dicto facit teſtū Alex.in cō- ſi.ſuo cx.inci. Vtſis acutiſſimis &c.in ij.col. in j.vol.alleg.ēt ad hoc Old.in cōſil.c.inci. in executione &c.& Pet.de Anch.& Io.de Imo in c.quāto de his quę fi.a pla.ſine con- ſen.c.vbi dicūt ꝙ ſi in inſtrumento dř tales canonici cōſtituerunt talē ſyndicum ꝙ per hoc nō probatur legitima cōſtitutio ſyndi- ci.ſ.ꝙ fuerit conſtitutus ab omnibus vel a maiori parte,qa ille ſermo & illa indefinita ſ. canonici,potuit verificari in duobus ca- nonicis tm̄,vt hř in l.inter illā ff. de ver.ſig. & in l.libertas.§.fi.ff.de manu.teſta.& dicit ꝙ idem voluit Bar.in l.curiales C.de præd. cur.lib.x.idē ēt dixit ipſe d.Alex.in conſil. ſuo vij.inci.ſuper hac dubitatione in fi. in j.volu.& in l.reſcriptū in prin. ff.de pac.& in cōſ.ſuo lxviij.inci.viſo & diſcuſſo in iiij. col.ver.nec ſufficiat &c.in ij.vol.de hoc in dicto quia aliqua poſſent alleg. in cōtrariū vide d.Fely.late loquētē circa hāc doctrinā in d.c.auditis in xiij.col.ver.guſta ēi &c.de pręſcrip.& in c.cū oēs in xvj.col.ver.tertia declaratio de conſti. ad quē me remitto ne ſim longiori in præſentiarum.

172 Habeo nūc vnā quęſtionē de facto quam alias pluribus vicibus hic & alibi vidi in facti cōtingētia.Statuto cauetur in hac ciui tate Bononiæ,& cōiter viget per Italiā, ꝙ de litibus qōnibus in vericūbus inter affi- nes fiant cōpromiſſum. Modo affines fece- rūt cōpromiſſum qđ eſt expiratū lapſu tēpo ris,vnus ipſorū qui eſt actor iterū reuertitur ad iudicē ordinarium pro dicta cā. reus aūt corā iudice petit vt iterū inter eos fiat com promiſſum.actor autē negat velle vlterius cōpromittere dicēs ꝙ adimpletū ſtatutum eſt per cōpromiſſum iā factū.reus autē dicit imo nō eſſe ſatisfactū dicto ſtatuto cū effe- ctu,dubitatř modo qđ iuris,videlicet an ite- rum debeat fieri cōpromiſſum inter eosř in quo dicatis ꝙ ſic,ita ſing.dixit Bal. in l. ſi- deicōmiſſa.§.ſi quis decē.ff.de leg.iij. qđ di ctum ꝓ valde no.refert & ſequit Lud.ro.in cōſi.ſuo ccccciiij.inci.In caſu ꝓpoſite cōſul tationis &c.vbi ꝓ hoc alleg.plura iura.Sub dēs ꝙ ratio huius pōt eſſe quia verba legis vel ſtatuti debēt intelligi cū effectu,vt ff.ne quis eū qui in ius voc.l.ſi per alium.§. doce re & ff.ꝙ quiſq; iur.l.j.§.hęc verba. cū mul tis ſi.Tu dicas vltra Lud.ꝙ idē in terminis voluit Bal.in l.veluti.§.hęc vxor.ff.de edē. vbi dicit ꝙ iſta quęſtio ſepe accidit in pala- tijs.Idē tenet d.Fely.in c.innouamus.in vlt. col.de treug.& pa.vbi videas. & hoc dictū habeas mēti cōtinuo quia eſt multū quoti- dianū & practicabile.de quo dixi ēt i repe. rub.ff.de fideiuſ.in l.col. vbi adduxi ēt aliā

rationem corroboratam pluribus iuribus, videlicet ꝙ paria ſunt non facere vel facere & minus legitime, vide ibi plenius. pro quo faciunt optime dicta per do. Fely. in c. qualiter. el j. in pe. col. de accu. Prædictas tñ doctrinas & concluſionem intellige eſſe veram qñ quis tenetur facere compromiſſum ex diſpoſitione legis uel ſtatuti, ſed ſecus eſt qñ ad hoc tenetur ex ordinatione ſeu diſpoſitione hominis, quia tunc ſufficit ꝙ ſemel tantum compromiſerit licet non ſit ſequutum laudum, ita dixit Soci. in cõſi. ſuo cxvij. incip. viſa. in j. col. vbi dicit ꝙ hoc voluit Spec. in ti. de arbi. in. §. excipitur. in verſic. ſed quid ſi fuerit actum &c. & Bald. in l. j. C. de his quæ pe. nomi. & alios alleg. de quibus ibi per eum, quæ limitatio eſt multum not. ad prædicta.

173 Fiunt quotidie cõpromiſſa in quibus dicitur ꝙ arbitri poſsint ferre ſñiam abſentibus partibus, an hoc caſu poterunt tales arbitri ferre ſñiam partibus nõ citatis? in quo videtur dicendum ꝙ ſic, propter illa verba abſentibus partibus, nihilominus contrariũ determinat Spec. in ti. de arbi. in. §. excipit. in fi. dicens ꝙ hoc caſu non valebit ſententia partibus non citatis. quod dictum pro no. refert & ſequitur Ioan. de Imo. in c. cum dilectus. de arbi. & d. Alex. in l. ſi quis arbitratu. in v. col. verſi. limita. ff. de verb. obli. & do. Fely. in c. cum olim. in x. colum. de re iud. et ideo debebit dici in compromiſſo ꝙ arbitri poſsit ferre ſententiam partibus abſentibus & non citatis, nam hoc caſu bene valebit ſententia nõ citatis partibus, ſecundũ doct. in dictis locis quod eſt practicabile.

174 Ille qui ſibi aſcribit aliquid de bonis teſtatoris in teſtamento in ſcriptis incidit in pœnam falſi. tex. et in l. iij. C. de his qui ſibi aſcri. in teſta. Tene tñ menti ꝙ iſtud fallit et non habet locum in prælato aſcribente aliquid de bonis teſtatoris eccleſiæ ſuæ, quia non cadit in falſum, ita ſing. dixit do. Anto. poſt Hoſti. in c. inter. de re iud. quod dictum refert & approbat ibi do. Fely. in iiij. col. in prin. quod dictum poteris addere ad priuilegia clericorum quæ tibi dedi in repe. mea rubri. ff. de fideiuſſo.

175 Conceſſo vno omnia videntur eſſe conceſſa per quę deuenitur ad illud. l. ij. ff. de iuriſdi. om. iudi. l. iij. §. qui habet. ff. de ſerui. ruſti. prædio. l. ſi venditor. ff. de relig. & ſump. fune. l. vxori. ff. de aur. & arg. leg. habet late per Oldr. in conſi. ſuo xj. inci. Thema tale eſt in quadam clauſula &c. & per eundem in conſi. xxvij. incip. Thema tale eſt vacante. & per d. Fely. in c. cauſam quæ in j. & ij. col. de re iudi. & in c. quam ſit. circa princi. de iude. Ideo tene menti ꝙ ſi a ſtatuto conceditur alicui licētia aliquid faciendi, vt puta ſe vindicandi contra aliquem de offenſa ſibi illata ꝙ erit ſibi licitum cõgregare amicos qui ipſum iuuēt ad hoc, & illi tales adiuuantes non punientur ſicut nec principalis. ita ſing. dixit Paul. de Ca. in l. refectionis gratia. per illum text. in verſi. ego fabrique mei &c. ff. commu. prædi. vbi dicit ꝙ illud quod facere poſſum per me, poſſum facere per miniſtros meos ad hoc neceſſarios, & illis reſiſtens vr. mihi reſiſtere. & de hoc dicit eſſe gl. ſing. in l. cum fundũ. ff. de vi & vi arma. & reſpondet ibi ad glo. in l. gracchus. vbi eſt bonus tex. ad hoc. C. de adul. quę vr aliqualiter cõtrariari, & dicit hanc partem tenuiſſe Iac. Bu. in d. l. refectionis. & idem tenuit ipſe Pau. de Ca. in l. raptores. in ij. col. C. de epiſ. & cle. & Bal. in l. j. in antepe. col. verſicu. ſed quid dicemus ſtatutum permittit &c. C. vnde vi. & Bald. in l. vt vim. in iij. col. ff. de iuſti. & iur. & idem firmat d. Fely. in c. ſuper literis. i xiij. col. de reſcri. & Bal. ✳ in c. decetero. de re iudic. (Vide Bal. ſuper ſtatu. in verbo, bannum. ſeu in ver. bãnitus. in viij. col. verſic. ſtatutum dicit ꝙ bannitus pro certo crimine. & vide Iaſo. in l. ſcriniarios. in prin. C. de teſta. mili. & vide apoſtil. ad ſingu. Corſe. in verbo, auxilium &c.) & do. Barth. Cæpo. in conſi. ſuo iiij. inci. Querela &c. in vlt. col. ſubdit per has doctrinas alias ſe obtinuiſſe in contingentia facti in ciuitate Veronæ vbi eſt ſtatutum ꝙ ſi frater reperiat aliquem turpiter conuerſantē cum ſorore ſua poſsit ipſum impune occidere, ꝙ vnus qui repererat quendam in camera cubiculari cum ſorore ſua cũ armis conuocauit amicos armatos & occidit illum, & licet ſtatutum loqueretur de fratre tantum, tñ dixit ꝙ debet extendi ēt ad amicos cõgregatos ſine qui bus non potuiſſet tute occidere illum repertum cum ſorore. & refert ꝙ ita per totam curiam Veronæ iudicatũ fuit, & dicit etiam fortius Pau. de Ca. in dictis locis ꝙ in caſibus in quibus quis põt facere vindictam in perſonam alicuius ꝙ hoc poterit etiam fieri facere per alium, & ille talis hoc faciens nõ punietur. in quo tñ Bal. in dictis locis tenet expreſſe contrarium dicens ꝙ illud quod alicui perſonæ ſpecialiter committitur ad alium non põt tranſmitti per l. cum patronus. ff. de leg. ij. de quo ēt per Bal. in c. ad noſtram. extra de proba. & per Bar. in l. non ſolum. ff. de iniur. & in c. j. §. ſi quis

vero.de pace iura.firman.& Bal.in l.per di
uerſas.C.man.& vide tex.not.ad hoc in l.q
fundum.ff.de vi & vi arma.& in l.ſeruus ſi
hæredi.ff.de ſtat.lib.& Bal.in d.l.gracchus.
& Pe.de Anch.in c.j.ꝙ met.cau.& Ioan.de
Ana.in c.ij.in vlti.verbis.de homici.& per
d.Fely.in c.quæ in eccleſiarum.de conſtitu.
in iiij.colum.verſicu. cæterum.& do.Pari-
dem de Puteo in ſuo trac.ſyndi.in xlj.char.
verſic.familiaris. tene menti prædicta quia
ſunt quotidiana & valde vtilia & lucroſa
quæ addere pōt his quæ dixi ſupra in ſing.
xvij.inci.Acceſſoriū.Hipp.de Marſ.I.V.D.
176 Voluntas & propoſitum diſtinguūt ma
leficia.l.qui iniurie.ff.de fur.l.quod reipub.
ff.de iniur.l.j.C.ad l.Corne.de ſicca.cum ſi.
& affectio operi nomen imponit.l.ſi nō con
* uitij.C.de iniur.(Vide gl.in c.cum in capti-
uitate.xxiiij.q.ij.) Et ideo tene menti ꝙ ſi
aliqui aggrediuntur aliquem animo & intē
tionem eum baſtonādi vel aliter percutien
di,& eum ſic baſtonādo & percutiendo in-
terfecerunt quod iſti interfectores de occi-
ſo non tenētur ſed aliter mitius puniunt cū
vltra propoſitum deliquerint. Ita ſingu.per
optimas rationes conſuluit Paul.de Caſt.in
conſi.ſuo cxcij.inci.In cauſa incarceratorū.
& ibi reſpondet ad contraria quæ adduci
poſſent.et eſt profecto ſing.cōſi.quod refert
& ſequitur d.Auguſt.de Ari.in ſuis addi.ad
Ang.de Are.ſuper maleficijs.in verſ.& ap-
penſate &c.in fi.vlti.addi.& in verſi.dictus
Andreas armatus.circa fi.primę addi.Quod
dictū optime facit pro illa quæſtione & ar-
ti.magno & prolixo,uidelicet an delinquēs
vltra propoſitum,vel an delictum commiſ-
ſum ſine dolo puniatur & quō, quæ dubia
nunc non examino propter eorum prolixi
tatem.ſed ſolum loquar remiſsiue, ideo vi-
deas Bar.in l.diuus.ff.de ſicca.Bart. in l.oēs
populi.circa xx.col.ver.ex prædictis.ff.de
iuſti.& iur.Bar.in l.non dubium.in iij.colū.
C.de legi.Bar.in l.in lege cornel.ff.de ſicca.
Bal.in l.ſi quis ſeruo.C.de fur.Bald.in l.ve-
nia.C.de in ius voc.Bal.in l.ſi qua per calū
niā.C.de epiſ.& cle.& in l.ſi quis ignorans.
ff.loca.Bal.in l.ſi mandati.C.man. & l.data
opera.C.qui accu.nō poſ.Bal.in d.l.omnes
populi. in x.col.& in d.l.non dubium.& in
l.ſi quis alieno.§.cum autem.ff.de his q no.
infa.Bal.in d.l.gracchus. & in l.quamuis.ff.
de in ius voc.Bal.in l.benignus.ff.de legib.
Bal.in l.decuriones.C.de infami. Bal.in c.j.
in v.col.de conſti.Bal.in l.pe.ff.quod quiſq;
iur.Bal.in l.actionibus.ff.de in lit.iura.Bal.
in l.quicunq;.in v.col.C.de ſer.fugi.Bald.in
l.ſi ſerui veſtri.C.de noxa.Bald.in l.j.in ij.
col.ff.de legi.Bal.in l.quæ fortuitis.in pe.co
lum.C.de pigno.act.Bal.in l.j.§.quod præ-
tor.ff.ne quis eum qui &c.Bal.in prohemio
ffforum in.§.ſed tū nos.i vj.col.Bal.in l.vni-
ca.in xiiij.col.C.de confeſ.Bal.in l.j.in ij.co
lum.C.ſi a non compe.iudi. Bal.in l.j.C.de
his qui latro.Bal.in repe.l.j.C.de ſum.trini.
& fide catho.in antepe.col.Bal.in conſi.ſuo
ccxiiij.incip.Dubitatur.in iij.vol.Bar.in l.
repe.ff.de quæſtio.& in l.quod nerua.ff.de-
poſi. Ang.in d.l.diuus.ff.de ſicca.& in l.qm̄
multa.Ang.in l.j.§.non aūt.ff.ſi quis teſta.li
be.eſſe iuſſus fue.Ang.in l.plagij.C.de plag.
Ang.in l.j.C.de theſau.lib.x.Ang.de Are.in
trac.maleſi.in verſi.& appenſate.in ver.vl-
timo & ibi in ver.quid ſi habeat arma &c.
Ang.in authen.de teſte.§.& licet.in vlt.col.
Saly.in d.l.qm̄ multa.Saly.in l.data opera.
C.qui accuſa. non poſ.Ioan.And.in mercu-
rialibus,in regula, cum quis.de reg.iur.vbi
ponit plures quęſtiones ſimiles.Lud.Ro.in
l.j.§.occiſorum.in iij.col.ff.ad Silla.doc.in
l.pe.ff.de adul.doc.in c.fi.de homici.& in l.
ex incendio.ff.de incen.rui.naufra.gl.& do
cto.in c.j.quib.mod.feu.amit.d.Flor.in l.iij.
§.iniuriarum.in ij.col.ff.ad l.Aquil. Guido
de Suza.in quæſtio.ſtatuto. in ij.col.Cy.in
l.j.ff.de legi.Pe.de Anch.in cōſi.cclxxxiiij.
incip.iure ſtricto.in fi.Alex.conſi.cix.incip.
Viſis & vt oportet conſideratis.in j.vol.&
eo.volu.conſi.iij.incip.Ponderatis. in j.col.
& in conſi.cxl.incip.videtur in caſu propo-
ſito.in ij.& in vlt.col.in ij.vol.d.Ioan.Bapti
ſta de ſancto Seuerino in repe.l.omnes po-
puli.in verſi.v. infert ꝙ ſi ſtatutum. de iuſti.
& iur.Pau.de Ca.in conſi.cxxxix. incip.vi
ſo proceſſu.in ij.col.verſi.quod quidē Pau.
de Ca.in l.nemo.C.de epiſc.audien.Rapha.
Cu.in cōſi.cxxxiiij.inci.viſis.in fi.Ioan.de
Ana.in c.lator.poſt alios.de homi.d.Barth.
Cæpo.in cautela ſua iiij.verſi.ſi ſtatutū im-
ponat.& in conſi.xxix.inci.viſo proceſſu.
in antepe.col.& in conſi.xxxj.incip. ſuper
homicidio.in antepe.col.et in conſi.xxxiij.
incip.multa &c.in j.col.& in conſi.xxxiiij.
incip.ſi vnquam.in iij.char.in pe.col.& do.
Paridem in trac.ſyndi.in lxxv.char.in iiij.
col.& d.Fely.in c.qm̄ cōtra.in v.colum.de
probat.& c.in nomine.in ij.col.de teſti.poſt
prin.& in c.lator.de homi.Tene menti pręⸯ
dictam doctrinam Pau.de Ca.in d.conſilio
cxcij.quia non fallor eſt not.& poſſet tibi
facere honorem & vtilitatem. Et vide om-
nino dicta infra in ſing.ccxlvij.incip.princi
pale propoſitum.

177 Malitijs hominum obuiandum eſt.c.ſedes apoſtolica, de reſcrip.l.in fundo.ff.de rei vendi.cum ſimil.quod intellige nedum recta via,ſed etiam cum malitijs ſecundum doct.in d.c.ſedes.& ideo dixit glo.no.in dicto c.cupientes. in verſic.malignantium.de elect.ꝙ aduerſus calumniam quis poteſt ſe defendere cum calumnia.quam gl.refert & ſequitur Bal.in rubri.C.de fide inſtrumen, in viij.col.& Ang.in l.maritus. quæ eſt.l.penul.ff.de vſur.& dixit glo.valde no.in c.dominus noſter.xxiij.q.ij.ꝙ ſi aduocatus fouet iuſtam cauſam poteſt conuincere aduerſarium ſuum cũ malitia.& faciunt dicta ibi per Archid.& per glo.in c.nullus.iiij.q.iiij.& tex.no.in l.cum pater.§.titio.ff.de leg.ij.verſi.nec dolo videtur feciſſe cum fraudem excluſerit.quem tex.alleg.Angel.pro dicto glo.in c.cupiẽtes.in dicta l.maritus.pro quo faciunt dicta per Bar.in l.j.§.præterea.ff.de quæſtio.& dixit ſingula.do.Anto.in c.j.de mu.peti.ꝙ ſi mutuaſti mihi decem quæ tibi reſtitui in ſecreto,ſi tu iterum illa petis poſſum licite negare & dicere nihil a te habuiſſe,quod etiam tenet Pe.de Ancha.in c.ij.de reg.iur.in vj.& in dicto c.cupientes.ad quæ etiam faciunt dicta per Bal.in dicta rubr.C.de fide inſtru.in viij.col.verſicu.incidenter etiam quæro.& dixit no.Ioan.And.in additio.Spec.in rubr.de iureiuran.verſi,Iterum quæro de eo qui iurauit redire &c.ꝙ iniuſte carceratus qui iurauit cuſtodi ꝙ ſi eũ relaxaret vt poſsit ire ad audiendum miſſam, ꝙ ea audita reuerteretur ad carceres qui poſtea intrauit eccleſiã & noluit exire nec reuerti ad carceres,an hoc ſibi licuerit?decidit ibi quod ſic.pro quo facit optime quod voluit Bar.in l.vis eius.C.de proba.vbi dicit ꝙ ſi quis iniuſte detinetur ab aliquo capitaneo & aufugit non tenentur in aliquo, quod etiam uoluit do.Alex.referendo Bar.in l.ſed eximẽdi.§.ſi quis.circa fi.ff.ne quis eum qui in ius voc.& in l.relegati.ff.de pœnis.& illud dictum Ioan.And.in d.rubri.de iureiuran. refert & ſequitur do.Abba.in c.inter alia.in fi.de immu.eccle.dicens hoc tãtum eſſe verum vbi immineret mors, alias ſecus,quia ille teneretur ad obſeruantiã iuramenti.Et pro illo dicto allegat bonam gl.in clemen.paſtoralis.in ver.per violentiam.de re iud.& vltra prædicta facit quod dixit Archi.in c.vtilem.xxij.q.ij.vbi dixit ꝙ cũ papa Alexander tertius haberet præ manibus epm ſimoniacum promiſit ei in ſecreto ꝙ ſi publice fateretur delictum ſuum diſpẽſaret cum eo,& ſtatim cum ille cõfeſſus fuit coram cardinalibus depoſuit eum. quod dictum refert & ſequitur d.Fely.in c.accedẽs.el ij.vt lit.non conteſt.in j.col.& in c.afferte.poſt prin.de præſum.Ad idem facit quod not.Domi.poſt Vgo.& Archid.in c.nos in quenquam.ad fin.ij.q.j.vbi dicunt ꝙ iudex promittens delinquenti remittere ſibi delictum ſi illud confiteatur,ꝙ ſi confiteatur ex tali confeſsione poteſt eum cõdemnare, & excuſat iudex ex tali ſimulatione, per text.in dicto c.vtilem. ꝙ dictum refert do.Fely.in c.afferte.in princ.extra de præſump. contra quæ faciunt quæ dixi infra in ſing. meo ccj.incip.in confeſſum. Ego autem dum fui in officijs nunquam curaui facere reis tales promiſsiones.Et vltra prædicta ad propoſitum adduco not.verbum de quo nunquam obliuiſcaris, videlicet dictum Vberium de Bobio in l.ſi pro fure.ff.de condi.fur.& Io.And.referentis eum in addi.Specu.in rubr.de fur.vbi dixerunt ꝙ ſi paſſus furtum fecit pactum cum Titio ꝙ ſi indicaret fures ab ipſo nihil peteret ſi ſibi ex illa cauſa in aliquo teneretur, quo ſtante ipſe Titius indicauit furtum per quod apparuit ipſum fuiſſe de furibus,dominus contra eum agit furti ipſe excipit de pacto,dicunt tamen prędicti doct.ꝙ poterit agere contra eum,nec iuuabitur ex pacto, quod eſt ſingulare verbũ & perpetua memoria dignum, quia quotidie occurrit aliquod furtum & fiunt proclamationes & indicanti furtum parcetur ſi eſt de ſocijs.Ideo tene menti.& iſtud dictũ pro valde not.refert & approbat Barba.in c.ſe

* des apoſtolica.in iiij.colum.de reſcrip.(Ad quod vide etiam Iaſ.in l.conuentionum.ff.de pact.in ij.colum.)Item etiam ad propoſitum huius prædictę regule ꝙ malitijs hominum eſt obuiãdum,adduco not.verbum Innocen.in c.cum olim.el j.de reſtitu. ſpolia.quem ibi ſequitur do.Ant.vbi dixit ꝙ ſi nõ poſſum recuperare rem meã a te quod poſſum equiualentem furtiue a te recipere,per c.dominus noſter.xxv.q.ij.quod dictum refert & ſequitur do.Floria. in l.itaque.ff.ad l.Aquil.vbi bonus tex.quod dicit ibi Flori.eſſe mirabile. & ſubdit ipſe ibi ꝙ ſi etiam mors ſequeretur ex hoc ille nõ eſſet irregularis.Tu dicas ꝙ hoc etiam dixit gl.in c.ius gentium.j.diſtin.quam pro ſingulari ad hoc alleg.do.Fely.in c.quoniam.in vlti.colum.de ſimo.& idem etiam voluit Inno.ĩ c.quia plerique.extra de immu.eccle.quem refert & ſequitur Bal.in l.j.in ij.colum.C.de teſta.& do Alexan.in conſi.ſuo cxxxv.inci.Cir

* ca primum &c.in j.col.in j.vol.(Alex.in l.

ſi quis in tantum.in j.apoſt.C.vnde vi.) &
Bald.in l.ij.in xv.col.C.de ſerui.& aqua.in
verſi.& nota ꝙ ſubditi.& Alexan.in conſi.
cccclxxvj.inci.Pulchre reſpondit.in pe.co
lum.& in conſi.cccclxxiiij.inci.viſa inquiſi
tione.in iij.col.& d.Fely.in c.pen.de homi.
Cōtra prædicta tñ fortiter facit illud,videli
cet ꝙ graue eſt fidem fallere.l.j.ff.de conſti.
pecu.de quo dixi ſupra in ſing.ccxlviij.in-
cip.graue, & etiam illud quod etiam hoſti
fides ſeruanda eſt, de quo in c.noli xxxiij.
q.j.& in c.innocens.xxij.q.iiij.& in c.dñs
noſter.xxiij.q.ij.Sed poſſes dicere ꝙ illa iu-
ra intelliguntur in hoſtibus ſeruantibus fidē
alijs.ſecus ſi ipſi non ſeruant fidem alijs. Ita
dixit gl.in d.c.noli.ſed in prædictis caſibus
poſſet dici illos non ſeruare fidē.ergo eis nō
* eſt ſeruanda. (Et idem dixit glo.in c.vt pri
dem.xxiij.q.vlt.in j.gl.& vide glo.in c.dñs
noſter.xxiij.q.ij.& vide do.Phil.Deci.in l.
ea eſt natura.i fi.ff.de reg.iur.) Et facit pro
hoc gl. in d.c.vtilem.xxij.q.ij.quæ dixit ꝙ
dolus cōtra hoſtem eſt bonus. Et dixit Bal.
in l.j.in pe.col.verſi.quæritur quidam cleri.
C.vnde vi.ꝙ nullus eſt dolus ſi fides prædo
nibus non ſeruatur.vide quę dixi in repeti.
mea.l.fi.C.de proba.in xx.char.in fi.& vi-
de etiam d.Par.de Pute.in ſuo trac.ſyndic.
in xcvij.char.in verſi.& aduertendum eſt.
& in eodem trac.in lxxxvj.char.in j.col.in
verſicu.Saluus conductus.& iſtas doctrinas
& dicta teneas menti rogo,quia indubitan-
ter teneo ꝙ alibi iſta cumulata nō reperies,
ſed ego ſolus oīa prędicta iam pluribus an-
nis collegi maximo cū labore & tene mēti.

178 Inimicus repellitur a teſtimonio c.repel
lantur.c.cum P.& c.cum oporteat.de accu.
& in c.ſi teſtes.iiij.qō.iij.& in l.liberi.C.de
inof.teſta.& in auth.ſi vero dicatur.C.de te
ſti.cum multis ſi.de quo vltra oēs dixi in re
pe.mea.l.fi.C.de proba.in xvj.char.cū ſeq.
quod eſt verū nedum in inimico publico &
manifeſto, ſed etiā habet locum in eo apud
quem eſt cauſa inimicitie contra illum con
tra quem producitur, licet ipſe cōtra quem
producitur neſciat illā cauſam, vtputa, Ti-
tius accuſauit Sempronium de aliquo cri-
mine,certe licet ipſe Sempronius neſciat ſe
accuſatū eſſe ab eo tñ non poterit cōtra eū
eſſe teſtis.vel pone,Titius adulterauit vxo
rem vel filiā Caij,hoc tñ eſt incognitum ip-
ſi Caio, attamen non obſtante illa ignoran-
tia,quia tñ ſubeſt cauſa inimicitie non pote
rit ipſe Caius teſtificari cōtra ipſum Titiū
Ita ſing.dixit Bart.in l.j.in fi.ff.de his quib.
vt indig. & Inno.in c.cum I.& A.circa fin.
extra de re iudi.& Bald.referens Inno.in l.
præſcriptione.in antepe.col.C.ſi cōtra ius
vel vti.publi.& in d.auth.ſi dicatur.in vlti.
col.& Abb.in d.c.repellantur. & in d.c.cū
oporteat.vbi videas ēt d.Fely.in vij.col.cir
ca fi.& Lud.Ro.in l.j.§.reſcriptum.in prin
ci.ff.ad Silla.& in rub.ff.de arbi.in ix.col.
verſi.ſcias tamen.& d.Alexan.in conſi.ſuo
cccclxxiiij.inci.Viſa inquiſitione.in vlt.co
lum.in fi.& in conſi.ſuo xcix.incip.in cauſa
inquiſi.in ij.col.in j.vol.& Lud.Ro.in ſing.
ſuo cccxvj.ſecundum ordi.meum, inci.In-
no.in c.cum I.& A.&c.& do.Fely.in c.ſci-
ſcitatus.in viij.col.de reſcrip.de quo late di
xi in prædicta repe.mea.l.fi.C.de proba. in
xvj.char.vbi videas & teneas mēti ꝙ licet
teſtis dicat nō habere inimicitiam vel odiū
aliquod cum illo contra quem teſtificatur,
attamen repellitur & ei non creditur ſi ſu-
beſt cauſa inimicitię p prædicta.quod aper-
te voluit do.Alex.in d.ſuo conſi.xcix.in ij.
col.quod eſt not.quia cōiter teſtes dicunt ſe
non inimicos illius contra quē teſtificant.

179 Viget cōiter ſtatutum per Italiam quo
cauetur ꝙ percutiens priorem vel antianū
puniatur in duplū. modo aliquis fuit prior
vel antianus, ſed de proximo eſt remotus
a tali officio,vtrum hoc caſu ſi aliquis eum
percutiat cadat in pœnam dupli? in quo Al
be.de Roſa.in ij.parte ſtatuto.q.xx.inci.qđ
ſi ſtatuto &c.dicit ꝙ hoc caſu pœna dupli-
cabitur,alleg.l.ordo.ff.de pub.iudi.& l.or-
dine.ff.ad munici.Sed Ludo.Ro.in l.ſi quis
in graui.in.§.de his.ff.ad Silla.tenet cōtra-
rium dicens ꝙ qualitas adiuncta verbo de-
bet intelligi ſecundum tēpus & actū verbi,
per l.in delictis.in.§.ſi detracta.ff.de noxal.
& in l.tiius.ff.de teſta.mili.& in l.habebat.
ff.de inſtit.Vnde cum ſtatutum loquatur de
priore vel antiano non habet locum in re-
moto, quia de illo ſtatutum non loquitur.l.
ſi vero.§.de viro.ff.ſo.ma.l.ſi cui eorum.§.
affinitatis.ff.de poſtu. Adducit poſtea text.
in c.fi.in fi.verbis.de vaſal.qui contra con-
ſti.Lotha.in vſi.feu.vbi ſecundum eum dr̄
ꝙ ſi vaſallus eſt a vaſallitico liberatus dñm
defendere nō tenetur vt prius,ita nec offen
dere.& ſi eum offenderit non punietꝰ ea pœ
na qua puniretur ſi dñm offendiſſet,ſed alia
iudicis arbitrio.& dicit ꝙ ita dicit ibi text.
coniuncta gl.& ideo prędictam deciſionem
Albe.ipſe reputat falſam.Dicit tñ ꝙ pro Al
berico ipſe allegat duos tex.in l.fi.ff.de de-
cur.& in l.pe.eod.tit.& l.fruſtra.C.de ſen.
paſ.dicit etiam ꝙ miratur de Alb.qui alleg.
d.l.ordo.quia illa lex modo aliquo nō facit.

ad illud ad quod Alb.eam alleg.& hãc opi. Ludo.in hac q.ſequutus eſt Ang.de Are.in trac.malefic.in verſic.Caium Sempronij.in vlt.char.in verſi.& diligenter pondera.vbi refert Lud.Ro.de verbo ad verbum. dominus aũt Alex.in l.pe.C.de decur.li.x.refert Albe.Ludo.Ro.& Ang.de Are.in dictis locis nec aliquam opi.approbat,ſed d.Augu. de Ari.in ſuis addi.ad Ang.in d.verſi.& diligenter pondera.videtur inclinari in opin. Lud.allegat enim Bal.in l.obſeruare.§.proficiſci.ff.de offic.procon.in vij.q.vbi tenet idem ꝙ tenet Lud.ſecus aũt dicit eſſe in poteſtate durante ſyndicatu, quia tunc offendens eum cadit in pœnam ſtatuti punientis offendentem poteſtatem . Ego aũt in hac q. ſum valde dubius propter dictas contrarietates & varias opi. Tñ in contingentia facti magis inclinarem in opi.Albe.q̃ Ludo.Ro. & ſequacium,quia illa vere eſt equior & ſuſtentabilior. Videmus enim ꝙ ea quæ fiunt de proximo videntur in eſſe. arg.l.filiusfamilias.ff.de teſta.mili. & in l.lecta.ff.ſi certũ peta.ver.dicebam.Item opi.Albe. pluribus iuribus probatur q̃ opi.Lud.Ro.nam pro opi.Albe.eſt tex.in d.l.ſi quis in graui.§.de his.ff.ad Silla.ex quo tex. Lud.Ro.ibi format illam q.Item eſt tex.in l.fi.ff.de decuri. & in l.pen.C.eod.lib.x.& in l.fruſtra.C.de ſenten.paſ.& in l.vnius facinoris.§.ſeruus. ff.de quæſtio.& in l.extraneo.§.fi.eod.ti.& in l.ſeruos non ſolum.C.de quæſtio.& in l. nihil.in fi.eo.ti.in quibus omnibus iuribus probatur clare opi.Albe.& vltra dicta iura etiam plures doctrine doctorum reperiunt pro hac parte, ideo adduco ea quæ adduxi ſupra in ſing.cvij.incip.priuilegium dignitatis. vbi dixi ꝙ priuilegium dignitatis durat finita dignitate, ſecũdum Bal.in c.ſedes apoſtolica.de reſcrip.poſt Inno.ibi.ad quod adduxi gl.in c.accedens.l.diſt.quæ dixit ꝙ licet clericus ſit degradatus, attamen eum percutiens cadit in excõicationem. & gloſ. quæ idem voluit in c.dictum.lxxxj.diſt. & doctri.Marti.de Fano quam refert Fran.Tigri.in d.l.fi.ff.de decur.vbi dixit ꝙ per illũ text.euaſit quendam qui fuerat condẽnatus ad mortem, & dum appellauit appoſuit coram iudice ꝙ fuerat conſiliarius ſue ciuitatis . Poteſtas tñ propter indicia contra eum exiſtentia poſuit eum ad torturam, quo caſu nõ poterat torqueri, per illum tex.& ille in tormentis confeſſus eſt maleficium,& ex quo illa tortura non tenuit eodẽ modo non tenuit cõfeſsio. Et vide d.Fely.in c.eam te. in ix.col.in verſic.infidelitas præcedens,de reſcrip.& faciunt dicta per Bart.in l.j.C.de aduo.diuer.iudi.vbi dixit ꝙ ille qui depoſuit officium aduocationis adhuc eſt in dignitate,& appellatur clariſsimus, & ꝙ non debet torqueri tanquam habens dignitatẽ. & ꝙ debet mitti iuramentum ad eum tanq̃ ad egregiam perſonam.Et faciunt etiã quæ dixi in ſing.xxxv.incip.ille qui nunq̃. vbi dixit ꝙ ille qui alias tabellio fuit,& fuit depoſitus a tabellionatu,ſi tñ facit inſtrumentum tanq̃ tabellio non debet puniri pœna mortis, ſecus in priuato , & hoc quia ipſe olim tabellio iuuatur primordio veritatis, ſecundum Bal.in l.ſi quis.C.de aqueduc. & Bal.in l.data opera.C.qui accu.non poſſ.in xxij.col.de quo latius ibi.& facit gloſ.in c. cõſtituit.xvij.q.iiij.quæ dixit ꝙ iudeus qui de proximo eſt effectus Chriſtianus non poterit eſſe teſtis contra Chriſtianum. & facit glo.in l.qui cũ vno.§.ignominia.ff.de re militi.quæ dixit ꝙ periurus ẽt poſt peractã pœnitentiam non poterit eſſe teſtis ſicut antea non poterat.Item facit etiam,nam inimicus etiam poſt pacem factam non poteſt eſſe teſtes contra illum cum quo habebat inimicitiam,ſecundum Alex.in conſil.xcix.inci.in cauſa inquiſitionis.ij.vol.vbi plura ad hoc allegat,de quo ego late locutus ſum in repeti.mea.l.fin.C.de proba.in xvj.char.cũ ſeq. de quo etiam per Felyn.in c.cum oporteat. in v.col.in fi.de accu.& facit optime tex.in c.is qui.in fi.de ſepul.in vj.& in l.filij.§.vidua.ff.ad muni.cum concor.in gl.alleg.vbi habetur ꝙ dignitas quæſita vxori propter maritum durat etiam mortuo marito. Et facit etiam,nam licet inimicitia ſurgẽs ex ſpoliatione purgetur facta reſtitutione.c. cum quis.de reſti.ſpol.in fin.tñ non purgat,adeo ꝙ ille qui ſpoliauit non poſsit ſi ſit datus iudex recuſari.Caſus eſt cum gl.pen.in c.conquerente.de reſti.ſpo.quem ſing.not.ibi do. Fran.de Are.Ita dixit d.Fely.in d.c.cũ oporteat.in viij.col.de accuſ.in prin.poſſent etiã alia q̃ plura adduci ad propoſitum quę breuitatis cauſa omitto,ſed me remitto ad plene dicta per d.Fely.in c.quæ in eccleſiarũ. in xxxij.col.verſi.fallit quinto &c.de conſti.Et ſic per iſta mihi magis placet opi.Albe.non obſtat ratio Lud. Rom.videlicet ꝙ qualitas adiuncta verbo debet intelligi ſecundum tempus & actum verbi,quia reſpõdeo ꝙ illud non eſt ſemper verum vt patet in exemplis & doctrinis ſuperius adductis. Nec habet etiam obſtare tex.in d.c.j.de vaſal.qui contra conſti.Lotha.&c. quem pro opi.ſua,alleg.Lud.Ro.vna cum gl.ſua,quia

ego reſpondeo & dico ꝙ mirandum eſt de Lud.Ro.& de Ang.de Are.qui eum ſequit, quia ille tex.non dicit illud ad ꝙ ipſi eũ allegant, ſed imo probat contrarium ſi recte inſpiciatur.in fi.dum dicit,ſed eum quidem tunc offendere non debet. & gl.ibi,ſupplet in memoriam priſtine fidelitatis &c.& glo. ibi vlterius procedens tenet quaſi aperte opi.Albe.ideo Lud.nec Ang.Are.bene inſpexerunt.d.tex.& d.gl.quia vt dixit text. ille & glo.faciunt de directo contra eos.Et per iſta ego remaneo cum opinione Alb.& eam ſequor quæ vt dixi eſt equior & ſuſtentabilior iudicio meo.quibus ẽt adde dicta p d.Par.de Pute. in trac.ſuo ſyndt.in xxxix. char.in pe.col.in prin.& poſt me.Quę omnia tene menti ad hanc quæſtionem, & etiã pro limitatione & reſtrictione illius vulgate regule,videlicet quod ceſſante cauſa ceſſat effectus. de qua in l.adigere.§.quamuis. ff.de iure patro.cum ſimi. Hippol.de Marſilijs. I. V. D.

280 Plura & plura iam dedi tibi ſingularia & notabilia non omnibus cognita iudicio meo. Sed nouiſsime do tibi vnũ notabilius cæteris omnibus quod tenẽdum eſt ſemper in ſcrinio pectoris.Tu ſcis ꝙ propter communionem uel ſocietatem inhabiles gaudẽt beneficio habilium , vt eſt tex.in l.ſi cõem. ff.quemadmo.ſer.amit.in l.ſi is qui duos. & ibi Bart.ff.de lib.leg.& voluit Abb.in c.ad audientiam,extra de præſcri.dicens ꝙ contra priuatum habentem rem cõem cũ eccleſia Romana currit ſolum præſcriptio centenaria. & dixi de hac cõione ſeu ſocietate forte vltra alios in repe.mea.l.ſi.C.de ꝓba. in vj.char.vbi plura dicta iura & doctrinas poſui,ſed vltra oĩa quæ ibi poſui tene menti ꝙ iſta communio ſeu ſocietas operat mirabilem effectũ,videlicet ꝙ ſi plures ſimul ſunt capti & inquiſiti a iudice ſeculari, quorum vnus eſt clericus & ipſe petat ſe remitti ad eccleſiaſticũ iudicem,iuxta c.ſi iudex. de ſen.excom.in vj.cum ſi.ꝙ tunc oẽs laici debẽt ſecum remitti ad iudicẽ eccleſiaſticũ, per d.l.cõem. ne continentia cauſæ diuidat & ne ſequatur abſurdum ſi in eadẽ cauſa varie ſniæ ferrentur & forte contrarie.ita ſingu.& mirabiliter dixit d.Ant.de Prato veteri doctor Bononien.in l.j.in fi.ff.quæ ſen. ſine appel.reſcin.Quod dictũ maximis præconijs & ſummis laudibus extollit,et ponit in cœlum.d.Maria.Soci.in c.ij.in iuj. char.ĩ ij.col.ver.octauo fallit.extra de mu.peti. & in conſi.ſuo xij.incip.qm̃ in præſentiarũ. in vj.col.in verſicu.eſt adeo &c.& in d.c.ij.&

corroborat eũ pluribus dictis & doctrinis & maxime ex tex.aureo in c.per tuas.de arbi.vbi qualitas duorum laicorũ per ſe inhabilium habilitatur propter adiunctionem vnius clerici.& ex hoc dicto infert etiã do. Maria.in dicto loco ad aliud notabile dictũ de quo ibi per eum . Et hoc dictum ẽt pro ſtupendo refert & ſequitur ponendo ſupra dicta.d.Fely.in c.placuit.in v.col.circa me. ✳ extra de præſcri.(Vide in materia Alex.in conſi.cxlix.inci.in cauſa inquiſi.in ij.col.in vj. vol. & infra in ſing.ccccl xxx.inci. apud doctores.) Ego aũt confirmationem huius dicti adduco Io.de Imo.in cõſi.ſuo cxxxix. inci.Præfatus ſimus.in iij.col.poſt med.verſic.quinimo.vbi idem tenet. Et adduco etiã no.conſi.excellentiſsimi in iure viri.d.Ludo.de Lodouiſijs alias protonotarij Bono. & Archi.Bonoñ.ꝙ conſilium inci. præmittendum eſt &c.vbi in contingentia facti cõſuluit & bonis rationibus & iuribus in cauſa magnifici militis d.Ant.de Magnanis ciuis Bonoñ. qui erat immunis ab oneribus propter numerum liberorum,ꝙ fratres ſui ſecum ſimul habitantes debent gaudere beneficio illius immunitatis , & hoc propter perſonam fratris ſui,& illi conſi. ſe ſubſcripſerunt ꝗplures doc.pro quibus faciũt optime dicta per d.Fely.in c.quam ſit.in j.nota. de iude.vbi omnino videas.& per eundem in c.quæ in eccleſiarum.in xviij.col.verſic. ſexta dubitatio.de conſti.& facit tex.quem ego ſolus allego in hac materia . in l.j.in.§. ſi vir.in verbo,commixta familia.ff.ad Silla.& faciunt dicta per Fely. in c.ſedes apoſtolica.in vij.col.de reſcrip.& per d.Alex. in conſi.ſuo lxx.incip.Videtur in præſenti. in ij.col.in v.vol.vbi dicit ꝙ ſaluus conductus conceſſus alicui & socijs comprehẽdit iudeum ſocium. de quo ibi latius per eum. ✳ (Vide in ſimili Bal.in c.j.in vlt.col.ver.vlti.extra quęritur.de contro.feu.apud pares termi.in vſib.feud.& Iaſ.in l.j.in prin.C.de tranſa.)& faciunt dicta per Cardi. Alexan. in rub.de appel.in xviij.col.in fi.& faciunt etiam optime dicta per Fede.de Sen.in conſi.ſuo clxvij.inci.mulier accuſata. vbi dicit ꝙ ſi mulier aliqua commiſit fornicationem cum vno ſacerdote ꝙ iudex eccleſiaſticus non ſecularis puniet ipſam propter ipſum ſacerdotem,quod dictum refert & ſequitur do.Augu.de Arimi.in additio.ad tract.Ange.de Are.in maleficijs.in verſicu. Che hai adulterata la mia dona.in vj.char.in j.additio.poſt me. & vide Bal.in additio. Spec.in titu.de accu.in j.col.verſi.ſed quid ſi offen-

ſus &c.& vide do.Bartho.Soci.in l.cum ſe natus.in ſi.ff.de reb.dub. vbi approbat ſupradictam opi.referens patrem ſuum ita tenuiſſe in c.j.de foro compe.& refert ita obtētum fuiſſe quod dicit ipſe eſſe ſumme not. pro adiuuandis amicis. Contra prædicta tamen videntur facere dicta per Bal.in l.non ideo minus.in fin.verbis.C.de accuſ. Tene menti prædictam doctrinam vt poſsis adiuuare amicum ſeu clientulum tuum captum & carceratum, quia ex hac doctrina poteris liberare ꝗ plures a pœna mortis,quia cū ſunt in manibus iudicis eccleſiaſtici ſunt tuti a morte,licet non ab aliqua pœna inducta de iure canonico,& ex hoc poteris lucrari multas pecunias,& tunc eris mei memor.

181 Mandans fieri homicidium tenetur vt faciens illud, ſecundum Bart.& alios in l.ſi per alium.ff.ne quis eum. in prin.& in l.ſed ſi vnius.§.ſi ſeruus.& ibi Alexā.ff.de iniur. Bart.& alij in l.ſi ſeruus.§.prætor ait.ff.de acqui.hære. Bal.in c.j.in vlt.col.quib.mod. feud. amit. Alexan. poſt alios in l.ſi quis id quod.ff.de iuriſ.omni.iudi.& in l.j.in prin. ff.de verb.obl.de quo late per Ang.de Are. in tract.maleſi.in verbo,Sempronium mandatorem.per totum.& per doc.in c.ſicut dignum.de homici.& per do.Fely.in c.mulieres.per totum.de ſenten.excommu. vbi videas per te. Sed quæro ego quid in nuncio ſcienter portante literas homicidij? dicas ꝙ tenetur pœna homicidij.ita ſing. dixit Cy. in l.non ideo minus.C.de accuſa. idem expreſſe firmat Bal.allegans Cy.in l.j.§.ne autem.in v.col.C.de cadu.tol. vbi etiam ſubdit idem eſſe ſi mādaui Titio vt faceret homicidium, & Titius mandauit Seio, nam omnes tenemur.alleg.text. quem dicit fore ſing.in l.ſi ego.ff.ꝙ vi aut clam.idem etiam voluit Bart.in l.j.§.incidit.ff.ad turpil.vbi inquit nuncij per quos fiunt tractatus maleficio.puniuntur per illum text.& ſubdit ꝙ ille caſus eſt pro gl.in l.ſciente.ff.ad l.pompe.de parrici.quæ dicit ꝙ proxeneta cōtractus vſurarij tenetur ad reſtitutionem vſurarum.idem vr̄ tenere ipſe Bar.in l.aut qui aliter.§.ſi.ff.ꝙ vi aut clam.Idem ēt expreſſius voluit Ang.de Are.in trac.maleficio.in verbo, Sempronīū mandatorem.in iij.char. verſi.ſexto quæro &c.Idem voluit ēt Saly. in d.l.non ideo minus.in antepe.col.ver.viſo de mandante, quæro quid de nuncio &c. & adde quod illam glo.in d.l.ſi ſciente.approbat Lud.Ro.in ſing.ſuo cclxxiiij.incip. fui interrogatus.vbi dicit illam fore ſing.& reprobat Bal,reprobantem illam in c.j.§.ſimiliter.in vlt.col.de controuer.inueſti.pro qua ipſe Lud.ibi alleg.glo.& Inno.ac Ioan. And.in c.michael. de vſur.& Archi.in c.ſicut non ſuo xivj.diſt.& Lap.allegati.xciij. Sed tu vltra Lud.Rom.dicas ꝙ illa gl.non eſt ſing.ſed imo alia eſt ſimilis in l.ordine.§. ſi.in verſi.miniſt.ff.ad muni. Pro quibus gl. facit optime quod voluit Hoſti.in ſum.in titu.de vſur.§.ſi.verſi.quid de notario.vbi dixit ꝙ notarius ſcribens inſtr̄m vſurariū punitur,quia efficitur periurus & non pōt vlterius inſtrumenta facere,& poteſt pronunciari infamis.quod dictum refert Archid.in d.c.ſicut in ſuo.& Lud. Roma.in ſingu.ſuo cclxxxiij.incip.pone ꝙ notarius. Ad quæ omnino vide Bal.in rubri.C.res inter alios acta.in vlt.col.Pro quibus etiam optime faciunt dicta per do.Felyn.in c.ſi aduerſus.de hereti.in ij.no.Et dicta per do.Barth. Cæp. in conſi.ſuo vlt.Et adde etiam in ſimili ꝙ ſi aduocatus auxiliatur fouenti iniuſtitiam & habens iuſtitiam ſuccumbat tenetur ei ad omne intereſſe,ſecundum do.Anto.in c.calumniam. in ſi.de pœ.quem refert & ſequitur Fely.in c.j.in xij.col.de conſtitu.& in c. tua nos.in prin.de homi.& ibi vide alia plura ſimilia iſtis.

182 Iudex non debet eſſe dementior lege.§. oportet.in authen.de iudicibus.l.reſpicien. ff.de pœn.l.fin.C.ne manci.Chriſtia.voluit Bald.in l.cum fratrem.C.de his quibus vt indig.& in c.j.quæ fuit prima cauſa beneſi. amit.& latius habetur per Ioan.de Ana.in c.in ciuitate.in vij.colum.in verſicu.virum autem &c.de vſur.Scias tamen ꝙ hac regula non obſtante iudex ex cauſa poteſt augere vel minuere pœnam.Ita habetur per omnes in l.hodie.ff.de pœn.& in l.quid ergo. §.pœna grauior.ff.de his qui not.infam.& per Bal.in l.& ſi ſeuerior.C.de infa.& Bal. Ludo.Ro.& alij in l.ꝙ ſeruus.ff.de condi. ob.cau.de quo etiam per Ang.de Are.late. & ibi in addi.in tracta.malefic.verſi.quas ſi non ſoluerit intra decē dies ſoluat cū quar*to pluri.(Vide in materia no.verbum Hoſtien.in c.in archiepiſcopatu. de rapto.quē refert & ſequitur Bald.in repertorio ſuo in verbo,pœna.in ij.col.in verſicu.pœna legalis &c.& vide gl.in c.ſi quem pœnituerit.§. notandum.in ver. voluntati.ij.q.iij.& vide Ioā.de Ana.in d.c.in archiepatu.in iij.col. & ad prædicta vide omnino do.Flo.de ſancto Petro.in l.j.§.ſocius.in ij.col.in ver.dic ergo ꝙ ibi &c.ff.de vſur.& vide do.Auguſti.de Ari.in addi.ad tracta.Ang.de Are.ſuper maleſi.in verbo,ſciēter & doloſe.in iij.

char.in j.addi.in fi.)Et ideo tene menti no. deciſio.Lud.Ro.in conſi.ſuo ccccxxix.incip. conſidero in propoſita, vbi per plures optimas rationes cōſuluit quod licet diſpoſitione ſtatuti fur pro paruo furto poſsit fur cha ſuſpendi.tñ iudex poteſt moderare pœnam illius ſtatuti citra mortem, quod profecto eſt not. verbum in practica.Quod dictū refert & ſequitur do.Augu.de Ari.in addit. ſuis ad Ang.de Are.in trac.malefici.in verbo,quas ſi non ſoluerit.in ij.additio.ante fi. Pro quo facit optime, nam licet eṗs factum papæ tanq̄ ſuperioris mutare non poſsit,vt habetur in l.minor aūt magiſtratus.ff.de mino.& in c.cum inferior.de maio. & obe.& xxj.diſt.c.inferior.tñ ex cauſa pœnitētiam quam papam īniūxit diminuere poterit.ita dixit gl.ſing.in c.tēpora plenitudinis.xxvj. q.vij.quam refert & ſequitur Lud. Rom.in conſi.ſuo ccccxxvij.inci.in terminis &c.in fi.& facit not.verbum Ioan.de Lig.in c.at ſi cleri.de iudic.quem ſequuntur dñi de Rota deciſi.cccccxxxij.& Archid.in c.licet canon.de elec.in vj.& Lud.Roma.in d.conſi. ccccxxviij.vbi dixit ꝙ quanuis eṗs diſpenſare non poſsit contra decretum concilij,tñ ex euidēti & iuſta cauſa poteſt contra illud diſpenſare. facit etiam alia no.deciſio Bart. & aliorum quam refert Lud.Ro.in d.cōſil. ccccxxviij.in vlti.verbis.& in hac materia etiam teneas menti vnum,videlicet ꝙ ſicut pœnam impoſitam a lege vel ſtatuto ex cauſa iudex pōt augere vel minuere, vt dixi, ita poterit augere vel minuere pœnam impoſitam per conſuetudinem.Iſta eſt glo.no. in d.l.hodie.in vlt.gl.quam refert & approbat do.Abb.in c.de cauſis.in vlti.verbis.de offi.de[illegible] Et in hac materia pœnæ tene mēti ꝙ conſtitutio quę extenditur ex idētitate rationis nunq̄ extenditur reſpectu pœnæ. ita ſingul.dixit Ioan.And.in c.diſpenſanda. de reſcrip.in vj.quem referunt & ſequūtur doc.in pluribus locis,quos refert d.Fely.in prohe.Grego.in iij.col.

183 Diffuſe ſatis tibi dixi ſuperius in ſingu. xix.inci.tu ſcis clarum eſſe &c. ꝙ teſtis de credulitate non probat,ideo non repeto ibi plene dicta.Sed addo vnum no.videlicet ꝙ licet dictum teſtis deponentis de credulitate non probet,attamen ſi tale dictū iunctum eſt ratione vel præſumptione inferente ita credi debere dictum talis teſtis probat. ita no.dixit Iaco.de Aret.& Cy.in l.teſtium.C. de teſti.& Bal.in l.ſolam.in ij.col.verſic.ex hoc nota &c.C.de teſti.& Ioan.And.in addi.Spe.in ti.de teſte.§.ſuper.ver.item quod deponit de credulitate &c.& do.Alex.referens prædictos in dictis locis in conſilio ſuo clxxxvj.incip.in hac cauſa & lite.in pe.colum.in ij.vol.vbi dicit idem eſſe in dicto teſtis deponentis per verbū iudicio ſuo,quod tene menti,quia vt plurimum teſtes vtūtur altero de iſtis uerbis,videlicet credere meo ✱ vel iudicio meo.(Et idem dixit ipſe Alex. in conſil.cxix.incip.viſo proceſſu.in iij.colum.in vij.volumi.)

184 Ratihabitio equiparatur mandato.l.qđ ergo.in princi.ff.de his qui notan.infa.l.j.§. quoties.ff.de vi & vi arma.c.pen.de elec.c. cum ad ſedem.de reſti.ſpo.in fi.in regula,ratihabitionem.de reg.iur.in vj.cum concor. ibi alleg.in glo.Teneas tñ menti quod hæc regula non habet locum quo ad irregularitatem incurrendam.Et ideo clericus habēs ratum homicidium eo ignorante factum nō eſt irregularis.ita ſing.dixit Spe.in ti.de diſpenſa.in.§.iuſta.in antepe.char.in vlti.col. verſi.ſed quid ſi agenti &c.& ibi eum ſequitur Ioan.Andr.& Archi.in c.omnes.xvij.q. iiij.& Hoſti.in ſumma.de homici.§.quæ no ✱ ta.ver.quid ergo ſi placet. (Vide Iaſ.in l.ſi is qui pro emptore.in xlvj.col.in prin.ff.de vſucap.Et d.Fely. in c.ſicut dignum.in iiij. col.in fi.extra de homi. vbi ēt alleg.Archi. in c.fin.xv.q.j.vbi dixit ꝙ ſi clericus inueniat mortuum illum ad quem accedebat vt eum occideret, & intulit ei vulnus, non tñ per hoc eſt irregularis.& alia allegat ibi ipſe do.Fely.quem videas.& vide eundē in c. a nobis.el ij.de ſenten.excom.

185 Confeſsio inquiſiti hoc modo facta, videlicet confiteor me occidiſſe hominem ad mei defenſionem fundat intentionem curie inquirentis, adeo ꝙ ipſo inquiſito non probāte feciſſe ad ſuam defenſionem debet ſequi condemnatio, quia confeſsio talis diuiditur & ſtatur ei contra ipſum inquiſitū, ſecus autem pro eo quia habet præſumptionē iuris contra ſe ꝙ non fecerit ad ſui defenſionem.ita dixit Bar.in l.aurelius.§.idē quæſijt.ff.de lib.leg.de quo etiam p Bal.in addi. Spe.in ti.de confeſ.in ij.col.verſi.confiteor me occidiſſe.& per Bal.i l.ſi filius.§.in exceptionibus.ff.de interro.act.& in l.codicillum.C.de codi.& in l.j.C.de confeſſ.& per Bal.& Imo.in l.ij.ff.de verb.obliga. & per Abb. poſt gloſ.in c.cum veniſſent.extra de inſti.& per Bal.in conſi.ſuo ccxlv.inci.Dauanti da voi &c.in ij.vol.& per doc.in c.j. de confeſ.in vj.& per Abb.& alios in c.bone.de poſtu.præla.per Bal.in l.ſi quidem.C. de excep.& in l.ij.C.de donat.ante nup. &

in l.ea

in l.ea quæ C.de condi.indebi. per Abb. in c.j.de iura.calum.per Angel.in l.j.§.ſi quis ſimpliciter.ff.de verb.oblig.& per d.Anto. in c.cum dilecti de offic.deleg. & per Ang. de Are.in tract.malefic.in verbo,comparẽt inquiſiti & partem negãt &c.in prin. & ibi in addi.& in d.tract.in verbo, de anno præſenti.verſicu.quid ſi accuſator &c.& ibi in addi.& per do.Alex.in l.non ſolũ.§. ſciendum ff.de noui operis nun.& per do. Fely. * in c.paſtoralis in vj.colũ.de excep.) In hac materia vide omnino Iaſo.in.§.item ſi quis in iiij.& v.colum.inſtitu.de actio.& in l. vt vim in iij.& iiij.col.ff.de iuſti.& iure.& Iacob.de Belui in ſua practica iudiciaria cauſarum criminalium ſub rub.de quæſtionib. in xxij.colum.) Teneas tñ menti perpetuo ſingulare verbum, videlicet ꝙ ſi de homicidio non cõſtat aliter,niſi quia reus captus & inquiſitus dicit, interfeci ſeu occidi ad meam defenſionem, & ſuam defenſionem non probat, tamen per hanc confeſſionem non punietur pœna mortis, ita ſingulariter dixit do.Abb.in c.auditis circa vlti.col. de præſcrip.quem ſequitur ibi do.Fely.dicens hoc eſſe dictum ſingu.& alibi non reperiri, & quod apud practicos aduocatos eſt in ſolenni cultu.idem etiam ipſe dixit in c. ſignificaſti el.ij.in pe.col.de homi. quod dictum etiam ſequitur d.Alex.in d.§. ſciendum nõ * obliuiſcaris quia ſingulare eſt. (Vide omnino Bal.in conſi.ſuo cclxxij.inci.pone qui dam accuſatus &c.in vj.volu.)

185 Tu ſcis ꝙ condemnatus ad ſoluendum aliquam quantitatem ſi petit dilationem ad ſoluendum videtur approbare illam ſententiam & renũciare appellationi, vt habetur in l.ad ſolutionem C.de re iudi.Sed quid ſi procurator & non dominus petit dilationẽ ad ſoluendum,an intelligatur eſſe renũciatum appellationi in præiudicium domini? dicas ꝙ ſic.ita ſing.dixit Egidius bel.in ſuis deciſ.in xxix.char.ſub rub.de renun.deciſio.cxxxvij.inci.procurator &c. quod dictum refert & ſequitur pro not.do. Fely.in c.quod conſultationem in vij.col.circa me. extra de re iudica.quod no.ad ampliationẽ d.l.ad ſolutionem.

187 Qualitas appoſita in accuſatione vel in quiſitione debet probari,alias illa non probata debet ſequi abſolutoria, ſecundũ Iac. de Are.& Cyn.in l.ij.C. de proba.& Ioan. And.in addi.Specu. in titu. de accu. & inquiſi. in rub.de quo per Bart.in d.l. denunciaſſe §.quid tamen ff.de adul.& per Bald. in l.j.C.qui accu.non poſ.& in l.edita in re pe.C.de eden.& in l.quid ergo.§.pœna grauior ff.de his qui no.infa.& per Pet.de Ancha.in conſi.ſuo xxxiij.incip. in hac cauſa quia Ludouicus &c.in fi. penul.col. & per Ludo.Ro.in conſi.cx.incipien. quæſtio cõſultationis de quo etiam per d.Fely.late loquentem in c.ex parte in xiij.& xiiij. colũ. de reſcripti.Et ideo teneas mẽti ꝙ ſi aliquis accuſat aliquem quod interfecit Titium,poſtea ſi probat quod hoc fecit per alium accuſatus ipſe ſuccumbet & proceſſus erit nullus.ita ſingu.& mirabiliter dixit Io. Mo. in regula,qui per alium de regu. iur. in vj. de quo dicto facit ſeſtum Bal.in c.j.§.iniuria in viii.colum.ver.pone accuſo te. de pace iuramen.fir.& do.Fely.in c.mulieres in pen. colum.de ſen.excom.Pro quo optime facit nam quotieſcunque ſtatui um ſeu lex diſponit in aliquo caſu exprimendo aliquam qualitatem,tunc agens ſeu fundas ſe ex tali ſtatuto debet articulare & probare qualitatẽ ipſius legis vel ſtatuti.ita no.dixit Ange. in l.vel negare ff.quemad.teſta.ape. vbi dicit ꝙ vbicunque optima opinio teſtium cauſa inductiua plene probationis quæ alias plena nõ eſſet,tunc de plena & optima opinione eſt articulandum & probãdum. vnde dicit ꝙ cum ſtatutum Bononiẽſe [illegible]ponat ꝙ ad probationem mortis alicui[illegible] extra territorium deceſſit ſufficiat pro[illegible]io per tres teſtes optime opi.deponentes [illegible] fama nõ erit probata mors niſi probetur [illegible] ſtes deponentes eſſe optime opinio[illegible] me.Idem dixit Ang.in l.j.§.ſi qui[illegible] ff. quemad.teſta.aper.quem refert [illegible]ur do.Alex.in conſi.ſuo lxxxij.incip. [illegible] cauſa vertente in iij.col.in j.volu.& illud dictum Angel.in d.l.vel negare refert & ſequitur do.Bartho.Cæpo.in conſi.lviij.inci. Franciſcus in vlt.col.verſi. poſtremo. vbi conſuluit ꝙ ſi ſtatutum punit abducentem mulierem honeſte vitæ bonę conditionis & famæ ꝙ iſte qualitates erũt probande ad hoc vt abducens mulierem puniatur pœna ſtatuti,alias ſi tales qualitates non ſint probate non poterit abducens condemnari etiam ſi ſit confeſſus ſe talem mulierem abduxiſſe de qua loquitur ſtatutum. allegat etiam Bart. in l.in illa ſtipulatione ſi calendas ff. de verb. oblig.& l.hoc iure ff.de iuſti.& iure, Pro quo faciunt etiam dicta per Saly.in l.ſi quãdo C.vnde vi.ver. quæro quarto ſtatutum ad quæ vide etiam Soci. in conſilio cclxxiiij.inci.in cauſa domine Liſe in xij. * col.verſi.poſtremo.) Vide do.Alex. in conſil.cccclxj.incip.in cauſa & lite in j.colum.

in verbo, ad ſecundum dubium &c. & in
conſi. ſuo liiij. incip. viſo themate in vlti. co
lum. in ver. ſecundo reſpõdeo &c. in j. vo.)
Ad quę vide ẽt quæ latius dixi in cõſi. meo
xxxviij. incip. in cauſa vertente in j. char.
vbi plura adduxi in propoſito.

188 Capitulum ſiquis ſuadente diabolo xvij.
q. iiij. volens ꝙ percutiens clericum ſit ex-
communicatus extẽditur licet odioſum ad
facientem ſibi violentiam in veſtibus, ſecũ-
dum glo. ibi in ver. manus. quæ dicit idẽ eſ-
ſe ſi quis ſpuat in clericum vel eum perfun
dat cum aqua, & idem quo ad veſtes, tenet
glo. in c. ſi quis pulſatus de peni. diſt. j. & idẽ
tenet Inno. in c. nuper. de ſen. excom. quem
ad hoc refert Bar. in l. j. §. hoc autem interdi
ctum. de operis noui nun. & in l. licitatio. §.
ꝙ illicite. ff. de publi. idem etiam tenet Bald.
referendo Inno. vbi ſupra in l. j. §. hæc ver-
ba. ff. de his qui deie. vel effu. & in l. ſi qua
per calumniam in j. col. C. de epiſ. & cle. &
in l. gallus. §. ille caſus ff. de lib. & poſth. &
in c. j. qui mo. feu. amit. & do. Flo. in l. ſi ſer-
uus ſeruum. §. rupiſſe ff. ad leg. aquil. de quo
etiã per Bar. in l. ſed quæſtionis ff. de iniur.
hanc tamẽ extenſionem ſeu ampliationem
ꝙ faciens violentiam clerico in veſtibus ſit
excommunicatus limita procedere & habe
re locum [illegible]mmodo ipſe clericus ſentiat, ſe
cus ſi d[illegible]ntiat. nam tunc lacerans ibi veſtẽ
vel faciens aliquam aliam violentiam in ip
[illegible]ibus nõ eſt excommunicatus ita no.
[illegible]ominus Cardi. in cle. j. in prin. in vj.
q. [illegible]s. quod dictum refert & ſequitur
do[illegible]n d. c. nuper in vlti. colum. de ſen.
excom. vbi ponit etiam plures limitatio-
nes ad d. c. ſi quis ſuadente &c. de quibus
ibi per eum.

189 Tu audiuiſti alias l. plerique ff. de in ius
vo. in qua habetur ꝙ nemo poteſt capi ſeu
inuitus extrahi de domo ſua niſi pro cauſa
criminali, vt ibi per doc. Sed forte nõ audi
uiſti vnã no. limitationẽ ad illam legẽ quam
volo te docere, ideo dico ꝙ illa lex q̃ vult
ꝙ quis inuitus non poſſit extrahi de domo
ſua, quia vnicuiq; eſt tutiſſimũ refugiũ, põt
limitari & reſtringi niſi illa domus in qua
quis minaretur ruinã. nã tunc exiſtẽs in tali
domo inuitus põt extrahi de domo ẽt vim
inferẽdo. ita dixit glo. ſingu. in c. ipſa pietas
xxiij. q. iiij. & ibi eſt ẽt bonus tex. ad hoc. q̃
gl. refert & ſequitur ille verus iuris illumi-
natur d. Fely. quẽ hactenus mihi incognitũ
veneror, & incredibili amore proſequor
propter eminẽtiſſimã ſcientiã & doctrinam
integritatẽq; in c. cõtingit in ij. col. extra de
ſen. excõi. Et eã ſequitur d. Alex. eam refe-
rens in l. non tm̃ ff. de appel. qđ tene menti
nedũ ad limitationem d. l. pleriq; ſed ẽt ad
ampliationẽ illius regule, videlicet ꝙ nemo
eſt dñs membrorũ ſuorũ. circa quã regulam
ponit q̃plura notabilia ipſe d. Fely. in d. c.
contingit circa me. vbi videas.

190 Iudices ſeu alij officiales qui ciuiles ad-
miniſtrationes habent puris debent vti ma
nibus & ab omni exceptione ſe abſtinere
contenti his quæ ſibi a fiſco dantur, vt hr̃ in
auth. iudi. ſine quoquo ſuffra. §. cogitatio. &
alibi dicit Canõ, eſtote contenti ſtipendijs
veſtris, vt hr̃ in c. non ſatis lxxxvj diſt. cir-
ca fi. quæ quidẽ ſtipendia eis dantur & con
ſtituta ſunt vt gratis iuſtitia litigantibus mi
niſtretur & ne iuſtitia efficiatur venalis, vt
hr̃ in c. cum ab omni. de vita & hone. cleri.
& in c. non licet xj. q. iij. Eſt enim auaritia
omniũ malorum mater, vt habetur in c. bo
norum xlvij. diſt. & in d. authẽ. vt iudi. ſine
quoquo ſuffra. in ij. col. maxime qñ nõ pri
uatorum ſed iudicum inheret animabus, vt
ibi dicitur. Et ideo dicit tex. in l. venales C.
quando prouoca. non eſt neceſ. ꝙ ſententia
lata per pecuniam eſt ipſo iure nulla. & ha
betur ẽt in. §. venales ij. q. vj. & no. glo. in c.
quatuor modis xj. q. iij. & adeo prædicta
ſunt vera quod ẽt dans pecuniam non cau-
ſa corrũpendi, ſed cauſa iuris ſui conſeruan
di põt ipſam repetere a iudice glo. eſt in c.
non ſane xiij. q. ij. & voluit Archi. in c. qui
recte xj. q. iij. Scias tñ & menti habeas ꝙ ſi
pecunia ſit data iudici poſt ſententiã latam
ꝙ tunc valet ſentẽtia, nec dr̃ venalis, nec po
terit iudex puniri de barataria. ita no. dixit
Pet. de Anch. in conſi. ſuo cclxxij. incip. de
titulis criminũ. in penul. col. quod dictũ re-
fert & ſequitur d. Fely. in c. tua nos, de ſimo.
in fi. pro quo vide eundem Pe. de Anch. in
conſi. ſuo ccij. incip. præmitten. in prin. Ad
q̃ vide ẽt Bal. in conſi. ſuo ccccxc. inci. pro-
ponitur ꝙ dictus proſellus in ver. ſuper pri
mo pũcto in iiij. vo. Sed ego dubito de vno
quid ſi pars nihil dedit iudici ante ſentẽtiã
ſed ei promiſit poſt ſentẽtiã dare pecunias,
vtrum hoc caſu ſentẽtia lata in fauorem il-
lius ꝓmittentis ſit nulla tanq̃ venalis? Bal.
in d. conſi. tenet ꝙ ſic, ſed de hoc valde du-
bito quia rari reperirentur iudices q vellẽt
ſub ſimplici promiſſione partis ſine reali nu
meratione ferre ſentẽtiã ad requiſitionem
partis. nam communiter ante prolationem
ſententie partes promittũt iudici maria &
montes. Sed poſt prolationem ipſius nedũ
non obſeruant promiſſa ſed nec partẽ pro-

miſſorum, imo ſepe fingunt eũ non cognoſcere, & qui viderũt teſtimoniũ perhibuerunt, nam alias dum eſſem ex vicarijs generalibus ducis Mediolani multos iudices & officiales ſyndicaui a quibus quãplura percepi circa prædicta, & ego quoq; per xxij. annos morã traxi in officijs, ideo plene noui mores litigantium cogita tamen.

191 Sepius iã dixi tibi maxime in ſingu. xx. incip. Maſculinum &c. in ſing. xxxvj. inci. Capias vnum. ꝙ maſculinum concipit femininũ regulariter vt in iuribus ibi abductis quæ non repeto, ſed nouiſſime dico tibi ꝙ hoc limitatur & non habet locũ in cõtractibus, quia in illis maſculinũ nõ cõcipit femininũ, quia verba cõtractus ſtricte interpretantur contra contrahentes l. veteribus. cũ ibi not. ff. de pac. Iſtud fuit ſing. dictum Archi. in c. ſi quis ſuadente xvij. q. vbi dicit ꝙ hãc partẽ tenet Gui. de ſuza. & hanc partẽ firmat d. Ioan. de Imo. in c. potuit. prope fi. extra de loca. vbi dicit ſe ita in facto conſuluiſſe, & ideo inueſtitus de emphyteoſi ꝓ ſe & filijs non cenſetur inueſtitus pro filiabus, ſecundum Archi. in d. c. ſi quis ſuadẽte. quod ẽt firmat do. Fely. ponens prædicta in c. quoniã in ij. col. ver. no. in ver. hoc etiã extra de ſimo. vbi ſubdit ꝙ de hoc dicto ẽt exclamat Ludo. Ro. in l. ij. in prin. in viij. col. ff. de verb. oblig. dicens hoc dictũ fuiſſe cognitum ſoli Bal. in l. gallus in prin. ff. de libe. & poſthu. & idẽ tenet Io. de Imo. in c. potuit in vlt. col. de loca. vbi refert ſe ita cõſuluiſſe apud Lucã, & ibi ẽt Barba. in fi. verbis dicit ſe conſuluiſſe Rauenne, & d. Alex. in conſi. ſuo cciij. inci. Conſyderatis verbis in iiij. col. in ij. vo. & in conſil. lxi. incip. ſuper eo quod quæritur in iij. col. in j. volu. & in l. ſed ſi hac. §. liberos in princ. ff. de in ius voc. & in l. quod dicitur in ij. col. verſi. ſubdit tamen ff. de verb. oblig. de quo etiam in conſi. meo xxxv. inci. in Chriſti nomine in j. char. (Et vide infra in ſing. 536. incip. habuiſti iam &c.) Hippolytus de Marſilijs. I. V. D. Bonon.

192 Diuturna præſtatio facta ex mera liberalitate non producit obligationẽ, ſecũdũ Inno. in c. cũ eccleſia. de cauſa poſ. & proprie. & Bar. in l. cũ de in rem verſo ff. de vſur. & doct. oẽs in l. ſi certis annis C. de pact. ſcias tñ & teneas mẽti q̃d iſtud non procedit in preſtatione quę fit in piã cãm, nõ ex tali prę ſtatione diuturna quis obligatur. iſtud fuit ſing. verbũ Pau. de Leaza. in c. in literis in x. col. ver. modo quæritur. extra de reſtitu. ſpo. alleg. tex. in c. ad apoſtolicam, extra de ſimo. ex quo dicit limitari tex. in c. peruenit de cenſi. vbi habetur ꝙ diuturna præſtatio facta ex mera liberalitate non ꝓducit obligationem, quod dictum pro valde no. refert & ſequitur d. Fely. in d. c. ad apoſtolicã in fi. vbi videas.

193 Baſtardus & ceteri qui patiuntur defectũ natalium, & maxime filij ſacerdotis geniti in ſacerdotio ſunt incapaces beneficiorum eccleſiaſticorum, nec beneficia poſſunt habere niſi cum eis ſit diſpenſatum ab habente poteſtatem, ita habetur in c. j. ij. & iij. & fere per totum titulum extra de fil. præsby. & in c. j. & ij. eo. titu. lib. vj. quinimo teneas menti vnum in materia iſta, videlicet ꝙ ſi talis incapax beneficiorum, vtputa filius ſacerdotis ſit habilitatus per papam ad oẽm dignitatem non obſtante defectu natalium, tñ non habebit beneficium niſi habeat ſpecialẽ diſpenſationem ad beneficia obtinenda. iſtud fuit ſing. dictum Inno. in c. dilectus el iij. de præben. quod dictum pro valde no. refert & ſequitur do. Fely. in c. veniens in j. col. de accuſa. vbi dicit iſtud dictum eſſe mẽti tenendũ ad reſtringendas habilitationes.
* (Vide infra in ſing. 332. inci. credo te ſcire.)

194 Magna eſt differentia inter ius quæſitũ
* & ius querendum. (Vide Soci. in conſilio lxxvij. incipien. repe. &c. poſt me. & in reperto. meo, in litera B. in x. char. in iij. not. & do. Anto. Burgos in rub. extra de emp. & ven. in vj. col.) Et ideo dixit glo. [illegible] §. fin. xvj. quæſt. vj. ꝙ prælatus poteſt [illegible] care eccleſiæ in obtinendo nõ [illegible] ſento, quod etiam firmat Inno. in c. [illegible]tẽ. de dona. Bal. in l. bonorũ. C. qui admit. & in c. potuit de loca. vbi dicit ꝙ prælatus recipiens penſionem ab eo quẽ poterat priuare propter non ſolutum canonem præiudicat eccleſię vt amplius eũ expellere nõ poſſit. Idẽ tenet Fed. de ſe. in conſi. ix. & Cardi. in c. tua de his quæ fiunt a præla. ſine conſen. ca. & Bar. in l. pupillorum C. de repu. hære. de quo latius per Barba. in c. cum dilectus in penul. char. in iij. colum. de cõſue. vbi plene de materia, & per do. Fely. in c. quæ in eccleſiarum in ix. colum. de conſti.
* (Vide omnino Abb. in conſi. ſuo lxxxij. incip. conditor omnium &c. in fi. in verſi. ex coniecturis &c. in j. volu.) Et per Bal. in cõſi. ſuo ccxlv. incip. dauanti da voi. in ij. vol. vbi dicit ꝙ daciarij poſſunt obeſſe ſeu præiudicare fiſco in iure querendo, ſecus autẽ in iure quæſito, & teneas menti vnum ſingulare verbum ꝙ licet epiſcopus vel alius citra papam non poſſit alterare relicta ad

pium vſum, vt in cle. quia cōtingit in prin. de relig. do. & ibi per Io. de Imo. poſt Pau. de leaza. & hr̄ per Bartol. in l. legatum ff. de vſufru. lega. & in l. legatū. ff. de admini. rer. ad ciui. perti. & per eundem Bar. in l. fi. ff. de oper. pub. & per Bal. in l. ſi quis ad declinandam. C. de epiſc. & cleri. & per Lud. Ro. in conſi. clxxvij. incip. licuit ipſi notario. in fi. attamen epiſcopus voluntatē teſtatoris nondum executam poteſt alterare, ſecus in iam executa, quia facilius tolluntur fienda quam facta, vt in l. patre furioſo ff. de his qui ſunt ſui vel alie. iur. in c. quemadmodum de iureiuran. Ita ſing. dixit Ioā. de Imo. in l. j. in lxxxiiij. col. ff. de condi. inſtit. quod dictum pro ſing. referi & ſequitur do. Fely. in c. ſuper his in ij. col. de accuſa. vbi ſubdit ꝙ ēt pro hac parte faciunt dicta per d. Dominicum c. quamuis de pac. in vj. vbi dicit ꝙ laici nō poſſunt diſponere per ſtatutū ſuper iuramēto præſtito, ſecus ſuper iuramēto pſtando, & adducit ēt Bal. in cōſi. ſuo inci. ſub ꝓtectione & dominio. quod conſiliū ſecundū eū eſt inter conſilia Pe. de Anc. vbi dixit ꝙ quāuis laici non poſſint ſtatuere ſuper iure quæſito eccleſię, tamē ſtatuere poſſunt ex cauſa ſuper iure querendo eccleſiæ. (De quo ēt vide Alex. in conſi. clj. inci. viſo themate in ij. col. in vij. vol.) Tene mēti prędicta quia ſunt notabilia & vtilia, ego dum eſſe vicarius generalis ducis Mediolani nunc depoſiti & carcerati habui caſum dū dexe. quia contingit. & ſuper eo iudicaui vertēſa ardua xxx. mille ducatorum hęreditatis do. Io. marcij de Graſſis de Bononia, qui per multa tempora fuit capitaneus iuſtitie ciuitatis Mediolani, & cauſa illa vertebatur inter epiſcopū Tortone & quēdam Franciſcum de palma Alexandrinum, & ex ſalario illius ſententie habui centum ducatos.

195 Nemo priuandus eſt poſſeſſione ſua etiā ſi ſit prædo, niſi primo citetur & interueniat cauſe cognitio l. fi. C. ſi per vim vel alio modo c. licet epiſcopus vbi glo. no. de præben. in vj. voluit Inno. in c. j. in ij. glo. de cōceſ. præben. in vj. & in c. cum olim el. j. de priuileg. & Lud. Ro. in l. iuſte poſſidet ff. de acquir. poſ. & Bal. in l. ij. C. vbi in rem actio & Angel. in l. ordo C. de execu. rei iudi. & Pet. de Anch. in conſi. ſuo ccxcij. inci. vr̄ prima facie. circa me. & in conſi. ſuo cclxxv. incip. ad declarationem Abb. in c. cum olim. de re iudi. & Cald. in titu. de dilatio. conſil. iiij. (Vide d. Philip. decium in cōſi. cccc. incip. viſo in iij. col.) Et ideo dixit d. Card. in conſil. lxxvj. incip. d. Abb. in ſ. dubio quod vaſallus non petens inueſtituram tempore debito non priuatur feudo ſine citatione. pro quo faciūt dicta per eundē in conſi. ſuo cxxxij. incip. archipreſbyter circa fi. & dixit not. ipſe Cardi. in conſi. xxxvij. inci. reuerende pater. ꝙ ſi iudex expellit poſſeſſorem eo non citato cum eſſet intruſus debet reuocare traditionem poſſeſſionis, & dicit no. Bal. in l. ſi maritus l. a. j. C. de dona. inter virum & vxo. ꝙ licet clericus ſit ipſo iure priuatus non tamen debet expelli ſine cauſe cognitione & citatione. & eum ſequitur ibi Ang. & Bald. in l. ſi deſerta C. ſi propter publi. penſi. & d. Card. & Io. de Ana. in c. ij. in j. col. de ſimo. & dixit Ludo. Ro. in cōſi. xcix. incip. Viſo quæſtionis themate in vlti. col. quod non valet miſſio in poſſeſſionē facta ēt cōtra poſſidentē de facto ſi ipſe tali ter poſſidens non fuit citatus. & dixerunt dn̄i de Rota in antiquis deciſio. in iii. de reſti. ſuo. in v. deciſio. ꝙ qui perdit titulū ſed non poſſeſſionem non eſt ſine ordine iuris ſpoliandus. pro quibus etiam optime faciūt dicta per do. Fely. in c. fi. in viij. col. de præſum. & per eundem in c. cum olim in vij. colum. circa prin. de re iudi. & ibi in ix. col. & in c. ij. de ſimo. in quibus locis adducit ad propoſitū ēt d. Alex. in pluribus cōſilijs & alias quāplures doctrinas, teneas tamē perpetuo mēti ꝙ ſi quis notorie tenet eccleſiā iniuſte nō eſt neceſſariū quod epiſcopus eū vocet in iudiciū ſed poteſt eum ſpoliare de facto ſicut de facto ſe ingeſſit, ita ſing. dixit do. Abb. in c. quia clerici in vlt. not. de iure patro. vbi ſubdit ꝙ ea quę fiunt per partes de facto extra iudiciū poſſunt per iudicem de facto extra iudiciū reuocari per illū tex. quod dictū eſt menti tenendū in æternū ſecundū do. Fely. qui refert & ſequitur illud in c. qualiter & qn̄ el. j. in x. col. de accuſa. per qd dicit ꝙ poſſunt limitari tex. & glo. in d. c. licet epiſcopus de præben. in vj. & alia iura ſuperius allegata volētia ꝙ etiam iniuſtus poſſeſſor nō ſit priuādus poſſeſſione ſua nō præcedente citatione & iuris ordinis, quia illa iura procedunt dūmodo nō ſit notoria intruſio ſeu notoria iniuſta poſſeſſio, puta ſi quis propria authoritate omni colore ceſſante ſe ingeſſit. quod profecto eſt ſumme notandū ad limitationē & reſtrictionem iurium & doctrinarum ſuperius allegatarū, & iſtud dictum addere poteris ad glo. no. in l. minor, alias, ſi minor. ff. de euic. & ad alia ſimilia iura volentia qꝫ factum de facto debet reuocari de facto, de.

quo per Bal.& Moder.in l.ſi pacto quo pe-
* nam.C.de pac.(Vide Corſe.in no. ſuo inci. interlocutoria &c.ſub verbo,ſentẽtia.) De quibus etiam dixi in repeti.mea rub.C. de proba.in materia notorij.& in l.ij. circa fi. eo.ti.Hippolytus de Marſilijs Iuris Vtriuſque Doctor.Bono.

196 Confirmatio ſuperioris validat inualidum,vt patet in l.adoptio non iure facta ff. de adop.& in l.iij.C. de dona. inter virũ & vxo.& in c.j.& ij.de tranſac. & habetur in c.ad petitionem.de accuſa.& in c. cũ dilectus de confir.vti.vel inuti.& per glo. in c. quis neſciat xj.diſt.de quo pulchre per Oldra.conſi.cclvij.incip.factum tale in iiij.colum.& per d.Fran.de Are.in conſi.ſuo viij. incip.abunde ſatis in ij.col.& dixi ſupra in ſingula.79. incip. Confirmatio ſuperioris.
* (Vide deciũ in conſi.cclxij.incip. in cauſa in vlti.colũ.Scias tñ vnũ de quo nunquam obliuiſcaris ꝙ ſi in confirmatione facta per principem concurrerent actus validi & inualidi ꝙ tunc in dubio talis cõfirmatio refertur tãtum ad actum validũ, & ſic potius confirmat validũ ꝙ̃ validet nullũ,iſtud fuit ſing.verbũ Io.And.in c.dudũ in fi. de decimis.quod dictũ ibi refert & ſequitur d.Anto.dicens ꝙ hoc dictũ de facili nõ inuenies alibi quod dictũ ẽt alleg.Bal.in l. bonorum C.qui admit.in j.col.vbi dicit ꝙ quãdo factũ ſuperioris poteſt interpretari ad ius cõmune nunꝙ̃ præſumitur diſpenſatiũ.nec inutile cõfirmatũ,& illud dictũ Io.And. refert & ſequitur pro aureo & ſingulari illud iuris lumẽ & doctorũ omniũ decus eternum do.Fely.ſandeus in c.qualiter & qñ el j. in xij.col.ver.iiij.limitat extra de accu.vbi dicit ꝙ pro hoc dicto facit ꝙ voluit Bal.in c. j.§.item ſacramẽta.in viij.col.de pace iuram.fir.vbi dixit ꝙ licet rex poſſit donare filio ſuo in poteſtate propter authoritatẽ regis, arg.l.penul.C.de dona.inter virum & vxo. tamen dicit ꝙ ſi rex vult ꝙ donatio valeat debet exprimere ſe facere authoritate regia.& illud dictum etiam refert & ſequitur idem do.Fely.in c.j.in viij.col.de conſti. & in c.j.in viij.col.in princi.de reſcrip. & do. Alex.in conſi.ſuo lix.incip. viſo ſtatuto in vij.col.in fi.in j.vol.& in conſi.ccclxxxiij. incip.viſo ſtatuto in iiij.col.& do.Felyn. in c.cum inter priorem in iiij.col. in fi.de excep.& in c.cũ veniſſent in ij.col.de teſti. & vide ẽt in materia Iaſ.in l.legata inutil.in ij. col.ff.de leg.j.Tene menti illud dictũ quia eſt ſingulare & vr̃ deſtruere ꝙ̃plura iura & doctrinas,in quibus dr̃ ꝙ qñ inhabilis cõcurrit cum habili inhabile ſubſtẽtatur propter habilem.de quo per Bal.in l.ſi quis ex argentarijs §.j.ff.de eden.& in l.imperator la.j.in iiij.col.ff.de ſtatu homi.de quo latiſſime loquutus ſum in repe.mea l.fi.C.de ꝓba.in v.& vj. char.& aliquid ẽt dixi ſupra in ſing.180.incip.plura &c.nam in hoc caſu patet ꝙ per confirmationem ſuperioris actus inualidus non validatur, licet concurrat cum valido & habili,tene menti, & an confirmatio ſuperioris firmet actum nullũ, vide ſingularia verba do.Fely.in c.inter dilectos in v.col.circa me.de fide inſtru.

197 Quo ad hoc vt deueniri poſſit ad deferẽdum iuramentum in ſupplementũ probationis facte per vnũ teſtẽ neceſſe eſt quod ille teſtis ſit integer & omni exceptione maior,alias ille teſtis nõ faceret ſemiplenã probationẽ,ſed tantũ induceret iudicem ad ſuſpicandũ,vt in ſimili dicit glo.in l. etiã matris ff.de proba.& ita firmant doc. in l. admonẽdi ff.de iureiu.& in l. in bonefidei C. eod.titu.cõcludẽtes ꝙ vbicũque aliqua eſt ſuſpicio contra teſtẽ talis teſtis nõ facit ſemiplenã probationẽ,vt hr̃ in l.fin.C.de fide inſtru.& in c.fi.de ſucceſ.ab inteſta.& ideo dixit no.Bal.in l.fi.in prin.ij.colũ.C. qui & aduer.quos.ꝙ qñ ſemiplena probatio aliqua præſumptione eliditur nõ eſt locus delationi iuramenti,& idẽ dixit Ludo.Ro.in conſi.ſuo xcj.incip.viſis in pen.col.& dixit Bald. multum not.in c.j.§.ſacramentum in ij.col.de conſue.recti feu. ꝙ quilibet minimus defectus in teſte impedit vt non poſſit parti deferri iuramẽtũ in ſupplementũ probationis.de quo ego feci mentionẽ in repe. mea.l.fi.C.de proba.in vij.char.Pro quibus faciunt dicta per Bal.in rub. de controuer. inueſti.circa prin.vbi dixit ꝙ teſtis faciens ſemiplenam probationem ad hoc vt poſſit deferri iuramẽtum in ſupplementũ probationis debet eſſe omni exceptione maior, nã ſi aliquo modo lederetur talis teſtis opi. non deberet iuramentũ deferri, ita formaliter dicit Bal.vbi ſupra.Teneas tamen mẽti vnum caſum in quo defertur iuramentum in ſupplementũ probationis ẽt qñ examinatus eſt vnus teſtis non tm̃ integer,ſed etiam inhabilis in totũ, qui caſus eſt, videlicet tu ſcis quod nec iudici nec arbitrio in forma teſtis producto creditur de pertinentibus ad cauſam in qua iudicarunt, ita tenẽt doc. in c.cũ a nobis.extra de teſti.Cyn. Iac.But. Bar.Bal.& Saly.in l.ne in arbitris C.de arbi.do.Abb.in c.j.vt eccle.benefi.Bal.in l.iubemus la.ij.§, ſane C. de ſac oſan.eccle.in

fi.do.Antō.multum copioſe & notanter in conſil.ſuo xxiiij.incip. quæſtio hæc dubia habet vulgaria.in pe.col.& ibi alleg.rationes ad hoc de quibus per eum ibi,& per do ctō.in dictis locis,attamen non obſtante ꝙ ipſe arbiter non admittatur & quod dictum ſuum ſit ipſius ſolius & ſic ſingulare,tamen hoc caſu pars in cuius fauorē eſt latum laudum quando ipſe arbiter fuit examinatus de geſtis coram ſe poterit iurare in ſupplementum probationis & erit plene probatū ad fauorem ſuum,ita multum ſing. & egregie dixit do.Cardi.in conſilio ſuo cxl. incipien. in Chriſti nomine, amen factum tale eſt magiſter Bartholo. manentis &c. in v. columm. quod dictum pro valde not.refert & ſequitur domi. Felyn.in cap.cum dilecti in iiij.colum.de accuſatio.quod tene menti quia eſt ſingula.limitatio ad prædicta iura & doctrinas, & vide etiam Bald.in l. de quibus in pen.colū.ff.de legi.vbi dicit ꝙ teſtis non reddens rationem dicti ſui non debilitat dictum teſtis reddentis cauſam,adeo ꝙ non poſſit deferri iuramentum in ſupplementum probationis ei qui produxit illū teſtem reddentem rationem dicti,ſui. quod eſt multum not.ad limitationem eorum quę ſuperius dicta ſunt, & iſtud dictum Baldus refert & ſequitur domi. Felyn. in capi. cauſam in vj.colum.verſi.fallit quarto. extra de teſtib. de quo dixi in l. proprietatis C. de probatio.

198 Teſtis qui non debet examinari examinatus facit indicium,& ſi non plenum ſaltē qualequale,vt voluit Bar. in l.maritus ver. Vlterius oppono ff.de quæſtioni.& glo. in l.iij.in prin.ver. aduertendus ff.de teſtib.& Bal.in l.cunctos populos C.de ſum.tri.& fi de catho.& Bal.Saly. & alij in l.ſeruos.C. de teſti.& voluit do.Abb. in c.ex literis. in prin.de tranſac.& Bal.in c.j.de cōfeſ. circa princi.vbi dicit ꝙ minor qui ratione ætatis non debet examinari examinatus facit indiciū ſolēne,cum quo dicto concordat Saly. in l.fi.C.de his quibus vt indig. & facit qd voluit do.Flo.in d.l.iij.ff.de teſti.vbi per illam glo.ibi dixit ꝙ licet teſtis in aliqua cauſa vt ſuſpectus repellatur a teſtimonio, tamē ſi ſit examinatus facit indicium,& dixit no.Bal.in l.cum titia.in fin.C.de iure do.ꝙ ibi regulariter requiritur certus numerus teſtiū,minor numerus facit indicium,& dixit Bar.in l.ij.ff.de appel.reci.ꝙ teſti q̄ poſt terminum datum ad probandum non eſt examinatus ſi poſtea examinetur facit aliquod indicium,& bene facit glo. in c. cum olim el.j.de priuile.& text. in c.cum olim. de do.& contu.per quem dicit ibi do.Abb. in iij.no.ꝙ teſtis ſine iuramento examinatus facit præſumptionem.de quo per Alex. in cōſi.xxiiij.inci.animaduertis in iiij.char. in ij.volu.& ego latius dixi in repe. mea l. fi.C.de proba.in lxxxj.char. teneas tamen menti perpetuo ꝙ in caſu in quo teſtis qui non debebat examinari examinatus facit indicium,eſt verum ſi a principio antequā fuerit examinatus non fuit per partē oppoſita contra eum exceptio ſue inhabilitationis,ſed ſi antequam fuerit examinatus fuit oppoſita exceptio ſue inhabilitationis contra eum, tunc ſi poſtea ſit examinatus eius dictum nullum facit indicium & pro nullo reputetur,ita ſing.dixit do.Fran.de Are.in c.ex parte Adde.in v.char.extra de teſti.al legat rationē dicēs quia ſicut teſtis a principio ſi repulſus eſt nihil penitus probat pro producente,quia non eſſet examinatus, ita ſi examinaretur poſt reſeruationē nullū penitus facit indicium exceptione probata, quia reſeruatio operatur effectum conſeruatiuum actus perinde ac ſi ſuo tempore factus eſſet quo ad omnia,vt probat tex.cum gl.in l. item labeo.§.j.ff.fami.hercif.de quo meminit Bald.in l. terminato C. de fruc.& lit.expen.pro quo bene facit quod no. glo. & doc.in c. cum contingat.de foro compe.

* (Vide infra in ſingu.365.incip.exceptio.)

Et ꝙ talis teſtis hoc caſu nullum faciat indicium dicit ipſe do. Fran. ſe allegare caſum no.in authen.de teſti.§.ſi vero dicatur circa princi.vbi text. ſecundum eum dicit ꝙ perinde eſt ac ſi nunquam fuerit examinatus,& ideo dixit Bar.in l. ſi ille a quo in.§. teſtamento ff.ad trebel.ꝙ reſeruatio exceptionum operatur ꝙ ſi poſtea pateat de veritate ipſarum exceptionum omnia retro ſunt nulla,idem dixit Pau.de Caſt.in conſi. ccccxij.inci.viſo quodam libello in fi.ij. colum.& idem voluit glo.& ibi doc.in c.cum cōtingat extra de offic.deleg. quam ad hoc alleg.pro ſingulari do.Iaſ. in.§.præterea in pe.colum. inſti. de actio. illud autem quod voluit Barto.& ſequaces in d.l.maritus. eſt verum quando fieret examinatio teſtis qui non debebat examinari parte non opponēte,ita ad literam dixit do.Fran.de Are.in d. c.ex parte Adde. quod dictum cum omnibus per eum ibi dictis refert & ſequitur d. Felyn.in c. cum dilecti in penul. colum.de accuſatio.dicens hoc dictum eſſe valde nota. & eum alibi non legiſſe. Ideo tene menti in practica quia poſſet facere tibi ma-

gnum honorem.

199 In iure expreſſum & clarum eſt ꝙ regulariter ſpoliatus ante omnia eſt reſtituendus, vt habetur in l. ſi quis a ſe fundum C. ad l.iul.de vi.& in c.reintegranda iij.q.j. & late per Alex.in l.natui aliter.§. nihil commune ff.de acquiren.poſ.& per Bertha. in reperto.ſuo in verbo.ſpoliatus. & dixi ſupra in ſing.xj.incip.regula vulgata eſt ſcias tamen ꝙ prædicta regula non habet locum qñ ſacerdos eſſet ſpoliatus corpore mortuo iam ſepulto, quia tunc non eſt ante omnia reſtituẽdus,& hoc vt euitetur vexatio corporis humani,licet in alijs ſit ſecus,ita ſing. dixit Inno.in c.cũ liberũ.extra de ſepul. & ita affirmant in facto obtẽtum fuiſſe domini de Rota deciſio.ccciij.in antiquis, incip. Itẽ not.glo.quod habet etiã locũ nedum in agente interdicto recuperãde, ſed ẽt ſi ageretur per viam attentati,quod eſt remediũ pinguius ſecundum Inno.& alios in c. cum dilecti.de maio.& obe. & ita in propoſito dicunt domini de Rota in nouis deciſio. cliiij.incip.cum partes litigarẽt. quos ſequitur Dominicus in c.nõ ſolum in ſi.de appella.in vj.licet dicant ſecus eſſe de rigore iuris ſecundum Hoſtien.in d.c.cum liberum. & iſtud dictũ Inno.in d.c.cum liberum.pro valde ſingulari refert & ſequitur ponens prædicta d.Fely.in c.ſicut iudęi.in j.col. extra de iudæis.Subdens vltra prædicta quod iſtis addi poteſt tex.in l.ſunt perſone.ibi,ne inſepulta corpora iacerent ff.de religio.& ſump.fune.& tex.in l. ſi quis ſepulchrũ, in prin.& in l.ne corpora.eo.tit.Et ideo dixit Specu.ſecũdum eum in ti. de appella.§.quibus,ver. Octauo.ꝙ non auditur creditor appellans ne corpus debitoris ſepeliatur,quia eſt recipiens dilationem quod procedit niſi creditor haberet inſtrumentum per quod debitor capi poſſet ad omnem inſtantiã creditoris,quia tunc creditor cum licentia iudicis poteſt ſequeſtrare corpus mortui debitoris ne ſepeliatur donec ſit ſibi ſatiſfactũ, ſecundum Ang.no.in authen.vt defunc.ſeu funera.circa prin.ꝙ non credit ipſe do. Fely.procedere de equitate per prædicta, de quo dicto feci mentionẽ proximis diebus in voce & in ſcriptis in l. ſi in ſingulos in vij.col.verſi.Vltimo adde hic not.verbum &c.ff.de annuis lega.& in l.ſi. in vlti. colũ. verſi.Vltimo in hac materia.ff. de quæſtio. vbi videas.

200 Differt ſententia condemnatoria a ſentẽtia in qua pronunciatur quem condemnandum,ſecundum Io.And.& alios in c.j.de offic.lega.vbi dixit ꝙ legatus poteſt pronunciare epiſcopum deponẽdum, licet nõ poſſit illum deponere.pro quo facit quod not. Bal.in c.at ſi clerici in vlti.colum. de iudic. & Ioan.And.in c.tranſmiſſa.de elec. & Domi.in c.ij.in j.col.de pe.in vj.vbi dicunt ꝙ licet electus non poſſit deponere clericum, per glo.dicti c.tranſmiſſa. tamen poteſt pronunciare eum deponendum. Et ideo dixit Albe.de roſa.in iiij.parte ſtatutorum queſt. lxxiiij.incip.Sed pone ſtatuto. ꝙ officialis prohibitus a ſtatuto aliquem bannire prope ſinẽ officijvel abſoluere,poteſt tamẽ pronunciare banniẽdum vel abſoluendũ, quia aliud eſt bannire aliud pronunciare quem bãniendũ l.ſi.C.vbi & apud quem. de quo ẽt per Bartol.in l.ſolent in ſi.prin.ff.de offi. proconſul.& ideo dixit Ioan.de Imo. in l.ſi quis filio.§.eius qui.ff.de iniuſto teſt.ꝙ officialis proximus ſini officij ſui licet nõ poſſet condemnare,tamẽ poteſt condemnandũ pronunciare.& dicit idem Ioan. de Imo,in l.j.in.§.ij.in iij.colum.ff.de verbo.obliga.ꝙ ſententia dicens,pronunciamus talem condemnandum, non condemnat niſi addat, & ideo iubemus vt ſoluat. Idem tenet ibi Ludo. Roma. & Alexand. allegant plura ad hoc vt idem etiam tenet Baldus in l. ne quicquam in ſin.ff. de offic. proconſul. & in capitu.primo ad ſin.de offic. lega.& Angel.in l. ſina.C. vbi & apud quem. & do. Felyn. vltra prædicta adducens alia plura in capitulo non poteſt in ſecunda colum.de re iudica. De quo etiam per domi. Felyn. in cap.cæterum in penulti.colum. de reſcriptis.Et ideo teneas menti in materia vnum nota. verbum, videlicet ꝙ ſi eſt lata ſententia contra aliquem per quam pronuncietur ipſum commiſiſſe crimen dignum priuatione, propter hoc non eſt priuatus niſi hoc exprimatur in ſententia. iſtud fuit nota. verbum Innocen. in capitu. qualiter & quando el ſecundo in gloſ.ſuper verbo, ad denunciationem. ibi, credimus tamen. extra de accuſatio. quod dictum referunt & ſequuntur do. de Rota deciſio. ccxxxij. in nouis, quæ incipit, Accuſatus coram ordinario in ſin.& dominus Felyn.in c.inquiſitionis in tertia column. poſt princi.extra de accuſatio.Et per hæc ſint expleta ſingularia mea præſentis anni. 1500, ad laudem ſummi clementiſſimiq; Dei & eius glorioſiſſimę matris totiuſque cœleſtis curiæ &c. Hippolytus de Marſilijs Iuris Vtriuſque Doctor Bononienſis.

201 In confeſſum nulle ſunt partes iudicis

niſi in condemnando l.proinde.ff.ad legem aquiliam l. confeſſus ff. de cuſto. reo.l. qui ſententiã.C.de pe.l.j.ff.de cõfeſ.& in l. vnica.C.eo.cum ſimi.Et adeo eſt vera hæc regula ꝙ ipſe cõfeſſus etiam ſuper inordinato proceſſu poteſt condemnari.Ita dixit ſingulariter Inno.quẽ oẽs ſequuntur ibi in c. qualiter & quando el ij. de accu. vbi dixit ꝙ cõfeſſio eſt tãti vigoris ꝙ ipſe confeſſus poteſt condemnari ẽt data nullitate proceſſus.& idem dixit ipſe Inno.in c.per inquiſitionẽ de elec.Abb. antiquus in c. piſanus de reſti.ſpo.& Bal.in l.edita C. de eden. in v.col.in ver.Sed pone ꝙ reus. & illam doctrinam Inno.refert & ſequitur Barba.in c. veniens in iij.col.de accuſa.& in conſi. ſuo incip.Prope eſt dñs inuocãtibus eũ &c. & in repe.c.teſtimoniũ in xiiij.char.in vlti.colum.verſi.nam cõfeſſio.extra de teſti. vbi allegat ẽt hoc voluiſſe Inno.in c.aj. de ordi. cog.quam doctrinam ẽt ſequitur Mathe.in notabili ſuo liij.incip.Nota vtilẽ regulã.& idẽ voluit Bal.in l.j.circa fi.ff. de iuriſ. om. iudi.& in l.ij.ff.de re iudi.& Ang.in conſi. ſuo clxxviij.incip.Viſis actis productis. & in conſi.ccxvij.incip.In cauſa accuſationis productæ.per domi.Philip.& Bald.in additio.Specu.in tit.de libel.concep.in vlt.verſicu.& Are.in tract.ſuo malefi.in verbo, cõparent dicti inquiſiti & cõfitentur totũ. in ver.Quæro an confeſſus,& volunt doct. in pleriſq; locis quos retuli magis accurate in l.j.§.diuus Anto. in iij.char.ff.de quæſtio. vbi videas. (Et hic adde quod confeſſio plus operatur quã aliqua ſpecies probationis,ſecundũ Bal.in l.cũ mulier in xiij. col. verſi.deinde quæro ff.ſolu.matri.) Pro qua doctrina Inno.ẽt facit optime not. verbum Bal.in l.properandũ in prin.in fi. verbis C. de iudi. vbi dixit ꝙ licet lapſa ſit inſtantia tamen cõfeſſus poteſt cõdemnari.& ibi allegat rationẽ dicẽs ꝙ cõfeſſio nõ requirit talẽ proceſſum ſeu ordinẽ iudicij, quod dictum refert & ſequitur Ang. Are. in tractatu ſuo maleficiorũ,in verbo, inchoata & facta in iiij.col.& Barba.in d.ſuo cõſi.& in d.c. veniens in iij.col.& Ange. Aret.in d. tractatu in verbo,cõparent dicti inquiſiti & confitẽtur totum in dicto ver.Quæro an confeſſus. Et dixit ſing.Ang.in l.ij.C. quorum appel. nõ recip.ꝙ licet tertius poſſit appellare pro reo condemnato capitaliter etiam ipſo inuito,tamen iſtud fallit niſi talis reus condẽnatus ſponte confeſſus ſit crimen & in eo perſeuerauit.de quibus omnibus latius dixi in d.§.diuus Antonius. Potes tamen limitare omnia prædicta niſi nullitas proceſſus prouenire ex defectu iuriſdictionis iudicis,nam tunc confeſſio partis cõferentis in tenium aduerſarij non iuſtificat nec validat proceſſum.Ita not.in c.at ſi clerici in princ. de iudic.& in c.olim vbi eſt bonus tex. ſecundum do. Abb.ibi extra de reſcript. Ita not.dixit Cardi. Alex.in c.dilecto in ij. col. in fi.de appella.& hoc optime poteris addere his quæ dixi ſupra in ſing.10. incip. Tu ſcis &c.Pro qua ẽt limitatione facit ſing.dictum Ang.in conſi.ſuo ccxvij.incip. In cauſa accuſationis productæ per Philip.in vlti. col.vbi limitat doctrinam Inno.& aliorum in d.c.qualiter & quãdo habere locum tantum coram iudice ordinario, ſecus corã de legato.quod dictũ pro valde ſing. refert & ſequitur do.Augu.de Ari.in ſuis additio.ad Ange.de Are.in tracta.malefi.in verbo,qui iudex addidit.in pe.additio.de quo ẽt dixi in repeti.l.fi.C.de proba.in lvij.char. circa med.(Pro hoc dicto facit in arg.not.verbũ Abb.in c.olim ex literis.poſt prin. in verſi. & ex hoc & ex illo tex.&c.de reſcrip.) Teneas tamen perpetuo menti vnũ caſum no. in quo ſpõte cõfeſſus nõ poteſt ex cõfeſſione ſua condemnari, qui caſus eſt quãdo iudex habens in manibus reum criminis dicit, tibi confitearis delictum quia promitto tibi indulgere & facere tibi gratiam,nã iſto caſu ſi reus confiteatur delictum nón poteſt ex confeſſione ſua puniri. Ita ſingulariter & mirabiliter dixit Ioãnnes de Imo.in cõſilio ſuo cix.incipien. Viſa inquiſitione. & mouetur iuribus & rationibus de quibus ibi per eum.quod maxime procedit ſi in ipſa confeſſione non perſeuerat, vt ibi. pro quo faciunt dicta per do. Nico. multum in ſuo reperto.in verſicu.confeſſio.in verſicu. confeſſione perſuaſione aduerſarij. de quo feci mentionem in l.j.§.quæſtioni. in vlti. colum.ff.de quæſtioni.vbi videas. pro quo etiam faciunt dicta per Iaſ.in l. error.in iij. col.in fi.C.de iur.& facti igno. & idẽ quod dixit Ioã.de Imo.in dicto conſilio dixit do. Paris de Puteo in tractatu ſyndicatus in cviij.charta verſicu. Sequitur quæſtio quotidiana. Teneas menti quia alias plures audiui iudicẽtes facere talem promiſſionem reis.Et iſtud addere poteris dictis ſupra in ſing.177.incip.maleficijs hominum. & alia requiſita in confeſſione vt præiudicet confitenti in criminalibus.vide per me in l.j.in princip.in vj.char.ff.de quæſtioni.& in repe. mea. rubri,C, de probatio, in materia confeſſionis.

202 Tu ſcis regulam illam ſatis vulgatam,
videlicet ꝙ cõfeſsio facta abſente parte nõ
plene probat, de qua in l.certum.§.ſi quis
abſente.ff.de confeſ. & in l.fi.ff.de interro.
actio.cum ſi. Attamen aliqui ſunt caſus in q-
bus talis cõfeſsio plene probat. vnus eſt ca
ſus multum ſingularis in quo talis confeſsio
facta abſente parte plene probat qui caſus
eſt in ſolutione alicui facta, vtputa, Titius
erat debitor ex inſtrõ Sempronij in certa
quantitate, & Sempronius cõfitetur in ab-
ſentia ipſius Titij debitoris ſe eſſe ſolutum
& ſibi eſſe ſatisfactum ab ipſo Titio, tunc
talis confeſsio, licet ſit facta in abſentia par-
tis, tñ plene probat talem ſolutionem & re-
pellit contrariam præſumptionem. Ita ſing.
dixit Bal. in cõſi. ſuo xlj. inci. In primis &c.
in v. vol. quod eſt ſing. no. ad limitationem
dictæ regulæ. Et idem dixit d. Ioan. Bap. de
ſancto Seueri. in repe. l. admonendi. in xix.
*char. in ij. col. in fi. ff. de iureiur. (Et Alexã.
in conſi. ccxlv. incip. ponderatis &c. in vlti.
col. in vj. vol. & in conſi. cxv. inci. viſa ſcri-
ptura. in j. col. in vij. vol.) Et ſcias etiam ꝙ
licet talis confeſsio facta parte abſente non
plene probet tñ probat ſemiplene. Ita dixit
Bar. in l. admonendi. in xvj. col. ff. de iureiu
ran. & Lud. Ro. in conſi. ſuo ccclxxiij. inci.
Viſis allegationibus hincinde confectis. &
Bal. in addi. Spe. in ti. de confeſ. circa fin. &
Abb. in c. fi. de ſucceſ. ab inteſta. & Bal. in l.
in bone fidei. C. de iureiur. & d. Alex. in cõ-
ſi. xxiiij. incip. animaduertis &c. in pen. col.
ante fi. in ij. vol. & in conſi. cxxviij. inci. põ
deratis narratis. in pe. col. & dixit Lud. Ro.
in conſi. ſuo ccxcj. incip. cum iſti fratres. in
iij. col. ꝙ talis confeſsio facta abſente parte
facit præſumptionem aduerſus confitentẽ.
Et teneas mẽtẽ etiam aliquos alios caſus in
quibus confeſsio facta abſente parte plene
probat. Vnus eſt in confeſsione facta in li-
bello vel in alia ſcriptura iudicij producta
parte abſente, nam talis confeſsio facit ple-
nam probationem, ſecundum Bal. in l. vni-
ca. in pen. col. C. de confeſ. Alius eſt caſus in
confeſsione facta abſente parte cũ iuramen
to, quia talis confeſsio plene probat, ſecun-
dum Oldr. in conſi. ccxcj. inci. Hæc ſunt ra-
tiones. & Bal. in conſi. ccxliij. incip. In cauſa
dñi Ludouici. in iiij. vol. licet cõtrarium te-
neat Pau. de Ca. in conſi. ſuo ccxlj. inci. Pri-
mo videndum. circa fin. Item eſt alius caſus,
nam cõfeſsio facta abſente parte non nocet
cõfitenti, hoc eſt verum, niſi ſit frequens &
continuata & toties repetita quod tranſeat
quaſi in publicam vocẽ & famam, quia tũc
plene probat. Ita no. dixit Pau. de Ca. in cõ
ſi. ſuo clxxv. incip. Super primo &c. in vlti.
col. ante fi. Eſt & alius caſus, nam confeſsio
facta abſente parte plene probat qñ fit ad
exonerationem conſcientie, ſecundum do.
Fely. qui plura alleg. in c. olim. in iiij. col. de
reſcrip. idem ẽt procedit in foro pœnitẽtia-
li, ſecundum Bal. in l. rationes. in fi. C. de ꝓ-
ba. & in c. innotuit. in j. col. de elec. quem re-
fert & ſequitur d. Fely. in d. c. olim. in fi. iiij.
col. Item confeſsio facta abſente parte, licet
non præiudicet confitenti, tñ fallit in cõfeſ
ſione quæ non tendit ad obligandum confi-
tentem alteri, ſed tendit principaliter ad ꝓ-
bandum aliquid, ex qua probatione abſen-
ti quæritur obligatio, vtputa, ſi quis appro-
bat aliquod inſtrm̃ tanꝙ verum vigore hu-
ius approbationis omnes quorum intereſt
poterunt agere cõtra approbantem. Ita no.
dixit Ange. per illũ tex. in. §. ſi vero expreſ-
ſum. in iij. col. verſi. Ex hoc patet. & authẽ.
de hære. & fal. quod dictum refert & ſequit
do. Felyn. in c. cum M. Ferra. in xvij. col. de
conſti. An aũt de equitate canonica confeſ-
ſio facta abſente parte plene probet vide
do. Fran. Are. in conſi. ſuo lxiiij. inci. Diligẽ-
ter. & per d. Alex. in conſi. ſuo clxxix. inci.
*In cauſa angelorum. in iij. col. (Et in conſil.
cxv. incip. viſa. in j. col. in vij. vol. & in con-
ſi. ccxlv. incip. ponderatis. in vj. vol. in vlti.
col.) Et per d. Fely. latius in d. c. olim. de re-
ſcrip. in iiij. col. vbi etiam ponit alios caſus
in quibus valet confeſsio facta abſente par-
te ad plenam probationem faciendam. & in
materia vide etiam Alex. conſi. clxxxvj. in-
cip. In cauſa & lite. in iij. colũ. & vide Pau.
de Ca. in l. quidam in iure. in prin. ff. de do-
*na. & in l. nuda. ratio eo. ti. (Et vide infra in
ſing. cccclix. inci. vox viua.)
203 Iudex extra territorium ſue iuriſditio-
nis nullum habet imperium, vt habetur in
l. fi. ff. de iuriſ. om. iudi. & in c. fi. de foro cõ-
pe. & in cle. paſtoralis. de re iudic. & habet
in l. fi. ff. de offi. præfect. vrb. cum ſi. Scias tñ
ꝙ ſi iudex alicuius loci ſcripſit literas vel
miſit nunciũ iudici alterius territorij, iuxta
ea quæ dixi ſupra in ſing. cxxxviij. inci. Iu-
dex alterius territorij. rogando ipſum iudi-
cem ꝙ vellet citare reum ſubditũ ſuum ra-
tione habitationis in loco coram ipſo iudi-
ce in cauſa delicti per eum commiſsi in lo-
co iuriſditionis ipſius iudicis ſcribẽtes hoc,
& talis iudex requiſitus hoc modo nõ vult
citare ipſum reum ꝙ hoc caſu poterit talis
iudex loci delicti per ſemet citari facere ꝑ
dicta vel per nuncium talem reum in terri-

torio vbi degit, ſicut ſi eſſet i territorio ſuo. Ita ſing. dixit Bar. in trac. ad reprimendum. in verbo, per edictum. in vlt. col. quod dictũ pro valde no. refert & ſequitur d. Frã. Are. in conſi. ſuo lviij. incip. diligenter. in iij. col. verſi. Amplius dixit. quod multum nota. in practica. & ad limitationem. d. l. ſi. cum con cordan. ff. de iuriſdi. om. iudi.

204 Percutiens clericum incidit in excõica tionem. c. ſi quis ſuadente. xvij. q. iiij. & ibi doc. Et tene menti ꝙ adeo prohibitum eſt percutere clericum ꝙ non ſolum eſt excõi catus ille qui percutit clericum, vt dixi, ſed etiã excõicatus eſt ille qui percutit ſeu vul nerat conſanguineum ipſius clerici reſpectu ipſius clerici. ita ſingulariter & mirabiliter dixit Lud. Ro. in repeti. rubri. ff. de arbi. in xxiiij. col. in fi. ad ꝙ allegat optimum text. in c. ſciant cuncti. in verbo, conſanguineos. de elec. in vj. quod dictum pro mirabili re fert & ſequitur d. Fely. in c. eccleſia ſanctæ Mariç. in xlij. col. de conſti. vbi plura alleg. ſed inter cætera allegat dictum Pet. de An cha. in d. c. ſciant cuncti. vbi dixit ꝙ ille dici tur frangere pacem qui cum promiſiſſet Ti tium non offendere offendit conſanguineũ ſuum. & allegat ẽt no. per Ioã. And. in regu la, fruſtra. in mercurialibus. quod tñ dicit intelligendum eſſe qñ non apparet qđ offen dat eum ex alia cauſa quam ex illa de qua fuit facta pax, alias ſecus. per no. per d. Ant. & Imo. in c. ij. de renun. & alia etiam ad hoc allegat ipſe d. Fel. in d. c. eccleſia ſanctæ Ma riæ. de quibus ibi per eum, vbi etiam late examinat quęſtionem illam, uidelicet an ſta tutum laicorum imponens pœnam conſan guineis clericorum valeat ibi.

205 Vehemens opi. cõſona veritati idẽ ope ratur ꝙ certitudo. glo. eſt no. in l. ſi quis ex traneus. §. ſciendum. in gl. ſi. ff. de acquir. hæ redi. & ibi Bal. ſumme eam notat dicens ꝙ multa ſunt de quibus non põt haberi vera certitudo, tñ vehemens opi. iuncta cum ve ritate idem operatur ꝙ certitudo. ad idem eſt gl. in l. ij. §. pe. in verbo, ſciant. ff. de aqua pluu. arcen. & in l. ſi duo. §. pe. in verbo, ſcire. ff. vti poſ. & ſentit gl. in l. ſi liberti. ff. de pe cu. & gl in l. ſi paterfami. ff. de hære. inſti. & ibi illam no. Bal. & Imo. & Bar. in l. qui bo na. §. qui alieno. ff. de dam. infe. & d. Ant. & Abb. & Imo. in c. cum cauſam. de iura. calũ. Et idem dixit ſingulare verbum Pe. de An cha. in conſi. ccclv. inci. Viſo diligenter pun cto. ꝙ in ſubſtituto caſu quo maſculus non naſcatur põt haberi iſta conditio pro imple ta etiam ante partum, ſi ex vehementi cõie ctura foetus fœmineus ſit in vtero & poſtea hoc apparet ex partu, quia præcedens opi. veriſimilis attentis pluribus de quibus ibi iuncta veritate poſtea de recta facti illã opi. haberi pro certitudine. vnde dictus ſubſtitu tus tranſmittet hæreditatem ẽt ſi eam adie rit ante partum. Et idem conſuluit ipſe Pe. de Anch. in conſi. ſuo cccxciij. inci. Viſis di ligenter. in quibus locis allegat quamplura quæ omnia refert ad literam dn. Fely. in c. j. in j. col. de ſum. tri. & fide catho. vbi plura alia in materia iſta alleg. de quibus ibi per eum. & in c. præterea. in prin. extra de teſti. Et vide ẽt ipſum d. Fely. in c. cum cõtingat. in iiij. col. in fin. de reſcrip. in c. j. in iiij. & in v. col. de lit. conteſt. vbi ẽt ponit plura nota bilia dicta in materia credulitatis. & vide ꝗ dixi in rub. C. de proba. in materia proba tionis quæ fit per vehementem omniũ opi. & d. Fely. in c. præterea. in prin. extra de te ſtib. Et de hac re vehementi adde ꝙ vehe mens adminiculum ſupplet ſemiplenã pro bationem ſecundum Bal. in conſi. ſuo incip. Quidã Petrutius de Viterbia &c. quem re fert & ſequitur Socin. in conſi. ſuo lxxxix. incip. In cauſa agitata inter Iacobum. in vj. col. vbi etiam adducit Bal. in l. ea quidẽ. in ij. colũ. C. de accuſa. vbi dicit ꝙ vehemens adminiculum eſt ſuppletio defectus ꝓbatio nis. & alia circa prædicta dicit ipſe Soci. in * dicto conſi. quæ ibi videas. (Vide tñ Ioã. de Ana. in cõſil. ſuo lix. incip. viſa inquiſitione. in ij. col. poſt prin.) Et circa hanc materiam etiam adde d. Alex. in l. fin. in pe. addi. ff. de quæſtio. vbi dixit ꝙ adminicula dicunť ve hementia indicia. ad quod alleg. c. cum dile ctus. de ſucceſ. ab inteſta. & Bal. in l. fi. in iij. col. C. fami. hercíſ. item adde ẽt quod vehe mens infamia ẽt ſine aliquo alio indicio ſuf ficit ad torturã, vt habetur extra de purga. cano. in c. ſi quis. per Inno. Ita dixit d. Alex. in l. ſi. in iij. verſi. ff. de quæſtio. ad quod etiã alleg. l. quæro. §. fi. ff. de edil. edic. licẽ ſubdit etiam d. Alex. vbi ſupra ꝙ Inno. in c. cum I. & A. de re iudi. dicit ꝙ ẽt admittũtur teſtes viles contra valde diffamatum, quæ omnia tanꝗ notabilia & non omnibus nota repo nas in ſcrineo pectoris quia ſeruient tibi ad multa. Et vltra adducta ſupra per do. Fely. potes tu in illa materia ẽt adducere text. in l. filiusfa. ff. de ritu nup. vbi eſt tex. ꝙ illud dicitur certum quod probabili ratione cer tum eſt. pro quo facit dictum Bald. in c. j. in prin. in ij. col. de controuer. inueſti. quem vi de. & hic etiam in materia adde ſingulare verbum Bald. in l. bello. in fin. ff. de excuſa.

tuto.quem omnino vide.

206 Incertitudo regulariter vitiat omnẽ diſpoſitionem,ſiue loquamur in cõtractibus, ſiue iudicijs,ſiue in vltimis volũtatibus, vt late dixi iudicio meo vltra omnes in l.á vobis quoque.ff.de annu.lega.& repe.rubr.C. de probatio.in penul.& vlti.char. Attamen tene mẽti perpetuo & non obliuiſcaris vnũ caſum in quo incertitudo non vitiat actum. Nam ſi probatio eſt verificabilis & concluſiua in omni intellectu prodeſt probanti licet habeat ambiguos intellectus.ita colligit Dominicus ex verbis Io.Andr.ibi.in c.j.in
* vlti.colum.de pac.in vj.(Idem dixit d.Philip.Deci.in conſil.ccxviij. incip. in caſu.in j.col.)Ex quo dicto intulit do.Alexan. in l. inter ſtipulantem.§.j.in vlti.col.ff.de verb. oblig. ꝙ ſi accuſo Titium ꝙ occidit Seium, & teſtes ſuper hoc deponẽtes deponunt alternatiue dicentes ꝙ eum occidit cum gladio vel cum claua, licet deponãt incerte & ambigue tamen quia vterque intellectus cõcludit homicidium habetur pro probatione certa.quod eſt multum not.quod dictum refert & ſequitur do.Fely.in c.ex parte. el primo in xiij.colum.de reſcrip.& do.Iaſ.in l.dedi.in j.colum.ff.de conditio.cau.da.cau.
* non ſequuta.(Vide tamen in contrariũ Federi.de Senis in conſil.clxij.in q. propoſita. & vide omnino Pau.de Caſt.in l. ſi communem.in.§.ſi is qui aquam.ff.quemadmo.ſerui.amit.in fin.& Ang.Are.inſtitu.de excep. in rubri.in xvj.colum.& Bal.in addi.Specu.in titu.de accuſa.in verſic.ſed quid ſi ſtatutum dicit. & in l.j.ante fin.in verſic. item ſcias &c.C.ſi vnus ex plu.appel.) Tene mẽti quia eſt not.limitatio ad l.fin.C.de probatio.vbi in criminalibus probationes debẽt eſſe luce meridiana clariores.& etiam facit ad ampliationem illius regulæ, ſcilicet ꝙ ſufficit ꝙ teſtes in eundem rei finem cõcordent licet per diuerſa verba,de qua in lege qui ſententiam.C.de pœn.& in c.nihil. de verb.ſig.& per glo.in c.dudum.de conuer. coniuga.& in c.cum eccleſia ſutrina.de cauſa poſ.& proprie. & in alijs pluribus locis quæ adducere præſentialiter non expedit,
* vide doctores in dictis locis.(Et vide quæ latius dixi in repe.mea rub.C.de proba.in lxxiiij.col.verſi.& ideo ſi accuſo.)

207 Victus victori debet condemnari in expenſis ſiue loquamur in ciuili,vt in l.qui ſolidum.§.etiam.ff.de leg.ij.& in l.eum quem temere.ff.de iudi.c.finem litibus.de dolo & contu.§.hęc aũt.inſti.de pœ.teme. litig cum ſi,ſiue loquamur in criminalibus, tex.eſt ſecundum vnam lec.in l.fin.C.de fruc.& litis expen.& uoluit gl.in d.c.finem litibus.cum ſimil.de quo dixi latiſsime in repe.mea.l.fi. C.de proba.in xix.q.principali,quod tamẽ fallit ſecũdum doc.in dictis locis niſi victus habuiſſet iuſtam cauſam litigandi,quia tũc debet abſolui ab expenſis.Quod tñ vltimũ limitat᷑ pluribus modis,vt dixi ĩ l.fi.in xix. q.& inter alia limitat᷑ vno modo, videlicet niſi extet ſtatutum in loco iudicij dicens ꝙ victus victori cõdemnetur in expenſis, qa iſto caſu ẽt ſi habuerit iuſtam cãm litigandi condẽnabitur tñ in expenſis.Ita dixit gl.reputata ſingularis in authen.de exhibẽ.reis. in.§.ſancimus, quam ibi ſumme ponderat Ang.& eam etiam ſequitur d.Alex.in conſi.ſuo cclvij.incip.viſo proceſſu.in fi.& do. Fran.de Are.in notabili ſuo cxx.& Ang.in l.non ſolum.ff.de rei ven.& hoc dicunt doctor.procedere vt ſtatutum aliquid operetur vltra ius commune & ei aliquid addat. de quo etiam per Bar.in c.cauſam quæ.de reſcrip.& in conſi.ſuo lv.inci.propoſita mihi.in antepenul.colum.in iij.volu.Et adeo eſt verum quod quando ſtatutum eſt in loco ꝙ victus victori condemnetur ipſo iure in expenſis ꝙ tunc debet condẽnari in expenſis etiam ſi habuerit iuſtam cauſam litigandi,quod etiam hoc caſu iudex non poſſet eum abſoluere ab expenſis, imo ſi eum abſoluat,non valet talis ſententia abſolutoria tanquam ſententia contraria primæ ſententiæ ſtatuti,Ita ſing.dixit.Saly.in l.j.in iij. colum.C.quando prouoca.non eſt neceſſe. vbi dicit ita fuiſſe concluſum Ferrariæ poſt varias allegationes quam doctrinam refert & ſequitur d.Fely.in c.inter monaſterium. in fi.extra de re iudi. quod eſt multum not. cum ſepiſsime in ciuitatibus extet tale ſtatutum. & in hac materia condemnationis expenſarum vide quæ dixi in dicta l.fin.in xix.quæſtio.principali.C.de probatio.& in l.patre vel marito.ff.de quęſtionibus.in quibus locis plura dixi no.digna ĩ materia iſta. & vide ẽt omnino do.Fely.in c.aduerſario tuo.in penul.col.verſi. Ad aliud. de excep.

208 Compenſatio non eſt proprie ſolutio. ſed differt a ſolutione adeo ꝙ ſecũdum magis communem opinio.ille qui iurauit ſoluere non poteſt compenſare, vt eſt text.ſecundum vnam lectu.ibi communiter approbatam per omnes ſcribentes in c.ad noſtrã. el primo de iureiuran.& voluit Ioannes de Imo.in l.ſi hæredi.ff.de condi.& demon. & Mathe.in notabili ſuo liiij.incip.nota ꝙ iuramentum,et Bar.in l.ſtatuliberos.ff.de ſta-

talibe.& Alex.in conſi.ſuo xcj.incip. Viſis actis mihi transmiſsis.in iij.col.in ij.vol.& do.Franc.Are.in conſi.cx.incip.Longitudo verborum.in pe.col.licet Bar. tenuerit contrarium & male in l.amplius non peti. ante fi.ff.rem rat.habe.de quo ibi per ſcribētes. Pro qua opinione facit,nam ſi quis ex iuramento tenetur aliquid facere poteſt præciſe compelli ad faciendum nec liberatur ſoluendo intereſſe, vt volunt ſcribentes in l.ſi pecuniam.ff.de cōdi.ob cau. Et facit etiam quod voluit Bal.in conſi.ſuo xxxiij.incip. Verba inſtrumenti.in fi.in iij.vol.vbi dixit ꝙ pactum de non probanda ſolutione non eſt pactum de non probanda compenſatione,quia ſunt diuerſa licet concurrant in eūdem finem.Scias tñ ꝙ licet per prædicta cōpenſatio non ſit proprie ſolutio, attamen ſepius vim ſolutionis retinet, vnde dixit notanter Bal.in l.filium.in vj.col.verſic.eſt & alia ratio.C.famil.herci.ꝙ ſatis reſtituit qui compenſat.Et dixit Bald.in l.fi.in v.col.C. de eden.ꝙ obijciens cōpenſationem non dicitur proprie excipere.de quibus per Pau. de Caſt.in conſi.ſuo lxvj.incip.quod naues & gorus.& dixit Alex.in conſi.ſuo xij.incipi.Viſo teſtamento ante ſcripto.in pen.col. ꝙ prohibitus opponere exceptionem pōt compenſare etiam ſi iuraſſet non excipere, etiam ſi ſtatutum concederet ſolū exceptionem ſolutionis, allegat quāplura de quibus ibi per eum.& teneas menti no.verbū Ang. in cōſil.ſuo cxxxiij.inci.Quidam Nicolaus. alias incip.Viſis dictis dubijs.in prin.vbi dixit ꝙ ſi ſtatutum prohibet opponi oēm exceptionem contra inſtrm̄ non intelliget de compenſatione,quia illa poterit opponi nō obſtante ſtatuto quod eſt not.quod dictum & quaſi omnia ſupradicta refert & ſequitur do.Fely.in c.ſuborta.in j.col.de re iudi.vbi etiam adducit alia plura examinādo an exceptio compēſationis póſsit opponi in executione ſnīæ. & vltra dicta per eum adde Bal.in conſi.xxxiij.incip.Verba inſtrumēti in fi.vbi dixit ꝙ ſicut ſufficit debitori offerre pecuniam in iudicio. Ita ſufficit ſi in iudicio offerat compenſationem quod eſt nota. alleg.l.iulianus.ff.de condi.& demon.

209 Socius criminis non facit indicium ex eius aſſertione regulariter cōtra ſociū eiuſdem criminis,vt habetur per Cyn.& alios in l.fi.C.de accuſa.& per d.Ant.in c.j.de cōfeſ. & Paul.de Leaza. in c.grauis.extra de depoſi.& per do.Alex.in conſi.ſuo cccxiij. * incip.viſo themate ante ſcripto.(In hac materia ſocij criminis uide Phil,Deci.in conſi. cccxlij.incip.in cauſa.in j.& ij.col.) Aliqua tñ ſunt delicta.de quibus ſocius criminis poteſt interrogari de conſocijs, vt no.Bar.in l. repeti.in.§.his qui.ff.de quæſtio.& d.Alex. in cōnſi.lxix.inci.Viſa facti renunciatione. in fi.in ij.vol.& per Gand.in ſuo not.tracta. maleſi.ſub rub.de quęſtio.& tormen.in iiij. col.verſ.Nunc aūt.de quo late dixi in l.j.§. diuus Antoninus.ff.de quæſtio.& in repeti. mea.l.fi.in lxxx.char.C.de probat. Teneas tamen menti perpetuo & nunquam obliuiſcaris ꝙ in caſibus illis in quibus ſocius criminis poteſt interrogari de cōſocijs tale dictum ſeu diſpoſitio ipſius ſocij criminis nō facit indicium ad torturam contra ſocium criminis niſi contra eum alia ſint indicia.Ita ſingu.dixit Guido de Suza.in tracta.ſuo de tormen.in viij.col.j. ver. ſed quid de quæſtione occurrenti. & idem voluit Saly.in l. fi.in fi.C.de accu.quem refert & ſequit̄ do. Alex.in conſi.ſuo cccxiij.inci.Viſo themate ante ſcripto.in ij.colum.& in conſilio ſuo. cccclxxv.ſecundum ordinem meum incip. Quoniam abunde.circa fin.vbi dicit ꝙ hoc etiam voluit Ioan.de Imo.in c.j.de confeſſ. idem etiam dixit do.Iaſ.in.§.item ſi quis.in v.col.verſi.Duo etiam.inſti.de actio.vbi dicit de hoc eſſe glo.not.in l.ſi quidem.& ibi Bal.C.de excep.vbi ipſe Bal.dixit ꝙ iſtud alibi in iure non habetur.nemo tñ alle.Guido de Suza.in d. loco cuius fuit originalis doctrina. de quo dixi aliquid i d.l.j.§.diuus Antoninus.ff.de quęſtio.tene menti ga,non fallor,eſt verbū honoris & vtilitatis plenū.

210 Iura ſanguinis nullo iure ciuili dirimi poſſunt.l.iura ſanguinis.ff.de reg.iur.& inſtitu.de nup.cum ſi.& ideo iura generaliter prohibita cōionem cum excōicato nō comprehendunt coniunctos ipſi excōicato. tex. eſt in c.qm̄ multos.xj.q.iij.& in c.inter alia. de ſen.excom.& facit tex.in l.fin.ff.de recepta. vbi dicitur ꝙ lex punieus receptātem bannitum nō habet locum in receptante bānitum affinem vel coniunctum, & tex.in l. pe.ff.de poſtu.vbi dicitur ꝙ quis non prohibetur aſſumere aduocationem cōtra rempublicam pro aliquo affine vel cōiuncto,licet pro alijs ſit ſecus,vt habetur in l.ij.C.de aduo.diuer.iudi.& vide no.verbum Ange.in auth.qui.mo.natu. eff.legi.in.§.j.circa me, & adduci poſſent alia plura & plura iura ad hoc propoſitum cumulata,per Lud.Ro. in l.j.in ſus voc.eant vel ſatiſd.& per eundē in repeti.l.ſi vero.§.de viro.in xvij.falle.ff. ſo.ma.& per Fely.in c.cum quidam.in pen. col.de iureiur.quæ hic non tranſcribo bre-

uitatis cauſa. Sed ſolum addo vnũ ſingulare verbum, videlicet, q adeo eſt vera ſupradi cta regula q ſtante ſtatuto q bannitus poſ ſit impune occidi, attamen frater non poterit occidere fratrem bannitum impune prętextu talis ſtatuti. iſta multum ſing. dixit d. Nellus in trac. bannito. in iij. parte ſecundi temporis. in q. iiij. inci. Quæritur duo ciues. vbi refert ita tenuiſſe d. Aegidium in quadã eius diſputa. quod dictum pro valde not. refert & ſequitur d. Barth. Cæpo. in conſi. ſuo v. incip. Caſus talis eſt. in v. col. poſt prin. & etiam idem dixit ipſe d. Nellus in d. tracta. bannito. in ij. parte ſecundi tempo. q. x. quẽ vide. & quem tenuit Dy. in l. ſi adulterium cum inceſtu. §. liberto. ff. de adulte. vt refert Bar. contrarium tenens in l. minime. ff. de re liq. & ſump. fune. ſed Bar. non loquitur generaliter in omni bannito, ſed in bãnito qui eſt hoſtis ciuitatis, per illum tex. ideo ſecus eſt aliis bannitis. Et ſcias etiam q ſtante ſtatuto q bannitus poſſit impune occidi, q tñ vaſallus non poterit occidere impune dictũ bannitum, ita no. dixit Ang. in l. ſi adulteriũ cum inceſtu. in. §. liberto. ff. de adul. qui etiã ponit quid in patre quo ad filiũ & econtra. * (Vide Iaſ. in repe. l. oẽs populi. in vlt. char. in ij. col. ante fi. ff. de iuſti. & iur.)

211 Teſtes examinati a iudice incompetẽti non faciunt fidem coram competenti, vt habetur in l. iiij. §. idem diuus. ff. de teſtib. & in l. fi. & ibi Bal. & doc. C. de teſti. & in l. pe. in fi. C. de arbi. cum ſi. Quod tñ limitat ſingul. Lud. Ro. niſi teſtes examinandi eſſent in prouincia remota a loco iudicij, & de eorũ abſentia vel minore dubitaretur, nam hoc caſu neceſſitatis ratione & ne probationis copia pereat, arg. l. qm̃. C. de here. poterunt teſtes coram iudice loci vbi ſunt examinati, & facient fidem coram iudice competẽti ſi abſentes fuerint vel mortui, ſi vero viuunt adhuc poterit noua examinatio fieri per iudicem competentem vel per alium de commiſſione ſua, ita no. dixit Lud. Ro. in repe. l. ſi vero. in. §. de viro. in iiij. fallen. ff. ſo. ma. alleg. tex. no. in d. l. fin. C. de teſti. & quæ habentur in l. ij. C. de naufra. lib. xj. & alleg. d. de Rota. & alia de quibus ibi per eũ. & dicit quod ita intelligit Bar. in l. cum his. ff. de tranſa. dum tractat coram quo fieri debeat examinatio teſtium ad perpetuam rei memoriam. & vide do. Fely. in c. frequenter. in vj. col. poſt med. vt lit. non conteſt. & in materia vide etiam quæ dixi in repe. mea. l. fi. C. de probati. in xxxvij. char. in quæſtione illa, videlicet, an teſtes examinati parte nõ citata probẽt, & latius in l. j. in. §. præterea. in ij. col. ff. de qõ. vbi latiſſime locutus ſum de neceſſitate & eius effectu. & vide quę dixi ſupra i ſing. xxiiij. inci. Clarũ eſt in iure.

212 Cõis omnium ſcribentium opinio eſt, q ſi teſtis dicit vnum extra iudicium & aliud in iudicio quod ſtatur dicto ſuo in iudicio ſolenniter facto et cum iuramento. c. j. & ibi per Bald. §. ſi enim dño. quid ſit inueſtitura. gl. & doc. in c. cum cauſam. de teſti. Spec. & Ioan. And. in ti. de teſte. §. j. verſi. quid ſi idẽ teſtis. Bal. & Saly. in l. nullum. C. de teſtibus * Bald. in l. geſta. in ij. col. C. de re iudi. (Vide glo. in c. literas. in verbo, purgauit. extra de præſump. & Barb. in conſi. lxix. incip. Illud referam. in pen. col. in iiij. vol.) de quo late per Alex. in conſi. ſuo lxxiiij. incip. Viſo teſtamento. in xv. colum. in j. vol. & in conſil. ccxxj. incip. Viſa facti narratione. in v. col. in ij. vol. & per Bal. in conſi. ſuo clxj. incip. Licet aſſeſſores. in v. vol. & per Lud. Ro. in conſi. ſuo cv. inci. Cum teſtis. in prin. & per Bar. Ang. & alios in l. eos. ff. de fal. & p Bal. in c. per tuas. in vlt. col. de proba. & per do. do. in aliis locis relatis a do. Alex. in dictis conſiliis. Teneas tñ menti quod dictum teſtis extra iudicium eſt tãti effectus quod qñ tale dictum extra iudiciale eſt factum poſt diſpoſitionem iudicialem q tunc iudex ad ſententiam ſecũdum dictum iudicialiter factum procedere non debet, licet ſi iam eſſet lata ſnia ex hoc nõ poſſet eam reuocare, ita ſing. dixit d. Ant. in c. cum in tua. extra de teſti. quod dictum refert & ſequitur d. Frã. de * Are. in cõſi. ſuo lxxj. inci. (Diligẽter & mature. in iiij. col. in verſi. his tñ non obſtantibus Alex. in conſi. ccclxiiij. inci. In cauſa appellationis. in v. col.) Et in hac materia adde nota. verbum Abba. in c. inquiſitionis. §. tertie. circa med. verſic. & ex hoc poſſet. de accu. vbi dixit q ſi teſtis forte vilis fortune dixit in pręſentia partis potentis aliquid q veniebat in fauorem illius partis ſi poſtea in iudicio iuramento præſtito dicit contrariũ q debet ſtari primo dicto, quia ſatis præſumi poteſt teſtem illud dixiſſe extra iudicium vt placeret parti timens eius potentiam, ſed in iudicio metu iuramẽti dixit veritatem, ſecus vbi talis præſumptio nõ ſubeſſet. quod dicit ibi Abb. fore bene menti tenendum perpetuo.

213 Viam quã quis elegit ſibi patere debet, l. ſi mulier. §. ſi. ff. quod met. cau. l. ſi quis iuſiurandum. C. de reb. cred. c. gratum. de offi. deleg. c. ſolicitudinem. de appel. cum multis vulg. & pro ampliatione huius regule tene

menti duo ſingularia dicta. Primum eſt ꝙ ſi quis petit iuramētum deferri aduerſario caſu quo iudex nolebat eum deferre tamē ex quo pars voluntarie petit tale iuramentum deferri aduerſario non poteſt poſtea reſcindere ſniam ex nouis probationibus ſuperuenientibus. ita no. dixit Guil. de Cun. in l. admonendi. ff. de iureiuran. quod dictum refert & ſequitur Barba. in conſi. ſuo lxiij. incip. Viſo puncto. in iij. col. in iij. volu. Secundum eſt, ꝙ ſi ex pacto licet conductori recedere a contractu poſt menſem quandocūq; voluerit niſi fuerint ſibi ſeruata quædā promiſſa, illud quandocunq; debet intelligi niſi poſt menſem fecerit actum per quem videatur ab illa facultate receſſiſſe, vtputa ſi petierit adimplere ſibi promiſſa. Ita ſing. dixit Salyce. in l. commiſſione. in fi. C. de pac. inter empto. & vendit. quod dictum pro aureo & ſingulari refert & ſequitur do. Fely. in c. ſedes apoſtolica. in xij. colum. de reſcri. in verſicu. faciat &c.

214 Ad validitatem dicti teſtis requirit inter alia iuramētum, l. iuriſiurandi. C. de teſti. c. tuis quæſtionibus. extra eo. & ibi in c. nuper. & in c. item iuriſiurandi. iiij. q. iij. & in * c. hortamur. iij. q. ix. cum ſim. (Vide infra in ſing. ccccxxxiiij. incip. Alias tibi dixi.) Et hoc non ſolum habet locum in teſte producto ab vna parte, ſed habet locum in eo cuius dicto ſtandum eſt de voluntate vtriuſq; partis vel vigore alicuius ſtatuti vel alterius diſpoſitionis. ſecundum Ang. in repe. l. ſi vacantia. in ij. col. C. de bon. vacan. lib. x. vbi ſingulariter dixit, ꝙ licet ex diſpoſitione alicuius ſtatuti ſtari debeat ſimplici verbo nuntij, non ſtabitur niſi primo iurauerit ante eius dictum, alleg. tex. no. in l. theopompus. ff. de dote præleg. quod dicit eſſe vtile ad ſtatutū volens quod ſtetur ſimplici verbo accuſatoris de damno ipſi dato ꝙ ei non creditur niſi primo iuret, alle. l. qui bona. §. qui damni. ff. de dam. infe. & in l. ſi quando. C. vnde vi. quam doctrinam refert & ſequitur do. Maria. in repe. c. qualiter & qñ. el ij. de accuſ. in vij. & ix. q. prin. de quo etiā per do. Fely. in c. ſignificaſti. el j. in fi. de homici. & in c. quia iudicante. in j. col. de præſcrip. * (Vide Socin. in conſi. xc. incip. Viſis. in iiij. col. in iiij. volu. Baueriam in lvj. priuilegio iuramenti.) Pro quibus optime facit tex. in c. j. circa med. extra de frigi. & malefi. coniuncto tex. in c. continebatur. de deſpon. impube. & facit tex. in l. comparationes. circa fi. C. de fide inſtr. & ibi dixit. Pro quibus faciunt dicta per Io. de Ana. in d. c. ſignificaſti. el ij. in vj. col. verſi. Circa ſecundum. de homi. Et faciūt optime dicta per Ang. & Paul. de Caſt. in l. de pupillo. in §. qui opus. ff. de ope. noui nun. vbi dixerunt quod vbi committitur aliquid conſcientiæ alicuius per legem vel per principem, ſi vult cōmiſſarius ꝙ eius ſnia valeat requiritur quod ad eius ſententiam iuret ꝙ ita dictat ſibi conſciētia ſua, alias non eſt ſtandum eius ſniæ, quod dictum refert & ſequitur do. Alex. in cōſi. ſuo ccxvij. quod incip. Viſis verbis dicti &c. in pe. col. ver. ad prædictorum confirmationē. de quo dixi in repe. mea. l. fi. C. de proba. in * xxvj. char. (& vide Alexan. in conſi. lxiiij. incip. Viſo proceſſu. in vj. volu.) Et in materia iſta ſeu iuramēti teſtis, tene menti quod etiam papa non pōt diſpenſare quod teſtis in ferendo teſtimonio in iudicio nō debeat iurare. ita ſingu. dixit Aug. de ancho. in lib. de poteſta. eccle. q. lv. arti. vlti. quia hoc eſt de iure diuino ꝙ teſtis iuret, vt habet Geneſis ij. quod dictum pro ſtupendo & canoniſtis incognito refert & ſequitur do. Fely. in c. conſtitutus. in viij. col. de reſcrip. vbi videas & vide quæ dixi in conſil. meo incipi. Non auferas de ore meo verbum veritatis * domine. in pe. char. (& vide omnino d. Ant. in conſi. ſuo xxj. inci. Viſo &c. in verbo, ad ſecundum, vbi ponit no. verbum.)

215 Validum eſt argumentum de matrimonio carnali ad matrimonium ſpirituale. c. ſicut vir. vij. q. j. c. quæ Chriſto. lvij. q. j. c. inter corporalia. de transla. epiſ. voluit Card. in cle. j. in. §. quem etiam. in iij. q. de conceſ. * præb. (Vide tñ Bertha. in verbo, profeſsio. in xj. verſ. Et ideo dicimus quod qñ mulier ingreditur religionem quod dicit tunc matrimonium contrahi cum eccleſia ſeu cum * Chriſto. d. c. quæ Chriſto. cum ſimi. (Vide in hac materia matrimonij ſupra in ſing. cxlvij. incip. Filius præſens &c. & infra in ſingula. cccxlvij. incip. Matrimonium.) Et pro hac parte quod a pari procedat matrimonium carnale & ſpirituale optime facit illa deciſio doctorum volentium quod ſi teſtator in teſtamento ſuo reliquit filiæ mille ſi nupſerit, & ſex centum ſi religionem intrauerit, ꝙ ſi ipſa filia intrauerit religionem tñ debebit habere mille ac ſi matrimoniū carnale contraxiſſet, vt voluit Io. And. in addi. Spe. in ti. de ſtatu mona. ſub rubr. & d. An. & alij in c. in præſentia. de proba. in xx. colum. & Bal. in l. ij. vbi vide Soci. ff. de his quæ pene no. & Lud. Ro. in l. ſtipulatio hoc modo cōcepta. in vij. col. verſic. venio ad idem. ff. de verb. obli. & Abb. in repe. c. eccleſia ſanctæ

Mariæ.in xxxj.col.de cõſti.& Alb.de Ro.
in j.parte ſtatu.q.cv.& q.ſeq.& Bal.in d.c.
j.in præſentia.in vj.col.verſic.ſed quid ſi te
ſtitor.& Math.in not.ſuo iij.quod inci.no.
* quod ſi teſtator. (& Iaſ.late in authẽ.ſi qua
mulier.in ij.& iij.col.C.de ſacroſan.eccle.)
& volunt alij plures doc.quos retuli.in re-
pe.mea rub.ff.de fideiuſſ.in xx.col.vbi po-
ſui hanc q.& teneas mẽti quod adeo eſt ve
rum ꝙ validum eſt arg.de matrimonio car-
nali ad matrimonium ſpirituale, ꝙ ſtatutũ
puniens aliqua pœna cognoſcentem mulie-
rem nuptã haberet locũ in cognoſcente mo
nialem.Ita dixit quidã d.Dionyſius de Pe-
ru.in conſi.ſuo xx.incip.& ſi doctrina cecũ
illuminet.quem refert & ſequitur d.Maria.
Socin.in d.c.qualiter & qñ.el ij.q.viij.arti.
pe.quos refert & ſequitur d.Fely.in c.nõ ſa
tis.de ſimo.licet iſtud dictum reprobet ipſe
do.Fely.in c.eccleſia ſanctæ Mariæ.de con-
ſti.in xxxj.col.Attamen opi.d.Maria.videt̃
cõmunior & fauorabilior eccleſijs & perſo
nis eccleſiaſticis ac iuri diuino, quam opi.ẽt
firmat Bal.in c.cauſam matrimonij. in vlti.
col.de probat.tene eam menti,quia eſt not,
verbum. Adde tñ quod tale argumentũ de
matrimonio carnali ad matrimonium ſpiri
tuale non procederet vbi eſſet damnoſum
vel contrarium eccleſiæ,per doctrinã Bald.
in l.deo nobis.C.de epiſ.& cleri.Vbi dixit
ꝙ ſi maritus relinquit vxorẽ ſuam dominã
maſſariam & vſufructuariam donec caſte et
honeſte vixerit & vitam vidualem ſerua-
uerit ſi ingrediatur monaſterium nõ perdit
legatum,& tunc ceſſat dictum arg.de matri
mo.carna.ad ſpiritua.quia eſſet cõtra eccle
ſiam.quod dictum pro ſingulari refert & ap
probat d.Fran.de Cre.in nota.ſuo cxlij.in-
cip.Maritus reliquit.& dixit iſtud dictũ for
te non eſſe alibi.Et ad ſupradictam materiã
de matrimonio carnali & ſpirituali facit in
arg.gl.in c.aut facta.in verbo, parentem.de
pœ.diſt.j.quę dixit ꝙ eadem pœna punitur
occidens patrem ſpiritualem qua punit᷑ oc-
cidens patrem naturalem.quam glo.ad hoc
refert & ſequitur do.Par.de Pute.in tracta.
* ſyndi.in xvj.char.in iij.colũ.(Vide omnino
quæ dixi.& quæ poſtea addidi in l.diuus
Hadrianus.in fi.ff.de parri.)

216 Vbi agitur de his quæ concernunt com
modum burſe publice ſententia pro delicto
lata contra vnum nocet tertio, adeo quod
ſine nouo proceſſu vigore dictæ ſententiæ
poteſt deueniri contra tertium qui ſe tueri
non poteſt,ex eo ꝙ non fuerit ad cauſam ci
tatus,Ita habetur in l.j.C.vbi cau.fiſca.l.qſ-
quis.C.ad l.iul.maieſta.c.cum ſecundum.de
here.in vj.& not.plene per Barto.in diſpu-
tatione ſua incip.Peruſine ciuitatis ſtatuto.
& in l.cum filius.in prin.ff.de verbo.oblig.
& per Bal.in l.j.C.ne filius pro patre.& in
l.fi.§.j.C.de bo.quæ liber.& per Bal.in ad-
di.Specu.in titu.de ſenten.prola.in xvij.co
lum.& per Saly.in l.ſi filius.C.ne filius pro
patre.& per Canoni.in c.quanuis.de re iu-
di.Teneas tamen menti quod etiam in caſu
iſto ſententia nulla validata per reſcriptum
principis nũquam nocet tertio.Ita multum
ſingulariter dixit d.Alexan.in conſilio ſuo
cccviij.ſecũdum ordinem meum, incipien.
In cauſa quę vertitur inter agentes.in iij.co
lum.quod dictum pro valde not.refert &
ſequitur domi.Felyn.in c.quanuis. in vlti-
mis verbis . de ſenten.& re iudica.quod di-
cit eſſe proprie notan. propter commiſsio-
nes papæ ſanantes ſæpe nullitates ſniarum.

217 Ter vel quater iam retroacto tempore
conſului & etiam quandoq; allegaui in vo-
ce & continue obtinui in hoc, videlicet ꝙ
quoties occiſus ſeu interfectus non habet
niſi vnicum vulnus, & plures fuerunt in ri-
xa,vel mortuus habet minora vel paucio-
ra vulnera ꝙ̃ fuerint numero homines con-
tra eum in rixa,ꝙ ſi neſcitur ex quo vulne
re ſit mortuus vel neſcitur quis ipſorum ri-
xantium intulerit vulnus vel vulnera, tunc
propter incertitudinem nemo ipſorum ri-
xãtium debet puniri pœna mortis. & hoc
per regulam.l.abſentem.ff.de pœnis. vbi
melius eſt nocentem abſoluere ꝙ̃ innocen-
tem condemnare.Ita voluit glo.multum ſin
gularis in l.item mela.in.§.ſi plures.ff.ad le
gem Aquil. quam gl.pro ſingulari refert &
ſequitur do.Alexan.in conſi. ſuo ccxxxvij.
incip.Ponderatis narratis in themate.in iij.
colum.& dicit quod dictam glo. ſecutus eſt
Dyn.conſulendo, quod conſilium Dyn.re-
fert & ſequitur Pet.de Ancha.in conſil.ſuo
ccxvij.incipien.In Chriſti nomine, nos Bar
tholomeus de Salyceto. Et idem quod vo-
luit dicta gloſ. voluit Specu.in titu.de ho-
mici.§.primo. verſicu. pone quod quatuor
homines.Et idem quod nemo in dictis caſi-
bus puniatur pœna mortis, tenuit Ioan. de
Ana.in capitulo ſignificaſti. el ſecundo, in
xxiiij.colum.de homicid.& domi.Alexan.
in conſilio ſuo xv.incipien. Viſo proceſſu
inquiſitionis.in quinta & ſexta colum.in j.
volu.vbi allegat hanc partem tenuiſſe Gan
din.in ſuo tractatu maleficiorum ſub rubri-
ca de homicid.& Ludoui.Roman.in conſi-
lio ccccj.incipien. Eo propoſito, Et idem

tenet Bal.in cõſi.ſuo lxxij.inci. Præſuppoſi
to quod in ciuitate. in v.vol.vbi remittit ſe
ad dicta per Spe.in ti.de homi.in dicto ver.
Sed pone quod quatuor homines.& in con
ſi.ſuo cccxj.inci.Quidam rumor &c.in iij.
vol.Idem tenuit Rapha.Cuma.in conſi.ſuo
cxxxiiij.incip. Viſis.in iij.col.& Bald.in re
per.ſuo.in verbo, vulneratus pro vulnere.
in primo verſi.vbi alleg.d.gl.in d.§.ſi plu-
res. quam ibi dicit ſingularem & alibi non
reperiri.& idem dixit ipſe Bal.in d.reper.
ſuo in verbo,homicidium.in vj.verſ.Et idẽ
etiam firmat d.Alex.in conſi.ſuo cclvij.inci
pi.Ponderatis &c. & in conſil.cccxc.incip.
Copioſe.& idem tenet Spe.in tit.de diſpen.
in.§.iuſta. in pe.col.verſic.quid ſi aliquis in
rixa,& ibi Ioan.And.remittens ſe ad Spec.
in d.verſicu.Sed pone quatuor homines.&
idem ẽt tenet d.Fely.in c.ſignificaſti.el ij.de
homi.in iij.col.Pro qua opi.facit gl.in l.j.in
verſi.ſibi dño.ff.ſi quadru.paupe.feciſ.dica.
& gl.in c.nolite.xj.q.iij.& glo.in c.quieſca-
mus.xlij.diſt.Et faciunt ẽt dicta per Alb.de
Roſa.in iij.parte ſtatu.q.lxj.inci. Itẽ quærit
quinq;.& dicta per do.Ioan.de Imo.in cle.j.
extra de homi.in vlt.col.& faciũt dicta per
do.Fely.in c.dilecti filij.in vlt.col.de exce.
& per me in conſil.meo xxij.incipi.Illud in
medium.vbi conſului ſuper hoc dubiò pro
hac parte . de quo etiã late dixi in l.a vobis
quoq;. in iij.char.ff.de annu.leg.dum poſui
materiam incertitudinis,& in repe.mea ru-
bri.C.de proba.in eadem materia incertitu
dinis.Ex quibus ſatis conſtat ꝙ propter in-
certitudinẽ,quia neſcitur quis intulerit vul
nus, nemo vt dixi poterit puniri ad mortẽ,
nec aliquis eorum eadem ratione non pote
rit torqueri ad veritatem inueſtigãdam qñ
aliqua indicia non ſunt magis contra vnum
ꝙ contra alium , ne innocens indebite pro
nocente torqueatur.Sed omnia prædicta tñ
ſingulariter limita & reſtringe niſi vnus ip-
ſorũ qui fuerit in rixa ſit male cõditionis et
famæ, vt quia alias commiſit ſimile delictũ
ſeu intulit ſimile vulnus,quia hoc caſu non
obſtãte incertitudine poterit ad veritatem
eruendam ille talis torqueri. Ita multum ſin
gulariter & mirabiliter dixit Saly.in l.ſi.in
vlt.col.in verſic.Quæro an ſufficiat.in ſi.C.
de quæſtio.& idem videtur velle Guido de.
Suza.in trac.ſuo de tormen.in iiij.col.verſ.
✱ Quæ & qualia indicia.circa ſi.(Pro hac do
ctrina facit in ſimili vt no.verbum Catal.in
tracta.ſuo ſyndi.in verſi.cccccxlij.inci.Ad-
de quia ſæpe &c.in ſi.ij.col.illius; verſi.vbi
dixit ꝙ fuga facit indicium contra fugientẽ
quando ipſe fugiens eſt alias malæ vitæ &
conditionis alias ſecus.) Tene menti qa eſt
verbum aureum & ſingulare,ex quo multũ
honoris & lucri acquirere poteris in cõtin-
gentia facti ſi eris aduocatus partis offenſe,
nec apud aliquem antiquum vel modernũ
ſupradicta ita diffuſe & copioſe inuenies.
Item limita ẽt prædicta alio modo , ſcilicet
ꝙ nemo punitur pœna mortis in dicto caſu
propter incertitudinem,quod eſt verum qñ
conſtat iſtos rixantes ſeu percuſſores nõ ha
buiſſe animũ occidendi, vtputa qñ talia vul
nera fuerunt facta in rixa & non appenſate
& data opera,ſecus aũt ſi conſtaret eos tra-
ctaſſe, inſultare, & percutere, & occidendi
animum habuiſſe tunc ex voluntate quã ha
buiſſent,et poſtea ex facto ſubſecuto omnes
ad mortem condemnarentur. Ita ſing.dixit
glo.Bar.& Ang.in l.ſi.ff.de ſiccar.& ibi ego
dixi.& voluit Gandi.in trac.ſuo maleſi.ſub
rub.de homici.in iij.col.ver.Pone quæſtio-
nem quã ego multoties vidi circa med.vbi
ſatis plene examinat hanc q.& pro limita-
tione iſta adducit aliqua de quibus ibi per
eum,tene menti rogo,quia iſta uere nõ ſunt
vulgaria nec paruipendenda. Et pro prima
limitatione ſuperius data faciunt optime ꝗ
dixi ſupra in ſing.lxxiiij.inci.Tu habes re-
gulam,vbi plura not.digna adduxi circa il-
lam regulã,qui ſemel eſt malus ſemper præ
ſumitur malus &c.Hipp.de Marſi.I.V.D.

218 Regulam habemus in iure clariſsimã &
vulgatam,quod in dubijs,obſcuris,& ambi
guis ſemper debemus inclinare in mitiorẽ
& benigniorem partem , vt in l.ſemper in
obſcuris.ff.de regu.iur.& in l.factũ cuiq;.§.
ſi.eo.ti.& in regula,in pœnis.de regu.iur.in
vj.cum multis ſimi.ibi in gloſ.alleg.& in c.
eos vero.l.diſt.& in l.merito.ff.pro ſoc.&
in l.arrianus.ff.de actio.& obl.de quo latiſ-
ſime locutus ſum in repeti.mea.l.ſi.C.de ꝓ-
ba.in vj.char.& in ſeq.ibi.vbi ad iſtud pro-
poſitũ adduxi forſan.lxx.notabiles doctri-
nas,de quo ẽt per Iaſ.in l.fructus.in iij.colũ.
verſi.Tertio adde.cum verſi.ſeq.ff.ſol.mat.
✱ (Et facit quod voluit Bald.in c.duobus.in
j.col.verſi.quid ſi iudices.de re iudi.vbi di-
cit ꝙ in teſtibus pari numero diſcordanti-
bus præualet benignior pars & do.Fely.in
c.aduerſario tuo.in iij.col.per totũ . de ex-
cepti.)Sed ſcias tñ quod iſta regula non eſt
ſemper vera , ſed fallit in aliquibus caſibus
multum ſingularibus quod perpetuo tene
menti, nam primo fallit hæc regula qñ du-
bitatur, an vulneratus ſit mortuus ex vul-
nere , & ſuper hoc ſunt examinati plures

medici

medici qui diuerſimode deponunt & ſunt
in diuerſis opinionibus, nam hoc caſu iudi
catur contra percuſſorem, & ſic in duriorẽ
partem. Ita no. dixit Bal. in c. j. in prin. in vj.
colum. quib. cau. feu. amit. & do. Fely. refe-
rens Bal. in c. præsbyterum in j. col. in fi. de
homici. & do. Cataldinus in ſuo tract. ſyndi.
in verſi. cclxxxvij. incip. Adde quod quan-
do. pro quo mihi videtur tex. formalis in c.
ſignificaſti el. ij. in . §. fi. de homi. & illud di-
ctum Bal. etiam refert & ſequitur d. Barth.
Cæpo. in conſi. ſuo lxij. incipien. Magnifice
in vlt. colum. licet nemo ad hoc alleget il-
* lum tex. in d. c. ſignificaſti. (Adde tamen q̃d
contrarium tenet Bal. in conſi. ſuo cxcv. in-
cip. An vulnus in j. volu. in duobus locis il-
lius conſilij. & Raph. Cu. conſi. cxxxiiij. in-
cip. Viſis in ij. colum. ante med. & Soci. in
conſi. cxxxviij. incip. Primo aſpectu in iij.
colum. ſed cum Bald. tenet Flo. in l. ſi vulne
ratus ff. ad leg. aquil.) Alius caſus, videlicet
quando reperitur confeſſio rei de crimine,
& dubium eſt vtrum confeſſionem illã fece
rit metu tormentorum an ſponte, & ſic ex
conſcientia criminis tũc. in dubio præſumi-
tur potius ꝙ illã fecerit ex conſcientia cri-
minis quam metu tormentorum. Ita notan-
ter dixit Bal. in l. vnica in vij. col. C. de con
feſ. quod dicit eſſe multum notabile, de quo
tamen dicto dubito per ea quæ dixi ſupra
in ſing. 1. Alius eſt etiam caſus, videlicet ſi
queratur vtrum ille cui datum eſt cõſilium
vel mandatum ad maleficium committen-
dum eſſet alias illud facturus necne, & in
hoc præſumitur contra conſulentem, & ſic
ꝙ ille non fuiſſet alias facturus. Ita ſing. di-
xit Dy. in dicta regula, in obſcuris. quem re
fert & ſequitur Bal. in l. ob hæc verba. cir-
ca med. ff. de his qui notan. infa. quos refert
& ſequitur do. Alex. in conſi. ſuo ciij. incip.
Videtur &c. in vij. col. in j. volu. vbi dicit ꝙ
hoc idẽ voluit Bal. in l. data opera. in xvij.
colum. C. qui accu. non poſſunt. Et voluit
do. Fely. in c. ſicut dignum in iiij. colum. in
fin. verſi. Tertia concluſio. de homici. vbi
alia etiam allegat pro hoc dicto. pro quo fa
ciunt optime dicta per do. Bartho. Cæp. in
conſi. ſuo xxxiiij. incipien. Si vnquam &c.
xviij. col. verſi. Decimo &c. Item adde aliũ
caſum, videlicet, in confeſſione quæ poteſt
ſe habere ad delictum & non delictum, quia
interpretatur in deteriorem partem tex. eſt
notab. quem ibi ponderat Ioã. de Ana. in c.
* cum dilecti. de accu. (Contrarium tenet d.
Anto. in c. ex literis in vlti. col. de ſponſa. &
Bar. in l. inter ſtipulantem. §. j. ff. de verbo.
obli. quos refert & ſequitur Decius in con-
ſil. clxxxix. incipien. Letatus ſum in vij. co
lum. in fi.) Item adde alium caſum quem po
nit Io. de Ana. in c. dilectus filius el. ij. in vij.
colũ. de ſimo. vbi dicit ꝙ ſi vniuerſitas vel
aliquod collegium deliquit & non apparet
expreſſe quis fuerit vel qui fuerint qui de-
linquerint, tamen ſtante hoc dubio omnes
punientur. Exemplum ponit quando poſi-
tũ eſt partitũ ad fabas albas & nigras, & ob
tentũ eſt partitũ ad delinquendũ, licet non
ſciatur quis dederit fabas albas ad delictũ
cõmittendũ, tamen omnes debent puniri,
& hoc ne delicta remaneant impunita. ad
hoc alleg. Barto. hoc tenentẽ in d. l. aut facta
in. §. fi. in iiij. col. ff. de pen. quod multũ not.
ad materiã gl. in l. itẽ nulla. §. ſi plures. ff. ad
leg. aquil. de qua dixi ſupra in ſingulari pro
ximo, licet iudicio meo hoc non dicat Bar.
ſi recte ponderentur verba ſua ibi. Itẽ adde
ẽt alium caſum in quo ſequimur ꝙ durius
eſt qui caſus eſt in notario ſcribẽte falſum
inſtrumentũ cui abſcindi debet vna manus
nam debet abſcindi manus dextra cũ qua
deliquit & non ſiniſtra quæ eſt minus di-
gna & minus vtilis ipſi notario. Ita dixit
And. de Iſer. in c. j. §. ſcriba. de ꝓhi. feu. alie.
per Fed. in vſib. feu. quẽ ibi refert & ſequi-
tur Cardi. Alex. circa fin. quod dicit notan-
dum eſſe ad limitationem eorũ quæ haben
tur in auth. ſed nouo iure. C. de ſer. fugi. Et
vide Bal. in l. data opera. in vij. col. ver. Vn
de in caſibus iſtis &c. vbi dixit ꝙ in dubio
in deteriorẽ partẽ interpretanda ſunt pro-
pter rigorem iudiciorum conſeruandum.
* (Alium caſum vide per Ang. in l. verum la
ij. ante fin. in verſi. vlt. ſub die ff. de fur.)
219 Obligatio nõ cõtinens cauſam eſt ineffi
cax. Ita dixit glo. in l. inſtrumẽta C. de pro-
ba. & in l. generaliter. in verbo, cauſa. C. de
non nume. pecu. & voluit Bar. in l. nuda. C.
de dona. & Saly. in l. j. C. de confeſ. Bar. in l.
j. C. de eden. Spec. in ti. de confeſ. in. §. nunc
videndũ verſi. Sed quæ eſt ratio in ij. parte
& ibi Ioã. And. in addi. inci. Rofredus &c.
* (Vide Alex. hoc limitantem & no. loquen
tẽ in conſi. clvij. incip. Viſo themate in vlt.
col. in vj. volu.) Et volunt alij quamplures
doc. in diuerſis locis quos retuli. in l. j. in. §.
præterea in viij. char. ff. de quæſt. vbi idem
probaui eſſe in diſpenſatione pape, in do-
natione quãdo incipit a promiſſione, in pre
cepto iudicis, in petitione reſtitutionis in
integrum in petitione abſolutionis a iura-
mento, & in ſimilibus. Et teneas perpetuo
menti vnum de quo etiam feci mentionem

videlicet, ꝙ iſtud nedum procedit in cauſa ciuili, ſed etiã in criminali, in qua ſimiliter non valet confeſſio facta ſine cauſa. Ita ſingulariter voluit Pet. de Anch. in conſil. ſuo xxiij. inci. Viſa inquiſitione formata contra Philippũ in j. col. ver. Item nuda confeſſio, vbi inquit ꝙ confeſſio ſine cauſa in criminalibus non præiudicat confitenti ſicut nec in ciuilibus. quod dictum tanquam mirabile & aureis literis reſcribendũ teneas menti perpetuo, quia poſſet tibi afferre honorem ſimul & vtilitatem, & de hoc dicto feci mentionem in dicta l. j. §. præterea in viij. char. ff. de quæſtionib.

220 Fideiuſſor accedẽs obligationi regulariter habet beneficiũ excuſſionis in auth. pręſente. & ibi doc. C. de fideiuſ. & in authẽ. de fideiuſ. in prin. & in auth. hoc ſi debitor C. de pign. cum ſimi. Sed pone Florẽtinus vel Senenſis dat fideiuſſorẽ Bononię, qui Florẽtinus in domicilio ſuo eſt idoneus & ſoluendo, ſed hic Bononię vbi iudicium agit nihil habet, an hoc caſu abſq; eo ꝙ alia fiat excuſſio in bonis ſitis Florentie poſſit ipſe fideiuſſor conueniri? in quo dicas quod non, ſed ad hoc vt ipſe fideiuſſor poſſit cõueniri hic neceſſe eſt quod primo fuerit facta excuſſio in bonis principalis etiam ſi ſit extra iuriſditionem iudicis vbi iudicium agitur. Ita ſingulariter dixit Iac. de Are. quẽ refert & ſequitur Bal. ibi in l. ſi. §. ſed ſi cum Seio. ff. ſi certum peta. quod dictũ refert & ſequitur do. Alex. in conſi. ſuo cccviij. incipiẽ. In cauſa quæ vertitur in vlt. col. Limita tamẽ hoc dictũ ſecundum Bald. in d. §. ſed ſi cum Seio & do. Alex. in d. conſi. eſſe verũ & procedere quando facilis eſſet exactio ſeu excuſſio bonorũ alibi ſitorum, alias ſecus, quia abſurdũ eſſet q\̓ actor cogeretur peregrinare faciendo excuſſionẽ in diuerſis locis, & ad hoc plura alleg. Bal. & do. Alex. in dictis locis quæ videas per teipſum.

221 Reſtitutio in integrum retinet naturam prime cauſe & ſecundũ illã regulatur adeo ꝙ vt ſis ſicut in cauſa criminali nõ poteſt interuenire procurator, vt in l. penul. in. §. ad crimen ff. de publi. iudi. & in l. ſeruum quoque. §. publice intereſt. ff. de procu. & in c. veniens. extra de accuſ. Ita nec in petendo reſtitutionem in integrum aduerſus ſententiam latam in cauſa capitali poterit interuenire procurator. Ita not. dixit Bald. in l. j. §. pen. in ſi. ff. de poſthu. quod dictum pro notab. & ſingulari refert & ſequitur do. Fran. de Are. in d. c. veniens in xxij. col. de accu. Quod dictum not. in practica quando clientulus tuus minor vellet petere reſtitutionẽ in integrum aduerſus ſententiam capitalem contra eum latam in caſu quo poſſet eam petere, vt dixi in l. prima. §. fin. ff. de quęſt. nam tunc debet eam ipſe petere & non poteſt eam petere per procuratorem. ad quæ etiam vide quæ dixi ſupra in ſing. 88. incip. Stante ſtatuto in ſi. verbis.

222 Exceptio non numerate pecunie poteſt opponi intra bienniũ l. in contractibus C. de non nu. pecu. etiã ſi in contractu ſit appoſitum iuramentũ, vt in l. ſi. C. eo. de non nu. pecu. Sed pone quod renunciatum eſt per debitorem huic exceptioni, an hoc caſu poterit opponi talis exceptio? in quo Bar. in l. ex cautione eod. titu. in ſi. poſt multa tenet quod non obſtante tali renunciatione poterit opponi talis exceptio, & mouetur potiſſime hac ratione dicẽs quod ea facilitate & fragilitate qua inducitur ipſe debitor ad ꝓmittendum, eadem fragilitate inducitur ad renunciandum. & alia dicit ibi ad hoc, de quibus per eum ibi. vbi ẽt per Bald. ſatis late. Sed tu in hac materia tene ſemper menti vnum not. verbum Bald. videlicet quod ex confeſſione partis in qua confitetur ſe habuiſſe & recepiſſe cũ renunciatione exceptionis non nu. pecu. oritur præſumptio iuris & de iure contra ipſum debitorem ꝙ vere habuerit & receperit dictam pecuniã cõtra quam non admittitur probatio in cõtrariũ niſi per confeſſionẽ partis aduerſe. auth. ſed iam neceſſe. C. de dona. ante nup. Ita multum ſingu. dixit Bald. in conſilio. ſuo ccccliij. incip. Duo rei in j. volu. de quo dixi in conſi. xlviij. incipiẽ. In cauſa & lite in ij. char. vbi plura etiam dixi in materia exceptionis non nu. pecu. & vide quendã Modernũ not. loquentem in hac materia in tracta. clauſularum ſub rub. an excep. non nu. pecu. renun. poſſit. per totũ. tene menti, quia illa doctrina Bal. alias fecit mihi honorem in contingentia facti.

223 Nõnulla dedi tibi ſingularia dicta ſupra in materia incertitudinis. videlicet, in ſing. ccvj. inci. Incertitudo, & in ſing. ccxvij. incip. Ter vel quater. licet principaliter abũde & latiſſime materiam ipſius incertitudinis poſuerim in l. a vobis quoq; ff. de annuis leg. Et melius & latius in repe. mea rub. C. de ꝓba. ante ſi. Nupertime aũt do tibi vnũ aliud non omittẽdum in ipſa incertitudinis materia, videlicet, ꝙ licet incertitudo de iure ciuili regulariter vitiet diſpoſitionem, tamẽ de equitate canonica cõpelli poteſt promiſſor vt arbitrio boni viri impleat pro-

miſſa incerta. Ita mulriū ſingu. dixit Archid. in c. nonnulli. j. q. j. quē refert & ſequitur d. Anto. in d. c. ex parte. extra de cenſi. quos refert & ſequitur d. Alex. in l. j. in vj. col. ff. ſolu. mat. vbi dicit quod non recordatur vidiſſe hoc dictū apud legiſtas relatū præterquā a Bal. in l. ſalariū ff. mand. qui ſolum dicit. vide Archi. in c. nōnulli. j. q. j. & illud dictū refert & magnificat ēt ipſe d. Alex. in l. ita ſtipulatus in ij. col. verſi. Et ſimiliter per hanc legē ff. de verb. obli. vbi noi. loquitur
* (Et in conſi. clviij. inci. Viſo teſtamento ad fi. in vij. vol.) De quo dicto vide etiam melius per d. Fely. in c. j. in iij. col. in fi. ver. Pro iſta opinione cōi. extra de pact. vbi plures refert approbātes illud dictū & aliqua not. ſimilia adducit. Et illud ēt refert ipſe d. Fely. in c. ſi cautio. in viij. colū. in prin. de fide inſtru. & in c. cum iuramento. de homi. vbi ēt dixi tene mēti, quia profecto eſt ſing. verbum ad multa.

224 Filius non tenetur ſoluere debita patris nec ecōtra, vt hr̄ in toto ti. C. ne fil. pro pat. & C. ad mace. & iſtud eſt naturale & regulare, vt hr̄ in l. pe. & fin. C. ne vxor pro ma. & in l. vnica. C. vt nullus ex vic. pro deb. alle. lib. xj. & in l. hac diffinitione C. de omni agro deſer. lib. xj. & in. §. quia vero. in auth. vt nulli iudi. & in l. prouidendum. C. de decurio. lib. x. & in l. ob es. & in auth. ibi poſita C. de act. & obl. Nec valet ſecundum aliquos ſtatutum volens ꝙ vnus teneatur pro debito alterius, vt dixit Bald. in l. iij. in vlti. col. C. de conſti. pecu. de quo etiam per Bal. in rub. C. res inter alios acta. & per do. Iaſ. de may. inſti. de actio. in. §. actiones autē in antepe. col. Et per d. Fran. de Are. in not. conſi. ſuo xxix. incip. Diligenter &c. in iiij. char. Et per Bal. in l. dotis C. de iur. dot. Et Pe. de Anch. in c. canonū ſtatuta in vj. char. in ver. Quero vlterius ſcriptū eſt. de cōſti. & Io. de Imo. in c. pe. de conſue. & per do. Alex. latius in cōſi. ſuo xlij. inci. Super præmiſſo themate in xij. col. in j. volu, vbi alios adducit, & per d. Fely. late in c. ius generale in pe. & vlti. col. j. diſt. Tene tamē menti & nunꝗ̄ exeat mentē tuā ꝙ ſtatutū volens ꝙ bona filiorum & vxoris, & etiā ꝙ ipſi filij poſſint capi pro delicto fallētie, ſcilicet quādo pater fallat ſeu cedat foro valet, nā amore coniugis & filiorū ſepe homines retrahantur a bilia fallētia. Ita ſing. & peregrine dicit Abb. in c. ex parte. in vlti. verbis, extra de conſue. vbi ēt ſubdit eſſe in ſimilibus caſibus arduis & valde periculoſis. Dicit tñ ꝙ tale ſtatutū eſt iniquum qñ ex neceſſitate inducitur quis ad fallendū, ſecus aūt quando quis fallit ex propoſito, quod eſt ſingu. no. quia vterq; modus fallēdi ſepe venit in facto, ex quo dicto poteris ex hac doctrina limitare tex. in d. §. quia vero i auth. vt nulli iudic. vt alia iura ſuperius alleg. vide etiā in materia Io. de Ana. in c. ij. in vij. col. ver. Quid autem econtra. extra de delic. pue.
* (vide Bar. & Iaſ. in l. his ſolis ff. de condi. in de. & Lud. Ro. in ſing. ſuo cxij. incip. pater erat pauper. Bal. in l. ſi. C. ad maced.)

225 In delictis ad fauorē rei attēditur initium & non finis l. qui cum maior. in prin. verſi. Sed minor ff. de bo. liber l. quod ait lex. §. ait ff. de adul. & ibi Barto. & volunt doct. in l. gracchus C. de adul. & Bal. in l. ſi quis nō dicā rapere C. de epiſ. & cleri. in iij. colum. & Alexand. in conſilio ccxcix. incipien. Viſo themate in vlti. colum. & Ioan. de Ana. in conſilio ſuo xj. incipien. Omiſſa diſcuſ-
* ſione in ſecunda colum. (Et ideo offendens bannitum non tenetur eo poſtea exempto ab auo, quia inſpicitur initium. ita dixit Baldus in l. ſi conſtante in. §. ſi vxor rem ff. ſolu. mat.) Et ideo tene menti ꝙ ſtante ſtatuto hic Bononiæ prout ſtat quo cauetur ꝙ vnicuiq; liceat animalia aliena quæ repererit in fundo ſuo propria authoritate occidere in illo. Attamen ſi quis repererit aliquod animal in fundo ſuo & cum vellet illud occidere animal aufugit extra fundum poterit tunc illud extra fundū impune occidere lia no. in proprijs terminis dixit Saly. in d. l. gracchus in pe. col. ver. Ex prædictis hābes C. de adul. Tene menti, quia quoudie
* iſtud occurit inter ruſticos. (Et idem expreſſe dicit Barto. in l. quod ait lex. in. §. quod ait in fin. ff. de adul. quem refert & ſequitur Angel. de Are. in lib. malefic. in verbo, in platea communis in j. char. in fin. in verſicu. incipien. quæro quid ſi aliquis exiſtens &c. & vide Pet. de Anch. in repe. c. canonum ſtatuta, in lxxxj. colum. in verſi. vlti. circa ſtatu. de conſti.) Et adde hic Bald. in d. l. quod ait in. §. fi. vbi dicit ꝙ ſi quis poteſt oſtendere ex forma ſtatuti ingredientē poſſeſſionem ſuam, & aliquis eam fuit ingreſſus & poſtea aufugit, & dominus eum proſequitur ꝙ poterit eum offendere extra poſſeſſionē ſuam. Et dixit Bald. in l. cunctos populos in repe. poſt med. C. de ſum. trini. & fide catho. ꝙ licet pro debito ciuili quis non poſſit capi in domo ſi tamen repertus fuerit per officialem extra domum & fugerit in domo ꝙ tunc poterit extrahi de domo. Et dixit Cyn. in authen. ſi quis et. C.

de adult.ꝙ licet quis de eccleſia per officialē ſecularem extrahi nō debeat, tamē ſi deliquit extra eccleſiā & aufugit in eccleſiam adeo ꝙ officialis eū extra eccleſiā capere non potuit, poterit de eccleſia extrahi, per tex.in.§.ſed neque homicidiū.in authen.de manda.princip.quæ omnia vltimo hic adducta refert & ſequitur do. Alex.in conſil. ſuo xxiiij.incip.Animaduerſis &c.in x.colum.in ij.vol.quē vide.Et hic adde no.verba Bal.in l.pomponius in j.col.ante fi. ver. not.inſpici tnuitum ff.de neg.geſt. Vbi format tres ſimiles quæſtiones, & decidit qđ attendatur initium.& eum refert & ſequitur Io.de Ana.in c.fi.in xiiij.col.circa med. de collu.detegen.de quibus omnibus dixi in c.j.circa princi.extra de homi.& in c.ij. circa fi.eo.titu.vbi omnino vide.Videas tamen Iaſo.in l.pleriq; in ij.col.ver.nono procedit ff.de in ius vocan. vbi tenet contra ſuperius dicta.

226 Emphyteota priuati non ſoluens canonem per triennium cadit a iure ſuo, vulgata l.ij.C.de iure emphy.emphyteotica autē eccleſiæ nō ſoluēs per biennium cadit a iure ſuo auth.qui rem C.de ſacroſan. eccle.c. potuit de loca.§.ſi vero qs in auth. de alie. & emphy.cum ſimi.quod tamē intellige, niſi ipſe emphyteota iurauerit ſoluere ſingulo anno, quia tunc ceſſando in ſolutione per annum tantum cadit tunc a iure ſuo, vt ſingu.dixit Bal.in c.querelam extra de iureiu. quem refert & ſequitur d.Alex.in cōſi. ſuo lxxxv.incip.Non puto in j.vol. vbi etiam aliqua pro hoc dicto alleg.quam doctrinam ſequor licet d.Iaſ.de may.illam reprobet & male iudicio meo in l.ij.in vij.col.verſi.nono quæro C. de iure emphy. fundat enim opinionē ſuam contra Bal.ſolum ex illo, videlicet, quod iuramentū ſequitur naturā cōtractus ſuper quo interponitur l.fi.C. de nō nu.pecu.Sed de natura contractus emphyteotici eſt quod ante bienniū nō cadat emphyteota a iure ſuo non ſoluēdo, ergo licet non iurauerit cadet a iure ſuo non ſoluēdo in primo anno.Sed illa ratio non habet tollere doctrinam Bal.quia non eſt ſemper verum hoc ꝙ iuramentū ſequatur naturam cōtractus ſuper quo interponitur, imo potius iuramentum alterat naturā contractus, vt patet in pluribus doctrinis & iuribus traditis per Moder.in l. ſi duo patroni.§.marcellus ff.de iureiu.& patet ēt ex dictis per me in repeti. mea l.fi.C. de proba. in xxxiiij. char. vbi plura notabilia poſui in materia iuramēti,& dixi etiam ſatis ample in conſi. meo lij.incip.Præſuppoſita.& latius valde in auth.quod obtinet C.de proba.& illa regula, ſcilicet quod iuramētū regulatur ſecūdū naturā cōtractus habet locū in ſubſtantialibus iudicij, ſecus in accidentalibus ſeu acceſſorijs.ſecundū Io.de Imo.in c.j. de iudi.vbi no.loquitur in materia huius iuramēti.Sed teneas menti in hac materia emphyteote vnū perpetua memoria dignum, videlicet ꝙ licet emphyteota non ſoluēs in primo anno regulariter non cadat a iure ſuo, hoc tñ fallit in emphyteota eccleſiæ ꝗ fuiſſet citatus ab ipſa eccleſia ad ſoluendum canonem, nā facta tali citatione non erit neceſſarius curſus biēnij, ſed ſufficiet lapſus ſex menſium, in quo ſi non ſoluerit canonē cadet a iure ſuo non expectato alio tempore decurſo.Ita ſingulari.dixit Ang.in l.hac diffinitione C.de omni agro deſer.lib.x.quod eſt ſing.not.& perpetua memoria dignum. quod dictū pro valde no. refert & ſequitur do.Anto.Corſetus in ſua repe.rub.extra de iureiur.in xj. priuilegio iuramenti.

227 Per dationē fideiuſſoris in iudicio ſiſti & de iudicato ſoluendo ſatiſdans non dicitur conſentire in iudicē, adeo ꝙ poſtea nō poſſit opponere exceptionē declaratoriā, ſecūdū Bar.& alios in l.ſi cū venerit ff.de iuriſ. omn.iud.quia in tali fideiuſſione ſubintelligitur niſi iuſta cauſa iudex recuſaretur. qđ ēt probatur in auth.offeratur C.de lit. conteſt.vbi poſt ſatiſdationē datur tēpus ad deliberandū.& idē voluit Angel.in l.ſed ſi ſuſceperit ff.de iudi.dicens quod actus factus ex neceſſitate, vt eſt iſte, nō infert cōſenſum in iudicē.ad qđ alleg.Inno.in c.inter monaſteriū.de re iudi.Et idē tenet Bal.in d.auth. offeratur in ij.not.& Bal.in c.j.in j.col. extra de iudi.& in l.ij.in prin.in iij.colum.ff.ſi quis in ius voc.non ierit.& in l.ij.C. de bo. autho.iudi.poſ.vbi idē dicit in eo qui ſatiſdat de parēdo mandatis curie.Teneas tamē mēti quod prædicta non habēt locum in eo qui ſatiſdat vt reuocet tenutā quam paſſus eſt ex primo decreto iuxta c.quoniā frequēter.vt lit.non conteſt.quia odio ſue cōtumacie inductum eſt vt non poſſit vlterius forū declinare.Ita ſing.dixit Angel.in l.eum qui in poſſeſſionem ff.de priui.cre.per tex. in l. de die.ff.qui ſatiſd.cog.& in l. ſi finita.§.itē videamus ff.de dam.infec.vbi idē tenet Angel.& Ioan.de Imo.quam doctrinam refert & ſequitur do.Fely.in c.inter monaſterium in vj.col.extra de re iudic.de qua dixi in l. ſi queramus in iij.char.ff.de teſta.& in l. ſi quis ne quæſtio in vj.col.verſi.vnum tamē

not.ff.de quæſt.Et pro dicta doctrina Ang. facit optime quod voluit Pet.de Ancha. in conſi.ſuo cxcij.inci. In auxilium veritatis, circa med.vbi dicit quod licet per ſatiſdationē de iudicio ſiſti quis non dicatur prorogare iuriſdictionē iudicis & in eum cōſentire, vt per Bar.& doct.in d.l.ſi conuenerit attamen hoc fallit, niſi quis eſſet captus & carceratus, & vt reuocaret capturā & exiret carceres præſtaret fideiuſſorem de iudicio ſiſti & de iudicato ſoluēdo, quoniā hoc caſu per taē dilationem fideiuſſoris dicetur in ipſum iudicē cōſenſiſſe,adeo ꝙ nō poterit vlterius impugnare eius perſonam quod eſt not.verbū.in contrarium tamen faciunt not.verba do.Io.Bap.de cazalup. in tracta. ſuo de debi.fugi.in ver.Quintodecimo &c, vbi videas.

228 Agens in iudicio nomine alieno ſi dubitatur de mandato non admittitur ſine cautione de rato l.non ſolum.§. qui alienum ff. de procu.l.j.C.de ſatiſdan.& in l.ſi is a quo in.§.ſi procurator.ff.vt in poſ.lega.& in l.j. C.de procur. Sed tene mēti notabilem limitationē & reſtrictionē ad prędicta iura,vide licet quod quādo d ubitatur de mādato admittitur talis agēs cū cautione de rato.Iſtud eſt verū niſi dñs pro quo ille vult agere ſi intra ciuitatem vel in loco propinquo, ita vt faciliter poſſit haberi eius pręſentia & poſſit tollere dubium circa mandatū, nam hoc caſu non admittetur ēt cum cautione de rato.Ita ſing.dixit Ang.per illum tex.in l.mutus.in.§.is qui curatorem ff.de procu.quod dicit bene notandum & ſemper menti tenēdum eſſe.quod dictum pro valde notabili ibi ſequitur Pau. de Caſt. & ſimiliter dicit illud eſſe perpetuo mēti tenēdum. pro quo optime faciunt dicta infra in ſing.260.inci. Citatus ſemel.& dicta per Ioan.And.in addi.Specu.in titu.de appel.in.§.nunc breuiter in ij.col.in addi.inci.Aduerte quia mādatum &c.Ex quo dicto ego inferebam ad vnū,ꝙ licet conſunctus admittatur pro coniuncto ſine mādato,vt l.ſed & hæc ff.de ꝓcura.& in l. exigendi C.eo. dummodo caueat de rato,vt eſt text.in l.iij.§. ſed ſi forte ff.iudi.ſol & volunt doc.in dictis locis,dūmodo non appareat de contraria voluntate illius coniunctæ perſonæ pro qua coniūctus agit,quia ſi appareat de contraria voluntate non admittitur talis coniuncta perſona etiam cum cautione de rato,vt eſt text. ibi & doct.omnes in l.pomponius in.§.ſi.ff.de procu. Tamen ſi non eſt certum de contraria voluntate,ſed dubitatur, ſi tunc ipſe cōiunctus de cuius voluntate dubitatur eſt in ciuitate vel loco propinquo, in quo faciliter poteſt haberi eius præſentia & eius declaratio voluntatis ſuę,tunc nō admittetur talis coniunctus pro coniuncto etiam cum cautione de rato.& hæc illatio optime mihi videtur probari in d.l.mutus. in.§.is qui curatorem.& ēt ex dicta doctrina Ang. & Pau.de Caſt.ibidem ꝙ profecto eſt mēti tenendū cū faciliter poſſet in facto cōtingere ꝓ quibus omnibus optime faciūt dicta per Bar.in l.admonēdi in xiij.col. verſi. Venio ad tertium.ibi,lıē hoc intelligo verum &c. ff.de iureiur.(Vide Alex.in conſil. xxxix. inci.Stantibus &c.in iiij.colum.in vj. vol. & Soci.conſi.lxvj.incip. Viſo compromiſſo in ij.colum.in iiij.volu.)

229 Sententia quæ tranſiuit in rem iudicatā non retractatur prætextu inſtrumētorū nouiter repertorū,vt late habetur in l.ſub ſpecie C.de re iudi.& in l.imperatores ff.eod. titu.& in c.inter monaſterium de re iud.& in l.ſub prætextu.C.de tranſac.& in l. argētarius in.§.cum autem ff.de eden.cum ſimi. Teneas tamē menti quod licet prędicta ſint vera,tamē ſi ille qui vult dicta ſentētiam infringere habuit iuſtam cauſam ignorādi dicta inſtrumēta poterit petere dictam ſentētiam retractari per remediū reſtitutionis in integrum concedēdum ex clauſula generali,ſi qua mihi iuſta cauſa &c.de qua in l.j.in fi.& in l.ſed & ſi per prætorē.§.hæc clauſula ff.quib.ex cau.maio.Ita ſing.dixit Cy. in l.j.C.de condi.indeb.quē refert & ſequitur Io.And.in addi.Spe.in titu.de execu.ſentē. in.§.ſi.ſuper ver.illud aūt quæritur &c. & Ioā.de Imo.in d.l.imperatores.quos omnes refert & ſequitur do.Alexā. in conſilio ſuo ccxciij.ſecundū ordinē meū inci.In cauſa & lite vertente in ij.colū. Sed tu vltra eum dicas quod idem in effectu tenuit Ioā.And.in addi.Specu.in titu. de inſtru.edi. in.§.poſtquam in v.col.in addi.inci.Hæc iura loquūtur &c.Teneas mēti ad limitationē dictorū iuriū.ſ.l.ſub ſpecie C.de re iud.cū alijs ſuperius allegatis. Et vere non ſunt multi dies quibus euenit hic caſus in facto, & plura dicta fuerunt ſuper eo. Attamen a nemine fuit allegata prædicta doctrina Cyn.& aliorum ſequacium.

230 Antiqua dubitatio eſt apud doctores, an papa ſine cauſa poſſit diſpēſare circa ius poſitiuū?in quo fuerunt varij,nam Innoc.in c. inter monaſterium de re iud.& Pet.in c.nō eſt de voto.quos ibi refert Abb.tenēt quod ſic.pro quibus facit c.propoſuit, de conceſſ.

præben.& glo.in c.j.in verbo,ab omnibus.
de conſtitu. hinc eſt quod papa ſine aliqua
cauſa poteſt abbreuiare omnē dilationē iu-
ris ſecundum Pet.de Anch.& Imo. in c.ex
ore.per illum tex.de his quæ fiunt a maio.
parte cap.Et Bal.in conſil. ſuo ccccxxxiij.
inci.Quæritur virum &c.in iij.volu. Con-
trariam autem opinionem.ſ.quod non poſ-
ſit ſine cauſa diſpenſare tenuit Inno.in c.di
uerſis fallacijs.de cle.coniug. vbi dicit for-
tius quod ſuperior diſpenſas ſine cauſa pec
cat. & idē videtur velle in c.veniens de fi-
lijs præſby.quē refert & ſequitur Pau. de
Caſt.in conſi.ſuo cxix.inci.Notandum eſt
quod adulteriū in j.colū.vbi ēt allegat pro
hac parte tex.in c.innotuit de elec. Ex quo
ſubdit ipſe Pau.de Caſt.in d.conſi. ꝙ ſupe-
rior dans poteſtatem officiali diſpenſandi
in aliquo caſu debet ſubintelligi cauſa ra-
tionabili ſubſiſtente & non aliter. & hanc
partem etiam in ipſo papa firmat ſatis late
do. Abb.in d.c.non eſt de voto.vbi eſt glo.
ad hoc in iure ſolitaria.ſecundum Barba.in
c.cum ſit romana in viij.colū.de appel.quā
quæſtionē tamē ad præſens latius vel diffu
ſius non examino,ſed remitto me ad plene
dicta per doct. in d.c. propoſuit & ad dicta
per Arch.in c.cōſequens xj.diſt. & per Io.
And.in c.de multa in iij.col.de pręb.& per
Abb.in c.per venerabilem in prin. qui filij
ſint leg. & per Gemi.in d.c. conſequens. &
per do.Fely.in c.ad audientiam de reſcrip.
& in c.j.in iiij.fallentia.vbi videas de cōſti.
& in c.poſtulaſti in xix.col.de reſcri. tetigi
ego vnū verbū in l.j.in.§. præterea in viij.
char.parua ff.de quæſt.Attamen non omit-
to vnū ſingulare verbum in hac materia di
ſpenſationis, videlicet, quod licet papa in
aliquibus caſibus poſſet diſpenſare ſine cau
ſa,attamen ſi quis tanquam vice gerens pa-
pe diſpenſat ſine cauſa gerens vices ſibi cō-
miſſas a papa,talis eius diſpenſatio non va-
let,licet papa hoc potuiſſet facere.quod eſt
ſingulare no.Ita dixit Inno.in c. dudū el.ij.
ad fi.ibi,item ſi papa.extra de elec.& idem
tenet ipſe Innoc.in c.cū ad monaſteriū in j.
col.ibi, liē licet conditioni. de ſtatu. mona.
& in c.veniens in j.glo.de filijs presby.quē
refert & ſequitur lumen & decus iuris im-
mortale d.Fely.in d.c.poſtulaſti in xviij.co
lum.ver.Quartus caſus &c.de reſcrip. vbi
ſubdit ꝙ hoc etiam not. Abb.in c.at ſi cleri
ci.in.§.de adulterijs in ix.col. de iudi.& in
c.præterea in pen. col.de teſt.cog.& Bald.
in l.ſi teſtamētum poſt prin.C.de teſta. Fed.
de Senis in conſi.ſuo ccctiij.inci. Reuerēde
pater &c.Et iſtud dictum teneas perpetuo
menti,quia ſecundum do.Felyn. vbi ſupra
ex hoc dicto poteris facere infringere in fo
ro contētioſo mille diſpenſationes quas fa-
ciunt legati pāpe ſuper incompatibilibus
cum perſonis indignis.

231 Iuſta cauſa multum operatur & eſt ma-
gne importantie, ſiue loquamur in princi-
pibus,ſiue in iudicibus,ſiue in priuatis, vt
ſatis luculenter & copioſe oſtendit d.Alex.
in conſilio ſuo cxix.incip. Titulus quæſtio-
nis &c.in v.col.in ij.volu.& Barba.in cōſi.
ſuo lxxvj.inci.Viſo puncto in iij.col. in iij.
volu.& Bald.in authē. generaliter de epiſ.
& cle.in ij.col.& patet etiam ex tex.vnico
ſecundū omnes,in l.ſi hominem ff.mand.de
quo plura dicit d.Fely.in c.j.in xv. & xvj.
colum.de conſti.& Barba.in c.cum olim el
j.in xij.col.de offi.deleg.& in c.ceterum. in
prin.de iura.calum.& in c. fi. de conſue. &
in c.at ſi clerici.de iudi.& in c. cum ſit ro-
mana de app.in x.col.& in d.conſil.lxxvj.
& Bald.in l.ſi pater parcum C. de ſponſa.in
ver.Sed pone pater.de qua iuſta cauſa ali-
quid dixi in l.j.§.præterea circa med.ff. de
quæſtio.& ſupra in ſing.114.incip. Vulga-
tū &c.vbi poſui not. verbum. & vnū aliud
poſui infra in ſing.233.incipien.Quæ de no
* uo &c.& 261.incip.Exceptio.(Et plura ēt
ponit Iaſo.in l. barbarius.nu.xvj. per duas
col.de offi.prętо.)Sed vltra omnes effectus
ipſius iuſte cauſe poſitos in dictis locis a do
ctoribus do tibi vnum alium effectum forte
notabiliorem ceteris,nam tu ſcis quod vltī
mum ſtatutum non tollit primū habēs clau
ſulam derogatoriam niſi in ſecundo fiat ex-
preſſa mentio & reuocatio primi ſtatuti de
rogatorij.vt voluit Cy. in diſputatione ſua
incip. Prima voluntas ſequētibus deroga-
toria &c.arg.l.ſi mihi & tibi.§.in legatis ff.
de leg.j.& in l.ſi quis in principio teſtamē-
ti ff.de leg.iij.& no.in l.fin.C. ſi contra ius
vel vtili.publi.& volunt Cano.in c.nōnul-
li.de reſcrip.& Bar.in tracta. ad reprimēdū
in verbo,non obſtante.Attamē quādo con-
ſtat ſecūdū ſtatutū emanaſſe ex aliqua iuſta
& rationabili cā monēte ſtatuentes quibus
viſum fuit primū ſtatutū fore inutile, tunc
per tale ſecundū ſtatutum cum clauſula ge-
nerali non obſtante videtur derogatum pri
mo quantumcunq; derogatorio, eo ꝙ cauſa
derogationis ſuperueniens habet in ſe vim
reuocationis. Ita fuit de mēte Bal.in c.j. de
conſti.lib.vj.quod dictum pro valde no.re-
fert & approbat do.Io.Bap.de ſancto Seue
rino in repe.l.omnes populi in xv. char. in

vet.quibus etiam adde ff.de iuſti, & iur. & do.Fely.in c.nonnulli.in vij.col.ver.Limita hoc de ſtatuto.extra de reſcrip.quod dictum dicit alibi non vidiſſe.pro quo allegās l.ſi cum cornelios ff.de ſo.& dicta l.ſi hominem.& tex.in auth.hæc cõſtitutio innouat in rubro & nigro.pro quo & dicit videndū fore dictum Bal.in l.j.in pe.colū.verſi.Item valet C.qui bo.ce.poſ.

232 Capias vnū pro ruſticis, cõiter extāt ſtatuta per Italiā quibus cauetur ꝙ in aliquo caſu villa teneatur ad reſtitutionē ſeu emēdationem damnorum datorum, an hoc caſu quælibet villa teneatur ad talem emēdationē:in quo dicas ꝙ nō,nam tale ſtatutum non habebit locum in villa in qua non ſint quinque hominesqui ſint patresfamilias.ita no.dixit Bal.in c.j.in ij.co.ver.Quero quot homines extra de elec. vbi idē etiam dicit eſſe in caſtro quod dictū referi do. Alex.in l.ſi.in pe.col.ante ſi.verſi.Item per illū tex. C.de teſta.ad quod dicit videnda eſſe not. per Bar.in l.prætor.la ij.in prin.ff.vi bono. rap.& per Ang.poſt Bart.in l.ſicut.§.in decurionibus ff.quod cuiuſq; vniuerſi. nomi. tene menti,quia alias vidi de hoc dubitari in contingentia facti.Et adde in ſimili quod fama ville non ſufficit vbi in villa nō ſunt niſi duo vel tres homines tātū.Ita no. Abb. antiquus in c.inquiſitionis de accu.quem refert & ſequitur Bal.in margarita ſua in verbo,fama in vij.verſi.vide tamen Bal.ſuper ſtatutis ſuper verbo,familia.vbi videtur in contrarium.

233 Quæ de nouo emergūt nouo indigēt auxilio l. de ætate §. ex cauſa ff. de interrog. act.vbi per Bar.& alios & hī in l. plane ff. vt in poſ.leg.& in l.j.in princi.ff.de ven.inſpic.& in c.paſtoralis de excep.& in c.ceterum de iura.calum.cū ſimil.de quo late locutus ſum in l.j.in.§.ſi.in iiij.char.parua ff. de quæſtio.vbi plura notabilia dicta adduxi in hac materia.& dixi etiam aliquid in l. ſi quęramus ff.de teſta.in vj.char.parua.pro quo facit no.verbum Bal.in l. iij.in ſi.C. de

✱ epiſco. aud.(Ad hanc materiam vide not. verbum Dy.in conſi.xx.incip.Super quæſtione qua quæritur vtrum filius &c.vbi dixit ꝙ licet ſtatutum vel ius commune dicat ꝙ in cauſa appellationis vel nullitatis non recipiantur noue probationes quod tamen recipientur ſi de nouo emerſerunt. quod dictum pro not.refert & ſequitur Flo.in l.quędam mulier in iij.colum.circa med.ff.fami. hercis.) Sed vltra omnia quæ in dictis locis dixi,addo vnum not.& ſingulare verbū iudicio meo, videlicet, ꝙ ſi ego procurator tuus ſatiſdedi de iudicio ſiſti & de iudicato ſoluendo pro te quē defendebam iuxta l.j. C.de ſatiſdan.& ea quæ habentur. in l. non ſolum in.§.qui alieno.ff.de procur.& in l.j. C.eod.cum ſimi. & poſtea tu efficiaris non ſoluēdo,vt quia bona tua iam incepta ſunt poſſideri per creditores tuos ꝙ iſta eſt iuſta cauſa recuſandi defenſionē tuā & vlterius non litigandi pro te,quia ſi ego condemnarer pro te & ſoluerem non poſſem poſtea a te recuperare,ideo nō teneor vlterius pro te litigare nec cõtra me cõmittitur ſtipulatio ob rē non defenſam.Ita ſingu.& egregie dixit Pau.de Ca.in l.mutus in.§.qui nō cogitur per illum tex.ff.de procura. quod eſt multum no.ad materiam dicte regule, quæ de nouo emergunt &c.& etiam ad limitationem illius regule,videlicet, quæ ab initio ſunt voluntatis ex poſtfacto ſunt neceſſitatis de qua in l.ſicut C.de act.& oblig. cū cõcor.ibi in glo.alleg.ad quæ vide ēt dicta infra in ſing.241.in ci.Non debet addi.

234 Paria delicta mutua compenſatione tolluntur l. viro atque vxore ff. ſolu. ma.l.l.cū mulier l a j. eodem titu.c. ſignificaſti.de diuor.capit.penulti.de adul.& cap.fina. eodē titu.& xxxij.quæſtio. vj.cap.nihil. cū multis ſimi.in gloſ.dictorum iurium allegat. & per Specu.nota.loquentem in titu.de accuſatio.in.§.primo in verſicu. quid ſi te vocaui latronem. (Et circa hanc materiam vide Iaſo. in l. in arenam in fin. Verbis C. de innoffic. teſta.) Et ideo tene menti quod licet mulier committens adulterium perdat dotem & actionem ipſius vt habetur in d.l. viro atque vxore. & in d.l. cum mulier. & in l.conſenſu.C.de repud. & in capitu. plerunque de dona.inter virum & vxo. Attamen ſi mulier commiſit adulterium nō perdit dotē ſuam ſi maritus ſuus tenebat concubinas, & ſimiliter committebat adulteriū. Ita ſingu.dixit Pau.de Caſt. in conſilio ſuo cxxviij. incip. Hæc mulier non debet excludi a petitione dotis.Et mouetur per dicta iura & per dictam regulam, quod paria delicta. Et idem tenet aperte glo.fin.in d.c. penulti.de adul. licet eam non alleget Pau. de Caſt. Quod dictum pro valde not.refert & ſequitur domi.Augu.Arimi.in addi. ſuis ad Angel.de Aret.in tracta.malefic. in verbo, Che hai adulterata la mia dona in iij. char.in penul.addi.ante fin. de qua doctrina feci mentionem in l.patre vel marito in

✱ ſecunda char.ff.de quæſtio.(Et idem tenet Spe.in titu.de cri.in modum excep.oppoſ.

§.in primis.verſicu.excipitur.) Pro qua fa
ciũt ẽt dicta per Abb. in c.cõſtitutus.de cõ
uer.cõiug.& per Raph.cu.quẽ omnino vi-
de in conſi.ſuo clxxix.incip. Domina An-
driola circa fi.vbi ẽt dicit qđ mulieri cõpe-
tit actio de dote ẽt cõſtãte matrimonio ma-
rito retinẽte cõcubinas.ad quod allegat plu
ra de quibus ibi per eũ.quod multũ not.ad
fauorẽ mulierũ & ad ampliationẽ dicte re-
gule,ꝙ paria delicta &c. & ẽt ad limitatio-
nẽ glo.ſing.in c.plerunq; de dona.inter vir.
& vxo.quæ voluit ꝙ ſicut mulier cõmitẽs
adulteriũ perdit dotẽ.Ita perdat bona para
phernalia.quam glo.dixit ſingularẽ Ludo.
ro.in ſing.ſuo 312.incipien.Propter adulte-
riũ &c. Tene mẽti,quia raro probatur adul
teriũ cõmiſſum eſſe per mulierẽ,quin poſſit
probari ſimiliter adulteriũ eſſe commiſſum
per maritum,quia rariſſimi ſunt qui ſtẽt cõ-
tenti propria vxore.vt cõiter dignoſcitur.
Et adde prædictis ꝙ ſicut viuẽte marito ꝓ-
pter adulteriũ vxor perdit dotem,ſimiliter
mortuo marito ſi vidua committit ſtuprum
perdit dotẽ,ſeu actionẽ ad repetendũ dotẽ.
Ita ſing.dixit Pau.de Caſt.in cõſi.ſuo cxxj.
inci.Reuocatur in dubiũ alleg.bonũ tex.cũ
gl.in l.pe.& ibi Bar.ff.de adul.vbi not.Bar.
ꝙ qui offenditur ex adulterio cõſtante ma-
trimonio ille offenditur ex ſtupro viduita-
te durante.Quod dictũ exclamat d.Iaſ.in l.
ij.in ij.col.ver.adde ꝙ illud ff.ſolu.mat.vbi
adducit Pau.de Ca.hoc idẽ tenentẽ in alijs
locis.& vide do.Fely.in c.paſtoralis de iu-
di.Et quãdo mulier quæ commiſit adulte-
riũ eſt mortua,an poſſit hoc hẹredibus ſuis
repetẽtibus dotẽ opponi.vide Io.de Ana.in
c.intelleximus in viij.col.de adul.

235 Procuratores,aduocatos, & alios moran
tes in palatijs rogo vt animaduertãt ad vnũ
per quod poterũt facere corruere mille ꝓ-
ceſſus & ſentẽtias,nã tu ſcis quod citatio eſt
magni effectus,vt dixi ſupra in quampluri
bus ſingularibus maxime in ſing.75.inci.ci-
tatio.Sed tene mẽti qđ ad validitatem actus
proceſſus vel ſentẽtie nõ ſolũ requiritur qđ
fiat ipſa citatio, ſed ẽt requirit quod iudex
cõmittẽs citationẽ exprimat perſonam vel
nomẽ nũcij per quẽ vult quod fiat talis cita
tio,alias ſi generaliter cõmitteret partẽ cita
ri & nõ exprimeret per quẽ nuncium non
valẽret citatio,Ita ſing.dixit d.Frã. de Are.
in cõſi.xxxiij.inci.Conſultatio præmiſſa in
iiij.col.ver.nec poteſt dici.circa med.illius
ver.ad quod alleg.Bal.in l.petẽs C. de pac.
Sed tu dicas quod hoc apertius voluit Bal.
quem ipſe non vidit in l. eius qui in prouin
cia in iij.colum.in verſicu.præterea.ibi, &
in nuncio videtur clarius &c.ff.ſi cer.peta.
* (Vide Bald. omnino in l.fi. circa med. vn-
de datur quod credatur &c.C.de exhiben.
reis.& Bald.in cap.venerabilis in ij.colum.
poſt med. de dolo & contu.) Tene menti,
quia ex hoc dicto poteris conſequi decus
& commodũ, maxime quia iſtud dictũ pau
cis eſt notum, & communiter iudices com-
mittunt citationem partis generaliter dicẽ-
do notario cauſe, facias partem citari ad ta
lem actum pro tali die & hora, nec aliter
exprimunt perſonam vel nomen nuncij,
ideo teneas perpetuo menti. Et iſtud di-
ctum poteris addere ad materiam incertitu
dinis quam ſatis late poſui in l.a vobis quo
que ff.de annuis lega.& latius in repe. mea
rub.C.de proba.in materia incertitudinis.
Et circa hanc materiã nuncij vide Ang. de
Are.nota.loquentem in.§.quadrupli. in vj.
col.inſti.de actio.

236 Dictio tanquam, eſt nota improprietatis
l.ſi pecuniam ff.ſi cer.pe.l.iubemus in.§.ſa-
ne el.j.C.de ſacroſan.eccle. voluit Barto.in
l.j.in fin.princip.ff.de offi.eius cui man. eſt
iuriſ.& Bald.in l.apud antiquos C.de fur.li
cet aliquando ſit expreſſiua veritatis ç. ſo-
lite.& ibi glo.de maio.& obed.c. primo &
ibi not.Archi.de homi.lib.vj.l.prima & ibi
not.Bald.in prin.ff.de hære.inſti.de qua di-
ctione vide etiam tex.cum glo. in c. cũ pro
cauſa.de ſen.excom.& in c.ex parte.de ſpõ
ſa.& per Barto.in l.ſi is qui pro emptore.in
xxiiij.colum.ff.de vſucap.& in l.ſi maritus
la ij.§.j.ff.de adul.& do. Ant.in c. nuper in
fi.extra de biga.& per d.Fely.in d.c.ſolite.
& per do.Alex.in conſi.ſuo xv.incip. Viſo
* proceſſu in ix.colum.in j.vol. (Idem dicas
in verbo, perinde.ſecundũ Fulgo. in l.licet
in predijs ff.in quib.cauſis pig.taci.cõtrah.)
Et ideo teneas mẽti vnum no.verbũ, videli
cet quod ſi ſtatutum dicit quod aliquis pu-
niatur tanꝙ falſarius,quod non debebit pu
niri pœna legis cornelie de fal.ſed alia pœ-
na arbitraria iudici.Ita ſing.dixit Bal. in c.
nonnulli.in.§.ſunt & alij. de reſcrip. quod
dicit eſſe menti tenẽdum quod dictũ refert
& ſequitur ibi do.Fely.in ix.col.in prin.&
in d.c.ſolite in ij.col.de maio.& obed.

237 Expenſe conuentionales valde differũt
ab expẽſis iudicialibus,nã habẽs iuſtã cau-
ſam litigãdi excuſatur ab expẽſis iudicij ſi
ſuccumbit,vt habetur in l.properandum in
.§.ſin autẽ C.de iudic.& in l. qui ſolidum.§.
etiam.ff.de leg.ij.& in l.eum quẽ temere.de
iud.& in c.finẽ litibus.de dolo & cõtu,cũ ſi.

Attamen licet habeat iuſtam cauſam litigādi non excuſabitur a pœnis conuentionalibus vt qñ inter ipſas partes conuentum eſt quod ſuccumbens in cauſa teneretur ſoluere expenſas ipſi victori, nam hoc caſu non habito reſpectu, an victus habuerit iuſtam cauſam litigandi, necne, condemnabitur in expenſis. Ita dixit gl. ſing. in auth. de iudi. in §. oportet, quam gl. ad hoc ſumme pōderat Ange. in l. properandum. §. ſinaūt alterutra, C. de iudi. & ibi Bal. & Bar. et Bal. in l. ſi mulier. in. §. ſi rem. ff. de leg. iij. & Bal. in authē. generaliter. in iij. col. C. de epiſco. & cle. & Bal. in l. eos. in. §. cautione. in j. col. C. de appel. de qua gl. & materia latius valde locutus ſum in l. patre vel marito. in iij. char. parua. ff. de queſtio. vbi omnino uideas. Sed vltra ibi dicta teneas etiā menti quod ſi iudex in ſententia abſoluit partes ab expenſis intelligitur ſolum ab expenſis iudicij, non ab expenſis conuentionalibus, quia non obſtāte tali abſolutoria pars ipſa obtinens poterit petere expenſas cōuentionales. Ita ſing. dixit Ange. de Are. inſtit. de pœ. teme. litig. in. §. hæc autem omnia. in fin. j. colum. quod dicit no. eſſe, iubens quod hoc nunꝗ exeat mentem legentis.

238 Differunt habitātes in prouincia ab habitantibus in cōfinibus ipſius prouincie. Et ideo ſi fit mētio de habitantibus in certa regione vel prouincia non comprehendūtur habitantes in confinibus. Ita ſing. dixit Domi. de ſancto Gemini. in c. j. in j. col. de tēpo. ordi. lib. vj. colligens hoc ex dicto Ioā. And. ibi, per quod ſequitur ſecundum eum quod in materia ſtricta emanāte ſuper prouincia Tuſcie, Lombardie, Romandiole & Marchie Triuiſane, non includitur Bononia, qa eſt ſita in confinio iſtarum quatuor prouinciarum, vt dicit patere in priuilegio ſtadij, quod dictum dicit eſſe no. do. Fely. referens eum in c. Rodolphus. in xiiij. col. ver. cæterum. de reſcrip. vbi dicit quod pro hoc dicto facit quod voluit Bal. in l. omnes populi. in xiiij. col. verſi. item ſi ſtatutum dicat. ff. de iuſti. & iure. quod dictum Bald. refert & ſequitur Pe. de Anch. in c. canonum ſtatuta. in iiij. membro. & alia de quibus ibi per eū. Et vide etiam bonum dictum Ang. in l. j. §. occiſorum. ff. ad Silla. vbi loquitur de maleficio commiſſo in confinibus.

239 Contumax ſeu moroſus non poteſt allegare pendentia litis, ſecundum Bar. in l. vbi ceptum. ff. de iudi. & in l. quanuis. ff. de damno infe. & in l. ſepulchri. ff. de ſepul. vio. Et ideo teneas menti quod ſi remiſſus ad curiā epiſcopalem ſuper aliquo incidēti eſt ibi in mora, quod tunc iudex primæ cauſæ poteſt ad vlteriora procedere, quia moroſus vel contumax non pōt allegare pendentiam litis in alio loco. Ita ſingu. dixit Bal. quem ibi refert & ſequitur d. Alexan. in l. de die. §. tutor. poſt med. ff. qui ſatiſda. cog. vbi dicit qđ cautela eſt quod iudex ſecularis qñ remittit partes ad curiam epiſcopalē pro aliquo articulo vt præfigat terminum intra quem debeat ſe præſentare coram epiſcopo quod facere poteſt iudex ſecularis, ut probatur in l. præſes. cum ibi no. & hoc voluit ibi Bart. per illum tex. C. de appel. de quo etiam latius per d. Alex. in d. §. tutor. vbi videas, qa iſtud eſt not. dignum in practica ſecundum eum ibi, quem refert & ſequitur. do. Fel. in c. cum ſit romana. in ij. col. de appel.

240 Regula legis, per hanc. C. de temp. app. videlicet non probatum probabo, & nō deductum deducam in cauſa appellationis habet locum, vt probatur ſeu deducatur aliqđ in cauſa appellationis de nouo circa prius petita in cauſa principali, non autem vt aliquid de nouo petatur, & ſuper eo aliquid probetur vel deducatur quod non ſit petitum vel deductum in cauſa principali, quia hoc non pertinet ad iudicem appellationis, vt in l. eos. C. de app. & ij. q. vij. in fi. Ita ſingu. dixit Abb. in c. ſignificauerunt. de exce. quem refert & ſequitur ibi d. Fely. in iiij. colum. vbi ipſe de hoc dicto facit feſtum, & dicit quod propter hoc datur ſingularis declaratio ad d. l. per hanc, & ad c. cum Ioannes. de fide inſtru. tene menti in practica, qa pau-
*ci animaduertunt ad hoc. (Vide Iaſ. in repe. l. admonendi. in xxv. col.) Et hic adde omnino ſing. dictum Inno. in ſimili ꝙ ego plene retuli in l. j. §. ſi. in xiiij. col. verſic. Et in-
*quantum. ff. de quæſtio. (Vide in ſingu. cl v. incipien. Doctrina.)

241 Non debet addi afflictio afflicto. c. cum percuſſio. vij. q. j. l. tam dementis. C. de epiſ. audi. l. diuus. ff. de offi. pſi. cū ſi. in gl. ibi alle. Et ideo teneas mēti quod ſi quis fuerit ſpoliatus bonis ſuis propter guerram ꝙ nō debet poſſe poſtea inſolidum conueniri a creditoribus ſuis, ita ſing. dixit Ioan. Fab. inſti. de actio. in. §. eum quoque. quod dictum ſecundum eum eſt pium & equum. & eum ſequitur Ioan. de Pla. ibi, & d. Iaſ. dicens hanc eſſe mirabilem deciſionem & notandā, quā tamen reliquit cogitandum. pro quo facit dictū Bal. in c. j. in fin. verbis. in ti. an agna. vel
*fil. (Vide omnino Bald. in ſimili in l. ij. C. de vectiga.) Et iſtud poteris addere his quę di-

xi ſupra i ſing.ccxxxiij.inci.Quæ de nouo.

242 Textum habes valde no.in l.fi.ff.de rei ven.dicentem quod ſi quis in veritate poſſidet aliquam rem & contra eum agatur rei vendicatione ad illam rem ſi ipſe negat illã poſsidere,& cõuincatur de mendacio quia actor probet ipſam poſsidere,tunc debet talis poſſeſsio incontinenti ab eo auferri, & in actorem transferri ẽt nihil de ſuo iure ꝓbante,de quo tex.late loquitur.d.Abb.in c.pe.in vj.col.de iura.calũ.& Ang.de Are.in §.omnium.inſti.de actio.ubi dicit idẽ eſſe ſi actum eſſet cõtra aliquem qui diceret ſe tenere pro Titio nominando Titium in iudicio vt haberet beneficium.l.iij.C.vbi in rẽ actio.cum ille Titius non eſſet dñs nec pro eo poſsideret,ſed poſsidebat pro ſe, tunc ſi conuincatur de mẽdacio debet priuari poſſeſsione,& illa eſt in aduerſarium transferẽda,& ita dicit tenere Spe.in ti.de j.& ij.decre.in.§.reſtat.verſ.quid ſi nominãs.& Bal.in d.l.fi.ff.de rei ven.ad quod ẽt vide Bald.idem tenentẽ poſt Bar.in d.l.iij.C.vbi in rẽ actio.in v.col.in xj.q.& Bal.in l.unica.C.de his qui pe.nomi.& in rubri.extra de eo qui mit.in poſ.rei ſeruan.cau.circa fi.& Inno.in c.qm̃ frequẽter.in.§.quod ſi ſuper. extra vt lite nõ conteſt.& ibi d.Ant.in ij.col.de quo etiã tex.in d.l.fi.ff.de rei vend.videas Abb.in conſi.xvij.inci.In quæſtione Ottonelli. & videas Lud.Ro.late loquentem in conſi.ſuo lxx.incip.Viſis themate.in ij.& iij.col. & Ang.ibi, per illũ tex.dixit in j.col.quod ſi emphyteota negat rem eſſe emphyteoticam & conuincatur de mendacio quod priuatur iure ſuo emphyteotico.& alle.Inno.idem tenere in c.cæterum.in fi.de iudi.licet contrarium videatur tenere Bal.in c.vaſallus.el j.ſi de feud.fue.contro.inter domi.& agna.in ij.col.ver.extra quæro virũ iſta pœna. Et idem dr̃ eſſe in vaſallo negante feudum,quia ſi conuincatur de mẽdacio priuatur iure feudi,tex.eſt no.in d.c.vaſallus.el j.Idẽ etiam dicas eſſe in creditore negante rẽ eſſe ſibi pignoratam,quia per talẽ negationẽ videtur repudiare ius pignoris,ſecundũ Ang.in l.titius.in.§.titius ſeio.ff.quib.mod.pign.vel hypo.ſol.& vide quæ dixi in auth.item

✻ poſſeſſor.C.qui pot.in pig.hab.(Et de pluribus alijs negantibus quibus probaf contrarium vide Iaſ.in l.j.in pen.& vlti.col.C.de tranſa.)Sed teneas tñ menti quod d.l.fin.ff.de rei vendi.procedit & locum habet quando reus ſpecialiter negat ſe poſsidere,ſed ſecus eſt ſi reſpondẽs libello diceret nego narrata prout narrantur eſſe vera,quia tũc per talem negationem non diceretur negare ſe poſsidere,eo quia per talem negationem videtur negare illud quod eſt ſubſtantia libelli,non aũt eius circunſtantias. Iſtud fuit not.dictum Bart.in l.ſi dubitetur.in.§.ita demũ.ff.de fideiuſſ.quod dictum refert & approbat do.Iaſ.in.§.omnium.in xx.col.in inſti tu.de act.dicens hoc dictũ eſſe perpetuo notandum quia vtiliſsimum in practica, vt cõuentus nunquam neget ſe poſsidere ne incidat in pœnã.d.l.fi.ſed ſimpliciter neget narrata in libello prout narrantur eſſe vera.& refert Ioan.de Imo.in d.l.ſi dubitetur.in.§.ita demum.diceret alias fuiſſe bene lucratũ, ſed hoc dicto , quod dictum ẽt ſequitur ipſe Ioan.de Imo.in d.l.ſi de hoc ita.ff.de re iudi. de quo latius per d.Iaſ.in d.§.omniũ.in xix.& xx.col.de quo tñ dicto vide d.Fely.in c.j.in iiij.colum.de lit.conteſt.in ver.ad iij.q.

✻ (Et illud dictum Bar.etiam refert & approbat Alex.in conſi.xcj.incip.In cauſa &c.in pe.col.in vj.vol.)Et vide etiam Bal.in l.error.in v.col.verſi.ſecundo caſu.C.de iur.& fac.igno.vbi videtur aliqualiter diſcrepare a ſupradicta doctrina.

243 Satis notum eſt in iure quod licitum eſt creditori capere debitorem ſuum fugientẽ etiã propria authoritate, vulgata.l.ait prætor.§.ſi debitorem.& ibi gl.& doc.ff.quę in frau.credi. & habetur per ſcribentes in l.j.C.qñ lic.ſe ſine iudi.vind.& in auth.& omnino.C.ne uxor pro mari.cum ſi.Sed poteſt quæri virum hoc liceat facere procuratori ipſius creditoris ſicut licet ipſi creditori? & certe videretur dicendum quod non , quia illud quod alicui perſonę cui ſpecialiter cõceditur ad alium non poterit tranſmitti, ſecundum Bal.in l.j in antepe.col.verſicu.ſed quid dicemus ſtatutũ permitit.C.vnde vi.& in l.vt vim.in iij.col.ff.de iuſti. & iur. ad quod alleg.l.cum patronus.ff.de lega.ij.de quo etiam per Bart.in l.non ſolum.ff.de iniur.& per Bal.in c.ad noſtram.de proba.& in c.j.§.ſi quis vero.de pace iura.firman. & in l.per diuerſas.C.man.contrarium tamen dicas eſſe verius, videlicet, quod ſicut licet ipſi creditori capere debitorẽ ſuum fugientem,ita hoc licebit eius procuratori, ita dixit gl.vnica & ſing.in iure,iuncta tex.in l.j.C.vbi quis decu.vel coar.in gl.parua,ĩ verbo,ab his. & ibi vide Ang.quam glo.refert & ſequitur,& de ea facit feſtum.d.Iaſ.inſti.de actio. in prin.in xv.col.verſi.aduerte ẽt.

✻ (Vide omnino Alex.in conſi.cxxxtij.inci.Circa executionem.in j.col.in vj.vol.)Et licet aliquis poſſet impugnare illam glo.pro-

pter dicta Bald.& aliorum in locis ſuperius
allegatis,& etiam quia illa gl.nihil alle.quę
non eſt tenenda ſecundum Bal.in l.reſpubli
ca.C.ex quib.cau.maio. Sed tu ſuſtinendo
illam gl.dicas ꝙ pro illa glo.eſt tex.no.in l.
refectionis gratia.in verbo,ego fabriq; mei.
ff.cõia præd.& ibi Pau.de Ca.eum ſumme
not.pro quo vide quæ dixi ſupra in ſingul.
clxxv.incip.Conceſſo vno.Et ad limitatio-
nem & reſtrictionem.d.l.an prætor.§.ſi de-
bitorem.vide Bald.in d.authen.& omnino.
in pe.col.C.ne vxor pro mari.quem refert
& ſequitur d.Augu. Ari.in addi.ad Ang.de
Are.ſuper maleficijs.in verbo, fama publi-
ca.in viij.char.in addi.incip.Tu autẽ in hac
materia teneas,& vide quæ dixi in ſingula.
xliij.incip.Debitor fugitiuus.

244 Tu ſcis illud quod fere omnibus notũ
eſt,videlicet,quod propter enormitatẽ deli
cti licitum eſt iura,ſtatuta,& conſuetudines
tranſgredi,ſecundum Inno.in c.j.de conſtit.
vbi per oẽs.& voluit Bal.in l.quid ergo.in
§.pœna grauior.ff.de his qui no.infa.in iiij.
col.& Bal.in c.j.in vj.col.qui feu.dare poſ.
& Bal.in l.ſi ſeuerior.in ij.col.C.ex quibus
cau.infa.irro.Bal.in l.j.in princ.v.col.C.qui
accu.poſ.Bal.in l.obſeruare.in.§.proficiſci.
in vj.col.ff.de offic.procon.Bal.in l.j.C.de
præci.impera.offer. Bald.in c.j §.iniuria.in
prin.de pace iura.fir.Bald.in auth.ſed nouo
iure.C.de ſer.fugi.in j.col.Bal.in c.iurgan-
tium.in fi.de re iudi. & volunt alij docto.in
pluribus alijs locis quos ſatis accurate redu
xi in repe.mea.l.fi.C.de proba.in lxxiij.&
lxxiiij.char.vbi plura notabilia adduxi in
materia.Sed iſtud dictum non intelligas ita
abſolute procedere,ſed reſtringe eum mul-
tum ſingulariter, videlicet, quod propter
enormitatem delicti licitum eſt iura ſtatuta
& conſuetudinis tranſgredi,hoc eſt verum
in maioribus magiſtratibus tñ quibus hoc
licet, ſed ſecus eſt in minoribus magiſtrati-
bus vt in poteſtatibus terrarũ,quia ipſi non
poſſunt leges vel ſtatuta tranſgredi ẽt pro-
pter enormitatem delicti,quia debẽt ſerua-
re ſtatuta ad vnguem.Iſtud fuit ſingulare di
ctum Bal.in auth.hodie per illum tex.C.de
iudi.quod dictum refert & ſequitur do.Iaſ.
inſti.de acti.in.§.ex maleſi.in ij.col.vbi pro
hoc dicto alleg.Lud.Ro.in l.ſi vero.in.§.de
viro.in xlvj.fallen.ff.ſolu.matri.vbi ſingul.
dixit ſecundum eum quod propter enormi
tatẽ delicti nõ licet magiſtratui leges tranſ-
gredi,ſed quod imo tunc debet conſult ſu-
perior.pro quo alleg. tex.quem dicit vnicũ
& ſingu.in iure in l.diuus, la ij.ff.de fal. &

dicit do.Iaſ.vbi ſupra quod iſtud dictũ Lu-
do.Rom.alibi non reperitur ſcriptum licet
ſibi videatur quod ille tex.nõ probet illud.
Sed parcat mihi excellentia do.Iaſo. quia
imo ille text.hoc dicit aperte.Et vltra eum
dico quod illud quod dixit Bal.in dicta au-
then.hodie.dixit etiam idem Bald.in auth.
ſed nouo iure.circa ij.colum.C.de ſer.fugi.
* vbi videas.(Vide quæ dixi infra in ſingul.
cccxvij.incip.Arbitrium.)

245 Quando.dubitatẽ de mandato tunc non
admittitur procurator ſine cautione de ra-
to.l.j.C.de procu.l.non ſolum.§.qui alieno.
ff.eod.habetur plene per doc.in l.vnica.C.
de ſatiſda.& licet regula iſta ſit vera,attamẽ
teneas menti quod iſta regula & iura prædi
cta & ſimilia ſunt limitanda niſi agatur de
magno præiudicio,& propter quam cautio
nem non eſſet ſufficienter prouiſum,quia in
tali caſu ſi, dubitatur de mandato procura-
toris.vt ſupra conſtituti, tunc non admitte-
tur cum cautione de rato.iſta fuit ſingularis
doctri. Pau.de Caſt.per illum text.in l.qui
ita.in.§.etiam abſentis.ff.ad treb.quod etiã
ſentit ibi Ang.quam doctrinam non memi-
ni me alibi legiſſe per quam poteris reſtrin-
gere & limitare.l.exigendi.C.de procur.&
in l.ſed & hęc.ff.eo.Et vide quæ dixi ſupra
in ſing.cix.inci.Infamis infamia facti.

246 Remiſſio iniuriarum facta in foro con
ſcientię licet non operetur in foro conten-
tioſo.vt habetur per Bal.in capitulo j.§.in-
iuria.de pace iuramen.firman.& per Bal.in
l.non ſolum.in.§.j.ff.de iniur.in ſuis addi.et
voluit Ludo.Roma.in l.ij.ff.ad Silla.& per
Bar.in dicta l.non ſolum.& in l.ſi tibi.§.pri
mo.ff.de pact.Tamen iſtud fallit ſi dixiſſet
ipſe iniuriam paſſus ſe facere plenam remiſ
ſionem iniurie, ita dixit Bald.& Ludo.Ro-
ma.in dictis locis quos refert & ſequitur do
mi.Fely.in c.inter quatuor.ante fi.de maio.
& obedien. vbi dicit quod hoc etiam tenet
Alexan.in dicta l.ſi tibi.& alleg.etiam Spe-
cu.in titu.de legato.in.§.j.verſic.quid ſi de-
gradatus.vbi dicit quod licet reſtitutio de-
gradati & priuati beneficio nõ trahatur ad
ipſum beneficium, tamen hoc fallit niſi ſit
plene reſtitutus.quod etiam voluit Io.And.
& Domi.in c.quanuis.de reſcrip.in vj.Pro
quibus etiam faciunt ſecũdum eum ibi pau
loante dicta per Barba.in repetitio.c.teſti-
monium.in penulti.char.in verſicu.illuſtris
domi.Marchio Ferrarien.&c. de teſtib.&
in capitulo eam te. in xij.colum.de reſcrip.
in verſiculo ego conſului. vbi dicit ſe ob-
tinuiſſe Ferrariæ quod licet iſta verba, fa-

cimus tibi gratiam, importent ſimplicẽ in-
dulgentiam & remiſsionem pœnæ, non aũt
reſtitutionem bonorum, vt finaliter conclu
dit Saly. contra Bart. in l. fi. ad fi. C. de ſentẽ.
paſ. hoc tñ fallit vbi princeps diceret faci-
mus tibi plenam gratiam, quia tunc ẽt recu-
perabit bona alienata per fiſcum, ad quod
inducit verba Bald. in ti. de pace conſtan. in
verbo, in plenitudine gratiæ noſtræ. Et alia
adducit do. Fely. ad hoc propoſitum in d. c.
inter quatuor. quæ per te videre poteris.

247 Principale propoſitum, vt ſcis, ſemper
attendi debet, vulgata l. ſi quis nec cauſam.
ff. ſi cer. peta. l. ſed & ſi quemcunq; . in fin. ff.
ad l. Aquil. l. qui iniurie. in prin. ff. de fur. cũ
ſimi. pro qua regula poſſem plures ſingula-
res doctrinas adducere quas alias cumula-
ui pro ampliatione ipſius regulæ quæ præ-
ſentialiter omitto. Sed ſolum do tibi ſingula
re verbum in hac materia, videlicet quod
ſi ſtatutum punit leuãtes rumorem & vnus
inimicum ſuum percuſsit, ex quo incidẽter
ſequutus fuit rumor quod hoc caſu talis nõ
debet puniri pœna ſtatuti, quia ille princi-
paliter non intendebat offendere rempubli
cam nec leuare rumorem, ita ſing. conſuluit
Bal. in ciuitate Aſsiſij per tex. in l. ſi quis in-
genuam, in. §. in ciuilibus. ff. de cap. quod di
ctum refert & approbat d. Catal. de viſo. in
trac. ſuo ſyndi. in verſi. cccxciiij. inci. Adde
tamen quod ille nõ dicitur perturbare &c.
quæ omnia ponit & approbat d. Fel. in rub.
de treu. & pace. in iij. col. in fi. & vide in ſi-
mili dicta ſupra in ſing. clxxvj. inci. Volun-
tas & propoſitum. & vide d. Nellũ in tract.
bannito. in ij. parte ſecũdi temporis. q. xiij.
inci. Sed circa idem. & d. Iaſ. in l. ſi quis nec
cauſam. in iij. col. ff. de iuriſdi. om. iudi. & q̃
* ego dixi in c. ij. prope fi. de homic. (Vide in
ſimili no. dictũ Fulgo. in l. quid ſit fugitiuus.
ff. de edil. edic. in prin. & do. Alex. in conſil.
cxiij. incip. Viſo inſtrumento. in fi. in ij. vol.
& Soci. in conſi. lxxx. incip. Præſens conſul
tatio. in iiij. col. circa med. in iiij. volu. & ibi
in conſil. cxxj. incipien. Præmittenda eſt in
ſecunda colum.)

248 Conditio mulierum licet in pluribus ca
ſibus ſit deterior conditione maſculorũ, at-
tamen capias plures caſus notabiles, in qui
bus conditio mulierum eſt fauorabilior. Et
primo quo ad carcerationem. Nam mulier
regulariter pro debito carcerari nõ poteſt,
quod tñ ſecus eſt in maſculo, probatur in l.
j. C. de offi. diuer. iudi. & in authen. ibi poſi-
ta. & in auth. ſed nouo iure. C. de cuſto. reo.
& habetur per Bar. in auth. matri & auie, in
iiij. col. C. qñ mulier offi. tu. fungi põt. & vo
luit Bart. in l. ſi quis ſub conditione. in viij.
col. ff. de teſt. tut. & Bal. in l. j. ff. qui ſatiſda.
cog. & Bal. in l. j. in iiij. col. C. qui bon. cede.
poſſ. Bal. in l. etiam. in v. col. C. de execu. rei
iudi. Bald. in l. conſentaneum. in pen. col. C.
quõ & qñ iud. Bald. & Imo. in l. ſi quis poſt.
ff. de teſta. Lud. Ro. in l. alia. §. eleganter. in
iiij. col. ff. ſo. ma. & Matheſi. in not. ſuo cviij.
& per Alb. Gandi. in trac. ſuo maleſi. ſub ru
bri. quid ſit agendum reo præſente. in iij. co
lum. verſicu. ſed quid ſi non appareat. in fin.
* (Vide Bal. in conſil. cccxiij. inci. In punctis.
in ij. vol.) Quod tñ non procedit in cauſa tu
tele & eius adminiſtrationis, quia tũc bene
poterit mulier carcerari, ſecundum Bart. in
d. authen. matri & auie. & in d. l. ſi quis ſub
conditione. a Lud. Ro. in d. §. eleganter. &
Matheſi. in d. no. cviij. & Ang. in l. qm̃. C. de
cuſtod. reo. Nec etiam procedit in muliere
meretrice, quia illa carcerari poterit ſecun-
dum Bal. in d. l. conſentaneum. & Ang. in d.
l. qm̃. & Lud. in d. §. eleganter. Quod tñ ve-
rum intellige niſi talis meretrix ſit marita-
ta, quia tunc incarcerari non poterit ſecun-
dum Ioan. And. in addi. Spec. in ti. de iniur.
& damno dato. Pro quo facit dictum Bald.
in compendioſa ſua. in rub. de quæſtio. circa
ſniam. verſic. xiiij. quæritur. vbi dixit quod
ſtatutum dicens quod meretrix poſsit impũ
ne offendi non habet locũ in meretrice ma
ritata. Et facit dictum Bald. in l. j. in vlt. col.
C. de raptu virg. vbi dicit quod licet lex il-
la nõ habet locum in meretrice, tñ ſecus eſt
in meretrice maritata, ad quod vide Bal. in
l. fi. ff. de rer. diui. & in l. raptores. circa prin
ci. C. de epiſ. & cle. & per Ang. in l. verũ. ff.
de fur. & Matheſi. in nota. ſuo cj. Potes etiã
limitare prædictam regulam niſi mulier re-
cuſaret redire cum viro ſuo, quia tunc pote
rit perſonaliter capi & cogi redire cum vi
ro ſuo, vt habetur per Abba. in c. literas. in
vlt. q. vbi etiam per alios de reſti. ſpol. Et te
neas menti circa hanc adminiſtrationẽ tute
le, quod nedum ipſa mulier pro cauſa admi
niſtrationis tutele poteſt carcerari, ſed etiã
ille qui accepit in vxorem mulierem quæ
fuit tutrix filiorum ſuorum nõ reddidit ad-
miniſtrationem antequam contrahat matri-
monium, bona ipſius viri ſunt obligata pro
dicta adminiſtratione. Ita ſing. dicit tex. in l.
ſi mater. C. in quib. cau. pig. taci. contrah. &
ibi Bald. multum exclamat illum tex. & di-
xit quod eum ſumme habent notare illi qui
contrahunt matrimonium cum viduis. & vi
de etiam duo iura ſimilia allegata per gloſ.

d.l.ſi mater. Item in alio caſu conditio mu-
lierum eſt melior, nam in caſibus in quibus
quis in iudicio comparere cogitur perſona-
liter nunquam illis caſibus mulier cogi po-
teſt, ſecundum Bald.in l.fi.C.de procura.&
Bal.in c.j.de iudi.in vj.Item & alio caſu cõ-
ditio mulierum eſt fauorabilior, nam ſi lega
tum eſt factum monaſterio nec apparet cui
in dubio intelligitur factum tale legatũ mo-
naſterio mulierum & ſic monialium, nõ aũt
virorum. Ita dixit Bal.poſt Cy.in l.cũ mul-
te.C.de dona.ante nup.& Bald.in l.in mul-
* tis.ff.de ſtatu ho.(Et Iaſ.in.§.ex maleficijs.
in xiij.col.in princ.inſti.de actio.) Item alio
etiam caſu conditio mulierum eſt fauorabi-
lior, nam ſtante ſtatuto quod nullus audiat
contra inſtrm̃, item quod nullus magnũ in-
grediatur palatium certe non habebit locũ
in muliere volente vti beneficio Velleiani
cõtra inſtrm̃ contra eam productum, ſecun-
dum Bal.in d.l.in multis. Item ſtante ſtatuto
ꝙ filij bannitorum expellantur de ciuitate,
attamen non expellentur filiæ fœminæ. Ita
dicit Bal.& Saly.in l.quicunq;.in iiij.col.C.
de ſer.fugi. Item ſi mulier ſit inuenta cũ ar-
mis etiam ſi non inueniat fideiuſſorem non
tñ debet duci ad palatium, ſed debet relaxa
ri præſtita cautione iuratoria de ſtando iu-
ri, auth.nouo iure.C.de cuſto.reo. Ita no.in-
quit Bal.in l.ſed & ſi is.ff.de i ius voc. quod
dictum refert & ſequitur do.Fely.in c.lege-
batur.in prin.de maio.& obed.& idem di-
xit Bal.in addi.Spec.in ti.de ſenten.in pen.
char.in ver.Titius fideiuſsit.& Bal.in l.ne-
mo deinceps.poſt med.C.de epiſc.& cle.&
Ang.de Are.in trac.maleſi.in verbo, pro q-
bus Antonius fideiuſsit.in ij.char.in ver.&
aduertas &c. Et vide ad prædicta quæ dixi
in ſing.cclxxvj.inci.Dixi tibi. Item alio ca-
ſu conditio mulierum eſt melior, nam mu-
lier non poteſt etiam pro maleficio capi in
domo. Ita dixit Bal.in addi.Spec.in ti.de ci
tatio.in ij.colum.verſicu.an nuncius poſsit.
pro quo faciunt dicta per Bald.in dicta le-
ge ſed & ſi is.

249 Obligatio ſine cauſa non valet, vt ha-
betur in l.cum de indebito.in.§.fin.ff.de ꝓ-
ba.& in c.ſi cautio.extra de fide inſtr.& vo
luit gl.in l.inſtrumenta.C.de probat.& in l.
generaliter.in verbo, cauſam.C.de non nu-
me.pecu.& Bar.in l.nuda.C.de dona.& Sa
ly.in l.j.C.de confeſ.Bar.in l.j.C.de eden.&
alij plures docto.quos ad hoc retuli in l.j.§.
præterea.in xxxij.col.in forma parua.ff.de
quæſtio. Attamẽ teneas menti quod licet ta-
lis obligatio ſine cauſa non probet verum
plene, ſecus aũt ſemiplene, nam talis obliga
tio ſine cauſa ꝓbat ſemiplene, ita dixit Spe
cu.poſt Marti.de Fa.in ti.de cõfeſ.in.§.nũc
videndum.in vij.colum.verſi.ſed nunquid.
Quod dictum pro valde no.exclamat Lud.
Ro.in conſi.ſuo ccclxxiij.quod inci.In caſu
propoſito.ante fi. Et idem dixit d.Alexan.
in conſi.ſuo iiij.incip.Circa primum quæſi-
tũ.in pe.col.in j.vol.& in conſi.ſuo lxxxiij.
incip.In cauſa & lite.in j.vol.& d.Ant.in d.
c.ſi cautio.de qua materia latiſsime dixi for
te vltra omnes in d.l.j.§.præterea.in xxxij.
col.cum ſeq.ff.de quæſtio.

250 In materia legitimationis filiorum per
ſubſequens matrimonium dixi tibi ſingula
re verbum ſupra in ſing.cxxj.incip. Credo
te ſcire. Sed præſentialiter dico tibi vnum
aliud in eadem materia non minus ſolenne
iudicio meo, videlicet quod filij naturales
legitimentur per ſubſequens matrimoniũ,
vt dixi in dicto ſing.cxxj. attamen ſi alij fi-
lij legitimi & naturales adſunt, iſti natura-
les non legitimabuntur per ſubſequens ma-
trimonium tm̃ niſi tempore ſequuti matri-
monij ſiant inſtrumenta dotalia, ita ſing.di
xit Bal.in l.cum multe.in j.col.in fi.C.de do
na.ante nup.& in l.neque.C.de nupti. quod
dictum pro valde no.refert & ſequitur An-
ge.in l.contrahitur.ff.de pign. Ex quo ipſe
ſingulariter infert ad vnum, videlicet quod
ſi pater habens filios & concubina illã po-
ſtea accipit in vxorem ſine inſtrumentis do
talibus, deinde poſt matrimonium contra-
ctum habuit ex ea filium, & ſic legitimũ &
naturalem, ex poſt moritur pater ab inteſta
to, qualiter ſuccedunt iſti filij? dicit qđ ex
quo nõ interuenerunt inſtr̃a dotalia primo
genitus non ſuccedit quia naturalis, ſed ſuc-
cedet ſecundo genitus quia legitimus & na
turalis, quod dicit ibi Ang. eſſe figendũ cor
di perpetuo, ſi aderant filij legitimi & natu
rales tempore dicti matrimonij contracti,
alias ſi non adfuiſſent alij filij legitimi & na
turales. Ita ſuccederet primo genitus ſicut
ſecundo genitus, quia ad eorum legitimatio
nem non requiruntur inſtr̃a dotalia niſi qñ
adſunt filij legitimi & naturales, vt dixi,
ideo tunc ambo eſſent equales in ſucceſsio
ne, tene menti quia eſt vere nota. verbũ exi
ſtens apud paucos, fateor tñ quod prædicta
ſolum procedunt de iure ciuili, vt etiam te-
net glo.in.§.fi.inſti.de nup.& ibi doc. ſecus
autem eſt de iure canonico, quia de iure ca
nonico non requiruntur inſtr̃a dotalia ad ta
lem legitimationẽ filiorũ fiendam per ſubſe
quens matrimonium, ſecũdum d.Abb.in c.

tanta.in prin.qui filij ſint legiti.& Ange.de Are.in d.§.fi.inſti.de nup.quos videas.

251 Connexorum idem eſt iudicium.l.proinde ſi ſeruum.ff.ad l.Aquil.l.lucius.la ij.in §.paulus reſpondit.& ibi Bar.poſt Iaco.de Are.ff.de admi.tut.l.quid ergo.§.ſufficit.& ibi Bal.ff.de contrario iudi.tute.c.cum ſingula.de præb.in vj.cum ſi.in gl.ibi alleg.& voluit Ioan.de Imo.in cõſi.ſuo cxxxix.incip.Præfatus ſimus.in ij.col.vbi plura allegat ad hoc.& do.Franc.Are.in conſilio ſuo xxix.incip.Diligenter.in xij.col.verſic.his breuiter.& d.Alex.in conſi.ſuo cxcvj.inci.Circa primum.in vlt.col.poſt med.in ij.volu.Pro quibus faciunt dicta per Bald.in c.j.de capi.qui curiam ven.& per gl.in c.quia in tantum.de præben.vbi dicit quod diſpenſatio extenditur ad cõnexa.& facit no.verbum Pau.de Ca.in conſi.ſuo xxviij.incip.Viſo puncto.in prin.vbi dixit quod procurator apponẽs manus ad connexa mandato non dicitur excedere fines mandati.& idẽ in delegato dixit gl.j.in c.licet ergo vij.q.j.& idem in arbitrio dixit Inno.in c.cum dilectus.de arbi.& idem in teſte dixit Bal.in l.peremptorias.C.ſen.reſcin.non poſſ.Et faciunt dicta per Pau.de Ca.& d.Alex.in l.ij.in prin.per illum tex.ff.ſi quis cau.vbi dixerunt quod tranſactio facta ſuper ſorte operatur etiam ſuper pœna tanquam ſuper cõnexo.quod dictum refert & ſequitur d.Fely.in c.ſuper literis.in xiij.col.de reſcr.vbi etiã dixit,ꝙ iuriſditio ſuper principali extenditur ad connexa alleg.glo.in.§.accuſatus.in verbo,iudicari.de here.in vj.quã allegant ad hoc Ang.Ioan.de Imo.& d.Alex.in l.qui rome.in.§.duo fratres.ff.de verbo.obli.& alleg.etiam tex.in cle.ij.in verſi.eas quo quomodo tangentes.de iudi.& poterat allegare text.& quæ ibi habentur in c.j.de iudi.in vj.Et ſubdit etiam d.Fely.in d.c.ſuper literis.quod liberatio ſuper principali extenditur ad dependentia & cõnexa etiã non expreſſa,ad quod allrg.Barto.in l.aurelius.§.caius.in vj.q.ff.de libe.leg.& alia adducit ibi d.Fely.de quibus ibi per eum,de qua materia vide q̃ late dixi in l.j.§.diuus hadrianus.ff.de quæſtio.& q̃ dixi d.Fely.in c.translato.in iij.col.de conſtitu.& in c.j.in ix.col.verſic.ſecunda declaratio &c.vt lite non conteſt.vbi dixit quod in mandato facto alicui intelliguntur contineri connexa ſeu dependentia,ad quod allegat notabiles doctrinas de quibus ibi per eum.Teneas tñ menti quod tranſactio generalis facta ſuper re de qua litigabatur licet extendat ad connexa & acceſſoria,vt habetur in l.ſi de certa.& in l.age.& in l.ſub prætextu.C.de trãſa.cum ſi.tñ non extẽditur ad expenſas.Ita ſing.dixit Ioan.And.in addi.Spec.in ti.de j.& ij.decre.in.§.ſequitur.in addi.inci.Quod iudex intra anuum &c.quod dictum referunt pro valde notab.aliqui Moder.in d.l.ſi de certa.C.de tranſa.quod eſt multum notab.cum ſæpe de facto contingat,pro quo optime faciunt dicta per Spe.in ti.de accuſ.in.§.j.in vj.col.verſi.quid ſi vulneratus.vbi omnino videas.de quo etiã dixi in l.patre vel marito.in materia expenſarũ.ff.de qõ.

252 Iuramentum calumnie debet præſtari a litigatoribus in principio iudicij vel quãdo ſunt requiſiti iurare.l.j.& fi.& quaſi per totum.C.de iura.calum.imo tale iuramentum tanquam introductum fauore publico non poteſt pacto priuatorum remitti.tex.eſt in l.fi.§.ſed quia veremur.C.de iura.calum.Et ſcias quod dictum iuramẽtum calumnie eſt tante importantie & effectus,quod ille qui recuſat præſtare ipſum iuramentum perdit cauſam.Ita ſing.dixit Ange.de Are.inſti.de pe.teme.litig.in prin.in ij.col.verſic.aduertas &c.alleg.hoc voluiſſe Iac.But.in l.ij.C.de iura.calum.& iſtud dictum multũ exclamat Ange.vbi ſupra.& dicit,teneas perpetuo menti & nunquam exeat mẽtem tuam.Sed profecto mirandum eſt de Angel.quod tantum iſtud dictum exclamet,quia de hoc dicto habemus text.aptum in terminis quẽ ipſe nõ vidit in authen.vt litig.iurent.in.§.illo videlicet.& in authẽ.principales.C.de iura.calum.quæ extracta vel ſumpta eſt ex dicto.§.illo videlicet. Hippo.de Marſilijs.Iuris Vtriuſq; Doctor Bononienſis.

253 Forenſes nõ ligantur ſtatuto ciuitatis ſecundum Bar.& alios in l.cunctos populos.C.de ſum.tri.& Iac.de Are.& Bal.in l.ſi nõ ſpeciali.C.de teſta.& late per Cano.in c.j.
* de conſti.(Vide in materia forenſium not.verbũ Catal.in trac.ſyndi.in ver.cccccxlv.incip.Adde quod ſtante &c.)Et ſicut nõ patiuntur onera ciuitatis & non ſupponuntur ſtatutis ciuitatis ita non gaudent beneficio ſtatuti ipſius ciuitatis,argumẽ.l.ſi vnus.§.ſi vnus.ff.pro ſoc.& in l.manifeſtiſſimi.§.cũ in ſecunda.C.de furt.& facit l.ſecundum naturam.ff.de regul.iur.cum multis ſimi.Et faciunt optime dicta per Socin.in conſil.ſuo cxx.incipien.Cum in præſenti.in vij.& x.colum.Et ideo teneas menti quod ſtante ſtatuto ꝙ debitor debitoris capiatur ad petitionem creditoris non poterit capi debitor debitoris ad petitionem creditoris forenſis.

Ita ſing.dixit Lud.Ro.in conſi.ſuo cxxiiij.
incip.Iſta captura facta de Graiiolo &c.ad
quod alleg. Ange.in conſi.ſuo incip. Dicta
actio ſine ceſsione . quod dictum pro valde
not.alleg.& ſequitur Barba.in tracta.Cardi
nalium.in ij.q.ſecundi tract.vel ſecūdæ par
tis incip.ſequitur in ordine.in ix.col.verſi.
& ideo conſuluit.vbi dicit quod pro hoc di
cto etiam facit not.verbum Pau.de Caſt.in
conſi.ſuo cccxlv.quod incip. Statutum ſu-
pra relatum.in vlti.col.vbi conſuluit quod
ſtatutum arctans communitatem ad emēda
tionem damni dati alicui nō arctat eam q̄n
damnum paſſus eſt forenſis cum ſtatutū vo-
luerit prouidere ſubditis ex quo ſupportāt
onera ciuitatis non autem extraneis. Tene
menti quia iſta ſæpe eueniūt in facto.de qua
materia vide etiam Albe.Gandi.in trac.ma
leficio.ſub rub.de rebus non portan.contra
* deuentum.in ij.col.verſi.præterea.(Et Ca-
tal.in tractatu ſyndi.in verſi.cccccxlv.inci.
Adde q̄ ſtante ſtatuto.)

254 Ex illicito coitu contrahitur affinitas.
c.diſcretionem.c.pen. & fina.de eo qui co-
gno.conſan.vxo. ſue.l.non facile.§.nōnun-
* quam.& ibi gl.ff.de gradi.cum ſi.(Vide So
ci.conſil.cxx.incip.Circa primum &c.in fi.
iij.volu.) Quod tñ intellige verum quo ad
impediendum matrimonium,ſecus aūt quo
ad puniendum aliquem de inceſtu quia tūc
talis illicitus coitus non operat' vt quis poſ-
ſit puniri de inceſtu. Et ideo dixit conſulen
do multum egregie Pe.de Ancha.in conſil.
ſuo cccxcij.inci. Videtur prima facie. quod
licet aliquis concubuerit cum vna ſorore ſe
crete,& poſtea aliam ſororē duxerit in uxo
rem palam , quod tamen propter hoc non
debebit puniri pœna inceſtus, quod dictum
pro valde no.refert & ſequitur do.Auguſti.
Arimi.in ſuis addi.ad Ang.de Are.in tracta.
malefi.in verbo , Che hai adulterata la mia
dona.in penul.addi. in fi.verbis.quod dictū
eſt notandum , quia ſæpe contingit ex quo
poſſunt limitari dicta iura,& vere nunc pē-
det de facto. Hippolytus de Marſilijs Iuris
Vtriuſque Doctor.

255 Subrogatus ſapit naturam illius in cu-
ius locum ſubrogatur.l.ſi eum.§.qui iniuria
rum.ff.ſi quis cau.l.ſi donate.in.§.ſi ſpōſus.
ff.de dona.inter vir.& vxo.l.filiæ.§.titia.ff.
de condi.& demon.l.j.§.ſed & ſi.ff.de exer
ci.cum ſi.in gl.dictorum iurium allegatis.de
quo per Dy.in l.quod debitori.ff.de dona.
cau.mor.per Pe.& Cyn.in l.ſi creditori.ff.
de lega.j.per Bar.in l.j.§.hæc actio.ff.ſi quis
teſta.liber eſſe iuſſus fue. & per doc.omnes
* in d.l.eum qui.§.qui iniuriarum.(Vide Ale
xan.conſi.cxcix.incip.Perſpectis.in vlt.co-
lum.in vj.vol.& domi.Fran.Cur.in conſil.
lxxiiij.inci.Super memorata &c.nu.50.cū
ſeq.vbi omnino vide.& vide ſing.verbum
Soci.in conſi.lxiij.incip.Viſis &c.in vj.col.
in iij.vol.Vide Lud.Ro.in conſil.ccj.incip.
Pro deciſione &c.poſt prin.& Bal.in addi.
Spe.in titu.de accuſa.in iij.colum.verſi.per
formam ſtatuti. & Bal.in l.ſi poſt diuortiū.
ff.ſolu.matri.& do.Philip. Deci.in conſilio
ſuo lix.incip.Licet in caſu.in iiij.colum.vi-
de in lingu.cccclxxvj.incipien. Viget ſtatu
tum &c.parum ante fi.Soci.in conſi.lij.inci.
Viſo &c.in j.colum.in iiij.volu.& in conſi.
lxvij.incip.In præſenti.in vlti.col.ad fin.&
infra in ſing.cccclxvij.inci.Viget &c.parū
ante fin.) Et adeo eſt vera regula prædicta
quod ſtante ſtatuto quod contractus mino-
rum non valeāt niſi fiant in præſentia & cū
conſenſu conſanguineorum ſi fiat vel cōſti-
tuatur cum dicta ſolennitate per minorē ali
quis procurator ad contrahendum puta ad
vendēdum nomine ipſius minoris,certe ille
procurator dum contrahet debebit ſeruare
eandem ſolēnitatem quam ſeruare deberet
ille minor principalis ſi cōtraheret ipſe.ita
ſing.dixit d.Ioan.Bap.de Cazalupis in repe
ti.ſua authen.ſacramenta puberum.C.ſi ad-
uer.vendi. vbi plura pro hoc alleg.& dicit
quod ita cōſuluerunt in quæſtione de facto
multi illuſtres doc.& dicit quod etiam mul
ti doct.erant credentes ſufficere quod dicta
ſolēnitas eſſet ſeruata tpe dati mandati ſeu
* tempore conſtituti procuratoris.(Vide Iaſ.
in l.j.§.item acquirimus.in ij.col.verſic.vj.
principaliter no.cū col.ibi ſeq.ff.de acquir.
poſ.& omnino Alex.in conſi.clxxxix.inci.
Viſo ſtatuto.per totum.maxime in vlti.col.
in vij.vol.) Et iſtud idem dixit in terminis
idem d.Ioan.Bapt.de Cazalu. in repe.ſua.l.
cūctos populos.in xv.char.in iiij.colū.C.de
ſum.tri.& fide cath.verſi.& prædictis acce-
dunt.& idem dixit d.Bartho.Soci.in conſi.
ſuo cxij.in ver.poſtremo moueor.inci.Mul
tum abunde.et Iaſ.in l.j.§.item acquirimus.
in ij.col.ff.de acquirē.poſ.Et vltra adducta
per eos pro hoc dicto optime facit dictum
Bal.in l.ſi puellam.C.ſi mancip.ita fue.alie.
vbi dixit quod ſi teſtator mandauit execu-
tori vt diſtribuat in pauperes bona ſua ſe-
cundum conſiliū guardiani ſancti Franciſci,
modo propter negligentiam executoris ep̄s
ſuccedit,vt habetur in l.nulli.C.de epiſc.&
cle.an tunc ep̄s teneatur ſequi formā a teſta
tore datam ſequendi conſilium guardiani

& dicit quod ſic. quia receſſum ſit a perſo-
na,tñ nõ eſt receſſum a forma.de quo latius
per Barba. in c.cum dilecta.in viij.char.de
reſcrip.& aliquid per Bal.in addi.Spe.in ti.
de tut.verſi.ſi tutor non fecit inuentarium.
& in l.ſi alterius.C.ſi minor ſe maio.dixer.
& in l.non omnis.in fi.prin.ff.ſi certum pe-
* ta.(Adde hic Alexan.in l.j.§.hæc actio.ff.
ſi quis teſta.liber eſſe iuſſus fuer.& Iaſ.in.§.
fuerat.in ij.col.inſti.de actio.& d.Ant.Cor-
ſe.in not.ſuo in verbo,conſilium.) Et illud
dictum Bal.in d.l.ſi puellam.refert & appro
bat d.Fely.in c.cum acceſſiſſent.in viij.col.
verſic.Et ex hoc dicto.de conſti.vbi plura
ſingularia adducit pro illo dicto,& d.Alex.
in l.j.§.hæc actio.ff.ſi quis teſt.liber eſſe iuſ.
fue.de quo ēt per d.Fely.in c.cum dilecta.in
xvj.col.in ver.Amplia ſeptimo.extra de re
ſcri.& in c.j.in vj.& vij.col.eo.tit.de reſcri.
Et in materia illius regulæ quod ſubroga-
tus debet ſapere naturam illius in cuius lo-
cum ſubrogatur,vide not.verba Bal.per il-
lum tex.in l.parabolani.C.de epiſ.& cle.&
quæ ego dixi in repe.mea rub.C.de proba.
* in lxxj.col.verſi.ſed vltra adducta. (Et vi-
de Ang.in.§.reliquum.in fi.in authen.de hę
redi.abinteſt.venien.)Contra prædictã do-
ctrinam d.Ioan.Bap.& ſequacium facit ta-
men dictum Bal.in l.ſi pupillorum.in.§.j.ff.
de reb.eorum & Bar.in authen.hoc ius por
rectum.in vlti.col.verſic.quæro pone quod
eccleſia.C.de ſacroſan.eccle.

256 Eadem ratio eſt de toto quo ad totum
quæ eſt de parte quo ad partem.l.an pars.
ff.pro derelic.l.qui ſcit.ff.de vſur.l.quæ de
tota.ff.de rei ven.cum ſi.Et ideo dixit mul-
tum no.Inno.in c.tua.ad fi. extra de cohab.
cle.& mulie. quod ſicut omiſsio ordinis iu-
diciarij reddit proceſſum nullum in ordi na
rijs iudicijs,vt in l.prolatam.C.de ſentẽ. ita
omiſsio qualis qualis ordinis & in extraor-
dinarijs iudicijs vitiat ipſum iudiciũ. quod
dictum refert & approbat Pe.de Ancha. in
conſi.ſuo clxvj.incip.Viſis diligenter,circa
fi.quos refert & ſequitur d.Fel.in c.j.de lit.
conteſta.in iij.col.ver.dicas tñ.& in c.eccle
ſia ſanctæ Mariæ.in xij.col.ver.quinto no.
extra de conſti.Et facit no.verbum Ange.
in l.j.§.ſed ſciendum.ff.de edi.edi.vbi dicit
quod ſicut qñ fit executio ſuper toto corpo
re animato requiritur merum imperium,ita
& qñ fit executio ſuper eius parte,ad quod
alleg.glo.quam dicit ſing.in l.imperium.ff.
* de iuriſdi.omni.iudi. (Et facit etiam nota.
verbum Bal. in l. deniq;.§.j.ff.de minorib.
quod refert et ſequitur d.Augu.de Arimi.in
ſuis addi.Ang.de Are.ſuper maleſic.in pri-
mo verbo,in viij.char.in j.addi.poſt med.)

257 Nemo audiendus eſt veniens contra il-
lud quod propria voce confeſſus eſt l.gene
raliter.C.de non nume.pecu.c.per tuas. de
proba.& adeo iſtud eſt verũ quod licet acta
facta in iudicio ſummario nõ noceant in iu-
dicio plenario ēt inter eaſdem perſonas ſe-
cundum Bar.in l.ij.in v.col.ff.vi bo.rap.&
d.Ant.Abb.Imo.& alios in c.cauſam quę.el
j.ff.de teſti.& in c.veniens.eo.ti.tñ hoc fal-
lit in confeſsione,quia cõfeſsio facta in iudi
cio ſummario nocebit confitenti in iudicio
plenario. Ita ſing.dixit Inno.in c.ij.de ordi.
cogni.quem refert & ſequitur Io.de Imo.in
cle.conſtitutionẽ.in v.col.de elec.& d.Ant.
in c.dilectus.in xj.col.de capel.mona. & in
c.veſtra.in xliij.col.de coha.cleri.& mulie.
Lud.Ro.in l.naturaliter.§.nihil cõe.in viij.
col.ff.de acquir.poſ.& idem voluit Bald.in
auth.item poſſeſſor.in fin.C.qui pot.in pig.
habe. vbi vr̃ gl.contraria,& illam doctrinã
Inno.& aliorum refert & ſequitur etiam d.
Fely.in c.j.in pe.col.vt lite non conteſt.vbi
ſubdit quod iſtud reſtringitur ſolum in con
feſsione principalis,ſed ſecus eſſet in cõfeſ-
ſione procuratoris,quia tunc ceſſat ratio d.
l.generaliter.& d.c.per tuas.quod tñ relin-
quit cogitandum . Supradictam tñ doctrinã
limita & reſtringe niſi contra illam confeſ-
ſionem in primo iudicio fuerit pronuncia-
tum,quia tunc illa confeſsio non nocebit in
alio iudicio,Ita dixit glo.no.in authen.item
poſſeſſor.C.qui pot.in pig.habe.de qua glo.
videtur dubitare ibi Bal.ſed pro illa glo.fa
ciũt dicta per Bar.in l.papinianus.in.§.nec
impuberis.ff.de inoffi.teſta.& pro ea faciũt
dicta not.Bal.in auth.nouo iure.C.de pœna
iudi.qui male iudi.& faciunt dicta per Inn.
in c.mulieri.de iureiuran.vbi dixit ꝙ cõfeſ
ſio non nocet confitenti qñ contra ipſam cõ
feſsionem ſententiatum eſt.quod dictum re
fert & ſequitur Bal.i l.ſi quis in hoc genus.
C.de epiſc.& cle.& in d.authen.nouo iure.
& adde quod idem dixit gl.in.§.illud quo-
que.in glo.in verbo,& legem.in prin.in au-
then.de trien.& ſemiſ.quam ad hoc alleg.
Bart.in d.authen.item poſſeſſor.de quo etiã
per do.Auguſti. Arimi.in addi.Ang.in trac.
maleficio.in verbo,necnon ad querelam.in
xvij.char.in vlt.addi.ante fi.& per do.Fel.
in c.j.in v.col.in verſi. Limita tertio de ex-
cep.& in c.capitulum ſanctę crucis.in xiiij.
colum.de reſcrip.

258 Plura conceduntur qñ res eſt tempore
peritura, quæ alias non concederentur, vt
late

late dixi in repe.mea.l.fi.C.de proba.in xl. char.& in l.j.in ij.col.C.de execu.rei iud.& vltra ea quæ dixi in dictis locis teneas men ti vnum aliud verbum quod licet iudex a cuius interlocutoria eſt appellatū nihil debeat attentare in cauſa pendente dicta appellatione,vt habetur in c.non ſolū de appel.in vj.& ff.nil noua.appel.pen.in rubro & nigro attamen quando res eſſet tempore peritura valeret attentatum per iudicē appellatione pendente. Ita not. dixerunt do. de Rota in antiquis deciſio.ſuis in titu.de teſtib.in ij.deciſio.vbi dicunt quod non obſtāte pendentia appellationis,ſi aliqui ſunt teſtes ab futuri vel in breui morituri qui cōmode conueniri non poſsint quod poterūt tunc appella.penden.examinari per ipſum iudicem ne probatio pereat. Et iſtud dictū refert & ſequitur do.Fely.in c.quoniam frequenter in prin.in vj.colū.circa med.vt lite non conteſt.vbi ſubdit quod tali caſu pars petens talem examinationem non videtur renunciare appellationi, quod tamen ipſe ibi modificat duobus modis de quibus ibi per eum.

259 Generalis citatio valet vbi contradictor eſt incertus,ſecus autē vbi contradictor eſt certus, quia tunc non valet talis generalis citatio ita ſing.dixit Domi.de ſancto Gemi. in c.fi.de elec.in vj. Et ideo dixit Bal.in l.ſi curatoris C.de iure.delibe. quod non ſufficit proclama generale ꝙ qui vult eſſe heres cōpareat,ſed debent citari illi quos proxima cauſa ſucceſſionis tangit,& hoc per tex. not.in l.j.§.denūciari ff.de ven. inſpi.& idē dixit ipſe Bal.in l.nam ita diuus ff.de adop. & in l.obſeruare.§.proficiſci ff.de offi.pro-conſul.& Ludo.Ro.in conſi.ciij.incip. Viſo themate in fi.vbi not. loquitur.& alleg. d.l.j.§.nunciare & d.c.fin. de elec. in vj. & alia plura de quibus ibi per eum.& voluit etiam ipſe Ludo.Roma.in cōſil.ſuo ccccx. incip.Vt clarior reddatur.circa prin.vbi alleg.plures doct. hoc affirmantes. & de illo tex.ad hoc propoſitum facit feſtum Bal. in l. iubemus circa ij.col.C.ad trebel.& in l.j. in vlti.colum.C.qui admit.& in c.inter quatuor.de maio.& obed. & in l. ſi ſuſpecta in fi.prin.ff.de inoffi.teſta.& in rub.C. de ſucceſ.edicto.in fi.& Bar.in conſi.ſuo xcj.inci. In quæſtione vertente. Pro quo faciunt adducta per do.Fely.in c.fin. de maio. & obedien. in ij.colum. vbi omnino videas, quia more ſolito notanter loquitur.& per eundē do.Fely.in c. cognoſcentes in vj. colum. in princ.de conſti. vbi ſimiliter digniſſime loquitur. & vide etiam do. Alex.in conſi.ſuo cxxxvij.incip.In cauſa & lite in iij. colum. in ij.volu.Et prædictis etiam adde no.dictū do.Abb.in c.fi.de vita & honeſta.cleri. vbi dixit quod vbi ad perdendum aliquod priuilegium clericale iura requirunt trinā monitionem fiendam ipſis clericis non recte viuentibus, oportet ꝙ illa citatio ſeu monitio apprehendat clericos ſi fieri poteſt, & nō ſufficit generalis monitio quod oēs abſtineant quod dicit eſſe menti tenendum, pro quo bene facit deciſio.Rote in titu.de dolo & contu.in xj.deciſio.in antiquis. vbi dicitur quod vbi alias ſufficerent cōiecturæ de hoc quod citatio apprehendat citatum, tamen vbi agitur de priuatione beneficij requiritur certitudo.vnde ſi quis citatur tanquam inciderit in pœnam c.licet canon.de elec.in vj.oportet ꝙ citatio legitime & clare perueniat ad eius ſcientiam, nec ſufficerent præſumptiones , de quo nunquam ſis oblitus ſecundum domi.Fely. qui prædicta refert in c.quoniam frequenter in.§.porro in vij.colū.verſi. aliud valde notabi.vt lite non conteſta.& ibi alia adducit in materia quem vide.Et vltra prædicta in hac materia citationis teneas menti vnum dictū notabi.& mihi nouum Ludo.Roma.in dicto cōſil.ſuo ccccx.incip. Vt clarior reddatur in j. colum.vbi dixit ꝙ quamuis erratum ſit in modo citandi ſeu in forma a iure traditis,nihilominus ſi is cuius intereſt notitiā habuit eius citationis per quam non legitime citabatur. Ita enim eum ligat talis illegitima citatio vna cum notitia ſubſequuta ſicut citatio legitime emanās,alleg.ad hoc caſum no tab.in cle.cauſam ad fi.de elec.quod not.& * tene menti, quia tibi ſeruiet ad multa.(In cōtrarium facit quod voluit Bartol. in l. de nunciaſſe in prin.ff.de adulte.& domi. Philip.Decius in conſi.lxxiij.in ij.col. & quæ dixi in meo reperto.in litera V.in ix.char. in viij.notabi.& vide Alex.in conſil.cxiij. incipien. Ponderatis in iij. colum. in verſi. accedit in j.volu.)

260 Citatus ſemel perſonaliter poteſt poſtea citari per edicta poſita in locis publicis & conſuetis. & talis citatio per ædicta arctat ipſum citatum.Ita habetur per text. & docto. in clemen. prima de iudi. & per Barto.in tracta.ad reprimendum in verbo, per edictum.& per glo.& docto. in l. ad peremptorium ff. de iudi. & habetur etiam per Cyn. poſt glo. in authen. qui ſemel.C. quomodo & quando iudex.ſed teneas perpetuo menti ꝙ talis ſtylus citandi perſona-

-liter, primo & poſtea per edictum non valet, nec talis citatio arctat citatum quãdo ſumus in loco in quo faciliter poteſt perſonaliter citari ipſe citandus, ſecus autem in illo qui longe abeſt, & non poteſt commode citari, quia tunc talis citatio per edicta valet & ipſum arctat. Ita dixit Ioann. And. in addi. Specu. in titu. de cita. in. §. viſo in addi. incip. Super illo verbo. &c. quem refert & ſequitur Pau. de Caſt. in dicta l. ad peremptorium. poſt med. vbi ſubdit ꝙ cum quidã delegatus pape datus in partibus ſeruaſſet iſtum modum citãdi perſonaliter, primo & poſtea per edictum dicit ſe dixiſſe ſententiã eſſe nullam tanquam latam contra non citatum, quod dixit ſumme notandum eſſe, q̃d dictum refert & ſequitur domi. Felyn. in c. quoniam frequenter in. §. porro. in v. colũ. vt lit. non conteſt. & Barba. in c. conſuluit in x. char. in j. coſum. de offi. deleg. pro quo optime faciunt dicta ſupra in ſing. 228. inci. Agens in iudicio. pro quo etiam faciunt dicta per Bal. in conſi. ſuo ccccxliiij. incip. Sequens quæſtio in iij. volu. & per Abb. in cõſil. lxxxiiij. incipien. Caſus ſuper quo alias incipit, Arbitror in dubio in iij. volumi. & per eundem in conſil. xliij. incipiẽ. Ex omnibus in j. col. & per Ludo. Roma. in conſi. ccccliiij. incip. In re præſenti in ij. col.

261 Exceptio loci non tuti excuſat citatum a comparendo in loco vbi eſt citatus. Ita habetur in clemen. paſtoralis verſicu. Piſana. de re iudi. & in c. cum dilecta. de cõfir. vti. vel inuti. & in capitu. venerabilibus. §. ſecus de ſenten. excom. in vj. & in c. accepimus de fide inſtrumen. & c. cum perſone. de priuileg. in vj. & habetur in l. fulcinius in. §. quid ſit latitare ff. ex quibus cau. in poſſ. eatur. & per glo. in c. hortamur iij. q. ix. & per glo. penul. in fin. in clemen. appellanti. de appel. & late per Ludo. Roma. in l. ſi vero in. §. de viro in xj. fallentia ff. ſolu. matri. & per do. Ant. in repe. c. veſtra. in xxxviij. colum. de cohabi. clerico. & mulie. & habetur in c. ſtatuimus. de offi. deleg. in vj. Item locus non tutus etiam operatur alium notab. effectum, nam ſi quis ſe obligauit in cõtractu vt poſſit ex eo conueniri vbique, tamen non poterit conueniri inuitus in loco ſibi non tuto. Ita dixit Angel. & poſt eum dominus Alexan. in l. cum res in princip. ff. de lega. primo quod dictum refert & ſequitur domi. Felyn. in capitu. accedens el ij. in ſecunda colum. vt lite non cõteſta. vbi etiam ſubdit quod ſi quis promittit ſoluere. Titio x. in certo loco, & ad illum locum non ſit tutus acceſſus ipſi Titio poterit arctari debitor ad ſoluendum in loco tutiori, per tex. in l. vſuras. C. de ſolu. quam legem facit ſingula. Ludo. Roma. ſecundũ eum in conſilio ſuo ccclij. incipien. Spiritus ſancti gratia. in penulti. column. pro quibus faciunt dicta ſupra in ſingulari ccxxxj. incipien. Iuſta cauſa.

262 Quod potui nolui, quod volui adimplere nequiui l. multum intereſt. C. ſi quis alteri vel ſibi l. ſi genero C. de iure dot. l. quoties in princip. ff. de hæredi. inſtituen. & in l. ſi emancipatus. C. de dona. c. cum ſuper abbatia. de lega. capit. inter corporalia in fi. de transla. epiſco. cum multis ſimi. in dictis * locis per glo. allega. (Adde ad hanc materiam domi. Philip. Decium in conſilio ſuo cxxix. in iij. columu. verſicu. nam quando epiſcopus &c. & Angel. Are. in. §. quadrupli. in xxj. colum. verſicu. quæro iudex iuſſit &c. inſtitu. de actio.) Et pro ampliatione huius regule ſeu dictorum iurium teneas menti vnum perpetua memoria dignũ & literis aureis ſcribendum, ꝙ ſi iudex habet reum criminis in fortijs ſuis contra quẽ habet plenas probationes dicti criminis, & ſic eum poteſt abſque confeſſione ſua condemnare ad mortem, iuxta l. qui ſententiã C. de pœnis. & iuxta ea quæ dixi ſupra in ſingulari cviij. incipien. Alias fui interrogatus, ſed volens ipſe iudex vltra probationes dicti maleficij habere confeſſionem rei ad hoc vt poſt confeſſionem ſuam tãquam confeſſus & conuictus non poſſit appellare a condemnatione contra eum fienda, iuxta l. ij. C. quorum appel. non recip. ponit talem reum ad torturam vt confiteatur dictũ crimen ſeu delictum & hoc vigore dictarũ probationum, hoc caſu ſi ipſe reus tortus ſufficienter ſemper ꝑſtitit in negatione tũc iudex non poteſt vlterius eũ condemnare de dicto delicto vt antea poterat, & hoc qa per talem torturam & negationem ac perſeuerantiam ipſius rei probationis quę erãt contra eum ſunt debilitate, & magis videtur verum illud quod dicit & negat cum perſeuerantia ipſe reus qui melius ſcit, an deliquerit quam alius quam illud quod depoſuerunt teſtes contra eum. Ita multum ſingula. & egregie dixit Albe. de roſ. in l. edictum per glo. ibi. ff. de quæſtio. & ibi dixi quod dictum pro valde nota. refert & ſequitur domi. Bartho. Cæpo. in conſil. ſuo xxxij. incip. Quidam ruſtici in penulti. colum. & dicit quod iſtud etiam videtur fuiſſe de mente Bartol. in l. vnius in. §. j. ff. de

quæſtio. & dicit quod iſtud etiam voluit
Angel.de Aret.in tract.ſuo maleſi.in verbo
comparuerũt dicti inquiſiti & negarunt to
tum & refert etiam hoc vidiſſe alias ſerua-
ri Verone. Sed in libro meo Ange. de Are.
in dicto loco hoc non dicit quia forte liber
meus corruptus eſt. Et pro iſto dicto facit
quod voluit Hoſtien.in c.cum ex officij. de
præſcri.vbi dicit quod ſi iudex ordinarius
ꝑroceſſit vt delegatus non valet ſententia,
quia quod potuit noluit, pro quo faciunt
optime dicta per Alexan.in cõſi. ſuo ccxij.
incipien. Viſo & opportune in tertia colũ.
in fin. & facit etiam ſingu. verbum Angel.
in l. quod ſi forte in.§.j.in fin. ff.de ſolu.vbi
ſingu. dixit quod duobus arbitris concor-
dantibus,ſi tertius aſſumatur eius ſolius ſen
tentie parendum eſt, argu. illius tex. & ita
dicit tenuiſſe Iaco. de Are. per l. itẽ ſi vnus
.§.principaliter ff. de arbi. & per illũ text.
✱ (Vide Bald.conſilio cccxcj. incip.Propo-
nitur quod propter in ij. volumi. & Soci.
in conſilio liiij. incipien. Abunde &c.in ij.
colum. verſicu. tertius & vltimus.) Et fa-
ciunt optime dicta per Angel. in l. ſi dona-
tione C.de colla. vbi ſingula. dixit quod li-
cet donatio facta inter coniuges firmetur
morte donantis l. donatio quas parentes ff.
de dona. inter vir. & vxo.cum ſimi. Atta-
mẽ ſi inter ipſos cõiuges ſit facta donatio ꝓ-
pter benemerita, tunc ad hoc vt valeat do
natio debebunt plene probari benemerita,
nec ſtaretur aſſertioni dictorum meritorum
facte per donantem,& ideo talis donatio ta
li caſu non confirmaretur morte donantis,
quia quod potui nolui. Quod dictum dicit
ibi Ludo.Roma. nõ reperiri alibi, & iſtud
dictum pro valde no.refert & approbat do.
Franciſ. de cre.in nota.ſuo cxxxvij.incip.
Donatio facta ſimpliciter. de quo tamen di
cto vide domi. Fely. in c. ſicut in xv. colũ.
de re iudic.& vide quæ dixi infra in ſingu.
cclxxxij.incipien.Tolle moras ſemper. &
facit etiam ad prædicta,nam teſtimonium il
litus qui poteſt loqui non valet in ſcriptis,ſe
cundũ Io.And.in.§.nunc tractandum verſi.
quid demum.& ibi.Ioan.And.in addi.quos
omnes refert & ſequitur Dominicus de ſan
cto.Gemi.in conſil. ſuo cxxxij.incipien. In
cauſa prioris in ij.colum.Et iſta omnia etiã
potes notare pro ampliatione regule illius
videlicet viã quã quis elegit ſibi patere de-
bet,de qua in l. mulier.in §.ſi.ff. quod met.
cau.& ſupra in ſing.213.inci. Viã &c. Hip-
polytus de Marſi. V. I. Doct.

263 Monitus ſeu condemnatus ad aliquid fa-
ciendum tali die vel tali tẽpore ſi illud non
fecit propter caſum fortuitum ſibi ſuperue
nientem excuſatur a pœna ſi ipſe nõ fuit in
culpa vel mora nimis ſe arctando , ſecus ſi
ipſe fuit in mora vel culpa nimis ſe arctan-
do,quia tunc cadit in pœnam ſi illud nõ fe-
cit obſtante caſu fortuito.tex.eſt not.& ibi
docto. in l.ij. in.§. quod diximus ff. ſi quis
cau.& habetur in l.cũ poſtulaſſem. in prin.
ff.de dam.infec.& in l.ſi fideiuſſor.§.penul.
ff.qui ſatiſd.cogan. Iſtud tamen limita mul
tum notanter habere locum & procedere
vbi imponitur pœna pecuniaria, ſecus aũt
eſt in pœna corporali:nam vbi pœna corpo
ralis imponitur ſi quis certum quid nõ ſol-
uerit vel non fecerit tunc ſi illud nõ poteſt
facere,quia ſe nimis arctauit non tamen pu
nietur pœna corporali. Ita multum egregie
dixit Bald.in l.data opera in xvij.col. ver.
Vltimo not.C.qui accu. non poſſunt vbi di
cit quod ſi quis fuit condemnatus in pecu-
niam, & ſi non ſoluerit int a decẽ dies fuit
condemnatus in amputatione manus, & ca
merarius communis cui pecunia erat ſoluẽ-
da, non fuit inuentus vltima hora termini
fiende ſolutionis, tamen hoc caſu licet ipſe
condemnatus ſe nimium arctauerit non ta-
mẽ punietur pœna inciſionis manus. alleg.
tex.in l.ſi.in.§.ſi quis profeſſus ff. de publi.
& hac materia vide aliquid per do.Fely.in
c.cum inter priorem in xij.col. de except.
✱ (Vide ſupra in ſing.90. incip. Fauorabilio
res &c. Hippolytus de Marſilijs. I. V. D
Bononienſis &c.

264 Eum ſequuntur cõmoda quẽ ſequuntur
incommoda l.j.ff. de inſtito.l. in inſulam.§.
vſuras ff.ſolu.matri.l.& ſi contra ff. de vul-
ga.& pupilla.l. ſi mandato .§.quoties ff. mã
dati.l.ſecundũ naturam ff.de regu.iur. cum
ſimi. ibi in glo.allegatis.Et pro ampliatio-
ne huius regule teneas menti ſingulare ver
bum Bar.in tracta. ſuo de duobus fratribus
in ij. colum. vbi dixit quod ſtante ſtatuto
quod muliere decedente in matrimonio ſi-
ne filijs vt lucretur dimidium dotis quod
hoc caſu ſi pater mariti ſuſtinet onera matri
monij faciendo expenſas filio & vxori ſue
& decedat ipſa vxor filij ſine filijs quod ta-
le lucrum dimidie dotis acquiretur patri &
non marito,licet ſtatutum dicat quod acqui
ratur marito,quod dictum pro notabili re-
fert & approbat domi.Abb. in conſilio ſuo
lxxix.incip.Videtur primo circa ſi.in ij.vo
lu.& Lud.Ro.in auth.ex teſtamẽto in v.co
✱ lum.C.de colla. (Vide in materia Bald. in
authẽ.ex teſtamento in xij.col.ver.tertium

capitulum C.de collat. Et adde ad hãc materiam not. verbum Bar. in c. quia poterat in fi. ff. ad trebellia. quem vide.) Teneas bene menti quia paſſim vide hic Bononiæ, & etiam alibi ſeruari contrarium ab idiotis & ignorantibus. Hippolytus de Marſilijs, Iuris Vtriuſque Doctor.

265 Fines mandati diligenter ſunt cuſtodiendi l. diligẽter ff. mãda c. cũ dilecta de reſcri. c. examinata de confirma. vtili vel inuti. cũ multis ſimi. Et ideo teneas menti ſingularẽ theoricam Pau. de Caſt. in l. delegare ff. de noua. vbi dixit ꝙ ſi dixit cãpſori mihi debitori qđ tibi ſoluat non aũt dixi quod tibi ꝓmittat hoc caſu ſi ipſe tibi promiſerit etiam per ſtipulationem nõ liberatur a me nec ſit delegatio, alleg. ad hoc caſum quẽ dicit no. * in l. ſi debitorem eo. titu. de noua. (Vide d. Philip. Dec. conſi. cvij. incip. In cauſa in fi. ij. col.) Et ideo poſſum adhuc ſibi inhibere quod non ſoluat, quia ſimplex mandatum poteſt renouari re integra l. ſi cũ cornelius ff. de ſol. & hic videtur res integra poſtquã non ſoluit licet tibi promiſerit, quia hoc ſibi non mandauit, ſecus ſi mandaſſem, per l. vtrum ff. de conſti. pecu. & l. ſi quis prohibuerit ff. de publi. Et dicit ipſe Pau. de Ca. hæc omnia eſſe mẽti tenẽda, quia ſunt quotidiana. Et ex hoc ſequitur ſecũdũ eũ quod ſi campſor efficiatur fugitiuus damnum eſt meum, & tu potes ad me redire quia nõ eſt facta nouatio niſi eſſet expreſſe dictum. Et hanc eandem doctrinam ponit ipſe Pau. de Caſt. in d. l. ſi debitorẽ. vbi dicit ꝙ ille text. eſt ſingu. Et ibi ſubdit quod ſi aliquis habet mandatũ ad recipiendã ſolutionẽ a debitore & ad quietandũ & liberãdũ eũ quod hoc caſu ſi non apparet de ſolutione realiter facta ſed ſolũ appareat de cõfeſſione ipſius ꝗ confitetur ſibi ſolutũ & liberat debitorem qđ hoc nõ nocet mandati, quominus adhuc poſſit cõuenire debitorẽ non obſtante liberatione facta, quia mandatũ debet intelligi qđ liberet debitorẽ vere ſoluentẽ, id eſt facere inſtrumentũ ſolutionis, ſed hic nõ apparet de vera ſolutione, & eodẽ modo dicit ſi habet mandatũ a me de recipiẽdo nõ ſufficit debitori meo, hæc cõfeſſio de recepto niſi vere appareat de reali ſolutione de quo ibi latius per eũ, quæ omnia nota vt ad vnguẽ ſerues & nõ excedas mandatũ, vide tñ ad reſtrictionẽ & limitationẽ prædictorũ quæ dixi ſupra in ſing. 58. incipiẽ. Si dedi tibi mandatum. & quæ dixi in l. nomen quoq; debitoris C. q res pigno. obli. nõ poſ. in j. char. Hyppolytus Marſi. I. V. D. Bono.

266 Iudex debet iudicare ſecundũ allegata & ꝓbata l. illicitas in §. veritas ff. de offic. proconſul. & ibi per doc. & hr in c. paſtoralis in §. quia vero de offi. deleg. cũ ſimi. Teneas tamen mẽti notabile verbũ, videlicet, qđ iudex põt moueri ad iudicandum ẽt ex aliqua cõfeſſione coram eo facta viua voce & nõ ſcripta in actis. Ita notãter dixit Bal. in l. j. in j. col. C. de manu. vindic. per not. in l. quoties. §. j. ff. de proba. quod dictũ pro aureo & ſingulari refert & ſequitur d. Fely. in c. cũ venerabilis in xvij. col. de exceptio. & in c. aduerſario. in ij. col. in fin. eo. titu. & in c. ſicut in xij. colũ. de re iudic. de quo dicto dicit qđ nunquã obliuiſcaris quia eſt mirabile ſecundũ eũ ibi. Et ad materiã dictæ l. illicitas. §. veritas vide Spec. in ti. de ſenten. in §. qualiter ver. Itẽ debet ferri ſecundũ allegata vbi ponit quãdo ſolus iudex vidit Titium delinquere ſi alias probationes dicti maleficij vel alia indicia nõ habet an poſſit ipſum Titiũ ex ſolo viſu ſuo aliter nõ allegato, nec probato ponere ad torturã, vide ibi per eũ & per Ioan. And. in additio. & in titu. de notorio crimi. vbi ſe remittunt, & illud dictum Specu. in d. §. qualiter quem refert & ſequitur Bald. in l. ampliorẽ in prin. in ij. col. ver. Item quero an iudex C. de appel. Hippolytus de Marſi. I. V. D. Bono.

267 Dubia probatio ſemper interpretatur contra producentem glo. eſt notabi. in c. in præſentia. in verbo, verbum dubium. extra de proba. & habetur in l. ſi quis intentione ff. de iudi. & in l. inter ſtipulantem. §. j. ff. de verbo. oblig. cum ſi. Et propter hoc teneas mẽti quamplura notabilia dicta, & primo not. ſingulare verbũ Ang. in l. poſtquam ff. de peti. hered. in fi. vbi dixit ſemel euaſiſſe quendã accuſatum de rapina, quia teſtes dixerunt fuiſſe præſentes rapine, & interrogati in cauſa ſcientie dixerunt quia viderũt rẽ auferri de manibus accuſantis per accuſatũ, nã per hoc nõ probatur rapina, & hoc per glo. in verbo, abſtuliſſe. quæ vult quod verbũ auferre, habeat duplex ſignificatum ſcilicet cũ violẽtia & ſine, cũ ergo illa verba teſtium quod viderunt auferri de manibus accuſantis per accuſatum poſſint intelligi cum violẽtia & ſine, & ſi ſint dubia debent interpretari contra ipſum accuſatorẽ producentem, ſecundum Angel. quod eſt not. pro quo dicto facit quod voluit Barto. in l. ij. §. primo in fin. ff. de duob. reis. vbi dixit quod ſi accuſatur Titius quod cognouit Seiam violenter tunc an cõdemnari debeat etiam ſi teſtes producti contra eum dicant

& affirmant illam fuiſſe cognitam violen-
ter & dicit non videri probatam violentiã
cum illud verbum violenter poſſit intelli-
gi actiue & paſſiue, videlicet quod Titius
intulerit violẽtiam mulieri, & etiam poteſt
intelligi quod mulier intulerit violentiam
ipſi Titio propter quod illam violenter co
gnouerit, ideo ex tali probatione dubia nõ
debebit condemnari. Ita reſidet ibi Bart. &
idẽ firmat ipſe Bart. in l. ſi vxor. in. §. ſi quis
vxori ff. de adulte. & Bar. in l. ſi ita ſcriptũ
ff. de manu. teſtamen. & Bar. in l. filiusfami.
ff. de teſta. & Mathe. in notabili ſuo cij. &
Abb. in c. dudum in xvij. col. de electio. pro
quibus eſt glo. vnica & ſingularis ſecundũ
Ang. ibi in l. vnica in verbo, deſponſatam
C. de rapt. virginum quam Bart. nec ceteri
allegant ad hoc. Pro quibus etiam faciũt op
time dicta per Io. And. in additio. Specu. in
rub. de cohabita. cleri. & mulie. vbi dicit ſe
mel fuiſſe deuolutam cauſam Romę de qua
curia ſatis habuit ſolatium, erant duo electi
& vnus opponebat contra alium quod te-
nebat concubinam publice, & hoc poſuit.
Iſte reſpõdendo negauit, arguebatur de pe
riurio, & per teſtes fuit probatum quod ip-
ſe tenuit concubinam, iſte autem replicauit
ꝙ imo concubina tenuit eum in domo ſua
& ſibi fecit expenſas, & ita euaſit periuriũ,
pro quo facit quod dixit Bald. in l. fin. circa
princ. C. ſi a non compe. iudi. vbi dixit ꝙ li
cet in dote lucranda inſpiciatur ſtatutũ do-
micilij viri, vt tenet Bart. & Ang. in l. exi-
gere dotẽ ff. de iudi. & Bal. in authẽ. omnes
peregrini. C. commu. de ſucceſ. in prin. ij. co
lum. & Bald. in c. j. §. ſi. de inueſtitu. de reb.
alie. fac. tamẽ ſi ipſa mulier ducat maritum
ad domum ſuam, & ſic in ſuo domicilio, tũc
in lucranda dote attendetur ſtatutum domi
cilij ipſius mulieris, ita dixit Bal. in d. l. fin.
quod eſt notandum in propoſito iſto. Et in
hac materia vide do. Fely. ſingulariter lo-
quentẽ, & plura ſingularia adducentem in
c. ſuper his in ix. col. extra de accu. Prædi-
cta tamẽ limita niſi cõſuetudo interpretare
tur vel intelligeretur actiue tãtũ, vel in ma
lo ſignificato tantũ, quia tunc probatio non
diceretur, dubia, ſed interpretaretur contra
reum accuſatum tantum, & non contra pro
ducentem. Ita dixit Mathe. in dicto nota-
bili ſuo cij. incip. Nota mirabilem regulam
&c. & Io. de Imo. in l. ij. §. j. ff. de duo. reis. &
ibi etiam vide Ang. in materia iſta.

268 Verus poſſeſſor cum titulo etiam cũ er-
rore iuris vel facti facit fructus ſuos l. ſed
ſi lege in. §. ſcire autem & ibi docto ff. de pe
titio. hæredi. & habetur in l. bone fidei ff.
de acquirend. rerum domi. & per Bald. in
l. ſecunda in penulti. colum. C. de ſerui. &
aqua. Teneas tamen menti ꝙ licet quis ſit
verus poſſeſſor etiam cum titulo, attamen
ſi ſcit ꝙ propter aliquod delictum vel ali-
quam cauſam debet priuari illa re & poſ-
ſeſsione tanquam indignus tunc tenetur ad
reſtitutionem fructuum non obſtante eius
titulo & poſſeſſione. Ita ſingulariter dicit
Angel. in l. prædonis ff. de petitio. hæredi.
vbi dicit quod ibi eſt caſus rotundus cõtra
prælatos canonicæ inſtitutos qui propter
eorum demerita ſciunt ſe debere priuari
tanquam indignos, nam licet habeant do-
minium prælature & faciant fructus ſuos
& antequam priuentur habeãt adminiſtrã-
di potentiam, tamen ſi poſtea priuantur eo
modo tenentur quo prędones intruſi, quod
eſt not. dignum ſecundum eum ibi, & ſub-
dit idem eſſe ſi non ſint priuandi tanquam
indigni. Sed quia eorum inſtitutio poteſt
caſſari, de quo ibi latius per eum, quod di-
ctum pro valde notabili refert & ſequitur
ibi Pau. de Caſt. Teneas menti quoniã hoc
dictum poteſt millies contingere in facto.

269 Alias dixi tibi late in l. j. §. idem corne-
lio. ff. de quæſtio. & in l. fin. poſt Bar. ibi eo-
dem titu. quod ad probandum indiciũ ſuf-
ficiens ad torturam ſufficit vnus teſtis tan-
tum integer deponens de ipſo maleficio, ſe-
cus ſi deponat ſuper aliquo remoto ab ipſo
maleficio quia tunc requiruntur duo teſtes,
vt voluit glo. not. in l. fina. C. fami. hærciſc.
circa quæ plura adduxi in dictis locis. Nũc
autem limito tibi prædicta notabili limita-
tione, videlicet, ꝙ eſt verum ꝙ vnus teſtis
integer deponens de ipſo maleficio facit in
dicium ad torturam, hoc eſt verum quando
ſolum tractatur de tortura, ſecus autẽ ſi ex
forma ſtatuti vel legis deberet ſtari indicijs
quantum ad plenam probationem, quia tũc
neceſſe eſt quod tale indiciũ probetur per
duos teſtes. Iſta eſt glo. valde not. in authẽ.
de teſta. imperfec. poſt prin. & hoc ibi vo-
luit Angel. vbi inquit ꝙ ſi ſtatutum dicit ꝙ
in maleficijs nocturnis indicium habeatur
pro plena probatione, ꝙ tunc licet vnus te
ſtis deponat de veritate, & de ipſo malefi-
cio, tamen non poterit ex tali indicio ſequi
condemnatio niſi probetur per duos teſtes,
quod eſt ſumme notandum, & vere nõ me-
mini me alibi vidiſſe hanc doctrinã, de qua
etiam feci mentionem in repe. mea l. ſi. C. de
proba. in lxxvij. char.

270 Homicida puniẽdus eſt pœna mortis, vt

habetur in l.iij.§.legis cornelie ff.ad l.cor. de ſicca.& in l.qui vltimo cum ibi no.& in l.reſpicien §.fi.ff.de pen.vt habetur in c.itē l.cornelia.inſti.de publi.iudi.& in c. omnis iij.diſt.Et ideo dicit tex.in l.nemo C.de epiſco.audiē. ꝙ homicida expectet illud quod alteri fecit,& ratio poteſt eſſe quia ſanguis occiſorū continuo clamat ad deum,vt ſcribitur in Apocalypſi,Ecce poſt hæc vidi animas interfectorum clamantes ad deū, & dicentes,Vſquequo dñe non das iudicium & vindicas ſanguinē noſtrum de interfectoribus noſtris qui ſunt in terris.Quod refert d. Paris de puteo in ſuo tracta.ſyndica.in ſv. char.in j.col.& facit illud,Clamitat ad cœlū vox ſanguinis.Teneas tñ mēti no.verbū quod eſt in poteſtate iudicis non cōdemnari pœna mortis, ſed deportare homicidam quē impulit iracūdia,orta etiā aliter quā ex facto offenſi,per tex.in l. lex iulia in.§.fi.ff. ad l.iul.repe.ita ſing.dixit Ludo.Ro.in l.cū mulier in xxxij.col.ver.aduerte tamē quia etiam offenſa ff.ſolu.mat. quod dictum pro valde notabili & mirabili refert & ſequitur d.Fely.in c.dilecti filij.in viij.col.ver.ſecunda declaratio extra de excep.vbi etiam plura ſingularia adducit.Et illum tex.in d. l.lex iulia in.§.fin.pro not.alleg.Bal.in l. ad dictos C.de epiſ.aud.& Ang.de Are.in tracta.malefic.in verbo, præſente Caio, & appelāte.in ver.quid autem ſi nō obſtante. & vide quæ dixi ſupra in ſing.100. incip. Occidens aggreſſorem.

271 Probationes nō debēt ſumi de domo rei l.nimis graue C.de teſti.l. de minore.§.tormēta ff.de quæſtio.l.qui accuſare C. de edē. l.ei qui l.ab ea parte ff.de proba.cū ſi.Limita tū hāc regulam & prædicta iura duobus modis. Primo ꝙ nō habet locū vbi principaliter tractatur de periculo anime,quoniā tūc probationes poſſunt ſumi de domo rei. Ita no.dixit Lud.Ro.in cōſi. ſuo cccxcviij. inci.Vt clamor. vbi dicit quod licet regulariter ad fundandam intentionem reus actori propria inſtrumēta ſeu proprias rationes edere non compellatur,vt in c.j. de proba. & in l.qui accuſare C.de eden.cum ſi.Attamē hoc fallit vbi principaliter tractatur de periculo anime,quoniā tūc reus actori compellitur edere ad intētionē ſuam fundandā, alleg.ad hoc tex.i cle.j.in.§.ceterū de vſur. quam ad hoc ſecundū eū alleg.Ioan.And.in addi.Spe.in titu.de inſtru. edi.§.videndum in addit .incip.Satis eſt magna cauſa.Secūdo limita prędictam regulam ꝙ licet probationes non ſint ſumende de domo rei. Attamen ex magna cauſa iudex ad fundandam apud eum intentionem agentis cōpellet reū ad exhibendū inſtrumēta ſeu libros rationum ſibijpſi iudici.Ita no.dixit Lud. Ro.in dicto cōſi.ſuo cccxcviij.ad quod alleg.Spe. in ti.de inſtru.edi.in.§.nunc videdū. ver.& no.ex præmiſsis in verſi.& no. quod ſi lite penden.& alleg.etiam do.de Rota in deciſio.ſua 602.& do. Anto.in c.j. de proba. & ſubdit quod magna cauſa eſt ſecundū eum quando parti alteri periſſet copia probādi, quod ipſa intendit,ſed vltra Ludo. dicas ꝙ idē voluerūt domi.de Rota in nouis deciſionibus in ti.de proba.deciſio.v.inci.Licet pars.de quibus doctrinis & limitationibus dixi etiam in l.de minore in.§.tormēta.circa fi.ff.de quæſtio. vbi videas. Hippoly. de Marſilijs. I.V.D.

272 In hac inclyta ac regia ciuitate Bononiæ mihi patria amenifsima,hactenus fuerūt,& de præſenti ſunt,aliqui procuratores doctiſſimi in vtraque cēſura,qui non dubitant cū quocunque peritiſſimo viro allegationes iuris oretenus,& etiā in ſcriptis facere. Adeo quod ſi vera loqui fas eſt aliqui procuratores huius ciuitatis ſunt doctores aliquorum doctorum,aliquarū ciuitatū Italię, & aliarū prouinciarum,& inter alios eſt hic ſer Melchion de Zantiis procurator vir profecto magnæ practicę & ſcientiæ qui proximis diebus elapſis allegando in quadā cauſa dixit ſing.verbum quod non memini ab alio nec doctore nec procuratore viuo audiuiſſe,videlicet, Tu ſcis quod ſi deduco vnam cauſam in libello, & poſtea probo de alia ſuccūbam l.habebat.in prin.ff.de inſtitu.& hr in l.j.ff.ſi men.fal.mo.dixe.per Bar. in l. j.in prin.in ij.col.ver. veniamus ad cauſam ff.de eden.& per Inno.in c.ex parte.de priuileg.hoc tñ limitatur ſingulariter niſi cauſa ipſa eſſet cognoſcēda de equitate vel ſola facti veritate inſpecta,nam tali caſu,licet actor in libello deduxerit vnam cauſam & probauerit de alia cauſa,debebit obtinere ad quod allegauit Bar.hoc expreſſe dicentē ſi eius verba recte ponderentur in l.emilius in ij.col.ff.de mino.& do.Alex. hoc idē clarius dicentē in l.ſi ita ſtipulatus §. Chryſogonus in v.col.ff.de verbo.obli.non tamen allegat Barto.in d.l.emilius ſed allegat hoc voluiſſe d.Anto.in conſi.ſuo incip. Viſo dicto puncto. & Ioan.And.in addi. Specu.in titu.de actio.& peti.in §.ſequitur ſuper verſi.hoc quoq; & Bar.in tracta. ſuo ad reprimendum in verbo, ſine figura & alios de quibus ibi per eum,quæ doctrina eſt no.nō

fallor. & eam addere poteris ad materiam clauſule ſola facti veritate inſpecta, de qua per doc.in cle.ſepe.de verbo.ſignif. vbi per Lanfran.in ij.colum.& per Imo. in c. dilecti.de iudi.& per Bald.in l.nemo.C.de ſen. & in c.j.§.inueſtitura de noua for. fidel. & per Bar.in tract.ad reprimendum in verbo ſummarie.& per Bar.in repe.l. ne quicquã in.§.plane ff.de offic.proconſu.& in l.iudices C.de iudi.& per Ludo.Ro.in cõſil. ſuo. xx.incip.Viſo puncto in ij.col. & in conſil.
* lix. incip.In caſu propoſito.ante fi. (Vide omnino do.Philip.deciũ in conſi.xj. incip. quoniam in vlt.col.& Alex.in conſi. cxiiij. incip.viſo proceſſu &c.in vlti.col.in vj.volu.& Soci.in conſi.cv.incip.viſis teſtibus in vlti.colum.in fi.in iiij.vol.) Hippolytus de Marſilijs. I. V. D. Bononienſis.

273 Notiſsimum eſt in iure quod vnus teſtis deponens de re ipſa de qua agitur facit ſemiplenam probationem,vt voluit Bar. & alij in l. admonendi ff. de iuretur. & in l. bone fidei C.eo.titu.cum ſimi.Et habens vnũ teſtem,& ſic ſemiplenam probationẽ poteſt petere a iudice ſibi deferri iuramentum in ſupplementum probationis,& iudex tenetur illud ſibi deferre regulariter , vt tenent omnes ſcribẽtes in dictis iuribus.Attamẽ teneas mẽti ꝙ iſtud nõ procedit nec locũ habet in illo qui pro ſe examinaſſet vnũ teſtẽ qui eſſet ſpurius,quoniam non deferretur ſibi iuramentũ in ſupplemẽtum, & ratio eſt, quia ſpurius cenſetur infamis & eius fides non facit ſemiplenã probationem. Ita dixit Ludo.Ro.in d.l.admonendi quod dictũ ibi refert & ſequitur do. Ioan. Baptiſta de Cazalupis in xvij.char.in j.col.verſi.xv.fallit ad quod allegat etiam Azo in ſumma in tit. de natura liber.& Bald.in l.j.C. de iure aureo.annullo.& alios de quibus ibi per eum. Et ſubdit ipſe d.Ioan.Baptiſta,vbi ſupra in ver.xxvj.eadem ratione idem eſſe in ſpurio petẽte ſibi deferri iuramentum quando probauit per vnum teſtem,quia in hoc iuramento ſibi deferẽdo fungitur vice teſtis & tanquam infami tale iuramentũ nõ eſt ſibi deferendum ,& allegat ea quæ dixi in dicta
* repetitione d.l.in xij.fallẽtia. (Vide domi. Philip.Dec.in cõſi.xxxvij.inci. in cauſa in iiij.col.circa prin.) Et ſubdit poſtea ipſe in ver.xxvij.ibi ſeq.ꝙ eadem ratione idẽ erit in feneratore cum ipſe ſit infamis,vt in l.im
* probum C.de infami.(Et ibi vide Pau. de Caſt.& Alex.in conſi.xciij. incip. repetitus in j.colũ.in vj. volu.)Et per Cy. in l.ſi quis ad declinandum C.de epiſco.& cle, & in l. j.C. de ſum.trini.& fide cath.& in l.caſsius ff.de ſenato. Et ideo conſequenter dicit ꝙ ſi vnus teſtis erat fenerator quem ego produxi, vel ego qui volo iurare ſum fenerator non deferretur mihi iuramentum.Ita dixit indiuiduo dixiſſe Bal.in l. qui accuſare. C.de eden.quod dictum ſecundum eum ſequũtur ibi Moder.& in d.l.admonẽdi.Pro quo dicit benefacere quod dixit Mathe.in not.ſuo l.& do.Ant.in c.raynutius de teſta. vbi dicunt ꝙ inſtituto feneratore videtur inſtituta turpis perſona, ad finẽ vt teſtamẽtum fratrum poſsit expugnari per fratrem præteritũ,de quo in l.fratres C.de inoffi.teſta.Ego autem ſupradicta de ſpurio ampliabam vno modo, poſtea limitabã aliquibus modis.& primo ampliabã procedere ſuperius dicta nedum in ſpurio mere & de facto ſpurio,ſed ẽt in ſpurio legitimato,quia ſpurius ẽt ſi ſit legitimatus eſt infamis.Bal.in l. generaliter C. de inſti.& ſubſti. ſub condi. fac. pro quo facit quod voluit idem Bal. in c.fi.in ij.col.de transla.epi.vbi dixit ꝙ ſpurius legitimus eſt aſſimilatus homini medicato a morbo remanẽte aliqua cicatrice,& facit etiam glo.no.in c.cõſtituit xvij.q.iiij. quæ voluit ꝙ infamia remanet apud infamẽ extincta cauſa infamie.Ideo dicit ꝙ iudeus in caſu in quo non poteſt eſſe teſtis cõtra Chriſtianum non poterit etiam eſſe teſtis contra eũ ſi efficiatur Chriſtianus & ſic poſt baptiſmũ,quẽ tex.& gl.allegauit ꝑ ſingu.Lud.ro.in ſing.ſuo 697.inci. Veniamus ad lucrũ panis.Et facit glo. no.in l.qui cum vno in §.ignominia ff.de re mili.quæ dixit ꝙ periurus ẽt poſt peractam penitentiã nõ poterit eſſe teſtis ſicut nec antea poterat.ꝗ glo.ad hoc alleg.Bal.in l.lucius in fin.ff. de infami.& facit ẽt,nam inimicus etiam poſt pacem factam non poteſt eſſe teſtis contra illum cum quo habebat inimicitiam.Ita dixit do.Alex.in conſi.ſuo xcix.incip.In cauſa inquiſitionis.pro quo allegat bonum tex. in cap.accuſatores el j.iij.q.v.de quibus latius dixi ſupra in ſing.507.incip.Priuilegiũ dignitatis.vbi videas Limito tamẽ prędicta de ſpurio non procedere, nec locũ habere in ſpurio,alias bone conditionis vite & fame,nam propter bonitatem & legalitatem perſone receditur a regulis iuris communis per glo.ſingu.in l.titio fundus ff. de condit. & demõ.de quo late dixi forte vltra oẽs in l.j.§.ad quæſtionẽ.poſt princ.ff. de quæſtio. & in repeti.mea.l.fina.C.de probatio.in iij. char.Limito etiã iſtud nõ procedere in ſpurio effecto religioſo,nam ſi talis deponit ꝑ

aliquo facit ſemiplenã probationem, adeo ꝙ poterit deferri iuramẽtum parti pro qua depoſuit. Ad quod dicendũ moueor ex no. doctrina Guilel. de cu. in l. j. C. de ſacroſan. eccle. quẽ ibi refert & ſequitur Bal. vbi ſingula. dixit ꝙ per ingreſſum religionis filius ſpurius efficitur legitimus quod dictum refert etiam & ſequitur Ludo. Ro. in repe. au then. ſimiliter in vij. priuilegio C. ad l. fal. & do. Fely. in c. teſtimonium in xj. colũ. in fi. extra de teſti. in c. ex tue. de ſimo. in j. co. circa me. de quo dicto feci mẽtionem in re pe. mea rub. ff. de fideiuſſio. in xij. q. loquen do de dignitate ordinis clericatus. Moueor & præterea per ſingulare verbum Ioan. de Imo. in c. cum R. de offic. deleg. vbi dixit ꝙ licet frater non poſſit eſſe teſtis pro fratre, vt in l. parentes C. de teſti. cum ſimi. tamen iſtud fallit in fratre religioſo, nam talis frater admittitur ad teſtificandum pro fratre, quod dictũ refert & ſequitur Barba. in d. c. cũ R. canonicus in v. col de quo dixi ſimiliter in d. mea repe. rub. de fideiuſſo. vbi ſupra. Et pro hac limitatione faciunt optime quãplura per me accumulata circa dignitatẽ clericatus ſeu religionis in d. rub. in xij. q. quę videas. Limito etiam prædicta de ſpurio non habere locũ in ſpurio nobili & magne conditionis & excellẽtie, vt puta in filijs ſpurijs principum vel regum, & ſimiliũ nam tales propter dignitatẽ & nobilitatem perſonarũ ſuarum facient ſemiplenã probationẽ ex dicto ſuo, adeo quod poterit deueniri ad declarationẽ iuramẽti in ſupplemẽtũ probationis. Ad quod dicendũ moueor, primo per tex. ſing. in c. nobiliſsimus xcvij. diſ. vbi creditur verbo ſimplici legati ſine oſtẽſione literarũ de ſua legatione propter nobilitatem perſone ſue. Et illũ tex. ad hoc allegauit Angel. in l. ex quacunq; §. fi. ff. de publica. Moueor ẽt per tex. not. in l. filiusfa ff. de dona. in §. nonnunquam. vbi hr ꝙ pro hibito donationis facte regulariter filijsfa. non extẽditur ad filiosfa. ſenatoris vel alterius dignitatis, & hoc propter dignitatẽ perſone. quẽ tex. ad hoc multũ nota. Ang. in l. obligatione generali. & ibi dixi legẽ do. ff. de pign. pro quo facit ſingu. verbũ Pau. de Caſt. quod tetuli ſupra in ſingu. 114. incip. vulgatũ & tritũ eſt. quod nõ refero breuitatis cã. de quo ẽt feci mẽtionẽ in l. j. §. ad quęſtionem circa me. ff. de quęſtio. Et facit optime. no. verbũ Bal. in l. exẽplo. in fi. C. de ꝓba. vbi dixit, quidã Cardinalis tanquã legatus de latere aſſerit ſe habere certas ſpeciales cõmiſsiones, puta ad legitimandum vel reſtituẽdũ famẽ, & proceſſit ad executionẽ illarum, tamen litere apoſtolice de mandato nõ apparẽt, & ideo reuocatur in dubio quod factum eſt, quæritur quid iuris? in quo ipſe Bal. reſpondet ꝙ ſi publice fecit huiuſmodi actus non ſemel ſed pluries præſumitur ꝙ habeat mandatũ quod aſſerit & valẽt geſta, non ratione communis erroris ſed ratione pręſumptę veritatis aſſertione talis & tãti viri, allegat not. in c. cum ex literis. de reſtitu. in integ. in nouel. quod dicit eſſe mẽti tenendum. pro quo faciunt optime dicta per Saly. in l. j. ff. de man. prin. & facit quod voluit do. Fely. in c. quia veriſimile in prin. vlti. colũ. de præſump. vbi not. dixit ꝙ licet non credatur teſti deponẽti non veriſimile per illũ tex. & quæ ibi habetur, tñ hoc non procedit in teſtibus valde dignis quia tales teſtes tantũ probãt quantũ teſtes alias idonei cum fama, quod dicit eſſe ſing. no. (Vide Iaſ. in l. iubemus in ij. & iij. colũ. C. de iudi.) Quibus ẽt addi põt dictũ Albe. de roſ. in l. addictos C. de epiſc. audiẽtia. Et Bal. in l. addictos C. de app. quos refert & ſequitur d. Bartho. Cæp. in cautel. ſuis, caut. ij. nam tu ſcis quod eximẽs de manibus familię aliquẽ reũ criminis ꝙ punitur crimine legis iuliæ maieſt. & ſic pœna mortis. vt dixit Bart. in l. cuiuſq; ff. ad l. iul. maie. & eadẽ pœna punitur qua veniebat puniẽdus ille exẽptus, vt habet in l. j. C. de his qui latro. occulta. quẽ tex. ad hoc alleg. Bar. in l. ſi quis in fin. ff. ne quis eum. de quo latius per Alex. in conſil. ſuo xxxv. inci. viſo themate in ij. colum. ij. vo. Sed hoc fallit in cardinali, nam qñ reus criminis ducitur ad iuſtitiam & obuiat alicui cardinali tunc ipſe cardinalis poteſt illũ reũ auferre de manibus familiæ, & familia nõ debet ſibi facere aliquam reſiſtẽtiam, ſed ob reuerentiam ipſius cardinalis eum ſibi tradere. (Idem dixit Bal. in reperto. ſuo in ver. priuilegiũ circa fi. & Iaſ. in rub. C. ne ſi ce. potẽ.) Ita dicit Albe. in d. l. addictos. ſe audiuiſſe i romana curia, licet hoc de iure nõ reperiatur cautũ. qđ dictũ ibi refert Pau. de Ca. in fi. dicẽs ꝙ iſtud dictũ eſt vbiq; diuulgatũ. Ex quo dicit ꝙ tpe quo erat curia romana Florẽtię cauebãt rectores & cardinales nõ ire per loca per quę criminoſi ducebantur. Et ſic ꝑ iſta limitabã dicta de ſpurio nõ habere locũ in ſpurio nobiliſsimo & digniſſimo, ꝓ quibus optime faciũt q̃ dixi de teſtib. legaliſsimis in l. j. §. ſi quis vltro poſt prin. ff. de quęſtio. Potes ẽt limitare prædicta non habere locũ vbi nõ poſſet alia probatio haberi, nam tunc admitteretur ipſe

ſpurius per ea quæ dixi in repe.mea.l.ſi.C.
de proba.in v.char.circa princi.& ſupra in
ſing.lxxiij.incip.plures. Vltimo circa hanc
materiam ſpurietatis ſcias ꝙ ſi aliquis nota
rius ſpurius, fuit notarius, alicuius cauſæ
ſcripſit proceſſum, & fuit rogatus de geſtis
in cauſa a partibus & a iudice. & iſta fecit
ad banchum iuris tanquam notarius bāchi
publici, ꝙ talis proceſſus non valet ſed cor-
ruit & non facit probationem. Ita multū no
tanter dixit d. Alex.in conſi.ſuo lxxx.inci.
examinato proceſſu.in j.colū. in ij.volu.ad
quod adducit Bar.hoc in terminis dicentē
in l.eadem.ante ſi.ff.ad l.iul.repetun.vbi di
cit ꝙ infamis & ſic ſpurius nō poterit exer
cere aliquod officium publicum puta ꝙ eſ-
ſet notarius ad banchum iuris.& alle.no.in
l.ij.§.miles.ff.de his qui no.infam.de qito la
tius per d. Alex.in d.conſi.ſuo, quod profe-
cto eſt ſingulare verbum, quia poterit face-
re corruere infinitos proceſſus factos per no
tarios ſpurios ad banchum iuris. Ego in of-
ficijs quæ fere per totam Italiam habui ſem
per ad banchum meum iuris vnum, & quā-
do duos notarios ſpurios habui qui erāt ro
gati de omnibus proceſsibus agitatis corā
mē & iudicibus ſeu aſſeſſoribus meis, & par
tes ſemper tacuerunt. Ego quoq; tacui ne re
pellendo eos facerem eis iniuriam dicendo
eos eſſe ſpurios & ſic infames, nam, vt ſupra
in prin.dixi, ſpurij ſunt infames infamia fa-
cti, vt etiam dixit Bal.in c.j §.naturales, in
ij.col.ſi de feu.fue.contro.& d.Alex.in con
ſi.ſuo ij.incip.viſis codicillis.in iiij.col.in j.
vol.vbi ad hoc alle.Azo.in ſum.C.de infa.
circa prin.& idem dixit ipſe d.Alex.in con
ſi.xxv.incip. Circa primum dubium.in iij.
col.in eo.vol.& in conſi.lxvij.inci.Conſide
ratis &c.in vij.colum.in eo.vol.& in conſi.
xciiij.incip. Conſideratis &c.in iiij.colum.
in eo.vol.& in conſi.lxxx.inci.Examinato
proceſſu.in j.col.in ij.vol. Teneas etiā men
ti in hac materia delationis iuramenti ꝙ pe-
riuro non deferretur iuramentum in ſupple
mentum probationis ſecundum doc.in c.ſi.
de iureiur.quos refert Soci.in cōſi.cxxxvj.
incip. Præſtantiſsime.in pe.col. pro quibus
facit regula, ſemel malus.cum ſi.& faciunt
quæ late dixi in l.maritus.in vj.& vij.colū.
ff.de quæſtio. Tene menti prædicta, quia fa
cient tibi honorem, & fructum dabunt in tē
pore opportuno, & forte iſta alibi reducta
non inuenies, ni fallor.

274 Licet regulariter ea quæ ſunt nulla nō
ſint in conſideratione, & aliquid non operē
tur, vt habentur in l.iiij.§.cōdemnatū.ff.de
re iudi.& in l.non putauit.in.§.non queuis.
ff.de bo.poſ.cōtratab.& in l.quoties.ff.qui
ſatiſda.cog.cum multis ſi. (Vide Iaſ.in l.li-
cet.C.de procur.& ꝙ nulla & inualida ſint
in conſideratione & operentur vide Ludo.
Ro.in conſi.cccclxxxiij.inci.ſaluatoris ſuf-
fragio, in ij.colū.verſi.iij.quia videmus &c.
vide infra in ſingul.ccccxxxj.incip.dixi ti-
bi &c.vide omnino Alex.in cōſil.clxxxiij.
inci.in cauſa & lite.in iij.col.in vj.vo.Abb.
in conſi.xxxviij.incip. in quæſtione &c. in
ij.col.in verſi.nec obſtat ꝙ dictus &c.in iij.
volu.) Attamen teneas menti perpetuo vnū
caſum in quo nullum & inualidum operat
magnum effectum. Nam ad hoc vt tertius
comparens merito ſit audiendus tanꝙ ſua
interſit, ſufficit quod de iure ſuo doceat ap-
parenter, licet excipiatur vel replicetur de
nullitate ipſius iuris ſui, vnde ſufficit proba
re ſe electum licet ſtatim dicatur electionē
nullam, vel non canonicam. Ita ſingul.dixit
Inno.in c.veniens.el ij.ſuper verſi. intentio
nem.de teſti.ex quo dicto dicit ibi Cardi.ꝙ
cum quidem fratres venirēt vt tertij, & ꝓ-
baſſent in primo cōgreſſu de quadam vnio-
ne, debuerunt audiri licet ſtatim diceret in-
ualida. Et ita dicit obtinuiſſe Florētiæ clau
dēdo per illud dictum ora allegantiū, quod
dictum dicit ipſe eſſe ſignandum cum centū
manibus. Quod dictū & omnia quaſi ſupra-
dicta ponit.d.Fely.in c.cum ſuper.in vij.co
lum.verſi.ad hoc vt tertius.de re iudi.ad qđ
etiam alleg.d.Cardi.in conſi.ſuo lxx. incip.
In cauſa fratrum omnium ſanctorum.ubi lo
quitur in materia, non tñ allegat dictū Inno.
& alia etiam adducit ibi d.Fely.pro hoc di
cto de quibus ibi per eum. Sed latius etiam
iſta ponit ipſe d.Fely.in d.c.veniēs.el ij.de
teſti.in v.col.verſi.quinta concluſio.vbi di-
cit ꝙ dictum Inno. ſequitur Spe.in ti.de of-
fi.iud.in.§.poſtremo.& Bar.in l.a diuo pio.
in.§.ſi ſuper rebus.ff.de re iudi. & Cardi.in
cle.j.de re iudi. Et ibi etiam ipſe d.Fel.am-
pliat doctrinam Inno.& ſequacium, quē vi-
de. Teneas mēti prædicta ad impedieñ.exe
cu.ſententiarum qm̄ poteſt ſepius occurre-
re in facto vt ſuperioribus diebus occurrit
dum ego eſſem iudex mercantie hic Bono-
niæ. (Et adde hic ꝙ licet confeſsio facta
coram iudice incompetenti regulariter nō
noceat, vt habetur in l.magiſtratibus.ff.de
iuriſditio. omnium iudic. tamen talis con-
feſsio facta coram incompetēti operatur ꝙ
confitens talis non poterit variare corā cō-
petenti.ita dixit Inno.in c.per inquiſitionē.
de electio.quem refert & ſequitur Ang.in l.

quæro. in.§.ſeruum.ff.de edil.edic. & vide
omnino nota. verbum Alexan. in conſilio
cccclix.inci.in cauſa &c.in vlti.verbis.)

275 Statuti omnino te docere ſingulare ver
bum paucis,crede mihi notũ per quod pote
ris immenſum honorem & gloriam, necnõ
magnas pecuniæ quantitates conſequi.Ideo
attende. Nam ſi iudex maleficiorũ format
contra furem inquiſitionem de furto dicens
in ea inter cętera ꝙ ipſe fur acceſsit tali tpe
ad domũ talis,puta Titij,& furto ſubtraxit
veſtẽ,vel pecuniam,vel aliquid aliud quod
pertinebat ad ipſum Titium,certe hoc caſu
non procedit ipſa inquiſitio ſed corruit,ſed
neceſſe eſt vt dicat ꝙ talis res furata perti-
nebat ad Titiũ iure dñij vel quaſi, alias ſi
ſimpliciter diceret ꝙ ad Titiũ pertinebat
non procedit inquiſitio vel accuſatio,quia
illud verbũ pertinere latiſsime ſumit̃ & ẽt
comprehẽdit eum cui debetur actione per-
ſonali,vt habetur in l.uerbũ pertinere.ff.de
verb.ſig.& ideo non competeret accuſatio
vel inquiſitio pro furto, & ſic debet ſequi
abſolutio.Ita ſing.et mirabiliter dixit d.Ma
ria.Soci.in conſi.ſuo viij.inci. Omnipotens
deus.aliter inci.Viſis & diligenter.in ij.col.
vbi dicit ꝙ ita ſing.conſuluit Bar.in conſi.
ſuo cliiij.inci.vr̃ dicẽdum dictos accuſatos.
& hoc per no.in l.j.§.ſceuola.ff.ſi quis teſta
mẽ.lib.eſſe iuſ.fue.& per Cy.in l.ſi abducta.
* C.de fur.(Et pro hac parte faciunt quæ di-
xit Ang.de Are.in trac.maleſi.in verbo, &
veſtẽ cœleſtem.in pe.char.in verſi.& aduer
tas bene quia in inquiſitione &c.vbi omni-
no vide.& laſo.in l.licet inter priuatos.nu.
xv.C.de pac.)Tene menti rogo,quia pote-
ris euadere mille inquiſitos vel accuſatos
de furto a pœna mortis.nam ſepenumero in
accuſationibus vel inquiſitionibus de furto
omittuntur illa verba iure dñij vel quaſi vt
docet experientia.Vide tñ dictũ Ang.in l.j.
§.interdictum.ff.ſi pars hære.peta.quod vr̃
deſtruere prædictã doctrinam ſi bene põde
retur.& vide q̃ dixi in practica mea cauſa-
rum crimi.in illo dubio, videlicet an ſit ne-
ceſſe ꝙ ante omnia conſtet iudici inquirẽti
de nomine offenſi,vbi plura adduxi. & vi-
de ẽt omnino Ange.in l.falſus.in.§.qui alie-
num.in ver.in tex.ibi nihil &c.ff.de fur.&
vide etiã de iſto verbo,pertinere,Abb.poſt
d.Ant.in c.j.in iiij.col.de cau.poſ.& ꝓprie.
& in c.cum contingat.in prin.de decimis.&
vide d.Fely.in c.inter dilectos.in ij.colũ.de
fide inſtru.vbi plura dicit de hoc verbo.

276 Parum & nihil equiparãtur.c.licet cau
ſam.§.quanquã,in verbo,nulla vel modica,
extra de proba.& probatur inſtit.ad l.falci.
circa prin.in ver.pro nullo aut minimo lu-
* cro &c. (Vide Barb.in conſi.lxxiiij.incip.
ſcripſit &c.in j.col.in iiij.vo.& omnino laſ.
in l.ſi is qui pro emptore.in ij.col.ff.de vſu
cap.& laſ. omnino in l.ſciendũ.in iij.& iiij.
col.ff.qui ſatiſ.cogã.vbi adhuc plura no.di-
cta in hac materia,ꝙ parum,vel nihil, equi
parantur.)pro quo facit gl.in.§.pe.in auth.
de inſtr.cau. & fide.in verbo,iter quos &c.
quæ dixit ꝙ parum ſcire,& nihil ſcire,equi
parantur.Et ideo dixit Lud.Ro.in ſing.ſuo
xxxiij.inci.Hodie quidam,ꝙ ſtatutũ prohi
bens alienare domum in forenſem non ha-
bet locum in parua domo. ad quod allegat
tex.quem dicit ſingu.in l.ſenatus.in.§.mar-
cellus.ff.de leg.j.vbi hoc ẽt ſentit Ang.& di
xit Bald.in c.cum te.de re iudi. ꝙ officialis
pro minimo non eſt ſyndicandus.allegat.l.
quamuis.ff.de condi.& demõ.& l.cui dens.
ff.de edili.edict.pro quo facit l.ſeio.ff.de in
integ.reſti.& l.omnino.ff.de impen.& l.res
bona fide.ff.de contrahen.emptio.Pro qui-
bus ẽt facit,nam paruum vulnuſculum non
eſt in conſideratione, vt eſt text.in l.j.in.§.
proinde.ff.de edil.edi.adeo ꝙ ſtatutum pu-
niens vulnerantem non comprehendit fa-
cientem vulnuſculum ſeu paruam cutis ſciſ
ſuram,ſecundum Bal.in l.fi.C.de edi.acti.in
j.col.vbi etiam ſubdit ꝙ ſi ſtatutum dicit ꝙ
ſyndici teneantur denunciare percuſsiones
ſanguinolentas non teneñ denunciare, vbi
eſt leuiſsima cutis ſciſſura,& allegat.d.l.cui
dens.& d.§.proinde.quem tex. dicti.§.etiã
ponderauit Ang.& Ludo.Ro.in l.j.§.excu
ſantur.ff.ad Silla.Pro quibus facit gl.not.in
c.cum illorum.in verbo,ſanguinis.de ſentẽ.
excom.& in cle.ne romani.in.§.fi.in verſi.
effundendis. de electio.& in c.placuit.el ij.
xviij.diſt.& facit l.quæſitum.ff.de re iudic.
vbi dicitur ꝙ appellatione febris nõ venit
leuis febricula. Et dixit Bald.in l.ſi quis in
hoc genus.in l.fi.C.de epiſ.& cle.quod ſi ſta
tutum vel lex punit offendẽtem clericum,
comprehẽdit ſolum ei inferentem atrocem
iniuriam,non aũt leuem.& poſſem adduce-
re forte ducentũ dicta in hoc propoſito quę
alias cumulaui ad materiam d.l.quæſitum.
quæ omitto breuitatis cauſa.Attamen ſcias
ꝙ inter alios caſus qui poſſent adduci ĩ qui-
bus etiam parum ſeu modicum eſt in conſi-
deratione & multum operatur.eſt vnus ca-
ſus multum nota.videlicet ꝙ licet res inter
alios acta tertio non præiudicet, vt in toto
tit.C.res inter alios acta.& habetur.in c.pe
tiul.de re iudi.cum ſi.attamen ſententia in-

ter alios lata contra tertium operatur qualequale præiudicium,& ſic modicum pręiudicium,vt habetur in l.a ſententia.& in l.ſępe.de re iudi.Et iſtud qualequale præiudicium operatur maximum & mirabilē effectum, nam equipollet ſemiplene probationi habili ad deferēdum ſacramentum in defectum ſemiplene probationis, ita multum ſing.dixit do.Anto.in c.pen.in iiij.col.de re iudi.& dicit quod hoc tenet Bar.in l.admonendi.in xiiij.col.verſi. quæro quid ſi dicta teſtium.ff.de iureiuran. vbi dixit ꝙ ſi dicta teſtium ſint recepta inter alias perſonas faciunt quo ad alios ſemiplenam probationē, quod dicit eſſe verum ſi tales teſtes nūc examinari non poſſunt,alias ſibi imputareť cur de nouo nō faceret eos examinari, quod dictum etiam ponit d.Aut.& Abb.in c.fin.de iureiuran.& do.Alexan.in rep̄e.d.l.ſæpe.in xviij.col.in princ.de re iudi.vbi dicit tene menti iſtud dictum obſecro, quia eſt de pane lucrando.& iſtud dictum etiam refert ipſe do. Alex.in l.ſi duo patroni.in prin.ff.de iureiurā.vbi etiam ponit de iſto qualiquali præiudicio,& in d.l.admonendi. in penul. col.verſi.quærit etiam Bar.hic quid ſi dicta ✱ teſtium.(Vide infra in ſing.ccclxxj.inci.teſtis de auditis &c.) Item pro iſtis etiam faciunt optime dicta per Ang.in l.ij.in ſi.C.de eden. vbi dicit ꝙ ſententia lata inter alias perſonas facit qualequale preiudicium quo ad ſemiplenam probationē.Inter alias perſonas faciunt etiā dicta per Bal.in d.l.ſi duo patroni.& prædictam doctrinam do.Anto. in d.c.pe.de re iud.refert d.Fely.ibi in j.colum.& in c.cum dilectit.in vlti.col.de accuſ. do.Abb.in d.c.pe.reputat hoc dictum not. tamen dicit eſſe relinquendum iudicis arbitrio, qui arbitrari debet ſecundū quod ſnia tangit ius abſentium. allegat aliqua de quibus ibi per eum,de quo latius per d.Alexā. & d.Fely.in dictis locis ſuperius alleg.

277 Licet ſupra in ſing.lxxxviij.incip.ſtante ſtatuto.plura dixerim circa materiam recurſus ad ſuperiorem,vt ibi patet.Attamen nuperrime in eadē materia capias aliud notabile verbum ſucci plenum,videlicet, Tu ſcis ꝙ exceptio non nume.pecu.non poteſt opponi poſt biennium,vt eſt tex.in l.in contractibus.in.§.illo.C.de non numera. pecu. attamen poterit creditor poſt biennium implorare officium iudicis, ſecūdū Bal.in l.illicitas.in princi.ff.de offi.præſidis. Quod dictum reputat ſingul.Belenzinus.in c.fin.de ſolutio.in apoſtillis.& ratio eſſe poteſt quia prohibitus excipere non prohibetur iudicis officium implorare,ſecundum Bar.in l. j.§.& parui.in ij.colum.ff.quod vi aut clā. & dixi in d.ſing.lxxxviij. Item ſcias etiam ꝙ licet poſt biennium non poſsit opponi dicta exceptio,tamen bene poteſt opponi exceptio doli,quia dolo & fraude petit vel dicit ſolutam pecuniam non numeratam. Ita ſingul.dixit Hoſtien.in c.ſi cautio.de ſid.inſtru.quod dictum refert & ſequitur Barb.in conſi.ſuo xviij.incipien.Pręclare ſcribitur. in vlti.colum.in ij.volu.ſuorum conſiliorū. Vbi dicit ꝙ iſtud dictum ſequuntur omnes ✱ docto. (An autem de iure canonico poſsit perpetuo opponi exceptio non numera.pecu.vide Iaſ.in l.cum quis in penulti.colum. C.de iur.& fac.igno.& in l.qui pecuniam. in j.colum.ff.ſi certum petatur.) Tene menti,quia ſæpe practicatur materia iſta nō numeratę pecunię.Hippoly.de Marſi.I.V.D.

278 Habens duos reos vel plures obligatos inſolidum pro vno debito poteſt conuenire quem vult pro toto debito, vt habetur in l. duos reos.in princi.& in l.reos.§.fina.ff.de fideiuſſo.& in.§.plures.inſtitu.de fideiuſſo. Hoc tamē limita & reſtringe ꝙ tali caſu nō poterit vnus ſolus compelli niſi primo etiā alij fuerint requiſiti ſeu interpellati & fuerint in mora.Ita notanter dixit Pau.de Ca. in l.in executione.circa prin.ff.de duo.reis. vbi pro hoc alleg.bonum tex.in l.ſideicommiſſa.in.§.pen.ff.de lega.iij.quem tex.dicit ſe alibi neſcire.& idem dixit do.Alexan. in l.ij.in.§.& harum.poſt princi.ff.de verbo. obliga. & hoc etiam ipſe ſentit in eadem.l. in.§.ex his.pro quibus faciūt dicta per Abba.in c.cum deputari.in v.col.de iudi.Tene menti quoniam eſt quotidianum & plures errant in hoc.

279 Dixi tibi ſuperius in ſingula.ccxlviij. incip.Conditio &c.plura in materia mulierum.Et inter cętera dixi ꝙ licet mulier carcerari non poſsit pro debito, tamen hoc fallit in muliere meretrice, quia talis mulier meretrix poterit pro debito carcerari, & allegaui doc.hoc tenētes in pluribus locis. Quod tamen ibi limitaui niſi talis meretrix ſit maritata,quia tunc incarcerari non poterit.ad quod allegaui Ioan.And.in addi.Specu.in tit.de iniurijs & damno dato.& alios de quibus ibi videas. Sed nuperrime dico ꝙ iſta limitatio Ioan. Andr.& aliorum volentium ꝙ meretrix maritata nō poſsit carcerari eſt limitanda & reſtringenda niſi maritus talis mulieris meretricis ſit leno vel infamis. nam tunc coniugium non obſtaret quin talis meretrix non poſſet carce-

rari pro debito.ita dixit d.Ioan.Bap.de ſan
cto Seuerino in tract.ſuo de debitoribus ſu
ſpectis & fugitiuis.in xiij.col.poſt med.pro
quo allegat in ar.quæ habentur in l.ſi adul-
terium.C.de adul.& in auth.ſed nouo iure.
eo.titu.Tu vltra eum dicas ꝙ pro hac limi-
tatione & doctrina facit optime in ar.text.
& quæ ibi habentur per doct. in l.in arenã.
C.de inoffic.teſta.Tene menti,quia hoc fa-
ciliter iſtis temporibus poteſt euenire in fa-
cto pluribus modis.

280 Licet quis poſsit agere ad declarationẽ
iuris ſui qñ dubitat moleſtari, vt habet in l.
diffamari.C.de inge.manu.& in l.ſi duo pa-
troni.in prin.vbi gl.no.ff.de iureiur.& in l.
aurelius §.centum.ff.de lib.leg.Et habetur
plene & magiſtraliter per Ang.Are.in rub.
inſti.de excep.in xviij.col.verſi.Secũdo fal
lit.& in eadem rub.in xxviij.col.ver.quar-
to aduertendum &c. Attamẽ tene menti ꝙ
ſi ego eſſem in poſſeſsione alicuius rei in qua
non haberem ius & dubitarem in ea mole
ſtari a te,quem etiam ſcio nullum ius habe-
re in eadem re non poſſum agere ad decla-
randum te nullum ius habere in illa re , ſed
tunc demum poſſum agere qñ prætẽdo me
ius habere vt illud declaretur.ita ſing.dixit
Inno.in c.abbate.poſt prin.in j.col.de verb.
ſig.quod dictum pro valde not.refert & ſe-
quitur Pau.de Ca.in l.ſi contendat.ff.de fi-
deiuſſ.Et idem Pau.de Caſt.exclamat illud
dictum in l.ſi finita.§.eleganter.ff.de dam.
infec.ad limitationem d.l.ſi cõtendat.quod
eſt multum no.ad limitationẽ dictorum iu-
rium ſecundum d.Alex.in d.§.eleganter.in
xj.col.& do.Fely.in c.olim.in vj.col.de re-
ſcrip.quem vide. Item ſcias etiam ꝙ ſi quis
poſsideat rem quã tñ reſtituturus eſt nõ po
teſt denegare reſtitutionem, opponẽdo ex-
ceptionem de iure tertij.ita no.dixit d.Ale-
xan.in l.ſi patroni.in.§.qui fideicõmiſſariã.
in iij.col.ff.ad trebel. vbi ad hoc allegat gl.
quam dicit ſingularem.in l. his cõiter.§.j.ff.
fami.herciſ.& Bar.in l.fi.ff.pro hærede. &
Bal.& Moder.in l.ſi aliena.ff.ſol.mat.& idẽ
dixit Ludo.Ro.in conſi.ſuo cccxlvij.inci.
quo ad articulum.circa med.vbi etiam alle
gat do.de Rota hoc tenentes.Teneas men-
ti quia vere ſunt duo no. dicta in iure & nõ
parui ponderis.

281 Socius tenetur de culpa & negligentia,
vt habetur in l.cum duobus.in.§.venit. &
ibi Bar.ff.pro ſoc.& in l.ſocius ſocium.eod.
titu.Et ideo teneas menti ꝙ ſi aliqui contra
xerunt ſocietatem inſimul & propoſuerunt
vnum ex eis negotiationi,ꝙ ſi ille neglexit
exigere a debitoribus ſocietatis cũ poſſet ,
& illi debitores effecti ſunt nõ ſoluendo ꝙ
ille tenetur de negligentia commiſſa in exi
gendo,ideo quod in diuiſione ſocietatis ta-
les debitores inhabiles imputabũtur in par
tem ipſius ſocij negligẽtis exigere dum erãt
ſoluendo.ita ſing.dixit Pau.de Ca.in l.ſi fi-
deiuſſor.ff.de fideiuſſ. Et vere nõ eſt adhuc
annus quod ego vidi hoc in facto iter duos
macellatores ſocios in arte macellarie,inter
quos ita iudicatum fuit hic Bononiæ.

282 Creditor volens facere capere & carce
rari debitorem ſuum tãquam ſuſpectum de
fuga debet oſtendere iudici ſaltem ſumma-
rie ſe eſſe creditorem illius quem capi perit
in tanta quãtitate,puta in centum. Itẽ quod
poſt tẽpus celebrati contractus debitor de-
teriorauit cõditionem ſuã . Item debet pro-
bare quod debitor nõ poſsidet immobilia,
& ſi mobilia non tñ ſufficientia ad quantita
tem debiti. Item debet dicere ipſum ſuſpe-
ctum de fuga & hoc probabitur per iuramẽ
tum ipſius creditoris,et hoc facto iudex de-
bet dare licentiam capiendi debitorẽ fugi-
tiuum,alias iſtis nõ præcedentibus talis de-
bitor capi non poteſt, & ſi eſſet captus tan-
quam male captus deberet relaxari , ſecun-
dum Angel.& alios in l.nemo carcerem.C.
de exactio.tribu.lib.xj.& Bart.& alios in l.
ait prætor.in.§.ſi debitorem.ff.quæ in frau.
credi.& in l.ſi is a quo.ff.vt in poſ.leg.& in
l.ſi creditores.ff.de priuile.cre.& per Bald.
in l.conſentaneum.in vj.col.C.quõ & qñ iu
dex.& per Pau.de Ca.in conſil.ſuo xxxix.
incip.In cauſa capturę.& in conſi. ibi ſequẽ
ti incip.Pro pleniori &c.Et ideo dixit An-
ge.multum no.in l.ſi arbitro.in.§.fi.ff.qui ſa
tiſda.cog. quod imperiti aſſeſſores ſequẽtes
imperitos aduocatos immediate oſtenſo in-
ſtrumento debiti & præſtito iuramento de
ſuſpicione & fuga conſueuerunt concedere
familiam , & capi facere talem debitorem
& male faciunt,ſecundum eum ibi,et refert
infinitis vicibus practicaſſe hoc non valere,
ſed imo requiruntur illa quatuor quę ſupra
dixi.de quo etiam articulo habetur per do
cto.in l.fi.C.de fer.& per Bal.in l.apertiſsi-
mi.C.de iudi.& per oẽs in l.ij.ff.ſo.matr. &
per do.Ant.in c.fi.de ferijs.& per Imo.in c.
quemadmodum.de iureiur.& in c.propter.
de loca.in iij.no.& per doc.inſti.de actio. in
prin.& in l.ſi fideiuſſor.§.fi.ff.qui ſatiſ.cog.
& late per d.Ioan.Bapti.de ſancto Seueri.in
trac.ſuo de debito.ſuſpe.& fugi.per totum.
maxime in verſi.Sexto principaliter quęri
tur.Teneas tñ menti ad reſtrictionem præ-

dictorum ſingulare verbum, uidelicet quod licet, vt ſupra dixi, prædicta quatuor requirantur ad hoc vt creditor poſsit habere licentiam capiendi debitorem ſuum ſuſpectum, alias non poſsit capi. Attamē propter publicam vtilitatē poterit capi & carcerari talis debitor ſuſpectus de fuga præſtito ſolo iuramento de ſuſpicione ēt nō facta fide aliter quod cauſa ſuſpicionis de nouo ſuperuenerit, nec aliter probatis illis quatuor de q. bus ſupra. Ita lingu. dixit Pau. de Ca. in l. iuſto. in prin. ff. de vſuca. vbi ēt ſubdit ꝙ ſi prędictis non probatis contra capturam opponatur ꝙ non valeat quod nō debebit admitti querela propter frequentem vſum, & ne multe capture irritentur. arg. illius text. pro quo dicto facit optime qđ voluit ipſe Paul. de Ca. in dicto conſi. ſuo xxxix. inci. In cauſa capture. in finali. verbis. Tene mēti quia eſt doctrina not. & lucroſa ad ſuſtinendū capturam non rite factam quam cōiter igno-
* rant procuratores. (Vide Iaſ. inſti. de actio. in prin. in xiiij. col. in fi. & in l. ſi ab arbitro. in ij. & iij. col. ff. qui ſatiſda. cog.)

283 Lapſus termini præcludit viam contumaci. l. mancipiorum. & ibi Bar. ff. de optio. leg. l. diffamari. C. de inge. manu. l. ſi eo tempore. C. de remiſ. pig. l. ſi ea quæ. C. qui accuſa. non poſſ. c. licet cauſam. in prin. extra de proba. gl. in clemen. ſæpe. in verbo, nō obſtante. extra de verb. ſig. cum ſi. & ideo ſi alicui datus eſt terminus ad probandum ſi nō probauerit in illo termino non admittetur vlterius ad probādum, vt in dictis iuribus. Quod tñ limita & intellige eſſe verū ſi iudex interlocutus fuit terminū fore lapſum & per conſequens amplius audiri nō debere, alias autem ante dictam interlocutoriam poterit talis contumax probare non obſtante lapſu termini. Ita ſing. dixit Ang. & Imo. in l. quandiu la grande. in j. col. ff. de acqui. hære. ad quod alleg. Inno. in c. lator. qui filij ſint legi. & idem dixit Ang. in. §. idem iuris. in pe. col. inſti. de excep. vbi ad hoc allegat Inno. in c. cum in tua. extra qui matri. accu. poſ. & idem dixit Bal. in authen. ad hæc. in pe. col. ver. Quæro ſi ego. C. de vſur. & Ange. in l. papinianus. in. §. ſi quis poſt. ff. de inoffi. teſta. & d. Fran. de Are. in c. licet in beato Petro. in v. col. in fi. extra de accuſa. licet non alleget Ang. de Are. vbi ſupra et ſubdit Ange. in d. §. idem iuris. ꝙ procuratores debent aduertere, quia qñ parti aduerſe labitur tempus ſeu terminus quod accuſent contumaciam aduerſarij & faciat etiam per iudicem interloqui terminum fore lapſum, & amplius in illo actu non fore audiendum. & dicit ꝙ non ſufficit ſolummodo accuſare cōtumaciam nihil probantis vel nihil facientis in termino. quod dicit Ang. nunꝙ̄ exeat mentem tuam quia quotidianum. Idē dixit do. Bartho. Cæpo. in caute. ſua clxvij. incip. Vt quis poſt terminum. vbi ſolum alle. Ange. in l. quādiu. & Inno. in d. c. lator. Et iſtud dictum videtur extēdere Ang. in d. §. idem iuris. ad exceptionem nō nume. pec. vt poſſit opponi ēt poſt biēnium niſi fuerit interlocutum per iudicem vlterius partem non
* eſſe audiendam per prædicta. (Vide quæ dixi in repe. mea. rub. ff. de fideiuſſo. in lxiiij. col. circa med. in ver. adducit etiam ad prædicta &c.) Et vide etiam Ang. de Are. in. §. appellantur. in ij. col. in fi. inſti. de excep. & ad prædictam regulam, videlicet ꝙ lapſus termini percludit viam contumaci, ſcias ꝙ illa regula non habet locum in iudice cōtumace, nam ſi ſtatutum imponit pœnam iudici non expedienti cauſam intra menſem ſi iudex ipſe nō expedierit dictam cauſam intra menſem lapſus dicti termini, & per conſequens contumacia ipſius iudicis non pręcludit viam ipſi iudici, nec eum excludit cognitione & pronunciatione ipſius cauſę. Ita no. dixit Iaco. de Are. Oldr. Cy. Bar. Bal. in l. properādum. in prin. C. de iudi. & eſt tex. & ibi Bal. & alij in l. j. in fi. C. vt omnes cauſæ tam ciuiles quam criminales. & Bal. in l. ſcire oportet. §. conſequens. ff. de excuſa. tuto. & voluit Ioan. And. in addi. Spec. in titu. de iudi. delega. in. §. reſtat. verſ. Quod & inſtitu. alias in verſi. Quid ſi ſtatuto. de quo late per Pau. de Ca. in conſi. ſuo cccxxvj. incipi. Videtur dicendū. quaſi per totum. & Ludo. Ro. in conſi. ccccxxv. incip. Quo ad primum. in fi. & in conſi. ſuo ccccxxvij. incipi. In propoſito caſu. in ij. col. de quo etiā per do. Fely. in c. ex parte. el ij. in vlt. col. de reſcrip. & do. Maria. Soci. in repe. c. venerabi-
* lis. in v. char. in j. col. de iudic. (Adde etiam prædictis ꝙ ſi ſtatutum dicit ꝙ cōtumax habeatur pro confeſſo, ꝙ ad hoc vt talis cōtumax habeatur pro cōfeſſo requiritur ſuper hoc interlocutoria iudicis, alias talis contumax etiam elapſo termino comparendi nō habetur pro confeſſo. ita ſing. dixit Pau. de Ca. in ſuo conſi. xxxiij. inci. ſuper j. in ij. col. in ver. ſecundo qñ loquitur &c. Et circa materiam huius trac. vide Bal. in l. ſi ea. in pen. col. in verſi. denuo. gl. C. qui accu. non poſ.) Et prædictis adde Bal. in conſil. ſuo ccxvj. incip. Punctus ſuper quo. in iiij. volu. vbi dicit ꝙ probatio poteſt fieri etiam poſt termi

num conuentionalem.ad quod inter cætera
alleg.gl.pro vnica & ſing.in authen. vt ſine
prohibitione matres debitores & creditri-
ces.in.§.quia vero. de qua gl.latius locutus
ſum in repe.mea rub.C.de proba. poſt prin
ci.in materia probationis quæ fit per teſtes.
& vide etiam Bal.in conſi.ſuo cccxvj.inci.
Præſuppoſito ſtatuto.circa fi.in d.iiij.volu.
vbi dicit ꝙ poſt terminum ſtatutarium aſsi
gnatum ad probandum poteſt fieri proba-
tio per inſtrumenta publica quæ omnia nõ
tradas obliuioni , & quia ſunt multum fre-
quentia & quotidiana , & multi etiam lite-
rati circa prædicta decipiuntur.Et in mate-
ria ſupradicta adde Oldra.in conſil.iij.inci.
Cum cauſa.vbi conſuluit ꝙ poſt terminum
peremptoriũ exceptiones peremptorie nõ
admittuntur quanuis offeratur iuramẽtum
de nouo notitia ipſarum. quod dictũ refert
& ſequitur d.Fely.c.licet cauſam.in xij.co-
lum.de probatio.ubi ponit plures caſus no.
in quibus valet probatio facta poſt termi-
* num,quem omnino vide.(Et vide eundem
domi.Felyn.in c.paſtoralis . in xij.col. poſt
med.de excep.)Hippolytus de Marſil.Iuris
Vtriuſque Docto.Bonon.

284 Tolle moras ſemper nocuit differre pa
ratis . Ita dixit Lucanus in primo . pro quo
dicto capias ſingulare verbum. Nam tu ſcis
ꝙ vna ex prioribus & potiſsimis cauſis ad
capiendum debitorem poſt contractum, vt
voluit Bar.in l.fi.C.de ſponſa.& habetur in
c.paſtoralis.de excep.& in l.ij.C.de cõſor.
eiuſdem lit.& in l.ita demum.C.de procur.
& in l.pomponius.§.rati.ff.de procur.& in
c.præſentium.de teſti.lib.vj.in quibus iuri-
bus habetur ꝙ paria ſunt qd de nouo emer
gere vel de nouo ad notitiam peruenire.&
probat tex.in d.l.fi.C.de ſponſa.& in l.ſi ab
arbitro.ff.qui ſatiſda. cog. quinimo ſi ſtatu-
tum diceret ꝙ ratione ſuſpicionis creditor
poſsit facere capi debitorẽ debet illud ſta-
tutum intelligi ut locum habeat qñ ſuſpicio
ſuperuenit de nouo poſt contractum debi-
tum,& non aliter,vt per Bar.in d.l.fi.C.de
ſponſa. Teneas tñ menti perpetuo quod li-
cet dicta cauſa ſuſpicionis emerſerit poſt cõ
tractum debitum , ſi tñ poſtquam creditori
hoc notum fuit ipſe tacuit per multum tem
pus antequam petierit dictam licentiam fa-
ciendi eum capi ſibi imputetur quia nõ po
terit poſtea facere eum capi. Ita ſingu.dixit
Ang.in l.ſi arbitro.§.fi.ff.qui ſatiſda.cog.ad
quod allegat tex.in l.ſi creditores.ff.de pri-
uileg.credito.quod dictum pro valde no.re
feri & ſequitur do.Ioan.Bapti.de Cazalup.
in trac.ſuo de debi.ſuſpec.& fugi.in xv.co-
lum. poſt princi.ꝙ dicit procedere quaſi vi
deatur propter illam taciturnitatẽ eius per-
ſonam approbaſſe licet ſuſpectam,quod di-
cit etiam fuiſſe de mente Iaco.Butrig.in d.l.
ſi creditores.& do.Maria.Soci.in commen
to ſuo de dilationibus. in xlj.char.in j.colũ.
arg.xx.q.xxviij.ver.Tertio exigitur quod
dicit eſſe perpetuo menti tenendum.Quęrit
poſtea ibi quantum iſtud ſit multum tempo
ris quo patiendo quis ſibi præiudicat.& di-
cit ꝙ Azo.dixit quinquennium , argu.l.j.§.
quod dictum eſt.ff.de ſepara.ſed in l.ſi credi
tor tenet ꝙ ſi arbitrio iudicis,vt in l.j.in fin.
ff.de iure deliberan.& faciunt ad prædicta
quæ dixi ſupra in ſing.lxxvij.incip. Patien
tia.& in ſing.cclxij.inci.Quod potui nolui.
& facit optime quod dixit Raph.Cu.in cõ-
ſi.ſuo xcij.inci.Viſo ſubſcripto caſu.in j.co
lum. vbi dixit ꝙ ſi mulier ſtetit per decem
annos ꝙ non petijt dotem poſtquam mari-
tus cepit vergere ad inopiam eſt excluſa ta-
li caſu a petitione & exactione dicte dotis.
pro quibus faciunt optime quæ dixi in con
ſi.meo incip.Domine deus omnipotens qui
cecum illuminaſti.circa medium.vbi omni
no videas.& vide Bal.in conſi.ſuo xxxvij.
inci.Quidam tabellio . ante fi.in iij.vol.vbi
dixit ꝙ ſi accuſator multum ſtetit ad accu-
ſandum eius accuſatio redditur ſuſpecta ,
* quod nota.(Pro quo facit tex.in c.j.in ver
ſi.quia ſi proclamare voluit cur tandiu ta-
cuit &c.de frigi.& malefi.& vide quæ dixi
in l.patre vel marito.in xvj.col.de quæſtio.
& vide Iaſ.in.§.fuerat.in v.col.inſti.de acti.
& in l.j.in vj.col.verſ.Item pro excuſsione.
C.qui admi.& vide ſupra in ſingu.cclxxxj.
incip.ſocius &c.Item adde ꝙ violentia per
lapſum longi temporis præſumitur conuer
ſa in confeſſum,ſecundum Spe.in ti.de præ
ſump.in.§.ſpecies.in verſ.neceſſaria &c.Et
pro iſtis faciunt dicta per Alex.in cõſi.cxv.
incip.viſa &c.in j.col.ad fi.in vij.vol.)Hip-
polytus de Marſi. I. V. D.

285 Multi ſunt qui abſolute dicũt ꝙ ſi teſtes
inſtrumentarij cõtradicunt inſtrumento ꝙ
tunc tale inſtrumentum redditur ſuſpectum
& eius fides annihilatur,vt de materia ple-
ne habetur per glo.& doc.in l.j.in.§.ſi quis
neget.ff.quemadmo.teſta.aper.& per Inno.
Ioan.And.& alios in c.cum Ioannes.de fide
inſtrumen.& per Spe.in titu.de inſtrumen.
edi.§.reſtat.in ij.colum. verſicu.Sed quæro
quot teſtes præiudicent inſtrumento &c.&
per Cy.Bal.Saly.& alios in l.in exercẽdis.
C.de fide inſtru.& per Alexan.in conſi.ſuo

lxxvij.incip. In cauſa accuſationis.in ij.colum.in j.volu.& in conſi.cxlix.incip. Viſo proceſſu.in vlt.col.in ij.vol.& ibi in conſil.ccxxj.incip. Viſa facti narratione &c.in v.colum. & in conſil.cclvj.incip. Ponderatis verbis.in penul.col.& in conſi.ccclxxxvij.incip. Viſis & ponderatis.in ij.colum.& in conſi.ccxl.incip. Ponderatis his.in antepe.colum.& per Ludo.Ro.in conſi. ſuo cccxl.incip.Circa primum.circa fi.& per Ioan.de Ana.in conſil.ſuo xcvij.incip.in cauſa iſta.poſt prin.& ibi latius in addi.& per Angel.in conſi.ſuo clxix.incip.ſuper puncto ſupra ſcripto.in vlt.col.& per Pe.de Anch.in cõſi.ſuo ccvij.incip.ſuper primo. in ij.colum.verſi.ſuper quarto.Sed tu iſtam generalitatem & abſolutũ ſermonem reſtringe & intellige eſſe verum quando teſtes inſtrumentarij neceſſarij ad actum factum in ipſo inſtrumento contradicunt inſtrumento. nam tunc vacillat ipſum inſtrumentum & eius fides annihilatur. Secus eſt qñ aliqui teſtes inſtrumentarij contradicunt inſtrumento, attamen remanent firmi tot teſtes pro ipſo inſtrumento qui ſufficiunt ad validitatẽ ipſius inſtrumenti. Nã tunc non obſtante contradictione illorum non vacillat inſtrumentum nec eius fides annihilatur. Ita not.dixit gl.fi.in fi.in d.l.j.§.ſi quis neget.ff.quemadmo.teſta.ape. quam ibi ſumme ad hoc not. Bar.vbi dicit ꝙ hoc idem voluit Inno.in dicto c.cum Ioannes.& ibi Ioan.And.& Iaco.de Are.& Cyn.in l.in exercendis.C.de fide inſtrumento. Et ideo dixit multum egregie Pau.de Caſt.in l.hæredes palam. in prin.in ij.colum.ff.de teſta. ꝙ ſi aliqua cauſa teſtes dixerunt vera eſſe contenta in capitulo ſeu articulo interrogati, quibus præſentibus illud factum fuerit dicunt, præſente Titio & Seio, poſtea Titius & Setus interrogati dicunt ſe nihil ſcire ꝙ tamen per hoc non vitiatur dictum illorũ ſi ſunt in ſufficienti numero ad probandum, quod dicit ibi Pau.de Caſt.habuiſſe de facte quia in quodam inſtrumento erant deſcripti ſex vel ſeptem teſtes cum ſufficeret duo vel tres & duo interrogati reſponderunt ſe non interueniſſe in illo contractu, alij vero erãt mortui, quærebatur an ex hoc inſtrumentum redderetur vitioſum, & videbatur ꝙ ſic, quia ſufficit quod vnus ex teſtibus deſcriptis in inſtrumento cõtradicat et vt reddat ipſum ſuſpectum, vt nota.in l.j.in fi.ff.quemadmo.teſtamen. aperi. per Barto.& per Innocen.in dicto c.cum Ioannes. Contrarium tamen dicit Pau.de Ca.ibi ſe dixiſſe, quia hoc eſt verum quando nõ ſunt deſcripti plures teſtes in ipſo inſtrumento ꝙ̃ ſint neceſſarij, alias ſi remanerent neceſſarij qui non contradicũt non videtur nocere cõtradictio aliorum ſupra numerariorum vt ibi, quod dicit ipſe fore menti tenendum. Ego etiam alias de hoc dicto Pau.de Ca.feci mentionem in l.vnius facinoris.in.§.fina.in j.char.ff.de quæſtioni. in examinatione illius materie, videlicet ꝙ quando actus poteſt fieri ſine certa ſolennitate ſi interueniat illa ſolennitas minus legitime non vitiatur actus vbi videas, quia ibi plura notabilia dicta poſui in illa materia. Hippolytus de Marſilijs Vtriuſque Iuris Doctor Bonoñ.

286 Capias vnam cautelam pro iuuenibus philocaptis vt multi modernis temporibus inſano ac ceco carnali amore dediti inueniuntur, quorum vita deteſtabilis vt communiter dignoſcitur peſsimum finem habere ſolet. Aliquando iuuenes vt eorum voti compotes fiant ſecreto modo tempore nocturno intrant domum amaſiæ ſuæ, & quandoque, vt ego alias vidi, ab affinibus ipſius mulieris ibidem in domo ſecum reperiuntur in actibus venereis, qui ex metu vel ex perſuaſionibus aut blandicijs perueniũt ad actum deſpõſandi ipſam amaſiam ſuam per verba de præſenti, & deinde ad carnalem copulam. Et ſic ſepiſsime hoc modo accipiunt aliquam in vxorem ſibi domuiq; ſuæ indignam. Pro quibus cautela eſt vt poſsit eam deſponſare per verba de præſenti & rem ſecum habere, & tamen non valeat matrimonium, & eam non teneatur ducere in vxorem. Nam quando eam deſponſat debet dicere ipſe vir ipſi mulieri & affinibus ſuis ibi exiſtentibus hæc verba, videlicet, Ego te deſponſo & te volo habere in vxorem meam cum hoc ꝙ tu eris bona, & fidelis vxor mihi. & honeſte viues, nec cum aliquo facies vt feciſti mecũ, & caſu quo vnquam aliquam inhoneſtatẽ facies cum alio, nolo vlterius obligatus eſſe te habere & tenere in vxorem & pro vxore, tunc ſi ipſa mulier expreſſe conſentiat tali proteſtationi quod veriſimiliter faciet quoniã ipſa nec affines ſui huic dicto contradiceret nec ipſa videretur velle meretricari, imo affirmabunt audacter prædicta, Et hoc facto ipſe iuuenis poterit eam deſponſare & millies habere rem ſecum, nec tamen per hoc erit eius vxor ſed imo poterit aliam ducere ad libitum ſuum. (Vide in ſylua nuptiali in nona char. in tertia colum. vbi late ponitur hæc materia.) & ita colligitᷣ ex dictis
* [mark in margin beside "re ad libitum ſuum"]

domini Abb.in c.ſi.in j not.extra de condi-
tio.appoſi.vbi per illum tex.dicit ꝙ aliquis
habens ſuſpicionem de futura incontinētia
mulieris cōtraxit ſecum matrimonium ſub
conditione ꝙ ſi committeret adulterium li-
ceret ſibi recedere a matrimonio & aliā du
cere,ꝙ tunc non eſt inter eos contractū ma-
trimonium. Et hoc propter conditionē reſo
lutiuam in ipſo matrimonio appoſitam ꝙ
idem operatur ꝙ conditio ſuſpenſiua,ut ibi
colligitur. Tene menti quia eſt no.cautę.ad
quam etiam periti non animaduertunt. Et
quia occultor alienę laudis furi par eſt vt
dixit Bal.in prælu.feu.& ne ex lana vel ſe-
rico alieno conficiā mihi veſtem.Fateor me
hanc cautelam & doctrinā habuiſſe ab ex-
cellentiſsimo V. I. monarcha, & vero tu-
ris illuminatore mihi maiore plurimum ho
norañ.d.Ant.de Burgos Hiſpano,quē ama-
re colere & venerari me cogit & vrget im-
menſa eius ſcientia bonitas & integritas.Et
vt ipſe mihi retulit hanc cautelam legendo
ipſe expreſsit in c.ſi.de præcarijs.& in c.il-
lo vos.de pig.vbi tractatur de cōditione re
ſolutiua contractus. Tene menti iterū quia
not.eſt & poſset tibi conferre decus & lu-
crum. In cōtrarium tamen multum faciunt
dicta per Bal.in l.ſi quis ita.ff.de hære.inſti.
quem omnino vide.

287 Tetigi tibi alias remiſsiue tñ ſupra ī ſin
gu.clxxvj.inci.voluntas & propoſitum.an
delictum commiſſum ſine dolo puniatur &
quō.Sed nunc dico tibi in eadē materia unū
verbum notabile & ſingulariſsimū d.Card.
in cle.j.in xxxix.q.de priuile.vbi refert ſe
conſuluiſſe ꝙ illa clauſula puniens aliquem
præſumentem,& ſic notans dolum & teme
ritatem non ligat hominem ſimplicē contra
uenientem ſine dolo vel præſumptione ga
ceſſat reſpectus quem lex cōſideraui,quod
dictum refert & ſequitur d.Fely.in c.qm cō
tra.in v.col.de proba.vbi dixit ꝙ non legit
alibi tam notabile verbum in materia ſua.
Poſtea ſubdit ꝙ prius iſtud conſuluit Ioan.
Calde.in tit.de ſen.excom.in conſi.iiij.inci.
Sacerdos parochialis. vbi late conſuluit ꝙ
non faciens in cōtemptum non incurrit pœ
nam legis quæ vtitur verbis denotantibus
dolum.Pro quo facit ēt quod voluit d.Ale-
xan.in l.ſi.ff.qui ſatiſda.cog.vbi dicit ꝙ pe-
riurium non committitur ſine dolo,de qui-
bus latius dixi in l.de minore.in prin.ff.de
quæſtio.in quæſtione illa, videlicet ꝙ ſtatu
tum dicens ꝙ occidens occidatur, intelligit
dummodo doloſe occiderit, vbi videas. Et
facit no.verbum Bal.in authen.hodie.in ij.
col.C.de app.vbi dixit ꝙ ſi procurator bo-
na fide ceſſauit appellare quia putabat ſen-
tentiam iuſtam vt in dubio præſumitur, tūc
dominus nō poteſt appellare nec habere re
greſſum contra procuratorem, ēt ſi eſt ſol-
uendo, ſecundum Bal.ibi.quod dictū repu-
tat mirabile do.Fely.in c.j.in v.col.ver.pul
chre etiam.extra vt lit.non conteſt. dicens,
quia illa bona fides eſt potius quædam ne-
gligentia vel ſimplicitas inexcuſabilis,nam
non poterat errare appellando, licet non te
neretur proſequi iuxta l.inuictus.C.de ꝓcu
ra.quod tamen ibi relinquit cogitañ.do.Fe-
ly.tene menti prędicta. Hippolytus de Mar
ſilijs I. V. D.

288 Dixi tibi ſupra in ſing.cclxvij.incip.du
bia probatio.ꝙ dubia probatio nō releuat
probantem, quod maxime procedit in cri-
minalibus in quibus probationes debēt eſ-
ſe luce meridiana clariores, vt in l.fin.C.de
proba.& habetur in l.abſentem.ff.de pœn.
cum ſi.Attamen teneas menti ſingu. verbū,
videlicet ꝙ ſi duo rixarunt adinuicē in qua
rixa vnus percutitur ſi vulneratur ab alio.
teſtes autem examinati ſuper hoc dicunt ꝙ
non viderūt qñ fuit facta talis percuſsio ſeu
tale vulnus,ſed viderunt eos inuicem rixan
tes & quod ſtatim dimiſſa rixa dicunt ꝙ vi
derūt illum eſſe percuſſum & vulneratum,
certe ex hoc reſultat indicium indubitatum
ꝙ ille vulnerauit illum, ex quo poterit de-
ueniri ad condemnationem.Ita ſingul.dixit
Saly.in d.l.ſi.C.de proba.quod dictum re-
fert & ſequitur Soci.in conſi.iiij.inci. Viſis
teſtibus. in pe.col.in iij.volu.& eum etiam
refert & ſequitur do.Fran. Bru.in tract.ſuo
de indicijs & tortu.in v.char.in iij.col.pro
quo factūt dicta per eum ibi in ſequenti co-
lum.de quo latius dixi in repe.mea rub.C.
de probat.in quæſtione illa,an ex præſum-
ptione violenta poſsit perueniri ad ſenten-
tiam diffinitiuam.& in l.repeti.ff.de quęſti.
* (Vide tamen Ang.in l.ſi quis alieni.C.ad l.
iul.maieſt.) Teneas menti hoc dictum quia
ſepiſsime occurrit in facto, & ego plures
eum vidi in contingentia.

289 Dolus futurus nunquam intelligitur re
miſſus.l.ſi vnus.§.illud nulla.ff.de pac.l.cō-
uenire.ff.de pac.dota.l.ita demum.ff.de ar-
bi.habetur per Bart.ī l.aureltus.in.§.Caius.
ff.de libe.lega.& in l.ſi quis cum aliter.ff.de
verbo.obli.& in l.tres fratres.ff.de pact. &
in l.quidam decedens.ff.de admi.tut.& in l.
commodato.in prin.ff.commo.& per Bald.
in l.j.in ſi.C.de vſufru. Et ideo ſcias ꝙ licet
qñ iudex eſſet datus de cōſenſu partiū cum
clauſula

clauſula appellatione remota, tunc ex nul-
la cã poſſet appellari cũ cenſeatur partes re
nunciaſſe appellationi l.fi.C. de temp. app.
& fuit hoc not.verbum Bal.in l.ij.in fi.ver-
bis C. de app.quod etiam voluit do. Anto.
in c.paſtoralis.& ibi do. Abb.in iiij.colum.
de appel. Attamen ſi iudex fuit in dolo vel
in lata culpa poterit appellari non obſtante
ꝙ dicta clauſula appellatione remota fue-
rit appoſita de conſenſu partium. Ita ſingu-
lariter dixit Bal.in c.vt debitus in ij.colum.
de appel.quod dictum refert & multũ ma-
gnifacit do.Phili. Fran.de Peru. in dicto c.
paſtoralis in viij.colum.verſic.quartodeci-
mo operatur de app. & circa hanc clauſulã
appellatione remota ſubdit ipſe do.Philip.
ibi in ver.ſeq. ꝙ quãdo ipſa clauſula eſt ap-
poſita in ſtatutis cenſetur omnis appellatio
prohibita quo ad omnem effectum niſi pro
pter dolum iudicis vel partis & alleg.Bald.
in c.paſtoralis.§.fi.circa fi.de offi. deleg. &
do.Anto.in d.c.paſtoralis.de appel. limitan
tem illum tex.ibi procedere quando appel
latio eſt remota per reſcriptum.ſi autem eſt
remota ex priuilegio perſone aut a ſtatuto
vel ex conuentione partiũ aut propter con
tumaciam,vel quia appellatio ſit deſerta cẽ
ſetur tunc remota appellatio quo ad omnẽ
defectum,nec poſſet dictis caſibus reuocari
grauamen per ſuperiorem, nec habet tunc
locum tex.in d.c.paſtoralis de app.quod di
cit ibi do.Philip.Franc. eſſe menti tenendũ
pro quo etiam alleg. no. verbum Ang.in l.
eos in prin.C.de app. dicens ꝙ quando ſta-
tutum prohibet appellationem vel recur-
ſum,tũc intelligitur ſublatus omnis modus,
& omnis regreſſus contra ſententiam, quod
eſt ſingulare verbum perpetuo cordi tenen
dum,quia hoc vidi alias pluries in facto &
maxime proximis ſuperioribus diebus hic
Bononiæ in ardua facti quęſtione.de quo ẽt
vide nota. verba Soci. in conſil. ſuo ccxlij.
incipien. circa primum & iſta addere pote
ris his quę dixi ſupra in ſingulari lxxxviij.
incip. ſtante ſtatuto.

290 Confeſſio procuratoris vera & non ficta
præiudicat domino c.ſuboria de re iud.gl.
in c.j.in fi.& ibi doct.vt lit. non conteſta.&
habetur in c.j.de poſtu.pręla.per glo.ibi in
verbo.negauit.& per Imo. in c. in præſen-
tia in j.col.de renuncia. & habetur per om-
nes ſcribentes in c.fi.de confeſ. & per Bal.
& Angel.in l.non abſtulit C.de dona. Bar.
in authẽ.hoc ius porrectum in ij.col.verſic.
quæro qualiter hoc probabit. & ibi Bal. in
v.colum.verſi.Tertio quando eſt procura-
tor C. de ſacro ſanc. eccle.Bald.in l.ad hæc
C.de quadriẽ.præſcrip.& habetur per Spe.
in titu.de procura.§.vt autem ver.cæterum
& ver.ſequenti.& in ti.de confeſſis.§.nunc
videndum ver.Sed nunquid confeſſio pro-
curatoris & in.§.poſtremo verſi. ſi vero fit
per procuratorem.Iſtud tamẽ limita nõ ha
bere locum in appellatione vel quo ad ap-
pellationem.quoniã licet alias propria cõ-
feſsio domini poſsit eũ repellere ab appel-
lando,tamen nunquam confeſsio procura-
toris etiam vera præiudicat domino quod
appellare non poſſit.ita ſing.dixit do. Ant.
in c.cum ſpeciali.in.§.fi.de appel.per no.in
c.per inquiſitionem.de elec.quod dictum ſe
quitur Imo.in d.c.ſpeciali.in v.colũ.Et idẽ
voluit do.Anto.in d.c.j. & ibi etiam Abb.
vt lit.non conte.& Cyn.in l.j.C. de confeſ.
quos ad hoc refert & ſequitur d.Fely. in d.
c.j.in penul.col.verſi.Quarta declaratio vt
lit.non conte.& idem firmat Philip.Franc.
in d.c.cum ſpeciali.in.§.fi.in penul.col.vbi
ſubdit ꝙ pro hoc dicto benefacit,quia licet
alias vera confeſſio ipſius domini in vno iu
dicio noceat ſibi in alio, tamen ſecus eſt in
confeſsione procuratoris,quia facta in vno
iudicio nunquã præiudicat domino in alio
iudicio.ſingulare dictum fuit Compoſtella.
& Io.And.in d.c.per inquiſitionem de elec.
quos ibi ſequitur Abb.in vj.col.in fi. & ibi
poſuit rationem.Tene menti prædictã do-
ctrinam,nam prima fronte forte quilibet di
ceret contrarium cum habeamus ꝙ negli-
gentia vel contumacia procuratoris in non
appellãdo præiudicat,domino, vt habetur
in c.ſunt quorum ij.q.vij.& in l.j.ff.quando
app. ſit. Et de prædicta doctrina do. Anto.
& ſequacium in dicto c. cum ſpeciali. vide
etiam do.Alexã.in l.creditor in.§.iuſſus ff.
de appel. & in l. prima in.§. ſi aduerſus ff.
quando app. ſit.

291 Præſcriptio interrumpitur per citationẽ
etiam ſi citatio ſit vnica & non peremptó-
ria,ſecundũ Ioan.And.& alios per illũ tex.
in c. propoſuiſti.de fo. compe. & in c. licet
de offi.deleg.& in c.venerabilis. & in c. cũ
plures eo.ti.lib.vj.& voluit Ang. in l.adpe
remptorium ff.de iudi.& Bar.in l. ex dicto
in prin.in j.col.& ibi Alex.in v. colũ.ff. de
eo per quem factum erit & Alex. poſt Bal.
in l.accuſaturus ff de adul.hoc tamen intel-
lige per citationem validam & legitimam,
alias per citationem inualidam & minus le
gitimam non interrumpitur præſcriptio,
nec perpetuatur ſeu præoccupatur iuriſdi-
tio,ſecundum doct.in dictis locis. Pro qui-

bus facit c. bone el ij. de elec. & ibi glo. &
hoc etiam voluit Bar. in d. l. accuſaturus &
in auth. offeratur circa fi. & ibi Bal. in c. j. de
lit. & conteſta. Quinimo teneas mēti ꝙ non
ſolum requiritur ꝙ citatio in caſibus prędi-
ctis ſit valida & legitima. Sed ēt ſi fuit vali-
da a principio & poſtea fuit circundata, pu
ta quia pars ad cuius petitionē emanauit ci-
tatio non comparuit in termino illius cita-
tionis, vt habetur in l. poſt edictum. §. circū
dato ff. de iudic. & in c. j. de dolo & cōtu. in
vj. aut quia forte non fuit accuſata cōtuma
cia ipſius citati, vt hr̄ in l. properandū in. §.
j. in verbo, incuſante C. de iudic. & plene ꝑ
Bar. in l. ſi finita, §. iulianus circa prin. ff. de
dam. infec. qūocunq; citatio fuerit circunda
ta nunquā ex ea interrumpitur præſcriptio
nec inducitur litis pēdentia. ita ſingu. dixit
Bal. in d. l. fi. ff. de eo per quem factum erit.
Et idem dixit Bal. in d. auth. offeratur quā-
do citatio foret facta tēpore feriato, aut ſi eſ
ſet defectus perſone citate, vt quia eſſet mi
nor ꝙ his caſibus non inducitur per citatio
nē litis pendentia vel interruptio præſcri-
ptionis. & iſtud dictū Bal. in d. l. fi. refert &
ſequitur eū exclamando d. Phil. Fran. in c.
vt debitus in v. col. ver. Tertia cōcluſio. de
app. vbi ſubdit ēt vnum eſſe not. circa hanc
materiā quod dicit Bar. in l. accuſaturus vi-
delicet ꝙ eo caſu quo per citationē interrū
pitur præſcriptio tūc non curatur an libel-
lus fuerit male formatus, dummodo citatio
fuerit legitime facta, de quo latius ibi. Hip-
polytus de Marſi. I. V. D.

292 Nihil eſt tam graue & periculoſum quā
litigare ſub ſuſpecto iudice c. quod ſuſpecti
iij. q. v. c. Secūdo requiris in fi. de appella l.
apertiſsimi. C. de iudi. cū ſi. Et propter hoc
videretur ꝙ princeps nō poſsit cauſam cō-
mittere recuſatione remota, quia eſſet tolle
re defenſionē, cū recuſatio iudicis videatur
de iure naturali, vt probatur in d. c. quia ſu-
ſpecti. Ea vero quæ ſunt de iure naturali ſi-
ne cauſa per principē tolli nō poſſunt, vt hr̄
in cle. paſtoralis de re iudi. & inſti. de iure
naturali. §. ſed & naturalia. & per Innoc. in
c. quę in eccleſiarū. de cōſti. & dixi in con-
ſi. meo. inci. In cā magiſtri Ioā. Ferrariēſis in
viij char. Et in hac opinione, videlicet ꝙ
princeps nō poſsit cōmittere cauſam recu-
ſatione remota, reſidet Abb. in c. ad hæc. ex
tra de reſcrip. dicens de hoc eſſe ibi glo. ſin-
gula. & idem etiam tenet in c. cum inter de
excep. & Gemi. in c. iudex ab apoſtolica. de
offi. deleg. in vj. adducens etiam glo. quę ſe-
cundū eū hoc voluit in c. ſi quis in quacun-
que ij. q. vj. Sed contrariū tenet Spec. in tit.
de recuſa. §. j. verſi. quid ſi cā. & Lappus in
c. iudex ab apoſtolica. & Bal. ī l. fi. C. de ſen
ten. & interlocu. om. iud. & Ang. & Imo. in
l. j. in. §. interdum. ff. a quibus appel. nō licet
& Inno. in c. tranſmiſſa. de foro competen.
vbi cōcludunt ꝙ princeps poſsit tollere re
cuſationē cū poſsit tollere appellationē, vt
hr̄ in d. §. interdum. & in c. paſtoralis. de ap
pel. & in l. j. C. de ſenten. præfec. præto. de
quo ēt aliquid per d. Philip. in c. j. in prin. de
reſcri. Tu dicas ꝙ ſi princeps cōmittit etiā
ex certa ſcientia cauſam notorie ſuſpecto li
cet valeat commiſſo, per hoc tn̄ nunquā in-
telligitur tollere exceptionē recuſationis,
quia non obſtante ꝙ cā ſit cōmiſſa per prin
cipem iudici notorie ſuſpecto, & ex certa
ſcientia principis, tn̄ intelligitur ſaluum &
reſeruatū parti ius recuſationis, & iſtud eſt
quod voluit glo. in d. c. ad hæc, & idem te-
nuit Innocē. in d. c. ex tranſmiſſa, pro quibus
ēt facit tex. in c. ij. & ibi Abb. vt lit. non con
teſta. in j. col. Ita dixit d. Philip. Fran. de Pe-
ru. ponens quaſi omnia prædicta in c. poſtre
mo. in iij. colū. de appel. vbi ēt ſubdit in iiij.
col. ibi ꝙ quando princeps committit cau-
ſam ēt notorie ſuſpecto cū clauſula non ob-
ſtāte exceptione recuſationis, quia videtur
tunc vti plenitudine poteſtatis, tali caſu re-
cuſatio ſublata eſt quia hoc modo tolli pōt.
quod dicit ſing. voluiſſe Inno. in d. c. ex trāſ-
miſſa. quem ſequitur Hoſtiē. in d. c. cū inter.
& glo. in d l. apertiſsimi. in ver. recuſare C.
de iudi. & Bar. in l. fi. C. de ſenten. Et ſubdit
etiam quod ſi princeps ſimpliciter commit-
tit cauſam recuſatione remota debet intelli
gi de friuola, non autem de graui & iuſta ſu
ſpicione. ad quod alleg. Specu. in d. ti. de re-
cuſa. §. j. ver. quid ſi ſit cauſa. de quo latius
per ipſum d. Phil. Fran. in d. c. poſtremo. ad
quæ etiam vide omnino ibi reuerendiſsi-
mum d. Cardi. Alexan. not. loquentem mo-
re ſolito. Tene mēti prædicta quia ſunt mul
tum quotidiana.

293 Statutū tollēs omnes exceptiones nunꝗ̄
tollit exceptiones peruenientes ab alio ſtatu
to ſecūdū Bar. in l. j. in. §. & parui. circa me.
ver. vtrū poſsit opponi ff. quod vi aut clam
& Bar. in l. prætor. in §. eritq; hæc differen-
tia. circa fi. ff. vi bo. rap. & do. Anto. in c. itē
cū quis. de reſti. ſpo. & Ioan. de Imo. in c. ex
parte. el ij. de offi. deleg. & in l. fi. ff. a quibus
app. non licet. & do. Alex. in cōſi. ſuo cxlv.
incip. Viſo &c. in fin. verbis in v. volu. & in
cōſi. cccj. incip. viſis in penul. colū. & Pe. de
Anch. in conſi. ſuo ccxxij. inci. diſcutiendū,

in fi. verbis & d. Fran. de Aret. in conſil. ſuo cvj. incip. In præſenti dubitatione. in tertio dubio. Et ideo tene mētī perpetuo notabile & ſingulare verbū Barbatij in c. j. in penul. char. extra de reſcrip. vbi dixit ꝙ ſi ſtatuto caueturꝙ iudex teneatur ſeruare certā formam in ferendo banno cōtra delinquētes, alio ſtatuto cauetur ꝙ poteſtas ſi ceperit bānitum intra terminum trium dierum debeat facere illū decapitari nulla exceptione vel defenſione audita vel admiſſa. modo poteſtas banniuit quendam ad penam capitis ꝙ in banno ferendo non ſeruauit formā ſtatuti, quibus ſtantibus poſt certum tempus captus eſt ille bannitus per poteſtatē qui elapſis tribus diebus vult facere illum decapitari, an poſsit? & dicit ꝙ non, ad quod alleg. Io. And. in addi. Specu. in ti. de ſemen. §. poſtremo in addi. incip. Contrarium vide vbi refert antiquos dicentes ſtatutū in loco dat certam formam ſententiandi. Aliud ſtatutum dicit ꝙ ſententie intra certū terminū mandētur executioni non obſtante aliquo alio ſtatuto, an hoc caſu ſentētia in qua conſtat nō fuiſſe ſeruatam formā primi ſtatuti mandetur executioni? & dicit ꝙ nō, quia iſta clauſula appoſita in vltimo ſtatuto non impedit vnum ſtatutum limitari & ſuppleri p aliud (Vide Pet. de Ancha. in repe. c. canonū ſtatuta in lxxix. col. ver. hic etiam quero. extra de conſti.) Item alleg. ēt Io. And. in additio. Spec. in ti. de ſententia in. §. vt autem in addi. incip. Ad hæc & ea quæ. vbi refert antiquos dicere, ſtatuto cauetur ꝙ minor non poſsit obligari ex pręcepto ſine certa ſolēnitate. alio ſtatuto cauetur quod contra pręceptum nihil poſsit opponi quin mandetur executioni. Modo minor obligauit ſe ſine ſolennitate ſtatuti, opponitur ꝙ non valet obligatio, replicatur quod nihil poteſt opponi in executione. Dicit Io. And. ibi ꝙ poterit opponi ſolennitas alterius ſtatuti, quia vnum ſtatutū limitatur per aliud. Item allegat ēt Bal. in l. j. in penul. colū. C. ne liceat in vna eademq; cauſa tertio prouoc. vbi dixit ſtatuto cauetur ꝙ ſententia feratur de conſilio antiquorum alio ſtatuto cauetur ꝙ ſentētia ſtatim executioni mādetur. dicit ibi Bal. ꝙ niſi appareat ꝙ lata fuerit de conſilio antiquorum non mandabitur executioni, quia vnum ſtatutum limitatur per aliud. Item allegat ipſe Barba. plures & plures alias doctrinas notabiles pro hac parte quas breuitatis cauſa omitto referens me ad eum ibi. Et vltra adducta per Barba. ad hoc vbi ſupra, Adde Bald. in additio. Specu. in titu. de execu. ſententie. in penulti. colum. verſi. bannum. vbi dicit ꝙ cauti debent eſſe aſſeſſores quando ſtatutum dat formam qualiter procedatur ad banniendum aliquem quod illam formam ſeruent, alias bannum & quicquid fundatur ſuper eo eſt nullum ipſo iure. Item ſubdit ibi in principio illius verſiculi quod bannum generale vel ſpeciale inordinate vel ſine cauſa factum vel datum alicui non habet vim legis vel ſententie. allegat hoc voluiſſe Dyn. in l. iiij. in . §. condemnatum ff. de re iudicata. ſiue ſit datum ſeu latum interlocutorie ſiue diffinitiue. Et vide Alberic. de roſate in quarta parte ſtatu. in quæſtione lxxiij. incipiē. Sed quid ſi ſtatuto caueatur. vbi poſt plura argumenta pro & contra tenet cum And. & ſequacium, ſcilicet quod talis bannitus non poſsit decapitari ſed quod tale bannum ſit nullum. Et idem dixit Alber. Gandi. in ſuo tractatu maleficiorum. ſub rubrica de multis quæſtionibus dependentibus a ſtatuto. in vj. columm. verſicu. Item pone contineri. & vide etiam notabile verbum Angel. in l. ſed ſi in lege in. §. perinde ff. de petitio. hęredita. & Bald. in l. labeo la ſecunda in. §. hæc autem clauſula ff. de arbitris. & Bald. in cap. ad hæc el ij. in fine. de appellatio. & in capitu. primo poſt gloſſ. ibi extra de reſcriptis, poſt principium. & Bald. in capitu. ſecundo in fine. verbis de exceptio. vbi in prædictis locis ponuntur not. dicta in propoſito. Et vide etiam Barba. in cap. cauſam quæ. in viij. charta. de reſcriptis vbi refert quaſi omnia per eum dicta in d. cap. primo de reſcrip. Tene mētī prædicta, quia temporibus meis nedum ſemel, ſed vt ita dicā millies vidi prædicta in practica & nuperrime cōſului pro Petro Antonio de Fernelio qui erat bannitus, & fuit captus, & eum euaſi a pœna mortis, & conſilium meum fuit ſubſcriptum quaſi ab omnibus de docto. huius ciuitatis.

294 Odia reſtringi & fauores conuenit ampliare, vt in regula, odia. de reg. iur. in vj. cum ſimil. ibi in gloſſ. allegatis. Et ideo teneas mentī, ꝙ licet extra territorium iudicis impune non parcatur, quia iuriſditio iudicis non extenditur extra territoriū. Iſtud fallit in fauorabilibus, nam ſi ſtatutum iudicis dat præmium occidenti bannitum compræhendit etiam occidentem bannitum extra territorium ipſius iudicis, vt dixi ſupra in ſingulari incipien. Vidiſti anno præterito. Secus autem eſt in odioſis. & ideo dixit ſingu. Ioan. de Imo. in conſi. ſuo lxxx.

inci.in caſu præmiſſo in fi.verbis.quod vbi
per ſtatutum imponitur pro delicto aliqua
pœna ſpecialis tale ſtatutum non extēditur
ad delictum commiſſum per ſubditum ex-
tra territorium.quod dicit voluiſſe Bart. in
* l.j.C.de ſum.trini.& fid.catho. (Vide in ſi-
mili do.Anto.in c.propoſuiſti in ij. colū.de
fo.compe.& Caral.in tract. ſyndi. in verſi.
ccccclxiij.incipiē. Adde & tene menti perpe
tuo &c.Lud. Bolog.conſi.lvij.in ij. colum.
poſt me.)quod vere eſt notabile verbū. Et
vide circa prædicta not.verba Ang.in l.hæ
res abſens.§.j.circa fi.ver.vltimo circa iſtū
articulum &c.ff.de iudic.

295 Clauſula appellatione remota eſt magne
importantie,de qua habetur per doc. in l.j.
.§.fi.ff.a quibus appella.non licet.& in c.pa
ſtoralis & in c. ſuper quæſtionum.§.porro.
&.§.ſi vero duo.de offic.deleg.& per Ioan.
And.& Hoſtien.in c.vt debitus de appel.&
per Hoſt.in ſumma in titu. de appel. in.§.fi.
& per cano.in c.paſtoralis.de appel. & per
Bal.in addi.Spe.in titu.de appel.circa prin.
verſi.clauſula appellatione remota. & per
Bal.Saly.& alios in l.fin.C.de appel. & per
Bal.in l.ij.C.de appel.per do.Philip.de Pe-
ruſio in d.c.paſtoralis in x.col. ver ſic.xvij.
operatur & per d.Fran.de Are. in cōſil. ſuo
cvj.incip.in præſenti in vlt.col.ſed circa ip
ſam clauſulam aliqua ſcias vtilia & quoti-
diana valde.Et primo quod inferior a prin
cipe non poteſt apponere clauſulam appel-
latione remota qa eſt caſus reſeruatus prin-
cipi.tex.eſt not.in d.l.j.in tantum quod di-
xit Spe.in tit.de legato.§.nunc oſtendendū
verſi.xiiij.quod etiam legatus de latere nō
poteſt apponere clauſulam appellatione re
mota,niſi hoc haberet ex ſpeciali commiſ-
ſione pape.& ita ēt voluit glo.in c. transla-
tionem extra de offi.deleg.in glo.magna in
fi.pro quo bene facit glo.quæ reputatur ſin
gularis in c.fin.in verbo, figura de hære. in
vj.quæ voluit ꝙ legatus de latere non poſ-
ſit committere cauſas ſimpliciter ſumma-
rie &c.quod etiam ſequitur Bald. in l.ij.C.
de appella.dicens prædicta procedere, etiā
ſi papa conceſſiſſet legato legatione cum
clauſula omni appellatione remota,quia li-
cet dicta clauſula operetur quo ad ſentētias
ferendas per eū, nō tamen poterit ipſe lega
tus concedere hoc ſuo delegato pro quo
eſt tex.in c.ſuper quæſtionū in prin.& in.§.
ſi vero duo.deleg.& ſubdit Bal.ꝙ licet prin
ceps vel papa committat alicui vniuerſita-
tem cauſarū cū plena & omnimoda poteſta
te,nō tñ per hoc intelligitur conceſſa pote-
ſtas ſubdelegandi cum dicta clauſula.ita di-
xit Bal.in l.ij.de appel.cuius dicta refert &
ſequitur Ioā.de Imo.in d.l.j.ff.a quibus ap-
pel.non licet in xxv.& xxvj.col.quæ om-
nia ſunt menti tenenda ſecundum do.Phil.
Fran.de Peruſio in d.c.paſtoralis in xj. col.
verſi.Secūdo quæritur.Facit etiam, nam le
gatus non committit cauſam ſublato iuris
ordine,ſecundū d.Abb.in c.j.de reſcrip.quē
refert & ſequitur ibi do.Fely.in j.col.verſi.
legatus &c. vbi ad prædicta adducit plura
& plura ſingularia dicta quem omnino vi-
deas. Secūdo ſcias ꝙ virtus huius clauſule
ap.remota extēditur ſolū ad partes nomina
tas in reſcripto,non autē ad præiudiciū alte
rius tertij. vnde omnes alij quorū intereſt
poterūt cōparere & opponere coram iudi-
ce delegato,& ſi grauantur poterunt appel
lare,quia quo ad eos intelligitur remota ap
pellatio,quia nō ſunt nominati in reſcripto
ita dixit do. Philip. Francus de Peruſio in
d.c.paſtoralis de app.in xv.col.verſi.ſepti-
mo quæritur vbi dicit ꝙ de hoc eſt tex.ſin-
gu.in cap.ſuper eo.ſupra de offic.deleg.vbi
hoc tenent doc.& idem voluit Bar.in d.l.j.
ff.a quib.app.non lic.& dicit d.Philip.Fran
cus, vbi ſupra ꝙ prædicta inducit Abb. ad
ſtatuta remouētia appellationem in execu-
tionibus ſententiarū & inſtrumentorū,quia
non includit tertios comparētes pro ſuo in-
tereſſe ſed ſolū nominatos in ſententijs vel
in inſtrumentis,quod dicit eſſe menti tenen
dum.Et ex prædictis inferri poteſt ſecundū
eū ꝙ licet cauſa ſit delegata per principem
appellatione remota, & legatus a principe
poſſit alteri ſubdelegare l.j.C. qui pro ſua
iuriſdi.c.paſtoralis in prin.de offi.deleg. Et
licet eadē debeāt ſeruari & interuenire in
ſubdelegato quæ in ipſo delegato, vt in c.
ſtatutū.§.in nullo quoque de reſcri.in vj.Et
licet alias ſubdelegatus teneatur ſeruare
formā & ordinē datū in reſcripto ipſi dele-
gato c.venerabilis de offi.deleg.tñ hęc om
nia ꝓcedūt præterquā in clauſula appel. re
mota,quia poſita in reſcripto reſpicit ipſum
delegatū,vnde ipſe nō poterit ſubdelegare
cum dicta clauſula,vnde a ſententia ſubde-
legati poterit appellari tex.eſt not.in d.c.ſu
per quæſtio.§.ſi vero de offic.deleg. hoc tñ
fallit ſcdm d.Philip.Fran. vbi ſupra in caſu
no.d.c.paſtoralis.§.fin.vbi delegatus poteſt
ſubdelegare cū clauſula appellatione remo
ta,& ratio,ibi patet ſcdm eū,de qbus latius
per eū ibi,vbi plura ſingularia ponit in ma
teria iſtius clauſule appellatiōe remota,for
* te per tres chartas, ideo videas eū ibi.(De

hac clauſula vide d.Paridē de puteo in tra-
cta.ſuo ſynd.in xviij.char.in ij.colū.) Tene
mēti prædicta & ea non ſpernas, quia ſunt
quotidiana & de pane quærēdo, & nō ſunt
vulgaria.Hippoly.de Marſi. I.V.D. Bono.

296 Alias practicaui vnum in cauſa propria
de quo conſequutus fui vtilitatē & honorē
qd te volo docere,videlicet ꝙ iuriſditio de
legati poteſt præueniri per ordinariū dum
modo litere delegatorie non fuerint primo
præſentate iudici delegato. Ex quo ſequi-
tur ꝙ ſi citatus corā iudice ordinario exci-
pit ꝙ papa vel princeps primo illā cauſam
alteri cōmiſerat nō auditur, & imputet ſibi
ipſe impetrās quare literas prius iudici de-
legato nō præſentauit.ita de hoc eſt tex. in
c.vt debitus. & ibi ſcribentes de appel. &
hoc ibi ponit,vt ſupra d.Philip.Frā.de Pe-
ruſio in iij.col.ver.v.not.&c. Et dicit ꝙ ra-
tio fuit fauor ordinarie iuriſditionis quę eſt
fauorabilis & largo modo adiuuāda & in-
terpretāda,ſed iuriſditiodelegata eſt extra-
ordinaria,vt extra de tranſac.c.decetero.&
velut odioſa eſt reſtringenda. Ita dixit glo.
not.in ver.volu.in cle.fi.de offi.ord.& in c.
j.in verbo,proceſſus,in fi. de reſcrip. in vj.
Limitat tū ſupradicta niſi impetrans fuiſſet
impeditus per aduerſariū cōtra quē impe-
trauit vt ſic aduerſarius pręueniret impetrā
tē corā iudice ordinario,tunc.n. eius dolus
non debet ei patrocinari, vt in c. ex tenore
extra de reſcrip.pro quo ēt dicit fore bonū
tex. in l.quāuis ff.de bo.auth.iud.poſ. Tene
mēti quia ibi ēt poſſet occurrere in facto vt
mihi euenit.

297 Teſtes de nouo reperti admittuntur etiā
extra tēpus probatoriū & poſt concluſum
in cauſa.Ita volūt doct.omnes in c. præſen-
tiū per illū tex.extra de teſtib. & facit opti
me tex.in c.vt circa.§.alioquin. de elec. in
vj.& tex.in c.nulli circa fi.eo.ti.& lib.& fa
ciūt quę habētur in c.innotuit.de elec.& fa
ciūt quæ dicūtur a Bar.in l.admonēdi in ij.
col.vbi ēt per alios ff.de iureiu.vbi volunt
ꝙ inſtrumēta de nouo reperta poſsint pro-
duci ēt poſt cōcluſionē in cauſa,de quo ali-
quid ſupra in ſing.229.incip.ſentētia & hr
per d.Fely.in c.ſuborta in pe.& antepe.col.
de re iud. Scias tamē ꝙ ſi iudex dedit licen
tiā Titio producēdi teſtes poſt cōcluſum in
cauſa cū conditione ſi iurauerit eos ſibi no-
uiter notos.Et poſtea ꝓbetur eos ante fuiſ-
ſe ſibi notos examinatio corruit,quia in di-
cta conditione ſi iurauerit eos ſibi nouiter
notos ſubintelligitur alia conditio,tacite,vi
delicet & ita ſit.Ita ſing.multum dixit Pau.
de Caſt.in l.cum patruo C.cōia vtri.iud.ꝓ-
pter glo.ij.ibi,quod dictum refert & multū
exclamat do.Fely.in c.paſtoralis in xj.col.
in prin.de except.de quo dicto ſecundū eū
nunquam ſis oblitus. Tene mēti,quia pote-
rit tibi ſeruire ad multa.Hippoly. de Mar-
ſilijs. I. V. D. Bononienſis.

298 Remotū a veriſimili dicitur quædā falſi
tatis imago,ſecundum Bal.in l.j.in iij. colū.
C.de ſer.fugi. Et veriſimilitudo eſt magne
importātie,vt late dixi in l.j.in princ.ff. de
quæſtio.& in repe.mea rub.C.de proba. in
materia veriſimilitudinis,& ideo teneas mē
ti notabile verbū,videlicet quod licet alias
quādo teſtis dicit vnū cū iuramēto aliud ſi-
ne iuramēto ꝙ ſtatur dicto eius cū iuramēto
ſecundū Abb.in c.per tuas de proba.ꝙ etiā
voluit Bal.in l.fi.C.de re iudi. Attamē quā-
do pro primo dicto ſine iuramēto ſunt præ-
ſumptiones,& pro ſecūdo cū iuramēto nō
ſunt præſumptiones,tunc ſtatur primo di-
cto ſine iuramēto. Ita ſingulariter dixit Bal.
& Abb.in d.c.per tuas per illū tex.de pro-
ba.quod dictum pro valde no.refert & ſeq-
tur d.Bartho.Soci.in conſi.ſuo ccliij. incip.
In cauſa domini Ioā.Frā.&c.in ij.col. Et il-
lud etiam refert & ſequitur celeberrimus
iuris interpres do.Vulpianus de Zannis in
cōmento ſuo inſti.de iuſti. & iure in.§.his
ergo &c.in xliij.col.verſi.hoc tamen limi-
ta.vbi etiam alleg.Ang. hoc tenentem in l.
fi.in j.col.C.de quęſtio.licet Ang.ibi nō lo-
quatur in dicto iuramēto.& allegat ēt Bar-
ba.referentem.& ſequentē prædictā doctri
nam in aliquibus ſuis cōſilijs, de quibus ibi
per eum,vbi late examinat materiam varia
tionis teſtium.

299 Aduertas ad vnum in quo vidi quāplu-
res errare.Nam tu ſcis ꝙ iuramentū firmat
contractum minoris alias inualidum,vt ha-
betur late in auth.ſacramenta puberum C.
ſi aduer.vendi,& in l.ſi quis maior.C.de trā
ſact.& in l.ſi quis pro eo.ff. de fideiuſ. & in
c.cū cōtingat de iureiur.& in l. cū pater §.
filius matrē ff.de leg.ij.cum ſimi.Sed tu di-
ſtinguas ꝙ aut loquimur in iuramento mi-
noris aſſertorio aut iuramento confirmato-
rio.Si loquimur in iuramento aſſertorio ap
poſito in contractu per minorē vt quia aſſe-
rit ſe maiorem, de quo in l.ſi in alterius C.
ſi min.ſe maio.dixe. tunc ipſe minor præ-
textu talis iuramenti ſolum excluditur a be
neficio reſtitutionis in integrum,non autem
excluditur a beneficio nullitatis allegande.
Ita ſingulariter dixit Ioan.And.in additio.
Specu.in titu. de ſenten.§. vt autem. circa

prin.in addi.incip. Ad hæc & ea quæ præmiſſa ſunt quod dictum refert & ſequitur Ludo.Ro.in conſi. ſuo xij.incip. Viſo facto præpoſito &c.in vlti.col. dicēs hoc dictum eſſe ſingulare,& illud alibi neſcire. Et illud dictum ēt pro valde not.refert & approbat Pau.de Caſt.in d.l.ſi in alterius.quā legit cū l.j.illius tit.& illud ēt referi & ſequitur do. Bartho.Soci.in conſi.ſuo lxj.incip. In præſenti cōſultatione &c.in iij.colū. vbi plura alleg.& dicit ſe alias late pro hac parte conſuluiſſe.& dictam doctrinā Io.And.etiam refert & approbat idē do Barth.Soci.in cōſi. ſuo lxvj.incip.Fruſtra in viij.col.ſi autē loqueremur in iuramento confirmatorio nō poſſet tunc allegare nullitatē ipſius contractus ſed ab ea excluderetur ſecundū doc. in dictis locis. Tene menti quia vere eſt not. verbum in practica.

300 Prorogatio intelligitur fieri cum omnibus qualitatibus rei prorogate l. lecta ff. ſi cer.pet.l.ſi manente ff. de præcar. habetur in l.ij.in.§.ſed ſi iudex.ff.de iudi.& habetur per Barto.& alios in l.ij.in §.& poſt operis & ibi per Alex.in iij.col.ff.de ope.no.nun. & per do. Anto. & alios in c.preterea el ij. extra de app.& per Bal.in c.j.poſt prin. de mut.peri.vbi dicit ꝙ ſi aliquid ſubſtantiale mutaretur non diceretur prorogatio.alleg. not.in c.hi qui.de prebē.in vj. Sed aduerte quia hæc regula limitatur aliquibus modis. Et primo limitatur in iuramento.Nam ſi factū eſt compromiſſum cum ꝯ poſitione certi termini & cū iuramēto de non veniendo contra.& poſtea intra dictum terminū fuit dictum compromiſſum prorogatum facta prius narratione contentorū in primo compromiſſo & non ſpecialiter de aliquo iuramento niſi adiuncto verbo &c. An tali caſu iuramentū intelligatur eſſe repetitum & prorogatum.Ita quod ſi veniatur cōtra laudum latum poſt terminum primi compromiſsi contrauenienſ poſsit dici periurus, ſeu poſsit per cenſuram eccleſiaſticam cogi ad obſeruationem iuramenti? in quo dicas ꝙ non erit periurus nec dicetur prorogatū iuramentū.Ita ſingulariter dixit Bal.in iio. conſi.ſuo cccl xviij.incip. Quæritur ſi factū fuit compromiſſum in iij.vol.& allegat ad hoc plura, & reſpondet ad ea quæ adduci poſſent in cōtrarium. Limita etiam dictam regulam non procedere in pœna,nam ſi ꝓrogatum eſt compromiſſum non intelligitur prorogata pœna. Ita not.dixit Bald. in l.penul.§.vxor.ff.ſolu.matri.per l. ſi ſeruus ea l.ff. de ſer. expor. Pro quo facit dictum eiuſdem Baldus in l. ſi a te.C. de pac. inter emptio.& vendi.vbi dicit ꝙ illud quod dicitur ꝙ prorogatio termini intelligitur facta cum omnibus ſuis qualitatibus eſt verum in fauorabilibus,ſecus autem in odioſis,& ibi ponit notabile exemplum de prorogatione officij poteſtatis quem vide,licet contra prædicta factanr adducta per domi. Bartho.Cæpo.in conſi.ſuo viij.incip. dicendum.Teneas menti quia iſte ſunt notabiles limitationes quæ ſepius occurrere poſſunt in facto & afferre poſſunt decus & lucrū. Et circa prædicta videas etiam Bal.in l.eã in ſi.C.de iure do.& Bar.Alexā.& alios in l.item quæritur in §.qui impleto ff.loca. & Pau.de Caſt.in l.ſi procurator.C.de procura.& Specu. in titu.de procur.§.ratione autem in iij.colum.in verſi.Sed vltra ea. &c. Et in hac materia prorogationis teneas mēti ꝙ eadem ſolennitas requiritur in prorogatione compromiſsi quæ requiritur in primo compromiſſo faciendo. Ita dixit Bald. in conſil.ſuo ccclxxxviij. incip.Viſo ſtatuto in ij. volumi. Et ſic per iſta cum adiutorio beatiſsimæ virginis Mariæ expedita ſunt ſingularia.300. quæ alias vobis pollicitus ſum componere & vobis tradere quæ non tedeat vos ſepe reuidere, quoniam ex ipſis non fallor eueniente opportunitate reportabitis emolumentum honorem & gloriam,& forte ſepius eritis mei præceptoris veſtri memores. Hippolytus de Marſilijs. I. V. D. Bononienſis.

301 Dixi tibi alias ſatis plene & forte vltra omnes in l.ſin.in v.colum.cum quatuor col. ibi ſeq.ff.de quæſtio. ꝙ mors omnia ſoluit, ad quod adduxi plura iura & doctrinas.do tamen nunc tibi caſum in quo mors non tollit omnia,ſed imo poſt mortem illud quod ante fuit remanet in virtdi prout erat ante mortem,qui caſus eſt ſi papa delegauit cauſam vni ſub nomine proprio qui delegatus poſtea erit mortuus tali caſu ordinarius loci poſt mortem ipſius delegati non poterit ſe intromittere de illa cauſa.Ita ſingu. dixit Bal.in l.ſi vi propoſitis la j.in penul. colum. C.quomodo & quando iud.vbi dixit ꝙ licet delegatus ſit mortuus & delegatio ſit conſumpta,tamē in tali caſu ſolus papa habet de illa cauſa cognoſcere & diſponere alleg. hoc voluiſſe Archi.in.§.is ita xxviij. quæſtio. ix. in apoſtilla quæ incipit, adde ibi &c. & dicit ꝙ cauſa quę ſemel intrat in curia Romana,nunquam exit de curia, niſi princeps eā deleget alteri,vel remittat cauſam ad ipſum ordinarium,quod dicit Bald.

eſſe not.& adducit illum tex. ad hoc quod dictum ſequitur ibi Saly.& Ioan.de Imo.in l.ſi expreſſum in vlti.colum.in princi.ff. de app.& Iaſ.in l.j.in xvij.col. verſi.contra tñ ff.de off. eius & in l. more in vlt. colum.ff. de iuriſ.omn.iud. hẽ iſtud dictum refert & ſequitur do. Phil. de Franchis de Peruſio in c.vt noſtrum in pe.colũ. extra de appel. vbi dicit ꝙ pro hoc dicto eſt text.ſing.in c. paſtoralis.§.j.de offic.ordi.vbi ſi papa cauſam ſpectantem ad ordinarium alteri delegauit.& delegatus proceſsit ſin cauſa, & in contumaciam partis miſit in poſſeſsionem vel excommunicauit, licet poſtea delegatus moriatur non tamen poteſt ordinarius ſe de illa cauſa intromittere nec abſoluere excommunicatum cum abſolutio ſpectet ad papam delegantem,nec poterit per ordinarium recuperare poſſeſsionem amiſſam, quia ex quo papa ſemel illam cauſam delegauit non redit vlterius poteſtas ad ordinarium.Ita eſt tex.ibi ſingularis pro quo dicit facere in ſimili,quia quando papa ſemel reſeruauit ſibi collationem alicuius beneficij, non redit poteſtas conferendi ad ordinariũ quouſque prouiſio illius beneficij virtute reſeruationis habuit effectum, de quo per Inno.& Ioan.And.in c.inter dilectos de ex ceſ.præla.& per glo.& doct.in c. ſi eo tempore.de elec.in vj.& in c.cum Vintonieñ. de elec.refert poſtea do.Fely.vbi ſupra Saly.in d.l.ſi vt proponis.reſtringere & limitare dictum Bal.procedere quando delegatus deceſsit re non integra, alias ſi re integra videtur ꝙ redeat poteſtas ad ordinariũ per id quod habetur in d.l.ſi vt proponis. Sed in hoc dicit Inno. ſecundum eum in d. l.ſi expreſsim in fi eſſe ſeruandum ſtylũ curie,qñ de illo cõſtaret,vt in c.quã graui. de cri.fal.& in c.cũ.M.& ĩ c. ex literis.de cõſti.ſed ceſſante ſtylo iuriſdictio delegati pape põt ꝑueniri ab ordinario re integra anteq̃ litere ſint præſentate iudici delegato. vndẽ ſi citatus coram ordinario excipit ꝙ papa primo illam cauſam delegauit alteri & cõmiſit non auditur,imputet enim ſibi impetrans ex quo prius delegato literas nõ præſentauit,etiam ſi fuit impeditus ꝙ præſentare non potuiſſet quanto magis ſi re integra deceſſerit,& de iſtis dicit eſſe tex.in cap.vt debitus eodẽ.titu.de app. Quæ omnia ſunt menti tenenda ſecundum do.Philip.in d.c. vt noſtrum &c. Ad quæ etiam vide vnum verbum per Soci. in conſil. ſuo xxxix. incip. capio primum &c.in prin.v. colum. in iiij.volu.& vide etiam Soci. limitantẽ hãc materiam in conſi.ſuo lxxxiij.inci.pro clariori &c.in iij.col.in d.iiij.volu.

302 Ma er non poterit intra annum tutorem dari filijs ſuis aut priuatur ſucceſsione ipſorum l.ſecunda.§.ſi mater ff.ad tertul.l.ſciãt C.de legi.hære.habetur in authen.matri & auie.C.quando mul.offic.tut. fungi pot. & habetur de materia per Ioan.de Ana.,in cõſil.ſuo xlv.incipien.viſis his &c.& per Ludo.Ro.in conſi.ccvij. incip.ſi volumus &c. & in conſi.ſuo cclxxix.incip.viſis &c. hoc tamen limita non habere locum quando filius habet multa debita,& propter hoc mater voluit petere tutorem vt filius remaneret indefenſus,& ſic non poſſet condemnari,& contra eum non agi ſeu aliquid fieri tã quam indefenſus. nam hoc caſu excuſatur mater,nec perdit ſucceſsionem filij. Caſus eſt ſingu.in l.ij.§.ego etiam ff.ad tertul. quẽ tex.ad hoc dicit ſingu.& notandum perpetuo domi. Alexand. in authen. ceſſante C. de legi. hære. & Ludo.Roma. in ſingulari ſuo cvj.incipien.ſecundo quæro &c.ꝙ dicit eſſe nota.

303 Filiorũ appellatione regulariter continẽtur nepotes ex filijs l.filij.& l.iuſta.& l. liberorũ ff.de verb.ſign.habetur per ſcribentes in l.cum acutiſsimi C.de fideicom.& in l.cum amiſ.ff.de condi.& demon.& in l. filium habeo ff.ad macedo.& in l.lucius la ſ. ff.de hære.inſti.cum limi. Aliqui tamẽ ſunt caſus in quibus dicti nepotes non continẽtur.Vnus caſus eſt quando filij vocantur cũ aliqua qualitate quæ non erat in nepote,nã tunc appellatione filij non compreheñditur nepos l.ſi.C.de natu.lib.& no. Bar.in d.l.liberorum in v.col.in ver.ſecundo quæritur qñ verbũ filij &c.& in l.j.C. de priul. dot. & voluit Alex.in conſi. ſuo cccxlviij. inci. ponderatis verbis teſtamẽti præſenti nobilis viri.in ij.colũ.vbi refert prædicta,& alij plures caſus in quibus nõ veniunt nepotes appellatione filiorum ponuntur per Bertha.in ſuo repertorio in verbo,filiorum appellatione in xxj. verſicu.vbi latiſsime loquitur,& circa hanc materiam teneas mẽti vnum perpetua memoria dignum, ꝙ ſi ſtatutum dixit ꝙ exrantibus filijs maſculis filie femine non ſuccedant ꝙ tale ſtatutũ etiã habet locum ſi extant nepotes ex filijs. Ita not. dixit.Raph.Fulg.in conſi. ſuo lxxviij. incipien. ſuppoſito ſtatuto. in ij. colum. & Soci. in conſilio ſuo xiiij. incipien. ſequendo ordinem &c.in ver.quarto prædicta cõcluſio &c.De quo tñ vide d.Phil. dec.in cõſi.ſuo lxxxvij.incip.pro reſolutione &c.in

pe.col.vbi alleg. Bal.in contrarium in cõſi. ſuo xxx.in iij.vol.& vide etiam do.Franc. de Are.in conſi.ſuo clxiiij.incip.diligenter, in iiij.col.in verſic.nec videtur obſtare. de qua materia vide etiam Alexã.in conſil.ix. incip. viſis verbis teſtamenti.in j.vol.& in conſi.cxxviij.incip.conſideratis &c.in eo. vol.& d.Phil. Deci.in conſi.ſuo xcv.in iij. iiij.& v.colum.& Fran.de Are.in conſi.ſuo cxlvj.incip.reſpondendo &c. & Iaſ.in l.de quibus.in v.vj.& vij.col.ff.de legib.& in l. ij.in.§.prætor ait.in ij.col.ff.de in ius vocã. & an tale ſtatutũ habeat locum in filiabus monialibus vide Paul.de Caſt.in conſil.ſuo cccxxxvij.incipi.primum dubium de quo quæritur &c.in ij.& iij.col.& Socin.conſil. lxxxj.incipien. in præſenti conſultatione. in iiij.& v.col.&c.& latius per d.Rochum Cur.in c.ti.in cxix.& cxx.col.de conſuetu. Item an dictum ſtatutum habeat locum in filio ſpurio legitimato vide Rapha.Fulg.in conſi.lxij.incip.ſtante ſtatuto &c. Hippolytus de Marſi. I. V. D.

304 Animaduertant creditores habẽtes debitores captos & carceratos qñ tales debitores carcerati volunt exire carcere præſtã do fideiuſſorem. Nam ſi tales fideiuſſores promittunt ſoluere creditori omne id & totum quod apparebit ipſum debitorem carceratum ſibi debere facta ratione vel calculo tunc cautus ſit ipſe creditor vt faciat rationem ſiue calculum cũ ipſo debitore viuente, nam ſi moreretur talis debitor antequam eſſet factus calculus fideiuſſor non teneretur ſed eſſet liberatus. Caſus eſt ſingul. quem ibi ad hoc ſumme no.Pau.de Caſt.& d.Alexan.in l.qui romę.in.§.augerius.ff.de ver.obli.& Iaſ.in l.ſi ego.in iij.col.poſt me. ff.ſi cer.pet.quod eſt ſumme no.qui tex.etiã multum facit contra regulam iſtam, videlicet hæres & defunctus cenſentur vna & eadem perſona.de qua habetur in authẽ.de iureiur.a mori.præſti.in prin.de quo late ꝑ Soci.in conſi.ſuo xxiiij.incip. præſens conſultatio &c.in ij.col.in iij.vol.& per Alex. in conſi.xviij.incip.attentis narratis.in vlt. col.in v.vol.& vide quæ dixi ſupra in ſing. lix.incip.obligatio &c.& vide Bal.in l.diẽ proferre.in.§.j.ff.de arbi.

305 Iudex maleficiorum non ſemper poteſt inquirere de delicto etiam ſtante ſtatuto de quolibet crimine poſsit inquirere. nam nõ poterit inquirere de crimine,ſeu de delicto commiſſo niſi primo citetur offenſus & intelligatur ab eo an velit accuſare delinquentem.Ita dicit gl.ſing.in c.presbyter ſi a plebe.ij.q.iiij.quam gl.ad hoc dicit ſingul. Bal.in l.ſenatus.C.qui accu.non poſ.dicens ratio eſt quia pręferendus eſt ille qui maius ius habet & melius fundamentum, ad quod etiam alle.quæ habentur in ſimili.in l.j.§.denunciari.ff.de ven.inſpi.& in l.ſi tantum.ff.de legat.ij.& in l.neceſſario.ff.de in diem addic.& in l.quamuis indubitati.C.de adul.& in l.ij.§.ſi.ff.de adul. item hanc partem per illam gl.firmauit d.Bartho.Cæp.in cautela ſua xxvij.incip.in ſcis &c.vbi alle. tenuiſſe Lud.Ro.in ſuis ſing.& idem tenuit Ang.in auth.de tẽpo.non ſolu.pecu.in prin. & in repe.l.ſi vacantia.in iij.col.C.de bon. vac.lib.xij.& d.Alex.in l.ij.§.ſi publico.in j.apoſtil.ff.de adul.& do.Amodeus Iuſtinus in tracta.ſuo ſyndi.in iij.char.in iij.col.poſt med.de quo latius loquutus ſum in practica mea cauſarum criminalium. in xvij.charta poſt med.vbi videas. Hippolytus de Marſi. Iijs Iuris Vtriuſque Doctor.

306 Materia carcerati,an & qñ poſsit contrahere,vel cum carcerante vel cũ alio plene traditur a ſcribentibus in l.qm̃ in carcerem.& in l.metum.§.ſed licet.ff. met.cau. & in l.qui neq;.ff.de verb.ſigni.& habetur per Ang.in l.nemo carcerem.C.de exactio. tribu.lib.x.& in ſua diſputatio.incip. renouata guerra.& habetur per Bald.in l.vnica. in iij.char.C.de confeſſ. & per eum in l.ab eo.C.quo & qñ iud.in pe.col.& per Ange. de Are.in trac.ſuo malefic.in verbo,qui iudex dictum Caium detineri & carcerari fecit &c.in vlt.col.in verſi.an autem carceratus &c.& ibi in addi.& per Bal.in rubri.C. de reſcin.vendi.circa fi.& per do.Abb.in c. accedens.de procu.& per do.Felyn.in c.innouamus.de treug.& pa.& per Bar.in trac. de carce.circa fi.& per do.Card.Alex.in c. ſuper eo.el ij.in ij.col.in fi.de appel.ſcias tñ in hac materia not.& ſingulare verbum videlicet ſi aliquis tyrannus vult extorquere pecuniam ab vno ſubdito ſuo qui nõ habet pecunias ad manũ facit ipſum carcerari,qui carceratus ſi vult exire carceres compellitur facere venditionem cuiuſdam poſſeſsionis ſue cuidam alij pecunioſo qui libẽter emit,& credit emere ſecure poſtquã ipſe non committit violentiam, & ſoluit pecuniã illi carcerato vel alteri recipienti pro eo,& poſtea tyrannus aufert ab eis tales pecunias hoc caſu ipſe compulſus vendere, vtrum poterit recuperare ab illo emptore poſſeſſionem ſuam,etiam non reſtituto ſibi pretio per eum exburſato ab ipſo venditore,Ita ſing.dixit Pau.de Ca.in l.nõ intereſt.

in j.colũ.C.quod met.cau. vbi dicit ſe alias pro hac parte conſuluiſſe, & fundat ſe quia dictum pretium non eſt conuerſum in vtilitatem ipſius venditoris, & ibi ipſe reſpõdet ad aliqua contraria quæ adduci poſſent cõtra hanc ſuam doctrinam, de quo ibi latius per eum. Pro quo facit, nam carceratus præſumitur ſoluere per metum, ita dixit Cy.in l.ij.C.ꝙ met.cau.& Bal.in l.falſus.in pe.colum.C.de furt. Tene perpetuo menti, quia iam a decẽ annis citra hic caſus euenit millies in Italia, & maxime in hac materia diruta, dilaniata, lacerata, & conquaſſata, ciuitate Bononiæ mihi patria miſeranda.

307 Bona delinquẽtis confiſcata, & fiſco applicata poſſunt per fiſcum vendicari, vt habetur in l.in metallum. & i l.ſi vt proponis. & in l.fin.& in auth.bona damnatorũ.C.de bo.dam.quod tũ intellige verum eſſe & locum habere ſi intra quinquennium dicta bona ſunt petita & vendicata a fiſco, ſecus autem poſt quinq; annos, nã ſi elapſi ſint quinque anni a die publicationis vel confiſcationis in quibus fiſcus non petit dicta bona vlterius non poteſt illa petere nec cõſequi. Ita dixit Bar.& Bal.in l.commiſſa.ff.de publi. quos refert & ſequitur Barba.in conſil.ſuo lxx.incip.vbi Chriſtus &c. in xxiiij.col.in iiij.volu.vbi etiam per hoc adducit ea quæ habentur in l.ij.C.de apoſta.& gl.in l.manicheos.C.de here.& maniche. Item adducit etiam bonum tex. ad hoc in l.ij.C.de vecti. & commiſ.vbi dicit tex.ꝙ in bonis delatis fiſco propter vectiga. non ſolutum præſcribitur ſpatio quinq; annorum. de quo latius per eum in dicto conſi.& per Alex.in conſi.ccxvj.incip.ponderatis.in ij.col.in vj.volu.& vide Bar.& Bal.in d.l.ij.C.de vectig. vbi per illum tex.ſoluunt not.quæſtionem. & Bald.in l.iij.C.ſi propter publi.pen.& in cõſil.ſuo cccviij.inci.quidam Lucanus &c. ante fi.in iij.volu.

308 Dicunt doc. in l.generaliter in.§.cũ autem.per illum tex.C.de inſti.& ſubſtitu.ſub condi.fac.& in l.legem iuliam.ſimiliter per illum text.C.de indic.viduit.& vnum relatiuum præſupponit ſeu dat intellige aliud, & ideo ſi dicimus talis res non eſt ſua, puta Titij, præſupponimus illã eſſe alienam, ex quo inferunt docto.ꝙ ſtante ſtatuto quod ſi quis per vim arripuerit filium, non ſuũ, capite puniatur, quod ſi quis rapuerit filiũ carentem patre & ſic nõ alienum non incidit in pœnam ſtatuti. Ita ſing.dixit Iac.Bu.Saly. & Alex.in d.l.generaliter.in d.§.cum autẽ, quam doctrinam pro not.refert & ſequitur Iaſ.in d.l.legem iuliam.C.de indi.vidui.tol. in iiij.col.in ver.ſecundo principaliter. quã doctrinam teneas menti, quia prima fronte videretur dicendum contrarium, quia omnino iſte rapiens delinquit & dat operam rei illicitæ ex quo videretur puniendus.

309 Habuiſti a me plura notabilia dicta in materia confeſsionis in ſingularibus meis quãpluribus pręcedẽtibus, ſed vltra illa accipe nuper not. verbum in ipſa materia cõfeſſionis, videlicet ꝙ confeſsio facta corã duobus ex tribus iudicibus non valet vt cõfeſſio iudicialis, & ideo ſi tres ſunt iudices delegati ſimpliciter ſine clauſula, & ſi non omnes &c. Et confeſsio fiat coram duobus nõ valebit vt confeſsio iudicialis. ita ſing.dixit Abb.in c.olim ex literis.in fi.de reſcrip. qđ dicit eſſe ſing.no.& alleg.iura de quibus ibi per eum, & voluit d.Alex.in conſ.ſuo xxx. incip.ex allegatis &c.in ij.col.in vij.vol.& an citatus a duobus ex tribus iudicibus teneatur comparere vide Abb.in c.prudentiam de offi.deleg.& vide Bal.in addi. Specu.in ti.de cita.in iij.col.in verſi.ſi ſunt tres iudices &c. & vide quæ dixi ego in repetitione mea l.de vnoquoq;.ff.de re iudi.in xxviij. char.verſi. Item circa prædictam materiam commiſsionis citationis.

310 Credo te ſcire ꝙ confeſsio extraiudicialis facit indicium ad torturam ſecundũ glo. ab omnibus approbatam in l.capite quinto. ff.de adul. de qua ſatis ample loquutus ſum adducendo plures doc.eam approbantes in l.de minore.in prin.in ix.col.ff.de quæſtio. & de ea loquitur Ang.ponendo plures effectus confeſsionis extraiudicialis in l.j.ff.de confeſſ. attamen ſi tu habes clientulum torquendum vigore talis confeſsionis, ſi vis cõſulere ſaluti ſuę, & obuiare ſeu impedire torturã, ſis cautus vt facias quod talis clientulus tuus reuocet illam ſuam cõfeſsionem extraiudicialem quod facere poterit, & ſic impediet torturã nec debebit probare errorem dictæ confeſsionis, quia illa non tenuit quo ad aliquod præiudicium iudicij, ſed ſolum quo ad præiudicium facti. ita dixit Bal. in l.vnica.in pe.col.C.de confeſ.quod dictũ pro not.refert & ſequitur d.Fely.in c.olim ex literis, in iij.col.verſi.ſecundus &c.de reſcrip. vbi latiſsime et copioſe examinat hãc materiam, videlicet qñ confeſsio extraiudicialis faciat indicium ad torturam, & ibi in materia prædicta ponit plures not.limitationes quas vide. & in materia iſta vide d.Petriphilip.Cor.in cõſi.ſuo cciiij.inci. pro deciſione.in iiij.colum. in prin.in j.volu.& in

conſi.xvij.inſi.licet moris &c.in iij.vol.

311 Citatus in cauſis ciuilibus licet teneatur comparere per ſe vel per procuratorem,vt in l.ſi.cum materia ſua.C.de procu. Attamē ſi citatus timet inferri vim nedum perſonæ. ſed etiam cauſe nō tenetur comparere etiā per procuratorem.Ita dixit Angel.in l.ij.in §.quod diximus.poſt me.ff.ſi quis cau.quē refert & ſequitur do.Fely.in c.accedens.et ij.in iij.col.verſi.ſecunda concluſio &c.extra vt lit.non conteſt.& ſcias ꝙ quanuis locus ſit ſecurus citato, tñ ſi ipſe citatus non habet ibi vbi citatur bonum ſtatum, puta ſi citatur guelphus vbi regnant ghibelini nō tenetur comparere,ſecundum gl.in c.ſtatutum.§.j.in verſi.non audens.de reſcri.in vj. & ideo dixit Ange.in d.l.ij.in.§.quod diximus.quod exitij terrarum non tenentur cōparere in loco a quo ſunt expulſi. quod dictum refert & ſequitur eum ampliando do. Fely.in d.c.accedens.in vj.colum.verſi.nona concluſio &c.& de materia iſta habetur etiam per Cardi.Alex.poſt alios in c.ex parte tua. de appella.

312 Illi qui non poſſunt diſponere non poſſunt pœnam adijcere diſpoſitioni, vt habetur in l.feius & augerius.ff.ad l.falci.& in l. quod de bonis.eo.titu.& ideo ſicut priores vt ſunt antiani non poſſunt conſtituere vel auferre ſalarium doctoribus, ita nō poſſunt imponere legē pœnalem conſeruatori vel depoſitario ne ipſis doctoribus ſoluant, ita ad literam dixit Bal.in addi.Spe.in ti.de cōſti.in vlt.addi.Pro quo optime faciunt dicta per Alexā.in conſi.ſuo cccxxiiij.ſecundum ordinem meum, quod cōſilium eſt primum tertij volu.& incip.viſo proceſſu &c.in iij. char.& j.col.poſt med.quod eſt no.a docto. Bononien. quibus quādoq; ſequeſtrac pars ſalarij ſui in manibus depoſitarij ab antianis vel ab alio magiſtratu non habente poteſtatem conſtituendi vel auferendi eis ſalarium,qm talis ſequeſtratio eſt nulla & inualida per prędicta.pro quo faciunt optime dicta per do.Philip.Deci.in conſi.ccxxxj. incip.viſo in iij.colum.

313 Diligenter aduertant recipientes fideiuſſores ad verba appoſita in ipſa fideiuſsione.nam ſi aliquis fideiuſsit & promiſit ſoluere pro actore talis cauſe, ſi ipſe actor ſuccubuerit in cauſa an hoc caſu ſi eſt pronunciatum inſtantiam fore peremptam, & condemnatus eſt actor expenſis teneatur talis fideiuſſor ad ipſas expenſas? dicas ꝙ non, ſecundum Bal.multum eleganter loquentē in conſi.ſuo cclxxij.inci.proponitur ꝙ quidam.in ij.vol.quem videas,quod eſt no.verbum, cuius contrarium prima fronte videretur dicendum.

314 Prohibitio alienationis facta hæredi per teſtatorem vel talis prohibitio facta in alia diſpoſitione,licet diſpliceat ſæpe illi cui facta eſt talis prohibitio,tñ quandoq; talis ꝓhibitio eſt ſumme vtilitatis & emolumenti, nam ſi ex forma legis vel ſtatuti bona ipſi prohibiti alienare ex aliqua cauſa deberēt confiſcari talia bona prohibita alienari nō poterunt confiſcari, eo quia res prohibita alienari nō pōt deuenire in fiſcum. ita dixit Bar.in l.imperator.ff.de fideicom.liber quē refert & ſequitur Alex.in conſi.xxiij.inci. opportune cōſideratis. in iij.col.in j.vol.& Lud.Ro.in l.ſi conſtante.in.§.ſi.ff.ſo.ma.& Ang.de Are.in trac.ſuo maleſi.in verbo, & eius bona publicamus. ī iij.char.ver.& no. ꝙ facta dicta publicatio.&c.& Soci.in cōſi. ſuo cxxj.inci.pręmittenda &c.in iiij.col.in iiij.vol.& idem voluit Bar.in l.ſi quis in tantam.in iij.col.verſi.quæro an dñs teneat.C. vnde vi.vbi dixit ꝙ qñ alienatio eſt prohibita fauore alterius tunc etiam quis delinquendo non alienat.quod dictum refert & ſequitur do.Fran.de Are.in conſi.ſuo xiiij. incip.viſo & diligenter.in vj.col.Pro prędictis etiam facit.nam iura quæ nō poſſunt in extraneum hæredem tranſire non poſſunt etiam tranſire in fiſcū qui habetur loco extranei hęredis.l.iura libertorum.& ibi Bar. ff.de iure patro.l.eorum.ff.ad l.iul.maieſta. & volunt Alex.in d.conſi.xxiij.inci.oppor tune conſideratis.in iij.col.in j.vol.vbi etiā allegat alia iura ad hoc.& Socin.in d.conſi. in iij.col.in ſi.Item ad prædicta facit etiam; nam in generali alienatione vel obligatione non veniunt ea quæ ſunt ſub pœna ꝓhibita alienare vel obligare ſecundum Barr. & alios in l.codicillis. in.§.inſtituto filio.ff. de legat.ij.& in l.obligatione generali.ff.de pigno.& no.Spe.in ti.de pigno.§.j.ad fin.in verſi.nunquid &c.& Bal.in l.j.per illū tex. C.quę res pig.oblig.poſ.& in l.voluntas.ad fi.C.de fideicom.& in c.imperialem. in j.colum.de prohi.feu.alie.per Fede.& Ange.in authen.de reſti.& ea quæ parit.in princ. & Alex.referens prædictos ad hoc in cōſi.ſuo clxvij.inci.requiſitus &c.in prin.iij.col. & in conſi.ccccclxj.incip.ſuper primo quęſito. in ſi.iij.col.& voluit Ludo.Ro.in conſi.ſuo clxvj.incip.viſo diligenter.in ij.col.in verſi.ſecundo probatur. aduertas tamen quia illud quod dixi quod res prohibita alienari non poteſt deuenire in fiſcum propter pu

blicationem bonorum, poteſt limitari & reſtringi niſi perſonę ad quas peruenire debet talis res prohibita alienari defeciſſent, quia deficientibus illis perſonis deficit prohibitio alienationis. in l. quoties. & ibi Bal. C. de fideicom. & in l. qui filium. in prin. ff. ad trebel. & habetur in l. filiusfamilias. in. §. diui. ff. de leg. j. & facit l. adigere. §. quanuis. ff. de iure pat. & c. cum ceſſante. de appel. cum ſi. & ideo defectis illis propter quos erat facta prohibitio alienationis teneo ꝙ tunc confiſcatis bonis illius prohibita alienare tranſibunt in fiſcum argu. dictorum iurium quod eſt multum not. in hac materia. de qua limitatione vide in arg. dicta per Soci. in conſi. ſuo liij. incip. in præſenti conſultatione &c. in v. col. verſi. præterea dato &c. Limita ēt prædicta non habere locū in dominio vtili quia res prohibita alienari non poteſt deuenire in fiſcum eſt verū quo ad dñium directum, ſed ſecus eſt quo ad vtile dñium, quia tunc vtile dñium bene tranſit in fiſcum, ita dixit Eg. Bellame. in conſi. ſuo xxiij. incip. quidam baſtardus &c. in j. col. ad quod alle. plura de quibus ibi per eum, attamē credo ꝙ ſi dominus rei uel teſtator prohibuiſſet ēt alienationem vtilis dñij tunc eodem modo bona prohibita alienare non deuenirent in fiſcum etiā quo ad vtile dñium per iura ſuperius illegata. An autem qñ eſt prohibita alienatio ſit prohibita pignoris obligatio, vide Bar. in l. qui habebat. ff. de leg. iij. & in l. in quorum. ff. de pig. & in l. fin. C. de rebus alie. non alie. & Abb. in c. j. de pigno. & circa hanc materiā alienationis prohibite, vide Iaſ. in l. ſi ſtipulatus fuerim. in. §. cum ſtipulamur. in antepenul. col. ff. de verborum obligatio. Hippolytus de Marſilijs Iuris Vtriuſque Doctor Bonon.

315 Acceptatio in aliquibus caſibus eſt magni effectus & importantie, vt oſtendi in repe. mea. l. de vnoquoq; ff. de re iudi. in xxx. char. in prin. in verſic. Item vltra præmiſſa ſcias ꝙ ſi citatus &c. & in repe. mea rub. C. de proba. in xxv. col. verſi. Item ſcias ꝙ cōfeſſio &c. de quo etiam per Socin. in fallen. lxiiij. in prin. & in fallē. lxix. in prin. & infra in ſingu. cccxxix. incip. plures &c. circa me. Sed vltra ea quæ ibi dixi ſcias, ꝙ licet teſtis examinatus poſſit corrigere dictum ſuum ante aperturam proceſſus & antequā loquatur cum parte, ſecundum Inno. in c. cū dilecti. de accu. & gl. in. §. illud tm̄. in verſic. non habebit. in auth. de teſtibus. & Bal. in l. presbyteri. in j. col. C. de epiſ. & cleri. & voluit Iaſo. in l. quicquid aſtringende. in v. col. ff. de verb. obli. hoc tamen limita & intellige niſi talis reſponſio vel teſtificatio teſtis fuerit per partem acceptata, nam tunc teſtis non poterit reuocare dictum ſuum niſi ꝓbato errore, ita no. dixit Bal. in l. gallus. in. §. j. ff. de liber. & poſthu. quod dictum refert & ſequitur d. Alex. in d. l. quicquid aſtringende. & illud ēt refert & ſequitur Iaſ. ibidem qui dicit ꝙ idem voluit Ludo. Ro. in l. j. in. §. ſi quis ſimpliciter. ff. de verb. oblig. & in cōſi. ſuo ccccxxxiij. inci. quo ad primū &c. in ſi. & Alex. in conſi. ſuo xc. incip. fere omnis vis huius &c. in j. vol. & in conſilio ſuo xcij. incip. viſo & opportune &c. in vlt. colum. in v. volu. Tene menti quia ſecundum do. Alexan. in d. l. quicquid aſtringende. eſt no. in practica. & ibi dicit Iaſ. ꝙ iſtud eſt dictum famoſum in palatijs. An autem & qñ teſtis poſſit corrigere vel emendare dictum ſuū, vide Alex. & Iaſ. in d. l. quicquid aſtringende. in vlti. colum.

316 Accipe not. & vtilem cautelam contra fiſcum ad excludendum eum a bonis banniti vel deportati ex aliqua cauſa. nam ſi times ꝙ fiſcus bona tua inuadat ex aliqua cauſa facias donationem cauſa mortis bonorum tuorum vxori tue. Poſtea ſi contingat ꝙ ſis politus in banno eris & perſonę, vxor poterit defendere talia bona ſibi donata ne veniant in fiſcum. Nam iſte bannitus quo ad ciuitatem ſuam vnde exulat patitur tale exilium quo maius non reperitur, & ideo talis donatio tanquam ex morte mariti confirmatur ideo vxor tali caſu poteſt bona defendere a fiſco dummodo proceſſum ſit ad plenam traditionem, & tamen maritus ita bannitus poſſet dictam donationem reuocare, vt eſt text. vnicus & ſingularis in iure in l. ſed ſi mors. ff. de donatio. inter vir. & vxorem. Ita ad literam dixit Bal. in l. penulti. in ix. colum. in verſi. quęro quidam timēs &c. C. de execu. rei iudi. & ibi ſubdit quod ſi ſiet rei reuocatio talis donationis ſequuto banno, quod tamen etiam tali caſu fiſcus nō habebit bona, ſed imo remanebunt ipſi marito, quia non fuerunt incluſa in confiſcatione, allegat ad hoc. l. ſi deportati ſeruo. ff. de lega. iij. & hanc doctrinam & cautelam refert & ſequitur Iaſ. in l. ſi ſtipulatus fuerim. in. §. cum ſtipulamur. in penult. colum. ff. de verb. obli. & dicit ꝙ idem tenet Bal. in d. l. ſed ſi mors. ff. de dona. inter vir. & vxo. Pro quo etiam alle. l. res vxoris. C. eo. Item ſubdit etiam Iaſ. & dicit ꝙ hanc doctrinā Bal. refert & ſequitur pro ſingulari Pau. de Ca. in l. poſt contractum. in fin. ff. de donatio. tu

dicas ꝙ illam etiam refert & ſequitur Ale-
xan.in d.l.ſed ſi mors.& idem tenet Bart.in
d.l.res vxoris.vide tñ in materia Ang.in au
then.de trien.& ſemiſ.in.§.illud quoque.in
prin.& tex.in l.j.& ibi doc.C.de iure fiſ.li.
x.& Iaſ.in.§.item ſi quis in fraudem.in xv.
col.inſti.de act.Hipp.de Marſi.I. V. D.

317 Filiorum appellatione comprehendun-
tur maſculi & fœminæ.l.ſi ita ſcriptum. in
prin.& ibi Bar.ff.de leg.ij.& in l.ſi quis ita.
in prin.ff.de teſta.tute.& in l.qui duos.ff.de
leg.iij.voluit Bal.in l.j.C.de legi.hære. Bal.
& Alex.in l.ſed ſi hac.§.liberos.ff.de in ius
voc.Pau.de Ca.in conſi.ccclvj.& in conſil.
ccclv.& in cõſi.lxxvij.Iſtud tñ intellige ve
rum eſſe,& locum habere in materia fauo-
rabili, ſecus autem in odioſa, vt in l.j.§.ſed
ſi incertum.ff.de ven.in poſſ. mit.& voluit
Bar.in d.l.ſi ita ſcriptum.Item iſtud eſt verũ
niſi ex coniecturis colligatur mens teſtato-
ris cõtraria vt ſi teſtator plus affectionis ha
buit ad maſculos ꝗ̃ ad fœminas ſecundum
Bal.in cõſi.ſuo incipien.In Chriſti nomine,
amen. Quia allegationes &c.& Alexã.in l.
gallus.in.§.quidam recte. in vlt.col.ff.de li-
be.& poſthu.& Soci.in conſi.xlix.inci.Ca-
pio primum &c.in v.col.et in conſi.xxxvj.
incip.recte & mature &c.circa fi.Item etiã
intellige prædicta eſſe vera niſi ſtatutum ſit
in loco quod extãtibus agnatis fœmina nõ
ſuccedat.Quia tunc inſtitutio filiorum facta
a patre,intelligitur ſecundum mentem ſtatu
ti,videlicet de maſculis tm̃,nõ ſi ſit facta ab
extraneo.Ita no.dixit Pe.de Anch.in l.tres
fratres.ff.de pac.quem refert & ſequit' Ale-
xan.in l.gallus.in.§.quidam recte.in fi.ff.de
lib.& poſthu.& in conſi.ſuo ccclix.inci.vi-
ſo teſtamẽto &c.in j.col.& in cõſi.cccxcvj.
incip.circa hanc dubitationem.in xij.colũ.
de quo etiam per Soci.in conſi.xxxvj.inci.
recte & mature &c.in fi.& in cõſi.xlix.in-
cip.Capio primum &c.in v.col. & per eun-
dem Soci.in conſi.ij.inci.viſa facti narratio-
ne.in vj.& vij.col.in iiij.volu.& per eundẽ
Soci.in conſi.lxxiij.incip.capiendo &c. in
iij.col.in fi.in eo.iiij.vol.& i l.hæredes mei.
in.§.cum ita.ff.ad treb.in vlt.char.in vlt.q.
& Deci.in conſi.ccxcix.incipiẽ.in cauſa. in
fi.iiij.col.& in conſi.cccxvj.inci.in caſu.in
pe.col.Ad quæ vide etiam dicta per Iaſ.in l.
ij.in lxxiij. col.poſt med.C.de iure emphy.
& dicta per Pau.de Ca.in conſi.ſuo lxxix.
incip.caſus iſte frequenter contingit & per
do.Anto.in conſi.ſuo j.incip.viſo puncto &
quæſitis.in j.col.& per Bar.in l.vt iureiurã-
di.in.§.ſi liberi. in ij.col.ff.de oper.liber.an
autem appellatione filiorum veniant nepo-
tes ex filijs,vide Alexan.in conſi.xvij.inci.
ponderatis his &c.in j.& ij.col.in v.vol. &
ibi in conſi.xxix.incip.perſpectis.& Raph.
Cuma.in conſi.lxix.incip.blaſius.in iij.col.
ver.ſupereſt.& Raph.Fulg.in cõſi.lxxviij.
incipien.ſuppoſito ſtatuto.in j.col.& per d.
Philip.Decium in conſi.xv.in j.& ij.col.&
ibi in penulti.colum.

318 Fui rogatus a iudice maleficiorum huius
ciuitatis externa die vt deberẽ videre qua
pœna ſint puniendi iſti zuntatores moder-
ni qui vadunt per diuerſas partes & ven-
dunt aliquam gemmam falſam, & minimi
valoris magno pretio, fingendo illam fuiſſe
derobatam papæ vel imperatori, vel alteri
magno principi? cui reſpondi quod prædi-
cti zuntatores tanquam fures puniuntur,&
etiam acrius, per l.ſaccularij.in princi.ff.de
extraordi.crimi.ibi, plus ꝗ̃ fures puniendi
ſunt &c.& oſtendi ſibi d.Ioan.Bapti.de ſan
cto Seueri.hoc expreſſe tenentem in repeti.
ſua.l.cunctos populos.in x.char. in j.col.cir
ca prin.C.de ſum.tri.& fide cath.vbi etiam
alia iura allegat de iſtis zuntatoribus.

319 Hora in inſtrumẽtis & reſcriptis vel in
ſimilibus eſt maxime importantie & effe-
ctus,nam facit quod vnum dicitur prius al-
tero,ſecundum gl.in l.ſi ex pluribus.in.§.fi.
ff.de ſolu.quam extollunt doc.pro ſingula-
ri in pluribus locis,quos refert d.Fely.in c.
paſtoralis.in iij.col.in verſic.ratione vnius
hore,extra de reſcrip.vbi plura ponit circa
hanc materiam hore vel certi temporis, cir
ca quam materiam teneas menti ꝙ ſi colla-
tio beneficij ſit facta a papa vni & ab ordi-
nario alteri eadem die ꝙ hoc caſu collatio
papæ præfertur,vt in c.ſi a ſede.de præben.
in vj.attamẽ ſi in collatione ordinarij ſit ap
poſita hora certa collationis factæ & in col
latione papæ non ſit appoſita hora, præfer-
tur collatio ordinarij collationi papæ. Ita
not.dixit Soci.ex pluribus iuribus & ratio
nibus in l.j.in ij.col.ff.ſo.ma.quem refert &
ſequitur do. Phil.Deci.in conſil.ſuo clxix.
in vlt.col.pro quo faciunt optime dicta per
Felyn.in d.c.paſtoralis.de reſcrip.in iij.col.
Ad quæ vide etiam Soci.in conſi.ſuo lxvij.
incip.eadem die &c.per totum.

320 Sæpe contingit ꝙ partes contrahentes
vnum fingunt,& aliud faciunt & circumue
niunt iudicem ad interponẽdum decretum
ſuum tali contractui:& ideo ſcias & perpe-
tuo tene menti ꝙ ſi iudex reperit ſe dece-
ptum in interpoſitione decreti, poteſt pro-
prio motu ex ſuo mero officio illud reuoca

re. Ita ſing. dixit Ioan. And. in c. conſultationibus. de offi. deleg. in nouella. quem refert & ſequitur Bal. in c. j. in v. col. in fi. de mili. vaſal. qui coniu. quod eſt no. Et idem etiam videtur velle ipſe Bald. in l. vnica. in iij. col. verſi. ſequitur quartum membrum. C. de cõfeſ. pro quo faciunt dicta per Inno. in c. dilecto. de verbo. ſigni. quem refert & ſequitur Ludo. Roma. in conſi. ſuo ccccliiij. incip. in re præſenti &c. in iiij. col. & faciunt etiam quæ dixi ſupra in ſingula. xviij. incip. quotidie &c. & quæ dixit do. Phil. Deci. in conſilio ſuo clxxx. incip. viſa &c. in v. & vj. col. Hippolytus de Marſilijs Iuris Vtriuſq; Doctor Bononienſis.

321 Credo te ſcire ꝙ emptio fundi vel domus uel alterius rei rumpit locationem iam factam de ipſo fundo, domo vel alterius rei. Adeo ꝙ ipſe emptor poteſt expellere conductorem cum non teneatur ſtare tali locationi, niſi aliter ſit conuentum inter ipſum emptorem & venditorem. Ita probatur in l. emptorem. C. locat. & in l. nihil. §. fin. ff. de lega. j. & in l. qui fundum. ff. loca. & in l. arbores. §. j. ff. de vſufru. l. iulianus. §. pe. ff. de act. emp. cum ſimil. Attamen cautela eſt pro conductore & colono vel inquilino, vt non poſsit expelli ab emptore fundi, vel domus vel alterius rei, nam cautela eſt vt talis conductor tempore conductionis per obſeruantiam contractus recipiat obligationem omnium bonorum locationis, quia tunc cũ habeat ius in re illa ſibi locata & obligata pro obſeruatione contractus non poterit expelli per ipſum locatorem, nec etiam per ſingularem ſucceſſorem. Ita dixit Bar. in d. l. emptorem. C. de loca. vbi dicit ſtante tali obligatione in contractu locationis colonus vel inquilinus poterit dicere emptori ego habeo ius in re, & ſic nolo inde diſcedere donec mihi ſatisfiat de pœna vel de intereſſe meo, cum hæc res tam ſit mihi obligata, & ita dicit ſe iam obtinuiſſe de facto. & ſubdit ꝙ cum caſus occurriſſet fecit facere proteſtationem a conductore emptori vt diceret ſe detinere rem pro obligatione ſibi facta etiam ideo eum non inquietaret, & idem dixit ipſe Barto. in l. j. §. quod ait prætor. ff. de ſuperfic. & in l. ſi creditor. §. fin. ff. de diſtra. pig. & in l. filio. §. ſi vir. ff. ſolu. matri. & in l. qui fundum. ff. locati. & in l. ſi ea lege. C. de condi. ob cau. & in l. ſi ita quis. in. § ea lege. ff. de verbo. obliga. & idem dixit Abb. in c. ſi. ne præla. vices ſuas. ad quæ in materia vide etiam Barb. in c. propter ſterilitatem, de loca. & in repeti. c, raynaldus in Ioannina, in xlvj. char. extra de teſta. & Ang. in l. prętor. §. hac actione. circa fi. ff. vi bono. rap. & Bald. in margarita ſua, in verbo, colonus. in ij. verſi. & Soci. in conſi. ſuo xcix, incipi. in cauſa eximij &c. in vlti. col. vbi videas. & vide etiam Pau. de Ca. in l. qui merces. in. §. j. ff. loca. & Ioan. de Imo. in l. filiusfamilias. in. §. diui. ff. de lega. j. & in l. qui abſenti. §. j. ad fi. ff. de dona. & omnino vide Iaſ. in l. quoties. in vij. col. verſicu. vndecimo &c. de rei vendi. & vide Iaſ. omnino in. §. item ſi quis. in xviij. col. poſt med. inſti. de actio. & Soci. in conſi. ſuo xxix. incip. viſis duabus &c. in vlt. col. circa fi. in iiij. volu. vbi omnino videas. & in conſi. xc. incip. viſis. in j. & ij. colum. in d. iiij. vol. & in conſi. ſuo xvij. incip. capio primam. in penulti. col. in iij. volu. Et vltra prędicta teneas menti ꝙ non ſolum in caſu prædicto colonus vel inquilinus nõ poteſt expelli ab emptore rei niſi ſibi ſatisfiat, vt dixi. Sed nec etiam conductor qui confecit expenſas vtiles poteſt expelli a ſingulari ſucceſſore, niſi primo ſint ſibi ſolute tales expenſe, etiam ſi talis conductor expellatur propter penſionem non ſolutam. Ita dixit Socin. in conſi. xv. incip. viſis prædictis &c. in vj. colum. in fin. vbi ad hoc allegat. l. dominus. §. j. & l. colonus. in princ. ff. loca. & l. penul. eo. titu. Item alleg. etiam l. colonus. ff. de vi & vi arma. & alia alleg. de quibus ibi per eum, quæ omnia tene menti, quia ſunt quotidiana, & ſæpe de facto contingunt, & hic & alibi, & vide quæ dixi infra in ſingula. cccccxlviij. incip. rei ſue &c.

322 Iuramentum in ſupplementum probationis non defertur niſi præcedat ſemiplena probatio, vt plene tradunt docto. in l. in bone fidei. C. de rebus credi. & in l. admonẽdi. ff. de iureiuran. & in l. manifeſte. eod. tit. de quo etiam dixi ſupra in ſingula. lxxxiij. incipien. in ore. vulgi. &c. Scias tamẽ quod eſt dare caſum in quo defertur iuramentum nulla præcedente ſemiplena probatione. Qui caſus eſt ſi facta eſt probatio quod ego mutuaui tibi pecuniam, non tamen eſt probata quantitas, certe hoc caſu potero petere ꝙ mihi deferatur iuramentum de quantitate, & ſtabitur in hoc iuramento meo. Ita ſingulariter dixit Ray. de Forli. in l. j. ff. de in lit. iuran. quod dictum pro valde notabili refert & ſequitur do. Bartholo. Cæpo. in cautela ſua ccx. incip. aliquis mutuauit. vbi pro hoc dicto allegat nonnulla iura, & dicit ꝙ Ray. de Forli. in dicta l. j. credit ꝙ iudex poſsit refrenare tale iuramẽtum iuxta illud quod videtur ſibi veriſimile, de quo

... latius per eum.quod dictū ē referi & ſe-
quitur do.Phili.Deci.in conſi.ſuo cxlvj.in
vij.colum. vbi dicit quod hoc etiam vide-
tur voluiſſe Bar.concurrentibus alijs conie
cturis,in l.admonendi.in xij.colum. verſic.
quæro quid ſi teſtis.ff.de iureiuran.pro quo
dicto ipſe do.Philip.dicit ꝙ facit tex.in l.ti
tius.& in l.creditor.ff.de act.emp.et in l.prę
dijs.§.titio.ff.de leg.ij.& quod tradidit Bar
to.& alij.in l.ſi.C.de eden.& quod no.Inno
cen.in ſimili in c.cum clamor.extra de teſti.
Tene menti,quia eſt ſingulare verbū in pra
ctica , & multi dicerent contrarium prima
fronte.Hippolytus de Marſi. I. V. D.

323 Diuturnitas temporis operatur per om-
nia præſumuntur ſolenniter acta l.ſi filius.
& ibi docto.C.de peti.hæredi.l.qui in alie-
na.§.ſed ſi non adierit.& ibi docto.ff.de ac-
quiren.hære.& no.Bal.Ang.& Moder.in l.
ſciendum.ff.de verbo.obliga.& Hoſtien.&
Ioan.And.in c.albericus.de teſtibus.& Cy.
in l.emancipatione.C.de fide inſtrumen.de
quo etiam per Pau.de Ca.in conſi.ſuo l.inci
pien.'In cauſa quæ vertitur inter reueren-
diſsimum &c.in iij.colum.et per Alexan.in
conſi.cccxlv.incip.ponderatis.in pe.col.&
in conſi.ccclxj.incipien. viſo.in iij.colum.
& per Bal.in c.j.in vj.colum.verſi.quæro ſi
apparet &c.de mili.vaſal.qui contu.eſt. &
per Soci.in cōſi.ſuo cclxvj.incipien. in cau
ſa &c.in xvj.colum.& per domi. Fely.in c.
illud.in iij.col. de præſcrip.& per Socin.in
conſi.xv.incip.viſis. in penul.colum.& per
Alexan.in conſi.lxxix.incip.circa princ.in
v.col.in j.vol.& ibi in conſil.cxiij.incip.ſu-
per primo.in iij.colum.& in conſi.ccxij.in-
cipien. Viſo & opportune.in ij.colū.& per
Barba.in rubri.C.qui admit.in iij.colum.&
in rub.de fide inſtrumen.in xxix.charta.in
iij.& iiij.colum.& Alex.in conſi.ccclxj.in-
cip.viſo.in iij.col.& per Lud.Ro.in conſil.
ſuo cclij.incip.pro deciſione.in ij.col.& in
conſi.cclxxv.incip.quod primum.in j.col.
& per Iaſo.in repetitio.l.admonēdi.in xcj.
colū.de iureiuran.& per dominum Philip.
Decium in conſil.ſuo clij.incipi.in cauſa.in
viii.colum.& in conſi.xxxvj.in ij.& iij.co
lum.& vide infra in ſingu.ccccIxxvj.incip.
late ſatis &c. Tene tamen menti perpetuo
ꝙ mandatum ad vendendum,emendum,cō
promittēdum,vel ad ſimilia,nunquam præ
ſumitur ex diuturnitate temporis etiam ex
curſu centum annorum niſi probetur,ſecun
dum Bal.in l.ij.C.ſi ex fal.inſtru.in verſicu.
quæro quid ſi dominus &c. & Bal.in l.j.C.
de rebus alie.non alienan.quem refert & ſe
quitur Alexan. in conſi.ſuo cccxlv.incipi.
ponderatis &c.in penul.colum.& in l.ſcien
dum.ff.de verbo.obliga.& in l.qui in alię-
na.in princ i.ff.de acquiren.hæredi. quos re
fert & ſequitur do.Philip. Deci.in conſilio
ſuo xxxvj.in iij.colum.in prin.& in conſil.
ſuo xlij.in vij.colum.verſic.aggredior igi-
tur.& in conſi.cxcix.incip.viſis &c.in j.co-
lum.& voluit Soci.in conſi.ſuo lxxx.incip.
in quæſtione &c.in ij.colum. in iij.volu. &
ibi in conſi.xlvj.incip.in cauſa.in ij.colum.
& Alexan.in conſi.cxcj.incip.perſpecto. in
ij.colum.in vj.volu.& do.Philip.Decius in
conſi.ccxv.incip.in cauſa.in j.col.& in con
ſi.ccxcvij.incipi.non patitur.in ij.colum.&
Alexan.in conſi.xxxv.incip. conſideratis.
in j.col.in vij.volu.& do.Franci.Cur. in cō
ſi.ſuo xlix.incip.recolende memorie &c.in
vj.colum.& vide omnino do.Franc.Cur.in
conſi.ſuo lxxvij.incipiē.ſuper notitijs.in ij.
& iij.colum.vbi tenet contra dictum Bald.
& ſequacium in d.l.ij.C.ſi ex fal.inſtrumen.
Quod eſt not.vide tamen do. Philip.Deci.
in dicto conſi.ſuo xlij.in penul.colum.circa
princi.vbi videtur hoc dictum limitare. Et
adde ꝙ ex diuturnitate temporis non præ-
ſumitur quod in contractu interuenerit con
ſenſus propinquorum. Ita dixit Bald.in l.ij.
C.de legiti.hæredi.& Lud.Roma.in l.ſcien
dum. in xiiij.colum.ff.de verbo. obliga.de
quo latius per Alexan.in conſi.ccxviij.incī
pi.ponderatis.in ij.colum.in v.vol.& adde
etiā quod iſta exceptio mandati poteſt quā-
doque opponi etiam poſt ſententiam , quia
reddit iudicium retro nullum.Ita dixit Ale
xan.in conſi.cxlvij.incip.viſis dubitationi-
bus.in j.colum.in vj.volu.

324 Mulier licet in dote confeſſata præfera
tur creditoribus probantibus debitum per
ſolam confeſsionem, quia in pari cauſa po-
tior eſt cauſa dotis.l.in ambiguis.ff.de iurę
dot.& voluit Bal.in l.aſsiduis.C.qui potio.
in pig.habe.& docto.in l.j.ff.ſolu.ma. Iſtud
eſt verum niſi alij creditores eſſent credito
res ex alia cauſa in qua conclusio efficaci-
ter præiudicaret, vtputa ex cauſa depoſiti,
quia tales creditores erunt melioris condi-
tionis q̄ mulier quæ innititur ex ſola con-
cluſione dotis, quia talis confeſsio non re-
putatur ita efficax,cum exceptio non nume
ratę dotis poſsit opponi vnde nō ſint in pa
ri cauſa.& ſic ceſſat ratio doct.Ita dixit Ale
xan.in l.j.in ſeptima colum.in verſicu. cir-
ca quod primo adde &c.ff.ſolu. matri.vbi
etiam latius loquitur, & idem tenet ibi do.
Franciſ.de Aret.quos refert & ſequitur do.

mi.Philip.Deci.in conſilio ſuo xcvj.incip, Viſo puncto &c.in fi.

325 Dixi tibi alias in l.penulti.in iij.colum, verſi.adde do.Paridem &c.ff.de quæſtio.ꝙ idem operatur potentia in habitu ꝙ operatur potentia in actu, de quo ibi late loquutus ſum, & ad illam materiam tene menti vnum vltra ibi dicta ꝙ ſi maritus bene & optime verberauit vxorem, quia nolebat conſentire contractu fiendo, ſi poſtea ex interuallo talis mulier conſentit præſumitur per metum conſenſiſſe, quia donec durabit in matrimonio illius viri ſemper metus ille durabit, ita not.dixit Bart.per illum tex.ff. de condict.ob turpem cau.quod dictum pro not.refert & ſequitur Iaſ.in.§.quadrupli.in decima colum.inſtitu. de actio.vbi allegat Ang.idem dicentem in l.ad inuidiam.C. qđ metus cau. hanc tamen doctrinam limitat & reſtringit do.Anto.in c.cauſam matrimonij.in ij.colum.de offi.delega. videlicet niſi quando ipſa vxor conſenſit interueniſſent amici ipſius vxoris, quia tūc videtur ꝙ ceſſauerit metus.arg.l.tranſactionem.C.de trāſact.& ibi Bart.& argu.glo.& ibi Barto.in l.ij.§.quæ onerande.ff.quarum rerum actio non datur.Sed hæc limitatio mihi non placet modo aliquo ex pluribus, maxime ex ratione naturali. Nam ſi mulier conſentit viro ad faciendam aliquam obligationem poſtquam ab eo fuit percuſſa, licet ibi ſint amici non tñ facit ſponte, nam ſi in præſentia amicorum contradiceret voluntate mariti, vt ſibi & perſonæ ſuæ, nam ſi primo eā percuſsit ſemel ſemotis dictis amicis eam acrius & durius percuteret, & ideo mihi nō placet aliquo modo limitatio d.Ant.& pro opi.mea contra d.Ant.optime faciunt dicta per do.Alex.in conſi.cccxcj.incip.in cauſa prædicta.in iiij.col.vbi ad hoc alleg.glo. ſi. in c.j.quod met.cau.quę dicit ꝙ viuente viro metus ipſius præſumitur eſſe in vxore. Item adducit etiam gl.in c.accedens.de cōuer.coniug.adducit etiā Bar.in l.ij.C.quod met.cau. qui dicit ꝙ ſi aliquis facit aliquid metu tyranni præſumitur durare metus donec viuit tyrannus.& adducit etiam Innoc. in c.ſuper hoc.de renun.vbi dicit ꝙ vbi apparent ſigna extrinſeca violentię, & nō poteſt apparere de animo tunc ex extrinſecis fit probatio, quaſi dicat, ꝙ ſi apparent acta extrinſeca violentię licet timens violētiam inferri faciat animo lecto & iocundo præſumitur, tamen per metum facere, nec audiretur volens probare ꝙ ſponte fecit, & dicit ꝙ tunc nō admittitur directa probatio, ſed indirecta.& ibi do.Alexan.ponit exempla, & dicit do.Alexan.in dicto conſi.ꝙ illud dictum Innoc.ſequitur Ioan.And.do.Anto.& Ioan.de Imo.in d.c.ſuper hoc, in xviij.& xix.colum.de renun. vbi referunt Boatinū dicentem ꝙ ſi filius in ſtudio renunciat beneficio ſi probat metum fuiſſe illatum a parentibus in patria propter quem renunciauit non audietur aduerſarius.ſi dicit ſe velle probare per teſtes ꝙ libere & ſponte renunciauit, nam teſtes non poterunt videre metum quem intrinſece patiebatur.& idem dicit Abb.ibi referens Ioan.And.& docto. præallegatos.qui dicunt ꝙ quædam puella rapta & deſponſata fuit, & poſtea aufugit, & raptor volebat probare ꝙ tempore contracti matrimonij puella ridebat, ideo ſponte contraxerat, dicit ꝙ non admittitur talis probatio, quia quæcunq; ſigna ſint exteriora demonſtratiua letitię nullus tamen ſunt momenti, ex quo apparent ſigna extrinſeca metus, nam animū intrinſecum nullus mortalis cognoſcere poteſt, & multi fingunt ridere qui timent, vnde iura & docto.volunt ꝙ ſi appareant ſigna metus non admittatur volēs probare per letitiam metum eſſe purgatum, quia animus cognoſci non poteſt. Ita dixit do.Alex.in dicto conſi.cccxcj.incipien. In cauſa prædicta &c. & in conſilio cccxxiij.incipi.in caſu ſupradicto &c.in iij. & iiij.colum. & pro ſupradictis optime facit tex. not.in l.nouiſsime. in verſic.quid ſi compulſus.ff.quod fal.tuto.auth.per quem tex.dicit ibi Dyn.ꝙ idem operatur probabilis ſuſpicio tormentorum ꝙ operatur ipſorum illatio, de quo latius per Alexan. in dicto conſil.cccxxiij.in iij.col.& latius per me in l.j.in princ.in x.colum. verſi.alterius inquantum &c.ff.de quæſtio. Tene menti prædicta quæ etiam multum faciunt ad intellectum. l.ij.C.quod met.cau.

326 Pœnitentia in delictis re integra operatur vt ille qui propoſuit delinquere non puniatur, quod etiam habet locum in aliquibus criminibus enormibus, vt eſt crimē falſæ monetæ. nam ille qui propoſuit fabricare falſam monetam, & ad hoc ſe præparauit, ſi ductus pœnitentia deſtitit non punitur, ſecundum Barto.& docto.in l.qui falſum.ff.de falſis. & ego ibi dixi in nona colum.in princip.de qua pœnitentia habetur per ſcribentes in l.ſi quis non dicam rapere.C.de epiſc.& clericis.& in l.j.C.de rap. virgin.in c.ad abolendam.de hereti.in verſicu.ſponte recurrere &c. & in l.non prodeſt, ff.vi bono.rapto.& per gl.in c.apoſto.

licos xij.q.ij.& in l.qui ea mente.vbi eſt gl.
magiſtra.in hac materia penitẽtię.ff. de fur.
¶ eneas tamen menti ꝙ in committente ba
ratariam non habet locum penitẽtia etiam
re integra.Ita dixit Bal.in l.& generaliter
in prin.ff.de calum.quod dicit fuiſſe de fa-
cto ſeruatum Florentię, quod dictum ꝓ val
de no.refert & ſequitur Iaſ. in.§.quadrupli.
in xij.col.in ti.verſi.& aduerte &c. inſti.de
act.quod dicit eſſe bene ſignandum,& ſcias
ꝙ in aliquo delicto non habet locum peni-
tentia quando imponitur ipſo facto vel cõ-
mittitur ipſo iure. Ita dixit glo. nor. in cle.
ne in agro.in.§.quia vero in verbo,ipſo fa-
cto de ſtat.mona.quam glo.ad hoc dixit ſin
gularẽ Alex.in conſi.ſuo xiiij.incip. Viſo &
conſiderato in ij.col.in ij.volu.& Bal. in au
then.habita.in vlti.colũ.C.ne fil. pro patre.
& Alex.in l.qui ea mente in fin.ff.de fur.&
in l.ſi inſulam in ix.colum. in verſi.vndeci-
mo fallit &c.ff.de verbo.obliga.& in l.j.ff.
de his qui notan.infa.

327 Exceptio non numerate pecunie non po
teſt opponi ab illo contrahente.qui in con-
tractu iurauit habuiſſe & recepiſſe pecuniã
& renunciauit exceptioni nõ numerate pe
cunie,& ſuper contractu appoſuit iuramen
tum,ſecundum Bart.in l.fi.C.de non nume.
pecu.& in l.ſi ex cautione eo.titu.& voluit
Bal.in l.ij.in repeti.ff.de iureiur.& Ang. &
Pau.de Caſt.in d.l.fi.& in d.l.ſi ex cautione
vbi firmiter tenent ꝙ quando eſt renuncia-
tum prædicte exceptioni cum iuramento,
quod iſto caſu non poteſt opponi dicta ex-
ceptio,& idem in ſimili tenuit Pau. de Ca.
in conſi.ſuo ix.incip. viſo puncto &c. Pro
quibus faciunt dicta per Bar. in l.fin.C. qui
pot.in pig.hab.& per Ang.de Are. in.§.fue
rat.inſti.de actio.& per Ioan.de Imo.in l.ne
mo poteſt ff.de leg.j. & facit nota. verbum
Bal.in conſi.ſuo ccccliij.inci. duo rei &c. in
j.volumi.vbi dixit ꝙ ex confeſsione partis
in qua confitetur ſe habuiſſe & recepiſſe cũ
renunciatione exceptio. non numerate pe-
cunie,oritur pręſumptio iuris & de iure,cõ
tra quam non admittitur probatio in cõtra
rium niſi per confeſsionẽ partis aduerſe,au
then.ſed iam neceſſe C. de dona. ante nup.
& in authen.de equa.do.in.§.illud cõſi. de
quibus omnibus plenius dixi in conſi. meo
xlviij.incip. in cauſa & lite &c. in ij. char.
ſcias tamen & perpetuo menti habeas ꝙ ẽt
in tali caſu poteſt aliquo modo & via ſub-
ueniri tali contrahenti, qui non habuit pe-
cuniam,tamen confeſſus eſt illam habuiſſe
& recepiſſe,& renunciauit exceptioni non
numerate pecunie cum appoſitione iuramẽ
ti &c.Nam remedium eſt ꝙ quando renun
ciatum eſt exceptioni non numerate pecu-
nie,& eſt appoſitum iuramentum hoc caſu
poterit opponi exceptio ſimulationis con-
tractus,videlicet ꝙ licet confeſsio fuerit fa
cta de recepto cum renunciatione & iura-
mẽto,tamen fuit contractus ſimulatus & nõ
verus,ſed fictus,& hoc caſu iuramentũ non
obſtabit, quia iuramentũ interpoſitũ ſuper
actu ſimulato non validat actum , nec ligat
iurantẽ,vt eſt glo.ſingu.in l.emptione. ad fi.
& ibi Bal.C.plus vale.quod agitur.ita dixit
Ang.ponens hunc modum in l.j.C.de dote
cau.non nume.quam doctrinã & cautelã re
fert & ſequitur pro ſingu.do.Iaſ.in.§.fuerat
in xx.colũ.verſi.aliud ſingulariſſimum &c.
inſti.de act.& dicit ꝙ de veritate gl.d.l.em-
ptione debemus omnino videre Bal. in l.j.
C.de oper.liber.vbi Bal.idẽ tenet,videlicet
ꝙ qñ interuenit iuramentum ſuper contra
ctu ſimulato ꝙ illud iuramentum non obli-
gat iurantẽ,& quod nõ requiritur relaxatio
ſiue abſolutio a tali iuramẽto,& ibi etiã po
nit Bal.ad quem ſpectet declarare ꝙ tale iu
ramentum non valeat,an ad epiſcopum tan
tũ,an vero ẽt ad iudicem ſecularem, & etiã
Iaſ.vbi ſupra adducit quãplures doc.tenen-
tes ꝙ a tali iuramẽto non requiratur abſolu
tio ſeu relaxatio.de quibus ibi per eum.

328 Multi ſunt iudices committentes errores
& aliquod iniuſtũ,qui poſtea volunt ſe ex-
cuſare ſub pretextu mandati ſuperioris,ſed
vere talis clypeus ſibi non prodeſt in ali-
quo,eo quia mandatum ſuperioris factũ ali
cui vt aliquid faciat,intelligitur tñ cum cau
ſe cognitione & ſeruatis ſeruandis,ſecundũ
Bal.in c.ij.in vlti.col. extra de reſcrip. vbi
dixit ꝙ ſi papa mandat ſententiam confir-
mari ꝙ hoc nõ intelligitur velo leuato, ſed
cauſa cognita,quia iudicium nõ procedit ſi
ne cauſe cognitione. de quo ibi latius per
eum.quod dictũ pro not. refert & ſequitur
do.Philip.Dec.in conſi.ſuo clxxv.incip.In
cauſa falſitatis &c.in vj.col.vbi ad hoc etiã
alleg.Bar.in l.præſcriptione C.ſi contra ius
vel vtili.pub.ego etiam pro hoc dicto vltra
do. Philip. adduco Pau.de Caſt.in l.j.C.de
execu.rei iudi.& Bal.in l.j.in ij.col.C.ſi pro
pter publ.penſi.vbi dixit ꝙ data libera po-
teſtate iudici procedendi prout ſibi videtur
intelligitur tamen iuris ordine ſeruato, &
ſeruato ſtatuto & conſuetudine, item ſi ali-
cui iudici ſit datum liberum arbitrium de-
bebit tamen ſeruare ordinem iuris , per id
quod dixit Bal.in c.j.in fin.de pa.iura.firm.

alias

alias,de allodijs. vbi dixit ꝙ verbum libe-
re requirit ordinem iuris. ad quod allegat.
Bar.in l.alio in iij.colũ.in ſi.ff.de alimen.&
cib.leg.vbi dixit ꝙ verbum,vide,importat
arbitrium boni viri, & facit optime tex. in
c.j.in verbo,liberam.de offi.ordi. vbi dixit
Bal.& do. Anto.per illum text. ꝙ ſi datũ eſt
liberum arbitrium, vel libera poteſtas iudi
ci procedendi contra fures, intelligitur ta-
men precedente diffamatione & ſeruato iu
ris ordine.& faciunt dicta per Pet. de Anc.
in conſil.ſuo clxvj.incip. viſis diligenter in
j.colum.& per Albe.de roſa.in iij.parte ſta-
tutorum q.xxxvij.incip.an poteſtas &c. &
ibi in iiij.q.antecedentibus.& faciunt dicta
per Ang.de Are.in tract.malefic. in verbo,
mentitore di mal dadi.in iij. char. in verſic.
quæro quæ ſit pœna &c.in fin.& per Soci.
in conſi.ſuo cxxxj.incip. præſentis conſul-
tationis in ij.col. ver. cõfirmatio videt &c.
in iiij.volu.& per Iaſ.in l.ij.in ix.colũ.circa
medium C.de iure emphy. & per eundem
in l.iij.in prin.ij.col. eo.titu.& faciunt dicta
per do.Catal.in tract.ſuo ſyndicatus in ver.
cxxij.incip.adde ꝙ vbi iudex ex forma ſta
tuti &c.& in ver.cxxxix.inci. adde ꝙ ſi da
tur arbitrium &c.& per Alex.in conſil.ſuo
lxv.incip. habita ſuper contentis &c. in ij.
col.in j.vol.& in conſi.ſuo l.incip.viſis actis
in iij.col.in ij.volu.& Pau.de Caſt.in l.cer-
to generi in.§.ſi totus in ſi.ff.de ſerui. ruſti.
præd.& Moder.in l.milites C.de teſta. mi-
li.& vide Pau.de Caſt.in conſil.cclxij.inci.
videtur per prædicta &c.in j. col. & per d.
Nicolaum Millũ in repertorio ſuo,in litera
P,in iij.col.in vlti.nota.

329 Plures ſunt caſus in iure ſparſi in quibus
confeſſio non nocet confitenti, ſaltẽ ad ple-
nam probationem faciendam,vel ad impo
nendam veram penam delicti,quos hic ſi-
mul reducere ſtatui, Vnus eſt caſus in quo
confeſſio non nocet confitenti,videlicet quã
eſt incidenter facta & non principaliter de
qua dixi in l.j.in prin.in xv.col.verſicu. &
vltra prædicta &c.ff.de quæſtio.& in d.l.j.
.§. diuus Antonius in iiij.col.verſi.poſſet ta
men huic dicto &c.eod.titu.in quibus locis
poſt lecturam meam impreſſam alia addidi.
Pro quo faciunt optime dicta per Abb. in
c.& ſi clerici in prin.ij.colũ.de iudic. Alius
eſt caſus in confeſſione contra quam eſt ſen
tẽtiatum,de qua dixi in repetitio.mea rub.
C.de proba.in xxv.col.in ver. vltimo cir-
ca hãc materiam.& in eadẽ repeti.in xxxij.
col.ver.quinimo &c.& in ſing.meo 257.in
cip.nemo audiẽdus eſt.Alius eſt caſus, vide
licet,in confeſſione facta calore iracundie,
de qua dixi in d. repeti.mea rub.C. de pro-
ba.in xxij.col.poſt medium ver.Item adde
quod requiritur &c.de quo etiam latius per
Iaſ.in l.ſi filiam in pen.colũ.C.de inoffi. te-
ſta.Alius eſt caſus,videlicet, in confeſſione
facta in criminalibus ſub ſpe gratie promiſ-
ſe.De qua dixi in ſingulari meo 201.inci.in
confeſſum.& in d.repet.mea rub.C. de pro
ba.in xxv.col,in verſi.Item ſcias ꝙ confeſ-
ſio debet eſſe pura &c.& in l.j.in.§.quęſtio.
ante ſi.ff.de quæſtio.vbi etiam aliqua addi-
di poſt impreſſionem ipſius lect. Alius eſt
caſus,in confeſſione facta per torturã quan
do non proceſſerunt legitima indicia , vel
non fuerunt ſeruata ſeruanda, de qua ſatis
dixi in l.j.in prin.in vj.col.ver.primo enim
& in l.pen.in ij.col.verſi. modo & redeũdo
ff.de quęſtio.Alius eſt caſus, videlicet,in cõ
feſſione impoſſibili,de qua dixi ĩ l.j.in prin
cip.in xiiij.col.ver.de confeſſione aũt im-
poſſibili &c.ff.de quęſtio.& in l.ſi.in vij.co
lum.in ver.Itẽ etiam adde ꝙ ſi cõfiteor &c.
eod.ti. & in repet.mea rub.C.de proba. in
xxiij.colum.ver. requiritur etiã &c. Alius
eſt caſus,videlicet, in confeſſione facta ſinẽ
cauſa,ſiue loquamur in ciuilibus.ſiue in cri
minalibus. de quo dixi in l.j. in.§. præte-
rea in xvj.col.in ver. Itẽ pro prædictis &c.
ff.de quæſtio.in ſing.meo 219.incip. obliga
tio &c.in d. repe. mea rub.C. de proba. in
xvij.col.verſi.nam primo &c. De quo etiã
per Pau.de Ca.in l.j.ff.de confeſ. in ver. eſt
& alia &c. Alius eſt etiam caſus, in confeſ-
ſione facta,ſed non acceptata per partẽ, de
qua dixi in dicta repe.mea rub.C.de proba.
in xxv.col.in verſi.Item ſcias etiam &c. &
in repe.mea l.de vnoquoq; in xxx.char.de
re iudi.& ſupra in ſingu.315.incip.accepta-
tio.Alius eſt caſus,in confeſſione etiã ſpon-
tanea facta in criminalibus quæ non nocet
niſi per ipſum confitentem ſit ſepius reite-
rata,ſecundũ Rapha.Cuma. in conſilio ſuo
cxxxviij.incip.hoc maxime in ij.colum.in
ver.quantum ad primum &c.Ad quod vi-
de ẽt Barba.in conſi.lxx.in iij.col.in iiij.vo
lu. Alius eſt caſus,videlicet quãdo ſunt tres
iudices delegati,& confeſſio eſt facta ſolum
coram duobus ex illis,de qua dixi ſupra in
ſingulari 309.inci.habuiſti a me &c.vbi vi-
de.Item alius eſt caſus, in confeſſione non
iurata quæ non probat nec nocet confiten-
ti,ſecundum do.Anto.in conſi. ſuo xxj. in-
cip.Viſo puncto & quæſito.in verſic. ad ſe-
cundum. Ad quod allegat plura iura de qui
bus ibi per eum. pro quo faciũt optime quę

dixi ſupra in ſig.214.inci.ad validitatẽ &c.
Alius eſt caſus.videlicet in illo qui confeſ-
ſus eſt ſe feciſſe homicidium ad ſuam defen
ſionem.de qua dixi in ſingu.meo 185.incip.
Confeſſio inquiſiti &c.& in l.repeti.in vij.
colũ.verſi.quartus eſt caſus &c.ff. de quæ-
ſtio.Item alius eſt caſus, in eo qui confeſſus
eſt ſe commiſiſſe delictum, nam non debet
puniri probato quod illud fuit ab alio com
miſſum,ẽt ſi contra confitentem fuerit lata
ſententia.Ita dixit do.Flor.in l.ait lex.alias
incip. inde Neratius in.§. ſi quis hominem
poſt princi.ff. ad leg.aquil. Alius eſt caſus,
videlicet in confeſſione facta corã tabellio
ne abſque pręſentia iudicis,vel etiam corã
iudice non ſedente pro tribunali,de qua di-
xi in l.j.in prin.in iiij.col.in ver.& hãc par-
tem &c.ff. de quæſtio.& in l. de minore in
.§.plurium in ij.col.in verſi.& facit gl. &c.
De quo ẽt per Alex.in conſi.xxx.incip. ex
allegatis &c.in j.col.in vij.vol.Alius eſt ca-
ſus,videlicet in confeſſione nõ probata ſeu
non verificata quæ non nocet confitenti de
qua dixi in l.j.in princi.in xiij.col. in verſi.
& primo ſi confeſſio &c.& in repe.mea ru
bri.C.de proba.in xxij.col.in ſi.in ver.mo-
do vltra prædicta &c. Alius eſt caſus,vide-
licet in confeſſione non veriſimili quæ non
præiudicat confitenti, de qua dixi in l.j. in
prin.in xv.col.verſi.quo autem &c. & in l.
de minore in prin.in x.col.in prin.verſi. an
hoc habeat locum &c.ff.de quæſtionẽ.& in
dicta repeti.mea rubr.C.de proba.in xxiiij.
col.ver.Itẽ & vltra prædicta &c.vbi late lo
quutus ſum in materia.Itẽ alius eſt caſus,in
cõfeſſione facta extra iudicium quę non no
cet ad plenam probationẽ,vt dixit glo.in l.
penul.C.de inter matri.& in l. quoniã ff.de
infa.& voluit do.Paris de Put.in tract.ſyn-
di.in xcvj.char.in ij.col.ver. quia commu-
niter dr̃ &c.Alius eſt caſus,videlicet in con
feſſione facta per metum.tex.eſt & ibi Bal.
& docto.in.l.nec ſi volens.C.de lib.cau.&
voluit Bal.in.l.ij.C.quod met. cauſa. Alius
eſt etiam caſus,videlicet in confeſſione facta
extra tempus.Nam ſi reus confiteiur male
ficium etiam notoriũ poſt lapſum tẽpus da-
tum ad inquirendum per ſtatutum ex tali
confeſſione non poterit cõdemnari, de qua
confeſſione dixi in l.j.in princ.in xv. colũ.
ver.adde ẽt ff.de quæſtio. & vide ẽt domi.
Frã.de Are.in c.cum P.in vj.col.de accu.&
Alex.in l.non tantũ in pen.apoſtil.ff.de ap-
pel.& vide tex.in l.ſi poſtquã ff. de fideiuſ.
& Bal.in l.querela C. de fal.ante fi.& Bal.
omnino in l.ſi pene.in fi.ff.de condi.inde.&
vide etiam quæ dixi in ſingu.meo 83.incip.
in ore &c.in vltimis verbis. Et vide etiam
alium caſum quem poſui in l.edita in prin.
in vlti.colum.in verſi.& teneas menti ff.de
quæſtio.& alios etiam caſus in quibus non
valet cõfeſſio,vide per me in practica mea
cauſarum criminaliũ in xxiij. xxiiij. xxv.
& xxvj.char. vbi latiſſime loquutus ſum,
& vide omnino Alex.in conſi.xxx.inci.ex
allegatis &c.in ij.col.in vij.vol.vbi not.lo-
quitur in materia confeſſionis, & inter ce-
tera dicit ꝙ confeſſio facta coram incõpe-
tenti non valet etiam nec confeſſio extraiu
dicialis,ad quod allegat iura de quibus ibi
per eum. Tene menti prędictos caſus not.in
materia confeſſionis,quos ſimul volui redu
cere,pro minori labore ſtudentium.

330 Si bene ſit memor dixi tibi ſupra in ſing.
77.inci.patientia &c.ꝙ patientia cum taci-
turnitate inducit conſenſum,ad quod ibi ad
duxi plura iura & doctrinas quibus addere
potes do.Phili.dec.in conſil.lxvj. incip. de
duobus in vj.col.vbi ponit not. verbum in
materia,& do.Franc.de Are.in cõſi. ſuo xj.
incip.procedendum in pe.colũ.poſt prin.&
Inno.& Ioã.And.in c.illud de præſum.quos
refert & ſequitur Bal.in l.ſiue poſſidetis in
iiij.oppoſi.C.de proba.dicta tamen in dicto
meo in ſing.78.Limita & reſtringe & dicas
ꝙ patientia cum taciturnitate operatur con
ſenſum,hoc tamen fallit in his quæ requirũt
ſcripturam,quia in illis patientia cũ tacitur
nitate,non inducit conſenſum, ita dixit Iaſ.
in l.j.in xviij.col.in ver.Item per prædictã
communem concluſionem &c.C.de iur.em
phy.& in l.ij.in xlix.col.eo.tit.quod eſt no.
quæ autem ſunt illa quæ requiꝛũt ſcriptu-
ram vide glo.magiſtram in c.j. in verbo, in
ſcriptis.de cenſi.in vj.& vide glo.& quę ibi
dixi in l.contrahitur ff.de pigno. & per Iaſ.
in l.cũ proponas in j.col.C.de pact.

331 Pacem faciens cum aliquo & promittens
eũm non offendere ſub certa pœna, ſi eum
non offendit, ſed offendit conſanguineum
ſuũ,ita incidit in pœnã, ac ſi offendiſſet eũ.
Item not.dixit Pet.de Anc.in c.ſciant cun-
cti.de elect.in vj.per tex.in c. quicunque in
verſi.in bonis ſuis vel ſuorum de ſen.excõ.
in vj.& idem dixit Io.And.in regula,fruſtra
de reg.iur.in mercuria.quos refert & ſequi
tur Iaſ. in l.j.in j.col. C.de indic. vidui. tol.
& in l. de pupillo in.§.ſi quis ipſi prætori.
in x.colũ. de oper.no.nun.& in l.j.ff. in ius
voca. eant &c. vbi latius loquitur in hac
materia conſanguinitatis plura nota. dicta
adducendo.

532 Credo te ſcire illam regulam tritam & vulgatam, videlicet ꝙ qui omne dicit nihil excludit, vt in l. martius C. de procur. & in l. cum prætor. ff. de iudi. cum ſimi. hanc tamen regulam limita in vno caſu not. videlicet ſi fideiuſſor promiſit ſoluere libere ſine aliqua exceptione, per hoc tamen nõ intelligitur renunciaſſe beneficio de fideiuſſo. quin prius executi debeat principalis debitor quam ipſe fideiuſſor cũ illud veniat ex natura contractus l. quero. §. inter locatorẽ ff. loca. & illa verba ſine aliqua exceptione intelliguntur ſolu[illegible]de friuola c. ex parte el ij. ff. de offi. deleg. ita dixit Ludo. Roma. in conſil. ſuo ccxj. incip. allegationes doc. &c. in ij. colum. quod dictum refert & ſequitur Iaſ. in l. j. in ij. colum. C. de ſacroſan. ecc. pro quibus optime faciunt dicta per Bald. ſuper ſtatut. in litera O. in verbo, omne. in primo verſi. circa me. & faciunt etiam quæ dixi ſupra in ſingu. 193. incip. baſtardus &c. & faciunt dicta per Soci. in conſil. cxxiij. incip. circa præſentem in iiij. volu. & idem dixit Iaſ. in l. ſi ita ſtipulatus in. §. poſſum circa ſi. ff. de verbo. oblig. & vide dicta per Iaſ. in §. fuerat in xix. colũ. inſti. de actio. tene menti quia eſt no. & quotidianum. & vide de hoc quæ latius dixi in repeti. mea rubri. ff. de fideiuſ. in xxxvj. q.

533 Pactum de futura ſucceſsione, vt ſcis, non valet, vt habetur in l. fi. C. de pac. & in l. licet inter priuatos eod. titu. & in l. ſtipulatio hoc modo concepta ff. de verbo. obli. Scias tamen ꝙ ſi fiat pactum ſiue conuentio inter aliquos, videlicet quod altero præmoriente ſine liberis ad ſuperſtites & liberos eius bona deferantur, valet tale pactum. Ita not. dixit Oldra. in conſil. ſuo cxxxix. incip. ad habendum aliqualem notitiam &c. & Ioã. And. in addi. Spe. in titu. de inſtru. edt. in. §. porro. circa vlti. colum. & Saly. in l. fi. C. de pac. quos refert & ſequitur Alex. in d. l. licet inter priuatos in fi. C. de pact. & Ang. in cõſil. clxxix. incip. viſis prædictis inſtrumẽtis. & Alex. in conſi. lxxxiij. inci. viſa facti narratione &c. in vij. col. in verſi. venio ad ſecundum &c. in ij. col. vbi alios allegat tenẽtes hanc partẽ. & Iaſ. in l. ſi pater puelle. C. de inoffic. teſta. & Alex. in conſil. ſuo ccxv. incip. nec arguendi ſumus in ij. col. & in cõſil. ccxliij. incip. ponderatis in ij. col. Contrarium tamen tenuit do. Philip. dec. in conſil. ſuo lxiij. in fi. fretus authoritate Alex. in cõſi. cclj. incip. ponderatis verbis inſtrumenti &c. vbi ipſe Alex. ſibi contrarius tenet, quod tale pactum ſeu conuentio non valeat & mouetur pluribus iuribus & rationibus de quibus ibi per eum. mihi autẽ magis placet prima opi. Oldra. & ſequacium quę mihi videt æquior, ea potiſsima ratione, quia vt de ſe patet dicta conuentio ſeu pactũ eſt viciſsitudinarium, & iſta viciſsitudo eſt maximi effectus, nam licet donatio inter virũ & vxorem conſtante matrimonio ſit inualida, vt in toto titu. ff. & C. de dona. inter vi. & vxo. tamen donatio reciproca facta inter coniuges reciproce hoc modo, videlicet ꝙ ſi contingat alterum præmori ſuperſtes habet bona, valet & tenet talis donatio. Ita dixit Cy. Bal. & Saly. quos ibi refert & ſequitur Iaſ. in dicta l. ſi pater puelle C. de inofficio. teſtamen. (Et Soci. in fallen. ſua ciiij. in j. verſi.) Pro quo etiam facit, nam licet alias donatio excedens quingẽtos aureos debeat inſinuari alias non valet, vt in l. ſancimus C. de dona. cum ſimi. tamen donatio viciſsitudinaria non eget inſinuatione, ſecundum Ang. in conſi. clxix incip. viſis prædictis inſtrumentis. in pe. col. & voluit glo. & ibi doct. in l. aquilius regulus ff. de dona. & Bald. poſt Guil. de cu. in l. illud C. de ſacroſan. eccle. & in l. iij. C. qui bo. cede. poſ. & in l. & ſi mortis ad fin. C. ad leg. falcid. & in l. fi. ff. de exercito. & Alex. in dicto conſil. ccxliij. in ij. col. & Io. And. in addi. Spec. in titu. de inſtr. edi. §. porro. circa vlti. col. & voluit Iaſo. in d. l. ſi pater puelle. vbi etiam adducit alia plura in materia viciſsitudinis. & facit etiam, nam donatio quæ alias poteſt reuocari propter ingratitudinem non poteſt reuocari ſi eſt donatio remuneratoria, ſecundũ Ludo. Ro. in conſil. ccxcviij. incip. circa præmiſſam in fi. & voluit Alex. in d. conſil. ſuo ccxv. incip. nec arguẽdi. in ij. colum. ad quod allegat tex. in l. ſi pater §. fin. C. de reuo. dona. & ſubdit domi. Alex. in dicto cõſilio ꝙ licet alias priuilegium exemptionis poſsit reuocari propter ingratitudinem, vt not. Bald. in l. ij. C. de libe. & eorum libe. tamen quando eſſet conceſſum in remuneratione non poſſet reuocari propter ingratitudinẽ, ad quod allegat Bal. in l. ſi cũ mihi ff. de dolo. Item ſubdit Alexand. vbi ſupra, quod ſi ſtatuto ciuitatis cauetur ꝙ quicunque venerit ad habitandum in ciuitatem, & ibi ſteterit per certum tempus ſit exemptus a collectis, quod ſi poſtea ciuitas facit ſtatutum in contrarium in præiudicium illorum qui iam venerunt poterunt illi iuuari per exemptionem vel actionem de dolo, per dicta l. ſi cum mihi. & dicit Bald. ibi ſe alias cõſuluiſſe in ciuitate Senarũ quod pri-

*

uilegium datum quibuſdam bānitis, ꝙ poſſint ſecure morari in ciuitate, eo quia ex eorum opera occuparunt quoddam caſtrum, eſt irreuocabile, per d.l. ſi cum mihi. & per glo. in l. decurionibus. C. de ſilen. lib. xij. quā pro ſingulari allegauit Bal. in c. ff. in princ. quo tempo. miles & in l. ſi quando in princ. C. de inoffi. teſta. & in l. non plures in fin. C. de ſacroſan. eccle. item ſubdit etiam Alexā. vbi ſupra, quod vbicunque lex vel ſtatutū tranſit in contractum vel priuilegium non poteſt reuocari, per l. ſicut C. de act. & obl. & per l. perfecta C. de dona. quæ ſub modo & l. ij. C. quando lice. ab emp. diſce. ita ſecundum eum dixit Innoc. & alij in c. nouit. de iudi. & Archidia. in c. quicunque xj. q. j. & in c. licet canon. de elect. in vj. & domi. Anto. in c. quæ in eccleſiarum de conſtitu. allegat etiam Bal. in l. ſue. de condi. ob cau. vbi dixit quod ſi ſtatuto cauetur quod quicunque doctor legat medicinam de mandato habeat a communi centum aureos pro ſalario. Et quidam poſt ſtatutum incepit legere quod nō poterit ſine cauſa caſſari, quia tranſiuit in contractum. Ita reſidet Alexan. in dicto conſi. ccxv. incip. nec arguendi &c. in ij. & iij. colū. &c. Facit etiam ad prædicta quod voluit Alex. in conſi. ſuo cclxx. incip. viſis inſtrumentis &c. in iij. colū. vbi dixit quod donans tenetur de euictione, quando donatio eſt remuneratoria, allegat Bar. in l. iulianus. §. j. ff. de verbo. oblig. & in l. idemque. §. fi. & in l. ibi ſequenti ff. mand. de quo ibi per eum. & faciunt optime dicta per do. Bartho. Cæpo. in cautela ſua cxiij. incip. donatio &c. & per Iaſo. in l. petens in vij. col. ver. tertio not. C. de pac. & per eundem in l. ſi ſtipulatus fuerim in. §. cū ſtipulatus fuerim. in. §. cum ſtipulamur in ij. col. in verſic. Quarto nota. limita ff. de verbo. obliga. Et faciunt plura valde ſingularia adducta per Iaſonem in materia obligationis antidotalis in l. ſi non ſortem in. §. libertus in iiij. v. vj. & vij. col. ff. de condi. indebi. Ex iſtis ergo mihi videtur quod in caſu præmiſſo qđ dictum pactum ſeu conuentio reciproca de ſuccedendo vnus alteri valeat & teneat nō obſtantibus in contrarium adductis, & ita pertranſeo.

334 Pendet nunc de facto in hac ciuitate Bononiæ mihi patria quæſtio talis, videlicet quædam nobilis mulier habebat domum, & veniēs ad quandam differentiā cū vicino obligauit ſe ſub pœna non facere per ſe vel per aliam feneſtram in quodam pariete qua obligatione ſtante dicta mulier alienauit dictam domū. Nunc emptor vult facere feneſtram in illo pariete. Modo dubitatur an illam facere poſſit, & ſi eam facit an ipſe vel illa mulier cadat in pœnā permiſſam? in quo videtur primo dicendum quod non poſſit illam facere ſine incurſu pene. Nam res ad quemcunque vadat tranſit cum onere ſuo l. traditio. ff. de acquir. rerum domi. l. alienatio ff. de contrahen. emp. l. ſi prędiū C. de euict. l. ſi conuenerit. §. ſi fundus ff. de pigno. act. l. ſi debitorem C. de diſtract. pign. c. cum non ſit. de deci. & c. ex literis de pig. cum ſimi. ergo. dicta domus tranſiuit ad illum emptorem cum dicto onere non faciendi feneſtram ſub illa pœna. Cum ergo tranſiuerit cū illo onere non poterit ſine incurſu pene facere dictam feneſtram. Sed cōtrarium tenuit Specu. dicens ita iudicatū fuiſſe. in titu. de emp. & vendi. in. §. ſciendū in xiij. col. in ver. ſed pone P. cauit vicino &c. Et allegat rationem dicens quod illa promiſſio ſeu obligatio facta per illam mulierē non fuit ſeruitus ſed obligatio perſonalis. Ideo emptor non tenetur, quia aliud eſt ſeruitus, & aliud eſt obligatio perſonalis. Nā ſeruitus eſt ꝗ rei annexa & affixa eſt, adeo quod ab ea non ſeparatur etiam ſi per plures manus ambulauerit, ſed perſonalis obligatio perſonā nō excedit, vt in l. & in ꝓnūciādi C. de ſerui. & aqua. Et ad pdicta optime faciunt dicta per Angel. in l. non ſolum in. §. morte. circa medium ff. de oper. no. nūcia. & per Bar. in l. licitatio in. §. fi. ff. de pu-
* bli. & per Spe. in ti. de immu. eccle. in fi. (Et vide Ludo. Ro. in ſing. ſuo lxx. incip. concedo &c. Et illud dictum Specu. refert & ſequitur Cępo. in tract. ſuo de ſerui. in lxij. rubri. de feneſtra in pen. col. in ver. Item queri poteſt &c. vbi etiam ad hoc allegat plura. & vide omnino in ſimili domi. Phili. Deciū in cōſi. cclxij. incip. In cauſa &c. per totum. Item illud dictum Specu. etiam refert & ſequitur do. Flori. in l. vt pomum ff. de ſeruitu. Contrarium tamen tenet Pau. de Caſt. in l. cum fundo. ff. de ſerui. ruſti. præd.) Tene menti quia eſt not. deciſio & forte multi dicerent contrarium.

335 Communiter in ciuitatibus Italie ſunt ſtatuta quibus cauetur quod de litibus ſeu differentijs exiſtentibus inter affines fiat compromiſſum. modo pone ꝙ vnus ipſorū affinium cedit iura ſua quæ habet cū affine alicui, an ille ceſſionarius teneatur facere cōpromiſſum prout tenebatur cedens? in quo dicas ꝙ ſic, ne reus efficiatur deterioris cōditionis per talem ceſſionem, ita not. dixit

Bal.& Rapha.Cuma.in l.ſi poſt diuortium
per illum tex.ff.ſolu.matri. quod dictum re
fert & ſequitur domi.Philip. Decium in cõ
ſi.ſuo lix.incip. licet in caſu propoſito &c.
in iiij.col.quod intelligunt eſſe verum quã-
do ipſe affinis hoc peteret,ſecus vero dicit
Bald.eſſe ſi ceſsionarius ipſe ageret, & hoc
peteret,quia reus inuitus non cogeretur ad
faciendum compromiſſum cum non videa-
tur tunc eadem ratio, vt ibi, quod eſt ſum-
me notandum, & vide Bald. in l. prima ff.
vbi in rem act.

336 Argumentũ a ſolidis validum eſt in iure
l.illud & ibi Bar.ff.de excuſa.tuto.l.ij.ff.de
ſpon.l.cum de in rem verſo ff.de vſur.l.vel
vniuerſorum ff.de pigno.actio.& dixi ſatis
plene ſupra in ſingula.j.Et ideo tene men-
ti ꝙ ſi fratres ſtant in cõmunione & maior
natu communes redditus recipiebat & di-
ſtribuebat,& minor natu accepit vxorẽ &
ſe obligauit ad reſtitutionem dotis,quod re
ſtitutio dotis debebit fieri de communi pa-
trimonio,quia ſicut ceteri redditus perue-
nerunt ad manus maioris fratris, ita & illa
dos perueniſſe cenſetur ad manus ſuas. Ita
ſing.dixit Bal.in conſi. ſuo cxx.incip. Duo
fratres,vnus maior &c.in v.volu.quem re-
fert & ſequitur Soci.in conſi.ſuo xlvj.inci.
cum in præſenti in antepe.col. vbi etiã aliã
rationẽ pro hoc dicto, de quo ibi latius per
eum, pro qua doctrina optime faciunt quæ
dixit in ſimili Ang.de Are. in.§.eſt autẽ in
ij.col.inſti.de dona.vbi not.loquitur & fa-
cit etiam quod voluit Bal.in addi.Specu.in
titu.de ſenten.in antepen.col.verſi.ad mor-
tem vbi dixit ꝙ locus a communiter acci-
dentibus facit indicium indubitatum,& fa-
ciunt quæ dixi in d. meo ſingula.1. & quæ
multum copioſe dixit Iaſ. in l. vt liberis in
iij.& iiij.col.C.de collatio.quem vide.& in
l.certi conditio. in.§.ſi nummos in v. col.ff.
ſi cert.pet. Contra prædicta tamen videtur
facere quod dixit Pau. de Caſt.in l. reos.§.
cum tabulis ff.de duob. reis.

337 Sequutis homicidijs vel vulneribus in-
ter aliquos vt plurimum lapſu temporis ve
niũt ad pacem vel ſaltem ad aliquam treu-
gam tẽporalem vt quotidie docet experiẽ-
tia. Ideo ſcias ꝙ ſi duo fecerunt pacem, &
promiſerunt ſibi inuicẽ de ſe non offendẽdo
ſub certa pœna,tũc ſi vnus primo offendat
aliũ incidit in pœnã.Et tunc alius poſtea po
teſt impune illũ offendere.Ita dicunt docto.
in l.cũ proponas C.de pac.& Io.And.in re-
gula,fruſtra de reg.iur.in mercurialib.& in
addi.Spe.in ti.de treug.& pace,in princi.&
Pau.de Caſt.in conſi.ſuo lxxiiij.incip.qui a
fruſtra in vij.col.in fi.in verb.ſi autem dicti
fratres &c.De quo latius per Iaſ.in d.l.cum
proponas in vlt.col.vbi extendit iſta etiam
ſi in inſtrumento pacis eſſet adiecta clauſu-
la rato manente pacto, & ꝙ toties pœna cõ
mittatur quoties cõtra factum fuerit.ad quę
alleg.Bal.Saly.& Pau.de Caſt. in l. qui fidẽ
ff.de tranſact.& in l.qui ſeruum ff.de verb.
oblig.& Alex.in conſil.ccccIxij.ſecundum
ordinẽ meũ,incip. viſo themate ſupraſcri-
* pto & atteſtationibus in iij.colũ.(Ad quod
etiam vide tu Alex.in conſi.xcvj.incip.vi-
ſo &c.ante fi.in vj.volu.) Et an liceat pri-
mo offenſo penam petere vltra illud quod
poteſt impune offendere primum offenden
tẽ,vide Iaſo.in d.l.cum proponas in fi.& vi
de omnino quę ego dixi in practica mea cau
ſarum criminalium in clxvj.char.cum ſeq.
Quid autẽ ſi facio pacẽ Titio & ſocijs ſuis.
vel adherentibus,an cenſeatur rupta pax,ſi
vnus ſociorum vel adherẽtium offendatur
antequam ipſam pacem ratificauerit, vide
Bar.in l.ſi vxor.in.§.penul.ff. de adulte.&
Bal.in l.fi.in j.col.C.ad macedo. & Pau. de
Caſt.in l.bonorum ante fi.ff.rem ratã habe.
quid autem ſi plures fecerunt pacem cum
pluribus,& promiſerunt quilibet inſolidũ
ſe inuicem non offendere,& vnus offendat
an inſolidũ poſsit petere penã, & quilibet
teneatur inſolidũ tanꝙ duo rei,vide Bar.in
l.fi.in ij.q.ff.de duob.re.Bar.in auth.hoc ita
in xiij.q.C.de duob.re.Bart. & Pau.de Ca.
in l.ſi id quod ff.de duob.reis.Bal. in l.ij.C.
de libe.& eo.libe.circa med.Ang.in l.ſi ſer-
uus §.plurium ff.ſi quis cau. & an inferens
metum dicatur rumpere pacem?dicas quod
ſic,ſecundũ Ange.in l.ſi cum exceptione.§.
ſatis ff.quod met.cau. de quo etiam dixi in
l.j.in prin.in x.col.in fi.ff.de quæſtio.

338 Extant ſtatuta per totam fere Italiã qui-
bus cauetur,ꝙ de damno dato ſtetur ſacra
mento damnum paſsi,certe tale ſtatutũ in-
telligitur ꝙ ſtetur ſacramento damnũ paſsi
quo ad eſtimationem damni, non autẽ quo
ad damnũ,& ideo paſſus damnum debebit
primo probare damnũ eſſe datum, alias nõ
poterit conſequi eſtimationem damni ex iu
ramento,ita not.dixit Bar.in l.diuus Traia
nus ff.de teſta.mili.quem ibi ſequuntur do-
cto.& eum refert & ſequitur do.Phil. Dec.
in conſi.ſuo lxxxiij.incip. In cauſa accuſa-
tionis &c.in ij.colũ. vbi latius loquitur, &
pro iſtis facit optime illud quod ego late di
xi in l.j.in prin.in ij. colum.verſic. vlterius
ſcias &c.ff.de quæſtioni. & quæ dixit Gam

di.in tracta.ſuo maleſi.ſub rub. de præſum.
& indicijs indubitatis in ij.col. in ver. item
lex præſumit.& ſcias ẽt ꝙ ſtãte prędicto ſta
tuto ꝙ de damno dato ſtetur ſacramẽto dã-
num paſsi,ꝙ hoc caſu non ſtabitur ſacramẽ
to damnum paſsi,ſi alius quã ille qui dedit
damnũ tenetur emendare, vtputa,ſi ſtatutũ
dicit ꝙ villa teneatur emendare damnũ da
tum,nã hoc caſu licet extet ſtatutũ ꝙ de dã-
no dato ſtetur ſacramento damnũ paſsi, tñ
paſſus damnũ debebit ꝓbare plene de dam
no ſuo,aliter ꝙ per ſuũ iuramentum.Ita no.
dixit Cyn.& Bald.poſt eũ in l.ſi qñ C.vnde
vi.& Bart.in l.ne quid ff.de incen.rui. nau-
frag.& in l.j.circa ſi.ff.fur.aduer.nau. Idem
dixit Bald.in l.nummis ff.de in lit.iur.& d.
Anto.in c.ſi.in iij.col.verſi.prędicta faciunt
ad quæſtionẽ &c.quod me.cau.& Barba.in
conſi.ſuo lxxvj.incip.Sapienter in v.col.in
ſi.in iiij.vol.vbi alleg.alios plures doct. te-
nentes hanc partẽ,tene menti, quia iſta quo
tidie contingunt in facto.

339 Cui non conueniunt verba legis nõ con-
uenit eiusdiſpoſitio l.iiij.§.toties ff.de dam.
infec.l.hos accuſare.§. omnibus ff. de accu.
l.ita aũt in ĩn prin.ff.de admi.tut. Et ideo te
neas mẽti,ꝙ ſi ſtatutũ dicit ꝙ turbãs aliquẽ
in poſſeſsione ſua puniatur pœna cẽtum &
ablata reſtituat,tunc ſi aliquis turbat aliquẽ
in poſſeſsione ſua & nihil auferat nõ incur-
rit pœnam dicti ſtatuti,quia nõ poteſt veri-
ficari per omnia.ſ. quo ad reſtitutionẽ. Ita
colligitur ex glo.no.in l. mãcipia.C. de ſer.
fugi.quam gl.ad hoc pro no.refert & ſequi
tur d.Fely.in c.nonnulli in xxxvj.col. ver.
amplia &c.de reſcrip.& Ludo. Ro.in ſing.
ſuo 496.inci.ſtatutum puniẽs &c. & Soci.
in cõſil.ſuo lxxj.incip.ſuper.q.in ſi.j.col. &
in conſi.ſuo lxxvj.inci.viſa facti cõtingen-
tia &c.in prin.iiij.col.& ibi in conſi.ciiij.in
cip.viſis &c.in v.col.in ſi.& in eo.vol.in cõ
✱ ſi.cxix.inci.præſupponitur in vlt.colũ.(Et
in cõſi.xxxij.inci.ſuper quæſtionibus ante
ſi.in iij.vo.)& Dec.in cõſi.ccxxxiij.inci.vi
ſo.in pe.col.& in conſi.cclix.incip. viſis.in
pe.col.in ſi.& in cõſi.cclxxv.incip.viſo te-
nore in vlt.col.& in cõſi.ccxc.inci.dña Bla
ſia &c.in iij.col.& in cõſi.ccxcj.incip. viſis
in pe.col.in ſi.& in conſil.cccxvij.incip. vi-
ſis &c.in j.col.& in cõſi.cccxxvij.inci. viſo
✱ in vj.vol.in vlti.col.(Et do.Phi.dec.in con
ſi.ſuo xc.in ij.col.& in conſil.cxxxvij.in ſi.
in pe.col.& faciũt dicta per eũdẽ d. Phil. in
conſi.ſuo lxxj.inci.In caſu in pe.col.)Et idẽ
dixit Iaſ.in l.j.in ij.col.ff.de iuſti.& iur.pro
quibus faciũt dicta per ipſum in illa l.j.in ſi.
iij.colũ.de iuſt.& iur. Et facit optime quod
voluit Bar.in cõſi.ſuo clxvij.inci.quod mi-
niſter fratrũ de penitentia &c.Vbi dicit qđ
ſtatutũ loquẽs de pœna imponẽda nõ habẽ-
ti pacẽ ab offenſo non habet locũ vbi non
eſt offenſus,a quo pax haberi poſsit, quod
dictũ refert & ſequitur do.Fely.in d.c.non-
nulli in xxxv. col.& ibi dicit qđ hoc dictũ
ẽt refert & ſequitur Flo. de S. Petro in l.ij.
C.de reb.cred.& Io.de Ana.in c.ij. in xiiij.
col.extra de maledic.Et vide plura notabi
lia dicta ad hoc propoſitũ quæ adducit do.
Fely.in d.c.nõnulli in xxxv.& xxxvj.col.
de reſcri.& vide do.Lau.calca.in cõſi. ſuo
lxxiiij.inci.pro dictis filiabus &c.in iiij.co-
lum.& Alex.in l.j.in j.colũ.ff.de acqui.poſ.
& Ang.in l.ſi quis id quod in prin.in ver.ſe
quitur in tex.ff.de iuriſ.om.iud. & Soci. in
conſil.ſuo xxx.incip.quamuis &c. in vj.&
x.col.& Pau.de Caſt.in d l.mancipia.

340 Caute agãt bãniti qui ex forma ſtatuto-
rum poſſunt impune occidi,quia ẽt ſi habẽt
gratiam & ſint rebãniti,& ſoluerũt id quod
ſoluere tenentur,atñ his peractis niſi actua
liter & cũ effectu fuerint cancellati de ban
no,poterunt impune occidi. Ita nota. dixit
Pau.de Caſt.in l.ſi duo ff.de acquir.hæredi.
Vbi dicit ꝙ occidens bannitum qui erat re-
bannitus ſed non erat adhuc cancellatus de
banno non debet puniri, quia ſufficit quod
eſſet deſcriptus in libro bannitorũ, quoniã
excuſatur authoritate publicæ ſcripturæ.qđ
dictum refert & ſequitur Alex.in cõſil. ſuo
cxiiij.in iij.col.in j.volu.& Iaſ.in l.ſi credi-
toris in ij.col.C.de fideicom.& idem voluit
Bal.in l.labeo in §.j.in ſi.ff.de pac.& Bald.
poſt Iaco.de But.in l.de ætate in.§.ex cauſa
ff. de interrog.act. vbi dicit Bald,quod ille
tex.allegatur pro offendẽte rebannitũ ſed
nondum cancellatum de bãno, quod ille ſit
excuſatus propter authoritatẽ ſcripturæ.Et
dicit ibi ipſe Bal.quod iſta eſt ipſa veritas.
Quod dictũ ẽt refert Iaſ.in d.l. ſi creditoris
& dicit Bald.in d.l.labeo.§.j.quod ex hoc
debet eſſe cautus ipſe rebãnitus vt ſtatim fa
cta reſolutione faciat ſe cancellari de libris
bannitorum. Item hanc partẽ ẽt tenuit Alb.
de roſa. in tracta.ſuo ſtatutorum.in vlti. par
te.q.xxxiiij.inci. tranſeundo ad ſecundam
quæſtionem.vbi refert hoc obtinuiſſe de fa
cto,idem ẽt tenet Alex.in cõſil.ſuo cclxxx.
incip.attenta diſpoſitione &c.in ſi.j.col.vbi
refert Bal.in d.l.labeo.in.§.ſi. Dicẽtẽ quod
licet bannitus ſoluerit penam,tamen niſi ſit
cancellatus de banno adhuc ẽt poterit im-
pune offendi, quia donec eſt ſcriptus inter

bānitos iſta appellatio,ſcilicet bannitus ſem
per ſibi ineſt. Et ſic ſi durat iſtud nomen ap
pellatiuum,ſcilicet bannitus,durat etiā eſſe
ctus nominis l. tutelas ff.de capi. dimi.hanc
partem etiam tenuit Alex.in cōſi. ſuo ccci.
incip. Viſis dubitationibus&c.in iii.colum.
vbi adducit alios plures doct. tenentes hāc
partem.Et idem etiam tenet Alex. in conſi.
clx.incip. Viſis narratis &c. in vii. volu.&
Iaſ.in d.l.ſi creditoris.Quam concluſionē &
communē opinionē amplia duobus modis.
Primo ꝙ non ſolum talis bannitus debet cā
cellari de vno libro bannitorū,ſed ēt debet
cancellari de omnibus libris bannitorum,
quādo banniti deſcriberētur in pluribus li-
bris,vt fit hic Bononiæ, alias poſsit occidi
vt ſi non fuiſſet cācellatus.Ita not. dixit An
gel.in l.fi.per illum tex.ff. de his quę in te-
ſta.delen.& ibi Rapha.Cuma.& Ange.in l.
noſtram C.de teſtamē.& iſtud latius firmat
Alexā.in d.conſi.ſuo cclxxx.incip. attenta
diſpoſitione ſtatuti &c.in i.& ii.col.pro qui
bus etiam faciunt dicta per Alex.in d.con-
ſil.ſuo ccci.incip.Viſis dubitationibus &c.
in ii.vel.iii.col.Item amplia & ſecundo ſu-
pradicta,& dicas ꝙ talis bannitus ſi fuit cā-
cellatus de libris bānitorum non poterit im
pune occidi.Hoc eſt verum ſi debite & le-
gitime fuit cancellatus,ſecus ſi indebite fuit
cancellatus,quia offendens bannitum inde-
bite cancellatum de bāno nō punitur perin
de ac ſi offendiſſet vel occidiſſet bānitū nō
cancellatū. Ita dixit Bal.in c.i.in prin.in ti.
hic finitur lex corra.& incip. cōſue. regni.
& Bal.in conſil.ſuo ccviii. incip. coniunga-
mus &c.in ii.col.in vi.volu.Idem voluit ip
ſe Bal.in l.ſcriniarios C.de teſt.mili. & Ioā.
And.in c.veniens.de accuſa.in nouel. & d.
Nellus in tracta.bānitorum in i. parte tertii
temporis in iii.q.& voluit d.Bartho.Cæpo.
in conſi.ſuo vii.inci.quidam fuit Paduę cō-
demnatus &c.in ii.col.vbi dicit quod idem
voluit Ray.in l.ſi non ſerui.per illum text.
ff.de dona.inter vir.& vxo.Et ſcias ꝙ quis
præſumitur indebite & iniuſte cancellatus
de bāno quādo non apparet cauſa propter
quā fuit cācellatus.ita dixit Bald.in c. cū ſu
per in vi.colum.de re iudi.& in l.ſi non ſor-
tem.§.adeo ff.de condi.indebi.& in l.ſi prę
ſes C.quomo.& quā.iud.in fin. de quo dixi
in l.i.in prin.in ix.col.ff. de ſicc.pro quibus
faciūt not.verba Bald.in l. ſi præſes C.quo-
mo. & quan.iud. & faciunt dicta per me in
l.fi.in iiii.col.verſi.adduci etiam poteſt &c.
ff.de quæſtio.& per Abb.in conſil.ſuo vii.
incip.tria circa primum &c.in iii.col. in iii.
volu.& per d.Nellum in ſuo tracta.bānito-
rum in iii.parte ſecūdi tēporis in q. lxxvii.
incip.Sed circa idem &c.& faciunt optime
not.verba Bal.in d.cōſi.ſuo ccviii.incipien.
Coniūgamus &c.in iii.col.in vi.vol.quem
omnino vide,& per eūdem Bal.in reperto-
rio ſuo in litera B.in ver.bannum cum can-
cellatur &c. Modo circa illud quod ſupra
dixi,ꝙ rebannitus nō cancellatus de banno
poteſt impune offendi ſicut antea poterat.
Limita aliquibus modis. Et primo limita
qn̄ extaret ſtatutum in loco dicens ꝙ ban-
niti debeant rebāniri per quoſdam ſapien-
tes. Nam hoc caſu licet bannum non ſit cā-
cellatum, tamē tales banniti nō poterūt im-
pune occidi,quoniam tūc bannum propter
tale ſtatutū redditur inefficax. Ita not.dixit
Bald.in l.ſi creditoris circa prin.C.de fidei-
cō.& eū ſequitur ibi Pau.de Caſt.dicēs ꝙ ſi
deliberatū ſit ꝙ bāniti rebānientur ꝙ tunc
ēt anteꝗ̄ de banno cācellarētur nō poterāt
ex forma ſtatuti impune offendi. Idem tenet
Alexā.in conſi.ſuo cxiiii.incip.ponderatis.
in ii.col.in i.volu.vbi pro hac parte allegat
not.verbum.Ioā.And. in addi.Spe.in tit.de
oblig.& ſol.ſuper rub.quod etiam refert &
ſequitur Iaſ. in d.l. ſi creditoris pro quibus
etiam faciunt dicta per Ange.de Are.in lib.
malefic.in verbo,qui iudex.ad probationē
ſue inquiſitionis in i.ver.ante fi.vbi dicit ꝙ
ſufficit cancellatio facta verbis,ad quod al-
leg. Bart.in l. emptor.in.§.lucius in fi.ff. de
pact.vbi dicit ꝙ ſi in capitulis pacis actum
ſit ꝙ bāniti rebanniantur & eorum cōdem-
nationes & banna caſſentur, ꝙ tunc non re
quiritur ꝙ de facto cancellentur ex libris.
Sed ſatis eſt quod declarētur haberi pro cā-
cellatis,per illum tex.& idē firmat expreſ-
ſius Ange.& Imo.in l.i.in fi.ff.de his quæ in
teſta.delen.pro quibus etiam faciunt opti-
me dicta per Bal.& Pau.de Caſt.in l.huiuſ-
modi in.§.cum ita ff.de leg.i.& per Pau. de
Caſt. in conſil.ſuo xxxvii.incip. Viſo dicto
inſtrumento & tenuta cōceſſa &c. poſt me.
& in l.ſi non ſortem §.adeo ff.de cōd. inde.
in fi.Limita & ſecundo in eo qui ſciebat bā
nitū habuiſſe gratiā vel ſoluiſſe penam ban
ni vel illum eſſe rebanniendū de proximo
ex aliqua cauſa,vel illū eſſe verbo rebanni-
tū a ſuperiore, nam talibus caſibus propter
talē ſciētiam punitur talis occidens talē bā-
nitum nō cācellatum perinde ac ſi eſſet cā-
cellatus. Ita dixit domi.Nellus in ſuo tract.
bannitorum in i. parte tertii tēpo. in ii.q. &
Bal.in l.ii.in iii.colū.in prin.ff. ſi quis in ius
voc,nō ier.& in l.quid ſit fugitiuus.§.apud

labeonẽ.ff.de edili.edic.& Io.And. in regula, ꝙ qñis mandato.de reg.iur.in vj.in mercu.& Bal.in l.j.C.de pe.& Alex.in d. cõſil. cxiiij.incip. ponderatis &c. in ij.colũ. ante med.in j.volu.& Bal.in l.huiuſmodi in.§.ſi iſta ff.de leg.j.Limita & tertio ſecundũ Iaſ. in d.l.ſi creditoris.quando rebannitus dato ꝙ actualiter non ſit cãcellatus de banno tñ per ſolenne inſtrumentum poſitum in archiuo publico appareret per eum fuiſſe actualiter ſolutam tantam pecuniam per quantã erat in banno poſitus, & qua ſoluta eximitur a banno quia tunc non dicitur amplius figuraliter nec ſubſtantialiter bannitus al. leg.ipſe Iaſ.hoc voluiſſe Bal.& Rapha. Cuma.in d.l.huiuſmodi.§.ſi ita. & dicit ꝙ hoc tamẽ ibi limitat Ioã.de Imo. vt procedat ſi iuxta bannum facta ſit mẽtio de ſolutione, alias tenet ꝙ adhuc occidens nõ veniat puniendus cum adhuc etiam poſsit probabiliter ignorare.quod tñ dictum non approbat Iaſ.in d.l.ſi creditoris.quod ego ẽt improbo ex pluribus quæ adduci poſſent. Et maxime per ea quæ ego dixi de archiuo publico in repeti. mea rub.C. de proba. in lviij. & lvj.colum.vbi videas. Limitat etiam Iaſ. p dicta vbi ſupra non habere locum in bannito qui tolerabitur a ſuperiore,nam talis bãnitus nõ poterit impune offendi licet ſit deſcriptus in banno & in libro bannitorum, vt dixit Saly.in l.nullus C. de iude. de quo dicto vlterius me non extendo,quia late de illo dicto locutus ſum in ſing.meo.77. inci. patiẽtia &c.vbi videas.Et circa illud quod dixi de eo qui ſciebat bannitum habuiſſe gratiã vel coluiſſe vel debere de proximo rebanniri.Si vis ſcire ex quibus præſumatur ſcientia,vide Ang. in l.titius in.§.lucius titius ff.de lib.& poſthu. An autẽ quãdo aliquis eſt bãnitus pluribus bannis debeat vnã habere abſolutionem vel cancellationem vel plures,vide do.Nellum in tract.ſuo bãnitorum,in iij.parte ſecũdi tẽporis,in lxxij. q.incip.quero Titius &c. Et circa materiã banniti non cancellati & materiã cancellationis,vide Bald.ẽt in l.ex morte C. ad leg. aquil.Bald.in l.quid ſit fugitiuus.§.apud labeonem ff.de edil.edic. & in l.j.in ij.col.C. ſi a non compe.iudi. & vide quæ dixit do. Nellus in tract.bannitorum,in iij. parte ſecundi temporis q. lxxiiij.incip. In ciuitate ordinatum eſt &c.Et quę ego dixi in practica mea cauſa. crimi. in.§.aggredior numero xxx.cum ſeq.& in l.j.in princi.in ix.colum.ff. de ſicca. Tene menti perpetuo quia audeo dicere ꝙ ab aliquo iſta plene in limiti non ſunt adducta, & vere ita ſunt quotidiana & lucroſa, quod eſſent literis aureis inſcribenda.Et ego illa millies habui in facto in diuerſis locis & ciuitatibus &c. In hac materia vide etiam Cor.in conſil.xvij. incipien.In hac conſultatione in primo volumi.& domi.Philip.Decium not. loquentem in conſilio cccxxvij. viſo per totũ.& vide ſingularia verba Alex. in hac materia in conſil. ſuo cccj. prꝿalleg.incip.Vtilis dubitationibus in iij.col. in verſicu. ad prædicta etiam benefacit.

341 Ille qui tenetur ad aliquid faciendũ ſub pœna intra certum tempus,ſi illud nõ fecit intra illud tempus,quia ad illud faciendum non fuit monitus vel interpellatus non cadit in pœnam,ita dixit do.Abb.in c.pen. in penul.colum.extra de iudi.& Bald.in c.j.§. iudices in iij.col.de pace iura.fir.& Bald.in conſi.ſuo lxj.incip. ſuper contentis &c. in vj.vol.& Catal.in tracta.ſyndi.in ver. xlij. iuti.Adde quod ſi tu iudex &c. Vbi dicunt ꝙ ſi iudex tenetur expedire proceſſum vel cauſam intra certum tempus ſub certa pœna, non cadit in pœnam ſi non expediuit, quia pars non inſtetit & eũ non interpellauit.Pro quo facit l.iiij.§.hoc autẽ iudicium ff.de dam.infec.& facit tex.in l.j.in.§.magiſtratibus ff.de magi.cõue.vbi dicitur quod magiſtratus qui nõ dedit tutorẽ vel curatorem minori tenetur,quod verũ eſt, dicit ibi tex.ſi ad hoc interpellatus fuit,alias non.& facit gl.in l.vniuerſa C.de preci. impe.offe. vbi text.dicit qđ habens dilationem abſoluendum a principe tenetur ſatiſdare de ſoluendo finito termino,alias non gaudet commodo dilationis.Et gl.ibi dicit hoc eſſe verum ſi talis ſatiſdatio petatur a creditoribus, alias ſecus.Et per illam gloſſ. dicit ibi Paul. de Caſt. not. verbum.Pro quibus faciunt plura & plura quæ ad hoc propoſitum ſimul reduxi in l. vnius facinoris in.§. cogniturum in j.ij. & iij. colum.ff. de quæſtionib. & faciunt dicta per domi. Franciſ. de Aret. in capitu.ſecundo in ij. column.de accuſatio. & facit optime quod nota. dixit Soci.in conſilio ſuo cxxxiij.incipien.Profecto ni fallor &c.in j.colũ.poſt prin. Teneas tamen menti quod licet ad hoc vt quis cadat in pœnam non faciendo requiratur monitio vel interpellatio,vt ſupra dixi, tamen quando quis promittit vel obligatus eſt ad aliquid faciendum ex aliqua particulari obligatione. Et etiam ſtatutum arctat eum ad illud faciendum , tunc vt ſtatutum aliquid operetur tenetur illud facere ſine mo-

nitione, alias cadit in pœnam. Ita dixit Federi. de Senis in conſilio ſuo ciiij. incipien. Quod non fecerit reſidentiam &c. quem refert & ſequitur Abb. in c. qm̄ frequenter. in §. porro. in vj. col. extra vt lit. non conteſt. quos refert & ſequitur Socin. in conſil. ſuo cxxxiij. incip. profecto &c. in fi. verbis. Pro quibus faciunt dicta per eundem Feder. de Sen. in conſi. ſuo cv. incip. conſueuerunt viſitatores &c. quem uide. & vide quę dixi in l. patre vel marito. in vij. col. ff. de quæſtio. & vide omnino in materia iſta Iaſ. in l. vnica. circa fin. C. quando lib. prin. datur. & faciunt dicta per Corſe. in nota. ſuo. in verbo, prohibitio. quem vide.

342 Quando teſtis eſt omni exceptione maior abſq; dubio in ſimilibus facit ſemiplenā probationem, in criminalibus facit indiciū ad torturam. Ita habetur in l. admonendi. ff. de iureiur. & in l. in bone fidei. C. eo. & in l. maritus. & in l. fi. ff. de quæſtio. & in l. fin. C. eo. Iſtud intellige eſſe verum qn̄ talis teſtis eſt rite & legitime examinatus, ſecus autē ſi non ſit rite & legitime examinatus, qm̄ tūc non facit ſemiplenam probationem nec indicium. Ita no. dixit Bal. in c. j. in. §. ſacramētum. in ij. col. de cōſue. recti feu. quem refert & ſequitur Barba. in conſi. ſuo xj. inci. illud in medium &c. in antepe. col. in iiij. volu. & facit quod voluit idem Bal. in auth. ſed & ſi quis. in vlt. col. C. de teſti. vbi dixit ꝙ teſtes inordinate recepti non probant etiam ſi eſſent recepti a cardinalibus. Et facit dictum eiuſdem Bal. in c. j. in j. col. cum ſucceſsio. tene. vbi dixit ꝙ vbi non eſt ordo deficit ſubſtantia. Et teneas etiam menti in hac materia quod licet vnus teſtis omni exceptione maior faciat indicium ad torturam, vt dixi hoc eſt verum ſi cum ipſo teſte concurrant alia indicia, ſecus ſi eſt ſolus ſine aliјs indicijs, ꝙ tunc talis teſtes ſolus non faciet indicium ad torturam. Ita dixit Cy. in l. fi. C. de quæſtio. quem refert & ſequitur Alexan. in conſi. ſuo cccxiij. inci. viſo themate anteſcripto &c. in j. col. quos refert & ſequitur Iaſ. in repe. l. admonendi. in lxxvij. col. ff. de iureiuran. in ver. x. prædicta regula &c. Tene menti, quia iſta ſunt quotidiana & lucri ac honoris plena in contingentia facti.

343 Veriſimilitudo eſt maxime importātie & maximi effectus, vt apparet ex his quæ dixi ſupra in ſing. ccxcviij. incip. remotum a veriſimili &c. & infra in ſing. cccxcvj. incip. veriſimilitudo &c. & in l. j. in prin. ff. de quæſtio. & in repe. mea rub. C. de proba. in materia veriſimilitudinis. Et patet etiam ex tex. valde ſing. in l. titius. in. §. lucius. ff. de li be. & poſthu. & ex tex. l. fi. ſecundum intellectum Bar. C. de poſthu. hæredi. inſtitu. vbi prouiſio teſtatoris facta in vno caſu procedit in alio caſu in quo teſtator veriſimiliter idem ſtatuiſſet. & facit gl. ſingu. in l. tale pactum. §. fi. ff. de pact. quæ vult ꝙ qn̄ veriſimile eſt ꝙ ſtatuētes idem ſtatuiſſent ſi fuiſſent interrogati habetur ac ſi ſtatutum eſſet, quā gl. extendit Bal. ad reſcripta & generaliter ad alia in l. j. C. quæ res pigno. obli. poſ. & l. barbarius. in verſi. ſed & ſi ſciſſet. ff. de offi. præto. de qua gl. ego plura dixi alias conſulendo, vt apparet in pluribus cōſilijs meis. & dixit Bal. in l. teſtium. in pen. col. C. de teſti. quod magis creditur paucis teſtibus veriſimilia deponentibus q̄ centum veriſimilia non deponentibus. & dixit Bal. in l. ſcripturæ. in ij. col. & ibi Saly. C. de fide inſtr. ꝙ in probationibus multum attenditur veriſimilitudo. & dixit d. An. I c. ſuper hoc. de renū. ꝙ iudex nō debet admittere exceptionem nō veriſimilem. & dixit d. Alex. in l. ſi duo patroni. in princ. in ij. col. ff. de iureiur. quod teſtes alias non idonei ſi deponunt veriſimilia vel habent præſumptionem pro ſe efficiuntur idonei. & dixit Angel. in conſil. ſuo ccxlviij. incip. Phil. Ciuis de Florentia &c. in ij. col. quod nulla diſpoſitio tam generalis eſt quæ trahi debeat ad ea de quibus nō eſt veriſimile diſponentem vllatenus cogitaſſe. quæ omnia refert Iaſ. in l. ſi extraneus. in ij. col. ff. de condi. cau. da. cau. nō ſecu. &c. Sed vltra eum circa hanc materiam veriſimilitudinis ſcias ꝙ licet non valeat dictū teſtis parte non citata iuribus vulgaribus, de quo late dixi in repe. mea. l. fi. C. de probat. in xxxvj. char. tñ ſi depoſitio talium teſtiū ſit veriſimile debet apud bonos & graues viros qui inſpecta ſola facti veritate procedunt concludere, ſecundum Bal. in l. ſolam. circa fi. C. de teſti. quem refert & ſequit do. Franci. de Are. in conſi. ſuo cxxvij. incip. In cauſa do. Antonie. in ij. col. quos refert & ſequitur do. Philip. Deci. in conſi. ſuo liij. incipi. placet &c. in pen. col. &c. & illud dictum Bal. etiam refert et ſequitur idem d. Fran. de Are. in conſil. ſuo lxxxiiij. incip. diligenter ponderatis &c. in iij. col. & Iaſ. in l. certi cōdictio. in. §. ſi nūmos. in vij. col. ff. ſi cer. pet.

344 Taciturnitas quandoq; eſt magni effectus & importantie, vt patet in l. cum oſtendimus. ff. de fideiuſ. tuto. & ex his quæ dixi in ſing. meo lxxvij. incip. patientia. & ex dictis per do. Philip. Deci. in conſil. ſuo lxvj. inci. de duobus &c. in vj. col. in fi. & ex his

quę addidi ad d.l.cum oſtendimus. Et patet etiam ex dictis per do.Iaſ.in l.cũ proponas. C.de pac.& in l.non minorem.verſi.ſecundo limita.C.de traſa. Et inter alios effectus operatur probationem debiti. Nam qñ mutuaſti pecuniã nullo teſte præſente ad hoc vt poſsis probare dictum mutuum, cautela eſt vt tu ſcribas vnam literam illi cui mutuaſti coram duobus vel tribus teſtibus qui legant cõtinentiam ipſius literæ in qua ſcribas quod tu rogas illum cui mutuaſti quod reſtituat tibi illa centum quę tu ei mutuaſti, & poſtea mittas dictam literam illi debitori tuo per vnum ex illis teſtibus qui vidit et legit continentiam illius literæ. Nã ſi poſtq̃ ipſe debitor legerit dictam literã, & ſtatim non fuerit proteſtatus q̃ miratur de tali litera, eo quia non eſt tibi debitor in aliquo ſed tacuerit, tunc per talem taciturnitatem inducitur probatio pro te contra illũ debitorem de illis cẽtum, adeo quod ex hoc poteris cogere eum ad ſoluendũ dicta centum. Ita no.dixit Bar.in l.ſi.fa.la.ij.per illũ text. ff.ad macedonia.& idem ipſe dixit in l.quo enim.in.§.j.ff.rem ra.habe.& Bar. in l.ſi tabernam.in.§.idem quæſiij.ff.de pig.& in l. publica. in fi.ff.depo.& idem firmat Math. in no.ſuo xxij.incip.Nota mirabilem &c. vbi alleg.d.l.ſi.fa.& tex.in cle.j.de procur. idem etiã voluit Bald.in l.ſi procurator abſentis.in prin.ff.de procu.& Bar.& Bald.in l.titius ſeio.ff.de conſti.pecu.& Bal.in rub. C.de fi.inſtru.in antepe.col.verſicu. quæro quid de literis &c.& in l.ſi literarum.C.de ſolu.& in l.ſi.C.ad maced.& Bal.in l.ſi literas.C.manda.& in l.ſi.C.de noua.& in c.ex parte.in.vij.col.de reſcrip.& in c.ſi.in viij. col.de iureiuran.& Io.de Imo.in l.qui in domini.ff.de teſta.& in l.non ſolum.in.§.morte.ff.de ope.no.nun.& in cle.j.de procur.in fi.& Lud.Ro.in l.quæ dotis.in vij.col.ff.ſo lu.matri.& Abb.in c.non iuſte.in iij.col.de procu.& Abb.in cõſi.ſuo xviij.inci.in cauſa & quæſtione.in ij.col.& Cæp.in cautela ſua xj.inci.pone q̃ filius &c.& doc.in l.fin. C.ad maced.Item voluit gl.in l.pomponius ſcribit.ff.in quib.cau.pig.taci.contraha.& ibi voluit Ang.& Imo.& d.Phil.in c.cũ M. Ferrarien.in xviij.col.de conſti.& do.Lau. Calca.in conſi.ſuo xviij.incip. Ad primum videtur &c.in iij.col.& d.Alex.in cõſi.ſuo cxlvij.incip.ponderatis verbis.in iiij.colũ. in ij.vol.& Iaſ.in repe.l.admonendi.in lxij. col.de iureiur.De quo etiam dixi in conſi. meo xlviij.incip.In cauſa & lite.in ij.char. & latius dixi in repe.mea rub.C.de proba. in ij.colũ.vbi omnia ſupradicta addaxi. Et circa hanc materiam ſcias quod ſi debitor in ducentum dicit creditori, accipe tua centum quæ tñ tibi debeo, ſi creditor tacet ſibi p̃iudicat, quia dr̃ fateri ſe tñ debere habere centum & non vltra, ſecus aũt ſi nõ appoſuit dictionem taxatiuam tantum. Ita no. dixit Bart.& Rapha. Cu.in l.ſi cum dos.ff. rerum amo.quod dictum refert & ſequitur Lud.Ro.in l.j.ff.ſi quis iuſdi.non obtempe. & Iaſ.in l.ſi quidem.C.de tranſact.& in.§.ſi minus.in ij.col.inſtit.de actio.Teneas etiam menti ſing.verbum in hac materia taciturnitatis, videlicet q̃ ſi filie vnius ex fratribus fuit data dos per patrem de bonis communibus alijs fratribus tacentibus & nõ cõtradicentibus, videntur fratres qui non contradixerũt eorum partem donaſſe. Ita dixit Ioan.de Imo.in quodam conſi.ſuo incip. In caſu præmiſſo de pluribus eſt videndũ &c. in iiij.dubio. vbi expreſſe dicit quod dotes date filiabus alicuius, intelliguntur date de cõibus bonis fratrum ſi ſunt date ſciẽtibus fratribus nec aliquid proteſtantibus, adeo q̃ tales dotes tempore diuiſionis nõ ſunt in partem illius computande cuius erant filiæ, quia fratres non contradicentes videñt partem eorũ donaſſe, per id quod no.in l.ſi ſeruus cõis.ff.de dona.inter vir.& vxo.quod dictum pro valde not.refert & ſequitur do. Phil.Deci.in conſ.ſuo lxvj.inci.de duobus. in antepe.col.in fi.quod etiam tenuit Socin. in conſil.ſuo v.incipi.ſupraſcriptis inſignes doc.in iiij.col.verſic.circa ſecundam.in iiij. vol.& ibi in conſi.ſeq.& idem voluit Pau. de Ca.in conſi.cxxij.incip.ad primũ reſpõdetur.in ij.col.pro quo optime faciunt dicta per do.Phil.Deci.in conſi.cclxvij.inci.non excidit.in ij.colum. ad fi.vbi omnino vide, quod ꝑfecto eſt perpetua memoria dignũ, cum ſæpe de facto contingat. Ad quæ vide etiam Iaſo.in authen.quod locum. in iiij.& v.colum.C.de colla.

345 Maritus ſi confeſſus eſt in aliquo dotali inſtrumẽto vel alius eius nomine ſe habuiſſe & recepiſſe dotem, poteſt ſi eam vere nõ habuit intra debitum tẽpus opponere exceptionem non numerate dotis.l.ſi.& authen. ibi poſita.C.de dote cau.non nume.l.ſi voluntate.C.de dot.promiſ.habetur in l.in cõtractibus.in.§.ſed quoniam.C.de non numera.pecu.& in.§.fuerat.inſtitu.de actio.quod intellige niſi dictæ exceptioni ſit renunciatum, vt in dictis iuribus. Iſtud tamen procedit & locum habet quando maritus confeſſus fuiſſet ſe dotem accepiſſe ab eius vxore

vel ab eius patre, ſecus autem ſi confeſſus fuiſſet ſe habuiſſe dotem a tertio, quia tunc præſumitur ſemper fuiſſe actualiter numerata. Et ideo tunc non admittitur exceptio non numeratæ dotis, iſtud fuit ſingula. verbum Salyc. in authen. ſed iam neceſſe. C. de donatio. ante nup. quod dictum pro ſingularißimo refert & ſequitur Iaſ. in. §. fuerat. in xxiij. colum. in verſi. vnum etiam non omitto &c. inſtit. de actio.

546 Præſcriptio interrūpitur pluribus modis, vt habetur per Abb. in c. illud, extra de præſump. & per doct. in pluribus & diuerſis locis quos refert Bertha. in repert. ſuo in verbo, præſcriptio interrumpitur. in j. ver. vbi latißime loquitur circa hāc materiam. Et inter alios modos interrūpitur ipſa præſcriptio per citationem legitime factam, ſecundum Ioan. Andr. & alios in c. propoſuiſti. de foro compe. & in c. licet. de offic. dele. & in c. venerab. lis. & in c. cum plures. eo. titu. lib. vj. Bar. in l. ex hoc edicto. in prin. in j. colum. & ibi Alexan. in v. colū. vbi allegat alios plures tenentes hanc partem. ff. de eo per quem fact. erit. & Angel. in l. ad peremptorium. ff. de iudi. & Oldra. in conſilio ſuo cclviij. incip. quia tota &c. in iij. col. & Bar. & Alexan. in l. accuſaturus. ff. de adult. Tene tamē menti ꝙ nunquam per citationem interrumpitur præſcriptio, niſi de tali citatione ſit facta relatio per nūcium iudici. Et talis relatio ſit in ſcriptis redacta. Ita dicūt docto. in clemen. ij. vt lit. penden. quod dicit Pe. de Ancha. ibi hoc eſſe ſingularißimū dictum. Et refert ſe illud audiuiſſe a Bald. in voce dicentem hoc tenere Guil. de Cu. in l. ſicut. C. de præſcriptio. xxx. ann. quod dictum refert & ſequitur Iaſ. in. §. pœnales. in xxvij. colum. verſic. & circa prædicta. inſti. de actio. quod eſt not.

547 Matrimonium metu cōtractum eſt nullum & non tenet, ſecundum gl. in l. j. in fi. ff. de autho. tut. voluit Cardi. in clementi. j. in xvij. q. de conſangui. & affini. & Oldr. in cō ſi. ſuo xxxv. incip. factum tale eſt &c. & docto. in c. conſanguinei. de re iudi. Bal. in tracta. ſchiſma. in vj. colum. & habetur in capitulo quod locum. & in c. ſeq. extra de ſponſa. & per Innoc. in c. cauſam matrimonij. de offi. deleg. per Bart. in l. fi. ff. ſi quis aliq. teſt. prohi. & per Bal. in l. j. C. eo. ti. per gl. in l. ſi mulier. in. §. ſi dos. ff. quod met. cau. quod eſt verum ſi metus ſit talis quod cadat in conſtantem virum, alias non, vt habetur in c. veniens. el ij. de ſpon. de quo etiam per Alex. in conſi. cccxcj. incip. in cauſa &c. & in conſi. ibi ſeq. & in conſi. clvj. incip. viſo proceſſu &c. in v. vol. & in conſi. ſuo cccxiiij. incipi. quoniam matrimonium tamē carnale nō inualidatur propter metum reuerentialem patris, vt eſt tex. no. & ibi Bal. & Salyc. in l. ſi patre cogente. ff. de rit. nup. ad quod tamē vide quæ dixi ſupra in ſingul. cxlvij. incip. Filius præſens. & in ſingu. ccxv. incip. validum eſt argumentum. Dicas tamen & perpetuo teneas menti ꝙ in matrimonio ſpirituali, puta, in ingreſſu religionis facto per filium vel filiam coacte propter reuerētiam paternam vitiatur tale matrimonium & talis ingreſſus, ita dixit gl. ſingul. in c. præſens clericus. xx. q. iij. quam glo. pro valde no. refert & ſequitur Iaſ. in. §. quadrupli. in ix. colum. in ſi. inſtitu. de actio. vbi dicit illam gl. eſſe perpetuo notan. quia ſæpe contingit de facto, ꝙ filiæ inuitæ, quia forte ſunt deformes aut claudæ, propter reuerētiam patris, ingrediuntur monaſterium aut virginitatis habitum ſuſcipiunt, quod per hoc vitiatur ingreſſus & profeßio, ita ꝙ ſine præuaricatione poteſt deſeri & deponi. Ad quod etiā dicit videñ. etiam eſſe tex. in c. cum virum, & ibi domi. An. extra de regu. & Imo. in l. ſi cum dotem. in. §. eo autem tempore. ff. ſolu. matrimo. & tex. in c. j. & ibi gl. & Abb. extra quod metus cau. de quo etiam per Alexan. in dicto. §. eo autem tempore. in penul. colum. & per Iaſ. in authen. ingreßi. in j. colum. C. de ſacroſan. eccle. pro quibus etiam facit, nam ſi filia propter nimiam reuerentiam patris iurat, tale iuramentum eam non obligat. ita not. dixit Bald. in l. etiam. C. ad velleia. & in l. pactum quod dotali. in iij. colum. in princip. C. de collatio. quem refert & ſequitur domi. Anbe. Catanius. in tractatu ſuo violantes. in verbo, mulier. in nona char. in ij. colum. & faciunt dicta per domi. Philip. Decium in conſi. ccxix. incipien. viſo puncto. in iij. colum. in fin. verſicu. ſeptimo adduco. Tene mēti prædicta, qđ a pluſquam quotidiana ſunt. Et nimirum ſi quandoque moniales ſunt inhoneſtæ & turpem ducunt vitam in vituperium religionis & ſuorum affinium. Nam hoc euenit quia ipſæ fuerunt factæ moniales contra earum voluntatem.

548 Libellus generalis & incertus regulariter non admittitur, vt habetur in lege ſi in rem. ff. de rei vendic. & in l. prima. §. ſi quis argentum. ff. depoſi. & in l. prætor edixit. in princip. & in. §. quod autem prætor ait. ff. de iureiuran. & in l. in actione. ff. de furt. & in capitulo j. ij. & iij. de libel. obla. cum ſim.

Hæc autem regula limitatur multis modis,
ſed inter alias limitationes limitatur hoc eſſe
verum ſi opponatur a patre, ſecus aūt ſi nō
opponatur, quia tunc procedit talis libellus
generalis & incertus. ita habetur per doct.
in l.ſi. vbi gl. C de ann.excep.& glo.in l.j.in
prin.in glo.magna.ff.de eden.& ibi Bart.in
vlt.col.& habetur in c.abbate ſane.de re iu
di.in vj. Iſtud tñ ꝙ libellus incertus & gene
ralis ac obſcurus procedit reo non opponē-
te, eſt verum, & procedit in cauſis ciuilibus,
ſed ſecus tñ eſt in cauſis criminalibus. Et
ideo ſi dicerem accuſo Titium de omnibus
maleficijs quæ commiſit nō procederet ac-
cuſatio etiam parte non opponente, per l.li
bellorum.in prin.iuncto verſi.quod ſi libel-
li.& ibi Bar.ff.de accu.ita multum ſingu.di
xit Bal.in l.j.in xij.col.C.de confeſ.quod di
ctum pro no.refert & ſequitur Iaſ.in.§.cu-
rare.in v.col.in verſi.ad vnum tñ ſingu.ad-
uertas &c. inſtit.de act.de quo etiam ſecun
dum eum habetur per Bald.met in addi.ad
Spe.in ti.de ſenten.in xx.col. & per Ang.in
repe.l.ſi vacantia.in v.char.C.de bon.vac.
lib.x. Et ex hoc dicto habes no.limitationē
ad tex.in l.abſentem.ff.de pœn.vbi dicitur
ꝙ in cauſis criminalibus proceditur ad in-
ſtar ciuilium.ad quem tex.ponit aliam limi
tationem gl.valde no.in c.de indicijs. quod
eſt cap.primum.iij.q.iij.quam gl. pro valde
ſingu.refert & ſequitur Ludo.Ro.in ſingul.
ſuo cccccccxviij.incip.quæro nunquid &c.
Et alia limitatio ad illum tex.colligitur ex
dictis per me in l.j.§.ſi.in ij.col.in ver.ſcias
tamen vnum &c.ff.de quæſtio.vbi videas.

349 In his in quibus tractat de præiudicio ir-
reparabili recedimus a regulis iuris cōmu-
nis.quod patet. Nā licet quis non poſſit ap-
pellare a grauamine futuro in iudicialibus,
quia non grauatus non appellat, vt habetur
in c.ante ſniam.& in c.non ita.ij.q.vj.& vo
luit Bar.in l.titia.ff.de accuſ.in v.col.& do.
An.in c.ex parte.in pen.col.extra de appel.
& habetur late per Canon.in c.vt debitus.
eo.ti.tñ iſtud fallit vbi tractatur de præiudi
cio irreparabili, vtputa, ſi pronūciatur quis
torquendus.nam licet nōdum ſit tortus po-
terit tñ appellare ne torqueatur cū per tor-
turam tractetur de eius præiudicio irrepara
bili.Ita habetur in l.ſi quis procuratorē.C.
de appel.& per d.Card.Alex.in d.c.vt de-
bitus.in ix.col.de appel.vbi ad hoc allegat
etiam not.per Bar.in l.ij.ff.de appel.recip.
pro quo faciunt not.verba Bal.in d.l.ſi quis
prouocatione. & dicta per d.Fely.in c.cum
ſuper.in pe.col.de re iudi.& in c.cum inter
R.priorem.in viij.colum.de excep.& per
Ang.de Are.in trac.ſuo maleſi.in verbo, Et
dictus Titius ſe defendēdo.in j.char.in vlti
mo ver.incip.dixi &c.poſt prin.& per do.
Fely.vbi omnino videas in c.ſignificauerūt.
in vlt.col.poſt med.de excep.& in d.c.cum
ſuper.in iiij.col.ante med. Patet etiā ex his
quæ dixi in l.ſi quis ne quæſtio.in j.col. &
in l.j.in prin.in iij.col.verſic.& ſubdit Bar-
to.&c.& ibi in viij.colum.verſi.ſequeretur
etiam &c.ff.de quæſtio. Et ideo tene menti
ꝙ licet merus executor habeat conſcientiā
ſuam cōtra ſniam quam debet exequi cum
videat illam iniquam, tñ tenetur illam exe-
qui, vt volunt doc.in c.paſtoralis.§.quia ve
ro.& in c.præterea.de offic.delega.& in l.ſi
vt proponas.& in l.executorem.vbi per gl.
& Bal.C.de execu.rei iudi. Tñ hoc fallit in
cauſa criminali ī qua tractatur de pœna cor
porali, quia in talibus cauſis merus execu-
tor non debet exequi ſententiam iniuſtā cō
tra conſcientiam ſuam, quia damnum talis
executionis eſt irreparabile. Ita nota. dixit
Innoc.in d.c.paſtoralis.in d.§.quia vero.qd
dictum refert & ſequitur Iaſo.in.§.ſi minus
in vij.col.in prin.inſti.de actio.ad quod etiā
allegat Pau.de Leaza. & Pet.de Ancha.in
cle.j.de re iudic.& Bald.in l.addictos.C.de
epiſco.audi.pro hoc etiam facit illud ſaty-
rici, videlicet, Nulla vnquam de morte ho-
minis contentio longa eſt. Et vltra eum di-
cas ꝙ tu pro prædictis optime faciunt dicta
per do. Nellum in tractatu ſuo bannitorum
in iiij.parte primi tempo.in v.q.incip. Quin
to quæro &c.in verſi.ego vero &c.vbi no-
tanter loquitur &c.

350 Damnum quod quis ſua culpa ſentit ſi-
bi imputet & non alijs.l.ſi fideiuſſor.ff.man
da.l.ſi merces.in.§.culpe.ff.loca.l.inter om-
nes.in.§.pen.ff.de furt.l.j.§.vſq; adeo.ff.de
iniur.l.iij.§.ſi quis volentem.ff.de liber.ho.
exhi.cum ſim. Et ideo teneas menti, nam tu
ſcis quod ſi ſit facta locatio ī emphyteoſim
alicui pro ſe & filijs, non comprehendūtur
filij adoptiui, ſecundum Spe.in ti.de loca.in
§.nunc aliqua.in verſi.lxviij.& habetur in
c.adoptiuis.in ti.ſi de feud.fue.contro.inter
do.& agna, hoc tñ intellige verum eſſe niſi
ad inſtantiam concedentis ſeu locatoris fie-
rent filij adoptiui, quia tūc tales filij adopti
ui comprehenderentur in tali locatione. Ita
no.dixit Soci.in l.ſi cognatis.in xij.colum.
in ſi.ff.de reb.dub.quod etiam extendit ad
materiam.l.ſi vnquam.C.de reuo.dona.de
quo ibi latius per eum. Pro quibus faciūt di
cta ꝑ Soci.met in fallentijs ſuis in ccclxxij.

fallen.in prin.quod eſt no.& faciunt etiam dicta per eundem Soci.in conſi.ſuo vj.inci.licet adijcere.in ij.& iij.col.in iiij.vol.& dicta per me in repe.mea rub.ff.de fideiuſſ.in xix.q.ante fi.& dicta per Lud.Ro.in ſingu.ſuo ccccLxviij.incip.emptor &c.

351 Amicitia magna idem operatur ꝙ coniunctio ſanguinis.l.cum allegas.C.de caſtrẽ.pecu.lib.xij.& gl.in c.ij.in gl.pe.de teſta.in vj.gl.& ibi Abb.in vlt.col.in c.requiſiſti.de teſta.Cy.Saly.Alex.& Iaſ.in l.exigendi.C.de procur.Ioan.And.in c.fi.de poſtu.& Cy.in l.inuitus.in iij.col.C.de procur. Pro quo facit optime tex.in l.ij.in prin.in uerbo,amici.ff.qui pet.tut.& facit tex.& gl.ſing.in l.in teſtamento.ff.de fideicom.liber.quæ dixit ꝙ affectio facit ꝙ ex teſtamento non ſolenni quæcunque legata debeantur,de quo tex.& gl.dixit plura ſingularia Iaſ.in l.non dubiũ.in ij.col.C.de teſta.& faciũt dicta per Bal.in l.ſi iure.C.de teſta.manu.et per Soci.in conſi.ſuo lxviij.incip.Ioannes &c.in pe.col.in prin.& per Barba.in repe.l.cum acutiſsimi in xiiij.col.in verſi.& ſi verbis daretur audacia &c.C.de fideicom.vbi conatur ſuſtinere quod diſpoſitio.d.l.cum acutiſsimi.& l.cum auus.ff.de condi.& demon.& l.generaliter.§.cum ſautẽ.C.de inſti.& ſubſti.&c. habeat locum etiam in perſona valde dilecta teſtatori. Et hoc ex pluribus iuribus & maxime propter gl.in l.ij.C.in quib.cau.colo.cenſi.lib.xj. Sed iſtud dictum improbat Iaſ.in d.l.exigendi.in pen.col.C.de tranſa. & pro ſupradictis faciunt optime dicta per Barba.in conſi.ſuo lxxv.inci.ſapienter.in iiij.col.in iiij.vol.& in eo.vol.in conſi.xxij.incip.Clementiſsimum.in ij.col. Modo ex ſupradicta concluſione pluribus iuribus roborata a doct.in dictis locis,videlicet ꝙ iura loquentia in affine vel cõiuncto ſanguine habent locum in amico magna amicitia coniuncto. Ego infero ad vnum multum ſingulare,videlicet ꝙ ſicut ego impune poſſum occidere illum qui fecit inſultum cum armis contra conſanguineum vel affinem meum pro defenſione ſua,ſicut ego poſſem pro me tali caſu talem inſultantem impune occidere,vt dixit Bal.in l.raptores.in iij.nota.C.de epiſco.& cle.quem refert & ſequitur Iaſo.in l.j.in ij.col.C.de indic.vidui.tol.vbi plura ad corroborationem huius dicti,ita potero impune occidere inſultantẽ cum armis amicum meum maxima amicitia cõiunctum per prædicta.quod audacius affirmo, quia hoc expreſſe voluit Bald.in l.vt vim,in ij,col,verſic,quinto quæritur &c.ff,de inſti.& iur. Pro quo allegat quæ habentur in l.cum alienam.C.de lega. Vide tamẽ Saly.in l.nullus.C.de maledi.& mathe.quæ videtur dicere vnum verbum contra prædicta, ſed eius dictum poteſt reprobari per ſupradicta,de quo etiam dixi in repeti.mea l.j.C.de rap.virgi.in xlix.char.vbi videas.ad quod etiam vide Corne.in cõſi.cciiij.incip. Pro deciſione.in ij.col.in j.vol.& vide do.Fely.in c.ſi vero.el j.in ſi.de ſen.excom.vbi dicit ꝙ licitum eſt occidere aggreſſorẽ etiam ſi aggreſſum nunq̃ cognouiſſes,alleg.gl.in c.j.in verbo , hactenus.xxiij.q.viij.de quo ibi latius per eum. Tene menti,quia ſæpe contingit in facto.

352 Sepius vidi dubitari circa vnum , videlicet ſi fiat treuga vel pax , bannito , an illa ſit ſibi ſeruanda, & an non ſeruans eam cadat in pœnam conuentionalem ? in quo breuiter dicas quod talis non ſeruans talem pacem vel treugam nõ cadit in pœnam.ita dixit Bal.ſuper ſtatuto.in verbo.pax.in j.verſi.& do.Nellus in tract.bannito.in iij.parte ſecundi temporis.q.ij.incipi.quæro bannitus &c.& ibi in q.ſeq.de quo etiã per Bald.in l.iuriſgẽtium.in.§.ſi paciſcar.el j.& in.§.ſi paciſcar.el ij.ff.de pact.vbi tenet quod talis pax non valeat. Et ideo ꝙ contrauenĩes non cadat in pœnam quod dicit obtinuiſſe in contingentia facti quod dicit procedere etiam ſi pœna ſit promiſſa cum iuramento. De quo etiam per Ioan.And.in regula, fruſtra.de reg.iur.in vj.in mercu.& per Barto.Bald.Ang.& Imo.in l.quid ergo.in.§.ſi hæres.per illum tex.ff.de lega.j.& per Bart.in quæſtione ſua incip.Lucanæ ciuitatis.& in l.eleganter.in.§.fi.per illum tex.ff.de pign.actio.& per doc.in l.j.C.qñ lice.ſe ſine iud.vindi.& per Bar.Bal.& Ang.in l.j.in.§.non autem.per illum tex.ff.de dol.& per Bal.in l.j.in vlt.col.C.ſi a non compe.iudi.& in l.paciſci.ff.de pac.& per Iaſo.in l.conuentionem.in j.col.ff.de pac.& per d.Phil.Corne.in conſi.ſuo clxxv.incip.conſului.in j.vol.& per Alexã.latius loquentem in l.qui ſeruum.ff.de verbo.obli.vbi etiam limitat prædicta. Et dicit iſta eſſe vera qñ cuilibet iure publico competeret facultas offendendi bãnitum,ſecus ſi ſolo offenſo,quia tunc poterit per pactum tolli alleg.in arg.l.j.in fin.& l.iij.ff.de adimẽ.leg.& l.iuriſgentium.in dicto.§.ſi paciſcar.& dicit qđ ita limitat Bald.in l.reos.in xiiij.col.C.de accuſa.& Bal.& Salyc.in dicta l.accuſationis.ff.quod metus cau.de quo latius valde dixi in practi.mea cauſarum criminali, in clxvj.char.vbi om-

nino videas, quia iſta ſunt multum vtilia & valde quotidiana.

353 Datio pecunie & interuentus ipſius inducit delictum vbi alias delictum non eſſet, & hoc patet in pluribus caſibus. Primo apparet in teſte qui accipit pecuniam vt dicat verum teſtimonium, nam talis teſtis incurrit pœnam falſi, ſecundum glo. Bar. & alios in l.j. in prin. ff. de fal. & ibi dixi in j. colum. & idem dicit ibi gl. Bar. & alij in iudice accipiente pecuniam vt iuſtam ſñiam ferat, vt in l.ij. ff. de condi. ob tur. cau. & ratio eſt ſecundum Bar. in d.l.j. quia teſtes debent deponere gratis illud quod ſciunt non aũt per pecuniam, vt in l.iij. in. §. lege iulia. ff. de teſti. Et illud quod debet fieri gratis ſi fiat per pecuniam turpiter fit, vt not. in l.iiij. in. §. ſi ſibi. ff. de condi. ob tur. cau. & idem etiã dixit Bar. in l. diuus. ff. de re iudi. & Bald. in l. data opera. in xv. col. verſi. quid ſi teſtis. C. qui accu. non poſ. pro quibus facit. l.j. verſi. pecunia accepta. ff. de recep. & tex. in l. ſi. in §. ſi. ff. ad l. iul. repetun. et faciunt optime dicta per d. Nellum in trac. bannito. in ij. par. ſecundi temporis, in xij. q. Et vltra prędicta circa hanc donationem pecunie teneas mẽti perpetuo ſingulare verbum, videlicet ꝙ ſi per auri dationẽ inducitur mulier ad adulterium, licet contenta fuerit committere tale adulterium, tñ inuita reputatur illud cõmiſiſſe. Et ille qui aurum vel pecuniã dedit punietur pœna ſtatuti quæ imponitur adulteranti mulierẽ inuitam. Ita ſing. dixit Ang. in auth. de leno. in. §. ſi. circa ſi. quod dictum pro no. refert & ſequitur d. Phil. Deci. in cõſi. ſuo clxx. incip. Viſo themate &c. in ij. colum. pro quo ſecundum eum facit tex. in l.j. C. de rap. virgin. & in l.j. §. perſuadere. ff. de ſer. corru. & etiam vr̃ idem dicere Cy. in d. l.j. C. de rap. virgi. in j. col. in verſ. tertio oppo. ibi, & ſic mulier decepta &c. et idem voluit d. Ioan. Niuizanus in ſylua ſua nuptiali, in xiiij. char. in ij. col. ĩ ſi. quod eſt no. pro quo facit, nam aurum ſeu munera faciũt nõ volentem velle. Ideo ſcribitur Deute. cxv. Quod munera excecant oculos ſapientũ & mutãt verba iuſtorum, quod dictum refert Ang. & Iaſ. poſt eum in l. non dubiũ. in principi. C. de teſta. et dicit tex. in c. qui recte. xj. q. iij. ꝙ acceptio nummorum præuaricatio veritatis eſt. & facit tex. no. in c. pauper. xj. q. iij. in verſi. cito violatur auro iuſtitia.

354 In dubio præſumitur pro iudice. l. ij. C. de offi. ciui. iudi. l. herennius. in. §. caia. ff. de euic. c. piſanis. de reſti. ſpol. cum ſi. hoc tamẽ intellige verum & locum habere qñ iudex ſeruauit debitum ordinem in procedendo, ſed qñ debitum ordinem omiſit non præſumitur pro eo. Ita no. dixit Bal. ĩ l. ſancimus. in iiij. col. verſi. xiij. quæritur. C. de iudi. qđ dictum refert & ſequitur d. Par. de Puteo in trac. ſuo ſyndi. in xix. char. in iij. col. Tu adde ꝙ ratio poteſt eſſe, quia cognoſcere iuris ordine non ſeruato eſt ius alterius auferre. ſecundum Bald. in c.j. §. ſeu furium. in v. col. de pace iura. fir. quem refert & ſequitur d. Hiero. Tortus in conſi. ſuo quod facit pro cõmuni Florentie tempore Sixti pontificis in xxvj. col. & d. Catal. in trac. ſuo ſyndi, in verſi. ccccxvj. incip. Adde quod cognoſcere &c. Et in eodem trac. in verſ. cxxviij. inci. Adde ꝙ ſi poteſtas. Item alia eſt ẽt ratio, quia iudex procedens extra ordinem dicitur procedere de facto, ſecundum Bal. in l. ictus fuſtium. in vlti. col. ff. de his qui not. infa. Et pro prædictis facit no. verbum Ang. in conſi. clxxvj. quod refert & ſequitur d. Philip. Deci. in conſi. ſuo lxxiiij. in iiij. col. vbi dixerunt ꝙ qñ in inſtrumento venditor promittit emptorem defendere de iure & de facto, & quod plus eſt obligat ſe ẽt ſi per iniuriam iudicis res euincatur, hoc tm̃ pactũ intelligitur qñ per ignorantiam iuris vel facti iudicis euinceretur ꝙ iudex ſeruato iuris ordine proceſsit, ſecus aũt eſſet ſi prætermiſſo iuris ordine iudex procedere & res euinceretur, quia iſto caſu vigore prædictę promiſsionis venditor non obligaretur. Et adducunt rationes et iura de quibus ibi p eos. Tene menti, quia modernis temporibus iudices ſunt temerarij & beſtiales, & nullum iuris ordinem ſeruant, imo ex capite & ſeruice ſua nouas leges faciunt conniuentibus oculis ſuperiorum ſuorũ, quod ſubditis tolerare neceſſe eſt cum alijs calamitatibus.

355 Debitor in diem nõ poteſt cogi ſoluere ante diem. l. iuſtas. C. de iure fiſ. lib. x. l. ſi mãdauero. la j. in prin. ff. manda. l. eum qui calẽdis. ff. de verb. obli. l. cedere diem. ff. de verbo. ſig. §. plus autem. inſti. de actio. cum ſi. Et dicit vulgare prouerbiũ, ꝙ optimus eſt debitor qui ſoluit in termino obligationis. Teneas tñ menti in materia ſingularem caſum l.j. C. de condi. ex le. vbi habetur ꝙ hoc fallit in fiſco qui propter neceſsitates ſuas occurrentes poteſt debitores ſuos ante diem exigere, & quod fortius eſt debitorem ſui debitoris poteſt ante diem exigere, debet tamen interuſurium medij temporis debitori relinquere, ſecundum gl. & doc. ibi. Et illũ caſum dicit ibi Bart. ſingularem. & dicit ibi Bal. per illum tex. ꝙ emptores gabellarum

pro neceſsitate reipublicæ poſſunt cogi ante tempus, dimiſſo tñ eis interuſurio medij temporis, & ſubdit quod tota die propter repẽtinas neceſsitates publicas hoc fieri videmus, & dicit ꝙ hoc nõ eſt iniuſtum, quod dicit eſſe menti tenendum. Et dicit ibi Salyce. ꝙ hoc frequẽter practicatur in Bononia contra gabellarũ conductores & dactarios, & verum dicit. Nam ego vidi hoc fieri in hac ciuitate pluribus vicibus. & idem per illum tex. d. l. j. C. de condi. ex leg. dixit Iaſ. in l. in diem. in j. col. in fi. ff. de condi. indebi. Et adde hic ꝙ omnis fideiuſſor fugitiuus poteſt capi ante diem fiende ſolutionis. Ita dixit Bal. in d. l. j. in fin. verbis. C. de condi. ex lege. allegat ad hoc. l. quæſitum. ff. de pign. vbi eſt gl. no. pro hoc dicto ſuo. quam vide.

356 Iuramentum eſt maxime potentie, & habet plures effectus, ut patet ex dictis canoniſtarum in ti. de iureiuran. maxime in c. cum contingat. & in c. licet mulieres. eo. ti. in vj. & patet etiam in tract. de virtute iuramenti edito ab excellentiſsimo V. I. interprete do. Marco Antonio Baueria. Et per d. Ant. Corſe. in repeti. ſua rub. extra de iuretur. & per me in repeti. mea l. fi. C. de probatio. in xxxiiij. & xxxv. char. vbi poſui plures notabiles effectus ipſius iuramenti. Et inter alios effectus habet vnum quod eſt magni commodi & vtilitatis, nam iuramentum appoſitum in aliquo contractu operatur ꝙ tale inſtrumentum ipſius contractus habebit executionem paratam, licet de iure communi inſtrumentum publicum non habeat executionem paratam. l. minor. xxv. ann. cui fideicommiſſum. ff. de minor. Ita dixit Bar. in l. ij. ad fi. ff. de iureiur. Et ibi dicit ꝙ miratur ꝙ conſuetudo hanc cautelam & hunc modum non adinuenerit. Idem tenet Fulgo. in l. ſed & ſi poſſeſſori. in. §. ſi cum hæreditate. ff. de iureiur. & Pau. de Ca. in l. nam & poſtea. §. ſi petito. eo. titu. & in l. poſt rem. ff. de re iudi. Et d. And. Barba. in repe. rub. extra de iureiur. & Alex. in d. l. ij. & d. Iaſ. in. §. itẽ ſi quis. in iij. colum. verſi. duodecimus effectus &c. inſtitu. de actio. Et latius ponit ipſe Iaſ. in eodem. §. j. xvij. col. verſ. extra glo. vt obſeruem &c. vbi ipſe per tres col. examinat prædictum articulũ. Et firmat hanc partem & reſpondet omnibus quę adduci poſſent in contrarium. Et hanc partem etiã firmat d. Ant. Corſe. in dicta ſua repet. rub. extra de iureiur. in x. priuilegio iuramenti.

357 Extant ſtatuta in aliquibus ciuitatibus vt in hac noſtra ciuitate Bononię quibus cauetur ꝙ in aliquibus caſibus, vt eſt in caſu damni dati quod ſtetur iuramento alicuius puta damnum paſsi. Certe tale ſtatutum debet intelligi niſi per partem aduerſam contrarium probetur. Ita multum no. dixit Angel. in l. qui reſtituere. in ij. colum. ff. de rei vend. & clarius in l. qui vas. ff. de fur. vbi dicit idem eſſe ſi ſtatutum dicit ꝙ ſtetur dicto ſeu iuramento ſaltuarij. Et idem voluit Barto. in l. ij. in. §. ſi a pupillo. circa fi. ff. de vſuc. pro emp. & in l. ſi poteſt. in penul. colum. ff. de acqui. hære. & Ang. in authen. de exhib. reis. in prin. Bal. in c. j. in j. colum. in tit. ſi de inueſti. inter domi. & vaſ. lis oria. & in l. cõtra negantem. C. ad l. Aquili. & in l. j. & ibi Saly. C. de reb. credi. & in l. j. C. de re iudic. Item voluit Alberi. in ij. parte ſtatuto. q. xv. & do. Phili. in c. paſtoralis. in xij. colum. de excep. vbi alios etiam adducit tenentes hãc partem. Et do. Iaſ. in. §. ſed iſte. in xxiiij. colum. inſtitu. de actio. vbi alia etiam adducit pro hac opinione. Et inter alia adducit Inno. & Ioan. Andr. in c. quia propter. §. illud. de electio. vbi dicunt ꝙ licet quis poſsit ꝓbare impedimentum per ſuum iuramẽtum, vt eſt ibi tex. tamen admittitur probatio in contrarium. Et adducit etiam alia plura de quibus ibi per eum. Limitat tamen prædicta d. Fely. in d. c. paſtoralis. niſi in ſtatuto diceretur ꝙ non poſsit probari contrariũ, vel niſi diceretur ꝙ iuramẽtum haberetur pro pleniſsima vel pro omnimoda probatione, quia tunc non admitteretur probatio in cõtrarium, ſecundum Lud. Roma. in l. ſi duo. ff. de acquiren. hæredi. Et hoc propter glo. in verbo, feciſſe. in clementi. j. de probatio. & in clemen. j. in verſic. omnimodam. de foro competen. Tene menti prædicta pro ſtatuto huius ciuitatis poſito ſub rubrica, de emẽdatione damnorum datorum a quibus ignoratur &c. Et vide ad prædicta omnino quæ ego dixi in l. prima. in. §. ſi ſerui quaſi. in ij. colum. ff. de quæſtionibus. Et vide omnino Alexan. in conſi. ſuo ccccIxj. incipien. In cauſa & lite &c. in j. colum. & quaſi per totum, & maxime in iij. colum. circa princi. Et vide Iaſ. in l. j. §. j. in j. colum. ff. ſi ex noxa. cauſa agatur.

358 Pater de iure ciuili non tenetur aliquid dare filio ſuo baſtardo, & habetur in authẽ. ex complexu. C. de inceſt. nup. & in auth. licet. C. de natu. lib. nec ẽt tenetur ei dare alimenta, vt in dictis iuribus, tñ de iure canonico pater tenetur dare alimenta tali filio baſtardo. tex. eſt in c. cum haberet. in fin. Et ibi hoc volunt doc. extra de eo qui duxit in matri. quã pol. ꝑ adul. et dicit ibi Abb. ꝙ ille

tex.non eſt alibi.Et dicit ꝙ licet de iure ci-
uili ſit ſecus,quod tñ ſtatur iuri canonico in
hoc, quia eccleſia hoc induxit ex quadam
equitate naturali ne filij alimētis priuati pe-
reant.Et hoc etiam firmat Bar.in d.authen.
ex complexu.C.de inceſt.nup.vbi dicit pa-
rentes poſſe legare filijs ſpurijs ratione ali-
mentorum.Et dicit ꝙ poſſunt parentes do-
nare vel relinquere dotes filiabus cum dos
ſuccedat loco alimētorum.quod dicit Abb.
in d.c.cum haberet.eſſe notandum.Et ita di
cit Bar.vbi ſupra ſe conſuluiſſe.Et idem di-
xit Bal.in l.j.in repe.in xiiij.col.verſi.ſuper
ſexta &c.C.de ſacroſan.eccle.& Io.And.in
addi.Spe.in ti.de inſtru.edi.in.§.nunc vero
aliqua.in pe.char.in iij.col.in addi.inci.con
tinuatur hic alia quæſtio &c.in fi.& Spe.in
ti.qui filij ſint legi.in.§.j.in viij.col.in verſ.
quid de natis &c.Et idem voluit Bal.in cō-
ſi.ſuo ccxxxij.incipien.recolo me cōſuluiſ-
ſe &c.circa med.in iij.volu.vbi dicit ꝙ ali-
menta poſſunt donari & legari ſpurijs de iu
re canonico naturali pietate inſpecta, quia
licet filius ſpurius ſit ſpurius,tñ filius eſt,qa
natura cōis eſt, quinimo filij illegitime nati
nedum debent alia patre,ſed etiā patre mor
tuo debent habere alimenta in bonis patris
arbitrio boni viri.Ita dixit gl.in authen.de
trien.& ſemiſ.in.§.conſideremus.in ver.le-
gitima.quam gl.ibi no.ad.hoc tñ illa glo.lo
quitur in filijs naturalibus.Et tene mēti per
petuo circa hanc materiam ꝙ ſi pater in te-
ſtamento ſuo expreſſe prohibuiſſet heredi-
bus ſuis vt non darent alimēta filio ſuo ſpu
rio,tñ tali prohibitione non obſtante hære
des tenebuntur ſibi dare alimenta. Ita mul-
tum ſing.dixit Bal.in l.id quod pauperibus.
in vlt.col.C.de epiſ.& cleri.quod profecto
eſt ſing.verbum & forte paucis notum.

359 Iuramentum ſemper eſt ſeruandum qñ
ſeruari poteſt ſine interitu ſalutis eterne.c.
cum cōtingat.& ibi per omnes extra de iu-
reiuran.habetur in c.licet mulieres.eo.titu.
lib.vj.& in c.quanuis.de pac.in eo.lib.& in
l.ſi quis maior.C.de tranſa.& in auth.ſacra-
menta puberum.C.ſi aduer.ven.cum ſimil.
Scias tñ ꝙ iurans in aliqua iuſta cauſa pōt
venire contra iuramentum, Et tali caſu fa-
ctum ab eo valebit & tenebit non obſtante
dicto iuramento.Ita multum ſing.dixit Io.
And.in addi.Spe.in titu.de iureiuran.ſuper
rub.vbi dixit ꝙ ſi aliquis iurauit nō fideiu-
bere pro aliquo. & ex poſt proximior eius
ſit magno periculo conſtitutus niſi pro eo
fideiubeat,ꝙ non obſtante iuramento tenet
& debet pro eo fideiubere,quod dictū pro
valde ſingulari refert & ſequitur Iaſo.in.§.
item ſi quis.in xvj.col.poſt me.inſti.de acti.
vbi etiam ponit,ſi quis iurauerit non fideiu
bere pro aliquo an teneatur iuramentū vel
impediat cōtractum fideiuſſionis poſtea fa-
ctum,vide ibi per eum.

360 Scribitur apud legiſtas quod negligētia
eſt damnoſa, & econuerſo, ꝙ vigilantibus
iura ſubueniunt, vt dicit text.in l.pupillus.
in fi.& in l.qui autem.§.ſciendum.ff.quæ in
frau.cred.& habetur in l.ſumma.§.ſed ſi il-
li.ff.de pecul.& in l.debitor.ff.de ſepara.Et
habetur per gl.in prohemio inſti. in verbo.
vigilijs. Et dixi ego de hac negligentia ſeu
vigilantia aliqua ſupra in ſingu.cclxxxiiij.
inci.Tolle moras &c.Sed vltra ibi dicta cir
ca hanc materiam adde no.verbum Io.Cal
de.in c.ab excōicato.de reſcrip.vbi dicit ꝙ
licet excōmunicatus poſsit ſe defendere li-
cet non poſsit agere.vt habetur in c.intelle
ximus.de iudi.tñ dicit ꝙ iſtud eſt verum ꝙ
poteſt ſe defendere ſi talis excōicatus cura-
uit ſe abſolui ab excōicatione, ſecus ſi non
curauit abſolui,ſed contempſit excōicatio-
nem,quia tunc non audietur,etiam ſe defen
dendo. quod dictum refert & ſequitur Bar-
ba.in c.ſacris.extra quod met.cau. Itē adde
etiam ꝙ illud quod dicitur in l.per hanc.C.
de tempo.appel.videlicet non probatum in
cauſa principali poteſt probari in cauſa ap-
pel.& nō deductum poteſt deduci. Iſtud ha
bet locum qñ ignoranter fuit dimiſſum &
non probatum vel adductum,ſecus ſi ſcien-
ter & per negligentiam fuit omiſſum, quia
tunc in cauſa appellationis non poterit ꝓ-
bari nec adduci.Ita ſingu.dixit do.Anto.in
c.ad audientiam.el ij.in iij.col.per gloſ.ibi.
extra de reſcri.De quo tñ dicto vide ibi do
mi.Fely.in x.colum. Et idem in ſimili dicit
Bar.in auth.qui ſemel.in iij.col.in verſi.cir-
ca ſecundum.C.de proba.& Lud.Roma.in
conſi.ſuo ccxxvj.incip.vltra pridie allega-
ta &c.ante fi.Item adde etiam ꝙ licet mari-
tus poſsit petere vſuras dotis poſt bienniū
a die ductionis vxoris ad domum mariti,vt
in l.fi.§.præterea.C.de iure do.licet cōtra-
rium teneat gl.in l.de diuiſione,in gl.fi.ff.ſo
lu.matri.de quo latius per Iaſ.poſt Ange.de
Are.in.§.fuerat.in iiij.col.in verſi.ꝙ autem
incipiant &c.inſtit.de actio.Tamen ſi peti-
tio talium vſurarum non fuit facta per lon-
gum temporis ſpatium,puta decem annorū,
non poterunt vlterius peti ab ipſo marito,
quia per talem tarditatem & negligentiam
præſumitur illas remiſiſſe,ita ꝙ pro præte-
rito tempore peti nō poterunt. Ita multum

not.

not,dixit Bal.in conſi.cxlix.incip.poſt bien
nium a die ductionis &c.in v.col. quem re-
fert & ſequitur Iaſo.in d.§.fuerat in v.colũ,
Et allegat Bald. ad hoc caſum in terminis
valde ſing.in l.cum quidam in.§.diuus ff.de
vſur.quæ omnia ſunt no.ad propoſitum di-
ctæ regule,ꝓvigilãtibus iura ſubueniũt &c.
Et dicit Iaſo. vbi ſupra ꝙ iſtud dictum eſſet
aureis literis ſcribendum, quia eſt quotidia
num & ſumme vtilitatis. Et ad prædictam
regulam etiam optime facit,nam ſi debitor
alienauit aliqua bona in fraudem creditorũ
& poſtea ſuperlucratus eſt de nouo alia bo
na quibus potuit creditoribus integre ſa-
tisfieri,ꝙ ſi creditores fuerint negligẽtes in
conſequendo creditum ſuũ ſi poſtea de no-
uo debitor efficiatur non ſoluendo non po-
terunt creditores habere regreſſum contra
bonorum poſſeſſores in quo facta eſt alie-
natio a debitorem in fraudem creditorum,
nec contra eos poterũt agere reuocatoria.
Ita probat tex.in l.fideiuſſores in princi.ff.
de fideiuſſo. Per quem text.ita decidit Bal.
in l.fi.in prin.ff.ſi certum pet.quod dictũ re
fert & ſequitur Iaſ.in.§.item ſi quis in frau
dẽ in penul.col.inſti.de actio.circa fin.quod
dicit videñ. eſſe doct. in aliquibus locis, de
quibus ibi per eum.Et adde etiam hic tex,
not.& ibi doct.in l.fi.C.ſi maior fac.alie. ſi-
ne decre.fac.ratum habue. De qua excla-
mat Lud.Ro.in ſingu. ſuo 795.incip.Iudex
Bononienſis.quem omnino vide.

361 Extat iuris regula ſatis trita & vulgata,
videlicet ꝙ quilibet poteſt renunciare fauo
ri ſuo,vt probatur in l.ſi quis in conſcriben
do C.de epiſ.& cle.& in l. ſi quis in conſcri
bendo C.de pact.& habetur in l.non vſque
adeo ff.ſi quis a paren.fue.manu. & in l.ne-
mo exterus C. de iudæis, Et ideo videmus
ꝙ beneficio purgationis more poteſt pacto
renunciari, vt in l. ſancimus in.§.ſi quidem
C.de fideicom.ſecundum Bald. in l.ſi pacto
quo pœnam ad ſi,C.de pact. quem refert &
ſequitur Iaſ.in d.l.ſi quis in conſcribendo in
iij.colum.C.de pact. vbi plura alia adducit
ad materiã huius regule de quibus ibi per
eum. & teneas menti ꝙ nedum quis poteſt
renunciare fauori ſuo in damnum ſuum,ſed
etiam hoc poteſt facere in damnũ alterius.
Et ideo ſcias ꝙ ſtante ſtatuto ꝙ exiſtẽtibus
maſculis filia femina non ſuccedat, ꝙ hoc
caſu ſi extat maſculus & femina poteſt ma-
ſculus renunciare huic ſtatuto & eius bene
ficio, & filiam ſecũ admittere,& hoc modo
poterit ꝑiudicare creditoribus ſuis.Ita ſing.
dixit Bal,in l.maximum vitium in vij. col.
verſic. Sed pone quod frater C.de libe.præ-
te. quod dictum pro valde not. refert & ſe-
quitur Iaſ.in.§.itẽ ſi quis in fraudẽ in penul.
col.in fi. inſti. de actio.quod eſt not.

362 Statutum volẽs ꝙ pater teneatur pro de
licto filij ad pœnam pecuniariam licet ſit
exorbitãs a iure,tamen valet, & tenet Bal.
in l.receptitiã in prin.iij.col.C. de conſtitu.
pecu.& in rubri.C.res inter alios acta. in ij.
colum.vbi etiam dicit ꝙ licet tale ſtatutum
ſit tolerabile, non tamen eſt laudabile. Et
idem etiam tenet Bal.met in l.ſi quis in tan-
tam in iiij.col.C.vnde vi.& ibi dicit ꝙ tale
ſtatutum eſt contra ius naturale, ſed tamen
non valet.& idem etiam tenet ipſe in l.ſi fi-
lio,la ij.ff.ſolu.matri.& in l.ij.ff.ſi ex noxa.
cauſa agatur.& in l.lex cornelia in princ.ff.
de vulga.& pupil.& in authen.ſi captiui.C.
de epiſco.& cleri.& ibi etiam dicit ꝙ talia
ſtatuta quæ diſponunt ꝙ parentes præciſe
teneantur & cogantur ſoluere condemna-
tionem filiorum,quia ſunt iuri cõmuni con
traria,& ſic odioſa ſunt ſtrictiſsime interpre
tanda. Et idem quod ſupra etiam tenuit Al-
be, de roſa.in prima parte ſtatutorum in q.
lxvj.& lxvij.Et ſentit ẽt Bald. in l.j.§.j. in
vlti.col.C.de vſur.rei iudic. vbi etiam ſub-
dit querendo,an ſtante ſtatuto de quo ſupra
ꝙ pater teneatur pro delicto filij, nunquid
pater repreſentando filium in carcerẽ eua-
dat onus ſtatuti? Et determinat ꝙ non, cum
poſsit dare filium pro noxa.per.§.fin. inſti.
de nox.Et idem tenet Bal.in l. ſancimus C.
de pœnis. vbi dicit per illum tex. ꝙ ſtatutũ
ciuitatis Perusij,quo diſponitur ꝙ conſor-
tes teneantur pro delicto conſortis quãuis
ſit iniquum & contra ius diuinum,tamẽ va-
let,quia licet non ſit culpa, tamen ſubeſt cã
vt a delicto magis abſtineatur.Et hanc par-
tem etiam tenent alij docto. in diuerſis lo-
cis quos refert & ſequitur Iaſ.in.§.actiones
autem in xj.colum.inſti.de actio. Et in hoc
ſe fundant per glo.in rubri.C. de decre. de-
curio.lib.x. quæ dicit ꝙ illud quod poteſt
fieri per pactum poteſt etiam fieri per ſtatu
tum,ſed per pactum poſſet hoc fieri,ergo &
per hoc ſtatutum de quo latius per Iaſo. vbi
ſupra ſed limita tamen prædicta, videlicet
ꝙ ſtante validitate dicti ſtatuti, tamen eius
diſpoſitio non habet locum in filio pupillo,
nam ſi filius in pupillari etate & intra de ci-
mum quartum annum commiſerit delictũ
pater eius non tenebitur vigore dicti ſtatu-
ti.Ita multum ſingu. dixit. Iaſo. in dicto.§.
actiones autem in xij. colum. vbi propter
hoc allegat not. in capit. ſecundo extra de

delic.puero.& ibi Pe. de Anch. & alia etiã alleg. de quibus ibi per eũ.Tene mẽti, quia eſt ſing.verbũ & lucroſum, quia ſepe ſupe riores qui tenent quodammodo ciuitatis in prædam,faciunt talia ſtatuta iniqua & exor bitantia ſolum vt extorqueant pecunias a ſubditis,& non aliqua alia de cauſa vt quo tidie docet experientia &c. Et vide etiam ad hanc limitationem Alberi.de roſa. in ſe-cunda parte ſtatutorum q.lxxj. incip. Item queritur &c.& vide infra in ſing.481. inci. Communis opinio.

363 Credo te ſcire ꝙ præcarium poteſt reuo-cari quandocunq; ad libitũ concedentis. vt in l.j.in prin.ff.de præcar. & in l.ij. in prin. & in l.& habet in prin.eo.ti. & hoc eſt ve-rum,etiam ſi eſſet adductum tempus vſque-quo haberet vti,vt in l.cũ precario.in prin. ff.de præca. Limita tamen hoc & prædicta iura,niſi talis concedens præcario vellet ſi-ne cauſa reuocare præcarium illico cũ ma-ximo danno illius cui conceſſum eſt,nã hoc caſu nõ poterit illud reuocare,quia ſibi ob-ſtabit exceptio doli,cum non poſsit negari quod præcarium non ſit beneficium.Nã eſt beniuola actio commodum tribuens capiẽ-ti.vnde non debet doloſe verſari in benefi cio conceſſo.Ita not.dixit Abb.in c.fi.in vl-ti.colum.extra de precario.vbi allegat in ſi mili Ioan.And.in proemio decretaliũ.quod dictum pro valde no.refert & ſequitur Iaſ. in.§.ſequens in vj.colũ.in prin. inſti. de act. vbi videas &c.

364 Libellus in aliquibus cauſis neceſſario non requiritur, vt colligitur ex dictis per Spe.in ti.de libel.concep.§. nunc videndũ. vbi enumerat forte 50. caſus in quibus non requiritur libellus.Et habetur etiam per gl. in authen.de exhiben.reis in §.ſancimus in glo.magna.& per Ang. poſt glo.in.§.tripli. inſti.de actio. Scias tamen vnum,ꝙ in caſi-bus in quibus requiritur libellus ſi actor va dit coram iudice & dicit notario, ſcribas qualiter peto a Titio centum in quibus pe-to eum condemnari &c. Quamuis notarius hoc ſcribat in actis,per hoc tamen non vide tur libellum in ſcriptis obtuliſſe. nec dici-tur procedere ordinario modo, ſed extra ordinem.Ita dixit not.Bart.in l. in ſacris la iij.C.de proxi.ſacro.ſcrini.lib.xij.quod di-cit eſſe bene ſignandum,quia poſſet ſepe cõ tingere de facto, quod dictum pro no.refert & ſequitur Iaſo.in.§.tripli.in v.colum.inſti. de acti. vbi dicit ꝙ hoc dictum ſequitur Lu do.Roma.in l.j.in ij.col.ff.de arbi.de quo et dicit viden. eſſe Bal.in authen.offeratur ad fi.C.de lit. conteſta.& Angel.in l. prima in prin.in j.colum.& ibi Bal.& Pau. de Caſt. ff.de eden.Tene mẽti hoc dictum quia not. eſt,& ex eo limitatur etiam regula illa,vide licet ꝙ non refert quid ex equipollentibus fiat,de qua in l.generaliter C.de inſti.& ſub ſtitu.ſub condi.fact.& in l.cum ſeruus ff. de verbo.oblig & in l. titius.§. lucius titius ff. de lib. & poſthu. cum multis ſi. vide tamen glo.not.in l.ſi quis ſe iniuriam C.de accuſa. quæ dixit hoc non habere locum vbi pro-cedi poteſt per ſimplicem querelam.ꝙ glo. ad hoc ſumme not.Bald.in l.j.in vlti.col.C. vt in poſ.lega.& Lud.Ro. in ſing. ſuo 804. incip.Dicit ſtatutum &c.

365 Exceptio requirens altiorem indaginem non admittitur,ſed debet reſeruari in cau-ſa principaliori,& in vltimo iudicio,vt ha-betur in l. iij.§. ibidem cum glo.in verbo, obſcurior ff.ad exhiben.& in l.fi. C. de cõ-penſa.Et vtrobique per doct.hoc tamẽ fal-lit niſi excipiẽs ſit paratus in continẽti pro-bare, ſecundum Bar.in l.ſi is a quo. in prin. ff.vt in poſ.leg.de qua oblatione offerentis ſe ſtatim ſeu incontinenti probare, vt dixi late in c.ij.vltra med.extra de crimi.fal. & in repetitio.mea rubr.C. de probat. in vlti. colum. De quo etiam per Abb. in conſilio xxxj.incip.In cauſa & quæſtione &c. in fi. & per Bal.in l.j.in ij.colum.C.vt in poſ. le-ga. Et circa hanc materiã reſeruationis ex-ceptionum teneas menti ꝙ talis reſeruatio exceptionum quam facit iudex per hũc mo dum, videlicet interloquor eſſe ad vlterio-ra procedendum ſaluis exceptionibus, ꝙ iſta verba ſunt tante importãtie quod ſi ap-pareat poſtea dictas exceptiones eſſe veras & iuridicas,& quod vere obſtarent, tũc ꝓ-ceſſus redditur retro nullus,& quicquid po ſtea factum eſt habetur pro non facto. Ita di xit glo.in c.cum contingat. & ibi doct. de officio de lega.& Bal. in l.ille a quo.§.ſi de teſtamento verſi.fin.ff.ad trebellia. quos re fert & ſequitur Iaſ.in.§.præterea.in xij.co-lum.inſtitu.de actionibus.ad quæ vide quæ dixi ſupra in ſingu.cxcviij.incip.Teſtis qui non debet &c.Nam ibi dicta multũ frater-nizant cum dictis hic.

366 Aliqua tibi dixi ſupra in ſingula.xliij.in cip.Debitor &c.de impediente creditorem vt non poſsit conſequi creditum ſuũ.Nunc autem dico tibi circa hanc materiam vnum aliud non minus vtile, videlicet quod licet ego receptauerim in domo mea mercatorẽ fallitum vel qui fregit,vt vulgariter dicitur non tamen propter hoc poſſum conueniri

vt eum debitorem tuum tibi exhibeã, alias
tenear ad intereſſe. Ita ſing. dixit Io. de pla-
tea in. §. præterea inſtit. de actio. Et hoc per
tex. in l. ii. ff. de libe. homine exhiben. quod
dictum refert & ſequitur Iaſo. in dicto. §.
præterea. in x. colum. ante fin. vbi dixit ꝙ
hoc dictum eſt diligentiſsime not. quia eſt
quotidianum. & dixit ꝙ hoc dictum forte
alibi non inuenitur. Vide quæ dixi ſupra in
ſing. cxxxvij. incipi. In iure &c. Et ex hoc
dicto etiam clare conſtat quod titulus de re
ceptatoribus non habet locum in ciuilibus
ſed ſolum in criminalibus.

367 Nemo prudens eſt qui neſciat ꝙ iudex
ſecularis cuiuſcunque ſit præeminentię, nõ
eſt regulariter competens quãdo tractatur
de materia iuramenti, cum ſit quid ſpiritua
le, quod laicis non conuenit. Ita habetur in
c. per venerabilem. qui filij ſint legi. & in c.
cum ſit. de foro compe. & in c. prædicandũ
xxij. q. j. Et habetur per Hoſti. in c. tuam ſu
per glo. fin. de ord. cog. & per Abb. in c. ſi-
gnificante de pig. in j. not. Iſtam tamen con-
cluſionem & dicta iura limitat multum ſin-
gu. do. Fely. quinque modis in cap. ſecundo
extra de ſponſa. in xij. colum. Et inter alias
limitationes limitat vno modo, videlicet ni
ſi iudex ſecularis vellet cognoſcere de nul-
litate abſolutionis a iuramento facta a iudi
ce eccleſiaſtico, quia poteſt, nec tenetur ſta-
re ſeu præciſe ſequi abſolutionem factã per
iudicem eccleſiaſticum. Ita dicit multum ſo-
lenniter conſuluiſſe Pet. de Ancha. in conſi.
ſuo ccclxxxiij. inci. retento ordine dubio-
rum in ſecunda colum. motus per nota. per
Ioan. And. in c. cum in iure. de offi. deleg. &
in c. j. de offic. ord. vbi traditur ꝙ iudex ſe-
cularis non tenetur exequi præceptum iu-
dicis eccleſiaſtici ſi ſcit vel ſuſpicetur de
eius iniuſtitia, de quo latius ibi per eum. Et
per do. Fely. in d. c. ij. in xij. col. in ver. quin
to limita &c. de ſponſalibus. Et idem dixit
do. Bartho. Cæpo. in cautela ſua cij. inci. In
multis contractibus &c. Et Soci. latius lo-
quitur in hac materia in conſi. ſuo lxxxiij.
incip. Pro clariori &c. in tit. ij. & iij. colũ. in
iiij. volu. Et in materia iſta ponit no. verbũ
Soci. in conſi. cvj. inci. Inſignis doctor in ij.
colum. in eo. iiij. volu. Et in materia iſta vi-
de ſingu. verbum Ludo. Ro. in conſil. ſuo
ccxix. inci. In propoſita conſultatione &c.
poſt prin. & vide Soci. in xvij. fallentia ſua
in vlti. ver. in fi. vbi ponit ſingu. verbum cir
ca hanc materiam. Tene menti, quia eſt ſin-
gu. verbum in practica ad multa.

368 Licet tertius poſsit ſoluere pro debitore
creditore inuito fauore liberationis l. ſolu-
tionem ff. de ſolu. & habetur in l. ſoluendo.
ff. de nego. geſt. & in l. qui decẽ. §. j. ff. de ſo-
lu. & in l. poſtliminium. C. de captiuis. cum
ſimi. tamen non poteſt tertius ſoluere cano-
nem pro emphyteota inuito domino dire-
cto. Nam illa ſolutio canonis nõ eſt ſimplex
ſolutio. ſed eſt recognitio directi dominij
quam alius pro alio facere non poteſt. Ita
not. dixit Bald. in l. acceptam in xxv. q. C.
de vſuris. Quod dictum tamen limita ſingu.
niſi volens ſoluere prætenderet aliquod in
tereſſe, puta, quia eſſet creditor emphyteo-
te, quo caſu ſi emphyteota caderet a melio
ramentis non haberet poſtea vnde ſibi ſa-
tisfieret, ideo ne emphyteota cadat poterit
ſoluere ẽt inuito dño directo. Ita nota. dixit
Ang in l. lex vectigali fundo ff. de pig. quod
eſt multũ not. ad quæ vide Iaſ. in l. ij. C. de iu
re emphy. in xviij. & in. xxij. col.

369 Mille hominum ſpecies & rerum diſco-
lor vſus. Velle ſuum cuique eſt, nec voto vi
uitur vno. Ita ſcribitur apud Perſium. Quæ
carmina profecto indubitatam veritatẽ con
tinet, vt experientia quotidiana oſtẽdit. Et
ex hoc dubitant docto. Pone ꝙ duo fratres
vel duo filij habent domum communẽ pro
indiuiſo. & vnus vult habitare domũ, alius
vult eam locare, quis præferatur? Et dicunt
ꝙ debet præferri ille qui vult habitare do-
mum. Ita dixit Bald. in l. ſabinus in vlti-
mis verbis. per illum tex. ff. communi diui-
dun. vbi etiam vide per domi. Flo. Et di-
cit etiam Salyc. in l. iubemus la ij. in princ.
C. de ſacroſan. eccl. ꝙ ſi duo fratres vel duo
ſocij habent fundum communem pro indi-
uiſo, & vnus vult ꝙ colatur & ſeminetur
prout fieri debet, alter vero qui eſt rixoſus
& beſtialis dicit ꝙ pars ſua non ſeminetur.
& dicit fratri vel ſocio ꝙ faciat coli & ſe-
minari partem ſuam, attamen frater vel ſo-
cius qui eſt prudentior facit totum fundum
coli & ſeminari, non tenebitur alteri reſpõ
dere de fructibus etiam pro parte domini-
ca. Ita dicit Salyce. in dicta l. iubemus. & di
cit quod hoc ſentit gloſ. ibi, quæ duo dicta
refert & ſequitur Iaſo. in l. prima in penul.
colum. C. qui teſtamen. face. Et in repeti.
ſua l. quominus in xxxiiii. colũ. ff. de flumi.
Et ad materiam huius vltimi dicti facit opti
me text. in l. ſi vt proponis C. de edifi. pri-
ua. & in l. cum duobus. alias incipi. Si fra-
tres in. § idem reſpondit ſocius qui ceſſan-
tis ff. pro ſocio. In quibus dicitur ꝙ ſi ſunt
duo ſocij qui habent rem communem, puta
aliquod edificium qđ egeat reparatione, &

ad reficiendum vel reparandum vnus ipſo rū ſociorū ſit negligēs,alter vero reficiat,ꝙ ſi ſocius negligens non ſoluat partē ſuā expēſarum cum vſuris ad eū pro ſua rata portione pertinētium intra quatuor menſes perdit dominiū partis ſue, & illud acquiritur & applicatur ſocio reficiēti.Et illos tex.ad hoc adduxit Ange.de Aret.in.§.ſequens.in penul.colum.in prin.inſti. de actio. quos dicit eſſe ſingulariſsimos.Et idem dixit Cep. in tracta.vrba.ſeruitu.in tit.lix.ſub rubr.de refectione in iiij.col.&c.Et idem per prædicta tenet Iaſ.in repeti.l. quominus in xxiij. col.ff.de flumi.& in d.§.ſequens in vlti.colum.& in l. creditor in ſi.ff. ſi certum petatur.Et circa materiam hic tactam vide late Soci.in conſi.ſuo lviij.inci.In cauſa &c.per totum in iiij.volu.

370 Vſucapio dicitur præſidium impiū tex. eſt in authen. vt eccleſia Roma. circa med. Itē etiam dicitur præſidium iniquiſsimum, ſecundum Angel.in l.qui equitate ff.de doli excep.& in l.j.C.de præſcrip.trigin.an. Et idem eſt dicendum de præſcriptione, quia fraternizant ſecundū Bald.in l.j.in vij.colū. C. de ſer.fugi.Et not. inſtitu. de vſucap. in princ.& in rubr.ff.eo.ti. Et voluit Soci. in conſi.lxxxvj.incip.In cauſa communitatis. in v.col.Et præſcriptio dicitur eſſe contra naturalem equitatē,ſecundū Bal.in l.ancille in iij.col.C.de fur.& Abb.in c.ſi.in vj.colū. extra de præſcriptio. vbi etiā adducit Bar. in extrauag.ad reprimen.in verbo,denūciationem,vbi dicit ꝙ vbi ſubeſt obligatio naturalis orta ex conſenſu,puta, quia promiſiſti mihi per pactum nudum , vel quia locupletaris cum iactura mea poſſum recurrere ad eccleſiā per viam denunciationis euāgelice.quod in præſcriptione dicit aperte voluiſſe Bal.in c.ſi quis per triginta in iii.ſi de feu.fue.contro.vbi dicit ꝙ præſcribens debitum ſcienter poteſt ſemper denunciari, quia ius ciuile non potuit tollere obligationem,vt in.§.ſed naturalia.inſtit. de iure natu.gen.& ci. Et præſcriptio eſt reſtringēda, quia eſt odioſa,ſecundū Inno.in c.ex tranſmiſſa. de præſcrip. quem refert & ſequitur Bal.in Marga.ſua.in verbo, præſcriptio. in iij.ver.Et idem dixit Inno.in c.tua.ad ſi. de deci.Et Bal.in l.non dubium. in verſi. adde quod conſuetudo &c.C.de legi.Bar. in l.ſi. poſt princi.ff. de eo per quem fact. erit. & voluit Paul. de Caſt.in conſil.ſuo ccxcv.incip. Viſis & ponderatis omnibus &c. in ij. colum.Et teneas mēti ex iſtis ꝙ ſi alicui eſt commiſſa cauſa ſecundū veritatem & equitatem ꝙ non debebit talis commiſſarius fere ſententiam pro vtente prēſidio vſucapionis vel præſcriptionis,quia naturali equitate repugnat.Ita multum ſing. dixit Ange. in l.j.ff.de neg. geſt. Et in l. ſequitur in.§.ſi viam ff.de vſuca.quē refert & ſequitur Iaſ. in repeti.l.ſi is qui pro emptore in xxv.col. ff.de vſucap.

371 Teſtis de auditu aditus licet non probet, tamē facit qualemqualem præſumptionem ſeu coniecturam,ſecundum Archi.in c. hoc videtur xxij.q.v. quem refert & ſequitur Pau.de Caſt.in conſi.ſuo xvij.incip.In cauſa quæ vertitur Parme in x.col.Et Alex. in conſi.ſuo lxxviij.incip. In cauſa accuſationis de crimine falſi &c.in j.vol.& do.Fran. Cur.In conſi.ſuo lxx. incip. Circa primum in iij.col.in prin.Et ſcias quod prodeſt habere pro ſe iſtam qualemqualem præſumptionem,quia ſi probationes ab vtraq; parte eſſent pares ille obtineret qui haberet iſtā qualemqualem præſumptionem pro ſe.glo. eſt no.ibi communiter approbata in l.ſi duo patroni in prin.in glo.parua.in ver.authoritatis ff.de iureiur.Quæ omnia refert latius Iaſ.in repeti.l.admonendi in xxv.colum.in prin.ff.de iureiu.Et de hac qualiquali præſumptione vide glo.not.& ibi Bal.in l. mater C.de calumnia.Et d.Catal.in tract.ſynd. in ver.cccccxxxvij.incip. Adde quod licet aliquis,& vide d.Philip.Dec.in conſil. ſuo lxxxij.incip.Viſo proceſſu &c.in ij.colum. Tene menti prædicta,quia poſſent tibi prodeſſe tam in cauſis ciuilibus quā criminalibus.Et ex iſtis poteris limitare quæ dixi ſupra in ſing.cclxxvj.inci. Parū & nihil &c. Et ibi etiam poſui in ſingu.dictum in materia qualiſqualis præiudicij.

372 Capias vnū paucis vt credo notū, videlicet ꝙ quādo iudex inquirit contra occidentem bannitum qui ex forma ſtatuti poterat impune occidi,tunc quilibet de populo poteſt comparere coram iudice inquirente & oſtendere bannum illius occiſi, & ſtatutum permittens illū poſſe impune occidi & petere vt ipſe iudex vlterius non procedat cōtra occidentē,ſecundū Bar. in l.vbi pactum C.de tranſac.quem ſequuntur docto.Et fuit originalis doctrina Richar.malū in l.ſi.ſa.§. veterani ff.de procu.per glo.ibi.Quam doctrinā referunt & ſequūtur doc.in pluribus & pluribus locis quos latiſsime adduxi in l.ſi quis ne quæſtio.in xxv.col.ff.de quēſtionibus,& in repetitio.mea rub.C.de proba. in xliij.col.& in l.infans in v.col.ff. de ſicc. & in practica mea cauſarū criminalium in

xvij.char.& ibi in xxix.& ijc.char.de quo etiam habetur per do.Nellum in tract.bannitorum in prima parte primi temporis. in ij.q.& in ſecunda parte ſecundi temporis in xiiij.q.& per Gandi.in tract.malefi.ſub rubri.vtrum procurator in maleficijs interue. in v.col.verſi. Vltimo circa materiam &c. cũ verſi.ibi ſequenti.Et per do.Maria.ſoci. in repetitio c.veniens in lxiij.& lxiiij.colũ. cum ſeq.de accuſa.Scias tamẽ & perpetuo tene menti ꝙ prædicta nõ h berent locum quando talis bãnitus interfectus fuiſſet bannitus per cõtumaciam & non ex veris probationibus delicti.nam ſtatutum permitiẽs bannitum poſſe impune occidi nõ comprehendit bannitum per contumaciam,nec de illo intelligitur,ſed ſolum de bannitis ex veris probationibus delicti. Ita ſingula. dixit Alex.in l.omne delictum in prin.ff.de re mili. vbi ſing.dixit ꝙ ſtante ſtatuto ꝙ bannitus poſſit impune occidi, ꝙ vigore talis ſtatuti nõ poterit impune occidi bannitus per contumaciam alleg.hoc voluiſſe Bal. & Io. de Imo.in l.ſi mora ff.ſolu. mat. Et dicas tu ꝙ idem dixit Bald. ſuper ſtatutis in verbo pax.in ij.ver.& in l.tranſigere in iiij. colũ. verſic.nono oppono.C.de tranſact.pro qua doctrina faciũt optime quæ dixi in ſingulari meo iiij.inci.Quãuis &c.Et in l.infans in v.colũ.ff.de ſicc.vbi omnino videas. Et faciunt dicta per Alex.in l.cum ſi.fa.in ij. col. ante ſi.ff.de verb.obli.& per do. Phili.cor. in conſi.ſuo cxliij.incipi.Licet in ij.colum. ver.& propterea in ij.volu.& per Bal. in l. ſi.in ſi.ver.quero hic ſi tabellio.C.de fide inſtru. & vide quæ addidi in d.l. infans in v. col.& vide quæ dixi in repe.mea cauſarum crimi.in.§.ſequitur nu.xx. & vide omnino do.Fely.in c.cum Bertholdus in ix.colũ. de re iudi.Et ſic ex dicta doctrina Bal. in d.l.ſi mora.Et do.Alex.in d.l.omne delictum, & aliorum quos ſupra adduxi.Poteſt limitari & reſtringi doctrina Bar.in d.l. vbi pactum C.de tranſac.& ſequacium quos adduxi in dictis locis.Tene menti,quia eſt verbũ non obliuiſcendum.

373 Vt noſti a doctoribus ĩ diuerſis locis examinãtur plures quæſtiones circa materiam literarum,quæ quotidie ſcribuntur a mercatoribus inuicem vel ab alijs, & hoc maxime in l.admonẽdi.ff.de iureiur. Ego autem volo ſolummodo dare tibi ſingulare verbũ circa eandem materiam literarum, & ideo tene menti ꝙ ſi ſcribo tibi literam in qua cõfiteor me eſſe debitorem tuum in mille vel in alia ſumma,Sed antequam iſta litera tibi præſentetur ego moriar,hoc caſu talis litera nõ nocebit nec præiudicabit hæredibus meis.Ita ſingu.dixit Inno.in c.cum dilectus extra de ſucceſ.ab inteſta.quod dictum reputat ſing.do.Anto.in c.fin.in v.colũ.extra de confeſſio.& Barba.in d.c. cum dilectus. & in c.poſt ceſſionem de proba.in rub. extra de teſta.in lectu.in ij.colum.non in repe, Et Corſe. in ſuis nota.ſub verbo,confeſſio. in not.inci.Si ſcribo &c. De quo latius dixi in repeti.mea rub.C. de proba.in ij.col. ante ſi.in verſi.& poſtquam &c.& in l.ſi.in vj.colũ.poſt medium ver.Et tene menti.ff. de quæſtioni. Et ratio poteſt eſſe, quia Titius ſi eſt mortuus non dicitur amplius Titius,ſecundum Bal.in l.j.in xiij. col. verſic. Sed quid dices C.de cõfeſ.quod etiam ipſe ſenſit in l.conuenticulam in vlti.colũ.C. de epiſc.& cle.Et illud dictum Inno. etiam refert & ſequitur Angel.in l.j.ff. de confeſ.& domi. Anto.in capit. per inquiſitionem. de electio.& Iaſo.in repeti.l.admonẽdi in lxij. columna.de iureiur. vbi nota.loquitur circa hanc materiam.

374 Bene & diligenter aduertant banniti capti dum recognoſcunt bannum ſuum,vt illud ſimpliciter recognoſcant. Sed caueant vt non fateantur cõtenta in dicto bãno eſſe vera,quia ſi illa confiterentur poſſent puniri, & bannum contra eos poſſet exequi, et ſi tale bannum eſſet nullum. Et hoc quia talis confeſſio ſpontanea facta cum recognitione banni validat ſententiã banni,cũ cautum ſit in iure ꝙ confeſſio ſpontanea validat proceſſum inualidum, cum talis cõfeſſio non requirat telam ſeu ordinem iudicij, vt dixit Inno.in c.qualiter & quando el ij. de accuſa.& in c.per inquiſitionem de elec. & Bal.in l.properandum in ſi.prin.C. de iu di.Et volunt alij quamplures doct.in diuerſis locis quos ſimul reduxi in l.j.in.§.diuus Antonius in iij.& iiij.colũ.ff.de quæſtio. ita ſing.dixit Angel.in l.j.ff.de confeſ.ad quod alleg.Inno.in d.c.qualiter & quando.Tene menti,quia ſepe banniti & maxime ruſtici in recognitione banni ignoranter vel inaduertenter confitentur contenta in banno eſſe vera. Et etiam ſepe iudices ſub inuolucro verborum faciunt eos taliter confiteri, nam tunc poſſent puniri & bannum exequi etiam data nullitate banni, & ideo caueant ipſi banniti.Attamen ſi cõtingeret caſus venias ad me, quia prædictis non obſtantibus proculdubio defenſabo eos de iure a pœna mortis ex pluribus iuribus & rationibus, ꝗ breuitatis cauſa pſentialiter non adduco.

375 Stulti non debent eſſe melioris conditio
nis quam ſint prudentes, ita dixit text. in l.
ſeruius ff. quod vi aut clam. & in c. eum qui
de præben. in vj. & in l. regula in vj. parte
ff. de iur. & fac. igno. Et ideo ſcias ꝙ ſicut
licitum eſt occidere hominem prudentem
pro defenſione ſua, vt ſatis plene tradidi in
l. vnus facinoris in §. cogniturum in x. &
xj. colum. ff. de quæſtionib. & in l. j. in prin-
cip. in v. & vj. colum. ff. de ſicc. ita licitū eſt
occidere ſtultum cōtra aliquem irruentem
cum armis, nec iuuatur ex eo quia ſtultus,
quia arma ſtultorum ita incidunt & offen-
dunt hominem ſicut arma ſapientum. Ita
multum not. dixit Bal. in l. j. in xj. colum. in
verſicu. Quid de furioſo C. vnde vi. vbi di-
cit ꝙ ſi aliquis furioſus vel dormiens inſul-
tat aliquem, vt multi faciunt in ſomnis, an
talis poterit impune occidi? Et dicit primo
videri dicendum ꝙ non, quia talis inſultus
vitio caret, allegat ff. de offi. præſi. l. diuus &
ij. q. ix. c. indicas hermanum. ergo iniuſtum
eſſet eum interficere. Contrarium tamen di
cit, non quia contingat hoc vitio offenſio-
nis, ſed natura defenſionis, ſicut ſi quis pate
retur inſultum ab animali tuo, nam impune
illud animal occideretur, licet aliter occi-
dens teneretur aquilia, nam cum ſe defen-
dens propriam ſalutem principaliter inten-
dit impune facit, quia principalis debet cō-
ſiderari & non ſecundario, vt ff. ad ſyllania.
l. qui poſthumum & de fur. l. verum. Ita for-
maliter dicit Bal. in d. l. j. in xj. colū. in dicto
ver. Quid de furioſo &c. C. vnde vi. quod
eſt menti tenendū cū ſepe iſti ſtulti ſint peri
culoſi. Et quandoque beſtialiter percutiant
prudentes, vt in facto ſepius viſum fuit.

376 Quod maior pars facit valet, quia omnes
facere videntur l. quod maior ff. ad munici-
pa. l. duo ex tribus ff. de re iudica. l. dīe pro
ferre. §. ſi plures ff. de arb. l. ſi §. j. C. qui bo-
nis cede. poſ. c. cum inter c. dudum c. in Ge-
neſi c. cum in veteri c. congregato de elect.
cum multis ſimi. Et ideo teneas menti ꝙ ſi
ſtatutum dicit ꝙ nullus inquiri nec torque-
ri poſſit niſi cum deliberatione Poteſtatis
& antianorum. Et Poteſtas cum vno de an-
tianis dicit aliquem eſſe torquēdum vel cō-
tra eum inquirendum, omnes autem antia-
ni dicunt contrarium, ꝙ hoc caſu præfertur
dictum Poteſtatis cum vno de antianis, ꝙ li
cet Poteſtas ſolum habeat dimidiam vocē
& antiani aliam dimidiam, tamen poſtquā
Poteſtas habet ſecum vnum de antianis ap
paret ꝙ excedit dimidiam partem, & ſic ꝙ
ipſe Poteſtas facit cum illo antiano dicitur
factum a maiori parte, & per conſequēs va
let Ita not. dixit Alberi. de roſa. in ij. parte
ſtatu. in q. clxxxviij. incip. Paduæ eſt ſtatu-
tum. vbi refert Richar. dicere ſe hoc obti-
nuiſſe de facto, & ipſe Alberi. ibi allegat plu
ra iura ad hoc. Et idem dixit Soci. in conſi.
ſuo xl. incip. Ex actis geſtis &c. in prin. ij. co
lum. vbi etiam allegat plura iura, & allegat
Cy. & Iaco. But. in authen. cauſa quæ ſit cū
monacho. C. de epiſco. & cle. & text. & ibi
Bald. in l. ſi quis titio ff. de vſufruc. lega. Et
quæ habentur per Bario. in l. j §. ſi plures ff.
de exercitatoria & allegat alia plura de qui
bus ibi per eum. Tene menti quia non poſ-
ſet eſſe magis quotidianum, nam domini ter
rarum vt videantur facere aliquam eſtima-
tionem ſuorum ciuium faciunt aliqua ſtatu
ta in quibus in aliquibus cauſis dant iuriſdi
tionem ſuo Poteſtati vel Capitaneo, & an-
tianis illius ciuitatis vel alicui alteri officio
Certe ſi tali caſu aliquis officialis vel antia-
nus ſe concordat cum Poteſtate vel Capita
neo, illud quod erit diſpoſitum per eos va-
lebit & tenebit tanquam factum a maiori
parte. Et ceteri antiani vel officiales nihil
poterunt propter ſeparationem ab eis factā
per illum antianum, cui antiano immemor
illius dicti, ꝙ omne regnum in ſe diuiſum
deſolabitur &c. deberetur premium, de quo
loquitur Bald. in l. ita vulneratus ff. ad leg.
aquil. & do. Fely. eum referens in c. decete-
ro, de homici. quos ego retuli in rubr. extra
de homici. & in l. j. in prin. in xj. col. in ver.
xv. limita &c. ff. de ſicc. Et vide omnino ad
ſupradicta Iaſo. in l. ſi pater in j. col. ff. de vul
ga. & pupil. vbi notanter loquitur, & in l. ff.
in iij. & iiij. col. C. de impub. & alijs ſubſti.
vbi etiam not. loquitur. & vide Soci. in con
ſil. ſuo cviij. incip. caſus &c. in j. colū. in iij.
volu. & vide do. Rochum de Cur. in tracta.
de iure patrona. in verbo, ipſe vel is a quo
cauſam &c. in iiij. colū. in verſi. tertio quæ-
ro &c. & vide Iaſ. in l. iuriſgētium §. hodie.
in nu. ix. & in pluribus numeris ibi ſequen-
tibus ff. de pac.

377 Contumax in iudicio nō auditur niſi pri
mo refectis expenſis l. ſancimus C. de iudi.
c. finem litibus &c c. cum dilecti. de dolo. &
contu. c. pia de excep. in vj. c. j. de dolo &
contu. eo. li. cum ſi. & licet relictis expenſis
non audiatur, tamen etiam tunc nō auditur
opponendo exceptionis peremptorias. ita
not. dixit Inno. in c. præterea. de dilatio. &
Angel. in l. peremptorias C. ſent. reſcin. non
poſ. quod dictum pro valde not. refert & ſe
quitur Angel. de Aret. in §. appellantur in

iij.col.inſtitu.de excep. iſta tamen doctrina
poſſet forte limitari & reſtringi vt non ha-
beret locum in minore ruſtico vel muliere.
& hoc per doctrinam no.do.Philip. de Pe-
ruſio in c.Nicolao.in penul.col.extra de ap
pella.vbi dicit ꝙ licet citatus perſonaliter
ſit verus contumax,& excludatur ab appel
lando,vt in l.ex conſenſu in.§.fi.ff. de app.
& in l.j.C. quando appellan.ſit tamen dicit
quod hoc fallit in minore muliere & ruſti-
co,quia tales perſone citate perſonaliter ad
ſententiam audiendam, ſi non comparent
nec mittunt procuratorem tamen poterunt
appellare cum non cenſeantur eſſe in dolo.
ad quod alleg.Bal.& Ang.in l.vbi exigitur
ff.de eden.quod dicit eſſe ſingu.no.quod di
ctum etiam pro valde not.refert & ſequitur
do.Philip.dec.in conſi.ſuo xxxiiij.in iij.co
lum.& circa ſupradictam materiam expē-
ſarum vide aliquid per do.Iaſo.in l.is apud
quem in iiij.colum.in verſic.tene cum Bar-
to.&c.C.de eden. &c.

378 Geminatio actus eſt maxime importātie
& effectus, vt dixi tibi latiſsime vltra om-
nes in l.j.in.§.quæſtioni.in ij.& iij.col.ff.de
quæſtionibus,ſed vltra omnia quæ ibi dixi
teneas menti ſingulare & mirabile verbum
in hac materia geminationis,videlicet ꝙ li
cet ex forma legis vel ſtatuti pro aliquo cri
mine eſſet imponēda pœna pecuniaria,tñ ſi
accuſatus de tali delicto cōuincitur, ꝙ illud
ēt alias cōmiſit & frequētauit,tūc talis reus
debet puniri capitaliter pœna vltimi ſuppli
cij.ita dixit Bar.Bal. Ang. Odof.& Ioan.de
platea in l.j.per illum tex.C.de ſuperexact.
lib.x.& Bar.& Bal.in l.licitatio.§.quod illi
cite circa prin.ff.de publica. & d.Alexā. in
ſuis apoſtil.in d.l.j.C. de ſuperexact. ꝓ quo
doct.ibi aliqua adducunt, & maxime Ang.
& Io.de platea,nam dicit ibi Ang. ꝙ quādo
aſſeſſores volūt facere aliquē reū mori po-
nunt in inquiſitione quam formāt cōtra eū,
ꝙ illud ſeu illa crimina de quibus inquiri-
tur pluribus vicibus cōmiſit,& poſtea eum
conuincant de tali perſeuerantia, quo facto
dicit ꝙ ſecure poterūt eū ad mortē condem
nare,nō obſtāte ꝙ illa crimina de ſui natu-
ra nō ſint capitalia,quod dicit eſſe bene mē
ti tenendū.pro quo dicit eſſe tex.in l.oēs.C.
de delatoribus lib.x.vbi quis propter con-
ſuetudinē peccandi punitur pœna mortis,
& dicit Ioan. de pla. in d.l.j. de ſuperexact.
ꝙ propter conſuetudinē delinquendi auge-
tur pœna.ad quod alleg. ēt l. facultas C. de
iure fiſ.& l.iij.in fi.C. de epiſco.aud. & d.l.
omnes C.de delato.& dicit do.Alex. in d.l.
j. de ſuperexactio. in ſuis apoſtil. ꝙ ex hoc
etiam dicimus ꝙ ille qui hodie furatus eſt
vnam rem vilem & cras aliam, & ſic ſucceſ
ſiue ꝙ ratione reiterationis & conſuetudi-
nis poterit furca ſuſpendi.ad quod etiam al
leg.Bald.in l.apud antiquos in fi. C. de fur.
& doct.in authen.ſed nouo iure C.de ſeruis
fugi.adducit etiam ipſe do.Alexand.ad hoc
quod dicitur,videlicet ꝙ conſuetus litiga-
re repellitur a teſtimonio alleg.c.quia ſuſpe
ctos iij.q.iiij.& c.nullus.ibi,frequenter liti-
gantes &c.ea cauſa & quæſtione. allegat ēt
alia plura ad hoc,de quibus ibi per eum,&
ad prædicta de illo qui eſt conſuetus furari
quod puniatur pœna mortis vide Angel.de
Aret.in tracta.maleſi.in verbo,& veſtem ce
leſtem abſtulit.in iij.char.in verſic. quero ſi
alias &c.& ibi in addi.& vide Barto.in l. ſi
cui.§.fi.in fi.ff. de accuſatio. quem refert &
ſequitur Ioan.de pla.in d.l.omnes.C.de de-
lato.lib.x.& ad dictum doct.in d.l.j.C.de ſu
perexactio.facit optime tex.& glo.in.§.no-
mine autem criminis xxv.diſti. vbi dicitur
ꝙ peccatū veniale geminatū efficitur mor-
tale,& faciunt dicta per Bar. & Bal. in l.iij.
C.de epiſco.audien.vbi dicunt ꝙ bis carce
ratus pro eodem delicto amplius nō debet
relaxari,etiam ſi ex aliqua cōſtitutione car
ceratus debet relaxari.& ſubdit ibi Bald.ꝙ
non valet indultam principis ſuper condē-
natione ſecunda, niſi fiat mentio de prima,
quia videtur obreptitium,eo quia princeps
non eſſet facturus, quod dicit eſſe menti te-
nendum,& facit etiam,nam licet hęreticus
paratus corrigi non tradatur curie ſeculari
c.penul.§.ſi quis extra de hære.tamen ſi ge
minata vice cecidit nō auditur de correctio
ne c.ſuper eo. & c. accuſatus. de hæreti.in
vj. Et facit in materia geminationis in d.l.
j.§.quæſtioni.ff.de quæſtioni. & faciunt di-
cta per do.Rochum curtium in repeti.c.fin.
in ij.colum.de conſuetu.Et facit etiam,nam
contra frequentantem viam ſumitur indi-
cium maleficij commiſsi in illa via,ſecundū
docto.quos refert & ſequitur domi.Pari.de
puteo in tracta.ſyndicatus in xcvj. char. in
ij.col. verſicu.ſi aliquis eſt inuentus &c. Et
facit glo.in l.conſentaneum C.quomodo &
quando iudex. quæ dicit ꝙ humanū eſt pec
care,ſed diabolicum perſeuerare &c. Et vi
de circa prædictam materiam Alexan. in l.
j.in apoſtil. C. de paſcuis publi.lib. xj. vbi
dicit ꝙ perſeuerantia vel conſuetudo re-
fertur ad duas vices.& vide domi.Lauren.
calca.in conſil. ſuo j. in xix. colum. & vide
Ang.in auth.de trien.& ſemiſ.in.§.& quod

ſepe. vbi dicit ꝙ dictio pluries verificatur in duobus.& idem dixit Bal. in l.fideicommiſſa.§.ſi quis decē ff.de leg.iij.& vide Angel.de Are.in tract.malefic.in ver. pluribus & pluribus.& ibi in addi.& vide tex.in authen.de defenſo.ciuita.§.fi.vbi dicit glo. ꝙ illud fieri dicitur frequēter quod bis fit.prędicta tamen omnia limita & reſtringe niſi geminatio eſſet circa minima,quia tunc ſupradicta non haberent locū,nec homo poſſet morti tradi propter talia minima, quia talia minima non ſunt in conſideratione, vt in l.ſcio.ff.de in integ. reſtitu.l.omnis ff. de impenſis,& in c.licet cauſam in verbo, nulla aut modica.de probatio.& inſtitu. ad legem fal.in prin.in verbo,prō nullo aut modico.de qua materia dixi latius in l.furē. in fine ſecundę columnę.ff.de ſicc.& in ſingu. meo cclxxvj. incip. parum & ad hoc bene aduertas ne erres,& loco iuſtitiæ facere iniuſtitiam & iniquitatem, vt in hac noſtra ciuitate fecit ſuperioribus diebus quidam iudex beſtialis,quod ſi comediſſet fenum fuiſſet vna beſtia & vnus aſinus,voluit oſtendere ſe eſſe doctum & fecit ſuſpendere quendam minorem,quia pro nihilo, & toleratū fuit a ſuperioribus quod grauius eſt,ſed vere dignior fuiſſet ipſe laqueo cum ſine aliqua doctrina auderet ſimilia facere, ſed talia eueniūt quando iudices nō ſtant ad ſyndicatum vt ipſe non ſtabat, quia tunc quod placet licet,& ceca eorum voluntas ſubrogatur loco legis,ſed iſta tranſeant cum alijs enormitatibus hodiernis. Teneas mēti præ dicta. nam pauci ſunt dies quibus illa vidi in facto &c.

379 Clericorum priuilegia in iure ſparſa ſunt plura & plura quæ enumerare & inſimul adducere laborioſum eſſet. vnum poſui ego ſupra in ſing. xxix.incip. ſtatuta laicorum. aliud poſui in ſingu.l v.quod incipit,Aduertas ad vnū &c.aliud in ſing. cvij.incip. priuilegium.aliud in ſing. ccliij.inci. percutiēs clericum & plura alia poſui in repeti. mea rub,ff.de fideiuſſo. ſed vltra omnia alia quę dixi, accipe nouiter vnū aliud non minus dignū,videlicet quod mutilati membris vel corpore vitiati non poſſunt teſtificare contra clericos in cauſa criminali.ita not.dixit Abb.antiquus in c.j.de exceptio. quem refert & ſequitur Bal.in Margarita ſua.in verbo ,mutilati. & idem etiam dixit glo.in c.j. iiij.q.iij.in fi.vltime glo.quæ dicit idem eſſe in bigamo.quod eſt not.& perpetuo mēti tenēdum,ad quæ etiam vide glo.in c. ipſi apoſtoli, ij.quæſtio,vij.Tene menti, quia in contingentia facti faceret tibi magnum honorem & vtilitatem.

380 Furioſus non poteſt facere actum validū, nec ſimiliter cōtra eum poteſt fieri actus validus,ideo non poteſt cōdemnari per ſententiam,ſecundum Spe.in tit.de ſen. in.§.iuſta in verſi. Itē ex nulla ratione litigatoris &c. Et voluit Bal.in authē.& omnino in v. col. C.ne vxor pro marito.Itē ſi committit homicidium non punitur, vt dixi ſatis late in l.iij.in princi.in vij.col.ff.de ſicca.Item non valet eius confeſsio,ſecundum Spe. in titu. de confeſ.§.ſequitur verſi.xiij. Item nō pōt intrare religionem,vt habetur in c.ſicut de regu.& eſt glo. in c.ex eo. de electio. in vj. Item furioſus non obligatur iuramēto,ſecūdum Bart. in l.qui habet in.§. ſi pupillus ff. de tutel.& Bald.in l.ij.in x.q.C.de reſcind. vendi. Item equiparatur prodigo l,j. & ibi Nico.de Neapo.ff.de cura.furio,Bar.in l.is cui.ff.de teſta. Item equiparatur ignorāti l. filiusfa.la.j.& Bar.in fi.ff.de teſtamen. Item equiparatur abſenti l.ſed ſi vnius.§.filiusfa. ff.de iureiur.l.ij.§.fi.ff.ſolu. matrimo.l.ij.§. furioſus.& ibi Bar.ff.de iure codic.Itē equiparatur mortuo,ſecundum Bal. in l ,humanitatis in iiij.col.C.de impu. & alijs ſubſtitu.de quibus omnibus dixi in d.l.j. in prin. in vij.col.ff.de ſicc.quibus tunc addo quod furioſus non habet teſtamenti factionē actiuam,vt in l.is cui. & in l. qui teſtamento in .§.nec furioſus ff.de teſta.& habeś per ſcribentes in l.furioſum C. qui teſtamen. facere poſſunt,imo nec ad pias cauſas poteſt teſtari ſecundum Bart.in l.j. in repetitio. in j.q. C.de ſacroſan. eccle. quem refert & ſequitur do.Philippus decius in l. in negotijs.ff. de reg.iur.Teneas tamen menti ꝙ licet ipſe furioſus non poſsit teſtari,attamen ſi rite & recte teſtetur prout faceret quilibet prudens & diligens paterfamilias, valet & tenet eius teſtamētum.Ita multum nota.dixit Ioā. And.in c.cum dilectus extra de ſucceſſ. ab inteſta. vbi refert ꝙ alias per ſenatores Romanos fuit approbatum teſtamentum cuiuſdam furioſi, quia bene diſpoſuerat,& refert Valerium hoc recitare. quod dictum refert & ſequitur Bald.in c.j.in ij.colum.in titu. per quos fiat inueſtitu.in vſib. feud.& Alexand. in conſilio cxlj. incipien. mature &c.i ij.col.in j.vol.& in cōſi.ſuo lxxxv. incip.viſo themate &c.in ij. colum.in ij.volu.& Socin.in conſil.ſuo xcviij.incip. alias conſului in v.colum.in iij.volu.& Barba.in rubri.extra de accuſatio.in ij.col.& in conſil. ſuo xliij. incipien.illud in xvj.col.in iij.

vol.& in c.ex literis.in pe.char. de conſue. & in c.ſciſcitatus.in v.char.extra de reſcri. in quibus locis refert & approbat illud dictum, licet ipſe Barba.ex verbis ſuis videat in contrarium in c.ſuper quæſtionum.in.§. intentionis, in iiij.col.de offic.deleg.& contrarium ipſe expreſſe tenet in c.ij.in ix.col. de teſta.& in l.j.in prin.in vij.col.ff.de verbo.obli. vbi ſe remittit ad ea quæ dixi in dicto c.ij.ſed Bart.vr̄ tenere cū dicto Io.And. in trac.ſuo de teſte.in c.incipi.oppoſita prudentie &c. Et Iaſ. in l.furioſum.in ij.col.C. qui teſta.face.poſ.& d.Ioan. Neuizanus in ſua ſylua nuptiali, in xiiij.char.in iiij.col.de quo etiam per d.Philip.Deci.in d.l.in negotijs.quæ opi.tanquam communior & rationabilior mihi magis placet, & iſta ſuperioribus diebus adduxi contra aliquos volētes annullare quoddam teſtamentum, probādo ꝙ teſtator non erat in recto nec in ſano intellectu dum illud fecit, nam ego dixi ꝙ ēt ſi non fuiſſet tunc ſane mentis, tū valebat cum ipſe teſtator teſtatus fuerit rite & recte prout feciſſet quilibet prudētiſsimus & diligentiſsimus homo, & adduxi doctrinas ſuperius adductas. Ideo teneas mēti prædicta.

381 Licet reus criminis vbi tractatur de pœna corporali debeat ſtare detentus nec ſit relaxandus fideiuſſoribus, vt habetur in l. fi.C.de accuſa.& in l.ij.C.de exhiben.& in l.ſi quis alieni.C.ad l.iul.maieſt.et in c.quiſquis.ij.q.viij. attamen poteſt relaxari ante ſentētiam qñ apparet ipſum reum fore abſoluendum, quod apparet publicato ꝓceſſu. Ita dixit Bal.in l.ſed ſi is.ff.de in ius vocan.& ibi dicit ꝙ de hoc eſt tex.expreſſus melior de iure in l.nullus.C.de exhiben.re. in verſi.donec repererit &c. Idem etiam dixit ipſe Bald.in l.ſi quis poſt accuſationē.ff. de teſta.& idem voluit Alex.in cōſ.clxxix. incip.in cauſa angelorum.in pe.col.in prin. & Iaſ.in l.ſi pecuniam.in.§.ſed ſi accepit.ff. de condi.cau.da.cau.non ſecu.Et Lud.Ro. in ſing.ccccxcviij.incip. accuſatus.pro quo eſt tex.in l.qui pœnæ.§.j.ff.de manumiſſ. & faciunt dicta per Ioan.de Platea in l.monete.ante fi.C.de delator.lib.x. Tene mēti prædicta quoniam illa pluries practicaui & obtinui, licet iudices ſe redderent difficiles ad excarcerandum reum ante ſniam, tñ finaliter viſis ſupradictis doctrinis annuerunt petitis per me, de quo etiam dixi in repe.mea rub.ff.de fideiuſſo.in xxxj.q.& faciunt dicta per Bald.in l.ſi pro ea.in vj.q.C.manda. quem vide.

382 Aliqui ſunt caſus in quibus reus poteſt interrogari de conſocijs, & tunc dictū ſocij criminis facit indicium ad torturam contra ſocium, vt dixi late i l.j.§.diuus Antoninus. ff.de quæſtio.& ſupra in ſing.ccix.incip.ſocius criminis &c. Sed quæro, ſocius criminis in iudicio coram iudice ſolenniter ſponte vel de tortura ſeruatis ſeruandis, dixit ꝙ Titius fuit eius ſocius ad committendū tale delictum, ex quo dicto poteſt torqueri ipſe Titius qñ ſumus in caſu in quo ſocius criminis poteſt interrogari de ſocijs, vt dixi in dictis locis ſuperius allegatis, hoc ſtante condemnatus eſt reus ad mortem, & dum eſt ſuper furca antequā miniſter iuſtitie eū proijciat & occidat illo inſtanti dicit coram populo, rogo vos omnes vt rogetis deum pro me, & dicatis Pater noſter, & Aue maria, ꝓ anima mea. poſtea dicit, ego in ꝓceſſu meo huius delicti pro quo morior, inculpaui indebite & iniuſte Titium, & dixi, ꝙ ipſe fuit ſocius meus ad committendum hoc delictū, ſcitote omnes ꝙ ego falſum dixi & mētitus ſum, quia dictus Titius nihil vnquam ſciuit de tali delicto quod feci, & ideo dictum Titium exculpo, & ab eo peto veniam de mēdacio quod dixi contra eum, hoc dicto ſtatim miniſter iuſtitie eum proijcit de furca & occidit, an per iſtam exculpationem ſit ſublatum indicium exiſtens contra ipſum Titium propter primum dictū illius rei factum in iudicio ſolenniter coram iudice: in quo Bal.in conſi.ſuo lxxix.incip.regula iuris eſt &c.in fi.in iij.volu. videtur tenere ꝙ non ſit ſublatum dictū indicium perueniens ex prima confeſsione rei, & alleg.rationem dicens quod reuocatio confeſsionis facte in iudicio ſi fiat in carcere nihil operatˀ, quia talis reuocatio fit extra iudicium, non autē in iudicio, & ſic pariter videtur dicendū in reuocatione & confeſsione facta ſuper furca. ego autem hoc dictum Bal.hic nō approbo nec improbo, ſed me remitto ad ea quæ circa hanc quæſtionem & circa hoc dictum Bald.dixi latiſsime vltra omnes in practica mea cauſarum criminalium.in lxix.char.cū ſex chartis ibi ſeq.vbi omnino videas, quia hanc quæſtionem a nemine tactam nec diſcuſſam plene examinaui.

383 Clericus incidens ſine habitu & tonſura an & qñ perdat priuilegium ſuum, habetur late per ſcribentes in c.perpendimus. & in c.in audientia. & in c.cum non ab homine. & in c.contingit, el ij.extra de ſen.excom. & fatis late per Ioan.And.in conſi.ſuo,inci. Quia ſepiſsime &c. incertum inter conſilia do.Alex. nume.ccccvj.ſecundum ordinem

meũ,& per Raph.Fulg.in cõſil.ſuo cxxiiij.
incip.Præſuppoſitus &c.in j.col.& per do.
Alex.in conſi.viij.incip.videretur circa pri
mum.in j.vol.& habetur etiam per d.Lau.
Calca.in conſi.ſuo lxx.inci.Pro dicto Nico
lao &c. Scias tñ quod licet clericus incidat
ſine habitu & tonſura,& immiſceat ſe enor
mitatibus, non tñ per iſta perdit priuilegiũ
fori,licet perdat priuilegium.c.ſi quis ſuadẽ
te diabolo.xvij.q.iiij.ita dixit Ioan.An.in
d.c.perpendimus.quem refert & ſequit̃ So-
ci.in conſi.ſuo xij.inci.quoniam in præſen-
tiarum.in vij.col.& idem dixit Cardi.in d.
c.perpẽdimus.quem refert & ſequitur Ale-
xan.in d.conſi.ſuo viij.in iiij.col.in ver.for
tificantur &c.pro quibus faciunt dicta per
Spe.in ti.de ſen.excom.in.§.j.in verbo, ſed
quæritur vtrum &c.quem videas.

384 Dixi tibi ſupra in ſing.clxxvij.inci.ma
litijs &c.quod malitijs hominũ eſt obuian-
dum nedum recta, ſed etiam indirecta via,
nunc autẽ dico tibi circa eandem materiam
aliud nota. verbum, videlicet pone ſtatuto
cauetur ꝙ oẽs cauſæ intra tres menſes deci-
dantur ſub pœna . Aduerſarius cauſa teſtiũ
producendorum quos dicit habere in lõgin
quis partibus petit dilationẽ quę vltra tres
menſes extenditur hoc caſu nõ obſtante di
cto ſtatuto debet audiri,& ſic poſt tres men
ſes de cauſa cognoſcetur . Ita dixit Dyn.&
Cy.quos ibi refert Bal.in l.ſi cum ipſe.ff.de
excuſa.tuto.quod dicit Bald.eſſe no.dignũ.
& idem dixit Pau.de Caſt.in l.interdum.in
prin.ff.de interdi.per illum tex.de quo etiã
per d.Catal.in trac.ſuo ſyndi.in verſi.lxvj.
inci.adde quod ſi ſtatutum &c.Et per Iaſ.in
l.properandum. in j.colũ.C.de iudi.vide tñ
nota.verbum Alex.in l.j.in prin.in vlt.col.
verſi. Item inquantum.ff.ſi quis ius dicẽ.nõ
obtempe. vbi dixit ꝙ ſi iudex ſuſpicatur ꝙ
pars petat talem dilationem ad probãdum
per calumniam poteſt ei dare talem dilatio
nem omni comminatione, quod ſi non pro-
babit mulctabit eum, & ipſo poſtea non ꝓ-
bante poterit eum mulctare . alleg.hoc vo-
luiſſe Pe.de Ancha.in c.conſtitutus.de fide-
iuſſo.per l.ſi quis dicat.ff.de manumiſſ.& ꝑ
l.ius alimentorum.§.pe.& ibi Bar.ff.de ali-
men.pupil.præſtan. quod in practica dicit
eſſe not.dignum ſecundum Imo. in d.c.cõſti
tutus . de fideiuſſ.pro quo faciunt dicta per
eundem Alex.in d.l.j.in.§.ſi.in vlt.col.ver.
ex hoc nota ꝙ iudex.ff.ſi quis ius dicẽ.non
obtem.Tene menti , quia iſtud dictum põt
etiam inſeruire qñ vnus compromittẽtium
qui promiſit ſub pœna cum iuramento pa-
rere laudo , poſtea vult reclamare a laudo
vt impediat ſeu differat executionem dicẽ-
do ſe enormiter leſum , nam poterit audiri
etiam ſi hoc calumnioſe petat, ſed ſuperior
debebit ſibi dare iudicem ſuper talia aſſer-
ta enormi leſione cum dicta comminatione,
ꝙ ſi nõ probabit dictam allegatam enormẽ
leſionem ꝙ mulctabitur in tantam , & hoc
modo multi litigantes calumnioſi abſtine-
bunt ſe ab eorum calumnijs.

385 Dicit quoddam vulgare prouerbium,ꝙ
omne nimium vertitur in vitium. quod ꝓ-
batur in c.deniq;.iiij.diſt.& voluit glo.in c.
ſerpens.de pœniten. diſtin.j.& tex.in c.niſi
cum pridem.circa med.de renuncia.et ideo
teneas menti ꝙ ſi teſtis laborat aliquo defe-
ctu ex toto non repellitur , tñ ſi plura cõtra
eum laborant,in totum repellitur.Ita no.di
xit Soci.in conſi. ſuo cxviij.incip. viſa &c.
in antepe.col.in verſi.poſtremo &c.in j.vo
lu.& idem Barba.in conſi. ſuo lxxv.inci.ſa
pienter &c.in iiij.col.in iiij.vol.pro quo fa
cit regula illa vulgata , videlicet , quæ non
proſunt ſingula multa iuuant.de qua habeẽ
in l.cum ſcimus.C.de agri.& cenſi.lib.xj.et
per gl.in l.ij.in.§.etas.ff.de excuſa.tuto. &
per Ioan.And.poſt Spe.in ti.de inſtrumen.
edic.§.nunc dicẽdum.in pe.col. & per Bal.
in addi. Spe.in ti.de appel.in pe.char.in ij.
col.in verſi.incip.no.quod diuerſe &c.

386 Inualida licet regulariter non ſint in cõ
ſideratione , vt dixi ſupra in ſing.cclxxiiij.
incip.licet attamen hoc fallit in tribus caſi-
bus . Primo enim fallit qñ de iure aliquid
non valet, tamen princeps ſiue ſuperior fa-
cit illud de facto ſeruari , tunc perinde eſt
quo ad ſubditos ac ſi de iure valeret. Ita di-
xit Alber. de Roſa. in l.cunctos populos.in
vlt.col.C.de ſum.tri. vbi hoc tradit pro re-
gula.& ibi per hoc determinat not.quęſtio-
nem.quod dictum pro no.refert & ſequitur
Alex.in conſi.ſuo cvij.incip.Pro inueſtiga-
tione &c.in vij.col.in ij.volu.& eos refert
& ſequitur Iaſ.in l.vbi pactum. in vlti.col.
C.de tranſactio.vbi poſt d.Alexan.in dicto
conſi. dicit ꝙ idem tenet Cardi.& Ioan.de
Imo.in c.peruenit . de fideiuſſ.& ſubdit etiã
Iaſ. quod ad idem eſt gl.in l.qui habebat.§.
j.ff.de manumiſſ.teſtam.quæ colligit vnum
quod eſt mirabile ſecundum eum,videlicet
ꝙ quando aliquid non tenet de iure , & ta-
men non poteſt hoc opponi eſt perinde ac
ſi valeret. quod dicit Iaſo. vbi ſupra eſſe ſi-
gnandum,quia hoc ſeruit ad multa , de quo
latius ibi per eum . Fallit etiam dicta regula
in alio caſu poſito per Ioan. And.in c.Ioan-

nes.de cleri.coniugatis. vbi dicit ꝙ ſi clericus in minoribus contrahit matrimonium nulliter, puta, quia contraxit cum conſanguinea, priuatur tamen beneficijs, perinde ac ſi legitime contraxiſſet, ea ratione, quia ſaltem contraxit quantum in eo fuit. quod dictum refert & ſequitur Ludoui.Roma.in conſil.ſuo cccclxxxiij. incipien. ſaluatoris ſuffragio poſtulato &c.alias incipit. Dubitatur primo virum &c.in ij.colum.verſicu. tertio quia videmus &c.vbi dixit ꝙ lex ēt pœnalis diſponens in pœnam eius, quod eſt legitime actum diſponere, etiam cenſetur in pœnam eius quod eſt nulliter actū, dum tamen concurrat ratione indemnitatis. ad quod etiam allegat Ioan.And.in c.j.eodem titu.de cleri.coniugatis. & gloſ.ibidem dicentes, conſtitutum in ſacris matrimonium contrahentem, & ſic nulliter beneficijs priuari ſicut legitime contrahentem, ea ratione, ſcilicet ne melioris conditionis ſit qui contraxit illicite q̃ qui contraxit licite. allegat in argumen.c.nuper. extra de biga. vbi apertum eſt bigamiam induci per matrimonium contractum licet nulliter, omni eo caſu quo induceretur per matrimonium legitime contractum. Ita ad literā dicit Ludo.Roma.in dicto ſuo conſi. Fallit etiam tertio dicta regula in caſu quem poſui in dicto ſingu.cclxxiiij.incip.licet vbi videas.

387 Taciti & expreſsi idem eſt iudicium.l.cum quid.& ibi glo.& docto.ff.ſi certum peta.l.quanquam.ff.de ritu nupti.l.ſi cui.ff.de ſeruitu. inſtitu. quibus modis re contrahi. obliga.in princip.& habetur in l.quicquid aſtringende.ff.de verbo. obligatio. & ideo tene perpetuo menti ſingulare verbum, videlicet ꝙ ſicut confeſsio expreſſa facta per partem validat proceſſum nullum, vt dixi late in l.prima.in.§.diuus Antoninus.in iij. & iiij.colum.ff.de quæſtionibus, quia confeſsio non requirit telam ſeu ordinem iudicij, & ibi dixi & ſupra in ſingulari ccj.incipien.in confeſſum &c.& in ſing.ccclxxiiij. incipien.bene & diligenter &c.& in practica mea cauſarum criminaliū.in xxiij.char. poſt medium. Ita etiam confeſsio tacita inducta per contumaciam a ſtatuto volente ꝙ contumax habeatur pro confeſſo, nam talis confeſsio etiam validat proceſſum nullum. Ita ſingulariter dixit Barto. in conſilio ſuo c.incipien.a d.Cy. de Bononia &c.quē refert domi.Nellus in tractatu ſuo bannitorum. in prima parte ſecundi temporis.in q. xlix.incipien. quæritur an talis &c.in ſin. quod eſt not.

388 Defenſio non poteſt tolli alicui maxime in cauſis criminalibus, ut latiſsime dixi in l. unius facinoris.in.§.cogniturum.in ix.& in x.colum.ff.de quæſtionib.& vt ibi dixi terminus defenſionis debet per iudicem dari reo etiam ipſo reo non petente, ſecundum Bartol.in conſilio ſuo c.incipiente a domi. Cyn. de Bononia. in vltima colum. ubi ad hoc allegat text. in lege prima.§.fina.ff.de quæſtionibus & text. in l.ſi non defendantur.ff.de pœn. & idem tenet Barto. in lege quarta.in.§.hoc autem iudicium.ff.de damno infect. & Paul.de Caſtro.in conſilio ſuo xxxiij.incip. Super primo. in ſecunda colum.& in conſilio ccvij.incipien. Super dubio &c.in tertia colum. & Cæpo.in conſil. ſuo xlj.incipien.Licet inuitus &c. in quarta colum.circa princip.& in conſi.ſuo xlvj. incipien.Titulus.in vltima colum.quinimo ipſa defenſio ſeu terminus ipſius non poteſt per aliquod ſtatutum nec per aliquam conſtitutionem tolli, nec per aliquam conceſsionem arbitrij ſublata eſſe videtur, ſecundum Ange.in conſilio ſuo clxxvij.incipien.In facto proponitur &c.vbi ad hoc allegat l.j.& ibi Barto.ff.de teſtamen.mil.de quo dixi in dicto.§.cogniturum.in decima colum. & teneas mēti quod lex & iura adeo fauent defenſioni reorum ꝙ licet princeps de plenitudine poteſtatis poſsit tollere defenſionē in cauſa ciuili & pecuniaria, tamen hoc nō poteſt facere in cauſa criminali. Ita ſingulariter dixit Bald.in l.iij.in.§.ſi is pro quo.ff. quod quiſque iuris. quod dictum refert & approbat domi.Felyn.in capitulo dilecti.in ſexta colum.de excepti.& in capitulo cum olim.in vltima colum.de re iudica.& Soci. in conſilio ſuo cxx.incipiente. Memini me alias conſuluiſſe &c.in nona colum.in verſi cu.tertius caſus &c. Et idem voluit domi. Franciſ.de Are.in conſilio ſuo lxv.incipiente.Sicus Ioannes.in xiij.colum.in verſiculo ad obiecta &c.Et Soci.in conſi.clxiiij.incipien.Viſa bulla.in ſeptima colum.in verſic. tertius caſus quando princeps. & in conſilio clxvj.incipien.In cauſa quæ vertitur. in xx.colum. in verſicu. tertius caſus &c. vbi dicit ꝙ omnes doct. tenent hanc doctrinam Bald. & idem etiam videtur dicere Bartol. in l.filiusfamilias.in ſecunda colum.in verſicu. ſed an tunc.ff.de donatio.Et domi.Paris de Puteo in tractatu ſyndicatus.in xxx. char.in tertio volumi.in capitulo incipies. an poteſtas qui miſit &c. De quo etiam dixi in dicto.§.cogniturum. in vndecima colum, & in practica mea cauſarum crimi. in

lv.& in cxl.charta.vbi videas. & in repeti.
mea.l.j.C.de rap.virgin.in xliij.char. Tene
menti prædicta propter aliquos iniquos aſ-
ſeſſores qui ſitibundi ſanguine humano, pē-
dente termino defenſionis faciunt ſibi fieri
mandatum a ſuperiore ꝙ aliquibus nō ob-
ſtantibus procedunt ad condemnationē &
executionem contra talem reum, quoniam
non poſſunt etiam tunc procedere cōtra ip-
ſum reum durāte termino defenſionis, alias
ipſi aſſeſſores acriter ſunt puniendi pro tali
ſententia & executione irreparabili, quod
eſt ſingulariter notandum per prædicta.

389 Tu ſcis quod natura correlatiuorum eſt
vt diſpoſitum in vno ex ipſis correlatiuis
cēſeatur diſpoſitum in alio, vt ego latiſsime
dixi in l.ſi quis viduā.in v.col.ff.de queſtio.
& in l.circuncidere.in.§.ſeruo.in ij.colū.ff.
de ſiccar.& vltra ea quæ dixi in dictis locis
ſcias ꝙ ſi ſtatutum diſponit quod a ſentētia
lata ſuper executione inſtrumenti guarenti
giati contra debitorem non poſsit appella-
ri, tale ſtatutum extenditur vt verſa vice, ſi
pronuncietur contra actorem petentē exe-
cutionem inſtrumenti prędicti, et ſic in fauo
rem rei, puta inſtrm non eſſe exequendum
non poterit ſimiliter ipſe actor appellare a
tali ſententia, vt ſeruetur equalitas inter liti
gantes.ita no.dixit Ant.de Bu.in quodā cō-
ſi. ſuo.quod contrarium refert & ſequitr do.
Bal.nouellus in trac.ſuo de dotib.in x.char
ta in iij.col.verſi.ſed vidi dubitatum de fa-
cto &c.vbi latius loquitur.ad quod faciunt
optime quæ ego dixi ſupra in ſing.clxviij.
inci.Equalitas &c.Pro quibus faciunt opti
me dicta per Iaſo.in l.ſciendum. in.§.ſi fun-
dum.circa fi.verſi. vlt.nota.&c.ff.qui ſatiſ-
dat cog.Et per do.Phil.Deci.in l.non debet
aliori.ff.de reg.iur.vbi omnino vide.& ex
tendis vna cum materia correlatiuorum limi-
tatur regula illa quæ dicit quod illud quod
non dixit lex, nec nos dicamus, de qua ha-
betur in l.ſi ſeruum quis.in verſi.non dixit
prætor.ff.de acqui.hære.& in c.inter corpo
ralia.in verſic.vnde ſi circa &c.de transla.
prela.& in l.liberto.in.§.largius.in verſic.
quæ relitum eſt.ff.de annu.leg.& in.§.optimū.
in auth.de non eligen.ſecundo nuben. quia
illa regula non procedit in correlatiuis in
quibus lex non dicit nec mētionem facit de
vno correlatiuo, tn̄ idem dicitur eſſe ſtatutū
in alio.ad quæ vide etiam Barba.in conſilio
suo.incip.Circa hanc &c.in v.& vj.colum.
quod contrarium eſt inſertum inter conſilia
Alex & in nume.eſt cccxcvj.& Bal.in au-
then.ex teſtamento, in vlti.col, C.de ſecun.
nup.& vide etiam tex.in l.vnica.in.§.finam
tem ad efficientis.C.de cadu.tollen.quę om
nia tene menti.

390 Tu ſcis ꝙ excuſſo debitore, & eo reper
to non ſoluendo excutiūtur poſſeſſores bo-
norum ſuorum pro rata.l.ij.C.de debi.ciui-
tatū.lib.xj.l.j.§.ſi pluribus.ff.ſi quid in frau.
patro.l.ſi libertus. la inj.ff.de bo.lib.l.cum
poſſeſſor.ff.de cenſi.cum ſi.ſcias tn̄ ꝙ ſi ſunt
plures tertij bonorum poſſeſſores in quos
ſit facta alienatio a debitore in fraudem cre
ditorum quod hoc caſu creditor poteſt eli-
gere vnum ex his poſſeſſoribus quem uelit,
& eum inſolidum cōuenire quatenus ad eū
peruenit nec tenetur omnes poſſeſſores pro
rata ſimul cōuenire.ita no.determinat Bar.
in l.moſchis. in prin.ff.de iure fiſ.per illum
tex.tuncta glo.in verbo, omnem.& per tex.
vbi dicit hoc eſſe expreſſum i l.creditores.
ff.de diſtra.pigno.vbi idem firmat ipſemet
Bar.quod dictum refert Iaſ.in.§.item ſi quis
in fraudem.in vlt.col.inſti.de actio.& vltra
eum hāc partem affirmat Spe.in ti.de obli.
& ſolu.in.§.j.in xxij.col.in verſi.Item debi
tor meus &c.quod eſt ſingulariter notandū
in contingentia facti, quia prima fronte vi-
deretur dicendum contrarium per iura hic
in prin.allegata, & vide Pau.de Ca.in l.ean
dem.in prin.in vlt.col.ff.de duob.re.

391 Pœna debet tenere ſuos authores & nō
alios, vt habemus regulam tritam & vulga-
tam in l.ſancimus.C.de pœn.& in l.ſi hære-
dis ſeruus.§.fi.ff.de leg.j.& habetur etiā in
l.iij.in.§.ſi emancipatus.ff.de bo.poſ.cōtra-
tabu.& in l.ſi quis præſens. & ibi dixi.ff.de
fal.& ideo teneas menti ꝙ ſi ex forma ſta-
tuti miniſtrales capellarum debent denūcia
re maleficia, & ſi aliquis miniſtralis idiota
qui neſcit ſcribere vadit ad notarium & fa
cit quod ipſe notarius ſcribit denunciam, et
ille notarius ſcribens errat in nomine delin
quentis vel in alio ꝙ hoc caſu iudex coram
quo fuerit producta talis denūciatio non po
terit punire talem miniſtralem cum ipſe nō
deliquerit in aliquo, ita no.dixit Bal.in l.ij.
C.de errore aduoc.quod dictum ego retuli
in l.qui falſam. in xj.col.poſt med.ff.de fal.
in materia ignorantie.tene menti, quia alias
vidi hoc in contingentia facti in hac ciuita-
te Bononiæ, & niſi oſtendiſſem dictum Bal.
ille miniſtralis fuiſſet condemnatus licet eſ-
ſet innocens.

392 Aduertas ad vnum quod alias fecit mi-
hi honorem & vtilitatem nō modicā, nam
tu ſcis ꝙ qn̄ res furata reperitur pœnes unū
talis inuentio facit contra eum indicium ad

torturam, quod ipſe eam furatus fuerit niſi oſtendat eam a quo habuit, ſecundum Bart. in l.fi.in pe.col.ff.de quæſtio.& in l.ij.& in l.milites.C.eo.ti.de quæſtio.& voluit Ang. in l.ancille.C.de fur.& Ang.de Are.in trac. malefi.in verbo, fama publica.in ij.char. in verſi.quæro an vnum indictum &c. Et per do.Par.de Puteo in trac.ſynd.in xcvj.char. in ij.col.verſi.ſi quis eſt inuentus.circa fi.& Alex.in conſi.ccv.inci.Ponderatis.in ij.colum.in vj. vol.De quo latius dixi adducẽdo plura ſimilia in l.qui falſam . in xiiij.& xv. col.ff.de fal.& in practica mea cauſarũ criminalium.in xlix.char.Teneas tamen mẽti perpetuo quod prędicta non habent locum in homine bone conditionis vitæ & famæ, quia ſi res furate reperiantur pœnes eũ per hoc non poterit torqueri.Ita not.dixit Bal. & Ioan.de Imo.in l.fi.ff.de hære.inſti. & voluit Saly.in fin.in vlt.col.C.de quæſtio.vbi dat exemplũ in ſtrazarolis Bononienſibus. & eum refert & ſequitur do.Augu. de Ari. in ſuis addi.ad Ang.de Are.in trac.malefic. in verbo, fama publica.in iij.char.in addit. magna inci.Tu autem in hac materia adde ꝙ miror &c.in ij.col.& in eodem tracta.in verbo,& veſtem cœleſtem.in v.char.in addi.incip.Tu autẽ inquantum tangitᷣ hic &c. de quo latius valde locutus ſum in d.l.qui falſam.vbi ſupra.& ideo ſis cautus quando tu eſſes aduocatus alicuius rei penes quem reperiuntur res furate vel alie res ſuſpecte alicuius delicti ꝙ ſtatim probes de bona voce & fama ipſius rei . nam facta tali probatione eſt ſublatum indicium ortum contra eum propter inuẽtionem aliquarum rerum pœnes eum exiſtentium per dictas doctrinas,& ego ſuperioribus annis cum hac cautela & modo defenſaui & liberaui a pœna mortis quendam magiſtrum Lazarũ armarolum pœnes quem fuerant reperte monete falſe & ſtampe earũ quas depoſuerat pœnes eum quidam amicus ſuus in quadam capſa,vt etiam retuli in d.l.qui falſam . Tene menti quia nõ fallor eſt ſingulariſsimũ verbum honoris & vtilitatis plenum.

393 Regula ſemel malus ſemper præſumitᷣ malus &c. eſt magne importantie & plura operatur vt dicunt doc.in pluribus locis.et dixi ego aliquid in l.j.in prin. in vlt.col.ff. de quæſtio.& in l.maritus.in vj.col.ver.modo quæri poteſt &c.eo.ti.cum pluribus verſi.ibi ſequentibus.& in ſing.meo ccxvij.incip.Ter vel quater.& in ſing.cxxiiij.incip. Tu habes &c.& in l.j.in prin.in xj.col.verſi.xvj.limita,ff.de ſiccar, & in d.l.j.§.diuus Hadrianus.in vlt.col.eo.ti.& in repet.mea. l.fi.C.de proba.in lxxxiij.char.in ver.quęro vlterius &c.vbi omnino videas.Scias tñ ꝙ dicta regula habet etiam locum econuerſo,videlicet vt ſemel bonus ſemper præſumatur bonus,& ideo dixit Bal.multum ſingu.in conſi.ſuo cxj.incip. Quidam nomine Reſtorus &c.in v.volu. ꝙ licet alias incendium præſumatur ortum culpa & defectu inhabitantium, tñ vbi inhabitantes in domo erant conſueti eſſe vigiles & prudẽtes, tunc ſi alia indicia contra eos non apparent non tenentur de incendio,licet vt dixi incẽdium præſumatur ortum culpa inhabitantium.quod dictum refert & ſequitur Alex. in l.ſi quis ex argentarijs.in.§.prætor ait.in vlt.col.ff.de eden.& idem dixit glo.in dicta regu.ſemel malus.de regu.iur.in vj.quę dixit quod ſemel bonus ſemper præſumitᷣ bonus,& illud conſilium Bald.etiam refert & ſequitur Alex.in conſi.l.incip. Viſis &c. in vlti. verbis.in j.vol.Pro quibus facit optime no.verbum Archid.in c.hoc ius porrectum.x.q.ij.vbi dicit quod prælatus qui cõſueuit bene adminiſtrare præſumitur in vtilitatem eccleſiæ conuertiſſe pretium rei eccleſiæ.quod dictum refert & ſequitur Bald. in c.cum cauſa. ante fin.extra de iudi.quod dicit eſſe not.dignum.Tene menti prædicta quia ſeruient tibi ad multa.

394 Calor indicij eſt magni effectus & importantie,vt late oſtendi plura adducendo. in repe.mea rub.C.de proba.in xix.& xx. col.vbi videas,ſed vltra ea quæ ibi dixi teneas perpetuo menti ſingulare verbum,videlicet ꝙ promiſsio facta in iudicio habet executionem paratam ſicut inſtrumentum guarentigiatum,ita not.dixit Bald.in l.eum pro quo.ff.de in ius voc.de quo etiã ibi per doc.& per Alexã.in l.tale pactum.in.§.qui prouocauit.ff.de pact.& addere potes etiã Bal.in l.fi.C.arbi.tute.vbi dicit ꝙ idem operatur verbum credo,in iudicio ꝙ operatur verbum preciſum,ſcilicet affirmatiuũ . pro quibus etiam facit gl.& ibi Paul.de Caſt.in authen.generaliter.C.de epiſco.& cle.quæ omnia addere poteris dictis per me in dicta repe.mea.in xix.& xx.col.

395 Dubitarunt doc.in pleriſq; locis ſi ſtatutum punit portantem rem prohibitam , an requirat apprehenſionem perſonæ ad hoc vt talis portans poſsit puniri,de quo habetᷣ per Bal.in l,ſi fugitiui.C.de ſer.fugi. & per Barto.in l.qui fiſcales.C.de nauicu.lib.x.& per Bal.in l.omnes populi.in pe.colum.de iuſti.& iur, & in l,ſi quis non dicam rapere.

In ij.col.C.de epiſc.& cle.& in l.cum inter. C.de dona.ante nup.& in l.cum proponas. in prin.C.de nauti.feno.& per Bal.& Ang. in l.arboribus.§.iulianus.ff.de vſufr. & per Bal.in c.nam concupiſcentia.extra de conſti.Teneas tū perpetuo menti, quod ſi officialis inuenit aliquem cum armis,& eū non apprehēderit, ſi tū fecit eum ſcribi in actis, ſcilicet qualiter eum inuenit cum armis tali die & loco,talis ſcriptura ſine captura operabitur,vt talis inuentus cum armis & non captus poterit puniri.Ita not.dixit Bal.in l. ictus fuſtium.ff.de his qui notan.infam. Pro quo dicto eſt gl.in l.j.in verbo, deprehēſus. C.vbi ſena.vel clariſ.De quo dicto feci mētionem in practica mea cauſa.crimina. in.§. pro complemento.nu.xxvij.Quod dictum nefandiſsimū eſſet docere iſtos Moder.Bariſellos ribaldos & ſceleratiſsimos &c.

396 Veriſimilitudo eſt magne importantie & effectus, vt dixi tibi ſatis ample in l.j.in prin.in antepe.col.verſi.quo adi ad tertiam ſpeciem &c.ff.de quæſtio. & in ſingu.meo ccxcviij.incip.Remotum &c. Et in ſingul. cccxliij.inci.Veriſimilitudo &c.& in repe. mea rub.C.de probat.in xxiiij.& xxv.col. ſed vltra omnia quæ dixi in dictis locis teneas menti etiam in materia illa nota. verbum quod non ſum memor alibi vidiſſe, videlicet Bal.in l.ſi creditoris.in lect.antiqua. C.de fideicom. quem refert & ſequitur Soci.in conſi.ſuo cxlix.incip.In cauſa Ambroſij.in vlt. col.vbi dixerunt ꝙ vnum veriſimile additū pluribus veriſimilibus facit plenam probationem, quod eſt multum not.in dicta materia veriſimilitudinis, circa quam materiam vide etiā ſingulare verbum ſucci plenum do.Fran.de Are.in c.cum P.manconella.in vij.col.extra de accuſa.vbi dixit ꝙ ad hoc vt credatur ſocio criminis etiam in criminibus exceptis vltra alia adminicula & coniecturas requiritur ꝙ vel ex numero teſtium,vel ex qualitate deponentium, vel ex perſona eorum contra quos deponūt veriſimile ſit eos non mentiri, ad quod dicit eſſe caſum in c.in fidei.§.ſi.de here.in vj.quē eſt ſingulariter notandum in practica.

397 Arbitrium ſi ſit datum iudici in criminalibus tunc ſolum videtur ſibi datum tantū in illis in quibus pœna non eſt expreſſa, ſecus autem in illis quibus pœna eſt expreſſa per ſtatutum principis,ita dixit do.Flori.& Pau.de Caſt.in l.certo generi.§.ſi.ff.de ſerui.ruſti.prædio.de quo ego feci mentionem in l.j.§.ſed & ſi quis.in ij.col.ff.de ſal. & de illo arbitrio dato iudici aliqua dixi in l.quānis modum.quaſi per totum,maxime in iiij. & v.colum.ff.de quæſtio.& plura dixit Catal.in ſuo tractatu ſyndica.in ver. * & in pluribus alijs verſic.& ſcias tu etiam circa hanc materiā arbitrij ꝙ in his quæ ſunt cōmiſſa arbitrio iudicis debet ipſe iudex ſeruare equitatem,ſecundum Ioan.And.in c.j. de conſti. quem refert & ſequitur do.Fely. in c.quoniam frequenter. in.§.porro.in ij. col.extra vt lite non conteſt.& perpetuo teneas menti circa hanc materiam arbitrij dati alicui iudici, videlicet, ꝙ qualitas iudicis vel officialis cui conceditur arbitrium eſt conſideranda.Nam ſi eſt poteſtas q eſt magnus magiſtratus cui conceditur arbitrium poterit bona confiſcare,& pœnam corporalem imponere, ſed ſecus ſi ſit minor magiſtratus cui ſit cōceſſum tale arbitrium, quia tali vigore talis arbitrij nō poterit bona cōfiſcare nec pœnam corporalem imponere. Ita ſingulariter dixit Bald.in l.prima.C.ne ſine iuſſu princip. quem refert & ſequitur Ioan.de Ana.in dicto capitulo ſuper his, in v.colum.in fin.in verſicu.Item adde.de accuſa. ex quo dicit Bald. & Ioan.de Ana. ꝙ ſi alicui minori iudici datur arbitrium contra ludentes ad taxillos non poterit tamen bona confiſcare,quia arbitrium intelligitur ſecundum dignitatem eius cui conceditur. arg.l.plenum.§.equitij.ff.de vſu & habi. & ideo dicit Bal.vbi ſupra ꝙ præcepta & banna iudicum quæ dicunt in ere & in perſona non tenēt niſi tales ſint iudices qui hoc poſſunt,ſecundum amplitudinem ſue poteſtatis,quod eſt ſingulariter not.& vide quę dixi in ſing.cccxliiij.incip.Tu ſcis &c.

398 Dixi tibi alias in l.vnius facinoris. in §.cuſtodie.in penul.col.ff.de quæſtio.ꝙ ſi feci capere & carcerare debitorem meum, & poſtea petam me immitti in poſſeſsionē bonorum ſuorū, ꝙ debeo admitti,quia iſta duo remedia tendunt ad eundem effectū,& vnum non eſt contrarium alteri, ſecundum Bar.in l.conſentaneūm.C.quomo. & quando iudex.in vlt.col.& Bal.in l.ignorare.C. de reſti.mili.& Pe.de Anch.in c.j.de eo qui mitti.in poſſeſſ.rei ſeruan.cauſa. de quo latius valde dixi in dicto.§.cuſtodie. in dicta penul.colum. vbi omnino videas &c. Sed modo prædictis addo nota.verba Bal.in c. contingit.in vj.colum.de dolo & contuma. vbi dicit ꝙ captura rei principalis non liberat fideiuſſorem.Sed dicit quod imo vterq; poteſt capi.ad quod allegat.l.hæres a debitore.§.quod ſi ſeruus.& ibi Bart.ff.de fideiuſſ.& allegat rationem dicēs ꝙ licet ſit de-

uentum ad capturam non tamen eſt ſatisfa-ctum. & idem dicit econtra, videlicet, ꝙ ſi primo eſt captus fideiuſſor ꝙ poteſt etiam capi reus principalis nec iuuatur reus ſi fi-deiuſſor appellat a captura, vt in l. creditor. ff. manda. in princip. vbi gloſ. ſingularis de quo latius ibi per eum quem vide, & vide Pau. de Caſt. in l. inter eos. in. §. creditor. ff. de fideiuſſ. de quo etiam late dixi in practi-ca mea cauſarum criminalium. in ccix. char ta poſt medium & in repetitio. mea rubri. ff. de fideiuſſ. in lix. q.

399 Multi ſunt iudices qui, vt ita dixerim, velo eleuato interponunt eorum authori-tatem in contractibus minorum, vel mulie-rum, vel ſimilium perſonarum, quæ tamen interpoſitio authoritatis non valet & nihil operatur, & ideo ſcias & perpetuo menti te neas ꝙ ſi ſtatutum dicit ꝙ mulier vel mi-nor non poſsit ſe obligare ſine authoritate iudicis, quod tunc non ſufficit ꝙ iudex au-thoritatem interponat niſi contineatur de inſtrumẽto illo quod adhibuit cauſę cogni-tionem, & quod reperit illum contractum cedere in vtilitatem minoris vel mulieris vel alterius contrahentis. Ita ſingulariter di xit Paul. de Caſt. in l. cum hi. in. §. ſi prætor. ff. de tranſactio. & alleg. rationem dicens ꝙ ſi ſtatutum noluit cõmittere iudici rem ne-gligendam vel donandam ſed perquirẽn-dam, & alleg. Specula. in titulo de empto. & vendi. in. §. nunc dicendum. in verſiculo & breuiter. & ſubdit Paul. de Caſt. vbi ſupra ꝙ licet aliqui dicant ꝙ vbi reperitur inter-poſitum decretum iudicis præſumatur adhi bita cauſe cognitio, quod tamen hoc nõ vi-detur verum per illum text. niſi in inſtru-mento expreſſe hoc dicatur. & alleg. Bald. in l. prima. C. de fide inſtrumen. & iure ha-ſte fiſc. libro decimo, & ſubdit etiam ipſe Pau. de Ca. vbi ſupra ꝙ ubi reperitur decre tum iudicis interpoſitum cũ cauſe cognitio ne, quod tunc ceſſat præſumptio fraudis & doli & metus, vt not. in l. prima. C. de præd. curia. libro decimo & dicit videndum eſſe Bald. aliqua diceñ. de decreto iudicis in le-ge prima in penul. colum. C. qui admit. quæ omnia ego retuli in l. qui cedem. in vltima colum. ff. de ſiccar. Tene menti hoc dictum quod alibi non vidi ex quo poteris facere corruere mille inſtrumenta publica.

400 Sepius iudices maleficiorum formant inquiſitionem contra malefactores & auxi-liatores, & non intelligunt recte materiam auxilij cooperatiui, & ideo ſcias tu ꝙ ad hoc vt aliqui dicantur auxiliatores vel ſo-cij alicuius delinquentis, & poſſunt puni-ri de auxilio, oportet ꝙ ad hoc fuerint prin cipaliter adunati, ſeu inſimul congregati, vt habetur in lege tertia. in. §. homines. ff. vi bonorum raptorum & ſi apparet in fa-cto omnes fuiſſe pariter in rixa, & omnes fuiſſe pariter principales tunc omnes prout deliquerunt ſunt puniendi, ita dixit Petr. de Anchara. in conſilio ſuo cxvij. incipien-te. Nos Bartholomeus de Salyce. &c. cir-ca fin. quia neſcitur tunc quis fuerit prin-cipalis delinquens & quis fuerit auxiliator, & ideo tunc nemo poterit puniri de auxi-lio, quod ſecus eſſet ſecundum eum, qñ hoc ſciretur. allegat Bartol. in l. ſi is qui. in. §. ſi initium. ff. de furt. quod etiam voluit Bald. in conſilio ſuo ccxxix. incipien. Verba in-quiſitionis &c. in vltima colum. in tertio uo lumi. & domi. Alexan. in l. ſi duo patroni. in principio in verſicu. in gloſ. in verbo, alte-ri &c. ff. de iureiuran. & rationem huius al-legat Petr. de Anchara. in dicto conſilio vi-delicet quia dicta ĩcertitudo principalis de-linquẽtis infert acceſſorio impotentiã pro-cedendi, & per conſequens nullitatem ſi ꝓ-cedatur. de qua materia latius valde dixi in practica mea cauſarum criminalium in xix. charta cum pluribus chart. ibi ſequentibus, & dixi etiam in lege nihil intereſt. in quin-ta colum. ff. de ſiccarijs. & in lege finali. in vj. & vij. colum. eodem titulo tene menti prædicta quia ſunt notabilia & multũ quo-tidiana, & ego iſta habui in facto pluribus & pluribus vicibus.

401 Neſcio aliquem contractum in quo re-quirantur plures ſolemnitates & maior nu-merus teſtium q̃ in teſtamentis, vt ſatis pa-tet in toto titul. ff. & C. & extra. de teſtamẽ. & hoc merito volunt iura quia in ipſis teſta mentis tractatur de magno & graui præiu-dicio plurium perſonarum, ſcilicet hęredis, legatariorum executorum, ac etiam venien tium ab inteſtato, necnon etiam teſtatoris, ſcias tamen ꝙ licet teſtes non habentes con teſtes dicantur ſingulares & per conſequẽs non probent, vt habetur in lege ob carmẽ. in. §. finali. ff. de teſtibus. & in lege qui fal-ſa vel varia. eodem titulo, & in capitulo li-cet vniuerſis. de teſtibus cum ſimilibus. At-tamen ſi ſeptem teſtes deponant de teſta-mento & ſint conteſtes, & tamen nullus eorum deponat niſi de præſentia ſua, quia interrogati an alij fuerint præſentes, di-cunt ſe non recordare. ex quo videntur ſingulares, tamen tales teſtes faciunt ple-nam probationem, quia dicuntur con-

teſtes.Ita dixit multum ſing.Pau.de Caſt.in
l.ſi.ad ſi.C.de bo.poſ.ſecundum tab. vbi ad
hoc alleg. Spec.in ti.de inquiſito.in.§.nunc
tractemus.in ver.item ſufficit.quod dictum
pro valde no.refert & ſequitur do.Rochus
de Cur.in c.fin.in xxxj.char.in j.col. extra
de conſue.de quo latius per Iaſ.in d.l.fin.in
xv.col.quod eſt perpetuo notan.

402 Quante vtilitatis roboris ac firmitatis
actuum iudicialium & extraiudicialium ſit
iuramentum omnes maxime iuris profeſſo
res ſciunt,& vere poteſt iuramentũ iocoſe
loquendo equiparari herbe betonice quæ,
vt aſſerunt medici, habet virtutes innume-
rabiles ſic iuramentum,nam vt plurimũ va
lidat & inualidat,& eis dat fomẽtum & ro-
bur,et ſepius ſine iuramento actus corruunt
vt videmus in teſtibus quorum dicto non
ſtatur ſine iuramento,vt habetur in l.iuriſ-
iurãdi.C.de teſti.& in c.tuis quæſtionibus.
extra eod.ti.& in c.item iuriſiurandi.iiij.q.
iij.& in c.hortamur.iij.q.ix.cum ſi.& vide-
mus etiam generaliter loquendo, quod hoc
habet locum quoties ex forma ſtatuti vel al
terius diſpoſitionis ſtandum eſt dicto in ali-
qua re vel cauſa.Nam tunc non ſtabitur di-
cto alicuius niſi primo ille talis cuius dicto
ſtandum eſt iurauerit ſic eſſe, vel ſic ſibi vi-
deri.Ita dixit Ang.in repeti.l.ſi vacantia.C.
de bo.vacan.lib.x.in ij.col.ubi dicit ꝙ licet
ex forma ſtatuti debeat ſtari ſimplici verbo
nuncij ,quod tñ eius dicto non ſtabitur niſi
primo ſit iuratus.& alleg.ad hoc bonũ tex.
in l.theopompus.ff.de dote præle.quod di
cit eſſe vtile ad ſtatutum volẽs quod ſtetur
ſimplici verbo accuſatoris de damno ei da-
to, quod ſibi non creditur niſi primo iuret,
ad quod plura allegat. quam doctrinã Ang.
refert & ſequitur d.Maria.Soci.in repeti.c.
qualiter & qñ.el ij.de accu.in vij.q.in prin.
& Lud.Ro.in l.j.in.§.ſi.in iij.col.ff.de ver-
bo.obli.pro quo facit tex.in c.j.circa med.
de frigi.& maleſi.iuncto tex.in c.contineba
tur.de deſpon.impub.& tex.in l.cũ pactio-
nes.circa ſi.C.de fide inſtr.& ibi dixi.& fa-
ciũt dicta per Ioan.de Ana.in c.ſignificaſti.
el ij.in vj.col.verſic.circa ſecundum &c. de
homi.& facit etiã quod dixit Ange.& Pau.
de Caſt. in l.de pupillo.in.§.qui opus.ff.de
ope.no.nuncia. vbi dixerunt ꝙ vbi cõmit-
titur aliquid cõſcientie alicuius per legem,
vel per principem.ſi vult quod eius ſenten-
tia valeat nec poſsit infringi requirit ꝙ an-
te eius declarationem ſeu ſñiam iuret quod
ita dictat ſibi cõſcientia ſua,quod dictum re
fert & ſequitur d.Alex.in conſi.ſuo ccxvij.
incip.Viſis verbis dicti &c.Ad quæ vide ẽt
Iaſ.in repet.l.admonendi.in lxxxvj.col.de
iureiuran.& in l.apertiſsimi.in ſi.C.de iudi.
de quibus omnibus latius dixi ego in repe.
mea.l.ſi. in xxvij.char.poſt med.C.de pro-
ba.& habetur etiam de materia per do.Fe-
ly.in c.ſignificaſti.el j.in fin.de homic.& la-
tius per eum in c.quia iudicante.in j.col.de
præſcri.& teneas menti perpetuo qđ adeo
eſt verum hoc quod alicui non crediť ſine
iuramento,quod iſtud eſt verum etiã in con
feſsione.Nam etiam cõfeſsio non iurata nõ
probat.Ita no.dixit do.Ant.de Bu.in conſi.
ſuo xxj.incip.Viſo &c. in verbo,ad ſecun-
dum &c.quod tene menti ad multa.

403 Superioribus annis, dixi tibi pluries in
voce & etiam in ſcriptis maxime in repeti.
mea rub.C.de proba.in lxxxiij.col.cũ ſeq.
quod qñ plures fuerunt in rixa,& vulnera-
ti fuerunt aliqui & neſcitur a quibus vulne
rati fuerint,ꝙ nemo punitur vera pœna de
licti, & hoc propter incertitudinem cũ me-
lius ſit nocentem abſoluere, ꝗ̃ innocentem
condemnare , attamen nuper dico tibi vnũ
perpetua memoria dignum in illa materia,
videlicet, quod ſi plures fuerunt in rixa &
mortui ſunt aliqui vel vulnerati,& neſciť a
quibus ꝙ tali caſu ſi apparet quis fuerit in-
ceptor rixe , quod tunc ille ſolus punieť de
homicidio vel de vulneribus,ne delicta re-
maneant impunita.Ita dixit multum notabi
liter do.Boniſac.de Vital.de Mantua in tra
cta.ſuo maleficio.in titu.de inſul.& percuſ-
ſio.&c.in vij.colum.in verſi. ſunt tñ qui di-
cunt &c. Vbi ad hoc allegat optimum text.
in l.qm̃ multa.C.ad l.iul.de vi publ.in ver.
in eũ qui vim facere tentauerit &c.De quo
ibi latius per eum.quod dictum fuit origina
liter Bal.quem ipſe alleg.in l.j.in vj.colum.
verſi.ſed quarto ꝗ dicantur principales &c.
C.de ſer.fugi.vbi ad hoc allegat illum tex.
d.l.quoniam multa.quod etiam voluit Ale-
xan.in l.ſi.in vj.apoſtil.ff.de ſicca.& Cæpo.
in conſi.xxxiiij.inci.Si vnquam.in iiij.char
ta in vlt.col.quod etiã voluit Gandi.in tra-
cta. malefic.ſub rub.de defenſionibus a reo
faciendis.in iij.col.verſic.j.incip.Sed pone
quod ego &c.;quod etiam voluit Iacob. de
Belui.in practica ſua iudiciaria cauſarũ cri
minalium ſub rub.de quæſtio.in ij.col.in ſi.
quod & Paul.de Ca.in conſi.cxcij.incip.In
cauſa.in ij.col.quod teneas mẽti perpetuo,
quia eſt magne importantie,et multos peri-
re faceret etiam forte innocentes , vide tñ
omnino quæ dixi in l.j.in.§.diuus Hadria-
nus.in vlt.col.i prin.ff.de ſicca.& d.Barth.

Cæpo,

Cæpo.in conſil.xxxvj.incip. In caſu iſto.in iij.colū. pro quo dicto eſt ēt not. tex.in l. in hoc iudicio ff.de ſeruo corrup.

404 Forū ſortitur pluribus modis & ex pluribus cauſis vt ratione originis, ratione incolatus,ratione contractus,ratione deſtinatæ ſolutionis,itē ratione delicti, vt habetur in l.ff.C.vbi in rem actio.in l.ij.ff. de iuriſd. om.iud.in l.hæres abſens.§.j.ff.de iudic. & in c.Romana.§.contrahentes de foro competen.in vj.& in l.contraxiſſe ff.de actio.& oblig.De materia fori contracti vide in reper.meo in litera F.in vj.char.in vlti. nota. & etiam alijs pluribus rationibus & cauſis ſortitur forum,vt per doc.in dictis locis, & latius per Bertha.in ſuo reperto.in verbo, forum in ij.colum.in ix.verſi.Et per domi. Fely.in c.dilectus filius el ij. per totum extra de reſcrip.& habetur late per do. Fely. in c.dilectus filius el ij.per totū extra de reſcrip. Sed vltra oēs iſtos patres dicas qđ & ratione mandati mandans ſortitur forū ēt in criminalibus,& ideo teneas mēti ꝙ ſi Titius exiſtens Florentiæ vel in alia ciuitate mandat Seio ꝙ aliquē interficiat, & ille eū interficiat hic in hac ciuitate,ꝙ ſi talis mandās reperiatur hic ꝙ ita poterit hic puniri ſicut principalis occiſor.Ita multum ſingulariter dixit Pau.de Caſt.in l.ſi vt proponitur ff.de fideiuſ.ꝙ non memini me alibi legiſſe. Tene menti,quia eſt vere nota. verbum in practica.

405 Ius ſibi dicere nemini licet,vt hr̄ in l.j.C. ne quis in ſua cau.& in l.qui iuriſditioni ff. de iuriſd.om.iud.& in l.iulianus ff. de iudi. & in l.extat ff.quod met.cau. & in l.ſi quis in tantam C.vnde vi.cum ſimi. hanc tamen regulam limita ſing.in vxore quæ habet virum cui fuerunt confiſcata omnia bona ſua nam tūc vxor poteſt in res ſuas detētas per virū imponere manus authoritate propria ne occupentur per fiſcū.Ita ſingulariter dixit Ang.in l.ſi quis la ij.poſt prin.C. de bo. damna.& ibi ſubdit ꝙ cauta debet eſſe mulier vt cum timet ꝙ bona mariti confiſcentur,vel cum videat bona mariti confiſcata, ꝙ non expectet authoritatem iudicis pro occupando bona ſua , ſed ipſamet manum iniſciat quantumcunque detinerentur per virum,& probat per illum tex. ibi quod dictum pro valde nota.refert & ſequitur do. Augu. de Arimi. in addi. ad Ang. in tracta. maleficio. in verbo, & eius bona publicamus in iij. char.in j. addi. incip. Tu autē in hac materia adde pulchra verba Ang. &c. vide tamen omnino quæ ego dixi in l. ſi qs ne quæſtio.in iij.col;ff.de quęſtio.& vide ēt quæ poſtea ibi dictis addidi, & in materia quando quis poſsit ſibi ius dicere propria authoritate vide Bar. in l. generali circa fi. C.de decur.lib.x.& Bal.in c.cum ex officij circa med. de præſcrip. vbi dicit ꝙ in his quæ non requirunt formalem ſtrepitum iudiciorum,in illis poteſt quis ſibi ius dicere propria authoritate,& vide etiam Alex.in l.ſi alius in prin.ff.quod vi aut clam.& Bal. in d.l.vnica C.ne quis in ſua cau.in ver.iuxta prædicta &c.

406 Capias not.verbum in materia poſſeſsionis quod forte paucis eſt notum, videlicet, ꝙ licet ille qui non habet poſſeſsionem ciuilem vel naturalem,ſed nudam detentationē tantum non habeat interdictum vnde vi, vel vti poſsidetis,vt habetur in l.j.in.§.deijcitur in fi.ff.vnde vi.talis tamen detentator habet officium iudicis vt reſtituatur ſibi detentatio ablata,vel vt in ea defendatur, ita dixit Pau.de Caſt.in l.aquilius regulus.per illum tex.ff.de donatio.quod dicit eſſe perpetuo notandum.ad quod dicit facere l.hęc autem ff.quib.ex cauſis in poſſeſsio. eatur. & quod not. in l.j.§.neceſſario.ff. ſi mulier ventris nomi.Item ſubdit etiā Pau.de Caſt. quod poſſeſſori datur officiū iudicis, quod eſt vtilius quā agere interdicto, quia in interdicto oportet dare libellum,& ordinarie procedere,& poteſt etiam implorare officium ne turbetur,& vt præcipiatur turbatori vt deſinat.alleg.l.fi.ff.de offi.procu.ceſa.& l.ſi de poſſeſsio.C.de trāſac.Tene mēti,quia hoc pluries euenit in facto.

407 Non omnis metus eſt ſufficiēs ad reſcindendum cōtractum qui dicitur metu factus ſed ad hoc requiritur metus cadens in conſtantem virum, alias minor metus non reſcinderet contractum, ita probatur in l. iij. ff. quod met.cau.& in l. interpoſitas C. de tranſactio.vide in reper.meo.in litera M.in iij.char. in vlti.nota.& in c.veniens de ſpōſa.& c. conſultationi eo.tit.cum ſimi.& idē eſt in contractu mulieris. Nā ad hoc vt metus annullet contractum mulieris debet eſſe talis qui cadat in conſtantem mulierem. Ita dixit domi. Anto. in capitu.conſultationis. de ſponſa.& Ludo. Roma. in ſingulari ſuo ccxxix. incipien. Tu ſcis &c. allegant glo. in c.cum locum.de ſponſa.tu in ſimili dicas idem eſſe in dolo.nā ad hoc vt propter dolum qui adhibetur in contractu, ipſe cōtractus reſcindatur requiritur quod ſit talis dolus qui cadat in prudentem virum,& ideo non omnis dolus annullat contractum, ita

nof. Innocen.in c.cum dilectus. extra quod met. cau.quem refert & ſequitur Bal. in rubri.C.de reſcin.vendi.& Bald. in margarita ſua.in verbo,metus. & domi. Alexan.in l.eleganter ff.de dolo. quod dictum teneas menti, quia ſepe contingit de facto, & ego hoc dictum practicaui proximis diebus in quadam cauſa non leui,& obtinui,licet habere durum aduerſarium.

408 Attende ad vnum cuius contrarium quilibet prudens prima facie diceret, videlicet, teſtis examinatus deponit & dicit aliquid factum fuiſſe præſente tali, ille autem examinatus,an fuerit præſens illi actui? dicit quod non, an per talem contradictionē dictum illius teſtis reprobetur? certe videretur dicendum indubitanter ꝙ ſic,cum videatur clare & manifeſte conſtare de mendacio teſtis, attamen dicas quod per talem contradictionem non reprobatur dictum illius teſtis,ita not.dixit Bald.in l. teſtium in iiij. colum. verſicu. modo hic inſurgit dubium &c.C.de teſti. quem refert & ſequitur Alexan.in conſil. ſuo ccclxxxvij. incipien. Viſis & ponderatis his &c. in penul. colum. vbi etiam ad hoc allegat Bartol. in l.j.in.§.j.ff.de auth.tut. & Bal.Ang.& Imo. in l.hæredes palam in princi.ff. de teſti. & Bald.in l.j.in fin.C.de bono.poſ.ſecundum tabu. ad quod etiam vide Alexan. in conſi. ſuo lxv. incipien. Viſis proceſsibus in penulti.colum.in ſecundo volumi.& faciunt optime dicta per Bald. in cōſi. ſuo xxxvij. incipien.Quidam Tabellio &c.in iij. volu. & idem tenet Iaſo.in l.ij. in.§.voluntatem. in iiij.colum.cum ſeq.ff. ſolu.matrimo. vbi allegat plures alios tenentes hanc partē,tene menti prædicta, quia alias iuuaui quēdam notarium contra quem curia procedebat de falſo & conſecutus fui honorem atque lucrum.

409 Tu ſcis regulam l.ij.C. de iure emphy. & c.potuit extra de loca.quæ eſt ꝙ emphyteota eccleſia non ſoluens canonē per biennium, & emphyteota priuatæ per trienniū cadit a iure ſuo,ſed hanc regulam ſing.limita, & dicas illam nō verificari in eo qui ceſſat per biennium vel per triennium, quādo tali biennio vel triennio vnus ſolus fructus percipiebatur, nam tunc requiritur ceſſatio per duo biennia vel triennia,ita voluit Baldus in l.edem. in ij.colum.C.loca.quem refert & ſequitur Iaſo.in d.l.ij.in fi.j. column. C.de iure emphy.& domi.Alexand.in l.diuortio in.§.ob donationes ad fi.ff.ſolu. matri.& pro hoc dicto domi.Iaſo. vbi ſupra alleg.bonum text.in l.ſi ſic conſtituta ſit aqua ff.quemadmo. ſeruit.amit. in verbo,duplicato conſtituto tempore admittitur &c.

410 Quidam nobilis ciuis huius inclytæ ciuitatis Bononiæ, nuperrime me interrogauit de vno,videlicet,Ipſe alias locauit quandā eius poſſeſsionem in emphyteoſim ad longum tempus & ſpecialiter fecit pactum cū ipſo emphyteota ꝙ in fine locationis poſsit ipſe emphyteota tollere omnia melioramēta quæ fecit in illa poſſeſsione & ſint ſua. Modo finita eſt dicta locatio quo ſtante dominus vult dictam eius poſſeſsionem pro ſe,emphyteota autem qui fecit aliqua melioramēta vult illa tollere & exportare, vt ex pacto cōuenit cum domino tempore locationis,dominus autem non vult ꝙ illa eleuet nec exportet, ſed offert precium illorū melioramentorum, & quantum ex illis cōſequuturus eſſet, an hac oblatione non obſtante ipſe emphyteota poſsit dicta melioramenta eleuare & exportare? in quo videretur diceñ. ꝙ ſic virtute pacti expreſſe initi inter eos tempore locationis. Attamē cōtrarium eſt verius. Nam dominus pōt prohibere ne emphyteota eleuet vel exportet dicta melioramenta,ſed illa poſſet non obſtante dicto pacto retinere pro ſe, ſoluendo tamen ſibi precium & valorem dictorū melioramentorum.ita ſingu. dixit Bald.in l.in fundo in iij.not. ff.de rei ven. quod dictum pro valde nota.refert & ſequitur Iaſo. in l. ſecunda in ix. colum. poſt princi.C.de iure emphy. Pro quo dicto optime faciunt quæ ego dixi in xxx.q. princ. vbi feci mentionem de hoc dicto Bald. &c. & plura adduxi in ſimili.

411 Femine non ſuccedunt in feudo cap.j.§. hoc autem notan. in titu. qui feu. dare poſ. & in c.j.§.ad filias de ſucceſ.feud. & in c.j. in titu.an mu.vel aliter imperfec. & in c.j. de alie.feu.pater cum ſimt. hoc tamen limita duobus modis.& primo limita hoc non eſſe verum in feudo pro quo nullū ſeruitiū præſtatur.Nam in tali feudo ēt femine ſuccedūt & dicūtur habiles,ſecundū Bald.in l. quoties in j.colum.C.de ſuis & leg. & in c. j.in verbo,decedente.in iij.colum. in verſi. quærit glo.nunquid femina &c.qui feu.dare poſ. & voluit Ludo. Roma. in conſilio ccclxvij.incipien.Circa primum in penul. colum.& in ſingu. ſuo cccviij. incip. hodie femina &c.quæ omnia refert & ſequitur d. Phi.Dec.in conſi.ſuo xxxij.in ij.colum. circa fi. & in conſil. lxxxv.in iij. colum. & in conſil.cxxxix.in j.colum. ſecundo etiam li-

mita niſi eſſet conceſſum feudum alicui &
ſuis deſcendentibus, quia tunc comprehen-
duntur omnes deſcendentes vſque in infini
tum. ita dixit Bald. in c. quæ in eccleſiarum
in vlti. char. extra de conſti. quem refert &
ſequitur Iaſ. in l. ij. in lxxv. col. C. de iur. em
phy. in ver. illud etiam perpetuo not.

412 Plures ſunt cauſe propter quas emphy-
teota cadit a iure ſuo inter quas eſt illa, vi-
delicet, quando ipſe emphyteota alienauit
rem emphyteoticam vel melioramenta aut
ius ſuum irrequiſito domino & ſine eius cõ
ſenſu, vt habetur in l. fin. C. de iure emphy.
& in c. potuit de loc. quæ iura habent etiã
locum in conductore perpetuo vel ad lon-
gum tempus, ſecundum Raph. ful. in conſi.
ſuo xxxiiij. incip. Pro euidentia eorum de
quibus queritur &c. quem refert Iaſo. in l.
iij, de iure emphy. in fin. prime colum. ſed
hoc intelligitur ſi vendiderit & tradiderit,
ſecus autem ſi non tradiderit licet vendide
rit, quia tunc non cadit a iure ſuo, ſecundũ
Specu. in titu. de loca. in. §. nunc aliqua. in
verſicu. xcv. motus quia verbum vendere,
eſt cum effectu intelligen. l. j. §. hæc verba.
cum vulg. ff. quod quiſque iur. & quia non
dicitur perfecta venditio ante traditionem,
vt in. §. vendite. inſti. de rei vend. & in cap.
cum Ioannes circa princ. de fi. inſtru. & idẽ
tenet Salyc. in dicta l. fi. poſt Alber. ibi, qui
Salyce. etiam mouetur ad hoc, quia quãdo
non interuenit traditio in contractu vendi-
tionis nudo cõſenſu ab ea receditur & pro
non facta habetur l. ab emptione in prin. ff.
de pac. & l. j. ff. de peri. & idem tenent alij
plures docto. in diuerſis locis quos refert &
ſequitur Iaſo. in d. l. fin. C. de iur. emphy. in
xliij. & xliiij. colum. vbi dicit hanc eſſe cõ-
munem opi. hanc tamen ſententiam & cõ-
munem opi. limita & intellige veram quan
do ipſe emphyteota vendidit, nec vere, nec
ficte tradidit, ſi autem non vere, ſed ficte tra
didiſſet, vt quia conſtituiſſet ſe nomine em-
ptoris poſsidere dando ei licentiam intran-
di poſſeſsionem dicti rei, tunc ipſe emphy-
teota caderet a iure ſuo, etiam quod dictus
emphyteota venditor poſt tractũ tẽporis di
ctam rem emphyteoticam redemerit & ſol
uerit canonem domino ignorãti dictã alie-
nationẽ, ita ſing. dixit do. Anto. in conſi. ſuo
xxxiiij. incip. De iure abſque longa allega
tione plenum mihi videtur &c. quem re-
fert & ſequitur Iaſ. in d. l. fi. C. de iure emph.
in xliij. colũ. vbi latius loquitur & dicit qđ
d. Ant. in d. conſi. mouetur, quia licet conſti
tutũ dicatur ficta traditio tñ ex eo trãsferũ-
tur verba & ꝓpria poſſeſsio & vtile domi-
niũ l. certe. §. j. & §. iulianus in ver. ego quo
que vero poſsideo. ff. de præca. & l. quædã
mulier ff. de rei ven. & hoc voluit Bart. in
l. ab emptione ad fi. de pac. & Bal. in c. item
inueſtitura in vſib. feu. & Ioã. And. in addi.
Spe. in tit. de emp. & vend. in. §. j. in verſi. &
nota quod expreſſe in addi. incip. & dubi-
tat &c. quã limitationẽ dicit Iaſ. in d. l. fi. vbi
ſupra eſſe perpetuo notandã, quia cõiter in
inſtrumentis venditionum apponũtur con-
ſtituta. Et pro dicta limitatione faciũt opti-
me dicta per me. ſupra in ſing. lxxxij. incip.
Volo &c. in ver. tertio limita &c. & in ſin-
gu. 158. inci. Hodie cõiter &c. & per Bal. in
cõſi. ſuo cccccvj. inci. Vẽditor &c. in iiij. vo
lu. & per Alexã. in conſi. xxxviij. incip. Vi-
ſo &c. in ij. col. in ij. volu. & in cõſil. cclxiij.
inci. Perſpectis in iiij colũ. & Raph. Cu. in
conſi. xlj. inci. Ad primum circa med. & vi-
de Pau. de Ca. qui ponit ſupradictam limi-
tationẽ in l. j. in. §. ſi rem ff. depo. & faciunt
ẽt dicta per Iaſ. in. §. actionũ in xxvj. col. in-
ſti. de act. & i l. ſi is qui ꝓ emptore in xciiij.
col. ff. de vſucap. &c.

413 Ingratitudo eſt vitiũ enorme & multum
deteſtabile & deſiccat fontẽ pietatis, vt di-
cit Ang. de Arc. in trac. malefi. in verbo, nec
non ad querelam in v. char. in ver. ix. repel
lit etiam & ipſa ingratitudo plures operat
effectus. Nã propter ingratitudinem reuo-
catur donatio, vt in l. fi. C. de reuocã. dona.
Item ingratitudo impedit gratiam ſecundũ
Bald. in c. j. §. inſuper. de prohi. feu. alie. per
Fed. itẽ ingratitudo eſt iuſta cã exhęredatio
nis aſcendẽtiũ & deſcendentiũ, vt habetur
in. §. aliud quoq; capitulũ. in auth. vt cũ de
app. cogn. & in auth. non licet C. de libe. p̃-
te. & in corpore vnde ſumitur. item eſt etiã
iuſta cauſa exheredãdi fratres etiam turpẽ
perſonã inſtitutam, vt eſt tex. & glo. clarior
in auth. de nup. in. §. ingratitudinẽ. itẽ ingra
titudo eſt iuſta cauſa degradandi filiũ a mi-
litia, ſcđm glo. in l. j. §. fi. ff. de obſeq. itẽ in-
gratitudo habet alium mirabilem effectum
nam pater poteſt filium legitimatum redu-
cere ad priſtinam illegitimationẽ, propter
eius ingratitudinem. ita dixit Bald. in c. filij
nati. circa fin. ſi de feu. fue. contro. inter do.
& agna. quod dictum refert & ſequitur Lu-
do. Ro. in ſing. ſuo ccxxv. inci. Vltimo quę-
ritur &c. & Iaſ. in l. ex hoc iure in xij. colũ.
ff. de iuſti. & iure, vbi dicit alibi non legiſſe
hoc dictũ, ſed dicas tu qđ imo hoc idẽ dixit
glo. & ibi Bal. in l. ij. C. de liber. & eorum li
ber, & tãto magis hoc ibi probatur, quia vt

dicit Iaſ.in d.l.ex hoc iure.equiparãtur pa-
tronus erga libertum.& pater erga filium le
gitimatum. ad quod allegat text. in.§.j.in
verſi.equalis patri.in aut.vt liberti decete-
ro. Et ſubdit etiam Iaſo.in d.l.ex hoc iure
quod eodem modo quod poteſtas vel alius
iudex ordinarius ſit ingratus põt propter
ingratitudinem tanquam ſuſpectus recuſari
ad quod alleg.§.ſancimus in authen. de ex-
hiben.re.& can.in c.poſtremo.de appel. Itẽ
ſubdit etiã quod filius qui fuit a patre emã
cipatus propter ingratitudinem poteſt a pa
tre reuocari in patriam poteſtatem alleg.l.
j.C.de ingra.liber.& Spe.in tit. de natis ex
liber.ven.in ver.ſed & liberti.adde etiã tu
quod filius ingratus nõ ſuccedit patri in feu
do,ita dixit Angel.in.§.ſoluto igitur in au-
then.de nupt.& in §.& ſuper his eod. titu.
Scias tamen ꝙ duobus modis tollitur ingra
titudo iam commiſſa contra patrem vel cõ-
tra patronum,vel contra alium. primo per
gratitudinem poſtea ſuperuenientem, nam
talis gratitudo vltimo ſuperueniẽs tollit in-
gratitudinem præcedentem, ſecundũ Bald.
in l.fratres.& in l.liberi C.de inoffi. teſta.ꝓ
quo facit quod voluit Specu.in titu.qui fil.
ſint legi.in.§.penul.in verſi.quid ſi peniten
tiam egerit,vbi dixit ꝙ licet filia quæ pec-
cauit in corpus ſuum poſsit a patre exhere
dari,tamen filia emendata per penitentiam
non poterit vlterius a patre exheredari. &
idem dixit Bald.in l.ſi filia C.de inoffic. te-
ſta.& Inno.& alij in c.quintauallis de iure-
iur.& ibi do. Anto.in iij.colum. & Abb. in
ij.colum quos refert & ſequitur Iaſ. in l. in
arenam in ij.colum.C.de inoffi.teſtamen.&
in l. ius autem ciuile in v.colum. de iuſti.&
iure.pro quibus faciunt dicta per Bald.in l.
ſi pro ea.in v.q.C.mand.& facit regula illa
vulgata ꝙ ceſſante cauſa ceſſat effectus l.
adigere.§.quamuis ff.de iure patro. cum ſi-
mi. Secundo modo tollitur ingratitudo,vi-
delicet,per ingreſſum religionis adeo quod
filius ingratus,vel qui commiſit vnã de cau
ſis propter quam poterit exheredari, ſi po-
ſtea ingrediatur religionem non poterit ex-
hæredari. text.eſt in c.fin.xix.q.vlti. & ibi
doct.& hoc etiam voluit glo. in l.fin.in ver
ſicu. quia ingratum C. de epiſco. & cle. &
tex. & glo. in authen. de mona. in prin. de
quo etiam dixi in repe. mea rub.ff. de fide-
iuſ. in xij.quæſtio.in materia ordinis cleri-
catus. vide tamen Cardi.Alex.in c.ex par-
te in ij. colum.in verſi. ſed opere præcium.
extra de appel.& de hac materia ingratitu-
dinis. vide etiam do.Anto.corſe.in no.ſuis
in verbo,ingratitudo.

414 Teſtator filios ſuos hæredes inſtituit &
quãplura legata fecit,inter alia legauit cui-
dam amico ſuo quãdam eius domum in go-
dimentum vt vulgaris dicitur modo dubita
tur an tale legatum tranſmittatur ad hære-
des in quo plura adduci poſſunt pro vtraq;
parte,attamẽ veritas eſt ꝙ tale legatũ trãſ-
mittitur ad hæredes legatarij,ita multũ no-
ta.dixit Bald.in l.ſi habitatio.in.§.ſed ſi ſic.
ff.de vſu & hab.quẽ refert & ſequitur Iaſo.
in proe.feud.in xxxv.colum.verſicu.quin-
to confirmo &c.vbi plura adducit pro hoc
dicto.& inter alia adducit in l.iiij.ff. de ali.
& ciba.leg.vbi habetur ꝙ quando fundus
relinquitur ad alimẽta venit etiam proprie
tas & tranſmittitur ad hæredes. tu dicas ꝙ
idem tenet Bar.in l.cum hi.in.§.ſi vni ff. de
tranſa.& ibi Ang.clarius & Bal.in l.fi.circa
prin.C.de fruc.& lit.expen.& ita tenet Ra
pha.fulg.in conſi.xiij.inci.Circa primum in
pe.colũ.Tene mẽti,quia prima facie quili-
bet diceret contrarium.

415 Iuramentũ eſt magne importantie & ha-
bet plures effectus,vt vidiſti ſupra in pluri-
bus ſingularibus & habetur per doc.in plu
ribus diuerſis locis quos aliter non refero,
ſed ſcias & perpetuo tene menti ꝙ iuramẽ-
tũ non operatur aliquẽ effectum,qñ non ha
buit formalem expreſsionem quã debet ha
bere,& ideo ſi aliquid tibi promitto & iuro
demũ dico per iuramentum quod alias feci
promitto tibi dare decem, pro hoc nõ obli
gor ad iuramentum nec ad periurium,quia
iuramentum requirit formalem expreſsio-
nem,vnde non ſufficit expreſsio per relatio
nẽ ad illud.ita dicit domi.Anto. in c.ab ex-
communicato in v.columna. de reſcrip. per
tex.in c.clericus.quod eſt c.penul. de iure-
iur.quod dictum refert & ſequitur Soci. in
conſil.ſuo xcix.incip.ſereniſſimus rex &c.
in iij.colum.in iij.volu.An autem iuramen-
tum requirat tactum ſcripturarũ vide Abb.
in c.fraternitatis in vlti. colum. de teſti. &
Bal.in conſi.ſuo viij.incip. Pũctus quæſtio-
nis &c.in ij.volu.quid ſit inueſt.Bald.in re-
pe.l.ij.in xxxj. & xxxij.colum.ff. de iure-
iur.Bal.in l.in alterius.in verſi.vlti.not.&c.
C.ſi in ſe maio.dixe.& in authen.ſacramen
ta puberum in ij.colum.in verſicu.j. quid ſi
iuro &c.C.ſi aduer.ven.d.Fely.in c. frater-
nitatis in ix.col.& in c.tuis quæſtionibus.in
iij.col.eo.titu.Inno.in c.& ſi Chriſtus.de iu-
reiu.tex.& doc.in.§.j.in authen. vt omnes
obe.iudi.tex.& Io.And.in c.vt circa.de ele
ctio,Bal,in marga.in ver.iuramentũ. Alex.

poſt Paul.de Caſtr.in l.iij. in.§.iurare.ff. de iureiur. &c.

416 Plures profecto reperiuntur viduę quibus videtur omnia eis licere impune poſtq̃ ſunt in libertate & vlterius nõ ſunt ſub poteſtate mariti, ſed verę ſe decipiunt, nam ſi tales viduę committunt ſtuprum,ita perdũt dotem ſeu actionem ad repetendam dotem ſicut vxor cõmittẽs adulterium viuẽte marito,ita multum ſingu.dixit Pau.de Caſt.in conſil. ſuo cxxj.incipien.Reuocatur in dubiũ &c.& in l.ſororẽ C.de his qb. vt indig. & in l.fideicõmiſſum C. de fideicom. quod dictum reprobat d.Alex.in d,l.ſororem. & Iaſ.in d.l.fideicommiſſum, ſed illud dictum approbat ipſe Iaſ.in l.ij.in ij.colum.ff. ſolu. matri.vbi reprehendit Alex.in d.l.ſororem tenentem cõtra Pau.de Caſt. pro quo dicto facit tex.in l.pe.ff.de adul.per quem tex. dicit ibi Barto.ꝙ qui offenditur ex adulterio conſtante matrimonio ille etiam offenditur ex ſtupro viduitate durante.quod dictũ refert & ſequitur Iaſ.in d.l.ij.in ij. col.ff. ſolu. mat.& do.Augu.de Ari.in ſuis addi.ad Angel.de Are.ſuper lib.maleſi.in verſi.che hai adulterata la mia dona in iij.char.ſuper ver ſicu.quid ſi maritus &c.& faciunt etiam dicta per Io.de Ana.in c.intelleximus in viij. col.in ver.ex quo videt̃ poſſe &c.de adul. Et adde etiam ꝙ vidua habens tutelã filiorũ ſi committit ſtuprum priuatur ipſa tutela,perinde, ac ſi tranſiret ad ſecundas nuptias,ita dixit glo.in authen, ſacramentum C.quãdo mulier offi.tut.fungi poteſt alleg. iura de quibus in cap. quod eſt ſumme notan.&c.quod ẽt voluit Bald.in l.his ſolis C. de reuoc.do. de qua materia latius locutus ſum in repe.mea.l.vnice C. de raptu virgi. in xv.& xvj.char.

417 Præſentia conuentorũ vel affiniũ plura operatur.nam facit ceſſare præſumptionem metus vis illate teſtatori,ſecundũ Bald.in l. j.in ij.col.in ver.quero quę coactio C.ſi quis aliquẽ teſta.prohi.& Bar.in l.fin.in j.col.ff. ſi quis aliquem teſta. prohi. & in l. frater a fratre.in pe.char.in ij.col.ff.de condi. inde. itẽ facit ceſſare præſumptionẽ doli fraudis & metus,ſecundũ Bar.in l.fin. in prin.ff. qđ met.cau.& Alex.in l. ſi cum dotem in.§.eo autẽ tpe.in pen.co lũ.ff.ſolu.mat. & volunt doc.in l.tranſactionem C.de tranſac. & do. Phi.dec.in conſi.ccxxxij.inci. Dura in ij.co lũ.Itẽ idem operatur præſentia ſeu decretũ iudicis nã facit ceſſare pręſumptionẽ metus ſecũdũ Bar.in l.j.C.de præd.cur.li. x. & in d.l.frater a fratre.in pe.char.in ij.colum.& Imo.in l.j.in.§.fuit quæſitum ff.ad trebel.& Bald.in c.j.in prin.in iij.colũ.qui feud.dare poſ.Itẽ pręſentia honeſtorũ virorũ tollit pręſumptionẽ metus,ſecũdũ Angel. in l, quero in.§.ſeruum ff.de edi.edic.quę omnia tñ reſtringẽtur per Angel.in conſi.ccxxv. incip. Thema tale.in vlti.col.quẽ refert & ſequitur do.Philip.Dec.in cõſi.ccxix.inci. Viſo pacto.in vlt.col.in fi.Et in hac materia præſenti cõſent orũ vel attinentiũ teneas menti ꝙ qñ tutores, vel curatores faciũt aliquẽ actum in rebus pupillorũ debẽt eſſe cauti & facere cũ cõſenſu matris pupillorũ & attinẽtiũ, qm̃ tunc licet male ſuccedãt pupillo ipſi nõ tenebũt.ita voluit glo.in l.ij. in ver. pupillo.circa me.C.de his quibus vt indig. quã Pau.de Caſt.ibi in vlti.col.ad hoc reputat multum ſing.& mẽti tenẽdam. & ex illa glo.dicit ibi Bal.in iij.oppoſitione ꝙ ratione conſilij conuentorũ præſumitur a tutore abeſſe dolus & culpa,quod dicit eſſe not.d ignum.& illã glo.ẽt refert & approbat Bal. in c.j.in prin.in ij.col.qui feud. dare poſ. & illam glo.cũ doctrina Pau.de Caſt.& Bald. refert & exclamat Iaſ.in l.j.in ſi.C. de tranſac.& de hac materia etiã late loquitur Iaſ. poſt alios in d.l.tranſactionẽ C.de trãſact.& in d.l.ij.C.de his quibus vt indig.&c.

418 Dicta teſtiũ ſunt iuuãda & nõ impugnãda nec cauillãda ſecũdũ Bal.in l. de quibus. in vlti.col.ff.de legi.& in c.cũ dilecti.in vlt. col.de cõſue.& volũt doc.in l.j.ff.ſi cer.pet. & Iaſ.in l.ſi fideiuſſor.in.§.ſi neceſſaria.ff.q ſatiſd.cogã.pro quibus facit l.qm̃.C.de hære.& ideo tene mẽti ſingulare verbũ Iac.de Are.in l.teſtiũ C.de teſtib. vbi dixit ꝙ ſi teſtis qui audiuit dicit ꝙ vidi,quod eius dictũ ſaluatur,quod dictũ refert & ſequitur Bal. in marga.ſua in litera T,in ver.vnde qui audiuit &c.& dicit ibi Bal.quod ratio illius dicti fui,eſt'qa viſus pdicatur de omni ſenſu vt ibi latius per eũ.de quo ẽt per Soci.in conſi.ſuo liiij.inci. Viſis teſtibus in j.co.in iij.volu.tene mẽti ad euaden.teſtes a falſo.

419 Licet in re ſua quilibet ſit moderator & arbiter,vt in l.in re mãdata C. mãd. & in l. non vſq; adeo ff.ſi quis a parẽ.fue. manu.& in l.ẽt.§.licet in dotalibus ff.ſolu. ma. & hẽ in l.nec emere C.de iure deli.Attñ hæc regula fallit in vno caſu multum no.videlicet qñ emphyteoſis ꝓpter generationẽ finitam reuerſa eſt ad dñm,quoniã tũc dñs non põt de tali ſua re facere quod ſibi placet, qa tũc deſcendẽtes ipſius emphyteote poſſunt petere illã rem ſibi cõfirmari, ꝙ ſi dñs hoc denegauerit poterit appellari ad ſuperiorẽ,tta

dixit Bar.in l.j §.pmittitur ff. de aqua quoti. & eſti.& in l.j.ff. de priui. cred.& in l.ſi mihi & Titio in fi.ff.de verbo.obl.& idem voluit Pet.de Anch.in conſi.ſuo clxx.inci. Ex tenore priuilegij.in iij.col.vbi loquitur in reb.eccleſie.& approbat dicta Bar. in dictis locis.& tenet ipſe Pet.de Anc.in conſi. ſuo clxxiij.inci.d.Lazar.in pe.col.& Ang. in d.§.permittitur & illud dictum Bart.etiã approbat d.Ant.in c.j.de loc.& Car.in c.penul.de poſtu.prçla.& Bal.in addi. Specu.in titu.de loca.in xj.col.in verſi.inci. Emphyteoſis debet potius &c.& in c.in præſentia in x.col.de prob.in ver.quid autẽ. Itẽ hanc ſententiam & opi.Bar.in dictis locis ex pluribus iuribus & doctrinis notabi. approbat Lud.Ro.in cõſ.ſuo xxij.inci.Propoſite mihi conſultationis in pen.col. vbi dicit ꝙ ita ſe habet cõmunis opi. & hanc partem firmat idẽ Lud.Ro.in l.ij.in prin.ff. ſolu. mat. & hãc partẽ tenuit do.Alex.in pluribus locis,quę refert & ſequitur do.Philip. dec. in conſi.ſuo cxxxj.incipien. Reuocatur in dubiũ &c.in ij.colum.vbi dicit ꝙ hæc eſt cõis opi.de quo ibi latius per eũ.ad qđ etiã vide Alex.in cõſi.clxj.inci. Viſis narratis &c. in vij.vol.vbi dicit prædicta eſſe vera,quãdo deſcẽdentes qui petũt ſe renouari eſſent inſtituti hæredes, ſecus ſi extranei eſſent inſtituti.ad quod alleg.Ioã.de Imo.in cõſi.ſuo inci.Quidã Tonius de panno &c.de quo latius per do.Alex.in d.conſil.de quo ẽt vide latius per d.Frã.Cal.in conſi.ſuo xliiij.inci. Super controuerſia per totum.

420 Extat iuris regula vulgata q̃ dicit ꝙ qui per aliũ facit ipſe facere vr̃,vt in c.qui facit de reg.iur.in vj.& in l.ꝙ iuſſu alterius ff.de reg.iur.& ꝓ confirmatione ſeu pro ampliatione dicte regule ſcias ꝙ ſi quis tenetur aliquẽ alere ſufficit ſi faciat eum recipi in aliquo hoſpitali vel domo dei, vel ſi procuret ei aliquam præbendam.Ita multũ no. dixit Bal. in l.j.§.ſed ſcimus per illum text.C. de lati.liber. tollen. quod tamen reſtringit illud de hoſpitali dummodo ille qui debet alimentari poſſit ſine eius dedecore habitare in hoſpitali, alias dicit ſecus eſſe , quod eſt nota. quod dictum non memini me alibi legiſſe &c.

421 Quãdo periculũ eſt in mora multa tolerãtur quę alias nõ tolerarẽtur, vt dixi ego late in l.qui cedẽ.in j.& ij.col.ff.de ſicc. q̃bus ibi ꝑ me dictis adde ꝙ hoc habet ẽt locũ in iuramẽto,nã qñ imminet neceſsitas & non põt haberi copia ſuperioris a quo petatur abſolutio a iuramẽto tũc cõtra iuramẽtum licet venire ꝓpria authoritate abſq; abſolutione,ita dixit Inn.in c. venerabilẽ de elec. glo.ſuper verbo,venire in fi.quod dictũ refert & ſequitur Bal.in l.nõ dubium.in ante pe.col.C.de legi.& Abb.in c.quanto in vj. col.de iureiu.& Cano.in d.c.venerabilem. & iſtud dictũ refert & ſequit̃ d.Fely.aliqua pro eo adducẽs in c.ij.in pe.col.de ſpon.Tene menti ad euitandum periurium.

422 Agnati trãſuerſales vltra decimũ gradũ ad ſucceſsionẽ nõ admittũtur, ſecũdũ gl.& doc.in l.ſi.C.vnde legi.& glo.& Bar.in authẽ.in ſucceſsione C.de ſuis & legi.& no.in §.ſi.inſt.de ſerui.cogn. hoc tñ fallit in ſucceſsionibus illuſtriũ virorũ,vt comitũ,baronũ,& ſimiliũ,qui in infinitũ admittũtur. ita ſing.voluit Bal.in c.j.in.§.capitanei de feu. marchie.vbi dixit eſſe valde no.ꝙ in ſucceſſionibus illuſtriũ comitum,& baronũ, mortuo vltimo comite ſine hærede ſuccedunt quicunq; agnati ẽt ſi centeſimo diſtent gradu.Et idẽ dicit in regno ſeu in regñ ſucceſſione, qa ſi tota domus regia moreretur & extaret vnus de ſanguine antiquo,& nõ eſſet alius proximior eſto quod eſſet in milleſimo,tñ iure ſanguinis & perpetue conſuetudinis ſuccederet ĩ regno. & iſta omnia refert & approbat do.Philip.dec.in conſil.ſuo lxxxv.inci.Diligẽter in ij.col.in verſi.ſcđo principaliter vbi dicit ꝙ iſta ſequitur Iaco. Alua.in d.§.capitanei in gl.ſi. vbi poſt Iac. de bel.& Nico.de Neap.cõcludit qđ qñ de. acquirẽte feudum primordialiter ſit tranſitus ad deſcendẽtẽ,tunc infinitũ progreditur ẽt ad trãſuerſales acquirẽtiũ, de quo latius per d.Phil.dec.in d.ſuo cõſi.Tene mẽti, qa hoc alias vidi in contingentia facti &c.

423 Cõpromiſſum factũ in aliquem nullũ habet effectũ niſi fuerit acceptatũ per arbitrũ vel per arbitratorẽ,quia in his quæ pendet ex cõſenſu duorum nõ inducitur perfectio niſi vtriuſq; cõſenſu cõcurrẽte,vt eſt in cõtractibus vltro citroq; obligatorijs, vt in l. labeo in.§.verba ff.de verb.ſig. & tẽpus appoſitũ & limitatũ in cõpromiſſo nõ currit niſi a die acceptationis ipſius compromiſsi, quia ante dictã acceptationẽ arbiter electi nõ eſt arbiter, nec cõpromiſſum dr̃ eſſe factũ donec non eſt acceptatum, ſed dr̃ magis partes velle facere cõpromiſſum,eo aũt acceptato dr̃ cõpromiſſum factum glo. eſt no. in l.ſi cum dies in prin.ff.de arbi. & ridiculum eſſet dicere ꝙ tempora currerent ante quã adeſſet arbiter qui poſſet partes adire tex.eſt not.in l.ſi in diem ff.de condi. & demõ.per quã legem conſuluit do.Chriſtoph.

de caſtel.ꝙ licet tẽpus exercẽde appellatio
nis ſeu inſtantia cauſe appellationis exercẽ
de currant de iure communi a die interpoſi
te appellationis,vt in clauſula,ſicut. de ap-
pel.& in l.fi.§.illud cum gl.C.de app. tamẽ
diſponẽte ſtatuto vel decreto ꝙ debeat eli-
gi certus iudex appellationis ex numero
cõfidentiũ quod ſi poſt interpoſitã appella-
tionẽ partes ſtarent x. annis ad faciendum
dare iudicẽ appellationis nunquam currit
tẽpus inſtantie appellationis, quia nõ adeſt
iudex qui poſsit adiri vt ipſa appellatio ex-
erceatur quæ omnia ponit do. Lanfran. de
Brixia in ſuo tract.de arbi.in ij.char. in iij.
col.quæ omnia tene menti,quia quotidie oc
currunt in facto &c.

424 Accipe quęſo vnum dictũ valde pericu-
loſum qđ mihi impoſuit maximã admiratio
nẽ,quod dictũ eſt hoc,videlicet,ꝙ ſi quis di
cat aliquid alicui in ſecreto.& in confeſsio-
ne,qñ nõ eſt ſacerdos, iuramẽto ei præſtito
ꝙ nemini debeat illud reuelare,tamẽ ſi pro
ducatur in teſtẽ nõ obſtãte iuramẽto debet
illud reuelare,ratio eſt,quia iumentũ nõ ex
tenditur ad iſtum caſum,ſcilicet qñ produci
tur in teſtẽ,& ratio rationis eſt,quia ſi inten
debat iurans ad hunc caſum extendere iura
mentũ,certe iuramẽtum fuit temerarium &
nõ ſeruandũ.ita no.dixit Abb.in c. ſi ſacer-
dos in ij.col.de offi.ord.poſt Inn.in c.quali-
ter & qñ. de accu. & in c. omnis vtriuſque
ſexus circa fi.de peni.& remiſ.quod dictum
refert & ſequitur Iaſ.in l.fi.in iij.col.verſic.
xiij.no.facit &c.ff.qui ſatiſd.cog.tene mẽti,
quia vt dicit Abb.in d.c. ſi ſacerdos multi
decipiũtur.Et ego prima frõte dixiſſem cõ
trarium per glo.in c.licet mulieres de iure-
iur.in vj.de qua locutus ſum in repe.mea ru
bri.ff.de fideiuſ.in xlvj.colũ.in fine.&c. &
vide Ioã.Neuizanum in ſylua nuptiarũ in
xj.char.in iiij.colum. vbi latius loquitur in
hac materia.

425 In cõtractibus emphyteoticis ſemper at-
tenditur cõſuetudo,ſcđm Ang. in §.emphy
teoſim in auth.de nõ alie. vbi dixit ꝙ ſim-
plex promiſsio pręlati eccleſie de renouan
da emphyteoſi conceſſa ad nouennium qñ
erit finita intelligitur ſecundũ quod eſt con
ſuetũ renouari per alios.Et dixit Bal.in ad-
di.Spe.in ti.de loc.in iiij.col.in prin.ꝙ loca
tio in emphyteoſi ſimpliciter facta per præ
latum tamẽ cenſetur facta in tertiam gene-
rationẽ,ſi erat ita cõſuetũ.Et dixit Ioan.de
Imo.in c.potuit de loca. ꝙ cõceſsio in em-
phyteoſi facta ꝓ ſe & filijs ſimpliciter intel
ligitur ẽt pro filijs futuris,ſi ita eſt cõſuetũ,
quę omnia & aliqua ẽt not. dicta in materia
refert & ſequitur Iaſ.in l. certi condictio in
.§.ſi nummos in iiij.col.in fi.ff.ſi cer.pe. quę
omnia poteris addere ad materiam conſue-
tudinis &c.

426 Partus eſt pars viſcerum,ideo qualis eſt
mater talis erit partus l.j.in §.ex hoc reſcri
pto ff.de ven. inſpi.l. ſed adde. in §. ſi quis
mulierem vehendam ff.loca.l.curator.ff.de
ven.in poſſeſ. mittẽ.& in c.ſi quicquid & c.
ſi ad matris & c.ſeq.de conſe.diſt.iiij. & vo
luit Spe.in ti.de feud.in.§.ij.in verſi.quinto
quæritur.Iſtud tñ credo regulariter proce-
dere in fauorabilibus, ſed ſecus in odioſis
& hoc propter not.dictum Bal.in l.fi.C. de
liber.cau.vbi dicit ꝙ bannita muliere præ
gnante natus poſtea non eſt bannitus,& di-
xit idẽ Bal.in l.cum inter C.de fideicom.li-
ber.ꝙ ſi banniuntur omnes homines de ta-
li ꝓgenie ꝙ nõ cõprehenduntur exiſtentes
in ventre, quæ dicta refert & ſequitur do.
Nellus in trac.ſuo bannito in j. parte primi
tẽporis in ix.q.circa med.in verſic. & nota
quod ſi banniuntur &c.

427 Plures ſunt caſus in quibus ſentẽtia nũ-
quam tranſit in rẽ iudicatã,quos caſus ſatis
ample poſui in repe.mea.l.fin.C. de proba.
in xviij.q.extra ordinaria & inter alios ca-
ſus vnus eſt,vt ibi dixi qñ lata eſt ſententia
ex dicto ſeu ex relatione peritorum,nã tũc
ſentẽtia talis nõ trãſit in rẽ iudicatã.Et ideo
ſi extat ſtatutũ quod ſententia debeat ferri
cũ conſilio ſapientis, vt cõiter in aliquibus
caſibus ſunt ſtatuta per Italiã, vel etiã ſi de
voluntate partium eſt commiſſa cauſa con-
ſilio alicuius ſapientis, tunc a tali ſenten-
tia nedum poterit appellari, ſed etiam ſi
non ſit appellatum , talis ſententia nunquã
tranſibit in rem iudicatam, imo ſemper &
quandocunque poterit retractari ſi appa-
reat conſilium alterius doctoris magis pe-
riti in contrarium factum ita dixit do. Ant.
in c.propoſuiſti.ante fin.de ꝓba.quod dictũ
pro nota.& mirabili refert & ſequitur do.
Alex.in l.ſi ab hoſtibus ff.ſolu.ma.vbi mul
tum exclamat iſtud dictũ, quod ẽt ſequitur
Lud.Ro.in cõſi.ſuo ccxxviij.incl.Pro ple-
na diſcuſsione &c.ad fi.& in l.cum quidam
in §.quod dicit ff.de acqui.hęre. de quo la-
tius per Iaſ.qui hoc dictũ multum exclamat
in repe.l.admonẽdi in xvj.col.ff. de iureiu.
pro quo vide q̃ dixi ego in l.j.§.fin.in xvij.
col.in prin.ff.de quæſtio.

428 Materia citationis,dilationis, vel moni-
tionis,perẽptorie traditur a ſcribentibus in
l.ij.C.quomodo & quando iud. in c.pia. de

excep.in vj.in c.frequēs.de reſti. ſpo. in vj.
in l.j.C.de dila.& in l.admonēdi ff.de iure-
iu.& per Bal.in marga.ſua in verbo, termi-
nus,& per Bal.in l.mācipiorum ff. de dam.
infec.& in pluribus alijs locis quę difficile
eſſet adducere, de qua materia aliqua dixi
in repe.mea l.de vno quoq; ff. de re iudi. &
circa ipſam materiā teneas mēti ꝙ terminus
præfixus aſſignatus ab homine iuriſditioni
iudicis vel inſtātie cauſe nō ſolū habet vim
perēptorij ad probādū quantū ad ipſas par-
tes,ſed etiam habet vim termini peremptor-
rij ad audiendū ſententiā, & ideo iudex in
vltima die termini poterit reū diffinitiue
abſoluere ēt actore peremptorie nō citato,
ita no.dixit Bal.in auth.ei qui C.de tempo.
appel.quod dictū pro valde ſingulari excla
mat Iaſ.in repe.l.admonendi in xxxv.colū.
ver.addo quod plus &c.ff. de iureiu.vbi ꝑ
hoc dicto plura alia adducit de quibus ibi
per eū.de quo ēt vide per Barb. in c. cōſu-
luit in viij.col.de offi.deleg.

429 Liber rationum ad hoc vt probet debet
habere diē & cōſulē alias nō probat l.j.§.ra
tiones.& ibi doc.ff.de edē. & voluit Bal. in
rub.C.de fide inſtru.in xij.colū.in ver.viſo
de ſcripturis quæ ſunt publica manuſcri-
pta &c. & Angel. in l.j.in.§.editiones ff.de
edē.iſtud eſt verū ad hoc vt ipſe liber ratio
nū probet pro ſcribēte,ſed ſecus eſt vt ipſe
liber probet cōtra ipſum ſcribentē,quia tūc
nō eſt querendū,an habeat ſolēnitates præ-
ſertim an habeat diē & conſulē,quia ēt ſine
die & conſule probat contra ſcribentē. ita
ſing.dixit Io.And.in addi.Spe.in titu.de in
ſtru.edi.in.§.nunc dicendū. in addi. magna
incip.Quia de argentario &c.in iij.colū. in
ver.dicit ēt ꝙ ſi prædicta dies &c.& in ea-
dem addi.in v.col.in ver.de ſolēnitate &c.
quod dictum ſumme cōmēdat Iaſ.in repe.l.
admonēdi in xlviij.col.in prin.ff. de iureiu.
vbi dicit ſe nō legiſſe alibi hoc dictū. & di-
cit quod idē tenet d.Ant.in c.ij. extra de fi-
de inſtru.in v.col.& Abb.in viij.col.in fi.te
ne mēti.quia eſt ſingulare verbum ſeruiens
ad multa.

430 Cauti & oculati ēt quādoque decipiun-
tur vt experiētia demōſtrat,& ideo aduer-
tas tu ne in ipſo decipiaris. nā ſi commoda-
ui tibi librū meū vel veſtē vel aliā rem, &
ſcribo tibi literas quod tu mittas librū meū
vel aliā rē meā,nō tñ videor petere a te vt
des rem illā famulo ſeu nūcio meo qui por-
tat dictam literā meā tibi niſi hoc exprimā,
& ideo ſi tu tradis dictā rem meā illi nuncio
& aufugiat ego nō teneor nec tu es a me li-
beratus l.ſed ſi mei cauſa ff.commo.ita ad li
terā dixit Car.Alexā.in c.ſignificauit in ij.
col.de appel.pro quo faciunt optime dicta
per Bal.in conſi.ſuo ccccxxvj.incip. Fran-
ciſ.&c.in ij.vol.& per do.Anto.in c.ſignifi-
cāte in ij.no.extra de pig.& ibi in ij. col. in
verſi.quero ſi aliquis &c.& vide Barr. in l.
eum qui in.§.ſi.ff.cōmo.vbi ponit hunc ca-
ſum tene mēti,quia ēt ſepe oculati & aſtuti
homines in hoc decipiūtur,quia tradūt rem
illi qui portat ſibi literā domini,& hoc quo
tidie occurrit in facto.

431 Dixi tibi pluries in voce & ēt in ſcriptis
qđ inualida nō ſunt in cōſideratione & qđ
paria ſunt nō facere vel facere & minus le-
gitime,vt hr̄ in l.quoties ff.qui ſatiſ.cog. &
in l.ſcire oportet.in.§.ſufficit ff.de excu. tu
to.in l.nō putauit in.§.non quęuis ff. de bo.
poſ.ſcđm tab.pro quo facit tex.in l. ſi accu-
ſaturus ff.de adul.vbi libellus nō rite conce
ptus nullū operatur effectum,& facit tex.in
c.ꝓpoſuiſti.in verb.legitime.de fo.cōpe.&
facit gl.not.in l.ſi pater C.ne de ſta.defun.q̄
dicit qđ cōteſtatio litis nō rite facta nullum
operatur effectū.& faciūt plura dicta ꝑ Iaſ.
in l.licet C.de procu.in j.col.de quibus dixi
latiſſime forte vltra oēs in cōſi.meo xxj. in
cip. Impone dñe ſermonē ori meo &c. in j.
& ij.cha.Sed ꝑdicta regula pōt limitari vno
modo,videlicet,ꝙ licet notarius ī inſtrumē
to teneatur apponere inditionē,alias ſi non
apponitur inſtrumentū vitiat̄,vt dixit Bar.
& alij in l.admonēdi ff.de iureiu.& hr̄ in au
then.vt prępo.nomen impera.in prin.& in
auth.quib.mod.natura.effi.legi. in.§.quan-
tum.in ver.& habetur per Cano. in c. inter
dilectos.de fide inſtru.& per Bar.in l.libra-
rius ff.de reg.iur.tñ ſi iudicio ſit appoſita in
inſtrumēto licet corrupte non vitiat inſtru-
mentū,cōſtat.n.quod notarius ſenſit de in-
ditione quæ illo anno currebat, vnde licet
errauerit illa tñ habetur ꝓ appoſita. ita ſin-
gu.conſuluit Dy.in conſi.ſuo xliij.inci.Quę
ſtio talis eſt in quodā inſtrumēto &c. quod
conſiliū refert & ſequitur Bar.in l.nomina-
tim ad fin.ff.de condi. & demon.& Bald.in
l.j.C.de nouo codi.confir.& in l.ij. ante fin.
C.de fal.cau.adiec. leg. & in l. cum propo-
neretur de leg.iij.& Bald.in l.imperator la
j.ff.de ſtatu ho.& ibi Angel. & Bartol. in l.
librarius ff. de reg. iur.de quo etiam per d.
Anto.in c.cum venerabilis circa fin. de re-
lig. domi.& per Iaſ.qui multum not.hoc di
ctum in repe.l. admonendi in lxvj.colū. de
iureiur. poſt med.& circa hanc inditionem
vide aliqua per Alexan.in conſi.cxc.incip.

Plura.in ij.col.in vj.vol.Et vide alium di-
ctum in quo inualida operantur quę ſpoſui
ſupra i ſing.cclxxiiij.ici.Licet regulariter.

432 Sæpe contingit quod creditor habens
malum debitorem remiſit partem debiti ut
reliquum ſibi ſoluat, vt ego pluries vidi in
facto. ſed ſcias & tali caſu talis creditor pōt
repetere illud quod remiſit per condictionē
ob turpem cauſam, ita ſing.dixit Lud.Ro.
& Alex.poſt eum in l.fi.ff.de condi.ob tur.
cau. vbi dicunt ꝙ hoc fuit dictum Iaco. de
Are.in d.l.fi.& iſtud dictum refert & ſequit̃
Iaſ.in d.l.fi.vbi pro corroboratione dicit fa
cere,qa remittere eſt dare, vt in l.ſi mulier.
ff.de condi.cau.da.cau.non ſecu.& iſtud di
ctum ſumme not.contra iſtos homines ſeu
mercatores fallitos,quibus eo quia ſunt ma
li debitores eorū creditores remittunt par-
tem debiti vt reliquum habeant quod tota
die occurrit in facto.

433 Trita & vulgaris eſt iuris regula quod
in ore duorum vel trium ſtat omne verbū,
& vox vnius uox nullius.Sunt tñ plures ca
ſus in quibus vnus teſt is tm̄ plene probat,
quos ponit accurate Spe.in ti.de teſte.in.§.
reſtat. in verſi.hoc tñ fallit. vbi enumerat.
xxx.caſus in quibus vnus ſolus teſtis plene
probat. de quibus etiam habetur per Ioan.
And.in c.vt circa. de elec.in vj.in nouella.
& per gl.in c.tanta.lxxxvj.diſt.& per Inn.
do.Ant.& alios in c.veniens.el j.de teſti,Et
dictis caſibus adde alium caſum, videlicet,
qñ ſumus in cauſis breuioribus,nam in tali-
bus cauſis probatio per vnū teſtem vel per
famam dicitur plena probatio, & ſic nō eſt
neceſſe deferre iuramentum ſupplemētum
probationis.ita videtur de mente Bart.in l.
de minore. in.§.tormenta.in vlti.colū.ff.de
quæſtio. & d.Ant.in c.veniens.el j.de teſti.
& in c.j.de app.& voluit expreſſe Mathar.
in no.ſuo ij.& ibi ipſe ſubdit in iij.no.quod
eodem modo in iudicijs poſſeſſorijs in qui-
bus dicitur agi de leui præiudicio probatio
per vnum teſtem vel famam habet vim ple
ne probationis.ita quod non eſt opus iura-
mento in ſupplementum probationis,quod
ſentit etiam Barto.in l.j.C.quorum bono.&
clarius in l.ij.in fi.C.vbi in rem act.de quo
dicto latius loquitur Iaſ.in repe.l.admonen
di.in lxxviij.colum.poſt medi.ff.de iureiu-
ran. & vide ſupra in ſing.xlvij.incip,in ore
duorum vel trium.

434 Alias tibi dixi quod teſtis non iuratus
non probat,& eius dictum parum vel nihil
operatur.& hoc dixi ſupra in ſingu.ccxiiij.
inc.Ad validitatem &c,etiā ibi dixi quod
papa non poteſt diſpenſare ꝙ teſtis inferen
do teſtimonium in iudicio non debeat iura-
re, ſed dicta iura & omnia ibi dicta limita
ſingulariter non habere locū in arbitro ſeu
in iudice cui data eſt poteſtas procedēdi de
facto,ſed ſententiandi de iure.nam tali caſu
virtute talis arbitrij poterit arbiter ſeu iu-
dex plene credere teſtibus non iuratis, ita
dixit ſing.Bal.in c.conſanguinei.ad fi.de re
iudic.quod dictum pro valde not.refert &
ſequitur Iaſ.in repe.l.admonēdi.in lxxxiiij.
col.poſt prin.ubi dicit hoc alibi non legiſſe.
ff.de iureiurā.&c.& vide quæ dixi infra in
ſing.ccccix.inci.notiſsimū fore opinor &c.

435 Res inter alios acta tertio non præiudi-
cat,vt habetur in ti.C.res inter alios acta.in
rubro & nigro.& hoc clarum eſt. Attamen
ſcias & perpetuo teneas menti quod ſi aliq
teſtes ſint examinati inter aliquas perſonas
licet nō noceant alijs,attamen ſi tales teſtes
amplius examinari non poſſent hoc caſu fa
ciunt ſemiplenam probationē contra alios,
ſecus eſſet ſi iterum poſſent examinari,quia
tunc eſt imputandum parti quare eos nō fa
cit examinare,ita ſing.dixit Bar.in l.admo-
nendi.ff.de iureiuran.in xvj.col.in verſicu.
quæro quid ſi dicta.& idem tenet d.Ant.&
Abb.in c.fi.extra de iureiurā.& d.An.in c.
quanuis.in iiij.col.de re iudi.& Io.de Imol.
in d.c.fi.de iureiur.& Ang.in l.ij.C.de edē.
& Abb.in d.c.quanuis.& d.Alex.in repe.l.
ſæpe.in xxxvij.col.ff.de re iudi. multū ex-
clamat hoc dictum Bar. & dicit ꝙ eſt ſum-
me not.quia eſt de pane lucrando, licet ſe-
cundum eum non ſit ſine dubio.quæ omnia
refert Iaſ.in d.l.admonendi.in lec.in penul.
char.in iij.colum.& in repeti.illius legis in
lxxxvij.col.ante fi.vbi adducit d.Franc.de
Are.reprobantem hanc doctri.Bar.in conſi.
ſuo clxiiij.incip.Sicut Ioannes.in iij.col.ſed
Iaſ.in d.l.admonendi. in lec.in d.pe.char.in
iij.col.reprobat do.Franc.in d.conſi.ſuo &
approbat doctrinam Bart. quam vt equam
ego ſequor. de qua materia illius tituli, res
inter alios acta.vide do.Phil.Deci.in conſi.
ſuo cix.in j.col.vbi refert & ſequitur illud
dictum Barto.& dicit ꝙ licet res inter alios
acta tertio non præiudicet, tñ facit aliqualē
præſumptionem, per gl.in l.ſi duo patroni.
ff.de iureiuran.& in l.a ſententia.in prin.ff.
de appellatio. & in l.ij.C.de eden. & dicit
ꝙ talis præſumptio eſt adeo potens ꝙ facit
ſemiplenam probationem. & ad hoc alleg.
Bart.in d.l.admonendi.vbi ſupra & vide ēt
do.Phil.Deci.met in conſi.ſuo xlij.in pe.co
lum,vbi adducit pędicta.& adducit etiam

do.An.in c.fraternitatis. de teſti.in antepe.
col.in verſic. nunquid aūt in eadem diſtan-
tia &c.idem dixit ipſe d.Phil.Deci.in cōſi.
cclxxij.incip. Viſo proceſſu.in ij.col.ad fi.

436 Late ſatis dixi tibi ſupra in ſingulari
cccxxiij.inci.Diuturnitas &c. ꝙ antiquitas
ſeu diuturnitas temporis plura et plura ope
ratur,ſed circa eandem materiam dico tibi
nuperrime aliud verbum non contēnendū,
videlicet,quod licet cautū ſit de iure ꝙ apo
cha priuata nullo adminiculo ſuffulta neq;
teſtium,neq; ſubſcriptione nihil penitus ꝓ
bet,vt habetur in l.ſcripturas.C.qui potio.
in pig.hab.& per Bar.& alios in l.admonē-
di.ff.de iureiur.& per Lud.Ro.in cōſil.ſuo
ccciij.incip.Hæc ſcriptura &c. hoc tñ fallit
niſi factum ſit antiquum & apocha antiqua,
quia tunc ſemiplenam probationē inducit,
ita ſing.dixit Ioan.And.poſt Nic.de Matta.
in addi.Spe.in ti.de inſtru.edi.§.nunc dicē-
dum.ſuper verſi.quid ſi producens.quod di
ctum refert & magnifacit Iaſ.in repeti.d.l.
admonēdi. in lxxxvij.col.ſed tu aduerte ꝙ
hoc non dicit Ioan.And.in d.addit.ſed hoc
dicit Spe.in d.§.nunc dicendum . in pe.col.
in verſi. regulariter ergo &c.& idem dixit
do.Ant.in c.ij.in verſi.tertius caſus qñ ſcri-
ptura nullo modo approbat &c.extra de te
ſti.tene menti,quia eſt ſingulare verbū &c.

437 In cauſis criminalibus ꝓceditur ad in-
ſtar ciuilium.l.abſentem.ff.de pœ. Attamen
ſcias ꝙ hæc regula fallit in aliquibus . pri-
mo enim fallit,nam licet in cauſis ciuilibus
ſufficiat ſemiplena probatio vna cū fama,
tamen ſecus eſt in cauſis criminalibus in q̄-
bus ſemiplena probatio cum fama non ſuffi
cit,ita dixit gl.multum not.in c.veniēs.el ij.
de teſti.quam refert & ſequitur Bald.in l.ij.
in prin.ff.de excu.tut.& Imo.in l.intereſſe.
ad fin.C.de accu.& Pau.de Leaza.in l.gra-
uis.in pe.col.de depoſi.& idem voluit Cy.
in l.fi.C.de quæſtio.& Bal.in l.qui crimen.
in ij.col.in fi.C.qui accuſa.non poſ.& in l.ſi
quis ex argentarijs.in.§.ij.ff.de eden.& idē
per illam gl.tenuit Alex.in conſi.ſuo cxliij.
incip. Quoniam abunde.in ij.volu.& Iaſ.in
repe.l.admonendi.in xc.col.poſt prin.ff.de
iureiur.ubi ſubdit fortius,uidelicet,ꝙ idem
etiam eſt qñ agitur ciuiliter de crimine , ita
dixit Ioan.de Ana.in conſi.ſuo lix.inci.Vi-
ſa inquiſitione. in iij.col.ad quæ vide etiam
quæ dixi in repeti.mea rub.C.de probatio.
in lxij.& lxiij.col.& dicit Iaſ.vbi ſupra idē
eſſe in cauſa matrimoniali qñ agitur de ma
trimonio diſſoluendo,quia talis cauſa equi-
paratur cauſe criminali,ad quod alle.Alex.
in conſi.ſuo cclxxxv.incip.Ad habē.ſed tu
dicas ꝙ idem dixit Alexā.in d.conſi.cxliij.
de quo ego latius locutus ſum in d.l.de mi-
nore.in.§.plurium.in xij.col.ver.modo vl-
tra Bart.&c.ff.de quæſtio.fallit ſecundo ſu-
pradicta regula in iudicijs deliberatorijs ꝗ
licet dentur in cauſis ciuilibus, vt in authen
ti.offeratur.C.de lit.conteſta.tñ non dantur
in cauſis criminalibus,ita dixit gl.no.in c.j.
iij.q.ij.quæ alleg.rationem de hoc,quam gl.
refert & ſequitur Ludo.Roma.in ſingula-
ri ſuo cccccccxxxviij.inci.Quæro &c. vbi
dicit ꝙ illa glo.cōiter eſt incognita &c.

438 Lex multum confidit de perſona iudi-
cis adeo ꝙ ibi reperitur interpoſitum decre
tum iudicis ceſſat pręſumptio fraudis & do
li & quelibet alia ſiniſtra præſumptio,ſecū-
dum doct.in pluribus & diuerſis locis.nam
hoc voluit Spe.in ti.de emp. & ven.§.nunc
dicendum.verſi.& breuiter ſcias , & Bal.in
l.cum hi.in.§.ſi prætor.ff.de tranſac.& in l.
quicunq;.C.de bo.quæ liber. & in l.fi.C.de
præd.mino.& in l.ij.C.de offic.ciui.iudi. &
in l.non aliter.ff.de adop. & in l.quæcunq;.
ff.de publi.& Bald.in c.j.in princ.in vj.col.
qui tut.dare poſ.& in addi.Spe.in ti.de ap-
pel.in xv.col.& Io.de Imol.in l.ſi quis cum
aliter.ad fi.ff.de verb.obli. & voluit Alex.
in l.ſciendum.in * col.ff.de verb.obli. &
Alex.in conſi.ſuo cxxv.incip.Viſis & con-
ſideratis.in vij.col.in j.vol.et in cōſ.lxxxv.
incip.Viſo themate &c.in iij.col.in ij.volu.
& ibi in conſi.ciij.inci. Viſis ſcripturis &c.
in iij.col.& Bal.in l.j ff.de rebus eorum.ſed
prædicta limita ſingulariter ſolū habere lo-
cū & ꝓcedere in maioribus iudicibus vt in
pręſide,ꝑtore,& ſimilibus,q̄a lex præſumit
ꝙ factum maioris iudicis ſit recte factū , ſed
ſecus eſt in authoritate ſeu decreto interpo-
ſito a minoribus magiſtratibus ut ſunt magi
ſtratus municipales vel pedanei. Ita ſing.di
xit Bal.in l.tutores.ff.de confir.tut.quod di
ctum pro valde ſingu.refert & ſequitur Iaſ.
in c.T.in iiij.colū.qui tut.dare poſ. & dicit
Bal.in d.l.tutores.ꝙ iſta fuerūt verba Azo.
in ſumma de tut.vel cur.qui non ſatiſ.Tene
menti perpetuo.item limita ēt dictam regu
lam , videlicet, ꝙ præſumitur pro decreto
iudicis propter qd̄ ceſſat præſumptio frau-
dis & doli niſi manifeſte per euidentiam fa
cti contrarium appareret , ita dixit Pau.de
Ca.in conſi.ſuo clxxvij.incip. contra ſupe-
rius conſulta &c.in ij.col.vbi ad hoc alleg.
no.per Innoc.in c.propoſuiſti.de proba.& l.
ſi pars.ff.de inoffi.teſta.in ver.niſi aperte iu
dicem inquit &c, etiam l.poſtquam.in fi. ff.

de peti.hære.& no.per Inno. tn c.cum Bertol.de re iudi.Tene menti.

439 Pluralitas in dubio non præſumit.l.omnium.cũm gl.C.de teſta.c.in præſentia.§.verum.el ij.de proba.l.fi.C.ſi cer.peta. voluit Bal.in l.ij.C.de erro.aduo.vbi dicit ꝙ in dubio non præſumitur pluralitas ſententiarũ. & ibi Saly.no.ꝙ in dubio non præſumitur pluralitas actuum. & voluit Bal.in l.teſtiũ. in v.col.in fi.C.de teſti.& dixit Bal.in l.neque natales.in ij.col.de proba.ꝙ non præſumitur pluralitas in actibus hominũ niſi probetur. Et ideo tene menti ꝙ ſi teſtes oẽs cõcordant in dicto ſuper quo deponunt licet aliter non appareat quod oẽs eodem tẽpore fuerint præſentes,tñ in dubio præſumuntur conteſtes & eodẽ actu deponere. Ita colligitur ex dictis Bal.in l.fi.C.de bon.poſ.ſecundum tab.quem ibi in v.col. refert & approbat Iaſ.vbi dicit quod idem tenuit ipſe Bal.in l.de quibus. in antepe.col.ff.de legi. & Abb.in c.cum Ioannes.in iij.col.de fide inſtr.& Alex.in conſi.ſuo cxlvij.incip.Ponderatis.in ij.vol.de quo latius per Iaſ.vbi ſupra & de hac materia vide ẽt Alex.in d.l.fi. de bo.poſ.ſecundum tab. in fi.& d.Fran.de Are.poſt Inno.in c.qualiter.el ij.in.§.debet. in pe.col.de accu.& vide Bal.in l.ſi duo rei. §.j.in fi.ff.de arb.vbi dicit quod pluralitas ſeu reiteratio non præſumitur in delictis.Et in hac materia pluraliter vide d.Phil.Deci. in conſi.ſuo xiij.in ij.col.& in conſi.cxlvj. in v.col.circa fi.& Soci.in conſi.ſuo cxxix. incip. Tota.in ij.col.& ibi in iij.col.in fi.in iiij. vol.& in conſi.ſuo cxliij.inci.Diu profecto.in iiij.col.in j.vol.

440 Princeps non præſumitur velle tollere ius alterius nec velle aliquem lædere.l.ij.§. ſi quis a principe.& in.§.merito.ff.ne quid in loc.pub.habetur in l.ſi priuatis.ff.qui & a quib.& in l.toties.ff.de polli.& in l.item ſi verberatum.ff.de rei ven.& in l.quoties. C.de preci.impe.offe.cum ſim. Et ideo tene menti no.& ſin.verbum Pau.de Ca.in cõſi. ſuo clix.inci.cõ iſta vertitur.in fi.vbi dixit ꝙ confirmatio principis facta cum clauſula ex certa ſcientia nunꝗ operatᷓ niſi qñ ipſe princeps fuit certificatus de iniuria quæ fiebat alteri ex tali confirmatione quia nõ præſumitur ꝙ princeps voluerit tollere ius alterius per iura ſuperius alleg.quod dictum pro valde no.refert & ſequitur Alex. in cõſi.ſuo ccccclxix.incip.Viſo puncto.in vlt.colum.Sed aduertas tu, quia forte poſſet purgari hoc dictum.Nam poſtꝗ princeps dicit ſe facere confirmationem ex certa ſcientia aſſerit ſe eſſe certioratum & creditur aſſertioni papæ vel principis, vt in cle.vnica.de proba.& in c.ſi papa.de priui.in vj.imo nedum creditur aſſertioni papę vel principis, ſed ẽt creditur dicto cardinalis,vt in c.nobiliſsimus.xcvij.diſt.ad quod vide d.Fely.in c.ad eminentiam.poſt princ.de ſen.excom. Ideo cogita,quia iudicio meo iſta reddũt dubiam dictam doctrinam,attamen dictum in ſe eſt not.

441 Licet de iure nemo poſsit cogi vendere nec emere , vt in l.nec emere.C.de iure deli.& in l.inuitum.C.de cõtrahen.emp. & in l.inuito.ff.de reg.iur.tñ hæc regula limitatur per tex.no.in l.ij.C.de cõi rerum alie. vbi dr̃ quod ſi princeps habet rem cõem diuiſibilem ſic vt pôt partem ſuam pro libito vendere , ita ẽt ſimul cum illa pôt vendere partẽ ſocij ẽt ſine cauſa ſoluto tñ pretio ſuę partis.quem tex.ita intelligit Abb.in c.pen. in ix.col.de re iudi.& idẽ tenet Bar.in l.fin. C.ſi contra ius vel vtili.pub.& d.Fely.in c. quæ in eccleſiarum.in xviij.col.verſ.vj.declaratio.de conſti.vbi dicũt quod ſimilis eſt tex.in l.j.C.de vendi.rer.fiſ.li.x.ſubdit etiã d.Fel.quod tñ equum eſt quod princeps vẽditurus talẽ rem cõem prius requirat ipſum conſortem & eũ alijs præferat ſi vult tm̃ dare quantũ alius.& alleg.hoc voluiſſe Bal.in d.l.ij.ar.l.neceſſe.ff.de in diem addi.& l.j.ff. de priui.cre.quod dicit ipſe d.Fel.no.eſſe limitationem.l.dudũ.C.de contrahẽ.emp. de quo latius dixi in l.j.§.cum quidam deponere.in prin.ff.de qõ.Adde tñ prædictis quod illi qui habẽt curã fertilitatis poſſunt ſtatuere vt nullus emat in foro vltra duo ſextaria grani, & ſic vt oẽs cõmode habere poſsint. ita dixit Sal.in l.j.C.de epiſ.audi.quẽ refert & ſequit̃ Ang.de Are.in.§.fi.ad fin.inſti.de dona.vbi ſubdit vnũ quod contra iſtos qui vulgariter dicũtur incantare frumentũ vel mercantias,vt ſi quis in foro vadit & de frumento plus debito offert ut alij plus emant, vel promittit plus debito in detrimentũ alterius quod talis cõmittit crimen ſtellionatus.ad quod alle.tex.& Bar.in l.ij.§.ſi quis. ff.de cri.ſtel.qd̃ dicit perpetuo eſſe no.&c.

442 Vulgata iuris regula eſt qđ verba enunciatiua emiſſa propter aliud non ꝓbãt , nec diſponunt, vt hr̃ in l.ex his verbis.C.de teſta.mil.& in l.ex hac ſcriptura.ff.de don.& in l.ij.C.de do.promiſ.& in c.iudicante. de teſta.cũ ſi.Sed hęc regula a doc.limitat̃ multis modis maxime a Iaſ.in d.l.ex his uerbis. Et inter alias limitationes dicũt quod dicta regula nõ habet locũ in dote,qa in dote ver-

bae nunciatiua probant & diſponunt, vt eſt tex. in l. ij. cum gl. C. de do. promiſ. & ita tenet Bar. in conſi. ſuo cxxiij. inci. Factum ſic ſe habet. Titius & Seius venerunt ad diuiſionem. quem refert & ſequitur Alex. in d. l. ex hac ſcriptura. in ij. col. ante fi. & Ludo. Ro. in l. j. ff. ſo. ma. & ibi Alex. in xij. col. & in conſi. ſuo iiij. inci. Videretur inſpectis. in vij. col. in ij. volu. & Iaſ. in d. l. ex his verbis. in ij. limitatione. & d. Philip. Deci. in conſil. ccxiij. incip. Viſis his. in vlt. col. Et pro iſta limitatione facit optime gl. no. in l. cum circa. & ibi Bal. C. de iure do. quæ dixit ꝙ dos probat per præſumptiones & coniecturas. quam gl. retuli in repett. mea rub. C. de proba. in xv. col. poſt med. pro qua gloſ. faciunt optime no. verba Saly. in l. fi. C. de iur. dot. in prin. in verſi. ex quo not. bonum arg. vbi dicit quod ſtatutum generaliter diſponens ꝙ inſtrumenta publica non probent niſi poſita ſint & regiſtrata in memorialibus quod tale ſtatutum non habet locum in inſtrumẽtis dotalibus fauore dotium. quod dictū refert & ſequitur Iaſ. in l. j. in ij. col. in verſ. iij. nota. cum verſic. ſeq. vbi alia no. adducit in materia. ff. ſo. ma. Et illud dictum Saly. etiā refert & ſequitur d. Phil. Deci. in conſi. ſuo v. incip. In cauſa domine &c. poſt princi. & vide quæ dixi in repe. mea rub. C. de proba tio. in iiij. colum. ad fi. Tene menti prædicta, quia illa pluries habui in facto & obtinui contra duos aduocatos.

443 Poſtquam ſum in materia dotis & priuilegiorum ſuorum, capias aliud not. verbū in eadem materia. Nam tu ſcis quod ſi emphyteota alienat rem emphyteoticam in ui to vel ignorante dño ꝙ cadit a iure ſuo, vt eſt tex. in l. fi. C. de iure emph. & habetur in c. potuit. de loc. ꝙ etiam habet locum ſi ipſe emphyteota poſt factam talem alienationẽ dictam rem alienatam reemat & ſibi eam acquirat. nam per hoc non releuatur a caducitate iam incurſa, ſecundum Bar. in l. ſequitur. in §. item labeo. in fi. ff. de vſuc. & in l. ſi quis libellos. in fi. C. de appel. & voluit Pe. de Ancha. & Ioan. de Imo. in d. c. potuit. & volunt alij quos refert & ſequitur d. Phili. Deci. in conſi. ſuo clx. incip. In cauſa monaſterij. ad fi. & dixi tibi ſupra in ſing. ccccxij. incip. Plures ſunt. Attamen teneas menti qđ hoc fallit in dote. Nā emphyteota licet non poſsit rem emphyteoticam alienare inſcio vel inuito dño, poteſt tñ talem rem emphyteoticam dare filiæ ſuæ in dotẽ vel filio ſuo in donationem propter nupt. ſine conſenſu domini. ita Spe. & Ioan. And. in tit. de loca, in §. nunc aliqua. in verſ. cix. quod dictum refert & ſequitur Iaſ. in authen. res quæ. in xij. col. in verſ. xvij. extendit. C. cõia de leg. vbi adducit alios plures tenentes hanc partem. & hoc etiam firmat Soci. in ſuis fallen tijs, fallen. xij. in vlt. ampliatione &c.

444 Statutū eſt in ciuitate quo cauet ꝙ miniſtralis denuncians maleficia teneatur ſub pœna probare cõtenta & eius denunciatione. Modo miniſtralis fecit denunciationem alicuius maleficij & probauit per duos vel per tres teſtes contenta in tali denunciatione, ſed tales teſtes fuerūt reprobati propter infamiam vel ex alia cauſa, an tunc talis miniſtralis cadit in pœnam dicti ſtatuti? in quo dicas ꝙ non, ſecundum Spe. in ti. de calum. ad fi. quem refert & ſequitur Bal. in authen. generaliter. C. de epiſ. & cleri. & in l. j. C. de aduo. diuer. iudi. quos refert & ſequit' Soci. in conſi. ſuo cxviij. incip. Viſa &c. in vij. colum. quod eſt no. ad multa & ad limitationẽ illius regulæ quæ dicit quod appellatione probationis intelligitur de idonea & legitima, de qua locutus ſum in repeti. mea. l. de vno quoq; in j. char. ff. de re iudi.

445 Minor leſus in aliquo actu vel contractu conſtante de leſione debet reſtitui in integrum, vt habetur in toto ti. ff. de reſtitu. in integ. & in titu. de mi. & habetur in l. ſi quis maior. C. de tranſa. & in authen. ſacramenta puberum. C. ſi aduer. ven. Et ſcias quod etiā quādoq; minor reſtituitur in integ. nō probata leſione. Et ideo ſi minor confiteat' delictum aliquod commiſiſſe de quo aliter non conſtat niſi per ſuam confeſsionem, tūc tamquam leſus ex illa ſua confeſsione debebit in integ. reſti. aduerſus dictam confeſsionẽ etiam aliter non probata leſione cum ſatis appareat de ſua leſione ex dicta eius cõfeſſione. ita ſing. dixit Ang. in l. certum. in §. in pupillo. ff. de confeſ. vbi dicit ꝙ hoc fuit de mente Ioan. And. in c. ij. de in integ. reſti. lib. vj. ꝙ dicit eſſe no. quia eſt quotidianum, qđ dictum pro valde no. refert & ſequitur Alexan. in conſil. ſuo cccxxxix. incip. in cauſa accuſationis &c. in ij. col. verſi. ij. principaliter, & ibi multum magnificat hoc dictum quem vide &c.

446 Magna profecto & longa eſt diſputatio inter doc. an differat emphyteoſis a feudo, & an iura loquentia in vno habeat locū in alio, & an valeat ar. de vno ad aliud: quā diſputationem not. ponit Iaſ. in l. j. in xj. col. cum tribus col. ibi ſeq. C. de iure emph. Sed quicquid ſit teneas menti perpetuo vnā differentiam inter feudum & emphyteoſim,

Nam licet emphyteota priuati non ſoluēs
canonem intra triennium cadit a iure ſuo,
vt in l.ij.C.de iure emphy.& in authen.qui
rem.C.de ſacroſan.eccleſi.& in c.potuit. de
loca.& in l.quæro.§.inter locatorem.ff.lo-
ca.cum ſi.hoc tñ non habet locum in feudo.
Nam licet feudatarius non ſoluat annuam
præſtationē quam ſoluere tenetur pro feu-
do,non cadit tñ a feudo,ſecundum Spec.&
Ioan.And.in ti.de loc.in §.nunc aliqua.ver
ſi.lxxxv.& voluit Cardi.in d.c.potuit. vbi
refert ſe ita conſuluiſſe. Et Ioã.de Imo.in c.
ex parte. de feu.& Domi.de ſancto Gemi.
in c.ad apoſtolice.§.ſed licet. de re iudic.in
vj.& Aluaro.in c.j.§.ſed nec alia.in tit.quæ
fuit prima cau.beneſi.amit. vbi refert ſe ita
conſuluiſſe cum Pau.de Ca. quos oēs refert
& ſequitur do.Alex.dicens hanc eſſe cōem
opi.in cōſi.ccxxxij.inci.Viſo themate &c.
in ij.col.vbi pro hoc adducit rationē quod
eſt menti tenēdum a feudatarijs hodiernis.
& vide ſupra in ſing.xcv.incipien.Contra-
ctus cenſualis &c.

447 Faciens contractum cum aliquo intelli
gitur præſtare conſenſum neceſſarium ipſi
contractui,licet hoc expreſſe nō exprimat,
& ideo ſtante ſtatuto quod filiusfa. nō poſ-
ſit contrahere ſine conſenſu patris ſi filius
contrahit cum patre,valet contractus, quia
intelligitur tunc quod pater conſentiat illi
contractui.ita dicit Bar.in l.cum pater.in.§.
libertus.ff.de leg.ij.quem refert & ſequitur
Bal.in l.fi.C.ad macedo.& voluit Ang.in l.
titius.ff.quib.mo.pig. vel hyp.ſol.& d.Frã.
de Are.in conſi.ſuo clx.incip.Longa profe
cto &c.in iiij.col.& Bal.in marg. ſua in ver
bo,ſtatutum.in pe.ver.de qua materia habe
tur per do.Fely.in c.cum nuncius. in fin.de
teſti.& in c.cum bertoldus.in iiij.col.de re
iudi.& per Bal.in l.exceptionem.circa fin.
C.de euic.& per Bart.in l.j.circa med.C.de
decu.lib.x.& per Bal.& Pau.de Caſt.in l.j.
C.quod cū eo.& per d.Fely.poſt Abb.in c.
nonne . in iij.col.de præſump. & per Ioan.
And.in regu.qui tacet.de reg.iur.in mercu.
& per Barba.in c.edoceri.in v.char. de re-
ſcrip.& in c.cum dilectus.in ij.colum.de cō
ſue.& per Alex.in l.quanquam.verſic.quid
ſi filius.ff.de auth.tut.& in l.bonorum.la ij.
C.qui admit.& per Bal.in conſi.ſuo lxxix.
incip. Occurrit &c.in j.vol.& per Bald. in
addi.Spec.in ti.de reo.in vlt.additio.& per
Abb.in conſi.ſuo xj.inci.Factum ſic propo-
nitur.in iij.vol.& per Socin.in conſilio ſuo
lxxxvij.inci.In præſenti conſultatione &c.
in fi.j.col.in j.vol.& in conſi.xxiij.inci.Cir-
ca prædicta.in ij.col.in iiij.vol.& in eo.vo-
lumi.in conſi.xxx.incip.Præſens conſulta-
tio.in iij.col.& per Alex.in conſi.cclij.inci.
Præclare.in fi.pe.col.& in conſi.cvj.incip.
Quo ad pręſens &c.in fi.in j.vol.& per Bar
ba.in conſi.xlj.incip. Immortalem &c.in ij.
col.in iiij.vol.& per Soci.in cōſil.cxxv.in-
cip.Quoniam.in iiij.col.in iiij.volu.Et ideo
teneas menti no.verbum in materia iſta, vi
delicet,quod ſi ex forma ſtatuti mulier non
poteſt contrahere ſine conſenſu duorū pro-
pinquorum & contingat quod mulier ven-
dat aliqua bona vni ex propinquis cum cō
ſenſu alterius propinqui valebit cōtractus
& dicetur ſatisfactum ſtatuto,quia propin-
quis emendo a muliere videtur conſentire
illi contractui,ita dixit do.Abb.in c.cum in
veteri.ſuper glo.j.de elec.quod dictum pro
no.refert & ſequitur Alex.in conſi.cclij.in-
cip. Præclare &c.in pe.col.vbi ad corrobo
rationem huius dicti plura adducit de qbus
ibi per eum. Sed tu vltra eum dicas quod
idem dixit Ang.in l.j.in.§.fuit quæſitum.ff.
ad trebel. Et idem dixit Soci. in conſil. ſuo
lxxx.incip.Præſens conſultatio . in iij.col.
vbi refert & ſequitur Abb. in dicto capitu-
lo cum in veteri.

448 Habens poteſtatem a lege,vel a ſtatuto
ſe vindicandi in aliquo caſu non poteſt talē
vindictam alteri mandare,ſecundum Bal.in
l.accuſationis.ff.quod metus cau. & in l.vt
vim.in iij.col.ff.de iuſti.& iur.& in c.j.in.§.
ſi vero.de pace iura.fir. & in l.ad officium.
in fi.C.cōi diui. & in repe.l.j.C.vnde vi.de
quo etiam per Pau.de Caſt.in l.ſi cum dotē.
in.§.tranſgrediamur.ff.ſo.ma.& per Ludo.
Rom.in l.iij.in.§.ſi maritus.ff.ad Sille.& la
tius per Alex.in l.non ſolum.in.§.ſi mãdato
meo.ff.de iniur. Sed hoc tñ credo poſſe re-
ſtringi & limitari in extraneis, qa talis vin-
dicta non poterit mandari extraneis, ſed ſe
cus credo eſſe in filijs,quia talis vindicta po
terit mãdari filijs,& hoc ex duobus.Et pri-
mo propter dictum Bar.in d.l.non ſolum.in
§.ſi mandato. in ij.col.vbi dicit quod licet
licitum ſit patri occidere filiam comprehen
ſam in adulterio,vt in l.nec in ea.& in l.qđ
ait lex.ff.de adul.& licet hoc non poſsit al-
teri demandare , poterit tñ hoc mandare fi-
lijs ſuis.quod dictum approbat Salyce.in l.
gracchus.C.de adul. & d.Fely.in c.ſi vero.
el j.in j.col.de ſen.excom.Secundo hoc cre-
do eſſe verum & procedere propter illã re
gulam,videlicet,quod pater et filius cenſen
tur vna & eadem perſona.l.cum ſcimus.C.
de agri.& cenſi.lib.xj.& in.§.authoritate.

xxv.q.iij.& habetur in l.iſti quidem.ff.qd̄ metus cau. de qua regula plura dixi ſupra in ſing.clx.inci.Pater & filius.vbi videas.

449 Teſtamenta debent eſſe libera & ſpontanea, vt habetur in l.j.C.de ſacroſan.eccl. & in §.diſponat.in authē.de nup.cum ſi.Et ideo videmus quod teſtamentum metu factum non valet,ſecundum gl.& doct.in l.ij.C.ſi quis ali.teſt.prohi.& volunt ſcriben.in §.j.ff.ſi quis ali.teſta.prohi. Et adeo eſt verum hoc quod teſtamēta debent eſſe libera, & non dependere a voluntate alicuius niſi ſolius teſtatoris,ꝙ ſi affines & intimi teſtatoris informati forte de ipſius voluntate vel forſan iudicantes,quid prudenter illi agendum ſit,fecerunt ſcribi teſtamentū, quo ſcripto notarius legit inſtitutionem hæredis & petit ſi ſic inſtituere volebat,& teſtator reſpondit quod ſic,& idem fecit de legatis, tale teſtamentum non valet,eo quia facile daretur materia fabricandi falſum, quia infirmi quaſi ad omnia reſpondent quod ſic . ita dixit Ioan.And.in addi. Spe.in ti.de teſt.in §.in primis.in addi.incip.pileus &c.Et idē dixit d.Anto.in c.cum tibi,de teſta.quos refert & ſequitur Alexā.in conſil.cclvij.incip. Ponderatis verbis &c.in j.col.Ex quo inſtruantur notarij vt permittant teſtatorē nominare hæredem & legatarios,ore ſuo proprio,alias teſtamentum eſſet inualidum , de quibus latius per do.Alex.in d.conſilio ſuo præalleg.&c. & per Soci.in conſi.ſuo xcij. incip.In cauſa.in ix.col.in iij.volu.& ibi in conſi.xx.inci.In facto præſupponitur. in ij. col.& per Cor.in conſi.ciij.incip. Circa primum.in vlt col.in j.vol.

450 Simplicitati ſemper ſuccurrendum eſt nec ſimplices ſunt decipiendi,ſecundū Car. in cle.ij.in ij.no.de pe. & re.& dixit Bal.in l.j.in princ.C.ne fil.pro pat.quod ſimplices homines circūuenti repetuntur tanꝗ errantes. Et propter ſimplicitatē ſepe recedimus a regulis iuris cōis, vt oſtendi ſupra in ſing. meo cclxxxvij.tetigi tibi alias. & in ſingu. xviij.incip.Quotidie fiunt,Et ideo tene mēti no.verbum, videlicet, quod licet principalis & non eius procurator vel aduocatus debeat reſpōdere poſitionibus , vt habetᷣ in c.paſtoralis.de iudi.& in c.j.de iudi.in vj.tamen hoc fallit niſi ille principalis qui deberet reſpondere eſſet homo ſimplex & groſſus in quo eſſet præſumptio quod de leui caperetur in reſpondendo, quia tunc admittitᷣ ad reſpondendum dictis poſitionibus eius procurator vel aduocatus, ita no.dixit Abba.in d.c.paſtoralis,ante fin,de iudi. & in c. dilecti.in vj.col.eo.ti.& hoc fuit dictum Hoſtien.ibi vt refert Abb.in d.c.paſtoralis. & idem dixit Spe.in ti.de poſi.in.§.vij.verſic. xvij.& ibi Bal.in addi.in iiij.col.ver.quando cliētulus.Et iſtud eſt no. pro mulieribus minoribus & ruſticis in quibus præſumitur ſimplicitas, ſecundum Bal.in rub.C.de rer. permu.ante fi.vbi fortius dicit, quod etiam ſi tales in contractu iurent non obligantur, quia cum iuramentū ſit captioſum & iniuſtum debet per epm̄ relaxari, & dicit quod licet iuramentum repreſentet quem maiorem,non tñ fingit eum prudentem & ſagacem ſicut nec mulierem fingit ſagacē, quia vt dicit Ariſto.mulier habet cōſilium inualidum, & minor habet iudicium ſeu conſilium imperfectum, & iſta ſunt naturalia & immutabilia,ita formaliter dicit Bald.in d. rub.C.de rer.permu.Tene menti prædicta, quia nedum ſemel in anno veniūt facto,ſed imo quotidie accidunt &c.

451 Decreui omnino aliqua tibi tradere in materia præſumptionis vltra ea quæ dixi ſupra in ſing.cxvj.inci.Præſumptio &c. & in ſing.clxvij.inci.Violentus &c.& in ſing. ccclxxj.inci.Teſtis &c.Ideo ſcias quod ubi eſt præſumptio cōtra probantem nunquam ex vno teſte defertur iuramētum in ſupplementū probationis,quia præſumptio * ꝓbationem vnius teſtis. Ita ſingu.dixit Bal.in l.non eſt.la j.circa prin.ff.quod met.cau.Itē ſcias quod ſtatur præſumptioni qñ veritas aliter haberi non pōt,ſecundum d.Lau.Calca.in conſi.viij.incipit.In cauſa pendente.in vj.col.Item teſtis non idoneus ſi habet præſumptionem pro ſe efficitur idoneus.ita dixit d.Alex.in l.ſi duo patroni.in prin.in ij. col.ff.de iureiuran.deduxi ſupra in ſingula. cccxliij.inci.Veriſimilitudo &c.Item qñ iuris præſumptio eſt pro allegante aliquid,ipſe illud allegans releuatur ab onere probādi,ita dixit Bar.in l.in illa ſtipulatione ſi calendis.ante fi.ff.de verb.ob.& Soci.in conſi.ſuo lxvj.incip.Fruſtra.in v.col.poſt prin. & in eo.conſi.vij.col.in fi.vbi plura ad hoc alle.Item qñ tractatur de probando contra illud quod habet præſumptionē pro ſe probationes debent eſſe efficaciores , ſecūdum Abb.per illum tex.in c.quia veriſimile . de præſump.& Spe.in ti.de proba.in.§.fi.ver. quintum &c.& Alexan.poſt Bal.in l.tranſactionem.C.de tranſa.& Alexan. in conſilio cccxxiij.inci.In caſu prædicto &c.in fi.verbis.& d.Phil.Deci.in conſi.ſuo clxxv.inci. In cauſa falſitatis.in vj.col.in prin.& in conſi.clxxxvij.in prin.& in conſi.cxcv.in iij.co

ſum.in verſ.& iſta concluſio.& in conſi.cv. in iij.col.& voluit Abb. in cõſi.ſuo xj.inci. In cauſa quæ vertitur.in ij.col.in ij.vol.Itẽ ſcias quod præſumptiones poſſunt eſſe tales ꝙ faciant indicium ad torturã, & econtrario poſſunt eſſe ita leues ꝙ nihil operantur, ita dixit Bal.in c.veritatis.in ij.col.in fi.de dolo & contu.Tene menti prędicta,quia in materia pſumptiões ſunt no.& quotidiana.

452 Inſtr̃m guarentigiatum habet executionem paratã,quia nihil aliud eſt guarentigia niſi preceptũ factum in confeſſum per notarium de inſtr̃o rogatum effectũ iudicẽ ordinariũ de obſeruando promiſſa,ita dixit Cy. in l.j.C.de cõfeſ.& Bar.in l.non fateť.ff.eo. ti.& Ang.& Imo.in l.prætor.§.j.ff.de re iudi.pro quo faciunt dicta per Bald.in c.j.§.ſ. in j.col.in ti.de lege corra.& per Iaſ.in l.legitima.in ij.& iij.col.ff.de pac.Scias tamen quod poſt factũ preceptum guarentigię cõfeſſio tanꝗ erronea põt reuocari, ſecũdum Bar.in d.l.non fateť.quem refert & ſequitur Bal.in l.error.in iiij.col.C.de iur.& fac.ign. & Soci.i cõſ.ſuo lxxix.inci.Si eſſemus &c. in vij.col.in iiij.vol.de quo ẽt per Rapha. Cu.in conſi.clx.incip.Ioannes.vide tñ oĩno Ia.in d.l.error.in j.col.vbi dicit quod cõfeſſio põt reuocari prætextu erroris dũmodo expenſe litis actualiter prius reficianť parti aduerſe.alle.Bart.in l.rura.ad fi.C.de omni agr.deſer.li.xj.quem ſecundum eũ ſequitur Are. in.§.ſi minus.in xx.col.inſti.de acti.ad quod ẽt dicit facere quod voluit Bar.i l.edicta.in vlt.col.C.de eden. Limitat ẽt Iaſ.vbi ſupra & dicit quod confeſſio põt prætextu erroris reuocari niſi fuerit primo acceptata per partẽ aduerſam.nam tunc nõ poterit reuocari qñ ex tali acceptatione eſſet acquiſitum ius parti. ad quod alle.plura de quibus ibi per eũ,ſed vltra eũ vide circa hoc q̃ ego dixi in repe.mea.l.de vnoquoq;.ff.de re iudi.in xxx.char.vbi plura not.adduxi circa hanc materiam acceptationis . Tene menti prædicta,quia vr̃ aliquibus notarijs idiotis quod qñ aliquis ſe ponit in conſtituto cum pręcepto de ſoluendo nullum ſit remedium pro ipſo debitore.& vide omnino quę dixi infra i ſing.cccclxvij.inci.Viget &c.in verbo,videas tamen omnino Soci.&c.

453 Odia reſtringi & fauores conuenit ampliari.c.odia.de regu.iur.in vj.cum concor. ibi in gl.allegatis.& dixi ſupra in ſingulari ccxciiij.inci.Odia.Et ideo ſcias quod licet ſtatuta laicorũ non ligent clericos,vt habeť pro oẽs in c.cum oẽs.extra de conſtit.& habetur per Bar.& Pau.de Ca.in l.oẽs populi. in xv.colum.in iiij.q.ff.de iuſt.& iur.& per Bal.in l.iiij.C.ad l.fal. & per Bal.in l.omni. C.de ſacroſan.eccle.& in l.j.in fi.C.de contrahen.emp.& in l.cunctos populos.in vij. col.C.de ſum.tri.& per Bart.in c.j.§.ſi quis per triginta.ſi de feu.fue.contro.& per Bar. in l.j.§.quæ onerande.ff.quã.rer.acti.nõ da. & per Ioan.Cal.in diſpu.ſua inci.Statuto ciuitatis cauetur.& per Pau.de Caſt.in conſi. ccxcix.inci.Ad primũ.& habetur ẽt in alijs locis quę referunt doc.in dictis iuribus,hoc tñ intellige eſſe verũ in præiudicialibus ipſis clericis,ſecus aũt eſt in fauorabilibus ipſis clericis,quia tunc ſtatutum laicorũ comprehendit clericos.ita dicit Abb.in c.eccleſia.de conſtit.& voluit Lapus alleg.cj.inci. In ciuitate Florentiæ.in v.col.& voluit do. Rochus Curti.in c.fi.in cxvj.col.de cõſue. vbi ad hoc alleg.tex.in c.dilecti.de fo.compe.& alia plura de quibus ibi per eum.Dicit ẽt quod ſi conſuetudo non eſſet ſimpliciter fauorabilis clericis,ſed indifferens poſſet clericus ea vti in ſuum fauorem.c.ſi in adiutorium.x.diſt.& tradit Bald.ſecundum eum in l.de quibus.in xvj.col.ff.de leg.Adducit ẽt Abb.in c.fi.in j.no.per illum text. de vita & ho.cle.vbi dicit quod clerici poſſunt vti ſtatuto contra laicos quod inſtrumenta habeant executionem paratã , quod etiam voluit Gemi.in c.fi.in princ.in ij.col. de offi.deleg.li.vj.& Pau.de Ca. in cõſi.ſuo ccc.inci.Ad primum dicen̄. vbi dicit quod non eſt abſurdum ꝙ clerici gaudeant beneficijs ſtatutorum populi , licet non ſupportent onera,quia ſufficit quod ſubeant onera ſpiritualia,& ſic non ſunt ſimiles cum forenſibus, a quibus populus nullum habet ſubſidium,de quo etiam latius per ipſum d.Rochum in d.c.fi.in cxvj.col.de conſue.

454 Curſus temporis eſt magni effectus, vt dixi & oſtendi ſupra in quampluribus ſingularibus in quibus locutus ſum de diuturnitate temporis. Sed vltra omnia quæ dixi accipe alium nota.effectum quem producit curſus temporis.Nam tu ſcis ꝙ pœna homicidij,eſt pœna mortis.l.iij.C.de epiſcop.audien.& dixi late in l.j.in princ.in iij.notab. ff.de ſiccar.Attamen ſi quis olim commiſiſſet homicidium de quo nunquam fuit cognitum,licet nunc detegatur tale crimen & cognoſcatur de eo pœna debet aliquantulum alleuiari, ita dixit gloſ.& Barto.in l.ſi diutius.ff.de pœnis.& Petr.de Anchar.& Barba.in iij.colum.in c.fina.de conſue.quos refert & ſequitur Rochus de Cur.in dicto capitulo fina.in ij.colum.ad fin.vbi ex his in-

ſert quod talis homicida decapitari nõ de-
bet,ſed alia leuiori pœna puniri,quia ſi pœ
na debet eſſe leuior,qñ delictum fuit iandiu
perpetratum ergo erit minor morte , vt ad
ſenſum patet.quod dicit ibi d.Rochus ligã-
dum eſſe digito,quia ſecundum eum eſt de-
cilio pro liberando amico a pœna mortis.
pro quo ſecundum eum benefacit tex. in l.
querelã.C.de fal.& in l.adultus.C.de adul.
vbi temporis curſu crimẽ abolet.Sed in vl-
tra do.Rochum vide Saly.hoc expreſſe di-
cẽtem in l.ſeruos.in ij.col.C.ad l.iul.de vi.
Et pro hoc dicto optime faciũt quæ ego di-
xi in l.j.in.§.diuus Hadrianus.in pen.col.in
prin.ff.de ſicca.Tene menti,quia ſæpe con-
tingit ꝙ homines pro aliquo antiquo homi-
cidio capiuntur & inquiruntur de eo &c.

455 Difficillimum eſt iuſtum dolorem tem-
perare.ita dicit tex.no.in l.ſi adulterium cũ
inceſtu.§.iperatores.ff. de adul.l.gracchus.
circa fi.C.eo.ti.quæ iura alleg.Pau.de Caſt.
ad no.deciſionem in conſi.ſuo cxcij.inci. In
cauſa incarceratorũ.in vlt.col.& Ange. de
Are.in trac.maleſi.in verb.& dictus Titius
ſe defendendo.in iij.char.in verſi.aduertas.
& do.Fran.de Are.in conſi.ſuo cxvj.incip.
Sicut Ioannes. in vlti.colũ. Et idem probat
tex.in l.j.in.§.fin.ff.de ſicca.& in l.ſi quis in
graui . in.§.ſi tñ maritus.ff.ad Sille. Et vo-
luit gl.in l.nec in ea.in.§.fi.ff.de adul.& vo
luit Abb.in c.dilecti filij.de excep. & in c.j.
de iniur.& in c.cum te. in xj.col.de re iudi.
de quo latius locutus ſum in l.j.in princi.in
ix.col.ver.xiij.limita &c.ff.de ſicca.Et per
prædicta iura.ſ.d.§.imperatores.& d.l.grac
chus.teneas perpetuo menti ſingu.verbum
quod dixit do.Par.de Pute.videlicet,quod
ſi iudex non præcedentibus indicijs poſuit
aliquem ad torturam, quod ſi ille ſic indebi
te tortus occidat talem iudicem, non debet
puniri pœna mortis ſed alia miuori pœna ci
tra mortem licet pro homicidio imponatur
pœna mortis,vt dixi in ſuperiori proxi.no.
Ita ſing.dixit do.Par.de Put.in trac.ſyndic.
in xxxj.char.in ij.col.in fi.ſub ver.quidam
iudex.vbi refert quandam facti contingen-
tiam.pro quo dicto faciunt optime quæ di-
cuntur de prouocato delinquente qui excu
ſatur delicto. de quo late dixi in d.l.j.in
prin.in ix.col.ff.de ſicca.& dixit etiã Alex.
in conſi.ſuo cxliiij.incip.Poſt reditum.in ij.
col.in ij.vol. Tene menti rogo prædictã do
ctrinam,quia modernis temporibus vt plu-
rimum iudices velo leuato torquent homi-
nes ſine indicijs,& velle ſuum ſubrogant lo
co indiciorum quod eſt durum & iniquiſſi-
mum,tamen toleratur a ſuperioribus imme
mores quod lẽto gradu diuina procedit ira,
non tamen ipſe Deus obliuiſcitur iniquita-
tum iniquorum iudicum &c.

456 Habuiſti ſupra ſatis late in ſingu.cxcv.
incip.Nemo priuandus eſt poſſeſsione ſua,
quod quis non debet ex abrupto non ſerua
to iuris ordine priuari poſſeſsione ſua , de
quo me remitto ad ea quæ ibi dixi. Sed cir-
ca ipſam materiam poſſeſsionis dico vnum
aliud no.verbum,videlicet,quod adeo iura
abhorrẽt ſpoliationem poſſeſsionis alicuius
ꝙ ſi quis vellet me expellere de poſſeſsio-
ne mea,quod amici et vicini mei poſſunt il-
lum impune percutere ne me expellat etiã
ſi per magiſtratum fuerit miſſus talis execu
tor,quia populus & quilibet de populo po
terit illi reſiſtere impune illum arcendo a ta
li nequitia quam committit.ita dixit Bar.in
l.deuotũ.C.de metal. quem refert & ſequit
d.Par.de Puteo in ſuo trac.ſyndi.in ij.char.
in j.col.in verſi.excedant pleriq; &c. quod
profecto eſt multum not.propter iſtos bara
tarios & Modernos bariſellos qui de facto
homines bonis & rebus ſuis indebite ſpo-
liant vt tota die occurrit & eis vident om-
nia licere &c.Et idem voluit Corſe.in no.
ſuis in verſi.defenſio.in ij.no.pro quibus fa
ciunt dicta per do .Alex.in conſil.ſuo cxix.
incip.Viſo proceſſu &c.in iij.col.in vij.vol.

457 Teſtimonium infamis infamia iuris uel
facti,licet non ſit habile quo ad condemnan
dum,vt habetur in l.j.C.de ſum.tri. & in c.
teſtimonium.extra de teſtib.de quo late di
xi in repe.mea.l.fi.in vj.char.de probat. &
in ſing.meo cix.inci.Infans &c. Tamẽ ſcias
quod tale teſtimonium eſt ſufficiens ad in-
quiſitionem & ad torturam.Ita ſingul.dixit
Bal.in l.j.in vj.col.C.de ſum.trini. quem re
fert & ſequitur d.Par.de Put.in trac.ſyndi.
in xciiij.char.in iiij.col.circa medi.quod eſt
ſingulariter not.Sed hoc tñ indiſtincte non
audeo affirmare ꝑ ea quæ dixi infra in ſing.
cccclxxvj.inci.Audiuiſti &c.vbi videas.

458 Liber mercatoris,an & qñ faciat fidem
pro eo vel contra eum,habetur late per ſcri
bentes , in l.quædam.in.§.nummularios.ff.
de eden.& in l.admonendi.ff.de iureiuran.
& in l.rationes.C.de proba.& in l.lucius.in
§.tutele.ff.de admi.tut.& in l.argentarius.
ff.de eden.& habetur per Bal.in l.j.in ij.co
lum.C.de confeſ.& per Pau.de Caſt.in l.ta-
le pactum.in prin.ff.de pac.& per Bal.in ru
bri.C.de conſti.pec.in vlt.col.& in l.in bo-
ne fidei.in iiij.col.C.de reb.cred.& in rub.
C.de fide inſtru.in pe.char.Sed in hac mate

ria

tia teneas mẽti duo. primum ꝙ ſi ex forma ſtatuti vel conſuetudinis ſtandum eſt libro mercatoris etiam in magnis quantitatibus ꝙ tale ſtatutum vel talis conſuetudo debet intelligi accedente tamen conſenſu iudicis & ſi iudici videbitur conſiderata qualitate mercatoris,& quantitate ac cõditione cauſe, ita dixit Bal.in l.vnica in iiij. colũ.C. de confeſ. quem refert & ſequitur Abb.in c. bone el ij.in vlt.col.de poſtu.præla.quos re fert & ſequitur Iaſ.in repe.l. admonendi in l.col.de iureiur.Et ſubdunt prædicti in lo cis ſuperius alleg. quod ſi talis conſuetudo indiſcreta eſſet & indifferens,puta quia diſponeret quod cauſa ſcripture mercatoris credendum eſſet pro ſe ꝙ non valeret,quia eſſet ſine ratione & eſſet prona ad falſum committendum contra l. conuenire ff. de pac.dot.& contra c.erit aũt lex x. di. quod etiam voluit Iaſ.in l.quædam in.§.nummularios ff.de eden. Secũdo teneas mẽti quod ſtãte dicto ſtatuto vel cõſuetudine, ꝙ libris mercatorũ plena fides adhibeatur pro ſcribẽte,debet hoc intelligi & limitari,niſi mercator eſſet alias infamis vel ſuſpecte vite,ita dixit Bal.in d.l.cunctos populos in repe.in xv.col.in ver.quantum exemplum ſtatutũ permittit &c.& Bal.in l.caſsius in vlti. col. ff.de ſena.quod ibi intelligit ſi talis infamia ſit publica,alias ſecus.quæ dicta refert & ſequitur Iaſ.in repe.l.admonendi in l.colũ.ff. de iureiu.vbi pro hoc adducit etiam Bar.in ſimili in l. quædam.§.nummularios ff. de eden. vbi dicit ꝙ hodie libris mercatorũ, vel campſorum, plena fides datur pro alio contra tertium.quod intelligit Bar. eſſe verum,niſi talis mercator ſit perſona ſuſpecta argu.l. ſi quis ex argentarijs.§.j.ff. de eden. Quæ omnia tene mẽti,quia multum ſeruiũt in curia mercatorum &c.

459 Vox viua dignior eſt voci mortue, & ei merito prefertur tex.eſt in auth. de inſtr.& fide in.§.ſi vero tale.& voluit Specu.in tit. de proba.in.§.videndũ reſtat in ver.Sed pone ꝙ in inſtrumẽto & glo.in c. tertio loco. de proba.& ibi Barba.in xxvij.col.& Pet. de Anch.in repe.canonũ ſtatuta de cõſti.in vij.col.& Barb.in c.ij.in x.col. extra de proba.& voluit gl.in c.poſt ceſsionẽ.& ibi Bar. in xxiiij.col.extra de proba.Attamẽ teneas menti vnum caſum not.in quo vox mortua præfertur viue voci. Nam tu ſcis quod confeſsio facta abſente parte non plene probat vt hr̃ in l.certum.§.ſi quis abſente ff.de cõfeſ.& in l.ſi.de interro.act. per cano. maxime per d.Fely.in c.olim de reſcri.& dixi ſupra in ſing.202.incip.Tu ſcis regulã.hoc tñ fallit in cõfeſsione quã facit mercator in libris ſuis abſente parte.nã talis cõfeſsio plene probat licet ſit vox mortua.Ita no.dixit Bar.in l.inter chartulas C.de cõue.fiſ. deb. li.x.quẽ refert & ſequitur Bal.in l. vnica in iiij.col ver.primo caſu ſtatur &c.C.de confeſ.vbi dicit quod hoc euenit, quia ſcriptura habet actũ permanẽtẽ quod non contingit in confeſsione viue vocis,vt de ſe patet ad quod etiam ipſe Bal.adducit,dictã per In no.in c.cum contingat de offi.deleg.& in c. ſi cautio de fide inſtr.& idem tenet d.Alex. plura allegans in conſi.ſuo ccxlv.inci.Ponderatis in vj.volu.& in hac materia confeſsionis facte abſente parte vide quæ dixi ſupra in d.ſingula.202.incipien.Tu ſcis regulam illam &c.

460 Nouiſsimũ fore opinor in iure ꝙ dictum teſtis ſine iuramẽto eſt inualidum,vt hr̃ per omnes in l. iuſiurandi C.de teſtib.& in cap. tuis quæſtionibus eo.ti.& in c.item iuriſiurandi iiij.q.iij.& in c. hortamur iij.q.ix. cũ ſi.& hoc nedum procedit in teſte,ſed etiam habet locum in alia quacunque perſona cuius dicto ſtandum eſt ex diſpoſitione ſtatuti,vel alterius diſpoſitionis ſecundum Ang. in repe.l.ſi vacantia in ij.col.C. de bo. vac. lib.x.de quo latiſsime dixi in repe.mea l.ff. in xxvij.char.C.de proba. & ſupra in ſing. ccxiij.inci.Ad validitatem. Attamẽ teneas menti perpetuo ꝙ quando fides teſtis eſt ab vtraque parte approbata in tali teſte nõ re quiritur,iuramentum,& valet eius dictũ ſine iuramento, ita ſing.dixit Bar.in l.lucius in fi.verbis ff.de fideiuſ.alleg.not. in l.j.§.j. ff.de fer.Quod dictum pro valde not.refert & ſequitur dicens illud nõ legiſſe alibi. Iaſ. in repe.l admonendi in xlvj.col.ff. de iureiur.quod dicit not.eſſe ad limitationẽ d.l.iuriſiurandi cum ſi.& illud dictũ Bar.etiã pro not.refert & ſequitur idẽ Iaſ. in.§.itẽ ſi quis in xiij.col.inſti.de actio.& vide quę dixi in ſing.434.incip. Alias tibi dixi &c.

461 Regulariter ſtante ſemiplena probatione in cauſis nõ magnis nec arduis defertur iuramentũ in ſupplementum probationis, vt late habetur per omnes in l. admonendi ff.de iureiur. & in l.in bone fidei C. de reb. credi. Sed ſcias tu quod tale iuramentũ in ſupplementum probationis non defertur ẽt ſtante ſemiplena probatione quando veriſimiliter debent poſſe inueniri plures teſtes illius rei.Ita not.dixit Bar.in d.l.admonendi.in xiij.colum.in verſi.Item hoc intelligo verum & idem voluit Bald.in d.l. in bone

fidei.& in repe.l.de quibus in xxij.co.ff. de legi.quos refert & ſequitur Alex. in conſil. ſuo cccclvj.inci. Viſo proceſſu cauſe in vlti. col.pro quibus facit glo.not. in c.ſtatuiũ in .§.cum vero in verbo,ſaltẽ.de reſcri. in vj. quæ dixit quod iuramẽto non creditur niſi in defectum aliarum probationum quã glo. refert & approbat Bald.in l.j.in j.colũ.C.de reb.cred. Tene menti, quia vidi hoc in facto in palatio poteſtatis non ſunt adhuc tres dies &c.

462 Notario nõ creditur niſi de his quæ coram eo fiunt qñ celebratur actus vel contractus,vt late tradunt ſcribentes in c.qm̃ contra extra de proba.Et ideo teneas mẽti vnũ perpetuo quod ſi notarius hodie conficit inſtrumentum mutui & aſſerit ꝙ heri in ſua præſentia fuit numerata pecunia nihil probat de numeratione quia tẽpore numerationis non fuit rogatus de ipſa numeratione, ſed hodie, & nõ põt atteſtari in inſtrumẽto niſi de vtlis tẽpore rogationis. Et ideo licet falſum dicat nõ punitur de falſo,quia loquitur,vt priuata perſona,ita no.dixit Bald.in l.ex his in ij.col.C.de teſt.mili.qđ dictũ pro valde no.refert & ſequiť d.Fely.in c. ſi cautio in xxiij.col.ver.& vnũ perpetuo nota. de fide inſtru.vbi dicit quod iſtud dictũ nũquã exeat mẽtẽ tuã.& vide quæ dixi ſupra in ſingula.ccccxv.incip.Iuramentum &c.& Soci.in conſil.xcv.inci. In cauſa in j.colum. in iij.volu.Alex.conſi.xx.incip.Viſo in iij. col.in vi.volu.&c.

463 Rigor iuris ciuilis in pluribus moderatᷣ ab æquitate iuris canonici, & hoc patet,nã de iure ciuili ille qui non opponit exceptionẽ nõ nu.pec.intra biẽnniũ,vlterius nõ auditur illã opponẽdo tex.eſt vulgatus in l.cõtractibus C.de nõ nu.pec.& ibi hř per oẽs. attñ de equitate iuris canonici auditur etiã poſt bienniũ volẽs ꝓbare pecuniã nõ fuiſſe numeratã.Ita dixit Dy.in regu. locupletari de regu.iur.in vj.quẽ refert & ſequitur Lu. Ro.in l.diuortio ff.de verb.oblig.& in cõſ. ſuo xliiij.inci.Ex ſupra narrato in j.col.& Ang.in conſi.cliij.incip. Videtur prima ſtõte.& voluit d. Ant.& Ioã.de Imo.in c.fin. in pen.char. extra de ſol.& volunt alij plures doct.in alijs locis,quos accurate refert & ſequitur d.Fely.in c. ſi cautio in xix.col. ver. modo fallit primo de fid.inſtru.Moderatur ẽt in alio.Nã tu ſcis qđ vbi eſt dies & pœna non admittitur moræ purgatio,vt late hř in l magnam C.de contrah.& cõmit.ſtip.& in l.traiectitie in.§.de illo ff.de act.& oblig. & hř latiſsime in l.ſi inſulam ff.de ver.obli. & ibi dicit Ang.ꝙ debitor obligatus ex inſtrumẽto publico ſi conuenitur nõ poteſt morã purgare ſi extat ſtatutũ quẽ debere cogi ad obſeruantiã promiſſorum per inſtrumentũ guarentigiatũ.qđ dictum ibi refert & ſequitur Alex.in j.col.Attamẽ de equitate canonica eſt ꝙ mora põt purgari ẽt vbi interuenit iuramẽtũ,ita dixit Bald. in l.qui crimen in xj.q.C.qui accu. non poſ. quod dictũ approbat Alex.in l.ſi quis maior.C. de trãſac. vbi ad hoc ẽt alleg.do. Ant.& Io.de Imo.in c.dilecti de arbi.volẽtes quod de iure canonico ſeu de equitate iuris canonici mora ſẽper poſsit purgari ſi aduerſarius non ſit paſſus damnum propter moram.& idẽ vř velle Bal.in l.ſi pacto quo pœnã in pen.col. C. de pac.Et ita tenuit auũculus meus d. Hiero.de Zanetinis in repe.c.j.de accuſa.in Iv. differẽtia inter ius canonicũ & ius ciuile.& ibi ipſe alleg.d.Alexã.pro hac parte conſuluiſſe in cõſi.ſuo cclxvj. incip. Videndũ eſt igitur &c.in ij. char. de quo latius per do. Phili.dec. qui prædicta refert in conſil. ſuo cxxxviij.in iij.col.& faciunt optime dicta per eum in conſi.cxlvj.in fi.j.col.vbi ponit an emphyteota qñ ſoluit canonẽ debito tẽpore poſsit purgare morã.Itẽ ẽt in alio ęquitas iuris canonici moderatur rigorem iuris ciuilis.Nam tu ſcis quod de iure ciuili incertitudo vitiat omnẽ obligationẽ & omnẽ diſpoſitionẽ, vt latiſsime dixi in repet.mea rub.C.de proba.in fi.ıñ de equitate canonica poteſt cõpelli promiſſor vt arbitrio boni viri adimpleat promiſſa incerta,ita ſing. dixit Archi.in c.nõnulli j.q.ij. quẽ refert & ſequitur do.Anto.in c.ex parte extra de cẽſib.quos refert & ſequitur do.Alex.in l.j.in vj.col. ff.ſolu.mat.vbi dicit ꝙ non recordatur hoc dictũ vidiſſe apud legiſtas relatum prætercꝙ a Bal.in l.ſalariũ ff.manda.de quo latius ſatis dixi in ſing.meo 223.inci. Nonnulla dedi tibi ſingularia vbi videas. Et in materia equitatis.vide quæ dixi in l.j §.fin. in xiij.col.ver.& ad hoc dicendũ ff.de quęſtio.Et ſcias ẽt ꝙ ęquitas nõ cõuenit iudęis, & ideo illis nõ eſt ſeruanda, ſecundũ glo.in c.ij.extra de iudæis.de quo latius per Iaſ.in repe.l.admonendi in cviij.col. de iureiur.

464 Ex pacto nudo nõ oritur actio.l.iuriſgẽtium in.§.ſed cũ nulla ff.de pac. Et idem dicas eſſe in promiſsione nuda ar.d §.Et ideo ſcias & menti teneas vnum , videlicet, ꝙ ſi aliquis peteret a me ꝙ donarem ſibi veſtẽ, & ego reſpondi non tantum veſtem ſed omnia quę habeo ꝙ talis reſponſio ſeu promiſſio me non obligat in aliquo ita probat tex.

& hoc ibi voluit Ioã.And.Bal.& alij in c.cũ
veniſſent circa med.extra de inſti.& hoc ẽt
expreſſe voluit Lud.Ro. in repe. rub.ff.de
arbi.in iij.col.vbi alleg.Bal.in d.c.cũ veniſ-
ſent.quẽ refert Iaſ.in l.ex his verbis ante fi.
C.de teſt.mili. Et pro iſtis facit,nã licet con
feſſio ſit magni effectus & importãtie, tamẽ
quilibet confeſſus non poteſt ex ſua confeſ-
ſione condemnari. quod patet ex his quæ
dixit Albe.de roſa.in ij.parte ſtatu.in quęſt.
cxlviij.incip. Itẽ quæro de eo &c.vbi dixit
ꝙ ſepe in caſtris ſeu villis ſunt ſtatuta quod
qñ ſit eſtimũ quilibet debeat iurare & dice
re omnia bona ſua & etiam debita ſi habet,
modo aliquis iurauit ſe debere Titio x.quę
vere ſibi nõ debebat,modo ille Titius vir-
tute illius confeſsionis & iuramenti vult pe
tere dicta x. quæritur an poſsit? arguit ad
partes ſed finaliter dicit ꝙ non poterit pete
re dicta x.nam dicit ꝙ nõ eſt reperire ꝙ ex
tali iuramento oriatur alteri actio cũ nõ ſit
delatum a iudice nec a parte parti vt requi-
ritur ad hoc vt ex iuramẽto oriatur,actio de
quo ibi latius per eum. facit ẽt optime di-
ctum Saly.in l.vnica in viij.col.C.de cõfeſ.
vbi dicit,aliqs petebat a me mutuo x. ego
volens me excuſare a tali mutuo dico non
habeo,imo ſi haberem pecunias reſtituerem.
xx.iſti Seio præſente cuius ſum debitor ex
mutuo,certe per hoc non potero conueniri
a dicto Seio.ad quod adducit ibi Saly. plu-
res rationes ex plura iura de quibus ibi per
eum.vide tamen no.ſingularẽ tex.in l. deſi-
derium.& quæ ibi dicit Bald.C.depo. Et li
cet credam prædicta eſſe vera tamen tales
confeſsiones periculoſe ſunt & poſſet dare
maximũ faſtidiũ confitẽtis.Et in materia vi
de Berth.in reper.ſuo in ver. verba contra-
hentium in pen.& vlti.verſi.

465 Aliqua ſunt prohibita in vita quę tñ cõ-
ceduntur in morte.& hoc apparet.nam pro
hibitus alienare rẽ nõ eſt prohibitus illam
relinquere in teſtamento vel in alia vltima
voluntate ita dixit Ang.in cõſi.ſuo lvij.in-
ci.do.Andrea ſuũ cõdidit teſtamentum &c.
quem refert & approbat do.Alexan. plura
addendo in conſi.ſuo cliij.incip. Viſis & ac-
curate &c.in ij.volu. de quo etiã per ſcrib.
poſt Bart.in l. pater in fundum ff.de leg.iij.
& per Soci.in conſi.cclj.incip.Quoniam in
præſenti &c.in ij.iij.& iiij.colum.& in con
ſil.xix.incipi. Pro declaratione ante fin. &
per Bald. in conſil. ſuo cij.incip. verba ſta-
tuti &c.in j.col.in j.vol.& per Iaſo.in l.non
dubium in j.colum.C.de teſta.& per domi.
Philip.dec.in conſi.ſuo xxxviij.inci. Circa
primum in vj.colum.Item hoc etiam appa-
ret,nam licet adultus habens curatorem nõ
poſsit in vita alienare res immobiles ſine
authoritate curatoris & decreto iudicis, vt
in l.lex quæ tutores C.de admi.tuto.& l.ma
gis puto ff.de reb.eo.tamen adultus in teſta
mento poteſt dare licentiam executoribus
ſuis alienandi res immobiles ſine curatore
& ſine decreto iudicis.ita dixit Bal.in l.prę
dium C. qñ decre. opus non eſt & in l. j.in
prin.ff.de reb.eo.quod dicit Iaſ.eſſe mirabi
le in l.ſi frater in fin.C.qui teſta.face.poſ.Et
idem dixit Alex.in conſi.ccxv.inci. Ponde
ratis &c.in j.col.in vj.volu.

466 Quoniã multi ſunt notarij nomine,pau-
ci vero re & intelligentia.Ideo non eſt mi-
rãdum ſi ſepe reperiuntur multi errores in
inſtrumentis ipſorum notariorũ ex quibus
inter partes oriuntur lites & diſcordie. Et
ideo ſcias ꝙ ſi notarius in protocollo ali-
quid ſcripſit, & illud poſtea cancellauit, &
poſtea ĩ margine ſcribit,hoc fuit caſſum ſeu
cancellatum de voluntate partium, nec de
tali cancellatione ibi apponit teſtes ꝙ hoc
caſu non creditur notario,& talis cancella-
tio non valet,& ea non obſtante poteſt in-
de ſumi publicum inſtrumentum. Ità multũ
nota. dixit Ioan.And. in additio. Specu.in
titu. de inſtru. edit.in.§.oſtenſo in vij.colũ.
in addi.incipien. Dixi Rolandinus &c.vbi
plura iura & rationes alleg. pro hoc dicto,
quod dictum refert & ſequitur domi. Anto.
in capit.cum P.tabellio in vlti.colum de ſi.
inſtru.& Abb.in conſilio ſuo xxxiiij.incip.
Super quæſtionis materia in ſecunda colũ.
in iij.volumi.& domi. Alexan.in conſil.ſuo
lix. incipien. Viſo proceſſu in antepenulti.
colum.in prin.in ij.volu.vbi refert alios ap
probantes hoc dictum & refert etiam Bald.
tenere contrariũ, ſed reſpondit & finaliter
tenet cũ Ioã. A.d.in loco præalleg. & idem
tenet Iaſ.in l.ſi vnus in fin.C.de teſta. & ibi
refert Pau.de Caſt. dicentem ita obtentum
eſſe in facto in hac ciuitate Bononiæ. Tene
menti, quia prima fronte videretur ex plu-
ribus diceñ. contrarium & vide Bald.in ru
bric.C.de fide inſtru. in viij.colum.ver.mo
do incidit &c.

467 Viget ſtatutũ fere per omnes ciuitates
Italie ꝙ inter affines de litibus,qñibus ſeu
differentijs fiat compromiſſum,quod etiam
eſt cautum de iure communi, vt habetur in
l.congruẽtius C.de pat.pote.Sed ſcias ꝙ ta
le ſtatutum non ſemper habet locum, nam
qñ agitur coram iudice ordinario extra cõ
tractũ vel ex inſtrumẽto iurato & reus con-

uentus poſt oppoſitiones per eum factas pe tit compromiſſum fieri virtute dicti ſtatuti tunc non habebit locum dictū ſtatutū, quia petēdo cōpromiſſum reus incideret in periuriū, & nō eſt veriſimile ꝙ de tali caſu ſtatuētes cogitauerint. Ita no. dixit Pau. de Ca. in cōſi. ſuo lxvij. incip. Viſis & conſideratis omnibus quod dictū pro no. refert & ſequitur Alex. in conſi. ſuo xxxvij. incip. Viſo & opportune diſcuſſo proceſſu in x. colū. in ij. vol. & Iaſ. in l. eleganter in ij. col. ff. de cōd. inde. de quo ego dixi in repe. mea l. fi. C. de prob. in xxxiiij. char. Itē nec prædictū ſtatutum habet locū qn̄ res de qua petitur compromiſſum eſſet liquida, ſecundū Bart. in l. ille aut ille. §. cū in verbis ff. de leg. iij. vbi dicit ꝙ ſi ſtatutū dicit ꝙ iudex teneatur mittere cauſam cōſilio ſapiētis, ꝙ tale ſtatutū nō habet locū qn̄ res eſt clara vel liquida, quod dictū refert & ſequitur Alexā. in conſil. ſuo cxlv. inci. Viſo proceſſu in vlt. col. in v. vol. quod etiam voluit Bald. in l. j. C. de rela. & Bal. Pau. de Caſt. & Fulgo. in l. placet C. de ſacroſanc. eccle. & voluit Iaſ. in d. l. eleganter in ij. colū. vbi dicit idem eſſe ſi ex forma ſtatuti vel conſuetudinis litere cambij haberēt executionē paratā alleg. ad hoc Ang. in l. ita ſtipulatus. §. chryſogonus ff. de verbo. oblig. Et ſubdit generaliter loquēdo quod iſtud procedit vbicunq; quis habet aliquā exceptionē impedientem litis ingreſſum ad quod alleg. Bal. Saly. & Fulg. in l. fratris per illum tex. vbi ēt Alex. C. de trāſac. & Bal. in l. ſi iudex in fi. ff. de his qui ſunt ſui vel alie. iur. & Lu. ro. in repe. rub. ff. de arb. in xviij. col. quod ēt voluit Fely. in c. ſicut in j. colū. de re iud. & in c. inter monaſterium in xv. col. eo. ti. vbi latius loquitur in materia. Adde quod prædictū ſtatutū nō habet locū contra illū qui habet inſtrumētū habens executionē paratā vel ſentētiā, ſecūdū Bar. in l. ambitioſa in v. col. ff. de decre. ab or. fa. & in l. ſi cā cognita. vbi ēt per alios C. de trāſac. & in l. poſt rē ff. de trāſa. & Lu. Ro. in d. repe. rub. ff. de arb. in xvij. col. & volunt cano. in c. expoſita de arbi. & Ioā. de Imo. in c. ſuper eo. ad fi. de trāſac. & Iaſ. in d. l. eleganter. & Ang. in d. l. poſt rē. & Alex. in cōſil. lxxxij. inci. In cā in vlt. col. in j. vol. Videas tn̄ omnino Soci. prædicta reſtringentem multum no. in conſi. ſuo iiij. inci. Viſis actis in j. vol. vbi dicit quod prædicta procedunt quādo inſtrumenta guarētigiata ſunt clara & aperta, ſecus ſi aliquo modo vel ex aliqua cauſa redduntur obſcura, quia tunc nō habet locū prædictum ſtatutum alle. Abb. in c. cū olim de verb. ſig. vbi no. loquitur in materia pro quo faciunt optime dicta per eundē Soci. in cōſi. ſuo lj. inci. Præſtātiſsime doctor in ij. colū. in j. vol. Itē prædictū ſtatutū nō habet locū vbi eſſet quæſtio de articulo meri iuris, quia nulla ſubeſt cōprommittēdi ratio cum ius habeat illā cām pro deciſa, ſi tn̄ habuit mixturā iuris & facti tūc pōt cogi ad compromiſſum ita dixit Bal. in l. cum proponas C. de iureiu. & in l. ancille in j. col. C. de fur. & Soci. in conſi. lj. inci. prēſtātiſsime doctor in ij. col. in j. vol. & Alex. cōſi. lxij. inci. Viſa facti in ij. col. in ij. vol. & in conſi. lxij. incip. In cā in ij. col. in vij. vol. Itē prędictū ſtatutū nō habet locū in cauſis criminalibus exiſtētibus, inter affines ita no. dixit Inn. Io. And. & Abb. in c. irrefragabili in. §. ceterū de offic. or. Itē nō habet locū dictū in q. tutele, nā affines nō poterunt cogi vigore talis ſtatuti facere cōpromiſſum de tali lite ſeu differentia ita no. dixit Bal. in l. prętor ipſe ff. de tu. & cu. da. ab his. Itē dictū ſtatutū nō vēdicat ſibi locū in cā appellationis, ſed ſolū in cā principali. ita dixit Pau. de Ca. in conſil. ſuo lxxv. inci. Quod in cā appellationis. & eum ſequitur Alex. in l. ſi cā cognita. in vlti. colū. C. de trāſa. & in conſi. lxxxij. inci. In cā vertēte in iiij. col. in j. vol. & in cōſi. ſuo ccxcvj. inci. Diuini numinis &c. vī prima cōſideratione diceñ. in iiij. col. Itē prædictū ſtatutum non arctat clericos, ita dixit Bal. in cōſi. ſuo cvij. incip. Dictat ſtatutū in vj. vol. & Alex. in conſi. ſuo ccx. incip. Viſa facti narratione &c. in v. colū. in ij. vol. vbi alleg. alios ad hoc, quod dicit ꝓcedere etiam in clericis in minoribus conſtitutis de quo ibi per eū. de quo ēt per Soci. in cōſi. lxxj. inci. Circa &c. in iij. vol. An aūt tale ſtatutū habeat locum qn̄ aliqui ſunt fratres legitimi & aliqui non legitimi qui habēt litē inſimul. vide Pau. de Caſt. in conſi. clxxxiiij. inci. In cauſa quę vertitur in j. col. & d. Fely. in proe. decre. in iij. col. ante fin. Alex. cōſi. lx. incip. Viſa legitimatione in ij. vol. Itē an habeat locū in emācipatis. vide Iaſ. no. loquētē in l. qui ſe patris in xxvij. col. in verſi. ij. ✳ C. vnde lib. Item an habeat locum legitimatis vide Pau. de Caſt. in conſi. lxix. inci. Super eo &c. Itē an habeat locum in minore vide Bal. in j. conſtitutione C. in. §. quibus. Item ſcias quod ſtante prædicto ſtatuto, ſi vnus ipſorum affinium dicit rem eſſe liquidam, ideo non eſſe fiendum compromiſſum alius dicit imo rem eſſe liquidā, iſto caſu ſuper hoc an res ſit liquida vel non debebit fieri cōpromiſſum, ita dicit Bar. in l. ſi quis in conſcriben-

do per glo. ibi C. de pac. & ibi clarius hoc
firmat Pau.de Ca.Raph.Alex.& Iaſ.& vo-
luit Cæpo.in conſi.ſuo x.incip. Non putet
aliquis &c.in vlti.colum.& in cõſi.lxxiiij.
incip.Viſo ſtatuto &c.in ij.col. Scias etiã in
materia iſta quod ſtante dicto ſtatuto iudex
non poterit compellere partes ad fiendum
compromiſſum niſi hoc petatur ab altera
ipſarum partium.Ita dixit domi. Anto.in c.
venerabilis de excep.quem refert & ſequi
tur Alex.in conſi.ſuo lxxxij.incip.In cauſa
in pe.col.in j.volu.& Iaſ.in d.l. eleganter in
ij.col.ff.de condi.indeb.Et vt plene habeas
materiã dicti ſtatuti, ſcias quod quando di-
ctum ſtatutũ arctat aliquos ad compromiſ-
ſum tunc a laudo dato poteſt appellari licet
regulariter a ſententia arbitri non appelle-
tur: vt in l.diem proferre.§.ſtari.ff.de arbi.
tex.eſt in c.ab arbitris.de offi.delg.in vj.in
fi.et ibi Bar.C.de iudi.& voluit Bar.in d.§.
ſtari.& in d.l.j.in ij.col.C.de peri. & cõmo.
rei ven.& in l.venales C.quando prouo.nõ
eſt neceſ. de quo etiam per eum in l.quid er
go.§.ex compromiſſo ff.de his qui not.infa.
& per Pet.de Anc.in d.c. ab arbitris.& per
Bal.in c.cum vigeſimum de offi. delega. &
per docto.in c.ſuſpiciones de offic.deleg.&
per Bartol.in l.j.§.qui prouocauit in xj.co-
lum.ff.de pact.& in c.irrefragabilis.§.cete-
rũ de offi.ord.& per Bal.in rub.extra de ar
bi.in vij.col.& per Lu.in l.arbitro ff.qui ſa
tiſ.cog.& in l.admonendi in xj.col.ff.de iu-
reiu. & per Imo.in l.j.in viij.col.ff.ſolu.ma.
& per Barto.in proe.C.& in l.nemo poteſt
ff.de leg.j.& in l.ſi quis maior C. de tranſa-
ctio.Item ſcias quod dictum ſtatutum volẽs
quod inter affines fiat cõpromiſſum de liti-
bus & differẽtijs inter eos vertentibus dici
tur fauorabile,ſecundũ Iaſ.in l.qui ſe patris
in xxvij.& xxviij.col.C.vnde lib.Et quan
do ſemel vigore dicti ſtatuti eſt factum com
promiſſum quod expirauit, an iterum poſ-
ſint cogi partes ad cõpromittendum. vide
quæ dixi in ſingu.meo clxxij.incip.Habeo
nũc&c.vbi ſatis late circa hoc locutus ſum.
Scias etiã circa hanc materiam dicti ſtatuti
quod ſtante prædicto quod inter affines fiat
compromiſſum ſi vnus ipſorum affinium ce
dat iura ſua quæ habet cum affine alicui al
teri quod etiam ille ceſsionarius tenebitur
facere compromiſſum ſicut tenebatur ipſe
cedẽs ne ille affinis efficiatur deterioris cõ-
ditionis per talem ceſsionem.Ita dixit Bal.
in l. ſi poſt diuortium per illum text.ff. ſo-
lu. matri.quem refert & ſequitur do. Phil.
Dec.in conſi.ſuo lix.inci. Licet in caſu &c.
in iiij.colum. Vltimo pro nunc quando vi-
gore dicti ſtatuti poſsit peti fieri compro-
miſſum, an poſt concluſionem in cauſa vel
quãdo colligitur ex dictis per iudicem quẽ
ſententiam ferri velit.Ita dixit do.Lanfran.
de Brixia.in trac.ſuo de arbi.in vlti.verſic.
ad quod vide quæ dixi in l. maritus in iiij.
& v.col.ff.de quæſt.& Raph.cu.in cõſi.ſuo
lxxxv.incip.quamuis.de iure cõt.ante fi.&
Pau.de Caſt.in l.ſi velut C.de compe.& idẽ
dixit Alex.in conſi.lxij.incip.In cauſa &c.
in ſecunda colum. in vij. volu. Tene menti
prædicta, quia non poſſent eſſe magis quo-
tidiana & notabilia ꝙ ſunt, nec alibi ſimul
inuenies &c.

468 Sciunt communiter iuriſperiti quod vbi
eſt dies & pena nõ admittetur more purga
tio,vt late hr̃ in l.magnam C.de contrahen.
& commit.ſtipu.& in l.traiectitic.in.§.de il
lo ff.de act.& oblig.& latiſsime in l. inſulã
ff.de verbo.oblig.& dixi ſupra in ſingula.
cccclxiij.incip.Rigor &c. Tamen ſcias tu
quod iſta regula non habet locum in cõtra-
ctu pignoris nam ſi ſum debitor tuus in cer
ta quantitate & dem tibi pignus cum pacto
quod ſi tali tempore non dedero tibi tuam
pecuniam ꝙ habeas pignus inſolutũ, certe
ſi non ſoluero tibi pecuniam debito tẽpore
pignus non erit tutum,ſed ego potero mo-
rem purgare & dare tibi pecuniam tuã &
non habebis pignus in ſolutum ita not. di-
xit Ange.in l.cum dominam C.de pigno.ad
quod alleg.tex.quẽ dicit vnicum & ſingula
rẽ in l.calipodius alias incip.quãuis ff.de ſo
lu.Tene mẽti,quia eſt caſus quotidianus &
vtilis,quia qñdoq; pignora ſunt magni va-
loris & maioris quam ſit debitum.

469 Dixit profecto not.verbũ Io.And.in ad
di.Spe.in titu.de obli.& ſol. ſuper rub.in j.
col.videlicet,qđ propter illam regulã quod
circuitus eſt euitandus,de qua in cle. audi-
tor.de reſcrip.& in l. dominus teſtamẽto ff.
de cond.inde.quod ille qui promiſit ſe obli
gaturum ad x.poteſt ſtatim ad x. conueniri
abſque alia obligatione etiam euitari circui
tus quod dictum refert & ſequitur Alex.in
l.cum fundus in.§.ſeruum tuum imprudens
in j.not.ff.ſi cer.peta. & Iaſ.in d.l. dominus
teſtamento ff.de condi.indebi.vbi ambo di
eũt quod eſt multum not.verbum quia mul
ti contrarium dicerent. Et licet prędicti ex
cellentiſsimi doct.ſequantur hoc dictum, ta
men illud nunquam mihi placuit & ſemper
de eo dubitaui eo quia ſtatutum ſeu lex lo-
quens in vendente non habet locum in fa-
ciente pactum de vendendo,ſecundum Iac.

But.in l.j.C.de pact.pig.vbi dicit ꝙ ſi ſtatuto cauetur ꝙ de venditione ſoluatur gabella ꝙ non ſoluetur ſi fuerit factũ pactũ de vẽdendo,quia aliud eſt vẽdere & aliud facere pactum de vendendo.pro quo facit in argu. l.amplius non peti.ff.rem rat.hab. vbi dicitur qđ aliud eſt agere & aliud eſt velle agere.& pro iſtis faciunt alia plura not. adducta ad hoc propoſitũ per do.Anto. corſe.in notab.ſuis in ver.ſtatutũ in ij.ver.inci. Statutũ loquẽs &c.quẽ omnino videas. & ideo cogita an ſit vera illa doctrina Io.And.in loco præalleg.quia apud me dubia eſt.& vide ẽt Bal.in repe.l.ij.in xxxix.col.ver.conſidera.quia longe &c.ff.de iureiu.& Alex.cõſi. clxviij.incip.Stantibus veris in vj.vol.

470 Habẽs domũ diruptã ex qua perducitur diſformitas in ciuitate tũc dñs ipſius domus ſi non habet vnde reficiat poteſt cogi ad vẽdendũ alteri qui ſit potens ad reficiendum, & ſi eam iuſto precio vẽdere non poteſt nõ cogitur ad vendendũ,ſed licite poterit a re publica petere tantum quãtum ſufficiat ad reparationem domus.Ita ſing.dixit Spec.in tit.de ſatiſda.§.hoc quoque vbi allegat aliqua iura de quibus ibi per eum. quod dictũ pro valde not.refert & ſequitur d. Bartho. Cæpo.in tract.ſuo de ſerui vrba. prædio.in lix.rub.videlicet,de refectione in j.col. vbi dicit quod hoc dictũ refert & ſequitur Lu. Ro.in ſingularibus ſuis. Tene menti, quia eſt not.verbum,neſcio tñ ſi data accidentia facti obſeruaretur a ſuperioribus.

471 Sepe contingit quod cõtractus fiunt ſine notario ſed partes cõtrahentes inter ſe faciunt ſcripturam priuatam conuentionis & obligationis inite inter eas . & quia accidit quandoque vnus ipſorum contrahentiũ neſcit ſcribere,facit quod vnus tertius ſcribit pro eo de mãdato ſuo & illa ſcriptura obligat ipſum mandantẽ tanquã ſi eã ſcripſiſſet, vt nota.in l. diuus in.§.ſenatus ff. de fal. & ideo dixit Gemi.in c.ſi pro te.in prin.de reſcrip.in vj. quod ſtante ſtatuto ꝙ quis non audiatur ſeu non admittatur ad excipiendũ contra ſuam ſcripturã,habet locum etiam ſi ſcriptura non eſſet confecta manu propria ipſius ſed alterius eo mandante, de quo tamen dicto dubitauit domi.Fely.in c.inter in iij.colum.de re iudi.Sed queri poteſt an tali caſu credatur tali tertio quod ſcripſerit de mandato talis?In quo dicas quod non, quia eſt dictum vnius ſolius quod nõ probat. Ita finaliter conclu dit.Ioã.de Imo.in conſil.ſuo xcj.incip.In cauſa quæ vertitur in j.colum. quod eſt not, quia eſt quotidianum, de quo etiam dixi in repe. mea rub.C.de proba.in lviij.col.vbi videas aliqua circa hanc materiam.& vide Alex.conſi.xxxiij.incip.Viſo proceſſu in viii.col.in vj.volu.

472 Clauſula,rato manente pacto, operatur vt ſors & pœna poſſit peti,& non tantũ ſemel ſed pluries ab illo qui conuenit inſtrumento,vt habetur per omnes in l.cũ proponas & in l. ſi quis maior C.de tranſac. & in l.qui fidem ff.eo.de qua clauſula etiam habetur per Bar.in l.ij.in fi.C.de iure emphy. & in l.cum pactum in §.liber us ff.de leg.ij. & per Ioan.de Imol.in c.potuit;in xiiij .col. verſi.& nota bene glo.extra de loca.glo.& Bar.in l.fi.ff.de eo quod cer.lo.& per quendam Moder.do. Vitalem de Cambanis in ſuo tracta.clauſularum in j.char.in iij. colũ. vbi not.loquitur, & habetur per Corſe. in conſi.ſuo lj.incip.In hac conſultatione in ij. & iij.col.in j.volu.Scias tamen ꝙ pœna cõuentionalis non committitur & peti nõ poteſt niſi ſemel,etiã ſi in contractu ſit appoſita clauſula,& rato manente pacto.Ita ſingulariter dixit Bal.poſt Specu.in addi.in titu. de loca.in v.colum.in fi.in verſicu. incipiẽ. pœna legalis. quod eſt no. cum in contractibus ſepius apponatur pœna cõuentionalis quã legalis vel ſtatutaria, & tali caſu dicta clauſula nihil operabitur.

473 Memini me alias in aliquibus operibus meis plura dixiſſe in materia notarij, vt apparet in repeti.mea rubri.C.de probatio.in xlj.colum. cum tribus colum. ibi ſequentibus & in l.j.in.§.ſi quis dicatur in v.colum. & in l.penulti.in prin.ff.de quæſtioni. & in rub.ff.de fal. in vij.colũ. & in practica mea cauſarum criminalium in pluribus locis,vt videri poteſt in tabula ipſius practice, in verſicu.notarium.Sed vltra ea quæ dixi in dictis locis ſcias ꝙ quando notorie apparet ſententiam eſſe iniuſtam debet reuocari nõ obſtante ꝙ ab ea non fuerit appellatum.Ita ſingu.dixit Innoc.in c.fraternitatis de frigi. & male. quem refert & ſequitur ibi domi. Abb.& etiã in c.ij.de purga.vulg. pro quo facit text.in capitu.inter ceteras de re iudi. vbi habetur quod notorietas iniuſtitie reddit ſententiam nullam.& ibi etiam Abb.refert & ſequitur illud dictum Innocen.& nota. Abb.illum tex.ad vnum,videlicet quod ſententia continens iniquitatem eſt ipſo iure nulla.ad quem vide etiam Card.in capi. cum Bertoldus de re iudi.& Hoſtiẽ. in cap. fin,de præben. & domi. Anto.in cap.ſuam de pœnis.& Abb.in capit. nouit de iudi.& vide nota,glo,in dicto c,fraternitatis in ver

bo, per errorem.& Hoſtien.in cap.ſecundo
de arbi.& Bald. in l. vnica C.ſi de momen.
poſſ. fue.app.& cano.in c.interpoſita de ap
pel.Bar.in l.prima in princip.ff.de ope. no.
nun.Ang.in l.ſi pars ff.de inoffic. teſtamen.
& Abb.in dicto c.inter ceteras & Corſe. in
nota.ſuis in litera S.in notabili incipien. Sẽ
tentia poteſt reuocari &c.& in not. ibi ſeq.
incipien.Si notorie &c.& ad prædicta etiã
faciunt dicta per Abb.in diſputa.incip.Stã-
te ſtatuto condito in Italia in vij. colum. &
Specu. in titu. de execu. ſenten. in.§.fin. in
iiij.colum.in ver.illud autem quæritur &c.
Item adde hic ꝙ ſententia cuius euidens eſt
iniquitas ex tenore ſententiæ vel ex actis,&
quæ per victoris dolum & obreptionẽ ob-
tenta eſt per ſuperiorem omnimodo retra-
ctando eſt ſaltem ſupplicationis auxilio cũ
appellationis vel reſtitutionis via nequeat
ſubueniri.Ita dixit Ioã.de Imo.in conſi. ſuo
cxlvij.incip. In cauſa &c.in penul. colum.
ad quod allegat Innocen.in c. cum dilecta.
de reſcrip.& in c.cum Bertoldus de re iudi.
& ibi Hoſti.& Ioan.de ligna.in cle.paſtora-
lis de re iudi. Item adde ꝙ in notorijs iniu-
ſtum videtur ineptum. Ita dixit Bal.in l.j.in
v.colum.in fi.C.ne ex delic.defun.& in re-
perto.ſuo in verſic.notorium in antepenul.
verſi.de quo etiam per do. Nico. millum in
reperto.ſuo,in litera S.in vj.colũ.in v. not.
Et circa ſupradictam materiam de notoria
iniuſtitia vide do. Fely. in capi. conſangui-
nei in j.col.de re iudi.& in c. inter monaſte
rium in xviij.colum.de re iudi.vbi dicit q̃d
iniuſtitia equiparatur nullitati ad quod al-
legat Innocen.in d.c. cum Bertoldus & vi-
de etiam do.Fely.in c.ſi in ij.colum.de re iu
di.& vide not.verba Alexã.in cõſi.xxxix.
incip. Stantibus in v. colum. in vj. volu.&
in conſi.xcj.incip.in cauſa in j.colum.in eo-
dem volu.& ibi in conſi. clxxxiij.incip. in
cauſa & lite in fi.penul.colum.Tene menti
prædicta,quia ſunt practicabilia, & ego in
hac materia pluries conſului & oretenus
allegaui.

474 Contractus ſimulatus firmatur iuramen
to,ſecundum glo.ſingularem in l. emptione
C.plus valere ꝙ agitur. quam ibi ſequitur
Bald.Salyce.& alij.& idem tenet Bald. per
illam glo.in l.j.in verſi.modo ſolet dubita-
ri &c.& in l.nec patronus in verſicu. in his
etiam C.de ope.lib.& Paul. de Caſtr.& alij
poſt Bartol. in l. ſi quis pro eo.ff. de fide.&
in l.contra leges ff.de legi.& cano.in capit.
cum contingat de iureiuran. in quibus lo-
cis etiam dicunt ꝙ in tali caſu non requiri-
tur abſolutio a iuramento de quo etiam di-
xi ſupra in ſingu.327.incip. excipio. Limi-
ta tamen omnia prædicta, niſi in tali contra
ctu eſſet appoſitum iuramentum omnia con
tenta in tali inſtrumento fuiſſe & eſſe vera,
quia tunc non poſſet cõueniri tali inſtrumẽ-
to ratione ſimulationis cum tunc non præ-
ſumatur ſimulatus ſed verus. ita dixit do.
Anto.in c.cum contingat in viij.caſu & ibi
Ioan.de Imol. in vj. membro principali. &
domi.Abb.ibi in verſi. decimus caſus de iu
reiuran.& Abb.in diſputa.ſua incip. ſtatu-
to ciuitatis Senarum in verſicu.decimus ca
ſus & Bald.& Saly.in l.fi.C. de non nume.
pecu.& Ioann. de Imol.in l. nemo poteſt.ff.
de legi.quos refert & ſequitur Soci.in con-
ſil.ſuo lxxxiij.incipi.Pro certo in ij.colum.
in iij.volu. & idem tenet do. Alexand.in d.
l.nemo poteſt in vj.colum.& Ioan.de Imol.
in c.ad noſtram ante fi.de empt. & vend.&
domi. Bartho.Cæpo.in tracta.ſuo de ſimu-
la. contractuum in vij. præſumptione in ij.
colum. ad quæ omnia vide Alexand.omni-
no in conſilio xxxvj.incipien. Viſo thema
te in ij.colum.in ij.volumi.vbi no.loquitur
Et iſtud ſepiſsime occurrit in facto,q̃a mul-
toties contrahentes ponunt iuramentum in
contractibus.

475 Non eſt tibi nouum,vt puto,ꝙ hæres &
defunctus cenſentur vna & eadem perſona
vt in auth.de iureiuran.a morien.præſti.in
prin.de quo latius per Alex.In conſi. xviij.
incip.attentis &c.in vlti.colũ.in v. volu.&
per Soci.in conſil.ſuo xxiiij.incip. Præſens
conſultatio &c.in ij.colũ. in iij.volu.& per
do.Philip. decium in conſil.cclxij.incip. In
cauſa in ij.colũ. Et ſcias ꝙ adeo eſt verum
hoc ꝙ ſi quis vendit rem & promittit ſolũ
pro ſuo dato vel facto tantum ꝙ nihilomi-
nus tenebitur etiam de facto illius cuius eſt
hæres.Ita not.dixit domi.Alex.in conſi.ſuo
cxviij.incip.attentis narratis in * colũ. in
vj.vol.ad quod alleg.Bar.in l.ſi ſeruus la ij.
in princ.per glo.ibi.ff.de cõdi.fur.& Bal.in
l.fin.C.de actio. emptio. vbi dicit ꝙ ſi quis
promittit de ſuo dato & facto,vel de ſuo da
to vel faciendo tantũ,ꝙ tenebitur etiam de
facto heredis,quia illa dictio tantũ, videtur
adiecta ſolum ad excludendas perſonas ex-
traneas,de quo latius per ipſum Alex.in d.
conſil.cxviij.& vide etiam eum in alio ſuo
conſil.clxxij.incipien.In cauſa & lite.in vl-
ti.col.in vj.volu.& domi.Philip.decium in
conſil.cclxxxj. incipien. Viſo puncto in ij.
& iij. colum. Et vide omnino infra in ſing.
546.incip. Licet hæres &c.

476 Audiuiſti a me pluries i voce q vnus teſtis deponēs de maleficio imediate facit indiciū ad torturā dū non ſit omni exceptione maior, vt dixit Bart. in l. j. in. §. idem cornelio ff. de quæſtio. & Ang. de Are. in tract. ſuo maleficio. in verbo, fama publica in iiij. char. in ver. & bene not. & Alex. in conſilio. ccxxxvij. incip. ponderatis in ij. colū. & in cōſi. ccxxxviij. inci. viſo proceſſu &c. circa me. vbi ad hoc ēt alleg. Bar. in l. maritus ff. de quæſt. & Bal. in l. milites C. eo. & idē firmat Alex. in cōſi. ſuo clxxix. incip. In cauſa angelorū in fi. j. col. in ij. volu. & in cōſi. ſuo xj. incip. circa primū &c. in j. col. in j. vo. vbi etiā dicit q infames ēt ſola infamia facti repelluntur a teſtimonio in criminalibus, per l. fi. C. de proba. & per c. teſtimoniū de teſti. de quo etiam latius dixi in conſil. meo inci. In cauſa Hieronymi Peltzarij Cremonenſis &c. in vj. char. ad quæ tñ vide quæ dixi ſupra in ſing. 457. incip. teſtimoniū ſcias tñ quod licet prædicta ſint vera tamen non habent locū qñ tractatur de probando indicio remoto a maleficio in quo requiruntur duo teſtes conteſtes ad faciendū indiciū ad torturam, & non ſufficit vnus tātum, ēt omni exceptione maior, vt voluit glo. ſing. in l. fi. C. fami. hercíſ. de qua dixi in d. l. j. in. §. idē cornelio ff. de quæſtio. & in l. j. §. ꝓterea in viij. col. & in l. de minore. §. plurium in xviij. colū. eo. ti. nā tales teſtes ad probandū indiciū ēt ſi non ſunt omni exceptione maiores, & ſic tali caſu ēt admittuntur infames. Ita dixit Soci. in conſil. ſuo liiij. incip. viſis teſtibus &c. in iij. col. in iij. volu. ad quod alleg. Bal. in l. cunctos populos C. de ſum. tri. & fi. catho. & Bart. in l. j. §. quæſtio ff. de qōni. & dicit q tali caſu ēt admittūtur familiares & ſimiles alleg. Bar. in l. ij. ff. de excuſa. tuto. tene menti, quia alias ego vidi hoc in facti cōtingentia &c.

477 In teſtibus qd deficit in fide ſupplet numerus, ita dixit gl. no. in l. iij. & ibi Iac. But. ff. de teſti. & no. Io. And. in addi. Spe. in titu. de noto. crimi. in. §. fama in additio. incip. alias ſupra &c. & Nico. de Neapo. in l. excuſantur in prin. ff. de excuſa. tuto. & voluit Alex. in conſi. ſuo cxlix. inci. Viſo proceſſu in iij. colū. in v. volu. vbi alia plura alleg. ad hoc, & idem dicit ipſe Alex. in conſi. ſuo v. inci. In cauſa inquiſitionis in v. col. in j. vol. & in conſi. lxxviij. incip. In cauſa & lite. in iij. col. in eo. vo. & in conſi. xlvij. inci. abunde &c. in j. col. in ij. vo. Et in conſil. lvj. inci. viſo proceſſu in vlti. col. & in cōſil. ccxj. incip. viſis & diſcuſsis in vlti. col. in eo. ij. vo. & in cōſi. iiij. inci. viſo ꝓceſſu in fi. in vj. volu. & ibi in cōſi. xciij. inci. repetitus in pen. col. & ibi in cōſi. cxxxj. inci. Perſpectis &c. & in eo. vj. vol. in cōſi. ccxxxvij. incip. Proſpectis in j. col. & voluit d. Phili. Dec. in conſi. ſuo clxiij. inci. In cā matrimoniali in pen. col. de quo ēt per d. Fely. in c. teſtimoniū. in ij. col. extra de teſti. Et ad cōfirmationē pdictorū facit optime, nā ad hoc vt teſtes probent famā eſt neceſſe quod nominent a quibus audiuerint, alias non probāt, ſecundum Bar. & alios in l. de minore in §. plurium ff. de quæſtio. & volunt alij quos ego adduxi in d. §. plurīū in v. colū. tñ hoc fallit niſi eſſent plures teſtes deponētes alicuius rei eſſe famā, quia licet non nominēt a quo audiuerint, tñ faciūt multū fidei, Ita dixit Rapha. Cu. in conſi. ſuo lxvij. inci. In præſenti quæſtione in ij. col. ad quod alleg. plura de quibus ibi per eum, limita tñ omnia ſupradicta videlicet q in teſtibus q deficit in fide ſupplet numerus, nā hoc nō habet locū in cauſa criminali vel in cauſa ciuili ardua ita no. dixit Bald. in c. ad noſtrā de proba. ad quod alleg. tex. in c. licet cauſam in. §. quidā vero de proba. & ideo dicit Bal. in d. c. ad noſtrā quod in cā criminali nec in ciuili ardua plurimi infames non probant. & iſtud dictum Bal. refert & ſequitur do. Fely. in c. teſtimonium in v. column. in fin. extra de teſtib. & domi. Philip. Decius in conſil. ſuo cxxxiij. incipien. viſo proceſſu in fin. iiij. colum. vbi etiam ad hoc alleg. Petr. de Ancha. in conſil. ccxlvij. incip. in cauſa agitata & Angel. in conſil. cxxviij. & alia allegat de quibus ibi per eum &c.

478 Spurius eſt deterioris conditionis alijs hominibus, & habet multas infelicitates quas non habent legitimi, de quibus aliqua dixi ſupra in ſingula. 273. incipien. notiſsimum & habetur late per Bertha. in repertorio ſuo, in verbo, ſpurius. & in verbo, baſtardus. & inter alia ſcias quod ſpurius non poteſt præſcribere niſi ſpatio longiſsimi tēporis. Ita dixit gloſ. ſingula. in l. nemo poteſt ff. pro legato. quam gloſ. ad hoc pro ſingulari refert & ſequitur Bald. in capitu. primo in. §. naturales in vlti. colum. in titu. ſi de feu. fue. controuer. inter do. & agna. & idē dixit ipſe Bald. in l. id quod pauperibus in penul. col. in verſi. & adde quod iſte ſpurius &c. C. de epiſco. & cle. vbi alleg. d. l. nemo poteſt ff. pro legato.

479 Oblatio ad hoc vt valeat & operetur vires oblationis debet realiter & nō verbaliter fieri cū pecunijs in manibus, ſcdm Bar.

in l.ait prętor.in.§.ſi quis paratus.ff.de ope.
no.nuncia.& Bal.in c.j.in §.licet.ſi de feud.
ſue.controuer. inter do.& agna.& Bart.&
alij in l.accepiam.C.de vſu.& Pe.de Anch.
in conſi.cccxxxij.inci. viſis diligenter actis
& actitatis &c.& Ludo.Ro.in conſi.clxiij.
incip.conſtitutio curie &c.in fi.& in conſil.
cciij.incip.Pro diſcutienda &c.in ij.colum.
& Bar.in l.fi.ff.de diſtra.pig.& Math.in no
ta.ſuo cxxxvj.inci.no.ꝙ vbi qs debet &c.
& Alex.late in conſi.cccclxxvij.ſecundum
ordinem meum , incip.In cauſa ſtrazarolo-
rum.in v.col.& Soci.in conſil.cxviij.incip.
Circa præſentem &c.in ij.col.in iiij.vol.&
Ludo.Ro.in conſi.ccclij.inci. Spiritusſancti
gratia &c.in j.col.vbi dicit ꝙ nō ſufficit fa-
cere oblationem cū pecunia in Marſupio,
niſi prius corā teſtibus fuerit numerata pe-
cunia.alleg.iura de quibus ibi per eum, ſed
ſcias ꝙ iſtud fallit in pacto de retrouenden-
dis in quo ſatis eſt pretiū offerre ſine aliqua
depoſitione vel demōſtratione pecunie. Ita
no.dixit Io.And.in addi.Spec.in ti.de emp.
& ven.ſuper rub.in prin.quem refert & ſe-
quitur Soci.in conſi.ſuo lxxx.inci. In qōne
in iij.col.in iij.vol.quod eſt multum nota.

480 Apud doct.maxime Cano. in pluribus
locis dubitatū fuit an clericus incedens ſine
habitu & tonſura perdat priuilegium cleri
cale.circa quod faciunt longā diſtinctionē,
vt patet in conſi.Ioan.An. inci.quia ſepiſsi-
me &c.quod cōſilium eſt ſeruatum inter cō
ſilia Alexan.nu.ccccvj.ſecundum ordinem
meū,de quo dixi ſupra in ſingu.ccclxxxiij.
incip.clericus.vbi ēt poſui alios doct.in di-
uerſis alijs locis tangentes hanc materiam,
ſed quomodocunq; ſic tene menti perpetuo
vnum,videlicet ꝙ ſi clericus qui dimiſit ha
bitum & tonſuram cōmittit delictum,& cō
miſſo delicto reaſſumat habitum & tonſurā
ꝙ recuperat priuilegium clericatus, ita di-
xit Ioan.An.in c.Ioannes. in iiij.q.extra de
cleri.coniug.vbi refert ꝙ Padue ita fuit de-
terminatum, per id quod habetur in c.fi.de
vita & hone.cleri.ar.l.ſi quis libellos.C.de
appel.quod dictum refert & ſequitur Alex.
in conſi.ſuo cxlix.incip.In cauſa inquiſitio-
nis,in ij.col. in vj.vol.vbi dicit ꝙ hoc dictū
ſequuntur cōiter ſcribentes in d.c.Ioannes,
Et dicit ꝙ idem tenet Io.Mona.Archi.Ioā.
And.Ioan.de Ligna.& Gemi.in c.vnico.de
cleri.coniuga.in vj.& Pau.de Leaza.in cle.
j.de vita & hone.cle.& ſubdit d.Alex.in di
cto cōſi.ſatis eſſe ꝙ tempore delicti ipſe cle
ricus reaſſumat habitum & tonſuram, & di
cit ꝙ dato ēti quod poſt tempus delicti de-
poſuiſſet hoc ei non noceret,quia ad cogno
ſcendum ad quem forū ſpectet cognitio de-
licti attenditur ſtatus in quo quis erat tēpo-
re delicti,ita ſecundum eum in proprijs ter
minis ſingulariter decidit Bald.in l.affinita
tis,C.cōia de ſucceſsio.in fi.tene menti quia
millies contingit in facto,& ex iſtis etiā po
teris limitare iura loquentia de breuitate tē
poris,de qua temporis breuitate plura dixi
in l.ſtatuliber.in ij.& iij.col.ff.de qō.&c.

481 Cōis opinio inter ſcribentes vr̄ eſſe ꝙ
ſtatutum generaliter loquens ita comprehē
dat minores ſicut maiores , vt habetur in l.
ſine hærede.in.§.lucius.ff.de admi.tut.& in
c.conſtitutus. de reſti.in integ.& per Cy.in
l.ij.in vlt.col.C.quæ ſit longa conſue.& ibi
gl.& Bal. in l.fi.C.de reſtitu.in integ.& per
Ang.in l.ſi plures.ff.de pac.& per Iaco.Bu.
in l.de quibus.in fi.ff.de legi.& per Bald.in
addi.Specu.in ti.de reſti.in integ.in vlt.col.
verſi.quæ præſcriptiones.& per Ang.in cō
ſi.clx.inci.Pro deciſione in præſenti.& per
Lud.Ro.in ſuo ſing.vlt.& in cōſil.ſuo cxx.
inci.circa primum &c.in prin.& in conſilio
clxvj.inci.viſo diligenter.in j.col.& p Alb.
de Roſa.in ij.parte ſtatu.q.ccclxix.inci. Itē
quæro præſcriptiones.& per d.Roch.Cur.
in c.fi.in cxxxij.col.de conſue.& per Soci.
in conſi.cxxiiij.incip.viſo.in ij.col.in iij.vo
lu.& d.Alex.in conſi.ccliiij.inci.abunde ſa-
tis &c.in j.& ij.col.in vj.vol.tene tñ perpe-
tuo menti vnum caſum in quo minores nō
comprehenduntur a ſtatuto generaliter lo-
quēte,qui caſus eſt qñ ſtatuto cauetur quod
filia dotata non ſuccedat extantibus maſcu
lis, tale ſtatutum non comprehendit nec ha-
bet locum in filia infante.ita dixit Bal.in l.
ſi plures.C.de condi.inſer.in x.col.in verſi.
iuxta prædicta formatur talis quæſtio,ſtatu
to cauetur ꝙ filia dotata &c.& Pe.de anch.
in repe.c.canonum ſtatuta.in lxxxix.col.in
ver.pone ſtatuto cauetur ꝙ filia dotata &c.
de conſti.vbi concludunt ꝙ ſtatutum diſpo
nens ꝙ filia dotata non ſuccedat non habet
locum in ea quę remanſit infans,& ideo fra
tres eam dotare volentes non excludent a
ſucceſsione.quod dictum refert & ſequitur
Alex.in conſi.clxij.inci.Viſis his.in prin.in
vj.vol.vbi dicit ꝙ pro hac parte etiam con
ſuluit Pet.de Ancha.in conſi.cclxxxviij.&
Pau.de Ca.in cōſil.cvj.inci.ſuper eo de quo
quæritur &c.tene menti,quia eſt verbū ſin-
gulare.Et ſcias ēt ꝙ ſtatutum exorbitans a
regulis iuris cōis licet generaliter loquatur
non tñ comprehendit minores,ſecundū do-
cto.in locis primo loco ſupra alleg.vbi aſſi-

gnant rationem quos per te videas. Et vide
alium caſum in quo minores non cõprehen
duntur a ſtatuto ſupra in ſingu.ccclxij.inci-
pien.ſtatutum volens. & vide not.verbum
in materia per domi.Pe.Phil.Corne.in con
ſilio ſuo clxxiij.incipien.me ſubſcripſi &c.
in primo volumi.

482 Nedum docti ſed etiam imperiti, vt pu-
to, ſciũt ꝙ obligatio ſeu promiſsio ſine cau-
ſa eſt inefficax, adeo vt ex ea agi nõ poſsit,
vt habetur in l.cum de indebito.in.§.fin.ff.
de proba.& in l.generaliter.C.de nõ nume
ra.pe.& in c.ſi cautio.de fi.inſtru. & in l.pu
blia.in.§.fi.ff.depoſi.voluit Bar.& alij in l.
nuda.ff.de do. & Saly.in l.nuda.ff.de dona.
& Saly.in l.vnica.C.de confeſ.& Bar.in l.j.
ff.de eden.& Bal.in addi.Spe.in ti.de inſtr.
edi.in iiij.colum. in ver.incip. inſtrm̃ habet
eum &c.& volunt ſcribẽ.in l.ij §.circa.per
illum tex.ff.de doli exce.& Alex.in conſil.
iiij.incip.Circa primum &c.in j.col.in ij.vo
lu.vbi dicit hanc eſſe cõem opin.& dicit ꝙ
hoc affirmat Io.de Imo.in l.a titio.ff.de ver
bo.obli. de quo latius per Alex.in d.conſil.
ſed ſcias ꝙ licet prædicta ſint vera tñ pro-
miſsio ſine cauſa facta ex certa ſcientia va-
let & tenet, quia ille qui ſcit ſe nõ teneri &
promittit ex certa ſcientia ſine cauſa vr̃ ex
cauſa liberationis & donationis promitte-
re, ita dixit Iac.de Are.Cy.& Bal.in l gene-
raliter.in xiij.q.C.de non numera.pec.alle-
gant l.campanus.ff.de ope.libe.& l.ſi patro
nus.ff.de dona.& l.donari.ff.de reg.iur.qđ
dictum refert & ſequitur Alex.in conſi.ſuo
iiij.incip.circa primum.in xj.col.in j.vol.et
in conſi.clvij.incip.viſo themate.in vij.col.
in vj.volu.vbi allegat alios plures tenentes
hanc partem.& ſubdit ꝙ qñ in inſtrumento
ſunt illa verba, videlicet ẽt ſciens ſe ad in-
fraſcripta nõ teneri nec obligatum eſſe ſed
volens ſe principaliter obligare, licet nõ te
neatur ſolenni ſtipulatione & pacto promi-
ſit &c. tollunt dictum obiectum quod obli-
gatio ſeu promiſsio ſit ſine cauſa, de quo la-
tius valde per ipſum Alex.in dictis ſuis con
ſilijs, quæ omnia ſunt menti tenẽda propter
frequentiam inſtrorum & cõtractuum quæ
continue fiunt cum dictis verbis & clauſu-
lis, & pauci ſunt dies ꝙ caſus iſte euenit in
facto in hac ciuitate. Et adde hic ẽt ꝙ ſtipu-
latio facta ſub conditione valet & tenet, li
cet aliam cauſam non habeat, quia ipſa con
ditio impleta eſt ſufficiẽs cauſa & ſuccedit
loco cauſe, ſecundum Bar.& alios in l.a ti-
tio.per illum tex.ff.de verb.obli.ex quo li-
mitatur regula ꝙ ſtipulatio ſine cauſa nõ ua
let, quia obſtat doli exceptio, vt in l.ij.§.cer
ta.ff.de doli excep.& in l.qui ſine.ff.de con
di.ſine cauſa.nam illa regula procedit in ſti
pulatione pura, ſecus quando fit ſub condi-
tione. Ita dicunt doc.& maxime Iaſo.in di-
cta l.a titio.quem vide omnino qui ſingula-
riter loquitur.

483 Beneficia principum ſunt latiſsime in-
terpretanda.l.fi.ff.de conſti.prin.cum ſi.ibi
per gl.& doc.alleg.hoc tñ intellige eſſe ve-
rum niſi reſpiciant præiudicium vel iniuriã
tertij, quia tunc ſunt ſtricte interpretanda ſe
cundum iura allegata per gl.d.l.j.ſed in præ
iudicium concedentis tm̃ bene fit latiſsima
interpretatio, vt habetur in l.nec auus. &
ibi Bal.C.de emancipa.libe.& in l.cũ filius.
ff.de teſta.mili.& in l.impuberi.ff.de admi.
tuto.& c.inſuper.de offi.delega.de quo etiã
habetur per Bal.in c.j.in.§.ſi.quid ſit inue-
ſtitura.& in tit.de pace conſtan.in xxxiiij.
col.in verſi.poſsideant. Et ꝙ in præiudiciũ
tertij ſint ſtricte interpretãda.facit quod vo
luit Bal.in l.j.in j.col.ff.de conſti.princ.vbi
dixit ꝙ ſi princeps aliquid dat vel cõfirmat
ſemper debet intelligi ſaluo iure alterius.
& hoc dicit Bal.in d.verſi.poſsideant. eſſe
no.pro conceſsionibus aquarum quas face-
rent principes, quia debent intelligi ſaluo
iure tertij.l.labeo.§.j.ff.famil.herci. & ideo
dicit Inno.in c.cum dilecti.de dona.ꝙ priui
legia principum dum tangunt iura concedẽ
tium debent latiſsime interpretari, ſed qñ
reſpiciunt damnum vel præiudicium tertij
debent ſtrictiſsime interpretari, vt ibi.& in
c.olim.de verb.ſig. & eſt bonus tex.in c.ex
tuarum, extra de auth. & vſu pallij.& vo-
luit Ioan.And.in d.c.olim.& voluit Abb.in
conſi.ſuo j.in iiij.col.& in conſi.xcix.incip.
In cauſa & quæſtione quæ in præſentia ver
titur.in iij.col. Et prædicta intelliguntur ẽt
ſi beneficium ſeu priuilegium concedat pu
pillo vel minori, quia tũc etiam intelligitur
ſine præiudicio tertij.tex.eſt in d.l.impube
ri.ff.de admi.tuto.per quem ita dicit Bar.in
l.idemq;.in prin.ff.qui potio.in pig.hab. Et
in materia iſta teneas menti no.verbum, vi
delicet, ꝙ ſi papa confert alicui beneficium
eccleſiaſticum cũ clauſula non obſtante col
latione alteri facta intelligitur de collatio-
ne inualida alteri facta & non de valida.ita
dicit Compoſte.Ioan.Andr.& alij in c.cau-
ſam quæ. de reſcrip.quam doctri.& omnia
ſupradicta refert & ſequitur Iaſ.in d.l.fin.in
v.col.ff.de conſti.princ.vbi dicit ꝙ hãc do-
ctrinam ſequitur Alexã.in conſi.ſuo cxxv.
incip. viſo ti.quæſtionis &c.in ij.col.in ij.

vol.& in conſi.ccclxxix. ſecundum ordinē
meum.incipi. viſo proceſſu cauſe vertentis
inter cōitatem &c.in iij.col.& conſi.xxiij.
incip.viſo proceſſu cauſe vertētis inter ma
gnificum &c.in iij.col.in v.volu.& d.Phil.
Deci.in conſi.cclxxxvj.inci.In cauſa , in fi.
& in conſi.ccxcij.inci .& proterui &c.in ij.
col.de quo latius per Iaſ.in d.l.fi.ff.de cōſti.
prin.in v.col.Sed tu vltra Iaſ.dicas ꝙ illam
doctrinam Compoſte.& Ioan.Andre.refert
& ſequitur etiam Alexan.in cōſi.ſuo xj.in-
cipi.ex his quæ in themate &c.in j.colum.
in vj.vol.& ibi in conſil.xxxiiij.incip.viſis
& conſideratis &c. in ij.colum.de quo etiā
per do.Nico.Millum in ſuo repert.in litera
P.in iij.col.in vlti.no.

484 Si vera loqui fas eſt ingenue fateor me
ſumma admiratione hodierna die deiectum
fuiſſe & non ſine aliquali animi diſplicētia
& moleſtia,& hoc propter vnam contrarie
tatem Ang.quam in eius lectura inueni , nā
primo ipſe Ang.in l.ſi fideiuſſor.poſt princ.
C.de fideiuſſ.dicit,ſtatuto cauetur ꝙ inſtru
mentum debiti guarentigiatum habeat exe
cutionem paratam,pone tu petis a me cen-
rum ex aliqua cauſa , puta ex cauſa mutui
vel depoſiti,ego corā notario confiteor me
eſſe debitorem tuum,ex illa cauſa notarius
facit ſolenne inſtrumentum huius cōfeſsio-
nis mee, an tale inſtrumentum habebit exe
cutionem paratam vigore dicti ſtatuti ? in
quo dicit ꝙ non , eo quia iſtud non dicetur
inſtrumentum debiti,ſed potius inſtrumen-
tum confeſsionis debiti quod ſumit vires a
die talis confeſsionis & non ante. quod di-
ctum pro no.poſui ſupra in ſing.cxxxv.in-
cipien.quæro de notabili & quotidiano du
bio &c.nouiſsime autem reperi eundē An-
ge.contrarium dicentem in l.fi. C.de edicto
diui Hadria.tol.per gl.ibi,in verbo, diſpoſi
tionibus.quam dicit ibi Ang.eſſe ſingularē,
& per eam infert ad vnū quod dicit eſſe mi
rabile & ſingulare, videlicet ꝙ ſi ex forma
ſtatuti inſtrumenta guarentigiata vel con-
feſsionata habent executionem paratam,&
contingat quod de debito non eſt factū in-
ſtrumentum , tamen per teſtes probari pōt
debitum,& quod coram iudice debitore cō
feſſus fuit debitum,vel poteſt probari quod
notarius fecit debitori præceptum guarenti
gie,ſi fiat huiuſmodi probatio per teſtes, &
redigatur in ſcripturam , talis ſcriptura ha-
bebit dictam executionem pro quo etiam
allegat not. per Innocen.in c.fin.de fide in-
ſtrumen. & ſic apparet quod Angel.eſt ſibi
contrarius de directo ſi diligenter conſide-
rantur prædicta ſua dicta. Quid ergo tenen-
dum ? dico ꝙ magis placet ultimum dictum
poſitum in dicta l.fina.C.de edicto diui Ha-
dria.eo quia mihi videtur ꝙ illud ſit robo-
ratum pluribus iuribus , rationibus , & au-
thoritatibus,patet.ex illa glo.d.l.fina.& pa-
tet etiam quia cōfeſsio interueniens in hoc
caſu ita facit inſtrumētum guarentigiatum,
ſicut quādo a principio interuenit in inſtru
mento, & non refert quid ex equipollenti-
bus fiat,vt in l.ſecunda.C.de inſtitu.& ſub-
ſtitu.ſub condi.fac.cum multis ſimil. ibi in
glo.alleg. Item illud dictum Ange.in dicta l.
fina.refert & ſequitur Alexan.in conſil.ſuo
xciij.incipien.repetitus in cauſa &c.in fi.in
vj.volu.& in d.l.fi.in vj.colum.C.de edicto
diui Hadria.maxime quando eſſemus in ca
ſu in quo teſtes poſſent examinari ante lit.
conteſta.Item hoc etiam voluit Innocen. in
c.fi.de fide inſtrumen.quem refert ipſe An-
ge.in dicta l.fi.& idem voluit Ioan.de Imo.
in dicto c.fi.de fide inſtrumen. quem ibi re-
fert & ſequitur do.Fely.in ij.colum.Itē pro
hac parte etiam faciunt optime nota. ver-
ba.Pet.de Ancha.in conſilio ccclj.incipien.
In quæſtione prędicta &c.quem vide,& ex
iſtis magis inclino in ſententia Angel.in di-
cta l.fina.q̃ in ſententia ſua in dicta l.ſi fide-
iuſſor.tamen cogita & vide quę ego dixi in
repe.mea rubri.C.de probat.in xij.col.poſt
prin.verſi.alio modo &c.

485 Memini me alias plura dixiſſe in mate
ria expenſarū.l.patre vel marito.ff.de quę-
ſtionib.vbi plura in dicta materia cumula-
ui,ſed ultra omnia quę ibi dixi accipe aliud
not.verbum in eadem materia, videlicet ꝙ
licet regula ſit vulgata,ꝙ victus victori cō-
demnetur in expenſis , vt late dixi in dicta
l.patre vel marito. tamen hoc non habet lo
cum vbi actor probat per vnum teſtem , &
ſupplet per iuramentū ſibi delatum in defe
ctum probationis ſi reus habet vnum teſtē
pro ſe vel ſaltem aliquam præſumptionem,
nam tali caſu nunquam reus ſuccumbēs de-
bet condemnari in expenſis,ita multum ſin
gula.dixit Bald.in authenti.generaliter. in
quinta oppoſitione.& ibi in ſequen.colum.
in verſiculo ex prædictis autem ſic conclu-
de &c.C. de epiſcopis & clericis quod di-
ctum pro ſingulari refert & ſequitur Ale-
xan. in conſilio ſuo clxxxiij. incipiente. In
cauſa & lite. in penul.colum.in vj.vol.vbi
latius per eum. quod dictum eſt memoratu
dignum,& ex eo poteſt limitari dicta regu-
la, ꝙ victus victori debet condemnari in
expenſis &c.

486 Cōiter ſcitur ꝙ ſententia ſine probatio
nibus non valet, vt habetur in l.prolatā.C.
de ſenten.& in l.qui accuſare.C.de eden.&
in c.vnico.extra vt eccle.benefi.cum ſimil.
& habeť per d.Phil.Deci.in conſi.cclxxv.
incip.viſo.in vlt.col.hoc tñ limita niſi iudi-
ci data eſſet poteſtas iudicandi ēt de facto et
ſola facti veritate inſpecta, & prout ei me-
lius viſum fuerit, nam tunc non requireť de
neceſsitate aliqua probatio. ita dixit Ioan.
And.in c.ij.de iuramen.calum. in vj.in no-
uella allegat no.in c.ſtatutum.in.§.aſſeſſorē.
de reſcri.in vj.quod dictum refert & ſequiť
Alex.in cōſi.ſuo clxxxix.inci.In cauſa &c.
ante fin.in vj.vol.vbi dicit quod idem not.
Bal.licet non ita aperte in ti.de pace conſtā.
in ver.animam noſtram.Et ſubdit quod for
tius dixit Bart.in conſi.incip. In quæſtione
prædicta primo videndum eſt de poteſta-
te &c.Et in eo.conſi.lxxxij.aliter inci.Pun
ctus quæſtionis vertentis inter Alb.Ioā.&c.
videlicet ꝙ vbi quis habet poteſtatē inqui
rendi veritatem ſummarie & de facto con-
demnandi,ꝙ iſta verba important ꝙ etiam
ſine cauſe cognitione & probatione cōdem
nare poſsit. allegat no.gl.in l.ictus fuſtiū.ff.
de his qui notan.infa.Et vide infra in ſingu.
ccccxciiij.inci.Probationes &c.Tene men-
ti,quia in practica & ī theorica ſunt notab.

487 Nota & vulgaris eſt regula iuris ꝙ ille
qui non appellat a ſententia vř confirmare
ipſam ſñiam.l.fi.C.de ſen.quæ ſine cer.quā.
l.j.C.de poſtu.C.vt lit.pen.& in l.j.C.de iu-
riſdi.om.iudi.& l.ab eo.C.qūo & qñ iud.&
l.hi qui ad ciuilia.C.de appella.ſi vt propo-
nis.la j.C.de nup.cum ſi.pro quo facit text.
in c.j.de frigi.& malefi.in verſi. ſi proclama
rē voluit cur tam diu tacuit.& facit optime
gl.in l. quo enim.in prin.ff.rem rat.ha.quæ
dixit ꝙ ille qui non improbat vř approba-
re.quam gl.refert & ſequitur Bal.in l.ij.C.ſi
ex fal.inſtru.& Ange.in l.res hypothece.§.
fi.ff.de pig.& illam dixit ſingu.Bal.in c.ex
parte.in vj.colū.de confeſ.ſed teneas menti
vnū caſum in quo ille qui non appellat non
videtur approbare ſententiam, nam ſi lata
fuit ſententia contra falſum procuratorē &
dñs nō appellauit,non tñ per hoc dominus
videtur approbare ſñiam,quia ſilentium ni
hil eſt,ideo ex quo non conſtat de mandato
poterit dñs vſque ad mille annos dicere de
nullitate ſententiæ.ita ſing. dixit Bal.in l.qui
nō prouocauit.C.ſi ex fal.inſtr.alle. iura de
quibus ibi per eum.quod dictū refert & ſe-
quiť Alex.in conſi.cxcj.inci.Perſpecto &c.
in vlt.col.in vj.vol,quod eſt notan,ad limi-
tationem prædictorum iurium.

488 Dignitas in perſonis teſtium eſt magne
importantie,vt dixi ſupra in ſing.cxiiij.in-
ci.vulgatum & tritū eſt.& in ſing.cclxxiij.
incip.notiſsimum &c.in fi.j.col.& in repet.
mea rub.C.de proba.in x.col.in verſ.quar-
to limitat &c.& ibi in xxv.col.in ver.et cir
ca hanc materiam &c.Sed vltra omnia quę
dixi in dictis locis teneas mēti vnum aliud
circa hanc materiam dignitatis teſtis,videli
cet,tu ſcis ꝙ ſi vnus teſtis contradicit alteri
tunc neutri creditur,vt no.Ioan.And.& cō-
muniter alij in c.in noſtra.de teſtib.& Ioan.
And.in addi.Spec.in tit.de teſti.in.§.iam de
interrogatorijs.in addi.inci.in caute.&c. &
Fede.de Sen.in conſi.clxij.inci.dñe Grifol-
le &c.& voluit Alex.in conſi.cclvij.inci.vi
ſo proceſſu.in iij.col.vbi ēt alia adducit cir-
ca hoc.pro quo faciūt plura quæ dixi in ma
teria incertitudinis.in repet.mea rub.C.de
proba.in fi.hoc tñ fallit niſi alter dictorū te-
ſtium eſſet tm̃ melior vel dignior ꝙ prouo-
caret iudicem ad deferē. iuramentū in de-
fectum ſemiplene proba. quia hoc poterit
facere iudex.ita dixit Ioan.And.in c.in no-
ſtra præſentia.de teſti.quod dictum pro no.
refert & ſequiť Alex.in conſi.ſuo ccxxxvj.
inci.Proſpectis &c.in j.col.in vj.vol.vbi di
cit ꝙ oēs ſequūtur iſtud dictum in d.c.in no
ſtra.& ibi Abb.dicit hoc eſſe ſing.verbū, &
dicit ꝙ illud dictum ſequitur etiam Ioan.de
Imo. in l.inter ſtipulantem.§.j.ff.de verbo.
obli.in iiij.col.tene menti ad ea quæ haben
tur in l.in bone fidei.C.de iureiuran.& in l.
admonendi.ff.eodem.

489 Quando a lege vel ſtatuto quis obligať
ad aliquem actum facieñ. ſine præfinitione
termini, vtputa ad inſinuandum donationē
vel ad facieñ. regiſtrari inſtřm vel ſimilia,
tunc tempus vř collatum in arbitrio ipſius
facere debentis,vt probat tex.in arg.in l.li
cet.C.de iure deliber.& in l.cum notiſsimi.
in prin.C.de pręſcri.xxx.anno.attamē tene
menti perpetuo ꝙ talis non admittetur ad
faciendum illud, puta inſinuationē poſtquā
fuerit ſibi oppoſitum de inualiditate dona-
tionis propter inſinuationem non factam in
ipſa donatione,nam tunc erit ſibi præcluſa
via ad talem inſinuationem faciendam. ita
ſing.dixit Ang.in conſi.ſuo clxxix.incip.vi
ſis prædictis inſtrumentis. in vlt.col.alle.ea
quæ habentur in allega.eo. decurſum.C.de
dona.ante nup.& in l.fi.C.de iure do.quod
dictum refert & ſequitur Alex.in conſi.ſuo
ccxxxvij.inci.Perſpectis &c.in fi.in vj.vo-
lu, quod dictum eſt ſumme notañ. quia pōt

ſeruire ad multa quę quotidie occurrūt.pro quo dicto faciunt dicta per do.Phil.Deci.in cōſi.cxxvj.inci.magiſter Io.in ij.col.in ver. & etiam ſi nunc ratificaret &c.& vide Bal. in l.ſi ea.in pen.col.verſi.vtrum quando,C. qui accuſa.non poſſunt.

490 Mos iudicum eſt accurate manutenere ſuam iuriſditionem inquantum poſſunt, & hac de cā ſæpe vnus alteri inhibet vt quoti die practicatur,ſed ſcias circa hanc materiā ꝙ licet iudices eccleſiaſtici inhibeāt iudicibus ſecularibus vt de aliqua cauſa cognoſcant ſub pœna & cenſuris eccleſiaſti.tñ nō debent iudices ſecula.curare tales inhibitorias qñ iuriſditionem ab eis non habent cognoſcendi, ita dixit Bald.in l.j.C.quō & qñ iud. in fi.vbi quærit nunquid ſuperior poſſit inferiori inhibere ne in aliqua cauſa iudicet? & reſpondet ꝙ ſi inferior recognoſcit iuriſditionem a ſuperiore tunc poteſt, vt in l.iudiciū ſoluitur.ff.de iudic.ſi vero ab alio non poteſt.alle.Hoſti.in c.volentes. de offi. delega.& Archi.in c.perſona.xj.q.j.& dicit quod Federi.de Sen.conſuluit ꝙ ſi clericus contra laicum falſos teſtes coram iudice ſeculari produxit, deinde accuſatur de falſo corā epō ꝙ non poteſt propter pendentiam litis de falſo epſ inhibere iudici ſeculari vt fungatur partibus ſuis quanquam accuſatio falſi ſit præiudicialis & maior, tñ hoc accidit propter diuerſitatem magiſtratuū quorꝫ quilibet habet iuriſditionem principalē diuerſi loci, & ſi epſ propter hoc excōicaret iudicem ſecularem, excōicatio eſſet nulla cum incipiat a præcepto ipſo iure inualido ſecundum eum,quod dicit eſſe no. quod dictum pro no.refert & ſequitur Soci.in con ſi.ſuo xcix.inci.ſereniſſimus &c.in fi.in iij. vol.credo tū ꝙ prędicta recipiant limitatio nem niſi vnus iudex vellet occupare iuriſditionē alterius, vtputa,ſi iudex laicus vellet procedere contra clericum,nam iſto caſu licet iudex laicus non habeat iuriſditionem a iudice eccleſiaſtico,tñ iudex eccleſiaſticus poterit inhibere iudici laico , per totum ti.de fo.compe.maxime per ea quæ habentur in c.ij.de foro compe.in vj.& in c.ſi iudex laicus.de ſen.excom.eod.ti.cum ſi.& an inhibitoriā fieri poſsit parte nō citata,& an & qñ iudex eccleſiaſticus poſsit inhibere iudici ſeculari, vide doc.maxime do.An. & Abb.in c.tuam.de ordi.cogni.& in c.ſuper eo.el j.& in c.cum teneamur. de appel. & in c.dilectus filius.de reſcrip. & Fede.de Sen.in conſi.ſuo ccc.inci.factum tale eſt,debitor promiſit &c.& Alex.in conſi.xcij.inci.viſis actis &c.in iiij.col.in ij.vol.& Lau. de Rodul.in trac.vſurarum quem poſuit in c.conſuluit.in cxxxj.q.de vſur.& Spe.in ti tu.de appel.in verſi.ſed quæritur.& Pet.de Anch.in conſi.ccxxxv.incip.caſus talis eſt, poſt præceptum &c.& d.Franci.de Are.in conſi.xx.inci.in quæſtione & cauſa.in pen. col.verſi.circa ſecundum dico &c.& in cōſi.lxxv.incip.diligenter.in j.col.& Bald.in addi.Spe.in ti.de citatione.in iiij.col.in ver ſi.incipi.inhibitio poteſt fieri &c.& Alexā. in conſi.cxlix.incip.in cauſa &c.in ij.col.in vj.vol.& in conſi.ccclilj.incip. præſtantiſsime doctor &c.& in conſi.lxviij.inci.in cauſa & lite &c.& ibi in conſil.ſeq.per totū.in vij.vol.& alias q.in materia inhibitorie videas per Bal.in l.j.C.de diuer.reſcri.per Fede.de Sen.in conſi.cxv.incip.caſus talis eſt, quidam delegatus. & in conſi.xcvij.incip. qm̄ &c.& per Ioan.de Ana.in c.duas dudū. in vlt.col.de vſur.& per Lud.Ro.in conſil. cccxxx.incip.circa primum.in ij.colum. & per d.Phil.Deci.in conſi.xxxiij.incip.viſo puncto.in j.col.& vide tex.& gl.in c.nō ſolum.de appel.in vj.& in c.j.de offic.ordi.& in c.romana . & in.§.finaliē.de app.eo.lib. Nec iſta paruifacias , quia quotidie verſant in palatijs & de facto contingunt.

491 Pluries diſputaui de vno , videlicet an non obediēs primo mandato ſi ſecūdo paruit euitet pœnam primi mandati?& primo videtur ꝙ illam non euitet, quia iam in illā incurrit & iam illa pœna eſt commiſſa ; ſed in contrarium reperio gl.in authen.de non alienan.in.§.quia vero.in verſic. iudicibus. quam ibi no.Ang.& idem tenuit Spec.in ti. de contumacia.in.§.nunc dicamus.in verſi. ſed quid iſte paruit vltimo &c.& ibi prope in verſi.ſed pone &c.ponit ipſe Spec.conſimilem quęſtionem,videlicet iudex mandat Titio vt aliquid faciat ſub pœna decē , qui non obedit , poſtea eidem mandat illud idē ſub pœna xx,& ſimiliter non obedit,& tūc iudex eidem mandat illud idem ſub pœna 50.& ſimiliter non obedit,an tūc poſsit exigere oēs dictas pœnas? finaliter poſt multa argumenta pro,& contra, concludit ꝙ poterit tm̄ exigere vltimā pœnam,quia iudex comminando maiorem pœnam videtur recedere a minori pœna . alleg.l.ſtichus.ff.de manu.teſta.& l.ſi ita ſcriptum.ff.de hæredi. inſti.& l.pen.ff.de præto.ſtipu.& l.qui bis idem.ff.de verbo.obli.ad quod etiam vide Bar. in l.ius alimentorum.§.ſed ſi non conſtat.ff.vbi pup.educa.deb.Tene menti quia videbis millies in facto.

492 In legitimatione alicuius illegitimi dili-
genter eſt aduertendum ꝙ in ſupplicatione
quæ fit pro tali legitimatione fienda ponan
tur omnes qualitates illegitimatis, alias non
valeret legitimatio tanquam ſubreptitia,
iuxta no.p Bar.in l.ſi qua illuſtris.C.ad or-
fi.& in l.eam.C.de fideicom.tñ teneas men-
ti perpetuo ꝙ ſi princeps ĩ ipſa legitimatio-
ne vtitur verbis generalibus includentis di
ctas qualitates ſuper quibus diſpenſat gra-
tia non vitiatur.ita ſing.dixit Pau.de Ca.in
conſil.ſuo ccxxj.inci.ſuper puncto iſto &c.
in fi.ꝙ dictum pro no.refert & ſequitur So-
ci.in conſi.lxiij.incipi.viſis teſtamento &c.
in iij.col.in iij.vol.& refert etiam d.Alexã.
ita conſuluiſſe,& Ioan.de Ana.in conſil.ſuo
xcv.incip.viſis & ponderatis &c.& do.Be
nedi.Capra.in conſi.clvij.incip.fuit diſputa
tum per papam Martinum &c.de quo la-
tius per Socin. in dicto ſuo conſilio. Tene
te menti, quia iſtud dictum poteſt ſeruire
ad multa &c.

493 Iuſtum & equum eſt vt adminiſtrator
alienarum rerum cum remouetur ab admi-
niſtratione reddat rationem adminiſtratio-
nis, & iſtud habet locum etiã in fratre qui
ſtetit in communione cum fratribus, & ad-
miniſtrauit bona cõia fratrum, & rexit do-
mum, nam talis tenetur qñ volũt ſe diuide-
re reddere rationem adminiſtrationis iſta la
te ponit Soci.in conſi.ſuo xlvj.inci.Cum in
præſenti.in j.col.& in conſi.lxxiij.incip.cir
ca primũ.in j.col.de qua materia etiam ha-
betur per eundem Soci.in conſi.ſuo cxlix.
in j.vol.& in conſil.xl.inci.circa primã &c.
in j.col.in iiij.vol.vbi nota.loquitur in hac
materia, de qua etiam materia habetur in
c.qualiter & qñ.el ij.& ibi per glo.in verſi.
redde.extra de accu.& per Pau.de Ca.in l.
vix certis.ff.de iudi.& de hac materia etiã
habetur per do.Phil.Deci.in conſi.ſuo cx.
incipi.vere.in penul.col.vbi inter alia dicit
ꝙ redditio adminiſtrationis etiam hæredẽ
adminiſtratoris aſtringit.& habetur per eũ-
dem in conſi.clxxviij.incip.in cauſa.in j.&
ij.col.& per Bal.in rub.extra de procur.in
ij.col.in ver.nunquid poſt longum &c.vbi
dicit ꝙ etiam non obſtante curſu longi tem
poris adminiſtrator tenetur reddere ratio-
nem adminiſtrationis. Et teneas menti ꝙ
adeo eſt verum hoc ꝙ adminiſtrator tene-
tur reddere rationem adminiſtrationis, ꝙ
etiam filius tenetur reddere rationem admi
niſtrationis, de his quæ viuente patre admi
niſtrauit, licet pater illam non petierit. ita
ſing.dixit Abb.in conſi.ſuo ij.incip.magni-
ficus do.Ioan.&c.alias incipit, vt clare ma-
teria &c.in vj.dubio.in j.volu.quem refert
& ſequitur Soci.in conſi.lxxiij.incip.diffi-
cultatem.in vj.colum.in iij.vol.& in dicto
conſi.xl.in j.col.in iiij.vol.& do.Phil.Deci.
in dictis ſuis conſilijs &c.& Socin.in conſi.
xcij.incipien.viſo.in ij.col.in iiij.vol. & an
adminiſtrator qui ſemel reddidit rationem
adminiſtrationis teneatur illã vlterius red-
dere vide Soci.in d.conſi.xcij.in j.& ij.col.

494 Probationes, vt credo te ſcire, debent
de neceſſitate concludere, alias nihil operã
tur.c.in præſentia.de proba. &c.& ibi per
omnes.l.neq; natales.& l.ad probationem.
C.de proba.& habetur in l.non hoc.C.vn-
de legiti.voluit Bald.in l.ij.in vlti.col.C.de
bono.poſ. ſecundum tabu.& in l.j.in ij.col.
C.de fur.& probatio debet concludere per
neceſſe, non autem per poſsibile, ſecundum
Bald.in l.ad probationem.la ij.C.de proba.
dixi latius in repet.rubr.C.de probatio.in
lxxiij.col.de quo etiam per d.Phil.Deci.in
conſi.cccxxj.incip.in cauſa.in ij.colum. Te
neas tñ menti ꝙ iſtud fallit vbicunq; cauſa
eſſet commiſſa ſola facti veritate inſpecta,
nam tunc receditur a regulis iuris cõis, &
talis cui committitur cauſa, eo modo poteſt
credere probationi ſolum perſuaſiue & nõ
concludenti.ita voluit Bal.in l.ſola.in fi.C.
de teſti.quod dictum refert & ſequitur An-
ge.de Are.in.§.in bone fidei.in vlt.col.inſti
tu.de actio.& do.Fran.de Aret.in conſi.ſuo
lxxxiiij.inci.diligenter ponderatis his &c.
in iiij.col.& in conſi.ccxxvij.incip.in cau-
ſa dñe Anto.&c.in ij.col.& Iaſ.in l.certi cõ
dictio.in.§.ſi nummos.in vij.col.ff.ſi cer.pe
ta.& vide quæ dixi ſupra in ſing.cij.incip.
clauſula.& in ſingu.cclxxij.incip.in hac in-
clita ciuitate &c. & in ſing.cccclxxxvj.in-
cip.Communiter ſcitur &c.

495 In contractibus & alijs diſpoſitionibus
attenditur quod ſolet fieri & validũ eſt ar-
gu.a ſolitis.l.illud,& ibi Bar.ff.de excuſ.tu
to.l.ij.ff.de ſponſa.l.vel vniuerſorum.ff.de
pign.actio.l.cum de in rem verſo.ff.de vſu.
de quo latius per Iaſ.in l.vt liberis.in iij.&
iiij.col.C.de colla.& adeo hoc eſt verum ꝙ
res ſimpliciter data ĩ emphyteoſim per præ
latum tñ cenſetur data in tertiam generatio
nem, ſi erat ita conſuetum.ita dixit not.Bal.
in addi.Spec.in ti.de loca.in iij.col.verſicu.
eccleſia poteſt dare in emphy.&c.quod di-
ctum pro valde no.refert & ſequitur Iaſ.in
l.certi condictio.in.§.ſi nummos.in iiij.col.
ff.ſi certum peta.vbi dicit ꝙ hoc dictũ nun-
quam eſt tradendum obliuioni. Et in ſimili

dicit ꝙ conceſsio in emphyteoſim facta pro
ſe & filijs ſimpliciter, intelligitur etiam de
filijs naſcituris, nedũ de natis tunc ſi ita erat
conſuetum. alleg. hoc voluiſſe Ioan. de Imo.
in c. potuit. de loca. Item in materia iſta ſub-
dit ꝙ ſi papa conſueuit in inueſtituris quas
facit rectoribus temporalibus locorũ eccle
ſiæ, puta Marchie Anchonitane concedere
iuriſditionem mortis & vltimi ſupplicij &
publicationis bonorum ꝙ iſta duo veniunt
vbi etiam nõ fuerunt expreſſa per papam.
ita ſecundum eum dixit Lud. Roma. in con
ſi. lviij. incip. ad diſcutiendum. in ij. colũ. Et
alia etiam ad hanc materiam adducit Iaſo.
vbi ſupra quæ per te videas.

496 Conſtitutio præcarij appoſita in inſtru
mento eſt maxime importantie, vt habetur
per ſcribentes in l. quoties. C. de rei ven. &
per Ioan. And. in addi. Spec. in ti. de emp. &
ven. in. §. ſciendum. in x. col. in verſi. quid ſi
res vendita &c. in addi. incip. hic dubitatur.
& per Ant. de Bu. in c. cum veniſſent. in iij.
col. de reſti. ſpol. & per Lud. Rom. in conſi.
clxxxix. incip. ſtante primo quæſito &c. &
per Alex. in conſi. xxvij. incip. viſo libello.
in iij. col. in j. vol. & in conſi. xxviij. inci. vi-
ſo &c. in ij. col. in ij. vol. & in eo. vol. in con
ſi. lxxxij. inci. Perſpectis &c. in iij. iiij. & v.
col. vbi plura not. ponit in materia. & Bald.
in conſi. ccccxxxviij. inci. magnifici viri. in
fi. ij. col. in iij. vol. & per Alex. in conſi. lj. in-
cip. Ponderatis &c. in vlti. col. & per eundẽ
Alex. in conſi. dcccclxvij. incip. perſpectis.
in iiij. col. & in conſi. cccv. incip. lecto & di
ſcuſſo. in fi. vij. & in prin. viij. col. & in con-
ſi. ccclxiij. incip. viſo proceſſu &c. in j. col. &
per Bal. in conſi. cccccvj. incip. venditor cõ
ſtituit &c. in iiij. col. & per Iaſ. in l. fi. in xcv.
colũ. C. de iure emphy. & in. §. actionum. in
xxvj. col. inſti. de actio. & in l. ij. is pro em-
ptore. in xciij. & xciiij. col. ff. de vſucapi. &
per Rapha. Cu. in conſi. clv. incip. Antogno
lus. in pe. col. verſi. ad ſecundum. & in conſi
lio xlj. incipi. ad primum quæſitum. & per
Pau. de Caſt. in l. j. §. ſi rem. ff. depoſi. & per
Ang. in l. quanuis. in. §. j. ff. de acquir. poſſ. &
per Oldra. in conſi. cxxxix. inci. ad haben-
dam &c. in vlt. col. & per Alexan. in conſi.
lxxxiij. incip. viſo. in fi. ij. col. in vj. volu. &
ibi in conſi. cclij. incip. in cauſa & lite. in ij.
colum. & eod. vol. & in conſi. cliij. incip. cir
ca &c. per totum conſilium. & ibi in conſi.
clxxxv. incip. in cauſa. in ij. col. & habetur
per doct. In alijs etiam locis quos laborio-
ſum magis ꝙ ſubtile eſſet adducere, in qui-
bus locis ponunt not. dicta in hac materia.
ſed ſcias ꝙ talis conſtitutio præcarij licet ſit
magne importantie tamen nihil operatur ſi
apponatur ſuper re incerta, ſecundum Bar.
per illum tex. in l. iij. in. §. incertam. ff. de ac-
quiren. poſſ. vbi dicit ꝙ cum quidam emiſ-
ſet centum tabulas terræ in prædio tuo in
illa parte quam eliget venditor, licet tunc
conſtitueret ſe præcario nomine illius em-
ptoris poſsidere nihil facit propter incerti-
tudinem quæ eſt ratione loci & quote, licet
enim exprimatur certus numerus tabula-
rum, tamẽ eſt incertitudo ratione quote fun
di, quia non dicitur de tertia vel quarta par
te fundi, nec dicit in parte orientali vel oc-
cidẽtali, vt dicit Alexan. in dicto. §. certam.
Quod dictum pro not. refert & ſequitur do
mi. Philip. Deci. in cõſilio ccxxvj. incipien.
magiſter Ioannes. in fin. penul. colum. quod
dictum poteris addere his quæ late dixi in
materia incertitudinis in repetitio. mea ru-
bri. C. de probatio. in lxxiiij. colum. cum x.
col. ibi ſequentibus &c.

497 Sepiſsime in iure idem operatur timor
ſeu ſuſpicio rei quod operatur ipſa res, vt
dixi ſatis late plura dicta pro hoc adducen-
do in l. prima in decima colum. ff. de quæ-
ſtionib. Sed vltra omnia quę ibi dixi teneas
menti perpetuo in dicta materia vnum ſin-
gulare verbum auri & honoris plenum, vi-
delicet, ꝙ fuga non facit indicium ad tortu-
ram, quando aufugiens iam erat inquiſitus
de delicto, quia tunc videtur habuiſſe iu-
ſtam cauſam fugiendi, ſecus ſi fugit ante in-
quiſitionem contra eum formatam, quia
tunc talis fuga cõtra eum facit indicium ad
torturam. ita dixit Bart. in l. prima. ff. de bo
nis eorum qui ante ſenten. ſibi mor. conſci.
argumen. illius tex. quem refert & ſequitur
Ange. in l. fina. in penulti. colum. ff. de quæ-
ſtionib. & Mathe. in nota. ſuo cliij. incipien.
nota quod tota &c. & Ludo. Roma. in l. le-
ge Cornelia. in ij. colum. ff. ad Sille. & Ang.
de Are. in tractatu maleficio. in verbo, fama
publica. in verſicu. an fuga ſit ſufficiens. &
Iaſo. in repetitio. l. admonendi. in lxvij. co-
lum. in fine. de iureiuran. de quo etiam dixi
ſupra in ſingulari cxv. incipien. fuga. ita eo-
dem modo dicas ꝙ fuga etiam non facit in-
dicium quando erat ſuſpicio vel timor de
accuſatione vel de inquiſitione fienda, li-
cet nondum eſſet formata. ita notabiliter
dixit Ludoui. Roma. in dicta l. lege Corne-
lia. ff. ad Sillenia. quod dictum refert & ſe-
quitur domi. Philip. Decium in conſilio ſuo
ccxxiiij. incipien. in effectu. in j. col. quod
eſt multum not. quoniam raro quis fugit ſi

non habet ſuſpicionem ꝙ contra eũ proce-
datur per inquiſitionẽ vel per accuſationẽ.

498 Bona minorum immobilia regulariter
nõ poſſunt alienari ſine decreto iudicis vel
ſuperioris, vt habetur in toto ti.ff.de rebus
eo.& in toto ti.C.de prædi.mino.hoc tñ fal
lit in alienatione facta a patre de bonis filij
minoris,qm̃ pater qui habet legitimam ad-
miniſtrationem bonorum filij poteſt aliena
re bona immobilia filij, etiam ſine decreto,
quia lex multum confidit de paterna pieta-
te.ita dixit Azo in ſum.de bon.quæ libe.in
verſi.habet autem pater &c.quod dictũ re-
fert & ſequitur Bald.in l.j.ff.de reb.eo. vbi
dicit ꝙ iſtud dictum Azo.alibi non reperit.
quæ omnia refert & ſequitur d.Phil.Deci.
in conſi.ſuo ccix.incipi.In caſu &c. in j.col.
vbi dicit ꝙ idem dixit Bald.in l.præſes.C.
de tranſa.& alij, vt ibi tradit Alex. & dicit
ꝙ hoc etiam dixit Bal.per illum tex.in l.fi.
§.ſi autem es alienum.C.de bo.quæ lib.de
quo latius per d.Phil. Deci.in dicto eius cõ
ſi.ccix.incip.in caſu &c.

499 Licet diſpoſitio teſtatoris facta in vno
caſu ad alium caſum porrigatur ex tacita et
veriſimili mente ipſius teſtatoris , vt habet̃
in l.fin.C.de inſti.& ſubſti.ſub condi.fac.&
in l.titius.in.§.lucius.ff.de lib.& poſth.cum
ſi.pro quo facit gl.no.in l.tale pactum.in.§.
fin.ff.de pac.Iſtud intelligitur & eſt verum
qñ tractatur de rebus,quia tunc fit extenſio
de vna re ad aliam ex tacita & præſumpta
mente teſtatoris, ſecus autem eſt qñ tractat̃
de perſonis,quia tunc nõ debet fieri exten-
ſio de vna perſona ad aliam etiam ex tacita
& veriſimili mente teſtatoris.ita dixit Are.
in l.gallus.§.& quid ſi tantum.in iij.colum.
in verſi.ſecundo adde.ff.de libe.& poſthu.
quod dictum refert & ſequitur d.Phil.De-
ci.in conſi.ccxj.inci.ſubtilis eſt &c.in pen.
colũ.vbi plura adducit ad corroborationẽ
huius dicti .quod dictum ẽt refert & ſequit̃
ipſe do.Phil.Deci.in conſi.ccxiij.inci. in ca
ſu &c.in iij.colum.vbi videas.& in conſil.
cclxxiij.incip.in caſu.in fi.j.col.& in conſi.
cclxxxvij.inci.in caſu.in iiij.col.& in con-
ſi.ccxcj.incip.viſis . in iiij.col.& in conſilio
cccxiiij.incip. Pro reſolutione &c.in j.col.
& in conſi.ccclxxvij.incip.viſis.in ij.col.&
in conſi.cccxciiij.inci.pro vera.in iiij.col,

500 Sponſalia de futuro ſoluunt̃ ambo, vel
vno ex ipſis ſponſis renuente, etiam ſi talia
ſponſalia ſint iurata.c.ij.& c.requiſiuit.ex-
tra de ſponſa. Quod verum intelligitur niſi
ſequatur copula carnalis inter eos, qm̃ talis
copula ſequens operatur vt talia ſponſalia
de futuro tranſeant in ſponſalibus de præ-
ſenti,vt in c.veniens.de ſpõſa.quo caſu nec
etiã papa poſſet ſecuta tali copula tale ma-
trimoniũ diſſoluere.iuxta illud, Quos deus
coniunxit homo non ſeparet, vt in c.ſunt q
dicũt xxvij.q.ij.& in c.an quod.& in c.pe.
xxxiij.q.ij.& in c.inter corporalia. de trãſ-
la.epiſcopi.& voluit Archidi.in c.quapro-
pter.xxvij.q.ij.& Bal.in l.deo nobis.in iij.
col.C.de epiſ.& cler.vt latius dixi ſupra in
ſingul.clxv.incip.ſcriptum eſt &c.Et circa
hanc materiam teneas menti perpetuo ſin-
gulare verbum, videlicet ꝙ ſicut papa non
poteſt diſſoluere ſponſalia cõtracta per ver
ba de futuro,qñ ſecuta eſt carnalis copula:
quia,vt dixi,tunc tranſeunt in matrimoniũ
legitime contractum per verba de præſen-
ti,& matrimonium legitime contractũ non
poteſt diſſolui per papam,vt dixi,ita nõ po
terit diſſolui matrimonium contractum per
verba de futuro,ſi antequam eſſent contra-
cta dicta ſponſalia per verba de futuro præ
ceſsiſſet inter ipſos ſpõſos copula carnalis,
cum ipſa copula antecedens ſponſalia de fu
turo , ita validet & transferat ſponſalia de
futuro in ſponſalibus de præſenti ſicut co-
pula poſtea ſubſequens. Ita ſing. dixit d.Io.
de Neutzanis Aſteñ. vir profecto doctiſsi-
mus in ſua ſylua nuptiali.in v.char.in j.col.
vbi alleg.ad hoc quendam do. Clau.in rub.
ff.ſolu.ma.quod dictum,ni fallor,eſt ſumme
notandũ, cum quandoq; contingat in facto,
pro quo dicto facit in ſimili quod voluit Io.
And.in c.de teſti.extra de teſti.& in addit.
Spe.in ti.de teſte.in.§.ſequitur.circa fi.ver-
ſi.quid ſi teſtes &c. vbi dicit ꝙ tãtum valet
iuramentum teſtis poſt depoſitionem quan
tum ante depoſitionem: de quo ego late di-
xi in repeti.mea.l.fi.C.de proba.in xxxj.&
xxxij.charta.vbi videas . vide quæ dixi in
practica mea cauſarũ criminalium.§.quo-
niam.nume.xxxviij.

501 Tritum eſt in iure in pluribus locis ꝙ ſo
cietas ſeu communio operatur vt inhabilis
gaudeat priuilegio habilis, cum quo cõcur-
rit in ſocietate vel communione , vt habe-
tur in l.ſi is qui duos.ff.de libe.lega.& in l.ſi
cõem.ff.quemadmo. ſerut.amit.& in c.per
tuas.de arb.de quo latiſsime locutus ſum in
repe.mea.l.fin.C.de proba.in vj.char.& ſu-
pra in ſing.meo clxxx.incip. plura & plu-
ra &c. & in l.de minore.in.§.tormenta , in
ij.col.ff.de quæſtio.de qua materia habetur
etiam per Soci.in conſi.ſuo cxxx.incip.vi-
ſa continentia &c.in vlt.col.in j.vol.& per
do.Nellum in tracta.bannito, in j.parte.ij.
tempo.

tempo.& in xvj.q.& per Alex.in conſi.ſuo
cxiij.inci.Perſpectis &c.in penul.col. in vj.
volu. vbi ſingulariter loquitur in materia
iſta.Sed vltra omnia quæ dixi in hac mate-
ria in dictis locis teneas ꝑpetuo menti aliud
ſingu.verbum,quod,videlicet,ſi femina na-
turalis tantum ſit nupta viro legitimo & na
turali,ipſa etiam propter qualitatem mariti
legitima efficitur, nã capacitas viri ad vxo
rem porrigitur, vt no.Bal.in l.ſi quis per il-
lum tex.C.de natu.libe.ita ſing. dixit Ang.
in auth.quib.mo.natu.effi.ſui.in.§.quod ve
ro in fin.quod dictum pro ſing. refert & ſe-
quitur d.Phil.dec. in l.femine in ij. colũ.ff.
de reg.iur.Tene menti,quia, non fallor, eſt
mirabile & ſing.verbum. & magne impor-
tantie,nec memini me alibi vidiſſe.Et ſcias
ẽt ꝙ per ingreſſum religionis baſtar dus effi
citur legitimus,vt dixi ſupra in ſing.273.in-
cip.notiſsimum &c. in j.col. in verſi.limito
ẽt &c. & in repeti.mea rub.ff.de fideiuſ. in
xxviij.col.vbi videas.

502 Sententia ſi fuit dicta nulla,& poſtea ex-
preſſe ſit confirmata,meretur executionem
etiam ſi fuiſſet dicta nulla ex defectu iuriſdi
tionis,ita not.dixit Inno.in c.j.de confir.vti.
vel inutili.quod dictũ pro valde not. refert
& ſequitur Angel.de Aret. in.§.quadrupli.
in xx.col.inſti. de actio.vbi dicit ꝙ idẽ vo-
luit Ant. Imo.& Raph.in l. ſi expreſſum ff.
de app.Tu dicas vltra eum ꝙ idẽ voluit In
no.in c.ſuper literis in glo.ſuper verbo.for-
ſan. de reſcrip. Abb.in d.c.j. de confir.vti.
vel inuti. & Angel.in l.ij.in vij. fallen. ff.ſi
quis in ius voc.non ier. & Bal.in l.j. in ver.
circa tertium C.quañ.prouo.non eſt neceſ.
& domi.Fran.Cur.in conſi.ſuo lxvj.inci. ſu
per præmiſſa in xviij.colum. vbi allegat ra
tionem dicens ꝙ magis debet attendi ſentẽ
tia confirmans quam ſententia confirmata
ad quod allegat Alexã.in l. de pupillo in.§.
qui opus circa v.columns.de oper. no. nun-
cia. Et iſta poteſt addere ad materiam con-
firmationis.

503 Ex pace treugua facta inter aliquos ſe-
pius plura oriũtur dubia, & ideo ſtatui nũc
data opportunitate aliqua circa talem mate
riam in medium afferre,ideo ſcias ꝙ ſi duo
inimici fecerunt pacem & promiſerunt ſe
inuicem non offendere ſub pœna, ſi alter eo
rum poſtea committat aliquam cauſam pro
pter quam offendi poſsit poterit ex illa cau
ſa impune offendi non ex antiqua inimici-
tia ſuper qua eſt facta pax, ſecundum Bal.
in l.quero.§.inter locatorem. & volunt cõ-
muniter ſcrib,in l.qui ſeruum ff. de verbo.
oblig.& ideo dixit Bar. in l.aut facta.§.cau
ta.ff.de pe. ꝙ ſi facta pace te offendi non ex
veteri inimicitia, ſed ex noua cauſa ꝙ non
rumpo pacem.quod eſt not. ſecundũ Alex.
Pau.de Caſt.& Iaſ.in d.l. qui ſeruum.& idẽ
tenet Bald. in cap.j.in princ.in ij.colum. de
pace tenen.do.Anto.& Imo.in c.cum inter.
per illum tex.extra de renũ.Ludo. Roma.
& Alexand. in l.ſemel mora ff.ſolu. mat.&
Ludo.Ro.in conſil.ſuo clxxxiij.incip.in ca
ſu propoſito &c.& Alex.in conſi. ſuo xix.
incip.viſo proceſſu cauſe vertẽtis inter pro
curatorem in j.volu.Et tene menti perpe-
tuo ꝙ offendens ex noua cauſa non dicitur
rumpere pacem etiam ſi talis noua cauſa ſu
perueniens non eſſet iuſtã cauſam offendẽ-
di,ſecundum Alex.in d.conſi.xix. quem re
fert & ſequitur pro valde not.do.Iaſ.in d.l.
qui ſeruum in prin.ij.colum.& ibi ſubdit ꝙ
in dubio offenſa præſumitur facta ex cauſa
de nouo ſuperuenta, & ſic licite & non ex
antiqua.ita dicit tenere Bal.in l.ſi prædium
ad fin.C. de edi. actio.quod dictum reputat
ſing.Alex.in d.l.qui ſeruũ & in l.ſemel mo-
ra.& ibi dicit ꝙ illam deciſionem Bald.ve-
lut auream nunquam obliuiſcaris.Et in ma
teria noue cauſe vide etiam Alex. in conſi.
cccclxij.inci. viſo themate ſupraſcripto &
atteſtationes &c. Et ex ſupradictis poteris
limitare iura dicentia ꝙ inualida non ſunt
in conſideratione, de quibus aliquid ſu-
pra dixi in ſingula. meo cclxxiiij. incip. li-
cet &c.vbi videas.

504 Virtus iuramẽti multiplex eſt, vt tractãt
doc.in authen.ſacramenta puberum C.ſi ad
uer.ven. & in l. ſi quis maior C.de tranſac.
in l.ſi quis pro eo ff.de fideiuſ.& in l.ſi quis
inquilinos ff.de leg.j.& in c.cum contingat
extra de iureiur.& in c.quamuis de pact.in
vj.& in c.licet mulieres de iureiur.eo.lib.&
in alijs locis. & dixi ego ſupra in pluribus
ſingularibus. Sed vltra omnia quæ dixi in
hac materia in d.ſing.meis,ſcias ꝙ iuramẽ-
tum appoſitum per teſtatorem in teſtamẽto
habet vim clauſule codicillaris,adeo ꝙ ve-
nientes ab inteſtato intelliguntur rogati,qa
iuramentũ facit vt actus valeat omnimodo
quod poteſt valere,vt in l.cum pater in.§.fi
lius matrẽ ff.de leg.ij.ita dixit Bartol. in l.ſi
quis in principio in vlt.colũ. ff. de leg.iij.&
in l.ſi quis pro eo.in vij.& viij. membro ff.
de fideiuſ.& in l.j.in §.ſi quis ita ff.de verb.
oblig.& Bal.in l.eam quam in iiij.col.C. de
fideicõ. qui dicit ꝙ iſta eſt mirabilis virtus
iuramenti & in l.ſi iure C.de teſta.ma. quos
omnes refert & ſequitur Iaſ.in d.l. eam quã

in x.colū.nu.17.vbi etiam alia adducit ad corroborationem prædictorum quem videas, & idem ipſe dicit in l. ſi conuenerit in iij.col.ff.de iur.om.iudi.

505 Antiqua in pluribus caſibus ſunt fauorabiliora & magis priuilegiata q̄ ſint recētia, vt hr̄ per doct.in c. cum cauſam de probat. & in c.cum dilectus de ſucceſ.ab inteſta. & in c. ſi papa. de priui. in vj. & in pluribus alijs locis,quę gratia breuitatis omitto. Et ideo teneas menti duo.Primū eſt q̄ in antiquis fama facit plenam probationē, ſecūdū Inno.in c. veniēs de verbo.ſig.in vj. & in c. veniens el j. de teſti. & Bal. in authen. quas actiones in fi.C.de ſac.ſan.eccle. & dixi late in l.de minore in.§.pluriū in xiij.colū. ff. de q̄ō.Secūdo tene ēt mētī q̄ apocha priuata nullo adminiculo nec teſtiū nec comparationis literarum ſuffulta in antiquis ſemiplene probat.ita ſingu. dixit do. Ant.in c.ij. in iiij.col.ver.tertius caſus & c.de fi.inſtru.allegat Io.And.in addi.Spec.in ti.de inſtru.edi. §.nunc dicendū.ſuper verſic.quid ſi producēs &c.quæ duo dicta refert & ſequitur Iaſ. in l.cum aliquis nu.v.& vj.C. de iu. deli.& ibi ſubdit q̄ ſi apparet ſentētia q̄ ſit lata de antiquo licet non appareat aliqua acta præceſsiſſe,tamen talis ſententia in qua dicitur viſo libello,viſa li.conteſt.& viſa probatione &c.probata acta præceſsiſſe allegat plura de quibus ibi per eum. & ibi ēt ponit q̄d dicatur factum de antiquo & vide ſupra in ſing.436.incip.late &c.

506 In teſtibus plurimum conſiderantur qualitates perſonarum ipſorum teſtium, nā aliquę ſunt qualitates quæ in totū annullāt dictū ipſorum vt infamia , excommunicatio, bannum,& ſimilia,aliquę etiam ſunt qualitates quæ minuunt fidē ipſorum teſtium vt eis non plene credatur. Et ideo ſcias q̄ illi qui aſcendunt cacumina edificiorū pro illis reficiendis vel reparandis q̄ talibus ſi examinantur in teſtibus non datur plena fides, ſed eis minuit̄ de fide.ita dixit Ang. in l.j.§. beſtias ff.de poſtulā. quē refert & ſequitur Io.dē Ana.in c.j.in iij.colū.extra de tornea. quod nota,quia poſsit contingere de facto.

507 Viget quandoque ſtatutum in ciuitatibus quo cauetur q̄ non poſsit per officiales ſeu iuſdicentes cognoſci de delictis cōmiſſis retro, puta per tres annos, tali caſu non obſtante tali ſtatuto poterit tamen vltra tēpus ſtatuti procedi contra illum qui fabricauit falſum inſtrumentum, quia tale crimen falſi intelligitur eſſe exceptum a tali ſtatuto, ita ſing.dixit Pet.de Anch.in repe.c.canonum ſtatuta in lxxvj.col.extra de conſti. quod eſt ſingu. non propter ſtatuta terrarū loquētia,vt ſupra dixi.Et hāc doctrinā addere poteris his quę dixi ſupra in ſing.163. incip.crimen falſi &c.& in rub.ff. de falſis.

508 Tractant doc.in pluribus locis,an frater poſsit eſſe teſtis pro fratre,quos ego adduxi in l.j.§.ad q̄ōnem in ij.colum.verſic. limita ēt &c.ff. de q̄ōni.Sed vltra ibi dicta ſcias q̄ vbi dictum fratris fratri prodeſt & nemini nocet,vt eſt quando purgat fratrem de hereſi,tunc valet eius teſtimonium tex.eſt no. in c.literas de præſump.per quod poteſt inferri q̄ frater de crimine inculpatus poteſt ducere fratrem contra fiſcum ad probandū quod fecit ad ſuā defenſionē, quia per hoc non dicitur nocere fiſco qui tractat de lucro pœnali & odioſo cum alterius iactura arg. eius quod no.in l.ſi is cui.§.j.ff.de fur.ita nota.dixit d.Flo. in l. teſtis idoneus ff.de teſti. quod eſt menti tenendum in practica .

509 Alias dixi tibi ſupra in ſing.2.inci. ſi plures &c.q̄ ſi plures rei debendi conſtituerētur,attamē ſi in rei veritate ad vnū tantum peruenit pecunia alij hn̄t loco fideiuſſorū, & gaudent beneficio fideiuſſorū,vt ibi late dixi adducendo plures doc.hoc affirmātes. Nunc aūt addo vnum in tali materia,videlicet q̄ ad probandū hoc q̄ pecunia peruenit ad illū tantū poterit alius vel alij correi adduci in teſtes & hoc probabunt, quia nō principaliter intereſt ſua teſtimonium ſuum ita not.dixit do.Flo.in l.nullus poſt prin.ff. de teſtib.quod dictum poteris addere dictis ſupra in d.ſing.ij.

510 Verba in dubio intelligenda ſunt ſecūdū ſubiectā materiā l.ſi ex legati cā ff.de verb. obli.ſtipulatus ff.de vſur.l. ſi vno ff.loca.& vt hoc modo intelligātur debēt impropriari verba l.ſed ſi poſſeſſori.in §.ſed ſi rerū ff. de iureiu. & eſt gl.in l.ſi mādato iiij.§.paulus reſpondet ff.mā.de quo per Io. de Ana. in conſi.ſuo lx.inci.in q̄ōne iſta &c.in fi. & per Soci.in conſi.ij.inci q̄m &c. in vlti. col. in iij.vol.item verba contractus debēt intelligi ſecūdū naturā contractus l.fin.C.de non nu.pe.l.ſi ſtipulatus ff.de vſu.voluit Inn. in c.ex literis de iure patro.& Bald.in rub.C. de contrahen.emp. in ix.q. & habetur in l. damni infecti quidā ff.de dam.infe. & ideo ſcias q̄ ſi in contractu emphyteotico reperiantur inſerta iſta verba, videlicet quod emphyteota poſsit vendere ſua melioramēta,nō tamē poterit illa vēdere domino irrequiſito,quaſi iſta verba ſimpliciter prolata debeant intelligi ſecundum naturam con-

tractus cui inſeruntur.ita dixit Spe. in titu.
de loca.in.§.nunc aliqua verſic.xciij. quod
dictum refert & ſequitur d.Flo.in l. ſi ſtipu-
latus ſit in prin.ff.de vſu. pro quo facit tex.
in l.j.C.de meta.li.xj.& ibi Bar.vbi dicitur
ꝙ ſi colonus vult vēdere fructus perceptos
in fundo pro iuſto precio dominus præfer-
tur vnicuiq; emere volenti.

511 Notoria ſunt magne importantie & pro-
pterea ſepe receditur a regulis iuris,vt ego
dixi in l.patre vel marito in xij.col.ver.fa-
cit ēt dubiū &c.ff.de qō.& in l.pe. in j.col.
eo.ti.& in repe.mea rub.C.de prob. in xlj.
xlij.xliij.xliiij.&xlv.col. & in practi. mea
cau. cri.in §.ij.q.nu.41. cum plurib.nu. ibi
ſeq.Et ideo teneas menti ꝙ licet ordo iuris
ſit ſeruādus in iudicijs & proceſsibus, alias
ſententia & proceſſus eſt nullus, vt habetur
in l.prolatam.C.de ſent.& dixi ſupra in ſin
gu.meb.354.inci.in dubio &c.hoc tamē nō
habet locum in notorijs in quibus licet non
ſit ſeruatus ordo iuris tamen valet proceſ-
ſus licet iudex peccet, ita dixit Innoc. in c.
tua de coha.cle.& mulie.& Ioan.And. in c.
veſtra eo.ti.ante ſi.vbi dixit ꝙ licet iudici
non ſit factū notoriū.& ſi iudex peccet ferē
do ſententiam priuſquā hoc probetur tamē
eius ſententia irreuocabiliter tenet,quę om
nia refert & approbat d.Flo. in l.ſi irruptio
ne in.§.ad officiū in ſi.verbis ff. ſin. regun.
quod dicit no.eſſe ad limita. eorum quę no.
per Bartol. in l.hæc ff.ex quib. cau. in poſ.
eatur.de quo etiam dixi ego in d.l. pen.in j.
col.ff. de quæſtio.

512 Adduxi tibi aliqua circa materiā regulę
quę de nouo emergunt nouo indigent auxi
lio ſupra in ſing.142.incip.cautū &c.in ſin-
gu.233.incip.quæ de nouo &c.& in l.j.in.§.
ſi.in vj.col.cum tribus col.ibi ſeq.ff.de qō.
Nūc aūt dico tibi vnū in dicta materia,vide
licet ꝙ ſtāte ſtatuto vel diſpoſitione iuris cō
munis ꝙ in cā appellationis vel nullitatis
nō recipiantur noue probationes ꝙ iā pote
rūt recipi ſi de nouo emergunt,quia cū non
potuerint claudi in præcedēti iudicio ne fru
ſtra oriātur poterūt de nouo allegari,ita no
ta.dixit Dy.in cōſi.ſuo xx.quod inci. ſuper
qōne quę vertitur vtrū filius &c.qđ dictum
pro no.refert & ſequitur Bal.in l.inuictus in
vlt.col.C.de procur.& do.Fely.in c.cū Ioā
nes in ix.col.ver.amplia tertio de fid.inſtr.
& do. Flo. in l.quædam mulier in iij. colū.
ver.ſimile dixit Dy.&c.ff.fa.herciſ.vbi di-
cit iſtud dictum eſſe not. ad limitationē cle.
appellanti.de appel.Pro quo dicto facit no.
verbū Ioan.fab.inſti. de excu. tut.in.§.quis
aūt vbi ſing.dixit ꝙ ſiue ſit tēpus ſtatutū a
lege,ſiue ab homine ſi de nouo ſuperueniāt
probationes ad notitiam volentis oppone-
re vel probare,ꝙ ēt poſt illud tēpus poterit
opponere & probare. quod dictū refert &
ſequitur Alex.in l.mancipiorū ff. de optio.
leg.& facit dictū Alex.in authē.iubemus in
ij.col.C.de iudi.circa med.vbi ſing.dixit ꝙ
renūciatio teſtiū examinandorū nō extēdi-
tur ad teſtes quos tpe renūciationis ipſe re-
nūciās ignorauit poſſe ꝓducere. & faciunt
ēt plura & plura alia quę pro prædictis ad-
duxi in l.prima in.§.fina. in x. colum.ff. de
quæſtionibus vbi retuli illud dictum Dyn.
in d.conſi. xx.

513 In cauſis criminalibus per cōfeſsionē rei
actio fit tranſitoria ad hæredes,ſecūdū Spe.
in titu.de accuſa.in iiij.parte in.§.j.in verſi.
quid ſi latro &c.quē refert & ſequitur Ang.
de Are.in tracta.ſuo maleſi.in verſi.& veſtē
celeſtē abſtulit in v.char.in ver. quid ſi fur.
confiteatur &c.de quo ēt per Bar.& Ange.
in l.j.ff.de priua.delic. Scias tū ꝙ talis con-
feſsio eſt tranſitoria ad hæredes qñ proceſ-
ſum eſt per viā accuſationis,vtputa, qa fur
accuſatus confeſſus eſt tale furtū commiſiſ-
ſe de quo eſt accuſatus,& alia plura furta cō
fitetur cōmiſiſſe, & ſic talis cōfeſsio ſolum
prodeſt ipſi accuſanti. Sed ſecus eſt ſi pro-
ceſſum eſt per viā inquiſitionis.nam tūc ta-
lis cōfeſsio commodum affert omnibus fur-
tum paſſis ex quo eſt facta iudici inquirenti
qui repreſentat perſonam omnium, ita di-
xit do.Flo.in l. ait lex in.§. hanc actionē.ff.
ad l.aquil.& Ioannes de Imol.in l.defuncto
ff.de pub. iud. ad quod alleg.Ioan. And. in
addi.Specu.in titu. de accuſa. in d.verſicu.
quid ſi latro &c.de quo latius per do.Augu.
de Ari.in addi.Ange.de Are.ſuper maleſic.
in d.verſic.veſtem cœleſtem abſtulit ſuper
d. verſicu. quid ſi fur &c. ex quibus habes
differentia inter accuſationem & inquiſi-
tionem.

514 Vigent communiter ſtatuta per Italiam
volentia quod muliere decedente in matri-
monio ſine filijs maritus lucretur dimidiam
dotis vel certam partem dotis. Sed tale
ſtatutum non vendicat ſibi locū in marito
nō ſuſtinēte onera matrimonij nā tali caſu
maritus nō debet cōſequi lucrum dotis ſibi
deferēdū ex pacto vel ſtatuto, ita not.dixit
Bald.in authē.dos data in j.col.C. de dona.
ante nup.quod dictū pro not.refert & ſequi
tur Alex.in conſi.ſuo cxxij.inci.viſo ꝓceſ-
ſu.in iiij.col.in ſi.in vij.volu.& ibi in conſi.
cxxiij. incip. viſo proceſſu in j. colum.vbi

ad corroboratioñẽ iſtius aliqua adducit de quibus ibi per eum.

515 Contingit ſepius in hac alma ciuitate Bono. mihi patria ꝙ ſuperiores eiuſdẽ ciuibus ruſticis forenſibus ac incolis faciunt ſaluũ conductum in latiſsima forma, in quo cõcedunt ſibi inducias prout eis vr̃ & mãdat bariſellis & exactoribus, vt eos non grauent nec moleſtent pro aliquo debito. Sed ſcias tu ꝙ tales ſalui conducti non extenduntur aduerſus debitum iuratũ, ita ſingula. dixit Alex. in cõſi. ſuo cciiij. incip. viſis his &c. in vlti. col. ad fi. in ij. volu. vbi plura ad hoc alleg. quod dictũ pro no. refert & ſequitur d. Marcus Anto. baueria in tract. ſuo de virtu. iuramen. in xxj. priuileg. incip. nam licet ſi maior pars &c. vbi etiã ad hoc alleg. Alex. idẽ tenentẽ in conſi. ſuo xxxviij. incip. viſa petitione in iij. col. in iij. volu. quod conſiliũ ſecũdũ ordi. meũ eſt cclxj. & idẽ tenet Iaſ. in l. quoties in j. colum. C. de preci. impe. off. & Alex. cõſi. xxvij. inci. viſo in vlti. colũ. in j. volu. in verſi. confirmo per not. & in conſil. cxxv. inci. viſis & cõſidera. &c. in pen. colũ. in eo. volu. & in conſil. ccccxlix. incip. cum ſtatutũ ſecũdũ ordinem meum, pro quibus faciunt quæ ego dixi in conſil. meo cvij. incipien. poſt redditum conſilium &c. in iij. iiij. & v. char. Tene mẽti prædicta quia quotidie occurrunt.

516 Teneas ꝑpetuo affixũ cordi ſingu. verbũ lucri plenũ, nã tu ſcis ꝙ nemo eſt teſtis idoneus in facto proprio l. omnibus C. de teſti. l. nullus ff. eo & hr̃ in l. vnica C. ne quis in ſua cauſa. hoc intellige eſſe verũ quo ad plenam ꝓbationẽ, ſecus aũt eſt quo ad faciẽdũ indiciũ ad torturã, quia quis eſt idoneus teſtis in cã propria, quod intellige qñ talis qui teſtificatur in cã propria eſt conſtitutus in mortis articulo, & ideo ſi inuaſus tẽpore inuaſionis clamauit & dixit, talis interficit me & incõtinẽti reperitur interfectus, tale eius dictum facit indicium ad torturã cõtra illũ quem nominauit, quia non præſumitur immemor ſalutis eterne l. fi. C. ad l. iul. repe. & in auth. de iureiu. a mori. præſti. in. §. j. ita ſingu. dixit Iac. de Bel. in practica ſua iudiciali ſub rub. de qõ. in v. col. ver. vndecimũ &c. qđ dictũ retuli in practica mea cauſarũ crimi. in §. diligẽter nu. 121. & ibi aliqua adduxi pro hoc dicto. Tene menti, quia vere eſt ſing. verbum ratione fulcitum & nunquam tradeñ. obliuioni.

517 Donatio omniũ bonorũ p̃ſentiũ et futurorum non valet, vt late hr̃ per oẽs in l. ſtipulatio hoc modo cõcepta ff. de verb. obli. & in l. fi. C. de pac. hoc tñ limita eſſe verũ ſolũ quo ad bona futura, ſecus aũt quo ad bona p̃ſentia, quia donatio inter viuos omniũ bonorũ p̃ſentiũ & futurorũ, valet quo ad bona p̃ſentia, nõ aũt quo ad futura, ita not. dixit Ang. in cõſi. ſuo cvj. incip. quædam mulier alias inci. ſuper dicto facto &c. in j. col. alleg. in arg. l. ſancimus C. de dona. quod dictũ refert & ſequitur Alex. in conſi. clvij. incip. in cã & lite &c. in vlti. col. in vj. volu. licet ipſe erret in princ. d. conſilij quod tene mẽti ad materiã d. l. ſtipulatio hoc modo cõcepta & d. l. fi. C. de pac. cum ſimi.

518 In aliquibus differunt bona q̃ſita a bonis querẽdis, vt dixi ſupra in ſing. 194. inci. magna eſt differẽtia de quo ẽt hr̃ per Soci. in cõſil. lxxvij. inci. repetito poſt med. in iiij. vol. & ibi in conſi. liij. inci. viſo inſtr̃o. in vj. col. añ fi. & in cõſi. lxxv. inci. primo aſpectu in ij. co. in prin. & hr̃ per Abb. in cõſ. lxxxij. inci. cõditor omniũ in vlt. col. in j. vol. & Soci. in cõſi. lxvj. inci. viſa in vlt. col. in iij. vol. & per d. Phil. dec. in cõſi. cclix. inci. viſis in ij. col. & in cõſi. ibi ſeq. in ij. col. & in conſi. cclxix. inci. cõſultus &c. in iiij. col. & per do. Ant. burg. in rub. extra de emp. & vẽ. in vj. col. & per Alex. in cõſi. clj. inci. viſo themate in ij. col. in vj. vol. Sed vltra omnia dicta in dictis locis accipe aliã differentiã, nã pater emãcipãs filiũ põt accipere de bonis filij pro tali emãcipatione, vt hr̃ in l. virũ tur pẽ ff. de verb. obli. licet accipiẽdo de bonis filij in tali caſu ipſe pater priuetur ſucceſsione filij ꝑ tex. in ſimili. in l. ẽt in. §. ſi quis nũmos ff. de oper. liber. & l. ſi quã C. eo. ti. & licet ipſe pater emãcipãs filiũ poſsit retinere dimidiã vſusfructus in bonis filij emãcipati vt volũt doc. in l. cũ oportet. §. cũ aũt. C. de bo. lib. & hñr in. §. hoc quoq; inſti. per quas perſo. nob. acqui. per Saly. in l. pactum C. de colla. tñ hoc limita, videlicet ꝙ pr̃ emancipiãs filiũ põt retinere dimidiũ vſusfructus hoc eſt verũ in bonis quęſitis, ſecus autẽ eſt in bonis q̃rendis, ita ſing. dixit Io. An. in addi. Spe. in ti. de fil. na. ex legi. ma ſuper rub. qđ dictũ pro ſing. refert & ſequitur Iaſ. in l. fi. in pe. col. vbi dicit ꝙ iſtud fuit dictũ Old. ante Io. And. in cõſi. ſuo ccxiiij. inci. factũ tale eſt in inſtrumẽto cuiuſdam emancipationis &c. de quo latius ꝑ Iaſ. in d. l. fi. in pe. co.

519 Ille q̃ non ſuſtinet onera in ciuitate non gaudet beneficijs ſtatutorũ ciuitatis, ſecũdũ Lud. Ro. in cõſi. ſuo ccxxiiij. inci. iſta capitura &c. & Pau. de Ca. in l. oẽs populi in fi. ff. de iuſti. & iur. & voluit Bar. in tract. repreſaliarũ in v. q. prin. & Ang. in cõſi. lxxiij. in

ci.qđ dicta actio &c.& Albe.de roſa.i j. parte ſtatuto.q.ix.& Pau.de Ca.cõſil.cccxliij. incip.ſtatutũ &c.& do.Philip.dec.in conſi. ſuo cxiiij.in prin.Tamẽ hoc nõ habet locũ in ciuibus non ſuſtinẽtibus onera ex priuilegio ciuilitatis ſibi cõceſſo, qa licet tales nõ ſuſtineãt onera,tñ debẽt gaudere beneficijs ſtatutorũ ciuitatis,ita dixit Alex. in conſil. ſuo xxxij.incipien.viſa cõceſsione ciuilitatis &c.in ij.colũ.in verſicu. & ex his apparet &c.in v.vol.quod dictũ refert & ſequitur do.Philip.dec.in conſi.ſuo cclxxxiij.in vij.col.de quo latius ibi per eum.

520 Qualitas adueniens enti qualificat illud & reponit eũ in diuerſa ſpecie.§.ꝑterea inſti.de inuti.ſtip.c.licet canon.iuncto c.ſtatutũ de elec.in vj.& l.mariti lenociniũ.§.fi.ff. de adul.vbi hr̃ ꝙ licet accuſatio ſtupri tollatur quinquẽnio,vt in d.l.in.§. præterea hoc tñ non habet locũ in ſtupro commiſſo cum violentia,quia illa qualitas violentiæ aduenies ſtupro eũ reponit in diuerſa ſpecie. ad idẽ eſt tex.in l. itẽ apud labeonẽ in.§.ſi quis virgines ff.de iniur. vbi dr̃ ꝙ iura loquẽtia de ſtuprãte vigines,nõ extendũtur ad ſtuprãtes virgines indutas veſte meretricali, quia illa qualitas veſtiũ meretricaliũ reponit eã in diuerſa ſpecie,ad idem eſt tex.in c. in audiẽtia de ſen.excõ.& in c. ſi iudex laicus de ſen.excõ.in vj.& facit tex.in l.quæſitum in.§.illud fortaſsis ff.de leg.iij. vbi appellatione marmoris nõ venit marmor ſculpiũ.& facit text.in l. hæres meus in §. due ſtatue ff.de leg.iij.& facit l.pali.ff.de leg.iij. & l.pali.ff.de verbo.ſig.in quibus hr̃ ꝙ appelatione lignorũ nõ veniũt pali nec particę,quia videtur hr̃e ens qualificatũ a ſimplici ligno.itẽ facit ẽt c.fi.extra de ſimo.vbi cõſtitutio loquẽs de monacho nõ habet locũ in abbate,niſi ĩ caſu illius capituli. & faciũt dicta per Abb.in c.j.de vi.& ho.cle. vbi dixit ꝙ ſtatutũ loquẽs in clerico nõ habet locũ in canonico.& dixit do.Ant.in proemio Grego.qđ apppellatione ſcholariũ non venit rector,quia iſta qualitas rectoratus reponit eũ in diuerſa ſpecie.& facit glo.in c. admonere xxxiij.q.ij.in verbo, carnẽ. & in c. p̃ſbyter lxxxij.diſt. quã reputat ſing.Abb.ĩ c.conſuluit de iude.& facit tex. & quod ibi dixit Bart.in l.j.C.de arro.mili.anno.li.xij. vbi dixit ꝙ lardũ nõ eſt caro ꝓpter qualitatẽ ſibi adiũctã.& facit quod dixit Bart. in l.ius ciuile ꝑ illũ tex.ff.de iuſt.& iur.vbi dixit ꝙ ſi aliquid addatur vel detrahatur libello non dr̃ primus ſeu antiquus libellus ſed nouus,circa quã materiã vide omnino Saly.in l.ꝗuis in fi.C.in qui.cau.pig.tac.contraha. Sed vltra oĩa ſupradicta circa hanc materiã ꝙ qualitas aduenies enti qualificat illud & eum reponit in diuerſa ſpecie. adde no.verbũ Bal.in l.vnica C.de cõfeſ.in ante pe.col.in ver.ſed nũquid poſſeſsio &c. vbi dicit ꝙ ſi terra arida efficiatur lacus vel ſtagnũ ꝓpter impetũ aquarũ vel ex induſtria ꝙ prę́ſcriptio incepta dr̃ interrupta,qa primo qualitas mutata eſt mutato elemẽto, qa primo erat terra nũc eſt aqua. & idem dicit ibi Bal.ecõtra ſi primo erat lacus,& poſtea eſt effecta terra arida. quod dictũ refert & ſequitur d.Phi.dec.in cõſi.ſuo cccij.in pen. col.vbi pro hoc adducit ꝙ ex mutatiõe rei poſſeſsio perimit l.qui vaſ.in.§.itẽ quid ſi id quod poſsidebã.ff.de acqui.poſ. & tex.in l. intm in prin.ff.de re.diui.& in l.quod in litere in fi.ff.de acqui.re.do.de quo latius per eũ in d.cõſi.de quo ẽt ego dixi in repe.mea. c.reintegrãda nu.187.iii.q.j.

521 Ille qui vult fundare intẽtionẽ ſuã in conſtituto tenet probare qđ tẽpore cõſtituti poſſideret ille qui eius noĩe cõſtituit ſe poſſidere ſcđm Ange.in l.ꝗuis.§.ſi cõductor.ff. de acqui.poſ.vbi Alex.circa fi.ſequitur hoc & poſt Ange.admonet aduocatũ eius qui agit virtute cõſtituti vt debeat ꝓbare conſtituẽtẽ poſsidere tẽpore cõſtituti,& idem voluit Ang.in l.ij.C.de acqui.poſ.circa fi. vbi formaliter dicit,ſis ergo cautus tu vt nõ confidas in conſtitutione precarij ad probandũ tibi eſſe traditã poſſeſsionẽ,niſi ꝓbes ꝙ tp̃e cõſtitutionis p̃carij ille qui cõſtituit ſe poſſidere p̃cario nomine tuo poſsidebat, alias illa cõſtitutio p̃carij eſſet inanis,& idem repetit Ang.in l.quædã mulier in j.col.in ver. attẽde tñ &c. ff.de rei vẽ.& idẽ tenet Bal.in l.j.in j.col.C.qñ lic.ab emp.diſce. de quo p Alex.latius in d.l.ꝗuis in.§. cõductor in fi. & in conſi.x.incip.viſo ꝓceſſu in iiij.vol. q̃ omnia ponit d.Phi.dec.in cõſi. ſuo ccxlvij. inci.in cã &c.in ij.col.Prędicta tñ limita nõ habere locũ in antiquis,qa in illis non requiritur talis ꝓbatio,ita dixit Soci.in cõſi. ſuo clxxxvij.inci.in cõtrouerſia in iiij.col.ver. tertio probatur &c.vbi dicit ꝙ in inſtrõ antiquo in quo ſitcõſtitutũ p̃ſumitur ꝓpter antiquitatẽ ꝙ poſſeſsio eſſet apud cõſtituentẽ ꝙ dictũ refert & ſequitur d.Phil.dec.in cõſi.ſuo cccij.in prin.iij.col.vbi dicit ꝙ ꝓ hoc facit ꝙ voluit Pau.de Ca.in cõſi.ſuo l. inci. in cã quę vertitur inter reuerẽdiſsimum patrẽ &c.in ij.col.in ver.patet ẽt ex inſtrõ antiquo &c.vbi ꝓpter antiquitatẽ inſtrumenti arguitur poſſeſsionem apud eũ de quo lo

quitur inſtrumentum quod eſt not.

522 Opponẽs exceptionem ſolutionis ĩnõ vr confiteri debitũ præceſsiſſe qñ aduerſarius negat talẽ ſolutionẽ eſſe factã,ita dixit glo. not.in l.iulianus verũ debitorẽ ff.de cõd.in de.quam glo,ibi ſumme not.Bar.in vij.col. in ver.itẽ aduertas ad iſtã lecturã.& Alexã. in conſi.ſuo clxxxiij.incip.In cauſa & lite. in vlti.col.in vj.volu.vbi alleg.alios plures doc.ad hoc.Pro quo facit,nam quis non põt ſe iuuare expoſitione negata, ſecundũ Archi.in c.j.de cõſe.eccl.vel alta.in vj.& Spe. in tit.de poſi.in.§.octauo verſi.j.quẽ refert & ſequitur Bar.in l.poſt legatum in prin.in pe.col.ff.de his quib.vt indi.& in l.naturaliter in.§.nihil cõe.in vlt.col.ff. de acqr. poſſ. & in l.non vtique ff.de excep.& doct. in c. j.de confeſ.in vj.de quo latius per Iaſ.in repe.l.admonẽdi in xlviij.col. de iureiur.vbi plura ponit ſimilia.& per Soci.in conſi. ciji incip.viſo proceſſu in ij.colũ.in iiij.volu.& per Alex.in conſil.xcj.incl.in cauſa in pen. col.in vj.volu.& ibi in conſil.xciiij.in vlti. col.& in cõſi.xxxv.inci.ponderatis &c. in iij.col.in vij.vol.& ibi in conſi.xlix. inci.in cã in iij.col.& ibi in conſi.lxxvj.in ij.colũ. & ibi in conſi.clxxxij.viſo.in j. colũ. & ibi in conſi.cc ix.inci.in cã &c.in fi.

523 Inter alios effectus quos operatur incertitudo de quibus latiſsime dixi in repe.mea rub.C.de proba.in lxxiiij.col.cũ xij.col.ibi ſeq.Eſt vnus alius notabilis effectus,videlicet ꝙ ſi inter creditorẽ & debitorẽ celebratur contractus obligationis alicuius abſolutionis fiende & dicatur hoc modo, videlicet,qui Titius debitor promiſit dicta centũ ſoluere ipſi Seio creditori Bononiæ,Imole, Florẽtie,Ferrariæ,Mediolani,& gñaliter alibi vbicunq; locorũ vbi cõtigerit poſtulari per dictũ Seiũ creditorẽ &c. hoc caſu nemini dubiũ ꝙ dictus Titius tenetur ſoluere in vno ex dictis locis,& per cõſequẽs electio loci vbi ſit fienda dicta ſolutio cõſiſtit in voluntate dicti Seij creditoris,& ipſe Titius debitor ſi nõ ſoluerit aduenięte tpe ſolutionis nõ ſoluẽdo nõ poterit dici in mora cũ non fuerit facta interpellatio per creditorem in aliquo loco, & cũ per ipſum nõ fuerit facta electio certi loci dictæ ſolutionis fiẽde,& ꝓpter hoc ſi cõtra dictũ debitore fuerit factus aliqs actus executiuus contra dictũ Titium debitorẽ erit nullus & inualidus & debebit reuocari,ita ſing.dixit Alex.in cõſ.ſuo xlv. incip.in cã & lite &c.in pen.col.in v. volu. vbi latius loquitur circa hoc. Tene menti quia eſt profecto ſing.verbum.

524 Inquiſitio & accuſatio multum fraternizant,& ideo videmus ꝙ iudex inquirẽs ſuccedit loco accuſatoris Bart. in extrauagan. ad reprimeñ.in verbo,per inquiſitionem.& in l.ij.in.§.ſi publico in v.col.ff. de adul. & in l.querelam C.de fal.de quo latius dixi in rub.extra de accu.circa prin.& ideo ille ſolẽnitates quæ requiruntur in accuſ.requirũtur ẽt in inquiſitione,ita dixit Alex. in cõſi. ſuo lxiiij.inci.viſo themai e in ij.col.in j.volu.vbi ẽt ſubdit qđ ſtatutũ repellẽs accuſatorẽ vr etiam repellere iudicẽ inquirentẽ.allegat not.in l.nõ ſolũ in.§.quanq; ff. de iniur. & in pluribus alijs locis de quibus ibi per eũ,de quo ẽt per Ang.de Are.in tract. malefi.in verbo,hęc eſt quędã inqſitio in v.char. in j.col.& per Pet.de anch.in repe.c. canonũ ſtatuta in lxxxvj.col.in princ. de conſti. & habetur per Berthac.in reper.ſuo. in verbo,inquiſitio in iij.col.in x.ver. & ibi in v. col.in vj.verſi.Et licet inquiſitio & accuſatio multum fraternizẽt,vt dixi,tamẽ diſcrepãt & differũt in vnũ.Nã dicũt doct.ꝙ licet pœna legalis poſsit per iudicẽ ex cã minui vel mutari,vt in l.quid ergo in.§.pena grauior in gl.fi.ff.de his qui not.infa.& not. in c.archiepiſcopatu.de rap.hoc ſolũ habet locũ qñ iudex procedit ex denunciatione vel per inquiſitionẽ, ſecus autẽ ſi procedit per accuſationẽ,quia tunc nõ poterit iudex mutare vel minorare pœnã legalem, ita ſingu. dixit Hoſti.in d.c.in archiepiſcopatu extra de rap.quẽ refert & ſequitur Bald.in reper. ſuo in verbo,pœna in ij.col.in ver.pœna legalis &c.quod profecto eſt ſingulare verbũ menti tenendum.de quo dicto feci mẽtionẽ in practica mea cauſarum crimi.in.§.conſtãte in nu.83.vbi videre poteris, & vide etiã quę dixit d.Philip.dec.in.§.j.in c.at ſi clerici.in prima colum.de adulte. & ego ibidem numero xxvij.

525 Clericus qui cõmiſit cauſam propter quã mereretur priuari beneficio ſuo eccleſiaſtico, licet nõ ſit ipſo iure priuatus antequam feratur ſententia vt voluit Lap. allegat ſua cxxvij.inci. Anaſtaſius canonicus in fi. pro quo eſt tex.in c.licet epiſcopus de præben. in vj.pro quo faciunt dicta per Bar. in conſil.ſuo clxxiiij.incip.fer Ioan.de Caſt.durãti.& in l.eius qui delatorẽ ff.de iur.fiſ. & faciunt quæ latiſsime forte vltra omnes dixi ego in conſi.meo xcvij.inter conſilia ciuilia,quod incipit,caſus talis eſt cauetur quodam ſtatuto &c.Attamen ſcias ꝙ quam primum commiſit cauſam propter quam mereatur priuari beneficio,vt dixi,efficitur indi-

gnus & ſic male fidei poſſeſſor,& ſic a tempore comiſſe cauſe tenet ad omnes fructus reſtituendos.ita dixit Guil.& Angel. in l.j. per illum tex.C. de his quib. vt indi. & dicit ibi Pau.de Ca.ꝙ illa lex ad hoc eſt valde ſingularis quæ alibi non reperitur.& iſta ibi refert & ſequitur Iaſ.in ij.col. in ver. & ideo habes hic &c.

526 Licitum eſt vnicuiq; ingenioſe ſibi bona acquirere l.fi.C.ſi quis aliq.teſta.prohi.vbi dicitur ꝙ licitum eſt marito blandis verbis inducere vxorem vt eum inſtituat heredẽ, hoc tñ verum intellige niſi teſtator prius feciſſet teſtamentum & alium inſtituiſſet heredem, quia tunc ſi quis blandis verbis vel adulationibus induceret teſtatorem vt eum inſtitueret, licet tunc teſtamentum valeat, tamen primus inſtitutus reuocabit a ſecundo per actionem de dolo vel in factum, ita not.dixit Ang.in l.j.C.ſi quis aliquem teſta prohib.& in l.non enim per illum tex.cum glo.ff.de inoffi.teſta.de quo vide latius per Iaſ.in l.j. C.ſi quis aliquẽ teſta.prohi.& in l. dedi tn.§.ſi.ff.de condi.cau.non ſecu. Tene menti,quia hoc anno caſus iſte venit bis tn facto in hac ciuitate.

527 Ad validitatem ſententia requiritur ꝙ ſcribatur,& quod per iudicem legatur ore proprio,alias non valet l.j.& ij.C. de ſent. ex peri.reci.c.fina.de re iudi. in vj. Et ideo ſcias ꝙ ſi de cauſa vertente coram iudice ordinario ſit petitum conſilium ſapientis & cauſa ſit commiſſa conſilio vnius confidentis partium,& porrecto conſilio iudici ordinario iudex diſsigillat conſilium & dicit, pronuncio prout in iſto conſilio continetur poſtea tradit conſilium notario banchi, & notarios in fine ſcribit qualiter iudex pronunciauit,prout in conſilio continetur tũc talis ſententia eſt nulla ipſo iure, quia ſentẽtia diffinitiua debet ſcribi & ꝓferri ſeu recitari per iudicẽ, iudex ergo primo debuit ſcribere iſta verba, pronuncio prout in iſto conſilio continetur deinde proferre ſententiam, alias ſententia eſt nulla, ita nota.dixit Ang.in conſi.ſuo ccxlix.incip. domina Liberina de Mantua &c.quod dictum pro nota.refert & ſequitur Iaſo.in l. ne quicquam in.§.vbi decretum numero lxvij.ff.de offi. proconſu. quod dictum menti habeas, quia multoties vidi iudices in hoc errare. Et vide etiam circa hanc materiam Abb.in c.iij. in fi.de accuſa.

528 Dixi tibi ſuperius in ſingula.ccccxxxiij. incipien.trita &c.quod licet habeamus regulam quod in ore duorum vel trium ſtet omne verbum attamen plures ſunt caſus in quibus vnus teſtis tantum probat plene vt ibi dixi.Modo dico tibi vnum non minus notabile,videlicet quod etiam eſt dare caſum in quo in ore duorum vel trium non ſtat omne verbum.Et ideo ſcias ꝙ ſi aliquis contractus ſit celebratus inter aliquos & ex parte vnius interuenerit præſentia coniunctorum vel iudicis, tunc ſi talis dicat ꝙ in ipſo contractu interuenit metus contra ipſum, tunc talis aſſertus metus non poterit probari per duos teſtes, prout alias poſſet,ſed requirentur pluſquam duo teſtes,ita ſingula.dixit Bald. & Paulus de Caſtr.in l. tranſactionem domini j C.de tranſact. quod dictum pro not. & ſingu. refert & ſequitur do. Franc.de Cur. in conſilio ſuo xliiij. incipien.ſuper contingentia in vj. colum. vbi etiam ad hoc allegat Specula.in titu.de probatio.in.§.fina.verſus finem.& alia de quibus ibi per eum, ad quæ etiam vide dicta ſupra in ſingula.ccccxvij.incipien. præſentia coniunctorum.

529 Non omnes profecto intelligunt importantiam abſolutionis a iuramento,ſed quã pluribus videtur ꝙ habita abſolutione a iuramento appoſito in aliquo cõtractu poſſint libere venire contra contractum iuramento firmatum,ſed certe decipiuntur quoniam abſolutio a iuramento appoſito in cõtractu non facit quod abſolutus poſsit venire contra talem contractum quando ipſe contractus erat validus & perfectus etiã ſine iuramento, ſecus autem quando ſuſtinebatur ſolum propter iuramentum , quia alias erat inualidus, ita dixit Abb.in capit. cum contingat in x.colum.verſic. ſed vltra prædicta de iureiur.vbi refert Ang.ita conſuluiſſe de quo latius per Soci.in cõſ. cxv. incipien.circa primam &c.in penul.colum. in j.vol.quod eſt multum not.cum plures in hoc errẽt & decipiantur.

530 Propter peccata veniunt aduerſa, vt in authent. vt non luxu. contra natu. circa medium & in capitu. ſecundo de pur. vul. & habetur late per domi. Roch. Curt. in capitu.fina.in tertia colum.in fin.de conſuetud.Et ex hoc potes limitare text. nota. in l. miles tn §. defuncto ff.de adulte. vbi habetur quod ſi mulier maritata etiam habet rem cum alio quã cum marito ſi pariat filiũ præſumitur eſſe filius mariti & non adulteri.Attamen hoc limitatur niſi filius natus ſit claudus,cecus,luſcus,vel aliter corpore vitiatus, quia tali caſu præſumitur potius filius adulteri ꝙ filius mariti, ga peccatũ ar-

guit vitium,& corpore vitiatus præſuppo-
nit conceptionem & natiuitatē ſuā fuiſſe in peccato, ita no. dixit Barb. in c. in pſentia in lxx. col. de pba. qđ eſt no. limitatio ad d. §. defuncto. quē tex. doc. reputāt ſing. in pluri bus locis, vt refert Barb. in d. c. in pręſentia in d. lxx. col. de quo tex. vide ēt Pau. de Ca. in cōſi. clxxv. inci. ſuper primo in pe. col. & Alex. in cōſ. clvij. inci. circa primū in j. col. in v. vol. & Barba. in conſi. lxviij. inci. omni potentē in prin. in iiij. vol. & Alex. in cōſil. lxxxviij. inci. omiſsis in iij. col. in vij. vo. & d. Phil. dec. in conſi. cclxxij. incip. viſo in ij. col. & in cōſi. cclxxxviij. incip. quęritur. in prin. de quo tex. vide ēt quę ego latius dixi in l. j. in. §. ad qōnem in vj. col. in fi. & in co-lū. ibi. ſeq. ff. de qō. vbi latius loquutus ſum.

531 Vtilitas publica eſt magne importātię & magne potētie quod apparet. Nā qñ ſtatutū priuilegiū vel conceſsio tranſit in contractū tunc nō poteſt reuocari ſicut nec cōtractus l. ſicut C. de act. & obli. l. perfecta C. de do-na. quæ ſub mo. l. ij. C. qñ lic. ab emp. diſce. ita dixit Innoc. in c. nouit de iudi. & Archi. xj. q. j. c. quicunq; in c. licet canon. de elec. in vj. & ſequitur d. Ant. in c. quę in eccleſiarū. de cōſti. & idē voluit Bal. in l. fi. C. de cōdi. ob cau. vbi dicit, ſtatuto cauetur ꝙ quicun-que doctor legerit medicinā de mādato ha-beat a cōi cētū aureos pro ſalario, & quidā poſt ſtatutū incepit legere ꝙ nō poterit ſine cā caſſari, quia trāſiuit in contractum dixit Bal. in l. ſi cū mihi. ff. de dol. ꝙ ſi ſtatuto ciui tatis cauetur ꝙ quicūq; venerit ibi ad habi tandū & ſteterit ibi per aliquod tps ſit excē-ptus a collectis, ꝙ ſi aliqui venerūt ad habi-tādū ibi ꝙ ciuitas nō poterit illud ſtatutum reuocare, & allegat rōnem dicēs, ꝙ priuile giū cōceſſum quod nō pēdet ex ſola autho ritate concedētis, ſed ex iure acquiſito alte-ri propter aliquod factū illius cui cōceſsio facta eſt reuocari nō poteſt, & per hoc dicit ſe conſuluiſſe in ciuitate Senarū ꝙ priuile-giū datū quibuſdā bannitis vt poſsint ſecu-re morari in ciuitate, ex eo quod eorū ope-ra occuparūt quoddā caſtrū eſt irreuocabi-le, quod dictum & alia ſuperius adducta re-fert & ſequitur Alex. in cōſi. ſuo ccxv. inci. nec arguēdi &c. in ij. & iij. col. in ij. vol. vbi alia etiā plura ad hoc adducit, & idē dixit Bar. in l. oēs populi in vij. col. in verſi. circa prædicta ff. de iuſti. & iur. Prædicta tñ om-nia limitantur propter publicam vtilitatē, nā propter publicā vtilitatē poſſunt tolli a principe vel ſuperiore illa quæ tranſiuerūt in contractum, vel in quaſi contractū l. quod ſemel ff. de decre. ab ordi. facien. vbi etiam inferiores, puta decuriones licet ſuū decre-tum reuocare non poſsint, tamen fallit pro-pter cauſam reipublice expedientē, vt ibi, & intelligitur illa lex de decreto, quod trā-ſiuit in contractū, vt ibi per glo. in verbo, itē ſpeciale. & ibi clarius hoc tenet Dy. & Bar tol. & ita illū tex. ad hoc alleg. An. in l. ij. ff. de his qui ſunt ſui vel alie. iur. De quo la-tius per Alex. in d. cōſil. ccxv. incip. nec ar-guēdi. in vj. col. vbi in prin. illius colū. dicit ꝙ iſta limitatio habet locū in ſubdito, ſed ſe cus in non ſubdito, quia in eo nō habet locū ſecūdū Anto. de But. in c. in noſtra. de iniur. & dā. da. de quibus etiam habetur per Bar-ba. in c. j. in ix. colū. de proba. ſed melius & latius alijs loquitur Alex. in d. cōſ. ſuo ccxv. in ij. volu. quem videre non omittas.

532 Superioribus diebus fui interrogatus a quoddam aurato milite de vno, videlicet, duo inimici conſtituti coram iudice ordina rio ciuitatis ſue promiſerunt ſub magna pœ na ſe inuicem nō offendere, quo ſtante poſt aliquos mēſes, vnus ipſorū reperit alium in loco valde remoto a dicta ciuitate & a iu-riſditione dicti iudicis, corā quo facta fuit di cta promiſsio de non offendendo, & vnus offendit alium, an ceciderit in pœnam appo ſitam in dicta obligatione & contractu? in quo reſpondi quod licet prima facie videre tur dicendum ꝙ non per regulam l. fi. ff. de iuriſ. om. iudi. cum ſimi. vbi dicitur ꝙ extra territorium iuſdicentis impune nō paretur attamen contrarium dixi eſſe verius, ſcili-cet quod ille qui alium offendit in dicto lo-co remoto, & extra iuriſditionem cadit in dictam pœnam promiſſam, & ad hoc alleg. Barto. poſt Guil. de cun. in l. illicitas in. §. ne potentiores in ij. colum. verſicu. quero ſi Ti tius de quo timebam ff. de offic. præſi. & ibi Albe. in iij. col. quod dictū refert & ſequitur Iaſo. in dicta l. fin. ff. de iuriſdi. omn. iudi. in vj. limitatione. vbi ad hoc ettam alleg. An-gel. in conſil. ſuo cccxiij. incipien. magnifici domini Anciani &c. quod eſt ſumme nota. pro facientibus pacem. de quo ego feci men tionem in repeti. mea d. l. fin. de iuriſdi. om. iudi. nume. xvj.

533 Satis prolixe dixi alias in l. diuus pius in ij. & iij. col. ff. de qō. & ſupra in ſing. 73. inci. plures &c. & in conſil. meo. cxiij. incipi. Il-lumina quæſo domine &c. ꝙ teſtes inhabi-les admittuntur qñ aliter veritas haberi nō poteſt, & in dictis locis adduxi plures & di uerſas doctrinas, ſed in tali materia vltra ea quæ dixi in dictis locis do tibi vnum

aliud, videlicet ꝙ licet habeamus de iure ꝙ proxeneta non admittitur in teſtem niſi vtraq; parte conſentiente, vt volunt doc. in c. dilectorum. de teſti. cogen. & voluit gl. in auth. de inſtru. cau. & fid. in. §. in his vero ad numerationem. et probatur in c. j. de teſti. in vj. iuncta ibi gl. pe. vbi eſt caſus ſpecialis in quo admittitur proxeneta altera parte inuita, ergo in contrarium eſt ius cõe. l. ius ſingulare. & l. quod vero. ff. de legi. & hanc partẽ etiam ſequitur Bar. in l. deferre. in. §. idẽ decreuerunt. ff. de iur. fiſ. & voluit gl. in c. pen. de teſti. in vj. & Bar. ĩ l. omnibus. C. de teſti. do. An. in c. cum a nobis. de teſti. & Ioan. de Imo. in l. ſi cui legetur. §. ſi. ff. de leg. j. de quo per d. Alex. in conſi. ſuo ccxij. inci. ponderatis. in vj. col. in vj. vol. & in conſi. cxvj. inci. viſo &c. poſt prin. in vij. vol. & ibi in conſi. cxxvij. incip. viſo. in vlt. col. & ibi in conſi. clxxxvj. inci. viſo &c. in ij. col. Tñ talis ꝓxeneta admittitur inuitis partibus vel altera tm̃ inuita qñ veritas aliter ſciri non põt. Ita no. dixit do. An. in c. cum dilecti. de elec. & in c. cum a nobis. in vlt. col. de teſti. quem refert & ſequitur d. Nico. Millus in ſuo reperto. in verbo, teſtis. in antepe. col. in verſ. teſtis proxeneta &c. quod eſt menti tenendum quia ſepe occurrit in facto.

534 Attende ad vnum quod memorie ſemper habeas, qm̃ ex eo poteris acquirere pecunias & honorem, & adiuuare amicũ vel affinem. Tu ſcis ꝙ ſi laicus committit delictum, & poſtea ingrediatur religionem, vel efficiatur clericus, vel religioſus ꝙ per talẽ mutationem fori non impeditur iudex ſecularis contra eum procedere & eum punire, ſecundum Bar. & alios in l. j. ff. de pœ. & in l. cum quædam puella. ff. de iuriſ. om. iud. de quo ẽt per Bart. in l. hos accuſare. in. §. hoc beneficio. ff. de accuſ. & in l. adultera. in. §. ſi eo tẽpore. ff. de adul. vt voluit Bar. & Bald. in l. fi. ff. ſi ex noxa. cau. aga. Bar. Bal. & Ange. in l. ſi quis poſtea. ff. de iudi. Bal. in l. officiales. C. de epiſ. & cle. Bal. poſt Cy. in auth. cauſa quæ fit cum monacho. eo. ti. Bal. in l. ſi quis decurio. C. de fal. Bal. in l. idem Vulpianus. ff. de excuſ. tut. Bal. Ang. & Pau. de Ca. poſt gl. in l. nemo poteſt. de lega. j. Bal. in l. ſi crimen. C. de ordi. cog. Bal. in. c. at ſi clerici. in v. col. de iudi. & in c. cum nõ ab homine. in iij. col. eo. ti. & in c. cum acceſsiſſent. in fi. de proba. & in c. quia veriſimile. de præſumptio. Hoc tñ limita ſing. niſi talis qui cõmiſit delictum, & poſtea ingreſſus eſt religionẽ feciſſet votum clericatus vel intrandi religionem antequam commiſiſſet delictum qm̃ tunc nullo modo poteſt puniri per iudicem ſecularem quaſi votum trahatur retro. Ita ſing. dixit Bal. in l. j. C. an ſeruus ex ſuo fac. in fin. quem refert & ſequitur Io. de Ana. in c. ad falſariorum. in vlt. col. extra de cri. fal. & Iaſo. in l. cum quædam puella. in ij. col. ff. de iuriſdi. om. iudi. vbi dicit hoc eſſe valde no. quia ex hoc poſſes quem euadere a pœna mortis, maxime quia de hoc ſtaretur iuramento ſuo, an votum emiſerit ante cõmiſſum delictum ſicut ſtari debet iuramento de alijs quæ depẽdent a voluntate vel cõſcientia noſtra, ſecundũ glo. in. §. alie. inſti. de act. & in c. ſignificaſti. el ij. de homi. & Bar. in l. interdum. §. qui furem. ff. de fur. & ſubdit Iaſo. vbi ſupra ꝙ illud quod dicit in religioſo procedit in eo qui eſt intra annũ profeſsionis, quia tũc cenſetur perſona eccleſiaſtica, ſecundum Ang. in l. j. ff. de pœ. per tex. optimum in l. ſtatuliber. ff. de quæſtio. quanuis extra hãc materiã qui eſt intra annũ profeſſionis non habeatur pro ingreſſo, vt ꝑ Bart. & alios in auth. ingreſsi. C. de ſacroſan. ecc. & dicit ẽt Iaſ. ſecus eſſe ſi efficiatur de fratribus tertij ordinis, quia tunc iudex laicus non impeditur contra eum procedere ſecũdum Cano. in c. perpendimus. de ſen. excõ. & Feder. de Sen. in conſi. ccciij. ita dicit Iaſ. in d. l. cum quædam puella. in ij. colũ. & pro illo dicto Bal. ĩ d. l. j. C. an ſeruus ex ſuo fac. facit qđ voluit Abb. antiquus in c. per tuas. de dona. quẽ refert & ſequitur Bal. in marga. ſua. in verbo, alienare. in vlti. verſi. & faciunt dicta per Moder. in c. quoniam cõtra. in xlj. char. nume. cviij. de probati. & ibi in char. xcij. nume. xxv.

535 Abuſiua percuſsio dicitur illa quę fit cũ pugnis. Ita dixit text. in l. itẽ apud labeonẽ. in. §. verberaſſe. ff. de iniurijs. & ideo dixit Guil. de Cu. & Bal. in l. ij. in. §. prætor ait. el ij. ff. de in ius voc. quod percuſsio cũ manu vacua vel cum pugno non dr̃ atrox iniuria, quod etiam tenet Ang. in l. leuia. ff. de accu. & dixit no. verbum Ang. in d. §. verberaſſe. ꝙ ſtatutum puniens verberantẽ non intelligitur in eo qui verberat cum pugnis, quod dictum refert Iaſ. in d. l. ij. in d. §. prætor ait. vbi alleg. Bald. in c. j. §. iniuria. in vlt. col. de pace iur. fir. vbi dicit ꝙ occidens aliquẽ manu vacua tenetur ac ſi gladio occidiſſet dũmodo dolo fecerit, per l. qua actione. §. j. & ibi Iaco. Bu. ff. ad l. Aquil. Et vide quæ dixi in l. j. nu. xxxvij. cum pluribus numeris ibi ſeq. C. de ſiccar.

536 Habuiſti iam ſupra in ſing. xx. incip. maſculinum, & in ſing. xxxix. incipien. captas

vnum &c.et in ſing.cxcj.inci.ſepius &c.ma
teriam qñ maſculinum concipiat fœmini-
num.Sed vltra omnia dicta in dictis locis di
co tibi vnum nuperrime, videlicet ꝙ in pri
uilegio conceſſo comiti Palatino ad legiti-
mandum ſpurios maſculinum non concipit
fœmininum,& ideo habens priuilegiũ ad le
gitimandum ſpurios non poterit legitimare
ſpurias.Ita no.conſuluit d.Signo.de homo-
deis in conſi.ſuo clxxxvj.inci.in quæſtione
vertente inter durantem.quod conſilium re
fert & ſequitur Iaſ.in l.ſi quis id quod.in ij.
col.ff.de iuriſ.om.iudi.& ibi dicit ꝙ hoc di-
ctum refert & ſequitur Card.Alex.in c.per
venerabilem.in xij.col.qui fil.ſint legi.

537 Qui manus violentas imponunt clerico
incidũt in excõicationem,vulgato.c.ſi quis
ſuadente.xvij.q.iiij.Sed ſcias tñ ꝙ quicũq;
etiam clericus delinquẽs poteſt detineri in
loco vbi deliquit vt ſatisfaciat,nec tali caſu
incurritur excõicatio. Ita no.dixit Ioã.Cal.
in repeti.c.de illis.de rapt.in ij.not.vbi pro
hoc allegat illum tex.& c.vt famę.extra de
ſen.excom.& in c.ſi clericus.eo.ti.de ſentẽ.
excom.lib.vj.quod dictum refert & ſequi-
tur Bal.in margarita ſua.in verbo,clericus.
in ij.col.in verſi.clericus etiam fugiens &c.
& vide quæ dixi ſupra in ſing.xliij.inci.de-
bitor fugitiuus &c.

538 Per interpellationem extraiudicialẽ de-
bitor conſtituitur in mora,ſecundũ glo.in
l.qui rome.in.§.cohæredes.ff.de verb.obli.
& in l.fideiuſſor obligari.in.§.fin.ff.de fide-
iuſ.& in l.amplius non peti.ff.rem ra.habe.
& habetur in l.ſi ex legati cauſa.ff.de verb.
obli.& habetur in l.quod te.ff.ſi cer.pet.licẽ
talis petitio extraiudicialis facit reum tene
ri ad expenſas,ſecundum Bal.in auth.cõtra
qui propriam.in ſi.C.de non nu.pec.& An-
ge.in auth.qui ſemel.in vlt.col.C.quomo.et
qñ iud.& Ang.in l.debitores.C.de pign. &
Abb.in c.ij.de accuſ.& Lud.Ro.in ſing.ſuo
cccxcix.incip.alio ſecundo &c. & Iaſ.in l.
certi condictio.in prin.ij.col.ff.ſi cer.pe. Et
ſcias ꝙ non ſolum interpellatio extraiudi-
cialis conſtituit debitorem in mora,ſed imo
etiam ſola notificatio debiti extraiudicialis
conſtituit debitorem in mora, Ita not.dixit
Bal.in l.vinum.circa ſi.ff.ſi cer.pet.quod di
ctum pro valde no.refert & ſequitur ibi Ia-
ſo.in viij.col.vbi dicit ꝙ iſtud dictum raro
alibi inuenies,& ibi late loquitur circa hãc
materiam interpellationis.

539 Probatio irregularis requirit perſonas
omni exceptione maiores,& ideo ſtãte ſta-
tuto ꝙ de damno dato in fundo vel vinea
alicuius ſtetur iuramento damnum paſsi,nã
cum talis probatio ſit irregularis requiritur
ꝙ ille damnum paſſus ſit omni exceptione
maior.Ita no.dixit Iaſ.in repet.l.admonẽdi.
in cix.col.in princ.ff.de iureiur.vbi ad hoc
allegat quendam doct.d.Ant.de Alex.Nea-
politanum in l.qui accuſare.in ij.col.C.de
eden.pro quo ẽt adducit primo Ange.in l.j.
in.§.ſi dubitetur.ff.quemad.teſta.ape vbi di
cit quod ſtãte ſtatuto ꝙ delictum probetur
per ſolam famã, tunc quia talis probatio eſt
irregularis oportet ꝙ talis famam habuerit
ortum a perſonis fidedignis & quę ſint om-
ni exceptione maiores , & ibi Iaſ. ampliat
hoc dictum pluribus modis & pluribus iu-
ribus de quibus ibi per eum.Tene menti tu
Bononienſis,quia hic Bonoñ.habemus tale
ſtatutum & ex ſupradictis facies corruere
mille accuſationes damnorum datorum.

540 Hodie fui interrogatus a quodã iudeo
qui apud me multum inſtetit ſuper vno,vi-
delicet an immunitas conceſſa hominibus
certi loci vel ciuitatis comprehẽdat iudeos
ibi habitãtes,in quo licet aliqua poſſent ad-
duci contra iudeos ꝙ non comprehenderẽ-
tur,attamen dixi ei quod ipſi iudei gaudent
tali immunitate, & hoc tenet expreſſe Bal.
in l.ſpadonem.in.§.iam aũt.ff.de excu.tut.
quod dictum refert & ſequitur Alex.in cõ-
ſi.ſuo lxxv.incip.videretur.in ij.col.in v.
vol.et ibi pro hoc alleg.Ang.in l.vtimur.ff.
de ſepul.viola.vbi dicit ꝙ ſaluus cõductus
conceſſus alicui & ſocijs ſuis comprehẽdit
iudeum ſecum venientẽ, & hoc ẽt dicit con
firmari per tex.in l.iudei.C.de iude. vbi di
citur ꝙ iudei habent illa quæ ſunt ciuiũ ro-
manorum.& illud dictum Bald.ẽt refert &
ſequitur Barb.in conſi.ſuo lxiij.incipien.li-
cet &c.in iiij.vo.in j.col.& in c.rodolphus.
in ix.char.de reſcri.& Soci.in cõſi.ſuo lxij.
incip.in præſenti conſultatione &c.in v.co
lum.in j.vol.& ibi in conſi.lxx.inci.in præ-
ſenti conſultatione.in j.col.& Alex.in cõſi.
ſuo xcix.incip.viſa inquiſitione.in ij.col.in
vj.vol.& in conſi.xiij.inci.attentis his &c.
in iij.col.in vij.vol.pro quibus faciunt opti
me dicta per do.Phil.Deci.in conſi.ſuo lj.in
ij.col.vbi ẽt dicit ꝙ ſaluus conductus alicui
conceſſus comprehendit etiam iudeum vt
dixi,& idem dixit Corſe.in not.ſuis in ver
bo, ſocietas &c.

541 Abſolutio fauorabilior eſt ꝙ̃ cõdemna-
tio,vt in regula,fauorabiliores.de reg.iu.in
vj.cũ multis ſi. & ideo ſcias quod licet plus
credatur duobus teſtibus affirmantibus ꝙ̃
x.negantibus,vt voluit gl.in l.diem profer-

re.in.§.inde quæritur.ff.de arbi.quam gl.ibi ſequuntur cõtes docto.& Ioan.de Imo.in l. inter pares.in j.col.ff.de re iudic.Bar.in l.ſ. in prin.ff.de ven.inſpi.& in l.hæredes palã. in prin.ff.de teſt.& idẽ voluit Inno.in c.qui per nouale.de verb.ſig.& facit tex. & quæ ibi habent.in c.accuſator.in vj.q.v.de quo etiam per Bal.in marg.ſua.in verbo,iuramẽ tum.in ix.ver.& per Alex.in conſi.cxlviij. inci.excellentiſsime dñe vicarie.in j.col.in ij.vol.& dixi in conſi.meo cxiij.inci.illumi na quæſo &c.vltra me.Tñ tene mẽti φ illa gl.in d.§.inde quæritur.limitat quod nõ ha bet locum in criminalibus,quia in illis fauo re abſolutionis magis creditur duobus ne gantibus me deliquiſſe q̃ duobus affirman tibus me deliquiſſe. Ita lingu.dixit Alex.in d.l.hæredes palam. in prin.ad quod alle.gl. no.quam dicit lingu.in c.clerici.lxxxj.diſt. quam ſecundum eũ ſequit Bal.in l.data ope. ra.in xx.col.C.qui accuſa.non poſ.& illam gl.ẽt dixit ſing.Lud.Ro.in conſi.ſuo ccxlj. inci.ſpectabiles dñi collaterales.in j.col.& illam ẽt refert & ſequitur Abb.in c.ad no ſtram.in ij.col.de proba.& in c.cũ P.man conella.in vlt.col.de accu. & Abb.in c.quo ties.in ſi.de purg cano. & in c.inter.& in c. de teſti.eo.ti.& Abb.in c.bone memoriæ. el j.in v.col.de elec.& in c.in noſtra. in vlt.co lum.de teſti.& in c.ex tenore.in j.col.eo.ti. de qua gl.vide ẽt Corſe.in notã.ſuis,in ver bo,teſtis.in ix.no. & vide Iaſ.in rubri.ff.de iureiur.nu.viij.& illam gl.dixit ſing.Ludo. Ro.in l.in illa.in pe.col.ff.de verb.oblig.& Iaſ.in l.vt vim.nu.vj.ff.de iuſti.& iur.& illã gl.ẽt alleg.Deci.in c.ex literis.nume.vij.de proba. de qua ego ẽt feci mentionem in re pe.mea.l.ſi.C.de probat.in l.char.vbi plura adduxi in materia abſolutionis.& idem di xit Soci.in cõſi.ſuo iiij.inci.viſa breui nar ratione &c.in pe.col.nu.xxij.in iiij.vol.

542 Tex.in c.j.§.naturales.in titu.ſi de feu. fue.contro.inter do.& agna.dicit φ filij na turales ẽt ſi ſint legitimati non admittuntur ad ſucceſsionẽ feudi.pro quo facit, nã filius adoptiuus non ſuccedit in feudo,vt in d.c.j. in.§.adoptiuus.ſed filius adoptiuus & filius legitimatus equiparantur,ſecundum glo.in l.cum in adoptiuis.C.de adop.& in l.filius. C.de muni.& orig.lib.x.& in l.j.ff.de admi. tut.quas g[illegible]ad hoc alleg. Card.Alex.in d.§. naturales.in j.col.ergo nimirũ ſi etiam natu ralis legitimatus non ſuccedit in feudũ præ dictum , tñ tex.& ſuperius dicta limita non procedere nec habere locum in filio natu rali legitimato per ſubſequẽs matrimoniũ quia tales legitimati per ſubſequens matri monium ſuccedunt in feudum. Ita no.dicũt Hoſt.& Ioan.And. in c.lator.in ij.col. qui fil.ſint legi.& ibi hoc ſequitur d.An.Cor.& alij.& Iac.de Bel.& Bal.in d.§.naturales.& ita cõiter tenetur ſecundum Alex.in l.ex fa cto.in.§.ſi quis rogatus.in xiij.col.ff.ad tre bel.de quo latius per Deci.in conſil.clv.in iij.& iiij.col.& idem dixit Pau.de Ca.in l. ſi.C.de his qui ve.eta.impe.circa ſi.quod di ctum refert & pluribus iuribus & doctrinis comprobat d.Phil. Deci.in cõſi.ſuo clv.in cip.& diligenter.in iiij.col.vbi etiam dicit φ appellatione legitime nati ẽt in materia ſtricta cõprehenditur legitimatus per ſubſe quens matrimonium,ſecundum Ant.de Bu. in c.innotuit.in ij.col.in ſi.ver.no.gl.de ele ctio.Subdit etiam φ pro iſtis etiam bene fa cit tex.in c.cum in cunctis.de elec.vbi dici tur φ in ẽpatu nõ poteſt promoueri niſi na tus ſit de legitimo matrimonio,et tñ ille qui ſit legitimus per ſubſequens matrimonium eligi poteſt in ẽpm,vt per gl.& docto. in d. c.innotuit.Adducit etiam,nam vbi per ma trimonium ſit legitimatio vere reſtituit ius legitimorum, & ab initio cenſetur fuiſſe le gitimus , ſecũdum Ang.in.§.& qm.in auth. qui.mod.nat.effi.ſui.in prin.Et ſic ex ſupra dictis apparet φ maioris vigoris & impor tantiæ eſt legitimatio quę ſit per ſubſequens matrimonium quam aliæ legitimationes.cir ca quod ponit plura not.dicta d.Phil.Deci. in d.conſil.clv.in iij.col.vbi omnino videas etiam do.Fran.Cur.in conſi.lxxiiij.inci.ſu per memorata.in nu.lxj.per totum . & De ci.in c.cum in cunctis.nu.ix.de electi. Tene menti,quia iſtã ſunt magne importantiæ.

543 Maleficijs & delictis ante factũ obuian dum eſt ne committantur,poſt factum verò punienda ſunt l.nullus , circa fin.C.de ſum. tri.& fid.catho. & ideo dicit ibi Bal.arg.il lius tex.φ ſi inter duos contenditur de poſ ſeſsione,& eſt timor armorum φ iudex po teſt ad ſe aduocare poſſeſsionem & prohi bere partibus ne accedant ad poſſeſsionem donec ſit diſcuſſum de iure cui competat , ad quod allegat dicta per Inno. in c.in præ ſentia.de proba.& per Cy.in l.j.ad ſi.C.vti poſſ.& l.ſi.ff.de offi.procu.ceſa. vbi bonus tex.& voluit latius do.Par.de Puteo in ſuo tracta.ſyndi.in lxiiij.char.in iiij.col.& Flo ria.in l.communi diuidũ.in.§.de vſufructus ff.communi diuidun.de quo etiam latius & copioſius per domi.Franciſ.Cur.in conſilio ſuo lxj.incip.ſuper eo &c.per totum conſi lium. Prædicta tñ intellige procedere &

vera eſſe qñ neutra partium poſsideret, ſed
vtraq; prætenderet poſſeſsionem ad ſe ſpe-
ctare, ſed ſecus ſi vna pars tm̃ poſsideret ſi-
ue eſſet in poſſeſsione alias non, nam tũc iu
dex nõ poteſt ad ſe aduocare poſſeſsionem
& prohibere partibus vt non accederẽt ad
poſſeſsionem ẽt ſi videret partes peruentu-
ras ad arma, ita limitat Bald. prædicta in l.
equiſsimum.ff.de vſufr.& in l.fi.C.de ordi.
cog.& in c.ij.in ij.col.de vita & hone.cleri.
& in l.ordinarij.C.de rei ven.& in c.j.de ſe
que.poſ.& fruc.in iiij.col.de quo latius per
do.Iaſ.in l.quidam eſtimarunt.in iij.col.ff.ſi
cer.peta.& per d.Fran.de Curtin d.cõſi.ſuo
lxj.Item aduertas etiam ꝙ qñ neutra partiũ
poſsidet & dubitatur de ſcandalo futuro.vt
dixi iudex põt prohibere partibus ne acce
dant ad poſſeſsionem, hoc eſt verũ, ſed pri-
mo debet ſaltim ſummarie conſtare iudici
parte citata quod ſit timor armorũ & quod
ſcandalum oriri poſſet, nec crederetur ver-
bis iudicis aſſerentis ita eſſe, niſi hoc conſta-
ret ex actis, alias ſi iſtis non præcedentibus
iudex procederet ad inhibitionem poſſeſ-
ſionis diceretur proceſsiſſe de facto & de fa
cto deberet reuocari, Ita not.dixit Ange.in
conſi.ſuo cvij.inci.Iacobellus & Lucas &c.
alias incip.dicta conſtitutio &c.in fi.verbis.
quod dictum pro not.refert & ſequitur do.
Phil.Deci.in conſi.ſuo ccclxvj.inci.pro de-
claratione &c.in vlt.colũ.Sed credo tñ ego
quod poſſet eſſe tanta feſtinantia & res poſ-
ſet agere tali celeritate ꝙ iudex poſſet inhi
bere partibus acceſſum ad poſſeſsionem ẽt
parte nõ citata, vtputa, ſi ambe partes cum
armis eſſent in procinctu eſſendi ad poſſeſ-
ſionem, nam qñ periculum eſt in mora rela-
xantur ſolennitates in reus, vt dixi late in l.q
cedem. in ij.& iij.col.ff.de ſiccar.vbi inter
alia quæ in tali materia adduxi etiã Pet.de
Ancha.in conſi.ſuo cclxxviij.inci.ex prędi
cta &c.in vlt.col.vbi dixit quod contemni
poteſt ſtatutum, lex, vel canon, ſi in eius ob-
ſeruantia mora ſit periculum allatura, de
quo ibi valde latius.

544 Omnibus iuris profeſſoribus ſatis no-
tum puto valorem & importantiam magnã
clauſule codicillaris, ideo circa eius validi-
tatem & importantiam aliter non me extẽ
dam. Sed ſolum dicam tibi vnum circa di-
ctam clauſulam codicillarem quod iudicio
meo inter alia eſt no.dignũ, videlicet tu ſcis
ꝙ teſtamentum efficitur caducum qñ hęres
inſtitutus moritur ante teſtatorem, vt in l.j.
§.pro ſecundo.C.de cadu.tol.& in l.nõ pu
tauit, in.§.primo gradu, ff, de contratabu, &
facit tex.inſti.quib.mo.teſt.infir.in.§.j.Atta
men ẽt tali caſu qñ moritur hęres inſtitutus
ante teſtatorem teſtamentum ſuſtentatur ſi
in eo adſit clauſula codicillaris.Ita ſingu.di-
xit do.Alex.in conſi.ſuo xvij.inci.pondera
tis his quæ in themate &c. in vlt.col.in iij.
volu.quod ſecundum ordinem meum eſt.
ccxl.& idẽ dixit Bal.in conſ.ſuo cccclxiiij.
incip.quidam Nicolaus.in ij.vol.& Soci.in
conſil.cxl.inci.conſiderato &c.in iij.& iiij.
col.in j.vol.quæ omnia refert & ſequit diui
nus ille doctorum princeps d.Phil.Deci.in
conſi.ſuo ccxlij.inci.in caſu propoſito &c.
in ij.col.in prin.& in conſi.ccclxix.inci.iu-
ridicas eſſe &c.in ij.col.in fi.Et circa clauſu
lam codicillarem dixi aliqua in conſi.meo
ciij.inci.cordi meo ſpiritum ſapientie infun
de domine &c.quaſi per totum. quod conſi
lium eſt inter conſilia ciuilia.

545 Litigantes vt plurimum qñ ſuccũbunt
cõdemnantur in expenſis per regulã illam
quod victus victori debet condẽnari in ex-
pẽſis, vt habetur in l.qui ſolidum.in.§.etiã.
ff.de leg.ij.& in l.eum quẽ temere.ff.de iu-
di.& in c.finem litibus.de do.& coniu.& in
.§.hæc aũt omnia. inſtitu.de pœ.teme.litig.
quæ cum regula limitatur niſi victus habue
rit iuſtam cauſam litigandi, quia tunc abſol
uitur ab expenſis, ita habetur per doc.in di
ctis locis.& in l.properandum.in.§.ſinautẽ.
C.de iudic.de qua materia latiſsime dixi in
l.patre vel marito.in iiij.& v.col.ff.de quę-
ſtio.teneas tñ menti perpetuo quod quando
iudex abſoluit victum ab expenſis, eo quia
habuit iuſtam cauſam litigandi tenet in ſen
tentia exprimere illam iuſtam cauſam, alias
talis ſententia abſolutoria nõ valet.text.eſt
in.§.oportet.in auth.de iudi.ita dicit Bal.in
authen.generaliter.in v.col.verſic. quia er-
go &c.C.de epiſ.& cle.& voluit Spe.in ti.
de expen.in.§.nunc videndum.in verſ.qui-
dam.alias eſt in.§.poſtremo.circa prin.& in
ti.de proba.ſenten.§.qualiter.verſi.verum.
& volunt alij quos refert & ſequitur Iaſ.in
l.properandum. in.§.ſinautem alterutra.in
v.col.C.de iudi.Tene menti prædicta quia
raro vel nunquam iudices abſoluentes par-
tem victam ab expenſis propter iuſtam cau
ſam litigandi nõ exprimunt dictam iuſtam
cauſam ex quo talis abſolutoria expenſa-
rum eſt inualida ad quod nec etiam par-
tes aduertunt.

546 Licet hæres & defunctus cenſeant vna
& eadem perſona, vt in auth.de iureiuran.
a mori.pręſti.in prin, & dixi ſupra in ſingu.
cccclxxv, incip, non eſt tibi nouũ &c, Atta-

men teneas menti duos caſus in quibus hęc regula fallit, primus eſt quod ille qui vult venire contra iuramentum præſtitũ debeat primo petere abſolutionem vel relaxatio- nem a iuramento, hoc eſt verũ & habet lo- cum in iurãte eo viuente, eo aũt mortuo hæ redi eius non eſt neceſſaria aliqua abſolutio vel relaxatio a iuramento, quia vinculũ iu- ramenti quod eſt ſpirituale eſt finitũ morte iurantis. Ita dixit Inno. in c. veritatis. de iu- reiur. & Ioan. And. in c. ſi. de foro compe. in vj. in nouella. quos refert & ſequitur Saly. in l. emptione. C. plus vale. quod agi. & in auth. ſacramenta puberum. C. ſi aduer. ven- di. quos ego retuli ĩ repe. mea. l. de vnoquo- que. in xxxvj. col. ff. de re iudi. Secundus ca ſus eſt quod ſi in inſtro adeſt pactũ quod de damnis & intereſſe ſtetur iuramento dam- num paſsi tñ talis facultas non tranſibit ad eius hæredem. Ita dixit Guil. de Cu. in l. cũ debitoris. ad ſi. ff. de iudi. & Lud. Ro. in l. pe nulti. in. §. hoc iudicium. ff. ne quis eum qui in ius voca. eſt vi exi. & in l. iuſiurandum quod ex conuentione. in prin. ff. de iureiur. quos refert & ſequitur Iaſ. in d. §. hoc iudi- cium. in vltimis verbis.

547 Clariſsimum eſt in iure ꝙ pater in teſta mento ſuo tenetur aliquid relinquere filijs iure inſtitutionis, alias teſtamentum non va let. tex. eſt vulgatus in. §. aliud quoq; capitu lum. in auth. vt cum de app. cogno. & habe tur in c. quintauallis. de iureiur. & in authẽ. non licet. C. de libe. præte. & hoc niſi ipſi fi- lij commiſerint vnam de cauſis enumeratis in d. §. aliud quoq; capitulũ. Scias tñ ꝙ ſuffi cit ꝙ pater relinquit dotem filiæ, licet non dicat iure inſtitutionis, quia tunc nõ dicitur præterita nec exhæredata. Ita dixit do. An. in c. raynutius. in iij. col. de teſta. quẽ refert & ſequitur Alex. in conſi. ſuo ccxl. inci. pon deratis his quæ in themate &c. in vlt. colũ. pro quo faciunt dicta per eundem Alex. in conſi. cccxxxvj. ſecundum ordinem meum quod incip. poſt redditum conſilium, & il- lud dictum do. Ant. in d. c. raynutius. etiam refert & ſequitur Alex. in conſi. ſuo cxxv. incip. qm̃ abunde &c. in ij. col. in vj. volu. & vide quæ dixi ſupra in ſingula. xxxvj. inci- pien. clauſula &c.

548 Rei ſue quilibet eſt moderator & arbi- ter. l. in re mandata. C. manda. l. legis Aqui- lie debitori. ff. ad l. Aquil. l. etiam. §. licet in dotalibus. ff. ſolu. mat. cum ſi. Sed ſcias quod hæc regula nõ eſt ſemper vera, nam ſi eccle ſia cõceſsit fundum in emphyteoſim alicui in quo fundo quidam colonus ſteterat ad la borandum per maximum tempus hoc caſu ſi talis emphyteota repellit illum colonum cum bonus eſſet & aliũ ſubrogauit in eius loco debet emphyteota priuari emphyteo- ſi. Ita ſingu. dixit Bar. per illum tex. in l. co- gnouimus. C. de mancip. & colo. patri. li. xj. quod dictum refert & ſequitur Corſe. in no ta. ſuo. in verbo, emphyteoſis &c. Tene mẽ ti, vt qñ cõducis vel emis fundum apponas pactum vt poſsis remouere colonum qui re peritur laborare ipſum fundũ, & vide q̃ di xi ſupra ĩ ſing. cccxxj. ĩci. credo te ſcire &c.

549 Litigantes ſolent de facili ſe inuicẽ ver bis iniuriari vti ſepius contingit & de facto videtur. Sed aduertãt ne hoc faciant in præ ſentia iudicis, qm̃ ſi hoc facerẽt coram iudi- ce poſſent de iure ſtatim & incontinenti ab ipſo puniri arbitrio ſuo. Ita dixit gl. no. in c. deus omnipotens. in. §. qñ autem. in verbo, iudicis. ij. q. j. quam gl. dixit ſing. Alb. de Ro ſa. in l. illicitas. in. §. veritas. ff. de offi. præſi. & eam refert & ſequitur etiam d. Ant. in c. veſtra. in lxj. col. ſue repe. de coha. cleri. & mulie. ad quod ẽt eſt glo. in l. iij. in. §. præte- rea. ff. de ſuſpe. tut. & hoc voluit Iac. de Bel. in practica ſua iudiciali. in iiij. char. in ij. co- lum. ſub ver. & pro tribunali ſedẽte. vbi ad hoc allegat dictas gl. ſed vltra eum dicas tu ꝙ ad hoc eſt ẽt glo. in. l. ij. in verbo, aſpectu. ff. de fer. & ibi Bal. Ang. & Moder. & Ioan. And. in addi. Spe. in ti. de noto. cri. in. §. ſi. in addi. magna incip. vbi tractat &c. in ſi. & vo luit d. Par. de Pute. in trac. ſyndica. in lxvij. char. in ij. col. & in eo. tracta. latius in lxvj. char. in iij. col. & Ioan. And. in c. accepimus. de fide inſtru. quem refert & ſequitur Bal. in l. j. C. de ſi. inſtru. quos refert & ſequitur Baue. in trac. ſuo de virtu. iuramen. in nota. liij. in iij. col. credo tñ quod requiratur hoc caſu quod iudex ſedeat pro tribunali, eo qa iudici vt iudici debet cõſtare de delicto ad hoc vt poſsit illud punire, alias ſi ſibi cõſta- ret vt priuato non poſſet illud punire, ſecũ- dum doc. in d. l. ij. ff. de fer. & Gandin. in ſuo trac. maleſi. ſub rubr. de aliqui. quæſtio. var. in maleſi. in vj. col. in ver. item pone. & Spe cu. & Ioan. And. in d. ti. de noto. cri. in. §. ſin. in pe. ver. in quibus locis dicunt ꝙ ſi iudex videt aliquem occidentem hominem ſtãdo ad feneſtram palatij ꝙ ſi vel probationibus dicti homicidij non poterit dictum homici- dam punire, de quo ẽt per Ange. in l. a diuo pio. in. §. ſed ſi emptor. in ſi. ff. de re iudic. & per Bald. in l. ſi irruptione. ff. ſin. regund. & per glo. in l. ij. ff. de in lit. iur. & per Bar. in l. ij. in. §. ſi publico. in iij. col. ff. de adul. & per

Bald.in l.contra negantem.C.ad l.Aquil.in fi.& in l.j.in pe.q.C.ſi aduer. lib.& in rub. C.de proba.in iij.col.verſ.ſequitur viſus.& per Bal.in l.j.in j.col.C.v tquę deſunt aduo. par.& in c.pen.de teſti.cog.& per Pau.de Ca.in conſi.ſuo cxcv.inci.viſa inquiſitione. in vlt.col.& per Ludo.Ro.in conſi.ccxj.in fi.j.col.& in cõſi.ſuo,de quo etiam per Bal. in conſi.ccxxxv.incip.creditor.in iij.volu, & per Alber.de Roſa.in iij.parte ſtatuto.q. iiij.incip.item pone &c.& idem in materia vide ēt d.Alber.de Cataneis in ſuo trac.vio lantes.in verbo, ſubmiſſo oculo.in iij.char. in ij.col.& Alex.in conſi.cccclxiiij.inci.vi-ſo proceſſu &c.in iiij.col.et Bal.in l.amplio rem.in prin.in fin.j.col.C.de appel.Vide tñ ad prædicta omnino d.An.in c.fin.in v.col. verſi.no.ergo gl.iſtam &c.de confeſ.vbi po nit ſing. verbum quem refert & ſequitur d. Nico.Milius in reper.ſuo.in ver.delictum. in v.verſi.& idem dicit d.Par.de Put.in tra cta.ſyndi.in lxvj.char.in iiij.col.ver.nec ſuf ficit ſecundum eum &c. & ad prædicta vi-de no. verba Alexan.in l.leuia.in ij.apoſtil. ff.de accuſat.

550 Statui tibi tradere no.& ſingulare ver-bum in materia locationis & conductionis. & ideo ſcias φ ſi alicui fiat locatio alicuius fundi ſterilis vel inutilis, & ad tempus fiat talis locatio puta ad xv.ann.tunc ſi condu-ctor laborat taliter dictum fundum φ ex la bore ſuo efficiatur fructuoſus talis locatio facta ad tempus efficitur perpetua & tranſi bit ad hęredes extraneos nec finietur tertia generatione,licet in inſtrō hoc non dicatur. Ita ſingu.dixit Bar.per illũ tex.in l.qcunq;. la ij.C.de omni agro deſer.li.xj.quod dictũ refert & ſequitur Ludo.Ro.in repe.rub.ff. de arbi.in xix.col.& Barb.in c.cum clerici. extra de pac.vbi dicit ſe plures pro illo di cto conſuluiſſe.& idem voluit Bal.in l.pen. C.de ſolu.& illud dictum Bar. refert & ſe-quitur Pau.de Ca.in conſi.lxiij.incip.videt dicendum &c.in j.col.& d.Phil.Deci.in cõ ſi.ſuo cxlvij.in vlti.col.ſed illud dictũ Bart. improbat Lud.Ro.in l.etiam.ff.ſolu.ma. & in ſing.ſuo ccclxxj.inci. fundus ſterilis &c. & contra eum videtur tenere Iaſo.in l.ij.in lxvj.col.verſi.vnũ tñ no.&c.C.de iure em-phy.& Pau.de Ca.in conſi.cxxvj.inci.viſo inſtrō &c.circa fi.Attamen mihi videtur te nẽ.eſſe dictum Bar.primo per illum tex. q multum facit pro illo dicto ſi bene ponde-rentur eius verba.ſecũdo pro illo dicto Bar to.eſt tex.no.in c.ad aures.extra de reb.ec-cle.non alie.et in l.ſi.C.de allu.quem tex.ad hoc alleg.Ang.in l.ſi ſeruitus.in iij.col.ff.de ſerui.vrba.prædi.& cum dicto Bar.concor dat gl.in d.c.ad aures,& cum illo dicto etiã tranſit Alex.in d.l.quicunque.in ſuis apoſt, ad Bart.ideo tene dictum Bar.& vide quæ in materia iſta latius dixi in tract.meo ban-ni.in verſi.eccleſiæ.nu.xxxix.

551 Pœna debet tenere ſuos authores & nõ alios.l.ſancimus.C.de pœn. & nemo debet alterius odio prægrauari,vt in regula, non debet.de reg.iur.in vj.Et ideo ſcias φ ſtatu tum quod eſt hic Bononiæ volẽs φ ſi vnus ruſticus non eſt ſoluendo debitum ſuũ exi-gatur ab aliis ruſticis ville nõ valet. Ita no. dixit Bar.in l.legatorum.in princ.per illum tex.ff.de leg.ij.quod dictum refert & ſequi tur Iaſ.in l.ſi quis ſuo.§.legis autem.C.de inoffi.teſta. ad quod etiam alleg.Io.de Imo. in l.cum filius.in prin.ff.de verb.obli.& po nit Iaſ.in d.§.legis autem.quamplura no.ad hanc materiam quæ per te videas.

552 Sepius in ciuitate noſtra & etiã in aliis ciuitatibus fit proclama φ nullus audeat lu dere ad azardum vel ad aliũ ludũ ſub ma gna pœna,quo ſtante ſcias φ ita punitur ille qui inſpicitur ludere ſicut ille qui ludit. Ita no.dixit Bal.per illum tex.in auth.interdi-cimus.in prin.C.de epiſ.& cle.quod dictum refert & ſequitur Bertha.in reperto.ſuo,in verbo, iurans.in j.col.Sed aduerte, tu quia iudicio meo ille tex.nõ facit ad hoc eo quia non ſolum tex.ille prohibet ludere ſed etiã prohibet inſpicere ludentes φ non facit ꝓ-clama nec ſtatutum prohibens ludum, ideo cogita.Et quod idem operetur inſpectio quod operatur factum vide quæ dixi ſupra in ſin gu.cccxcv.inci.dubitarunt &c.& in practi ca mea cauſarum cri.in.§.pro complemen-to,nu.xxvij.vbi poſui no.verbum.

553 Vidi alias plures etiam peritos errare, nã aliqui ſunt in dignitate & in aliquo offi-cio,& quandoq; ſubrogant loco ſui aliquos qui non poſſunt ſubrogari, vtputa,poteſtas vnius ciuitatis ſi vult recedere rediturus ſubrogat loco ſui aliquem ciuem illius ciui tatis,quæ ſubrogatio non valet cum ipſe ci-uis ſubrogatus non poſſet eſſe ipſe poteſtas illius ciuitatis, & ideo geſta per talem ſub-rogatum non valent. Ita dicit Bal.per illum tex.in l.parabolani.C.de epiſ.& cler.quod dictum refert & ſequitur do.Felyn.in c.j.in penul.col.de ſum.trini.& fid.catho.& Ale-xan.in l.ſtipulationes commodiſsimum.ff. de verb.oblig.& in l.j.§.hæc actio.ff.ſi quis teſta.lib.eſſe iuſ.fue.Et idem videtur dicere Bar.in l.j.in fin.C.de præpo.agen.in reb.&

ibi do. Alex. in apoſtil. refert & ſequit Bal. in dicta l. parabolani. & aliqua alia adducit in materia & ad prædicta etiam faciunt dicta per Alexan. in cõſi. lvij. incipien. perſpectis &c. in iiij. colum. poſt medium. in verſi. nam per prædicta &c. in ij. volu. & per Iaſ. in. §. fuerat. in ij. colum. inſti. de actio. & Cardi. in clemen. ij. in xj. q. de eta. & qualita. & quæ ego dixi in repeti. mea rubr. C. de probatio. in lxxj. colum. circa fi. Et per ſupradicta dico & alias pluries dixi quod aliqui doctores noſtri collegij ſubſtituti ſeu ſubrogati a dño Archidiacono noſtri collegij nõ poterãt ſubrogari cum eſſent mere laici & haberent vxorem & filios, & ſic non poſſent ipſi habere Archidiaconatũ illo vacante, ideo non poſſunt loco Archidiaconi ſubrogari, & ideo poſſent oppugnari doctores creati per tales illegitime ſubrogatos, & ad hoc nemo aduertit, ideo teneas menti, quia de facili poſſet de facto contingere.

554 Memini me alias plura dixiſſe in lege de minore. in. §. tormenta. in iiij. colum. ff. de quæſtionib. circa hoc quod teſtis inhabilis iuncto cum teſte habili plene probat, quia integra fides vnius ſupplet defectum alterius. de quo etiam habetur per Soci. in conſi. ſuo cxxx. incipien. viſa cõtinentia. in vltima colum. & per do. Nellum in tracta. ſuo bannitorum, in prima parte tertij temporis. in xvj. quæſtio. & per Alexand. in conſilio cxxx. incipien. perſpectis, in penul. colum. in vj. volu. Sed iſta omnia limita & intellige eſſe vera quando ille teſtis inhabilis nõ eſt in totum inhabilis, adeo quod nec etiam faceret indicium, vtputa ſeruus contra dominum, vt in l. diuus. §. ex quibus. & in lege maritus. ff. de quęſtioni. nam tali caſu etiam ſi teſtis taliter inhabilis concurrat cum valde habili tamen non probat, nam ſi nullum facit indicium non poteſt ab alio teſte recipere incrementum cum incrementum præſupponat aliquid adeſſe, vt in l. ſi mancte. ff. de præca. ita multum ſingu. limitat prędicta Alex. in repe. l. ſæpe. in xvij. col. in fi. ff. de re iudica. vbi adducit prædicta. Tene menti quia eſt ſingularis limitatio.

555 Tu ſcis quod probationes facte in iudicio ſummario non probant in iudicio plenario, & ſimiliter ſentẽtia lata in cauſa ſummaria non releuat in plenaria & ordinaria, ut habetur in l. ſi iudex. ff. de his qui ſunt ſui vel alie. iur. & in l. ſecunda. C. de ordi. cog. cum ſimil. Attamen ſcias ꝙ ſi probationes in iudicio ſummario facte fuiſſent plenarie tunc præiudicant eodem modo ac ſi ordinaria fuiſſet cauſa. iſtud fuit not. verbum. Iac. But. in l. ab hoſtibus. in. §. ſed quod ſimpliciter. ff. ex qui. cau. ma. quod dictum refert & ſequitur plura addendo Alex. in repe. l. ſæpe. in xx. col. ff. de re iudi.

556 Plura vt credo te ſcire ſunt priuilegia militum & doctorum in iure ſparſa quæ cumulare præſentialiter nõ curo, & inter alia eorum priuilegia habent hoc quod nõ poſſunt pro aliquo maleficio torqueri licet cõtra eos exiſtent indicia ipſius maleficij, ſecundum Barto. in l. milites. C. de quæſtioni. vbi dicit quod alias euaſit quendam poteſtatem qui erat miles dum eſſet in ſyndicatu, & ſyndicator propter legitima indicia volebat eum facere torqueri, & hoc habet locum in militibus noſtri temporis, vt ibi ſentit Barto. & expreſſe firmat Salyc. poſt Cy. in lege prima. C. de iur. & fact. ignor. & Alexan. in l. centurio. in nona colum. ff. de vulga. & pupilla. & idem eſt in doctore ſecundum Bart. in l. prima. C. de aduoca. diuerſo. iudi. & Cyn. in dicta l. milites. & in l. quarta C. ad l. iul. maieſta. & non valeret conſuetudo in contrarium diſponens, imo eſſet ipſo iure nulla. l. omnes iudices. vbi Bart. not. C. de decurio. libro decimo, quæ omnia ponit Iaſ. in l. de quibus. numero ciiij. ff. de legib. Prædicta tamen limitat domi. Alexan. in dicta l. omnes. non habere locum in crimine læſæ maieſtatis, & proditionis populi, per l. fallaciter. C. de quæſtionib. & per not. per Bald. in l. decuriones. C. de quæſtioni. & dicit quod hoc etiam voluit Ange. de Are. in tractatu maleficiorum in verbo, fama publica. in ſexta quæſtio. & ſubdit do. Alexan. in dicta l. omnes. ꝙ in caſibus in quibus tales poſſunt torqueri debent primo degradari antequam torqueantur, ad quod alleg. text. quem dicit ſingula. in l. ſi exempta. C. de maleſi. & mathe. in verſicu. præſidio dignitatis exuti &c. & ſubdit Alexan. vbi ſupra ꝙ doctor & miles legitime degradatus a dignitate ſua ad eandem nũquam aſpirare poſſunt. alleg. Bald. hoc dicentem in l. ſecunda circa fin. C. de liber. & eorum libe. & idem dixit Paris de Puteo in tractatu ſyndica. in lxx. char. in ſecunda colum. quod eſt no. et idem dicas tu eſſe in tabellione depoſito ab officio & priuato officio tabellionatus, quia tunc non poteſt creari tabellio, ſecundum Bald. in capitulo at ſi clerici. in iij. colum. de iudi. & in capit. gratum. de poſtula. prælato. & in l. ſecunda. C. de manumiſ. vindi. & vide Barba. in c. ex literis. in penulti. char. in viii. colum. de conſtitu. & Iaſ. in l. dedi. in. §.

idem erit.in vlt.col.ff.de condi.cau.da.cau.
non ſequu.& in l.naturalis.in ij.col.ff.de p̄
ſcrip.verb.& d.Phil.Deci.in c.vt noſtrum.
nu.iiij.de appel. ad quæ vide etiam d.Pari.
de Pute.in trac.ſyndi.in lxviij.char.in iiij.
col.& ibi in lxx.char.in ij.col.& Moder.in
repe.c.quoniam contra.in lxxxvj.char.nu-
me.xxxv.de probatio.

557 Tu ſcis ꝙ teſtis de auditu regulariter
non probat, vt habetur in c.teſtes.iij.q.ix.
& habetur in l.teſtium.C.de teſti. & voluit
Spe.in tit.de teſte.in.§.nunc tractandū.in v.
col.verſi.de auditu quoq;.& habet per Ale
xan.in conſil.lxxvij.inci.in cauſa.in ij.col.
in j.volu.& ibi in conſi.c.incip.ſuper j.&c.
in vj.col.Card.Alex.in iiij.col.in fi.ff.de ap
pel.& Soci.in conſi.ſuo lxxxix.inci.in cau
ſa &c.in j.col.in j.volu.& habetur late per
docto.in c.ex literis.ff.de teſti.& ideo dixit
do.An.in c.quoties.in fi.de teſti.ꝙ teſtis de
auditu non eſt verus teſtis. & dixit idem d.
An.in c.auditis. in j.not.de elec.ꝙ qñ teſtis
deponit de auditu non ſequitur quod intel-
lexerit niſi præſumptiue, de quibus omni-
bus dixi in conſi.meo xix.incipien. clariſſi
mi &c.in j.char. Scias tñ quod dictum talis
teſtis facit indicium & pręſumptionem quę
transfert onus probandi contrarium in ad-
uerſarium.Ita ſing.dixit Archi.in c.hoc vi-
detur.xxij.q.v.quod dictum pro not.refert
& ſequitur Lud.Ro.in l.ſi vero.in.§.de vi-
ro.ff.ſo.ma.& in ſing.ſuo cccxlj.incip.teſti-
monium de auditu.& Alexan. in conſil.ſuo
lxxvij.incip.in cauſa accuſationis.in j.col.
in j.vol.quod eſt duplicatum.in iij.vol.con
ſi.lxiij.& d.Fran.de Curte in conſi.ſuo lxx.
incip.circa primum.in iij.col.vbi ad corro-
borationem huius dicti adducit Pau.de Ca.
in conſi.ſuo xvij.inci.in cauſa quæ vertitur
Parme.in xj.col.vbi dixit teſtimonium de
auditu facere coniecturam & præſumptio-
nem.Tene menti prædicta quia poſſunt ſer
uire ad multa & ſunt magni momenti.

558 Clauſula generalis non obſtantibus ali-
quibus in contrarium facientibus licet tol-
lat omnia in contrarium facientia et ſi talia
contraria haberent ſpecialem clauſulā de-
rogatoriā, vt dixi ſatis late in practica mea
cauſa.crimi.in.§.quæritur.nu.xvj.Tene ta-
men menti ꝙ ſi in ſtatuto vel reſcripto prin
cipis ſit clauſula generalis non obſtante ali
quo priuilegio ꝙ debet intelligi de priuile-
gio in corpore iuris ſcripti non clauſo, i lla
enim quæ ſunt in corpore iuris cōis vel ſta
tutorū clauſa non intelliguntur ſublata per
illa verba, ita dixit gl.in l.ij.§.oēs autē iſti.
ff.de iudi.quam ibi ſumme not.ad hoc Pau.
de Ca. quod dicit perpetuo eſſe tenendum
menti,& quod nunꝙ debes obliuiſci.

559 Sepe in literis apoſtolicis in fine ponun-
tur iſta verba,videlicet nulli igitur hominū
liceat contra has literas auſu temerario cō-
tra ire , alioquin indignationem apoſtolorū
Petri & Pauli ſe nouerit incurſurum &c.
Quid importent iſta verba? Dicas quod im
portant pœnam arbitrariam.Ita dixit Bald.
in repe.l.cunctos populos.C.de ſum.tri. &
fide catholi.quem ibi refert & ſequitur do.
Ioan.Bapti.de ſancto Seue. in iiij.char.in j.
col.vbi etiam adducit Bal.in c.porro.in tit.
quæ fuit pri.cau.beneſi.amit.vbi dicit ꝙ il-
la verba comminantur priuationem beneſi
ciorum.de quo latius per d.Ioan.Bapti.vbi
ſupra & per Iaſ.in l.j.nu.iij.ff.ſi quis iuſdic.
non obtempera.vbi latius loquitur de dicta
clauſula.de qua vide etiam Alexan.in con-
ſi.ciij.incip.videtur primo.in iij.col.in j.vo
lu.Tene mēti,quia alias vidi peritos & do-
ctos dubitare de īportātia dictorꝫ verborꝫ.

560 Habemus in hac ciuitate Bononiæ ī cu-
ria mercatorum quoddam ſtatutum volens
quod credatur libro mercatorum quod ſta-
tutum intelligitur ſolū in his quæ pertinent
ad artem mercantiæ & non in alijs,ſecundū
Ioan.And.in addi.Spe.in ti.de inſtru.edi.in
§.nunc dicendum.in addit. magna.in j.col.
quod dictum refert & ſequitur Lud.Ro.in
conſi.ſuo ccv.inci.in puncto propoſito &c.
& Iaſ.in l.ſi quis ex argentarijs.in.§.ratio-
nem.ff.de eden. & Lud.Roma.in conſi.ſuo
cciiij.inci.pro diſcutienda . in j.col.& illud
dictum Ioan.And.etiam refert & ſequit do.
Fran.de Are.in conſi.ſuo xxxiij. incip.con-
ſultatio &c. in j.col.& in conſi.xliiij.quod
incip.in propoſita conſultatione.& in cōſi.
ibi ſeq.in vlt.col.& pro prædictis Iaſ.in d.
.§.ratio nem.adducit etiam Lud.Ro.in con
ſi.ſuo cccix.inci. in cauſa Ioannis &c.vbi di
cit ꝙ diſpoſitio ſeu prouiſio ſtatuti diſpo-
nens ſuper adhibenda fide theſaurario non
procedit qñ agitur de materia non pecunia
ria.Et iſta puto notanda eſſe contra iudæos
mutuātes ad vſuras ſuper pignoribus diuer
ſarum perſonarum qui habent ampliſſima
priuilegia vt credatur libris ſuis, quod hoc
tm̄ intelligitur de mutuo facto ſuper pigno
ribus & nō circa alia.Et pro prædictis opti
me faciunt dicta per Iaſ.in l.age cum Gemi-
niano.C.de tranſa.vbi plura iura & doctri-
nas allegat in ſimili,& inter alia dicit ꝙ ſtā
te ſtatuto ꝙ conſules artium cognoſcant de
cauſis intelligitur de cauſis ſpectantibus ad
illam

illam artem & non de alijs alleg. Lud. Ro.
in conſi.ſuo ccc.incip. in caſu propoſito. &
adducit etiam Bal. in l.fi.in iij.not.C. de iu-
riſdi.om.iud.& Cyn.& Ang.ibi vbi dicunt
ꝙ conſules mercatorum qui habent cogno
ſcere de cauſis mercatorum, intelligitur qñ
cauſe ſunt occaſione mercantie,ſecus ſi alte
rius rei.& dicit etiam ꝙ ſtante ſtatuto ꝙ fi-
lius artifex obligetur intelligitur ſi contra-
hat cauſa illius mercantie vel artificij, ſecũ
dũ Bal.in l.fi.in ij.col.C.ad macedo. & in l.
iiij.§.ex hoc edicto ff. nau. caupo. ſtabu. &
Pau.de Ca.in l.j.§.in filio ff.ad macedo.vbi
dicit ꝙ pluries vidit iſtum caſum Florentie
in ſimili.& dicit ꝙ ſindici qui habent ſindi
care officialem non impediunt ſe de geſtis
extra illud officiũ, ſecundum Bal. in l.ij.C.
vbi de ratioci.agi opor.& in l.obſeruare.§.
proficiſci in ij.q.ff.de offi.proconſu. & Bal.
in l.iij.in §.✱ ff.nau.caupo.ſtabu.Similiter
dicit ꝙ dominus non tenetur de delicto ſuo
rum officialium vel famulorum qñ delin-
quunt extra miniſteriũ in quo dominus eis
vtebatur,ſecũdum Bar.in l.ne quid.in prin.
ff.de incẽ.rui.naufr.& in l.j.§. familie ff. de
publi.& Abb.in c.j.in iij.col.de reſti.ſpoli.
Pet.de Anch.& Gemi.in c. ſi epiſcopus. de
offi.ordi.in vj.Itẽ adducit ẽt Ang. in l.j.C.ſi
rec.prouin.vbi dicit ꝙ poteſtas nõ tenetur
de male geſtis per ſuos officiales extra eorũ
officium.Dicit ẽt ꝙ cõmunitas non tenetur
de delicto officialis a ſe electi quando deli-
quit extra materiã officij.alleg.ad hoc Lu-
do.Ro.in conſi.ſuo cccxxxviij.incip. in ca
ſu propoſite cõſultationis &c. Dicit poſtea
ꝙ nuncio publico nõ creditur niſi circa of-
cium ſuum, vnde ſi dicat citatum dixiſſe ei
iniuriam non creditur ſibi,ſecundum Ioan.
And.in addi.Specu.in ti.de cita.§.j.in prin.
& eum ſequitur Abb.in c. cũ parato in iiij.
col.de app.& eum ſe.Iaſ.in l.properandum
in.§.& ſi quidẽ in.§.col.ante fin.C. de iudi.
Vltimo adducit Bal.in l.ſi aduerſarius C.de
fid.inſtru. vbi dicit ꝙ ſtatutum diſponens
bannitum haberi pro confeſſo, intelligitur
quo ad maleficia deſcripta in libro banni,
& non quo ad alia.Tu autem vltra Iaſ.vbi
ſupra circa hanc materiã adde dicta per Lu
do.Ro.in conſi.ccccxxxiiij.inci.in quo &c.
in fin.verbis & per Bald.in l.j.in prin.ff.de
magiſt.conue.& per Catal.in tracta.ſyndic.
in ver.ccxxvj.inci.adde ꝙ ſi officialis &c.
& per Felyn.in c.poſt ceſsionem in ij.colũ.
in fi.de proba.& per Barb.in c.cum ordinẽ
in vlti.colũ.de reſcrip.& per Fely.in c.fra-
ternitatis in prima colum, verſicu,fallit ij.
de hæreti.& in c petrus in iij.colum.de ho-
mici.in quibus locis prædictis ſcribẽtes plu
ra adducunt facientia ad hanc materiã poſt
Iaſ.vbi ſupra & hæc materia profecto quo-
tidiana eſt & vtilis.

561 Capias no.& ſingulare verbum lucri ple
tium,videlicet ꝙ ſi teſtator legat vxori ſue
vſumfructum fundi cum hoc quod proprie
tatem alienare non poſsit eiuſdẽ fundi,tunc
cenſetur etiam proprietatem dicti fundi ei
legaſſe.Ita ſing.dixit Bal.in l.proculus ff.de
vſufru.quod dictum pro not.referri & ſequi
tur Ludo.Ro.in conſil.ſuo ccvj.incip. licet
de communi concluſione &c.& Soci. in cõ
ſi.ſuo cxxxj.incip.in præſenti &c.in vij.co
lum.in j.volu.& Raph. Fulgo.in conſil.ſuo
xiij.incip.circa primum &c.in vlti.colum.
& Alex.in conſi.ſuo cl. incip. viſo themate
&c.in j.colum.in vij.volu.& d.Pet.Philip.
Cor.in cõſi.ſuo lxiiij quod inci.in caſu præ
ſentis &c.in j.col.in iiij.volu.& do.Fran.de
Cre.in nota.ſuo xxviij.quod incip.maritus
legauit &c.& vide ad prædicta Iaſo.in l. cũ
hi.in.§.ſi vni.ff.de tranſact.& vide etiã do.
Franciſchinum de curte in conſil. ſuo xiiij.
incip.viſis in j.col.& Soci.in conſil.ſuo cij.
incip.viſis ſupra &c.in antepen.colũ. in iij.
vol.& Cæpo.in tract.de ſerui in iiij.rubr.in
ij.col.Et vide quæ ego dixi In repe.mea ru-
bri.ff.de fideiuſ. in xxiij.q.

562 Aduertas ad vnum & bene arrige aures
Nam habemus hic Bononiæ quoddam ſta-
tutũ ſub rub.de genera.ſeu cõmu.pe. banni
torum.in iij.col.quo diſponitur ꝙ capto bã
nito in figura bãni deſcripto in archiuo pu
blico debeat intra tres dies ſequentes con-
tra eum fieri executio banni nulla defenſio
ne vel exceptione ſua audita vel admiſ-
ſa &c.quod ſtatutum non fallor, videtur cõ
tinere iniquitatem, vt ſatis dixi in practica
mea cauſa.crimi.in.§.vltima quæſtio.per to
tum illum.§.Tamen dicas ꝙ non obſtanti-
bus verbis dicti ſtatuti poteſt ẽt de iure ſuc
curri dicto bãnito, nã poteſt allegare & pro
ponere nullitatem banni & maxime illam
quæ prouenit ex defectu iuriſditionis, iux-
ta glo.in cle.j.de ſequeſt.poſ.& fruc.de qua
dixi ſupra in ſing.100. incip.tu ſcis &c. &
debet audiri quoniã terminus datus ad om
nem defenſionem faciendã, licet ſit elapſus,
tamen non excludit allegationem nullitatis
& ideo poſt terminum banni licet ſtatutum
dicat ꝙ vlterius non audiatur,tamen poteſt
proponi nullitas. Ita ſingu. dixit Bald. in l.
ſcire oportet. in.§.hæc de his ff. de excuſa.
tuto, per illum text. quem modo prædicto

ſummat. Tene menti perpetuo, & nunquã obliuiſcaris pro adiuuando amicum quando per aliquod ſtatutũ eſt ſibi præcluſa via faciẽdi defenſiones ſuas, & vide infra in ſingu, 592. incip. nullitas.

563 Parũ animaduertunt quandoque notarij conficientes inſtrumenta, nam quandoq; incurrunt maximam pœnam conficiendo inſtrumenta, licet non ſint falſa ſi tamen ſunt illicita, quia conficere illicita inſtrumẽta eſt quandoque ſpecies falſitatis, vt habetur in l. iubemus in fi. C. de teſta. Et ſcias ꝙ notarius ſcribens inſtrumentum ſimulatum punitur pœna manus, & eſt perpetuo infamis tex. eſt ſing. in c. imperialem in §. ſcriba. de prohi. feu. alie. per Fed. quem tex. pro ſing. ad hoc alleg. Bald. in rub. C. res inter alios acta circa fi. quod ego etiã retuli in l. ſi ſciẽte ad fi. ff. de parrici.

564 Mutuans pecuniam ſtatim cõſumpturo eũ nõ obligat ad reſtitutionẽ, vt late hř in l. ſi quis cũ ſciret ff. pro emp. & voluit Flo. in l. j. in fi. ff. de alea. & Iaſ. in l. iuregentium. in . §. prætor ait in j. col, ff. de pac. Sed pone aliquis mutuauit centũ alicui hoc pacto ꝙ illa conſumeret in meretricibus an ſi cum hoc pacto accepit, tamẽ illa centũ nõ cõſumpſit in meretricibus, an ille mutuans poſsit illa repetere? & dicas quod non. Ita no. dixit Io. And. in addi. Specu. in tit. de oblig. & ſolu. in rub. in prin. quod dictũ refert & ſequitur Alex. in l. ſi cũ dotem in. §. ſi poſt ſolutam, poſt prin. ff. ſolu. ma. vbi dicit ꝙ de hac quæſtione alibi doct. canoniſte, nec legiſte nõ faciunt mentionem.

565 Dubitarũt alias doc. & legiſte & canoniſte, vtrum damnatus ad perpetuos carceres poſsit facere teſtamentũ? in quo Abb. in rubri. extra de teſta. in j. colũ. dicit ꝙ in laico communis ſententia eſt ꝙ ſit inteſtabilis, vt no. in l. ij. ff. de publi. iudi. ſed in clerico dicit ꝙ varie fuit cõſultũ, nã quidã conſuluerũt ꝙ non poſsit teſtari, quia illa pœna equiparatur pene mortis ſeu deportationis, vt no. Inno. in c. qualiter & qñ de accuſ. conſulẽtes vero cõtrariũ moti ſunt, quia ius canonicũ non imponit perpetuum carcerem ad pœnã, ſed ad pœnitentiã, vt in c. nouimus de verb. ſig. & in c. pen. de hæreti. & in c. quis de pen. in vj. ergo non debet hæc pœna inhabilitatis teſtandi prodire ex penitentia. & dicit ꝙ hæc opinio eſt mitior, ſed alia videtur verior, quia negari nõ poteſt quin ibi ſit quaſi mortuus. Ita reſidet Abb. in d. rub. Barba. autem in c. quia ingrediẽtibus in x. colum. relato ab Abb, in d. rubr. dicit quod idem Abb. in c. tue, de pen. tenet ꝙ non perdit factionem teſtamẽti. & dicit quod Bald. in repeti. l. j. C. de ſac. ſanc. eccle. tenet idem videlicet ꝙ non poſsit facere teſtamentum. Et dicit ipſe Barb. conſiderandum ꝙ de iure ciuili liber homo non poteſt damnari ad perpetuũ carcerẽ, vt voluit Bar. in l. ij. ff. de publi. iudi. & dicit ꝙ de hoc eſt tex. in l. aut damna in §. fi. ff. de pen. Item dicit ꝙ loquentes in clerico non bene loquuntur, eo quia damnatus ad perpetuum carcerem equiparatur damnato in metallũ, vt not. dixit Inn. in d. c. qualiter & quãdo. & eũ ſequitur Bar. in d. l. ij. Sed damnatus in metallũ perdit teſtamẽti factionẽ, vt in l. ſi in metallum ff. de his quæ pro nõ ſcrip. hab. cum ergo de iure canonico pœna perpetui carceris ſit introducta in locũ pene metalli, ergo ſequitur qđ ſortitur omnẽ eius effectũ c. eccleſia. vt lit. pen. Item pro hac parte adducit tex. in l. j. C. qui ad liber. perue. non poſ. vbi damnatus ad perpetua vincula perdit teſtamẽti factionẽ actiue & paſsiue, & dicit ibi Bal. qđ clericus damnatus ad perpetuos carceres dř inteſtabilis actiue & paſsiue, niſi quo ad alimenta. & hoc refert & ſequitur Ioan. de Imo. in d. l. ij. vbi refert Benedic. de plumbi. alleg. d. l. j. ad hoc ꝙ damnatus ad perpetuos carceres ex forma ſtatuti, quia de iure communi hoc fieri non poteſt, vt dictum eſt non poterit acquirere ex teſtamento vltra alimẽta. & dicit Io. de Imo. ſecundũ Barb. vbi ſupra ꝙ de iure canonico quo eſt permiſſa iſta pœna etiam alimenta relinqui nõ poſſunt damnato ad perpetuos carceres. quæ omnia ſunt notãda, ſecũdũ Barba. in d. c. qa ingredientibus in x. col. de teſta. vbi prædicta refert ad literam.

566 Regula eſt trita & vulgata quod regulariter vltima derogant prioribus & maxime in teſtamentis & vltimis voluntatibus, vt habetur in l. diuus in. §. licet ff. de iur. codic. & in l. ſi mihi & tibi. §. in legatis ff. de leg. j. & in l. hac conſultiſsima in. §. ſi quis antea C. de teſta. & in l. ſancimus eodem titu. & in l. iiij. in fin. ff. de adimen. leg. de qua materia dixi late in l. prima in. §. ſi ſerui quaſi in iij. & iiij. colum. ff. de quæſtioni. Et adeo vera eſt iſta regula ꝙ ſi aliquis ſolenniter cũ ſeptem teſtibus fecit teſtamentum, poſtea ingreſſus monaſterium fecit ſecundum teſtamentum coram duobus teſtibus ſecundum formam c. cum eſſes. & c. relatum de teſta. iſtud ſecundum tollit primum, etiam ſi in primo fuiſſet facta inſtitutio vel legatum in piam cauſam, quia tunc talis ingreſſus ſubie

ctus eſt eccleſie, vnde in actibus ſuis nõ ſubijcitur ſtatutis laicorum nec legibus ſed iuri canonico. Ita nota. dixit Ant. de But. in c. in præſentia in xiiij. colum. in verſi. ex his poteſt decidi &c. de proba. & dicit ſe in facto ita reſpõdiſſe quod dictũ pro not. refert & ſequitur Alex. in cõſi. ccccliij. inci. viſo ac diligenter &c. in tertia colum. & hoc ſecundum ordinem meum. aliter eſt conſil. cv. in iiij. volumi.

567 Omnia noſtra facimus quibus authoritatem noſtram impartimur. c. j. & ij. de confir. vti. vel inuti. capit. ſi apoſtolice de præben. in vj. l. j. C. de iur. vete. enucle. & ideo dixit Bal. in l. ex placito C. de re. permu. in iij. colum. ꝙ ſi papa confirmat ſtatuta Spoleti, nõ dicuntur amplius ſtatuta Spoletana, ſed ſtatuta papalia. & dicit Bald. in l. ex facto. in prin. ff. de vulg. & pup. ꝙ ſi ſuperior confirmat ſtatutum nõ poteſt inferior amplius de illo ſe intromittere. & voluit Alex. in conſi. ccccl xix. ſecundum ordinem meum inci. viſo puncto in ij. col. & Barba. in c. paſtoralis in. §. præterea in xvij. colum. de off. de leg. & Barba. in conſi. inci. ſcripſit Eccleſiaſtes in ix. col. quod eſt inter cõſilia Alexan. nu. 470. & Ludo. Ro. in conſi. xcviij. incip. quo ad id &c. in prin. & Barb. in tract. Car. in j. q. in v. col. in fi. & do. Fely. in c. qualiter el j. in xij. colũ. de accuſ. & in c. j. in ix. colũ. vbi plura alia ad hoc adducit extra de ſpõſa. Stantibus prædictis iam pluries ego dubitaui de vna doctrina Abb. quod non ſit vera. nam dicit ipſe Abb. in c. dilecto de præben. in ij. col. quod ſtatuta collegij confirmata per ſuperiorem poſſunt tamen per collegium reuocari confirmatione nõ obſtante quod dictum refert & ſequitur Alexan. in l. omnes populi in iiij. col. in apoſtil. ff. de iuſti. & iur. Sed ſi per confirmationem ſuperioris efficiuntur ſtatuta ſuperioris & non collegij per illã regulã, ꝙ omnia noſtra facimus &c. ergo non poterit per collegium reuocari cum inferior non poſsit reuocare factum ſuperioris, vt in cle. ne romani. de ele. & xxj. diſt. c. inferior & in c. cum inferior de maio. & obed. & in l. fina. C. de legi. ideo cogito, quia puto quod Abb. inaduertenter locutus ſit.

568 Daciarij habent plura priuilegia a ſuperioribus qui ſibi locant dacia, vt quotidie videmus in locationibus daciorum per totam Italiam. Et vltra priuilegia quæ ſibi dantur a locatoribus, etiam habent aliud priuilegium a iure. Nam contra fraudantes dacia & gabellas ſufficiunt probationes per coniecturas, quia talia clam committũtur, ideo lex contenta eſt facilioribus probationibus & indicijs. Ita not. dixit Alexand. in conſil. ſuo clxxxviij. incipien. viſo proceſſu in ſecunda colum. in vij. volumi. pro quo faciũt dicta per me. ſupra in ſingu. meo. 1. & in repetitio. mea rubri. C. de proba. in lxiiij. colum. in princi. & in practica mea cauſarum crimi. in princ. nume. xiij. & in dicta practica. in. §. diligenter nu. cxxvj. in quibus locis plura iura & doctrinas ad hoc propoſitum adduxi quæ per te videas.

569 Pia cauſa habet plura ſpecialia & plura priuilegia, de quibus per Ludo. Roma. in authen. ſimiliter C. ad leg. fal. & in conſilio ſuo cccccxxviij. incipien. in terminis &c. & per do. Philip. Decium in conſil. clxxxij. in cip. in caſu occurrenti in iij. colum. & per Alexand. in conſil. cij. incip. ſuper primo in vij. volu. & ibi in conſil. cxxxj. incip. ſuper themate &c. in j. colum. & per Alexand. in conſil. cxc. incip. plura narrata &c. in vj. volu. & per domi. Philip. dec. in cõſi. cclxxiij. incip. in caſu &c. & in conſil. cclxxxiiij. incip. viſo in iiij. colum. & per Soci. in conſil. ſuo cxxj. incipien. præmittenda &c. in v. colum. in iiij. volumi. Et inter alia pia cauſa non ſubiacet humanis legibus, nec ſolennitatibus iuris, vt habetur in c. fina. de ſecun. nup. & voluit Bart. in l. cunctos populos in v. q. C. de ſum. tri. & fid. catho. & ideo dixit Bald. in l. generali in fi. C. de ſacroſan. eccl. ꝙ ſi ſtatutum dicit ꝙ mulier non poſsit teſtari ſine conſenſu propinquorum, ꝙ tamen poterit teſtari ad pias cauſas ſine conſenſu propinquorum quod etiam ſentit Bar. in d. l. cunctos populos quod dictum refert & ſequitur Pet. de Anch. in repeti. c. canonũ ſtatuta in verſicu. dicit Bald. &c. de conſti. & idem etiam dixit Bal. in l. generali. in fin. C. de ſacroſan. eccle. vbi dicit, ſtatutum dicit ꝙ non valeat teſtamentum niſi ſit poſitum in archiuo publico, ꝙ ſi reperitur teſtamentum ad pias cauſas non poſitum in archiuo publico, tamen valebit, & allegat rationem dicens ꝙ cõtra priuilegium pie cauſe quod reſpicit ipſum dictum, & eius eccleſiam nõ poteſt fieri ſtatutum. Et pro iſtis faciunt dicta per Salyc. in auth. caſſa. C. de ſacroſanc. eccl. & per do. Anto. in c. relatum el. j. de teſta. & faciunt alia plura quæ vltra prædicta refert Alexan. in conſi. ſuo ccccliij. ſecũdum ordinẽ meũ. quod inci. viſo & diligenter in iiij. col. Sed aduertas tñ quia cõtra illud dictum Bald. in d. l. generali tenuit Ludo. Roma. in conſi. ſuó clxvj. incip. viſo diligenter

In j. colũ.Item circa hanc materiam teneas
menti vnũ videlicet quod ſi notarius priua
tus officio tabellionatus ſcribit relicta ad
pias cauſas nõ ꝓpterea valet eius ſcriptura
licet pium ſit relictum,quia priuilegiũ teſtã
tis vel hæredis vel legatarij non tollit deli-
ctũ ſcribentis.Ita not.dixit Bal.in l.in frau-
dem in.§.ſi quis ff.de teſta. mili. quod dicit
eſſe menti tenendum.

570 Aduertas ad vnum ad quod pauci aduer
tunt ꝙ vere eſt magni põderis & magni ho
noris & vtilitatis. Nam habemus quod nõ
ſufficit alicui dicere.ſed illud quod dr̄ opor
tet probari tex.eſt iuncta glo.in c.j.de præ-
ſcrip.in vj.& in c.non eſt.de conſue.eo.lib.
& voluit glo.in l.j.ff.ſi quadru.paupe.feciſ.
dica,& glo.in l.ij.ff.de fer.& in l.magis pu-
to in.§.illud ff.de reb.eo.& glo.in l.ait præ-
tor.ff.vi bo.rap.& in l.j.ff.de incen.rui. nau
fra.& glo.in c.ſuper eo.de appel. & in cle.
j.de reſti.in integ. pro quibus faciunt dicta
per Ange.in l. quæcunque ff.de pub.& per
Barba.in conſi.ſuo lvj.inci. propoſita mihi
in ij.col.in iij.vol.& in conſi.lxxiij.inci.vi-
ſo puncto in vj.col.in eo.volu.& ibi in con-
ſil.lxxvj.incip.viſo puncto in ij.colũ. & ibi
in conſi.lxxxviij.inci.in contingentia in v.
col.& per do.Fel.in c. cũ dilectus in penul.
col.de accuſ.vbi alleg.alias glo. hoc dicen-
tes,de quo etiam per Abbas in conſilio ſuo
xxxiiij.inci.ſuper quæſtionis materia in ij.
col.in prin.& per me in l.qui falſam in v.co
lum.ff.de fal.& per Alex.in conſil.lxxviij.
inci.viſo in pe.colũ.in v.volu.& in conſilio
xxvj.inci.viſo,in pe.col.in vj.vol.& ibi in
conſi.ccxvj.incip.ponderatis in ij. colũ. Et
facit etiam quod dixit d.Philip.dec.in cõſi.
ſuo ccccij.incip.in cauſa in vj.col.Item facit
etiam, nã ſtatutũ dans premiũ accuſanti in
telligitur ſi ipſe accuſans probauerit contẽ-
ta in accuſatione eſſe vera & non aliter.Ita
dixit glo. in c.j. in verbo, oſtenſum. de his
quæ fi.a maio.par.cap.& probatur in c.poſt
electionẽ & in c.cum ſuper. de cõceſ. prę̨b.
& glo.in l.ſi cuius appellatio.ff.de appel.re
ci.& glo.in l.ij.C.quod met.cau.& Alex.in
conſil.ccxcvj.inci.diuini numinis in ij. col.
& in conſi.lxxj.inci. videretur in conſulta-
tione &c.in ij.col.in v.vol,de quibus omni
bus dixi in practica mea cauſarũ crimina.
in.§.diligẽter nu.173.cum ſeq.Et adeo ſunt
vera ſupradicta quod nõ ſufficit dicere, ſed
illud quod dicitur debet probari,quod etiã
ſi ſtatutũ diceret ꝙ ſtaretur allegationi ali-
cuius debet intelligi & probationi.Ita ſing.
dixit Domi.de S.Gemi.in c. non eſt per gl.
ibi de cõſue.lib.vj.quod dicit eſſe bene no.
quod dictum pro not. refert & ſequitur do.
Anto.burgos in c.cum dilecti in xj.colũ. de
emp.& vendi.Quod dictum ſumme not.ad
ſtatutum quod habemus hic Bononiæ vo-
lens in aliquibus ꝙ ſtetur dicto alicuius,ma
xime de damno dato, nam debet intelligi
ſi damnum vel damnum dantem probaue-
rit alias non ſtabitur eius dicto,quod perpe
tuo tene menti quia per hoc facies corrue-
re mille accuſationes damnorum datorum.
Nec obſtat ſi in cõtrarium diceretur quod
dictum ſtatutum vult quod ſtetur dicto dam
num paſſi cum iuramento ſuo, & non ſim-
pliciter dicto ſuo. Quia reſpondeo quod cũ
requiratur probatio cum dicto ſuo non ſuf-
ficit loco probationis iuramentum,quia ap-
pellatione probationis intelligitur de pro-
batione valida & legitima,& ſic in potiori
& in digniori ſignificato, vt habetur in l.j.
in.§.biduum ff.quando appel.ſit.& in l.j. in
.§.qui in perpetuũ ff.ſi ager vectig.vel em-
phy.pet.& in c.pe.de ſen.excom.& in c.cũ
olim extra de teſtib.in.§.quoties inſtitu. de
iur.natu.de quo late dixi in repeti.mea.l.de
vnoquoq; in j.col.ff.de re iudica. Sed iura-
mentum non dicitur legitima probatio, vt
habetur in pluribus iuribus quæ ego late
adduxi ĩ repe.mea rub.C.de prob.in xxvj.
col.vbi videas.Ergo iuramentum non ſuſti
nebit talem accuſationem. ideo tene menti
prædicta,quia ex prædictis poteris cõſequi
honorem & lucrum.

571 Adiuui ſemel quendam pauperrimũ ami
cum meum a pœna qui fuit examinatus in
teſtem contra quendam diuitem & potentẽ
nam dixit quod ille diues habuit in depoſi
tum ab vno ciue libras centum,& in princi
pio dicti ſui dixit ꝙ illi depoſito fuit p̃ſens
Titius & Seius,poſtea in fine eius teſtimo-
nij interrogatus qui erant pręſentes qñ fuit
factũ dictum depoſitum,& ipſe teſtis reſpõ
dit ꝙ nemo aderat;quo audito curia inſur-
rexit cõtra eũ, & formauit inquiſitionẽ de
falſo & de periurio,tũc ego cõparui & dixi
quod nõ poterat puniri,nec de falſo,nec de
periurio,eo quia quando teſtis in principio
dicit ꝙ tali actui fuit præſens talis & talis,
& poſtea dicit ꝙ illi actui nemo erat, intel-
ligitur niſi illos quos primo dicit fuiſſe præ
ſentes.Ita ſing.dixit Albe.de roſa.quẽ ibi re
fert & ſequitur Alex.in l. non erit in.§.da-
to ff.de iureiurã.& Soci.in l.ſi quis ita ff.de
reb.dub.& Alex.in conſi.ſuo clxx.inci.vi-
ſo inſtrõ in fi.in vj.vol.& in conſi.cxc.inci.
viſis atteſtationibus in ij.col.in vij.vol. pro

quibus etiam faciunt dicta per Alex. in cõſil.clxxxv.inci.viſo in ij.col.in vij.volu.& in conſi.cxcvij.incip.viſis &c.in ij.colũ. in eo.volu.& ex iſtis ego feci illum abſoluere ab illa inquiſitione, licet ille iudex egre ferret & multum recalcitraret.

572 Multa & quãplura operatur ignorantia vt dixi in l.qui ignorans ff.de fal. quaſi per totum & in l.qui falſam in xj.colũ.eo.tit.& inter cetera operatur magnũ effectum. Nã vt forte ſcis dãtur quatuor anni minoribus effectis maioribus ad petendam reſtitutionẽ in integrum eorum quæ facta ſunt in minori etate quæ ſunt nociua ipſis minoribus effectis maioribus, vt habetur in l.fin.C.de tempo.in integ.reſti.pet. & in c.j.de reſti. in integ.lib.vj.& in cle.vnica eo.ti.& tale tẽpus quatuor annorum non currit ignoranti ſe eſſe leſum. Et ideo ſi quis ignorans ſe eſſe leſum ex aliquo facto in minori etate ſteterit per centum annos quod non petierit reſtitutionẽ, ſemper illam poterit petere. ita ſingu. dixit Bal.in l.falſam C.ſi ex fal.inſtrumẽ.& do.Alex.referens Bal.in conſi.ſuo ccccviij. ſecundũ ordinem meum incipien.ſtantibus his &c.in vj.col.in verſic.nec obſtat &c. de quo etiam dixi in d.l.qui ignorans in fin.ij. col.ff.de fal.& in l.qui falſam in xj.col.eod. tit.& idem dixit Alex.in conſi.ccvij.incip. dñe Alexan.&c.in vlti.colũ.in vij.volu.& Abb.in c.j.in ti.de præſcri.& Card.in d.cle. vnica.de reſtitu.in integ.in xxv.q.& Alex. in conſi.iiij.inci.videretur inſpectis in antepenul.colum.in ij.vol.& in conſi.lxxi.inci. videretur prima conſideratione &c.in vlt. col.in j.vol.& in conſi.lxxxiiij.incip.in cauſa vertente in iij.colũ.in j.volu.& in conſil. cxvj.inci.perſpectis &c.in ij.col.in v.volu. & do.Philip.Dec.in conſi.ſuo xxxvj.in vlti.col.& in conſi.xlij.in fin.& in cõſi.ccciij. inci.In occurrenti caſu &c.in penul.col. Tene menti quia iſtud dictũ non eſt parui momenti, ſed eſt maxime importantie.

573 Grauior eſt iniuria ſeu offenſa facta a fratre vel cõiuncto quã illa quæ fit ab extraneo & ignoto. ita probat tex.& ibi Bal.in l. cum oportet.in verbo, grauius C.de bo.quę lib. Et ideo ſcias quod licet pater non poſſit remittere iniuriã factã filio, inuito ipſo filio. vt hr̃ in l.ſed ſi vnius in.§.filio. & i.§.fi. ff.de iniur.& voluit glo.in l.in perſonam ff. de pac. iſtud tamen intelligas eſſe verũ quãdo iniuria fuit illata filio per cõiunctum, ſecus aũt qñ fuit facta per extraneum & ignotum, quia tunc pater poteſt illã remittere ẽt filio inuito, ita dixit Iaſ.in l.cõtra iuris.in.§. j.in vlti.colũ.ff.de pac.alleg.ad hoc tex. & ibi Bar.Ange.Imol.& Ludo.Ro.in l.lucius ff.ſolu.matri.

574 Mulier cõſtante matrimonio poteſt dotem ſuam repetere a marito qñ incipit male vti ſubſtantia ſua & vergere ad inopiam l. vbi adhuc C.de iur.dot.l.ſi cõſtante in princip.ff.ſolu.ma.cum ſi. Et ſcias ꝙ maritus dr̃ male vti ſubſtantia ſua quando implicat ſe pluribus fideiuſſoribus, & tunc mulier habet legitimam cauſam repetendi dotem. ita dixit Ang.in l. in perſonam. in.§.qui pecuniam ff.de pact.quem ibi refert & ſequitur Iaſ.& quod hoc caſu ꝙ maritus dicatur male vti ſubſtãtia ſua patet ex illo trito & vulgari prouerbio dicẽte, qui pro alio intrat ꝓ ſe eſt vna beſtia, quod eſt vero verius.

575 Proximis ſuperioribus diebus cõſului in ciuitate Tridenti in vno caſu in quo nõ me minime vidiſſe aliquẽ doct.conſuluiſſe nec etiam audiuiſſe aliquem oretenus allegaſſe. Qui caſus talis, nã in dicta ciuitate fuit crudeliter interfectus a pluribus ciuibus illius ciuitatis quidã dñs Paulus de Fatis de Tabarellis de Trilaco q erat doctor V.I.eques & comes familiariſq; imperatoris. Et quidã poteſtas illius loci condemnauit dictos reos contumaces in pœna capitis ſi vnquã peruenerint in fortiã ipſius vel ſucceſſorũ ſuorum. Sed fuit dubitatum vtrũ fuerint ſufficiẽter & debitis pœnis condemnati: in quo ego dixi & conſului quod non, eo quia debebant ẽt condemnari in confiſcatione bonorũ, quia cõmiſerant crimen leſe maieſtatis, cũ dictus dominus Paulus eſſet familiaris imperatoris, & plura ad hoc adduxi de quibus in dicto meo conſilio. Itẽ dixit quod vltra dictas pœnas debebãt ẽt condemnari in alia pœna. Nam debet per peritos & cognoſcentes dictum dominum Paulum fieri exiſtimatio quot annis ẽt potuiſſet naturaliter viuere, & quantum ſingulo anno ex officijs & negotiationibus ſuis & ex induſtria perſone ſue poterat ſuperlucrari, & in tantũ ſunt condemnandi dicti interfectores, & ad damna & intereſſe filiorum & hæredũ ſuorum, & ad hoc alleg.tex.not.inſti.de oblig. quæ ex quaſi delic.in.§.iudex.& tex.in l.fi. ff.de his qui deiece.vel effu. & in l. ex hac ff.ſi quadru.paupe. feciſ.dica.& in l.ait lex ff.ad leg.aquil.& in argu.l. ſtichum aut pãphilum & l.ſi ſeruum eodem titu. Et dixi ꝙ iſtud in terminis tenuit Specu. in titu. de iniur.in.§.ij.in verſicu. ſed nunquid pro libero &c.& in verſi.ibi ſeq.& Ioan. Fab.& Ang.de Are. in d.§.iudex. & adduxi etiam

Abb.hoc expreſſe dicentem in c.j.in fi.j.co
lum. extra de iniur.vbi alleg.d.l. fina.ff.de
his qui deie.vel effu. & d.l. ex hac. & alia
etiam adduxi ad corroborationem prædi-
ctorum de quibus plene in d.conſi. cxv.in-
cip.notã fac mihi viam in qua ambulẽ &c.
Quæ omnia teneas menti quia hodie vide-
tur iudicibus maleficiorum ſatis eſſe condẽ
nare occiſores hominum in pœna mortis
non habito reſpectu ad intereſſe filiorum
vel hæredum interfecti, nec habito reſpe-
ctu ad alia ſupradicta, ideo non tradas præ
dicta obliuioni, quia facient tibi honorem
& vtilitatem adueniente caſu, & tunc eris
mei memor.

576 Retro actis temporibus pluries vidi in
facto quæſtionem illam,videlicet, an com-
mittens homicidium in aliquo loco extra
domicilium ſuum poſsit ratione originis ac
cuſari vel inquiri & puniri in loco originis
in qua dubitatione docto.ſunt varij,vt ego
late dixi in repeti.mea l.fi.ff.de iuriſdi.om.
iudi.nu.128.cum plur.nume. ibi ſeq. Circa
quam quæſtionem teneas perpetuo mẽti ſin
gu.verbum nunquam tradendum obliuio-
ni,videlicet, quod in terris eccleſie iudex
non poteſt inquirere contra ſubditum ratio
ne originis de delicto commiſſo extra iuriſ-
ditionem.ita ſing.dixit Bal.in l.j.§.ij. in pe.
colum.ff.de offi.præfec.vrb.quod dictũ re-
fert & ſequitur do.Augu.de Ari.in addi.ad
tracta.Ang.de Are.ſuper malefic. in verbo,
hæc eſt quædã inquiſitio in viij.char.in ad-
di. inci.tu autem in hac materia adde quod
Bald. & Angel.in l.fina. &c. quod eſt ſum-
me not.in materia.quod dictum etiam retu-
li in d.repe.mea l.fin.ff.de iuriſ.om. iud.nu.
cxxxj.Tene menti,quia ſepe, imo ſepiſsi-
ſime, occurrit in facto.

577 Mulier contrahendo ſecundũ matrimo-
nium dicitur honeſte viuere & ſeruare vo-
luntatem viri qui in teſtamento dixit, lego
vxori mee ſi caſte viuet cap.nicena ſinodus
xxxj.diſt.per quem tex.dixit Bar. in l.mu-
lier in.§.cum proponeretur ff.ad trebel. qđ
vxor non perdit legatum ſibi factum a ma-
rito ſi caſte & honeſte vixerit tranſeundo
ad ſecunda vota.pro quo etiam eſt tex. ibi
ſecundum Barto.& alios in verbo,mulieris
pudicitie &c. quod etiam voluit Abb. in c.
quod ad te.de cle.coniug.& in c.vt clerico-
rum de vit.& honeſt.cle.Bal. autem in l.fi.
in j.colum.C.de indic.vid.tol.in hoc diſtin-
guit dicens ꝙ aut legatum fit vxori per ma
ritum ſub illa conditione,ſi caſte & honeſte
vixerit,aut fit ei per patrem,fratres,vel cõ
iunctos ipſius mulieris.primo caſu perdit le
gatum tranſeundo ad ſecunda vota, quia ꝑ
talem tranſitum contriſtatur anima mariti.
ſecundo vero caſu tranſeundo ad ſecunda
vota non perdit legatum.& hanc diſtinctio
nem etiam facit & approbat Ang. & Ioan.
de Imo.in d.§.cũ proponeretur. dicẽtes idẽ
eſſe in legato facto per filium matri ſub il-
la conditione,ſi caſte & honeſte vixerit, nã
per matrimonium ſequẽs ẽt filijs fit in iniu-
ria,vt in auth.de non eligen.ſecundo nubẽ.
in.§.j.& idẽ ẽt dixit Ang.in d.authẽ.de non
elig.ſecundo nuben.in.§.cum igitur.vbi fa-
cit eandẽ diſtinctionẽ,& idẽ vr̃ tenere Bal.
in l.deo nobis in iiij.colũ.C.de epiſ. & cle.
& in l.vnica in xv.no.C.de rap.virgi.& cõ
tra Bar.& ſequaces in d.§.cum proponere
tur tenet Iaſ. ſequendo dictam diſtinctionẽ
in l.j.i fi.C.de indi.vid. tol.vbi dicit qđ Bar
tol.in d.§.cum proponeretur fortiter equi-
uocauit.Mihi aũt, & ſi minimus ſim, vide-
tur ꝙ imo Bar.& ſequaces optime loquan
tur,ſiue loquamur in marito vel in filijs, ſi-
ue in patre vel alijs affinibus mulieris. nam
ſi per maritum vel filios ſit factum legatum
vxori,ſi caſte & honeſte vixerit, ſi tranſeat
ad ſecunda vota tamen debebit etiã tũc ha
bere legatũ cũ etiam tunc dicatur caſte &
honeſte viuere,vt in dictis iuribus.Nec ob
ſtat illud quod per tranſitũ ad ſecunda vo-
ta cõtriſtatur anima viri & fit iniuria filijs.
Quia dico hoc eſſe imputandum marito &
filijs qui non dixerunt,ſi caſte & honeſte vi
xerit,& vitam vidualem ſeruauerit,parum
erat eis addere illud verbum , & vitam vi-
dualem ſeruauerit, & ideo eis eſt imputañ.
iuxta ea quæ habentur in l.veteribus ff. de
pac.poterant enim leges apertius dicere er
go ſibi imputent cum hoc eſſet in eorum po
teſtate.pro quo faciunt dicta per Ioannes de
Imo.in conſi.ſuo cvj.inci.in cauſa quæ ver-
titur &c.in ij.colũ.poſt princ.Pręterea hoc
confirmatur,nam quod teſtator non loqui-
tur velle non præſumitur, ſecundum Bald.
in l.j.§.ad efficientis C. de cadu.tol. & non
ſufficit teſtatorẽ velle niſi diſponat,ſecundũ
Bal.& Ioã. de Imol.in l.quidam cum filium
ff.de hære.inſti.& pro hoc facit regula illa,
videlicet ꝙ propoſitum in mente retentum
nihil operatur,vt in l.ſi repetendi C.de con
di.ob cau.quod voluit do.Philip.dec.in cõ
ſil.ſuo ccclxij.incip. punctus de quo &c. in
prin.ij.colum.& in conſi.ccclxix.incip.iu-
ridicas in j.col.& in conſi.ccclxxxiiij.inci.
in caſu in vlt.col.& in conſi.ccv.inci.in cau
ſa in ij.colum,Nec prædictis obſtat ſi dica-

tur quod coniecturata tacita voluntas teſtatoris in teſtamentis & vltimis voluntatibus habetur pro expreſſa,& attendenda eſt, vt habetur in l.in conditionibus primum locū ff.de condi.& demon.& in l. cum acutiſsimi.C.de fideicom.& in l.pen.ff. de leg.j.& in l. fideicommiſſa.in.§. item ſi quis de leg. iij.& ſufficit voluntas etiam tacita quæ ex coniecturis colligitur l. cum proponeretur in fi.& l.qui ſolidum.§.j.ff.de leg.ij.& l. cū auus ff.de condi.& demon.& l.licet imperator.& ibi Bar.ff.de leg.j.& in l. cum virum C.de fideicom.cum ſimi.ita in hoc caſu debet attendi & haberi pro expreſſa hæc coniecturata mens & voluntas mariti vel filiorum,ſcilicet ꝙ vxor vel mater non tranſeat ad ſecunda vota cum ex tali trāſitu eis fiat iniuria & moleſtia,vt dixi ſupra.Quoniam reſpondeo ꝙ iura quæ dicunt attendenda eſſe voluntatem teſtatoris intelliguntur qn̄ apparet de tali voluntate teſtatoris diſpoſitiue,quia vt ſupra dixi,non ſufficit teſtatorē ita voluiſſe niſi diſponat,ꝑ quo facit tex. in l.gallus in.§.quidam recte.in verſi. vt eo caſu valeat qui ex verbis cōcipi poſsit &c. quem tex.ad hoc ponderauit Bal.in c.ij.requiſits de appel.apoſtil.tex.ibi in verbo,intentioni.vbi alleg.ē bonum tex.in l. ſi alij. ff.de vſufruc.leg.in fi.vbi interdum plus valet ſcriptura ꝙ̄ quod actum ſit.& ideo dicit Bal.in c.mandatum de reſcrip.ꝙ volūtas teſtatoris tacita retenta in corde non attenditur,ſed illa q̄ coheret expreſſe pro expreſſa habetur,quæ omnia ad hoc propoſitum adducit immortalis ille Decius in cōſil.ſuo ccv.incip.in cauſa iſtorum in ij.colū.Et pro iſtis facit,nam grauatus a teſtatore ſi deceſſerit ſine liberis extantibus liberis ceſſat fideicommiſſum. & dato ꝙ liberi qui faciūt deficere fideicommiſſum poſtea moriantur ſine filijs,nō tñ admittitur ſubſtitutus ꝙ̄uis veriſimiliter iſta fuiſſet intentio teſtatoris, tñ quia vlterius non diſpoſuit non admittitur ſubſtitutus,ita dixit Old.in conſilio ſuo xxj.incip.thema tale eſt &c.& Ioā. And.in addi.Specula.in titu.de teſta.§. in primis in vlti.q.quem refert & ſequitur Pau.de Caſt. in l.ex facto in.§.pen.ff.ad trebel.& in conſil.clxxij.incip.ne in proprijs vtamur vocabulis &c.in pe.col.& Abb.in conſil. ſuo xl. incip.venio ad primum in j.dubio in j. vol. & Alex.in conſi.xxxj.incipien.ponderatis his &c.in prin.in iij.vol. quos omnes refert. & ſequitur do.Philip.Dec. in conſilio ſuo ccclxxxiiij.incip. in caſu propoſito &c. in vlti.col.Ex quibus mihi videtur quod opinio Bar. & ſequacium in d.l. mulier.§.cum proponeretur ff.ad treb. ſit verior, ſiue loquamur in marito vel in filijs, ſiue in patre vel alijs relinquentibus mulieri, ſi caſte & honeſte vixerit,quod tranſeunte ad ſecūda vota non perdat relictum per ſupra dicta. Sed iſta tamē omnia ſing.limita eſſe vera in muliere tranſeūte ad ſecūda vota,ſecus aūt ſi trāſiret etiam ad tertia vota,quia tūc perderet tale legatum.ita not.dixit Ange.in.§. hoc ideo,in authen.quādo opor.epiſ. quod dictum pro no.refert & ſequitur do.Fely.in c.ſi cautio in xiij.col.in ver. & hinc eſt &c. de fid.inſtru. ſed in alia ſtampa eſt in xiiij. col.& voluit Alex.in d.l.mulier in d.§.cum proponeretur ff.ad trebel.quod dictum poteris addere ad materiam geminationis ꝙ̄ ego i pluribus locis poſui in operibus meis. Et circa materiam relicti facti vxori ꝑ maritum.Scias ꝙ ſi vxor ſit relicta vſufructuaria a marito in bonis ſuis non perdit vſumfructum ſi tranſit ad ſecunda vota ita no. dixit do.Fran. de are.in conſil.ſuo xl.incip.præſupponitur.in pe.col.vbi alleg. ad hoc tex. in authen. de nup.in.§.ſi vero ſolum vſumfructum.& in authen.hoc locum C. ſi muli. ſecun.nup.

578 Metus ad hoc vt operetur vires metus debet eſſe talis qui cadat in conſtantē virū, vt habetur in l.iij. in.§.metum.ff. qd met. cau.& in l.interpoſitas C. de tranſac. & idē in muliere ſi tractamus de metu mulieris,nā debet eſſe talis qui cadat in conſtantē mulierem. ſecundū glo. in c. cum locum extra de ſpon.quam ad hoc alleg.d.Ant.in c.conſultationi quod met.cau. de quo etiam per Ioan.de Ana.in c.iij.in vlti. col. de homici. Iſtud tamen limita non habere locum in minis illatis teſtibus ad hoc vt minans perdat cauſam, nam non requiruntur mine quæ cadant in conſtantem virum, ſed quales quales mine ſufficiunt.ita no.dixit do. Bartho. belenzinus alias auditor Rote in capitu. ſuper eo.de teſtib.cog.quod verbum pro notabili prout eſt ego retuli in repeti. mea rubri.C.de probatio.in xl.colum.ver.tamē in caſu iſto &c.

579 Correlatiuorū eadē eſt cenſura,vt in l.ſi. C.de indi.vid.tol.& ibi late per ſcriben. & in l.j.C.de cupreſ.lib.xj.& in l. non tantum ff.de re iudic. de qua materia late loquutus ſum in l.ſi quis viduā in v.col.ff.de qō.& in l.ſeruo in j.col.ff.ad leg.corne de ſicar. Sed iſta regula limitatur in vno caſu not. nam licet filij vel alij deſcendentes quando ſuccedunt aſcendentibus teneantur inter ſe

bona cōferre, per totum titu. ff. de colla. bo. & C. de colla. tñ ecōtra quando aſcendētes ſuccedunt filijs vel alijs deſcendentibus nō tenētur inuicem conferre ex quo illud non reperitur ſtatutū. ita ſing. dixit Bal. & Alex. in l. ſi emancipati C. de colla. quos refert & ſequitur Iaſ. in l. filiū quē habētem nu. 7. C. fami. herci. vbi etiam in ſimili adducit aliud videlicet, nā licet valeat teſtamentū imperfectum conditum a patre inter liberos, vt in l. hac conſultiſsima in. §. ex imperfecto C. de teſt. & in l. ſi. C. fa. hercīſ. tamē econtra teſtamentum filij inter patrem vel alios aſcendentes imperfectum non valet alleg. hoc voluiſſe Spe. in ti. de inſtru. edi. in. §. compendioſe. ver. quid ſi filius & Bal. & Saly. in d. l. ſi. C. fami. hercīſ. & Bal. in l. hac conſultiſſima in. §. ſi. per illum tex. C. de teſta. & in l. ſi qua illuſtris C. ad orfic. & Alex. in d. §. ex imperfecto. quę omnia addere poteris in materia correlatiuorum.

580 Acta facta in iudicio ſummario nō faciūt fidem in plenario, ſecundū Bar. in l. ij. in. §. hoc edicto in iiij. col. ver. quero vtrum ff. vi bo. rap. & volunt cano. in c. veniens de teſt. & Abb. in c. cauſam quæ eo. tit. quod idem eſt in ſententia per l. pe. cum glo. ff. de his q̄ ſunt ſui vel alie. iur. & voluit Bart. in l. qui rome. in. §. duo fratres in v. opp. ff. de verb. obli. & in l. j. C. de ord. iudi. de quo dixi in repe. mea c. at ſi clerici. nu. 87. de iudi. Scias tamen ꝙ probatio facta per confeſsionē in iudicio ſummario probat in iudicio plenario. ita ſing. dixit Inno. in c. cum dilectus de ord. cog. quem refert & ſequitur Bar. in c. at ſi clerici. in vij. colum. in prin. extra de iudi. Quod tñ ipſe ibi limitat dummodo talis cōfeſsio fuerit facta ſuper libello vel proceſſu valido, alias ſecus, de quo ibi late per eum. Et pro illo dicto litn. facit quod voluit Bal. in l. cū mulier. in xiij. col. in ver. deinde quero ff. ſolu. mat. vbi dixit ꝙ confeſsio plus operatur quā aliqua ſpecies probationis, q̄d eſt not. de quo feci mentionem in repe. mea d. c. at ſi clerici nu. 12. de iudi.

581 Vt dixi tibi ſupra in ſing. 163. inci. crimē falſi. & in rub. ff. ad leg. corne. de fal. in iij. & iiij. col. & ſupra in ſing. 507. incip. viget quādoque &c. crimen falſi eſt deteſtabilius omnibus alijs criminibus & habet aliqua ſpecialia quæ non habent alia crimina, & in dictis locis de hoc adduxi plura exēpla. Sed nuper do tibi aliud ſpeciale in ipſo crimine falſi. Nam tu ſcis ꝙ confeſsio ad hoc vt noceat confitenti requiritur quod ſit facta principaliter & non incidenter, vt dixi & oſtēdi in l. prima in princi. in xv. col. ver. & vltra prædicta &c. ff. de quæſtioni. & in dicta l. prima in. §. diuus Antonius in iiij. colum. verſi. poſſet tamen huic dicto eod. titu. & in ſingu. 327. ſupra incip. plures ſunt caſus &c. in princi. tamen hoc non habet locum in crimine falſi in quo quis puniri poteſt etiā ex confeſsione facta incidenter, ſecūdum Pet. de Anch. in conſi. ſuo clxxij. incip. circa primum in penulti. colum. verſicu. ex cuius dictis &c. quod dictum refert & ſequitur do. Philip. dec. in cap. at ſi clerici in ij. col. ver. ſed iſta limitatio extra de iudi. & hoc poteris addere in dictis locis vbi ego tetigi hanc materiam falſi.

582 Accipe not. verbum cuius contrariū prima facie quilibet diceret. Nam vulgata eſt regula in iure quod cui non conueniūt verba legis non conuenit eius diſpoſitio l. iiij. in §. toties ff. de dam. infec. l. hos accuſare. §. omnibus ff. de accu. & l. ita autem in princ. ff. de admi. tut. cum ſimi. quæ adduxi ſupra in ſing. 339. incip. cui non conueniunt verba legis &c. Pro qua regula facit quod voluit Bald. in l. ij. per illum tex. C. de nauti. feno. vbi dixit ꝙ illud quod in contractu non dicitur pro non intellecto habetur. Scias tamē & teneas menti perpetuo ſingu. verbum videlicet ꝙ ſi ruſticus promiſit domino plātare vineas vel vites in fundo, & dare quartā partē fructuum dño, ꝙ ſi plantauit in fundo alias arbores quod ſimiliter tenet dare quartam partem fructuum domino, licet de eis nihil dictū ſit. ita ſing. dixit Io. And. in addi. Spec. in titu. de loca. in. §. j. in ver. quid ſi colonus mouetur. ad hoc per text. in. §. ſi. inſti. vt bō. rap. & per l. tale pactum. §. ſi. ff. de pa. quod dictum pro ſingula. refert & ſequitur Iaſ. in l. quicquid aſtringende in iij. col. in ſi. ff. de verbo. oblig. vbi dicit quod forte hoc alibi in ſpecie non habetur. & idem dixit ipſe Iaſ. in l. ſtipulatio iſta. in. §. ſtipulationibus eod. tit. Quod dictum addere poteris ad materiā regule quod ſubrogatus debet ſapere naturam illius in cuius locum ſubrogatur de quo aliquid dixi ſupra in ſing. 255. incip. ſubrogatus &c.

583 Titius fecit pacem cum Seio & promiſit ꝙ ipſe, nec Caius, nec Petrus, nec affines ſui offenderent dictum Seium ſub pœna mille, & pro hoc præſtitit fideiuſſores qui ſe obligarunt hoc modo, videlicet pro quo Titio tales fideiuſſerunt &c. an hoc caſu tales fideiuſſores teneantur ſolum ſi dictus Titius offenderit dictum Seium an vero teneantur pro offenſa facta a quocūque nominatio in

dicto inſtrumento in quo dicas quod tenetur ſolum pro offenſione facta per dictũ Titium.ita not.dixit Bald.in conſi.ſuo ccxxj. incipien.anno domini &c.in ij.volu.vbi alleg.iura & rationes de quibus ibi per eum, quod eſt ſingu.no.cum ſepe fiant inſtrumenta modo quo ſupra.

584 Pluries & in pluribus locis alias dixi tibi ꝙ in his quæ ſunt difficilis probationis admittitur probatio per coniecturas & indicia,de quo dixi in ſing.meo j.& in repetitio.mea rubr.C.de probatio.in iij.colum.in verſi.ad prædicta &c.& ibi in lxiij.colum. in fi.& dixi etiam in pluribus conſilijs meis quæ omitto breuitatis cauſa. Et circa hanc materiam difficilis probationis tene menti nota.verbum , videlicet ꝙ vbi eſt maxima difficultas probationis tunc ſtatur iuramento maxime ſi res eſt parui præiudicij.ita dixit Bald.in l.qui accuſare. in ij.colum.C.de eden. quod dictum pro not.refert & ſequitur Alexan.in l.j.circa fin.C.de ſenten. quæ pro eo quod inter. quod profecto eſt no.quia quotidie euenit in facto in iudicijs in quibus non habentur probationes & difficile eſſet eas habere.

585 Probationes diuerſi generis non cōiunguntur ad faciēdum plenam probationem niſi quando quelibet probatio eſt de per ſe perfecta in eſſe ſuo,ſecundum Bal.in l.ſi qs ex argentarijs.poſt princ.ff.de eden.de quo plene ſatis remiſsiue dixi in l.de minore.in §.plurium.in xvij.col.verſi.& bene aduertas &c.ff.de quæſtio.& in l.vnius facinoris. in.§.teſtes torquendi.in ij.colum.eo.titu.& in repeti.mea rubri.C.de probatio. in lxiij. colum.in verſi.item ſcias &c. de quo etiam per Soci.in conſi.ſuo lxxxix.incip.in cauſa.in vij.colum.in j.volu.& per Iaſ.in repetitio.l.admonendi. in xcvj.colum. cum tribus col.ibi ſeq.de iureiuran. Scias tamen ꝙ ſi vnus teſtis deponeret de veritate & de fama,alius vero teſtis deponeret de fama tantum,iſti duo teſtes coniungerentur & plene probarent quaſi ſint duo teſtes de fama, & ſic primus teſtis ſubeat officium duorum teſtium.ita multum ſingu. dixit Bald.in l.gallus.in.§.ille caſus.in iij.nota. per illum tex. ff.de liber.& poſthu. quod dictum Alexan. ibi in ij.colum.exclamat vſq; ad cœlum & dicit ꝙ iſtud dictum alibi non reperit, poſtea illud reprehēdit ex tribus rationibus , ſed poſtea vltimo loco illud approbat & dicit ꝙ non habet aliquem contradictorem. quod dictum refert & ſequitur Iaſo.in l.admonendi.numero xcix.circa fin.ff.de iureiurando , vbi videas.

586 Imperſonalitas ex parte ſtipulantis nō vitiat ſtipulationem,quia præſumitur in dubio ſtipulationē recepiſſe pro ſe & pro hæredibus ſuis , & ideo ſi ſum ſtipulatus hoc modo,promittis mihi recipienti,pro eo quē declarabo , poſtea neminem declaro an vitietur ſtipulatio? dicas ꝙ non.ita dixit Bal. in l.j.ad fin.ff.de pact.ſed de hoc eſt tex.expreſſius in l.ſecundum reſponſum.C.de contrahen.& commit.ſtipula.quem tex.ad hoc alleg.Bal.in l.cum poſt.in.§.gener.in repetitis antiquis.ff.de iur.dot.vt refert d.Alexan.in l.ita ſtipulatus. in xiij.col.ff.de verno.obliga.qui pro hoc etiam alleg.tex.in c. j.de feu.non haben.prop.natu.feu.quæ omnia refert & ſequitur do.Iaſ.in d.l.ita ſtipulatus.nu.vj.quæ lex eſt vltima lex quam ipſe legit in tit.ff.de verbo.oblig.Et prædicta addere poteris ad materiam incertitudinis quam ſatis late poſui in repe.mea rub.C.de proba.in fi.& ad prædicta vide quæ dixi in dicta repe.d.rub.de proba.in lxxix.col.in prin.verſi.item vitiat ſtipulationem &c.

587 Qualitas extrinſeca in dubio non præſumitur.l.quæcunque.ff.de publi.l.ſi emancipati.in verſi.emancipatum probauerit.C. de colla.l.denique.ff.ex quibus cau.maior. de quo habetur per Soci.in cōſi.ſuo lxviij. incip.viſa &c.in j.& in ij.colum.in iiij.vol. & per do.Felyn.in c.ſicut.in xiij.colum.de re iudi. & per Alexan.in conſil.cj.incipien. ſuper primo dubio &c.in ij.& iij.col.in vij. vol.de quo ego late loquutus ſum in conſil. meo xcvj.incip.diuino &c.inter conſilia ciuilia, & per Bald.in l.ij.in xvj.colum.C.de ſerui.& aqua. Attamē hoc fallit in antiquis in quibus non expedit probare iſtas qualitates extrinſecas. & ideo non oportet probare quod notarius fuerit notarius, quia ex ipſo actu ita antiquo oritur præſumptio qđ fuerit notarius,ita no.dixit Bald.in authen. quas actiones.ad fi.C.de ſacroſan.eccle.vbi ad hoc alleg. Innocen.in c.veniens.de verbo.ſignifi.quod dictum refert & ſequit Alexan.in conſi.ſuo cl.incip.in cauſa appellationis.in prin.iij.col.in vj.volu. Ex quo poteſt notare ꝙ quando producuntur aliqua inſtrumenta antiqua de aliqua ciuitate ad aliam ciuitatem non eſt opus portare literā teſtimonialem affirmantem & fidem facientem illum notarium deſcriptum in talibus inſtrumentis eſſe vel fuiſſe notarium,vt cōmuniter fit,quæ omnia nota in practica.

588 De iure communi mulier non præſumitur in dubio dare omnia bona ſua in dotē,

vt habetur in l.ſi.C.de repu.& in authen.de nup.in.§.ſi quis enim.& voluit Barto. in diſputa.ſua incip.quędam mulier habens amplum patrimonium &c.& in l.ij.in prin.circa.ij.col.ff.ſolu.matr.& Bal.in l.nulla.C.de iur.dot.& in l.ſi.C.de ſen.quæ ſine cer.quāti.& idem Bal.in authen.res quæ.C.cōmu. deleg.in iij.col.in verſi.quæro nunquid mulier.& idem tenet Saly. in d.l.ſi.C.de repu. & Ioan.de Imo.in l.j.in viij.col.ff.ſolu. ma. & Pau.de Caſt.in authen.præterea.C.vnde vir & vxor.de quo etiam per Lud.Roma. in conſi.ſuo xliiij.incipiē.ex ſupra narrato themate &c.in ij.col.ad ſi. Quinimo etiam ſi maritus teneret & poſsideret bona mulieris & fructus percepiſſet etiam per decennium,ſciente & patiente muliere,non videt mulier dare in dotē , quia agitur de magno præiudicio mulieris ſaltem in caſu quo ſtatutum diſponit quod muliere ;præcedente maritus lucretur aliquam partem dotis , vt concludit Bar.in dicta ſua diſputatio.per id quod habetur in l.mulier.C.de rei vend. & per no.in l.ij.C.commu.diui.& per not.per doct.in l.cum de in rem verſo.ff.de vſu.quę omnia refert & ſequitur Alex.in conſil.ſuo cxxij.incipi.viſo proceſſu &c. in iij.& iiij. col.in vij.vol.& ibi in conſi.cxlij.inci.viſo ſtatuto.in ij.col.In hac autem noſtra ciuitate Bonoñ.in hoc non ſumus in terminis iuris communis , ſed habemus ſtatutum poſitum ſub rub.de doti.reſti.in.§.præterea ordinamus &c.quo expreſſe cauetur ꝙ mulier intelligatur omnia ſua bona dare in dotem quādo nubit,quod ſtatutum paſsim ſeruatur. Sed ſcias tu & teneas mēti perpetuo quod dictum ſtatutum non habet locum in muliere minore xxv.annis nubente. ita ſingu.per optimas rationes & iura dixit Pe.de Anchar.in conſi.ſuo xciij.incip.iſta domina Ioanna &c.quem refert & ſequitur Soci.in conſi.ſuo lxxx.incip. præſens conſultatio. in j.colum.in iiij.vol.Tene menti quia plures ſunt mulieres quæ traduntur nuptui in minori etate xxv.annorum ꝗ̄ in maiori. vt docet experientia.

589 Alias de anno 1520. per regimina huius inclyte ciuitatis Bonoñ.facta fuit quędā meta ſeu prouiſio pœnalis ſup dotibus mulierum nubendarum de qua multi admirati ſunt, & ego quoque non potui non mirari, primo quia talis meta ſeu prouiſio eſt cōtra regulā iuris quæ habet ꝙ in re ſua quilibet eſt moderator & arbiter etiam abutēdo , vt habetur in l.in re mandata.C.manda.l.etiā. §.j.ff.ſo.ma.l.non vſq; adeo.ff.ſi quis a par. fue.manu.& l.ſed ſi lege.in.§.conſuluit.verſi.dum ſe abuti putant.ff.de peti.hære. cum ſi. Secundo quia talis meta facta ſuper dote eſt nulla & inualida.Quod oſtendo,nam habemus clarum in iure ꝙ matrimonia debēt eſſe libera.c.gemma.c.cum locum.c.requiſiuit.de ſponſa. & non valet ſtatutum per qđ impeditur matrimonium,vel per quod tollītur libera facultas cōtrahendi matrimoniū, ſecundum Ioan.And.in c.ſtatutum. de hereti.in vj.in nouella.quem refert et ſequit do. Alex.latiſsime affirmans hanc partē in conſi.ſuo xcvij.incip.principalis dubitatio &c. in j.vol.per totum,vbi ſingu.loquitur.& in conſi.ſuo j.in iij.vol.& in conſi.ccix.incip. ponderatis.in iij.col.in vj.vol.& in rubr.ff. ſo.ma.in vlt.col.& in l.ſeius & augerius . in j.col.ff.ad l.fal.vbi refert ſe ita conſuluiſſe. & idem tenet Abb.in conſi.lxv.in princ.in ij.vol.et in conſi.xij.incip.vt clare materiæ. in j.dubio.in j.vol.& Ang.in cōſi.xxix.incīpi.ex themate &c.in prin.& Pe.de Ancha. in conſi.xxj.inci.pro ſolutione dubiorum. in ij.dubio.& do.Fran.de Cur.in conſi.ſuo xxvij.inci.magnificus vir.in j.dubio.& Fede.de Sen. in conſi.ſuo xxxvj.incipien.caſus &c.& Iaſ.in l.ſi.in vlt.col.ff.qui ſatiſdacog.& Bal.in l.oēm.in ſi.C.ad tertul. & ibi vide omnino in addi.& Iaſ.in l.ij.in.§.quod ſi in patris.in viij.col.in ſi.ff.ſo.ma.& d.Fely.in c.tenor.in ſi.de re iudi.& Corſe.in noſtus in ver.ſtatutum in no.incip.ſtatu.quod inter homines &c.& d.Fely.in c.j.in vj.colum.de ſponſa.vbi omnes tenent hanc partem.pro qua facit,nam valet matrimonium ſine conſenſu patris de iure canonico ꝙ ius attenditur in matrimonio.ita voluit gl.in c. ſin.xxxij.q.ij.& corrigitur illud quod dicit inſti.de nup.in prin. & idem voluit gl.in c. j.de deſpon.impub.& hoc ibi firmat Abb. poſt glo.& idem firmat d.Phil.Deci.doctor diuinus in conſi.ſuo ccxxxj.incip.viſo caſu &c.in ij.col.vbi refert prædicta,vnde ſicut non valet ſtatutum ſuper matrimonio , ergo nec etiam valet ſuper acceſſorijs ipſi matrimonio,& ſic cum dos ſit acceſſoria ad matrimonium,vt eſt glo.in c.ſi annum xiiij. de iudi.in vj.& ſine quo eſſe nō poteſt dos, vt in l.ij.C.de dona.ante nup.ergo non valet etiam ſtatutum ſeu prouiſio ſuper dote. ita no.dixit Pe.de Anchar.in conſi.ſuo xx. incip.pro ſolutione dubiorum.quem refert & ſequitur Soci.in conſi.ſuo lxxx.inci.præſens conſultatio &c. in pe.col.in iiij.vol.&. idem dixit Alexā.in dicto ſuo conſil.xcvij. incip.principalis dubitatio &c. in iiij.& in.

vj.colum.in j.volu.vbi ſing.loquitur & reſpondet ad contraria quæ adduci poſſent, de quo ibi late per eum, quem vide. Et ideo ex iſtis dico ꝙ illa mea ſeu prouiſio facta ſuper dotibus eſt nulla & inualida. & pro hoc faciunt optime dicta per Paul. de Ca. in conſi. ſuo lxxj. incipien. viſis & ponderatis, in prima colum.

590 Licet acta iudicij debeant fieri corā iudice & probationes debeant fieri iudici & non notario, vt in l. quinquaginta. ff. de proba. & voluit gl. in l. iubemus C. de libe. cau. & gl. in l. hac conſultiſsima. C. de teſtamen. & habetur per Cano. in c. qm̄ contra. de ꝓba. & per Bal. in l. ij. C. de eden. & per Ang. & Imo. in l. ſi ſinita. in. §. iulianus. ff. de dam. infe. de quo latius dixi in l. j. in prin. in iiij. col. verſ. ſeptimo requiritur. ff. de quæſti. & in l. de minore. in. §. plurium. in ij. col. eo. tit. & in practica mea cauſarum crimina. in. §. poſtquam. nu. xx. Attamē tene menti in practica ꝙ appellatio in ſcriptis quæ debet fieri intra decem dies, vt in authenti. hodie. C. de appel. poteſt fieri coram notario illius iudicis qui tulit ſententiam, præcipue quādo non poteſt haberi copia illius iudicis ita dixit Guid. de Suza. & Bal. in auth. quæ ſupplicatio. C. de preci. impe. offe. quod dictum ibi pro valde not. refert & ſequitur Iaſo. & dicit quod Rapha. Fulg. ibi refert ſe conſuluiſſe in ciuitate Vincentiæ vbi ſtatutum diſponit ꝙ ſententia mittatur executioni niſi appellatio interponatur intra decem dies & libellus porrigatur intra xx. & pręſtetur cautio de ſoluendis expenſis quod ſatis fuit talem cautionem fuiſſe præſtitam ipſi notario. Item adducit etiam Iaſ. vbi ſupra Bal. in l. pen. ff. de fideiuſſ. vbi no. ex illo tex. quod confeſsio facta coram notario actorum dicitur facta in iudicio. Item adducit etiā Paul. de Ca. in l. iuſiurandum quod ex conuentione in. §. pupillus. ff. de iureiur. vbi per gl. ibi dicit ꝙ actus poteſt dici iudicialis licet non ſit factus in præſentia iudicis, quæ omnia tene menti in practica.

591 Extant quandoq; ſtatuta in ciuitatibus Italiæ quibus cauetūr ꝙ pater teneatur aſsignare legitimam filij delinquentis fiſco. Sed tu ſcias ꝙ tale ſtatutum non habet locum in auo, nam ſi nepos delinquit auus non tenet aſsignare legitimam ipſius nepotis fiſco, ita ſingu. dixit Dy. & Ray. de Forli. in l. lege iulia. in. §. hoc capite. per illum text. ff. de ritu nup. quod dictum refert & ſequitur d. Nellus in tractatu bannitorum. in prima parte ſecundi tempor. q. xxxiiij. incip. quæro ſtante ſtatuto &c. in ſi. pro quo faciunt dicta per Bal. in l. penul. C. ad macedo. vbi dixit ꝙ ſi ſtatutum diſponit ꝙ pater teneatur ſoluere condemnationem pro filio non tenebit̄ ſoluere pro nepote. quod dictum refert & ſequitur Alexan. in conſi. ſuo lvj. incip. Aldrouandus &c. in ij. colum. in v. volu. Ego autem dubito ꝙ dicta doctrina nō ſit vera per doctrinam ſing. Bar. in l. quemadmodum. C. de agri. & cenſi. lib. xj. de qua late loquutus ſum in practica mea cauſarum crimin. in. §. aggredior. nu. lviij. cum ſeq. & cum in ſupra dicto caſu tractet de vtilitate fiſci ſeu reipubli. videtur ꝙ dictum ſtatutum debeat extēdi ad auum, licet loquatur in patre tantum, tamen cogita.

592 Nullitas actus non excluditur per lapſum termini dati ad omnem defenſionem faciendam contra actum. Et ideo tene menti ꝙ poſt terminum banni licet ſtatutum dicat ꝙ bannitus vlterius non audiatur, tamē ipſe bannitus vel agentes pro eo poterunt proponere nullitatem dicti banni, maxime illam quæ prouenit ex defectu iuriſditionis. ita ſing. dixit Bal. in l. ſcire oportet. in. §. hæc de illis. per illum tex. ff. de excuſat. tut. quod eſt ſingul. not. ad multa de quo etiam dixi ſupra in ſingula. ccccclxj. incipien. aduertas quod hic replicaui non habens memoriam hoc ibi dixiſſe, ſed talis error eſt tolerabilis quoniam nunquam nimis ꝙ nunquam ſatis. & ad prædicta uide dicta per Socin. in conſil. xxvij. incipien. in præſenti. in ij. colum. in iij. volu. Pro quo facit, nam nullitas poteſt opponi licet appellatio ſit ſublata per clauſulam appellatione remota capitulo inter cæteras, de re iudic. c. licet. de ſenten. ex commu. in vj. glo. in c. ex conqueſtione. de reſtitu. ſpol. Bal. in addi. Specu. in titulo de appellatio. verſic. dicit ſtatutum. Bal. & Ang. in l. prima. C. qui pro ſua iuriſditio. Bald. in capitulo ſancimus. quo tempo. mil. & in l. prima. C. de iur. & fact. ignoran. Barto. in l. ſecunda. in. §. ſi prætor. ff. qui ſatiſd. cogan. & Specu. in titulo de ſenten. in. §. vt autem. verſi. hoc autem. tene menti quia iſta ſunt quotidiana & multū lucroſa. & vide ꝙ dixi ſupra in ſingulari cclxxxiij. incipien. lapſus termini &c.

593 Tu ſcis qd̄ notarius committens falſum circa exercitiū notariatus perdit poteſtatē conficiēdi inſtrā. l. ſi aliqui. C. de ſuſce. & archa. li. x. voluit gl. in l. ſi quis ex argētarijs. in. §. j. ff. de edē. & voluit Inn. & alij in c. fraternitatis. ff. de heret. Bal. in l. ij. C. de manu. vin. Bal. & Imol. in l. ad teſtiū. §. conditionl.

ff.de teſta.& Bald.& Imol. in l.in fraudem. §.ſi quis.ff.de teſta.mili. Quæ regula ſeu cõcluſio limitatur pluribus modis a do.Fely. in dicto c.fraternitatis. Et inter alia dicit ipſe ibi ꝙ ſi partes requirerent notarium falſarium ſuper confeſsione inſtrumenti ꝙ ſi non valebit vt inſtrumentum, valebit ſaltẽ vt confeſsio.ita ſecundum eum dixit d.Maria.Soci.in d.c.fraternitatis.arg.l.ij.C.commu.vtri.iudi.vbi habetur ꝙ ſi ſententia nõ poteſt valere per cõſenſum partium in vim ſententiæ, valet tamen in vim pacti, de quo ibi latius per eum.

594 Sicut non veriſimilia non attenduntur & ſunt magne importantie, vt dixi & plura adduxi in l.j.in princi.in xv.col.verſic.quo ad tertiam.ff.de quæſtioni.& in repeti.mea rub.C.de probatio.in xxiiij.colum.& in ſingula.meo ccxcviij.incip.remotum a veriſimili &c.& in ſingul.cccxliij.ſupra incip.veriſimilitudo.& in ſingu.cccxcvj. incip.veriſimilitudo.ita e contrario veriſimilia attenduntur & ſunt magne importantie, vt dixi in d.ſingu.meo ccxcviij.vbi poſui not.verbum.Sed vltra alia dicta in hac materia veriſimilitudinis, teneas menti vnum perpetua memoria dignum, videlicet ꝙ vbi confeſsio extraiudicialis eſt veriſimilis non ſolum facit indicium ad torturam, iuxta ea q̃ habentur in l.capite.ff.de adulte.cum ſi.ſed etiam facit plenam probationem in ciuilibus & in criminalibus, ita ſingulæ.dixit do. Tindarus in tract.ſuo de probatio.in ea parte in qua tractat de confeſsio.in verſi.nunc de criminalium &c.de quo dicit eſſe caſum expreſſum in l.quæro.in.§.ſi.ff.de edi.edic.& in d.l.capite quinto. quod dictũ refert et ſequitur do.Fran.Bru.in ſuo trac.de indi.et tortura.in iij.char.in iij.col.in ver.aliud eſt indicium &c.circa ſi.de quo ego etiam dixi in l.de minore.in prin.in x.col.ff.de quæſti. tene menti quia eſt ſingulare verbum.

595 Plures ſunt iuriſq; periti qui libenter acceptant officium quando non debent ſtare ad ſyndicatum, & eis datur officiũ aliquod cum promiſsione quod non teneantur ſtare ad ſyndicatum. Sed ſcias tu ꝙ ſi conceſſum eſt arbitrium poteſtati quod non teneat̃ ſtare ad ſyndicatum quod hoc caſu videtur ſibi remiſſa leuis culpa & leuiſsima, non aũt dolus nec lata culpa.ita dixit Bal.in l.ſi ſeruus vetitus.ff.de lega.j.& ideo acceptantes officia diligenter ad hoc aduertant ne ſeipſos decipiant, quia in cauda officij ſtat venenum latens in ſyndicatu. & ideo dici ſolet: Omnis laus in fine canitur &c.

596 Notarij quandoq; ex imperitia, vel ex imprudentia, vel caſu fortuito perdũt protocollum inſtrumenti, tunc quomodo ſuccurratur parti volenti ipſum inſtrumẽtum? quo dicas quod notarius qui perdidit protocollum poteſt petere teſtes examinari ſuper contentis in contractu de quo fuit factũ protocollum, quibus examinatis ſecundum eorum dictum, poſtea conficiat protocollũ deinde extendat inſtrumentũ.ita dixit Bar. in l.ſi.ff. de tabu.exhi.quem refert & ſequitur Pau.de Ca.in l.prætor ait.in.§.fin.ff.de eden. vbi dicit iſtud eſſe multum not. cum notarij ſepe recipiunt ſubſtantiam inſtrumẽti in vno folio, poſtea portãt domum & ponunt in libro & quandoq; perditur, & hoc ego alias vidi in facto.

597 Coitus contra naturam improbiſsimus & abominabilis eſt vltra omnia alia vitia, & ideo committentes tale nefandiſsimũ ſcelus puniuntur pœna mortis, vt eſt tex.in authen.vt non luxu.contra natu.ante ſi.& ibi docto. & habetur in.§.item lex iulia.inſtit. de publi.iudic.& in l.cum vir in fœminam. C.de adulte.& in c.vt clericorum.de vit.& hone.cleri.& in c.clerici.de exceſ.præla. & in c.flagitia.& in c.vſus naturalis.xxxij.q.vij. Et vltra pœnam mortis puniuntur etiã alijs pœnis, nam tales ſunt infames, vt probat tex.& glo.in l.j.§.remouet.ff.de poſtul. Et vltra has pœnas dicit Iac.de Bel.& Bar. in dicta authen. vt non luxuri.contra natu. quod condemnatus de ſodomia nõ poterit facere teſtamentum, & quod conuictus poſt mortem de tali crimine eius teſtamentũ declarabitur inualidum.ad quod alleg.Specu. in titu.de inſtru.edi.in.§.compendioſe.verſicu.xxxiij.quæ omnia ſunt notãda licet ad ea minime aduertant committentes tale ſcelus, ſed iſta proijciunt poſt terga contra honorem & animas eorum, vt hodiernis temporibus faciunt delinquentes.

598 Iuſta cauſa in pluribus caſibus excuſat quem a pœna & ab obligatione, vt ſatis late dixi in l.patre vel marito.in iiij.& v.colum.ff.de quæſtio. & in ſingu.meo ccxxxj. incip.iuſta cauſa &c.& etiam circa hãc materiam plura ponit Iaſ.in l.barbarius. numero xvj.& ibi per duas col.ff.de offi.præto. de quo dixi ſupra in ſing.ccxxxj.inci. iuſta cauſa. Sed ſcias tamen ꝙ iuſta cauſa nõ excuſat aliquem a pœna conuentionali.ita no. dixit Bal. in l.non ſolum.ff.de rei ven.& in l.quod te.ff.ſi cer.pet.quem refert & ſequitur Alex.in conſi.ſuo xliij.incip.quia ſubtiliter &c.in pe.col.in vj.vol.& in eo.vol.in

conſi.cxxxv.incip.circa primum.nu.xviij.

599 Poteſtates & iuriſditiones ſunt diſtin-
ctæ & ſeparate, vt habetur in authenti.quo-
modo opor.epiſco.in prin.& in c.nouit. de
iudi. & in c.per venerabilem.qui fil. ſint le-
gi. Et ideo ſcias ꝙ licet papa ſit ſupra ius po
ſitiuum & poſsit illud tollere, vt in c.propo
ſuit. de conceſ.præben. & etiam ius alteri
quæſitum, vt not.glo.in c.ſtatutum.de here.
lib.vj.& in Spe.in tit.de lega.§.j.verſic.ha-
bet etiam.intellige tamē hoc eſſe verum &
habere locum in iure canonico, quia eſt ſu-
pra ius canonicum, ſed ſecus eſt in iure ciui
li quia nō poteſt tollere ius ciuile non indu
cens peccatum.ita not.dixit Pau.de Caſt.in
conſi.ccxviij.incip.præſuppoſito ſine præ-
iudicio &c.vbi ſubdit etiā ꝙ licet papa poſ
ſit tollere ius quæſitum ſubditis arg.eorum
quæ no.Inno.in c.in noſtra.de iniur.non ta-
men poteſt tollere ius quæſitum non ſubdi-
tis vt laicis non ſolum per legem imperia-
lem, ſed nec ſi per ius canonicum ſicut ecō-
uerſo non poteſt imperator tollere ius quę-
ſitum eccleſiæ vel clericis per legem impe-
rialem, vt no.Inno.in c.nouit.de iudi.ita for
maliter dicit Paul.de Caſt.in dicto conſilio
ccxviij.Sed tu vltra eum circa materiam d.
c.propoſuit. adde ꝙ licet ſolus papa poſsit
ſine cauſa diſpenſare contra legem poſiti-
uam, ſecundum Innoc.in c.cum ad monaſte
rium.circa med.de ſtat.regu.quem ſequitur
Abb.in c.at ſi clerici.in vj.colum.de iudic.
hoc tamen fallit niſi lex poſitiua haberet in
ſe aliquam rationem diuinam vel naturalē,
prout eſt lex prohibens pluralitatem bene-
ficiorum, ita dixit Abb.in c.per tuas. in xj.
colum.de arbi. & in c.per venerabilem. in
princ.qui fi.ſint legi.& in c.de multa.in iiij.
col.de præben.& Bal.in l.reſcripta.in fi.C.
de preci.impera.offer, quos refert & ſequi
tur do.Fran.de Curte in tractatu ſuo feudo-
rum.in x.char.in iij.colum.in verſi.incip.ſe
cundo confirmo &c. Et an papa ſine cauſa
poſsit tollere ſeu diſpenſare contra ius po-
ſitiuum vide domi. Felyn.in c.poſtulaſti. in
xviij.colum.de reſcri.

600 Materia c.reintegranda.iij.q.j.& l.ſi co
loni.C.de agri.& cenſi.libr.xj.& c.ſepe.de
reſti.ſpol.eſt vtilis lucroſa & multum quoti
diana, & multum verſatur in palatijs, & ve
re a paucis eſt perfecte intellecta, Circa quā
ſtatui tibi aliqua dicere q̄. vt puto, ab alijs
non audiuiſti, & maxime ſtatui referre vnū
iudicio meo ſingul.notandum in practica,
videlicet ꝙ ad hoc ut procedat iudicium in
materia dictorum iurium non ſufficit gene
raliter dicere in libello ꝙ libellans fuerit
ſpoliatus ſua poſſeſsione ſue rei, & ſi gene-
raliter allegare ſpoliationem, ſed eſt neceſ-
ſe in ipſo libello exprimere specialiter ſpe-
ciem ſpoliationis, vtputa, & fuit ſpoliatus
poſſeſsione rei ſue per furtum vel per vim
ſibi illatam, vel ꝙ poſſeſsionem perdiderit
ex aliqua alia cauſa iniuſta alias generali-
ter loquendo non ꝓcederet libellus & reus
abſolueretur.ita ſing.dixit Ioan.And.in di-
cto c.ſæpe.de reſti.ſpo.quem refert & ſequi
tur do.Lanfran.de Oria. Brixien.in ſolen-
ni ſua repeti.rubri. extra de cau.poſſeſſ. &
proprie.in iiij.col.in verſi.eſt tamen ſingul.
not.quod dictum non nemini me alibi didiſ
ſe. pro quo dicto iudicio meo facit tex.in l.
ſcire oportet.in.§.ſcire autem.ff.de excu.tu
to.in verſi.ſed oportet eum de ſpecie remiſ
ſionis teſtari &c. & faciūt optime dicta per
Iaſ.in l.j.in penul.& vlti.col.ff.ſi quis in ius
voc.non ier.& facit quod voluit Bar.in cō-
ſi.ſuo lxv.incip.Petrus Nicole &c.in penul
ti.col.in verſi.ex his concluditur &c.vbi di
cit ꝙ ille qui vult dicere inſtrumētum ſimu
latū debet ſpecialiter dicere ſpeciem ſimu-
lationis.vide tamen do.Phil.Deci.in conſi.
ſuo cxxxvj.incip.in cauſa reuerendi. circa
med.vbi videtur innuere contrarium.& vi
de quæ ego dixi in repe.mea.c.reintegran-
da.iij.q.j.in nu.cxvij. Et circa materiam d.
c.reintegranda.& aliorum iurium ſupra al-
leg.ſi vis ſcire quando remedium eorum ha
beat locum et cum quibus perſonis.Item an
in eo requiratur litis conteſtatio, et an in eo
requiratur menſis ſpoliationis, & an tale re
medium competat laicis.Item an tale reme-
dium ſit perpetuum, vide de omnibus iſtis
Alex.in conſi.lj.in j.vol.quod incip.viſo &
diſcuſſo &c.in prin.& in conſi.ccxxv. inci.
conſideratis his.in iiij.col.& in cōſ.ccxxix.
incip.circa proceſſum.in ij.iij.& vj.col.vbi
etiam ponit an tale remedium cōpetat ma-
le fidei poſſeſſori. Item circa materiam d.c.
reintegranda.vide Barto.in d.l.ſi coloni. &
ibi Alexan.& Alex.in conſi.ccxlv. inci.pō
deratis his &c.in vlt.col.& do.Fely.in c.ve
niens.in vj.colum.verſi.ſcias etiam.de teſti.
& Alex. in conſi.xc.incip.viſo proceſſu.in
v.volu.& in conſi.xciij.incip.in cauſa & li
te.& ibi in conſi.ſeq.& per Ang.in l.ſiue au
tem.§.ſi duobus.ff.de publ.in j.col.& Soci.
in conſi.cclxvj.incip.in cauſa.circa med. &
Alexā.in conſi.xcij.incip.viſo.in vlt.col. in
v.vol.& Alex.in conſi.cccxj.incip.in cauſa
mota.in princ.iij.col.Barba.in conſi.xxiiij.
incip. clementiſsimum Deum. in iiij.volu.

domi.Philip.Deci.in conſi.cxcj.incipiente
in cauſa. quaſi per totum.& in conſilio lvij.
in prima & in vltima colum. & in conſilio
cclij.incipien.agitur cauſa. in j.colum.& in
conſi.ccclj.in penultima colum.& in conſi-
lio lxij.incip.in cauſa quæ agitur.in j.col.&
Soci.in conſi.xxxix.incipi.in quæſtione. in
iij.vol.per totum Alex.in conſi.xxxiij.inci
pien.viſo.in j.col.in vj.vol.& in conſi.ciij.
incip.ſuper eo.in princ.ij.col.in vij.vol. &
do.Lanfran.de Bri.in d.ſua repeti.rubri.de
cau.poſ.& propri.vbi plura ponit ſatis dif-
fuſe circa materiā d.c.reintegranda.& alio-
rum ſimilium iurium.

601 Enormia ſunt talis naturæ & importan
tie ꝙ alteram diſpoſitionem ſtatutorum &
iuris communis,vt voluit Inno.& alij in c.j.
de conſtii.& Bald.in l.quid ergo.in.§.pœna
grauior.in iiij.colū.ff.de his qui notan.infa.
& in c.j.in vj.col.qui feu.da.poſ. & volunt
docto.in pluribus alijs locis quos ego retuli
ſupra in ſingu.ccxliiij.incip.tu ſcis.& in l.j.
in prin.in ix.col.ff.de quæſtio.& in l.vnius.
in.§.cogniturum,in xiiij.col.verſic. & ratio
prædictorum.co.ii.Et ideo ſcias ꝙ vbi tra-
ctatur de probādo enormi crimine recipiun
tur teſtes ante lit.conteſt. & parte non cita-
ta.ita dixit Archi.in c.j.de homic.in vj.quē
ſequitur ibi Gemi. in.§.fi.quos refert & ſe-
quitur do.Fely.in c.quoniam frequenter. in
prin.in penul.col.vt lit.non cōteſt.Pro qui-
bus facit regula illa cum ſua materia,videli
cet ꝙ propter enormitatem delicti licitum
eſt iura tranſgredi, de qua late dixi in dictis
locis.Et illud dictum Archid.& ſequaciū re
tuli etiam in repe. mea.l.de vnoquoque. in
ſo.fallē.ff.de re iudi.& in conſi.meo xcviij.
inter conſilia ciuilia,quod incip. clementiſ-
ſimi ſaluatoris &c.in pen.char.& vide quæ
dixi ſupra in ſingula.ccxliiij.& in ſingulari
cccxcvij.incip.arbitrium &c. & vide om-
nino infra in ſingu.cccccclxv.incip.niſi me
mea fallat memoria &c. vbi poſui tria ſin-
gularia dicta in hac materia enormitatis
delictorum.

602 Ex delicto per aliquem commiſſo ter-
tius nō debet pati pœnam,quia pœna ſequi
tur delinquentem & non alios,vt in l.ſanci
mus.C.de pœ.& habetur in l.ſi hæredis ſer
uus.§.fi.ff.de leg.j.& dixi ſupra in ſingulari
cccxcj.incip.pœna debet.& in ſing.cccccclj.
incip.pœna.pro quo facit quia nemo debet
alterius odio prægrauari,vt in c.non debet.
de reg.iur.in vj.cum ſi. Et ideo teneas per-
petuo menti ſing.verbum ꝙ ſi aliquis habe-
ret plures filios & filias infantes & deberet
ſibi abſcindi manus, quod hoc caſu ne dicti
filij fame pereāt quod debebit relegari aut
pœna mitigari ne præiudicetur filijs,ita ſin
gu.dixit d.Par.de Pute.in ſuo tracta. ſyndi.
in lxxiij.char.in vlt.colum.verſi.& ideo di
xi &c. vbi refert ſe alias ita conſuluiſſe in
contingentia facti.& alleg. in ar.quæ haben
tur in l.j.ff.ſolu.matr.& in l.ad beſtias.ff.de
pœn.Tene menti quia quotidie euenire po
teſt in facto.

603 Præcedentia repetita eſſe intelliguntur
in aduerſatiua exceptis illis quibus aduerſa
tur expreſſe.Et ideo dixit ſing.Bal.in l.om-
nes populi.in xj.colum.ff.de iuſti.& iure.ꝙ
ſtante ſtatuto ꝙ ſtantibus maſculis fœminæ
ab inteſtato non ſuccedant,condito vero te
ſtamento filiæ ſint contente quocūq; relicto
ſibi facto a patre.dicit hanc vltimam parti-
culam propter illam aduerſatiuam vero,de
bere intelligi cum repetitione præcedentis
qualitatis,ſcilicet ſtantibus maſculis.arg.gl.
in.§.item lapilli.inſti.de rer.diui.quod dictū
refert & ſequitur Alex.in l.ſi filius a patre.
in antepe.col.ff.de libe.& poſthu.& eos re-
fert & ſequitur do.Phil.Deci.in c.at ſi cleri
ci.in.§.de adulterijs.j.col.extra de iudi.vbi
aliqua ponit de iſta aduerſatiua vero , de
quibus ibi per eum.

604 In materia contumacie dixi tibi in ope
ris meis multa nota.& ſingularia , & maxi-
me in practica mea cauſarum criminalium,
in.§.poſtquam . in pluribus numeris vt ibi
videre poteris.& ſupra in ſingul.iiij.incip.
quamuis &c. Nunc autem in eadem mate-
ria contumacie dico vnum aliud ſatis not.
& lucroſum , videlicet ꝙ ſi vnus notarius
condemnatus ſit de falſo ex ſua vera cōfeſ-
ſione vel conuictus, nunquam amplius po-
terit inſtrumenta conficere,vt in auth.de ta
bellionibus.in.§.fi.& no.Bar.in l.eadem.§.
j.ff.ad l.iul.repetunda.Tamen ſi eſt damna-
tus per contumaciam poterit etiam confice
re inſtrumenta.ita no.dixit Bar.in l.ſi ideo.
in prin.ff.de euictionibus.& Bal.in l.tranſi-
gere.circa medium.C.de tranſa.quos refert
& ſequitur Ang.de Are.in tract.ſuo malefi-
ciorum,in verbo,qui iudex videns ꝙ inqui
ſiti non comparent,in iiij.char.verſi.quæri-
tur tamen &c. in ij.colum.in fi.vide tamen
do.Auguſti.ibi in additio.in iij.col.in verſi.
adde Bal.in l.in exercendis &c.& vide quę
dixi ſupra in ſingul.ccclxxij.incipi. capias
vnum &c.& in repeti.mea.l.de vnoquoq;.
in xxxvij.colum.circa prin.ff.de re iudi.&
in practica mea in.§.poſtquam.nu.liiij.& in
§.ſequitur,nume.xx.

605 In ſucceſsionibus licet admittant proximiores & magis cōiuncti ſanguine, vt habetur inſtitu. de hæredi. quæ ab inteſta. deferuntur. & C. de legitimis hæredib. cum ſi. tamen iſtud fallit in ſucceſsione regni, quia regnum tranſit in infinitum vſque ad centeſimum gradum & vltra, intantum ꝙ ſi moriatur Rex vel princeps alicuius regni deficiētibus agnatis ſuis vel cognatis ſi reperitur vnus de ſua familia ſeu de ſua domo, ille debet ſuccedere in regno. ita no. dixit Bald. & Aluar. in capitulo primo. §. capitanei. de feudo guardie. ꝙ dictum refert & ſequitur Cæpol. in caute. ſua xcvj. incipien. eſt dubium. & domi. Philip. Deci. in l. certum, numero ix. C. vnde legiti.

606 In pluribus locis iam tibi dixi quod teſtis ſine iuramento non probat & eius dictū nihil operatur, vt dixi ſupra in ſin. ccxiiij. incip. ad validitatem &c. & in alio ſingulari ccccxxxiiij. inci. alias tibi dixi &c. in quibus locis plura adduxi in materia iuramenti teſtis, & dixi etiam in repetitio. mea. l. fi. in xxxij. char. C. de probationibus. Sed nuper dico tibi vnum aliud, videlicet quod teſtis non iuratus non probat, quod hoc fallit in perſonis in dignitate conſtitutis, vtputa in cardinalibus, nam licet dictum eorum ſine iuramento non faciat probationem, facit tamen præſumptionem & coadiuuat teſtes inductos, ita dixit gl. ſingul. in c. cū olim eſſemus. in verbo, fratrum. de priuile. quam glo. ibi reputat ſing. Anto. de Butrio, & do. Alexan. in conſil. ſuo clxxx. incip. in cauſa angelorum. in iij. colum. in vertic. ſolum fallit &c. in ij. volu. Et pro dicta glo. optime facit tex. & glo. in c. nobiliſsimus. xcviij. diſt. quod cap. ſumme not. & plura dicunt doct. maxime Bald. in l. exemplo. in fi. C. de probatio. & Angel. in l. quæcunque. §. fina. ff. de publicia. Abb. in conſilio xviij. incipien. in cauſa & quæſtione. in ij. colum. in iij. volu. & in conſil. xciij. incipien. in quæſtione hæredum. in ij. colum. & Iaſ. in repetitio. l. admonendi. in lxxvij. colum. de iureiuran. & Deci. in conſilio ccccij. incipien. in cauſa. in vltima colum.

607 Superioribus annis vidi quæſtionem vnam de facto, quidā volens ire ad nuptias vt ſumptuoſe incederet, fecit ſibi accommodare vnam veſtem ſiricam, quæ veſtis fuit valde deteriorata & deuaſtata ex pluribus, quo ſtante ipſe commodatarius dicta veſtē portauit domino vt illam reſtitueret, ſed dominus vidēs eam multum deterioratam noluit illam acceptare ſine pretio deteriorationis, quod videns ipſe commodatarius dictam veſtem ſine aliquo pretio dimiſit ſuper oſtio domini præſente ipſo domino & teſtibus, quæ veſtis ex poſt fuit exportata & derobata fuit dubitatum cuius periculo fuerit derobata, inueni Paul. de Caſt. ponentem hanc quæſtionem in terminis in l. qui ſtichum. ad fin. ff. de ſolutio. vbi loquitur de equo commodato ad vecturam qui fuit redditus deterioratus, & finaliter poſt plura adducta pro & contra tenet quod dominus tenebatur rem acceptare etiam ſine pretio deteriorationis, alias ſibi imputet tale furtum. allegat glo. & Bar. ibi tenentes contrarium. poſtea ipſe ex aliquibus & iuribus & rationibus tenet contrarium, de quo ibi latius per eum. Tene menti quia ſepe de facto contingit.

608 Cumulaui alias forte ſexaginta doctrinas & iura circa illud quod in homine multum operatur bona vita conditio & fama, & hæc poſui in lege prima. in. §. ad quæſtionem. in tertia & quarta colum. ff. de quæſtionibus. in repetitione mea. l. finali. C. de probationibus in tertia chart. & alium mirabilem effectū poſui in practica mea Aueroldа. in. §. diligenter, numero cxcvj. Sed vltra omnia quæ dixi in dictis locis accipe etiam ſingula. verbum in dicta materia, videlicet quod non poſſunt puniri teſtes de falſo qui depoſuerunt ſe ſcire illud quod audiuerunt ab homine bone fame & opinionis. ita ſingula. dixit Pet. de Anchara. in conſilio ſuo xxiij. incipien. viſa inquiſitione formata contra Philippum de Mantua. in penultima columna, quod dictum pro valde nota. refert & ſequitur Iaſo. in lege prima nume. viij. ff. de eo per quem fac. erit. quod dicit eſſe valde tenendum cordi.

609 Aduertas ad vnum quæſo quod iudicio meo eſſet ſcribendum literis aureis & in marmore ne deleretur, videlicet tu ſcis quod diſpoſitio capitulo quia fruſtra. extra de vſuris. vult ꝙ non audiatur vſurarius petens vſuras niſi prius reſtituat vſuras extortas, quod etiam expreſſe vult tex. capitulo michael. eodem titulo. Sed potes dubitari, an diſpoſitio dictorum iurium loquatur tantum in Chriſtianis vſurarijs, vel etiam extendatur ad iudæos vſurarios? in quo dicas quod ita comprehendit iudæos vſurarios ſicut Chriſtianos vſurarios. ita ſingulariter dixit Laurenti. de Rodul. in ſuo tractatu de vſuris quem poſuit in capitulo conſuluit. in cxlvj. quæſtione quem refert & ſequitur Ioan. de Ana. in cap. quanto, in

iij.colum.eodem titu.de vſur.& Iaſ.in l.j.in iiij.colum.C.de eden. Tene menti, quia eſt ſingula. verbum lucri plenum contra iudeos hodiernos.

610 Non ſtatur aſſertioni patris donantis filio propter benemerita de ipſis benemeritis, niſi talia benemerita aliter plene probentur, ſecundum glo.& docto.in l.ſi donatione.C.de collationi.& Bart.in l.ſi forte.ff.de caſtren.peculio & habetur late per Alexã. & alios in dicta l.ſi donatione. & ibi Deci. in fi.iiij.colum. vbi plures adducit hoc firmantes, & poſtea ponit plures limitationes circa hoc. poſtea ibi in vij.colum.ponendo ſextam limitationem ponit no. verbum dicens quod prædicta non procedunt quãdo eſſent præſumptiones & cõiecturæ de aſſertis benemeritis a patre, quoniam tunc eſſet ſtandum aſſertioni patris.alleg.hoc uoluiſſe Saly.in l.mater.C.de cõtrahen. emp. quem in ſimili refert & ſequitur Alexan.in conſi. ccxlj.ſecundum ordinem meum.quod inci. conſideratis his &c.in j.colum.quod ſecundum ordinem aliorum eſt in conſi.xviij.in iij.volu.& ibi Alexan. etiam alleg.Cy.in l. j.in fi.C.de ſacroſan.eccl.Et adducit etiam Ang.in conſi.cliij.incip.pater emit domum pro ſe & filijs &c.vbi concludit ꝙ licet cõfeſsio facta per patrem confitentem ſe habuiſſe pecuniam a filijs ſuis tanquam ad eos pertinentem ſit ſuſpecta, quia eſt prohibita donatio inter patrem & filium in poteſtate exiſtentem.l.ij.C.de inoffi.donatio.& l.donationes quas parentes.C.de donatio. inter virum & vxor.& confeſsio facta inter perſonas inter quas eſt prohibita donatio eſt ſuſpecta de fraude, vt habetur in l.cum quis decedens.in.§.titia.ff.de lega.iij.cum ſim.tamen ſi tempore dictæ confeſsionis paterne dicti filij erãt in aliquo eorum exercitio ita edocti, ꝙ veriſimile eſt eos potuiſſe ſuperlucrari ex eorum induſtria quantitatẽ, de qua in dicta confeſsione fit mentio, tunc ſufficeret dicta confeſsio, per no. per gl.Cy.& Barto.in l.cum oportet.C.de bo.quæ lib.de quibus etiam latius per Alex.in d.conſi.

611 Adduxi tibi ſupra in ſing.ccxlviij.inci. conditio mulierum plures caſus, in quibus conditio mulierum eſt melioris conditionis ꝙ conſtitutio maſculorũ.Nunc autem econtra volo tibi dare aliquos caſus in quibus conditio mulierum eſt deterior conditione maſculorum.Scias ergo ꝙ in teſtimonio ferendo præfertur teſtimonium maſculi teſtimonio fœminæ, vt in c.forus.& ibi Abb.de verbo.ſignifi.& habetur in l.j.ff.de ſena. & in l.fi.ff.de fide inſtrumen.& ibi no.Bald.in lectura Florentina.& Ludo.Ro.in rubr.de arbi.in iiij.char.& voluit Alex.in conſi.ſuo ccxxxvj.incip.perſpectis.in vj.vol. & Bal. in conſi.ſuo cxxj.incip. quis melius &c. in ij.volu.quod tamen limitatur niſi mulieres deponerent pro reo & maſculi pro actore, quia tunc præfertur dictum fœminarum, vt voluit Belenzi.in dicto c.forus.& do.Fely. in c.quoniam. in vltimis verb.de teſtib. ad quod vide Corſe.in nota.ſuis.in verbo, teſtis.in vj.notab.& ibi in ix.nota.de quo ego dixi in l.vnius facinoris.§.in cauſa.ad fin.ff. de quæſtio.Item in alio eſt deterior cõditio fœminarum conditione maſculorum, videlicet in ſcriptura priuata, in qua mulier non poteſt ſe deſcribere in teſtem vt poteſt maſculus, vt eſt text.in l.ſcripturis.in verbo. trium virorum.C.qui potio.in pigno.habe. quem tex.ibi ad hoc ſumme no.Bal.in fi.ij. col.item fœmina nõ poteſt eſſe teſtis in cauſa feudali, ſecundum Bal.per illum tex.in c. j.quot teſtes ſint neceſ.quem refert & ſequitur d.Phil.Deci.in c.quoniam.nume.ix.extra de teſtib. Item regulariter fœmina non ſuccedit in feudo, vt habetur in c.j.§.hoc autem notandum.qui feudum dare poſſunt. & in c.j.§.ad filias. de ſucceſ.fra.& in c.j.in titu.an muti vel aliter imperfe. & in c.j.de alie.feu.pater. de quo latius per do.Philip. Deci.in conſi.ſuo xxxij.in ij.col.in fi.& in conſi.lxxxv.in iij.col.& in conſi.cxxxix. in j.col.& per Alexan. in conſi.xcvij.in vj. vol.& per Decium in con.cclxix.inci.conſultus.in fi.ij.colum.& per do.Fran.Cur.in conſi.xlix.incip.recolende memoriæ &c.in vij.col.Item fœmina non poteſt eſſe procurator, vt in l.fœminæ.ff.de procur, & habetur in c.cum dilecta.de cõfirma.vti.vel inuti.vbi glo.dicit ꝙ nec etiam poteſt eſſe arbiter, nec iudex, de quo latius ibi per d.Phil. Deci.& illa officia quæ mulier per ſe facere non poteſt non poterit etiam facere per interpoſitam perſonam.l.non licet.ff.de cõtrahen.emptio.l.neque.C.de hære.inſti.voluit Decius in l.j.nume.xij.C.de eden. Eſt & alius caſus in quo mulier eſt deterioris conditionis ꝙ vir, videlicet quia ſi duo ſunt patroni maſculus & fœmina & ſint diſcordes in præſentando, tunc præſentatus a maſculo præfertur præſentato a fœmina.Ita dixit Bald.in l.j.ff.de ſenato.quod dictum refert & ſequitur do.Ioan.Crotus de Monteferrato in tracta. ſuo de teſte.in iij.char.nume.lviij.& ibi excellentiſsimus I. V. D. do.Pe.de Moncbada olim filius & diſcipulus

lus meus chariſsimus qui ſua eminẽtiſsima
ſcientia totam Hiſpaniam decorauit, quod
dictum nota eſt inter alios caſus in quibus
conditio mulierum eſt deterioris conditio-
nis conditione virorum. & iſta addere po-
teris dictis per me in dicto ſing. meo 248.

612 Aliqui ſunt iudices qui minus prudenter
ſibi perſuadent per viam indirectam tolle-
re appellationem parti offenſe vel grauate
& ideo nihil verbis proferunt, ſed partem
compellunt de facto vt ſibi placet. Sed ſcias
tñ tu quod tali caſu pars grauata ex tali fa-
cto iudicis ita poterit appellare ſicut poſſet
ſi verbis tuliſſet ſententiam. Ita nota. dixit
Bal. in c. ex parte M. in prin. iij. colũ. extra
de appel. & allegat rationem dicens quod
non minus eſt facere ꝗ̃ dicere alleg. l. de qui
bus. §. fin. ff. de legi. quod eſt no. verbum ad
obuiandum cautelis iudicum.

613 Clarum & expeditum eſt in iure quod
nulla lis regulariter poteſt eſſe inter patrẽ
& filium in poteſtate, vt eſt tex. in l. lis nul-
la ff. de iudicijs. & in l. actiones ff. de acti. &
obliga. & habetur de materia in c. fi. §. fi. de
iudi. lib. vj. & in c. non eſt extra de ſponſa.
quæ regula tamen fallit in peculio filij, vt
in d. l. lis nulla. & fallit ẽt in aliquibus alijs
caſibus poſitis per glo. & doc. in d. l. lis nul-
la. & in dictis iuribus ſuperius allegatis. Sed
vltra glo. & doc. ibi ponit alium caſum ſeu
aliam fallentiam quidam excellentiſſimus
doctor do. Iacobinus de S. Georgio Tauri
nenſis. vt puto in dicta l. lis nulla. nam dicit
ꝙ licet nulla lis poſsit eſſe inter patrem &
filiũ in poteſtate, tamẽ ſi pater diſsipat bo-
na ſua propria, tunc filius põt implorare of-
ficium iudicis contra patrem & petere vt ſi
bi aſsignet legitimam vel tot bona ex qui-
bus poſsit alimenta percipere ad quod alle
gat Bald. in l. ſecunda C. ſi quid in frau. pa-
tro. quem ibi ſequitur Pau. de Ca. & eum ẽt
ſequitur Lud. Ro. in l. ij. §. quod ſi in patris
ff. ſolu. matrimo. & tu vltra dictum do. Iac.
in hac materia vide Bald. in l. imperator ff.
ad trebel. & in l. nõ poteſt ff. de adoptio. &
vide Pau. de Ca. & Alexã. in d. l. imperator.
ff. ad trebel. & pro dicta limitatio faciũt op-
time dicta per Ioannes de Imol. in l. ſi con-
ſtante in v. & vj. colum. ff. ſolu. matrimo.
quem vide.

614 Vulgata eſt regula iuris quod ea quę in
continenti fiunt vidẽtur ineſſe, vt dicit tex.
in l. lecta verſicu. dicebam ff. ſi certum peta
tur. & in l. petens vbi per gloſſ. & ſcrib. C.
de pact. per quam regulam plura ſingularia
dixit Iaſo. in l. edita in v. colum. verſi. ego
teneo C. de edendo. & ego plura etiam di-
xi in l. ij. in vlti. colum. C. de ſiccar. vnum
aliud nuperrime tibi dico circa eandem ma
teriam quod eſt proprio nota. videlicet ꝙ
licet poſt perfectam venditionem omne pe
riculum ſeu damnum circa rem venditam
eueniens ſpectet ad emptorem, vt in l. pri-
ma C. de pericu. & commo. rei vendi. cum
concor. ibi in gloſ. poſitis. & habetur in l.
prima ff. eo. & in l. neceſſario. & in l. ſi in vẽ
ditione. §. primo & in l. ſi vendita eodem ti
tu. & in l. quod ſepe. §. in his ff. de contrahẽ.
empti. cum ſimi. Attamen ſi vendo tibi ani
mal ſanum tempore venditionis, ſi tamen
completa & perfecta venditione incon-
tinenti ſuperueniat vitium vel infirmitas,
tunc venditor tenetur non obſtante quod
contractus in totum eſſet perfectus, per il-
lam regulam, quę incontinenti fiunt &c. Ita
ſingula. dixit Cyn. in l. prima in fin. de edil.
actio. quod dictum non memini me alibi le
giſſe ꝑ quod poteris limitare iura ſuperius
allegata &c.

615 Neceſsitas, vt ſcis, ſuperueniens domi-
no & locatori domus, rumpit locationem
ipſius domus, adeo quod ipſe dominus loca
tor poteſt auferre domum tali caſu neceſsi-
tatis ſuperuenientis ipſi conductori. tex. eſt
expreſſus in l. idem. in verbo, neceſſariam.
& ibi per omnes C. locati. Sed ſcias tu quod
eodem modo neceſsitas ſuperueniens con-
ductori operatur vt rupta ſit cõductio, quia
tali caſu neceſsitatis ſuperuenientis ipſe cõ
ductor poterit relaxare domum conductam
impune. Ita multum nota. dixit Raph. Ful-
go. in l. ſi in lege in. §. ſi domus ff. loca. vbi
ponit exemplum dicens ꝙ ex cauſa ſuper-
uenientis peſtis ſcholaris deſerens domum
conductam, non tenetur ad ſolutionem pen
ſionis, quia ſicut dominus poteſt expellere
inquilinum, ita ecõtra inquilinus poteſt ex
neceſsitate diſcedere & relinquere domũ
conductam argu. l. ſancimus C. de epiſco. &
cle. & peſtis eſt cauſa neceſſaria quia agitur
de ſalute corporis animati. Et licet ipſe Ra
pha. vbi ſupra dicat hoc, non determinat
cum hoc tunc de facto penderet, tamen ita
poteſt cõcludi & determinari maxime pro
pter naturam correlatiuorum quæ eſt vt
diſpoſitum in vno ex correlatiuis habeat lo
cum in alio, vt in iuribus vulgaribus. Et ex
iſtis poteris addere ampliationem ad d. l.
edem C. locati.

616 Solent ſepe iudices partibus, vel vni par
ti tantum, præfigere terminum agendi vel
docendi de iure ſuo vt videmus quotidie

fieri in iudicijs. Sed ſcias tu & pro regula
habeas ꝙ ille cui fit talis monitio p iudicē
non conſtituitur in mora per lapſum primi
termini,& niſi bina monitio iudicis ad hoc
interueniat nō cōſtituitur in mora, adeo qđ
non poſsit poſtea agere & docere de iure
ſuo ita no.dixit Ang.in.§.ſi quis aūt nō im-
plens in auth.de heredi.& fal.quā doctrinā
refert & ſequitur Ang.de Are.& de ea facit
feſtum in tract.maleficiorū.in verbo,necnō
ad querelā in xj.char.in j.col.in verſi. que-
ro an iudex &c.in fi. & illam doctrinā eādē
refert & ſequitur Alex.in conſi.ſuo cviij.in
cip.viſo themate & diligenter conſideratis
verbis &c.in fi.in j.vo.& Iaſ. in repeti.l. rē
quę nobis in vlti.verbis ff.de acqui.poſ.vbi
ꝓ hac doctri.ipſe adducit tex.in l.impuberi
bus in.§.fi.ff.de ſuſpec.tut.& tex.in.§.ſi qs
autē pro redēptione in auth.de eccleſia. tit.
& dicit ꝙ d.Alex.ſibi contrarius vr̄ tenere
contrariū in l.ſi.in j.col. ff.de ferijs. & dicit
quod etiam Lu.ro.in l.quandiu in.§.j.ff.de
acqui.heredi. multis rationibus conatur dā
nare dictā regulam ſeu doctrinam Ange.di-
cēs tamen ꝙ in quæſtione de facto dum eſ-
ſet aduocatus nō potuit tantum clamare ꝙ
iudex voluerit in iudicando ab illa regula
recedere,& dicit Iaſ.ꝙ ille iudex bene fecit
& ſic approbat dictam doctrinam. Sed vl-
tra Iaſ.ſcias tu,ꝙ eandē doctrinā poſuit idē
Ang.in auth.de eccle.tit.in.§.ſi quis autem
pro redemptione in fi.de qua doctrina vide
etiam do.Augu.de Ari.in additio. in d.ver.
quero an iudex & vide quæ ego dixi ſupra
in ſingu.283.incipien. lapſus termini &c.&
do.Fran.de Are.in l.quandiu in viij.colū.in
fi.de acqui.hære.

617 Memor exiſto me alias plura & plura
ſingularia dixiſſe in repeti. mea rubr.ff. de
fideiuſſo. in lxvj. & lxvij.columm.circa il-
lam materiam ꝙ inhabilis concurrens, vel
adiunctus cum habili gaudet priuilegio ip-
ſius habilis,de quo etiam dixi in ſing. meo.
180.inci.plura & plura &c.& in l. de mino
re in.§.tormenta in prin.iij.colū.ff.de quæ-
ſtio.ad quam materiam vltra ea quæ addu-
xi in dictis locis faciūt optime dicta per So
ci.in conſi.ſuo cxxx.incip. viſa contingen-
tia in vlti.col.in j.vol.& per do.Nellum in
tracta.bannito.in j.parte iij.tempo.q.xvj.&
per Bald.in c.j.in vlti.colum.ver.vlti.extra
queritur.de contro.feu.apud pares termi.&
per Iaſo.in l.j.in prin.C. de tranſact. & per
Alex.in conſi.cxlix.inci.in cauſa inquiſitio
nis in ij.col.in vj.vol.& in conſil.cccclxix.
incip.viſo puncto in fi.v.col. Sed vltra om-
nia quæ dixi in dictis locis circa hanc mate
riam teneas menti vnum aliud nota. verbō
videlicet quod licet ſententia lata ex falſa
cauſa in iure conſiſtente reddatur nulla, vt
in l.qui teſtamento ff.de excuſa.tuto. & ibi
Bar.Bal.& Ang.& no.in c.ſicut & in c.in-
ter ceteras.de re iudi.& nota.Abb. in c.j.in
iij.colum.eod.titu. & tradunt ſcrib.in l.qui
rome in.§.duo fratres ff.de verb.obli. & in
l.ij.C.quando prouoca.non eſt neceſ. Atta-
men ſi ſententia lata ſit ex duabus cauſis qua
rum vna erat vera alia falſa ſubſtentabitur
ſententia ex cauſa quæ erat vera, licet vbi
vna tantum fuiſſet expreſſa ſententia eſſet
nulla.Ita ſingu.dixit Inno.in c.in præſentia
de renun.alleg.in ar. id quod habetur in c.
abbate.de verbo.ſig. quod dictum refert &
ſequitur Alex.in conſi.ſuo cxiij.incip. per-
ſpectis his in penul.col.in vj.volu. vbi dicit
ꝙ idem dixit Ioan.An.in c. cum inter de re
iudi. & dicit ꝙ communiter docto. ſequun-
tur eos in dictis locis pro d.Alex.in d. cōſi.
dicit ꝙ benefacit tex.not.in c.per tuas. qui
filij ſint legi.per quem ibi ponderat d.Ant.
probari ꝙ ſi iudex monetur ex duabus cau
ſis ad ferendam ſententiam quarum vna fa
cit ad cauſam alia non,quod ſuſtinetur ſen-
tentia ex ea quæ facit ad cauſam, vbi alias
redderetur nulla ſi vna tantum non faciens
ad cauſam fuiſſet expreſſa c.ex parte & c.
dilectus de conceſ. preben. & dicit ꝙ ita ēt
dicit do.Anto.in c.ab excōmunicato de re-
ſcrip.& Abb.in c.ſicut de re iudi. & in d.c.
ex parte.& Ioā.de Imo.in l. ſi is ad quem ff.
de acqui.hæredi.& dicit do.Alex.in d. con
ſil.quod pro iſtis etiam bene facit quod no.
glo.ſi.in l.pe.C.ſi ex fal.inſtru.& quod no-
tat Iacob. Butri.in l.j.§.ignominie ff.de his
qui not.infa.Item ad confirmationem præ-
dictorum adducit etiam do.Alex.quod no.
Iaco.de Rauē.& Ray.in l.ſi ex plagij.ff. de
verb.obli.vbi limitando illam legem volē-
tem quod promiſſo facta ob turpem cau-
ſam non valeat, procedit niſi illam cauſa
turpis eſſet accumulata alteri cauſe nō tur-
pi, quia tunc promiſſo non vitiabitur pro-
pter accumulationem alterius cauſe, & di-
cit quod hoc ſequitur Ioannes de Imol. in
dicta l.ſi ex plagij. vbi etiam pro hoc alle-
gat illud dictum Innocen.in dicto c. in præ-
ſentia.& dicit illud eſſe ſingu.& communi-
ter incognitum legiſtis. Ita reſidet Alexan.
in d.conſil.quæ omnia ſunt not. quia quan-
doque contingunt de facto,de quo etiam vi
de domi. Ioann. Crotum repetitio.l.qui ro-
me.§.duo fratres in xxiiij. colum.ff.de ver

bo.obligatio.

618 Quando variatio ſeu ſingularis teſtium
non eſt circa negotium principale, ſed cir-
ca aliqua acceſſoria non attenditur nec in-
ualidat dictum teſtis, quia illo conſideratur
quando eſt in facto principali & non in ac-
ceſſorijs ſecundum Bar.in l.eos ff.de fal. &
Specula.in titu.de teſte §.j.verſi.item quod
de ſuo & Ang.in conſil. cclxxiiij. incip. ex
themate in vij.colum.& Bal.in l.de quibus
in penul.col.in verſi.dictum eſt de ſingula-
ritate ff.de legi.& Bald.& Saly.in l. penul.
circa fi.in ver.item hæc vera C.de tranſac.
de quo per do.Philip.decium in conſil. ſuo
c.inci.in cauſa inquiſitionis in iij. colum.&
in conſi.cv.in iij.col.& in conſil.cccxlij.in-
cip.in cauſa partus &c.in iij.col.Limita ta-
men prædicta & dicas illa procedere & lo-
cum habere in teſtibus non ſuſpectis aliqua
ratione vel cauſa, quia ſi tales ſunt varij ēt
ſuper acceſſorijs non probant.Ita ſingu. di-
xit Alex.in conſilio ſuo cliiij.incipien.viſo
themate in ij.columm. in v. volumi. vbi ad
hoc allegat Specu.in titu.de teſte. in.§.iam
de interrogatorijs .verſicu.& nota.& Azo.
in ſumma C. de teſtibus in penulti. colum.
Pro quibus ſecundum eum facit glo.in cap.
cum cauſam quæ inter archiepiſcopum. in
verbo,tempore.de teſti.& Bald. ibi & glo.
in authē.de teſte in.§.& licet in verbo, cau
ſam.& no.per Bal.in l.teſtium in vj.colum,
C.de teſti.Et ideo dicit Alex.in d.conſil. ꝙ
ſi teſtes ſuſpecti interrogantur ꝙ biretū ha-
bebant in capite contrahentes tempore ce-
lebrati contractus,& vnus dicat ꝙ habebāt
biretum nigrum.alius vero dicit ꝙ habebāt
biretum rubeum,ꝙ tales teſtes non probāt
licet contrarietas eorum non ſit circa factū
principale,ſed circa circunſtantias.quod eſt
ſumme notandum,quia ſepiſsime contingit
in facto.de quo etiam pulchre per do. Phi-
lip. Dec.in cap.licet cauſam in nume, xiiij.
de probatio. Et ad prædicta vide Bald. in
margarita ſua,in litera T.in ix.colum.in vl
ti.verſicu.& glo.in l.ob carmen.circa prin.
in verſic.aſsiſtit ff.de teſti. vbi glo.loquitur
de teſtibus examinatis contra Suſannā qui
fuerunt varij in circunſtantijs & non in fa-
cto principali,tamen quia erant ſuſpecti fue
runt reprobati & merito lapidati. & vide
Inno.in c.cum cauſam in glo.in verbo, tem
pore de teſtib, Item ſcias & pro primo te-
neas menti quod licet varietas teſtis non
ſit circa factum principale, ſed ſit circa ac-
ceſſoria , tamen minus eſt credendum tali
teſti, ſecundum Bald, in l,ſi ex falſis in vlti.
columna C. de tranſactio. quem refert &
ſequitur dominus Philip, Decius in conſil.
cv.in vj.colum.

619 Emergens calamitas nouum expoſcit au
xilium & nouum ſuffragium arg.l. de eta-
te in.§.ex cauſa ff.de interroga.actio.& l. ſi
hominem ff.manda.& argu.eorum quæ ha
bentur in c.pen.de cle.non reſi.& in c. ſug-
geſtum de decimis & in l.ex facto ff.de vul-
ga.& pupil.pro quibus faciunt plura ſingu-
laria adducta per incomparabilem iuris fon
tem domi.Philip.Dec.in cōſi.ſuo ccxxxv.
incipien.viſo &c.in ſecunda colum. & per
me in ſingula. meo cxlij. incipien. cautum
eſt.& in alio ſingu.meo ccxxxiij. incip.quę
de nouo emergunt &c.& per Dy.in conſil.
xx.incip.ſuper quæſtione &c. quem refert
& ſequitur domi.Flor. in l. quædam mulier
in iij.colum.ff.fami.hercif.Et ſuperueniens
deficientia facultatum iuſtam inducit cau-
ſam diminutionis onerum.Ita dicit text. in
l.cura.in.§.deficientium ff. de iure immuni.
Et ideo exactor tributorum habet faculta-
tem arbitrio boni viri dimittere vel dimi-
nuere tributum ei cuius patrimonium ad-
uerſa fortuna collapſum eſt. Ita dixit Lud.
Roma.in conſil.ſuo ccclxix.incipien. circa
primum in viij.columm. vbi dicit ꝙ de hoc
eſt glo. ſingu.in l. omnes la.j.C. de anno. &
tribu.lib.x.quam glo.ibi ad hoc not. Bart.
Bald.Angel.& Ioan.de platea,& do. Alex,
in apoſtil.ad Bart, vbi plura adducit in ma
teria paupertatis.De qua materia pauper-
tatis dixi ego plura in l.j. in.§.preterea. in
xviij.xix.colum.ff.de qō.& aliqua ēt dixit
Aug.in addi.ad Bar.in l.illud eo.ti.de anno
& tribu. & ad principale dictum ſuperius
vide ſupra in ſing.241.inci.non debet addi
afflictio afflicto &c.

620 Cauſa poſſeſſorij dicitur cauſa parui prę
iudicij, adeo quod licet res ſit magni yalo-
ris, tamen ſi de poſſeſsione tantum litiga-
tur cauſa dicitur minima, ſecundum Barto.
in l. admonendi in penulti. columna de iu-
reiuran.& domi, Anto.in capitu.fina.in vij.
colum. de iureiuran.Bartol.in l. ſecunda ff.
de appel.recip.& in l.j.ff quorum bono. &
Math.in notabi.ſuo iij.incip.no.quod in iu
dicijs poſſeſſorijs &c.& Bar.in l.fi.C.vbi in
rem actio.& voluit do.Philip. Dec. in con-
ſil.ſuo xxviij.incip.diligenter conſideratis
in ij.colum.& in conſi.lvj.incip.in cauſa ap
pellationis in j.colum.Et in tali iudicio poſ
ſeſſorio ſemiplene probationes ſufficiunt,
ſecundum Bart.in dicta l.j.in ij.colū.C.quo
rū bono,& in l,ij.§.fi,in prin,C, vbi in rem

actio. & Mathe. in d.nota. ſuo iij. & voluit do.Philip.Dec.in dicto conſi.ſuo lvj. & plenius per Alexan.in conſil.ſuo ciij.incipien. ſuper eo.in prima colum.in vij.volu. & in conſi.ſuo cxvij.incip.viſo proceſſu in vlti. col.in ij.volu.Et ideo ſcias ꝙ in cauſa poſſeſſorij ſtante ſemiplena probatione cũ non dicatur cauſa magna, vt dixi, poterit deferri iuramentum in ſupplementum probationis.Ita not.dixit Alex.in conſi. ſuo xcj. incip.in cauſa & lite vertente in j.col. in vol. v.vbi et dicit ꝙ qñ eſt ſemiplene probatum & actor a prin.petijt ſibi ius & iuſtitiam miniſtrari quod tunc iudex etiam abſque alia petitione partis poterit deferre iuramentũ in ſupplementum probationis. Ita ſecundũ eũ dixit Abb.in c.fi.in fi. de iureiurã. quod dictum refert & ſequitur Deci.in cõſi.cclij. incip.agitur cauſa in j.colum. poſt med. & idem etiam dixit Lanfran. de Oriano Brixieñ.in ſua repe.l.admonendi ff. de iureiu. in vlti.verbis.

621 Magne importantie & operationis in teſtibus eſt ratio per eos reddita ſeu aſsignata,nam illa eſt quæ reſtringat, declarat, vel ampliat dictum eorum, ſecundum Bal. in l. conuenticulam in antepe.col.C. de epiſ. & cle.in ver.modo venio ad teſtes &c. & in l. data opera in xviij.col.C.qui accu. nõ poſ. vbi alleg.not.per glo.in l.j.in.§.hoc interdictum ff.de fonte,& voluit Inno. & alij in c. cum cauſam quæ inter.de teſti. pro quo facit tex.in l.cum pater in.§.dulciſsimis ff.de leg.ij.& habetur per cano. in c.quoties de teſti. & per ſcri.in l.iij.C.de teſti. & voluit Alex.in conſi.ſuo xx.inci.viſo proceſſu cauſe in pe.col.in ij.volu.& ibi in conſi.xxiiij. incip.animaduerſis in ix.col.& in eo. volu. in conſi.lxxx.incip.examinato proceſſu in iij.col.& voluit Soci.in conſi.xiij.incip.inſignis doc.in iij.col.in iiij.volu.& ibi in cõſi.lvj.incip.viſo proceſſu.in penulti.colum. & Bal.in margarita ſua in litera L.in x.colum.in j.verſi.inci.teſtis ſi teſtificatur ſuper his.Et magis creditur teſtibus reddentibus bonam rationem dicti ſui etiam non interrogati quam teſtibus non reddentibus bonam rationem dicti ſui etiam non interrogati,& illis proferentibus,ſecundum Iaco.de Aret. quem refert & ſequitur Bal.in l.presbyteri ad ff.C. de epiſco. & cleri.& in c. primo.§. ſacramentum de conſue.recti feu. quos refert & ſequitur Alex.in conſil.cxlviij.inci. excellentiſsime d.vicarie in prima colũ. in ij.volu.Et circa hanc materiam redditionis rationis ſiende per teſtem, Tene menti aliqua mihi nunc occurrentia,& primo ꝙ teſtes deponentes de valore rei non probant niſi reddant rationem dicti ſui.Ita dixit do. Fely.in c.cum cauſa in ij.col.de teſti. vbi allegat plures doc.hoc tenentes ad quem me refero.& idem dixit do.Lanfran. Brixien. in repe.c.quoniam contra falſam in lvj. col. de proba.Secundo ſcias ꝙ teſtis non reddẽs rationem dicti ſui nõn debilitat delictum teſtis reddentis rationem dicti ſui, adeo quod non poſsit deferri iuramentum in ſupplementum probationis ei qui producit illum teſtem reddentem rationem dicti ſui.Ita no. dicit Bal.in l.de quibus in pe.col.ff.de legi. quem refert & ſequitur do.Felyn.in c. cum cauſam in vj.colum.ver.fallit quarto de teſti.de quo etiam dixi in ſing.meo.197.inci. quo ad hoc &c.& in l.proprietatis C.de ꝓba.& in practica mea cauſarum crimi.in.§. diligenter nu.4.Tertio ſcias etiam ꝙ in cauſis criminalibus non creditur teſtibus niſi reddant rationem dicti ſui etiam non interrogati.Ita ſing.dixit Saly.in l.fi.C.de probatio.quem refert & ſequitur Alex. in conſil. xv.incip.viſo proceſſu inquiſitionis in viij. col.in j.vol.& voluit Iaſ.in repe.ſua l.admonendi in xcix.col.ff.de iureiur.& in l.ait ꝑtor nu.21.ff.eo.ti.& do.Philip.dec.in conſi. ſuo xxxvij.inci.in cauſa in iij. colum. & in c.veniens nu.13.de teſtib.de quo etiam ego dixi in practica mea cau.cri.in.§.diligenter nu.31. vbi ampliaui hoc dictum & dixi infra in ſingu.658.incip.teſtis vbi hoc limitaui.Quarto ſcias ꝙ in caſu quo teſtes inſtrumentarij vel non inſtrumentarij deponentes contra inſtrumentum præiudicent ipſi inſtrumento requiritur ꝙ reddant rationẽ dicti ſui etiam non interrogati,alias dictum eorum non præiudicat inſtrumento.Ita no. dixit Bal. in l. presbyteri in vlti.colum.C. de epiſ.& cle.quẽ refert & ſequitur d.Lanfran.de Oriano Brixien.in repeti.ſua l. admonendi in xv.col.ff.de iureiu. vbi dicit ꝙ iſtud fuit dictum Iac.Bu.in qõne ſua incip. quæſtio talis eſt,quidam petijt a Titio &c. quam allegat Bald. in d.l. presbyteri & illud dictum Bald. in d.l.presbyteri.etiam refert & ſequitur Alexan.in conſi.ſuo lvj.inci. viſo proceſſu in iiij.col.in ij.vol. de quibus etiam vide Iaſ.in l.cum hi §.vult igitur in ij.& iij.colum.ff.de tranſact.& vide omnino quæ dixi infra in ſingula.644.incipi. tradidi tibi &c.Tene menti prædicta quia facient tibi honorem & vtilitatem tempore opportuno.

622 Priuilegia eccleſiæ plura ſunt, & vt ita

dixerim quaſi numero infinita, & multa po
nit Ludo.Ro.in repe.authen.ſimiliter C.ad
l.fal.Sed inter alia priuilegia quæ habet ip-
ſa eccleſia habet vnum maxime importan-
tie non omnibus cognitum,quod eſt,'tu ſcis
ꝙ tranſacto bieunio exceptio non nume.pe
cu.opponi non poteſt,vt eſt tex.in l.in con-
tractibus C.de non nume. pecu. tamen ipſa
poteſt perpetuo opponere talem excep. nō
nu.pec.nec ſibi currit aliquod tempus ad eā
opponendam.Ita ſing.dixit Bal. in authen.
hoc ius porrectum in iiij. column.C.de ſac.
ſan.eccle. quem refert & ſequitur Lud. ro.
in d.authē.ſimiliter in xvj.col. verſi. ſepti-
ma &c.C.ad l.fal. & idem voluit Ange.in
conſi.ſuo ccxlv.inci.quia omne datum &c.
in ij.col.quem refert & ſequitur Lud.Bolo
gni. in addi.ſuis ad conſilia Ioā. de Ana.'in
conſil.xcvij.incip.in cauſa &c. poſt princi.
illius addi. & idem tenuit Car.in clemen.j.
in ix.q. de reſti.in integ. Et licet contrariū
teneat Specu.in tit.de in integ. reſtitu.in.§.
ij.in verſicu. hoc autem tamen. Ioan. And.
in additio. & in capitu.fina. extra de ſolu-
tioni eum reprobat,& ad hoc etiam allegat
Hoſtien. de quo latius per eum in dicto c.fi.
de ſolutio.

623 Ex diſpoſitione iuris cautum eſt ꝙ publi
catis atteſtationibus non poſſunt vlterius
examinari teſtes ſuper eiſdem capitulis, vt
clemen.teſtibus.de teſti.& volunt doc. poſt
glo.in c.per tuas eo.titu.& doct.in c. frater
nitatis eod.titu.cum ſimi. Sed tu amplia di-
cta iura & dicas hoc habere locum non ſo
lum ſi teſtes ſint examinati, ſed etiam ſi non
ſunt examinati,ſed ſolum iurarunt de veri-
tate dicenda in manu iudicis. Ita not. dixit
Innocen.in dicto c.fraternitatis de teſtib. in
verſicu.idem dicunt ſi teſtes iurauerint &c.
quod dictum pro valde not.refert & ſequi-
tur Angel.in conſil. ſuo clv.incipien.in quę
ſtione alias in hac quæſtione &c. in j. colū.
vbi videas.tene menti quia pauci ſunt qui
ad hoc animaduertunt.

624 Aduerte quæſo ad vnum ad quod rariſ-
ſimi aduertūt,videlicet ꝙ licet actus factus
die feriato in honorem Dei valeat, attamē
iuramentum præſtitum die feriato non va-
let tex.eſt in c.j.extra de ferijs.Ex quo tex.
dixit nota.verbum domi.Lanfran.de Oria
no Brixien. in repetitio.c.quoniam contra
falſam in ix.colum. de probatio.ꝙ vbi re-
ctor ciuitatis ingreditur officium ſuū in die
feriato & iurat ſeruare ſtatuta vt moris eſt,
tale iuramentum non valet,& ille tanquam
non iurauerit poterit contrauenire, quod
eſt ſumme nota.attento quod ſepius & qua
ſi ſemper officiales intrant officium ſuū die
feriato,& illo die iurant ſeruare ſtatuta, &
hoc in facto vidi pluries in hac ciuitate Bo
nonie mihi patria.

625 Materia poſitionum vtilis eſt, quia ſepe
releuat ponentē ab onere probandi, vt quo
tidie videtur in iudicijs,circa quam mate-
riam poſitionum tene menti duo ſingularia
verba.primum eſt ꝙ ſi ille qui debebat re-
ſpondere poſitionibus & fuit contumax &
habetur pro confeſſo ex forma iuris ſtatuto
rum,ſi talis moriatur ante ſententiam latam
talis pœna non tranſit in hæredem. Ita di-
xit ſingu.Bar.in l.eius qui delatorem ff. de
iure fiſ.quod dictum pro valde notabili re-
fert & ſequitur d.Lanfran.de Brixia in re-
peti.c.quoniam contra falſam in xxvj. col.
de proba.Sed vltra eum dicas tu,ꝙ idē vo-
luit idem Bart.in l.ij.in.§.quod ſi actor in fi.
C.de iura.calum.& in l.manifeſte in fi.ff.de
iureiu.Secundum not.in hac materia eſt ſe-
cundum do.Lanfran.in loco vbi ſupra, vi-
delicet ꝙ vbi libellus eſt ineptus vel male
ordinatus, tunc dato ꝙ reus fuerit contu-
max in reſpondendo poſitionibus tamen
non poterit haberi pro confeſſo, quia cum
iudicium ſit nullum propter defectum libel
li non poterit ſequi aliqua ſententia valida.
Ita ſecundum eum dixit Bal. in l.ij.§.quod
obſeruari C. de iura. colum. & ad primum
dictum hic vide quæ dixi ſupra in ſing.373.
incip.vt noſti &c.

626 Calor iracūdie plura operatur,vt habe-
tur in l.quicquid calore ff. de regul. iur. &
in l.iij.ff.de diuor.& in l.ij.C. de rebus cre-
di.& in hac materia caloris iracūdie ponit
plura ſingu.dicta d.Iaſ.in l.ſi filiam tuam C.
de inoffi.teſta.& aliqua etiam dicit in mate
ria Ludo.Ro.in ſing.ſuo 517.incip.volo cō
mentare. & Baueria in lxxviij. priuilegio
iuramenti & habetur etiam per do.Fely.in
c.cum te.in iiij.colum.de re iudi. & per do.
Fran.de Are.in conſil.ſuo lxxx.incip. ſicut
decet in j.& vlti.colum. Et vltra dicta per
omnes in dictis locis circa hanc materiā te-
neas menti not.verbum,videlicet ꝙ ſi aliqs
calore iracundie dixiſſet aliquod verbum
iniurioſum alicui , & ex poſt eum peniteat
tale dictum non ſibi nocebit ſi iniuria eſt ta
lis ꝙ poſsit reuocari per pœnitentiam , vt
ſunt verba iniurioſa, ſecus autem ſi iniuria
eſſet talis quæ reuocari non poſſet peniten-
tia,vt ſi quis occidiſſet hominem, nam tunc
non poteſt vllatenus reuocare etiam ſi feciſ
ſet calore iracundie.Ita ſing.dixit Ang.in l.

ſi non conuitij.C.de iniurijs.quod dictũ pro
ſing.refert & ſequitur do.Laufran.de Oria
no Brixien.in repe.c.quoniam cõtra falſam
in xxvij.colum.poſt prin. de probatio. pro
quo faciunt optime quæ ego dixi in l.is qui
cum telo nu.68.C.de ſicca.Tene menti pro
adiuuante amico dicente iniuriam verbalẽ
alicui vt ſepe contingit,& ego hoc anno ha
bui hoc in facto & obtinui.

627 Materia confeſsionis facte abſente par-
te quando valeat & quando nõ, traditur ꝑ
Bar.& alios in l.certum in C.ſi quis abſen-
te ff.de confeſ.& l.fin.ff.de interroga.actio.
de qua materia plenius dixi ſupra in ſingu.
202.incipiẽ.tu ſcis regulam &c.vbi adduxi
plures in quibus valet confeſsio facta abſen
te parte.Et teneas menti vnum de quo etiã
ibi aliquid dixi.videlicet ꝙ confeſsio facta
abſente parte de æquitate canonica plene
probat & nocet confitenti.Ita not.dixit do.
Anto. in c. ſi cautio.de fide inſtru.quem ibi
refert & ſequitur Ioan. de Imo. quos refert
& ſequitur do Lanfran. de Oriano Brixiẽ.
in repeti.c. quoniam contra falſam de pro-
ba.in xxxij.col.ver.vnum eſt tamen &c.&
idem firmat do.Alex.referens d.Ant.Io. de
Imo.& Car.in d.c.ſi cautio.& alios etiam in
conſi.ſuo cxv.inci.viſa ſcriptura &c.in j.co
lũ.in vij.vol.& in conſi.cxlv.inci. pondera
tis his &c.in v.vol.& in dictis locis doc.tra
ctant de multiplici confeſsione quos non re
fero breuitatis cauſa.ſed vide omnino quæ
dixi ſupra in d.ſingu.202.& do.Alexan. in
dictis conſilijs & do. Laufran. vbi ſupra in
xxxj.& xxxij.col.

628 His temporibus & hac etate minores cõ
mittũt diuerſa delicta ſepe & ſepius,& apud
iudices maleficiorum dubitatur quomodo
puniantur, de quo habetur in l.j.in.§.impu-
bes & in l.excipiuntur ff.ad ſylla.& in l.ad
miniſtrantes in.§.qui corporis ff.de excu.tu
to.& per Bald.in l.ſi ſeuerior.in ij.colum.in
verſi.ex prædictis C.ex quibus cau.infa.ir-
roga. & in authen. ſacramenta puberum in
penul.colum.verſi.faciunt ad prædicta C.ſi
aduer.vend. & in l. ſi arrogati.ff. de tutel.
Circa quod doc.faciunt diſtinctionem & di
cũt quod aut talis minor eſt doli capax, aut
non,& aut eſt proximus pubertati, aut nõ.
Sed tu facias concluſionem in hac materia
& dicas ꝙ minor delinquens nunquam pu-
nitur vera pœna ſtatuti, niſi iſta duo cõcur-
runt,videlicet quod ſit doli capax & proxi
mus pubertati.Ita not.dixit Angel.in l. im-
puberem ff.de fur. quem refert & ſequitur
Ioan.de Ana.in c.j.in fi.iiij.colum. de delic.
puero. De qua materia etiam locutus ſum
in l.de minore in princi. in viii.colum.ff.de
quæſtioni.Et ſcias ꝙ prædicta habent locũ
in delictis quæ committuntur in faciendo,
ſed ſecus eſt in delictis commiſsis in omittẽ-
do vel in negligendo,quia in illis non puni-
tur minor etiã ſi ſit doli capax.Ita dixit Dy.
in d.l.j §.impubes ff.ad ſyllan.quem refert
& ſequitur Ioann. de Ana.in d.c.j.de delic.
puero in viij.colũ.vbi ad hoc etiam allegat
Cyn.& Saly.& alios.Ad quæ etiam vide q̃
habentur in l.infans ff.de ſicca.& vide Ra-
pha.Cu.in conſi.ſuo xcv.inci. Chriſtoforus
in fi.vbi dicit ꝙ mitius punitur minor delin
quẽs quam maior,quod etiam dixit Raph.
Ful.in conſi.ſuo clvij.incip. ſuppoſito in ij.
col.poſt me.& vide in materia ita. verbum
do.Philip.decij.in capitu.de cauſis nume.v.
de offi.deleg.& Alex.in conſi.clx.inci.viſis
nume.8.in vij. volu.

629 Tres ſunt regule iuris quæ multum fra-
ternizant in ſimul.vna eſt ꝙ ſententia debet
eſſe conformis libello,vt in l. vt fundus ff.
communi diui.& c.licet hely.de ſimo. cum
ſi.alia eſt ꝙ ſuper non petitis iudex non di-
citur cedere,vt in l.iiij.in .§.hoc autem iu-
dicium ff.de dam.infec. & in l. ſtipulatio in
.§.habet de ope.no.nun.& in l. cum quis in
prin.ff.de ſolu.Item alia regula eſt ꝙ ſenten
tia non valet niſi feratur ad inſtantiam par-
tis,ſecundum Bar.in l.j.C.vt quæ deſunt ad
uoc.par.iud.ſup.& Ang.in l.de vnoquoque
ff.de re iudi.& Paul.de Caſt.in l.j.in princ.
C.de iudi.de qua per Iaſ.latius in l.properã
dum §.& ſiquidem in j.colum.C.de iudi.&
per do.Catal.in tract.ſyndi.in ver.cclxx.in
cip.adde an ſententia &c.& ibi in ver. ſeq.
Attamen tene menti ꝙ non obſtantibus di-
ctis regulis ꝙ iudex poteſt cõdemnare ſpo
liatorem accuſatum de ſpoliatione fundi ꝑ
ſpoliatum,etiam in fructibus perceptis,etiã
ſi hoc non ſit petitum in libello per ipſum
ſpoliatum ita ſing.dixit Inno.in c.grauis de
reſtitu.ſpolia.quod dictum pro valde no.re
fert & ſequitur d.Lanfran.de Oriano Bri-
xien.in repe.ſua rub.de cauſa poſ.proprie.
in iij.colum.quod eſt magna limitatio ad di
ctas regulas & iura.Ideo teneas menti & in
ſimili vide Iaſ.in l.aquiliana in ij.col.ver.&
adde tex.ff.de tranſac.

630 Generalitas verborum ſemper debet re-
ſtringi ad habilia l.vt gradatim ff.de mu.&
ho.& l.j.per glo.C.de ſac.ſan. eccle. de quo
ego dixi latiſsime in l. vnius in.§. cognitu-
rum in v.& vj.col.ff.de quæſtioni.Attamen
hæc regula fallit ſecundum doc. niſi verba

eſſent geminata vel talis nature ex quibus
appareret quod intentio diſponentis eſſet
comprehendere etiam inhabilia, vtputa, ſi
in lege vel ſtatuto vel in alia diſpoſitione
eſſent appoſita verba latiſſima, vtputa quo
modocunque, qualitercunq; cuiuſuis condi
tionis & ſtatus, & ſimilia, nam tunc compre
henduntur etiam inhabilia. Ita dixit Bar. in
l. generali. in. §. vxori ff. de vſufruc. lega. &
volũt alij quam plures quos ego adduxi ſin
d. §. cogniturum in vj. & vij. col. Et ideo di
xit Salyc. in l. ſi ſerui veſtri, C. de noxa. ꝙ ſi
ſtatutum dixit quicunque occiderit quouis
modo vel cauſa, ſiue qualitercunq;, decapi-
tetur, tunc quilibet occidens decapitabitur
nec ſiet diſtinctio vtrum dolo vel culpa qs
occiderit vel ẽt ſe defendẽdo, qđ dictum re
fert & ſequitur Iaſ. in l. fideiuſſor. in. §. præ-
tor ait in ij. col. ff. qui ſatiſ. cog. vbi ad hoc ẽt
alleg. Alex. in l. & ſi ſeuerior in ij. col. C. de
infami. & Bald. in l. data opera in v. colũ. C.
qui accu. non poſ. & in l. quicunq; in vj. col.
C. de ſer. fugiti. & Car. & Ioan. de Ana, in c.
lator. de homici. ad quæ ẽt vide Iaſ. in l. non
dubiũ in ix. col. ver. & iuxta hoc infert &c.
C. de legi. & in l. j. nu. xix. ff. de legi. vbi re-
fert & ſequitur doctri. Saly. in d. l. ſi ſerui ve
ſtri. Et licet dicta doctrina Salyc. in d. l. ij. C.
de noxa. & ſequaciũ videatur tenẽda, atta-
men ego circa eius validitatẽ valde dubito,
eo quia ſtatutũ ſemper debet reſtringi vbi-
cũque, ſi nõ reſtringeretur reſultaret abſur-
dũ. Iſte eſt tex. ſing. & not. in l. ſcire oportet
in. §. aliud ff. de excu. tut. Sed nõ eſt dubium,
ꝙ ſi ex forma dicti ſtatuti deberet decapita
ri occidens aliquẽ ad ſui defenſionem, reſul
taret maxima abſurditas quod quis nõ poſ-
ſet ſe defendere, ſed pro defenſione vitę ſuę
deberet pati mortẽ, quod eſt contra ius na-
turale, ergo tale ſtatutum debet reſtringi.
Ita ſing. dixit d. Lanfran. de Oriano Brixiẽ.
in repeti. l. admonẽdi in xxiiij. colũ. ff. de iu-
reiur. vbi dixit ꝙ dicta doctri. Salyc. & ſe-
qua. eſt falſiſsima per rationem prædictam,
& idem dixit Bartol. in cõſi. ſuo clxxxviij.
incipien. ſtatuto caſtri plebis &c. & alleg.
dictam l. ſcire oportet. §. aliud. Et ſubdit d.
Lanfran. vbi ſupra tacite obiectioni, vide-
licet ſi diceretur, quid operabuntur ergo di
cta verba lata & ampla, videlicet quouis
modo &c. reſpondet ꝙ ſatis operabuntur,
quia continebuntur omnes modi per quos
mors perpetratur ab eo qui occidendo di-
citur committere delictum, vt ſi veneno
aliquis occidatur, vel ſi gladio, vel fuſtibus,
vel lapidibus, non enim aſſumendus eſt in-
tellectus verborum ſtatuti ꝙ ſtatuentes vo-
luerint occidentem ad ſui defenſionem de-
bere decapitari, cum in eo non poſsit di-
ci eſſe delictum quia defenſio eſt de iure na
turali, vt in clemen. paſtoralis de re iudic.
Ita reſidet domi. Lanfran. vbi ſupra pro
quo dicto faciunt dicta per Iaſo. in locis ſu
perius allegatis. Et facit etiam optime, Nã
ſtatuta potius debent intelligi vt ſint ſu-
perflua & nihil operentur quam quod quis
indebite damnum patiatur. Ita dixit gloſſ.
ſingula. in l. fina. in §. in computatione C. de
iure delibe. quam gloſ. pro ſingula. refert
& approbat Iaſo. in dicta l. non dubium in
nona column. C. de legi. & eam ſumme etiã
ponderat ipſe Iaſo. in dicto. §. in computa-
tione in vlti. colum. vbi etiam aliqua addu
cit in propoſito, Et per prædicta poſſunt li-
mitari & tolli dicta per Barto. in l. prima. §.
& parui ff. quod vi aut clam. de quibus dixi
in practica mea cauſarum crimina. in. §. op-
portune nume. lxxx. vbi videas. Tene mẽ
ti prædicta quia indubitanter ſeruient tibi
ad multa.
631 Vltima opinio in dubio videtur appro-
bata & ideo profertur alijs opinio. gloſ. eſt
not. in l. qui filium in. §. ſabinus ff. ad tre-
bel. & nota. Ioannes And. in capi. primo de
penis in vj. in nouella & in cap. ij. de ſenten.
excommuni. eod. lib. & Baldus in authẽ. ex
teſtamento in princip. C. de teſta. & Alexã.
in conſilio lxxij. incipien. inſpecto in v. co
lum. in primo volumi. & in conſilio c. inci-
pien, ſuper primo &c. in fin. ix. colum. in
eod. volumi. & ibi in conſilio cxxj. incipiẽ.
viſo proceſſu in penulti. colum. & in conſil.
lxxvij. incipien. in cauſa & lite in iij. colũ.
in ſecundo volumi. & ibi in conſil. clxiij. in-
cip. in prima colum. & in conſil. cclij. incip.
præclare &c. in fin. j. columm. & in conſilio
cccxcv. incipiẽ. cum dicatur in ij. colum. &
voluit Salyce. in l. bona fides in fin. ff. depo
ſiti. Attamen ſcias quod hæc regula fallit,
videlicet niſi prima opi. ſapiat equitatẽ, vl-
tima vero ſapiat rigorẽ, quia tunc prima cẽ
ſetur approbata glo. eſt ſingula. ad hoc in l.
ſi cum exceptione in. §. ſed & ſi quis in glo.
in verbo, omnimodo ff. quod met. cau. quã
glo. ad hoc pro ſingula. allegauit d. Fran. de
Are. in conſil. ſuo clxiij. incipi. diligenter &
mature diſcuſsis in vij. colum. quem refert
& ſequitur Iaſ. in l. ſi tibi pecuniã in vlt. co-
lum. in prin. ff. ſi certũ pet. & hoc poteris ad
dere ad materiã l. placuit C. de iudi. & vi-
de etiam in materia Iaſo. in l. quod ſi epheſi
. §. j. nu. ij. ff. de eo quod certo loco. de quo ẽt

errore ductus dixi infra in ſing.660. incip.
dicit text.&c.

632 Occurrit mihi præſentialiter quidam ca
ſus qui primo aſpectu videtur ſine aliqua
dubitatione,attamen recte conſideranti ha-
bet magnam dubitationem. Caſus enim eſt
iſte,habeo veſtem quam vendere cupio, &
eam trado Titio,& eum rogo vt illam ven
dat & mihi precium det,& vt libentius il-
lam,vendat & magis ſolicitus ſit in venden
do eam dico,vendas dictam veſtem pro x.
& pono pactum expreſſum & dico, ſi pluſ-
quam x.vendideris illud plus ſit tuum, mo
do iste Titius vendidit dictam veſtem xv.
hoc caſu queritur cuius ſint illa v.quæ plus
vendidit:certe vnuſquiſq; diceret ꝙ illa eſ
ſent ipſius Titij venditoris poſtquam inter
eum & dominum dicte veſtis ita conuentũ
fuit,nam contractus ex conuentione partiũ
legem accipiunt l.j.§.ſi conuenerit ff.depo-
ſi.& quæ ab initio ſunt voluntatis ex poſt
facto ſunt neceſsitatis,vt in l.ſicut C.de pac.
& obl,& l.ij.C,quando liceat ab emp.diſce.
Item in rebus claris non eſt locus coniectu-
ris l.continuus.§.cum ita ff.de verb.oblig.
Sed Io.fa.& Io.de platea formant hanc quę
ſtionē in.§.actionum inſti.de actio.& ibi di-
ſtinguunt.& dicũt ꝙ aut cõuentio fuit tali-
ter facta ꝙ periculum caſus fortuiti ſpecta-
bat ipſum Titium,& hoc caſu quemadmo
dum periculũ eſt ſuũ ita ēt illud quod plus
vendidit debet eſſe ſuum,cũ eum ſequantur
commoda quem ſequuntur incommoda, vt
in l.ſecundũ naturam.cum ſi.de reg. iur.aut
non pręceſsit talis conuentione ipſe Titius
ſtet ſolum ad lucrum & non ad aliquod pe-
riculum,illa quinque erunt dñi dicte veſtris
quia,vt dixi, illud lucrum eſſet ſine aliquo
periculo & hanc rationem dicunt ꝙ vſura
eſt prohibita,quia eſt ſine periculo,ſecus in
nautico fenore in quo vſura eſt permiſſa.&
iſta omnia latius ponit & refert & Iaſ. in l.
j.in penulti.colum.ff.de eſti. actio.Tene mē
ti quia quilibet diceret ꝙ illa quinque de-
berent ſine aliqua diſtinctione eſſe dicti Ti
tij venditoris.

633 Materia citationis ampliſsima eſt, & a
doc.in pluribus locis tradita, & ego etiam
licet in omnes minimus ſim, tamen plura
circa eam dixi & cumulaui in repeti.mea l.
de vnoquoque ff.de re iudi. Sed vltra om-
nia quæ ibi dixi dico tibi aliud non minus
nota.in ipſa materia, videlicet ꝙ adeo iura
expoſcunt in actibus fiendis citationē par-
tis ꝙ ſi factum eſt compromiſſum & in eo
ſit dictum ꝙ arbiter poſsit ferre laudũ par-
tibus abſentibus,nec eſt additum, & non ci
tatis,ſi arbiter pronunciat eis abſentibus &
non citatis,tunc laudum ſeu ſentētia eſt nul
la.Ita no.dixit Spe.in titu.de teſte.§.excipi
tur in fi.quod dictum pro valde no.refert &
ſequitur Ioan.de Imol.in c.cum dilectus de
arbi &c.& d.Alex.in l.ſi quis arbitratu. in
v.col.in ver.iiij.limita ff.de verbo.oblig.&
do.Fely.in c.cum olim in ix.col.de re iudi.
& Lud.Ro.in ſing.ſuo 272.inci. cõ promiſ-
ſum eſt in arbitrum &c.vbi dicit ꝙ iſtud di
ctũ non eſt alibi.& ꝙ ipſe alias ita pronun-
ciauit in facto.Et in materia an & quando
in ſententia arbitratoris requiratur citatio
vel præſentia partium vide Iaſ.hoc late exa
minantem in d.l.ſi quis arbitratu in x.& xj.
col.cum ſeq.ff.de verb.oblig.

634 Credo te ſcire qđ papa in beneficialibus
habet omnimodã poteſtatē & in illis poteſt
ad libitũ diſponere,vt hr̄ in c.ij.de præben.
in vj.& in cle.j.ad fi.vt lite pen. Et ideo di-
xit d.Ant.in c.conſtitutus per glo.ibi de re-
ligio.domi.ꝙ de beneficijs eccleſia.pōt pa-
pa diſponere vt vult,etiam ſine cauſa,remo
uendo vnũ a beneficio ſuo,per d.c.ij. de p̄-
ben.in vj.& idem tenet Ludo.Ro.in conſil.
ſuo ccxcviij.inci.circa præmiſſa dubij con-
ſultationem in ij.col. & d.Pet.Philip. Cor.
in conſi.ſuo cccxlix.incipien.videtur in iij.
colum.in primo volumi.vbi circa hoc late
loquitur.Et dixit glo.fina.in capit.per prin
cipalem ix.quæſtio.iij.ꝙ papa poteſt depo
nere epiſcopum & eum epiſcopatu priuare
ſine cauſa quam glo.refert & ſequitur Car.
in clemen prima in vlti.nota. vt lite pen. &
Abb.in capit.translato de conſti. & Ioann.
de Imo.in c.ad ſupplicationem in vlti.not.
de renuncia.& Car.in conſilio ſuo lxxv.in
cipien. venerabilis vir &c. & in clemen.j.
præalleg.& Gemi.in c.in iſtis iiij. diſtin. &
Ioan.de Imo.in c.ad ſupplicationem in vlt.
colum.& x.diſtin.& do.Felyn.in c. quæ in
eccleſiarum in xiiij.colum. de conſti. & fa-
cit glo.in c.ſi gratioſe de reſcrip. in vj. per
quam dicit ibi Gemi.in pen.colum.ꝙ papa
in titulis beneficialibus habet pro ratione
voluntatē,& quod ad libitum poteſt præla
to auferre titulum beneficialem. An autem
prædicta ſint indiſtincte vera & quomodo
intelligãtur vide late per d.Fely.in d.c.quæ
in eccleſiarũ in xiiij.& xv.col. Et adde cir-
ca hanc materiam no.verbũ Bal. in d.c.j.§.
ad hoc in viij.col. per glo.ibi de pace iura.
fir.vbi dicit ꝙ ſi papa contulit vni benefi-
ciũ eccleſiaſticũ,deinde de plenitudine po-
teſtatis illud ſibi auferat & alteri cõferat,ꝙ

tenet ipſe papa ꝓuidere illi primo de eque
bono beneficio, quod dicit eſſe nota. quod
dictum refert & ſequitur Alexan.in l.prohi
bere. in.§.plane.ff.quod vi aut clam. & il-
lud etiam refert & ſequitur Iaſ.in l.barba-
rius.numero xxxij.ff.de offic.præto.& in l.
fi.in vlt.colum.ff.de pact.& in l.quoties.nu
me.xvij.C.de rei vendi.Et pro dicto Bald.
facit quod voluit Cardi. in conſil.ſuo cxlj.
incip.ſanctiſsimus dominus noſter &c. vbi
dixit ꝙ licet diſpoſitio plenaria beneficio-
rum ſpectet ad papam, tamen ita debet hoc
intelligi vt euitetur inconueniens ne alicui
fiat iniuſtitia, quod dictum refert & ſequi-
tur do.Felyn.in d.c.quæ in eccleſiarum. in
xiiij.colum.quem vide.Et pro prædictis fa
cit quod voluit Inno. in c.niſi cum pridem.
de renun. vbi dixit ꝙ ſi papa cogit epiſco-
pum inuitum ſine culpa ſua epiſcopatui re-
nunciare debet et prouidere de bono cam-
bio,quod dictum refert & ſequitur Iaſ.in di
cta l.barbarius.nu.xxxiij.Et facit etiam,nā
ſi princeps aufert ex cauſa vel ſine cauſa rē
alicuius hoc nō poteſt facere gratis ſed de-
bet reſtituere pretium ſibi rei ſue quam ſibi
aufert. Ita dixit Archidi.in c.per principa-
lem.ix.q.iij.& probatur in l.ſerui.C.quib.
ex cau.ſer.pro pre.lib. accipi. & Bal.ibi in
fi.dicit per illū tex.ꝙ ille princeps qui pri-
uat aliquem domino rei ſue ex cauſa nō de-
bet hoc facere gratis. ad idem eſt text.in l.
venditor.§.conſtat.ff.commu.prędio.& ibi
Bal.not.& Bal.in l.fi.§.Titius.ff.de pigno.
actio.& Angel.in conſil.cxxxix.incip.viſis
omnibus.in ij.colum.in verſic.nec obſtat.§.
ſi conſtat &c.de quo per do.Philip.Deci.in
conſi.ſuo ccclvij.incip.in caſu &c.in iiij.co
lum.& in conſi.ccclxxiij.inci.viſo cōſi.&c.
in iij.colum.Tene menti prædicta quia non
ſunt leuia, ſed imo ſunt magne importātie.

635 Memorie teneo me alias in aliquibus lo
cis tradidiſſe plures gl.et plura iura ad hoc,
videlicet ꝙ in his quæ conſiſtunt in animo
ſtatur dicto aſſerentis cum iuramēto. quam
materiam tradidi in repeti.mea rubri.C.de
probatio.xxvij.colum.& in practi.mea cau
ſarum criminali.in.§.diligenter.in numero
xliiij.& in eodem.§.nume.cix.& in repeti.
mea rub.ff.de fideiuſſo.in viij.colum.& ſu-
pra in ſingul.ccccc xxxiiij.incip. attende ad
vnum &c.Nunc autem in tali materia do ti
bi noi.limitationem ad omnia illa iura, vi-
delicet quod illa omnia iura volentia ꝙ in
his quæ depēdent ab animo ſtatur dicto aſſe
rentis cum iuramento cum ſint improbabi-
lia ſunt vera & habent locum vbi agitur de
paruo prẹiudicio,ſed ſecus vbi ageretur de
magno prẹiudicio.Ita no.dixit Pau.de Lea
za.in cle.conſtitu.de elec.& idem tenet Do
mi.de ſancto Gemi.in c.eos.de tempo.or.in
vj.vbi alleg.tex.in c.ex inſinuatione.de ꝓ-
cura.& ita tenet Abb.in c.quoſdam, ad fin.
extra de præſump.& do.Franc.de Are.in l.
is poteſt.in x.colum.ff.de acquiren.hære.et
idem tenet do.Felyn.in c.cognoſcentes, in
viij.colum.verſi.fallit tertio.de conſtit. vbi
prædictos alleg.& idem tenet do.Ioan.Cro
tus de Mōteferrato in repetitio.l.qui rome.
in.§.duo fratres. in xxxij.colum.in verſic.
tertia ſit concluſio &c.ff.de verbo.obli.vbi
dicit ꝙ licet ignorantia probetur per iura-
mentum, vt in c.cum in tua. extra qui ma-
tri.accuſ.poſ.& voluit gl.in c.humanis.xiſ.
q.ij.iſtud dicit eſſe verum vbi tractatur de
paruo præiudicio, & ſic loquitur.d.c.cum
in tua. ſecus vbi ageretur de magno præiu-
dicio alleg.Paul.de Leaza.& alios in dictis
locis. Mihi autem videtur ꝙ pro hac limi-
tatione optime faciat.Nam quando eſt ſemi
plene probatum regulariter ipſi ſemiplene
probanti defertur iuramentū in ſupplemen
tum probatio. vt in l.in bone fidei.C.de re-
bus cre. & in l.admonendi.ff.de iureiuran.
& in c.fin.de iureiuran.tamen iſta probatio
fienda in ſupplementum per iuramentum
ceſſat & fieri non poteſt in cauſis in quibus
agitur de magno præiudicio,vtputa in cau-
ſa criminali.Ita dixit glo.& ibi omnes in di
cta l.admonendi.de quo late loquitur Iaſ.in
repeti.d.l.admonendi. in xcviij.colum. &
idem dicunt ibi docto. eſſe in cauſis magnis
in quibus non defertur iuramentum in ſup-
plementum probationis. & hanc partem ꝙ
in cauſis criminalibus non deferatur iura-
mentū in ſupplemētum probationis tenet
etiam glo.& docto.in l.iij.in prin.in verbo.
agatur.ff.de iureiuran.& gl.& Bar.in l.ma-
ritus.ff.de quęſtio.& tenent hoc alie quam-
plures glo.& docto. quos refert Iaſ.in repe.
d.l.admonendi.in xcix.col.nume.cclxxiiij.
& cclxxv.& ibi docto.ponunt plures caſus
in quibus non defertur iuramentum in ſup
plementum propter magnitudinem rei vel
cauſæ. & idem dicit Bal.in d.l.admonendi.
in vltima col.ꝙ in cauſa præſcriptionis cū
ſit odioſa non defertur iuramentum in ſup-
plementum probati.quod etiam firmat Ale
xan.in conſi.ſuo clxxiij.incipien. viſo &c.
in ij.colum. in vj.volu. pro quibus faciunt
optime dicta per Alexan.in l.huiuſmodi.in
§.ſi ita.circa fin.ff.de legat.j.& iſta faciunt
pro dicta limita.quam ſumme not.ad impe-

diendum delationem iuramenti.

636 Clarum eſt in iure ꝙ coniunctus admittitur pro coniuncto ſine mandato cum cautione de rato.l.exigendi.C.de procur.l.ſed & he.ff.eo.& ideo maritus admittitur pro vxore ſine mandato,& econtra,quia dicuntur coniuncti in ſimul l.fi.§.cum aũt in conſilio.in verſic.tam coniuncta perſona. & ibi hoc no.Bal.& Saly.C.de fur.& voluit Bal. & Ang.in l.j.§.fi.ff.de poſth.& Bar.in l.cui eorum.§.affinitas.eo.ti.de quo per ſcri.in l. maritus.C.de procur.& teneas menti ꝙ nedum vxor admittitur pro marito,& econtra,ſed etiam vxor poteſt conſtituere procuratorem ad agendum & defendendum pro ſuo marito detento & carcerato,& hoc duplici ratione.Primo quia eſt coniuncta perſona, vt dixi. Secundo quia etiam videtur ſuam proſequi iniuriam. Ita not.dicunt domini de Rota in nouis deci.ſuis, deciſi.ciij. inci.vxor prætenti clerici &c.quod eſt not. ad ampliationem d.l.exigendi.& d.l.ſed & he.de procu.cum ſimil.

637 Officium ſeu exercitiũ procurandi non competit procuratori in abſentia cõſtituto antequam recipiat mãdatum, vel hoc ſit ſibi intimatum & notificatum per nuncium, vel epiſtolam dñi, nec ſufficit ſi hoc fiat ab aliquo tertio, & ſi ante hoc procurator faciat aliquem actum pro conſtituente eſt nullus.Ita no.dixit Bar.in cõſi.ſuo lxxiij.inci. quæritur vtrum procurator &c.vbi ad hoc alleg.gl.in l.ex conſenſu.ff.de actio. & obl. & idem voluit Pau.de Caſt.in l.j.in j.col.ff. de procu.& in l.furioſus. circa fi.ff.de iudi. ad quod alleg.Bar.ita conſuluiſſe,ſed nõ allegat conſilium.& allegat Spe.in ti.de procu.§. ✻ in verſi.quid ſi procuratorium.& Archi.in c.ij.de procu.lib.vj.& glo.in cle.j. eo.ti.& Bal.in l.falſus.in viij.col.verſic.circa tertiũ.C.de fur.& in l.licet.C.de procur. Sed tu vltra Pau.de Ca.dicas ꝙ illud conſi. Bar.ad hoc refert & ſequitur d.Frã.de Are. in conſi.ſuo lxviij.inci.excellentiſsime domine &c.in ij.col.verſi.præterea dicit.Item hanc partem etiam tenuit Bal. in l.de ſtatu. in prin.ff.de teſt.& Bal.in l.eius qui in prouincia.in ij.col.verſi.ſed dubitatur.ff.ſi cer. pe.& in l.j.in xv.col.in verſi.pone Peruſij. C.de confeſ.& in l.licet.in j.col.ver.quarto no.C.de procura.& Ioan.de Imo.in cle.j.in viij.col.de procu.& Bar.in l.ſi pupilli.in.§. item ſi procurator.ff.de neg.geſt. & volunt alij quamplures doc.in pluribus locis quos ego adduxi in l.ſi quis ne qõ.in xij.col.cum ſeq.ff.de quæſtio,Sed prædictam concluſionem limita niſi in mandato facto tali procuratori in abſentia conſtituto eſſet appoſita clauſula rati.nam ſi talis clauſula eſſet appoſita in mandato valerent facta per eum antequam ipſe habuiſſet mandatum vel fuiſſet certificatus de tali cõſtitutione procuratoris ſibi facta.Ita no.dixit Domi.de ſancto Gemi.in c.is qui.in ij.j.col.de procur.in vj. ad quod alleg.dominos de Rota in antiquis deciſio.deciſio.ccclxxx.& allegat rationẽ, & allegat etiã plura iura ad hoc facientia, de quibus ibi per eũ. Et iſtud addere poteris ad ea quæ ego dixi in d.l.ſi quis ne quæſtio.in xij.col.ff.de quæſtio.

638 Præparatio ad actum idem operatur qđ ipſe actus.Ita dixit Bal.in l.pignoris cauſa. C.de pigno.actio.pro quo facit quod voluit ibi Ang.vbi dixit ꝙ ſicut debitor fugitiuus poteſt capi per creditorem quando eſt in fuga,ꝙ ita etiam poteſt capi ante fugam ſi aliqua ſunt ſigna euidentia ꝙ vult arripere fugam,quod etiam voluit Bal.in cõſi.ſuo cv. incip.ad euidentiam &c.ante fi.in j.vol.Et facit quod voluit Bal.in c.ad noſtram.de appel.vbi dicit ꝙ ille dicitur apoſtata qui præparat ſe ad fugiendum de monaſterio.& idẽ dicit ibi Barba.in ij.col.alleg.tex.& gl.in l. quid ſit fugitiuus.§.apud celſum.ff.de edili. edic.de quibus ego dixi in ſingu.meo ſupra nume.xliij.incip.debitor fugitiuus. pro quibus facit quod voluit Specu.in titu.de delegato.in.§.ſequitur.in ij.col.in verſic.porro. vbi dicit ꝙ ſi aliquis non turbat iuriſdictionem delegati,ſed eſt præſumptio vel dubitatio de turbatione quod poteſt delegatus ipſum cogere vt caueat de nõ turbando eũ. quod etiam voluit d.Ant.& Ioan.de Imo.in c.j.de offi.delega.quos refert & ſequitur d. Fely.in rub.de treuga & pace.in fi.pro quibus omnibus etiam optime faciũt dicta per me in l.j.in prin.in x.col.ff.de quæſtioni.Et ideo tene mẽti perpetuo ꝙ ſicut eſt licitum occidere aggreſſorem pro defenſione perſonæ ſuæ,vt in cle.j.de homici.& in l.ſcientiam.in.§.qui cum aliter.ff.ad l.Aquil. & in l.vt vim.ff.de iuſti.& iur.cum ſi.Ita licitum eſt occidere ſe præparantem ad inſultandũ vel occidendum.Ita ſing.dixit Bal.in l.in lege.in lectura antiqua.ff.loca.quod dictum pro valde no.refert & ſequitur Iaſ.in d.l.vt vim.in iij.col.poſt princi.ff.de iuſti.& iure. quod eſt ſing.not.pro adiuuando amico occidente inimicũ ſuum.pro quo dicto faciũt quæ ego dixi in l.j.in prin.in v.colum.ff.de ſicca.& in l.furem.in j.col.eodem titu.Et dixit etiã Bal.in d.l.in lege.ff.loca.ꝙ illa lex

facit in ar.ad ligam exiſtenē inter aliquos, vt debeatur ſubſidium non ſolum cum offenſa eſt in actu.ſed etiam cum eſt in potentia ad actum ut obuietur offenſione a principio ne poſsit fieri, quod dicit eſſe no.

639 Abſolutus de delicto in foro cōſcientię poteſt tñ de eodem delicto accuſari in foro contentioſo, vt in c.fin.xxv.diſt.& in c.admonere.& ibi gl.xxxiij.q.ij.& voluit gl.& ibi doc.in c.de his.de accu.nam per pœnitētiam non deſinit quis eſſe nocens, vt habet. ff.de edil.edic.in l.quid ſit fugitiuus. & voluit gl.in d.c.admonere.vbi eſt gl.no. in hac materia.& voluit gl.in c.quãuis plenitudo. de pœniten.diſt.j.& Bal.in l.placet.C.de ſa. ſan.eccle.ante fi.& gl.fi.in c.gaudemus. de diuor.& Archi.in c.cum paſtoralis.vij.q.j. & Dy.in regu.peccatum.de reg.iur.in vj.& Bar.in l.qui ea mente.ff.de furt.Iſtud tamen limita ſing.niſi pœnitentia ſacerdotalis fuerit publica,quia ſi fuit pub'ica ſubrogat' loco pœnitentię cōtentioſe.Ita ſing.dixit Hoſtien in c.tue.de procur.quod dictum refert & ſequitur do.An.Ioan.de Imo.Io.de Ana. in c.de his.extra de accuſa.& do.Nic.Millus in reper.ſuo.in verbo,delictum. in viij. ver. Sed do.Abb.& do.Fran.de Are.in d.c. de his.tenent in contrarium, quos ibi ſequi videtur d.Fely.& mouentur iuribus & rationibus de quibus ibi per eos,& ideo iſtud dictum non eſt ſine dubitatione, mihi tñ magis placet opi.Hoſti.& ſequacium ex pluribus.Et primo per tex. in c.aliud.xj.q.j.vbi dicitur ꝙ publice pœnitentie concedit' venia delicti.Pro qua opi.ſecundum do.Fran. de Are.in d.c.de his.facit tex.in c.ad abolēdam.in.§.ſtatuimus.in prin.de here. vbi dicitur ꝙ excommunicatus propter hæreſim ſi non ſatisfaciat eccleſiæ poteſt puniri per poteſtatem ſecularē ſi eſt laicus, ex quo datur intelligi quod ſi ſatisfacit eccleſiæ non poterit puniri.Item facit etiam ſecundū do. Frā.de Are.vbi ſupra tex.in c.ij.circa prin. extra de maledic. vbi dicitur ꝙ impoſitio pœnitentie publice eſt pœna, cū ergo ſit pœna tendens ad vindictam publicam, impoſitio talis pœnæ tollet aliam pœnam criminalem, etiam ſi imponatur in iudicio ciuili, vt in l.prętor edixit.in.§.ſi dicatur.ff.de iniur. Item vltra dicta iura hanc partem tenet gl. in d.c.de his.de accuſa.in verſi.occulto. ex quo verbo a contrario ſenſu infertur cōtrarium eſſe ſi pœnitentia ſit publica. Itē hanc partem etiam tenet glo.j.circa fin.in c.ij.de ſchiſmati.pro qua opi.etiam facit. Nam longa eſt differentia inter ſecretam pœnitentiā & publicam,arg.tex.in l.ſi idem.C.de condi.ſed ſi eſſet in mente pœnitenti ſeu delinquenti ſecreta pœnitentia poſſet tamen accuſari in foro contentioſo, vt in dictis iuribus. ergo cum publica pœnitentia ſit grauior,& differens valde a pœnitentia ſecreta,ergo debet etiam plus operari quam pœnitentia ſecreta, & ſic debet etiam operari quo ad forū contentioſum,alias delinquens eſſet indebite & fruſtratorie grauatus in pęnitentia publica quod eſſe non debet. Præterea pro hac parte facit.Nam magis punitur delictum publicum quam delictum occultum.clemen.prima & ibi Cardi.in princi.de vita & honeſta.cleri.vt probat tex. & gloſ.in.§.ex maleficijs.inſtitu.de actio. vbi habetur ꝙ furtum manifeſtum grauius punitur q̃ furtum non manifeſtum.& not.Iac. Buiri.Cyn.& Bald.in l.nemo clericus.C.de ſumma trinita.& fide catholi.& Bar.in l.ſecunda.in.§.& generaliter.ff.vi bono.rapto. & habetur in.§.pœna.inſtitu. de oblig.quæ ex delic.naſcun.& in l.j.ff.vi bono. raptor. & voluit Alexan.conſilio ccxxiiij.ſecundū ordinem meum.incip.viſo proceſſu. in decima colum. quod eſt primum cōſilium in iij. volumi.Si ergo magis peccat & magis punitur qui publice delinquit q̃ qui occulte, ergo pœnitentia publica quæ eſt contraria delicto debet magis operari q̃ pœnitentia ſecreta. Et ſi diceremus ꝙ tantum operaretur pœnitentia ſecreta quantum pœnitentia publica eſſet quid inſanum,cum differāt nomine,robore,& effectu.Item & vltimo pro hac parte facit.Nam ex ſupradictis patet ꝙ iura & doct.ſunt varij in hoc dubio quo ſtā te debemus inclinare in benigniorē & humaniorem partem,& ſic in fauorem rei, & ſic debemus ſequi doctrinam Hoſtien.& ſequacium cum habeamus cautum de iure ꝙ in dubijs & obſcuris fauendum eſt reo, & ſequenda eſt benignior opi.vt in reg.in obſcuris.de reg.iur.in vj.& in l.ſemper in obſcuris.ff.de reg.iur.& l.factum cuiq;.§.fina. eodem titu.& in reg. in pœnis.eodem tit.in vj.& in c.eos vero.l.diſtin.in l.merito.ff.pro ſoc.& in l.arrianus.ff.de actio.& obliga. de qua regula latiſsime locutus ſum in repeti. mea.l.fina.C.de probatio.in l.char.cum ibi ſeq.& in repeti.mea rub.ff.de fideiuſſ.in x. col.& in practica mea cauſarum criminali. in.§.ſecunda quæſtio.nume.lxvij. Et ex ſupradictis iuribus & rationibus mihi magis placet opinio.Hoſtien. domi.Ant & ſequacium q̃ opin.contraria, & cum illa tranſeo non obſtat adductis in contrarium. Tene-

menti prædicta quia iſta non ſunt parui mo
menti, ſed imo magni, vt de ſe patet. & de
prædicta quæſtio. vide etiam domi. Anton.
Burgos in c. ij. in pe. col. de emp. & ven. vbi
plura dicit circa dictam quæſtionem.

640 Examinaui alias in practica mea cau-
ſarum criminalium. in. §. diligenter. numero.
lxxxv. an minæ faciant indicium ad tortu-
ram. Nunc autem quia pendet de facto quę-
ro, an propter ſolas minas licitum ſit occi-
dere minantem? quam dubitationem ponit
Cy. & alij in l. j. C. vnde vi. & Ang. de Aret.
in. §. ius autem gentium. inſtitu. de iure natu
ra. gen. vel ciui. & doct. in l. vt vim. ff. de iu-
ſti. & iur. & do. Anto. in c. olim. el j. in penul
ti. colum. de reſti. ſpol. in quibus locis prędi
cti doct. faciunt quaſdam diſtinctiones. Sed
tu breuius & verius loquẽdo dicas q̃ ſi ali-
quis minatur mihi vulnerare vel occidere,
& eſt in actu vulnerandi vel occidendi tũc
eſt mihi licitum eum occidere vel vulnera-
re, alias per ſolas minas ſi ipſe minans non
eſt in actu, nõ erit licitum occidere vel vul-
nerare eum. ita dixit Bal. in l. j. ad fi. C. quan
do lice. ſe ſine iud. vin. quod dictum pro no.
refert & ſequitur Iaſ. in l. vt vim. nu. xiiij. ff.
de iuſti. & iure. ſed tamen vltra eum dicas
q̃ idem dixit Bal. ſuper ſtatu. in verbo, pax.
in primo verſicu. & Angel. in l. quemadmo-
dum. ff. de inoffi. teſta. & Corſe. in no. ſuo in
verbo, metus. de quo etiam ego dixi in pra-
ctica mea. in. §. diligenter. nume. lxxxvij.
in qua materia vide etiam Gandi. in tracta.
maleficio. in titu. de aliquibus quæſtionibus
varijs in maleficijs. in vj. colum. in verſicu.
item pone quæſtionem, quidam fuit mina-
tus. Et ſcias quod nedum eſt licitum occide
re minantem dum eſt in actu percutiendi,
quia etiam eſt licitum occidere illũ qui eſt
in actu percutiendi, etiam ſi non minatur, et
ideo ſi aliquis veniebat contra me cum gla
dio euaginato et ego occido eũ non teneor,
quia dicor feciſſe ad meam defenſionem, ita
dixit Bar. in l. ſed & ſi quemcunque. in prin
ci. ff. ad l. Aquil. quod dictum referunt doct.
in pluribus locis quos ego retuli in l. is qui
aggreſſorem. in nu. xij. C. de ſicca. vbi plura
adduxi in materia &c.

641 Deceptus non tenetur ſtare deceptioni
ſed põt venire contra illud quod fecit dum
fuit deceptus, & ideo ſi iudex reperit ſe de-
ceptum in interpoſitione decreti põt pro-
prio motu ex ſuo mero officio illud reuoca
re, ita dixit Ioan. And. in c. cõſultationibus.
de offi. deleg. in nouella. quem refert & ſe-
quitur Bal. in c. j. in v. colum. in fi. de mili. va
ſa. qui contu. eſt & idem voluit Innocen. in
c. dilecto. de verbo. ſigni. quem refert & ſe-
quitur Ludo. Ro. in conſi. ſuo ccccliiij. inci.
In re præſenti. in iiij. colum. Ad quod facit
etiam quod voluit Ioan. And. in addi. Spec.
in titu. de inſtru. edi. in. §. nunc aliqua. in de-
cima col. vbi dixit quod ſi executor teſta-
menti volẽs obedire teſtatori diſtribuit cer
tam ſummam pecunie quam dedit vni ſcho
lari pauperi, ſi poſtea appareat eum nõ eſſe
talem ſed eſſe diſcholum, & non ſtudioſum
q̃ poteſt quod dedit repetere. quod dictum
refert & ſequitur Iaſ. in l. cum quid. in fin. in
prima lectu. illius. l. ff. ſi certum peta. Et hæc
omnia alias vidi in facto, & de iſtis vide ẽt
ſupra in ſing. cccxx. inci. ſepe contingit.

642 Solita & conſueta ſunt magne impor-
tantie, vt ego dixi plura adducendo in pra
ctica mea cauſarum crimi. in. §. quoniam. nu
mero xcvij. cum ſeq. & ibi in. §. vlterius. nu
me. ix. Et vltra dicta in dictis locis ſcias q̃d
nedum non eſt in dolo, ſed nec etiam eſt in
aliqua culpa ille qui facit illud quod eſt ſoli
tum fieri quamuis ſit illicitum, ita dixit Iaſ.
in l. certi condictio. in. §. ſi nummos. numero
xxvij. ff. ſi cer. peta. ad quod alleg. Bar. in l.
ſi pignore. §. fin. ff. de pigno. actio. & ſubdit
Iaſ. vbi ſupra quod illud quod fit ab omni-
bus non eſt vitioſum, quæ omnia tene men-
ti ad corroborationem conſuetudinis, & in
materia vide aliqua per domi. Franciſ. de
Are. in conſi. xxxviij. incipien. Conſultiſſi-
me &c. in ij. colum.

643 Magne operationis & importantie eſt
clauſula, Si ſenſeris te grauatũ compareas
coram nobis recepturus iuſtitie complemẽ-
tum, vt appareat ex dictis Bal. in rub. C. cõ-
mi. vel epiſto. & in l. ij. in iij. colum. verſi. ve
nio ad citationem. C. de epiſc. audien. & per
Bar. & alios in l. j. C. de execu. rei iudi. & in
l. de pupillo. in. §. meminiſſe. in j. colũ. ff. de
ope. no. nuncia. & de dicta clauſula habetur
per glo. & doct. in c. ex parte. el j. de verbo.
ſigni. & per Bal. in l. ij. in ij. col. C. de tranſa.
& late per Berth. in reperto. ſuo in verbo,
præceptum. in ij. colum. in vlti. nota. & per
Bal. in l. j. ff. de iure delib. & in l. cum quidã.
ff. de lega. ij. & per Ang. in l. ſi ſic. ff. de lega.
j. & per Abba. in c. j. de cau. poſ. & proprie.
& per Ioan. And. in additio. Specu. in tit. de
ſenten. in. §. ſpecies. in additio. incip. Habeo
quæſtionem &c. & per do. Fely. in c. eccle-
ſia ſancte Marie. in xij. colum. verſicu. & de
præcepto &c. de conſti. & per Guil. de Cu.
in l. quoties. ff. de in diem addic. & per Spe-
cu. in tit. de citatione. in. §. iam de citatione,

verſi.ſi igitur.& in titu.de prola.ſen.§.ij.in
ver.ſed nunquid &c.& per Bar.in l.ius ali-
mentorum.ff.vbi pup.edu.deb. & per Bal.
in l.ne quicquam.§.vbi decretum.in v.col.
ff.de offi.procon.& per Ioan.And.in addit.
Spec.in titu.de aduoca.in.§.ſequitur. verſi.
ſtudeat.Et circa validitatem vel inualidita
tem præcepti iudicis facti cum dicta clauſu
la dicunt communiter docto. in dictis locis
quod aut tale præceptum eſt nullum aliqua
ratione vel cauſa,vtputa,quia emanauit ſi-
ne cauſæ cognitione vel ſine citatione par-
tis,& tunc talis clauſula nihil operatur,ſiue
compareat ille cui eſt factum præceptũ ſiue
non,quia ex quo dicitur in præcepto ſi ſen-
ſeris te grauatum compareas &c.& præce-
ptum nullum cum non valeat in nullo gra-
uat, ideo non tenetur comparere,vt in l.ea
quidem.& ibi no.C.ſi mãci.ita fue.alie. Aut
præceptum eſt aliquod,tunc ſi ille cui eſt fa
ctum præceptum non comparet,& tũc præ
ceptum remanet firmum , ſi comparet tunc
reſoluitur in vim ſimplicis citationis,vt ha-
betur in d.l.ea quidẽ.de quo etiam per Inn.
in c.cum veniſſent.de reſtitu.ſpolia. de quo
etiam per Iaſ.in d.l.ne quicquam.in d.§.ubi
decretum.in iij.& iiij.colum.de offi.procõ.
& per gl.in d.c.ex parte.de verbo. ſigni. &
per Innoc.in c.fi.de cohabi.cle.& mulie. &
per do.Par.de Pute.in tract.ſyndi.in lxxvj.
char.in iiij.col.in verſi.& dixit Bal.&c. Et
in hac materia teneas menti quod valet prę
ceptum factum cum illa clauſula,& ſi ſenſe-
ris te grauatum compareas &c. quando po
teſt per iudicem incip.a facto ſeu ab execu-
tione,ſed ſecus ſi requiritur ordo iuris.ff.de
ope.no.nuncia.l.de pupillo.§.meminiſſe. in
gl.& ibi per Bar. Item etiam ſecus ſi conten
ta in præcepto grauant partem cui eſt factũ
pręceptum,vt in datione poſſeſsionis,vt ha
betur in l.fi.C.ſi per vim vel alio modo. ita
ſing.dixit Bal.in addi.Spe.in titu.de cita.in
ij.col.in verſi.inhibitio &c.quod dictum re
fert & ſequitur do.Par.de Pute.in tractatu
ſyndic.in lxxviij.char.in iiij.col.ante med.
vbi etiam ſubdit quod licet præceptum iu-
dicis poſsit iuſtificari per clauſulam,ſi ſenſe
ris te grauatum &c.hoc eſt verum niſi cita-
tio ſit nulla ipſo iure , quia tunc non poteſt
iuſtificari.arg.l.quædam mulier.ff.fami.her
ciſcun.et l.iure noſtro.ff.de teſt.tut.ad quod
alle.Bal.hoc expreſſe dicentem in l.ad perẽ
ptorium.in fi.verbis.ff.de iudi. Tene menti
prædicta,quia fuit quotidiana & frequen-
tantur a iudicibus, quibus videtur de præ-
ceptum fore licitum,dummodo in eis ſit in-
ſerta dicta clauſula iuſtificatiua , ſi ſenſeris
te grauatum cõpareas &c.ſed profecto ſeip
ſos decipiunt in dictis iuribus.& vide infra
in ſing.ccccccxlviij.ici. cauſę cognitio &c.

644 Tradidi tibi ſupra in ſing.cccccxxj.
incip.magne importantie.aliqua circa hanc
materiam redditionis rationis teſtium , nũc
autem dico tibi vnum ſingularius in eadem
materia,videlicet,quod licet teſtis non red-
dat aliquam rationem dicti ſui, tamen pro-
bat,quia in nudo teſtimonio ſemper præſu-
mitur ratio viſus ſi teſtis non eſt interroga-
tus in cauſa ſcientiæ,quia ſemper ſubintelli
gitur tacite efficax cauſa ſcientię vt teſtimo
nium valeat & non pereat.ita formaliter di
xit Bald.in c.ſicut nobis.in ij.col.de ſenten.
& re iudi.quod dicit ipſe eſſe ſing.quod di-
ctum non memini me alibi legiſſe.

645 Aduertant principes ſeu terrarum do-
mini contrahentes cum eorum ſubditis,qm̃
tales contractus vt plurimum ſunt inualidi
& de iure exequi non poſſunt,nam tales cõ
tractus præſumuntur facti metu propter ſu-
perioritatem & potentiam ipſorum domi-
norum & ſuperiorum quo caſu propter me
tum non valent,vt in toto titu. quod metus
cauſa. & idem ſi fiant ex blandis verbis ip-
ſorum dominorum & ſuperiorum, quia blã
ditie potentum inducunt iuſtum metum,vt
eſt gloſ.in l.j.C.ſi rector prouin. & in l.j.ff.
quod iuſſu.& rogatio domini vel ſuperio-
ris habet vim præcepti,vt dicit Bar.in tra-
cta.tyrannidis.in iiij.col.pro quo facit illud
vulgatum,videlicet,Eſt rogare durum ſpe-
cies violenta iubenti.vt refert Bal.in l.ſi mã
dator.C.quod cum eo. & Alexan.in conſil.
ſuo cxxiiij.incip.Omiſsis &c.in fi.in j.vol.
ad quod faciunt dicta per Barbat.in c.quo-
niam abbas.in xxv.colum.de offi.deleg. Et
ideo teneas menti perpetuo quod ſi ſubdi-
tus remittat ſuperiori vſuras pro modico
non tenet talis remiſsio , quia præſumit fa-
cere per metum.ita no.dixit Ioan.Andr. in
addi.Spe.in ti.de vſur.in.§.j.in prima addi.
magna,quod dictum pro not.refert & ſequi
tur do.Paris de Puteo in ſuo tracta.ſyndic.
in xiiij.char.in princ.ij.col.vbi latius loqui
tur circa hoc.

646 Iudices inique agentes credunt ſe poſ-
ſe euitare penas ſyndicatus ex pluribus cau
ſis,ſed ſeipſos decipiunt,& ideo attende qđ
licet ſententia iudicis male iudicãtis fuerit
ſemel vel bis confirmata per iudices appel
lationis , poterit tamen ipſe iudex pro tali
ſententiã in ſyndicatu conueniri, & idem ſi
appellatio interpoſita ab ipſa ſententia fue-

rit deſerta. ita not. dixit Inno. & Ioan. And. in c. paſtoralis. de offi. deleg. & voluit etiam hoc idem Innocē. in c. ſæpe. de appel. & voluit do. Catal. in tracta. ſuo ſyndi. in verſicu. xxv. incī. adde & bene nota &c. vbi ad hoc etiam alleg. Angel. idem dicentem in l. dies cautionis. ff. de dam. infe. in. §. fi. et ibi etiam ſubdit Ang. vnum nō minus dignum, videlicet, quod licet quis reportauerit contra ſe ſententias conformes, attamen poteſt etiam cōqueri de iudice in ſyndicatu. Pro quibus etiam faciunt dicta per Bar. in diſpu. ſua incip. iudex qui per imprudentiam &c. et per Bal. in c. iudices. de pace iuramen. fir. & per Barba. in c. paſtoralis. in. §. quia vero. in vij. col. de offi. deleg. quæ omnia etiam refert & ſequitur do. Par. de Pute. in ſuo tract. ſyndi. in xvij. char. in ij. col. & in eodem tracta. in xix. char. in j. colum. vbi etiam dicit idē eſſe ſi ille qui contra ſe reportauit ſententiā ab ea non appellauit. & idem dicit eſſe in illo qui appellauit, nam licet pendeat appellatio poterit tamen agere contra iudicem in ſyndicatu, de quibus latius per docto. in locis præallegatis. Et ad prędicta faciunt etiā dicta per Bal. in l. j. C. ſi aduer. ſol. vbi dixit quod ſi primus tutor reddidit rationem adminiſtrationis pupilli, quod ſi eſt male reddita licet ſecundus tutor cōfiteatur illā eſſe bene redditam, quod iſtud non nocet pupillo. & vide etiam do. Par. in dicto ſuo trac. in liiij. char. in iij. col. verſi. ſi iudex pronunciauit &c. vbi no. loquit. & vide omnino Alexan. in l. j. in penul. & vlt. apoſt. ff. de appel. vbi no. loquitur & ponit alia plura facientia ad hanc materiam quæ per te videas, & latius de omnibus ſupradictis vide per do. Philip. Deci. in dicto c. ſæpe. in iij. & iiij. colum. de appellatio.

647 Remota appellatione per legem vel ꝑ ſtatutum non intelligitur remota ſupplicatio, ſecundum glo. in l. j. ff. de offi. præfe. præto. & gl. in c. ex literis. de in integ. reſti. quā gl. ibi ſequitur Ioan. And. & d. Ab. Sed ſcias tamen ꝙ ſicut non auditur quis poſt binam appellationem a ſe interpoſitam, vt in l. j. C. ne li. ter. prouo. ita nō auditur etiam ſupplicans poſt binam appellationem. ita dixit gl. quam doct. communiter ibi ſequuntur in l. fi. C. vt lit. penden. & ita per illam glo. firmauit do. Par. de Pute. in tracta. ſuo ſyndica. in xviij. char. in iij. colum. vbi alia plura adducit in materia.

648 Cauſæ cognitio eſt magne importātie, de qua alias plura dixi not. in l. qui cedem. in iij. iiij. & v. col. ff. de ſicca. Sed illud dico tibi nunc non minoris vtilitatis, videlicet, ꝙ præceptū pœnale iudicis factum ſine cauſæ cognitione non valet. ita dixit Alber. de Roſa. in ſecunda parte ſtatuto. q. cliij. incip. quærit etiam Gui. &c. vbi etiam dicit ꝙ ille qui non obedit tali præcepto non cadit in pœnam ipſius præcepti, de quo ego dixi in practica mea cauſa. crimi. in. §. ſecunda qō. nume. lxxix. cum ſeq. & idem dixit Inno. in c. tua. de coha. cle. vbi etiam dicit quod mandata vel præcepta quæ fiunt ſine cauſæ cognitione habentur pro media citatione qd dictum pro valde no. refert & ſequitur Bal. in l. ius alimentorum. ff. vbi pup. edu. deb. & eos refert & ſequitur d. Par. de Pute. in ſuo tracta. ſyndica. in lxxviij. char. in iij. colum. vbi adducit Bal. in l. ſed & ſi quis. ff. quemadmō. teſta. ape. vbi dicit quod quando periculum eſt in mora iudices frequēter a prę cepto incipiunt, & poſtea illud iuſtificant per examinationem cauſæ, & dicit ēt quod idem tenet Ioan. And. in addi. Spec. in tit. de ſen. in. §. iuſta. vbi dicit quod vbi periculū eſt in mora ne partes veniant ad arma quod tunc iudex poteſt facere præceptū ſine alia cauſæ cognitione, licet poſtea ceſſante periculo debeat reuocari. Et dicit etiam Paris vbi ſupra quod ſi iudex facit aliquem citare coram ſe & ſibi mandat quod iuret obedire ſuis præceptis, quod ſi iſte citatus non obtemperat non eſt contumax, quia illud mandatum fuit nudum & ſine cauſa. alleg. hoc voluiſſe Dy. & Bal. in l. ſi. ſa. in. §. diui. ff. de leg. j. de quo latius per eum vbi ſupra tene menti prædicta, quia modernis temporibus iudices faciunt præcepta ex abrupto ſine aliqua cauſæ cognitione, ſed ſolum pro libito & voluntate eorum. & vide quæ dixi ſupra in ſingul. cccccclxiij. incip. magne operationis &c.

649 Sæpe contingit quod officiales infirmitate vel alia de cauſa impediti faciunt aliquem ſuum locum tenentem, qui locum tenens poteſt facere ea quæ facere poterat ipſe officialis principalis, vt eſt tex. in l. fuggerente. C. de offic. eius qui vicem alte. ger. & ibi Bar. Sed ſcias tū quod talis vice gerens poterit facere eo caſu quo facere poteſt ipſe principalis officialis, præterquam nō poterit imponere pœnam mortis nec mutilationis membri. ita dixit gl. no. in d. l. ſuggerente. quam ibi no. Bar. & idem dixit d. Par. de Put. in ſuo trac. ſyndi. in xcij. chart. in ij. col. circa prin. vbi vr hoc limitari niſi talis vice gerens ſeu locum tenens eſſet factus de conſcientia ſuperioris, quia tunc poſſet impone

re pœnam mortis & mutilationem mẽbrorum, ad quod alleg. plura de quibus ibi per eum. Et vide quæ ego dixi in trac. meo bannitorum in verbo, delictis. nu. xxx. cũ duobus numeris ibi ſeq.

650 Bannitus poteſt impune occidi ſi extat ſtatutũ volens quod bãnitus in pœna corporali poſsit impune occidi, quod ſtatutum valet & tenet de iure, ſecundum Ioan. And. in addi. Spe. in ti. de conſti. §. j. circa pe. & vlti. col. & voluit Hoſt. in c. fi. de conſue. & Bar. in l. oẽs populi. in iij. q. prin. ff. de iuſti. & iu. & in l. ij. per illum tex. C. qñ lic. ſe ſine iudi. vin. & Bar. & Bal. in l. vt vim. ff. de iuſti. & iur. & volũt alij plures quos ego adduxi in l. j. in prin. in viij. col. ff. de ſicca. Et ſcias qđ non ſolũ bannitus, & in figura banni deſcriptus vigore dicti ſtatuti põt impune occidi, ſed etiam poteſt impune occidi vigore dicti ſtatuti ille qui non eſt bannitus, nec in figura bãni deſcriptus ſi eſt violator priuilegiorum eccleſiæ, ita ſing. dixit Saly. in auth. nẽ quęcunq;. C. de epiſ. & cle. & alle. rationem dicens ꝙ hoc euenit, quia talis violator priuilegiorum eccleſiæ eſt bannitus ipſo iure per illum tex. quod vere eſt verbum no. deſeruiens ad plura.

651 Puto te ſcire regulã illam vulgatam, videlicet, ꝙ nemo eſt dñs membrorũ ſuorum, vt in l. liber homo. ff. ad l. Aqui. & ideo quis non põt ſe obligare pro alio ad pœnã corporalem, vt dixit gl. in c. cũ homo. xxiij. q. v. et voluit Bal. in l. j. ver. ſecundo reuoco in dubiũ. C. ne fil. pro pat. vbi alle. d. gl. & idẽ voluit Saly. in l. ſi filiusfa. circa prin. eo. titu. & Bald. in rub. C. res inter alios act. & Ioan. de Ana. in c. ij. in vj. col. de delic. pue. & Iaſ. in l. j. in pe. col. ff. de in lit. iur. & Bal. in cõſi. ſuo cciij. incip. Duo famuli. in j. vol. de quo ego latius dixi in repe. mea rub. ff. de fideiuſ. in xxix. q. de qua materia etiã aliqua dixi in l. infans. in ij. col. ff. de ſicca. & in ſingula. meo clxxxix. incip. tu audiuiſti &c. & in l. j. in j. col. ff. de ſicca. & in l. pe. in j. col. verſ. datur. & iij. lec. ff. de qõ. ĩ qua materia plura dicit d. Fel. in c. ſolite. de maio. & obe. & in c. contingit. circa me. de ſen. excõ. & Bal. in l. j. in pe. col. in fi. C. de ſer. fug. & Bar. in l. tranſigere. in pe. col. verſi. ex parte actoris &c. C. de tranſa. & Iaſ. in. §. pœnales. in xj. col. inſtitu. de actio. & in. §. actiones aũt. in xj. col. eodem ti. Et tene menti not. verbũ, videlicet, quod adeo eſt vera dicta regula quod nemo eſt dñs membrorũ ſuorum, quod ſi ille qui debet ſoluere pœnam pecuniariam vel fuſtigari ex delicto per eũ commiſſo eſt ſoluendo, & vult potius fuſtigari quã ſoluere, iudex non debet ipſum audire ſed debet cogere eum ad ſolueñ. & bona ſua vẽdere, ita dixit Bal. in l. quicunq;. in pe. col. C. de ſer. fu. alle. l. de pollicitationibus. ff. de polli. quod dictum pro valde no. refert & ſequit' d. Par. de Put. in trac. ſuo ſyndi. in lxxv. char. in ij. col. in prin. quod eſt no. dignũ, & circa hanc materiam vide d. Fel. no. loquentę in c. ſicut iudei. in ij. col. de iude. vide tñ Ang. in auth. vt nulli iudicum. §. fi. in vlt. col.

652 Diligenter aduertãt ſucceſſores officialium in officijs quod iudices ſeu officiales ĩ quorum locũ ſuccedunt ſtent ad ſyndicatũ & fugam non arripiant, nam ſi tales ſucceſſores ſunt negligentes & non dant operam ꝙ tales officiales ſtent ad ſyndicatũ, & permittunt eos aufugere ipſi ſucceſſores tenentur pro eis & puniẽdi ſunt ea pœna qua ipſi officiales qui augerunt erant puniendi. tex. eſt not. de hoc in l. j. §. ſimilique pœna. C. vt omnes iudi. tam ciui. ꝙ̃ mili. &c. quem tex. pro nota. ad hoc allẽg. d. Par. de Pute. in tracta. ſuo ſyndi. in lxxx. char. in fi. in j. colum. quod eſt ſumme not. ab officialibus qui ſuccedunt alicui officiali in officio ꝑ eũ finito.

653 Affinitas ſeu cõiunctio ſanguinis eſt maxime potentie, & multũ operatur, vt ſatis dixi in repe. mea. l. vnice. C. de rap. virg. nu. cxcvij. per duas col. ibi ſeq. Sed nunc addo vnum non minus ſolẽne, videlicet, quod affinitas ſeu coniunctio ſanguinis eſt tante potentie quod ſi duo inimici faciunt pacẽ adinuicem & vnus promittit alteri eum non offendere ſub pœna, quod iſto caſu ſi vnus ipſorũ offendit affinem vel coniunctũ alterius, ita cadit in pœnã tanꝙ̃ ſi eũ offendiſſet, ita ſing. dixit Pe. de Anch. per illũ text. in c. ſciant cuncti. de ele. in vj. quod dictũ ꝓ valde not. refert & ſequit' Iaſo. in l. j. ff. de in ius voc. vt eant aut ſatiſd. & in l. de pupi lo. §. ſi qs ipſi prætori. in x. col. nu. xiij. ff. de ope. no. nun. & in l. j. in j. col. C. de indi. vidui. tol. vbi dicit qđ idẽ voluit Io. An. in reg. fruſtra. in mercu. Quod tñ limitat ipſe Iaſ. niſi appareat quod affinẽ offendat ex alia cauſa quã ex illa cauſa quã habet cũ principali cũ quo fecit pacem, ad quod alle. d. Ant. & Ioan. de Imo. in c. ij. de renunc. Tene menti qm̃ ſæpe occurrit in facto & prima facie quilibet diceret contrariũ, & vide q̃ dixi in repet. mea rub. ff. de fideiuſ. in iiij. col. de quibus ẽt. dixi ſupra ĩ ſing. cccxxxj. inci. pacẽ faciẽs &c. & hic repe. ibi dicta ductus obliuione eorũ quæ ibi dixi, ſed nõ puto hoc abſonũ nec ĩconueniens qm̃ nunꝙ̃ nimis qđ nunꝙ̃ ſatis.

654 Multos iam vidi peritos & quotidie video eos errare & ſeipſos decipere, & pauci ſunt qui in hoc non errent. Nam quando in aliquo inſtrumento iurarunt omnia in ipſo inſtrumento cõtenta attendere, & obſeruare, & in aliquo non contrauenire aliqua ratione vel cauſa, ſi poſtea volunt dicere illũ contractum vſurarium, vel ſimulatum, vel nullum aliqua alia ratione vel cauſa ne incidant in periurium vadunt coram epiſcopo vel eius vicario & petũt abſolutionem vel habilitationem a dicto iuramento, qua abſolutione vel habilitatione obtenta corã iudice ordinario mouent litem ſuper dicto inſtrumento ex aliqua cauſa & non animaduertũt quod tale iudicium proceſſus & ſententia quæ ſequẽtur ſunt nulla & inualida, quoniam iudex præparati debet eſſe iudex præparantis ne iudiciorum contiguitas ſeu connexitas diuidatur, vt habetur in l. ordinarij. C. de rei vendi. & in l. nulli. C. de iudi. & ratio poteſt eſſe, quia in ciuili & in criminali cauſæ continentia non debet diuidi, vt in l. qui de crimine. C. de accu. & ideo idem debet eſſe iudex iudicij præparantis & iudicij præparati. ita ad literam dixit Bald. in d. l. ordinarij. in j. colum. C. de rei ven. quod dicit eſſe bene not. quod dictum pro valde not. & ſingu. exclamat do. Ioan. Baptiſta de Cazalupis in repeti. l. omnes populi. in iij. char. in iij. colum. poſt prin. ff. de iuſti. & iure &c. & do. Alex. in conſi. ſuo cxcvj. inci. Circa primum &c. in vltima colum. in ij. volu. de quo ego dixi in conſil. meo lxxxiiij. incipien. Caſus talis eſt &c. alias incip. vias tuas &c. in iiij. char. Tene menti, quia vt ita dixerim totus mundus errat in hoc, ex quo poteris annullare infinitas ſñias & ꝓceſſus.

655 Dicit quoddam prouerbium quod homo nunquam deberet adherere nec ſe impedire cum magno & potenti viro, nec etiam cum magno flumine, quia vterque eorũ ſæpe vtitur violẽtia irreparabili, & quod hoc ſit verum in magno viro, patet, ex tex. in l. ij. C. de commu. re. alie. vbi dicitur quod qñ princeps habet rem communem cum alio etiam diuiſibilem, ſicut poteſt partem ſuam pro libito vendere, ita etiam ſimul cum illa partem ſocij etiam ſine cauſa ſoluto ei pretio. quem tex. alleg. Abb. in c. penul. in nona colum. de re iu. & illum tex. alle. etiam Bar. in l. fi. C. ſi contra ius vel vti. pub. & d. Fely. in c. quæ in eccleſiarum. in xviij. col. verſic. ſexta declaratio. de conſtitu. vbi dicit quod ſimilis eſt tex. in l. j. C. de vẽ. rer. fiſ. lib. x. dicens hoc procedere etiam ſi ad fiſcum minima portio dictæ rei pertineret. & refert do. Fely. vbi ſupra Bald. in d. l. ij. C. de commu. re. alie. quod equum tamen eſt ꝙ princeps venditurus rem communem prius requirat conſortem & eũ præferat ſi vult dare quantum alius. argu. l. neceſſe. ff. de in diem addi. & l. j. ff. de priui. credi. quod dicit eſſe no. ad limitationem l. dudum. C. de contrahẽ. emp. quæ omnia etiam ſunt notan. ad materiam. l. nec emere. C. de iure delib.

656 Vẽditor regulariter tenetur de euictione, vt in toto ti. ff. & C. de euic. & in c. fi. extra de emp. & vendi. & habetur in l. fin. C. de actio. emp. & in l. ſtipulatio iſta. ff. de verbo. obliga. Sed de vno dubitari poteſt, pone quod vẽditor in inſtrumẽto dicit quod nullo modo vult teneri de euictione, an hoc caſu ſit aliquod remedium emptori ſi res fuerit euicta legitime? in quo dicas quod ſic, tali caſu tenetur venditor, ſaltem ad pretium reſtituẽdum emptori. tex. eſt no. in l. emptorem. in. §. penulti. ff. de actio. emp. & voluit Ang. de Are. in. §. actionum. in xvj. col. inſti. de actio. & in. §. fi. inſtit. de empti. & vendi. quod ipſe in d. §. actionum. dicit eſſe verum quãdo genere eſt factum tale pactum quod ipſe nullo modo vult teneri de euictione a quocunq; euincatur, ſed ſecus ſi ſpecialiter ſpecificaretur certa perſona, puta ſi dicatur ſi euincatur a Sẽpronio vel a Caio noſo teneri, quod tunc ſi ab aliquo ipſorum euinceretur non teneretur venditor etiam ad reſtitutionem pretij. iſte eſt tex. cum glo. ſua. j. in l. qui libertatis. ff. de euict. & voluit Bald. & Saly. in l. j. C. de peri. & commo. rei ven. & Ang. de Are. in d. §. actionum. in xvj. colum. in prin. & voluit Lud. Roma. in ſingula. ſuo cclxxxv. inci. ſi uendo &c. Sed pone quod inſtrumento venditionis vẽditor dixit ſe ſolum velle teneri de ſuo facto vel dato tantum, & poſtea res euincitur ex facto ſui authoris, an tunc teneatur ipſe venditor? in quo breuiter dicas quod ſic, quod tenebitur ex cauſa ſeu ex facto ſui authoris, quia per illam taxatiuam tantum, nõ videtur excluſum factum ſui authoris, ita dixit Bar. in l. ſi ſeruus. la ij. in prin. ff. de cõdi. fur. & eum refert & ſequitur Bal. & Saly. in l. fi. C. de act. emp. & Alexan. in d. l. ſi ſeruus. & Angel. de Areti. in d. §. actionum. in xvj. col. inſtitu. de actio. & illam doctrinã Bar. in d. l. ſi ſeruus. refert & ſequitur Ludo. Ro. in l. ſtipulatio iſta. in prin. ff. de verb. oblig. & d. Ant. Bur. Hiſpanus. in c. fi. in ix. col. extra de empi. & vendi. vbi dicit quod illa doctrina Bar. communiter tenetur licet Bald. eam non firmet

in c. j

in cap.j.in fi.qui ſucceſ.tenean.in vſib. feu. ſubdit tamen do.Anto.in d.c.fi. de emptio. & venditio.illam doctrinam Bart. & ſequa cium eſſe veram in authore vniuerſali, ſecus in authore particulari,vt quia ipſe mihi vendidiſſet,& ego poſtea tibi vendidiſſem, quia tunc non ero obligatus ex facto mei authoris, alleg. ad hoc glo. quam dicit ſing.relatam ad text. in l. ſi cum fundum ff. de verbo. oblig. do. Fran. de Cre.in nota. ſuo clvj. incip. vnus ſocius &c. de qua materia vide etiam eundem domi. Franc. in not.ſuo xxxij. inci.ſepe iſtud contingit &c. & Iaſ.in d.l.ſtipulatio iſta.in princi.in v.& vj. colum.de verbo.oblig.& vide ſupra in ſingula.cccclxxv.incipien. non eſt tibi nouum &c. Tene menti prædicta, quia vere ſunt notabilia & multum quotidiana & ſepiſsime veniunt in facto,& ſupra dicta ſunt apud paucos & quantum rariora tantum precioſiora.

657 Plura notabilia ponit domi.Fely.in materia reſeruationis beneficiorum eccleſiaſticorum in cap. in noſtra in xvj. & xvij. colum. de reſcri.& inter cetera dicit quod ſi conceditur alicui poteſtas conferendi beneficia familiarium ſuorum & vnus de famulis deſinit eſſe famulus, poſtea moritur qd non poterit ille conferre beneficia ipſius ad quod alleg.do. de Rot. in antiquis deci, in titu.de præb.deci. xx. & Ioan.And.in cap. fi.de verbo. ſigni. in vj. Item allegat etiam Thomam faſtoli in dubio Rote liij.incipiẽ. Secundo dubitatur &c. vbi vult quod reſeruatio beneficiorum cedentium vel decedentium capellanorum pape non afficit beneficia eorum qui deſierunt eſſe capellani, quæ omnia ſunt multum notanda,quia quotidie paſsim occurrunt in facto,maxime in vrbe Romana apud Cardinales habẽtes tales reſeruationes ſuorum familiarium. Contra prædicta tamen faciunt plura quæ habẽtur per Ioã.And.& alios in c.decet de reg. iur.in vj.vbi dicunt ꝙ beneficium ſeu priuilegium immunitatis alicui patrifamilias conceſſum propter numerum liberorũ non expirat propter mortem aliquorum ipſorũ fi iorum,quod etiam firmauit Ioan.de Imo. in conſil.ſuo lxxvij. incipiẽ.viſis &c.in fin. vbi dicit ꝙ hoc expreſſe firmauit Ioannes And.in d.c.decet in mercur. & ibi Bald. in aliquibus ſuis addi.quas fecit in dictis mercuriali. de qua tamen quæſtione vide late per Alexand.in l. ſi conſtante in §. ſi maritus ff.ſolu.mat. & vide in ſimili Bald. in l.j. in vlt.col.C.de inoffi.do.& Pau.de Caſt. in l.ij.in vlt.col.C.de poſth.hære.inſti.& vide omnino Bart. in l.titia.la ij.in.§.imperator. in pe.q.ff.de leg.ij.vbi videtur in caſu ſimili tenere opi. Ioã. And.in d.c.decet in mercu.quam etiam firmat Bal. in conſil. ſuo cj. incip.verba domini &c.in iij.vol.& domi. Philip.dec.in conſi.xxiiij.in prin.penul.colum.& in auth præterea in fi.verbis C. vnde vir & vxor. pro qua opi. ipſe.ibi plura in ſimili alleg.& alleg. etiam Ioan.de Ana. tenentem opi. Ioan.And. in conſil. ſuo vlti. vbi late & not.loquitur in materia, ne opi. Ioan.And.in pluribus iuribus & rationibus ſequitur & affirmat Iaſ. in l. ſciendum in.§. ſi fundum in pen.& vlti.col.ff. qui ſat. cog. & reprobat omnes tenentes contrarium,& maxime do.Alex.in d l. ſi conſtante in d.§. ſi maritus ff ſolu.ma. Et alios in alijs locis. & dicit hanc eſſe communem opin. quæ ſequenda eſt,& ab ea non eſt recedendum,vt habetur in l.ſi.C.de pe.iu. qui male iud. Et ex his oritur mihi aliqua dubitatio circa ea quæ dixit do.Felyn.in d.cap.in noſtra quæ ſupra retuli. ideo poteris cogitare circa prædicta.

658 Teſtes in cauſis criminalibus non ꝓbant niſi etiam interrogati reddant rationem dicti ſui,ſecundum Salyc.in l.fin.C.de proba. quem refert & ſequitur Alex.in conſil. ſuo xv.incip.viſo proceſſu inquiſitionis formate in viij.colum.in j.vol.quod etiam voluit Iaſo.in repe.l.admonendi in xcix.col. ff. de iureiu.& in l.ait prætor.nu. xxj.ff. de iureiur.& do.Phi.Dec.in conſi.ſuo xxxvij. incip.in cauſa in iij.colum.& in c.veniens nume.xiij.de teſti.quos ego adduxi in practica mea cauſa cri.in.§.diligenter nu.31. & ſupra in ſing.621.inci.magne importãtie &c. Iſtud intellige eſſe verũ & procedere in teſtibus deponentibus contra reum , & ſic ad offenſam,ſed ſecus eſt in teſtibus deponentibus pro reo ad defenſam,quia tales teſtes probant,licet non interrogati non reddant rationem dicti ſui, ita not. dixit Bald. in l.ſolam in vlt.col.ver.ſecũdo hoc queritur C.de teſti.quẽ refert & ſequitur Iaſ.in.§.itẽ ſi quis el ij.in v.col.nu.29.inſti.de act.qd eſt ſumme no.ad materiã defenſionis reorũ, & vide ſupra in ſing.xix.inci.tu ſcis &c.

659 Satis notũ in iure puto ꝙ in notorijs ſolennitates iuris relaxantur,vt dixit Pet. de Anc.in cõſi.ſuo cxcvij.inci.ſubtiliter & ad plenũ in fi.j.col.alleg.c.j.de elect.& c.ad noſtrã de iureiu.de quo ẽt per d. Fely.in c. eccleſia ſancte Marie in ix.colũ.de conſti.de quo ego memini in repe.mea rub.C.de pro

ba in xliiij.col.in ver.pro quibus facit &c. Scias tamen ꝙ licet in notorijs ſint relaxatæ ſeu remiſſe ſolēnitates, tñ hoc fallit in ſolennitate competentie iudicis q̄ etiā requiritur in notorijs. Et ideo teneas mēti ꝙ licet delictum ſit notoriū ēt per cōfeſsionem rei nunq̄ tñ pōt exequi a iudice incompetēti, ita not. dixit Bal. in l. magiſterie C. de iuriſ. om. iud. & in l. criminis C. qui accuſ. nō poſ. quem refert & ſequitur Alex. in l. magiſtratibus in fi. ff. de iuriſd. om. iudi. & in l. diuus ff. de cuſto. reo. Teneas menti circa materiā notorij, de quo notorio plura dixi in d. repeti. mea tub, C. de proba.

660 Dicit tex. vulgatus in l. ꝙ ſi epheſi. in fi. ff. de eo qđ cer. loc. ꝙ iudex debet ſemper habere equitatē ante oculos. ad idē eſt tex. in c. j. iij. q. iiij. & in c. omnis qui xlv. diſt. & in c. fi. de tranſac. pro quo facit l. placuit C. de iudi. & tex. in l. ij. in. §. item varus ff. de aqua plu. arcend. in verbo, equitas ſuggerit &c. & in l. & ſi quis in. §. idē labeo ait ff. de relig. & ſump. fune. & voluit glo. in c. paratus xxiij. q. j. & d. Ant. in c. dilecti. de iudi. & Bal. in l. ſi defunctus ad fi. C. de ſuis & legi. & Abb. in c. ad monaſterium in fi. de ſta. mona. & in c. magne. de vot. & in c. ſi clericus in ij. colū. de ſo. compe. Et ex prædictis ſcias ꝙ adeo eſt verū hoc ꝙ licet habeamus ꝙ vltima opinio in dubio cenſetur eſſe approbata, ſecūdū glo. in l. qui filiū in §. ſabinus ff. ad trebel. & not. Ioā. And. in c. j. de pe. in vj. in nouella & in c. ij. de ſen. excom. eod. lib. & Bal. in auth. ex teſtamēto in princ. C. de teſta. & Alex. in conſi. lxxij. incip. inſpecto diligēter in v. col. in j. vol. & in conſil. c. inci. ſuper primo in ix. col. in eo. volu. & in conſi. cxxj. inci. viſo proceſſu cauſa &c. in pe. col. in eo. volu. & in conſi. lxxvij. incip. in cauſa & lite. in iij. col. in ij. volu. & ibi in conſi. clxiij. inci. viſo &c. in j. col. & in cōſi. cclij. inci. pręclare. in fi. j. colū. & in conſilio cccxcv. inci. cū dicatur in ij. col. & Bar. Saly. & alios in l. bona fides in fi. ff. depo. tamē iſtud fallit niſi prima opinio ſapiat equitatē & vltima ſapiat rigorē, quia tūc prima cenſetur approbata, ita dixit glo. ſing. in l. ſi cū exceptione in. §. ſed & ſi quis. in verbo, omnimodo ff. quod met. cauſ. quam gl. ad hoc pro ſing. alleg. d. Fran. de Are in conſil. ſuo clxiij. incip. diligēter & mature diſcuſſis. in vij. col. quē refert & ſequitur Iaſ. in d. l. placuit C. de iudi. & in l. ſi tibi pecuniam nu. 9 ff. ſi cer. pe. Et de eq̄tate ego dixi plura not. in l. j §. fi. in xiij. col. de q̄ſtio. & vide Deci. in c. quoniam contra nu. 6, & 7, de proba. & vide ſupra in ſingula. 631. incip. vltima opi. vbi hæc replicaui obliuione ductus eorum quæ hic dixi.

661 Examinaui tibi alias in repeti. mea rub. ff. de fideiuſ. in vij. colū. ver. teneas tñ menti perpetuo &c. an qñ in inſtrō notarius aſſerit ſe certioraſſe aliquē de aliquo beneficio ſibi cōpetent, vtputa in muliere de beneficio Velleiani, vel in filioſa. de beneficio Macedoniani, vel in alijs ſimilib. ſi poſtea ipſe notarius interrogatur quid ſit illud beneficiū, & neſciat an corruat illud inſtrumentū & finaliter tenui ꝙ corruit & nō valet, & ibi alleg. plura iura & plures doct. tractātes dictā q̄onem. Sed nūc addo vnū verbū ſing. iudicio meo, videlicet ꝙ ſi teſtis deponat ſuper poſſeſsione, & dicit ꝙ vidit Titiū tenere & poſsidere, poſtea interrogatus quid ſit poſſeſsio reſpondet ꝙ neſcit, tñ probat, quia intelligitur ꝙ neſcit, ſcilicet diffinire, vt factū periti, vel neſcit aliter q̄ ſupra dixerit, ita colligitur ex glo. l. ſtipulatio iſta. in. §. hæc quoq; ſtipulatio ff. de verb. oblig. ſecūdū Iaſ. ibi, vbi dicit ꝙ illam gl. ſequitur Bar. in l. de etate in ij. q. princ. ad fi. ff. de mino. & Bar. in l. j. in iij. col. & ibi Bal. & alios ff. ſi cer. peta. quod dicit ipſe Iaſ. eſſe perpetuo tenendum cordi.

662 Accipe not. verbū lucri plenū, videlicet ꝙ creditori poteſt ferre teſtimonium in cauſa ſui debitor's nec reputatur ſuſpectus, ita not. dixit Iac. But. & Ang. in l. nō ſolū. §. quęritur per illū tex. ff. de ꝓcu. & Io. de Imo. in cōſi. ſuo lviij. incip. in caſu pręmiſſo videretur breuiter dicen. quos refert & ſequitur Alex. in conſi. lxxviij. inci. in cā & lite vertēte inter Bartho. in ij. col. in j. vol. & eos refert & ſequit' Iaſ. in l. ſtipulatio iſta. in. §. ſi ſtipuler in ij. col. ff. de verbo. obli. vbi dicit ꝙ iſtud dictū eſt bene notañ. & ligādū digito.

663 Notarius tanq̄ pſona publica pōt alijs perſonis ēt abſentibus ſtipulari & acquirere l. his verbis & l. non aliter ff. de adop. l. ij. & iij. & ibi Bar. plene ff. rem pup. ſal. fo. l. j. §. exigere ff. de magiſt. conue. & habetur per Bar. & alios in l. poſtquā liti. C. de pac. & voluit Alex. in conſi. ſuo lxv. incip. quoniam omne datum &c. in vij. col. in vj. vol. & do. Phil. Dec. in conſi. ſuo ccxxvj. incip. magiſter Ioānes in j. col. vbi alleg. alios plures ad hoc. Iſtā tñ concluſionem limita & reſtringe ſolū habere locū in notario exercēte actum notariatus, vtputa, quia ſit rogatus a partibus, ſecus autem ſi citra actum notariatus alicui ſtipulatur non interueniēte rogatu partium, tunc vt priuata perſona alte-

ri ſtipulari non poteſt,ita not.dixit Ang. in
conſi.ſuo lxxiiij.incipien.& Bald.in l. certi
condictio.in.§.quoniam ff.ſi cer.pet.& in l.
j.in vj.col.C.per quas perſo. nob.acqui. &
Ang.de Are.in.§.j.inſti. de iur. perſo. quos
refert Iaſ.in l. ſtipulatio iſta. in.§.ſi ſtipuler.
nu.xiiij.ff.de ver.oblig.Pro quo facit etiã,
nã licet notarius poſsit apponere clauſulas
conſuetas in inſtrumento,etiam ſi non ſit ſi-
bi dictũ a partibus, vt in l.ſi prius in.§.plau
tius.& ibi Bar.ff.de aqua plu.arc. & Bar.in
l.ex ea parte.in prin.ff.de verb.obli.& late
ponit Io.Fely.in c.cũ M.Ferrarienſis in iij.
colum.de conſti.& dixi latius ſupra in ſing.
123.incip.in iure clarum eſt &c.iſtud limita
eſſe verũ & habere locũ ſolũ qñ inſtrumen
tũ eſt in fieri,ſed ſecus eſt in inſtrumento iã
facto & perfecto,quia tũc in illo non pote-
rit addere ſeu apponere clauſulas etiam cõ
ſuetas,ita not.dixit Barba.in c.ij.in ij. colũ.
extra de preca.vbi alleg.hoc voluiſſe Bar-
tol.in rubri.C.de reuo. his quæ in frau.alie.
ſunt in vlti. colum. de quo latius dixi in d.
ſingu.meo 123. incipien. in iure clarum eſt.
vbi videas.

664 Audias quæſo vnã deciſionẽ cuius con-
trariũ credo ꝙ diceret quilibet prudẽs pri-
ma facie,videlicet habeo veſtẽ vel aliã rem
venalẽ quã trado Titio ad vendendũ, & vt
magis ſoliciter eius venditionem dico ſibi
do tibi hãc rem ad vendendũ pro decẽ du-
catis,& ex nunc ſi tu vẽdis eã plus volo qđ
illud plus ſit tuum. Titius ſtantibus prædi-
ctis vẽdidit illã rem pro xv.aureis,modo in
ter eos oritur altercatio ſuper illis quinque
quæ plus vendidit cui ſpectẽt,an Titio vẽ-
ditori,an vero dño ipſius rei? hãc quæſtio-
nẽ ponit Iaſ.in l.j.in iij.colũ.nu.3.ff. de eſti-
ma.act.in qua dicit ꝙ primo vr̃ dicendũ ꝙ
illa quinque quibus plus vendidit debeant
eſſe Titij vẽditoris,eo quia cõtractus ex cõ
uentione partiũ legẽ accipiunt, vt in l.j.§.ſi
conuenerit ff.depoſi.& in rebus claris non
opus eſt cõiecturis l.continuus in.§.cum ita
ff.de verbo.oblig.ſed dicit ꝙ hãc quæſtio-
nẽ ponit Io.Fab.& Ioan.de pla.in.§.actionũ
inſti. de act.& diſtinguunt & bene ſecundũ
eum,& dicunt ꝙ aut conuentio fuit taliter
facta quod periculum caſus fortuiti ſpectat
ad ipſum vendẽtem,& iſto caſu quemadmo
dum periculũ eſt ſuum, ita etiam id qđ plus
vẽdidit,per regulam ſecundũ naturam eius
debet eſſe commodum & lucrũ cuius eſt in
commodum & damnum.ſi vero non fuit fa
cta talis conuentio illa quinque ſpectant ad
dominum rei ne venditor ſequatur lucrum
ſine periculo, quia tale lucrum ſaperet vſu
ram.de quo tamen latius per Iaſo.vbi ſupra
ſed vere multa poſſent adduci ad fauorem
Titij venditoris quæ omitto ne longior ſim
præſentialiter.de qua qõne vide latius per
Iaſ.in d.§.actionũ nu.87.cum ſeq.

665 Niſi me mea fallat memoria dixi tibi no
ta verbum de enormi delicto ſupra in ſing.
60t. incipien.enormia. nunc autem accipe
aliqua alia notabilia circa eandẽ materiam
quæ forte non ſunt apud omnes. Et primo
ſcias ꝙ ſtatutum imponens pœnam pecu-
niariam pro homicidio non valet,ne homi-
nes inuitentur ad delinquendum, contra l.
conuenire ff.de pac.doc. in c. cum dilectus
quod met.cau.l.in fundo ff.de rei ven. cum
ſi.& hoc volunt doct.ſcilicet Ioan.de Ana.
& Fely. in rub.de homi.licet Bar.& plures
alij doct.teneant contrarium ſcilicet ꝙ tale
ſtatutum valeat.quos referũt Ioan. de Ana.
& Fely.in d.rub.de homici.Sed caſu quo ta
le ſtatutum valeret non tamen haberet lo-
cũ in parricidio & ſic in enormiſsimo deli-
cto,ita dixit Ioan.de Ana.in conſi.ſuo lxiij.
incip.præſuppoſita communi opi. quem re
fert & ſequitur domi. Philip. Dec. in rub.
extra de probatio. in xij. colum. nume.xij.
& in c.de cauſis in penul.colum.de offi. dẽ
leg. vbi dicit ꝙ pro hoc in ſimili facit qđ
not.Iaco. But.quem Ang.& Saly. ibi ſequũ
tur in l.j.C. de maleſi. vbi inquit ꝙ ſtatutũ
de homicidio,non habet locũ in homicidio
qualificato,videlicet ſi factum ſit cum vene
no,& ſequitur Io.de Ana.in c.j.in iiij.colũ.
de ſcrileg.& voluit etiam Angel.in l.ſi.C.
de dila.lib. x. Secundo etiam ſcias ꝙ licet
de iure ciuili quis non teneatur obuiare de
licto, vt per glo. in l. culpa caret ff. de reg.
iur.& Bar.in l.prima.§. ſed in eo.ff. ad ſyl-
la.& in l.metum in.§.ſed licet ff.quod met.
cau.& voluit glo.de offi.ordi.in c.ad repri
mendam & habetur per Bald.in l. vt vim
in viij.q.ff.de iuſti.& iur.& Pau.de Caſt.in
l.fina.in fin.C.de his quib. vt indig. tamen
hoc non habet locum in atrociſsimo deli-
cto vt eſt delictum parricidij,ita nota. dixit
Bald.in c.j.in ij.colum.de offic. deleg.per l.
vtrum in verſicu. conſocij & extranei eadẽ
pœna afficiendi ſunt ff.de parrici.& cum re
fert & ſequitur domi. Philip. Dec. in cap.
j.nume.8.de offic.deleg.Tertio etiam ſcias
ꝙ licet conſulens maleficium illi qui alias
erat facturus non puniatur ſaltem eadẽ pœ
na, vt late tradunt ſcrib. in c. ſicut dignum
in.§. qui vero. de homicid. & in l. non ſo-
lum in.§. ſi mandato ff. de iniur. & voluit

glo.in.§.opere inſti.de oblig.quæ ex delic. & in l.j.in.§.perſuadere ff.de ſer.corrup.& voluit glo.& Bar.in l.ſepe ff.de verb.ſig.& Bal.in l.ob hæc verba in i j.col.ff.de his qui notã.infa.& in l.data opera.in xvij.colũ.C. qui accu.nõ poſ.& in l.j.in ij.colũ.C.de ſer. fugi.& volũt ſcrib.in l.vnica C.de rap.virgi.& volunt alij quos retulit d.Phil.Dec.in d.c.j.de offi.deleg.nu.xij. Iſtud tamen fallit in enormibus ſeu atrocioribus delictis,quia in illis conſulens punitur, licet principalis eſſet illud alias facturus,ita dixit Bal.in l.j. in ij.colũ.C.de ſer.fugi. quod dictum refert circa eũ plura adducens d.Philip.Dec.in d. c.j.de offi. deleg.nu.13.& in l. conſilij.nu.5. in ti.de reg.iur.de quibus ẽt aliquid dixi in tracta. meo bannito.in verbo,atrocioribus nu.xx.& nu.xxj. quæ omnia addere poteris ſupra ad ſing.601.incip. enormia &c.

666 Pẽdet nunc de facto quæſtio not.& non modice importantiæ quæ talis eſt, Statuto ciuitatis cauetur ꝙ venditio rei excedentis valorẽ lib.centũ nõ valeat niſi de ea ſit celebratus cõtractus in ſcriptis, & quod non poſsit fieri probatio rei excedentis talem ſummam per teſtes,ſed ſolum per inſtrumẽta.Modo Titius vendidit quandam poſſeſſionẽ Seio excedentem ſummam librarum 1600.& hoc fecit coram teſtibus,& conuenerunt dictæ partes inter ſe de faciendo inſtrumentũ publicũ dictæ venditionis coram dictis teſtibus,modo dictus vẽditor vult recedere a dicta venditione & negat illam feciſſe, videns ꝙ illa non poteſt probari per teſtes,ſed ꝙ ad ipſius probationem & validitatẽ requiritur inſtrumentum publicũ qđ non eſt confectum nec celebratũ hoc caſu, an aliquo modo ſuccurratur dicto Seio emptori?In quo dicas ꝙ ſic,nã ſatis eſt emptori probare ꝙ conuentum fuit inter ipſum emptorem & venditorem ꝙ de dicta venditione debeat fieri inſtrumentum in ſcriptis.Nam ad hoc vt contractus dicatur celebratus in ſcriptis ſufficit ꝙ cõuentũ ſit inter partes ꝙ fiat inſtrumẽtum in ſcriptis de ipſo contractu,ita ſing.dixit d.Fran.de Are. in conſi.clx.incip.longa eſt iſta conſultatio in iij.col.verſi.venio nunc &c.vbi pro hoc alleg.glo.inſti.de emp.&ven.in.§.j. in ver. conficiuntur,& in l.contractus C. de fid. inſtru.verſi.in ſcriptis & Spec.in tit. de emp. & vendi.§.j.verſi.ſed ſi dictum, & alleg. ẽt alia de quibus ibi per eum, & voluit Bald. in reperio.ſuo in verbo,cõtractus in iij.ver ſi.de quo d cto feci mentionem in repetitio. mea rub.C.de proba.in xvj.colum,quod dictum eſt ſumme nota.quia poteſt ſeruire ad mulia.vide tamẽ ipſum d.Franc.de Aret.in d.ſuo cõſi.inferius,quia non vr̃ firmare prędicta,& vide Ang.de Are.in d.§. inſtitu.de emp.& ven.& do.Philip.Dec.in rub.extra de conſue. nu.2.

667 Sepiſsime ex diſpoſitione iuris vel ſtatutorum in contractibus minorũ xxv. ann. requiritur authoritas iudicis,& hoc quotidie practicatur.Sed aduertas ne erres quoniam ſi talis minor volẽs contrahere eſt clericus, tunc authoritas quæ præſtari debet debebit præſtari a iudice eccleſiaſtico& nõ a iudice ſeculari,ita not.dixit Pet.de Anch. in c.ſi.de iudi.in vj.in princ.in vj.nota. poſt glo.ibi in ver.eiuſdẽ.& not.in ver.huiuſmodi.& idem firmat ibi Gemi. quos refert & ſequitur do.Philip.Dec.in c.decernimus in xviij.col.nu.30.in fin.de iudi. vbi ſubdit ꝙ ex hoc & ex alijs rationibus ipſe alias conſuluit in conſi.ſuo cl. ꝙ clericus non poteſt legitimari a comite Palatino ſeculari,& illud conſilium incipiẽ.dubitatur principaliter &c.vbi in ij.colũ. omnia ſupra dicta refert & affirmat pluribus alijs in ſimili adductis,quæ omnia notanda ſunt in practica.

668 Ingreſſus religionis non priuat ingreſſum vſufructu quẽ habebat ad vitam,ſecundũ glo.in auth.idem eſt C.de bo.quæ lib. q̃ ſequitur ibi Bal.& Saly.& idẽ dixit glo. & docto.in authen.ingreſsi C.de ſac.ſanc.ecc. & voluit Specu.in titu.de ſta.mona.§.j.ver ſi.xlvij.& cano.in c.præſentia de proba. & Io.de Imo.in l.cum filio in v.col.ff. de leg.j. & Io.de fan.in c.ſi qua mulier.xix.q.iij. & Ioan.de Imo.in c.cum conſtet.de pig. & Soci.in conſi.ſuo x.incip. quamuis q̃nes &c. in v.col.in j.volu.& Alex.in conſil. xcviij. incip.viſo inſtrumento nu.xvij. & xviij.in vj.vol.& in conſi.cxxxix.inci.viſo themate &c.in iij.col.in ij.vol.vbi late & not. loquitur circa hanc materiam. Pro quo facit optime,nam ſi aliquis eſt ſubſtitutus Seio, poſt mortem ipſius Seij non admittitur ſubſtitutus ad illa bona, ſi ipſe Seius ingrediatur monaſterium & ciuiliter moriatur, ſed tunc admittitur quãdo naturaliter mortiur, ſecundum Bar.in l.ſtatius in.§.cornelio ff. de iur.fiſ.& Ange.de Are.in.§.cum autẽ. in iij.col.inſti.quib.mod.ius pat.pote. ſol. vbi alleg.Bar.& alios hoc tenentes in alijs pluribus & diuerſis locis.Sed dictum primum de vſufructuario fallit in vſufructu. quẽ pater habet ratione patriæ poteſtatis in bonis aduentitijs filij,quia tunc pater ingrediens religionem perdit talem vſumfructum, ita

dixit Saly.in d.auth.ingreſsi in vlti. colum.
poſt Cy.ibi,& Bar.in d.auth.idem eſt.Et ra
tio aſsignari poteſt,videlicet quia patria po
teſtas extinguitur per ingreſſum monaſte-
rij,ſecundũ Saly.& alios in d.auth.ingreſsi
& per doc.in auth.excipitur C.de bo. quæ
lib.& voluit Spec.in ti.de ſta. mona.in.§.j.
verſi.xij.quæritur & in ti.de acto.ver. quid
ſi pater ei iij.& in titu. de tuto.§. ſi autem
verſi. ſed queritur.& Card.in cle.eos.in xj.
q.de reg.de quo ẽt per Iaſ.in d.auth.ingreſ-
ſi in fi.vbi ponit hanc limitationem. & per
Dec.in c. in præſentia nu.73. de proba.

669 Iura volunt,vt credo te ſcire, ꝙ eadem-
met ſolennitas ac poteſtas requiratur in tol
lẽdo quę requiritur in faciẽdo vel conſtruẽ-
do,& eius ſit tollere cuius eſt dare, vt hꝛ in
auth.econtra ſi filij C.de repu.& in auth.de
ſen.ciui.in.§.iuſiurandum.& in l.nihil tam
naturale ff.de reg.iur.& in l.prout ff.de ſol.
c.j.de reg.iur.in antiquis.& not.Bar. in l.ij.
.§.j.ad fi.ff.de opt.leg.& in l. omnes populi
in iij.q.in prin.ff.de iuſt.& iur.& Bart.Bal.
& Ioan.de Imo.in l.ex facto in princi.ff. de
vulg.& pup.& not.Ange.& alij in l.omniũ
C.de teſt.& voluit Alex.in conſil. cxxxiij.
incip.ſuper præmiſſo in fi.in eo. vol. ibi in-
ter alia dicit ꝙ ſi ex forma legis vel ſtatuti
duo teſtes requiruntur in confectione teſta-
menti,ita duo teſtes in eius reuocatione ſuf
ficiunt,de qua materia ego latius forte vl-
tra omnes loquutus ſum in tract.meo banni
torũ,in verbo,ciuitate nu.lxvij.cũ plur.nu.
ibi ſeq.de quo ẽt plene loquitur d. Fran.Ni
conicius in repe.c.quoniam contra nu.207.
cũ ſeq.de proba.Limita tñ ſing. iſta in vno
caſu not.& maxime importantie, videlicet
ꝙ licet papa ſolus poſsit creare cardinales,
ſecundum Io.And.in c.ſane.de conuer. con-
iug.quem ibi ſequitur d.Ant.quos refert &
ſequitur d.Phil.Dec.in rubr.de conſti.in.§.
ſecũdo queritur nu.vj.ver.& inter alia &c.
in j.lectu.vbi alleg.glo.in cle.ne Romani.in
verbo,poteſtatis. de elec. & eos etiã refert
& ſequitur d.Fely.in d.rub.de conſti.in j.co
lũ.& eos etiam refert & ſequitur Iaſ.in l.pla
cet nu.xxviij.C.de ſac.ſan.ecc. Attamen ſo
lus papa nõ poteſt cardinales deponere,ita
per plura iura determinat Barba. in tracta.
ſuo cardinaliũ in viij.q.prin.quem refert &
ſequitur do.Phil.Dec.in d.rub.de conſti.in
ij.colum.nu.vj.in eius ſecunda lectura, quæ
omnia ſunt multũ no.quia creare & depo-
nere cardinales non eſt magni, ſed imo eſt
maximi,momenti,vt ex ſe apparet.

670 Neceſsitas eſt magne operationis & plu
ra habet ſpecialia,vt late dixi in l. j §.præ-
terea in xxj.colum.ff. de quæſtio. & ſupra
in ſingu.421.incip. quando periculum &c.
Sed vltra ea quæ dixi in dictis locis addo
aliud in ipſa materia neceſsitatis, videlicet
ꝙ licet de iure filiusfamilias regulariter nõ
obligetur ex mutuo,ſed mutuãs ipſe repel-
latur per exceptionẽ ſenatuſconſulti Mace
doniani,vt in toto tit.ff. & C. ad ſenatuſcõ.
Macedo.tamen hoc fallit niſi factum fuerit
mutuum ipſo filiofamilias propter neceſsi-
tatẽ ipſius, quia tunc efficaciter obligatur,
& hoc caſu ceſſat exceptio Macedoniani,
ita ſingu.dixit Inno.& poſt eum Abb.in c.
quia plerique ad fi.de immu.eccle.& domi.
Phil.Dec.in c.nouit nu.xxj.in ver. limita-
tur niſi &c.de iudi. vbi refert Abb. in d.c.
q̃a pleriq; tacito Inno.qđ dicit[Abb.eſſe no.
maxime cũ talis filiusfa. accipiẽs mutuum
ſemper videatur eſſe in neceſsitate, de quo
ibi latius per eum,quem vide.

671 In repeti.mea l.fin.ff.de iuriſ.om.iud.nu.
cxliiij.cũ plurib.nume.ibi ſeq.dedi tibi plu
ra ſingularia dicta in materia rei momenta
nee vt ibi videre poteris,ſed in dicta mate-
ria rei momentaneo do tibi aliud ſing. ver-
bum nunc vltra ea quæ ibi dixi, videlicet
ꝙ ſi iudex facit aliquẽ ſuũ locũtenentẽ quo
ties eũ abeſſe cõtigerit,& eueniat caſus quo
ipſe iudex principalis vna die abſens ſit,&
vna die præſens,ꝙ valent acta corã ipſo lo
cũtenente facta ẽt illo die in quo ipſe iudex
principalis præſens fuit, ne ex iſta modica
variatione partes decipiantur ita ſing.dixit
Paul.de Caſt.poſt Gul.de Cu.in l. ſed & ſi
pupillus in.§.conditio.ff.de inſtito. quod di
ctum pro valde nota. refert & ſequitur do.
Phil.Dec.in c.quoniam Abb.nu.vij. de of-
fic.deleg.vbi dicit quod pro hoc dicto etiã
facit,nam ceſſatio momentanea non vr̃ eſſe
in conſideratione l.iij.in fi. ff. de diuor.& l.
pleriq; ff.de rit.nup.& l. ſi quis legauerit ff.
de condi.& demon.& idem dixit ipſe De-
cius in l.quæcunq; nu.lxviij.ff.de offi. eius
cui mand.eſt iuriſd. Et pro hoc dicto opti-
me faciunt plura & plura iura & plures do
ctrine quæ & quas ego adduxi in d. repeti.
mea l.fina.ff. de iuriſd.omn. iud. nu. cxliiij.
cum pluribus numeris ibi ſequen. vbi om-
nino videas.

672 Fienda eſt ſemper interpretatio in qua-
cunque diſpoſitione, vt actus potius valeat
quam pereat, vt in l. quoties ff.de reb.dub.
& l.quoties ff.de verb.obli.& l.cum hic ſta
tus.§.penitentiam verſicu. quod ſi in obſcu
ro ff.de dona.inter vir.& vxo.& l.diuus in

prin.ff.de vſu & habi.c.abbate ſane §.pen. de verbo.ſignifi.voluit Bart.in l.ſi communis ſeruus.la ij.in ij.colum.ver.quarto quando ſecundum vnum &c.ff.de ſtipu.ſeruo.& l.ſi vnus.in.§.ſi.ff.de pac.& Ioan.de Imo.in l.quod dicitur.in x.col.ff.de verbo.obli. & Lud.Ro.in conſi.ſuo cccciiij.incipien. plura ſunt &c.in j.colum.& do.Franc.de Cur.in conſi.ſuo xx.quod eſt vlti.& incip.præſupponitur in facto &c.in penul.colum.vbi ad hoc plura alleg. Et ex iſtis tene menti ꝙ licet præſumat̃ præceſsiſſe actus qui eſt prior in ordine literæ, vtputa, ſi reperiuntur duo inſtrumenta ſcripta in vna charta, inſtrumẽtum primo ſcriptum præſumitur primo celebratum, vt eſt text.quem ibi ad hoc not. Bart.in.§.quibus in j.conſtitu. codic.& ibi etiam Bal.tamẽ hoc non habet locum quando actus redderetur nullus ſi attenderetur ordo literæ vel ſcripturæ,quia vt actus valeat præſumitur quod præceſſerit actus qui in ordine literæ poſterior reperitur.ita not. dixit Bal.in l.cum in teſtamento.§.hæc verba.ff.de hæredi. inſtitu. vbi dicit ꝙ ſi in inſtrumento apparet ꝙ pater donauit filio,& ꝙ illum emancipauit non attento ordine literæ pręſumitur ꝙ emancipatio prius facta fuerit vt actus donationis valeat. quod dictum ibi ſequitur Angel. & Ioan.de Imo.& Alexan.in l.ij.in.§.prius, in iij.colum.ff.de vulga.& pupil.& in l.diuortio.in prin.ff.ſolu.matri.& in l.cum proponas.C.eodem.& in conſil.ſuo cxij.incipien.ſuper eo dubio. in ij.colum.in v.volu.& do.Philip.Deci.in c.quoniam abbas. nume.xv.de offi.delega. & in c.prudentiam.in princi.in vltimis verbis.eodem titu.

673 Nonnulla de præſentia coniunctorum dixi tibi ſupra in ſingul.ccccxvij.incipien. Præſentia coniunctorum &c. Nunc autem do tibi aliqua alia circa eandem materiam non minus not. Et ideo ſcias ꝙ licet pręſentia coniunctorum tollat præſumptionẽ metus, vt habetur late in l.tranſactionem.C.de tranſactio.& habetur per Bal.in l.j.in ij.colum.C.ſi quis aliquem teſta.prohibu.& per Bart.in l.fin.in j.colum.ff.eo.& in l.frater a fratre.in penul.char.in ij.col.ff.de conditio. indebi.& do.An.& alij in c.cauſam matrimonij.de offi.deleg.& per Bar.in l.j.in principi.ff.quod metus cau. & Alexan.in l.ſi cum dotem.§.eo autem tempore.in penul.col.ff. ſolu.matri.& domi.Philip.Deci.in conſilio ccxxxij.incip.dura.in ij.col.tamen iſta limitantur duobus modis, & primo limitatur quando inferius metus ab illo cui amici & coniuncti reſiſtere non poſſent,quia tũc pręſentia amicorum vel coniunctorum nõ tollit præſumptionem metus. Ita dixit Ang.in conſil.ſuo ccxv.incip.thema tale &c. alias inci.reperitur in quadam charta &c.in vlti.colum.quod dictum refert et ſequitur Iaſ. in d.l.tranſactionem.circa prin.& do.Phil. Deci.in conſi.ſuo ccxix.incipien.viſo puncto &c.in fi.Secundo prædicta limitant non procedere data enormi leſione, quia tunc etiam metus pręſumitur non obſtante quod interuenerit in actu præſentia cõiunctorum vel amicorum &c.ita not.dixit Pau.de Ca. in conſi.ſuo clxxvij.incip. contra ſuperius conſulta &c.in ij.col.quod dictum pro not. refert & ſequitur d.Phil.Deci.in c.cauſam matrimonij.nume.vj.in fi.de offi.delega. & in conſi.ſuo lxxxvj.incip.viſo puncto.in v. colũ.in quibus locis etiam dicit ꝙ propter enormẽ leſionem tollitur diſpoſitio.c.quanuis.de pac.in vj.ſecundum Pe.de Ancha.in regu.acceſſorium.in iij.char.de regul.iur.in vj.& Ioan.Calde.in conſi.ſuo viij.inci.due puelle &c.in ti.de iureiuran. & Ant.de Butri.in conſi.ſuo xlv.incip.domina Paula &c.et Pe.de Ancha.in c.j.de conſti.in xj.q.princ. & in conſi.ſuo xxxviij.incip.pro clariori. & in conſi.lxxxij.incip.viſis.in vlti.col.& in conſi.cccxliij.incip.pro maiori.& Abb.in conſi.cxv.incip.Lucretia.& do.Franciſ.de Aret.in conſi.ſuo xciij.incip.viſo legato.& Rapha.Cu.in conſi.ſuo cviij.incip. videtur prima facie.& idem dixit do.Phil.Deci.in conſi.ſuo xxvj.in j.colum.& in cõſ.clxxx. incip.viſa renunciatione.in v.col.& in conſi.clxxxj.ibi ſeq.inci.ſatis nota.in j.col.quæ omnia ſunt no.maxime propter diſpoſitiones loquentes de iuramento,quod iuramentum nõ obſtat vbi interuenit enormis leſio per ſupradicta.

674 Aliqui ſunt patres qui in eorum vita diuidunt bona ſua inter filios ſuos in poteſtate ſua exiſtentes, credentes talem diuiſionẽ valere,ſed certe ſemetipſos decipiunt, quia talis diuiſio non valet,eo quia videtur quędam donatio quæ inter patrem & filium in poteſtate non valet,vt in l.j.in.§.ſi pater.ff. pro donato.& in l.ſi pater.eo.ti.& in l.cum de bonis.C.de dona.& de tali diuiſione facta a patre inter filios quod non valeat eſt tex. cum gl.in l.ſi ancillam.§.ſi pater.ff.pro ſuo.& in l.ſi filia.in.§.ſi pater inter filios.ff. fami.herci. & ita in terminis decidit Bal.in l.iij.C.de vſuca.pro donato.in j.col.vbi dicit ꝙ ſi ego diuido bona mea cũ filijs meis ea intentione vt talis diuiſio ſit perpetuo

duratura, talis diuiſio non tenet quã doctrinam refert & ſequitur d.Phili.dec.in conſi. ſuo lxxxvj.inci.viſo pũcto in pe.colũ. vbi dicit ꝙ hãc doctrinã refert & ſequitur do. Maria.ſoci.in conſi.ſuo iiij.inci. viſis actis. & Barba.in conſi.ſuo lxxx.inci.illud referam in iij.volu.vbi ipſe alleg.Pau.de Caſt. in cõſi.ſuo cv.inci.circa bona q̃ fuerũt &c. item Deci. vbi ſupra dicit ꝙ hãc partẽ etiã firmauit d.Pe.Phi.Cor.in cõſ.ſuo ccxxviij. inci.quod dictus ſer Antonius in princi. in iiij.volu.& idem ſecundũ eum tenet Caza lup.in repeti.l. frater a fratre in xxv.q.ff. de condi.inde. vbi reſpondet ad allegata in contrariũ. Tene menti, quia ſepe patres in vita, vt pluries ego vidi, diuidunt bona ſua inter filios, quæ diuiſio non valeret, vt dixi bene verum eſt, vt dicit do.Philip.in d.ſuo conſi.lxxxvj.in d.pen.col. ꝙ pater præuenire poteſt & aſsignare legitimam filijs ſuis alleg.l.cum quo.§.fi.ff.ad leg.fal.& Bald.in l.illud in iij.col.verſi. queritur C.de ſacroſan.eccle.& in l.ſi ſucceſsione.ver. quid de legitima C.de reuo.his quæ in frau.cred. q̃ omnia menti commenda tanquam quotidiana & vtilia.

675 Anno preterito dixi tibi aliqua de verbo nullatenus, & aliquatenus, in repe. mea c.at ſi clerici in nu.28.& 23.de iudi.& inter alia dixi ibi not.verbũ in nu.30.videlicet ꝙ dictio nullatenus, appoſita in lege vel ſtatuto importat tantũ quantũ clauſula decreti annullatiua, & tollit facultatẽ diſpenſandi, ſecundũ d.Ant.& Imo.in cle.j.de ſeq.poſ.& fru. per illum tex. in verbo, nullatenus. & idem dicit Archi.in c.quoniã ſuper verbo, nullatenus.de immu.eccle.in vj. & Ioan.de Ana.in c.quia fruſtra in iij.col.de vſu.& Gemi.poſt Ioan.And.in c.romana in.§.pen.de ap.in vj.& hoc voluit Iaſo.referens prædicta in l.in pecuniarijs nu.9.ff.de fer.ad quæ faciũt ẽt dicta per do.Phi.Dec.in c.eã te. in pe.col.de reſcrip.de quo latius dixi in d. repe.mea.d.c.at ſi clerici nu.30. de iudi. tene mẽti quia ſepe in ſtatutis & in alijs diſpoſitionibus ponunt dicta verba.

676 Dixi tibi alias in l. de minore. in.§.tormẽta in iij.col.ff.de qõ.& in repe. mea rub. ff.de fideiuſ.& ſup.in ſing.554.incip. memini &c.& in ſing.617.inci.memor exiſto.plura circa illud quod inhabilis ſuſtẽtatur per habilẽ, & in dictis locis in tali materia plura no.adduxi, nũc aũt dicto tibi aliud non minus no.in eadẽ materia, videlicet ꝙ licet ſit verũ illud, videlicet ꝙ inhabilis ſuſtẽtatur ꝑ habilẽ, vtputa, ſi duo notarij ſunt rogati de vno cõtractu, & vnus ipſorũ eſt priuatus officio tabellionatus, valet tñ vtrũq; inſtrumentũ propter illũ notariũ q̃ eſt authẽticus, ſecũdũ Bal.in l.imperator in iij.col.ff. de ſta homi.vbi ad hoc alle.tex.in l. ſi quis ex argentarijs.§.cogẽtur ver.quid.n.&c.ff. de edẽdo.de quo ego plura adduxi in dictis locis. Tamẽ teneas mẽti ꝙ iſtud nõ haberet locum qñ eſſemus in caſu in quo ex diſpoſitione ſtatuti vel conſuetudinis requirentur duo tabelliones qui ambo eſſent ꝓbatæ vitæ & fidei.ita no.dixit Bald.in c.tertio loco.in vlti.verbis.extra de proba.quod dictum refert & approbat d.Phi.dec.nu.x.de offi. de leg.quod eſt no.quia idẽ poſſumus dicere in teſtibus & in ſimilibus a r.l.in exercẽdis C. de fi.inſtru.cum ſimi.

677 A teneris vſq; annis teſtator deũ ꝙ ſemper fures proſecutus ſuum ſummo odio, & tãto magis capitale ſecũ inimicitiã cõtraxi & contra plures fui aduocatus, quia diebus meis magna furta paſſus ſum in bonis meis & familie mee. Attñ propter hoc nolo me cõtinere & retrahere ab exprimẽda veritate & ea iura q̃ eis fauẽt. Et ideo teneas ꝓpe tuo mẽti ſingulare verbũ lucro & honore plenũ, nã opi.Bar.& pluriũ eũ ſequentiũ eſt ꝙ ex noua cõtractatione noua naſcaꝛ actio furti, adeo ꝙ ſi fur furatꝛ hic aliquas res, quas poſtea portat Ferrarie vel alibi, ꝙ poterit in loco vbi talia furta portauit capi & puniri, vt tenet Bar.in pluribus locis quẽ plures doc.ſequũtur in pluribus & diuerſis locis quos ego accurate retuli in repe. mea.l. fi.in vl.q.ff. de iur.om.iud. vbi finaliter tenui cõtra Bart.& ſequa. vt ibi clare videre poteris. Sed ſcias ꝙ caſu quo opi.Bar.& ſequa.eſſet vera, tamen illa reſtringeretur & nõ haberet locũ qñ fur cũ talibus rebus trãſiret per aliquã ciuitatẽ & ibi paruã morã faceret, & niſi ſtaret in illa ciuitate ad minus per vnã diẽ nõ diceretur cõmittere nouã cõtractationẽ, & cõtra eũ nõ naſcereꝛ noua actio furti, & per cõſequẽs nõ poſſet ibi puniri, q̃a ea quę ſunt momẽtanea non ſunt in cõſideratione ita ſing.dixit Bald.in l.qui furere ff.de ſtatu ho.qđ dictũ refert & ſequitur d.Aug.de Ari.in addi.Ad Ang. de Are. in tract.maleſi.in ver.& veſtẽ celeſtẽ abſtulit in iiij.char.in addi.magna in j.co.in ver. itẽ ſeptimo &c. q̃ doctrinã ẽt ego retuli & ſecutus ſum in repe.mea.d.l.fi.ff.de iur.om. iud.nu. 144.vbi plura & plura not. ſimilia adduxi ad corroborationẽ dicte doctrine, vt ibi videre poteris. Tene menti quia profecto iſtud dictum eſt magni precij & valo-

ris ac maxime honoris,& hab et rationē in
ſe apud quemlibet prudentem vir um.

678 Fiūt paſſim quotidie cōtractus minorum
& mulierū de quibus ſunt rogati notarij &
eis cōficiūt inſtrumenta qui ſunt inualida ex
inaduertētia ipſorū notariorū quod eſt mul-
tum dānoſum contrahentibus,& hoc euenit
qn̄ extat ſtatutū,vt cōiter ſunt ſtatuta per Ita
liā quibus cauetur ꝙ nō valeat cōtractus mi
norū & mulierū in quibus nō interſunt duo
cōiuncti vel affines ipſorū minorū & mulie-
rū,nā hoc caſu ipſi nō animaduertūt,an affi-
nes qui interueniūt in dictis cōtractibus ſint
de proximioribus,vel de alijs nō ita proxi-
mioribus,ſed pur quod ſint affines faciunt ta
les contractus qui vere ſunt inualidi & nul-
lius momēti,eo quia ſtante dicto ſtatuto ne-
ceſſe eſt accipere de proximioribus affini-
bus ſeu coniunctis ipſorū minorū & mulierū
& non ſufficit interuētus aliorū affinium qui
non ſint de magis propinquis. ita dixit Bal.in
l.fi.C.de verb.ſig. per illū tex. & voluit hoc
idē ibi Ang.& Saly.& do.Alex.& Ia. Bu.&
Saly.in l.j.C.vnde vir & vx.& Saly.in l.ſi p
illum text.C.de teſtā.mil.& in l. vidue C.de
nup.& Pau.de Ca.in l.ſi cum dotem.§.ſi pri.
ff.ſol.mat.& Ang.in conſi.lxx. qd incip. do.
Catherina &c.in pe.col.quos omnes ad hoc
adducit Iaſ.in l.tranſactionē circa fi.C.de trā
ſac.pro quo dicit bene facere tex.in l.peto in
.§.fratre ff.de leg.ij.Dicit tñ ipſe Iaſ. vbi ſu-
pra qd contrariū tenuit Bart.& Bald. ibi,ſed
contrraria opinio eſt magis cōis,quia a pluri
bus affirmata & maiorē rationē habet in ſe.
Et non obſtat illud quod dicit Iac. Bu.in l.j.
C.vñ vir & vxor.videlicet ꝙ dicta magis cō
munis opinio de conſuetudine non ſeruatur
ſed ſufficit q̇d ad ſint duo affines licet nō ſint
de proximioribus,quia ego reſpondeo quia
nedum Iac.Bu.ſed ēt glo.quæ eſt maioris au-
thoritatis,non creditur ſi dicat aliquid de cō
ſuetudine non ſeruari niſi hoc probet. ita di-
xit Bald.in l.his qui in.§.j.in lectura antiqua
ff.de pigno.& in l.conſentaneū in v. oppoſi-
tione C.quō & qn̄ iud. de quo latius dixi in
practica mea cauſarum crimi. in.§.conſtante
nu.xv.Tene menti prædicta quia ex illis po
teris facere corruere mille inſtrumēta,ad quę
non aduertunt notarij circa prædicta.

679 Compromiſſum non dicitur compromiſ-
ſum ante acceptionem ipſius gloſ. eſt & hoc
voluit ibi Bald.per illam glo.in l.ſi cum dies
in princi.ff.de arbi.& hoc voluit Alexan.re
ferens prædicta in conſi.ſuo lxxxvij.inci.vi
ſo themate in penulti.colum.in v.vol. qd cō
ſiliū duplicatū eſt,eo ga illud idem eſt in cō-
ſi.xxxiiij.in j.volu.& idem dixit do.Philip.
Dec.in c.ex ratione nu. vij.in fi.ver.& præ-
dicta concluſio &c.de app. vbi ſubdit quod
per tale compromiſſum ante acceptationem
arbitri non ſuſpenduntur tēpora appellatio-
nis alleg.hoc voluiſſe Raph.Ful.in cōſil. ſuo
lxviij.incip.lata ſententia &c. de quo latius
ibi per eū.& iſta notāda ſunt in practica,quia
quotidie fiūt compromiſſa per litigantes, &
ego hoc habui in facto ſuperioribus mēſibus
& ita obtinui in cauſa non leui.

680 Dicit vulgare prouerbiū quæ omnia ſubi
ta probantur in cā,& ideo dixit Car.in cle.
paſtoralis in.§.verū in prin.de re iud. ꝙ p̄-
cipitata volūtas iudicis eſt nouerca iuſtitie
& dici ſolet a prudentibus ꝙ repenti. reſpō
ſionis comes eſt pœnitentia pro quibus fa-
ciunt plura no.dicta quę alias ego loquens
de breuitate temporis cumulaui in l. ſtatu-
liber.in ij.& iij.col.ff.de quæſtioni.Scias tñ
ꝙ licet præcipitanter facta ſint nulla, vt in
pluribus oſtendi in d.l. ſtatuliber.& noceāt
agēti & faciēti præcipitanter, atñ eſt caſus
not.in quo factum præcipitanter & ex ab-
rupto prodeſt facienti, qui caſus eſt in con-
feſsione ex abrupto facta in iudicio,nam ta
lis confeſsio poteſt etiam ex interuallo re-
uocari non probato aliter de errore.Ita ſin
gu.dixit Do.de ſancto Gemi.in c.ſciendum
xxix.diſt. quod dictum refert & ſequitur
do.Philip. Decius in c.cum venerabilis nu
me.viij.in verſi.in glo.ij.&c.de excep. vbi
plura adducit de breuitate temporis. quod
dictū teneas perpetuo mēti ga poſſet ꝓdeſſe
tibi & cliētulis tuis aliquid ſibi damnoſum
cōfitētibus ex abrupto in iudicio vel extra
& vide Bal.in conſi.ccclxxxviij.inci.cum
ciuitas &c.in iij.vol.in ver.adde & dic &c.

681 Tradidi tibi alias ſupra in ſing.99. inci.
priuilegiatus &c.illā regulā ꝙ priuilegiatus
cōtra pariter priuilegiatū nō vtitur priuile
gio ſuo, de quo ibi late. Sed vltra ea q̄ ibi
dixi tene mēti in hac materia aliud no.ver-
bū, videlicet ꝙ ſi duo habēt priuilegiū im-
munitatis ab eorū creditoribus vt per ali-
quod tp̄s nō poſsit cōueniri inter eos, tamē
non erit locus tali priuilegio. Ita not.conſu-
luit Pe.de Anch.in conſil.ſuo xxxvj.incip.
cōtra Ioannem in j.col.quod dictū pro not.
refert & ſequitur d.Philip. Dec.in c.in præ
ſentia nu.lij.de ꝓba. de quo latius ibi p eū.

682 Scribitur in c.cū ſcdm̄ de præbē.& in c.
ex his xij.q.j.ꝙ qui altario ſeruit,de altario
viuere debet,ꝓ quo facit tex.in c.ibi vij.q.
j.vbi dr̄ ꝙ labor non debet eſſe ſine fructu.
quod etiam dixit glo. in c. charitatem xij.

q.ij.& facit illud vulgare, videlicet omnis labor optat præmium. Et iſta ſunt adeo vera quod dixit glo.ſing.in c.omnis Chriſtianus.de conſecra.diſt.j.quod presbyter parochianus poteſt diuina officia denegare parochianis niſi dent ſibi oblationes. quam glo. ad hoc pro no.refert & ſequitur do.Philip. Deci.in c.cum inter.nume.xxiiij.de excep. quod eſt no.ab iſtis presbyteris parochianis.pro quo etiam facit in ar.regula illa, videlicet,qui non facit quod debet non conſequitur quod oportet, de qua habetur in l. quæro.§.inter locatorem.ff.loca.cum ſimil. & vide quæ dixi infra in ſing.ccccccxciij. incip.vulgariter &c.

683 Alias in repe.mea.c.at ſi clerici.in.§.de adulte.nume.lxxiiij.& lxxv.dedi tibi plura & plura ſingularia in materia ſcãdali euitandi, vt ibi videre poteris.Nunc autem in eadem materia dico tibi vnum aliud,vtdelicet φ propter ſcandalum imminens euitandum licite priuari poteſt prælatus beneficio ſuo.Ita no.dixit Innocen.in c.niſi cũ pridem.de renun.quod refert & ſequitur Abba.in c.quæſitum.de rerum permuta.ubi ad hoc alleg.Fede.de Sen.in tr ctã.de permu. benefi.in xxv.q.Et illud dictum Innoc. refert etiam & ſequitur do. Phil.Deci.in c.cũ teneamur.in fi.de præben.vbi dicit φ iſtud dictum cõmuniter approbaut.& in hac materia ſcandali euitandi adducit etiam gloſ. quam dicit ſing.in c.ſi papa.xl.diſt.quæ voluit papam poſſe deponi ratione ſcandali. quam glo.dixit ſingu. Abb.in c.ſignificaſti. in gl.ij.de elec.de qua gl. latius locutus ſum in repe.mea.c.at ſi clerici.in.§.de adulte. nume.lxxiiij.circa fi.de iudi.ideo circa eã hic aliter non me extendo.

684 Circa materiam expenſarum dixi tibi quamplura & forte nõ omnibus cognita in l.patre vel marito. quaſi per totam legem. ff.de queſtio.Nunc autem dico vnum aliud valde vtile in practica,videlicet φ quando per iudicem appellationis prima ſententia confirmatur, & victus ſimpliciter condemnatur in expenſis,condemnatio facta intelligitur generaliter nõ ſolum de expenſis cauſæ appellationis,ſed etiam de expenſis cauſæ principalis.Ita no.dixit Alex.in conſilio ſuo nondum impreſſo , quod incip.in cauſa mihi per vos conſulenda tranſmiſſa. vbi ad hoc adducit Ang.in l.j.C.quando prouoca. non eſt neceſ.quod dictum refert Decius in c.reprehenſibilis.nume.ix.de appel.vbi tamen non videtur expreſſe approbare hoc dictum,ſed illud approbat ipſe Decius in c. ſæpe.circa fi.verſi.& circa hoc.eodem titu. vbi dicit hoc etiam procedere & locum habere in abſolutione , quoniam ſi iudex appellationis abſoluit partem ab expenſis intelligitur eam abſoluere ab expenſis cauſæ principalis ſicut ab expenſis cauſæ appellationis,quod eſt no.in practica.

685 Equitas ſcripta præfertur rigori ſcripto.l.placuit.C.de iudic. ſed rigor ſcriptus prefertur equitati non ſcripte,vt dicunt ibi ſcribentes. de qua equitate & rigore plura dicit Bar.in l.j.C.de legib.& doc.in c.quoniam contra.de probatio. & ibi do.Philip. Deci.qui inter alia in nu.vj.dicit φ licet rigor in ſpecie ſcriptus præferat equitati ſcripte in genere,vt no.Bar.in dicta l.j.C.de legib.quod hoc limitatur niſi equitas ſcripta in genere ſit ſcripta per modũ regule, quia tunc præfertur etiam rigori ſcripto in ſpecie , & hoc dicit voluiſſe Ioan.de Imo. in l. inſulam.in xij.colum.in verſi. tu adde.ff.de verbo.obligat. quem ſequitur Alexan.in l. & ſi poſt tres.in gloſ.in verbo,deterius.ff.ſi quis cau. Et de hac equitate vide aliqua q̃ dixi ſupra in ſing.ccccccxxxj. incipien.vlti.opin.&c. & in ſingulari cccccclx.incipi. dicit tex.&c.

686 Calumnioſe petita non ſunt audienda ſed ſunt reijcienda,ſecundum Innocen.in c. poſt electionem . in fin.de conceſſ. præben. quem ſequitur Abb.in cap.licet cauſam. de probatio. & in c.conſtitutus.in vltima col. de fideiuſſ.& Pe.de Anchar. in conſilio ſuo clvij.incipien.ex narratis in facto . in antepenulti.colum.& Bal.in l.peremptorias . in penul.colum.C.ſenten.reſcin.non poſ.& d. Anto.in c.ſuper hoc.de renuncia.in vj.col. & Alexan.in conſi.lxv.incipien.ſuper contentis.in iij.colum.in j.volu.Et ideo ſi ſtatutum requirit in cauſa conſiliũ ſapientis non habet locum quando calumnioſe peteretur cauſa differẽ.litem, vt no.Ang.in conſilio cxxxvj.incipien.in quæſtione vertente . in iiij.colum.& voluit Ioan.de Ana.in c.ſuper eo.in ij.colum.de cri.falſi.Et alia plura reijciuntur ratione calumnie de quibus ample dixi in l.patre vel marito.in iiij.& v.col.ff. de quæſtio.& ibi in xvij.colum. vbi omnino videas. Scias tamen quod prædicta omnia procedunt & locum habent vbi agitur de præiudicio reparabili , ſed ſecus eſt vbi agitur de præiudicio irreparabili, quia tũc non repellitur petens ex quacunque præſumptione calumnie.Ita no.dixit Bald.in l. j.in penul.colum.C.de accuſa.& voluit do. Fran.de Are.in c.licet cauſam.in vij.not.de

proba.& Alexā.in conſi.ſuo xvij.incip.requiſitus in cauſa.in iij.col.in j.vol.& d.Philip.Deci.prædicta adducens in d.c.licet cauſam.nu.xij.verſi.præterea dictum Innoc.de quo vide quæ dixi in d.l.patre vel marito.in xvj.colum.

687 Verbum integre,intelligitur ſine aliqua diminutione.c.ſi.de confirma.vti.vel inuti.& ita illum tex.no.ibi Car.quem ibidem refert & ſequitur d.Phil. Deci.nu.vj.vbi etiā ad hoc allegat plura alia iura, & alleg. etiā Alexan. in conſil.cxlj.incip.viſo teſtamento &c.in vlt.col.in ij.volu.et ex iſtis poſtea infert ipſe d.Phil.vbi ſupra ꝙ ſi maritus recipiens dotem vxoris ſuæ promittit illā dotem integram reſtituere, propter illud verbum integrum, videtur promiſiſſe reſtituere totam dotem ſine aliqua diminutione,& ideo tali caſu excluditur ipſe maritus ab illa parte lucri dotis quæ ſibi ex forma ſtatuti cōpetebat.& dicit quod hoc voluit Bald. in l.quod nomine.circa ſi.verſic. ſed quid ſi ex conſuetudine.ff.de condi.indebi.& Bal. in l.ſi.C.ad le.& Alexan.poſt Ray.in l.poſt dotem.ff.ſo.ma.& Alex.in conſi.ſuo v.inci. circa primam.in vlt.colum.in iij.volu.& in conſi.cxxxiij.incip.ſuper quæſitis. in iij.colum.in v.volu.& hoc dictum eſt bene not. quia cōmuniter per Italiam ſunt ſtatuta volentia quod vxore mortēte ſine filijs vir lucretur certam partem dotis, & ego hunc caſum habeo nunc in facto.

688 Fornicatio in quocunq; deteſtabilis eſt, & magis in fœmina ꝙ̃ in maſculo,in qua requiritur maior honeſtas ꝙ̃ in maſculo, vt habetur per Spec.in ti.de actore.in.§.j.verſi.item opponitur cōtra actorem &c. & fornicatio in muliere inter alia triplicem operatur effectum. Primo enim operatur quod mulier luxurioſe viuens non poteſt ſtare in iudicio ſine curatore , vt in l. & mulieri.ff. de cura.furi.& voluit Spe.in d.§.j.in d.verſi.item opponitur.& ibi Bal.in addi.ſuis. & de hoc aſsignat rationem glo.in d.l.& mulieri.Secundo operatur ꝙ mulier luxurioſe viuens ſi eſt tutrix filiorum ſuorum priuatur tutela eorum,ſecundum glo.no.in auth. ſacramentum.C.quando mulier offi.tut.fungi poteſt.quam gl.refert & ſequitur Bart.in authē.de nup.in.§.ſi autem tutelam. & hoc etiam voluit do.Ioan.de Neuiza.in ſua eleganti ſylua nuptiali. in vj.char.in j.colum. in ſi.Tertio etiam operatur,nam mulier luxurioſe viuens priuatur ſucceſsione filiorū. Ita dixit Iaco.de Belui.& Bar.in authen.de non elig.ſecū.nuben.in.§.cum igitur.& eos ſequitur Bal.in reperto.ſuo.in verſi.mater. in vj.no.& Alexan. in l.liberorum.in.§.notanter.ff.de his qui notan.infam. Pro quo facit in arg.gl.in l.ſi qua illuſtris.C.ad orſitia. qui vult ꝙ filij nati ex coitu adulterino nō ſuccedunt etiam matri.quam gl. refert & ſequitur late loquens in materia Soci.in conſi.ſuo cxlviij.incip.memini &c.in ij.colum. in j.vol.de quo etiam per Iaſ.in l.j.in.§.ſed quod meretrici.ff.de condi.ob turp.cau.Poteſt etiam addere quartum effectum quem ſatis late poſui in repe.mea.l.vnice.C.de rapt.virg.nu.xlviij.cum ibi ſeq.Tene menti prædicta quia ſunt quotidiana,& qui habet aures audiendi audiat.

689 Nuper interrogatus fui a quodam nobili ciue de vno,videlicet ipſe mutuauit certam quantitatem frumenti cuidam ruſtico eius colono,& non poteſt probare quantitatem, ſed bene probat ſe et mutuaſſe certam quantitatem frumenti an poſsit ſibi ſuccurri aliquo remedio? in quo dixi quod ſic,videlicet , ꝙ ſtāte probatione de dicto mutuo ſtabitur iuramēto ipſius ciuis mutuantis de quantitate ipſius frumenti.iſta fuit ſing.doctri. Rayn.de Forli.in l.j.ff.de in litem iur. quam refert & ſequitur do.Phil.Deci.in cōſi.ſuo cxlvj.inci.diligenter examinatis omnibus &c. in vij.col. vbi dicit ꝙ hoc etiam videtur velle Bar.concurrentibus alijs indicijs ſeu coniecturis in l.admonendi . in xij. col.verſi.quæro quid ſi teſtis.ff.de iureiurā. & dicit quod idem etiam firmauit Cæpo.in caute.ſua ccx.incip.aliquis mutuauit &c.& alleg.etiam tex. in l.lucius.ff.de actio.emp. & l.prędijs.§.titio.ff.de leg.iij.& alle.etiam quod tradit Bar.in l.ſi.C.de eden.& Innoc. in c.cum clamor.de teſti. Dicunt tamen Cæpo.in dicta ſua caute.ſe credere quod iudex poſsit refrenare tale ſacramentum,iuxta illud quod videbitur ſibi veriſimile & verū fuiſſe.et dicit ꝙ hoc etiam tenet Ray.in d.l. j.ff.de in litem iuran.vbi etiam dicit ꝙ alias ita fuit iudicatum. Tene menti,quia vere eſt verbum ſing.lucri plenum.

690 Magni valoris & importantie eſt conſuetudo,vt tradunt docto.in titu.de conſue. & titu.C.quæ ſit long.cōſuetu.& poſui ego latiſsime in repetitione mea.l.fin.C.de probatio. in ſexta quæſtio. extraordinaria . & inter cætera operatur ipſa cōſuetudo quod dat iuriſditionem,vt in l.prima & fin.C.de emancip.liber.& in c.cum contingat.de foro competen.& in capitulo dilecti. de arbi. & in c.cōqueſtus.ix.q.iij.cum ſimi.Et adeo eſt verum hoc quod ipſa conſuetudo poteſt

dare ſ iuriſditionem laicis in clericos in minoribus ordinibus cõſtitutos & auferre priuilegium clericale dictis clericis qui per iudicem ſecularem puniri poſsunt ſi delinquunt propter conſuetudinem. Ita ſingu. dixit Innocen. in c.j. de apoſta. & in c. nouit. de iudi. quem refert & ſequitur Bald. in reperto. ſuo in verbo, conſuetudo. in verſicu. conſuetudo poteſt auferre &c. quod dicit eſſe perpetuo nota.

691 Fundus dotalis vel quæcunque alie res dotales eſt-mate date in dotem faciunt emptionem & tranſitum domini in maritum, ita & taliter quod maritus poteſt libere tales res alienare non obſtante. l. iulia. de fun. dot. iuxta. l. quoties. & l. cum dotem. & l. ſi inter virum. C. de iure dot. & not. Barto. & alij in l. ſi eſtimatis. ff. ſoluto matrimo. Iſtud tamen limita & intellige eſſe verum quando maritus eſt ſoluendo, alias aut nulla eſtimatio faceret emptionem, nec fundus poſſet alienari, nec obligari per maritum, imo tali caſu mulier pro talibus rebus eſtimatis datis in dotem haberet rei vendicationem vtilem in ſubſidium marito non exiſtente ſoluendo. tex. eſt in l. in rebus. in princip. C. de iure dot. cum ſua gloſ. ſingula. ibi not. in verſi. eſtimate. ad fin. quam ibi ſequitur Barto. Bal. & alij. & in hoc in ſpecie tenet Bal. in l. inter antiquam. ad fin. C. de vſufruc. vbi alleg. ad hoc aliqua iura, de quo etiam per Ioan. de Imo. in dicta lege ſi eſtimatis. & per Bald. in authenti. ſed iam neceſſe. in v. quæſtio. C. de donatio. ante nup. de quo etiam latius per Iaſo. qui prædicta omnia refert ad literam in. §. actionum. numero lxxxiiij. inſtitu. de actio.

692 Vim vi, vt ſcis, repellere licet cum moderamine tamen inculpate tutele. l. vt vim. ff. de iuſti. & iure. l. prima. C. vnde vi. l. ſcientia. §. qui cum aliter. ff. de acquiren. hære. in clemen. de homici. & inculpata tutela dicitur quando aliter ſe defendere non poteſt ſine pericu. rerum vel perſonę, vndę nõ debet pati quod damnificetur in aliquo ſi dãnum eſſet irreparabile, alias ſecus, vt in dicta l. furem. Ex quo infert ibi Barto. quod ſi non poſſem effugere, quin me percuteres niſi te interficerem, licite poſſum te interficere, quia cum quelibet iniuria perſonalis ſit maior quacunque reali, vt l. in ſeruorum. ff. de pœn. & propter realem irreparabilem poſſum te interficere, vt d. l. furem. ergo fortius propter perſonalem, quod eſt no. quam doctrinam refert & ſequitur Ange. de Aret. in tractatu maleficiorum in verbo, & dictus Titius ſe defendendo. in prima char. in vltimo verſic. vbi pro hoc alleg. glo. in capitulo olim. el primo de reſtitutio. ſpolia. & capitulo ſignificaſti. de homici. & domi. Flori. in dicto. §. qui cum aliter. prædicta tamen limita niſi immineret perditio parue rei. ſecundum Alexan. qui plura alleg. in d. l. furem. De qua materia vide quę late ego dixi in d. furem. in j. & ij. colum.

693 Vulgariter dici ſolet quod omnis labor optat præmium, & ideo ſcias quod ſi iudex laborauit circa proceſſum alicuius cauſę & fecit quæ per eum fienda erant ad ferendam ſententiam ſi antequam ferat ſententiam partes ſe concordarunt, debet tamen ipſe iudex habere ſalarium ſuum, ita no. dixit Iaſ. in. §. tripli. in vltima colum. numero lviij. inſtitu. de actio. ad quod allegat Barto. in lege prima. §. diuus. el ſecundo in vij. colum. verſicu. ſed quæro & redeo. ad glo. ff. de varijs & extraordina. cogniti. & Bald. in l. j in quinta quæſtio. C. de ſuffrag. & Ioan. And. in regu. contractus. de regul. iur. in vj. in mercu. & Nico. de Neapo. in l. gallus. in §. & quid ſi tantum. ff. de liber. & poſthum. tex. in l. fina. & ibi glo. & Bald. C. de condi. ob cau. Tene menti, quia ſæpe contingit. & vide quæ dixi ſupra in ſingu. cccccclxxxij. incip. Scribitur &c.

694 Apud omnes ſanos mente notum eſſe puto quod clericus non poteſt cõueniri ſub iudice laico, vt in capitulo j. & ij. & in capitulo ſi diligenti. de foro competen. & quaſi per totum titu. & in c. inclyta. xj. quæſtio. j. & in authenti. ſtatuimus. C. de epiſcopis & cler. Quinimo quilibet proceſſus factus per iudicem laicum contra clericum eſt nullus, & quælibet ſententia eſt nulla, quamuis nemo pro eo cõparuerit ad allegandum priuilegium clericale, ita dixit Archidia. in capitulo placita. xv. quæſtio. iiij. & Specu. in tit. de cita. §. primo verſicu. ſed pone. & Ioan. Andræ. in regu. ſcienti. in mercu. de quo per Alexan. in conſilio cxlix. incipien. In cauſa &c. ante fin. in ſexto volu. & voluit Flor. in l. cum mulier. ad fin. ff. famil. herciſcun. Tene tamen menti perpetuo quod ſi clericus eſt artifex alicuius artis poterit ratione illius artis conueniri ſub iudice laico ipſius artis. Ita ſingulariter dixit Bald. in additio. Specula. in titulo de reo. in ij. colum. in verſicu. ſcholaris clericus &c. & idem in ſimili voluit Bald. in l. vnica. C. in quibus cau. mili. fori præſcrip. vti poſſunt. pro quo faciunt optime dicta per Iaſon. in lege teſtamenta omnia, in ſecunda columna, C. de

teſta. Et ad limitationem prædictæ regulæ
quod clericus non poteſt conueniri ſub iu-
dice laico vide Socin.in conſi.ſuo cvj.inci.
Inſignis doctor.in vltima colum.in iiij.vol.
vbi dicit quod licet laicus iudex non ſit cō
petens iudex in cauſa clerici,attamen ſi cle-
ricus vt tertius comparet poterit iudex lai-
cus cognoſcere.ad quod alleg.glo.in c.cleri
cus nullum.xj.q.iij.& ratio eſt,quia dicitur
tunc reus voluntarius non neceſſarius. Et
aliam limitationem etiam ponit Bal.in lege
nullum.in ij.colum.verſi,quæro hic de cle-
ricis &c.C.de teſti.

695 Clauſula appoſita in commiſsione vel
reſcripto,videlicet, facias prout tibi viſum
fuerit expedire &c.operatur vt non requi-
ratur de neceſsitate aliqua probatio,ita ſin-
gul.dixit Ioan.And.in c.ij.de iura.calum.li-
bro vj.in nouel.ad quod alleg.no.in c.ſtatu
tum.§.aſſeſſorem. de reſcrip.in vj.quod di-
ctum pro valdę no.refert & ſequitur Alex.
in conſil.clxxxix.incipien.In cauſa & lite.
ante ſi.in vj.vol.& ibi dicit quod idem no.
Bald.licet non ita aperte in tit.de pace con
ſtan.in verbo,animam noſtrā.quod eſt no.

696 Reſeruatio exceptionū quam facit iu-
dex dicens interloquor eſſe ad vlteriora ꝑ-
cedendum ſaluis exceptionibus eſt magne
importantie, adeo quod ſi appareat exce-
ptiones eſſe legitimas, & quod vere obſtēt
tūc proceſſus redditur retro nullus,& quic-
quid poſtea eſt factum habetur pro non fa-
cto.glo.eſt ſingu.in c.cum contingat, extra
de offic.delega.& voluit Bal.in l.ille a quo.
in.§.ſi de teſtamento.ad ſin.ff.ad treb.quod
dictum refert & ſequitur Iaſ.inſti.de actio.
in.§.præterea.in xij.col.quod eſt ſingul.no.
cum quaſi quotidie in facto contingat.

697 Plura dixi tibi in materia reuocationis
confeſsionis in operibus meis, maxime in
practica mea cauſarum crimina.in pluribus
locis,maxime in.§.quoniam.Et nuper reco
lo tibi vnum verbum in tali materia, quod
eſt magne importantie & magni effectus,vi
delicet,quod ſi confeſsio ſit ſolenniter facta
in iudicio ſi reuocatur in carcere per ipſum
confitentem,talis reuocatio nihil operatur.
Ita no.dixit Bald.in conſilio ſuo lxxix.inci
pien.Regula iuris &c.in ſi.in iij.vol.de quo
etiam latius dixi in practica mea cauſa.cri-
mina.in.§.reſtat.nume.xvj.et xvij.quod eſt
ſumme not.quia rei ſæpe ſuper furca reuo-
cant ea quæ dixerunt ſolenniter in iudicio,
de quo late dixi in d.§.reſtat.& alias hoc vi
di in facto pluribus vicibus.

698 Aduertant et diligenter notent daciarij
ſeu publicani ad vnum eis valde fauorabi-
le & proficuum,uidelicet,quod contra frau
dantes dacia ſeu gabellas ſufficiunt proba-
tiones per coniecturas, quia talia clam com
mittuntur,& ideo lex contenta eſt faciliori
bus probationibus & indicijs, ita ſingu.di-
xit do.Alexan.in conſi.ſuo clxxxviij.inci-
piente.Viſo proceſſu &c.in ij.colum.in vij.
vol.ad quod ipſe ibi allegat plura & plura
iura.Pro quo etiam facit illud,videlicet, qđ
in his quæ ſunt difficilis probationis admit
titur probatio.per coniecturas, vt ego ſatis
ſate dixi in practica mea cauſarum crimina
lium in prin.nu.xiij.vbi plura adduxi circa
talem materiam quæ per te videas. Et cre-
do indubitanter ꝙ ſi daciarij ſcirent hāc do
ctrinam, ſunt mali ſed eſſent peiores & mi-
noris conſcientie.

699 Priuilegia conceſſa pupillis cenſentur
conceſſa alijs qui per adminiſtratores regū-
tur.glo.eſt valde no.in l.ij.C.de cura. furio.
quam tenet Bald.in l.iubemus nulli.in prin
ci.C.de ſacroſan.eccleſi. & ideo ſcias quod
vniuerſitates caſtrorum & villarum habēt
reſtitutionem in integrum ſicut minores &
reſpublica & ciuitas.ita tenet Iaco.Butr.&
Barto.in l.reſpublica.C.ex quibus cau.ma.
quando villa habet multos homines ita qđ
regitur per adminiſtratores.quæ omnia re-
fert & ſequitur Socin.in conſilio ſuo lxvj.
incip.Viſo compromiſſo &c.in ij.colum.in
iiij.volu.& ibi ſubdit quod communis opi.
Iaco.de Are.Bal.Salyce.& Pau.de Caſt.eſt
quod iſte vniuerſitates etiam parue etiam in
integrum reſtituantur licet per adminiſtra-
tores non gubernentur, nam in eis commu-
niter ſolent eſſe infantes, furioſi, & mulie-
res,& aliæ perſonæ quæ non congregantur
in magnis negotijs,nec conſentiunt in admi
niſtrationem rerum municipij,& ideo iniu-
ſtum eſt quod per alios eis præiudicetur,&
dicit quod ſecundum iſtam opin. conſuluit
Ludo.Roma. in conſi.ſuo ccccxxiij.& di-
cit etiam quod iſtam opinio. ſequitur Ioan.
And.in additio. Specu.in titu.de reſtitu.in
integ.in additio.incipien.quadriennium.&
Abb.in c.j.de reſtitu.in integ.& iſta ſunt di
ligenter notañ.cum quotidie contingant in
facto, & hic & per totam Italiam,in caſtris,
& villis,ad quæ pauci animaduertunt.

700 Quamuis iuramētum ſit magni effectus
& importantie & ſæpe validet inualidum,
vt dixi ſupra in ſingulari ccclvj.incipien.
iuramentum.et in ſingulari ccccij.incipien.
quante vtilitatis &c. Attamen etiam quan-
doq; nihil operatur & nullius eſt momenti.

Et ideo ſcias quod quando inſtrumentum deficit ratione ſolennitatis probatorie non iuuatur prætextu iuramenti in eo poſiti. Et ideo ſi ſtatuto cauetur quod ad vtilitatē contractus requirantur duo notarij, tunc ſi fiat talis contractus per vnum notarium tantū, licet in eo ſit appoſitum iuramentum nō valebit contractus, quoniam dicta ſolennitas duorum notariorum eſt inducta propter publicam vtilitatem, ita dixit Bart. in l. ſi quis pro eo. ff. de fideiuſſ. in vtj. membro. & do. An. in c. cum contingat in vij. caſu. de iureiuran. & ibi Abb. in penulti. colum. in verſi. & vt clarius pateat &c. de quo etiam latius per Soci. in conſi. ſuo xcvij. incipien. Abunde. in vltima colum. in j. vol. & alios plures caſus in quibus iuramētum nihil operatur. ponit Barto. in dicta l. ſi quis pro eo. & Cano. in dicto c. cum contingat. Et ſcias etiam quod vbi non eſt, conſenſus quod ibi nihil operatur iuramentum, eo quia iuramentum non ſupplet conſenſum. l. fi. C. de non numera. pecu. & voluit Soci. in conſi. ccclxxiiij. incipien. In caſu &c. in fi. & do. Franciſ. de Are. in conſi. ſuo xxxiiij. incipien. Quatuor dubia. in ij. col. Et ſi vera loqui fas eſt crede mihi quod eſt dictis doctor. in dicta l. ſi quis pro eo. & in d. c. cum contingat. non poteſt dari firma regula nec firma doctrina in hac materia, quando iuramētum validet actum vel non. Et ex iſtis impono finem ſingularibus meis hodierna die xxv. Martij M D X X V I I. quæ eſt dies beate et immaculate virginis Mariæ, cui ſit laus & honor in eternum.

F I N I S.

R E G I S T R V M

a b c d A B C D E F G H I K L M N O P Q

Omnes ſunt quaterniones.

V E N E T I I S A P V D C O M I N V M
D E T R I D I N O
M D L V.

